Alī-şīr Nevāyī

NESĀYİMÜ'L-MAḤABBE MİN ŞEMĀYİMİ'L-FÜTÜVVE

HAZIRLAYAN

Prof.Dr. Kemal ERASLAN

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU
TÜRK DİL KURUMU YAYINLARI : 608
ALÎ-ŞÎR NEVÂYÎ KÜLLİYÂTI : 12

Alī-şīr Nevāyī

NESĀYİMÜ'L-MAḤABBE MİN ŞEMĀYİMİ'L-FÜTÜVVE

I
METİN

HAZIRLAYAN

Prof.Dr. Kemal ERASLAN

Bu eserin 5846 sayılı kanuna göre bütün yayın, tercüme ve iktibas hakları
Türk Dil Kurumu'na aittir.

Birinci Baskı : 1979
İkinci Baskı : 1996

İNCELEYEN : Prof. Dr. Ahmet Bican ERCİLASUN

ISBN : 975-16-0788-4

Dizgi ve Baskı: Bizim Büro Basımevi, Ankara

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ .... XXV–XVIII

ÖN SÖZ .... XXIX – XXXI

2. BASKININ ÖNSÖZÜ XXXIII

GİRİŞ .... XXXV – LIV

METİN .... 1 - 455

§ 1 Şeyḫ Üveys-i Ḳarenī 12
§ 2 Ḥabīb-i Aᶜemī 13
§ 3 Ebū Ḥāzim-i Mekkī 14
§ 4 ᶜAtebe b. Ġulām 14
§ 5 Mālik-i Dīnār 14
§ 6 Muḥammed-i Vāsiᶜ 15
§ 7 ᶜAbdu'llāh-i Mubārek 15
§ 8 Ebū Hāşim eṣ-Ṣūfī 16
§ 9 Ẕu'n-Nūn-i Mıṣrī 17
§ 10 İmām-i Aᶜẓam 19
§ 11 İmām Şāfiᶜī 20
§ 12 İmām Aḥmed-i Ḥanbel 21
§ 13 İmām Mālik 21
§ 14 Muḥammed-i Eslem-i Ṭūsī 22
§ 15 Aḥmed-i Ḥarb 22
§ 16 İsrāfīl el-Maġribī 22
§ 17 Ebu'l-Esved-i Mekkī 23
§ 18 Ebu'l-Esved-i Rāʾī 23
§ 19 Ebū Yaᶜḳūb-i Hāşimī 23
§ 20 Velīd b. ᶜAbdi'llāh es-Saḳḳā 23
§ 21 Fużayl b. ᶜİyāż 24
§ 22 Maᶜrūf-i Kerḫī 25
§ 23 Ebū Süleymān-i Dārānī 25

§ 24 Dāvūd b. Aḥmed-i Dārānī 26
§ 25 İbrāhīm-i Edhem 26
§ 26 İbrāhīm b. Saᶜd el-ᶜAlevī 27
§ 27 Ebu'l-Ḥāriṣ el-Evlāsī 28
§ 28 İbāhīm b. Sitenbeh-i Herevī 28
§ 29 İbāhīm-i Ribāṭī 29
§ 30 İbāhīm-i Uṭrūş 29
§ 31 İbāhīm eṣ-Ṣayyād el-Baġdādī 30
§ 32 İbāhīm-i Ācurī-i Ṣaġīr 30
§ 33 İbāhīm-i Ācurī-i Kebīr 31
§ 34 Fetḥ b. ᶜAlī el-Mavṣılī 31
§ 35 Fetḥ b. Şaḫref el-Mervezī 31
§ 36 Bişr b. Ḥāriṣ b. ᶜAbdi'r-raḥmān 32
§ 37 Şaḳīḳ b. İbrāhīm-i Belḫī 32
§ 38 Dāvūd el-Belḫī 32
§ 39 Bişr-i Ṭaberānī 33
§ 40 Ḳāsım-i Ḥarbī 33
§ 41 Ḥāriṣ b. el-Esed el-Muḥāṣibī 33
§ 42 Ebū Turāb-i Naḫşebī 34
§ 43 Ebū Ḥātim-i ᶜAṭṭār 34
§ 44 Serī b. Muġalles eṣ-Ṣaḳaṭī 34
§ 45 ᶜAlī b. ᶜAbdi'l-ḥamīd el Ġażāʾrī 35
§ 46 Ebū Caᶜfer-i Semmāk 35
§ 47 Aḥmed-i el-Ḥażraveyh el-Belḫī 35
§ 48 Yaḥyā b. Muᶜāẕ-i Rāzī 36
§ 49 Ḫalef b. ᶜAlī 36
§ 50 Bāyezīd-i Bisṭāmī 36
§ 51 Şeyḫ Ebū ᶜAlī-i Sindī 37
§ 52 Ebū Ḥafṣ-i Ḥaddād 37
§ 53 Ebū Muḥammed-i Ḥaddād 38
§ 54 Ẓālim b. Muḥammed 38
§ 55 Ebū Müzāḥim-i Şīrāzī 39
§ 56 ᶜAbdu'llāh-i Mehdī-i Bāverdī 39
§ 57 Ḥamdūn-i Ḳaṣṣār 40
§ 58 Ebu'l-Ḥüseyn-i Bārūsī 40
§ 59 Manṣūr b. ᶜAmmār 40
§ 60 Aḥmed b. el-ᶜĀṣım-i Enṭākī 41
§ 61 Muḥammed b. Manṣūr eṭ-Ṭūsī 41
§ 62 ᶜAlī-i ᶜAkkī 41

§ 63 Ḥātim-i Aṣamm 41
§ 64 Aḥmed b. Ebi'l-Ḥavārī 42
§ 65 Ebū ʿAbdi'llāh-i Ḫubeyḳ-i Sābıḳ el-Enṭākī 42
§ 66 Sehl b. ʿAbdi'llāh-i Tusterī 43
§ 67 ʿAbbās b. Ḥamza-i Nīşābūrī 43
§ 68 ʿAbbās b. Yūsuf eş-Şiklī 43
§ 69 ʿAbbās b. Aḥmed-i Şāʿir-i Rūmī 44
§ 70 Ebū Ḥamza-i Ḫorāsānī 44
§ 71 Ebū Ḥamza-i Baġdādī 44
§ 72 Ḥamza b. ʿAbdi'llāh el-ʿAlevī 45
§ 73 Ebū Saʿīd-i Ḫarrāz 45
§ 74 Aḥnef el-Hemedānī 46
§ 75 Ebū Şuʿayb el-Muḳannāʾ 46
§ 76 Ebū ʿAḳḳāl b. ʿAlevān el-Maġribī 47
§ 77 Ḥammād-i Ḳureşī 47
§ 78 Ebu'l-Ḥüseyn-i Nūrī 48
§ 79 Seyyidü'ṭ-ṭāyife Cüneyd-i Baġdādī 48
§ 80 Ebū Caʿfer-i el-Kernebī 49
§ 81 Kehmes-i el-Ḥüseyn-i Hemedānī 50
§ 82 ʿAmr b. ʿOsmān-i Mekkī 50
§ 83 Şāh Şucāʿ-i Kirmānī 51
§ 84 Ebū ʿOsmān el-Ḥīrī 52
§ 85 Zekeriyyā b. Rāveyh 52
§ 86 Zekeriyyā b. Yaḥyā-i Herevī 52
§ 87 Ziyād b. el-Kebīr el-Hemedānī 52
§ 88 Ebū ʿOsmān-i Maġribī 53
§ 89 Ebū Ṭālib el-İḫmīmī 54
§ 90 Ṭalḥa b. Muḥammed eṣ-Ṣabbāḥ en-Nīlī 54
§ 91 Ebu'l-ʿAbbās b. Masrūḳ 54
§ 92 Ebu'l-ʿAbbās-i Mūre-zen-i Baġdādī 55
§ 93 Ebū ʿAbdi'llāh-i Maġribī 55
§ 94 Ebū ʿAbdi'llāh en-Nibācī 55
§ 95 Ebū ʿAbdi'llāh el-Enṭākī 56
§ 96 Memşād-i Dīneverī 56
§ 97 Ḥasan b. ʿAlī-i Mesūḥī 57
§ 98 Aḥmed b. İbrāhīm el-Mesūḥī 57
§ 99 Ruveym 57
§ 100 Yūsuf b. el-Ḥüseyn-i Rāzī 58
§ 101 ʿAbdu'llāh-i Ḥāżir 60

§ 102 Ṣābit el-Ḫabbāz 60
§ 103 Ebū Ṣābit er-Rāzī 60
§ 104 Semnūn b. el-Ḥamza el-Muḥibb el-Keẕẕāb 60
§ 105 Zehrūn el-Maġribī 61
§ 106 ᶜArūn b. el-Veṣṣābe 62
§ 107 Meymūn el-Maġribī 62
§ 108 Saᶜdūn-i Mecnūn 62
§ 109 ᶜAṭā b. Süleymān 62
§ 110 ᶜAlī b. Sehl-i Ezher el-İṣfehānī 63
§ 111 Muḥammed b. el-Yūsuf el-Bennā 64
§ 112 Muḥammed b. Fāẕe 64
§ 113 Sehl b. ᶜAlī el-Mervezī 65
§ 114 ᶜAlī b. Ḥamza el-İṣfehānī el-Ḥallāc 65
§ 115 ᶜAlī b. Şuᶜayb es-Saḳḳā 66
§ 116 ᶜAlī b. Muvaffaḳ el-Baġdādī 66
§ 117 Ebū Aḥmed-i Ḳalānīsī 66
§ 118 Ebu'l-Ġarīb-i İṣfehānī 67
§ 119 Ebū ᶜAbdi'llāh el-Ḳalānīsī 67
§ 120 Ebū ᶜAbdi'llāh b. Cellā 68
§ 121 Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫāḳān eṣ-Ṣūfī 68
§ 122 Ebū ᶜUbeydi'llāh-i Busrī 69
§ 123 Ebū ᶜAbdi'llāh es-Siczī 70
§ 124 Ebū ᶜAbdi'llāh el-Ḥuṣrī 70
§ 125 Caᶜfer b. el-Müberḳaᶜ 70
§ 126 ᶜAlī b. Bündār b. el-Ḥüseyn eṣ-Ṣūfī eṣ-Ṣayrafī 70
§ 127 Muḥammed b. Fażl el-Belḫī 71
§ 128 Muammed b. ᶜAlī-i Ḥakīm et-Tirmidī 72
§ 129 ᶜAlī b. Bekkār 73
§ 130 Ebū ᶜAbdi'llāh-i ᶜAbādānī 73
§ 131 Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḥażremī 73
§ 132 Ebū ᶜAbdi'llāh-i Sālimī 73
§ 133 Ebū ᶜAbdi'llāh-i Çāvpāre-i Ṣūfī 74
§ 134 Ebū Ṭālib Muḥammed b. ᶜAlī b. ᶜAṭiyye el-Ḥāriṣī el-Mekkī 74
§ 135 Ebū Bekr el-Varrāḳ et-Tirmiẕī 74
§ 136 Ebu'l-Ḳāsım-i Rāzī 75
§ 137 Ebu'l-Ḳāsım-i el-Ḥakīm es-Semerḳandī 75
§ 138 Bekr-i Soġdī 75
§ 139 Ṣāliḥ b. Mektūm 76
§ 140 Ebū Ẕerr-i Tirmiẕī 76

§ 141 Hāşimī-i Soġdī 76
§ 142 Muḥammed b. el-Ḥasan-i Cevherī 76
§ 143 Ebū Bekr-i Kisā'ī 77
§ 144 Ebū ᶜAlī-i Cūzcānī 77
§ 145 Muḥammed ve Aḥmed ibnā Ebi'l-Verd 78
§ 146 Ṭāhir-i Maḳdisī 78
§ 147 Ebū Yaᶜḳūb es-Sūsī 78
§ 148 Ebū Yaᶜḳūb-i Nehrecūrī 79
§ 149 Ebū Yaᶜḳūb ez-Zeyyāt 79
§ 150 Aḥmed b. Vehb 79
§ 151 Ebū Yaᶜḳūb-i Meẕābilī 79
§ 152 Ebū Yaᶜḳūb-i Aḳṭaᶜ 79
§ 153 Ebū Yaᶜḳūb-i Zīzī 80
§ 154 Ebū Yaᶜḳūb-i Meẕkūrī 81
§ 155 Ebū Yaᶜḳūb-i Meydānī 81
§ 156 Ebū Yaᶜḳūb-i Ḫarrāṭ-i ᶜAsḳalānī 81
§ 157 Ebū Yaᶜḳūb-i Kūretī 81
§ 158 Ḫayru'n-Nessāc 82
§ 159 Muḥfūẓ b. Maḥmūd 82
§ 160 Maḥfūẓ b. Muḥammed 82
§ 161 İbrāhīm el-Ḫavvāṣ 82
§ 162 İbrāhīm b. ᶜĪsā 84
§ 163 İbrāhīm b. S̱ābit 84
§ 164 Ebū Muḥammed-i Cerīrī 84
§ 165 ᶜĀlim b. Saᶜd 85
§ 166 Ġaylān es-Semerḳandī 85
§ 167 Ġaylān el-Müvesvis 85
§ 168 Ebu'l-ᶜAbbās İbn ᶜAṭā' 86
§ 169 Ebū Ṣāliḥ el-Müzeyyin 86
§ 170 Ebu'l-ᶜAbbās-i Erzīzī 86
§ 171 Ebu'l-ᶜAbbās-i Dīneverī 87
§ 172 Ebu'l-ᶜAbbās Aḥmed b. Yaḥyā-i Şīrāzī 88
§ 173 Ebu'l-ᶜAbbās-i Bāverdī 88
§ 174 Ebu'l-ᶜAbbās-i Burduᶜī 88
§ 175 Ebu'l-ᶜAbbās es-Seyyārī 89
§ 176 ᶜAbdu'l-vāḥid İbn ᶜAlī-i Seyyārī 89
§ 177 Ebu'l-ᶜAbbās-i Suhreverdī 89
§ 178 Ebu'l-ᶜAbbās-i Nihāvendī 90
§ 179 Aḥī Ferec-i Zencānī 91

§ 180 Ebu'l-ᶜAbbās-i Nesāʾī 91
§ 181 Ebu'l-ᶜAbbās-i Sureyc 92
§ 182 Ebu'l-ᶜAbbās Ḥamza b. Muḥammed 92
§ 183 Ḥüseyn b. el-Manṣūr el-Ḥallāc 92
§ 184 ᶜAbdu'l-melik-i Uskāf 94
§ 185 İbrāhīm b. Fātik ve ḳīl Aḥmed b. Fātik 94
§ 186 Fāris b. ᶜĪsā el-Bağdādī 95
§ 187 Aḥmed b. Ḥüseyn b. Manṣūr el-Ḥallāc 95
§ 188 Ebū Manṣūr-i Gāv-külāh 96
§ 189 Ebū ᶜAmr-i Dımışḳī 96
§ 190 Muḥammed b. Ḥāmid-i Tirmiẕī 96
§ 191 ᶜAbdu'llāh b. Muḥammed el-Ḫarrāz 97
§ 192 Bunān b. Muḥammed el-Ḥammāl 97
§ 193 İsḥāḳ b. İbrāhīm el-Ḥammāl 98
§ 194 Bunān b. ᶜAbdi'llāh 99
§ 195 Şeybān b. ᶜAlī 99
§ 196 Ebu'l-Ḥasan b. Muḥammed el-Müzeyyin 99
§ 197 Ebu'l-Ḥasan-i Ṣāyiġ-i Dīneverī 100
§ 198 Ebu'l-Ḥasan eṣ-Ṣabīḥī 101
§ 199 Ebu'l-Ḥasan-i Süyūṭī 101
§ 200 Ebu'l-Ḥasan b. Şaᶜre 101
§ 201 Ebū Ḥāmid el-Esved el-maᶜrūf bi'z-Zencī 101
§ 202 İbrāhīm b. Dāvūd el-Ḳaṣṣār er-Raḳḳī 102
§ 203 Ebū Caᶜfer-i Ḥaffār 102
§ 204 Ebū Caᶜfer-i Sūmānī 103
§ 205 Ebū Caᶜfer-i Ṣaydalānī 103
§ 206 Ebū Caᶜfer Aḥmed b. Ḥamdān b. ᶜAlī b. Sinān 103
§ 207 Ebū Caᶜfer-i el-Ferġānī 104
§ 208 Ebū Caᶜfer-i Sāmānī 104
§ 209 Ebū Caᶜfer-i Ḥaddād 104
§ 210 Ebū Caᶜfer-i Muᶜāẕ el-Mıṣrī 105
§ 211 Ebū ᶜAbdi'llāh el-Berḳī 105
§ 212 Ebū Caᶜfer el-Meczūm 105
§ 213 Şeyḫ Ebū Caᶜfer-i Dāmeġānī 107
§ 214 Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan-i Varrāḳ 107
§ 215 Ebu'l-Ḥüseyn ed-Derrāc 108
§ 216 Şeyḫ Bükeyr ed-Derrāc 108
§ 217 Şeyḫ Ebu'l-Ḥüseyn es-Selāmī 108
§ 218 Ebu'l-Ḥüseyn-i Mālikī 108

§ 219 Ebu'l-Ḥüseyn el-Hāşimī 108
§ 220 Şeyḫ Ebū Bekr el-Vāsıṭī 109
§ 221 Ebū Bekr-i Zaḳḳāḳ-i Kebīr 110
§ 222 Ebū Bekr-i Zaḳḳāḳ-i Ṣaġīr 110
§ 223 Şeyḫ Ebū Bekr-i Kettānī 110
§ 224 Ebū Bekr ᶜAṭāʾ-i Caḥfī 111
§ 225 Ebū Bekr-i Şaḳḳāḳ 112
§ 226 Ebū Bekr eş-Şiblī 112
§ 227 Ebū Bekr b. Yezdānyār-i Urmevī 113
§ 228 Ebū Bekr-i Ṣaydalānī 114
§ 229 Ebū Bekr- el-Ḫabbāz el-Baġdādī 114
§ 230 Ebū Bekr b. ᶜĪsā el-Muṭavviᶜī 115
§ 231 Ebū Bekr-i Ṭāhir-i Ebherī 115
§ 232 Ebū Bekr b. Ebī Saᶜdān 116
§ 233 Ebū Bekr-i ᶜAṭūfī 116
§ 234 Ebū Bekr-i Sekkāk 116
§ 235 Ebū Bekr-i Saḳḳār 117
§ 236 Ebū Bekr el-Mıṣrī 117
§ 237 Ebū Bekr ed-Duḳḳī 118
§ 238 Ebū Bekr-i Ṭimistānī 118
§ 239 Ebū Bekr-i Ferrāʾ 119
§ 240 Ebū Bekr eş-Şibhī 119
§ 241 Ebū Bekr-i Ṭarsūsī 119
§ 242 Ebū Bekr es-Sūsī 121
§ 243 Ebū Bekr-i Şukeyr 123
§ 244 Ebū Bekr-i Cevzaḳī 123
§ 245 Ebū Bekr-i Rāzī 123
§ 246 Ebū Bekr-i Müfīd 124
§ 247 Ebū Bekr-i Ḳaṣrī 124
§ 248 Ebū Bekr-i Mevāzīnī 125
§ 249 Ebū Bekr-i Aşnānī 125
§ 250 Ebū Bekr-i Maġāzilī 125
§ 251 Ebū Bekr-i Ḳaṭīᶜī 126
§ 252 Ebū Bekr-i Hemedānī 126
§ 253 Ebū Bekr-i Kefşīrī 126
§ 254 Ebū Bekr-i Dāvūd-i Dīneverī 127
§ 255 Ebū ᶜAlī-i Rūdbārī 127
§ 256 Ebū ᶜAlī es-Ṣuḳafī 128
§ 257 Ebū ᶜAlī el-Kātib el-Mıṣrī 129

§ 258 Ebū ᶜAlī-i Meştūlī 129
§ 259 Ebū ᶜAlī-i Rāzī 130
§ 260 Ebū ᶜAlī-i Ḫayrān 130
§ 261 Ebū ᶜAlī-i Sīrcānī 130
§ 262 ᶜAbdu'llāh b. Muḥammed el-maᶜrūf bi'l-Murtaᶜiş 131
§ 263 ᶜAbdu'llāh b. Muḥammed-i Münāzil 132
§ 264 ᶜAbdu'llāh b. Ḥaddād-i Rāzī 132
§ 265 ᶜAbdu'llāh b. ᶜİṣām el-Maḳdisī 132
§ 266 ᶜAbdu'llāh-i Nebāzānī 133
§ 267 Ebu'l-Ḫayr-i Tīnātī 133
§ 268 Ebu'l-Ḫayr-i Ḥabeşī 135
§ 269 Ebul'l-Ḫayr-i ᶜAsḳalānī 135
§ 270 Ebu'l-Ḫayr-i Ḥımṣī 135
§ 271 İbrāhīm b. Şeybān-i Kirmānşāhī 135
§ 272 Ebū Zeyd-i Merġazī-i Ḫorāsānī 136
§ 273 İbrāhīm b. Aḥmed el-Müvellid eṣ-Ṣūfī er-Raḳḳī 136
§ 274 İbrāhīm el-Cīlī 137
§ 275 İbrāhīm-i Dihistānī 137
§ 276 İbrāhīm-i Merġīnānī 137
§ 277 İbrāhīm-i Nāzeveyh 137
§ 278 Muẓaffer-i Kirmānşāhī-i Ḳırmīsī 138
§ 279 Ebu'l-Ḥüseyn b. Bunān 138
§ 280 Ebu'l-Ḥüseyn b. el-Hind el-Fārisī 138
§ 281 Ebu'l-Edyān 139
§ 282 Ebū Caᶜfer Muḥammed b. ᶜAlī en-Nesevī el-maᶜrūf bi-Muḥammed-i Ġaltān 139
§ 283 Ebū Saᶜīd-i Aᶜrābī 140
§ 284 Ebū ᶜAmr ez-Zeccāc 140
§ 285 İbrāhīm b. Yūsuf b. Muḥammed-i Zeccācī 141
§ 286 Caᶜfer b. Muḥammed b. Naṣīr el-Ḫuldī el-Ḫavvāṣ 141
§ 287 Ebu'l-Ḥasan eṣ-Ṣūfī el-Fūşencī 141
§ 288 Bündār b. el-Ḥüseyn b. Muḥammed b. el-Mühelleb eş-Şīrāzī 142
§ 289 Ebū ᶜAmr b. Nüceyd 142
§ 290 ᶜAbdu'llāh b. Muḥammed b. ᶜAbdi'r-raḥmān er-Rāzī 143
§ 291 Ebu'l-Ḥüseyn es-Sīrevānī 143
§ 292 Ebu'l-Ḥüseyn el-Ḳırāfī 143
§ 293 Ebū Süleymān-i Nīlī 144
§ 294 Ebū Süleymān-i Ḫavvāṣ-i Maġribī 144
§ 295 Ebu'l-Ḳāsım-i Naṣrābādī 145

§ 296 Ebū Bekr er-Rāzī-i Becelī 145
§ 297 Ebū Bekr-i Fālīzbān-i Buḫārī 146
§ 298 Ebu'l-Ḥüseyn el-Ḥuṣrī 146
§ 299 Ebu'l-Ḥüseyn-i Semᶜūn 147
§ 300 Ebū Naṣr-i Ḫabbāz ve Ebu'l-Ḥasan-i Sūhān-ājen 147
§ 301 Şeyḫ Aḥmed-i Ḥarrānī 148
§ 302 Cehm-i Raḳḳī 148
§ 303 Ebu'l-Ḥüseyn el-Urmevī 148
§ 304 Ebū ᶜAbdi'llāh el-Ḫafīf eş-Şīrāzī 148
§ 305 Ebu'l-Ḫayr-i Mālikī 149
§ 306 Ebū Bekr eş-Şaᶜrānī 150
§ 307 Ebū Muḥammed el-ᶜAṭāyidī 150
§ 308 Caᶜfer el-Ḥaẕẕāᵓ 150
§ 309 Hişām b. ᶜAbdān 151
§ 310 Ebū Muḥriz-i Şīrāzī 152
§ 311 ᶜAbdu'r-raḥīm-i İṣṭaḫrī 152
§ 312 Müᵓemmil el-Caṣṣāṣ 153
§ 313 ᶜAlī b. Şalūye 154
§ 314 Ebū Bekr el-Uskāf 155
§ 315 Ebū eż-Żaḥḥāk 155
§ 316 Ebū Muḥammed el-Ḫaffāf 155
§ 317 Ḥasan b. Ḥammūye ve ṣāḥibuhu Ebū Caᶜfer el-Ḥarrāz el-İṣṭaḫrī 155
§ 318 ᶜAbdu'llāh el-Ḳaṣṣār 156
§ 319 İbrāhīm el-Mütevekkil 157
§ 320 Ebū Ṭālib-i Ḫazrec b. ᶜAlī 157
§ 321 Ebū ᶜAlī-i Vāricī 158
§ 322 Ebu'l-Fażl el-Caᶜfer el-Caᶜdī 159
§ 323 Ebu'l-Ḳāsım el-Ḳaṣrī 159
§ 324 ᶜAbdu'l-ᶜazīz el-Baḥrānī 159
§ 325 Ebu'l-Ḥasan-i Ḥakīmī 160
§ 326 Ebū ᶜAlī Ḥüseyn b. Muḥammed el-Ekkār 160
§ 327 Ebū İsḥāḳ İbrāhīm-i Şehriyār-i Gāzirūnī 160
§ 328 Şeyḫ Rūzbihān-i Baḳlī 161
§ 329 Ebu'l-Ḥasan-i Kerdūye 163
§ 330 Şeyḫ ᶜAbdu'llāh-i Balyānī 163
§ 331 Cemālu'd-dīn Muḥammed el-Bākelincār 164
§ 332 Mūsā-i ᶜİmrān-i Cīreftī 165
§ 333 Ḫᵛāce ᶜAlī b. Ḥasan-i Kirmānī 165
§ 334 Mīre-i Nīşābūrī 166

§ 335 Ebū ᶜAbdi'llāh et-Tarūġundī 166
§ 336 Ebū ᶜAbdi'llāh-i Rūdbārī 166
§ 337 Ebū ᶜAbdi'llāh-i Mānek 167
§ 338 Ebū ᶜAbdi'llāh-i Dūnī 167
§ 339 Ebū ᶜAbdi'llāh-i Mevlā 168
§ 340 Ebū ᶜAbdi'llāh el-Muḥrī 168
§ 341 Ebu'l-Ḳāsım el-Muḳrī 169
§ 342 Ebū Muḥammed er-Rāsibī 169
§ 343 Ebū ᶜAbdi'llāh-i Dīneverī 170
§ 344 Ebu'l-Ḥüseyn-i Sīrevānī-i Ṣaġīr 170
§ 345 Ebu'l-Ḥüseyn el-Cahżam-i Hemedānī 171
§ 346 Ebu'l-Ḥüseyn-i Ṭarzī 172
§ 347 Ebu'l-Ḥüseyn-i Serkī 172
§ 348 Şeyḫ Muḥammed-i Sāḫerī 173
§ 349 Şeyḫ Aḥmed-i Cuvāl-ger 173
§ 350 Ebu'l-Ḥüseyn-i Ḥaddād-i Herevī 173
§ 351 Ebu'l-Muẓaffer-i Tirmiẕī 174
§ 352 Mīrçe-i Sifāl-furūş 174
§ 353 Şerīf Ḥamza-i ᶜUḳaylī 175
§ 354 ᶜĀrif-i ᶜAyyār 176
§ 355 Ebu'l-Ḥüseyn-i Sālbe 176
§ 356 Şeyḫ ᶜİmrān-i S̱ülüs̱ī 176
§ 357 Ebu'l-Ḥüseyn-i Merv er-Rūdī 177
§ 358 Ebū Ḥāmid-i Dōstān 178
§ 359 Bāb-i Ferġānī 178
§ 360 Ebū Manṣūr Muᶜammer b. Aḥmed el-İṣfehānī 179
§ 361 Ebū Naṣr-i Sarrāc 179
§ 362 Şeyḫ Ebu'l-Fażl-i Ḥasan-i Seraḫsī 180
§ 363 Ḫālū-yi Nīşābūrī 181
§ 364 Şeyḫ Ebu'l-ᶜAbbās-i Ḳaṣṣāb-i Āmulī 181
§ 365 Şeyḫ Aḥmed-i Naṣr 183
§ 366 Şeyḫ Ebū ᶜAlī-i Siyāh 183
§ 367 Şeyḫ Ebū ᶜAlī-i Daḳḳāḳ 184
§ 368 Ebū ᶜAlī-i Şebbūyī el-Mervezī 185
§ 369 Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım Bişr-i Yāsīn 186
§ 370 Şeyḫ Loḳmān-i Seraḫsī 187
§ 371 Şeyḫ Muḥammed-i Ḳaṣṣāb-i Āmulī 188
§ 372 Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan-i Ḫarḳānī 189
§ 373 Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Dāstānī 190

§ 374 Şeyḫ Ebū Saᶜīd b. Ebi'l-Ḫayr 191
§ 375 Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım-i Gürgānī 193
§ 376 Ḫᵛāce Muẓaffer-i Aḥmed b. Ḥamdān 194
§ 377 Maᶜşūḳ-i Ṭūsī 194
§ 378 Emīr ᶜAlī-i ᶜAbū 195
§ 379 Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'r-raḥmān-i Sülemī-i Nīşābūrī 195
§ 380 Ḥüseyn b. Muḥammed-i Mūsā es-Sülemī 196
§ 381 Ebū Sehl-i Ṣuᶜlūkī 196
§ 382 Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım-i Ḳuşeyrī 197
§ 383 Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım-i Şaḳānī 197
§ 384 Ebu'l-Fażl-i Ḥasan el-Ḫuttalī 198
§ 385 ᶜAlī b. ᶜOs̱mān b. Ebī ᶜAlī el-Cullābī el-Ġaznevī 199
§ 386 Ḫᵛāce Aḥmed-i Ḥammād-i Seraḫsī 199
§ 387 Edīb Kemendī 200
§ 388 Ebu'l-Ḥasan-i Müs̱ennā 200
§ 389 Şeyḫ Aḥmed-i Neccār-i Esterābādī 201
§ 390 Şeyḫ Ebū Zurᶜa-i Rāzī 201
§ 391 Şeyḫ Ebū Zurᶜa-i Erdebilī 201
§ 392 Ebū ᶜAbdi'llāh el-müştehir bi-Bābūnī 202
§ 393 Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Bākū 202
§ 394 Şeyḫ Müᵓemmen-i Şīrāzī 203
§ 395 Şeyḫ Ebū İsḥāḳ-i Şāmī 203
§ 396 Şeyḫ Ebū Aḥmed-i Abdāl-i Çiştī 204
§ 397 Ḫᵛāce Muḥammed b. Ebī Aḥmed-i Abdāl-i Çiştī 205
§ 398 Üstād-i Merdān 205
§ 399 Ḫᵛāce Yūsuf b. Muḥammed-i Semᶜān 205
§ 400 Ḫᵛāce Mevdūd-i Çiştī 206
§ 401 Ḫᵛāce Aḥmed b. Mevdūd b. Yūsuf-i Çiştī 207
§ 402 Ebu'l-Velīd Aḥmed b. Ebi'r-Recā 207
§ 403 Ebū İsmāᶜīl ᶜAbdu'llāh b. Ebī Manṣūr Muḥammed el-Enṣārī el-Herevī 208
§ 404 Ḫᵛāce Yaḥyā b. ᶜAmmār eş-Şeybānī 210
§ 405 Şeyḫ ᶜAbdu'llāh eṭ-Ṭāḳī 211
§ 406 Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan el-Bişrī es-Sencerī 212
§ 407 Kākā Ebu'l-Ḳaṣr el-Bustī 212
§ 408 Kākā Aḥmed-i Sünbül ve inisi Muḥammed Ḫᵛāce 212
§ 409 Ebū Manṣūr Muḥammed el-Enṣārī 212
§ 410 Ebū Manṣūr-i Sūḫte 213
§ 411 Şeyḫ Aḥmed-i Çiştī ve inisi Ḫᵛāce Aḥmed-i İsmāᶜīl 213

§ 412 Şeyḫ Aḥmed-i Ḥācī 214
§ 413 Şeyḫ Ebū Seleme-i Bāverdī 214
§ 414 Ebū ᶜAlī-i Keyyāl 214
§ 415 Ebū ᶜAlī-i Zer-ger 214
§ 416 Ebū ᶜAlī-i Būte-ger 214
§ 417 Şeyḫ Ebū Naṣr-i Ḳabbānī 215
§ 418 Şeyḫ İsmāᶜīl-i Naṣrābādī 215
§ 419 Şeyḫ Ebū Manṣūr-i Gāzer 215
§ 420 Şeyḫ İsmāᶜīl-i Debbās-i Cīreftī 215
§ 421 Şeyḫ Ebū Saᶜīd-i Muᶜallim 215
§ 422 Şeyḫ Muḥammed Ebū Ḥafṣ-i Kūretī 215
§ 423 Şeyḫ ᶜAmū 216
§ 424 Şeyḫ Aḥmed-i Kūfānī 216
§ 425 Ebu'l-Ḥasan-i Neccār 216
§ 426 Şeyḫ Ebu'l-Leyṡ-i Fūşencī 217
§ 427 Muḥammed b. ᶜAbdi'llāh-i Gāzer-i Herevī 217
§ 428 Ḳurbenc 218
§ 429 Ḫᵛāce Ḫayrçe 218
§ 430 Ebū ᶜAbdi'llāh Aḥmed b. ᶜAbdi'r-raḥmān-i Naṣr-i Mālīnī 219
§ 431 Ebū Naṣr b. Ebī Caᶜfer b. Ebī İsḥāḳ-i Herevī-i Ḫᵛānçebādī 219
§ 432 Sulṭān Mecdü'd-dīn-i Ṭālbe 220
§ 433 Ebū ᶜAbdi'llāh Muḫtār b. Muḥammed b. Aḥmed-i Herevī 221
§ 434 Şeyḫ Ebū Ẕerr-i Būzcānī 222
§ 435 Şeyḫu'l-islām Aḥmed en-Nāmeḳī el-Cāmī 222
§ 436 Ebū Ṭāhir-i Kürd 225
§ 437 Şeyḫ Ebū ᶜAlī-i Fārumedī 226
§ 438 Şeyḫ Ebū Bekr b. ᶜAbdi'llāh eṭ-Ṭūsī-i Nessāc 227
§ 439 Ḥuccetü'l-İslām Muḥammed b. Muḥammed el-Ġazzālī eṭ-Ṭūsī 228
§ 440 Şeyḫ Aḥmed-i Ġazzālī 230
§ 441 Ḫᵛāce Yūsuf-i Hemedānī 230
§ 442 Ḫᵛāce ᶜAbdu'l-ḫālıḳ-i Ġucduvānī 232
§ 443 Ḫᵛāce ᶜĀrif-i Rīvgervī 233
§ 444 Ḫᵛāce Maḥmūd el-Ḫayr-i Faġnevī 234
§ 445 Ḫᵛāce ᶜAlī-i Rāmtīnī 234
§ 446 Ḫᵛāce Muḥammed Baba Semmāsī 235
§ 447 Seyyid Emīr Külāl 236
§ 448 Ḳusem Şeyḫ 237
§ 449 Ḫalīl Ata 238
§ 450 Ḫᵛāce Bahu'd-dīn-i Naḳş-bend 239

§ 451 Ḫᵛāce ᶜAlāu'd-dīn-i ᶜAṭṭār 243
§ 452 Ḫᵛāce Muḥammed-i Pārsā 244
§ 453 Ḫᵛāce Ḥāfıẓu'd-dīn Ebū Naṣr Muḥammed b. Muḥammed b. Muḥammed el-Ḥāfıẓī el-Buḫārī 248
§ 454 Ḫᵛāce Ḥasan-i ᶜAṭṭār 249
§ 455 Mevlānā Yaᶜḳūb-i Çerḫī 250
§ 456 Ḫᵛāce ᶜAlāu'd-dīn-i Ġucduvānī 251
§ 457 Mevlānā Niẓāmu'd-dīn-i Ḫāmūş 252
§ 458 Ḫᵛāce ᶜUbeydu'llāh el-İmāmī el-İṣfehānī 253
§ 459 Mevlānā Saᶜdu'd-dīn-i Kāġarī 254
§ 460 Ḫᵛāce ᶜUbeydu'llāh 256
§ 461 Mevlānā Ḳāsım 258
§ 462 Ebu'l-Ḥasan-i Bustī 259
§ 463 Şeyḫ Ḥasan-i Sekkāk-i Simnānī 259
§ 464 Muḥammed-i Ḥammūye el-Cüveynī 259
§ 465 ᶜAynu'l-ḳużāt-i Hemedānī 260
§ 466 Şeyḫ Berke 261
§ 467 Şeyḫ Fetḥa 261
§ 468 Şeyḫ Żiyāu'd-dīn Ebu'n-Necīb ᶜAbdu'l-ḳāhir-i Suhreverdī 262
§ 469 Şeyḫ ᶜAmmār-i Yāser 262
§ 470 Şeyḫ Rūzbihān-i Kebīr-i Mıṣrī 263
§ 471 Şeyḫ İsmāᶜīl-i Ḳaṣrī 263
§ 472 Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā 263
§ 473 Şeyḫ Mecdü'dīn-i Baġdādī 268
§ 474 Şeyḫ Saᶜdu'd-dīn-i Ḥamevī 269
§ 475 Şeyḫ Seyfü'd-dīn-i Bāḫarzī 270
§ 476 ᶜAynu'z-zamān Cemālu'd-dīn-i Gīlī 272
§ 477 Baba Kemāl-i Cendī 273
§ 478 Ḫᵛāce Ebu'l-Vefā-i Ḫᵛārezmī 274
§ 479 Pehlevān Maḥmūd-i -Yār 275
§ 480 Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Rāzī el-maᶜrūf bi-Dāye 276
§ 481 Şeyḫ Rażiyü'd-dīn ᶜAlī Lālā el-Ġaznevī 277
§ 482 Şeyḫ Cemālu'd-dīn Aḥmed-i Cūrfānī 279
§ 483 Şeyḫ Nūru'd-dīn ᶜAbdu'r-raḥmān-i İsferāyinī el-Kesraḳī 280
§ 484 Şeyḫ Ebu'l-Mekārim Rüknü'd-dīn ᶜAlāu'd-devle-i Simnānī 280
§ 485 Aḫī ᶜAlī-i Mıṣrī 283
§ 486 Şeyḫ Necmü'd-dīn Muḥammed el-Edkānī 284
§ 487 Aḫī ᶜAlī-i Dihistānī 285
§ 488 Ebu'l-Berekāt Taḳiyü'd-dīn ᶜAlī Dōstī-i Simnānī 287

§ 489 Emīr Seyyid ʿAlī b. Şihāb b. Muḥammed el-Hemedānī ... 287
§ 490 Şeyḫ ʿAbdu'llāh-i Ġurcistānī ... 288
§ 491 Baba Maḥmūd-i Ṭūsī ... 289
§ 492 Aḫī ʿAlī Ḳutluḳ Şāh ... 289
§ 493 Şeyḫ Ḥāfıẓ ʿÖmer-i Eberdihī ... 289
§ 494 Ḫᵛāce ʿAbdu'r-raḥmān-i Gehvāre-ger ... 290
§ 495 Mevlānā Faḫru'd-dīn-i Lūristānī ... 292
§ 496 Şāh ʿAlī-i Ferāhī ... 293
§ 497 Şeyḫ Muḥammed Şāh-i Ferāhī ... 294
§ 498 Şeyḫ Bahāu'd-dīn ʿÖmer ... 294
§ 499 Mevlānā Şemsü'd-dīn Muḥammed-i Esed ... 295
§ 500 Şeyḫ Bahāu'd-dīn Veled ... 296
§ 501 Seyyid Burhānu'd-dīn-i Muḥaḳḳiḳ ... 297
§ 502 Mevlānā Celālu'd-dīn Muḥammed el-Belḫī er-Rūmī ... 298
§ 503 Mevlānā Şemsü'd-dīn Muḥammed b. ʿAlī b. Melik-dād-i Tebrīzī ... 302
§ 504 Şeyḫ Ṣalāḥu'd-dīn b. Ferīdūn el-Ḳonyevī maʿrūf bi-Zerkūb ... 304
§ 505 Şeyḫ Ḥüsāmu'd-dīn Ḥasan b. Muḥammed b. Ḥüseyn b. Aḫī Türk ... 305
§ 506 Sulṭān Veled ... 307
§ 507 Şeyḫ Şihābu'd-dīn-i Suhreverdī ... 309
§ 508 Şeyḫ Necībü'd-dīn ʿAlī b. Burġuş eş-Şīrāzī ... 310
§ 509 Ẓahīrü'd-dīn ʿAbdu'r-raḥmān b. ʿAlī b. Burġuş ... 311
§ 510 Şeyḫ Muḥammed-i Yemenī ... 312
§ 511 Şeyḫ İbrāhīm-i Meczūb ... 313
§ 512 Şeyḫ Cemālu'd-dīn-i Lūr ... 313
§ 513 Şeyḫ Şemsü'd-dīn-i Ṣafī ... 314
§ 514 Şeyḫ Nūru'd-dīn ʿAbdu'ṣ-ṣamed-i Naṭanzī ... 314
§ 515 Şeyḫ ʿİzzü'd-dīn Maḥmūd el-Kāşī ... 315
§ 516 Şeyḫ Kemālu'd-dīn ʿAbdu'r-rezzāḳ-i Kāşī ... 315
§ 517 Şeyḫ Nūru'd-dīn ʿAbdu'r-raḥmān-i Mıṣrī ... 316
§ 518 Şeyḫ Zeynü'd-dīn Ebū Bekr el-Ḫavāfī ... 317
§ 519 Emīr Ḳıvāmu'd-dīn-i Sincānī ... 318
§ 520 Ḫᵛāce Şemsü'd-dīn Muḥammed el-Ḳūṣevī el-Cāmī ... 319
§ 521 Mevlānā Zeynü'd-dīn Ebū Bekr-i Ṭāyibādī ... 320
§ 522 Mevlānā Celālu'd-dīn Maḥmūd-i Zāhid-i Murġābī ... 322
§ 523 Mevlānā Celālu'd-dīn Ebū Yezīd-i Pūrānī ... 322
§ 524 Mevlānā Ẓahīrü'd-dīn-i Ḫalvetī ... 323
§ 525 Şeyḫ Bahāu'd-dīn Zekeriyyā-i Mūltānī ... 324

§ 526 Şeyh Niẓāmu'd-dīn-i Dihlevī el-Ḫālidī maʿrūf Şeyh Niẓāmu'd-dīn-i Evlīyā 325
§ 527 Şeyh Ferīd Şekker-genc 326
§ 528 Mevlānā Faḫru'd-dīn-i Zāhid 327
§ 529 ʿAlāu'd-dīn-i Kirmānī 327
§ 530 Ḫᵛāce ʿİmād-i Ḫalec 328
§ 531 Ḫᵛāce Maḥmūd-i Mūy-dūz 329
§ 532 Emīr ʿAlīm-i Delvālicī 329
§ 533 Ḳāḍī Şerefü'd-dīn-i Büḥeyrā 330
§ 534 Ḳāḍī Ṣafiyyü'd-dīn-i Büḥeyrā 330
§ 535 Emīr Şerefü'd-dīn-i Eşref 331
§ 536 Ḳāḍī Reʾīs 331
§ 537 Mevlānā Rażiyyü'd-dīn Nebī 331
§ 538 Mevlānā Mecdü'd-dīn Ḥācī 332
§ 539 Ḫᵛāce Rāḥat 332
§ 540 Mevlānā Reşīdü'd-dīn-i Naʿzī 332
§ 541 Ḫᵛāce Ebū Bekr-i Cām 333
§ 542 Şeyh Żiyāu'd-dīn-i Rūmī 333
§ 543 Şeyh Necībü'd-dīn-i Mütevekkil 334
§ 544 Ḳırḳ Abdāl 334
§ 545 Mevlānā Kerīmü'd-dīn-i Mevʿidī 334
§ 546 Şeyh Muḥyi'd-dīn ʿAlī-i Çiştī 335
§ 547 Dervīş Beşīr 335
§ 548 Mevlānā Sarrāc Ḥāfıẓ 335
§ 549 Seyyid Cemāl-i Surḫ 336
§ 550 Ḥācī Kerīmü'd-dīn-i Nīm-gūr 336
§ 551 Mevlānā Ḥüsāmu'd-dīn-i Ġalbek 337
§ 552 Mīr-i Büzürg ve Mīr Ḫōrd el-maʿrūf bi-Sādāt-i Nūḥ'ḳa 337
§ 553 Mevlānā Kemālu'd-dīn-i Zāhid 337
§ 554 Şeyh Reşn Evliyā 338
§ 555 Şeyh Maḥmūd-i Bihārī 338
§ 556 Şeyh Ebū Bekr-i Ṭūsī ve Şeyh Melik-yār-i Perrān 339
§ 557 Mevlānā Niẓāmu'd-dīn-i Kelāmī 339
§ 558 Şeyh Mücīr 339
§ 559 Şeyh Ḳuṭbu'd-dīn Baḫtiyār-i Kākī 340
§ 560 Ḳāḍī Ḥamīdü'd-dīn-i Nāgūrī 341
§ 561 Melik Naṣīrü'd-dīn Maḥmūd 342

§ 562 Şeyh Şādī ... 342
§ 563 Şeyh Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ṣavmaᶜī ... 342
§ 564 Şeyh Muḥyi'd-dīn ᶜAbdu'l-ḳādir-i Cīlī ... 343
§ 565 Şeyh Ḥammād-i Debbās ... 344
§ 566 Şeyh Ṣadaḳa-i Bağdādī ... 346
§ 567 Şeyh Seyfü'd-dīn ᶜAbdu'l-vahhāb ... 347
§ 568 Şeyh Ebū Muḥammed ᶜAbdu'r-raḥmān-i Tafsūncī ... 347
§ 569 Şeyh Ebū ᶜAmr-i Ṣarīfīnī ... 348
§ 570 Şeyh Bekāʾ b. Baṭū ... 349
§ 571 Ḳaḍībü'l-bān-i Mavṣılī ... 350
§ 572 Muḥammedü'l-Evānī ki İbnü'l-Ḳāʾid'ḳa maᶜrūfdur ... 351
§ 573 Ebū Suᶜūd b. Şibl ... 351
§ 574 Şeyh Ebū Medyen-i Mağribī ... 352
§ 575 Ebu'l-ᶜAbbās b. el-ᶜArīf eṣ-Ṣanhācī el-Endelusī ... 354
§ 576 Ebu'r-Rebīᶜ el-Kefīf el-Māleḳī ... 354
§ 577 ᶜAdiyy b. Müsāfir eş-Şāmī s̱ümme'l-Hekkārī ... 355
§ 578 Şeyh Aḥmed b. Ebi'l-Ḥasan er-Rāᶜī ... 356
§ 579 Ḥayāt b. Ḳays el-Ḥarrānī ... 356
§ 580 Şeyh Cā-gīr ... 357
§ 581 Şeyh Ebū ᶜAbdi'llāh Muḥammed b. İbrāhīm el-Ḳureşī el-Hāşimī ... 357
§ 582 Ebu'l-Ḥasan ᶜAlī b. Ḥamīd eṣ-Ṣaᶜīdī ... 358
§ 583 Ebū İsḥāḳ b. Ẓarīf ... 358
§ 584 İbnü'l-Fāriż el-Ḥamevī el-Mıṣrī ... 358
§ 585 İbrāhīm b. el-Miᶜṣār el-Caᶜberī ... 360
§ 586 Şeyh Muḥyi'd-dīn Muḥammed b. ᶜAlī b. ᶜArabī ... 361
§ 587 Şeyh Ṣadru'd-dīn Muḥammed b. İsḥāḳ el-Ḳonyevī ... 362
§ 588 Şeyh Müʾeyyedü'd-dīn el-Cendī ... 364
§ 589 Şeyh Saᶜīdü'd-dīn el-Fergānī ... 364
§ 590 Şeyh Mūsā-i Sidrānī ... 366
§ 591 Şeyh ᶜĪsā-i Hattār-i Yemenī ... 367
§ 592 Şeyh Ebu'l-Ġays̱ Cemīl el-Yemenī ... 367
§ 593 Şeyh Ebu'l-Ḥasan el-Mağribī eş-Şāẕilī ... 369
§ 594 Şeyh Yāsīn el-Mağribī el-Ḥaccāmu'l-esved ... 370
§ 595 Şeyh Ebu'l-ᶜAbbās el-Mursī ... 370
§ 596 Şeyh Saᶜd-i Ḥaddād ve anıñ mürīdi Şeyh Cevher ... 371
§ 597 Aḥmed b. Caᶜd ve Şeyh Saᶜīd ki künyeti Ebū ᶜĪsā'dur ... 371
§ 598 Şeyh Necmü'd-dīn ᶜAbdu'llāh b. İṣfehānī ... 372
§ 599 Ḫᵛāce Ḳuṭbu'd-dīn Yaḥyā-i Nīşābūrī ... 374

§ 600 Mīr Ġıyās̱ 375
§ 601 Ebū Muḥammed ʿAbdu'llāh el-Mercānī el-Maġribī 375
§ 602 Ebū ʿAbdi'llāh el-maʿrūf bi-İbni'l-Maṭarrif-i Endelusī 376
§ 603 Şeyḫ Süleymān Türkmen-i Müvelleh 376
§ 604 Şeyḫ ʿAlī-i Kürdī 377
§ 605 Şeyḫ Müferriḥ 378
§ 606 Şeyḫ Ebu'l-ʿAbbās-i Demenhūrī 379
§ 607 Şeyḫ Reyḥān 380
§ 608 Şeyḫ ʿAlāu'd-dīn el-Ḫvārezmī 380
§ 609 İmām ʿAbdu'llāh el-Yāfiʿī el-Yemenī 381
§ 610 Şeyḫ Şihābu'd-dīn-i Suhreverdī-i Maḳtūl 382
§ 611 Ḫvāce Aḥmed-i Yesevī 383
§ 612 Ḳuṭbu'd-dīn Ḥaydar 383
§ 613 Ḥakīm Ata 384
§ 614 İsmāʿīl Ata 384
§ 615 İsḥāḳ Ata 385
§ 616 Ḫvāce Bahāu'd-dīn 385
§ 617 Ḫvāce Bāyezīd 385
§ 618 Ḫvāce Ḫalīl 385
§ 619 Korkut Ata 385
§ 620 ʿAlī Ata 385
§ 621 Ḳılıç Ata 386
§ 622 Ṣadr Ata 386
§ 623 Ḥubbī Ḫvāce 386
§ 624 Yigit Aḥmed 386
§ 625 Kök Şeyḫ 386
§ 626 Timürçi Ata 386
§ 627 Zehhād Ḫan 387
§ 628 Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan-i ʿIşḳī 387
§ 629 Maḥmūd-i Şeyḫ-zāde 387
§ 630 Ḫudāy Ḳulı Şeyḫ 387
§ 631 Muḥammed Şeyḫ 387
§ 632 İlyās Şeyḫ 388
§ 633 Şeyḫ -zāde Ebu'l-Ḥasan 388
§ 634 Şeyḫ Muḥammed-i Ṣūfī 388
§ 635 Ebū Mūsā Şeyḫ 388
§ 636 Şeyḫ Sulṭān-i Ṣūfī 388
§ 637 Kişlig Ata 389
§ 638 ʿÖmer Ata 389

§ 639 Seyyid Ata 389
§ 640 Bāb-i mā Ḥüseyn 389
§ 641 Zengī Ata 389
§ 642 Ḥasan Şeyḫ 390
§ 643 Yūsuf Şeyḫ 390
§ 644 Ḥācī Şeyḫ 390
§ 645 Edīb Aḥmed 390
§ 646 Mevlānā Kelān-i Ziyāretgāhī 391
§ 647 Mevlānā Niẓāmu'd-dīn Aḥmed 392
§ 648 Baba Süngü 392
§ 649 Şeyḫ Ebū Manṣūr-i Māturīdī 392
§ 650 Şeyḫ Burhānu'd-dīn-i Sāġarçī 393
§ 651 Seyyid Niᶜmetü'llāh 393
§ 652 Şeyḫ Cemāl-i Nūḳānī 393
§ 653 Şeyḫ ᶜAbdu'llāh-i Bernişābādī 394
§ 654 Şeyḫ Reşīd-i Bīdvāzī 394
§ 655 Şeyḫ Şāh-i Bīdvāzī 394
§ 656 Şeyḫ Ṣanᶜān 395
§ 657 Mīr Kārīz 395
§ 658 Şeyḫ Şāh-i Ziyāretgāhī 395
§ 659 Mevlānā Muḥammed-i Tebādegānī 396
§ 660 Ḫᵛāce ᶜAbdu'l-ᶜazīz-i Cāmī 398
§ 661 Mevlānā ᶜAlāu'd-dīn 398
§ 662 Mevlānā Ebu'l-Ḫayr 399
§ 663 Mevlānā Şihābu'd-dīn 399
§ 664 Mevlānā Ḥācī 399
§ 665 Mevlānā Saᶜdu'd-dīn 399
§ 666 Mevlānā Muḥyī 400
§ 667 Muḳrī Maḥmūd 400
§ 668 Mevlānā Vecīhü'd-dīn 400
§ 669 Mevlānā Muḥammed-i Emīn 401
§ 670 Dervīş Muḥammed-i Bīhre 401
§ 671 Dervīş Manṣūr 402
§ 672 Dervīş Ḥasan-i Şehr-āşūb 402
§ 673 Dervīş Muḥammed-i Gāzergāhī 402
§ 674 Mevlānā Muḥammed-i Ḫorāsānī 403
§ 675 Dervīş Seyyid Ḥasan 403
§ 676 Ḫᵛāce Evḥad-i Müstevfī 404
§ 677 Baba ᶜAlī-i Ḫoş-merdān 404

§ 678 Şeyh Nūru'd-dīn Muḥammed 404
§ 679 Mīr Ḥaydar-i Faḫrbāyī 405
§ 680 Mevlānā Muḥammed-i ʿArab 405
§ 681 Şeyḫ Saʿdu'llāh-i Zengūle 405
§ 682 Şeyḫ Ṣadru'd-dīn-i Revvāsī 405
§ 683 Mevlānā Mīrzeyn 406
§ 684 Ḫᵛāce Müʾeyyed-i Mehine 406
§ 685 Ḫᵛāce Rüknü'd-din-i Mehine 406
§ 686 Mevlānā Tācu'd-dīn Aḥmed-i Şīcenī 407
§ 687 Mevlānā Muḥammed-i Çāhū 407
§ 688 Ḫᵛāce Maḥmūd-i Ferenḫodī 407
§ 689 Dervīş Behlūl 408
§ 690 Ḫᵛāce Pīr Aḥmed-i Naḳḳāş 408
§ 691 Şeyḫ Yaḥyā 408
§ 692 Mevlānā Şemsü'd-dīn-i Maʿdābādī 408
§ 693 Mīr Müflisī 409
§ 694 Baba Ḫākī 409
§ 695 Baba Ḥasan-i Ḳandehārī 410
§ 696 Baba Kūkī 410
§ 697 Baba ʿAlī-i Mest-i Nesāyī 410
§ 698 Baba Ḫoş Kildi 411
§ 699 Seyyid Muḥammed-i Medenī 411
§ 700 Baba Behlūl 412
§ 701 Baba ʿAlī-i Pāy-i ḥiṣārī 412
§ 702 Baba Tilençi 412
§ 703 Baba Pīrī 413
§ 704 Baba Ḥasan-i Türk 413
§ 705 Baba Celīl 414
§ 706 Baba Şihāb 414
§ 707 Baba Sarıġ Pūlād 414
§ 708 Şeyḫ İlyās 415
§ 709 Mevlānā Mīr İmām 415
§ 710 Mevlānā Şerefü'd-dīn-i Yezdī 415
§ 711 Mevlānā Hümāmu'd-dīn-i Kelebādī 416
§ 712 Şeyḫ Evḥadu'd-dīn Ḥāmid el-Kirmānī 416
§ 713 Mīr Seyyid Ḳāsım-i Tebrīzī 418
§ 714 Ḥakīm Şenāyī-i Ġaznevī 419
§ 715 Şeyḫ Ferīdü'd-dīn-i ʿAṭṭār-i Nīşābūrī 421
§ 716 Şeyḫ Şerefü'd-dīn Muṣliḥ b. ʿAbdi'llāh es-Saʿdī eş-Şīrāzī 423

§ 717 Şeyḫ Faḫru'd-dīn İbrāhīm el-müştehir bi'l-ʿIrāḳī 424
§ 718 Emīr Ḥüseynī 426
§ 719 Şeyḫ Maḥmūd-i Çebüşterī 427
§ 720 Şeyḫ Evḥadu'd-dīn 427
§ 721 Efḍalu'd-dīn Bedīl el-Ḥaḳāyıḳ el-Ḫāḳānī 429
§ 722 Şeyḫ Niẓāmī 430
§ 723 Ḫusrev-i Dihlevī 431
§ 724 Ḥasan-i Dihlevī 432
§ 725 Şeyḫ Kemāl-i Ḫocendī 433
§ 726 Mevlānā Muḥammed-i Şīrīn meşhūr bi-Maġribī 434
§ 727 Seyyid Nāṣır-i Ḫusrev 435
§ 728 Şeyḫ Āẕerī 435
§ 729 Mevlānā Luṭfī 436
§ 730 Mevlānā Muḳīmī 436
§ 731 Mevlānā Eşref 437
§ 732 Seyyid Nesīmī 437
§ 733 Şeyḫ ʿİmādu'd-dīn-i Faḳīh 437
§ 734 Şemsü'd-dīn Muḥammed el-Ḥāfıẓ eş-Şīrāzī 438
§ 735 Şeyḫu'l-İslāmī ve Maḫdūmī Nūru'd-dīn ʿAbdu'r-raḥmān-i Cāmī 439
§ 736 Rābiʿa-i ʿAdeviyye 441
§ 737 Lubābetü'l-Müteʿabbide 442
§ 738 Meryemü'l-Baṣriyye 442
§ 739 Reyḥāne-i Vālihe 442
§ 740 Muʿāẕe-i ʿAdeviyye 442
§ 741 ʿAfīre-i ʿĀbide 443
§ 742 Şaʿvāne 443
§ 743 Kürdiyye 443
§ 744 Ḥafṣe binti Sīrīn 444
§ 745 Rābiʿa-i Şāmiyye 444
§ 746 Ḥalīme-i Dimişḳiyye 445
§ 747 Ümm-i Ḥassān 445
§ 748 Fāṭime-i Nīşābūriyye 445
§ 749 Zeytūne 446
§ 750 Fāṭime-i Burduʿiyye 446
§ 751 Ümm-i ʿAlī zevcehu Aḥmed-i Ḫażreveyh 447
§ 752 Ümm-i Muḥammed vālidehu Şeyḫ Ebū ʿAbdi'llāh-i Ḫafīf 447
§ 753 Fāṭime binti Ebā Bekr el-Kettānī 448
§ 754 Fiżże 448
§ 755 Tilmiẕetün Serī-i Saḳaṭī 448

§ 756 Tuhfe 448
§ 757 Ümm-i Muhammed 449
§ 758 Bībīk-i Merviyye 449
§ 759 Kaᶜb kızı 449
§ 760 Fātime binti'l-Müsennā 450
§ 761 Cāriye-i Sevdā 451
§ 762 İmreʾetün Mechūle 451
§ 763 Cāriye-i Mechūle 452
§ 764 İmreʾetün Mısriyye 452
§ 765 İmreʾetün el-Mısriyye el-Uhrā 452
§ 766 İmreʾetün Hᵛārezmiyye 453
§ 767 Cāriye-i Habeşiyye 453
§ 768 İmreʾetün İsfehāniyye 454
§ 769 İmreʾetün Fārisiyye 454
§ 770 Penbeçe-i Müneccime 455

İNDEKS 457-494

SUNUŞ

NİZÂMÜ'D-DÎN ALÎ-ŞÎR NEVÂYÎ

Hayatı

Nizâmü'd-dîn Alî-şîr Nevâyî, 9 Şubat 1441 (m.17 Ramazan 844) tarihinde Herât'ta dünyaya geldi. Uygur Türklerindendir. Babası Gıyâsü'd-dîn Kiçkine Bahâdır, Horâsân hâkimi Ebu'l-Kâsım Babur'un hizmetinde bulunmakta idi. Ana tarafından büyük babası Ebû Saîd Çisek de Mîrzâ Baykara'nın beylerbeyi idi. Esasen ataları başlangıçtan beri Timurluların hizmetinde bulunuyorlardı.

Babası 1447 yılında Şâhruh'un vefatı üzerinde altı yaşındaki Alî-şîr'i yanına alarak Irak'a gitmek üzere yola koyuldu. Yolculuk esanısında Teft şehrine uğrayıp Timur'un tarihçisi Şerefü'd-dîn Alî-i Yezdî'nin hankahı yanında konakladılar. Alî-şîr küçük yaşına rağmen Mevlânâ Yezdî ile tanışıp mülâkat şerefine erişti.

1452 yılında Sultân Ebu'l-Kâsım Babur Horâsân hâkimi olunca baba-oğul Horâsân'a döndüler. Bu sıra babası bir süre Sebzvâr şehri emirliğinde bulundu. Alî-şîr küçüklükten itibaren Mîrzâ Baykara'nın torunu, Emîr Gıyâsu'd-dîn Mansûr'un oğlu Hüseyn-i Baykara ile birlikte büyümüş ve birlikte öğrenime başlamışlardı. Aralarında ölünceye kadar sürecek olan dostluğun temelleri bu yıllarda atılmıştı.

1456 yılında Alî-şîr, Ebu'l-Kâsım Babur ile birlikte Meşhed'e gitdi. Ebu'l-Kâsım Babur bu şehirde vefat etti, ancak Alî-şîr hemen geri dönmeyip bir müddet daha Meşhed'de kaldı, öğrenimini sürdürdü. Yine bu sıra Şeyh Kemâl-i Tevbetî ile görüşüp ondan feyz aldı. Babasının vefatı üzerine Herât'a dönen Alî-şîr, Ebû Saîd Mîrzâ'nın hizmetine girdi. Ancak Hüseyn-i Baykara'yla olan yakınlığı sebebiyle Ebû Saîd Mîrzâ'nın hizmetinde fazla kalamayıp ayrıldı. Herât'tan Semerkand'a giderek orada Hâce Fazlu'llāh Ebû Leysî hankahına intisab ederek iki sene derslere devam etti.

1469 yılında Ebû SaîdMîrzâ'nın Akkoyunlu hükümdarı Uzun Hasan üzerine yürümesi sırasında Karabağ'da yakalanıp öldürülmesi neticesinde Hüseyn-i Baykara Horâsân'ı ele geçirip Timurlular tahtına oturdu. Alî-şîr bu hadise üzerine Herât'a dönüp dostu Hüseyin-i Baykara'nın hizmetine girdi. Hü-

s e y n - i B a y k a r a, Alî-şîr'e "Mühürdarlık" görevini verdi. A lî - şî r bu görev yanında H ü s e y n - i B a y k a r a'nın en yakın dostu ve destekçisidir. Nitekim o sıra vergi yüzünden ortaya çıkan bir ayaklanmayı A lî - şî r dirayetiyle önlemeye muvaffak oldu. Ayrıca Ş â h r u h 'un torunu Mî r z â Y â d i g â r M u h a m m e d'in, U z u n H a s a n 'ın desteği ile Herât üzerine yürümesi ve şehri ele geçirmesi hadisesinde A lî - şî r'in emrindeki kuvvetlerle şehre girip Mî r z â Y â d i g â r M u h a m m e d'i yakalaması ve tahtı kurtarması, onun H ü s e y n - i B a y k a r a'ya olan sadakatini gösterdiği gibi büyük bir idareci olduğunu da göstermektedir.

1472 yılında A lî - şî r "Emîr", yani "Dîvân beyi" ünvanını aldı. Bütün gücüyle ülkedeki yolsuzluklarla savaşıp haksızlığa uğrayanları korumaya çalıştı. Bu hareketi birçok düşman edinmesine sebep olduysa da, aslâ doğru yoldan ve mücadeleden ayrılmadı.

1476 yılında büyük hürmet ve takdir beslediği devrin önde gelen sîması A b d u r - r a h m â n - i C â mî'nin irşadı ile Nakşbendî tarikatına intisab etti.

1479 yılında, E b û S a'î d Mî r z â'nın oğlu Mî r z â E b û B e k i r'in ayaklanmasını bastırmak için Esterâbâd'a yürüyen H ü s e y n - i B a y k a r a, Herât'ta nâib olarak A lî - şî r'i bıraktı.

1483-1485 yılları arasında *Hamse*'sini tamamladı. 1487 yılında Esterâbâd valiliğine gönderildi, böylece gereksiz yere Herât'tan uzaklaştırılan A lî - şî r, bu görevde bir yıl kaldıktan sonra 1488 yılında görevden affını istedi, kabul edilince Herât'a döndü.

1489 yılında üstadı ve yakın dostu S e y y i d H a s a n - ı E r d şî r'in vefatı A lî - şî r'i fazlasıyla üzdü. A lî - şî r bunun üzerin S e y y i d H a s a n - ı E r d şî r'in hayatı, faziletleri ve münasebetlerini ihtiva eden risâlesini kaleme aldı.

1490 yılında A lî - şî r Dîvân beyliği görevini bırakarak H ü s e y n - i B a y k a r a'nın nedîmi olarak kalmakla yetindi. 1492 yılında ise mürşidi ve üstadı A b d u r - r a h m â n - ı C â mî'nin vefatı A lî - şî r için daha büyük bir yıkım oldu. Bunun yanında saray entrikaları, H ü s e y n - i B a y k a r a'nın oğulları ve torunları ile olan münasebetleri, şehzâdelerin taht kavgaları A lî - şî r'i fazlasıyla üzdü ve hayattan bezdirdi. 1498 yılında teselli için Meşhed'e gitti, bir müddet kaldıktan sonra Hacc'a gitmek için saraydan izin istediyse de, yolların güvenli olmayışı sebebiyle izin verilmeyince Herât'a döndü.

Hayatının son yıllarını Herât'ta sadece san'atıyla âsûde bir şekilde geçiren A lî - şî r, 3 Ocak 1501 tarihinde Hakk'ın rahmetine kavuştu ve hayattayken hazırlattığı Kudsiye câmii yanındaki kabre defnedildi.

E d e b î ş a h s i y e t i

Hayatını ana hatları ile özetlediğimiz A lî - şî r N e v â yî'nin klâsik Çağatay edebiyatının teşekkülünde seçkin bir yeri vardır. Dîvân, tarih, mesnevî tezkire, dil, mûsiki,

arûz gibi çeşitli tür ve konularda otuz kadar irili-ufaklı eser vermesi büyük ve velûd bir san'atkâr olduğunu, geniş kültürünü ve zamanının ilimlerine vukûfunu açıkça göstermektedir. A lî - şî r bu bakımdan devrinin olduğu kadar, Türk san'at ve fikir hayatının da en mühim şahsiyetidir. Denilebilir ki N e v â yî kadar geniş bir te'sir sahası olan ve mensup olduğu edebiyatın te'essüs ve tekâmülünde hizmeti bulunan bir başka şahsiyete rastlamak mümkün değildir.

Farsça'nın resmî dil olarak hüküm sürdüğü, Fars edebiyatının M e v l â n â C â - mî ile zirveye ulaştığı ve münevverlerin Farsça yazmağı meziyet saydıkları ve dönemde, N e v â yî 'nin, Türkçe'nin birçok yönden Farsça'dan üstün bir dil olduğunu savunması ve Türkçe ile de yüksek bir edebiyat meydana getirmenin mümkün olduğunu bizzat eserleriyle isbat etmesi, genç şairleri Türkçe yazmağa teşvik ederek özendirmesi göz önüne alınırsa, kültür ve edebiyat hayatımızdaki yeri ve hizmeti daha iyi anlaşılır.

N e v â yî'nin her eseri, devrinin sosyal ve kültürel bir yönünü aydınlattığı gibi, onun geniş kültürünü, millî şuurunun yüceliğini ve san'at dehasını da yansıtmaktadır. C â mî ve H u s r e v - i D i h l e v î'nin tesiri altında kalmasına rağmen hiçbir zaman taklitçi bir san'atkâr olmamış, orijinal kalmağa, hatta bazı bakımlardan üstadlarını aşmağa muvaffak olmuştur. Ortaasya Türk kültür ve san'at hayatının gelişmesinde en büyük rolü oynayan N e v â yî , şaşılacak derecede Türkçe sevgsine ve Türkçe'nin ifade kudretinin üstünlüğü inancına sahiptir. O tek başına köklü Fars edebiyatı ile âdeta rekabete girişmiş bir dâva adamıdır. Altmış yıllık hayatını bu dâva uğruna veren N e v â y î , kültür ve edebiyat tarihimizde mümtaz bir yer edinmiştir.

E s e r l e r i

A lî - şî r N e v â y î 'nin çeşitli tür ve konularda pekçok eser vermesi, onun kuruculuk vasfı ve gâyesi ile izah edilebilir. Gerçekten N e v â y î klâsik Çağatay edebiyatının teşekkül ve gelişmesinde Tanzimatçıların oynadığı rolü yüklenir. Bu sebepledir ki N e v â y î , Fars edebiyatını örnek almış, çeşitli türlerde Farsça yazılan eserleri, Türkçe'yle yeniden ve orijinal kalarak yazmağa gayret etmiş, müşterek kültüre dayanan Ortaasya Türk edebiyatını millî ruh ve millî zevkle klâsik bir seviyeye ulaştırmağa muvaffak olmuştur.

I. Dîvânları (Hazâ'inü'l-me'ânî)
   1. *Ğarâ'gibü's-sığar*
   2. *Nevâdirü'ş-şebâb*
   3. *Bedâyi'ül-vasat*
   4. *Fevâ'idü'l-kiber*
   5. *Farsça dîvânı*

II. Hamsesi
- 6. *Hayretü'l-ebrâr*
- 7. *Ferhâd u Şîrîn*
- 8. *Leylî vü Mecnûn*
- 9. *Seb'a-i seyyâre*
- 10. *Sedd-i İskenderî*

III. Tezkireleri
- 11. *Mecâlisü'n-nefâ'is*
- 12. *Nesâ'imü'l-mahabbe*

IV. Dil ve edebiyat eserleri
- 13. *Risâle-i mu'ammâ*
- 14. *Mîzânu'l-evzân*
- 15. *Muhâkemetü'l-luğateyn*

V. Dînî-ahlākî eserleri
- 16. *Münâcât*
- 17. *Çihil hadîs*
- 18. *Naznu'l-cevâhir*
- 19. *Lisânu't-tayr*
- 20. *Sirâcü'l-müslimîn*
- 21. *Mahbûbu'l-kulûb*

VI. Târîhî eserleri
- 22. *Târîh-i enbiyâ vü hükemâ*
- 23. *Târîh-i mülük-i Acem*
- 24. *Zübdetü't-tevârîh*

VII. Biyografik eserleri
- 25. *Hâlât-ı Seyyid Hasan-ı Erdşîr*
- 26. *Hamsetü'l-mütehayyirîn*
- 27. *Hâlât-ı Pehlevân Muhammed*

VIII. Belgeler
- 28. *Vakfiyye*
- 29. *Münşe'ât*

Türk Dil Kurumu A lî - şî r N e v ā yî'nin eserlerini bir külliyât halinde yayımlamayı kararlaştırdı. *Nesâyimü'l-mahabbe min şemāyimi'l-fütüvve* bu külliyâtın 12. sırada yer alan eseri olarak Türkoloji âlemine sunulmuş bulunmaktadır. Diğer eserleri ise yukarıda verilen sıra numarasıyla yayınlanacaktır.

Türk Dil Kurumu

ÖNSÖZ

Çağatay yazı dilinin ve klâsik Çağatay edebiyatının mümtaz sîmması Alî-Şîr Nevâyî'nin *"Nesāyimü'l-maḥabbe min şemāyimi'l-fütüvve"*adlı eserinin tenkitli metni doktora tezimizin bir bölümünü teşkil etmekteydi. (Bk. Kemal Eraslan, *Alî Şîr Nevâyî, Nesâyimü'l-mahabbe mîn şemâyimi'l-fütüvve –Metin ve dil husûsiyetleri–*, İstanbul 1969, İst. Üniv. Edebiyat Fakültesi Doktora Tezi).

Eser Câmî'nin *Nefeḥātü'l-üns min ḥażarāti'l-ḳuds* adlı sûfîler tezkiresinin tercüme, tâdil ve tevsiidir. Câmî, tezkiresinde umûmiyetle Arap ve Fars sûfîlerine yer vermiş, Türk sûfîlerinden ancak birkaç şahsın biyografisi ile yetinmiştir. Nevâyî, sûfîlerin hayat ve fikirleri hakkında derli toplu malûmat veren bu mühim eserin, Farsça bilmeyen Türkler tarafından da okunmasını temin ve eserdeki Türk ve Hint sûfîlerine âit eksiklikleri telâfi maksadiyle *Nesāyimü'l-mahabbe min şemāyimi'l-fütüvve*'yi kaleme almıştır. Tâdil ve tevsi suretiyle Câmî'nin eserini tercümeye niyet eden Nevâyî, bu işi ancak h. 901 (m. 1495-6) de tamamlamaya muvaffak olmuştur.

Nesāyimü'l-maḥabbe gerek din ve kültür tarihi, gerekse Çağatay nesir dili bakımından oldukça mühim bir eserdir. Bilhassa Türk sûfîlerinin büyük bir kısmına âit şifahî kültüre dayanarak verdiği malûmatı başka bir yerde bulmağa imkân yoktur. Bu sebeple eser kültür gelişmesinde önemli bir devreye ışık tutmaktadır. Nevâyî, tercümesine ilâve ettiği Hint sûfîlerine âit malûmatın büyük bir kısmını da Ferîdü'd-dîn-i Attâr'ın *Teẕkiretü'l-evliyā* adlı eserinden almış, gerek *Nefeḥātü'l-üns*'den, gerekse *Teẕkiretül'l-*

evliyā'dan aldığı şahıslarda yer yer ihtisarda bulunmuştur. Ayrıca eserine çok hürmet ettiği ve tesirinde kaldığı Câmî'nin ve musahiplerinin biyografilerini de ilâve etmiştir.

Eserin diğer bir ehemmiyeti daha önce de belirttiğimiz gibi Çağatay nesir dili bakımındandır. Popüler bir karakter taşıyan eser, sâde bir dille kaleme alındığı için zengin bir kelime kadrosuna ve dil husûsiyetlerine sahiptir.

Eserin yedi nüshasından beşini karşılaştırmakla kurduğumuz metnin orijinaline mümkün olduğu kadar yakın olmasına bilhassa gayret sarfettik. Karşılaşlaştırdığımız R (Topkapı, Revân ktp. no. 808), P (Bib. Nat. Suppl. Turc. no. 316-317), F (Süleymâniye, Fâtih ktp. no. 4056), Ü (İst. Üniversitesi Umûmî ktp. Ty. no. 4149) ve L (Brit. Mus. no. or. 402) nüshalarından, h. 901 tarihinde Herât'ta Dervîş Muhammed-i Tâkî tarafından istinsah edilen R nüshasını esas aldık. H. 933'te Alî-i Hicrânî tarafından istinsah edilen P nüshası ile, istinsah tarihi ve müstensihi belli olmayan F nüshası esas aldığımız nüshaya nisbeten yakın nüshalardır. H. 1291'de Taşkent'te Muḥammed Yûnus-i Şehr-i Sebzî tarafından istinsah edilen Ü nüshası ile, Rieu'nün verdiği malûmata göre 17-18. asırlarda Hindistan'da istinsahı muhtemel olan L nüshası, diğer nüshalara göre hem imlâ ve dil husûsiyetleri, hem de muhteva bakımından oldukça farklı nüshalardır. Bu sebeple bu iki nüshadan zarûrî haller dışında tertip ettiğimiz metne ithalde bulunmadık. Z. Velidi Toğan *"Alî Şîr"* maddesinde (bk. *İA.*), Petersburg umûmî kütüphanesinde bulunan bir Nevâyî külliyatında da *Nesāyimü'l-maḥabbe*'nin bir nüshasının bulunduğunu kaydetmektedir. Ancak mikro-filmini getirtmek mümkün olmadığından bu nüshadan faydalanamadık. Ayrıca metni hazırlamamızdan sonra Üniversite Kütüphanesince satın alınan bir Nevâyî mecmuasında da *Nesāyimü'l-maḥabbe*'nin yeni bir nüshası bulunmaktadır ki, bu nüshadan da faydalanmamız mümkün olmamıştır.

Metnin tesbit ve tertibinde zuhûr eden tereddütleri gidermek için Câmî'nin *Nefeḥātü'l-üns*'ü, Lâmiî Çelebî'nin *Nefeḥāt tercümesi* ve Ferîdü'd-dîn-i Attâr'ın *Teẕkiretü'l-evliyā*'sını da daima göz önünde bulundurduk. Nüsha farklarında ise, imlâ yanlışları dışında bütün farkları gösterdik.

Çalışmamız sırasında karşılaştığımız başlıca güçlükler şunlar oldu: Her şeyden önce Türkçe'nin fonetik inkişâfında mühim bir yeri olan *k* ve *g* seslerinin imlâda tefrik edilmeyişi bazı kelimelerde ve eklerde bu seslerin kesin olarak tesbitine imkân vermedi. Bu durumlarda tereddüdlerimizi gidermek için kalın sıradaki imlâ ve gelişmelere kıyas yolu ile bazı neticelere varmak da mümkün olmadı. İkinci güçlük has isimlerle tarihlerde görülen karışıklıklar oldu. Aynı şahıs ve muayyen tarihlerin nüshalarda birbi-

rinden çok farklı yazılışı birçok tereddütlere sebep oldu. Bu husûsun tahkiki ve doğru olanının tesbiti için gerekli kaynaklara baş vurmamıza rağmen, bütün tereddütleri bertaraf etmek mümkün olmadı. Bununla beraber büyük ölçüde karışıklıklar giderilmiştir.

Nevâyî'nin 770 şahsın biyografisini içine alan bu kıymetli eserinin tenkitli metninin hazırlanmasında, teşvik ve tavsiyelerde bulunan merhum hocalarım Prof.Dr. Ahmet Caferoğlu ile Prof. Dr. Ahmet Ateş'i şükran ve rahmetle anar, çeşitli yardımlarını esirgemeyen değerli hocalarım Prof.Dr. Muharrem Ergin, Prof. Dr. Sadettin Buluç ve Prof.Dr. Faruk K. Timurtaş'a teşekkürlerimi sunmayı vazife bilirim. Bu arada arapça ibarelerle has isimlerin tesbitinde geniş bilgisinden yararlandığım Doç.Dr. Ramazan Şeşen'e teşekkürlerimi bildiririm.

İstanbul 1979 **Kemal ERASLAN**

İKİNCİ BASKININ ÖNSÖZÜ

Nesāyimü'l-muḥabbe min şemāyimi'l-fütüvve'nin birinci baskısı İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi yayınlarının 2654 numaralı kitabı olarak 1979 yılında yapılmıştı. Baskı sırasında Edebiyat Fakültesi matbaasının el dizgisinden makine dizgisine geçmesi sebebiyle metnin ilk seksen sahifesi el dizgisiyle, geri kalan kısmı makina dizgisiyle düzenlenmişti.

Alî-şîr Nevâyî'nin kültür tarihimiz bakımından oldukça önemli olan bu eserinin Türk Dil Kurumu'nun *Alî-şîr Nevâyî Külliyâtı* içinde yer alması kararlaştırılınca, dizgi farklılığını ortadan kaldırmak mümkün olduğu gibi, birinci baskıda eksik bırakılan bazı noktalama işaretlerini de tamamlamak mümkün oldu. Bu sebeple eserin ikinci baskısını kararlaştıran Türk Dil Kurumu Yürütme Kurulu'na ve dizgi ile baskıyı gerçekleştiren Bizim Büro Basımevi mensuplarına şükranlarımı sunarım.

Prof.Dr. Kemal ERASLAN

G İ R İ Ş

A. ÇAĞATAY EDEBİYATI VE NEVÂYÎ

1. Çağatay yazı dilinin ve klâsik Çağatay edebiyatının teşekkülü

Cengiz Han'ın ikinci oğlu Çağatay'ın ismine izafeten verilen *"Çağatay dili ve Çağatay edebiyatı"* tâbirlerinin hududu, bu sahayla uğraşanlar tarafından farklı şekilde anlaşılmaktadır.

Başlangıçta *"Çağatay"* ismi, Çağatay Han'ın sülâlesine ve bu sülâlenin kurduğu devlete alem olduğu halde, daha sonra bu isim Mâverâü'n-nehr'deki Türk ve türkleşmiş göçebe unsurlara, nihayet Timurlular zamanında inkişâf eden edebî Türk lehçesi ile bu lehçenin meydana getirdiği Orta Asya Türk edebiyatına verilmiştir[1].

F. Köprülü, *"Çağatay"* ismini en geniş mânasiyle, Moğol istilâsından sonra Cengiz çocukları tarafından kurulan Çağatay, İlhanlı ve Altınordu devletlerinin medenî merkezlerinde XIII-XIV. asırlarda inkişâf eden ve Timurlular devrinde zengin bir edebiyat yaratan Orta Asya edebî lehçesi, şeklinde târif eder[2].

Nevâyî ile XV. asrın ikinci yarısında klâsik bir edebiyat yaratan bu lehçe, XVI. asırda Babur ile Hindistan'da da uzun bir zaman varlığını devam ettirir.

Baykara'nın ölümünden sonra Mâverâü'n-nehr ve Hârezm'i hâkimiyetleri altında bulunduran göçebeler Horâsân'ı da hâkimiyetleri altına alarak Timurlular devletine son

---

1. W. Barthold, "Çağatay" maddesi., *İA.*
   F. Köprülü, "Çağatay edebiyatı" maddesi, *İA.*
   A. Caferoğlu, *Türk Dil Tarihi, II,* İstanbul 1964, s. 205-216.
2. F. Köprülü, aynı madde.

verirler. Çağatay kültürüne vâris olan Özbekler, bu edebiyatı devam ettirirler. Artık yavaş yavaş *"Çağatay"* tâbiri yerine *"Özbekçe"* tâbiri geçer[3].

"Çağatayca" tâbirini, Çağatay sahasının dışındakiler kullanmışlardır. Meselâ Ebu'l-Gâzi Bahâdır Han *Şecere-i Türk ve Şecere-i Terâkime* adlı eserlerinde, eserlerin kolaylıkla anlaşılması için, Çağatay Türkçesinden, Arapça'dan ve Farsça'dan fazla kelime almadığını, eserlerini *"Türk tili bilen"* yazdığını söylemektedir[4].

Çağatay şairleri de eski geleneğe bağlı kalarak *"Çağatay tili"* yerine *"Türk tili, Türkî"* tâbirlerini kullanmışlardır. Nitekim Nevâyî de, üzerinde çalıştığımız *Nesâyimü'l-mahabbe min şemâyimi'l-fetüvve* adlı eserinin giriş kısmında *"Türk tili"* tâbirini kullanmıştır[5].

Çağatay edebî dilinin dayandığı temel meselesinde de çeşitli görüşler bulunmaktadır:

Radloff, Korş gibi âlimler, Çağatayca'yı, Uygur dilinin Karahanlılar devrinden itibaren İslâmî kültür altında gelişen bir devamı kabul etmektedirler. Radloff daha da ileri giderek Çağatayca'yı, canlı dille alâkası olmayan Osmanlıca gibi sun'î bir yazı dili olarak vasıflandırmaktadır. Bu görüşü reddeden Borovkov, Uygurca'nın dinî ve resmî bir dil olarak dar bir sahaya inhisar ettiğini, bu bakımdan İslâm kültürünün baskısına karşı koyamayacağını, Çağatayca'yı Uygurca'nın devamı şeklinde telâkki etmenin hatalı olacağını ileri sürmektedir[6].

Borokov'a göre klâsik Çağatayca'nın temeli *Orta Asya edebî Türkçesi*'dir. Çağatayca'yı klâsik bir yazı dili hâline getiren Nevâyî'nin bilâkis canlı dile dayandığını, çok iyi bildiği *Özbekçe*'den faydalandığını, bu sebeple Nevâyî'nin Özbek yazı dilinin kurucusu olduğunu ileri sürmektedir[7].

---

3. F. Köprülü, aynı madde.
4. Ebu'l-Gâzi Bahâdır Han, *Şecere-i Türk*, Desmassien neşri, St. Petersburg 1871, s. 37; *Şecere-i Terâkime*, Kononov neşri, Moskva - Leningrad 1958, s. 6 (metin kısmı).
5. Nevâyî'nin bu husûsla alâkalı cümleleri şöyledir : *"Bu ḥaḳīr eger saʿy ḳılsam bu kitābını Türk tilige terceme ḳıla alġay mu min ve ol deḳāyıḳ u müşkilātını rüşenraḳ, elfāẓda açuġraḳ edā bile ötkere alġay mu min dip müteʾemmil irdim."* (metin, R. 55b, st. 13-14).
6. A.K. Borovkov, "Özbek yazı dilinin kurucusu *Ali Şir Nevai*", çeviren : Rasime Uygun, *TDAY Belleten*, Ankara 1954, s. 59-96.
7. A.K. Borovkov, aynı makale.

F. Köprülü de Çağatayca'yı, Cengiz istilâsından sonra İslâm medeniyeti tesiri altında teessüs eden *Orta Asya edebî Türk lehçesi,* olarak târif etmekte ve bu lehçenin temelini XI. asra kadar götürmektedir[8].

A. Caferoğlu ise Çağatayca'yı *Göktürk-Uygur* devri ile *Müşterek Orta Asya yazı dili*'nin kaynaşması sonucu vücut bulmuş edebî bir dil olarak telâkki etmektedir. Nevâyî'nin Uygur resmî yazı dilinin mirasına sahip olmakla beraber, bu yazı dilini aynen devam ettirmediğini ileri sürmektedir[9].

Bütün bu görüşlere dayanarak şunu söyleyebiliriz ki, Çağatay edebî dilinin teşekkülünde müşterek Orta Asya yazı dilinin ve Moğol istilâsından sonra mahallî şîve karışmalarının büyük ölçüde rolü olmuştur. Ayrıca İslâm kültürü ile Fars edebî dilinin bu teşekkülde mühim tesirini de hesaba katmak gerekir. Fars edebiyatını örnek alan ve ona ulaşmağı gâye edinen Çağatay edebiyatının, bilhassa üslupta geniş ölçüde bu edebiyatın tesirinde kalacağı tabii idi. Nitekim Farsça'nın resmî dil olarak Orta Asya Türk devletlerinde hüküm sürmesi, klâsik Fars edebiyatının gelişmesinde bu Türk devletlerinin teşvik ve yardımları, Nevâyî'nin kendi devrindeki kalem sahiplerinin Türkçe yerine Farsça yazmalarından yakınması, bu durumu açıkça ortaya koymaktadır[10].

Ayrıca bu devirdeki geniş kültür münasebetleri, diğer lehçelerden Çağatay yazı diline bazı tesirler olmasına zemin hazırlamıştır. Bu yönde yapılacak geniş bir tetkik, bilhassa *Âzerî Türkçesi* yoluyla Çağatayca'ya bazı *Batı Türkçesi* unsurlarının girmiş olduğunu gösterecektir[11].

Bunun içindir ki Çağatay yazı dilinin temelini ve teşekkülünü muayyen sebeplere bağlayarak izah etmeği mahzurlu kabul ediyoruz. Edebî dil, her şeyden önce kültürle alâkalıdır. Bu bakımdan Çağatay edebî dilinin teşekkülünde kültür hayatının birinci planda müessir olduğunu kabul etmek daha yerinde olacaktır. Yeni yeni kültür merkezlerinde gelişen ve Nevâyî ile klâsik bir hâl alan bu edebî dilin, artık ne Uygur kitâbet di-

---

8. F. Köprülü, "Çağatay edebiyatı" maddesi, *İA*. Bu makalede, Moğol istilâsının ictimaî ve siyasî hayatta olduğu kadar, dilde de bir çok değişmelere sebep olduğu belirtilmiştir. F. Köprülü bu değişmeleri şöyle sıralamaktadır: 1. *Türkçeye bir takım Moğol unsurları girer. 2. Muhtelif lehçeler arasında karşılıklı mübadeleler olur. 3. Eski Uygur edebî unsurları canlanır. 4. En mühimmi Azerî edebî lehçesi teşekkül eder. 5. XXI. asır Hakaniye Türkçesi XV. asır klâsik Çağatay lehçesine adım atar.*
9. A. Caferoğlu, *Türk Dili Tarihi II,* İstanbul 1964, s. 205-235; "Çağatay Türkçesi ve Nevâî", *TDED* c. II. sy. 3-4, İstanbul 1948, s. 141-154.
10. Nevâyî, *Muḥākemetü'l-Luġateyn,* İ. Refet Işıtman neşri, TDK. yayınlarından, Ankara 1941.
11. Bk. Kemal Erarslan, *Alî Şîr Nevâyî, Nesâyimü'l-mahabbe mîn şemâyimi'l-fütüvve,* -Metin ve dil husûsiyetleri- İstanbul, 1969, İst. Üniv. Edebiyat Fakültesi Doktora Tezi (Dil husûsiyetleri bölümü.)

liyle, ne de Ahmed-i Yesevî ile kuvvetli bir gelenek hâlini alan dinî-tasavvufî hikmet üslubuyla bir alâkası vardır[12].

Kısaca teşekkülünü izaha çalıştığımız Çağatay yazı dilinin meydana getirdiği Çağatay edebiyatını F. Köprülü beş devrede incelenmektedir[13]. Bu husûs mevzuumuzun dışında kaldığı için bu devreler hakkında her hangi bir izahta bulunmamıza lüzum görülmemiştir.

2. Çağatay edebiyatının teşekkülünde Nevâyî'nin hizmeti

Nevâyî, 17 Ramazan 844 (m. 9 Şubat 1441) te Herât'ta doğmuştur. Babası Kiçkine Bahâdır, Uygur Türkmenlerindendi ve ataları gibi Timurluların hizmetinde bulunmuştu.

Nevâyî küçük yaşından itibaren Hüseyn-i Baykara ile beraber büyümüş, birlikte tahsil yapmış ve onunla birlikte siyasî hayata atılmıştır.

Nevâyî'nin, Baykara'nın hükümdarlığı zamanında kabul ettiği ilk resmî vazife mühürdârlıktır. Bundan sonra çeşitli vazifelerde bulunan Nevâyî, vergi meselesinden dolayı Herât'ta meydana gelen bir ayaklanmanın bastırılmasında ve Herât'ı kuşatan Mehmed Yâdigâr Han'ın yakalanmasında bizzat meşgul olarak büyük hizmetlerde bulunmuştur.

Kısa bir süre nâiplik, Esterâbâd valiliği gibi vazifelerde de bulunan Nevâyî, 3 Ocak 1501'de vefat etmiştir[14].

Kısaca hayatını hülâsa ettiğimiz Nevâyî'nin Çağatay edebiyatının teşekkülünde mümtaz bir yeri vardır. *Dîvân, mesnevî, tezkire, tarih* gibi türlerde, *mûsiki, arûz, dil* gibi mevzularda otuza yakın eser veren Nevâyî, devrinin olduğu kadar, Türk edebiyatının da

12. A. Caferoğlu, *Türk Dili Tarihi II,* İstanbul 1964, s. 219.
    F. Köprülü, *Türk Edebiyatında ilk mutasavvıflar,* 2. baskı, Ankara 1966.
13. F. Köprülü, "Çağatay edebiyatı" maddesi, *İA.*
14. Nevâyî'nin hayatı, şahsiyeti ve eserleri için şu eserlerde geniş malûmat bulunmaktadır :
    A.S. Levend, *Ali Şir Nevâî,* I-IV, TDK. yayınlarından, Ankara 1965.
    Z.V. Togan, "Ali Şir" maddesi, *İA.*
    W. Barthold, "Mir Ali Şir ve siyasî hayatı", çeviren: A. Caferoğlu, *Ülkü* mec., Ankara 1937, c. X, sy. 56, 58, 59, 60.
    A.N. Boldırev, "Çağdaşlarının hikâyelerinde Nevaî", çeviren: Rasime Uygun, *TDAY Belleten,* Ankara 1956, s. 197-237.
    G. Alpay, *Ali Şir Nevâyî'nin birinci divanı : Ġarâ'ib-üṣ-ṣıġar,* Doktora tezi, İstanbul 1965 (Edeb. Fak. Genel Kitaplığı no. THT - 7, 2 cilt)

en mühim şahsiyetlerinden biridir. Denilebilir ki Nevâyî kadar geniş bir tesir sahası ve mensup olduğu edebiyatın teessüs ve tekâmülünde büyük hizmeti bulunan bir başka şahsiyete rastlamak hemen hemen imkânsızdır[15].

Farsça'nın resmî dil olarak hüküm sürdüğü, Fars edebiyatının Câmî ile zirveye ulaştığı ve münevverlerin Farsça öğrenip bu dille yazmağı meziyet saydıkları bir devirde, Nevâyî'nin Türkçe'nin Farsça'dan aşağı kalacak bir dil olmadığını müdafaa etmesi, Türkçe'yle de yüksek bir edebiyat vücuda getirmenin mümkün olacağını bizzat eserleriyle ispat etmesi ve yenilerin Türkçe yazmaları husûsunda teşvikte bulunması göz önüne alınırsa, bu hizmetin derecesi ve önemi daha iyi anlaşılır.

Z.V. Togan, Nevâyî'nin bu sahadaki büyük hizmetlerini şöyle ifâde etmektedir: *"Şair ve edib sıfatiyle Ali Şîr, o zamanki Türk münevverlerinin hayran oldukları İran edebiyatını benimseyip Türk ruhuna uygun bir şekle sokarak Türkçeyi yüksek bir sanat dili haline getirmek ve münevver Türkün ruhunu yükseltmek, Türkçe yüksek sanat eserleri yaratmak gâyesini gütmüştür."*[16] Gerçekten Nevâyî'nin her eseri bir ulvî gâyenin tahakkukuna mâtuftur. Ayrıca onun her eseri devrinin kültür hayatının ayrı bir cephesini aydınlattığı gibi, onun geniş kültürünü, san'at dehasını ve milliyetçiliğini de açıkça ortaya koymaktadır.

Câmî'nin ve Husrev-i Dihlevî'nin tesiri altında kalan Nevâyî, hiç bir zaman İran edebiyatının basit bir mukallidi olmamıştır. Bilâkis müşterek mevzuları işleyen eserlerinde bile orijinal olmağa, bunlara millî bir ruh vermeğe ve Türkçe'nin ifâde kudretini hâkim kılmağa muvaffak olmuştur.

Nevâyî'yi İran edebiyatının bir taklitçisi sayan E. Blochet ve W. Barthold'a mukabil Bertels çeşitli incelemeleriyle karşı çıkmış ve Nevâyî'nin orijinalliğini ortaya koymağa çalışmıştır. Bertels kültür ve gelişme mücadelesinde Nevâyî'nin en büyük rolü oynadığını kabul ederek, Nevâyî'nin Fars edebî tekniğini önce Farsça dîvânında, daha sonra Türkçe eserlerinde tatbik ettiğini ileri sürmüştür[17].

---

15. A.S. Levend, *Ali Şir Nevaî,* I-IV. Ankara 1965-1968. Müellif eserinin birinci cildinde şairin hayatı, san'atı ve kişiliği hakkında bilgi vermekte diğer ciltlerde ise eserlerinden seçmeler yapmaktadır.
16. Z.V. Togan, "Ali Şir" maddesi, *İA.*
17. E.E. Bertels, "Ali Şir Nevaî'nin Ferhad u Şirin'i", çeviren: Rasime Uygun, *TDAY Belleten,* Ankara 1957, s.115–130.

Nevâyî'nin yüksek bir millî şuura ve sarsılmaz bir Türçe sevgisine sahip olduğu hemen hemen bütün eserlerinde görülmektedir[18].

Edebiyat her şeyden önce dil meselesidir. Millî ve yüksek bir edebiyat ancak millî şuur ve millî zevkin geliştirdiği bir dille yaratılır. Bunun için evvelâ dilin kudretine inanmak, onu sevmek ve titizlikle işlemek gerekir. Nevâyî'yi, Türkçe'nin müdafaasını yapmağa ve münevverleri Türkçe yazmaları için teşvik etmeğe sevk eden gerçek sebep budur[19].

Nevâyî'nin çeşitli tür ve mevzularda bu kadar eser vermesi ise, onun kuruculuk vasfiyle izah edilebilir. Hakikaten Nevâyî, klâsik Çağatay edebiyatının teşekkülünde, Tanzimatçıların oynadığı rolü oynar. Bu sebepledir ki Nevâyî, klâsik Fars edebiyatını örnek almış, çeşitli türlerde Farsça yazılan eserleri Türkçe ile yazmağa çalışmış, müşterek kültüre dayanan *Orta Asya Türk Edebiyatı*'nı millî ruh ve millî zevkle klâsik bir seviyeye ulaştırmağa muvaffak olmuştur.

Nevâyî, san'atkâr cephesi yanında bu rehberlik vasfiyle de klâsik Çağatay edebiyatının temel direği olmuş, Çağatayca'yı klâsik bir şiir ve nesir dili hâline getirmiştir[20].

B. NESÂYİMÜ'L-MAHABBE MİN ŞEMÂYİMİ'L-FÜTÜVVE

1. Eserin mâhiyeti ve önemi

Nevâyî'nin şairliği yanında önemli bir cephesi de tezkireciliğidir. Biyografik eserler olan tezkireler edebiyat tarihi kadar, kültür ve düşünce tarihi bakımından da büyük önem taşırlar.

---

18. Nevâyî'nin *Nesāyimü'l-maḥabbe*'nin giriş kısmında *"Nefeḥātü'l-üns"* teki Türk meşâyıhına âit malûmatın eksikliği üzerinde bilhassa durması ve eserine 140 kadar Türk meşâyıhının hayatını ilâve etmesi, ondaki millî şuurun derecesini açıkça göstermektedir.

19. F. Köprülü, *Muḥākemetü'l-Luġateyn*'in, Türk dilinin bir müdafaa-nâmesi olduğunu belirtmesi çok yerindedir. (Bk. *Edebiyat araştırmaları*, Ankara 1966, s. 277).

20. Bu husûsa âit fazla bilgi için bk.
A. Caferoğlu, *Türk Dili Tarihi* II, İstanbul 1964, s. 230-232.
Z.V. Togan, "Ali Şir" maddesi, *İA*.
A.S. Levend, Ali Şir Nevaî, c. I, Ankara 1965, s. 191-193.
A.N. Tarlan, Ali Şir Nevâyî, İstanbul. 1942.

Arap ve Fars edebiyatında önemli bir gelişme gösteren tezkirecilik[21], Türk edebiyatında da Nevâyî ile başlar. Nevâyî'nin h. 897 (m. 1491-2) de yazdığı *Mecālisü'n-nefā'is* Türk edebiyatında ilk şairler tezkiresi olmak şerefini kazanır. Daha sonra Nevâyî, h. 901 (m. 1495-6)'de, tenkidli metnini vereceğimiz *Nesāyimü'l-maḥabbe min şemāyimi'l-fütüvve* adlı sûfîler tezkiresini ikmal eder[22].

Nesāyimü'l-maḥabbe, Câmî'nin Nefeḥātü'l-üns min ḥażarāti'l-ḳuds adlı sûfîler biyografisinin ilâveli tercümesidir[23].

Nefeḥātü'l-üns min ḥażarāti'l-ḳuds'de 601 şahsın biyografisi bulunmaktadır. Bu miktarın ekseriyetini Arap ve Acem sûfîleri, birazını da Türk ve Hind sûfîleri teşkil etmektedir.

Nevâyî, çok beğendiği bu eseri Türk münevverlerinin istifâdesine sunmak ve Türk ve Hind meşâyıhına âit eksikleri tamamlamak gâyesiyle, tercümeyi düşünür.

Eserin Farsça oluşu sebebiyle, Türk münevverlerinin, bu eserden faydalanmaktan mahrum oluşunu şöyle ifade eder:

"Dāyim āşüfte ḫāṭırġa kilür irdi ve perīşān ḫayālġa ivrülür irdi kim ol kitāb elfāẓı fārisīdür, ʿarabīġa peyveste ve ʿibāreti işāret ehli tilige vābeste. Ve ol tiller vuḳūfıdın behreverler ve ol ʿibāret ü işāretdin berḫaberler andın öz ḳābiliyyetleri ḫurdıda ve iştiġālleri muḳābeleside nefʿ taparlar ve feyż iltürler. Ammā Türk ulusıdın baʿżı ki köñgül ṣıdḳ u *ṣafāsiġa behremend tururlar ve bu kīmiyā-eser sözler teʾes̱s̱üriġa Tiñri ʿināyetidin ercmend, ol elfāẓġa vuḳūf ḳilletidin ol feyżlerdin maḥrūm ve bu ḥaḳāyıḳınıñ deḳāyıḳı alarġa nā-maʿlūm. Bu ḥaḳīr eger saʿy ḳılsam bu kitābnı Türk tilige terceme ḳıla alġay mu min ve ol deḳāyıḳ u müşkilātını rūşenraḳ elfāẓda açuġraḳ edā bile ötkere alġay mu min dip müteʾemmil irdim."*[24].

---

21. Fazla bilgi için bk.
Gibb, "'Tarih" maddesi, *İA*.
"Tezkire" maddesi, *İA*. (Fransızca)
Heffening, "Tabakât" maddesi, *İA*. (Frransızca)
M. Başbay, Süleymaniye Kütüphanesindeki velilere âit Farsça el-yazma hal-tercümesi kitaplarının tavsifi, İstanbul 1970, Ed. Fak. mezuniyet tezi.
22. Bedia Aziz, *Herat Mektebi Tezkireciliği*, Ed. Fak. mezuniyet tezi, 1924, (Türkiyat Ens. Tez no. 10).
23. Câmî, *"Nefeḥātü'l-üns min ḥażarāti'l-ḳuds"* adlı eserini 1478 de tamamlar. Eser *Nakş-bendî şeyhlerinin hayatını ve fikirlerini topluca izah etmeği gâye edinir. Nefeḥātü'l-üns,* Ensârî-i Herevî'nin *"Tabaḳâtu' ṣ-ṣūfiyye"* adlı eserinin tâdil ve tevsiidir. (Bk. Z.V. Togan - H. Ritter, "Cāmî" maddesi, *İA*.)
24. *Nesāyimü'l-maḥabbe,* R 55b, st. 9-14.

Bundan sonra Nevâyî, eseri h. 881'de tercümeye niyet ettiğini, fakat işin güçlüğü dolayısiyle bu işe ancak h. 901'de başlayıp tamamladığını bildirir :

"Ve ni bu ḫayāl u müdde‘ādın özümni ötkere alur irdim ve ni işniñg ‘aẓīmlıġı ve duşvārlıġı cihetidin şurū‘ ḳıla alur irdim. Tā tārīḫ toḳḳuz yüz birde ki ol tārīḫdin yigirmi yıl ötüp irdi Tiñgri Ta‘ālā tevfīḳı bile bu uluġ işke ilig urdum ve bu ‘aẓīm emrġa ḳalem sürdüm."[25]

Ancak Nevâyî eserin eksik olduğunu, bu sebeple tercümede bu eksikleri tamamladığını söylemektedir:

*"Ve Ḥażret-i Şeyḫ Ferīdü'd-dīn-i ‘Aṭṭār ḳuddise sırruhu bitigen Teẕkiretü'l-evliyā'dın ba‘żı kibār-ı meşāyıḫ kim Nefeḥātü'l-üns'ġa dāḫil bolmaydurlar irdi, her ḳaysını münāsib maḥalda dāḫil ḳıldım. Ve Türk meşāyıḫı ẕikri hem azraḳ irdi, anı daġı Ḥażret-i şeyḫu'l-meşāyıḫ Ḫ*ᵛ*āce Aḥmed-i Yesevī raḥimehumu'llāhdın bu zamānġaça derc ḳıldım. Ve Hind meşāyıḫı şerḥi ki az meẕkūr irdi, tā mümkin bar tilep tapıp Ḥażret-i ḳuṭbul'l-evliyā Şeyḫ Ferīd-i Şekker-genç ḳaddesa'llāhu ervāḥehumdın soñggı meşāyıḫḳaça ilḥāḳ ḳıldım."*[26]

Câmî'ye ve onun muasır ve musahibi sûfîlere âit bir kısmı da tercümesine ilâvesini şu sözlerle anlatmaktadır :

"Ve Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūrenniñg atı ve mu‘āṣır u muṣāḥib meşāyıḫ ḳaddesa'llāhu ervāḥehum ẕikri daġı kim ol metüberrik kitābda yoḳ irdi munda ḳoştum."[27]

Ancak *Nefeḥātü'l-üns*'ü kelime kelime tercüme etmediğini, yer yer ihtisarlarda bulunduğunu da Nevâyî bu arada ifade etmektedir :

"Ve ol kitābdaġı evliyāu'llāh ẕikridin ba‘żı söz kim zamān ehliġa muḥtācun ileyh irmes irdi iṭnāb vehmidin terkin tuttum ve bu tercemedin öksüttüm."[28]

Nevâyî eserine isim verişini ise şöyle açıklamaktadır :

---

25. » » R 55b, st. 15-17
26. » » R 55b, st. 17-20
27. » » R 56a, st. 1-2
28. » » R 56a, st. 2-3

"Ve çün bu velāyet riyāżı maḥabbet nesīmiġa meheb ve fütüvvet şemimiġa sebeb boldı, anġa Nesāyimü'l-muḥabbe min şemāyimi'l-fütüvve at ḳoydum."[29]

Nefeḥātü'l-üns'teki 601 şahsa mukabil Nevâyî'nin eserinde 770 şahsın biyografisi bulunmaktadır. Nevâyî, *Nefeḥātü'l-üns*'de anlatılan beş şahsı da eserine almadığına göre arada 170 şahıs kadar fark bulunmaktadır. Bunun büyük bir kısmını ise Nevâyî'nin tercümeye ilâve ettiği Türk, az bir kısmını ise Hind meşâyıhı teşkil etmektedir[30].

Nevâyî ilâve ettiği Türk meşâyıhına dâir kaynak zikretmemektedir. Hatta bu şahısların doğum ve ölüm tarihlerine âit bir kayıt da eserde bulunmamaktadır. Bundan anlaşılıyor ki Nevâyî'nin Türk meşâyıhına âit verdiği malûmat daha ziyâde şifahî kültüre dayanmaktadır. Her ne kadar bu husûs eser için büyük bir eksiklik teşkil etmekte ise de, eserin büyük değerini azaltacak nitelikte değildir.

Tenkitli metnini hazırladığımız *Nesāyimü'l-maḥabbe min şemāyimi'l-fütüvve* her şeyden önce muhtevası bakımından büyük bir ehemmiyet taşımaktadır.

İslâmiyet'i gönül rızası ile kabul eden Türkler şer'î akîdlere sıkı sıkıya bağlı idiler. Bu bakımdan İslâmiyet'e aykırı akîdelere asla taviz verilmiyor, dinin emirlerine harfiyen riâyet ediliyordu.

H. II. asırda başlayan *Tasavvuf* cereyanı İslâmiyet'e dayanan yeni birçok akîdelerin zuhûruna sebep oldu. Bu yeni akîdeler sûfîler vasıtasiyle süratle İslâm âlemine yayılıyor, bunun neticesi islâmî geniş bir düşünce atmosferi teşekkül ediyordu.

H. IV. asırdan itibaren de Orta Asya Türkleri arasında bu yeni akîdeleri yayan bazı Türk dervişlerinin mevcudiyetine şahit oluyoruz. Bunlar bir taraftan *dinî ve ahlâkî*

---

29. » » R 56a, st. 3-4.

Fütüvvet, (Fütûve), yiğit bir delikanlıda bulunan sitayişe lâyık vasıfların mecmuu, husûsiyle cömertlik (sehâ, kerem) mânasına gelmektedir. Kelime *Kur'ân*'da "delikanlı" ve "köle" mânalarına kullanılmıştır. Sûfiye ıstılahında "fütûve" çeşitli sahalarda tecelli eden bir ruh hâletini ifade eder. Fütûve'nin mümeyyiz vasfı, başkalarını nefsinden yüksek tutmaktadır. Bu vasıf, menfaat endişesinden âzâdelik, nefis feragatı, hüsran karşısında sükûnet, başkalarının kusurlarına müsamaha v.b. gibi şekillerde tecelli eder. (Fazla bilgi için bk. C. Van Arendok-Bichr Paris, "Futûve" maddesi, *İA.*)

Buna göre Nevâyî'nin eserine verdiği adı şöyle çevirebiliriz: *"Fütüvvet kokularından doğan sevgi esintileri."*

30. *"Nefeḥātü'l-üns"*'te bulunup da Nevâyî'nin, eserine dahil etmediği beş şahıs şunlardır: Ebû Süleymân Dâvûd b. Naṣr eṭ-Tâ'î, Muḥammed b. Ḫâlid el-Âcurî, İbrâhîm Şemmâs-i Semerḳandî, Ebū Turâb er-Remlî Şeyḫ ʿAfîfü'd-dîn et-Tilmisânî.

telkinlerde bulunuyorlar, bir taraftan da Tasavvuf'la gelen bu yeni görüşleri yayıyorlardı. Başlangıçta Fergâna, Buhâra, Semerkand gibi kültür merkezlerinde gelişen bu hareket, daha sonra Türk dervişleri vasıtasiyle göçebe Türkler arasına intikal etti. Bu dervişler yeni fikirleri, dinî inanç ve duygularını, Allah sevgisini halkın anlayacağı sâde bir dille ifade ediyorlardı. Aynı zamanda eski halk edebiyatının şekil ve vezin esasına dayanan *"nefes, ilâhî"* gibi şiirlerin bir gelenek hâlini alması, bu cereyanın süratle yayılmasını kolaylaştırıyordu.

Halkın mânevî rehberler olarak kabul ettikleri bu dervişlere, hükümdarların ve devlet adamlarının da büyük hürmet göstermeleri, onları himaye etmeleri, dervişlerin cemiyette gittikçe müessir bir nüfuz sahibi olmalarını mümkün kılıyordu.

XII. asırda Türkistan bu sebeplerle Tasavvuf'un kuvvetli bir merkezi hâline gelmiş, yetişen yüzlerce Türk sûfîsiyle sağlam bir Tasavvuf kültürü ve geleneği teessüs etmişti. Böyle bir zeminde yetişen Ahmed-i Yesevî ile Tasavvuf cereyanı yeni bir hamle kazanmış, gerek kuvvetli şahsiyeti etrafında teşekkül eden menkıbelerle, gerekse *dinî-ahlâkî hikmet* tarzındaki şiirleriyle Yesevîlik Türkistan'ın her tarafına yayılmıştı. Ahmed-i Yesevî'den sonra, Yesevîliğe bağlı bazı kollar meydana gelmekle beraber, *Yesevî halifeleri* bu geleneği uzun müddet devam ettirdiler[31].

Kısaca izaha çalaştığımız bu devirde yaşayan pekçok Türk sûfîsinin hayat ve fikirlerine âit malûmatımız fazla değildir. Birkaçı hariç, bir kısmına âit bildiklerimiz de menakıbnâmelerin ve bazı anekdotların çerçevesini aşmamaktadır. Bunun sebebi asırlarca süren kuvvetli bir geleneğe sahip Türk sûfîliğinin geniş ölçüde şifahî kültürün malı olması ve bu kültürde yaşamasıdır.

İşte Nevâyî, kendi zamanına kadar şifahî kültürün muhafaza ettiği Türk sûfîlerine âit malûmatı *Nesāyimü'l-maḥabbe min şemāyimi'l-fütüvve* adlı eserinde tespit ederek, yüzlerce Türk sûfîsini Türk kültür dünyasına kazandırmıştır. Din ve kültür tarihi bakımından büyük bir ehemmiyet taşıyan eser, bir devre ışık tutmuştur. Bizce eserin asıl kıymeti buradan gelmektedir[32].

---

31. Tasavvuf cereyanının Türkistan'da yayılışı ve belli başlı Türk sûfîleri için k. F. Köprülü, *Türk Edebiyatında ilk mutasavvıflar,* 2. baskı, Ankara 1966.
32. *"Nisāyimü'l-maḥabbe min şemāyimi'l-fütüvve"*nin ehemmiyeti üzerinde ilk defa Z.V. Togan durmuştur. (Bk. Z. Velidi Togan, "Ali Şir" maddesi, *İA.*) Daha sonra F. Köprülü bir yazısında bu husûsa dikkati çektiği gibi, *Nesāyimü'l-maḥabbe*'deki bazı Türk sûfîlerine âit malûmatı Anadolu Türkçesine çevirerek vermiştir. (Bk. F. Köprülü, "Orta-Asya Türk dervişliği hakkında notlar", *TM.* c. XIV, İstanbul 1965, s. 259-262).

Nevâyî, Türk sûfîlerine âit verdiği malûmatta kaynak zikretmediği gibi, bir çoklarının doğum-ölüm tarihlerine de temas etmemektedir. Bu ise Nevâyî'nin verdiği malûmatın şifahî kültüre dayandığını açıkça göstermektedir. Eserde tanıtılan Türk sûfîlerinin hemen hemen hepsi Orta Asya'da yetişen Türk sûfîleridir; Anadolu sûfîlerine âit malûmat oldukça azdır, buna mukabil Nesimî gibi bazı Âzerî sûfîlerine yer verilişi, Çağatay kültürünün Âzerî kültürü ile yakın temasını göstermektedir.

Nesāyimü'l-maḥabbe'nin bu eksikliğini, *Nefeḥātü'l-üns*'ün XVI. asırda Lâmiî Çelebi tarafından yapılan tercümesi kısmen de olsa telâfi etmektedir. Lâmiî Çelebi, tercümesinde Anadolu sahasına âit 48 evliya hakkında oldukça faydalı malûmat vermektedir[33].

Nesāyimü'l-maḥabbe'nin diğer bir ehemmiyeti de dili dolayısiyledir. Büyük bir hacim tutan eser, Çağatay yazı dili bakımından oldukça ehemmiyet taşımaktadır. Muhtevası icabı sâde bir dille kaleme alınan eser, Nevâyî'nin diğer eserleri arasında ayrı bir yer işgal etmektedir. Nevâyî'nin diğer eserlerinde görülen san'atkârane üsluba ve süslü terkiplere bu eserde nisbeten az yer verilmiştir. Eserde sûfîlere âit menkıbelerin ve günlük hayatın geniş ölçüde yer alması, Türkçe kelime kadrosunun da zengin olmasını mümkün kılmıştır.

Bu zengin kelime kadrosu yanında, belli başlı bütün gramer şekillerinin bulunması, Çağatay yazı dilinin fenotik ve morfolojik bakımdan başlıca husûsiyetlerini tespit etmemize imkân vermektedir[34].

Eserin nesir oluşu da bir başka bakımdan ehemmiyet taşımaktadır. Umûmiyetle Çağatay sahasına âit manzum eserler üzerinde araştırma yapılması bu yazı dilinin nesir üslubu hakkında sağlam bir fikir edinmemizi güçleştirmektedir. Eserin büyük ölçüde tercüme olmasına rağmen, telif kısımları bile, Nevâyî'nin nesir dili hakkında yeteri kadar fikir verebilecek niteliktedir. Kaldı ki tercüme eserler yazı dilinin inkişâfı bakımın-

---

33. XVI. asır şairlerinden Lâmiî Çelebi, *Nefeḥātü'l-üns"* tercümesine *"Fütūḥ el-mücāhidīn li-tevārīḫ-i ḳulūb el-müşāhidīn"* adını vermiştir. Lâmiî Çelebî, *Nefeḥātü'l-üns*'ü ihtisar etmeden tercüme ettiği gibi, tercümeye 48 Anadolu evliyasının biyografisini de ilâve etmiştir. Pek çok yazma nushaları bulunan Lâmiî Çelebî tercümesi 1289'da *"Terceme-i Nefeḥātü'l-üns"* adıyle basılmıştır. Bu baskı maâlesef iyi hazırlanmamıştır. En büyük kusuru baş taraftaki fihristle metnin birbirine uygunluk göstermemesidir. Nitekim fihristte ismi geçen bazı şahıslar metne alınmamış, bazı şahıslar da metinde bulunduğu halde, fihriste dahil edilmemiştir. Lâmiî Çelebî ve eserleri için bk. A. Karahan, "Lâmiî" maddesi, *İA.*

34. Kemal Eraslan, aynı eser, "Dil husûsiyeleri" bölümü.

dan ayrıca üstünde durulması gerekli eserlerdir. Tercüme kısımlarını, aslı ile mukayese ettiğimizde, bir çok tâbirlerin olduğu gibi tercüme edildiğini, cümle yapısında da bazen tesir altında kalınmış olduğunu müşahede ettik[35].

Daha önce de belirttiğimiz gibi Nevâyî'nin her eseri bir gâyeye mâtuftur. *Nefeḥātü'l-üns*'ün Türk meşâyıhına pek az yer vermesi, Nevâyî'nin bu eseri tercüme ve tevsi etmesine başlıca âmil olmalıdır. Denilebilir ki Nevâyî bu eseriyle Arap, Fars kültürüne karşı Türk kültürünün âdeta müdafaasını yapmaktadır.

Eserin ehemmiyetine âit belirttiğimiz bu husûslar, haklı olarak eserin tenkitli metnini hazırlamamıza ve dil husûsiyetlerini tespite çalışmamıza sebep oldu.

2. Eserin nüshaları

Nesāyimü'l-maḥabbe min şemāyimi'l-fütüvve'nin yazma nüshaları tesbit ettiğimize göre yedi tanedir.

Türkiye kitaplıklarındaki Nevâyî yazmaları hakkında A.S. Levend'in mufassal bir makalesi bulunduğundan, mevcut nüshaların belli başlı husûsiyetlerini belirtmekle yetineceğiz[36].

Revân nüshası (R)

Topkapı, Revân ktp. no. 808'de kayıtlı külliyât içindeki bu nüsha Derviş Muhammed-i Tâki tarafından h. 901'de Herât'ta istinsah edilmiştir. Oldukça mükemmel olan bu nüsha 802 varak olup, her sahifede 27 satır bulunmaktadır. Manzum eserler dört sütun üzerine yazılmıştır. Cildin ebadı 32,1X23,5, yazınınki ise 25.6X16.8 cm.'dir.

Çok güzel tezhip edilen nüshada iki tane de minyatür bulunmatadır (1 b ile 2 a'da) Güzel bir Talikle istinsah edilen eserin varak numaraları yanlış verilmiştir. Nitekim *Ḫuṭbe-i devāvīn* kısmına âit iki varak *Nesāyimü'l-maḥabbe* arasına karıştığı için numaralamada düzeltme gerekmektedir. Bu durum A.S. Levend'in de gözünden kaçtığı için, makalesinde külliyât içinde bulunan eserlere âit verdiği sahife numaralarında yanlışlık vardır.

Koyu kahverengi meşin ciltli, miklepli olan külliyât yer yer dağılmaya yüz tuttuğundan tamire muhtaçtır.

---

35. K. Eraslan, aynı eser "Türkçe kelimelerde Farsça unsurlar" bölümü.
36. A.S. Levend, "Türkiye kitaplarındaki Nevaî yazmaları", *TDAY Belleten*, Ankara 1958, s. 127-209.

Zahriyede I. Mahmud'un vakıf mührü bulunmaktadır. 4 a'da tezhip içinde beyaz yazı ile كتاب خطبه دواوين من كلمات امير عليشير المشتهر بنوائى başlığı bulunmaktadır.

Nesāyimü'l-maḥabbe, külliyâtın 55b - 174a varakları arasında bulunmaktadır. Buna göre metnin 238 sahife olması gerekirken, 112 numarası verilen varaktan önce gelmesi icab eden bir varak noksan olduğu için 236 sahifedir.

Nüshada şahıs adları koyu, ibareler açık kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Her sahife yaldızlı cedvellidir. Metnimizin sonunda her hangi bir tarih kaydı bulunmamaktadır. *Ġarāʾibü'ṣ-ṣıġar*'ın sonunda 902 kaydı bulunduğuna göre külliyât muhtelif tarihlerde tamamlanmıştır.

Külliyâtın tam olması, en eski isttinsah tarihini taşıması, Herât'ta istinsah edilmesi ve elimizin altında bulunması sebebiyle, bu nüsha metnin tertibinde esas alınmıştır. Eksik varaka isabet eden kısımlar P nüshasından tamamlanıp, satır numaraları P nüshasına göre verilmiştir.

Paris nüshası (P)

Paris, Bib. Nat. Suppl. Turc no. 316-317'de kayıtlı bulunan külliyât iki ciltten ibarettir. Revân nüshasına en yakın *Nesāyimü'l-maḥabbe*'nin 2. nüshası bu külliyât içinde bulunup 1. cildin 22b–154a varakları arasında yer almakta ve 264 sahife tutmaktadır.

Blochet'nin verdiği malûmata göre külliyât şarkkârî kırmızı maroken ciltli olup, fevkalâde süslü ve lüks bir nüshadır. 1. cilt 469, 2. cilt 406 varaktır. Külliyâtta altı minyatür bulunmaktadır. *Nesāyimü'l-maḥabbe, Nefeḥātü'l-üns*'ün muhtasar tercümesi olup Câmî'nin teşvikiyle 1495'te ikmal edilmiştir. Ayrıca 33 Hind velisinin hayat ve efsâneleri de bu tercümeye eklenmiştir.

Yine Blochet'nin bildirdiğine göre, külliyâtın a, d varakalarında, eseri, en son kendisine intikal edip kütüphaneye hediye eden Cardonne'nin el yazısiyle şu notu bulunmaktadır :

"Eser nesh-talikle yazılmış olup ʿAlī-i Hicrânî tarafından h. 933 (m. 1526-7) te Herât'ta istinsah edilmiştir. Külliyātın ebadı 38.26.5 cm.'dir. Yazılar yaldız çerçeve içine alınmıştır."[37]

---

37. E. Blochet, *Catalogue des manuscrits turcs*, c. I, Paris 1932-1933, s. 308-311.

Çok güzel bir hatla yazılan külliyâtın, *Nesāyimü'l-maḥabbe* kısmında, şahıs adları daha büyük ve değişik karakterde yazılmış, arapça ibareler ise hareketlendirilmiştir.

Fâtih nüshası (F)

Süleymaniye, Fâtih ktp. no. 4056'da kayıtlı bulunan külliyât içinde de *Nesāyimü'l-maḥabbe*'nin 3. nüshası bulunmaktadır.

Külliyâtın cildi siyah meşin kaplı olup tamir görmüştür. Miklepli olan cildin şemse ve köşelikleri yaldızlı gömmedir. Miklebin sırtıyla içinde 5 kitabe, zahriyesinde de I. Mahmud'un vakfiye ve mührü var. Ortada *"Fihrist-i tertib-i külliyāt"* başlığı altında, külliyâtta yer alan eserlerin adları yazılıdır.

Eser başlıkları tezhipli olup, tezhipli zemin üzerinde beyaz olarak eserlerin adları yazılmıştır. Cildin ebadı 36X24, yazının 26.4X17.4 cm.'dir. Manzum kısımlarda 27, mensur kısımlarda 29 satır bulunmaktadır. Bazı sahifelerde ise satır sayısı değişmektedir. Varak sayısının 778 olduğu kaydı v. 784'te yazılıdır. İstinsah tarihi ve müstensihin adı yoktur.

Nesāyimü'l-maḥabbe külliyâtın 52 b-163 a varakları arasında bulunup 222 sahifedir. Şahıs adları ile ibareler kırmızı mürekkeple yazılmıştır. İlk iki külliyâta nazaran muahhar bir istinsah olmalıdır.

Üniversite nüshası (Ü)

İst. Üniversitesi kütüphanesinde müze kısmında muhafaza edilen ve Türkçe yazmalar arasında 4149 numara ile kayıtlı bulunan bir Nevâyî mecmuası içinde *Nesāyimü'l-maḥabbe*'nin dördüncü nüshası bulunmaktadır.

Cilt açık kırmızı renkte bez kaplı, sırtı meşin, üzeri sarı yaldız işlemeli olup miklep ve şemsesi yoktur, şirazesi yeşildir. Kâğıdı krem renginde, ince aharlı. Ön kapak ortasında yaldızla *"ʿAbduʾl-hâmid b. ʿAbdu'l-ʿazîz"* ibâresini taşıyan tuğra, arka kapakta ise sarı yaldızla ay-yıldız resmi vardır. Cildin sırtında yanlış olarak *"Dīvān-i Mīr Ġanī Şīr Nevāyī"* ibaresi var. Cildin ebadı 28X16, yazının 20X8 cm.'dir. Her sahifede 17 satır bulunmaktadır.

Yazı okunaklı Talik, sahifeler cedvelsiz, şahıs adları, beyt, şiir, rubaî gibi başlıklar kırmızı mürekkeple yazılıdır. Arapça ibarelerin üstü kırmızı mürekkeple çizilmiştir.

Mecmuanın sonundaki kayıtta müstensih ve istinsah tarihi şu satırlarla belirtilmiştir :

"Temmetü'l-kitāb el-ḥamduli'llāh ve'l-minne taḳaddese ve teʿālāġa kim Ḥadīs̱-i erbaʿīn tercemesi ve kitāb-i Nesāyimü'l-maḥabbe min şemāyimi'l-fütüvve ve Ḫamsettü'l-müteḥayyirīn kitābı ve Seyyid Erdeşīr risālesi ve Pehlevān Muḥammed-i Küştī-gīr-i Ni ʿmet-ābādī risālesi ve Ruḳaʿāt ve Vaḳfiyye risālesi ve Mecālisü'n-nefā'is kitābı ve Maḥbūbu'l-ḳulūb kitābı ve Muḳaṭṭaʿāt kitābı min ḥays̱i'l-mecmūʿ toḳuz mücelled taṣnīfāt Ḥażret-i Emīr-i Kebīr Niẓāmü'd-devle ve'd-dīn 'Alī-şīr mulaḳḳabu bi'n-Nevāyī nuvvire merḳaduhu tārīḫ rebīʿü'l-evvel ayınıñg on toḳuzunçısıġa se-şenbe küni sene 1291 bir miñg iki yüz toḳsan birinçi yılda ʿimāret-penāh-i 'ālī-cāh-i Özbekiyyeniñg mümtāzı Kenegesiyye iliniñg ser-efrāzı Muḥammed Cevdet Big Dād-ḫ'āh Ġāzī emr ü fermāyişleri ilen Taşkend vilāyetide Ḳāşġarlik maḥallesiġa ṭavāyıf-i naṣrāniyye ḥukūmeti eyyāmıda faḳīr aḥḳaru'l-ʿibād pür-taḳṣīr-i fuḳarā āstānın ḫāk-pezīr cihān iliniñg mütemeyyizi ecazz Muḥammed Yūnus-i Şehr-i sebzī ġufire zunūbuhu ḳavlıdın uşbu mecmūʿa-i dil-pezīr muṣannefāt-i Emīr-i Kebīr itmāmġa yitip iḫtitām taptı. Oḳuġuçı nāẓırlerdin ümīd şol-kim sehvī vü ġalaṭī közleriġa körünse ʿafv, kalem bile ıṣlāḥ birip duʿā bile yād ḳılġaylar. Āmīn ve Rabbu'l-ʿālemīn." (651 a)

Ancak bu kayıtta zikredilen *Ruḳaʿât* ve *Vaḳfiyye* risâleleri mecmuada bulunmamaktadır.

Nesāyimü'l-maḥabbe bu mecmuada 649 sahife tutmaktadır. Diğer üç nüshaya nazaran bu nüshada yer yer eksikler bulunmaktadır. *Nesāyimü'l-maḥabbe* metninin sonunda ise müstensihin şu kaydı yer almaktadır :

"Temmetü'l-kitāb bi-ʿavni'l-vahhāb li'llāhi'l-ḥamd ki uşbu nüsḫa-i şerīf ve kitāb-ı münīf Nesāyimü'l-maḥabbe min şemāyimi'l-fütüvve Ḥażret-i Emīr-i Kebīr ʿAlīşīr el-mulaḳḳabu bi'n-Nevāyī nuvvire merḳaduhu ki mevsūm ve meşhūrdur Tezkiretü'l-evliyāġa penc-şenbe küni Ṣafer ayınıñg sekizinçiside sene 1291 irdi kim Taşkend vilāyetiġa ve Ḳāşġarlik maḥalleside ʿimāret-penāh-i ʿalī-cāh Muḥammed Cevdet Big Dād-ḫ'āh Ġāzī fermān-i lāzımü'l-imtisālı bile öz mihmān-ḫāneside aḥḳaru'l-ʿibād ve ġurbet-nihād ʿazīzler āstānın ḫāk-pezīr Muḥammed Yūnus-i Şehr-i Sebzī ḳavlıdın ihtimām u itmāmġa yitip iḫtimām taptı. Tavaḳḳuʿ ve ilticā ve tażarruʿ-i bī-intihā uşbu sevād nāẓirleridin bol-kim sehvī vü ḫaṭayī manẓūrları bolsa perīşān aḥvāllıġımġa ḥaml ḳılıp ʿafv-i raḳam ve kerem-i ḳalem bile ıṣlāḥ itip duʿā-yi ḫayr bile yād ve fātiḥa-i fā'iḥa bile şād ḳılġaylar." (340 a)

Londra nüshası (L)

Londra, British Museum'da Or. 402 numarada kayıtlı bulunan bu nüsha, *Nesāyimü'l-maḥabbe* nüshaları içinde en muahhar olanıdır. Bu bakımdan bu nüshayı en son olarak ele aldık.

Rieu'nün verdiği malûmata göre bu nüsha 17-18. asırlarda Hindistan'da istinsah edilmiş olmalıdır. Eserin müstensihi belli değildir. Eserin bazı sahifeleri kaybolduğundan devamlı noksanlıkları bulunmaktadır. Bilhassa Türk meşâyıhı ile kadın evliyâlara âit kısımlar bu nüshada yer almamıştır[38].

Yazısı Talik olup her sahifede 15 satır bulunmaktadır. Eser 472 sahifedir. 1. sahifede başlık olarak *"Nefeḥātü'l-üns Türkī min taṣnīf-i 'Alīşīr-i Nevā'ī"* kaydı bulunmaktadır. Bu nüsha *"En-nisā' ʿārifātü'l-vāṣılāt ilā merātibi'r-ricāl"* kısmına kadar devam etmektedir.

Yeni Üniversite Nüshası

İst. Üniv. Türkçe yazmalar, no: 9910'da kayıtlı bulunan bir Nevâyî mecmuasında da *Nesāyimü'l-maḥabbe*'nin 6. nüshası bulunmaktadır. Bu mecmua, metni tertib etmemizden sonra Üniversite Kütüphanesi'nce satın alınmış olduğundan, faydalanmamız mümkün olmadı.

Mecmuanın cildi kalın mukavvadan olup, yeşil renkli bezle kaplıdır. Saykallı kağıdı çeşitli renklerdedir. Yazısı Talik olup her sahifede 15 satır bulunmaktadır ve cedvel içine alınmamıştır. Mecmua 292 varaktır.

Mecmua içinde Nevâyî'nin dört dîvanı ile *Nesāyimü'l-muḥabbe* yer almaktadır.

1. *Ġarā'ibu'ṣ-ṣıġar* (1a-53b)

Baş (1b) :

اشرقت من عکس شمس انعکاس انوار الهدا

Yār ʿaksin meyde körüp cāmdın çıḳtı ṣadā

Son (53b) :

Her niçe itigrek eyledim ḫāmemni
Ol ḫāme ...... eyledi nāmemni

2. *Nevādirü'ş-şebāb* (54a-85b)

Baş (54b) :

Zihī ẓuhūr-i cemālıñg ḳuyaşı kiçeside
Yüzüñg ḳuyaşıġa ẕerrāt-i kün olup şeydā

38. C. Rieu, *Catalogue of the Turkish manuscripts in the British Museum,* London 1888.

Son (85b):

Zülf açma ki yüzüñgdür mañga şemᶜ-i meclis
Maḥv ḳıl tün raḳamın kün yüzidin ay Yūnus

3. *Bedāyiᶜü'l-vasaṭ* (86a-111b)

Baş (86b) :

Ay nev-bahār ᶜārıżıñg ṣubḥıġa cān berür hevā
Andın gül ü bülbül tapıp yüz berg birle nik-nevā

Son (112a) :

Cānıma peyveste nāvek atġalı
Ġamze oḳın ḳaşıġa yalap durur

4. *Fevāyidü'l-kiber* (112b-218a)

Baş (112b):

Ey mini manẓar tarḥıġa miᶜmār ṣunᶜuñgdın binā
Maṣnūᶜlar fānī diy bilüp ṣāniᶜdin fenā

Son (218a) :

İltimāsım bu durur kim barça ildin yaşurun
Ḳılġa sin miskīn Nevāyī derdin ıẓhār ay köñgül

Ketebe (218a) :

Temmet Muḥarremü'l-ḥaram ayıda tārīḫ tokḳuz yüz yitmişde
ṣūret-i taḥrīr taptı. Ketebehu ᶜabdu'ż–żaᶜīf Ḫ̮ᵛācegī el-münşī

5. *Nesāyimü'l–maḥabbe*

Metin, 1b'den itibaren 218a'ya kadar haşiyede, 218b'den itibaren 277a'ya kadar da sahife içinde devam etmektedir.

Başlıklar kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Baş tarafta sahife kenarları tamir gördüğünden 1b'de haşiye kısmı okunmamaktadır.

Baş (a):

"... ve bu biżāᶜat ᶜadīmü'l-istiṭāᶜat ḥażret-i üstādī ve seyyidī ve senedī ve maḫdūmī ve şeyḫu'l–islāmī Mevlānā Nūru'd–dīn ᶜAbdu'r-raḥmān el-Cāmī ᶜaleyhiᶜr–raḥmetü ve'l–ġufrānu ve't-taḥiyyetü ḫıẕmetleride Nefeḥātü'l–üns min ḥażarāti'l–ḳuds kitābı cemᶜ ü tertībiniñg bāᶜiṡi boldum..."

Son (277a) :

"Ve pādşāh-i islām kim īmān ehliġa mūcib-i ferāġat u emniyyet ve zamān ḫaylıġa bāˁis–i refāhiyyet ü cemˁiyyetdür ki bular bolmasa bu nevˁ nüsḫa tertīb ü taṣnīfi ve bu ṭavr kütüb cemˁ ü teˀlīfi müteˁassir belki muḥāl u müteˁazzirdür, sıḥḥat u ˁömr ü devletini muḫalled ve inṣāf u ˁadāletini müˁebbed tutḳıl ve aˁdāsını maḳhūr ve eḥibbāsını manṣūr ḳılġıl. Āmīn yā Rabbe'l-ˁālemīn."

Ketebe (277a)

Temmetü'l-kitāb bi ˁavn-i meliki'l–vahhāb, ez kerem, va'llāhu aˁlem bi'ṣ-ṣavāb.

Petersburg Nüshası

Z.V. Togan'ın bildirdiğine göre, Petersburg Umûmî kütüphânesinde bulunan bir Nevâyî külliyâtında da *Nesāyimü'l-maḥabbe*'nin 7. nüshası bulunmaktadır. Ancak bu nüshanın mikro-filmini getirtmek mümkün olmadığından, metnin tertibinde bu nüshadan faydalanılmamıştır.

3. Metnin tesbiti ve tertibi

Metnimizin tespit ve tertibi için karşılaştırdığımız beş nüshadan, daha önce zikrettiğimiz sebeplerle R nüshasını esas aldık. Bazı imlâ ve ifâde farklarına rağmen R nüshasına en yakın nüshalar P ve F nüshalarıdır. Ü ve L nüshaları ise gerek imlâ ve dil husûsiyetleri, gerekse münderecat bakımından ilk üç nüshadan büyük ölçüde ayrılmaktadırlar.

Ü ve L nüshalarında yer yer eksikler bulunmaktadır. Bilhassa L nüshasında Türk meşâyıhı ile kadın velilere yer verilmemiştir. Yine bu nüshada arapça kelimelerde hemze geniş ölçüde belirtilmiş, bazen de R ve P nüshalarında olduğu gibi ی ile yazılmıştır. Bildirme eki *-dur / -dür* ise geniş ölçüde ünsüz uyumuna tâbidir.

Bu sebeplerle Ü ve L nüshalarından metnimize ancak zarûrî hallerde idhalde bulunduk, bu nüshalardaki muahhar ses ve şekil husûsiyetlerini kurduğumuz metne dahil etmedik.

Nüshalarda, hâs isimlerle tarihlerde görülen farklılıkların tahkiki ve doğru olanının tesbit edilip metne alınması için, başta Câmî'nin *Nefeḥātü'l-üns*'ü ve Lâmiî Çele-

bi'nin *Nefeḥāt* tercümesi olmak üzere bazı kaynaklara baş vurduk. Buna rağmen bütün tereddütleri gidermek mümkün olmadı[39].

Metnimizin tesbit ve tertibinde kabul ettiğimiz imlâ ve transkripsiyon esasları şunlardır :

1) Metnin anlaşılmasına yardım maksadiyle zarûrî hallerde noktalama işaretleri kullanılmıştır.

2) İmlâsı *Kur'ân*'da bilhassa husûsî bir şekilde tesbit edilmiş olan ve bazı harfleri hazfedilmiş kelimelerde, hazfedilen uzun ünlü transkripsiyonda gösterilmiştir. (Allāh, Dāvūd gibi).

3) Kelime sonundaki şeddeli ünsüzler ism-i hâslarda belirtilmiştir. (el-Aṣamm gibi)

4) Türkçeleşmiş kelimelerde veya hâs isim dışındaki kelimelerde, hemze imlâ dolayısiyle daima y alındığı hâlde, hâs isimlerde muhafaza edilmiştir.

5) Arapça'da nisbeler daima başına ال alır. Ancak nüshalarımızda bu durum karışıktır. Nisbenin başında bazı nüshalarda ال var, bazı nüshalarda yok ise, Arapça kuruluşa uygun isimlerde ال 'li, Farsça kuruluşa uygun isimlerde ise ال 'siz şekil kabul edilmiştir. Bütün nüshalarda ال 'in olduğu hâllerde, ال muhafaza edilmiştir. Tereddüt hasıl olan hâllerde ise, esas aldığımız nüshadaki şekil kabul edilmiştir.

39. Cāmī, *Nefeḥātü'l-üns min ḥażarāti'l-ḳuds*, neşreden : Mehdī Tevḥīdī Pūr, Tahrān 1336.
Lāmiʿī Çelebī, *Tecreme-i Nefeḥātü'l-üns*, İstanbul 1289.
ʿAṭṭār, *Kitābu Teẕkiretü'l-evliyā*, neşreden : Mīrzā Muḥammed Ḫān-ı Ḳazvīnī, Tahrān 1336.
Ebū Naṣr ʿAbdu'llāh b. ʿAlī es-Sarrâc eṭ-Ṭūsī, *Kitāb el-Lumaʿ fi't-taṣavvuf*, neşreden: R.A. Nicholson, London 1963.
Ebī ʿAbdu'r-raḥmān es-Sulemī, *Ṭabaḳātü'ṣ-ṣūfiyye, neşreden :* Nūru'd-dīn Şeribe, Mısır 1953.
El-Ḳuşeyrī, *Risāle I*, çeviren: Tahsin Yazıcı, MEB. Şark-İslâm klâsikleri : 40, İstanbul 1966.

METİNDE KULLANILAN TRANSKRİPSİYON LİSTESİ

أ	a, e	ص	ṣ
آ	ā	ض	ḍ, ż
ب	b	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	ᶜ
ث	s̱	غ	ġ
ج	c	ف	f
چ	ç	ق	ḳ
ح	ḥ	ك	k
خ	ḫ	نك	n͡g
د	d	ل	l
ذ	ẕ	م	m
ر	r	ن	n
ز	z	و	v; ū
ژ	j	هـ	h; a, e
س	s	ى	y; ī
ش	ş	ء	ʾ

METİN

بسم الله الرحمن الرحيم

R_{55b} P_{22b} F_{52b} $Ü_{16b}$ L_1

[1]الحمد لله الذى فتح قلوب اوليائه من نسائم رياض المحبة والتوفيق وانشرح صدور احبائه من شمائم حدائق الفتوة والتحقيق وصلى [2] على من افتخر بشرف الفقر والعرفان وانتشر به شرف الايمان على اهل الزمان وهو منبع خوارق العادات والالهامات ومعدن الكرامات [3] والمعجزات وعلى آله الطيبين واصحابه الطاهرين. Ammā mundaḳ ʿarż ḳılar cehl ü
ġaflet vādīsiniñ merḥale-peymāyı ʿAlī-şīr el-mülaḳḳabu bi'n-Nevāyī[4]
ṣarrafa'llāhu vechehu ʿan vādi'ḍ-ḍalāleti ilā ṭarīḳi'l-hidāyeti kim sikkiz yüz
siksen birde bu bī-biḍāʿat ʿadīmü'l-istiṭāʿat ḥażreti üstādī ve seyyidī[5] ve se-
L_2 nedī ve maḫdūmī ve şeyḫu' | l-islāmī Mevlānā nūru'l-milleti ve'd-dīni ʿAb-
du'r-raḥmān el-Cāmī ʿaleyhi'r-raḥmetü ve'l-ġufrānu ve't-taḥiyyātu ve'r-
riḍvānu ḫıdmetleride *Nefeḥātü'l-[6]üns min ḥażarāti'l-ḳuds* kitābı cemʿü tertī-
biniñ bāʿiṣi boldum. Andaḳ ki ol şerīf kitābnıñ fihristide ol Ḥażret nuvvi-
$Ü_{17a}$ re merḳaduhu anıñ[7] keyfiyyetin şerḥ bile | zikr ḳılıpdurlar, oḳuġanlar kör-
miş bolġaylar ve oḳumaġanlar oḳusalar, körgeyler. Ol kitāb ḫalāyıḳ arası-
da[8] meşhūr ve oḳumaḳ bitimeki şāyiʿ boldı ve meşāyıḫnıñ velāyet-āṣār
ḥālātı żikridin ve fāyiżü'l-envār maḳālātı fikridin ḳābil ṭāliblerġa[9] nefʿler ve
L_3 şevḳ u irādet | ehliġa feyżler yitişti. Dāyim āşüfte ḫāṭırġa kilür irdi ve pe-
rīşān ḫayālġa ivrülür irdi kim ol kitāb elfāẓı [10] fārisīdür, ʿarabīġa peyves-
te ve ʿibāreti işāret ehli tilige vābeste. Ve ol tiller vuḳūfıdın behreverler
ve ol ibāret ü işāret-[11] din ber-ḫaberler andın öz ḳābiliyyetleri ḫurdıda
ve iştiġālları muḳābeleside nefʿ taparlar ve feyż iltürler. Ammā Türk
ulusıdın [12] baʿżı ki köñgül ṣıdḳ u ṣafāsıġa behremend tururlar ve bu kī-
miyā-eṣer sözler teʾeṣṣüriġa Tiñgri ʿināyetidin ercmend, ol elfāẓġa[13] vuḳūf

R_{55b} P_{22b} F_{52b} $Ü_{16b}$ L_1

3 ammā m.: $Ü_5$ L_5 ammā baʿd m. || 4 kim… birde: L_8 çün … sik-
L_2 sende // 6 nuvvire m. : L_4 n. m. nūren || 7 keyfiyyetin : F_6 L_5 keyfiyyetini, U_{11} key-
$Ü_{17a}$ fiyyeti | ḳılıpdurlar : L_5 ḳılıpturlar | oḳusalar körgeyler : L_7 körseler oḳuġaylar || 9
L_3 yitişti : $Ü_5$ yitüşti | ḫāṭırġa: P_{10} ḫāṭırlarġa: | perīşān :L_1 bu perīşān | ḫayālġa: $Ü_5$ ḫayāl
| kim: $Ü_5$ ki || 10 fārisīdür: L_2 fārisī durur || 10-11 işāretdin:L_3 işāret || 11 ber-
ḫaberler : $Ü_8$ bā-ḫaberler | taparlar : $Ü_9$ tapar | ulusıdın: L_5 ulusı || 12 kim : F_{10} ki |
behremend t.: F_{11} behremenddürler, $Ü_{10}$ b. dururlar, L_5 behremendtürler | bu : Ü'de

kılletidin ol feyżlerdin maḥrūm ve bu ḥaḳāyıḳnıñg deḳāyıḳı alarġa nāmaᶜlūm. Bu ḥaḳīr eger saᶜy ḳılsam bu kitābnı Türk [14] tilige terceme ḳıla alġay mu min ve ol deḳāyıḳ u müşkilātını rūşenraḳ elfāẓda açuġraḳ edā bile ötkere alġay mu min dip müteʾemmil irdim.[15] Ve ni bu ḫayāl u müddeᶜādın özümni ötkere alur irdim ve ni işniñg ᶜaẓīmlıġı ve düşvārlıġı cihetidin şürūᶜ ḳıla alur irdim. Tā tārīḫ [16] toḳḳuz yüz birde ki ol tārīḫdin yigirmi
Ü17b yıl ötüp irdi, Tiñgri taᶜālā tevfīḳı bile bu uluġ işke ilig urdum I ve bu ᶜaẓīm [17]emrġa ḳalem sürdüm. Ve Ḥażret-i Şeyḫ Ferīdü'd-dīn-i ᶜAṭṭār ḳuddise sır-
P23a ruhu bitigen *Teẕkiretü'l-evliyā*'dın I baᶜżı kibār-ı meşāyıḫ kim *Nefeḥātü'l-üns*'ġa dāḫil bolmaydurlar[18] irdi, her ḳaysını münāsib maḥālda dāḫil ḳıldım. Ve Türk meşāyıḫı ẕikri hem azraḳ irdi, anı dagı Ḥażret-i Şeyḫu'l-meşāyıḫ Ḫᵛāce Aḥmed-i Yesevī [19] raḥimehumu'llāhdın bu zamānġaça olça mümkin bar tilep tapıp ẕikrlerin ve baᶜżı ḥālāt u sözlerin öz maḥalıda derc ḳıldım. Ve Hind meşāyyıḫı [20] şerḥi ki az meẕkūr irdi, tā mümkin bar tilep tapıp Ḥażret-i Ḳutbu'l-evliyā Şeyḫ Ferīd-i Şekker-genc ḳaddesa'llāhu
L4 R56a ervāḥehumdın I soñġġı meşāyıḫḳaça [1] ilḥāḳ ḳıldım. Ve Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūrenniñg atı ve muᶜāṣır u muṣāḥib meşāyıḫ ḳaddesa'llāhu ervāḥehum ẕikri dagı kim ol müteberrik kitābda [2] yoḳ irdi, munda ḳoştum. Ve ol kitābdagı evliyāu'llāh ẕikridin baᶜżı söz kim zamān ehliġa muḥtācun ileyh irmes irdi, iṭnāb [3] vehmidin terkin tuttum ve bu tercemedin öksüttüm. Ve çün bu velāyet riyāżı maḥabbet nesīmiġa meheb ve fütüvvet şemīmiġa sebeb boldı, añga *Nesāyimü'l-maḥabbe*[4] *min şemāyimi'l-fütüvve*
F53a at ḳoydum. I Ümīdim ol ki bu nesāyimdin rūḥları tāze ve bu şemāyimdin revḥleri bī-endāze bolġan ᶜazīzler [5] ḳāyil rūḥını birer duᶜā bile yād ve birer fātiḥa bile şād ḳılġaylar.

yok I teʾessüriġa:F_{11} teʾsīriġal elfāẓġa:L_6 elfāẓ II 13 ḥaḳīr:$Ü_{12}$ faḳīr II 14 alġay mu:L_8 alġa mu I ol...müşkilātını:I L_8 ol müşkilātnı I açuġraḳ:F_{13} açuḳraḳ,L_8 açuraḳ I ö.alġay mu:
Ü17b L_{8-9} ötker-alġay mu II 16 yigirmi : $Ü_{14}$ yigirme I bu uluġ : P_{17} uluġ II 17 *Nefeḥātü'l-üns*'ġa: $Ü_2$ *Nefeḥātü'l-üns*'de, L_{13} *Nefeḥātü'l-üns*ḳa II 18 dagı :F_{16} hem II 18-19 Türk... derc ḳıldım : L'de s. 4, satır 1'de bulunuyor II 19 ve baᶜżı... sözlerin : F'de yok I ve Hind ...ḳıldım: F'de yok II 20 ki : L_{14} kim I meşāyıḫḳaça :$Ü_8$ meşāyıḫġaça II

R56a 1 n. m. nūrenniñg...muᶜāṣır: F_{17} n.m. alarġa muᶜāṣır II 2 muḥtācun i.: F_{19} $Ü_{11}$ L_5
L4 köp muḥtācun i. I irmes : F_{19} L_5 imes II 3 terkin t.: $Ü_{12}$ terki t. I tercemedin : F_{19}
F53a tercemede I meheb : L'de yok II 4 o. ki : F_1 $Ü_{14}$ o. kim I revḥleri : L_8 zevḳleri I bī-endāze : $Ü_{15}$ bā-endāze I bolġan: $Ü_{15}$ bolġay II 7 taḳdīr :L_{12} ḳadr I ne-

Bu ṭāyife sülūkide muḳaddime temhīdi : I

$Ü_{18a}$ قال الله تبارك وتعالى ولقد كرمنا [6]بنى آدم وحملناهم فى البر والبحر وقال اللّهُ تعالى انا
عرضنا الامانة على السموات والعرض والجبال فأبين ان يحملنها واشفقنا منها وحملها الانسان.

[7] Bu taḳdīr bile andaḳ taḥḳīḳ boldı kim Ḥaḳ subḥānehu ve taʿālā maḫlūḳātda benī ādemdin şerīfraḳ ve biyikrek ḫalḳ ḳılmaydur, neyüçün ki [8] maʿrifetu'llāh genciniñ emīni ve maḥremi oldur. Ve didi kim : كنت كنزاً مخفيًا فأحببت أن اعرف فخلقت الخلق لأعرف. Ve çün bu maḫlūḳnıñ [9]
L_5 ẕātlarıda beşeriyyetni dāḫil ḳıldı. Beşeriyyet muḳteżāsı I bile alardın nāpesend işler vücūd tuttı. Munuñ ıṣlāḥı üçün baʿżı ber-güzīde [10] bendeleri başıġa nübüvvet tācın ḳoyup bilige hidāyet kemerin baġlap bu maḫlūḳātnıñ emr ü nehyiġa öz allıdın maḥkūm ve bularġa [11] ḥākim ḳıldı. Ve kelām u aḥkām olar üçün nāzil ḳıldı, tā ol maʿrifetġa alarnı delālet ḳıldılar. Çün bu maḫlūḳlar anıñ esmā vü ṣıfātınıñ [12] meẓāhiri irdiler ve her ṣıfatḳa muttaṣıf irdiler, her ḳaysı öz ḳābiliyyetiġa köre, ol ṣıfatḳa münāsib ki aña maẓhar irdi, teraḳḳī vü tefāvüt [13] ẓāhir ḳıldılar. Ve ẕātlarıda beşeriyyet ġālib irken cihetdin muḫtelif edyān u milel araġa tüşti, ol zamānġaça kim ḫalḳnıñ eşeddi [14] vü ağleẓi aʿrāb irdiler, belki alar arasıda Ḳureyş ki alarnıñ hidāyeti üçün Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellemni ki murād-ı āferīniş-[15] din ol Ḥażret'niñ şerīf ü pāk ẕātı irdi, ḥa-
$Ü_{18b}$ bīblıġıġa muttaṣıf ḳılıp ol güm-rāhlar hidāyetiġa yiberdi. I Ve aḥkāmın ol Ḥażret'ḳa [16] nāzil ḳıldı, çün enbiyānıñ eşrefi irdi ve ḳavm aḳvāmnıñ eşeddi. Herāyine kim nāzil bolġan kelām ḳānūnı bile şerīʿat [17] aḥkāmın andaḳ kim şarṭı irdi, tüzdi ve bāṭıl milelni aradın çıḳardı ve ḳābil ḫalḳnı ol maʿrifetḳa müşerref ḳıldı. Andaḳ kim kirām-ı[18] aṣḥābıdın ki bu devlet ü saʿādetḳa fāyiz irdiler, biri öz ḥālıdın ḫaber birür kim : لو كشف الغطآء ما ازددت يقينًا
Ve çün [19] ol Ḥażret ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem enbiyānıñ ḫātimi irdi
L_6 ve andın soñra nübüvvet işiki I baġlandı.

Herāyine kim nāḳıṣlar tekmīliġa[20] ümmeti-[21] niñ kāmil ü ʿālimlerini meʾmūr itti kim burunġı enbiyā ornıġa ihdā ḳılġaylar
P_{23b} ve yoldın çıḳḳanlarġa I yol körgüzgeyler ki [22] علماء امتى كأنبياء بنى اسرائيل وأيضًا العلماء ورثة الانبياء . eḥādīs̱i andın ḫaber birür. Ve ol

$Ü_{18a}$ yüçün ki: $Ü_4$ niçün ‖ 8 bu : F ve Ü'de yok ‖ 9 ẕātlarıda: F_5 $Ü_7$ L_{15} ẕātıda I be-
L_5 şeriyyet: Ü'de yok I pesend : L_1 pesendīde ‖ 10 maḫlūḳātnıñ : F_6 $Ü_9$ maḫlūḳnuñ, L_3 maḫlūḳnıñ I n. ḳıldı : F_{17} n. ḳıldılar ‖ 11 maḫlūḳlar : F_7 $Ü_{11}$ L_4 maḫlūk ‖ 13
P_{23a} cihetdin: $Ü_{14}$ cihetidin ‖ 14 alarnıñ : F_{10} $Ü_{15}$ L_8 alar ‖ 15 hidāyetiġa : P'de yok ‖
$Ü_{18b}$ L_6 17 maʿrifetḳa : R maʿrifetġa ‖ 19 işiki: $Ü_6$ işikini I tekmīliġa : F_{14} L_1 tekmīli ‖ 21

Ḥażret'din soṅgra büzürgvār aṣḥābı [23] rıḍvānu'llāhi taᶜālā ᶜaleyhim ecma-ᶜīn ḫalāyıḳḳa bu reh-nümāylıġnı becāy kiltürdiler ve Ḥaḳ subḥānehu ve ta-ᶜālāġa yol körgüzdiler. Ve ol ṣāḥib- [24] devletlerdin soṅgra bu ümmetniṅg meşāyıḫı ve evliyāu'llāh ḳaddesa'llāhu taᶜālā ervāḥehum bu irşādġa iştiġāl körgüzdiler. Ve vaᶜde [25] budur kim ᶜālem inḳırāżıġaça kim bu millet ü şerī-ᶜat ṣırāt-ı müstaḳīm bolġusıdur, bu ṭāyife kim velāyet ü kerāmet ehlidürler ve ḫalāyıḳḳa [26] irşād u ihdā ḳılurlar, mubārek ẕātlarınıṅg berekātı bu millet
Ü$_{19a}$ ehli başıdın | kem bolmaġay.

Bu ṭāyifeniṅg aᶜmāl u efᶜāl ve muᶜāmelāt u riyā -[27] żātıdın baᶜżını ẕikr ḳılmaḳ : Bularnıṅg evvel işleri tevbedür kim Ḥaḳ subḥānehu ve
R$_{56b}$ taᶜālā barça menhī işlerdin alarġa ictināb [1] kerāmet ḳılġay.

Ve andın soṅgra loḳma ḥilliyyeti kim ol bābda olça mümkindür, saᶜy ḳılurlar. Herāyine الكاسب حبيب الله mażmūnı bile [2] kibār-ı meşāyıḫ baᶜżı ṣanᶜatlarġa iştiġāl ḳılıpdurlar. Ol cümledin Şeyḫu'l-meşāyıḫ Şeyḫ Ebū Saᶜīd-i Ḫarrāz ḳaddesa'llāhu rūḥahu'l-ᶜazīz irdi kim alarnı meşāyıḫ[3] Ḳamerü'ṣ-ṣūfiyye dipdürler ve Şeyḫu'l-islām muḳar-reb-i Ḥażret-i bārī Ḫᵛāce ᶜAbdu'llāh-i Enṣārī ḳaddesa'llāhu rūḥahu meşāyıḫ ṭabaḳātın kim bitipdürler, [4] cemīᶜ evliyāu'llāhdın kim ẕikr ḳılıpturlar, bar-çadın alarnı köprek vaṣf ḳılıpturlar ve mertebelerin biyikrek tutupdurlar, alar ötük [5] tikerge mensūb tururlar. Ve Şeyḫ Muḥammed-i Sekkāk ḳuddise
L$_7$ sırruhu kim | öz zamānınıṅg meşāyıḫınıṅg yegānesi irdi, bıçaḳçılıḳ-ḳa mensūbdurlar. Ve Şeyḫ [6] Ebū Ḥafṣ-i Ḥaddād ḳaddesa'llāhu rūḥa-
F$_{53b}$ hu | timürçilik ḳılıpdurlar. Ve Şeyḫ Ebū Bekr-i Ḫabbāz kuddise sırruhu it-mekçilikke meşhūrdur. Ve Ebu'l-ᶜAbbās-i Āmulī [7] ḳuddise sırruhu kim zamānınıṅg ḳuṭbı vü ġavṣı irmiş ve Sulṭān-ı ṭarīḳat Şeyḫ Ebū Saᶜīd-i Ebu'l-Ḫayr'nıṅg ḫırḳa pīri irmiş, ḳaṣṣāblıḳ ḳılıptur. Ve Şeyḫ [8] İbrāhīm-i Ācurī ki ḫışt avalaptur ve Mīrçe-i Sifāl-furūş ki Ḫorāsān iliniṅg pīri irmiş,

ᶜālimlerini : F$_{15}$ ᶜāmillerini | körgüzgeyler ki: Ü$_8$ körgeyler kim || 23 taᶜālāġa : Ü$_{12}$
Ü$_{19a}$ taᶜālā emriġa | ᶜaleyhim... körgüzdiler : L'de yok || 24 irşādġa : F$_{17}$ irşādḳa || 24-25 ve vaᶜde... bolġusıdır : L'de yok || 26 ẕātlarınıṅg : Ü$_{16}$ ẕātlarıdın || 26-27 riyāżātıdın: Ü$_1$ riyāżātlarıdın ||

R$_{56b}$ 2 ol cümledin : F, Ü, L'de yok || 3 Ḳamerü'ṣ-ṣūfiyye : Ü$_7$ eṣ-
P$_{23b}$ ṣūfiyye | bitipdürler : Ü$_8$ L$_{13}$ bitiptürler || 4 ḳılıpturlar : P$_{10}$ F$_{23}$ Ü$_9$ ḳılıpdurlar | biyik-rek: Ü$_{10}$ biyik | alar : F ve Ü'de yok || 5 m. tururlar : F$_{24}$ L$_{15}$ menşūbturlar, Ü$_{10}$ m. ir-
L$_7$ diler | zamānınıṅg : L$_1$ zamānı | y. irdi : L$_1$ y. irmiş || 6 timürçilik: F$_1$ Ü$_{12}$ L$_2$ timürçi-
F$_{53b}$ lıḳ | itmekçilikke: F$_1$ L$_2$ ötmekçilikke | meşhūrdur: F$_1$ mensūb durur, Ü$_{13}$ meşhūr du-rur || 7 ḳaṣṣāblıḳ ḳılıptur: Ü$_{15}$ ḳ. ḳılıpturlar || 9 z. yegānesi : L$_7$ z. yegānesi

dāşgerlıḳ ḳılıpdur. Ve Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan-i Müzeyyin ve Şeyḫ [9]
$Ü_{19b}$ Bunān ḥammāl ve Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan | naccār. Ve müteʾeḫḫir meşāyıḫdın
zamānnınġ yegānesi Ḥażret-i Ḫᵛāce Bahāü'd-dīn-i Naḳş-bend ḳaddesa'llāhu
rūḥahu'l-ʿazīz ki kemḫā naḳşını baġlamaḳḳa [10] meşhūrdurlar ve sāyir
meşāyıḫ-ı kibārdın hem köpi ḥelāl loḳma kesbiġa müzdūrluḳ ḳılıpturlar ve
otun taşıpturlar. Ve ḥelāl loḳma bu işde küllīdür [11] ki andın feyż ü maʿrifet
zāyende bolur. Ve bir şübhelıḳ loḳma ança [12] tīrelik kiltürür ki köp vaḳt
anınġ ıṣlāḥıġa meşġūl bolup maʿlūm imes ki defʿi ni nevʿ ṣūret baġlar.

Andın sonġra şerīʿat riʿāyeti -[13] dür ki ol cāddede is-
tiḳāmet bolġay ve olça mümkindür andın ḳadem tecāvüz ḳılmaġay. Şeyḫu'l-
islām ḳaddesa'llāhu rūḥahu'l-ʿazīz dipdürler ki [14] her nimedin bir miḳdārnı
alsalar, bir miḳdārı ḳalur, şerīʿatdın özge ki bir miḳdārı andın kem bolsa, hīç
nime ḳalmas. Bu ṭāyifeninġ [15] şerīʿat riʿāyeti ve sünnet mutābaʿatıdın |
L_8 uluġraḳ işleri yoḳtur ve ol işde rüsūḫ u istiḳāmetdin düşvārraḳ emrleri kim
Ḥażret-i [16] Risālet ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellemdin menḳûldur kim bir ṣabāḥ
aṣḥāb ol Ḥażret'ninġ mubārek meḥāsinleride niçe tüg aḳ kördiler ki burunġı
kün [17] yoḳ irdi. Taʿaccüb yüzidin tefaḥḥuṣ ḳıldılar irse, ol Ḥażret buyurdılar
ki ötken kiçe Hūd sūresi mülāḥaẓasıda فاستقم كما امرت āyetide[18] te'emmül
ḳılur irdim, anınġ şuʿūbetidin bu vāḳiʿ boluptur. Ve ol Ḥażret'ninġ sünnetle-
rininġ riʿāyeti ve anda istiḳāmet ki fi'l-ḥāḳīka Ḥaḳ subḥānehu ve taʿālā [19] |
P_{24a} emrininġ riʿāyetidür ve andın düşvārraḳ mutaṣavver imesdür. Bu riʿāyet ü
$Ü_{20a}$ istiḳāmet sāyir sünendedür | ve ʿumdeleri ki ferāyiżdür [20] ve İslām erkānıdur
ve anınġ evveli şehādet kelimesidür. Ve el-ḥaḳ cemīʿ evliyāu'llāh u
meşāyıḫ ḳaddesa'llāhu taʿālā ervāḥehumnınġ ẕikrleri [21] ḫᵛāh ḫafī vü ḫᵛāh
cebr ol terkībdür. Belki ol kelimege müdāvemetni ol yirge yitkürüptürler ki
bir laḥẓa andın ġafil, belki ṭarfetü'l-ʿayn [22] andın ġāyib bola almaslar. Ve
andaḳ meşʿūf u müstaġraḳ bolupturlar ki baʿżı bu kelimeni işitkeç bī-hūş
bolup yıḳılıpdurlar ve [23] baʿżınınġ hem bu kelime istimāʿıdın rūḥları
mufāreḳat ḳılıptur.

$Ü_{19b}$ irmiş ‖ 10 kesbiġa : L_9 kesbi | müzdūrluḳ : $Ü_3$ meşġūlluḳ | m. ḳılıpturlar : F_5 m.
ḳılıp ‖ 11 z. bolur : $Ü_4$ zāyendedür ‖ 12 anınġ : $Ü_5$ anı ‖ 14 bir... andın : $Ü_8$ andın bir
miḳdārı ‖ 15 düşvārraḳ : $Ü_{12}$ düşvārrek ‖ 17 kiçe : Ü'de yok ‖ 18 ḳılur irdi : P_{24} F_{12} ḳılılur
P_{24a} L_8 irdi, L_5 ḳılur irdim ‖ 19 nime : R, P, L'de yok | ferāyiżdür : L_8 ferāyiż durur ‖
$Ü_{20a}$ 20 erkānıdur: L_8 erkānı durur | ş. kelimesidür : F_{14} $Ü_1$ kelime-i şehādetdür | ve
meşāyıḫ : L'de yok ‖ 21 kelimege müdāvemetni : F_{15} $Ü_3$ L_{10} kelime ki müdāvemetini
| andın : L'de yok ‖ 22 andın : L'de yok | kelimeni : L_{11} kelime ‖ 23 ḳ. dururlar : $Ü_7$

Ve yana biri ṣalavāt-i ḫamsdur ki ol nevʿ ki bu ṭāyife
edā ḳılıp dururlar, [24] ʿaḳl ḳaşıda muḥāl körünür. Ol cümledin Ḥażret-i Şeyḫ
Ḥüseyn-i Manṣūr el-Ḥallāc ḳuddise sırruhudur kim bā-vücūd-i ol daʿvālar
ve bā-vücūd-i ṣalavāt-i ḫams [25] edāsı her kiçelik kündüzlükte, Şeyḫu'l-islām
L_{9} ḳuddise sırruhu diptür ki min͡g rekʿat nāfile | güzārlar irdi. Ve alarġa ḳatl
bolġan künnin͡g [26] kiçesi biş yüz rekʿat edā ḳılıp irdiler. Ve Sulṭānu'l-ʿārifīn,
Şeyḫ Ebū Yezīd-i Bisṭāmī ḳuddise sırruhu namāz ḳılsa irdiler, ḳaʿḳaʿa
alarnın͡g kögsi [27] sün͡gekleridin çıḳar irdi, Ḥaḳ subḥānehu ve taʿālānın͡g hey-
betidin ve şerīʿat taʿẓīmidin. Ve ḥāżır ḫalḳ işitürler irdi. Ve Şeyḫ ḳuddise
R_{57a} sırruhu-[1] nı baʿżı meşāyıḫ ṭaʿn ḳılıpdurlar ki namāz ḳılmas. Alar diptürler ki
namāz ḳılurda man͡ga bir ḥāl vāḳiʿ bolur, siz hem mülāḥaẓa ḳılın͡g, eger ol
ḥāl [2] bile namāz cāyiz bolsa,ḳılayın. Mülāḥaẓa ḳılıpturlar, allāhu ekber dip
$Ü_{20b}$ tekbīr-i taḥrīme baġlaġandın son͡gra her tügi tübidin | bir ḳaṭre ḳan [3] baş
uruptur.

Yana biri zekātdur. Çün bu ṭāyife dünyā terkini iḫtiyār
ḳılıpdurlar, alardın yüzdin biri ṣāḥib-niṣāb bolmaslar [4] kim alarġa zekāt
farż bolġay. Baʿżı ki bolsalar, hem tamāmın Tin͡gri yolıġa ṣarf ḳılurlar ve
minnet cānlarıġa tutarlar. Şeyḫ Ebū Bekr-i Şiblī [5] ḳuddise sırruhudın
bir faḳīh soruptır ki zekāt edāsı ni nevʿdür? Şeyḫ diptürler ki san͡ga farż
bolur zekātnı mu diyin, yā man͡ga farż [6] bolur zekātnı mu diyin?
Aytıptur ki man͡ga bolur zekāt ḳaysıdur ve san͡ga bolur zekāt ḳaysıdur?
F_{54a} Şeyḫ dipdürler | ki san͡ga bolur [7] zekāt oldur ki her yüz diremdin biş direm
Tin͡gri yolıġa birgey-sin, man͡ga bolur zekāt budur kim her yüz diremdin [8]
yüz biş direm Tin͡gri yolıda birgey-min. Dipdür ki yüz direm ki birildi, yana
bir direm nidür? Şeyḫ dipdürler ki ol [9] biş diremni borç ḳılıp ol yüz
L_{10} direm birgen şükrāneġa | birilgey. Ve bu Ebū Bekr-i Ṣıddīḳ meẕhebidür
raḍiya'llāhu ʿanhu.

Yana biri rūzedür kim [10] sāyir ḫalāyıḳ fecr ṭulūʿıdın künes
ġurūbıġaça yimek içmekdin ve mübāşeretdin imsāk ḳılurlar. Bu ṭāyife
an͡ga küşiş ḳılurlar [11] kim andaḳ ki yimek içmekdin boġuzġa ṣavm

L_{13} ḳılıpturlar || 24 Ḥüseyn : Ü'de yok || 25 kündüzlükte : $Ü_{9}$ kündüzlerge | ḳuddise
L_{9} sırruhu : Ü'de yok || 27 taʿālānın͡g : L_{3} taʿālā ||
R_{57a} $Ü_{20b}$ 3 çün : L'de yok | yüzdin : $Ü_{2}$ yüzidin | bolmaslar : P_{13} bolmas, F_{24}
bola almaslar || 4 bolġay : $Ü_{8}$ bolmaġay | bolsalar : $Ü_{9}$ bolsa | tutarlar : F_{25} ḳoyarlar ||
5 edāsı : Ü'de yok | farż : L'de yok || 6 şeyḫ : L'de yok || 7 yolıġa : R, P_{17} $Ü_{9}$ yolıge |
budur : L_{13} oldur || 8 yüz biş: R, L_{14} biş yüz, $Ü_{9}$ biş | yolıda : $Ü_{11}$ L_{14} yolıġa, P_{18}
L_{10} yolıge || 10 künes : $Ü_{13}$ küneş | içmekdin : L_{2} içmek | i. ḳılurlar : $Ü_{13}$ i. ḳılur || 11

buyurġaylar, cemīᶜ aᶜżāġa öz ḳılur fiᶜlleridin rūze buyurġaylar, közge [12]
$Ü_{21a}$ nā-meşrūᶜ nimege baḳardın ve ḳulaḳḳa nā-meşrūᶜ ün işitürdin | ve ayaḳḳa
nā-meşrūᶜ ḳadem urmaḳdın, iligge nā-meşrūᶜ [13] nimege tigmekdin ve ᶜalā
hażā cemīᶜ aᶜżāġa bu düstūr bile. Ve bā-vücūd-i bu şuᶜūbetler, barçadın şa-
ᶜbraḳ köñgül rūzesidir ki Ḥaḳ [14] subḥānehu ve taᶜālādın özge hīç nime
ḫāṭırġa kiçmemektür. Ve bu rūzeni dāyimī köñgülge buyururlar.

İslām'nıñ bu mezkūr bolġan [15] tört rükni tekmīl tapḳandın
soñra yana biri ḥacdur ki sāyir ḫalāyıḳḳa şarṭ-ı istiṭāᶜat ve emn-i ṭarīḳdür.
Ve bu ṭāyifeġa emn-i ṭarīḳ Ḥaḳ taᶜālā milkide-[16] dür, yaᶜnī her yir ki
P_{24b} Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālā | milkidür, anda asraġuçı özidür. Ve istiṭāᶜat anıñ
ḫızāne-i keremi ki ol yolġa, bā-vücūd-i[17] ol tört rükn nıñ mezkūr bolġan
riᶜāyeti bu nevᶜ emn-i ṭarīḳ, istiṭāᶜat bile ḳadem urarlar ve tevekkül bile ol
yolnı ḳaṭᶜ ḳılurlar.

[18] Yana bā-vücūd-i şerīᶜat riᶜāyeti ve ṭarīḳat ādābıdur ki bu
ṭāyife merᶜī tutarlar, evvel edebdür ki yaḫşı ve yamanġa ve uluḳ ve kiçikke
becā kiltürürler, [19] andaḳ ki barça ḫalḳdın özlerin kiçik ve kem tutarlar ve
barçaġa ḫıdmet ḥużūrıda bolurlar. Ḥattā ki öz ferzendleriġa ve [20] ḫādim ü
L_{11} memlūklarıġa ki her niçe alardın bī-ḳāᶜidelıḳ körseler, | ḫuşūnet bile alarġa
söz dimesler, belki naṣīḥatnı yümşaḳ ve çüçük [21] til bile ḳılurlar, ḥattā
oġrıġaça. Menḳūldur kim Ḥażret-i Ḫᵛāce Ebu'l-vefā-i Ḫᵛārezmī
$Ü_{21b}$ ḳaddesa'llāhu rūḥahu bir revzen yaruġluġıda olturup [22] muṭālaᶜa ḳılurlar | ir-
miş. Bir oġrı añgdıp alarnıñ destārın sırmapdur. Alar özleri ṭarafıdın tu-
tupturlar ve oġrı [23] ıżṭırāb bile tartar irmiş. Alar dir irmişler ki hey
va'llāh iski ve yırtıḳtur, siziñ hīç işiñgizge yaramas. Bu sözni [24] mükerrer
ḳılıpdurlar, oġrıġa eṣer ḳılmay tartar irmiş. Ḫᵛāce ᶜāciz bolġandın soñra
destārnı ḳoyup dimişler kim sizge [25] her niçe ayttuḳ ınanmadıñgız,
açḳanıñgızda körgüñgüzdür. Oġrı narıraḳ barġaç açıp körse, Ḫᵛāce digen

andaḳ ki : L'de yok || 12 nimege : L'de yok || 13 nimege tigmekdin : L_5 nime tigmek
tutmaḳdın | ve ᶜalā hażā : P'de yok | köñgül : L'de yok || 14 kiçmemektür : L_7 kiçmekdür ||
$Ü_{21a}$ 15 yana biri : R, P, L'de yok | milkidedür : $Ü_6$ milkidür || 16 milkidür : L_{10}
milkidedür || 17 ol yolnı : L'de yok || 18 şerīᶜat : L_{12} şarṭ | edebdür : L_{13} edebtür |
P_{24b} F_{54a} uluḳ : $Ü_{11}$ L_{13} uluġ || 20 memlūklarıġa : P_5 F_{13} memlūklerige | niçe : $Ü_{13}$ çend | bī-ḳāᶜ-
L_{11} idelıḳ : L_{15} bī-fāyidelıġ | dimesler : F_{13} aytmaslar | yumuşaḳ : L_1 yumşaġ || 21 til : $Ü_{14}$
$Ü_{21b}$ söz | oġrıġaça : F_{14} oġrıġaça kim | ḥażret : L'de yok || 22 ḳılurlar : L_3 ḳılur | irmiş : $Ü_1$
imiş | destārın : L_3 destārların | irmişler : F_{16} $Ü_3$ imişler | yırtıḳtur : P_8 yırtuḳtur,
$Ü_3$ L_5 yırtuḳdur || 24 ḳoyup : L_6 ḳoya birip || 25 her niçe : R niçe, F ve Ü'de
yok | açḳanıñgızda : R, F_{17} açḳañgızda, Ü'de yok | dek: F_{18} $Ü_7$ dik | be-ġāyet : Ü'de
yok || 25-27 her niçe... bile dir irmişler ki : L'de yok || 26 bilipdür : $Ü_7$ biliptürler || 27 ö.

dek be-ġāyet iski [26] ve pāre pāre körüp taşlapdur. Ḫᵛāce bilipdür ki körgeç taşlaġusıdur, kiniçe barıp destārnı almışlar ve başlarıġa çırmarda [27] öz özleri bile dir irmişler ki her niçe ayttuḳ ki yaramas ınanmaslar, özleri körmegünçe taşlamadılar.

R_{57b} Yana bā-vücūd-i bu nevᶜ [1] edeb sehā-yı müfriṭdür ki anı bu ṭāyife bezl-i mevcūd dirler ki hīç nimelerin hīç kişidin ayamaslar. Menḳūldur ki Ḫᵛāce Ebū Naṣr-i [2] Pārsā ḳaddesa'llāhu rūḥahu'l-ᶜazīzning Belḫ'de bir yaḫşı atları bar irmiş ve ḥākimning ḫāṭırı köp ol at sarı māyil irmiş, [3] ammā tilemes imiş kim şāyed Ḫᵛace'ning mubārek ḫāṭırları hem anga vābeste irkin. Bir kiçe ikki oġrı ittifāḳ ḳılıp ṭavīleni [4] tişip ol atnı yişip çıḳarıp iltipdürler. Tang irte maᶜlūm ḳılġaç müridler ve mülāzimler
$Ü_{22a}$ ıżṭırāb bile kilip Ḫᵛāce'ga [5] ᶜarż | ḳılıpdurlar. Ḫᵛāce dipdür ki biz az miner irdük, iltken kişilerge bizdin der-bāyistraḳ irkendür. Aṣḥāb[6] ḥākimge ᶜarż ḳılurlar. Ḥākim ol at ṭamaᶜıġa ki şāyed bu vesīle bile Ḫᵛāce'din tilese bolġay, tuş tuş daġı yollarġa kişiler çapturup [7] oġrılarnı tutup bir uluḳ nökeridin Ḫᵛāce ḫıdmetiġa yiberür, ikki kūhistānī oġrı bile. Aṣḥāb ayturlar ki
L_{12} ḥākim oġrını [8] tutup atnı | fulān uluḳ nökeridin yiberipdür, taşḳarıdurlar. Ḫᵛāce dirler ki kirsün! Ol nöker kirgeç Ḫᵛāce taᶜẓīm üçün [9] ḳoparlar ve anı
F_{54b} olturturlar. | Ol kişi mülāzimleriġa işāret ḳılur kim oġrılarnı kivürürler, iligleri baġlıġ. Alar [10] hem kirgeç Ḫᵛāce hem-ol düstūr bile ḳoparlar ve alarnı olturturlar ve iliglerin yiştürürler ve sorarlar ki ḳaydalıġ-siz? [11] Dirler ki kūhistānlıġ. Sorarlar ki ḥālā ol yan ᶜāzim irdingiz? Dirler ki belī. Dirler ki meger yayaġ irdingiz? Dirler ki belī. Dirler ki ḳopung [12] ki ol at sizge der-bāyistraḳdur, alıng ve barıng! Ḥākim nökeridin ḥākimge minnet-dārlıġ bile ᶜöẕr ḳolup yiberürler.

Yana ḥilm ü bürd - bārlıġdur kim bu ṭāyifeġa her kimdin her şiddet yitişse, alar luṭf u müdārā bile ötkerürler ve muḳābelede minnet-dārlıġ bile öẕr ḳolarlar. Ol cümledin ᶜazīzī [13] irdi bu ṭāyifening kümmelidin. Ve Ḥażret-i Mevlānā Muḥammed-i Tebādegānī ḳuddise

özleri : $Ü_9$ ö. özileri | bile : P_{12} birle || 27-1 özleri körmegünçe... ayamaslar : L'de yok ||
R_{57b} | hīç nimelerin : $Ü_{12}$ hīçlerin || 3 imiş kim : L_9 irmiş ki | kim şāyed : $Ü_{14}$ şāyed kim | mubārek : P'de yok | anga : L'de yok | ṭavīleni : $Ü_{16}$ ṭavīlidin || 5
$Ü_{22a}$ dipdür : $Ü_1$ L_{11} diptürler || 6 v. bile : L_{13} v. bile şāyed || 7 uluḳ : $Ü_5$ L_{14} uluġ |
L_{12} kūhistānī: L_{15} kūhistānlıḳ | oġrını : L_{15} oġrılarnı || 8 uluḳ : $Ü_6$ L_1 uluġ | taşḳarıdurlar : F_{27} $Ü_7$ L_1 taşḳarıdur || 9 ḳılur : $Ü_9$ ḳılurlar | o. kivürürler : L_3 o. kiltürürler || 10 olturturlar : $Ü_{10}$ olturtup || 11 kūhistānlıġ : $Ü_{11-12}$ kūhistānlıġ bolur - biz | yayaġ :
F_{54b} F_3 $Ü_{13}$ yayaḳ | dirler ki : L_6 ki | 12 ᶜöẕr... yiberürler : F_4 ᶜöẕr ḳolarlar, $Ü_{14}$ ᶜöẕrler ḳoldılar | yana ḥilm... ḳolarlar : P'de yok | bu ṭāyifeġa : R ve L'de yok | yitişse : $Ü_{15}$ yitüşse, L_8 yitse | alar : Ü'de yok | muḳābelede : L_9 muḳābeleside | ᶜöẕr : $Ü_{16}$

Ü$_{22b}$ P$_{25a}$ sırruhunıñg kibār-ı aṣḥābıdın | irdi. Ve bu faḳīrniñg alar ḫıdmetide [14]
köp irādetim bar irdi. Ve alar yaḫşı ün semāʿıġa meşʿūf irdiler. Mu-
ġannīī bar irdi, ḫoş-āvāz, ammā kiçik yaşlıġ veʾdīvāne-[15] sār u şūḫ irdi.
Meclisde oltura turġaç sigrip ol ʿazīzniñg boynıġa minip ayaġın diper
irdi. Alar rıfḳ u [16] müdārā bile ayturlar irdi ki hardıñgız irkin, tüşseñgiz
hem siz bilür - siz. İl melāmet ḳıldılar irse, alar menʿ ḳıldılar ki
L$_{13}$ ol [17] ʿaceb kerem ü iḥsān ḳıladur ki aytmaydur ki | ḳopup taşḳarı bāzārġa
uşbu düstūr bile mini ilt. Eger dise irdi, iltmekdin özge [18] ni çāre bar irdi?

Yana rıżādur ki her ni Ḥaḳ'dın kilse ve her kim sebeb
bolsa, müsebbibdin özge kişini arada körmegeyler ve rıżā iẓhārı-[19] dın öz-
ge alar tilige ve köñglige kirmegey. Hem uşbu mezkūr bolġan ʿazīzniñg bir
oġlı bar irdi, be-ġāyet ḳābil, ḥüsn-i ḫalḳı ve [20] ḥüsn-i ḫulḳı ġāyet-i kemālda
ve bir yalġuz oġul irdi. Ḳażārā bīmār boldı ve niçe kündin soñgra Tiñgri
ḥükmin bütkerdi. Bir şehr [21] ḫalḳı şāhdın gedāġaça ol sebebdin mātemī ir-
diler. Ol ʿazīzniñg ḥālıġa ve libāsıġa taġayyür vāḳiʿ bolmadı. Mātemīlerġa
köñgül [22] birip Ḥaḳ rıżāsıġa terġīb ḳılur irdi. Tā köterdiler ve medfenġa ilt-
tiler, özi ḳabr içige kirip ʿazīz ferzendni şerʿ vechi bile [23] ḳabrda ḳoyup
Ü$_{23a}$ maġfiret duʿāsı ḳılıp çıḳtı ve sözi bu irdi kim : | رضينا بقضاء الله تعالى
Ve şehr ḫalḳı ekābir ü eşrāf barça lāl irdiler. [24]

Yana ṣabrdur kim her ni Ḥaḳ'dın kilse, ṣabr ḳılġay ve her
belā yüzlense, taḥammül pīşe ḳılġay. Ol cümledin Şeyḫ Sehl b. ʿAbdi'llāh-i
Tusterī ḳaddesa'llāhu [25] rūḥahu'l-ʿazīzdin menḳūldur kim alar yıllar bevāsīr
marażıġa mübtelā irdiler. Ve ḥāl ol kim alar ol zamānnıñg meşāyıḫı arası-
da[26] müstecābu'd-daʿve irdiler. Her kişige bir şuʿūbet ü belāyī yüzlense ir-
di, alardın duʿā istidʿā ḳılur irdi. Ve alar duʿā ḳılġaç [27] müstecāb bolup
ol teşvīşdin ḳutulur irdi. Alar yıllar ol ṣaʿb marażıġa ṣabr ḳılıp duʿā

Ü$_{22b}$ ʿöẓrler || 14 yaslıġ : L$_{12}$ yaşlıḳ || 14-15 dīvāne... irdi : Ü$_3$ dīvāne irdi || 15 oltura t. :
Ü$_3$ olturġaç | ayaġın : Ü'de yok | diper : Ü$_4$ L$_{13}$ tiper | alar : Ü$_4$ ol || 16 ayturlar
L$_{13}$ irdi : Ü$_4$ aytur i. L$_{14}$ aytur irdiler | siz : F$_8$ yana | ḳopup : Ü$_6$ L$_1$ ḳop | ilt : L'de
yok | dise irdi : L$_1$ dise | iltmekdin : F$_9$ Ü$_7$ barmaḳdın, L$_1$ iltmaḳdın || 18 bar i. : Ü$_8$
bardur i. || 19 tilige : L$_3$ tili | ḥüsn-i ḫalḳı : Ü ve L'de yok || 20 oġul : L$_5$ oġlı |
soñgra : Ü$_{12}$ soñg || 21 ḥālıġa : L$_6$ aḥvālıġa | vāḳiʿ: F ve L'de yok || 22 köterdiler
: L$_7$ gūr ḳazdılar | özi : Ü$_{16}$ özleri | ferzendni : F$_{14}$ ferzendin || 23 ḳabrda :
Ü$_{23a}$ F$_{14}$ ḳabr içige, Ü$_{17}$ ḳabrġa || 24 ṣabrdur : Ü$_2$ ṣabr u taḥammüldür
| Sehl... Tusterī Ü$_3$ L$_{11}$ ʿAbdu'llāh-i Tusterī || 25 yıllar : R'de yok || 26 yüz-
lense i. : F$_{17}$ L$_{13}$ vāḳiʿ bolsa, Ü$_6$ nāzil bolsa | ḳ. irdi : L$_{14}$ ḳ. irdiler || 27
teşvīşdin ḳutulur : Ü$_7$ teşvīş refʿ bolur | ḳ. irdi : L$_{15}$ ḳ. irdiler | a. yıllar : Ü$_{18}$ ve
özleri | marażıġa : F$_{18}$ Ü$_8$ L$_{15}$ marażġa ||

R_{58a} L_{14} ḳılmadılar ki her ni Tiñri'din[1] kilse, | ḫoştur, biz niçük anı red ḳılalı?

Yana ṣıdḳdur ki ġayr-i vāḳiᶜ söz tilge muṭlaḳā cārī bolmaġay. Menḳūldur ki Ḥaccāc b. Yūsuf ḳatlıdın[2] imām-zādelerdin biri ḳaçıp barur irdi ve kiniçe cemᶜī ḳavup kilür irdiler. Bu ṭāyifedin birev ki ol imām-zādeġa[3] iḫlāṣ u ḫıdmet-kārlıġı bar irdi, yoluḳtı. Alar ıżṭırāb yüzidin didiler ki bir yir tapsañ bizni yaşur ki bu cemāᶜat biziñ ḳatlımızġa[4] kiledürler ve īnek yitiştiler. Ol dervīş didi ki bu vīrāneġa kiriñ! Anda bir bozuḳ irdi, imām-zāde anda cān hevlidin[5] kirdi, kirgeç ḳavup kiledürgenler ol
$Ü_{23b}$ dervīşke yittiler. Sordılar ki bu baradurġan kişi ḳayan bardı? Ol dervīş |[6] didi kim bu bozuḳḳa kirdi. Alar bir niçe yıġaç ve ḳamçı urup didiler ki anı uzasın dip bizni ḥiyelġa sala-sin, dip öttiler.[7] Alar kitkendin soñgra imām-zāde çıḳıp köñgül ḳalış ḳıldı kim revā bolġay ki özüñg vīrānede bizni yaşurup[8] özüñg düşmenġa soraġ birür-sin? Ol dervīş ayttı ki ay maḫdūm-zāde miniñg rāstlıġım bereketidin ḫalāṣ bolduñg, imdi[9] öz fikriñgni ḳıl, didi ve anıñg maḫlaṣıġa tedbīr ḳıldı kim ol ḫalāṣ boldı. Ve bu nevᶜ ḥamīde aḫlāḳ ve pesendīde ṣıfāt ki bu ṭāyife-[10]din vāḳiᶜdür, köptür ki
F_{55a} eger şerḥi ḳılılsa, yana bir kitāb yasamaḳ | kirek.

Ve yana ᶜaẓīm riyāżetler ki şerīᶜat anıñg menᶜin ḳılmaydur,
P_{25b} L_{15} hem bu[11] ṭāyifedin mütenevviᶜ vāḳiᶜ boluptur | ki anıñg hem | şerḥiniñg ṭūlı bar. Ol cümledin bir niyyet bile bir ayda bir ifṭār ḳılmaḳ ve bir ay[12] bir vużūʾ bile namāz ḳılmaḳ ki baᶜżı meşāyıḫ rıḍvānu'llāhi ᶜaleyhim ecmaᶜīndin vāḳiᶜ boluptur. Ve Sulṭān-ı ṭarīḳat Şeyḫ Ebū Saᶜīd-i Ebu'l-Ḫayr ḳuddise sırruhu[13] kim evāyil-i sülūkde her kiçe alar bir çāhdın baş töben özlerin asar irmişler ve tañgġaça ẕikr aytur irmişler. Ve andaḳ[14] bolur irmiş ki mubārek közleridin ḳan kilür irmiş. Ve Ḥażret-i Şeyḫu'l-islām ḳaddesa'llāhu rūḥahudur kim Herī şehride sikkiz[15] batman nān bir ṭansuġa irmiş ve alar yazı giyāhı bile kün kiçürür irmişler. Ve Şeyḫul'l-islām Şeyḫ Aḥmed-i Cām ḳaddesa'llāhu sırrehu kim[16] on

R_{58a} P_{25a} 1 biz : P'de yok | bolmaġay : $Ü_{10}$ bolmagey | ... Yūsuf ḳatlıdın : $Ü_{10}$ Yūsuf'dın || 2 imām-zādelerdin : $Ü_{17}$ imām-zādeleriñg | kiniçe... ḳavup : $Ü_{11}$
L_{14} kini ḳovup || 3 alar : L'de yok ||, 4 kiledürler : L_5 kiledür | yitiştiler : $Ü_{12}$ yitüştiler | bozuġ irdi : F_{22} $Ü_{15}$ bozuḳ i. || 6 didiler : F_{24} öttiler : || 7
$Ü_{23b}$ kitkendin : F_{24} kitkenleridin | alar : Ü'de yok | k. ḳalış : $Ü_3$ L_{10} k. ḳalışlıḳ | vīrānede... yaşurup : $Ü_3$ vīrāneġa y. || 8 ayttı ki : $Ü_4$ didi kim || 9 didi : L'de yok | anıñg : $Ü_6$ anı || 10 şerḥi ḳılılsa : $Ü_7$ şerḥin ḳılsa, L_{14} şerḥi ḳılsa biz | bir:
F_{55a} L_{15} L'de yok || 11 ve ... ay : F_2 L_1 ve bu bir ayda || 13 asar irmişler : $Ü_{13}$ a. imişler | 13-14 ve andaḳ... bolur irmiş : Ü'de yok || 14 Herī şehride: L_5 Herī'de || 15 Şeyḫ A.: F ve Ü'de yok, L_6 Ḥażret-i Şeyḫ A. || 16 ḳılıpdurlar :

Ü$_{24a}$ sikkiz yıl Yezd tağıġa çıḳıp ḫalḳdın iʿrāż ḳılıp | ol tağda ṭāʿat ḳılıpdurlar ki il yüzin körmeydürler ve anda [17] yimek maʿlūm imes irkendür ki ḳaydın ve ḳışda kiymek ḳaydın. Herāyine kim bu büzürgvārlarġa Ḥaḳ subḥānehu ve taʿālā bu sülūk u riyāżet-[18] leri muḳābeleside öz fażl u keremi bile ançа mevhibet naṣīb ḳılıpdur ki ʿālem selāṭīni yüzlerin alarnıñ āstānlarıġa sür-[19] tüptürler ve rūzgārlarınıñ şerefi körüptürler, alardın bir naẓar istidʿāsıġa. Ve alar mubārek naẓarların baʿżıġa salıpdur-[20] lar ve baʿżıġa yoḳ.

Evliyāu'llāhġa vāḳiʿ bolġan ḫavārıḳ-ı ʿādāt u kerāmāt beyānı :

Ve ol köptür evliyāu'llāhnıñ merātibi dik. Ol cümle-[21] din bir niçesi bulardur : Maʿdūm īcādı ve mevcūd iʿdāmı ve mestūr emr
L$_{16}$ iẓhārı ve ẓāhir emr istārı ve duʿā isticābeti ve az müddet-[22] de | baʿīde mesāfet ḳaṭʿı ve ḥisdin ġāyib işlerge ıṭṭılāʿ ve andın ḫaber aytmaḳ ve vāḥid zamānda müteʿaddid ve muḫtelif mekānġa ḥāżır bolmaḳ [23] ve mevtā iḥyāsı ve aḥyā imātesi ve cemādāt ve nebātāt ve ḥayvānāt kelāmınıñ semāʿı ve maʿānīsiġa vuḳūf, tesbīḥdin ve ġayrıdın ve eṭʿime [24] vü eşribe iẓhārı, ḥācet vaḳtı bī-sebeb ẓāhir ve su üstide yörümek dik ve hevāda seyr ḳılmaḳ dik ve yimek ol nimeni [25] ki ʿādetde ġıẕā bolmaġay ve ḥayvānāt tesḫīri ve bedende müfriṭ ḳuvvet iẓhārı, andaḳ ki dıraḫtnı tübidin ḳoñġarmaḳ
Ü$_{24b}$ semāʿ vaḳtıda [26] ve dīvārnı barmaḳ | işāreti bile şaḳ ḳılmaḳ ve ilig işāreti bile muḫālifniñ başın uçurmaḳ ve deryālarda ġarḳa boladurġan [27] kimeni tutup sālim ḳıraḳḳa çıḳarmaḳ ve ʿālem heyūlāsıda bir nevʿ taṣarrufī ki her ne tilese, ḳılmaḳ, meẟel yamġur yağdurmaḳ ve yil
R$_{58b}$ istürmek [1] ve seyl kiltürmek ve defʿ ḳılmaḳ ve çivürtke āfetini defʿ ḳılmaḳ ve her ṣūret bile mütemeẟẟil bolmaḳ ve beyābānlarda ser-geşte vü āvāre bolġan-[2] larġa reh-nümāylıḳ ḳılmaḳ ve dest-gīr bolmaḳ. Ve Ḥaḳ subḥānehu ve taʿālāġa andaḳ muḳarreb bendeler ve dōstlar hem bar ki bu barça [3] mezkūr bolġan ḥālātdın ictināb ḳılurlar, belki ʿār

Ü$_{24a}$ Ü$_1$ ḳılıptur || 17 irkendür : Ü$_2$ L$_8$ ikendür | ḳaydın : L$_9$ ḳaydındur || 19 alardın :
P$_{25b}$ Ü$_5$ alarnıñ | salıpdur : P$_9$ salıpdurlar, L$_9$ salıpturlar || 20 evliyāu'llāhnıñ... dik : L$_{14}$ evliyāu'llāh merātibidin || 21 niçesi : Ü$_8$ niçe | mevcūd iʿdāmı : F$_{11}$ īcād maʿdūmı || 22 zamānda : Ü$_{11}$ zamānġa || 24 vaḳtı : Ü'de yok | ẓāhir : Ü'de yok ||
L$_{16}$ 25 ʿādetde : Ü$_{15}$ ʿādetġa | ġıẕā : L'de yok | ḳoñġarmaḳ : F$_{14}$ L$_6$ ḳonġarmaḳ
Ü$_{24b}$ | semāʿ : Ü$_{17}$ semāʿı || 26 barmaḳ : Ü$_{17}$ mükerrer | muḫālifniñ : Ü$_1$ muḫālif | deryālarda : Ü$_1$ deryāda | boladurġan : Ü$_2$ bolġan || 27 istürmek : L$_9$ istürmaḳ ||
R$_{58b}$ 1 çivürtke : L$_{10}$ çivrütke | beyābānlarda:L$_{10}$ beyābānda || 2 dest-gīr bolmaḳ : Ü'de yok | bar ḳi : Ü'de yok || 3 ḳılurlar : L$_{12}$ körgüzüp | belki : L'de yok |

kılurlar, neyüçün ki bir ṭarfetü'l-ᶜayn Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālā şühūd u is-
tiġrāḳıdın [4] ġāfil bola almaslar ve tā ol saᶜādetdin ġāfil bolmaġunça, bu ni-
melerge meyl ü iltifāt ḳılsa bolmas. Herāyine ki ol maḳṣūd-i aṣlīdin [5] her
emr ki bu büzürgvārlarnı bir laḥẓa ġāfil ḳılġay, eger barça behişt-i
L_{17} cāvidāndur ki alarġa | düzeḫçe bar, andın ictināb yā ᶜār ḳılsalar, [6] muḥiḳ
bolġaylar. Ümīd oldur ki bu ḍalālet vādīside güm-rāh dik maḥrūmlar bu
hidāyet ᶜālemide reh-nümāylarnıñ ayaġı [7] tofraġı bile tīre bolġan bāṭın
közlerin yarutmaḳḳa behremend bolġaylar ve ḫāksār başın ol ayaḳlarġa tof-
raġ ḳılmaḳ bile [8] ser-bülend.

İmdi alar ẕikrige şürūᶜ ḳılalı. Muṭālaᶜa ehliġa maᶜlūm
P_{26a} bolsun ki *Nefeḥāt* düstūrı bile bu kitābda | Şeyḫu'l-islām her yirde ki
$Ü_{25a}$ meẕkūr [9] bolur, andın maḳṣūd | Ḥażret-i Ḫᵛāce ᶜAbdu'llāh-i Enṣārī ḳuddise
sırruhudur ve Ḥażret-i Maḫdūmī her yirde ki merḳūm bolur, Cenāb-i
Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren -[10] dür.

§ 1 Şeyḫ Üveys-i Ḳarenī ḳaddesa'llāhu rūḥahu

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم اويس القرنى خير التابعين باحسان وعطف .
Gāh gāh Ḫᵛāce-i [11] ᶜālem ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellem mubārek yüzin
Yemen sarı ḳılıp dir irdi kim : انى لأجد نفس الرحمن من قبل اليمن
Birevniñ vaṣfı kim anıñ vaṣṣāfı [12] Ḫᵛace-i kāyināt bolġay ve nefsi nefs-i
raḥmān bolġay, vaṣf ḳılmaḳ ġāyet bī-edeblıġ bolġay. Hem Ḫᵛāce-i kāyināt
ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellem buyuruptur ki[13] tañgla ḳıyāmet küni Ḥaḳ
subḥānehu ve taᶜālā yitmiş miñg ferişte Üveyṣ ṣūreti bile yaratḳay, tā ol
F_{55b} alarnıñ arasıda ᶜaraṣātḳa kirip |[14] behiştke barġay, tā hīç kim maᶜlūm
ḳılmaġay Tiñgri'din özge ki ol ḳaysı biridür ki ol dünyāda barça ḫalḳ kö-
zidin yaşurun [15] Tiñgri taᶜālāġa ḳulluḳ ḳılur irdi, ḳıyāmetde daġı Tiñgri
taᶜālā anı barça nā-maḥrem közidin maḥfūẓ tutḳay. Naḳldur kim Ḥażret-i[16]
L_{18} Risālet ṣalla'llāhu | ᶜaleyhi ve sellem ᶜālemdin öterde aṣḥāb raḍiya'llāhu
taᶜālā ᶜanhum soruptuṙlar ki siziñg muraḳḳaᶜ kimge ḥavāledür? Dip-
dürler [17] ki Üveys-i Ḳarenī'ġa birsünler ve disünler ki miniñg ümme-
timni duᶜā ḳılsun. Ḥażret'din soñgra Fārūḳ ve Murtażā raḍiya'llāhu
taᶜālā ᶜanhumā [18] Kūfe'ġa barıp Yemen ilidin sorup Ḳaren'de Üveys'ni

L_{17} P_{26a} $Ü_{25a}$ F_{55b}

beˡki... ḳılurlar : Ü'de yok | neyüçün ki : F_{19} çünki, $Ü_7$ L_{13} niçün ki | istiġrāḳıdın : L_{13} istiġrāḳdın || 5 ḳılġay : P_{22} ḳılġan : P_{22} ḳılġan | andın : F ve Ü'de yok | ḳılsalar : F_{21} : ḳılġaylar || 7 bile : L'de yok | ayaḳlarġa : L_3 ayaġlarġa || 8 ki : $Ü_{17}$ L_5 kim || 9 Ḥażret-i Ḫᵛāce: L_5 Ḫᵛāce || 11 dir irdi : L_8 d. irdiler | kim : F'de yok || 12 vaṣf : R, P, F ve L'de yok | bī-edeblıġ : $Ü_7$ bī-edeblıḳ || 13 ol : Ü'de yok | alarnıñ : L'de yok | ᶜaraṣātḳa : Ü'de yok || 14 behiştke:$Ü_{10}$ behiştḳa, L_{13} behiştġa || 15 anı :F ve Ü'de yok | nā-maḥrem :$Ü_{13}$ nā-maḥremler | közidin :L_{15} közleridin || 17 Fārūḳ: Fārūḳ-ı Aᶜẓam

$Ü_{25b}$ taptılar kim tive kütüp yörür | irdi. Murakkaʿnı tapşurup ümmet üçün [19]
duʿā istidʿā kıldılar. Ve bu maʿnāda söz köptür, şerḥi bile biley digen kişi
Tezkiretü'l-evliyā kitābını okusun. Anıñg ḥālātını [20] tamām bitilse, yana
bir başka kitāb bitimek kirek. Uḥud uruşıda Peyġamber ṣalla'llāhu ʿaleyhi
ve sellemniñg mubārek tişi şehīd bolġanın işitip mutābaʿat [21] üçün ottuz iki
tişini uşattı. Her birin ki uşatur irdi, dir irdi ki şāyed bu tiş imes irdi yana ir-
kin birni hem [22] uşatur irdi, tā mundak kılıp barça tişlerin uşattı. Ve
Ḥażret-i Risālet'ni ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem ol körmeydür irdi ve ol
Ḥażret [23] hem anı ẓāhir közi bile körmeydür irdi, maʿnā vü rūḥāniyyet yüzi-
din terbiyet kılıp irdi. Bu cihetdin her kişini bu ṭāyifedin ẓāhir [24] yüzidin
pīri maʿlūm bolmasa ve meşāyıḫdın biriniñg rūḥı anı terbiyet kılġan bol-
sa, anı Üveysī dirler.

§ 2 Ḥabīb-i Aʿcemī kaddesa'llāhu rūḥahu

[25] Kāmil riyāżātı ve vāfī muʿāmelātı bar irdi. Evāyilde
ġanī irdi, ilge yarmak sūdġa birür irdi. Her kün müʾeddīlerġa [26] yarmak ti-
ley barur irdi. Eger vech edā kıldılar yaḫşı, yok irse ayaġınıñg müzdin alur
L_{19} irdi | ve andın kūt kılur irdi [27] ve ḫalk tilige bu ṣıfat bile mezkūr bolur ir-
di. Ve tevbesiġa sebeb bu irdi ki bir kün bu nevʿ vechdin ṭaʿām bişürüp
$Ü_{26a}$ R_{59a} irdi. | Sāyil [1] ش لله didi; ol açıġlanıp sāyilni kavdı ki ṭaʿām azdur, | sa-
ñga yitmez. Ḫatunı çün ṭaʿāmnı çıkarurġa kazannıñg başın [2] açtı, kördi ki
ol ṭaʿām tamām kan boluptur. Anı tilep körgüzdi ki sāyilġa şiddet kılġan-
nıñg şūmluġıdın bu ḥāl vākiʿ bolupdur. [3] Ol bu ḥālnı körgeç ḥālı müte-
ġayyir bolup Şeyḫ Ḥasan-i Baṣrī ḫıdmetiġa yitip her nidin ki bar irdi, çıkıp
inābet yüzidin tevbe kıldı ve[4] her kimde her nisi bar irdi, añga müsellem
tuttı ve işke meşġūl boldı. Ve Şeyḫ Ḥasan-i Baṣrī kuddise sırruhu kaşıda
kündüz ʿilm ögrenür irdi [5] ve kiçe tañg atkunça ṭāʿat kılur irdi. Ve anı
Aʿcemī anıñg üçün dirler irdi ki *Kurʾān*'nı dürüst okuy-almas irdi, ammā
P_{26b} ṣāḥib- [6] kemāller anıñg kaşıda | ṭıfl-ı mekteb irdiler. Bir ḫūnīni dārġa asıp
irdiler. Ḥabīb andın öterde közi añga tüşti. Kiçe ol [7] ḫūnīni vākiʿada kör-

L_8 $Ü_{25b}$ || 18 sorup : L_8 sorap | kütüb : L_4 ياقيب || 19 şerḥi b. :L_5 şerḥ b. | bile :$Ü_2$ bilen |
ḥālātını : F_6 ḥālātnı || 20 bitilse : L_6 bitise || 20-21 mutābaʿat üçün : $Ü_5$ m. yüzidin
|| 21 tişini : $Ü_5$ tişin | ki :F ve Ü'de yok || 22 tā : L'de yok || 23 k. irdi : L_{11} k. irdiler
L_{19} | kişini :$F_9Ü_9$ kişiniñg, L_{12} kişiniñg ki || 26 müzdin:L_{15} müzdini || 27 bile : L'de yok ||
R_{59a} 1 kavdı : L_3 kavladı | ḫatunı : L_3 ḫatun || 3 m. bolup : L_5 m. boluptur | t.
kıldı : F_{16} $Ü_5$ t. kılıp || 4 her : Ü'd e yok | h. nisi : P_{23} h. n. ki | boldı : Ü'de yok |
örgenür : F_{17} ögrenür || 5 ve anı... üçün : $Ü_7$ ve anıñg Aʿcemī anı üçün || 8 anıñg:

diler ki behiştke cilve ḳılur irdi. Sordılar ki sin ol fiᶜliñg bile bu mertebeġa niçük yittiñg? Didi ki [8] mini ol yirde ki ḳatl ḳıldılar, Ḥabīb-i Aᶜcemī ötüp barur irkendür, közi mañga tüşüptür, bu menzilet anıñg bir naẓarı bereketidin taptım.

§ 3 Ebū Ḥāzim-i Mekkī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

[9] Ḥasan-i Baṣrī'niñg şāgirdidür ve köp meşāyıḫ ṣoḥbetiġa yitipdür ve uzun ᶜömr tapıpdur. Ve meşāyıḫnıñg anıñg [10] taᶜrīfide
L_{20} mubālaġaları bar irmiş. Hişām b. ᶜAbdi' l l-melik ki ḫalīfe irdi, andın sordı ki ol nidür ki anıñg sebebidin necāt tapḳay-biz? [11] Didi oldur ki her ni
$Ü_{26b}$ alsañg bir yirdin alġay-sin ki ḥelāl l bolġay ve bir yirge birgey-sin ki ḥaḳ bolġay. Hişām didi munı kim ḳıla [12] alġay ? Didi ol ki dūzeḫdin mütevehhim bolġay ve behiştke ṭālib ve maḳṣūdı Ḥaḳ rıżāsı.

§ 4 ᶜAtebe b. Ġulām raḥimehu'llāhu taᶜālā

ᶜAceb revişi [13] bar irdi ve nefsni dāyim taᶜabda tutar irdi. Ḥasan-i Baṣrī'niñg şāgirdidür. Tevbesiniñg sebebi munı diptürler ki bir żaᶜīfeġa [14] ᶜāşıḳ bolupdur. Maᶜşūḳıġa ḫaber ḳılıpdurlar ki fulān sañga ᶜāşıḳdur. Maᶜşūḳ iᶜlām ḳılıpdur ki miniñg ḳaysı ᶜużvum sañga maḳbūl [15] tüşüptür? Ol dipdür ki közleriñg. Ol żaᶜīfe ikki közini oyup bir ṭabaḳḳa salıp anıñg ḳaşıġa yiberipdür ki ānek [16] maḥbūbuñgġa neẓẓāre ḳıl! Añga ġarīb ḥālet dest birip tevbe ḳılıp Tiñgri yolıġa kiriptür.

§ 5 Mālik-i Dīnār ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu l

F_{56a} Bu ṭāyife-[17] niñg ekābiridindür. Atasınıñg atı Dīnār irmiş. Ve ol bende-zāde irmiş, ammā ikki ᶜālemdin āzāde irmiş. Baᶜżı dipdürler [18] ki ol kimege kiripdür ve sāḥilġa yitkende kimeçiler müzd tilepdürler ve anıñg müzd birgünçe vechi yoḳ irkendür. Kimeçi añga [19] ḳatıḳ īzā ḳıla başlapdur. Deryādın çendīn hezār balıġ her biri bir dīnār aġızlarıġa tutup sudın baş çıḳarıpdurlar. Biriniñg [20] aġzıdın alıp kimeçige biriptür ve anıñg
L_{21} müzdi l bir dīnār oḳ ikendür. Bu sebebdin anı Mālik-i Dīnār dipdürler. [21] Ve ol Şeyḫ Ḥasan-i Baṣrī ḳuddise sırruhu ṣoḥbetiġa yitipdür. Ol dipdür ki *Kelāmu'llāh*'da oḳup-min ki Tiñgri taᶜālā bendesiġa ikki [22]

$Ü_{13}$ anı ‖ 9 Ḥasan-i Baṣrī'niñg ş. : F_{21} $Ü_{13}$ L_{14} Ḥasan-i Baṣrī ş. l tapıpdur : F_{21}
P_{26b} tapıp turur ‖ 11 oldur ki : P_6 o. kim, $Ü_{17}$ ol kim ‖ 11-12 ve bir yirge... bolġay : Ü'de
$Ü_{26b}$ L_{20} yok ‖ 15 anıñg : L'de yok ‖ 17 ve ol... irmiş : Ü'de yok l dipdürler : $Ü_{10}$ L_{12} diptürler
F_{56a} ‖ 18 anıñg : L'de yok l tilepdürler : F_2 L_{13} tileptürler l irkendür : $Ü_{11}$ irken ‖ 19
ḳıla : R; P ve Ü'de yok ‖ 20 aġzıdın : L_{15} aġızdın l kimeçige : L_{15} kimeçilerge l oḳ i.:

Ü$_{27a}$ ᶜināyet ḳılıpdur ki melāyike-i muḳarrebīndin Cebrā'īl | ve Mikā'īl'ġa
ḳılmaydur. Biri bu ki dipdür ki : فاذكرونى اذكركم , yana biri [23] bu ki dipdür:
ادعونى أستجب لكم. Anın͡g vefātıdın son͡gra büzürġī anı vāḳiᶜada körüp sordı
kim Tin͡gri san͡ga ni ḳıldı? Ol [24] didi ki Tin͡gri'ni kördüm, munça günāhım ki
bar irdi, barısını yaḫşı kün āhım cihetidin ki Tin͡gri'ge bar irdi, maḥv ḳıldı ve
baġışladı.[25] Yana bir büzürg anı ve Şeyḫ Muḥammed-i Vāsiᶜ ḳaddesa'llāhu
rūḥahumānı vāḳiᶜada körüptür ki ikkesi behiştke barur irdiler. Mālik-i Dī-
nār Muḥammed-i [26] Vāsiᶜdin ilgerirek irdi. Dipdür ki Muḥammed-i Vāsiᶜ,
Mālik'din ᶜālimraḳ ve kāmilraḳ irdi, bu niçük andın ilgerirek[27] behiştke ba-
radur? Dipdürler ki dünyāda anın͡g ikki kön͡glegi bar irdi ve Mālik'nin͡g bir.

§ 6 Muḥammed-i Vāsiᶜ raḥimehu'llāhu taᶜālā

R$_{59b}$ [1] Öz zamānın͡gda bī-naẓīr irdi ve tābiᶜīndin köpke ḫıdmet
ḳılıptur ve ṣoḥbetiġa yitipdür ve köp meşāyıḫ bile ṣoḥbet tutupdur, ol [2]
cümledin Şeyḫ Ḥasan-i Baṣrī ḳaddesa'llāhu rūḥahudur. Ol dipdür ki ḫoş ol
kişi kim aḳşām aç yatḳay ve tan͡g irte aç ḳopḳay [3] ve bu ḥāl bile Tin͡gri'din
P$_{27a}$ ḫoşnūd bolġay. Birev andın vaṣiyyet ṭalebi ḳıldı. Ol didi san͡ga | bir
vaṣiyyet ḳılay kim hem bu dünyāda pādşāh bolġay –[4] sin ve hem ol
L$_{21}$ dünyāda. | Ol kişi ayttı ki ayt! Didi ki bu dünyāda zāhid bol ve hīç kişidin
ṭamaᶜ ḳılma, tā barça ḫalḳ san͡ga muḥtāc bolġaylar, [5] mundaḳ bolġandın
Ü$_{27b}$ son͡gra lā-cerem sin ġanī ve pādşāh bolġay–sin ve dünyāda | mundaḳ
bolġan āḫiretde hem pādşāhdur.

§ 7 ᶜAbdu'llāh-i [6] Mubārek ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Anı ᶜulemānın͡g şehin-şāhı dir irmişler ve cūd u
şecāᶜatda zamānının͡g yegānesi irmiş ve ṭarīḳat aṣḥābı-[7] nın͡g muḥte-

L$_{21}$ Ü$_{27a}$ L$_1$ ikendür || 21 ol dipdür ki : L'de yok || 23 büzürgī : L$_5$ büzürgverī | b. anı : Ü$_3$ anı büzürgī | sordı : L$_5$ soruptur | Tin͡gri : Ü'de yok || 24 barısını : L$_6$ barısın || 25 büzürg : F$_8$ büzürgī | ikkesi : F$_9$ L$_8$ ikelesi, Ü$_6$ ikileri || 26 Vāsiᶜdin : P$_{21}$ Vāsiᶜ | ilgerirek irdi : F$_9$ i. barur i. | Mālik'din : Ü$_8$ Mālik-i Dīnār'dın | andın : Ü'de yok || 27 baradur : Ü$_4$ barur | Muḥammed-i Vāsiᶜ raḥimehu'llāhu taᶜālā : F'de yok ||

R$_{59b}$ L$_{22}$ 1 köpke : Ü$_{11}$ köp, L$_{11}$ köpige || ṣoḥbet : L'de yok || 4 ayttı ki : L$_1$
Ü$_{27b}$ didi | didi : L$_1$ ayttı | kişidin : Ü$_{16}$ kişi || 6 pādşāhdur : F$_{17}$ Ü$_1$ pādşāh bolur || 5-6 ᶜAbdu'llāh-i Mubārek : F'de yok || 6 şehin-şāhı: L$_4$ şāhin-şāhı | d. irmişler : F$_{17}$Ü$_2$ d. imişler | şecāᶜatda: L$_4$ şecāᶜatıda | zamānının͡g:Ü$_{2-3}$ öz zamānıda. | yegānesi :Ü$_3$ yegāne || 7 meşāyıḫının͡g:L$_5$ meşāyıḫı | köpinin͡g:Ü$_4$ köpi | m.boluptur:F$_{19}$ mükerrer ||

şemi. Ve bu ḳavmnıñg meşāyıḫınıñg köpiniñg ṣoḥbetiġa müşerref boluptur. Ve meşhūr taṣānīfi bar. Bir kün ol kilür irdi ve Süfyān-i [8] S̱evrī ve Fużayl-i ʿİyāż ḳuddise sırruhumā ḥāżır irdiler. Süfyān didi kil ay maşrıḳ ehlide ir. Fużayl didi, ve maġrib ehlide ve ikkisiniñg[9] arasıda. Anıñg tevbesiniñg ibtidāsı bu irdi ki bir kenīzek ʿışḳıġa giriftār boldı. Bir ḳış kiçe tañg atḳunça maʿşūḳ dīvārı [10] tübide turup irdi ve üstige ḳar yaġadur irdi ve ol ḫabersiz. Seḥer namāzın ayturda ol ḫuften sağındı, kündüz bolġandın [11] soñgra ol ḥālġa vāḳıf boldı, özige didi ki ay Mubārek'niñg nā-mubārek oġlı, uyat sañga bu evḳātıñgdın ki eger imām namāzda [12] bir sūreni uzunraḳ ḳırāʾat ḳılsa, tarıḳıp tilberer-sin ve munuñg dek kiçe nefsiñg hevāsıġa tañg atḳunça mundaḳ ʿaẕāb[13] tartar-sin ki şuʿūbetidin ḫaberiñg yoḳtur. Köñgli bu derddin bozuldı ve barı işdin tevbe ḳıldı ve sülūkke meşġūl boldı. [14]
L_{23} İşi ol yirge yitti ki Mekke'dinMedīne' | ġa diginçe meḥāfesin eşrāf iginlerige köterip iltürler irdi. Nezʿ ḥāletide her ni [15] bar u yoḳın dervīşlerge üleşip
$Ü_{28a}$ irdi. Mürīdleridin | biri didi ki ay Şeyḫ üç ḳızıñg sindin ḳaldılar ve hīç nime [16] ḳalmadı, alar fikrini ni ḳıldıñg ? Didi ki min alar ḥadīs̱in dip-min: وهو يتولى الصالحين. ṣalāḥ ehli kār-sāzı oldur. Her kim ki [17] anıñg kār-sāzı ol bolsa, yaḫşıraḳ ki ʿAbdu'llāh-i Mubārek bolġay. Ve barur zamānda köz
F_{56b} açıp külüp aytur irdi | : لمثل هذا فليعمل العاملون [18] ve dünyādın ötti. Anıñg menāḳıbı ẕikrin tilegen kişi Ḥażret-i Şeyḫ Ferīdü'd-dīn-i ʿAṭṭār ḳuddise sırruhunıñg *Teẕkiretü'l-evliyā*'sıda [19] tilesün ki vāfī bitipdür. |

L_{27} § 8 Ebū Hāşim eş - Ṣūfī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Evvel kişi kim ṣūfī didiler, ol irdi. Kūfiyyü'l-aṣldur. Şām'da [20] şeyḫ irdi ve Süfyān-i S̱evrī ḳuddise sırruhu bile muʿāṣır irdi. Ve Süfyān sözidür kim : لولا ابو هاشم الصوفى ما عرفت دقيق الرياء. [21] Evvel ḫānḳāh kim ṣūfīler üçün binā ḳıldılar, Şām'nıñg Remle'side irdi. Ve ol bu nevʿ irdi kim tersālar uluġı avġa baradur [22] irdi, kördi kim ikki dervīş bir birige yitip maḥabbet yüzidin körüştiler ve muvāfaḳat bile olturup olça yigülükleri [23] bar irdi, yidiler ve tevāżuʿ bile bir biridin

P_{27a} 8 ikkisiniñg : L_8 ikkiniñg || 9 maʿşūḳa : P_1 $Ü_7$ F_{21} L_9 maʿşūḳ || 10 üstige : $Ü_9$ üstide | yaġadur : L_{10} yaġar | ayturda : L_{10} öterde | bolġandın : L_{11} bolġanın || 12 m. dek : F_{23} $Ü_{13}$ L_{13} m. dik || 13 işdin : $Ü_{14}$ iştin || 14 M. diginçe : L_1 Medīne'ġaça |
L_{23} $Ü_{28a}$ iltürler irdi : L_1 iltürdiler || 15 ḳızıñg : L_2 ḳız || 16 alar... ḳıldıñg : $Ü_2$ alarnı fikrini ḳıl | didi... min : L_3 didi kim | ṣalāḥ... ki: $Ü_{2-3}$ fikri oldur kim | ehli : L_4 ehliniñg || 17
F_{56b} L_{27} bolġay : F'de yok || 18 Ḥażret-i Şeyḫ F.: F_1 $Ü_5$ Şeyḫ F. || 19 o. irdi : L_6 o. idi ki || 19-20 Şām'da şeyḫ irdi : F_2 Şām şeyḫi i. || 22 yigülükleri : L_{11} yigülükleridin || 23 kişige : $Ü_{13}$ kişi | alarnıñg : F_6 olarnıñg, L_{12} alardın || 24 didi kim : P'de müker-

ayrılıştılar. Köredürgen kişige alarnıñg bu ülfet bile muʿāmeleleri ḫoş kilip
[24] birin tilep sordı kim ol biriñg sañga ni bolur? Didi kim hīç nime. Didi
kim ni kişi irdi? Didi kim tanımas-min. Didi kim ḳaydın-[25] dur? Didi kim
bilmes-min. Didi kim pes siziñg arañgızda bu nevʿ ülfet ḳaydın irdi? Didi
Ü$_{28b}$ kim biziñg ṭarīḳımız budur. Sordı [26] kim bir yir ki siz cemāʿat | anda
L$_{28}$ yıġılġay- siz, bar mu? Didi | kim yoḳ. Didi kim min siziñg üçün
bir yir yasay kim anda yıġılışḳay -siz. [27] Ve Remle'de ol ḫānḳāh
yasadı. Ve Şeyḫu'l-islām ḳuddise sırruhu sözidür kim : خير دار دخل
R$_{60a}$ P$_{27b}$ فيها خير أرباب الديار و قديمًا وفق الله خير ا لخيار. [1] Ve Hāşim | sözidür kim :
لقلع الجبال بالابر أيسر من اخراج الكبر من القلوب. yaʿnī igne bile tağnı ḳazmaḳ
tekebbürni köñgüllerdin çıḳarmaḳ-[2] dın āsānraḳdur. Ebū Hāşim, Ḳāḍī
Şüreyk'ni kördi kim Yaḥyā Ḫālid öyidin çıḳtı, yıġladı ve didi kim :
أعوذ بالله من علمٍ لا ينفع. Manṣūr-i ʿAmmār-i [3] Dımışḳī dipdür kim Ebū
Hāşim bīmār idi, ölüm bīmārlıġı. Didim kim özüñgni niçük köre-sin? Didi
ʿaẓīm belāda köredür-min, ammā hevā[4] yaʿnī mihr ü sivüglük belādın ar-
tuḳdur, yaʿnī belā ʿaẓīmdür, ammā mihr allıda ḥaḳīrdür. Şeyḫu'l-islām
ḳuddise sırruhu didi kim eger belā hevā çaġlıḳ [5] bolsa irdi, hevā bol-
maġay irdi.

§ **9** Z̲u'n-nūn-i Mıṣrī ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Evvelḳı ṭabaḳadındur. Adı S̲evbān b. İbrāhīm, künyeti
Ebu'l-Feyż [6] ve laḳabı Z̲u'n-nūn. Ve ol Mıṣr'nıñg İḫmīm digen mevżiʿide
bolur irdi kim Şāfiʿī'niñg raḍiya'llāhu ʿanhu ḳabrı andadur. Ve Z̲u'n-nūn [7]
Mālik-i Enes'niñg şāgirdidür ve anıñg mez̲hebidedür ve *Muvaṭṭā*'nı andın
işitip irdi ve fıḳh oḳup irdi. Ve anıñg pīri Şeyḫ[8] İsrāfīl irdi, Maġrib'de. Ve
Ü$_{29a}$ Şeyḫu'l-islām dipdür ki Z̲u'n-nūn| ol kişi imes irdi ki anı kerāmet bile sitā-
yiş ḳılġaylar ve maḳāmāt[9] bile ārāyiş birgeyler kim maḳām u ḥāl anıñg ili-

rer | d. kim : L'de yok || 25 didi... min : Ü'de yok | arañgızda : Ü'de yok || 26 yir...
L$_{28}$ siz : L$_{15}$ yirde | anda : L'de yok | min : F$_{8}$ pes, L'de yok ||
R$_{60a}$ Ü$_{28b}$ 1 yaʿnī : Ü'deyok | köñgüllerdin : L$_{4}$ köñgüldin | çıḳarmaḳdın : L$_{4}$
P$_{27b}$ çıḳarmaḳ || 2 Şüreyk'ni : F$_{11}$ اعوذ بالله... لا يتقع اشريح نى : F'de yok || 3 b. idi : P$_{3}$
F$_{12}$ Ü$_{8}$ b. irdi | didim : F$_{12}$ Ü$_{9}$ didi | bīmārlıġı : L$_{6}$ bīmārlıġıda | köre s. : F$_{12}$ Ü$_{9}$
L$_{7}$ körer s. | didi... belāda : L$_{7}$ didi kim ʿaẓīm belā || 4 mihr ü sivüglük : R sivüg-
lük | çaġlıḳ : F$_{13}$ L$_{9}$ çaġlıġ || 6 ve laḳabı : F'de yok | ve ol : 'de yok | Şāfiʿī'niñg :
F$_{15}$ Şāfiʿī | raḍiya'llāhu ʿanhu : Ü'de yok | Z̲u'n-nūn : L'de yok || 7 mez̲hebide-
dür : F$_{16}$ mez̲hebide | fıḳh... irdi: L'de yok || 8 Maġrib'de : Ü'de yok | dipdür ki:
Ü$_{29a}$ L$_{13}$ diptür | imes... ki: Ü$_{1}$ imes... kim, L$_{13}$ imes ki | maḳāmāt : R, P$_{6}$ maḳālāt ||
L$_{29}$ 9 maḳām u ḥ. : Ü$_{2}$ maḳāl u ḥ. | iligide : L$_{15}$ ilgide || 10 ʿibāretġa : F$_{19}$ Ü$_{4}$ L$_{1}$ ʿibā-

gide suhre irdi ve dermānde. Vaḳtnıñg imāmı ve rūzgārnıñg yegānesi ve
L_{29} bu ṭāyife-[10] niñg | başıdur ve barçanıñg nisbeti ve iżāfeti añgadur. Evvel ki-
şi kim işāretni ʿibāretġa kiltürdi ve bu ṭarīḳdın söz ayttı, [11] ol irdi. Yana bir
ṭabaḳada Cüneyd ḳuddise sırruhu peydā boldı, bu ʿilmḳa tertīb birip basṭ
ḳılıp kütüb bitidi. Çün Şiblī ḳuddise sırruḥu araġa kirdi, [12] bu ʿilmni minber
üstige aytıp āşkār ḳıldı. Cüneyd sözidür kim biz bu esrārnı yaşurun öylerde
ve serdābelerde maḥremlerġa aytur irdük, Şiblī minber üstige aytıp ilge
āşkār ḳıldı. Ẕu'n-nūn'dın sordılar kim mürīd kimdür ve murād kim? Ol
ayttı kim: المريد يطلب والمراد يهرب [13] Şeyḫu'l-islām didi kim mürīd tiler ve
anda yüz miñg niyāz u murād ḳaçar ve anda yüz miñg nāz. Ẕu'n-nūn
seyyāḥ irmiş. Dipdür ki bir kün [14] barur irdim, bir yigit kördüm ki anda şūrī
bar irdi. Didim ḳaydın-sin ay ġarīb? Didi ġarīb mü bolur ol ki anıñg bile
müvāneseti [15] bolġay ? Bu sözdin ḳıçḳırıp bī-hūş yıḳıldım. Hūşumġa kil-
gendin soñgra didi ki sañga ni boldı? Didim ki dārū derdġa muvāfıḳ tüşti.
[16] Şeyḫu'l-islām ḳuddise sırruhu didi kim anıñg ḫastesi peydādur, ol ki anı
körmiş bolġay, cān anıñg tenide şeydādur. Her ḳayda ārām [17] tutsa, düşmen
ārām bolġay kim ol ġarīblerniñg vaṭanıdur ve müflislerniñg māyesi ve bīgā-
$Ü_{29b}$ nelerniñg| hem-rāhı. Her ḳaçan birevni[18] tapsañg ki biḍāʿatıñg anıñg ilgide
bolġay ve derdiñgge anıñg dārūsı muvāfıḳ, zinhār itegin iligdin birme ve birk
tut! Ẕu'n-nūn [19] dipdür kim : ما أعز الله عبداً بعز اعز له من ان يذله على ذل نفسه
L_{30} F_{57a} | Ve hem ol dipdür kim : اخفى الحجاب و أشده رؤية النفس و تدبيرها [20] Ve hem
Ẕu'n-nūn dipdür kim : التفكر فى ذات الله جهل والاشارة اليه شرك و حقيقة
المعرفة حيرة. Şeyḫu'l-islām ḳuddise sırruhu dipdür ki [21] ḥayret ikkidür, biri
ʿām ḥayreti ve ol ilḥād u ḍalālet ḥayretidür, yana biri ḫāṣ ḥayreti ve ol
ḥayret ʿiyāndadur ve tapmaḳ-[22] tur. Ve hem anıñg sözidür kim evvel üzül-
mek ve ḳoşulmaḳ ve āḫır ni üzülmek ve ni ḳoşulmaḳ. Ẕu'n-nūn Maġrib'ḳa
bardı, ʿazīzī-[23] din kim müteḳaddimīn meşāyıḫdın irdi, bir mesʾele sorġalı.
P_{28a} Ol didi neyüçün kilip-sin, eger kilip-sin ki evvelīn ve | āḫirīn ʿilmin

retḳa | ve bu ṭ. : L_2 ve bu ṭāyife ve bu ṭ || 11 yana b. : L_2 çün y. b. : kütüb : F_{19}
kitābet || 12 üstige : $Ü_6$ üstide | āşkār ḳ. : $Ü_4$ ilge ā. ḳ., F_{20} āşkārā ḳ. | bu : Ü'de
yok | Cüneyd... ḳıldı : F'de yok | ol ayttı : $Ü_9$ didi || 14 anda : $Ü_{11}$ añga | bile : F'de
yok || 15 hūşumġa: F_{23} hūşḳa, $Ü_{13}$ L_{10} hūşġa || 17 māyesi: F_{26} $Ü_{17}$ vāyesi || 18 der-
diñgge: F_{26} دردینکا , L_{19} derdiñgġa | dārūsı: L_{14} devāsı | itegin : F_{26} $Ü_2$ anıñg i. |
$Ü_{29b}$ iligdin : $Ü_2$ ilgidin | birk : $Ü_2$ L_{15} birek || 19 kim : $Ü_3$ ki || 20 Ş. ḳuddise sırruhu :
L_{30} L'de yok || 22 evvel: L_4 evveli | āḫır: L_5 āḫırı | ve āḫır ... ḳoşulmaḳ: Ü'de yok || 23
F_{57a} bir m. : F_3 $Ü_{10}$ andın b. m. | neyüçün: $Ü_{10}$ niçün, L_6 ni üçün || 25 ş. ḳuddise sır-

örgeñgey-[24] sin, munuñg yüzi yoktur kim bu barçanı ol bilür ve bes. Ve eger kilip-sin ki anı tilegey-sin, evvel gām kim bu sarı köterdiñg,[25] ol anda ḥāżır irdi. Şeyḫu'l-islām ḳuddise sırruhu dipdür kim ol öz tilegüçisiniñg yoldaşıdur, anıñg iligin tutup öz [26] ṭalebide yügürtür. Ẕu'n-nūn ḳaddesa'llā-hu sırrehu didi kim üç sefer ḳıldım ve üç ᶜilm kiltürdüm. Evvelgı seferde ᶜilmī kiltürdüm kim ḫāṣ[27] ḳabūl ḳıldı ve ᶜām hem ḳabūl ḳıldı, ikinçi seferde
Ü$_{30a}$ ᶜilmī kiltürdüm kim ḫāṣ ḳabūl ḳıldı ve ᶜām | ḳabūl ḳılmadı ve
R$_{60b}$ üçünçi seferde ᶜilmī kiltürdüm[1] kim ne ḫāṣ ḳabūl ḳıldı ve ne ᶜām : فبقيت شريداً طريداً وحيداً. Şeyḫu'l-islām ḳuddise sırruhu didi, kim evvel tevbe ᶜilmi irdi kim anı ḫāṣ u ᶜām [2] ḳabūl ḳıldılar, ikinçi tevekkül ve
L$_{31}$ muᶜāmelāt ve maḥabbet ᶜilmi idi kim ḫāṣ ḳabūl ḳıldı ve ᶜām | ḳabūl ḳılmadı, üçünçi ḥaḳīḳat ᶜilmi irdi kim ilniñg ᶜilm ü [3] ᶜaḳlı ṭāḳatıdın taşḳarı irdi, ḫalāyıḳ añglamadılar ve añga inkārḳa ḳoptılar, ol vaḳtḳaça kim tārīḫ ikki yüz ḳırḳ [4] bişde Ẕu'n-nūn ḳuddise sırruhu ᶜālemdin ötti. Cenāzesin il-türde bī-nihāyet yaşıl ḳuşlar cenāzesiġa sāye ḳıldılar ki [5] barġan ḫalāyıḳ alarnıñg kölegeside irdiler. Andın sonra Ẕu'n-nūn'ġa ḫalḳ köñglide ḳabūl vāḳiᶜ boldı. Soñgḳı kün anıñg [6] ḳabrı başıda bitilgen taptılar kim : ذوالنون حبيب الله ومن الشوق قتيل الله . Ve ol bir ḫaṭ irdi kim ādemīler ḫaṭṭıġa oḫşamas[7] irdi. Ve anı her niçe yonsalar, yana bitilgen körünür irdi. Şeyḫu'l-islām didi kim ol soñgġı sefer ḳadem bile imes irdi ki anı [8] ḳadem bile bar-maslar ve himem bile barurlar. Ve anıñg cenāzesiġa kölege salġan ḳuşlar dik ḳuşlar müddetdin soñgra Şāfiᶜī raḍiya'llāhu[9] ᶜanhu şāgirdi Müᵓez-zinī'niñg cenāzesiġa kördiler kim sāye saldılar, va'llāhu taᶜālā aᶜlem. |

L$_{23}$ § 10 İmām-ı Aᶜẓam ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu
Ü$_{30b}$ Alar kim İslām ehliniñg | [10] imāmıdurlar, il taᶜrīfidin müstaġnīdürler. Enes-i Mālik raḍiya'llāhu ᶜanhu rivāyet ḳılur kim Resūl ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellem didi kim : فى امتى [11] رجل يقال له نعمان بن ثابت وكنيته ابو حنيفة وهو سراج امتى. İmām Caᶜfer-i Ṣādıḳ bile ṣoḥ-

ruhu : Ü'de yok | yoldaşdur : Ü$_{14}$ yoldaşıñgdur || 26 ṭalebide : Ü$_{15}$ L$_{10}$ ṭalebige | yügürtür : Ü$_{15}$ يوكورتوروور | ᶜilmī : L$_{1}$ ᶜilmni || 27 ᶜilmī : L$_{12-13}$ ᶜilmni ||
R$_{60b}$ Ü$_{30a}$ 1 ne : L$_{13}$ ni || 2 maḥabbet... idi: R, P$_{7}$ F$_{9}$ Ü$_{3}$ maḥabbet idi |
L$_{31}$ P$_{28a}$ 2-3 ᶜilm ü ᶜaḳlı ṭ.: Ü$_{5}$ ᶜilmi ve ᶜ aḳlı ṭ.; L$_{1}$ ᶜilmi ṭ. || 4 sāye ḳıldılar : L$_{3}$ s. ḳılıp bardılar | a. ki : L$_{4}$ a. kim || 5 köñglide : Ü$_{11}$ köñgliġa | soñgġı : L$_{5}$ سونكى | anıñg : L'de yok || 7 yonsalar : L$_{7}$ yusalar | yana: P'de yok | bitilgen : L$_{7}$ bitigen | körünür: L$_{7}$ körenür | Soñgġı: L$_{7}$ سونكى | imes: F$_{14}$ irmes || 10 imāmıdurlar: L$_{8}$

bet tutupdur ve köp meşāyıḫnı körüptür. [12] Ve Fużayl-i ʿİyaż ve
İbrāhīm-i Edhem ve Bişr-i Ḥāfī ve Dāʾūd-i Tāʾī raḥimehu'llāhu
anıñg üstādıdur. Naḳldur ki Muṣṭafā ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem-
niñg muṭahhar [13] ravżası başıġa barıp ayttı ki: السلام عليك يا سيد المرسلين
Ravżadın cevāb kildi : وعليك السلام يا امام المسلمين Dirler ki evāyilde[14]
kim yüz ḳıble-i ḥaḳīḳīġa kiltürdi ve ḫalḳdın yüz ivürdi ve peşmīne
kiyip riyāżetḳa meşġūl boldı, bir kiçe vāḳiʿada kördi kim Muṣṭafā
L_{24} ṣalla'llāhu [15] ʿaleyhi ve sellemniñg mubārek süñgeklerin | laḥdda yıġıp
baʿżını baʿżıdın ayıradur. Bu vāḳiʿanıñg heybetidin uyġandı ve İbn-i
Sīrīn-[16] niñg aṣḥābıdın birige ayttı. Ol mundaḳ taʿbīr ḳıldı kim sin Resūl
ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellemniñg ʿilmi ve sünneti ḥıfẓıda biyik dereceġa
yitkey-[17] sin, andaḳ ki eḥādīs̱de mutaṣarrıf bolġay-sin ve ṣaḥīḥni saḳīmdin
ayırġay-sin. Yana bir ḳatla Resūl ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellemni[18] vāḳi-
ʿada kördi ki ol Ḥażret añga didi kim yā Ebā Ḥanīfe,sini miniñg sünnetle-
rimni tirgüzmek üçün ẓāhir ḳılıpdurlar, ʿuzlet ḳaṣdı [19] ḳılma!
$Ü_{31a}$ Dipdürler ki zamān ḫalīfesi Melekü'l-mevt'ni | tüş kördi ve
sordı kim miniñg ʿömrümdin niçe ḳalıpdur? Ol biş barmaġıġa [20]
P_{28b} işāret | ḳıldı. Uyġanıp köp kemāl ehlidin bu tüş taʿbīrin sordı,
hīç kim cevāb bire almadı. Ebū Ḥanīfe ᶜ aleyhi'r-raḥmetu didi ki
bu işāret [21] biş ʿilmġadur ki bu āyetde vāḳiᶜdür : ان الله عنده علم الساعة
وينزل الغيث ويعلم ما فى الارحام وما تدرى نفس ماذا تكسب غدا [22] وما تدرى نفس باى
F_{57b} ارض. Naḳldur ki Yaḥyā-i Muʿāẕ-i Rāzī Resūl ṣalla'llāhu ʿaleyhi | ve sellem-
ni vāḳiʿada körüp sordı [23] kim yā Resūla'llāh sini ḳayda tileyin? Cevāb bu-
yurdı kim Ebū Ḥanīfe'niñg ʿilmi yaḳınıda. Alarnıñg menāḳıbı bī-ḥaddur
ve meḥāmidi bī-ʿadd, munça [24] bile ḫatm ḳılıldı.

§ 11 İmām Şāfiʿī raḍiya'llāhu ʿanhu

Anıñg fażl u kemālı ve sütūde ḫıṣālı şerḥide ḳalem
ʿāciz ve ḳalem-zen müteḥayyirdür. Ol nime-[25] ler menḳūldur ki benī
ādem cinsidin aḳl muḥāl tutar. On üç yaşda didi ki: سكونى ما شئهم
L_{25} on biş yaşıda fetvā cevāb ḳıldı. [26] İmām Aḥmed-i Ḥanbel ki | ci-

$Ü_{30b}$ imāmıdur ||11 bile : L'de yok || 12 n. ki : $Ü_6$ n. kim || 13 ravżadın : L'de yok || 14
L_{24} ḫalḳdın : L_{15} ġayr-ı ḫalḳdın || 15 İbn-i Sīrīn'niñg: L_1 Ebū Sīrīn || 18 sünnetlerimni :
F_{24} sünnetlerim || 19 zamān ḫalīfesi : L_6 ḫalīfe-i zamān | tüş kördi : L_6 tüşde körüp
$Ü_{31a}$ | s. kim : F_{25} s. ki, L_6 sordı || 21 āyetde vāḳiᶜdür : $Ü_4$ āyetiġa v., $L_{8\text{-}9}$ āyette
vāḳiᶜ boluptur || 22 v. körüp : $Ü_7$ ve kördi || 23 ḳ. tileyin : $Ü_7$ ḳ. tiley min | c.
F_{57b} buyurdı : L_{12} c. buyurdılar || 25 muḥāl : L'de yok | didi ki: F_3 $Ü_{11}$ L_{15} ḥaremde

hānnıñg imāmıdur ve üç yüz miñg ḥadīs̱ yādıda irdi, anıñg ṣāgirdlıġıġa kildi ve anıñg ġāşiyesin [27] ignige köterdi. Cemʿī añga iʿtirāż ḳıldılar ki bu menzilet ve bu büzürglük bile bir kūdekke munça taʿẓīm ḳıladur ve
R61a meşāyıḫ u üstād-[1] lar ṣoḥbetini terk ḳılıpdur. Ol didi ki her ni ki biziñg yādımızdadur, ol maʿnāsın bilür. Eger biz anıñg ṣoḥbetiġa yitmesek [2]
Ü31b irdi, | işikde ḳalıp irdük. Şāfiʿī dipdür ki Resūl ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem vāḳiʿada mubārek aġzı suyını miniñg aġzımġa saldı, [3] andaḳ ki aġzımġa ve tilimge yitişti. Ve didi bar ki Tiñgri sañga berekāt birsün ve hem ol sāʿat Emīrü'l-miʾminīn ʿAlī kerrema'llāhu vechehu [4] üzügin çıḳarıp miniñg barmaġımġa saldı, tā nebī vü velīniñg ʿilmi mañga sirāyet ḳıldı.

§ 12 İmām Aḥmed-i Ḥanbel raḥimehu'lāhu taʿālā

Sünnet ve cemāʿat- [5] nıñg şeyḫi ve dīn ü devletniñg imāmı irdi. Fütüvveti ol ġāyetde irdi ki oġlı bir kün bu ḥadīs̱ maʿnāsını ayturda ki خمرت [6] طينة ادم بيدى. iligin yiñgidin çıḳarıp irdi. Aḥmed menʿ ḳıldı kim yedu'llāh sözin ayturda öz iligiñg bile işāret ḳılma! Ol kibār-i [7] meşāyıḫ bile ṣoḥbet tutup irdi, ol cümledin Ẕu'n-nūn-i Mıṣrī irdi ve Serī-i Saḳaṭī ve Bişr-i Ḥāfī ve Maʿrūf-i Kerḫī irdi. Baġdād'da [8] Muʿtezile ġalebe ḳılġanda añga teklīf ḳıldılar ki *Ḳurʾān*'nı maḫlūk digey, dimedi. Ve ḳan bolup irdi ve żaʿīf hem, ʿiḳābıñga tarttı-[9] lar ve miñg ḳamçı urdılar, hīç fāyide ḳılmadı
L26 ve hem ol āzār bile ʿālemdin ötti. Bu iş ādemī-zāddın kilür iş imes | ki dīn taḳviyetide [10] ol büzürgvārdın ẓāhir boldı.

§ 13 İmām Mālik ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Anıñg taʿrīfi munça besdür kim bu mezkūr bolġan üç imām muḳābele-[11] side mezheb tüzetipdür ve mesāyil ictihād ḳılıpdur. Ve bu ümmetniñg tört ülüşidin bir ülüşi anıñg mezhebin iḫtiyār ḳılıp-[12] durlar ki
Ü32a bular | arasıda ʿālī-ḳadr meşāyıḫ u ʿulemā bar ikendürler ve ḥālā hem bardurlar ve ʿālemde bu mezheb şāyiʿdür.

P28b L25 didi ki || 26 imām : L'de yok || 27 bu b. : P_8 F_5 $Ü_{14}$ L_2 büzürglük ||
R61a 1 her ni ki : P'de yok | yādımızdadur : L_4 yārdımızdur || 2 mubārek :
Ü31b F ve Ü'de yok | aġzı s. : L_5 aġzınıñg s. || 3 aġzımġa : F_7 aġzıma | yetişti : $Ü_2$ yitüşti | b.birsün: L_7 b.birdi | ʿAlī :Ü'de yok || 4 üzügin: L_7 üzigin | İmām: L'de yok || 5 imāmı i.: L_9 imāmı bar i. | ġāyetde : $Ü_6$ riʿāyetde || 7 ṣ. tutup irdi : L_{12} ṣ. tutuptur || 9 f. ḳılmadı : L_{15} f. bolmadı || 11 m. tüzetiptür: R. m. tüzetipdür || 12 bardurlar: $Ü_1$ bar dururlar | şāyiʿdür : F_{17} $Ü_4$. şāyiʿ || 13 Ḥażret-i İmām ʿA.: P_{23} Ḥażret-i
Ü32a

§ 14 Muḥammed-i Eslem-i Tūsī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

[13]Yegāne-i muṭlaḳ ve muḳtedā-yi ber-ḥaḳ irdi. Anı Lisān-ı Resūl dipdürler ve Şıḥne-i Ḫorāsān bitipdürler. Ve Ḥażret-i İmām ᶜAlī-i Mūsā er-Rižā [14] raḍiya'llāhu ᶜanhu bile kecāvede bir tivede Nīşābūr'ġa kirdi ve İsḥāḳ b. Rāhaveyh tive mehārın tartar irdi. Ve ᶜAbdu'llāh-i Ṭāhir ki vaḳt [15] ḫalīfesi irdi, anıñg ḫıdmetiġa bardı. Añga bār birmedi ve körmedi. Ve ol
P_{29a} işikdin ḳopmadı. Ve cumᶜa küni irdi, didi namāzġa | çıḳsa köreyin. [16] Namāzġa çıḳḳaç ᶜAbdu'llāh'nıñg közi añga tüşkeç bī-ṭāḳat bolup ayaġıġa tüşdi ve tofraḳḳa yüzin ḳoydı ve didi ilāhī siniñg [17] cihetindin mañga iltifāt ḳılmadı ki min yaman bende-min ve mini düşmen tuttı ve min hem siniñg cihetiñgdin kim yaḫşı benderigdür, anı dōst [18] tuttum, çün ikkelesi siniñg üçündür, bu yamannı ol yaḫşı işige ḳıl! Bir ün işitti ki anıñg dōstluġı cihetidin maḳṣūduñga [19] yittiñg. Dünyādın ötkende iski kiz ki altıġa salur irdi, astıġa saldılar ve ḫırḳasını cenāzesi üstige yaptılar. İkki ḳarı [20] ḫatun tam
L_{27} üstide | irdiler ve didiler ki Muḥammed-i Eslem bardı ve dünyāda her nisi bar irdi, alıp bardı.

§ 15 Aḥmed-i Ḥarb ḳaddesa'llāhu sırrehu

[21] Tiñgri żikri añga andaḳ ġālib irdi ki Müzeyyin irni tügini alurda aġzıda Tiñgri atı irdi. Müzeyyin didi kim bir zamān
$Ü_{32b}$ irniñgni | [22] tipretme! Ol didi kim sin öz işiñgge meşġūl bol ki biziñg bu işdin ferāġatımız yoḳtur, irni niçe yirde kisildi. Yaḥyā-i Muᶜāẕ-i [23] Rāzī raḥimehu'llāhu taᶜālā dünyādın öterde vaṣiyyet ḳıldı ki başımnı Aḥmed-i Ḥarb'nıñg ayaġı sarı ḳoyıñg! |

L_{31} § 16 İsrāfīl el-Maġribī raḥimehu'llāhu taᶜālā

F_{58a} [24] Şeyḫu'l-islām ḳuddise sırrehu didi kim | ol Ẕu'n-nūn'-nuñg pīrleridindür. Maġrib'din irdi ve Mıṣr'da pīşvā irdi. Zühd ü tevekkül[25] ü muᶜāmelātda yaḫşı sözleri bar. Fetḥ-i Şaḫref altı yüz yıġaç yol bir suʾāl üçün Mıṣr'ġa barıp andın sordı kim : هل تعذب الاشرار[26] قبل الذلل. Ol üç kün ṣabr tiledi. Üç kündin soñgra didi

L_{26} imāmu'l-cin ve'l-üns imām ᶜA. ‖ 14 bir k.: L_7 bir kiçe k. | bir tivede : L_7 bir tiveġa minip | N. kirdi : L_7 N. kirdiler ‖ 15 ve körmedi : F ve Ü'de yok ‖ 16 ayaġıġa t.: $Ü_8$ ilig ayaġıġa t. | y. ḳoydı : $Ü_9$ y. ḳoyup ‖ 18 yaḫşı... ḳıl : L_{13} yaḫşıġa ḳıl ‖ 19 altıġa : F_{23} $Ü_{13}$ L_{14} astıġa | salur irdi : Ü'de yok | cenāzesi ü.: $Ü_{14}$ cenāze üstiġa ‖ 22 sin...
$Ü_{32b}$ işiñgge: $Ü_1$ sin bir zamān öz işiñge | işiñgge : R işiñge | yoḳtur : $Ü_2$ yoḳ turur ‖ 23
L_{27} v. ḳıldı:L_5 v. ḳılıptur | Aḥmed-i Ḥarb'nıñg:L_5 Aḥmed-i Ḥarb ‖24 didi kim:L'de yok |

kim mañga cevāb ayttılar ki eger ᶜameldin burun s̱evāb revā [27] bolsa,
L$_{32}$ z̤eleldin hem burun ᶜaẕāb revā bolġay. Munı didi ve zaᶜḳa urdı | ve şūrġa
R$_{61b}$ tüşti ve andın soñgra üç kündin artuḳ [1] tirilmedi ve bardı. Şeyḫu'l-islām
ḳuddise sırruhu didi kim ol üç künlük ḥayāt suʾāldın soñgra üç kün cevāb
üçün ṣabr tilegendin irdi, [2] eger fi'l-ḥāl cevāb birse irdi, fi'l-ḥāl barur irdi.

§ 17 Ebu'l-Esved-i Mekkī raḥimehu'llāhu taᶜālā

ᶜAzīzī'niñg ziyāetiġa bardı ve selām ḳıldı ve didi [3] kim siniñg
dōstuñg-min, Ebu'l-Esved. ᶜAzīzī sigrip ḳoptı ve didi ᶜaleyke's-selām niçük-
sin? Ve fi'l-ḥāl özidin ġāyib boldı. Üç ḳatlaġaça [4] bu ḥāl irdi. Ebu'l-Esved
Ü$_{33a}$ bildi kim ᶜAzīzī su ve tofraḳ | iligidin ve insāniyyet rüsūmıdın taşḳarı
çıḳıpdur, anıñg dīdārın ġanīmet [5] tuttı ve ḳayttı.

§ 18 Ebu'l-Esved-i Rāʾī ḳuddise sırruhu

Bādiyede bir kün öz ehliġa ayttı kim bidrūd bol ki min
bardım. Ḳız ḳardaşı maṭhara-[6] sın süt bile toldurdı, ṭahāret vaḳtı maṭha-
rasıdın süt ḳoyıldı. Didi kim mañga sütdin su mühimraḳdur. Ḳayttı daġı
maṭharasın [7] sütdin ḫālī ḳıldı daġı su bile toldurdı. Ṭahāret vaḳtı maṭharadın
su tökülür irdi ve açlıḳ ve susızlıḳ vaḳtı süt. [8]

§ 19 Ebū Yaᶜḳūb-i Hāşimī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Ol dipdür kim hergiz unutman anı kim bayram küni Ẕu'n-nūn
bile kilür irdim. Ḫalāyıḳ ᶜıyd-gāhdın [9] şādmān ḳaytıp irdiler. Ẕu'n-nūn didi
kim bu ḫalḳ şādmāndurlar ki emānetlerin edā ḳılıpdurlar, yaᶜnī Ramażān ṭā-
ᶜatın. [10] Ammā bilmesler ki alardın ḳabūl ḳılıpdurlar, yā yoḳ. Kil bir yan
baralı ve bularġa yıġlalı!

§ 20 Velīd b. ᶜAbdi'llāh es-Saḳḳā raḥimehu'llāhu taᶜālā |

L$_{33}$ Künyeti [11] Ebū İsḥāḳ'dur ve Ẕu'n-nūn'nıñg aṣḥābıdındur.
Ol dipdür ki Ẕu'n-nūn didi kim bādiyede bir ḳara zengī kördüm ki

F$_{58a}$ L$_{31}$ Ẕu'n-nūn'nuñg : Ü$_4$ Ẕu'n-nūn'nıñg || 26 ol : L'de yok | burun : F'de yok || 27 h. bu-
run : L$_{15}$ burun hem ||
R$_{61b}$ P$_{29a}$ L$_{32}$ 1 ḥayāt : F$_5$ ḥayātdın | suʾāldın : R. P$_{14}$ L$_2$ cevābdın, F'e yok || 2
c. birse: F$_5$ c. aytsa || 3 Ebu'l-Esved : F'de yok | ᶜazīzī : L$_5$ ol ᶜazīz | ġāyib boldı : F$_7$
bardı || 4 ᶜAzīzī: Ü$_6$ ᶜAzīz | tofraḳ: P$_{17}$ F$_7$ Ü$_{15}$ L$_6$ tofraġ | iligidin: L$_7$ ilgidin || 6 süt
bile : L$_9$ sütdin | maṭharasın: L$_{10}$ maṭharanı || 6-7 maṭharasıdın... ṭahāret vaḳtı : F'de
Ü$_{33a}$ yok || 7 tökülür : L$_{11}$ tüşer | açlıḳ :Ü$_7$ L$_{11}$ açlıġ, F'de yok | susızlıḳ : L$_{11}$ susuz || 8
anı : P, F ve Ü'de yok || 10 ḳabūl ḳılıpdurlar : L$_{15}$ ḳabūltur | bir yan b. : L$_{15}$ bir

her ķaçan [12] Allāh dise irdi, rengi aķarur irdi. Hem Ẕu'n-nūn
P_{29b} didi | kim her kim Allāh'nı yād ķılsa, ḥaķīķatda andın ṣıfatı ayrılġay. Ebū ʿAbdi'llāh-i Rāzī [13] didi kim Velīd-i Saķķā ķaşıġa bardım ve tiledim faķrda
$Ü_{33b}$ andın suʾālī ķılġay-min. Baş köterdi ve didi kim faķr aňga müsellem- | dür kim anıňg ḫāṭırıġa [14] hergiz Ḥaķ'dın özge kirmeydür ve ķıyāmetde bu sözümnüňg ʿuhdesidin çıķa alur-min. Ẕu'n-nūn ķuddise sırruhu daġı Ḥaķ yādıdın [15] aňga muvāfıķ söz aytıpdur.

§ 21 Fużayl b. ʿİyāż ķaddesa'llāhu taʿālā rūḥahu

Evvelgı ṭabaķadındur ve künyeti Ebū ʿAlī'dür. Anıňg ni yirlig [16] irkenide iḫtilāf bar, Kūfelig dipdürler. Merv ve Bāverd nevāḥīsidin hem şöhreti bar. Ol dipdür ki min Ḥaķ'nı dōstluķ [17] ve sivüglük yüzidin perestiş ķılur-min. Ve şikībālıġım yoķtur ki ķılmaġay-min. Maḥmūd el-Varrāķ dipdür ki :

شعر

تعصى الآله وأنت تظهر حبه   [18] هذا و ربى فى القياس بديع

لو كان حبك صادقًا لاطعته   ان المحب لمن يحب مطيع

Şeyḫu'l-islām ķuddise serruhu didi kim [19] her kim anı bīm yüzidin perestiş ķılur, özin perestiş ķılur ve öz necātı ṭamaʿıġa tiprenür, yoķ maḥabbet ü fermān iṭāʿatıġa. Ve her kim anı ümīd yüzidin [20] perestiş ķılur, ol hem özin perestiş ķılur ve öz tenaʿʿum u rāḥatı tevaķķuʿıġa tiprenür, yoķ ki maḥabbet ü iṭāʿatķa. Min anı bīm ü ümīd bile perestiş [21] ķılmas-min müzdverler dik, anıňg maḥabbeti daʿvāsıġa daġı perestiş ķılmas-min kim
L_{24} perestişī kim anıňg sezāsı bolġay, ʿāciz ķalur-min, belki anı anıňg | fermānı bile perestiş ķılur-min ki dipdür ki ķıl, ķılur-min [22] ve Resūl'nuňg sünnetiniňg maḥabbeti üçün ve öz taķṣīrimġa muʿterif-min. Bir dervīşdin sordılar kim sifle kimdür? Didi ol kim Ḥaķ'nı bīm ü [23] ümīd ile perestiş ķılġay.

zamān b. || 11 aṣḥābıdındur: P_{24} aṣḥābıdur | didi kim : F_{13} didi kim ki, $Ü_{14}$ didi ki
L_{33} ||12 ayrılġay : F_4 ايلغاى || 13 ķaşıġa : F_{14} $Ü_{16}$ ķaşıda | t. faķrda : L_4 t. ki faķīr |
$Ü_{33b}$ ķılġay min : L_4 ķılsam | ḫāṭırıġa : F_{15} $Ü_1$ ḫāṭırıda || 14 kirmeydür : $Ü_1$ kirmegey | sözümnüňg : $F_{15\text{-}16}$ $Ü_2$ L_5 sözümniňg | yādıdın : $Ü_2$ L_6 yādıda || 16 hem : Lde yok | dōstluķ : L_9 dōstlük || 17 sivüglük : L_9 sivgülük (سيولولوك) | min : Ü'de yok | yoķtur... min : L_9 yoķtur ansız | ķılmaġay m.: $Ü_7$ ķılġay m. | şiʿr: R, F, Ü ve L'de yok || 19 bīm : Ü'de yok | fermān iṭāʿatıġa: L_{13} iṭāʿatķa | yüzidin : L'de yok || 19-20 necātı... ve öz : Ü'de yok | maḥabbet... yoķ ki : F'de yok || 20 ve öz : L'de yok | yoķ : L'de yok || 20-21 anı.... ķılmas-min : L'de yok || 21 müzdverler... ķılmas-min : F ve Ü'de yok | kim :L_{15} ki || 22 Resūl'nuňg:F_{22} $Ü_{13}$ L_1 Resūl'nıňg || 22-23 sordılar...
L_{34}

Didiler sin ni nev^{c} bile perestiş ḳılur -sin? Didi anıñ mihr ü sivüglügi mini ^{c}ibādet ü ṭā^{c}atıġa tutar.[24] Fużayl-i ^{c}İyāż ḳuddise sırruhunıñ bir oġlı bar irdi. Dipdürler ki andın mertebede uluġraḳ
Ü$_{34a}$ irdi, atı ^{c}Alī. Bir kün Mescid-i | Ḥaram'da [25] Zemzem yaḳınıda bir ḫ^{v}ānende oḳudı kim : (وترى المجرمين (الآية) Ol işitti ve za^{c}ḳaī urdı ve cān birdi. Şeyḫu'l-islām dipdür [26] kim dōstdın nişān ve ^{c}ārifdin cān. من مات عشقًا فليمت هكذا لا خير فى عشق بلا موت . Ve Fużayl ḳuddise sırruhunıñ vefātı Muḥarrem ayı yüz [27] siksen yittide irdi.

§ 22 Ma^{c}rūf-i Kerḫī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Evvelgı ṭabaḳadındur ve Serī-i Saḳaṭī'nıñ üstādıdur ve
R$_{62a}$ F$_{58b}$ Dā'ūd-i Ṭā'ī ḳuddise sırruhu [1] bile ṣoḥbet tutḳandur. | Ve Dāvūd yüz yitmiş bişde ötüptür ve Ma^{c}rūf ḳuddise sırruhu ikki yüzde. Ol dipdür ki ṣūfī munda mihmān-[2] dur, mihmān taḳāżāsı mīzbānġa cefādur. Mihmān ki edeblıḳ bolġay, muntażır bolġay, yoḳ ki müteḳāżī. Birev andın vaṣiyyet ṭalebi ḳıldı. Ol[3] didi kim : احذر أن لا يراك الله الا فى زى مسكين . Şeyḫu'l-islām didi kim Ma^{c}rūf bir kün ḫ^{v}āher-zādesiġa didi kim çün añga ḫācetiñ bolsa,[4] mindin ant bir! Muṣṭafā ṣalla'llāhu ^{c}aleyhi ve sellem du^{c}āda ayttı kim :
L$_{35}$ اللهم انى أسئلك | بحق السائلين عليك وبحق الراغبين اليك وبحق ممشاى اليك . [5] miniñ bu ġamlarım ḥaḳḳı siniñ sarı. سئل المعروف عن المحبة فقال المحبة ليست من تعليم الخلق انما هى مواهب الحق وفضله . Anıñ ḳabrı Baġdād'dadur [6] ve ḫalāyıḳ ḳıble-i du^{c}āsıdur ki dirler anda du^{c}ā müstecāb bolur.

§ 23 Ebū Süleymān-i Dārānī ḳaddesa'llāhu rūḥahu

Evvelgı ṭabaḳadındur. Atı ^{c}Abdu'r-raḥmān-[7] dur. Şām
Ü$_{34b}$ meşāyıḫıdın. Dārān digen yirdin | ki Dımışḳ'nıñ kintleridindür, ḳabrı hem anda oḳtur. Aḥmed b. Ebi'l-Ḥavārī'nıñ[8] üstādıdur,
P$_{30a}$ Reyḥānetü'ş-Şām. | Ve tārīḫ ikki yüz on bişde ötüptür. Andın sordılar kim ma^{c}rifet-i ḥaḳīḳī nidür? Didi oldur ki ikki dünyāda mu-

didiler sin : Ü'de yok | anıñ : Ü$_{15}$ anı | mihr... sivüglügi : F$_{23}$ Ü$_{15}$ sivüglügi, L$_{4}$
P$_{29b}$ Ü$_{34a}$ sivgülügi | ṭā^{c}atıġa : L$_{4}$ ṭā^{c}atḳa || 25 oḳudı kim : P'de yok || 26 kim : F$_{25}$ Ü$_{2}$ ki | ve ^{c}ārifdin : F$_{25}$ Ü$_{3}$ L$_{7}$ ^{c}ārifdin | cān : Ü'de yok | Fużayl ḳuddise sırruhunuñ v.: L$_{8}$ Fużayl'nıñ ḳuddise sırruhu v. || 27 ṭabaḳadındur : L$_{9}$ ṭabaḳadın ||

R$_{62a}$ 1 ṣ. tutḳandur : Ü$_{6}$ ṣ. tutuptur | ve Dā'ūd... ötüptür : Ü'de yok | ikki y. : Ü$_{6}$ ikki yüzde ötüptür || 2 mihmān : Ü'de yok | edeblıḳ : P$_{19}$ Ü$_{8}$ L$_{12}$ edeblıġ || 3 d. kim : L$_{4}$ didi | añga : Ü$_{10}$ andın || 5 sarı: P'de yok || 7 meşāyıḫıdın : Ü$_{17}$ me-
L$_{35}$ F$_{58b}$ şāyıḫınıñ| Dārān: Ü$_{17}$ Dārānī | yirdin: Ü$_{17}$ L$_{5}$ yirdindür | Dımışḳ'nıñ k.: F$_{6}$ L$_{5}$
Ü$_{34b}$ Dımışḳ k., Ü'de yok | oḳtur: Ü$_{1}$ L$_{5}$ oḳdur || 8 Reyḥānetü'ş-Şām : L'de yok | oldur... ikki : Ü'de yok | dünyāda: L$_{7}$ dünyā | birdin: F$_{8}$ biridin || 9 dipdür ki : L$_{8}$ diptür

rād birdin özge bolmaġay. Ve hem ol dipdür ki bir kitābda oḳup-
min [9] ki Ḥaḳ subḥānehu ve taʿālā dipdür ki : كذب من ادعى محبتى اذا جنه
الليل نام عنى. Ve hem ol dipdür ki vaḳtī ki ʿİrāḳ'da irdim, [10] ʿābid irdim ve
Şām'da ʿārif-min. Bu ṭāyifedin baʿżı dipdürler ki Şām'da anıñ üçün
ʿārif irdi ki ʿİrāḳ'da ʿābid irdi, [11] eger anda ʿābidraḳ bolsa, munda
ʿārifraḳ bolġay irdi. Ve hem Ebū Süleymān dipdür ki : ربما ينكث
الحقيقة فى قلبى اربعين يومًا فلا أذن لها [12] أن تدخل قلبى الا بشاهدين من الكتاب والسنة .
Ve hem ol dipdür kim : اذا بكى القلب من الفقد ضحك الروح من الوجد Aḥmed
b. Ebi'l-Ḥavārī dipdür [13] kim Ebū Süleymān'ġa didim kim ḫalvetde
namāz ḳıldım, andın lez̲z̲et taptım. Sordı kim lez̲z̲etiñgniñ sebebi
L_{36} ni irdi? Didim mini hīç körmedi. [14] Didi ki: | انك لضعيف حيث خطر
لكل شئ صدآء وصدآء نور القلب الشبع Hem ol dipdür kim : بقلبك ذكر الخلق .
Hem-ol dipdür kim : [15] من اظهر الانقطاع الى الله فقد وجب عليه خلع مادونه من رقبته
$Ü_{35a}$ Hem-ol dipdür kim : | ابلغ الاشيآء فيما بين الله وبين العبد المحاسبة

§ 24 Dāvūd b. [16] Aḥmed-i Dārānī raḥimehu'llāhu taʿālā

Ebū Süleymān-i Dārānī'niñ ḳardaşıdur. Ḳardaşı bile ṣoḥbet
tutup irdi. Aḥmed b. Ebi'l-Ḥavārī [17] dipdür kim Dāvūd'dın sordum ki ni dir-
sin ol köñgülni kim añga yaḫşı ün es̲er ḳılġay ? Didi ol köñgül żaʿfı vü
rencūrluġıdın [18] bolġay, añga ʿilāc ḳılmaḳ kirek.

§ 25 İbrāhīm-i Edhem, ḳaddesa'llāhu taʿālā rūḥahu

Evvelgi ṭabaḳadındur. Künyeti Ebū İsḥāḳ ve atı ve nesebi
İbrāhīm b. [19] Edhem b. Süleymān b. Manṣūr el-Belḫī. Mülūkdın irkeni ḫōd
meşhūrdur. Yigitlikte tevbe tevfīḳı taptı. Bir kün avġa baradur irdi, hātifī [20]
nidā ḳıldı ki ay İbrāhīm sini bu iş üçün yaratmaydurlar. Bu sözdin añga
āgāhlıḳ yüzlendi ve mülk terkin ḳılıp bu ṭāyife ṭarīḳını [21] iḫtiyār ḳıldı ve
Mekke'ge bardı ve anda Süfyān-i S̲evrī ve Fużayl-i ʿİyāż ve Ebū Yūsuf-i
Ġasūlī ṣoḥbetiġa yitişti. Ve Şām'da ḥelāl rūzī kesbi [22] üçün nāṭūr-bānlıġ
yaʿnī deşt-bānlıġ ḳılur irdi. Ve añga ḥadīs̲dür ve biyik kerāmāt u ma-

kim | ʿİrāḳ'da : F_9 ʿİrāḳ'ta || 10 dipdürler: L_{10} diptürler | ʿİrāḳ'da: F_{10} ʿİrāḳ'ta || 11 bol-
sa : $Ü_{17}$ L_{11} b. irdi || 13 lez̲z̲etiñgniñ : L_{15} lez̲z̲etiniñ | didim : $Ü_{13}$ didi | hīç k. :
P_{30a} L_{36} P_7 kişi || 16 S. Dārānī'niñ: L_4 S. Dārānī anıñ | t. irdi: $Ü_2$ tutuptur || 17 köñgülni :
$Ü_{35a}$ R كوكلونى || 18 bolġay : Ü'de yok || 19 m. irkeni : P_4 m. irken | yigitlikte : $Ü_8$
L_8 yigitlikde || 20 k. ki: $Ü_9$ k. kim | üçün : F'de yok | ṭarīḳını : $Ü_{11}$ ṭarīḳın |

ḳāmāt ehlidin boldı. Ve tārīḫ yüz altmış [23] bir, yā ikkide Şām'da riḥlet ḳıldı. Birev İbrāhīm-i Edhem bile yoldaş boldı ve hem-rāhlıġı kiçke tarttı.
L_{37} Ayrılurda ol kişi ʿöẕr ḳoldı ki [24] şāyed mindin bī-edeblıġlar vāḳiʿ | boldı irkin ve sin mindin rence bolduñġ irkin? Cevāb birdi kim min sañġa dōst
$Ü_{35b}$ irdim | bu dōstluḳ [25] ʿaybıñġnı mañġa yaptı, dōstluġuñġ cihetidin yaḫşı ḳılasin, yā yaman.

بيت

ويقبح من سواك الفعل عندي   وتفعله ويحسن منك ذاكا

İbrāhīm-i [26] Edhem ve ʿAlī-i Bekkār ve Ḥuẕeyfe-i Merʿaşī ve Selm-i Ḫavvāṣ bir birniñġ yārānları irdiler. Bir biri bile beyʿat ḳıldılar kim nime yimegeyler, tā ḥilliyeti alarġa [27] ṡābit bolmaġay. Çün şübhesiz ḥelāl loḳma tapmaḳdın ʿāciz boldılar, yimekleri az miḳdārġa kildi, didiler ki ol miḳdār
R_{62b} yili ki andın [1] gürīz bolmaġay, bārī şübhe azraḳ bolġay. İbrāhīm-i Edhemniñġ ḥālātı be-ġāyet köptür, bir kitāb bitilse bolur, ammā bu muḫtaṣarda munça ẕikri bile [2] iktifā ḳılıldı.

§ 26 İbrāhīm b. Saʿd el-ʿAlevī ḳuddise sırruhu |

F_{59a} Künyeti Ebū İsḥāḳ'dur. Şerīfdür ve Ḥasanī ve Baġdād
P_{30b} ehlidin. Şām'ġa bardı | ve [3] mutavaṭṭın boldı. *Nefeḥātü'l-üns*'de İbrāhīm-i Edhem naẓīrleridin bitipdürler. Şeyḫu'l-islām dipdür ki miñġ ikki yüzdin artuḳ meşāyıḫnı [4] tanır-min, alardın ikkisi ʿalevī irdi, biri İbrāhīm b. Saʿd, yana biri Ḥamza-i ʿAlevī. İbrāhīm b.Saʿd, Ebu'l-Ḥāriṣ-i Evlāsī'niñġ üstādı [5] irdi. Ebu'l-Ḥāriṣ irādetiniñġ ibtidāsıda öz öyide ḫāygīne yip irdi, yārānlardın ayru. İbrāhīm-i Saʿd ḫıdmetiġa bardı ve İbrāhīm [6] yolda irdi. Uluġ suġa yit-
$Ü_{36a}$ keç İbrāhīm ayaġ suġa ḳoydı ve ḳadem urdı ve | Ebu'l-Ḥāriṣ'ġa ilig uzattı kim ötkergey. Ebu'l-Ḥāriṣ- [7] niñġ ayaġı suġa battı. İbrāhīm didi kim siniñġ
L_{38} ayaġıñġ ḫāygīnedin asılıpdur. Bu söz | bile añġa muṭālebe vü muʾāḫeẕe ḳıldı ol işke. [8] Pes didi kim sin bu iş ṭālibi imes-sin, bar ve ḫalḳdın ʿuzlet tut ve köñġül ferāġatı tilep ḳılur iş tigresige ivrül!

āgāhlıḳ : L_{16} āgāhlıġ || 21 yitişti : $Ü_{12}$ yitüşti | kesbi : Ü'de yok || 24 ve sin... irkin :
L_{37} $Ü_{35b}$ L'de yok | d. irdim : L_1 d. idim | dōstluḳ : $Ü_1$ L_1 dōstluġ || 25 beyt : R, F, Ü ve L'de yok || 26 ḥilliyyeti : F_{25} ḥilliyyetleri || 27 çün : Ü'de yok | ol : L'de yok ||
R_{62b} 1 m. ẕikri b.: F_{27} $Ü_8$ m. ẕikr b., L_7 m. bile || 2 Ḥasanī : $Ü_{10}$ ḫūb | B.
F_{59a} ehlidin: $Ü_8$ B. ilidin || 3 miñġ... meşāyıḫnı: F_2 miñġ ikki yüz meşāyıḫdın artuḳ || 4 ʿalevī irdi : $Ü_{13}$ ʿalevīdürler || 5 ayru : L'de yok || 6 y. irdi : $Ü_{17}$ y. irdi kim || 7

§ 27 [9]Ebu'l-Ḥāriṣ el-Evlāsī rahimehu'llāhu taᶜālā

Atı Feyż b. el-Ḫıżr'dur. İbrāhīm b. Saᶜd-i ᶜAlevī'niñg şāgirdidür. Ol dipdür kim evvel körmekim [10] İbrāhīm b. Saᶜd-i ᶜAlevī'ni mundaḳ irdi kim Evlās'dın ġayr-ı mevsimde Mekke ᶜazīmeti ḳıldım. Yolda üç kişige uçradım. Alardın ikkisi [11] ayrıldılar ve biri ḳaldı ve ol İbrāhīm b. Saᶜd el-ᶜAlevī irdi. Sordı kim sin ḳayan barur-sin? Didim Şām ṭarafı. Didi kim min Lugām [12] taġıġa barur-min, daġı ayrılıştuḳ, ammā dāyim mektūbı mañga kilür irdi. Ve hem ol dipdür kim bir kün İbrāhīm b. Saᶜd bile irdim. Bir çerigçi [13] bir żaᶜīfeniñg işegin tutup irdi. Ol żaᶜīfe bizge istiġāṣe ḳıldı. İbrāhīm-i Saᶜd ol çerigçi bile sözleşti, sözin ḳabūl ḳılmadı. İbrāhīm [14] duᶜā ḳıldı, ol çerigçi yıḳıldı ve ḳopmadı. Min didim sindin ayrılur-min kim şāyed mindin bī-edeblıġī vāḳiᶜ bolġay ve sin müstecābu'd-daᶜve [15] irmiş-sin, mini yaman duᶜā ḳılġay-sin. Didi eymen imes-sin? Didim yoḳ. Pes vaṣiyyet ḳıldı kim ḳıla alġança dünyālikdin az nimege [16] ḳāniᶜ bol! Ve
$Ü_{36b}$ hem ol dipdür ki deryā ḳırağıda aġzın tipretti, nihāyetdin | köp balıġlar ṣaf tartıp añga yüzlendiler. Ḥayālımġa[17] ṣayyādlar kiçti, balıġlar fi'l-ḥāl tarḳadılar. İbrāhīm-i Saᶜd didi kim sin bu iş kişisi imes-sin, bu vādī ḳumıda
L_{39} ança [18] riyāżet tart kim | ecel başıñgġa yitkey. Hem ol dipdür kim bir niçe mesʾele ḥallı üçün ḫıdmetiġa Mıṣr ᶜazīmeti ḳıldım. Min[19] Mıṣr'ġa yitken künniñg burunġı küni Ẕu'n-nūn ᶜālemdin ötüp irdi. Ḳabrı başıġa barıp añga namāz ḳıldım, mini uyḳu iltti, Zu'n-nūn-[20] nı vāḳiᶜada kördüm, müşkil bolġan mesʾelelerimni sordum, barçasıġa cevāb taptım.

§ 28 İbrāhīm b. Sitenbeh-i Herevī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Künyeti Ebū İsḳāḳ-[21] dur. صحب ابراهيم ابن ادهم وكان من اقران أبى يزيد. Ol aṣlen Kirmān'dın irmiş, Herī'de sākin bolġan üçün Herevī dipdürler. Ḳabrı [22] Ḳazvīn'dedür yuzāru ve yuteberreku bihi. Ol dipdür kim İbrāhīm-i Edhem ṣoḥbetiġa yittim, mini delālet

$Ü_{36a}$ L_{38} muṭālebe vü muʾāḫeẕe : $Ü_{2-3}$ muʾāḫeẕe vü muṭālebe ‖ 8 ṭālibi : L_{1} ṭāḳati | ḳılur... tigresige i.: L_{2} kabūl iş tigre i. ‖ 9-10 evvel... ᶜAlevī'ni : L_{4} İbrāhīm'ni evvel körmegin ‖ 11 ayrıldılar : F_{9} ايرديلار ‖ 12 kilür irdi: $Ü_{10}$ kilür | bir kün : Ü'de yok ‖ 13 bir : Ü'de yok | İbrāhīm-i Saᶜd o.: F_{11} İbrāhīm-i Saᶜd bile irdim o. ‖ 15 ḳılġay-
P_{30b} sin : P_{13} ḳılġa-sin | didi: L_{11} didi kim | yoḳ : L'de yok | dünyālikdin : $Ü_{16}$ dünyādın ‖ 16 yüzlendiler : L_{14} yüzlendi | ḫayālımġa | F_{14} ḫayālıma ‖ 17 balıġlar f. : F_{14} balıġlar ṣaf tartıp añga yüzlendi f. | i. sin: F_{15} i. sin didim yoḳ pes vaṣiyyet ḳıldı
L_{39} $Ü_{36b}$ kim ‖ 18 başıñgġa: F_{16} başıñga | yitkey: L_{1} kilgey ‖ 19 yitken k.:L_{2} yitkendin k. | burunġı: F_{17} burunḳı ‖ 20 mesʾelelerimni: F_{18} $Ü_{7}$ mesʾelelerni | barçasıġa: $Ü_{7}$ barça-

tecrīdḳa ḳıldı dünyādın, soñgra delālet [23] kesbġa ḳıldı. Kesb ḳılur irdim ve fuḳarāġa nafaḳa ḳılur irdim. Soñgra didi kim kesbni terk ḳıl ve tevekkülüñgni Tiñgri'ge dürüst it, tā soñgra [24] ṣıdḳ u yaḳīn ḥāṣıl bolġay. Her ni didi, andaḳ ḳıldım. Soñgra bādiyeġa kirmek emr ḳıldı. Bādiyeġa kim kirdim, mañga ṣıdḳ u yaḳīn ü tevekkül [25] müyesser boldı. Añga ʿaẓīm cāhī bar irmiş Herāt'da. Niçe ḥac ḳıldı tevekkül bile. Duʿāsı bu irdi kim :اللهم أقطع رزقى

Ü37a P31a عن اموال اهل هرات وزهدهم فى ،[26] duʿāsı çün müstecāb boldı. | Dipdür | kim niçe künler aç ḳalur irdim. Bāzārdın ötsem irdi, il bir birige aytışur-[27] lar irdi kim bu ol kişidür kim her kün munça ve ança müsteḥaḳlarġa nafaḳa

R63a ḳılur irdi. Ve hem anıñg sözidür kim : من أراد أن يبلغ الشرف [1] كل الشرف فليختر سبعًا على سبع : الفقر على الغنى والجوع على الشبع والدون على المرتفع والذل على العز والتواضع على الكبر والحزن على الفرح [2] والموت على الحياة.|

L40 § 29 **İ b r ā h ī m - i R i b ā ṭ ī** raḥimehu'llāhu taʿālā

İbrāhīm-i Sitenbeh'niñg mürīdidür ve ḳabrı Dere-i zengī

F59b ribāṭıda | ve mevlidi Herāt. [3] Bir ḳatla pīri bile bir seferġa barur irdi. Pīri andın sordı kim siniñg bile hīç maʿlūm bar? Didi kim yoḳ. Yana bir niçe ḳadem barġandın [4] soñgra yana sordı kim siniñg bile hīç maʿlūm bar? Didi yoḳ. Yana bir pāre yol barġandın soñgra pīr olturdı ve ayttı yaḫşı iḥtiyāṭ [5] ḳıl, sinde zādeī tüşe dik, yā hīç cins maʿlūmdın nime bar kim ayağım ağırlıḳ ḳıladur, bara alman. Ol iḥtiyāṭ ḳılġandın soñgra [6] didi kim bir niçe naʿleyn şirāki bar. Pīri ayttı, ḥālā ḫōd añga iḥtiyācıñg yoḳtur. Didi yoḳ. Didi, taşla kim maʿlūmdur. Ol taşladı kerh [7] yüzidin ve muntaẓır irdi kim naʿleyniniñg şirāki üzülgey, tā añga serzeniş ḳılay. İmdi ki üzüldi, ilig uzattı kim anı savurup [8] taşlaġay, kördi kim bir yañgı şirāk-ı naʿleynī yanında turupdur. Barça yol bu nevʿ idi. Pīr didi kim :[9] كذا من عامل الله تعالى على الصدق |

Ü37b § 30 **İ b r ā h ī m - i U ṭ r ū ş** raḥimehu'llāhu taʿālā

Şeyḫu'l-islām ḳuddise sırruhu dipdür kim ol müteʾ-

ġa || 21 aṣlen : Ü'de yok || 22 mini : Ü'de yok || 23 kesbġa : F_{20} $Ü_{12}$ L_7 kesbḳa | kesbni t.: L_8 kesb t. | tevekkülüñgni : L_8 tevekkülni | Tiñgri'ge : Ü'de yok || 24 her... didi : Ü'de yok | bādiyeġa kirmek : $Ü_{14}$ bādiye kizmek | kirdim: $Ü_{15}$ kizdim ||

Ü37a 25 müyesser b.: F_{23} $Ü_{15}$ ḥāṣıl b | cāhī... irmiş : L_{10} cāy irmiş || 26 ötsem irdi : $Ü_1$ ötsem || 27 munça ve ança : $Ü_2$ ança ve munça ||

R63a F59b 3 maʿlūm : Ü'de yok | niçe ḳadem : F_2 pāre yol, $Ü_8$ mükerrer || 4

L40 P31a yana s.: $Ü_8$ sordı | bile:L'de yok | maʿlūm: L_4 maʿlūmuñg | didi yoḳ : P_6 $Ü_9$ didi kim yoḳ | yana sordı... soñgra :F'de yok || 5 yā: F ve Ü'de yok, L_5 yana |bara alman :

eḫḫirlerdindür. Ol dipdür ki ṣūfīniñg rekvesi [10] avuçıdur ve yastuġı ḳolı ve ḫazīnesi oldur, yaᶜnī Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālā. Şeyḫu'l-islām ḳuddise sırruhu didi kim her kişi muñga nime artursa, [11] işī öz ileyige ḳoyġay kim anıñg bile dermānde bolġay. Ve İbrāhīm-i Ḫavvāṣ ḳuddise sırruhu didi :

شعر

لقد وضح الطريق اليك حقًّا   [12] فما احد بغيرك يستدل

فان ورد الشتآء فانت كهف   وان ورد الصيف فانت ظل

L41 § 31 İbrāhīm I eṣ-Ṣayyād el-Baġdādī raḥimehu'llāhu taᶜālā

30[31^v]Künyeti Ebū İsḥāḳ'dur. Maᶜrūf-i Kerḫī bile ṣoḥbet tutuptur. Maᶜrūf ḳuddise sıruhu añga digendür ki faḳrın lāzım tut ve ḳorḳma bu cihetdin. [14] Anıñg meẕhebi tecrīd ü inḳitāᶜ irkendür. Cüneyd ḳuddise sırruhu dipdür ki ol bir kün Serī-i Saḳaṭī ḳaşıġa kildi, bir pāre ḥaṣīrni özige [15] izār ḳılıp irdi. Serī, aṣḥābıdın birige didi kim on diremġa anıñg üçün bāzārdın bir cübbe alġay. Daġı didi kim ay Ebū İsḥāḳ, [16] kilgil ki minde on direm bar irdi kim siniñg üçün bu cübbeni satḳun alıldı. İbrāhīm didi kim faḳr ehli bile oltumur-sin [17] ve on direm ẕaḫīre ḳılur-sin ve anı kiymedi.

§ 32 İbrāhīm-i Ācurī-i Ṣaġīr raḥimehu'llāhu taᶜālā

Anıñg daġı künyeti Ebū İsḥāḳ'dur. Cerīrī ve Ebū [18] Aḥmed-i Maġāzilī didiler kim yahūdī anıñg ḳaşıġa kildi ve didi kim eger mañga bir nime körsetseñg kim andın İslām dīni şerefin öz milletimġa [19] bilsem,
Ü38a müslimān I bolayın. İbrāhīm didi kim çın ayta-sin? Ol didi çın aytadur-min. Didi ridāñgnı mañga bir! Anıñg ridāsın öz ridāsıġa [20] çırmap dāşlıġ otġa taşladı ve anıñg kiniçe dāşḳa kirip alıp çıḳtı. Anıñg ridāsıġa otdın āsīb tigmeydür irdi ve [21] yahūdīniñg ridāsı anıñg içinde köyüp irdi. Yahūd bu işni körgeç müslimān boldı.

R ve L_6 bara'lman ‖ 7 s. ḳılay : F_4 $Ü_{16}$ L_8 s. ḳılġay I savurup : $Ü_{16}$ yaşurup ‖ 8
Ü37b kördi... bir: F_5 kördi kim, L_9 kördi bir I barça... idi: Ü'de yok I bu: L'de yok I idi:
F_5 irdi ‖ 10 didi kim: $Ü_3$ dipdür ki I artursa: F_7 arttursa, $Ü_4$ آريتوسه L_{13}
L41 اريتورسا ‖ 11 didi : F_8 $Ü_5$ L_4 didi kim I şiᶜr : R, F, Ü ve L'de yok ‖ 13 Maᶜrūf-i Kerḫī... tutuptur : Ü'de yok I Maᶜrūf d.: $Ü_8$ Maᶜrūf-i Kerḫī ‖ 15 ay : Ü'de yok ‖ 16 minde : $Ü_{12}$ mañga I s. alıldı : L_6 s. aldım ‖ 17 daġı künyeti : L_8 künyeti daġı ‖
Ü38a 19 bilsem : $Ü_{17}$ بولسام I ol d. : $Ü_1$ ol didi kim I ridāñgnı I L_{11} رداينكى I ridāsıġa : L_{11} ردايىغه ‖ 20 otġa : F_{10} $Ü_2$ L_{12} otḳa I o. taşladı L_{12} o. saldı ‖ 21 ya-

P_{31b} § 33 İbrāhīm-i Ācurī-i Kebīr | rahimehu'llāhu ta'ālā
Cüneyd kuddise sırruhu [22] didi kim ʿAbdūn-i Zeccāc'dın işittim kim İbrāhīm didi kim: |

L_{42}

بيت

لان ترد الى الله عز وجل همك ساعة خير لك ما طلع عليه الشمس

§ 34 Feth b. ʿAlī [23] el-Mavṣılī kaddesa'llāhu sırrehu
Mavṣıl mütekaddim ve büzürg meşāyıhıdındur. Bişr-i Hāfī kuddise sırruhu anıñg nazīrleridindür. Bişr-i Hāfī'din yitti yıl burunrak [24] ikki yüz yigirmide dünyādın ötüptür. Bu nevʿ kim kurbān bayramıda kördi kim halāyık kurbānlar kıladurlar. Didi ilāhī bilür-sin ki ança [25] nimem yoktur ki siniñg üçün kurbān kılgay-min, cānımnı sañga kurbān kılayın, dip barmağın boğzıga tarttı ve yıkıldı. Çün başıga [26] kildiler, āhır bolup irdi ve boğzıda yaşıl hat. Bir kün Bişr-i Hāfī öyige bardı ve didi kim yigülük bolsa, kiltür! Yigülük kiltürdiler, [27] ança ki matlūbı idi, yidi, kalğanını çırmap köterdi. Birev körüp didi kim Feth'ni dirler ki
R_{63b} mütevekkillerniñg imāmıdur ānek zelle [1] bağladı. Bişr kuddise sırruhu didi
$Ü_{38b}$ kim ol sizge örgetedür kim tevekkül | dürüst bolğandın soñgra hīç ziyānı yoktur. Şeyhu'l-islām kuddise sırruhu [2] dipdür kim tecrīd dürüst bolsa, mülk-i Süleymān maʿlūm imes ve tecrīd dürüst bolmağan bolsa, yiñgniñg iligdin artuğluğı maʿlūmdur [3].

§ 35 Feth b. Şahref el-Mervezī kuddise sırruhu
Künyeti Ebū Naṣr'dur. Kaptan kiyer irdi, sipāhīler dik. Ahmed-i Hanbel dipdür ki Horāsān'dın Feth dik [4] çıkmadı. On üç yıl Bağdād'da irdi, Bağdād'dın kūt yimedi, Entākiyye'din anıñg üçün kiltürürler irdi. Nezʿ hāletide öz özi [5] bile bir söz dir irdi. Kulak
F_{60a} saldılar, bu sözni dir irdi kim : الهى اشتد شوقى اليك | فعجل قدومى عليك

hūdīniñg : $Ü_4$ yahūdnıñg | körüp irdi : F_{11} köyüp || 22 beyt : R, F, Ü- ve L'de yok ||
L_{42} 23 k. s. anıñg : L_2 kuddise sırruhunuñg || 24 yigirmide : $Ü_{10}$ yigirmede | ötüptür : $Ü_{10}$ ötüp || 25 boğzıga : $Ü_{13}$ L_5 boğazıga || 26 boğzıda : $Ü_{14}$ L_5 boğazıda | y. hat : L_5 y. hat bar irdi | ö. bardı : $Ü_{14}$ ö. yitti | ve didi : Ü'de yok | yigülük... kiltür : Ü'de yok || 27 matlūbı i.: L_7 matlūb i. | mütevekkillerniñg : Ü16 mütevekkillerni ||

R_{63b} 1 Bişr : $Ü_{17}$ L_8 Bişr-i Hāfī | yoktur : F_{24} yok turur || 2 d. bolsa : L_{10} dürüst ve | artuğluğı : F_{25} artukluğı || 3 kaptan: F_{19} haftān | Horāsān'dın : F_{25} $Ü_5$ Ho-

L_{43} Anı yurda yaşıl ḫaṭ bile [6] baᶜżı ᶜużvıda | bitilgen kördiler kim : الفتح الله Şeyḫu'l-islām ḳuddise sırruhu didi kim İbrāhīm-i Ḥarbī didi kim min ol vaḳt ḥāżır irdim, ol [7] ḫaṭnı kördüm, ottuz üç ḳatla anğa namāz ḳıldılar, her ḳatla cemāᶜat ottuz minğ çağlıġ kişi.

§ 36 Bişr b. Ḥāriṣ b. ᶜAbdi'r-raḥmān ḳaddesa'llāhu sırrehu

[8] Evvelġı ṭabaḳadındur. Anınğ hem künyeti Ebū Naṣr. Dirler ki Merv vilāyetidindür. Bağdād'da sākin boldı, anda dünyādın ötti, tārīḫ ikki yüz [9] yigirmide çehār-şenbe küni Muḥarrem ayınınğ on ikkiside. Ol vaḳt ki *Ḳur'ān*'nı maḫlūk dimekninğ fitnesi boldı, ol öyidin çıḳmadı. [10] Ve Aḥmed-i Ḥanbel ayaḳ ilgeri ḳoydı. Anğa didiler ki dīn nuṣreti üçün ve
$Ü_{39a}$ ehl-i sünnet | taḳviyeti üçün niçük çıḳıp söz aytmas-sin? Ol didi [11] heyhāt Aḥ-med-i Ḥanbel peyġamberler maḳāmında turuptur, kim anınğ dik ayta alġay, manğa ol ṭāḳat yoḳtur. Ol dipdür kim : [12]
ما اعظم مصيبة من فاته الله عز وجل

§ 37 Şaḳīḳ b. İbrāhīm-i Belḫī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Evvelġı ṭabaḳadındur ve künyeti Ebū ᶜAlī'dür. Ol ṣāḥib-rāy ikendür, sonğra [13] ṣāḥib-i ḥadīs boluptur. Ḥātim-i Aṣamm anınğ pīri ve üstādıdur. Ve İbrāhīm-i Edhem ḳuddise sırruhu bile ṣoḥbet tutuptur. Ol dipdür [14] kim min ḳılġan günāhdın ise, ḳılmaġan günāhdın köprek ḳorḳar-min ki ḳılġan günāhnı bilür-min ki ni ḳılıp-min ve ḳılmaġan günāhnı bilmen ki [15] ni ḳılġumdur. Ve hem ol dipdür kim : اصحب الناس كما تصحب النار خذ منفعتها واحذر أن تحرقك. Ve hem anınğ sözidür kim tevekkül [16]
L_{44} oldur kim könglünğ ārām tutḳay, anınğ | bile kim Ḥaḳ sininğ bile vaᶜde ḳılıpdur. Ḳabrı Belḫ'dedür. Baᶜżı dipdürler kim anı Ḫuttelān'da [17] şehīd ḳıldılar, yüz yitmiş törtte ve ḳabrı anda oḳtur.

§ 38 Dāvūd el-Belḫī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Ḫorāsān'nınğ | müteḳaddimīn meşāyıḫıdındur. [18] İbrāhīm-i Edhem ḳuddise sırruhu dipdür kim Kūfe bile Mekke arasıda

rāsān'da | anınğ : L'de yok | kiltürürler irdi : F_{27} $Ü_{6}$ kiltürdiler || 5 bir : L'de yok |
F_{60a} L_{43} yurda : $Ü_{8}$ كوردا || 6 ᶜużvıda: F_{1} ᶜużvnı,$Ü_{9}$ L_{15} ᶜużvını | d. kim: L_{1} didi || 7 her... cemāᶜat : L'de yok | m. çağlıġ : F_{2} m. kişi çağlıġ || 8 anınğ hem : Ü ve F'de yok | künyeti : F_{3} $Ü_{13}$ künyetini | dirler ki : $Ü_{13}$ dirler irdiler | M. vilāyetidindür : L_{4} M. vilāyetidin || 9 yigirmide :$Ü_{14}$ yigirmede | *Ḳur'ān*'nı:L_{5} *Ḳur'ān*'nınğ| dimekninğ: $Ü_{16}$ dimek | f. boldı :L_{6} f. peydā boldı || 10 ayaḳ : F_{5} $Ü_{17}$ L_{6} ayaġ | a. didiler : $Ü_{17}$ dirler
$Ü_{39a}$ | çıḳıp: $Ü_{1}$ L_{7} ḥaḳīḳat | a. sin: L_{7} a. siz | ol: L'de yok || 11 ol: Ü'de yok ||13 üstādıdur :
L_{44} P_{31b} L_{11} üstādı ikendür || 14 köprek: Ü'de yok || 15 ni :L'de yok || 16 s. bile :P_{24} sininğ |

birev bile yoldaş boldum. Şām namāzın ḳılġandın soñgra oñg ḳolı sa-rıdın [19] bir kūze su ve bir ayaġ aş ẓāhir boldı, özi hem içti, mañga hem bir-di. Bu sözni ṣāḥib-i āyāt u kerāmāt meşāyıḫdın birige ayttım. [20] Ayttı
Ü$_{39b}$ ay ferzend, ol miniñg ḳardaşım Dā'ūd'dur ve anıñg vaṣfıda | sözler ayttı kim meclis ehli yıġladılar. Andın sonra mindin sordı [21] kim sañga ni örget-ti? Didim İsm-i aᶜẓam. Didi mezkūr ḳıl! Didim kim ol miniñg köñglümde andın ᶜaẓīmraḳdur ki tilge kiltüre alġay-[22] min.

§ 39 Bişr-i Ṭaberānī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Ṭaberiyye meşāyıḫıdındur, be-ġāyet uluġ ve ṣāḥib-i kerāmāt. Añga dipdürler kim meşāyıḫ dip-[23] dürler kim tā Bişr Ṭaberistān'dadur, biziñg ḫāṭırımız Rūm sarıdın eymendür. Anıñg ḳulları bar irdi, barın āzād ḳıldı. Oġlı didi [24] kim ay ata, bizni müflis ḳıldıñg. Didi bu şükrāneġa mundaḳ ḳıldım ki Tiñgri taᶜālā öz dōstları köñglige mini mundaḳ salıpdur [25].

§ 40 Ḳāsım-i Ḥarbī ḳaddesa'llāhu sırrehu

كان فى حاله مسدداً ومن اسباب الدنيا مجرداً. Bişr-i Ḥāfī ḳuddise sır-ruhu anıñg ziyāretiġa barur irdi. Bir kün ol [26] bīmār boldı. Bişr-i Ḥāfī ᶜiyādetiġa bardı. Başı astıda bir kirpiç irdi ve yanı astıda bir pāre būriyā.
L$_{45}$ Çıḳḳandın soñgra hem - sāyeler ayttılar | [27] kim ottuz yıldur kim hem-sāyemizdür, hergiz bizge iẓhār-i iḥtiyāc ḳılmadı.

§ 41 Ḥāriṣ b. el-Esed el-Muḥāsibī ḳuddise sırruhu

R$_{64a}$ Evvelġı ṭabaḳadındur. [1] Künyeti Ebū ᶜAbdi'llāh'dur. Me-şāyıḫ ᶜulemāsıdındur. Ẓāhir ᶜulūmı ve bāṭın ᶜulūmıġa cāmiᶜ. Ve añga taṣnīf bar. Aṣlı Başralıḳdur ve Baġdādlıġlarnıñg [2] pīridür. Ve Baġ-dād'da dünyādın barıpdur, tārīḫ ikki yüz ḳırḳ üçde. Ol dipdür ki :
Ü$_{40a}$ من صحح باطنه بالمراقبة والاخلاص زين الله ظاهره بالمجاهدة واتباع السنة .[3] | Ve hem ol
F$_{60b}$ dipdür kim : من لم يهذب نفسه بالرياضات الايفتح له السبيل الى سنن المقامات [4] |

P$_{32a}$ ḳabrı Belḫ'dedür: L'de yok | dipdürler kim : L$_1$ diptürler || 18 d. kim : P$_1$ dip kim | ḳılġandın : Ü'de yok | oñg : L$_4$ on (اون) || 19 ayaġ : L$_4$ ayaḳ || 20 v. sözler : L$_6$
Ü$_{39b}$ vaṣf ayturlar | m. ehli : L$_7$ m. اول || 21 sañga : Ü'de yok | d. kim ol : F$_{16}$ Ü$_2$ L$_8$ didim ol | tilge : L'de yok | kiltüre alġay : L$_8$ kiltür-alġay || 22 dipdürler : L$_9$ dip-türler | 22-23 kim... kim: Ü'de yok || 24 bizni : Ü$_6$ biziñg || 25 كان... مجرداً : F'de yok || 26 ayttılar : F$_{21}$ aytı ||

R$_{64a}$ L$_{45}$ 1 Başralıḳdur : F$_{23}$ Ü$_{15}$ Başralıġdur || 2 pīridür : L$_4$ pīri || 5 üstādı

§ 42 Ebū Turāb-i Naḫşebī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Evvelgı ṭabaḳadındur. Atı ᶜAsker b. el-Ḥaṣīn. Ḫorāsān meşāyıḫınıñg ecillesidindür. Fütüvvet ü zühd ü tevekkülde[5] Ebū Ḥātim-i ᶜAṭṭār-i Baṣrī ve Ḥātim-i Aṣamm-i Belḫī bile ṣoḥbet tutuptur. Ebū ᶜAbdi'llāh-i Cellā ve Ebū ᶜUbeyd-i Busrī'niñg üstādı ve pīridür. Ebū Turāb ḳuddise sırrıhu [6] üç yüz rekve-dār bile bādiyeġa kirdi. Ebū ᶜAbdi'llāh-i Cellā ve Ebū ᶜUbeyd-i Busrī ikev anıñg bile ḳaldılar, özge barça ḳayttılar. Ol dipdür kim [7] اذا تواترت على احدكم النعم فليبك على نفسه فقد سلك غير طريق الصالحين . Ve Ebū Turāb ḳuddise sırruhu bādiyede namāzġa turġanda semūm yili anı [8] köydürdi, ikki yüz ḳırḳ bişde, ol yıl ki Ẕu'n-nūn ḳuddise sırruhu dünyādın ötti.

§ 43 Ebū Ḥātim-i ᶜAṭṭār ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Ebū Turāb-i Neḫşebī'niñg[9] aḳrānıdındur, Ebū Saᶜīd-i Ḫarrāz'nıñg üstādı. Dipdürler kim : كان ابو حاتم العطار ظاهره ظاهر التجار وباطنه
L$_{46}$ باطن الابرار. Ve [10] dipdürler ki evvel kişi kim işāret ᶜilmidin söz ayttı, | ol irdi. Ol dipdür ki : السياحة بالقلوب

§ 44 Serī b. Muġallis es-Saḳaṭī ḳaddesa'llāhu rūḥahu

[11] Künyeti Ebu'l-Ḥüseyn'dür. Seyyidü'ṭ-ṭāyife Cüneyd ḳuddise sırruhunuñg üstādıdur ve Baġdādlıġlarnıñg şeyḫi ve pīri. Ḥāriṣ-i Muḥāsibī ve Bişr-i Ḥāfī aḳrānı-[12] dındur ve Maᶜrūf-i Kerḫī şāgirdidür.
Ü$_{40b}$ Alar kim bu ṭāyife- | din ikinçi ṭabaḳadındurlar, ekṣer nisbetni añga dürüst ḳılurlar. Cüneyd [13] ḳuddise sırruhu dipdür kim :
P$_{32b}$ ما رأيت اعبد من السرى | اتت عليه سبعون سنةً ما رأى مضجعًا الا فى علة الموت . Ve hem Cüneyd dipdür kim bir kün [14] Serī öyige kirdim, öyin olturup süpürür irdi ve bu beytni oḳup yıġlar irdi kim :

نظم

لا فى النهار ولا فى الليل لى فرح ، [15]فلا أبالى أطال الليل أم قصرا

Hem kiçe ve hem kündüz irür min maḥzūn
Ḫᵛāhī ḳısḳa miniñg tünüm ḫᵛāh uzun

Ü$_{40a}$ ve pīridür : Ü$_5$ pīr ve üstādıdur || 6 ikev : L$_{10}$ ikelesi || 8 yıl : Ü'de yok || Ebū
L$_{46}$ Ḥātim-i ᶜAṭṭār : Ü$_{11}$ Ebū ᶜAṭṭār || 9 üstādı : L'de yok || 11 Baġdādlıġlarnıñg : L$_2$

Ve hem Serī dipdür kim [16] : بداية المعرفة تجريد النفس للتفريد للحق Cüneyd ḳuddise sırruhu dipdür kim bir kün Serī ḫıdmetiġa kirdim, maṅga bir iş buyurdı. Ol işni [17] ser-encām ḳılıp kildim, miniṅg iligimge bir pāre kāġız birdi, anda bu bitiglig irdi :

شعر

سمعت حاديًا يحدو فى البادية ويقول أبكى وما يدريك ما يبكينى

18 أبكى حذار أن تفارقينى وتقطعى حبلى وتهجرينى

Tārīḫ ikki yüz illig üçde Ramażān ayınıṅg üçide se-şenbe [19] küni dünyādın ötti.

§ 45 ᶜAlī b. ᶜAbdi'l-ḥamīd el-Ġażā'irī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Müteḳaddimīn meşāyıḫdındur. [20] له الاحوال البديعة والأعمال الرفيعة

L47 و كان يعد من الأبدال. Ol dipdür kim Serī ḳuddise sırruhu işigin ḳaḳtım. | İşittim kim, dir irdi : اللهم من شغلنى عنك فاشغله بك عنى [21] Anıṅg bu duᶜāsınıṅg bereketidin Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālā maṅga ḳırḳ ayaḳ ḥac naṣīb ḳıldı. |

Ü41a § 46 Ebū Caᶜfer-i Semmāk *ḳaddesa'llāhu taᶜālā rūḥahu*

Ol Baġdād-[22] lıḳdur. Serī-i Saḳaṭī'niṅg meşāyıḫıdın. Münzevī ve münḳaṭiᶜ ve müteᶜabbid ikendür. Cüneyd ḳuddise sırruhu dipdür kim Serī'din işittim kim didi, [23] bir kün Ebū Caᶜfer-i Semmāk kildi, kördi kim miniṅg ḳaşımda cemᶜī olturup irdiler, turdı ve olturdı ve didi : يا سرى صرت مناخ البطالين ve yandı. [24] Ve ol cemāᶜatnıṅg ictimāᶜın maṅga pesend ḳılmadı.

§ 47 Aḥmed-i el-Ḫażraveyh el-Belḫī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Evvelġı ṭabaḳadın-[25] dur. Künyeti Ebū Ḥāmid. Ḫorāsān meşāyıḫınıṅg büzürgleridindür. Ebū Turāb-i Naḫşebī ve Ḥātim-i Aṣamm bile ṣoḥbet tutuptur ve İbrāhīm-i [26] Edhem ḳuddise sırruhunı

Ü40b Baġdādlarnıṅg || 12 Maᶜrūf-i Kerḫī ş.: Ü17 Maᶜrūf ş. | nisbetni : Ü1 nisbeti, L4 nisbet || 14 süpürür : L6 süpürüp | naẓm: R, F, Ü ve L'de yok || 15 hem Serī :
P32b Ü'de yok || 16 işni : R, P4 işini || 17 ḳ. kildim : L10 ḳ. kirdim | pāre kāġız : F10
F60b Ü9 kāġız pāre, L11 pāre | anda: Ü10 L11 aṅga || 18 ikki... üçde: F12 Ü12 ikki yüz
L47 üçde | 21-22 Baġdādlıḳdur : F15 L2 Baġdādlıġdur || 22 münḳaṭiᶜ ve müteᶜabbid i.: L3 müteᶜabbid ve münḳaṭiᶜ i. || 23 o. irdiler : L4-5 olturuptturlar | d. ki : F16 d. kim,

körüptür. Ol didi kim İbrāhīm-i Edhem didi kim: التوبة هى الرجوع الى الله بصفآء السر. Bāyezīd bile Ebū Ḥafṣ-i [27] Ḥaddād'nıñg naẓīrleridindür. Ḥac seferide Ebū Ḥafṣ'nı ziyāret ḳıldı Nīşābūr'da ve Bāyezīd'ni Bisṭām'da. Ebū Ḥafṣ'dın sordılar kim bu ṭāyifedin [1] kimni büzürgvārrek kördüñg? Didi Aḥmed-i Ḫażraveyh'din büzürgvārrek körmedim, himmetde ve aḥvāl ṣıdḳıda. Birev andın[2] vaṣiyyet ṭalebi ḳıldı, didi kim: أمت نفسك حتى تحييها Ve hem ol dipdür kim : الطريق واضح والحق لايح والداعى قد أسمع فما التحير [3] بعد هذا الا من العمى. Tārīḫ ikki yüz ḳırḳda Belḫ'de dünyādın ötti, yuzāru ve yuteberreku bihi.

R64b

§ 48 Yaḥyā b. Muʿāẕ-i Rāzī ḳaddesa'llāhu [4] taʿālā rūḥahu |

Ü41b
L48

Evvelgı ṭabaḳadındur. Künyeti Ebū Zekeriyyā ve laḳabı Vāʿiẓ. Yūsuf b. el-Ḥüseyn-i Rāzī ḳuddise sırruhu | dipdür ki yüz yigirmi [5] şeyḫga yitip-min ve ʿulemā ve ḥükemā ve meşāyıḫka müşerref bolup-min, Yaḥyā-i Muʿāẕ'dın sözge ḳādirraḳ körmey-min. Ol dipdür ki [6]: انكسار العاصين أحب من صولة المطيعين Hem anıñg sözidür kim : صدق المحبة العمل بطاعة المحبوب . Ol dipdür ki zāhidler dünyā ġurebāsı-durlar ve [7] ʿārifler āḫiret ġurebāsı. Ve hem ol dipdür ki maḥabbetniñg ḥaḳīḳatı oldur kim luṭf bile artmaġay ve cefā bile öksümegey. Tārīḫ ehli [8] dipdürler kim Yaḥyā-i Muʿāẕ Belḫ'ḳa bardı ve anda iḳāmet ḳıldı, müddetdin soñgra Nīşābūr'ġa kildi ve anda dünyādın ötti, ikki yüz [9] illig sikkizde.

F61a

§ 49 Ḫalef b. ʿAlī | ḳaddessa'llāhu taʿālā rūḥahu

P33a

Ol Baṣra'dın irdi, Yaḥyā-i Muʿāẕ ḳuddise sırruhu bile ṣoḥbet tutup irdi. Ol [10] didi ki bir kün Yaḥyā-i Muʿāẕ | ṣoḥbetide irdim. Birevge vecd vāḳiʿ boldı. Birev Şeyḫ'din sordı kim bu kişige ni vāḳiʿ boldı? Şeyḫ [11] didi kim Tiñgri sözin işitti, vaḥdāniyyet köñglige keşf boldı ve insāniyyet ṣıfatı maḥv boldı.

§ 50 Bāyezīd-i Bisṭāmī ḳaddesa'llāhu taʿālā esrārehu

[12] Evvelgı ṭabaḳadındur. Atı Ṭayfūr b. ʿĪsā. Aḥmed-i

L'de yok || 25 Ebū Ḥāmid: F_{17} Ebū Ḥāmid'dür | büzürgleridindür: $Ü_7$ büzürgleridin || 27 Nīşābūr'da: R, F ve Ü'de yok | Ebū Ḥafṣ'dın s. : L_{10-11} birev Ebū Ḥafṣ'dın sordı ||

Ü41a

R64b
Ü41b
L48

1 büzürgvārrek : L_{11} büzürgrek || 2 vaṣiyyet ṭ.: L_{12} naṣīḥat ṭ || 4 yigirmi : $Ü_2$ yigirme || 5 ve ḥükemā : Ü'de yok || 6 o. dipdür : P_{22} o. dipdürler || 7 ʿārifler : $Ü_5$ ʿārif || 8 Belḫ'ḳa : $Ü_7$ anda | anda i.: L_5 müddetī anda i. || 9 ş.

Ḫa żraveyh ve Ebū Ḥafṣ ve Yaḥyā-i Muᶜāẕ ve Şaḳīḳ-i Belḫī'ni körüp irdi.
Ol rāy aṣḥābıdın [13] irdi, ammā aṅga bir velāyet işiki açıldı kim anda
meẕheb pedīdār bolmadı. Bāyezīd ḳuddise sırruhu namāz ḳılsa irdi,
Ü$_{42a}$ kögsiniṅg süṅgek-[14] leridin ḳaᶜḳaᶜa çıḳar | irdi, Tiṅgri taᶜālā ḳorḳunçıdın
ve şerīᶜat taᶜẓīmidin. Bāyezīd nezᶜ vaḳtıda didi kim : الهی ما ذکرتك الا عن
غفلة وما خدمتك الا عن فترة . [15] Bu sözni didi ve bardı. Ebū Mūsā, Bāyezīd
L$_{49}$ ḳuddise sırruhunıṅg şāgirdi didi kim | Bāyezīd didi [16] kim Allāhu taᶜālānı
tüş kördüm. Sordum ki Bār-Ḫudāyā yol saṅga ni nevᶜdür? Didi kim özüṅg-
din kim öttüṅg, maṅga yittiṅg. Anı ötken-[17] din soṅg tüş kördiler, ḥālın
sordılar. Didi mindin sordılar ki ay ḳarı, ni kiltürüp-sin? Didim dervīş
pādṣāh [18] işikige barsa, andın sormaġaylar ki ni kiltürüp-sin, sorġaylar ki ni
kirek? Tārīḫ ikki yüz altmış birde ᶜālemdin ötti. Dirler [19] ki Nīşābūr'da
ᶜİrāḳiyye digen ᶜacūzeī irdi, işiklerge yörüp suʾāl ḳılur irdi. Ötkendin soṅg-
ra andın sordılar kim ḥālıṅg [20] nidür? Ol didi, mindin sordılar ki ni kiltürüp-
sin? Didim āh barça ᶜömr mini bu işikke ḥavāle ḳılurlar irdi kim Tiṅgri bir-
gey, [21] imdi mindin soradurlar ki ni kiltürüp-sin? Cevāb kildi ki çın aytur,
aṅga ivrüşmeṅg!

§ 51 Şeyḫ Ebū ᶜAlī-i Sindī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

[22] Şeyḫ Rūzbihān-i Baḳlī ḳuddise sırruhu *Şaṭḥiyyāt* şerḥide
dipdür kim ol Bāyezīd'niṅg üstādlarıdındur. Bāyezīd ḳuddise sırruhu dip-
dür kim min [23] Ebū ᶜAlī'din fenā ᶜilmini tevḥīdde örgenür irdim, ol mindin
El-ḥamdu ve Ḳul huva'llāh'nı.

§ 52 Ebū Ḥafṣ-i Ḥaddād ḳuddise sırruhu |

Ü$_{42b}$ Evvelġı ṭabaḳadındur. Atı [24] ᶜAmr b. Seleme. Nīşābūr'
nıṅg kintleridindür. Ebū ᶜOṣmān-i Ḥīrī'niṅg üstādı. ᶜĀlem yegānesi
irkendür. Şāh Şucāᶜ-i Kirmānī aṅga [25] nisbet dürüst ḳılur.
قال بعض المشايخ اعطى الجنيد الحكمة واعطى شاه الكرماني الوجود واعطى ابو حفص الاخلاق
واعطى ابو يزيد الهيمان. [26] Ebū Ḥafṣ, Aḥmed-i Ḫa żraveyh bile Bāyezīd'niṅg
refīḳı irdi ve ᶜAbdu'llāh-i Mehdī-i Bāverdī'niṅg şāgirdidür. Ol

tutup irdi : Ü$_9$ ş. tutuptur || 10 didi k.: F$_1$ Ü$_9$ ayttı k. | s. kim : Ü$_8$ s. ki |
F$_{61a}$ Ü$_{42a}$ ni... boldı : L$_9$ ni boldı || 14 d. kim: L$_{14}$ didi || 15 şāgirdi : F$_6$ Ü$_3$ şāgirdi irdi ||
16 yol : Ü'de yok | didi kim : P$_7$ didi || 8 ᶜālemdin ö.: Ü$_8$ dünyādın ö. || 19 i.
L$_{49}$ yörüp : Ü$_9$ i. barıp || 20 ol didi: Ü$_{11}$ didi ki, L$_6$ didi kim || 21 soradurlar : R$_{21}$ P$_9$ Ü$_{13}$
soradur | Şeyḫ : F ve L'de yok || 23 ᶜilmini : L$_{10}$ ᶜilmin || 24 Nīşābūr'nıṅg k.: L$_{12}$
Ü$_{42b}$ L$_{50}$ Nīşābūr k. | Şāh : L'de yok || 26 ḫ. edebi : L$_1$ ḫ. edebiniṅg || 27 Baġdād'ḳa : Ü$_6$ L$_1$
Baġdād'ġa | yitişti : F$_{18}$ tüşti, Ü$_7$ yitüşti | i. ḳıldı : F$_{18}$ aṅga istiḳbāl ḳıldı ||

L_{50} diı dür kim ẓāhir | ḥüsn edebi, [27] bāṭın ḥüsn edebiniñ ᶜunvānıdur. Ḥacġa
bə urda Baġdād'ḳa yitişti, Cüneyd ḳuddise sırruhu istiḳbāl ḳıldı. Ebū
R_{65a} Ḥafṣ ḳuddise sırruhu müsin irdi, mürīd-[1] leri başı üstide kölege ḳılıp
ayaġ üstige turup irdiler. Cüneyd aṣḥābḳa didi ki mülūk ādābın örgenip-siz?
Eger örgenmey-siz, [2] körüñ, örgeniñ! Ẓāhir yüzidin edeb asramaḳ Tiñ-
ri'niñ dōstlarıġa, bāṭın yüzidin edeb asramaḳtur Tiñri'ge. Ebū Ḥafṣ [3] dip-
dür ki her kim, her vaḳtda efᶜāl u aḥvālın kitāb ve sünnet mīzānı bile vezn
ḳılıp rāst ḳılmaġay, ol kişini ir dimes -biz. [4] Ve hem ol dipdür ki :
الفتوة اداء الانصاف وترك مطالبة الانتصاف. Ve dünyādın ötkenini tārīḫ ikki yüz
altmış törtde, baᶜżı altmış [5] yittide dipdürler.

§ 53 Ebū Muḥammed-i Ḥaddād ḳaddesa'llāhu taᶜālā rūḥahu

P_{33b} Ebū Ḥafṣ'nıñ mürīdleridindür. Ebū Ḥafṣ aña | buyurdı kim
$Ü_{43a}$ timürçilik [6] ḳıl ve ḥāṣıl ḳılġanıñnı dervīşlerġa maḫfī üleş ve | andın
taṣarruf ḳılma ve öz yimegiñ üçün suʾāl ḳıl! Niçe vaḳt andaḳ ḳıldı. [7]
Ḫalāyıḳ anıñ ṭaᶜnıġa til uzattılar ki ḥırṣ körüñ ki bā-vücūd-i kesb-i suʾāl
hem ḳılur. Çün ᶜāḳıbet maᶜlūm ḳıldılar ki ḥālı ni nevᶜ [8] imiş, il ḳaşıda aña
ḳabūl peydā boldı. Ebū Ḥafṣ didi kim çün ḥālıñdın il vāḳıf boldılar, imdi
suʾāl sañа ḥarām boldı [9], kesb ḳılġandın oḳ ḳūt ḳıl!

§ 54 Ẓālim b. Muḥammed ḳuddise sırruhu

F_{61b} Meşāyıḫ büzürgleridin irdi. | Atı ᶜAbdu'llāh. Atıġa taġayyür
birip Ẓālim ḳoydı. [10] Dir irdi ki mindin ki hergiz bir pesendīde bendelıġ
kilmemiş bolġay, | pes ẓālim bolġay-min, yaᶜnī özümge. Ve ol Ebū Caᶜfer-i
Ḥaddād'nıñ [11] şāgirdidür. Ol dipdür ki her kim tilese ki bu yol aña
açılġay, üç işke müdāvemet ḳılsun : Ḥaḳ yādı bile ārām tutmaḳ ve ḫalḳ-[12]
dın ḳaçmaḳ ve az nime yimek.

R_{65a} 1 üstide : $Ü_8$ üstige | üstige : L_2 üstide | örgenip s.: L_3 ögrenip mü s. || 2 kö-
rüñ :L_4 körüp | y. edeb asramaḳtur : L_5 y. asramaḳ || 4 d.ötkenini :$F_{22}Ü_{14}L_7$ d. ötkeni
$Ü_{43a}$ | törtde : L_7 törtte || 5 dipdürler : $Ü_{15}$ dipdür, L_8 diptürler | mürīdleridindür : L_{8-9}
mürīdleridindür irdi | timürçilik : F_{24} $Ü_{17}$ timürçilıḳ || 6 dervīşlerġa : $Ü_{17}$ L_9 der-
vīşlerge, F_{24} dervīşlerige | andın : Ü'de yok || 7 ḥırṣ : $Ü_2$ ḥırṣnı | ḥırṣ... suʾāl :
L_{11} bā-vücūd-i kesb-i ḥırṣ körüñ ki suʾāl | çün : Ü'de yok | ḥālı : F_{26} L_{12} ḥāl ||
9 ḳılġandın : L_{13-14} ḳılġanıñdın | taġayyür b. : $Ü_7$ taġyīr b. || 10 bir : Ü'de
F_{61b} yok | bendelıġ : F_1 $Ü_7$ bendelıḳ | özüme : F_1 özüñge وزونکا ||
P_{33a} 12 Cüneyd.... ḳılıpdur : P'de yok || 13 z. bardı : $Ü_{14}$ z. barıp || 14 özümiz : $Ü_{16}$

§ 55 Ebū Müzāḥim-i Şīrāzī ḳaddesa'llāhu rūḥahu

Fāris meşāyıḫıdındur. Cüneyd ve Şiblī bile münāḳare ḳılıptur. Çün [13] maᶜrifetde söz aytsa irdi, meşāyıḫ andın ḳorḳarlar irdi. Büzürgvār, ṣāḥib-i ḥadīs̱ irdi. Ebū Ḥafṣ ziyāetiġa bardı. Ebū Ḥafṣ'ġa [14] bir niçe direm yitip irdi. Aṣḥāb didiler ki bu diremlerni bireli kim mustaraḥlarnı arıtsunlar. Şeyḫ didi kim munı özümiz ḳılıp-biz, [15] yana birevge arıtmaġın buyurmaḳ ni? Yaᶜnī özümiz arıtmaḳ kirek ve yitken fütūḥnı dervīşler işige ṣarf ḳılmaḳ
Ü$_{43b}$ kirek.[16] İşkel meşġūl irdiler kim birev yitip Şeyḫ'ḳa didi kim özüñgni yu ve ḫırḳa kiy ki Şeyḫ Ebū Müzāḥim Fāris'din yitişti. Şeyḫ didi ki eger hem ol[17] Ebū Müzāḥim'dür ki min körüp-min, bola alur ki mini uş mundaḳ oḳ körgey. Şeyḫ Ebū Müzāḥim yitişti, bu ḥālnı körgeç selām birdi ve yalañgaç-[18] lanıp muvāfaḳatıġa alar kirgen yirge özin salıp işke meşġūl boldı. Ebu'l-Ḥüseyn Ḳuşçı Ṣūfī raḥimehu'llāhu dipdür kim : من ذل فی [19] نفسه رفع الله قدره ومن عز فی نفسه اذله الله فی أعین عباده. Ebū Bekr-i Varrāḳ ḳuddise sırruhu dipdür ki bu iş birevniñg işidür kim Tiñgri [20] taᶜālā üçün mezbelelerni cān bile süpürmiş bolġay.

§ 56 ᶜAbdu'llāh-i Mehdī-i Bāverdī ḳuddise sırruhu

Bu ṭāyifeniñg büzürgleridindür. Ebū Ḥafṣ-i [21] Ḥaddād ḳuddise
L$_{52}$ sırruhunuñg üstādıdur. Ebū Ḥafṣ evvel | Bāverd'ḳa bardı ve bu ᶜAbdu'llāh burun timürçi irdi, munuñg ḳaşıda şāgirdlik [22] ḳılur irdi. Ve ᶜAbdu'llāh'nıñg ᶜālem işin terk ḳılıp bu işke kirmekige sebeb bu irdi ki bir kün timürçilik ḳılur irdi ve timürni kūrede [23] ḳızıtıp irdi. Nā-bīnāyī ötüp barur irdi, işitti ki bu āyetni oḳur ḳim : الملك يومئذ الحق للرحمن Ḳızıġan timür ilgidin tüşti [24] ve ḥāl añga müteġayyir bolup bī-ḫōd ilig urup ol ḳızıġ timür-
Ü$_{44a}$ ni ilig bile yirdin köterdi. | Şāgird bu işni körüp bī-hūş bolup [25] yıḳıldı. Şāgirdḳa didi kim sañga ni boldı? Öz ilgide ol ḳızıġan timürni kördi, didi çün miniñg sırrım āşkār boldı, ḳutuldum. [26] Dükkānnı ber-hem urdı ve bu yolġa kirdi.

L$_{51}$ özimiz || 15 b. ni : L$_7$ buyurmaġ nidür | özümiz : Ü$_{16}$ özimiz || 16 yitişti : Ü$_2$ yitüşti
Ü$_{43b}$ || 17 oḳ : F, Ü ve L'de yok | yitişti : Ü$_4$ yitüşti || 19 dipdür ki: L'de yok || 21
P$_{33b}$ L$_{52}$ Bāverd'ḳa : P$_{18}$ Ebī Verd'ġa | şāgirdlik : F$_{12}$ şāgirdlıġ, Ü$_{12}$ L$_1$ şāgirdlıḳ || 22 timürçilik : F$_{13}$ Ü$_{14}$ L$_3$ timürçilıḳ || 23 الملك...للرحمن : F'de yok || 24 ḳızıġ : F$_{14}$ Ü$_{17}$ L$_5$ ḳızıḳ | şāgird : L$_5$ şāgirdi || 25 āşkār : L$_7$ āşkārā || 26 dükkānnı : L$_7$
Ü$_{44a}$ dükkānını | kirdi : Ü'de yok ||

§ 57 Ḥamdūn-i Ḳaṣṣār ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Evvelgı ṭabaḳadındur. Künyeti Ebū Ṣāliḥ. Melāmetiyye'niñ şeyḫ [27] ve imāmıdur. Nīşābūr'da melāmet ṭarīḳın ol neşr ḳıldı. Evvel mesᵓele ki andın ᶜİrāḳ'ḳa ilttiler, Sehl-i ᶜAbdu'llāh-i Tusterī ve Cüneyd
R_{65b} didiler kim eger [1] revā bolsa irdi ki Aḥmed-i Mürsel ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve
P_{34a} sellemdin soñgra | peyġamberī bolġay irdi, ol bolġay irdi. Ol ᶜālim ve faḳīh irdi. S̱evrī [2] meẕhebi bar irdi. ᶜAbdu'llāh-i Mubārek'niñ üstādıdur. Eslem b. el-Ḥüseyn-i Bārūsī ve Ebū Turāb-i Naḫşebī ve ᶜAlī-i Naṣrābādī bile ṣoḥbet tutup irdi. [3] Ebū Ḥafṣ-i Ḥaddād'nıñ refīḳleridindür. Tārīḫ ikki yüz yitmiş birde dünyādın ötti, Nīşābūrda. Ḳabrı Ḥīre'dedür. Ol dipdür ki öz [4] nefsimni firᶜavn nefsiġa fażl ḳoymas-min, ammā öz köñglümni
L_{53} anıñ köñglige fażl ḳoyar-min. | Hem anıñ sözidür kim: [5] من نظر فى سير السلف عرف تقصيره وتخلفه عن درجات الرجال. Ve hem ol dipdür ki: من رايت فيه خصلة من الخير فلا تفارقه فانه يصيبك من بركاته .

§ 58 Ebu'l-Ḥüseyn-i Bārūsī[6] ḳaddesa'llāhu sırrehu

Atı Eslem'dür ve künyeti Ebū ᶜİmrān. Nīşābūr meşā-
$Ü_{44b}$ yıḫınıñ ḳudemāsındındur. Ḥamdūn-i Ḳaṣṣār-| nıñ üstādları-[7] dındur. Müstecābu'd-daᶜve irdi, ol dipdür ki: لايظهر على احد شئ من نور الايمان الا باتباع السنة ومجانبة البدعة وكل موضع ترى فيه [8] اجتهاداً ظاهراً بلا نور فاعلم أن ثمة بدعة خفية.

§ 59 Manṣūr b. ᶜAmmār ḳaddesa'llāhu sırrehu

Evvelgı ṭabaḳadındur. Künyeti Ebu's-Serī. Baᶜżı Merv'din dip-[9] dürler, baᶜżı Bāverd'din. Anı tüşte kördiler, sordılar ki ḥālıñ ni? Didi
F_{62a} kim | Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālā yitinçi kökte minberī ḳoydurdı ve mañga [10] didi, ᶜālemde mindin aytur irdiñ, munda mañga ayt ve miniñ ferişteleremġa ayt! Bir ḳatla bir yigit anıñ iligide tevbe ḳılıp irdi, yana tevbe sındurup [11] ᶜiṣyān sarı māyil boldı. Ol añga didi ki mundın özge cihet bilmen ki yolnı ḳattıġ kördüñ ve hem-rāh az, melūl bolduñ, ḳayttıñ. [12]

R_{65b} 2 tutup irdi : L_{13} tutuptur || 3 refīḳleridindür : L_{14} refīḳıdındur | ikki.... birde : L_{14} ikki yüz yitmişde || 4 köñglige : $Ü_{13}$ köñgliġa || 8 Merv'din : L'de
L_{53} yok || 9 ḥ. ni: $Ü_5$ ḥ. nidür, L_7 ḥ. ni irdi | kökte : $Ü_5$ kökde || 10 miniñ : F ve Ü'de
F_{62a} $Ü_{44b}$ yok | ferişteleremġa : L_9 ferişteleremge | iligide : $Ü_6$ ḳolıda | t. ḳılıp irdi : L_9 t. ḳıldı || 11 ḳattıġ: $Ü_8$ L_{10} ḳattıḳ | bolduñ ve ḳayttıñ : $Ü_8$ bolup ḳayttıñ || 12 aḳrānıdındur : L_{12} aḳrānıdın || 13 ol dipdür : F'de yok | ᶜināyet : L_{14} ᶜināyetdür || 14

§ 60 Aḥmed b. el-ᶜĀṣım-i Enṭākī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Evvelgı ṭabaḳadındur. Künyeti Ebū ᶜAlī'dür. Bişr-i Ḥāfī ve Serī-i Saḳaṭī ve Ḥāriṣ-i Muḥāsibī aḳrānıdındur. Dipdür-[13]ler Fu żayl-i ᶜİyā ż'nı körüptür ve Aḥmed b. Ebi'l-Ḥavārī'niñg üstādlarıdındur. Ol dipdür, her ᶜamelniñg imāmı ᶜilmdür, her ᶜilmniñg imāmı ᶜināyet. [14] Ve hem ol dipdür ki Allāhu taᶜālā aytur ki : انما اموالكم و اولادكم فتنة ونحن نستزيد من الفتنة Ve biz ol fitneni köprek tiler-biz. Ve hem ol [15] dipdür ki : لصبر من اول الرضا

L54 Ü45a § 61 Muḥammed b. Manṣūr eṭ-Ṭūsī ḳuddise sırruhu !

Ol Baġdād'da irmiş, ṣūfī ve muḥaddiṣ. ᶜOṣmān b. Saᶜīd-i Dārimī'niñg ve[16] Ebu'l-ᶜAbbās-i Masrūḳ'nıñg ve Ḥaddād'nıñg ve Ebū Sa-ᶜīd-i Ḫarrāz'nıñg ve Cüneyd ḳaddesa'llāhu esrārehumnıñg üstādı irmiş. Ebū Saᶜīd-i Ḫarrāz ḳuddise [17] sırruhu dipdür ki Muḥammed-i Manṣūr'-dın fakr ḥaḳīḳatın sordılar. Didi ki: السكون عند كل عدم والبذل عند كل وجود Ve hem Muḥammed-i Manṣūr bir yirde [18] söz aytadur irdi, bu ṭāyife sözidin. Hemānā ki söz Melāmetiyye ẕikriġa yitti, birev ayttı kim Melāmetiyye sözi biziñg şānımız imes, [19] biz bu sözniñg kimi bolur-biz? Muḥammed-i Manṣūr cevāb birdi kim : عند ذكر الصالحين تنزل الرحمة Fi'l-ḥāl yaġın tuttı ve gūyā ki bulıt yoḳ [20] irdi.

§ 62 ᶜAlī-i ᶜAkkī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Hem bu ṭāyifedindür. Mekke'de mücāvir irdi. Yaḫşı sözleri ve muᶜāmelesi bar. Şeyḫu'l-islām andın sözler [21] naḳl ḳılıpdur.

§ 63 Ḥātim-i Aṣamm ḳaddesa'llāhu sırrehu

Evvelgı ṭabaḳadındur. Künyeti Ebū ᶜAbdi'r-raḥmān. Ḫo-rāsān meşāyıḫınıñg ḳudemāsıdındur. Şaḳīḳ-i Belḫī bile [22] ṣoḥbet

P34b tutupdur ve Aḥmed-i Ḫa żraveyh'niñg üstādıdur. Tārīḫ I ikki yüz yittide Belḫ nevāḥīside ᶜālemdin ötti. Dirler ki aṣamm imes irdi [23] ve bir emrī vāḳiᶜ boldı ki anı Aṣamm didiler. Meşāyıḫ kitābın oḳuġan ol keyfiyyetni maᶜlūm ḳılur. Ol dipdür ki : اذا اردت [24] أن تعصى

L54 Ü45a aytur ki: L14 diptür I ve biz... tiler-biz : L'de yok I tiler : Ü16 پیلار II 18 ṭāyife: L'de yok I hemānā... söz : F9 Ü6 hemānā söz, L5 hemānā ki I şānımız i.: L6 şānımızda i. II 19 b. biz : Ü7 b. miz I gūyā ki : F10 Ü8 gūyā II 21 ḳılıpdur : F11 ḳılıp durur I meşāyıḫınıñg: Ü12 meşāyıḫını II 22 a. imes irdi : F13 L1 a. irmes irdi II 23

. مولاك فاعصه فى موضع لا يراك Ve hem ol dipdür ki her kim bu yolğa
Ü$_{45b}$ kirer, tört ölümni özige tutmak kirek : | موت ابيض [25] ve ol karın açlığıdur, ve موت اسود ve ol halk īẕāsığa ṣabr kılmakdur, ve موت احمر
L$_{55}$ ve ol nefs muḫālefetidür, | ve موت اخضر ve [26] ol ḫırkağa yurunlar tikmekdür. Andın sordılar ki kaydın nime yir-sin? Didi ki : والله خزاين السموات والارض ولكن [27] المنافقين لا يفقهون.

§ 64 Aḥmed b. Ebi'l-Ḥavārī kaddesa'llāhu sırrehu

Evvelgı ṭabakadındur ve Dımışk ehlidin. Künyeti Ebu'l-Ḥasan.
R$_{66a}$ Ve Ebū Süleymān-i [1] Dārānī ve ᶜAbdu'llāh-i Nibācī ve ol zamānnıñg köp meşāyıḫı bile ṣoḥbet tutup irdi. Ve Muḥammed b. Ebi'l-Ḥavārī, anıñg kardaşı, zühd ü takvāda anıñg [2] bile tiñglik kılur irdi. Ve oğlı ᶜAbdu'llāh dağı ol zamānnıñg zühhādıdın irdi ve atası Meymūn müteverriᶜler ve ᶜāriflerdin. Ve alarnıñg [3] ḫānvādesi zühd ü takvā ḫānvādesi irdi. Ve Cüneyd kuddise sırruhu anıñg bābıda dipdür kim : احمد بن ابى الحوارى ريحانة الشام Ol dipdür [4] ki dünyā mezbeleīdür, itler mecmaᶜı. Ve itdin öksük ol kişi ki andın yırak barmas, neyüçün ki it ḥācetin ki mezbeledin alur kiter ve anı [5] siver, kişi hīç ḥāl bile andın ayrılmas.

§ 65 Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫubeyk-i Sābık el-Enṭākī kaddesa'llāhu sırrehu

Evvelgı ṭabakadındur ve künyeti Ebū Muḥammed. Ṣūfiyyeniñg zühhādıdındur[6]. Aṣlı Kūfī'dür, ammā Enṭākiyye'de mukīm
Ü$_{46a}$ bolur irdi. Ve Taṣavvuf'da Süfyān-i S̱evrī ṭarīkıda | irdi kim anıñg şāgirdleri bile ṣoḥbet tutuptur [7]. Ol dipdür ki tört nimedür ki andın gürīz yoktur: Köz ve til ve köñgül ve hevā. Közüñgni asra ki her ni ki Ḫudāy-i taᶜālā pesend kılmağay, añga[8] bakmağay ve tiliñgni asra ki bir nime dimegey ki Ḫudāy-i taᶜālāğa anıñg ḫilāfı köñglüñgde ẓāhir bolğay ve köñglüñgni asra ki hīç müslimānnıñg ḥıkdı[9] ve ğıllı anda bolmağay ve hevāñgnı asra ki hīç

P$_{34b}$ Ü$_{45b}$ didiler : Ü$_{15}$ birler || 25 açlığıdur : L$_{14}$ açlığdur || 26 tikmekdür : F$_{16}$ tikmektür || 27 Ebu'l-Ḥasan: P$_6$ Ü$_6$ Ebu'l-Hüseyn ||,

R$_{66a}$ L$_{55}$ 2 tiñglik : L$_5$ tiñglikī || 3 ḫānvādesi : Ü$_{10-12}$ ḫānevādesi || 4 neyüçün : Ü$_{13}$ niçün || 5 kaddesa'llāhu sırrehu : R ve P'de yok, Ü$_{15}$, L$_{10}$ kuddise sırruhu | Ebū Muḥammed : L'de yok | zühhādıdındur : Ü$_{16}$ zühhādıdur || 6 m. bolur irdi : L$_{11}$ m.
Ü$_{46a}$ bolup irdi | ṣ. tutuptur : L$_{12}$ ṣ. tutup irdi || 7 pesend : Ü$_3$ pesendīde | 8 dimegey : F$_{25}$ digey | Ḫudāy... anıñg : Ü$_4$ Ḫudāy-i taᶜālānıñg | köñglüñgde : F$_{26}$ Ü$_4$ tilde | ẓ. bolğay : L$_{14}$ ẓ. bolmağay | 8-9 ki hīç.... asra : L'de yok || 9 sa-

nā şāyestḳa māyil bolmaġay. Vaḳtī ki sinde bu tört ḫaṣlet bolmaġay, kül
L_{56} başıñġġa savur | [10] ki bed-baḫt bolduñġ.

§ **66** Sehl b. ᶜAbdi'llāh-i Tusterī ḳaddesa'llāhu sırrehu

İkkinçi ṭabaḳadındur, bu ḳavmnıñġ küberāsıdın ve bu
ṭāyifeniñġ ᶜulemāsıdın. İmām-i [11] Rabbānī ki iḳtidāġa şāyestedür. Künyeti
F_{62b} Ebū Muḥammed. Aḥvālda ḳavī ve sözde | żaᶜīf dipdürler. Ẕu'n-nūn ḳuddise
sırruhnıñġ şāgirdidür. Öz [12] ṭaġayısı Muḥammed-i Sevvār bile ṣoḥbet tu-
tupdur. Ve Cüneyd ḳuddise sırruhunıñġ aḳrānıdındur ve andın burunraḳ,
tārīḫ ikki yüz siksen üçde Maḥarrem [13] ayıda ᶜālemdin ötüpdür, siksen yaş-
da. Ol dipdür ki : اول هذا الأمر علم لايدرك وآخره علم لا ينفذ Ve hem anıñġ sözi-
dür kim : مادمت تخاف [14] الفقر فأنت منافق Ve ol dipdür ki dervīşī ki anıñġ
köñġlidin ilniñġ iligidin nime almaġnıñġ çüçükligi kitmemiş bolġay, [15] an-
$Ü_{46b}$ dın felāḥ kilmegey. Ve hem ol dipdür ol | āyet tefsīride ki : ان الله يأمر
بالعدل والاحسان ᶜadl oldur ki loḳmada refīḳnıñġ [16] inṣāfın birgey-sin ve iḥsān
ol ki loḳmada evvelirak körgey-sin. Ve hem ol dipdür kim şeyṭān
uyuḳlaġandın ki aç bolġay, ḳaçar. [17]

§ **67** ᶜAbbās b. Ḥamza-i Nīşābūrī ḳuddise sırruhu

Bu ṭāyifeniñġ uluġlarıdındur. Künyeti Ebu'l-Fażl. Ẕu'nnūn
ḳuddise sırruhu bile ṣoḥbet tutupdur. İkki yüz [18] siksen sikkizde
P_{35a} Rebīᶜü'l-evvel ayıda dünyādın ötüptür, | Cüneyd ḳuddise sırruhudın
burun. Anıñġ ceddi Ebū Ḥafīd dipdür kim ol Ẕu'n-nūn [19] ḳud-
dise sırruhudın naḳl ḳılıpdur kim : لو علموا ما طلبوا هان عليهم ما بذلوا
L_{57} Hem ol naḳl ḳılıpdur | ki : كيف لا ابتهج بك سروراً وقد ما بدلوا اخطر ببالك حين
رزقتنى الاسلام. Yana [20] bir rivāyetde حين جعلتنى من أهل التوحيد kilipdür.

§ **68** ᶜAbbās b. Yūsuf eş-Şiklī ḳuddise sırruhu

Anıñġ künyeti daġı Ebu'l-Fażl- [21] dur. Ḅaġdādlıġdur. Ol
dipdür kim her kişiniñġ meşġūllıġı Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālā bilendür, andın
sormamaḳ kirek. [22]

L_{56} vur: $Ü_7$ savurur || 10 ṭ. ᶜulemāsıdın: L_2 ṭāyife ᶜulemāṣınıñġ || 11 Ebū Muḥammed :
$Ü_{46b}$ F_{28} $Ü_{10}$ Ebū Aḥmed || 13 M. ayıda || L_5 M. ayı : 16 inṣāfın b. : $Ü_2$ inṣāfı b. |
uyuḳlaġandın : $Ü_3$ uyuġandın, L_{10} uyḳulaġandın || 18. R. ayıda : L_{13} R. ayı | Ebū
F_{62b} Ḥafīd : Ü'de yok || 20-21 Ebu'l-Fażl'dur : F_{10} Ebu'l-Fażl durur || 21 Baġdādlıġdur :
L_{57} F_{11} Baġdādlıḳdur | bilendür : F_{11} L_2 biledür | andın : L'de yok | Şiᶜr : R, F, Ü ve
$Ü_{47a}$ L'de yok || 23 Kirmānşāhī'niñġ : $Ü_{16}$ Kirmānşāh'nıñġ || 25 Nīşābūrluġ : F_{15} $Ü_2$

شعر

اشتغلت قلبی عن الدنیا ولذتها فأنت والقلب شئ غیر مفترق

وما تتابعت الأجفان عن سنة الاوجدتك بین الجفن والحدق 23

§ 69 ʿAbbās b. Aḥmed-i Şāʿir-i Rūmī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Anıñg hem künyeti Ebu'l-Fażl'dur. Şām meşāyıḫınıñg yegānesidür. Ebu'l-Muẓaffer-i Kirmānşāhī'niñg şāgirdi-[24] dür. Şeyḫu'l-islām dipdür ki min bir kişi körüp- min ki anı körüptür ve ol kişi
Ü47a Şeyḫ | Ebu'l-Ḳāsım Bū Seleme-i Ebīverdī'dür.

§ 70 Ebū Ḥamza-i Ḫorāsānī [25] ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Üçünçi ṭabaḳadındur ve dipdürler ki Nīşābūrluġ ikendür. ʿİrāḳ meşāyıḫı bile ṣoḥbet tutuptur [26] ve Cüneyd ḳuddise sırruhu aḳrānıdındur ve Ebū Turāb-i Naḫşebī bile hem ṣoḥbet tutupdur. Ve Ebū Saʿīd-i Ḫarrāz ḳuddise sırruhunıñg refīḳı irkendür[27] ve zamān meşāyıḫınıñg cevānmerdleridin irmiş. Ve ikki yüz toḳsanda dünyādın ötti. Cüneyd ve
R66b Nūrī'din burun ve Ebü Saʿīd-i Ḫarrāz [1] ve Ebū Ḥamza-i Bağdādī'din soñg-ra. Bir kün Rey mescidide pāytābeī tiledi, birev anıñg allıġa debīḳī saldı. Bir pāytābelıġın yırtıp [2] ayaġıġa çırmadı ve artuġın taşladı. Birev didi ki ʿacāyib iş ḳıldıñg, bu nefīs cinsni satsañg irdi, niçe pāytābelıḳ ḥāṣıl [3] irdi. Didi kim لا اخون المذهب min mezhebde ḫıyānet ḳılmas-min. Şeyḫu'l-
L58 islām dipdür ki : التصوف والتصرف لایکون [4] yaʿnī Taṣavvuf bile | taṣarruf cemʿ bolmaslar,dünyānı dıñg tutmaḳ ve añga ḳıymet ḳoymaḳ, irni Taṣavvuf'dın, ḳılnı ḫamīrdin çıḳarġan dek [5] çıḳarur. الدنيا بدرة ولنا فيها عبرة yaʿnī dünyā bir kisekdür ve ol kisekdin biziñg naṣībimiz bir gerd.

§ 71 Ebū Ḥamza-i Baġdādī ḳaddesa'llāhu sırrehu

[6] Üçünçi ṭabaḳadındur, atı Muḥammed b. İbrāhīm'dür. Serī-i Saḳaṭī ve Bişr-i Ḥāfī bile ṣoḥbet tutupdur ve alarnıñg aḳrānıdındur. Ebū Turāb-i [7] Naḫşebī bile seferde refīḳlıḳ ḳılıpdur. Ebū Bekr-i

Nīşābūrluḳ || 26 aḳrānıdındur : L_9 aḳrānıdın irmiş | hem : F, Ü ve L'de yok | r. irkendür : $Ü_4$ r. ikendür || 27 d. ötti : L_{11} d. ötüptür ||

R66b 1 birev : F_{18} bir kişi, $Ü_7$ ve bir kişi || 2 ʿacāyib : L_{13} ʿaceb | pāytābelıḳ : $Ü_9$ L_{14} pāytābelıġ || 3 ḳılmas-min : L_{15} ḳılmas || 4 bolmaslar : F_{20} $Ü_{12}$
P35a bolmas | ḫamīrdin : P_{16} ḫamīr | ç. dek : F_{21} $Ü_2$ ç. dik || 6 Bişr-i Ḥāfī : Ü'de yok |

Ü$_{47b}$ Kettānī ve H̱ayr-i Nessāc | ve ġayrehumā andın ḥadīs̱ rivāyet k̤ılurlar. İkki yüz siksen tok̤k̤uzda [8] dünyādın ötti, Cüneyd ve Ebū Ḥamza-i H̱orāsānī'din burunrak̤ ve Ebū Saᶜīd-i H̱arrāz'dın soñgrarak̤. Ol dipdür kim : لولا الغفلة [9] لمات الصديقون من روح ذكر الله Ve hem ol dipdür kim : حب الفقراء شديد ولا يصبر عليه الا الصديقون. Bir k̤atla Ṭarsūs'da añga [10] ᶜaẓīm k̤abūl vāk̤iᶜ boldı, ḫalāyık̤ anıñg sarı yüz k̤oydılar. Söz es̱nāsıda bir söz didi ve ᶜavām ol sözniñg maᶜnāsıġa yitmey anı [11] ḥulūl ve zındīk̤aġa nisbet birdiler ve merdūd k̤ıldılar, ulaġların talap ol yirdin iḫrāc ittiler. Çün Ṭarsūs'dın çık̤tı, [12] bu beytni ok̤udı kim :

شعر

لك فى قلبى المكان المصون كل عتب على فيك يهون

§ 72 Ḥamza b. ᶜAbdi'llāh el-ᶜAlevī k̤uddesa'llāhu sırrehu

Künyeti Ebu'l-K̤āsım'dur [13] سافر فى البادية على التوكل سنين يقال لم

P$_{35b}$ F$_{63a}$ يضع جنبه على الارض | سنين فى الحضر و كان لا يحمل معه في أسفاره ركوة ولا يفتر فى الذكر. [14]

Ol Ebū H̱ayr-i Tīnātī'niñg şāgirdi irdi. Bādiyeni aç k̤arın bile k̤aṭᶜ k̤ılur irdi.

L$_{59}$ Ol dipdür ki k̤arın tok̤luġı maᶜlūm | [15] dāḫilidür. Hem anıñg sözidür kim ṣūfī bādiyede anı asramak̤ kirek ki vaṭanda asrar ki ṣūfīġa sefer, ḥaẓardur. [16]

§ 73 Ebū Saᶜīd-i H̱arrāz k̤addesa'llāhu taᶜālā sırrehu

İkkinçi ṭabak̤adındur. Atı Aḥmed b. ᶜĪsā ve lak̤abı H̱arrāz. Ve Baġdādiyyü'l-aṣldur. Bu ṭāyifeniñg [17] maḥabbetidin Mıṣr'ġa bardı ve

Ü$_{48a}$ Mekke'de mücāvir irdi. K̤avmınıñg| eᵓimmesi ve meşāyıḫınıñg ecillesidindür. Muḥammed b. Manṣūr-i Ṭūsī şāgirdidür [18]. Ẕu'n-nūn-i Mıṣrī ve Ebū ᶜUbeyd-i Busrī ve Serī-i Sak̤aṭī ve Bişr-i Ḥāfī bile ṣoḥbet tutupdur. Ve ol evvel kişidür ki fenā vü bek̤ā ᶜilmide söz[19] dipdür. Ve Şeyḫu'l-islām dipdür ki ol özin Cüneyd'niñg şāgirdlıġıda körgüzür irdi, ammā anıñg üstādı irdi [20] ve andın uluġ irdi. Ve andın burunrak̤, ikki yüz siksen altıda dünyādın ötti. Ve Cüneyd aytıpdur ki : لو طلبنا الله تعالى بحقيقة ما عليه أبو سعيد [21]

Ü$_{47b}$ ak̤rānıdındur : Ü$_{16}$ ak̤rānıdın || 8 d. ötti : Ü$_{2}$ d. ötüptür | ve Ebū Saᶜīd ... soñgrarak̤ : Ü'de yok || 10 sarı : L'de yok | m. yitmey L$_{10}$ m. yitmediler || 11 birdiler : L'de yok | i. ittiler : L$_{11}$ i. k̤ıldılar || 14 ş. irdi : Ü$_{12}$ L$_{15}$ şāgirdidür | k̤. bile : Ü$_{13}$ k̤. bilen || 15 ṣūfīġa : Ü$_{15}$ ṣūfiyyeġa || 17 Mekke'de : L$_{3}$ Mekke || 18 evvel : F, Ü

F$_{63a}$ L$_{59}$ ve L'de yok || 19 ve Şeyḫu'l-islām dipdür : L'de yok || 20 ikki...

Ü$_{48a}$ altıda : Ü$_{4-5}$ ikki yüz siksende | C. aytıptur ki : L$_{7}$ C. diptür kim, F$_{8}$ C. aytıpdur

الخراز لهلكنا Bu sözi Cüneyd'niñ delīl bola alur ki Ebū Saᶜīd-i Ḫarrāz andın uluġraḳ ve anıñ pīri bolġay ve anıñ [22] üstādı. Şeyḫu'l-islām dipdür ki bu kim Bāyezīd'ni Seyyidü'l-ᶜārifīn dipdürler, Seyyidü'l-ᶜārifīn Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālādur ve ādemī– [23] lerdin Muḥammed-i ᶜArabī'dür ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellem ve bu ṭāyifedin Ebū Saᶜīd-i Ḫarrāz'dur. Ve hem Şeyḫu'l-islām dipdür ki meşāyıḫ arasıda [24] andın uluġraḳ hīç kişini tanımas-min. Ebū Saᶜīd-i Ḫarrāz dipdür kim: من ظن انه يبذل الجهود يصل فمتعن ومن ظن انه بغير بذل [25] الجهود يصل فمتعن. Şeyḫu'l - islām dipdür ki anı tilemek bile tapsa bolmas, ammā tilegen tapar ve tapmaġunça tilemes. Ve hem Ḫarrāz ḳuddise sırruhu [26] dipdür kim: رياء العارفين خير من اخلاص المريدين. Ve hem ol dipdür kim māżī evḳātınıñ tedārüki bāḳī evḳātnı żāyiᶜ ḳılmaḳ- [27] tur.

§ 74 Aḥnef el-Hemedānī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

L_{60} $Ü_{48b}$ Hemedān meşāyıḫınıñ | uluġ-| larıdındur. Ol dipdür ki
R_{67a} miniñ işim ibtidāsı bu irdi kim [1] yalġuz bādiyede harıp dermānde bolup irdim. ᶜAcz ü niyāz iligin köterip didim, Bār-Ḫudāyā ᶜāciz ü żaᶜīf bendeñg-min, siniñ [2] żiyāfetiñgġa kilip-min. Köñglümge bu kildi kim cevāb boladur kim sini kim tiledi? Didim yā Rab milkīdür kim ṭufeylıḳnıñ gencāyişi bar [3]. Nāgeh birev kiçkem ṭarafıdın mini çarladı. Baḳtım irse, kördüm, aᶜrābīdür, tive miñgen. Didi ay ᶜacemī ḳayan barur-sin? [4] Didim Mekke'ge. Didi sini kim tilepdür? Didim bilmen. Didi ol bu yol şarṭı istiṭāᶜat ḳılmaydur? Didim ḳılıpdur, ammā ṭufeylī-min. Didi [5] yaḫşı ṭufeylī-sin, ammā memleket vāsiᶜdür. Didi bu tivege ġam-ḫᵛārlıġ ḳıla alġay-sin? Didim ḳıla alġay-min. Tivesidin tüşti [6] ve mini mindürdi ve didi bar Tiñgri öyige!

§ 75 Ebū Şuᶜayb el-Muḳannāᵓ raḥimehu'llāhu taᶜālā

Atı Ṣāliḥ'dür. Mıṣr'da bolur irdi. Ebū Saᶜīd-i Ḫarrāz ḳuddise sırruhu [7] ᶜaṣrıda irdi. Yitmiş ḥac yayaḳ barıp irdi. Her ḥacda Beytü'l-muḳaddes ṣaḥrāsındın iḥrām baġlar irdi ve Tebük

P_{35b} kim, $Ü_5$ C. aytıptur ki, P_8 C. aytıpdur kim || 21 anıñg p.: $Ü_7$ pīri | 21-22 anıñg ü.: L_9 üstādı || 22 dipdür ki: L_9 diptür || 24 tanımas-min : L_{13} tapmas-min || 25 Şeyḫu'l-islām dipdür ki : L'de yok || 26 bāḳī evḳātnı : R bāḳīni || 27 Hemedān : L_{15} Hemedān'nıñg ||

R_{67a} $Ü_{48b}$ 1 yalġuz bādiyede : $Ü_1$ bādiyede yalġuz | dermānde bolup : L'de yok | iligin k.:
L_{60} L_2 iligi k. || 2 tiledi : Ü4 tiler | kim : R, P, F ve Ü'de yok || 4 ḳılmaydur : L_7 ḳılmay mudur | ḳılıpdur : $Ü_8$ ḳılıp-min || 5 ammā : L_8 ve R'de yok | ġam-ḫᵛārlıġ : F_{19} $Ü_9$ L_8 ġam-ḫᵛārlıḳ || 8 susızlıġıdın : L_{12} susızlıġdın || 9 bolġay : L'de yok

bādiyesiġa kirer [8] irdi. Soñggı ḥaccıda bādiyede kördi kim bir itniñg susız-
lıġıdın tili aġzıdın çıḳıp helāk bolġu dikdür. Nidā ḳıldı kim ay ḳavm, [9] kim
bolġay ki yitmiş yayaḳ ḥacnı bu it içkünçe suġa satḳun alġay ? Birev ol
L_{61} tilegençe su kiltürdi. Ol alıp ol itni sīrāb [10] ḳıldı ve didi, ol ḥaclarımdın I bu
P_{36a} $Ü_{49a}$ mañga yaḫşıraḳ I irdi kim Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu I ᶜaleyhi ve sellem
dipdür ki : فی کل ذات کبدٍ حرىٍ اجر [11]

§ 76 Ebū ᶜAḳḳāl b. ᶜAlevān el-Maġribī
ḳaddesa'llāhu sırrehu

Meşhūr meşāyıḫdındur ve Ebū Hārūn-i Endelusī bile ṣoḥbet tutuptur. Ve Mekke'de dünyādın ötüp [12] - dür, ḳabrı Mekke'dedür. Ebū ᶜOs̱mān-i Maġribī ḳuddise sırruhu Ebū ᶜAḳḳāl'nıñg baᶜżı aṣḥābıdın naḳl ḳılıpdur kim ol Mekke'de tört yıl yimek içmek-[13] din hīç nime iḫtiyār ḳılmadı ve baᶜżı tört yıldın köprek dipdürler, va'llāhu aᶜlem.

§ 77 Ḥammād-i Ḳureşī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Künyeti Ebū ᶜAmr [14] -dur ve Baġdādlıġdur. Meşāyıḫnıñg
F_{63b} büzürgleridindür. Cüneyd ḳuddiṣe sırruhu añga müşerref I bolur irmiş. Ca-
ᶜfer-i Ḫuldī dipdür ki niçe kün [15] Ḥammād-i Ḳureşī'ni körmeydür irdim,
öyige bardım anı körgeli. Ol yoḳ irdi, ol yoḳsuzluḳ żarūretidin ᶜiyālınıñg
bürünçekin alıp [16] bāzārġa iletken irmiş kim satıp yigülük kiltürgey. Kiltür-
genni aṣḥāb ḳaşıda ḳoydı. Birev ottuz altun kiltürüp añga birdi, [17] ol al-
madı. ᶜİyālı öy içidin ün biyik ḳılıp ol ötken işni iẓhār ḳıldı ve anıñg bu
vech almaġanıdın ġele ḳıldı. Caᶜfer-i Ḫuldī dipdür ki [18] min bu vāḳiᶜanı
Cüneyd ḳuddise sırruhuġa ayttım. Cüneyd andın sordı irse, ol ayttı kim ol
kālānı dellālġa birdim kim satḳay. Bir ün [19] işittim ki sin bu işni biziñg
$Ü_{49b}$ üçün ḳıldıñg, sañga cevād I yitküsidir. Bu vech kim ol kişi kiltürüp irdi, al-
madım. Cüneyd didi [20] احسنت yaᶜnī yaḫşı ḳıldıñg ki almadıñg. Şeyḫu'l-
islām dipdür ki baḳıñg ki pādāş bile ġırre bolmaġay-siz. I

I içkünçe : L_{14} içküçe (ایچکوچا) II 10 bu mañga : L_{15} mañga bu I kim : L'de
$Ü_{49a}$ L_{61} yok I dipdür ki : L_1 diptür kim, $Ü_1$ buyurdılar II 12 yimek : Ü'de yok II 13
F_{63b} Ḥammād... sırrehu : F'de yok II 15 ol... żarūretidin : F_2 yoḳsızlıḳ ż., $Ü_{11}$ yoḳsuz ż.
II 16 kiltürgenni : $Ü_{13}$ kiltürgen, L_9 kiltürgende II 17 ö. içidin : $Ü_{14}$ ö. içindin I
iẓhār ḳıldı: F ve Ü'de yok II 18 Cüneyd... sordı : $Ü_{15}$ andın sordı II 19 kiltürüp irdi :
$Ü_{49b}$ $Ü_1$ kiltürdi II 20 dipdür ki : L_{15} diptür I Ebu'l-Ḥüseyn-i Nūrī : F_7 Ebu'l-Ḥasan-i

L62 § 78 Ebu'l-Ḥüseyn-i Nūrī ḳaddesa'[21] llāhu taᶜālā sırrehu

İkkinçi ṭabaḳadındur. Atı Aḥmed b. Muḥammed. El-Bağavī'ğa maᶜrūfdur. Bağdādiyyü'l-aṣldur. Serī-i Saḳaṭī ve Muḥammed-i ᶜAlī-i Ḳaṣṣāb [22] ve Aḥmed b. Ebi'l-Ḥavārī bile ṣoḥbet tutupdur ve Ẕu'n-nūn-i Mıṣrī ḳuddise sırruhunı körüptür ve Cüneyd ḳuddise sırruhunıñg aḳrānıdındur ve [23] andın tīz-vaḳtraḳ, dipdürler. Nūrī dāyim tesbīḥ ivürür irdi. Andın sordılar kim : تستجلب الذكر Didi : لا تستجلب الغفلة [24] Didiler bu tesbīḥ bile tiler -sin ki Allāhu taᶜālā siniñg yādıñgda bolğay. Didi bu tesbīḥ bile tiler -min ki Ḥaḳ'dın ğāfil bolğay - min. Ve hem anıñg [25] sözidür kim : لايغرنك صفآء العبودية فان فيه نسيان الربوبية. Andın sordılar ki Tiñgri'ni ni bile tanıdıñg? Didi [26] Tiñgri bile. Didiler ki pes ᶜaḳl nidür? Didi ᶜaḳl ᶜācizdür, yol körsetmes, meger ᶜācizğa. Ve ol dipdür kim [27] : اذا استر الحق عن احد لم يهده استدلال ولا خبر. Ve hem ol dipdür kim : نظرت يومًا الى النور فلم أزل أنظر اليه حتى صرت ذلك النور.

R67b § 79 Seyyidü'ṭ-ṭāyife [1] Cüneyd-i Bağdādī ḳuddise sırruhu

İkkinçi ṭabaḳadındur. Künyeti Ebu'l-Ḳāsım'dur ve laḳabı Ḳavārīrī ve Zeccāc ve Ḫazzāz. Ḳavārīrī ve Zeccāc andın [2] dipdürler ki |
Ü50a atası şīşe satar irmiş ve Ḫazzāz anıñg üçün ki ḫazz ṣanᶜatın bilür irmiş. Aṣlı Nihāvend'dindür ve mevlid ve menşe'i Bağdād-[3] dındur. Ebū S̱evr meẕhebide irmiş kim İmām Şāfiᶜī ḳuddise sırruhunıñg uluğraḳ şāgirdidür. Dipdürler ki Süfyān-i S̱evrī meẕhebide irmiş [4]. Serī-i Saḳaṭī ve Ḥāriṣ-i Muḥāsibī ve Muḥammed-i ᶜAlī-i Ḳaṣṣāb bile ṣoḥbet tutuptur ve alar-
L63 nıñg şāgirdidür. Ve ḳavmnıñg e'imme vü sādātıdın- | dur, barça nisbetni [5] añga dürüst ḳılurlar, Ḫarrāz ve Ruveym ve Nūrī ve Şiblī ve ğayrehum. Ebu'l-ᶜAbbās-i ᶜAṭā dipdür ki : [6] اما منا فى هذا العلم ومرجعنا المقتدى به الجنيد Ḫalīfe-i Bağdād Ruveym'ğa ayttı ki hey bī-edeb! Ol didi ki yarım kün
P36b Cüneyd bile | ṣoḥbet tutup-min, niçük mini bī-edeb digeyler? Yaᶜnī her kişi kim [7] yarım kün Cüneyd bile ṣoḥbet tutmış bolsa, andın terk-i

L62 Nūrī || 21 maᶜrūfdur : L_1 maᶜrūf || 22 körüptür ve. : $Ü_6$ k. ve Cüneyd ḳuddise sırruhunı körüptür v. || 23 لا تستجلب الغفلة : F ve L'de yok || 24 bolğay-min :
P36a $Ü_{10}$ L_6 bolmağay-min | anıñg : $Ü_{10}$ anı || 26 ve ol : P_{18} ol || 27 ve ... kim : L_9 ve hem Nūrī diptür kim ||

R67b 2 ve Ḫazzāz ... bilür irmiş : L'de yok || 3 uluğraḳ ş. : L_{14} uluğ ş. || 6
Ü50a L63 kişi : L'de yok | 6-7 tutup.... ṣoḥbet : Ü'de yok || 7 yarım kün : L'de yok | t. bolsa

edeb kilmegey, ḫuṣūṣā kim artuġraḳ. Cüneyd dipdür kim Serī ma-
ñga dāyim aytur irdi [8] ki meclis tut ve ilge söz ayt ! Min nefsimni
müttehem ḳılur irdim muñga kim bu işke istiḥḳāḳım yoḳtur. Ve
tā ol kim bir cumʿa kiçesi Ḥażret-i Risālet[9] ṣalla'llāhu' ʿaleyhi ve
sellem emr ḳıldılar kim : تكلم على الناس Serī işikige bardım ve işik
ḳaḳtım. [10] Didi ki min digen sözge ınanmadıñg, tā sañga emr ḳıldılar.
Pes tañg irte meclis ḳoydum ve söz āġāz ḳıldım. Eṭrāfḳa ḫaber
münteşir boldı [11] kim Cüneyd söz aytadur. Meclis ḳıraġıdın bir
yigit didi kim : ايها الشيخ ما معنى قول رسول الله صلى الله عليه وسلم اتقوا فراسة
Ü$_{50b}$ المؤمن فانه [12] ينظر بنور الله . Cüneyd dipdür ki bir laḥẓa baş ḳoyı saldım ve
baş köterip didim ki İslām kitür ki İslām'nıñg vaḳtı yitipdür.
Ol yigit tersā imiş, [13] fi'l-ḥāl İslām ḳabūl ḳıldı. İmām Yāfiʿī
dipdür ki bu işde il Cüneyd'ḳa bir kerāmet isbāt ḳılsalar,
F$_{64a}$ min ikki kerāmet s̱ābit ḳılur - min. Bir ol [14] yigit-l niñg tersā
ikenin bilgeni, bir İslām vaḳtı yitkenin bilgeni. Cüneyd dip-
dür ki : استغراق الوجد فى العلم خير من استغراق العلم فى الوجود [15] Ve hem ol
L$_{64}$ dipdür kim : اشترف المجالس و ا اعلا ها الجلوس مع الفكر فى ميدان التوحيد Ve
hem anıñg sözidür kim [16] : صرف همك الى الله عز وجل واياك ان تنظر بالعين
التى بها تشاهد الله عز وجل الى غير الله عز وجل فتسقط عن عين الله سئل الجنيد :
يكون عطآء من غير عمل؟ فقال كل العمل من عطآئه . Şeyḫ Ebū Caʿfer-i[17] Ḥaddād
dipdür ki eger ʿaḳl kişi ṣūretiġa kirse irdi, Cüneyd ṣūreti bolġay irdi. Cü-
neyd ḳuddise sırruhu ikki yüz toḳsan yittide dünyādın ötüptür, [18] ṭabaḳāt
kitābıda, Ḳuşeyrī risāleside bu nevʿ bitilipdür. İmām Yāfiʿī tārīḫide toḳsan
sikkizde dipdürler ve baʿżı toḳsan toḳḳuzda dip -[19] dürler.

§ 80 Ebū Caʿfer-i el-Kernebī raḥimehu'llāhu taʿālā

Cüneyd ḳuddise sırruhu aḳrānıdın dipdürler ve Cü-
neyd'niñg hem üstādı dipdürler. Baġdād meşāyıḫınıñg [20] kibārıdındur.
Ü$_{51a}$ Caʿfer-i Ḫuldī dipdür ki l İbnü'l - Kernebī'niñg vefātı küni Cü-

L$_4$ t. bolġay l mañga : F'de yok l mañga dāyim : Ü$_{10}$ dāyim mañga ll 8 ilge... ayt :
Ü$_{11}$ söz ayt ilge l tā : L'de yok ll 10 e. ḳıldılar : L$_8$ e. ḳılmadılar l m. ḳoydum :
P$_{36b}$ Ü$_{15}$ m. ḳurdum ll 11 s. aytadur : Ü$_{16}$ s. aytur l meclis : P'de yok l bir yigit : Ü'de
Ü$_{50b}$ yok ll 12 t. imiş : L$_{12}$ t. irmiş ll 13 İmām Yāfiʿī : Ü$_3$ İ. Şāfiʿī l işde : Ü$_4$ işke l
F$_{64a}$ L$_{64}$ kerāmet : Ü$_4$ kerāmāt ll 14 yigitniñg: Ü$_5$ yigit l t. ikenin :Ü$_5$ t. bolġanın l bir .. bilgeni
: L'de yok ll 15 a. sözidür : F$_2$ a. sözi durur ll 18 s. dipdürler : Ü$_{15}$ s. dipdür, L$_6$
s. diptür ll 19 ve Cüneyd'niñg .... dipdürler : L'de yok ll 20 vefātı : L$_8$ زكاتى l olturup

neyd ḳuddise sırruhu anıñg başı üstide olturup irdi.[21] Başın yoḳḳarı, āsmān sarı köterdi. Ebū Caᶜfer ayttı ki buᶜd ve yıraġlıḳdur. Başın yirge ḳoydı. Hem ol ayttı, buᶜd ve yıraġlıḳdur, yaᶜnī[22] ان الحق اقرب الى العبد من أن يشار اليه فى جهة ·

§ **81** Kehmes-i el-Ḥüseyn-i Hemedānī ḳaddesa'llāhu rūḥahu

Laḳabı Ebū Muḥammed'dür, Hemedānlıḳ. Ve köp meşāyıḫ ṣoḥbetiġa[23] yitipdür. Ol dipdür ki Hemedān'da bir kiçe öz ivimde irdim. Birev işik ḳaḳtı, ḫayālımġa kildi ki Cüneyd bolġay. İşik açtım, Cüneyd irdi. [24] Selām didim, cevāb birip didi ki ḳāṣıd siniñg ziyāretiñgġa kilip-min. Ḫāṭırıñg tüzlüki maᶜlūm boldı, didi ve yandı. Yana kün [25] Hemedān'da tiledük, tapılmadı. Baġdād'dın kilgen müsāfirlerdin soruldı
L_{65} | kim fulān vaḳt Cüneyd Baġdād'da ġāyib mü irdi. Hīç kim [26] nişān birmedi, hem ol kiçe kilip barġan ikendür.

§ **82** ᶜAmr b. ᶜOṣmān-i Mekkī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

İkkinçi ṭabaḳadındur. Künyeti Ebū ᶜAbdiʾllāh.[27] Ḥüseyn-i Manṣūr-i Ḥallāc ḳuddise sırruhunıñg üstādıdur. Nisbetin Cüneyd ḳuddise sırruhuġa ḳılur ve Ḫarrāz bile ṣoḥbet tutupdur
R_{68a} ve alarnıñg aḳrānıdındur.[1] Aṣlı Yemen mülkidindür. Sözi daḳīḳ boldı, anı Kelām'ga mensūb ḳılıp mehcūr ḳıldılar ve Mekke'din sürdiler, Cidde'ġa bardı. Ol dipdür ki:[2] المروة التغافل عن ذلل الاخوان Ve
P_{37a} hem ol dip- | dür ki : لا يقع على كيفية الوجد عبارة لأنه سر الله عند المومنين Bir
$Ü_{51b}$ kün ᶜAlī-i | Sehl andın[3] sordı kim : ما قانون الذكر فى الجملة Ol didi kim : وجود أفراده مع معرفة أوصافه. Ve ol ikki yüz toḳsan altıda dünyādın ötti[4] ve baᶜżı toḳsan yittide ve baᶜżı toḳsan birde dipdürler ve baᶜżı Baġdād'da ve baᶜżı Mekke'de dipdürler.

$Ü_{51a}$ irdi: $Ü_1$ olturup ‖ 21 yıraġlıḳdur : L_{10} yıraġlıġdur | ol : L'de yok ‖ 22 Hemedānlıḳ : L_{11} Hemedānluḳ ‖ 23 Hemedān'da: L'de yok |ivimde: $F_9Ü_5$ L_{12} öyümde | ḫayālımġa : R, P_{20} ḫayālıma | ḫ. kildi : L_{13} ḫ. kirdi ‖ 24 s. ziyāretiñgġa : L_{14} s. ziyāreti-
L_{65} ġa | yana kün : F_{11} yana bir k. ‖ 26 k. Ebū ᶜAbdi'llāh : L_2 k. Ebū ᶜAbdi'llāh'dur ‖

R_{68a} 1 aṣlı ... mülkidindür : Ü'de yok | anı... ḳılıp : $Ü_{15}$ anġa Kelām nisbet ḳılıp, L_{4-5} anı Kelām'ga nisbet birip ve mensūb ḳılıp ‖ 4 ve baᶜżı... yittide : L'de yok ‖ 5 m. evlādıdındur : L_{10} m. evlādıdın | refiḳleridin : L_{10} refiḳleri-

§ 83 **Şāh Şucāᶜ-i Kirmānī** ḳaddesa'llāhu[5] taᶜālā sırrehu

İkkinçi ṭabaḳadındur, mülūk evlādıdındur, Ebū Ḥafṣ'nıñ refīḳleridin. Ebū Turāb-i Naḫşebī ve Ebu ᶜAbdi'llāh-i Ẕirāᶜ-i Baṣrī ve Ebū ᶜUbeyd-i Busrī[6] bile ṣoḥbet tutuptur. Ve Ebū ᶜOs̱mān-i Ḥīrī'niñ üstādıdur. Ve ol ḳaptan bile yörür irdi, andaḳ ki baᶜżı meşāyıḫ ḫırḳa bile ve baᶜżı gilīm bile[7] ve baᶜżı ṭaylesān bile. Ve Şāh, Ebū Ḥafṣ'dın soñgra ikki yüz yitmişde dünyādın ötüptür ve üç yüzde hem bitipdürler. Şāh bir kitāb[8] bitipdür, Yaḥyā-i Muᶜāẕ-i Rāzī ġınā fażlın faḳrġa ḳılıp bitigen kitābnıñ reddiġa.
L66 Ḥażret-i Maḫdūmī nūren *Nefaḥātü'l-üns*'de | bu maḥalda Şāh cānibidin bu nevᶜ ḥükm ḳılıp bitiptürler ki, Şāh, Yaḥyā-i Muᶜāẕ ġınā fażlın faḳrġa ḳılıp bitigen kitāb reddiġa kitāb bitipdür, andaḳ ki vāḳiᶜdür. Şeyḫu'l-islām ḳuddise sırruhu dipdür [9] ki, faḳr fażlıdın sañga uşbu kāfīdür kim Peyġamber ṣalla'lāhu ᶜaleyhi ve sellem dervīşlikni tuvāngerlikke ve faḳrnı ġınāġa iḫtiyār ḳıldı ve Ḥak [10] subḥānehu ve taᶜālā ol Ḥażret'din bu işni pesend itti ve añga bu devletni hem kerāmet ḳıldı. Ebū Ḥafṣ, Şāh'nı ton bile körüp sordı
Ü52a kim : | باقبا [11] Şāh cevāb birdi kim : وجدنا فى القبآء ما طلبنا فى العبآء
F64b Şāh ḳırḳ yıl | bir vaḳt ṭalebiġa uyumadı. Bir kün közi uyḳuġa bardı, [12] Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālānı tüş kördi, uyġanġaç bu beytni didi kim :

بيت

رأيتك فى المنام مسرور العين   فاحببت العيش والمناما

Andın[13] soñgra dāyim uyḳu tiler irdi; yā anı uyḳuda körerler irdi, yā yatmaḳ tehiyyeside. Bir kün Şāh bir meclisde olturup irdi.[14] Bir dervīş ḳopup ikki batman ötmek suʾāl ḳıldı. Hīç kim birmes irdi. Şāh didi, kim bolġay ki illig ḥaccımnı ikki batman nānġa[15] satḳun alıp bu dervīşke birgey? Bir faḳīh ḥāżır irdi, didi ay şeyḫ şerīᶜatġa istiḫfāf ḳıldıñ.Şāh didi, hergiz özümdin[16] ḥisāb almadım, aᶜmālımdın ni ḥisāb alġay-min? ve Şāh sözidür kim : من غض بصره عن المحارم وأمسك نفسه عن الشهوات وعمر[17] باطنه بدوام المراقبة وظاهره باتباع السنة لم يخطأ له فراسة .

P37a L66 dindür | Ebū ᶜAbdi'llāh: Ü6 Ebū ᶜUbeyd || 6 bile : P'de yok || 8 bitiptürler : L1 diptürler || 10 körüp sordı : Ü17 sorup kördi\|| 12 b. didi : Ü2 b. oḳudı | kim : L'de
Ü52a yok | 13 bir meclisde: L9 mescidde || 14. d. ḳopup: Ü6 d. ḳonup || 15 bir : Ü'de yok |
F64b şerīᶜatġa : F4 şerīᶜatḳa | Şāh didi: Ü9 didi L13 Ş. didi kim | 17-18 a. Saᶜd b. İs-

§ 84 Ebū ᶜOsmān el-Ḥīrī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

L67 İkkinçi ṭabaḳadındur. Atı Saᶜd | b. İsmāᶜīl [18] el-Ḥīrī en-Nīşābūrī. Aşlı Rey'dindür. Şāh-i Şucāᶜnıñg şāgirdi. Ebū Ḥafṣ ve Yaḥyā-i Muᶜāẕ bile ṣoḥbet tutuptur. Zamānınıñg imām ve yegānesi irdi. [19] Sikkiz yüz toḳsan sikkizde Rebīᶜü'l-evvel ayıda dünyādın ötüptür. Ḳabrı Nīşābūr'dadur. Andın sordılar kim cevān-merd kimdür? Didi,[20] ol kim özin körmegey. Ve hem ol dipdür ki : الشوق من شعائر المحبة Ve anı İmām ve Muḳte-
Ü52b dā-yi | rabbānī dipdürler. Ve rabbānī anı[21] dirler kim mürīdlerġa az ᶜilm bile perveriş birgey ve terbiyet ḳılġay kim tā uluġ ᶜilmde ḳuvvet tapḳaylar. Ve ol bu nevᶜ irdi. Ve ol[22] dipdür ki : التهاون بالأمر من قلة المعرفة بالأمر

§ 85 Zekerriyyā b. Rāveyh ḳaddsa'llāhu taᶜālā sırrehu

Künyeti Ebū Yaḥyā'dur. Nīşābūr ehlidin -[23] dür. Aḥmed-i Ḥarb şāgirdleridin, mütevekkil ve zühhāddındur. Öz kesbi bile loḳma yir irdi. Ebū ᶜOsmān-i Ḥīrī dipdür ki her kim ki Ebū Yaḥyā dik [24] tirilse,
P37b ölümdin endīşesi bolmaġusıdur ve ölümdin soñgra | hem endīşesi bolmaġusıdur. İkki yüz toḳsan törtte Nīşābūr'da [25] dünyādın ötüptür.

§ 86 Zekerriyā b. Yaḥyā-i Herevī ḳuddise sırruhu

Kibār-i meşāyıḫdın irdi, müstecābu'd-daᶜve. İmām Aḥmed-i Ḥanbel raḥimehu'llāhu dipdür kim [26] Zekerriyyā abdāldındur. Ve Ebū Saᶜīd-i Zāhid dipdür kim Zekeriyyā'nı kördüm ve ṣoḥbet tuttum, ṣıddīḳlardın irdi. İkki yüz illig birde [27] Herāt şehride dünyādın ötti.

§ 87 Ziyād b. el-Kebīr el-Hemedānī ḳaddesa'llāhu taᶜālā rūḥahu

R68b Hemedānlıġ irdi. Cüneyd ḳuddise sırruhu ṣoḥbetide [1] bolup irdi. Kehmes-i Hemedānī raḥimehu'llāh dipdür ki bir yıl |

L67 māᶜīl el-Ḥīrī en-Nīşābūrī : $Ü_{12}$ a. İsmāᶜīl el-Ḥīrī, L_{17-1} a. Saᶜd b. İsmāᶜīl el-Ḥīrī-i Nīşābūrī'dür || 19 sikkiz y.: $Ü_{14}$ ikki y. || 20 ö. körmegey : L_4 ö. körmey || 21 dirler k: L_5 diptürler k. | terbiyet :, L_5 terbiyetler | uluġ : F_{10} uluḳ | b. nevᶜ : F_{11} b. nevᶜde || 22 dipdür ki: P_{23} dipdür, L_6 diptür kim || 23 şāgirdleridin : L_8
Ü52b şāgirdleridindür | zühhāddındur : L_8 zühhādıdın | ö. kesbi bile : $Ü_5$ ö. kesbidin || 24 ölümdin : L'de yok | ölümdin ... bolmaġusıdur : F'de yok | Nīşābūr'da : F, Ü ve L'de yok || 25 meşāyıḫdın i.: $Ü_8$ meşāyıḫı i., F_{14} meşāyıḫıdın || 26 ṣıddīḳlardın i.: L_{13} ṣıddīḳ alardın i. || 27 d. ötti : $Ü_{12}$ d. ötüptür | ṣoḥbetide : $Ü_{13}$ ṣoḥbetiġa ||
R68b 1. ṣ. bolup irdi : F_{16} ṣ. bolur irdi | v. irdi : F_{17} v. boldı | kördüm :

L_{68} ḫuşk-sāl vāḳiᶜ irdi. Mescid-i cumᶜaġa bardım. Kördüm [2] ki miḥrābda olturuptur, istisḳā duᶜāsı oḳuydur. Hem ol zamān andaḳ yaġın tuttı kim öyümge kile almadım.

§ 88 Ebū ᶜOṣmān-i Maġribī ḳaddesa'llāhu [3] taᶜālā sırrehu

Bişinçi ṭabaḳadındur. Atı Saᶜīd b. Selām-i Maġribī'dür.
Ü$_{53a}$ Ebu'l-Ḥüseyn-i | Ṣāyiġ–i Dīneverī'niñg şāgirdi. Maġrib'niñg Ḳayrevānı'dındur [4]. Yıllar Mekke'de mücāvirlıḳ ḳıldı ve anda seyyidü'l-vaḳt ve meşāyıḫnıñg yegānesi irdi. Añga bir iş vāḳiᶜ boldı kim Mekke'din Nīşābūr'ġa bardı [5] ve üç yüz yitmiş üçde dünyādın ötti. Ḳabrı Nīşābūr'da Ebū ᶜOṣmān-i Ḥīrī bile Ebū ᶜOṣmān-i Nuṣaybīnī'niñg yanıdadur. Meşāyıḫdın Ebū ᶜAlī-i [6] Kātib ve Ḥabīb-i Maġribī ve Ebū ᶜAmr-i Zeccāc ḳuddise sırruhum bile ṣoḥbet tutup irdi. Ve Ebū Yaᶜḳūb-i Nehrecūrī'ni körüp irdi. Ol dipdür ki [7] bu işke kirmekimniñg ibtidāsı ol irdi kim bir atım bar irdi ve bir itim. Cezāyirde avlap yörüp irdim. Bir yıġaç ayaġım hem [8] bar irdi ki anıñg içide süt salıp içer irdim. Bir kün maᶜhūd ṭarīḳı bile ol ayaġdın süt içey, didim. Ol it köp [9] ḳıçḳırıp ıżṭırāb ḳıldı, ayaġnı yirge ḳoydum. Yana bir demdin soñgra ol ayaġnı aldım, süt içerge. Ol it bu ḳatla köprek horup mañga ḥamle ḳıldı, yana içmey yirge ḳoydum. Üçünçi ḳatla köprek [10] horup müfriṭ ıżṭırāb ḳıldı irse, yana ol ayaġnı yirge ḳoydum. Ol it başın ol ẓarfḳa salıp ol sütdin içti, daġı şişip [11] yıḳılıp yattı, hemānā körgen
L_{69} F_{65a} bolġay ki | yılan ol sütdin içip | zehrin añga tökmiş bolġay. İtdin ol vefā körgeç ki özin [12] mañga fidā ḳıldı, ḳıladurġanlardın tevbe ḳılıp bu ṭarīḳnı
Ü$_{53b}$ iḫtiyār ḳıldım. Şeyhu'l-islām dipdür ki Ebu'l-Ḥüseyn-i Kevāşānī | mañga didi kim Ebū ᶜOṣmān-i [13] Maġribī didi kim ol kün ki min dünyādın kitsem, melāyike tofraḳ savurġusıdurlar. Nīşābūr'da ol ötken kün min ḥāżır irdim, [14] andaḳ gerd ü āşūb boldı ki il bir birin köre almaslar irdi. Şeyhu'l-islām dipdür ki ol ottuz yıl Mekke'de irdi kim anda bevl [15] ḳılmadı, Ḥarem ḥurmeti cihetidin. Ol dipdür ki : لايحيى هذا الأمر الا برائحة الدم Ve hem anıñg sözidür kim:

P_{37b} L_{68} P_5 kördim (كورديم) || 2 m. olturuptur : L_1 m. olturup | andaḳ : L_2 andın | ö. kile almadım : Ü$_{16}$ ö. bara almadım || 3 Ebu'l-Hüseyn-i Ṣ. : P_7 Ebu'l-Ḥasan-i Ṣ. || 6 . ṣ tutup irdi : L_8 ṣ. tutuptur || 7 bir atım... irdi : L'de yok || 9 ḳıçḳırıp : F'de yok | horup...
Ü$_{53a}$ köprek : R ve P'de yok | içmey : Ü$_{12}$ içkey || 11 y. yattı : L_{15} y. öldi | hemānā : Ü$_{15}$ hem anı || 12 Ebu'l-Ḥüseyn-i K.: P_{17} Ebu'l-Ḥasan-i K. || 13 tofraḳ : P_{17} F_2 L_4 tofraġ
F_{65a} L_{69} | min : L'de yok || 14 il bir birinr. : Ü$_3$ il bir kün bir birin, P_{18} il bir birdin || 15
Ü$_{53b}$ الاعتكاف .... الاوامر : R, P, F ve Ü'de yok || ṣoḥbetin : Ü6 ṣoḥbeti | şeyḫ :

الاعتكاف حفظ الجوارح تحت الأوامر . Ve hem ol diptür ki ol ki dervīşler şoḥbetiġa [16] tuvāngerler şoḥbetin iḫtiyār ḳılsa, Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālā anı mürde-dillıḳḳa mübtelā ḳılġay. Ve hem Şeyḫ Ebū ᶜOs-mān ḳuddise sırruhu sözidür kim : العاصى خير [17] من المدعى لأن العاصى أبداً يطلب طريق التوبة والمدعى يخبط ابداً فى خيال دعواه.

§ 89 Ebū Ṭālib el-İḫmīmī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Bu ḳavmnıñg meşāyıḫıdın- [18] dur. Ebū ᶜOsmān-i Maġribī dir kim Ebū Ṭālib'ni kördüm, ḳuşlar bile sözleşür irdi. Ve hem Ebū ᶜOs-mān dipdür kim bir seferde anıñg bile [19] hem-rāh irdim. Yolda sibāᶜdın ḫavf boldı, min didim ḳonmay batraḳ öteli. Ol tevaḳḳuf ḳılıp ḳondı. Kiçe min vehmdin uyumadım, [20] ol ferāġat bile uyudı. Tañglası mindin sordı kim nige uyumadıñg? Didim kim sibāᶜ ḫavfıdın. Didi ki her kim Tiñgri'din

P_{38a} ḳorḳsa, [21] özge hīç nimedin | ḳorḳmas. Ol münācātıda dipdür ki ilāhī eger

L_{70} siniñg | emriñg bolmasa irdi, kimge zehre bolġay irdi kim büzürgvār [22] atıñgnı tilge mezkūr ḳılġay ?

§ 90 Ṭalḥa b. Muḥammed eş-Ṣabbāḥ en-Nīlī ḳaddesa'llāhu sırrehu |

$Ü_{54a}$ Ebū ᶜOsmān-i Ḥīrī aṣḥābınıñg kibārıdındur. Üç yüz ikkide dünyādın [23] ötti. Ebū ᶜOsmān-i Maġribī ḳuddise sırruhu añga didi ki tiler-sin ki sañga bir pend birgey-min ki illig yıldur ki ilge ol pendni biredür-min, ḳabūl [24] ḳılmaydurlar. Ol didi ki tiler-min. Didi ki töhmet kirdārıñgġa ḳoy, tā ḳıymet tutḳay ve töhmet ḫalḳdın al, tā nizāᶜ aradın çıḳḳay. Ol [25] ḳabūl ḳıldı ve didi besī güşādlar bu naṣīḥat bābıdın taptım.

§ 91 Ebū'l-ᶜAbbās b. Masrūḳ raḥimehu'llāhu taᶜālā

İkkinçi ṭabaḳadındur. Atı Aḥmed b. Muḥammed-i Masrūḳ. [26] Ṭūs'dındur, Baġdād'da sākin boldı ve ikki yüz toḳsan toḳḳuzda ᶜālemdin ötti, va'llāhu aᶜlem. Cüneyd ḳuddise sırruhu an-dın ḥikāyet aytur. [27] Ebū ᶜAlī-i Rūdbārī'niñg üstādlarıdındur ve Serī-i Saḳaṭī ve Muḥammed-i Manṣūr eṭ-Ṭūsī ve Muḥammed b.

L_{70} L'de yok || 17 ḳavmnıñg:L_{10} ḳavm m. || 18 a. bile: L_{12} anıñg || 20 T. ḳorḳsa: F_{10} T. ḳorḳmasa || 21 özge :Ü'de yok || 22 Ebū ... kibārıdındur : L_2 Ebū ᶜOsmān-i Ḫīrī'ning

$Ü_{54a}$ aṣḥāb-i kibārıdındur || 23 añga: Ü'de yok | pendni : L_4 pend || 24 i. ṭabaḳadındur : L_7 i. ṭabaḳadın || 26 Ṭūs'dındur : L_7 Ṭūsī'dür | ᶜā. ötti : $Ü_8$ dünyādın ötüptür ||

R69a el-Ḥüseyn [1] el-Bercelānī bile ṣoḥbet tutuptur. Ve ḳavmnıñg ḳudemā vü kibārıdındur. سئل عن التصوف فقال خلو الاسرار مما منه بدو تعلقها بما ليس منه بد Ve hem ol [2] dipdür ki : من ترك التدبير عاش فى راحة

§ 92 Ebu'l-ʿAbbās-i Müre-zen-i Baġdādī ḳuddise sırruhu

Şeyḫu'l-islām andın naḳl ḳılıpdur ki ol dip- [3] dür ki nefsiñgni meşġūl ḳıl, andın burun ki ol sini şuġlġa salġay.

§ 93 Ebū ʿAbdi'llāh-i Maġribī ḳaddesa'llāhu taʿālā rūḥahu

İkkinçi ṭabaḳadındur. Atı [4] Muḥammed-i İsmāʿīl. Dipdürler ki İbrāhīm-i Ḫavvāṣ ve İbrāhīm-i Şeybān-i Kirmānşāhī ve Ebū Bekr-i
L71 Beykendī ḳuddise sırruhumnıñg | üstādıdur ve Ebu'l-Ḥüseyn-i ʿAlī-i [5]
Ü54b Rezzīn- | niñg şāgirdi. Herevīdür. Ve ʿömri yüz yigirmi ikki yılġa tarttı ve üstādı Ebu'l-Ḥüseyn yüz yigirmi yaşadı. Ve Ebū ʿAbdi'llāh'nıñg ḳabrı [6] Ṭūr-i Sīnā taġı üstide, üstādı Ebu'l-Ḥüseyn ḳabrı yanıda, ḫarnūb yıġaçı astıdadur. İkki yüz toḳsan toḳḳuzda dünyādın ötüptür. Şeyḫu' [7] l-islām dipdür ki ol hergiz ḳaranġuluḳ körmeydür ki ilge ḳaranġu bolġanda añga yaruḳ irkendür. Anıñg sözidür kim ol [8] Tiñgri ḥaḳḳı ki Ebū ʿAbdi'llāh'nı yaratıpdur ki Tiñgri eger mindin şehvet meʾūnetin alsa, mañga andın yaḫşıraḳdur kim aytsa kim behiştke kir! [9] Bu hem- ol sözdür kim Emīrü'l-müʾminīn ʿAlī kerrema'llāhu vechehu dipdür kim eger mini behiştke kirmek bile mescidge kirmek arasıda muḫtār ḳılsa, min[10] mescidḳa kirer-min. Ebū ʿAbdi'llāh dipdür kim : أفضل الاعمال عمارة الاوقات فى الموافقات . Ve hem ol dipdür ki : ما رايت انصف من الدنيا ان خدمتها خدمتك [11] وان تركتها تركتك. yaʿnī dünyādın münṣifraḳ körmedim. Eger añga
F65b ḫıdmet ḳılsañg, ol hem sañga ḫıdmet ḳılur ve eger | terkin tutup ṣıdḳ bile[12] Tiñgri ḳulluġıġa meşġūl bolsañg, anıñg şerridin eymen bolur-sin, yaʿnī ol hem siniñg terkiñgni tutar.

§ 94 Ebū ʿAbdi'llāh en-Nibācī raḥimehu' [13] llāhu taʿālā

Atı Saʿd b. Yezīd'dür ve Ẕu'n-nūn-i Mıṣrī aḳrānıdın-

R69a Ü54b 3 nefsiñgni : Ü15 nefsini || 5 y. yigirmi : Ü1 y. yigirme | yüz... yaşadı : L2 yüz yigirmi yaşıda ötti | Ebū ʿAbdi'llāh'nıñg :L2 ʿAbdu'llāh'nıñg || 6 Ṭ. taġı üstide : F22 Ü2 Ṭ. taġıda | Ebu'l-Ḥüseyn k.: L3 Ebu'l - Ḥüseyn'niñg ḳ. || 9 bu ... sözdür: L7 hem-ol sözidür | Emīrü'l-müʾminīn : L'de yok | eger : R, P, F ve Ü'de yok || 10 mescidḳa : F26 Ü10 mescidge | ve hem ... dipdür ki :
F38a F ve Ü'de yok || 11 añga : R, P, F ve Ü'de yok || 13 a. Saʿd b. Yezīd'dür : L6

dur ve Aḥmed-i Ebi'l-Ḥavārī üstādlarıdın. Ol dipdür ki : الادب حلية الاحرار
Ü55a L72 Ve hem ol dipdür ki : | [14] لكل شئ خادم | وخادم الدين الأدب

§ 95 E b ū ᶜA b d i ' l l ā h e l - E n ṭ ā k ī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Atı Aḥmed b. [15] ᶜĀṣım-i Enṭākī'dür ve ḳavmınıñg aᶜyān u sādātıdındur ve şerīᶜat ᶜilmiġa ᶜālim. Ḳudemā-yi meşāyıḫ bile ṣoḥbet tutuptur ve tābiᶜīn ittibāᶜıġa [16] müşerref boluptur. Biş-i Ḥāfī ve Serī-i Saḳaṭī aḳrānıdın irmiş ve Ḥāriṡ-i Muḥāsibī'niñg mürīdi ve Fużayl-i ᶜİyāż ṣoḥbetiġa
P38b yitipdür. Şeyḫu'l-islām [17] dipdür ki | añga hīç kişiniñg hīç işidin hergiz ḥased bolmaydur, illā ᶜārifāne maᶜrifetdin, yoḳ taṣdīḳī maᶜrifetdin. Şeyḫ Ebū ᶜAlī-i Daḳḳāḳ [18] dipdür ki : معرفة رسمية كقطرة وسمية لاعليلاً تشفى ولا غليلاً تسقى
Ve hem Enṭākī dipdür : أنفع الفقر ما كنت به متجملاً وبه راضياً [19] Faḳrnıñg nāfiᶜ-raġı oldur kim sin anıñg bile mütecemmil bolġay-sin ve añga rāżī, yaᶜnī ḫalḳnıñg cemālı esbābnıñg iṡbātıdadur ve faḳr [20] cemālı esbāb nefyi ve müsebbib iṡbātıda ve añga rücūᶜda ve rıżā anıñg aḥkāmıġa, nige kim faḳr sebeb-i naḳdıdur ve ġınā sebeb-i vücūdı ve sebebsiz [21] Ḥaḳ biledür ve sebeblıḳ özi bile. Pes sebebi ḥicāb maḥalı bolġay ve bī-sebeblıḳ keşf maḥalı. Ve ikki cihān cemālı keşf ü rıżādadur ve ᶜālem [22] nā-ḫoşluġı ḥicāb ve saḫaṭda ve bu vāżıḥ beyānıdur, faḳrnıñg ġınāġa tafżīliniñg, va'llāhu aᶜlem.

§ 96 M e m ş ā d - i D ī n e v e r ī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Üçünçi [23] ṭabaḳadındur. ᶜİrāḳ meşāyıḫınıñg büzürgleri ve
Ü55b cevān-merdleridindür. Yaḥyā-i Cellā ve kibār-i meşāyıḫ bile | ṣoḥbet tutupdur. Ve Cüneyd ve Ruveym ve Nūrī [24] ḳuddise sırruhu aḳrānıdın irmiş.
L73 Dipdürler ki ikki yüz toḳsan toḳḳuzda dünyādın ötüptür. Ol diptür ki | Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālā [25] ᶜārifḳa sırrıda bir közgü biripdür ki her ḳaçan ol közgüge baḳsa, anı körgey. Şeyḫu'l-islām dipdür ki añga müᵓmin köñglide [26] bir yirdür ki andın özge anda yitmes, çün tefriḳaġa ḳalġay, ol yirge bāzgeşt ḳılsa, āsāyiş tapḳay. Memşād dipdür kim ḳırḳ [27] yıldur kim

F65b Ü55a a. Saᶜīd b. Y. || 15 ş. ᶜilmiġa : $Ü_2$ ş. ᶜilmide || 16 aḳrānıdın irmiş : $Ü_4$ aḳrānıdındur ||
L72 17 h. kişiniñg : $Ü_5$ h. kişi | hergiz : L'de yok || 18 dipdür ki : R P_2 F_7 dipdür || 19
P38b bile : L'de yok || 23 cevān-merdleridindür : L_{14} cevān-merdleridin || 25 ol... körgey :
Ü55b $Ü_3$ ol közgü bile baḳsa körgey | añga : Ü'de yok | m. köñglide: $Ü_4$ m. köñgli || 27
L73 köz... bile: L_4 köz uçını riᶜāyet ol yan bile | k. uçını : $Ü_6$ k. uçı | ᶜāriyet P_{12} riᶜāyet ||

behiştni ve her ni andadur mańga ᶜarż ḳıladurlar, köz uçnı ol yan
R_{69b} ᶜāriyet bile salmay-min. Şeyḫu'l-islām dipdür[1] kim anıńg ṣoḥbet ve ḥużūrıda anıńg ġayrıġa baḳmaḳ ańga şirkdür. Ve Tińgri taᶜālā Peyġamber'iġa ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellem didi kim مازاغ البصر وما [2] طغى قل الله ثم ذرهم ، Ve hem Memşād dipdür ki her kim anıńg dōstlarıdın birige inkār ḳılġay, kīne ᶜuḳūbet ańga ol bolġay ki[3] olça ol dōstıġa biripdür, hergiz ol münkirge birmegey. Ve hem ol dipdür ki : ادب المريد فى التزام حرمات المشايخ وخدمة [4] الاخوان والخروج عن الأسباب وحفظ آداب الشرع على نفسه .

§ 97 Ḥasan b. ᶜAlī-i Mesūḥī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Künyeti Ebū ᶜAlī'dür. Dipdürler[5] ki Cüneyd ve Ebū Ḥamza'nıńg üstadlarıdındur ve alarnıńg aḳrānıdın ḫōd bar. كان من كبار اصحاب السرى سقطى. Cüneyd dipdür ki Ḥasan-i[6] Mesūḥī'ġa bir nime didim
$Ü_{56a}$ ünsdin. Didi kim : ويحك الومات من تحت السماء ما استوحشت Eger | ḫalḳ bir yolı ölseler, minińg köńglümge melālet kilmes[7] ve vaḥşet yüzlenmes. li'Semmūn el-Muḥibb :

عليك يا نفسى يا تخلى   فالعيش فى الانس والتسلى

§ 98 Aḥmed b. İbrāhīm el-Mesūḥī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Anıńg[8] künyeti hem Ebū ᶜAlī'dür. Baġdād meşāyıḫınıńg
L_{74} ecillesidindür. Ve Serī-i Saḳaṭī | bile ṣoḥbet tutupdur ve andın ḥikāyet aytur ve rivāyet[9] ḳılur ve Ḥasan-i Mesūḥī'din hem. Ve dipdürler ki ol bir köńglek ve bir ridā, bir naᶜl bile her yıl ḥac ḳılur irdi, rikve ve küze kötermes irdi,[10] andın özge ki bir alma alur irdi, Baġdād'dın Mekke'geçe anı islep ötkerür irdi. Ol dipdür ki: من فتح له شئ من غير مسئلة [11] فردة وهو محتاج اليه احوجه الله الى ان يأخذ مثله بمسئلة .

§ 99 Ruveym raḥimehu'llāhu taᶜālā

İkkinçi ṭabaḳadındur ve künyeti Ebū Muḥammed'dür. Ve Ebū Bekr[12] ve Ebu'l-Ḥüseyn ve Ebū Şeybān hem dipdürler.

R_{69b} 2 d. ki: P_{14} d. kim | ańga : L'de yok || 3 hergiz... münkirge : $Ü_{11}$
$Ü_{56a}$ ol münkirġa hergiz | münkirge : L_8 münkirġa || 6 y. ölseler : $Ü_1$ y. ölse | minińg ...
L_{74} kilmes : $Ü_1$ mańga melāmet kilmes || 9 h. yıl : L_2 h. yılda || 11 i. ṭabaḳadındur : L_5 i. ṭabaḳadın || 12 Baġdād'nıńg m. : L_5 Baġdād m. | Baġdād'nıńg... kibārıdındur :

F_{66a} Baġdād - I nıñg meşāyıḫınıñg kibārıdındur. Faḥīh irdi. Dāvūd-i İṣ - fehānī mezhebide. Şeyḫu'l-islām [13] dipdür ki ol özin Cüneyd'niñg
P_{39a} şāgirdi körgüzür irdi, ammā anıñg I yārānlarıdındur ve andın uluḳ. Ve Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf ḳuddise sırruhu [14] dipdür ki, hergiz közüm kişi körmeydür ki tevḥīdde söz aytḳay, andaḳ ki : سئل الرويم عن التصوف فقال التصوف هو الذى لايملك [15] شيئًا ولا يملكه وقال ايضًا التصوف ترك التفاضل بين الشيئين . Ve dipdürler ki Ruveym ᶜömriniñg āḫırıda özin
$Ü_{56b}$ dünyā ehli [16] arasıda yaşurdı, ammā ol şuġl anı meşġūl ḳılmadı. I Cüneyd dipdür ki biz fāriġ-i meşġūl biz ve Ruveym meşġūl-i fāriġ. *Fütūḥāt*'da mezkūr- [17] dur kim Ruveym didi ki : من قعد مع الصوفية وخالفهم فى شيئ مما يتحققون به نزع الله نور الايمان من قلبه ، Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf anıñg ḫıdmetiġa [18] bardı, ḳayturda Ruveym ilgin anıñg ignige ḳoyup didi kim : Ay oġul هو بذل الروح لاتشتغل بترهات الصوفية yaᶜnī bu iş cān [19] fidā ḳılmaḳtur, zinhār ṣūfiyyeniñg terehātıġa meşġūl bolmaġay-sin. Şeyḫu'l-islām dipdür I ki cān fidā ḳılmaḳ ol irmes kim ġazāġa [20] barġay - sin, tā sini öltürgeyler; oldur ki Ḥaḳ taᶜālā bile cān üçün münāzaᶜat ḳılmaġay-sin. Cān ve köñgül ve başnı anıñg [21] yolıda ḳoyġay-sin ve henūz özüñgni muḳaṣṣir bilgey-sin, yoḳ ki az renc ki andın sañga yitişse, şikāyet ḳılġay-sin. Birev Ruveym'din sordı [22] kim : كيف حالك Ol didi ki : كيف حال من كان دينه هواه و همته دنياه ليس بصالح تقى ولا بعارف نقى. Şey-ḫu'l-islām Ḫarrāz'dın soñgra [23] Ruveym'ni tutuptur ve andın soñgra Cü-neyd bile Nūrī'ni.

§ **100** Y ū s u f b. e l - Ḫ ü s e y n - i R ā z ī ḳaddesa'llāhu sırrehu

İkkinçi ṭabaḳadındur. Künyeti Ebū Yaᶜḳūb. [24] Rey ve Cibāl'nıñg şeyḫi irdi. Öz zamānıda bu ṭāyifeġa imām. Ve ṭarīḳı melāmet ṭavrıda irdi. Ḫalḳnı özidin müteneffir ḳılmaḳ ve ilniñg ḳabūlın [25] özidin bozmaḳda māhir irdi. Zu'n-nūn-i Mıṣrī şāgirdidür
$Ü_{57a}$ ve Ebū Turāb-i Naḫşebī I ve Yaḥyā-i Muᶜāẕ-i Rāzī bile ṣoḥbet tutuptur. Ve Ebū Saᶜīd-i [26] Ḫarrāz bile seferde refīḳlıḳ ḳılıp-

F_{66a} F_1 Baġdād'nıñg kibār-i meşāyıḫıdındur ‖ 13 ol : Ü'de yok I özin : L_6 özidin I yārānlarıdındur : $Ü_{14}$ yārānlarıdur I uluḳ : F_2 $Ü_{14}$ L_7 uluġ I Ebū ᶜAbdillāh-i Ḫafīf : ᶜAbdu'llāh-i Ḫafīf ‖ 14 közüm kişi k. : L_8 kişi közüm k. I tevḥīdde : $Ü_{15}$ tevḥīdġa,
P_{39a} L_8 tevḥīdḳa ‖ 15 ve dipdürler... Ruveym : L'de yok ‖ 16 biz... biz : R, P_4 biz fāriġ-i
$Ü_{56b}$ meşġūl ‖ 20 Ḥaḳ taᶜālā: $Ü_8$ Ḥaḳ subḥānehu ‖ 21 renc... yitişse: L_3 renc sañga andın
L_{75} yitişse ‖ 22 kim.. didi ki : L'de yok ‖ 24 b. ṭāyifeġa :$Ü_{15}$ b. ṭāyifede ‖ 25 şāgirdidür : $Ü_{17}$ şāgirdi irdi ‖ 26 Ḫ. bile seferde : R, R_{14} Ḫ. bile ṣoḥbet tutuptur ve seferde ‖

dur. Ve aralarıda Cüneyd bile mukātebāt vāḳiᶜdür. Üç yüz üçde, yā törtde dünyādın[27] ötüptür. Öter çağda didi, ilāhī ḫalḳnı sañga delālet ḳıldım cehd bile ve özümge ḳıla alġança cefā ḳıldım siniñg üçün, mini bulardın birige[1]
R_{70a} bağışla! Ötkendin soñgra bu ṭāyifedin birev anı vāḳi ᶜada kördi ve aḥvālın sordı. Didi kim Ḥaḳ taᶜālā mañga ayttı kim ol sözni [2] yana ayt! Aytḳandın soñgra ayttı kim sini sañga bağışladım. Özi ve anıñg arasıda vāsıṭa kivürmedi kim anıñg bile bu ṭāyife arasıda [3] vesīle ve vāsıṭa özi oḳtur.

L_{76} Yūsuf b. el-Ḥüseyn'niñg sözi-l dür kim : الخير كله فى بيت ومفتاحه التواضع والشر كله فى بيت ومفتاحه التكبر.[4] Bu faḳīr özüm bu naḳlnı Kāşif-i ᶜulūm-i rabbānī Mevlānā Muḥammed-i Tebādegānī ḳuddise sırruhudın işittim kim Nīşābūr'da ṣūfīī bar irmiş zāhid kim ṣafā-yi [5] vaḳtı añga dest birgen irmiş. Bir dōstı bar irmiş, bāzergān.Ve ol bir seferġa müteveccih irmiş, ammā bir terekiyyesi bar irmiş cemīle kim anı [6] özi bile ilte almas irmiş ve şehrde dağı ḳoyarġa hīç yirge iᶜtimādı yoḳ irmiş. Ol ṣūfīni muᶜtemed dip anıñg [7] ḳaşıġa emānet tapşurup seferġa barmış. Ol ṣūfī anı körgeç vālih bolup, el-ḳıṣṣa ṣafā-yi vaḳtın ber-bād birmiş. Bu ḫusrān-zedelıḳdın [8] nādim bolup
$Ü_{57b}$ tevbe ḳılıp meşāyıḫ ḫıdmetiġa barıp | öz derdin aytıp itürgenini tapar ᶜilācın tilemiş. Barça müttefiḳ aytmışlar kim biziñg iligimizdin [9] kilmes,
P_{39b} meger | İmām Yūsuf b. el-Ḥüseyn er-Rāzī bu işke ᶜilāc ḳılġay. Ol ṣūfī Yūsuf b. El-Ḥüseyn ḫıdmetiġa Rey'ġa barurdın özge çāre [10] tapmamış. Rey'ġa barıp İmām'nı her kimdin sormış ve soramış, cevāb birmişler kim ol kāfir, ol zındīḳ bile ni işiñg bar? El-ḳıṣṣa [11] bir bozuḳta İmām'nı tapmış kim perīşān ẓāhir bile saçı tırnağı yitilgen, çeppān kiyip ser-pā bürehne ḳıble sarı müteveccih *Ḳurᵓān* oḳup olturup irmiş. [12] Mubārek naẓarı ṣūfiġa tüşkeç itürgen ṣafā-yi vaḳtı köñglige yüzlenmiş.
F_{66b} Yügürüp İmām'nıñg ayağıġa tüşüp suᵓāl ḳılmış kim | sañga [13] Tiñgri mundaḳ biyik mertebe biripdür, sin niçük özüñgni mundaḳ cunūn ve bī-ser ü pāylikke salıp-sin ki sini tilep sorasalar, [14] Rey ehli kāfir ü

R_{70a} $Ü_{57a}$ 1 v. kördi : L_{13} ve körüp | didi k.: F_{15} didim k. | ayttı k. : $Ü_6$ didi k. || 2 sini... bağışladım : F_{17} L_{14} sini bağışladım, $Ü_7$ sañga bağışladım || 4 ṣūfīī : L_2 bir ṣūfī || 6
L_{76} ḳoyarġa : $Ü_{14}$ ḳoyarda | yirge : $Ü_{14}$ yirde || 7 s. barmış : $Ü_{15}$ s. bargen irmiş | anı : L'de yok | b. birmiş : $Ü_{16}$ b. birip irmiş || 8 itürgenini... ᶜilācın : $Ü_1$ devā tapar ᶜilācın, L_8 itürgeniniñg ᶜilācın || 9 Rey'ġa : F ve L'de yok | barurdın özge : $Ü_3$
$Ü_{57b}$ barġandın ö. || 10 tapmamış : L_{10} tapmas | ve soramış : Ü ve L'de yok || 11 bir... imāmnı : $Ü_5$ i. bir bozuḳta | olturup : L'de yok || 12 ṣūfiġa : F_{27} $Ü_8$ añga | vaḳtı : F_{27} vaḳtın || 13 Tiñgri : Ü'de yok | sin : L'de yok | bī-ser

L_{77} zındīḳ bile taᶜbīr | ḳılurlar? İmām cevāb birmiş kim ol cihetdin bu āşüftelıġnı iḫtiyār ḳılıp-min ki bāzergān mini [15] yaḫşı emīn kişi sağınıp kenīzekin kiltürüp mañga emānet tapşurmaġay. Ṣūfī ḫacīl bolup yüzin yirge ḳoyup suʾāl ḳılġanıdın istiġfār [16] ḳılıp Nīşābūr'ġa yanmış, va'llāhu aᶜlem.

§ 101 ᶜAbdu'llāh-i Ḥāẓir raḥimehu'llāhu taᶜālā

Ḳavmnıñg ekābiridindür. Şeyḫu'l-islām dipdür ki ol [17] Yūsuf b. el-Ḥüseyn'niñg taġayısıdur. Meşāyıḫnıñg ḳudemāsıdın ve
$Ü_{58a}$ Ẕu'n-nūn'nıñg aḳrānıdın ve andın uluġraḳ. | Anıñg bile Yūsuf b. el-Ḥüseyn [18] araşıda sözler bar kim barçada, mertebede anıñg biyikreklüki Yūsuf b. el-Ḥüseyn'din ẓāhir bolur. Kişi tilese kim maᶜlūm ḳılġay, [19] *Nefeḥātü'l-üns*'ni muṭālaᶜa ḳılsun, ve's-selām.

§ 102 S̱ābit el-Ḫabbāz ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Meşāyıḫnıñg ḳudemāsıdındur. Cüneyd ve Ruveym bile ṣoḥbet [20] tutuptur ve Tiñgri yolı sülūki ṭarīḳın alardın kesb ḳılıpdur ve peyveste alardın ḥikāyet aytur irmiş.

§ 103 Ebū S̱ābit er-Rāzī ḳuddise sırruhu

ᶜUlemā [21] ve ḳurrā ve fuḳarānıñg meşāhiridin irmiş. Ol dipdür ki bir kün bir meclisde bir ṭıflġa *Ḳurʾān* taᶜlīm ḳıladur irdim. Yūsuf b. el-Ḥüseyn ḳuddise sırruhu [22] anda yitip didi kim uyalmas-sin kim bir muḫanneṣḳa *Ḳurʾān* taᶜlīm ḳılur-sin? Köñglümge kiçti kim subḥāna'llāh, bu ṭıfl ḫōd maᶜṣūmdur, ᶜaceb söz [23] bu uluġ kişiniñg tilige ötedür. Az furṣat ötti, ol oġlannı kördüm, muḫanneṣler cemāᶜatı arasıda alardın bolup [24] yörüydür irdi. İmām Yūsuf b. el-Ḥüseyn ḫıdmetiġa barıp irādet iligi birdim.

§ 104 Semnūn b.el-Ḥamza el-Muḥibb el-Keẕẕāb ḳuddise sırruhu |

L_{78} İkkinçi [25] ṭabaḳadındur. İmāmü'l-maḥabbet'dür. Künyeti Ebu'l-Ḥüseyn ve Ebu'l-ḳāsım hem dipdürler. Özige Keẕẕāb laḳab ḳoyup irdi, tā bu laḳab bile [26] çarlamasalar, baḳmas irdi. Maḥabbet ᶜilmide yegāne irdi ve hemīşe andın dir irdi. Serī-i Saḳa-

P_{39b} F_{66b} ü pāylikke: L_{15} bī-ser ü pālikke | sorasalar : P_6 F_1 $Ü_{11}$ L_{15} sorsalar || 15
L_{77} ḳılġanıdın : $Ü_{14}$ L_3 ḳılġandın || 17 meşāyınıñg k.: $Ü_{17}$ meşāyıḫ k. || 18 sözler : L_6
$Ü_{58a}$ söz | barçada : $Ü_1$ barça | anıñg : L'de yok || 21 bir m.: L_{11} mescidde | t, ḳıladur irdim: $Ü_8$ t. ḳılur irdim || 23 uluġ : F_{10} uluḳ | muḫanneṣler : $Ü_{11}$ muḫanneṣ || 24 yörüydür: F_{11} yörür || 25 l. ḳoyup irdi : F_{13} $Ü_{14}$ l. ḳoyuptur | l. bile : $Ü_{15}$ l. birle || 26
L_{78} çarlamasalar : L_2 çarmaslar irdi (چارماس لارایردی) || 27 ve Nūrī : Ü'de yok ||

ṭī ve Muḥammed b. ᶜAlī-i Ḳaṣṣāb ve Ebū Aḥmed-i Ḳalānisī[27] ḳaddesa'llāhu esrārehum bile ṣoḥbet tutup irdi ve Cüneyd ve Nūrī
Ü58b R70b aḳrānıdın irmiş. Cüneyd'din | burun dünyādın ötüptür ve baᶜżı[1] songra dipdürler. Ol dipdür ki bendening Ḥaḳ'ḳa maḥabbeti ṣāfī bolmaġay, tā ziştlıġnı barça ᶜālemġa ḳoymaġay. Ve hem ol dipdür ki :[2] اول وصال لعبد للحق هجرانه نفسه واول هجران العبد للحق مواصلته لنفسه
Dirler ki Semnūn bir kün bu ikki beytni oḳudı kim :

نظم

ترید منی اختبار سری	وقد علمت المراد منی[3]
ولیس لی فی سواك حظ	فکیف ماشئت فاختبرنی

Fi'l-ḥāl anı bevl ḥabsı bile imtiḥān ḳıldılar, cezaᶜ ḳılmay ṣabr[4] ḳılur irdi. Ol kiçe anıng aṣḥābıdın niçe kişi tüş kördiler kim ol duᶜā ḳılıp Ḥaḳ'dın şifā
P40a tiler irdi. Çün Semnūn anı bildi kim |[5] maḳṣūd ol teʾdībdin ādāb-i ᶜubūdiyyet ve iẓhār-i ᶜaczdur, yoḳ kim ḥāl setri. Mektebler tigresige ivrülüp eṭfālġa[6] aytur irdi kim : ادعوا لکم الکذاب Bu ḥāl bola alur kim keẕẕāblıḳ laḳabıġa bāᶜiṡ bolġay ve bola hem alur kim andın songra bolġay.

§ 105 Zehrūn[7] el-Maġribī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Ṭarāblīs ehlidindür. Muẓaffer-i Kirmānşāhī'ning aḳrānıdın. Bir birining ṣoḥbetide Mekke'ge[8] barıpdurlar. Ebū ᶜAbdi'llāh-i Maġribī, Zehrūn vaṣfıda dipdür ki cevān-merdler arasıda anıng dik cevān-
L79 merdī körmedim. | Şeyḫu'[9] l- islām dipdür ki ol bir kün cemāᶜat-i dervīşler bile temāşāġa çıḳıp irdi. Bu ikki beytni oḳudılar kim :[10]

Ü59a

شعر

وسنا برق نفی عن الکری	لم یزل	یلمع لی من ذی طوی
منزل سلمی به نازلة	طیب الساحة معمور الفنآء

işitip ḫurūş[11] ḳıldı ve ḳıçḳırıp şūr ẓāhir ḳıldı. Ve yandı ve didi kim siz baring ki min temāşāmnı ḳıldım.

R70b Ü58b 3 c. ḳılmay : Ü7 c. ḳılmadı || 4 ol : Ü'de yok | şifā: L'de yok | ş. tiler : Ü8 ş. tilediler || 5 te'dībdin : L11 te'eddübdin || 7 ṣoḥbetide : L14 ṣoḥbetiġa | Mekke'ge : Ü14 Mekke || 8 Ebū ᶜAbdi'llāh-i Maġribī : Ü14 Ebū ᶜAbdi'llāh | Z. vaṣfıda : Ü14 Z. vaṣfıġa | cevān-merdī : Ü15 cevān-merd || 9 d. bile : F23 d. arasıda, L1
L76

§ **106** ‹Arūn b. el-Veṣṣābe ḳaddesa'llāhu sırrehu

[12]Künyeti Ebu'l-Aṣba‹dur. Şeyḫu'l-islām dipdür ki
F_{67a} Aḥmed b. Ebi'l-Ḥavārī kitābıda körüp-min | ki ol Mekke'de şeyḫ irkendür
ve Şām'da [13] dünyādın ötüptür. Anıñg fevtidin soñgra bu ṭāyifedin birev
anı tüş körüp ḥālın soruptur. Ol dipdür ki : حاسبونی [14] فرقفو اثم منو فاعتقوا
ḥisābımnı ḳıldılar inçkelik bile, soñgra minnet ḳoyup āzād ḳıldılar.

§ **107** Meymūn el-Maġribī ḳaddesa'llāhu sırrehu

وكان من السياحين وهو من قدماء المشايخ وكان يرافق ابا موسى الدبيلى
فى الاسفار [15] هو من أهل المغرب . Anıñg rengi ḳara irmiş, [16] çün semā‹ġa kirer
irmiş, aḳarur irmiş. Añga didiler ki ḥālıñg semā‹da ivrülür. Ol didi ki olça
mañga ẓāhir bolur, sizge dağı [17] ẓāhir bolsa, siziñg hem ḥālıñgız miniñg
ḥālım dik bolġay. حكى انه كان معه جراب كلما اراد شيئًا ادخل يده فيه وأخرجه منه

§ **108** Sa‹dūn-i [18] Mecnūn ḳaddesa'llāhu sırrehu

‹Aṭā› b. Süleymān aytur ki bir yıl Baṣra'da ḳaḥt tüşti.
İl istisḳāġa çıḳıp irdiler, min hem bile irdim. [19] Gūristānda bir ün işit-
tim, baḳtım irse Sa‹dūn-i Mecnūn irdi. Gūristānda olturup ilgin tizige
urup bir nime diy-[20] dür irdi. Ḳaşıġa barıp selām ḳıldım. Didi:
L_{80} عليك السلام عطاء من كشف عنك غطآء | Ve sordı kim bu ni ġavġādur?
$Ü_{59b}$ Didim | ḳaḥt ve ḳuraġlıḳ [21] cihetidin ḫalāyıḳ istisḳāġa çıḳıpdurlar. Didi
kim : نفخ فى الصور ام بعث من فى القبور Sin hem bular bile kilip-sin? Didim
belī. Didi: بقلب سماوى أو بقلب خاوى[22] Soñgra didi kim tiler-sin kim min yaġın
tilegey-min. Didim belī, neyüçün tilemegey-min? Didi Ḫudāvendā [23] mi-
niñg kiçeki rāzım ḥaḳḳı sañga. Fi'l-ḥāl yaġın tutaştı. Didi ay ‹Aṭā›,tā ur-
maġaylar ḳaytma ki tā urmaġaylar, ḳaytmamaḳ kirek.

§ **109** [24] ‹Aṭā› b. Süleymān raḥimehu'llāhu ta‹ālā

Baṣra'nıñg zühhādıdındur. Öz zamānınıñg büzürgi
irmiş. Bir kün bīmār irdi, küneslikde yatıp [25] irdi. Didiler ki neyü-

F_{67a} $Ü_{59a}$ dervīşler | kim : L'de yok || 12 ş. irkendür : F_1 ş. ikendür || 14 m. ḳoyup : $Ü_7$ m. ḳılıp || 15 ḳ. irmiş : L_9 ḳ. irdi || 16 aḳarur irmiş : Ü'de yok | añga : $Ü_{10}$ anıñg | semā‹-da : L_{10} semā‹dın | ivrülür : $Ü_{10}$ ivrülür irdi | 17-18 Sa‹dūn-i Mecnūn ḳad-
P_{40a} $Ü_{59b}$ desa'llāhu sırrehu : Ü'de yok || 19 gūristānda: L_{13} nāgāh g. | 20 ḳuraġlıḳ: P_{17} ḳuraġlı-
L_{80} ġī, L_1 قراليغ | | 21 ḫalāyıḳ: L_1 ḫalḳ || 22 neyüçün : $Ü_4$ niçün || 24 zühhādıdındur: L_6 zühhādlarıdındur | küneslikde : $Ü_8$ küneslikke || 25 neyüçün : $Ü_8$ niçün | yatmay-s. :

çün kölegeye barıp yatmay-sin? Didi kim tiler-min ki sāyeġa barġay-min, ammā ḳorḳar-min ki digeyler, bir ḳadem [26] nefs kāmı üçün bardıñ.

§ **110** ʿAlī b. Sehl-i Ezher el-İṣfehānī rahimehu'llāhu taʿālā

İkkinçi ṭabaḳadındur. Künyeti Ebu'l - Ḥasan'dur. İṣfehān meşāyıḫınıñ [27] ḳudemāsıdındur. Yūsuf b. el-Bennā'nıñ şāgirdi. Ve Cüneyd ḳuddise sırruhunıñ aḳrānıdın irmiş ve aralarıda mükātebet ü risālet irmiş. Ve Ebū Turāb-i Naḫşebī bile ṣoḥbet tutup-

R_{71a} tur. [1] وكان له رياضة عظيمة ربما كان امتنع عن الا كل والشرب عشرين يوماً يبيت فيها

P_{40b} قائماً هائماً بعد أن كان نشوه نشو ارباب النعمة والمترفين. Ol dip- [2] dür ki : | ما احتلمت

قط الابولى وشاهد ين . Bir ḳatla ʿÖmer b. ʿOṣmān-i Mekkī'ge Mekke'de ottuz miñ direm borc boldı.İṣfehān'ġa ʿAlī-i Sehl ḳaşıġa kildi kim şāyed[3] añga |

$Ü_{60a}$ bu borc edāsıda mededī ḳılġay. ʿAlī-i Sehl'ġa maʿlūm bolup irdi ol vechni ser-

L_{81} encām ḳılıp | Mekke'ġa, ʿÖmer'niñ borcluġıġa yiberdi[4] ve anı żiyāfet ḳılıp uzattı. Ol Mekke'ġa barurda hemīşe köñglide ol borc tefriḳası irdi. Mekke'ge yitkeç borcnı ötelgen taptı [5] ve köñgli tindi. Şeyḫu'l-islām dipdür ki ʿAlī-i Sehl ol işni ʿöẕr-ḫᵛāhlıġ ve şükr-güẕārlıġ yüki bīmidin ḳıldı ki hīç āzāde- merd [6] anı tarta almas. Ol düpdür ki biziñ ḳaşımızda revā irmes ki bu ṭāyifeni dervīş digeyler kim bular ḫalāyıḳnıñ tuvāngeridürler. [7] Şeyḫu'l-islām dipdür ki Ḥaḳ subḥānehu ve taʿālā kim tonnıñ yaḫşıraġın aġniyāġa biripdür, tonnıñ ferrini dervişlerġa biripdür. [8] Ve yaḫşı eṭʿime alarġa biripdür, ṭaʿāmnıñ lezzetin bularġa biripdür. ʿAlī b. Sehl'din sordılar ki belā künin yād bilür mü sin? Didi [9] niçük yoḳ ol ḫōd gūyā tüne kün irdi. Şeyḫu'l-islām dipdür ki ṣūfīġa bu sözde naḳṣdur, tüne kün ve tañgla ni bolġay, ol künge [10] henūz kiçe kilmeydür. Ṣūfī henūz ol kündedir.

Ü$_9$ L$_7$ yatmas-s. | sāyeġa : Ü$_9$ kölegege | ḳadem : Ü'de yok || 26 nefs k.: L$_8$ nefsiñ k. || 27 ve aralarıda ... irmiş : R, P, F ve Ü'de yok ||

R_{71a} $Ü_{60a}$ 3 edāsıda : Ü$_1$ edāsıġa | mededī : L$_{15}$ meded || 4 hemīşe köñglide :

L_{81} F$_{18}$ köñglide hemīşe, Ü$_3$ h. köñglige | borc : L$_2$ borcluġ | Mekke'ge y. : L$_2$ Mekke y. | ötelgen : Ü$_4$ ötülgen اوتولكان || 5 ʿöẕr-ḫᵛāhlıġ : F$_{19}$ ʿöẕr-ḫᵛāhlıḳ | āzāde-merd : F$_{19}$ āzād-merd | 5-6 Şeyḫu'l-islām... tuvāngeridürler : L'de yok || 6 b. ṭāyifeni : Ü$_6$ b. ṭāyife | ḫalāyıḳnıñ : Ü$_7$ andaḳ ki || 7 dervīşlerġa : Ü$_7$ L$_4$ dervīşlerge | yaḫşıraġın : Ü$_7$ yaḫşıraḳın || 8 ve yaḫşı ... biripdür : L$_4$ pākīze ṭaʿām eger aġniyāġa biriptür | bilür sin : F$_{22}$ Ü$_9$ L$_5$ bilür mü sin || 9 naḳṣdur : Ü$_{10}$ naḳṣ || 10 ol : L'de yok || 11 kitābet... irdi : L$_8$ kitāb ḳılur irdi || 12 b. kesbige. : Ü$_{16}$ b. kesbiġa |

§ **111** Muḥammed b. el-Yūsuf el-Bennā
ḳuddesa'llāhu sırrehu

Künyeti Ebū ʿAbdi'llāh'dur. Dirler ki ol üç yüz şeyḫ-[11] din ḥadīs̱ kitābet ḳılıp irdi. Çün ḫalvet ü inḳiṭāʿ irādeti añga ġālib boldı, Mekke ʿazīmeti bile çıḳtı ve bādiyeni tecrīd ḳademi bile [12] ḳaṭʿ ḳıldı. Dipdürler ki ol kündüz bennālıġ kesbige meşġūl irdi, olça ḥāṣıl ḳılsa irdi, kiçe
Ü60b andın muḥaḳḳarī behre alur irdi, [13] özgesin fuḳarāġa | taṣadduḳ ḳılur irdi.
F67b Bā-vücūd-i kesb ü iştiġālı her kün *Ḳurʾān*'nı bir ḫatm ḳılur irdi. | Ḫuften namāzın ḳılġandın soñgra taġḳa [14] çıḳar irdi ve köp aytur irdi kim Ḫudāyā mañga öz āşnālıġıñgnı ve maʿrifetiñgni naṣīb ḳıl, yā bu taġḳa emr ḳıl ki yoḳḳarı çıḳıp miniñg [15] başımġa yımrulsun ki siniñg şināsālıġıñg ve maʿrifetiñgdin ayru mañga tiriglik kirekmes. Cüneyd ḳuddise sırruhu anıñg fażl u
L82 kemālıġa ḳāyil [16] irmiş. Şeyḫ ʿAlī-i Sehl-i | İṣfehānī'ġa yibergen risāletde bitip irdi kim : سل شيخك ابا عبد الله ما الغالب عليك Çün Şeyḫ ʿAlī-i Sehl-i İṣfehānī [17] andın suʾāl ḳıldı, ol didi kim cevābıda biti kim : والله غالب على أمره

§ **112** Muḥammed b. Fāẕe raḥimehu'llāhu taʿālā

Künyeti Ebū Caʿfer'dür. Muḥammed-i Yūsuf-i [18] Bennā'nıñg şāgirdleridindür. كان مجتهداً قويًا في العبادة سخيًا في البذل والعطية Her kün *Ḳurʾān*'nı üç ḫatm ḳılmaḳ derdi irdi. Añga ata- [19] dın köp mīrās̱ ḳaldı. Yıllar Muḥammed b. Yūsuf'nıñg, öziniñg ve ʿiyālınıñg meʾnetin yitkürür irdi kim ol bilmes irdi. Bir dōstı [20] bar irdi, añga buyurup irdi kim her ni anıñg ḫarc-ı maʿāşıdur, añga yitkürgey, andaḳ ki ol vāḳıf bolmaġay kim ḳaydın yitedür. [21] Bir kün Muḥammed b. Yūsuf ol dōstdın sordı ki āyā kimdür ki biziñg bāremizde bu iḥsān ḳıladur? ol didi ki Muḥammed-i Fāẕe. Ol [22] duʿā ḳıldı kim : جزاه الله عني بأفضل الجزاء ʿAzīzī dipdür ki ḳış ortasıda | Muḥammed-i Fāẕe ḳaşıġa bardım, köñglekçe olturup [23] irdi. Didim yā Ebā Caʿfer, toñgmay-sin? Didi ilgiñgni kiltür ve digil ki : لااله الا الله İlig köñgleki içige iltip didim ki : الا الله [24] الا الله Issıġdın tirlep irdi.

L10 بيا يا ليغ كبعة | meşġūl i. : L10 meşġūl | olça ... irdi : Ü'de yok || 3 t.
F67b P40b ḳılur irdi : L_{11} t. ḳılur | iştiġālı : F_{27} iştiġāl | taġḳa : F_1 P_{13} taḳḳa, || 14 çıḳar. i. : L_{12} barur i. | taġḳa : F_1 taḳḳa || 15 siniñg : L'de yok | kemālıġa : L_{15} kemālātıġa || 16
L82 Şeyḫ ... Sehl : P_{15} Şeyḫ Sehl | b. irdi : L_1 b. irmiş || 17 suʾāl ḳ: F_4 suʾālī ḳ. | ol...
Ü60b kim: $Ü_8$ ve ... ki, L_2 ol didi | biti : $Ü_8$ bitidi, L_2 ayttı || 19 Muḥammed b. Yūsuf'nıñg : F_6 Muḥammed-i Yūsuf-i Bennā'nıñg || 20 anıñg : $Ü_{13}$ anı || 23 ilig :

§ 113 Sehl b. ᶜAlī el-Mervezī rahimehu'llāhu taᶜālā

Ol irdi kim ᶜAbdu'llāh-i Mubārek ḳuddise sırruhunıñg serāyıġa bardı, [25] didi kim bu muṭribe kenīzeklerni neyüçün ārāste ḳılıp tamnıñg üstige çıḳarıp-sin ve tüşürmes-sin? ᶜAbdu'llāh-i Mubārek ḳuddise
P_{41a} sırruhu [26] didi kim andaḳ ḳılay. | Ol çıḳḳaç Şeyḫ didi kim anıñg ser-vaḳtıġa
L_{83} yitiñg kim | hem bu zamān dünyādın barġusıdur. Miniñg tamımda kenīzekler [27] yoḳturlar ve ol yalġan aytmas, ol ḥavrādur kim behiştdin anıñg
R_{71b} istiḳbālıġa yiberipdürler. Şeyh'niñg aṣḥābı anıñg soñgınça çıḳḳaç[1] ol ᶜālemdin ötüp irdi. Andın sordılar kim Ḥaḳ taᶜālā nevāzişleridin kim bende bāreside ḳılur, ḳaysı uluġraḳdur?[2] Didi köñgül ferāġatı ki Muṣṭafā ṣalla'-llāhu ᶜaleyhi ve sellem dipdür kim: نعمتان مغبون فيها كثير من الناس الصحة والفراغة

§ 114 ᶜAlī b. Ḥamza el-İṣfehānī [3] el-Ḥallāc ḳaddesa'llāhu sırrehu

Şeyḫu'l-islām dipdür ki ol ḥallāc irmes irdi, Ḥüseyn-i Manṣūr dik. İṣfehān'da Muḥammed b. Yūsuf el-Bennā'nıñg [4] şāgirdi irdi. İṣfehān'dın ḥac ᶜazīmeti ḳıldı. Ḥacdın ḳaytıp Baṣra'ġa yitkende Muḥammed b. Yūsuf el-Bennā'nıñg fevtiniñg ḫaberin işitti ve ḳattıġ [5] melūl bolup
$Ü_{61b}$ İṣfehān ᶜazīmetini terk itip Baṣra'da sākin boldı. | Sehl b. ᶜAbdi'llāh-i Tusterī ḳuddise sırruhunıñg aṣḥābı arasıda bolur [6] irdi. Bir kiçe Muṣṭafā'nı ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellem tüşte kördi kim Sehl b. ᶜAbdi'llāh-i Tusterī'ġa iltifāt ḳıladur irdi. Ol yügürdi ol [7] Ḥażret sarı. Ol Ḥażret anıñg sarı baḳıp luṭf körgüzüp küldi. Ve Sehl-i ᶜAbdu'llāh'nı bu ṭāyife sözige nisbet birip taᶜrīf ḳıldı. [8] Añga oḫşar ki Sehl-i ᶜAbdu'llāh'nıñg rūḥıġa teveccüh ḳılmaḳḳa işāret iken bolġay ki andın terbiyet tapḳay. Bu şādlıġdın uyġandı. [9] Şeyḫu'l-islām dipdür ki bu işniñg maḥabbeti bu işdür. Yaḳındur ki bu işniñg inkārını bu iş dise bolġay. Ve ol Ġulām-i [10] Ḫalīl sözidür. *Nefeḥātü'l-*
L_{84} *üns*'de | oḳuġan maᶜlūm ḳılur.

$Ü_{61a}$ L_{11} anıñg | didim k.: F_{11} didi k., L_{12} didi kim || 25 neyüçün : $Ü_5$ niçün | ḳılıp : Ü'de yok | t. üstige : $Ü_5$ t. üstiġa | ḳuddise sırruhu : Ü'de yok || 26 hem ... barġusıdur :
P_{41a} L_{83} L'de yok | tamımda : L_1 tamımġa || 27 soñgınça : P_2 soñgġıça ||

R_{71b} 3 irmes i.: F_{17} $Ü_{14}$ L_6 imes i. | Ḥüseyn-i Manṣūr d. : L_6 Ḥüseyn-i Manṣūr-i Ḥallāc d. || 4. fevtiniñg ḫ.: $Ü_{16}$ fevti ḫ. | ḫaberin i.: L_8 ḫaberi i. | ḳattıġ : $Ü_{17}$ L_8 ḳattıḳ || 5 aṣḥābı arasıda : P_8 a. arasında, L_9 aṣḥābıda || 6 Muṣṭafā'nı : L_{10} Muḥammed-i M | ḳ. irdi : L_{11} ḳ.irdiler || 7 küldi: L_{12} küldiler | t. ḳıldı : L_{12}
$Ü_{61b}$ t.ḳıldılar || 8 Sehl: L'de yok ||10 Ḫalīl: Ü'de yok ||11 dipdürler: Ü'de yok || 12 dip-

§ **115** ᶜAlī b. Şuᶜayb es-Saḳḳā ḳuddise sırruhu

Nīşābūr'nıñg Ḥīre'sidindür. Ebū Ḥafṣ bile [11] ṣoḥbet tutuptur. Dipdürler ki ol illig biş ḥac güzārlaptur kim barçaġa Nīşābūr'dın iḥrām baġlaptur ve her mīlde ikki[12] rekᶜat namāz ḳılıpdur. Sorupturlar ki bu namāz nidür? Dipdürler ki : ليشهدوا منافعهم bu nefᶜlerim ḥaccımdın añga.

§ **116** ᶜAlī b. Muvaffaḳ [13] el-Baġdādī ḳaddesa'llāhu sırrehu

ᶜIrāḳ meşāyıḫınıñg ḳudemāsıdındur. Ẕu'n-nūn-i Mıṣrī
F_{68a} ḳuddise sırruhunı körüptür. Şeyḫu'l-islām dipdür ki I [14] añga yitmiş tört ḥac kiltürüpdürler. Bir ḳatla ḥac ḳılıp öz özi bile teᵓessüf yüzidin aytur irdi kim kilür min ve barur min, [15] ni köñgül müyesser ve ni vaḳt, min ḫōd ni
$Ü_{62a}$ işte ikin min? Ol kiçesi I Ḥak subḥānehu ve taᶜālānı tüş kürdi ki Ḥaḳ aytur ki ay Muvaffaḳ oğlı, [16] bir kişini kim sin tilemeseñg, öyüñge tiler mü sin? Min hem sini tilemes bolsam irdi, öyümge ḳoymas irdim. Ol dipdür [17] kim Ḫudāyā eger sini dūzeḫ ḳorḳunçıdın perestiş ḳılur bolsam, mini dūzeḫḳa tüşür ve eger behişt ümīdiġa perestiş ḳılur bolsam, [18] behiştke tüşürme ve eger siniñg mihriñg cihetidin perestiş ḳılur bolsam, bir dīdār körset, özge ni ḳılsañg ḳıl!

§ **117** Ebū Aḥmed-i Ḳalānīsī [19] ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Meşāyıḫnıñg ḳudemāsıdındur. Atı Muṣᶜab b. Aḥmed el-Baġdādī. Dipdürler ki aṣlı Merv'dindür. Cüneyd ve Ruveym[20] ḳuddise sırruhumānıñg aḳrānıdındur. Ve tārīḫdedür kim ol ikki yüz toḳsanda ḥac
L_{85} ḳılıp yandı ve az vaḳtdın soñgra I Baġdād'da dünyā - [21] dın ötti. Çün ol bīmār boldı, muḥtażır ikende didi kim: Ḫudāyā siniñg ḳaşıñgda eger miniñg ḳadrım bolsa, ölümüm beyne'l-menzileynde kirek [22] bolsa irdi. Hem-ol zamān żarūretī vāḳiᶜ boldı kim anı bir miḥaffeġa salıp yana bir menzilġa iltür boldılar, yolda dünyādın I ötti.

L_{84} dürler k. : F_{26} $Ü_{12}$ dipdür. L_4 diptür I nefᶜlerim : L_4 nefᶜlerdür II 13 ḳudemāsıdındur :
F_{68a} L_5 ḳudemāsıdur II 14 kiltürüpdürler : F_1 $Ü_{15}$ L_6 kiltürüptürler I ö. bile : L_7 ö. birle II
$Ü_{62a}$ 16 sin t.: $Ü_1$ tilemeseñg I tiler mü sin : $Ü_2$ kilür mü I b. irdi : $Ü_2$ b. irdi II 17 Ḫudāyā : L_{10} Bār-Ḫudāyā I ḳorḳunçıdın : $Ü_3$ قورقوندين I ümīdiġa : $Ü_4$ ümīdligi, L_{11} ümīdidin I 17-18 mini ... bolsam : F'de yok II 1 8 siniñg : Ü'de yok II 21 ölümüm :

§ 118 [23]Ebu'l-Ġarīb-i İṣfehānī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Muḥaḳḳiḳlerdin irdi, āyāt u kerāmet ṣāḥibi. ʿIşḳda ʿayn-i cemʿġa yitip irdi. Anı ḥulūlī didiler. [24] Şeyḫ Ebū ʿAbdi'llāh-i Ḫafīf ḳuddise sırruhu anı siver irdi. Şīrāz'da bir mareżda öz ḥayātıdın nevmīd boldı ve aṣḥābıġa didi kim [25] sizge bir ḥācetim bar, revā ḳılur siz? Didiler kim ayt! Didi min ölsem, mini cuhūdlar gūristānıda defn ḳılıñg! Aṣḥāb [26]
Ü62b mütehayyir boldılar kim | bu ni sözdür. Didi kim Tiñgri'din tilep irdim kim eger siniñg ḳaşıñgda ḳurbum bolsa, mini Ṭarsūs'da [27] ol ʿālemġa ilt. Ḥālā munda öledür min. Bildim ki anıñg ḳaşıda hīç ḳadrım yoḳ irmiş. Bu söz
R72a meẕkūr bolġaç ṣıḥḥat āsārı mizācıda [1] peydā boldı ve az künde tamām ṣıḥḥat tapıp Ṭarsūs'ḳa bardı ve dünyādın ötti.

§ 119 Ebū ʿAbdi'llāh el-Ḳalānīsī raḥimehu'llāhu taʿālā

Bu ṭāyifeniñg ekābiri-[2] dindür. Budur ki cemāʿatī bile kimede irkendür kim muḫālif yil isip kölek boluptur. Ve ol cemāʿat tażarruʿ bile neẕrler ḳılıpdur- [3] lar. Añga hem dipdürler ki sin hem bir neẕr ḳıl! Ol ʿālem esbābıdın mücerred irmiş, ġaybdın tilige munı salıpdurlar ki eger [4]
L86 bu belādın necāt bolsa, neẕr ḳıldım kim | pīl iti yimegey min. Nāgāh emvāc teskīn tapıp ol kime uşalıp ḳavm bir taḫta üstide bir sāḥilġa [5] çıḳıpdurlar. Bir ikki kün ötkendin soñgra ol ilge cūʿ müstevlī bolup maḫmaṣa ḥālıġa yitkende bīşedin bir fīl-beçe peydā bolup ḫalḳ anı [6] ṣayd ḳılıp üleşip yipdürler. Ol ʿahdıġa vefā ḳılıp yimeydür. Ol il bir zamān uyuġandın soñgra bīşedin pīl-[7] beçeniñg anası peydā bolup balası-

P24 ölüm || 23 Ebu'l-Ġarīb-i İşfehānī : Ü13 Ebu'l-Ġarāyib-i İ. | ʿayn-i cemġa : Ü14
L85 cemġa | ḥ. didiler : L5 ḥ. dirler || 24 öz ḥayātıdın : Ü15 ḥayātdın | aṣḥābıġa : L6 aṣḥābıge || 25 bir ḥācetim : Ü16 ḥācetim | d. kim : Ü16 didiler | c. ġūristānıda : Ü19 c. gūristānıġa, L7 c. gūristānda || 26 didi kim : L8 didi | ḳurbum b. : L9 قوربولوم
Ü62b || 27 ʿā. ilt : L9 ʿā iltip | ḳadrım : Ü2 ḳurbum ||
R72a 2 budur k. : L12 ve sebebi bu ikendür ki | cemāʿatī : L12 bir cemāʿat | k. irkendür k. : Ü5 k. ikendür k., L13 k. irkendür | muḫālif yil i. : Ü5 yil i. | kölek b. : L13 kölek ṭūfān b. | tażarruʿ b. : L13 tażarruʿlar b. || 3 tilige : Ü'de yok | salıpdurlar k. : Ü7 salıpdurlar didi k. | eger : L'de yok || 4 pīl : Ü8 fīl | t. tapıp : L1 t. tutup | kime
L86 u. : L1 kimede u. || 5 s. çıḳıpdurlar : F17 s. çıḳıpdur, L2 s. çıḳıptur | ol : F, Ü ve L'de yok | bīşedin ... fīl-beçe : L3 bir pīl-beçe bīşedin || 6 yipdürler : L3 yiptürler | il :
P41b P'de yok | uyuġandın : F19 uyġanġandın, L4 uyġandın | pīl : F19 Ü13 fīl || 7 s. körüp : F20 s. کوریوب | birin birin : L5 bir biridin | ıslay b. : Ü14 ıslap b. | h.

nıñg sürgeklerin körüp ol ilni birin birin ıslay- başlapdur. Her ḳaysıdın ki balası - [8] nıñg ısın tapıpdur ayağı bile yirge sürtüp żāyiᶜ ḳılıpdur. Çün nevbet añga yitipdür, andın ol ısnı tapmaydur, uçasın [9] pest ḳılıp ḫorṭūmı bile
Ü_{63a} işāret ḳılıp arḳasıġa mindürüp yol ḳaṭᶜ ḳıla başlaptur. Tamām kiçe | yol yörüp ṣabāḥ bir ābādānlıḳḳa [10] yitip anı arḳasıdın tüşürüp ḳaytıpdur. Ol ḫalāyıḳ taᶜaccüb yüzidin andın ol ḥāl keyfiyyetin sorupturlar. Maᶜlūm ḳılġandın [11] soñgra sikkiz künçilik yol irmiş ki bir kiçede kilgen irmiş, va'llāhu taᶜālā aᶜlem.

§ 120 Ebū ᶜAbdi'llāh b. Cellā ḳaddesa'llāhu sırrehu İkkinçi ṭabaḳadın- [12] dur. Atı Aḥmed b. Yaḥyā-i Cellā'dur. Ebū Turāb-i Naḫşebī ve Ẕu'n-nūn-i Mıṣrī ḳuddise sırruhumānıñg şāgirdidür ve atasınıñg hem . Ve Ebū ᶜUbeyd-i Busrī bile ṣoḥbet [13] tutuptur. Ve Duḳḳī'niñg üstādıdur. Bir kün Ebu'l-Ḫayr-i Tīnātī, Ebū ᶜAbdi'llāh-i Cellā'nı kördi kim hevāda mīġ içinde barur irdi. Ayttı kim tanıdım. [14] Ol didi kim tanımadıñg. Şeyhu'l-islām
L_{87} dipdür ki Ebu'l-Ḫayr şaḫṣ tanımaġın | dipdür ve Ebū ᶜAbdi'
F_{68b} llāh maḳām | ve şeref tanımaġın. Andın maḥabbet- [15] din sordılar. Ol didi kim : مالى وللمحبة وانا أريد ان أتعلم التوبة Ve sordılar kim : متى يستحق للفقير اسم الفقر. Cevāb birdi kim : اذا لم يبق [16] عليه من نفسه مطالبة ظاهرًا او باطنًا Şeyḫu'l-islām dipdür ki üç yüz mürīd Ebū Turāb-i Naḫşebī bile bādiyeġa kirdiler rikveler bile. Anıñg bile [17] ikki kişi ḳaldı, Ebū ᶜAbdi'llāh-i Cellā ve Ebū ᶜUbeyd-i Busrī ḳuddise sırruhum.

§ 121 Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫāḳān eṣ-Ṣūfī ḳuddise sırruhu

Baġdād ṣūfiyyesiniñg ekābiri- [18] din irdi. Şeyḫ Caᶜfer-i Ḥaẕẕā dipdür kim ol ṣāḥib-i kerāmāt irdi. Ve İbn-i Ḳaṣṣāb-i Rāzī'din naḳl ḳılıpdur kim dipdür ki atam- [19] nıñg Baġdād bāzārıda bir
Ü_{63b} P_{42a} dükkānı bar irdi. Min dükkān işikide | olturup irdim. | Nāgāh birev ötti. Mañga gümān boldı kim Baġdād- [20] nıñg fuḳarāsıdın bolġay. Ve henūz bulūġ ḥaddıġa yitmeydür irdim. Ḫāṭırım anıñg sarı tarttı,

Ü_{63a} ḳaysıdın : P_{14} h. ḳaysınıñg || 10 ol ḥāl k. : Ü_{2} ol k., $\text{L}_{9\text{-}10}$ ḥāl k. || 11. s. künçilik :
F_{68b} F_{24} Ü_{3} künçilıḳ || 12 Ẕu'n-nūn... şāgirdidür : Ü_{5} Ẕu'n-nūn-i Mıṣrī şāgirdidür. L_{12} Ẕu'n-nūn-i Mıṣrī ḳuddise sırruhumā anıñg ş. || 14 şaḫṣ : Ü'de yok || 15 c. birdi k. :
L_{87} F_{2} c. birdiler ki || 19 dükkān i. : L_{7} dükkānı i. | 19-20 Baġdād'nıñg f. : F_{6} Baġdād
Ü_{63b} f. || 20 añga : Ü ve L'de yok || 21 i. ḳılmay ö. : F_{7} i. ḳılmadı ö., Ü_{4} i. ḳılmadı ve ö. ||

ḳopup añga selām birdim. Ve bir diremin [21] bar irdi, añga tuta birdim. Aldı ve mañga iltifāt ḳılmay ötti. Min anıñg soñgıça bardım, tā Şūnīziyye mescidiġa yitti. Anda fuḳarādın üç kişi [22] olturup irdiler. Ol diremni alarġa birdi ve özi namāzġa turdı. Alardın biri ol diremġa bāzārdın barıp yimek kiltürdi [23] ve yidiler. Ve ol dervīş namāzġa meşġūl irdi. Çün alar ṭaᶜāmdın fāriġ boldılar, ol dervīş alarġa baḳıp didi kim bildiñgiz mü [24] kim mini ni iş siziñg muvāfaḳatıñgızdın māniᶜ boldı? Didiler yoḳ ay üstād. Didi kim bir kiçik yaşlıġ ol diremni mañga birdi [25] ve min imdigeçe Ḥaḳ

L_{88} subḥānehu ve taᶜālādın tileydür irdim kim | anı dünyā bendelıġıdın āzād ḳılġay ve āzād ḳıldı. İbn-i Ḳaṣṣāb dipdür ki [26] min bī-ḫᵛāst anıñg allıda olturup didim kim rāst aytur sin üstād. Ve ol Şeyḫ Ḫāḳān-i Ṣūfī irdi. İkki yüz yitmiş toḳḳuzda [27] dünyādın ötüptür.

§ **122** Ebū ᶜEbeydi'llāh-i Busrī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Atı Muḥammed b. Ḥassān'dur. Ebū Turāb-i Naḫşebī

R_{27b} bile ṣoḥbet tutuptur. İbnü'l-Cellā raḥimehu'llāhu [1] dipdür ki : لقيت ستمأية رايت منهم مثل أربعة Ẕu'n-nūn-i Mıṣrī ve Ebū Turāb-i Naḫşebī ve Ebū ᶜUbeyd-i Busrī ve Ebu'l-ᶜAbbās b. ᶜAṭā [2] dipdürler ki Ramażān ayı

Ü_{64a} bolġaç Ebū ᶜUbeyd bir öyge | kirer irdi ve buyurur irdi kim işikin s̱evāb birkitürler [3] irdi ve bir tüşük ḳoyarlar irdi ve her kiçe bir teh ötmek ol tüşükdin salurlar irdi. ᶜIyd bolġaç kim işikni açarlar [4] irdi, ottuz ötmek öyiniñg gūşeside irdi kim bir ayda ni ṭaᶜām yip irdi ve ni su içip irdi. Ve ottuz kiçe kündüz[5] bir ṭahāret bile namāz ḳılıp irdi. Ol dipdür ki : فمن طرد النعم رضى بالنعم فقد رضى بالطرد والبلاء قربة فمن شآء البلآء فقد احب [6] ترك القربة والتقرب الى الله تعالى. Bir kün olturup irdi. Bir atlıġ ötüp barur irdi. Kiniçe bir ḳul küñgrenip ġāşiye[7] ignide yügürür irdi. Çün añga ve aṣḥābıġa yitişti didi kim : اللهم اعتقنى وارحنى منه Ebū ᶜUbeyd hem didi kim : اللهم اعتقه من النار و [8] من الرق Fi'l-ḥāl ol atlıġnı at yıḳtı. Atlıġ

22 o. irdiler : Ü_5 o. irdi ‖ 23 çün : Ü'de yok | 23-24 bildiñgiz mü kim : Ü_8 bildi-

L_{88} ñgiz mü ‖ 24 k. yaşlıġ : Ü_9 L_{15} k. yaşlıḳ ‖ 26 didim kim : L_2 didim, Ü_{12} didim ki ‖ 27 d. ötüptür : Ü_{13} d. kiçipdür | ş. tutuptur : L_4 ş. tutuptur irdi ‖

R_{72b} Ü_{64a} 2 s̱evāb : Ü'de yok ‖ 3 ḳoyarlar i. : F_{16} ḳoyar i. | ötmek : L_7 itmek | işikni : L_8 işik ‖ 4 ötmek : L_8 itmek ‖ 5 n. ḳılıp irdi : F_{18} n. ḳılur irdi | o. dipdür ki : L_{10} o. diptür ‖ 6 ötüp barur i. : L_{11} barur i. | atlıġ : Ü_7 atlıḳ ‖ 7 yitişti : Ü_8

ol ḳulġa baḳıp didi sini āzād ḳıldım. Ol ḳul didi kim mini sin āzād ḳılmadıñ̃g ki bu cemāᶜat [9] āzād ḳıldılar, dip Ebū ᶜUbeyd ve aṣḥābıġa baḳtı.
L_{89} | Ve tā ᶜömri bar irdi, alardın ayrılmadı.

§ **123** Ebū ᶜAbdi'llāh es-Siczī ḳaddesa'llāhu rūḥahu

İkkinçi ṭabaḳa - [10] dındur. Ebū Ḥafṣ bile ṣoḥbet tutupdur. Ve bārlar bādiyeni tevekkül ḳademi bile ḳaṭᶜ ḳılıpdur. Ol dipdür ki : علامة الاولياء ثلاثة تواضع [11] عن رفعة وزهد عن قدرة وانصاف عن قوة. Hem ol dipdür ki vāᶜiẓ ki tuvānger anıñ̃g meclisidin nüflis ve müflis anıñ̃g meclisidin tuvānger çıḳmaġay, [12] ol vāᶜiẓ irmes. Andın sordılar ki fütüvvet nidür?
$Ü_{64b}$ Didi | kim ḫalāyıḳnı maᶜẕūr tutmaḳdur, olça alarġa öter ve öz taḳṣīrin [13] körmek ve şefḳat barça ilge, ni ṣāliḥ ve ni ṭāliḥ. Ve fütüvvetniñ̃g kemālı oldur ki kişini ḫalḳ Tiñ̃gri'din meşġūl ḳıla almaġaylar. Birev añ̃ga[14] didi kim
P_{42b} eger sañ̃ga bir flori birsem, niçük bolġay? Didi kim | eger birseñ̃g, sañ̃ga yaḫşı bolġay ve eger birmeseñ̃g, mañ̃ga yaḫşı bolġay. |

F_{69a} § **124** Ebū [15] ᶜAbdi'llāh el-Ḥuṣrī ḳuddise sırruhu

Baṣra'dındur. Şeyḫ Fetḥ-i Mavṣılī ḳuddise sırruhunıñ̃g şāgirdidür. بقول سمعب فتح الموصلى يقول صاحبت ثلثين [16] شيخا كانوا يعدون من الا بدال كلهم أو صوفى عند فراقى اياهم فقالوا اياك ومعاشرة الا حدات ·

§ **125** Caᶜfer b. el-Müberḳaᶜ ḳuddise sırruhu

Bu [17] ṭāyifeniñ̃g meşāyıḫınıñ̃g ᶜulemāsıdındur. ذكره أبو عبد الله الحصرى أنه سمعت يقول منذ ثلثين سنة أطلب من يقول الله فى تحقيق [18] هذا الاسم فلم أجده ·

§ **126** ᶜAlī b. Bündār b. el-Ḥüseyn eṣ-Ṣūfī eṣ-Ṣayrafī ḳuddise sırruhu

Bişinçi ṭabaḳadındur. Künyeti Ebu'l-Ḥasan. Nīşābūrnıñ̃g müteᵓeḫḫir meşāyıḫı- [19] dındur. Meşāyıḫ dīdārıdın behremend ve

yitişti | Ebū ᶜUbeyd : L_{13} ᶜUbeyd || 9 Ebū ᶜUbeyd ve a. : $Ü_{11}$ Ebū ᶜUbeyd bile a. ||
$Ü_{64b}$ 10 tevekkül... bile : $Ü_{13}$ tevekkül bile || 12 kim : Ü'de yok | olça : $Ü_1$ ança || 13 fütüv-
L_{89} vetniñ̃g k.: 2 fütüvvvet k. | ḳıla almaġaylar : L_7 ḳılmaġaylar || 14 yaḫşı bolġay : Ü'de yok || 17 meşāyıḫınıñ̃g : Ü'de yok | 17-18 ذكره... أجده : Ü'de yok || 18 eṣ-Ṣayrafī : Ü'de yok | müteᵓeḫḫir : $Ü_9$ müteᵓeḫḫirīn || 19 m. dīdārıdın : L_{15} m. dīdārlarıdın ||

şoḥbetleridin ercemend irmiş. Nīşābūr'da Ebū ʿOs̱mān-i Ḥīrī ve
L90 Maḥfūẓ | bile şoḥbet tutuptur [20] ve Semerḳand'da Muḥammed-i Fāżl-i Belḫī bile ve Belḫ'de Muḥammed-i Ḥāmid bile ve Cūzcānān'daʿAlī-i Cūzcānānī bile ve Rey'de Yūsuf b. el-Ḥüseyn bile ve Baġdād'da Cüneyd ve Ruveym[21] ve Semnūn ve İbn-i ʿAṭāʾ ve Cerīrī bile ve Şām'da Ṭāhir-i Maḳdisī ve İbn-i Cellā ve Ebū ʿAmr-i Dımışḳī bile ve Mıṣr'da Ebū Bekr-i Mıṣrī ve Ebū Bekr-i Daḳḳāḳ ve Ebū ʿAlī-i Rūd-[22] bārī ḳaddesa'llāhu ervāḥehum bile şoḥbet tutuptur. Ve bu nevʿ meşāyıḫ-i kibārġa müşerref boluptur. Ve ḥadīs̱de s̱ıḳa irmiş. Ve üç yüz illig toḳḳuzda [23] dünyādın ötüptür. Bir ḳatla Şeyḫ Ebū ʿAbdi'llāh-i Ḫafīf bile bir tar köprükke |
Ü65a yitiştiler. Şeyḫ didi kim ilgeri yörü! Ve ol didi, sebeb [24] nidür? Şeyḫ didi kim sin Cüneyd'ni körüp sin ve min yoḳ. Şeyḫu'l-islām dipdür ki bu ṭāyifeġa uluġ nisbet meşāyıḫ dīdārıdur [25] ve pīrlerniñg şoḥbeti. ʿAlī-i Bündār dipdür kim : دار أسست على البلوى بلا بلوى محال

Ve hem ol dipdür kim : يطلب الحق بالهوينا وانما [26] وجود الحق بطرح الدارين

Ve hem ol dipdür ki ḫalḳnıñg muḫālefetidin yıraḳ bol ve her kim ki Tiñgri anıñg bendeligiġa rāżīdür, sin hem [27] anıñg ḳardaşlıġıġa rāżī bol !

§ 127 Muḥammed b. Fażl el-Belḫī ḳaddesa'llāhu rūḥahu

İkkinçi ṭabaḳadındır. Künyeti Ebū ʿAbdi'llāh, Belḫiy-
R73a yü'l-aṣl. Mutaʿaṣṣıblar [1] anı Belḫ'din çıḳardılar, bī-günāh, meẕheb cihetidin. Ebū ʿOs̱mān-i Ḥīrī ḳuddise sırruhu añga bitipdür ki şeḳāvetʿ alāmeti nidür? Ol cevāb bitip-[2] dür ki üç nimedür : Biri ol ki kişige ʿilm birgeyler ve ʿamel tevfīḳı birmegeyler ve ʿamel birgeyler ve ol ʿamelde iḫlāṣdın maḥrūm ḳılġaylar[3] ve Ḥaḳ sub-
L91 ḥānehu ve taʿālā dōstları şoḥbetin tapḳay | ve ikrām u iḥtirām ṭarīḳın becā kiltürmegey. Ebū ʿOs̱mān ḳuddise sırruhu dipdür ki : محمد الفضل [4] سمسار الرجال . Ve hem anıñg sözidür kim : اعرف الناس بالله أشدهم مجاهدة فى اوامره وأتبعهم فى سنة نبيه.

L90 21 Ebū Bekr-i Mıṣrī : Ü'de yok || 23 Ebū ʿAbdi'llāh-i Ḫ : L5 ʿAbdu'llāh-i Ḫ. | yi-
Ü65a tiştiler : Ü1 yitüştiler || 24 meşāyıḫ : Ü'de yok || 26 her kim ki : L10 her kim ||

R73a P42b 2 biri : L'de yok | ḳılġaylar : R, R18 F16 ḳılmaġaylar || 3 dōstları ş. :
F69a Ü12 dōstların ş. | ikrām u iḥtirām t. : Ü12 ikrām t. | becā k. : Ü13 becāy k.

§ 128 Muḥammed b. ᶜAlī-i Ḥakīm et-Tirmidī [5] ḳaddesa'llāhu taᶜālā rūḥahu

İkkinçi ṭabaḳadındur. Künyeti Ebū ᶜAbdi'llāh'dur. Meşāyıḫ kibārıdındur. Ebū Turāb-i Naḫşebī ve Aḥmed-i Ḫażraveyh ve İbn-i
Ü65b Cellā [6] bile ṣoḥbet tutupdur. Ve köp ḥadīsī bar ve ẓāhir kerāmātı | ve taṣnīfi dağı bar. Ol cümledin *Ḫatmu'l-velāyet* kitābı ve *Nevādirü'l-uṣūl*. [7] Ve mundın özge hem kitābları bar. Ve ẓāhir ᶜulūmıda hem kütübi bar. Ve bir tefsīr hem ibtidā ḳılğandur, ammā itmāmıġa ᶜömr vefā ḳılmaydur. Ve Ḫıżr[8] ᶜaleyhi's-selām bile ṣoḥbet tutar irmiş. Ebū Bekr-i Varrāḳ kim anıñg şāgirdidür, rivāyet ḳılur kim her yek-şenbe Ḫıżr anıñg bilen kilip mülāḳāt [9] ḳılur irdi ve vāḳiᶜalar bir birige ayturlar irdi ve
P43a soruşurlar | irdi. Ve *Keşfü'l-maḥcūb* kitābınıñg ṣāḥibi anıñg vaṣfıda[10] mubālaġa köp ḳılur. Ol dipdür ki miniñg pīrim dir irdi kim Muḥammed dürr-i yetīmdür ki ᶜālemde ᶜadīli yoḳtur. Ol dipdür kim:

[11] ما صنفت حرفا من تدبير ولا ينسب الى شيئ منه ولكن كان اذا اشتد على وقتى أتسلى به .

Ve hem ol dipdür ki : من جهل باوصاف العبودية فهو باوصاف [12] الربوبية Ve hem ol dipdür ki Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālānıñg maḥabbetiniñg ḥaḳīḳatı üns devāmıdur. سئل عن صفة الذات [13] والفعل فقال كل ما يحتمل الزيادة والنقصان فهو من صفات الفعل و كل مالا يقع عليه الزيادة و النقصان فهو من صفات الذات.

L92 [14] و سئل عن الايـــار | فقال اختيار حظ عيرك على حظ نفسك .

و قال فى اليقين : اليقين و استقرار القلب على الله تعالى و على قوله و أمره وقال [15] فى الشكر : الشكر تعلق القلب بالمنعم. | Ḥażret-i
F69b Ḫᵛāce bahāu'l-ḥaḳ ve'd-dīn Muḥammed el-Buḫārī el-maᶜrūf Naḳş-bend ḳaddesa'llāhu taᶜālā esrārehu vaḳtī ki öz [16] mebādī-i aḥvāl u sülūkidin ḥikāyet | ayturlar irmiş ve meşāyıḫ-i kibār ervāḥıġa öz teveccühleriniñg eserin beyān ḳılurlar irmiş, dir [17] irmişler ki her ḳaçan Ḳudvetü'l-evliyā Ḫᵛāce Muḥammed-i ᶜAlī-i Ḥakīm-i Tirmidī rūḥıġa teveccüh vāḳiᶜ bolur irdi, ol teveccüh eseri maḥż-ı bī-ṣıfat- [18] lıġ ẓuhūrı irdi. Ve her niçe ol teveccühde seyr vāḳiᶜ bolur irdi, hīç eserī ve gerdī ve ṣıfatī muṭālaᶜa tüşmes irdi.

Ü65b L91 || 7 kütübi b. : Ü2 kitābı b., L6 niçe kitāb b. || ş. tutar irmiş : Ü4 ş. tutuptur irmiş | bilen : F25 bile || 9 ve soruşurlar irdi : L'de yok || 10 m. pīrim : Ü7 m. pīrimdin || 12 Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālānıñg m : L13 Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālā m. || 15 Naḳş-bend :
Ü66a L92 Ü17 Naḳş-bendī || 16 aḥvāl u s. : L3 aḥvālı ve s. | ve meşāyıḫ-i k.: Ü2 kibār | öz :
F69b Ü'de yok | t. eserin beyān ḳ. : L4 t. beyānı ḳ. | 17-18 bī-ṣıfatlıġ : F2 Ü3 bī- ṣıfatlıḳ

§ **129** ᶜAlī b. Bekkār ḳaddesa'[19] llāhu taᶜālā sırrehu

Künyeti Ebu'l-Ḥasan'dur. İbrāhīm-i Edhem ḳuddise sırruhu bile ṣoḥbet tutuptur. Ol aṣḥābdın biri bile yazıġa otun üçün çıkıp-[20] dur ve bir biridin yıraġraḳ tüşüptürler. Ṣāḥibi her niçe intiẓār tartıpdur, ol peydā bolmaydur. ᶜAḳıbet anı tiley, eṣeriçe barıpdur.[21] Körüptür ki ol olturuptur, ammā bir sebuᶜ anıñg tizige başın ḳoyup uyuptur ve ol anıñg çibinin ḳoruydur. Ṣāḥibi dipdür ki ḳaçanġaça[22] olturur sin? Ol dipdür ki bu uyuḳlaġan uyġanġunça.

§ **130** Ebūᶜ Abdi'llāh-i ᶜAbādānī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Sehl b. ᶜAbdi'llāh-i Tusterī-[23] niñg şāgirdidür. Ve meşāyıḫ ḫıdmetiġa yitipdür. Ve Şiblī bile ṣoḥbet tutuptur ve aralarıda sözler ve remzler ötüptür ve andın fāyideler[24] tapıpdur.

§ **131** Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḥażremī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Murtaᶜiş dipdür ki | Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḥażremī'din Taṣavvuf'nı su'āl ḳıldım ve yigirmi[25] yıl irdi kim söz dimeydür irdi. Mañga *Ḳur'ān* bile cevāb birdi ve bu āyetni oḳudı ki: رجال صدقوا ما عاهدوا الله عليه. Didim alar-[26] nıñg ṣıfatı niçükdür? Didi : لايرتد اليهم طرفهم وافئدتهم هواء . Didim alarnıñg maḥalı ḳaysı aḥvāldındur? Didi : في مقعد صدق عند[27] مليك مقتدر. Didim arttur. Didi : ان السمع والبصر والفؤاد كل اولئك كان عنه مسؤلا.

§ **132** Ebū ᶜAbdi'llāh-i Sālimī ḳaddesa'llāhu sırrehu

R73b Atı Aḥmed b. ᶜĀlim el-Baṣrī-[1] dür. Sehl b. ᶜAbdi'llāh-i Tusterī'niñg şāgirdidür. Ottuz yıl, yā altmış yıl anıñg bile bolur ikendür ve ṭarīḳat andın kesb ḳılıpdur.[2] Andın sordılar ki evliyāu'llāhnı ḫalḳ arasıda ni āṣār u ᶜalāmāt bile tanıġaylar? Didi kim tekellümniñg leṭāfeti bile ve

|| 18-22 ᶜAlī... uyġanġunça : Ü'de yok || 19 ol a. : L_8 oldur ki a. || 20 yıraġraḳ t. : L_9 yıraḳ t. | i. tartıpdur : L_{10} i. tartıpdurlar || 22 uyuḳlaġan : F_7 L_{12} uyḳulaġan | uyġanġunça : L_{13} اوغانغو نچه || 24 Ebū... sırrehu : Ü'de yok | yigirmi : $Ü_8$ yigirme ||
L93 y. irdi kim : $Ü_8$ y. irdi, L_1 y. irdi ki | oḳudı kim : $Ü_9$ o. ki || 27 arttur : $Ü_{11}$ L_4 آريتور ||

R73b 1 b. ikendür : F_{14} b. irkendür || 2 ḫalḳ a. : L_7 ḫalāyıḳ a. | ᶜalāmāt b. : $Ü_{15}$ ᶜalāmet b. | kim : Ü'de yok || tāzelıġı : L_9 tāzeluġı | i. ḳılleti bile : L_9 i.

Ü66b ḫulḳnıñg ḫūbluġı bile ve yüzi- [3] niñg tāzelıġı bile | ve nefsiniñg seḫāsı bile ve iʿtirāż ḳılleti bile ve ʿöẕrniñg ḳabūlı bile ki her kim ʿöẕr aytsa, ḳabūl
P43b bolġay ve şefḳat tamāmlıġı bile | [4] barça ilge, ḫᵛāh ṣāliḥ ve ḫᵛāh ṭāliḥ. Ve hem ol dipdür kim dīdār dōstluḳ kilīdiniñg minnetidür.

§ 133 Ebū ʿAbdi'llāh-i Çāvpāre-i Ṣūfī ḳuddise [5] sırruhu

Meşāyıḫ kibārıdındur. Çāvpāre digen bir yirdür, Rūmnıñg ṣaġrıda. Ol dipdür ki Şeyḫ Ebū Bekr-i Zaḳḳāḳ-i Mıṣrī'din sordum [6] ki ṣoḥbet kim bile tutay? Didi ol kişi bile kim her ni Ḥaḳ subḥānehu ve taʿālā sindin bilse, inkār iẓhār ḳılsañg, sindin resīde vü müteneffir bolmaġay. [7] Bir
L94 ḳatla Emīr Kāfūr digen, bir meblaġ vech Şeyḫ Ebū ʿAbdi'llāh-i | Çāvpāre'ġa yiberdi. Ol almadı ve ḳaytardı kim Kāfūr çirikçi irdi, [8] yaʿnī mālıda şübhe bar irdi. Kāfūr ayttı kim : له مافى السموات وما فى الارض وما بينهما وما تحت الثرى فاين الكافور. Şeyḫu'l-islām dip- [9] dür kim Kāfūr'nıñg bu sözi kirdārıdın yaḫşıraḳ irdi, ammā ol hem ol pīr bereketidin irdi.

§ 134 Ebū Ṭālib Muḥammed b. ʿAlī b. ʿAṭiyye el-Ḥāriṣī [10] el-Mekkī, ḳaddes'llahu sırrehu

Ol *Ḳūtu'l-ḳulūb* kitābınıñg ṣāḥibidür ki ṭarīḳat esrārınıñg mecmaʿıdur. قالوا لم يصنف فى الاسلام مثله فى دقائق الطريقة [11] نشأ بمكة أشرف بقعة فى وجهه الارض ثم دخل البصرة و قدم بغداد و توفى بها فى جمادى الاخرة سنة ست و ثمانين وثلثمائه. Ve anıñg nisbeti Taṣavvuf'da [12] Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan b. Muḥammed b. Ebū ʿAbdi'llāh Aḥmed b. Sālim el- Baṣrī'ġadur. Ve Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan'nıñg intisābı öz atası Ebū ʿAbdi'llāh-i Aḥmed-i Sālim'ġa [13]
Ü67a ve anıñg nisbeti | atasıġadur, Sehl b. ʿAbdi'llāh-i Tusterī ḳuddise esrāruhum.

§ 135 Ebū Bekr el-Varrāḳ et-Tirmiẕī ḳaddesa'llāhu taʿālā rūḥahu

İkkinçi ṭabaḳadındur. [14] Atı Muḥammed b. ʿÖmer el-Ḥakīm-i Tirmiẕī. Aṣlı Tirmiẕ'dindür ve ḳabrı hem andadur, ammā Belḫ'de bolur irmiş. Ebū ʿĪsā-i Tirmiẕī'niñg taġayısıdur. Aḥmed-i Ḫażreveyh [15] bile ṣoḥbet tutuptur. Ve köp taṣānīfi bardur. Ve *Tev-*

Ü66b ḳılleti ǁ 4 dōstluḳ k. : L_{11} dōstluḳ k. : L_{11} dōstluġı k. | resīde vü müteneffir : $Ü_7$ müte-
Ü67a L94 neffir ǁ 14 atı : L'de yok | ḳabrı .. ʿĪsā : Ü'de yok ǁ 15 k. āsmānīni : R k. āsmānnı, F_{27}

F70a *rīt* ve *İncīl* ve *Zebūr* ve kütüb-i āsmānīni oḳuptur. Ve şiʿr | dīvānı hem bar. وكان أبو بكر الوراق [16] يمنع اصحابه عن الاسفار والساحات ويقول مفتاح كل بركة الصبر فى مواضع ارادتك الى ان تصح لك الارادة فاذا صحت لك [17] الارادة فقد ظهر عليك أوايل البركة. Ve hem anıñg sözidür kim ümerānıñg fesādı ẓulm
L95 biledür ve ʿulemānıñg fesādı ṭamaʿ bile | ve fuḳarā - [18] nıñg fesādı riyā bile.

§ **136** Ebu'l-Ḳāsım-i Rāzī ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Atı Caʿfer b. Aḥmed b. Muḥammed'dür. Nīşābūr'da sākin irdi. İbn-i ʿAṭāʾ bile ve Muḥammed-i Ebu'l-Ḥavārī bile ve Ebū ʿAlī-i Rūdbārī bile ṣoḥbet [19] tutuptur. Köp mālı bar irdi, barçasın bu ṭāyifeġa ḫarc ḳıldı ve dervīş dünyādın çıḳtı. Rey'niñg meşāyıḫı dipdürler ki Ebu'l-Ḳāsım- [20] da tört nime cemʿ irdi ki özgede yoḳ irdi : Cemāl ve māl ve zühd be-kemāl ve seḫāvet-i tamām. Üç yüz yitmiş sikkizde dünyādın ötüptür.

§ **137** [21] Ebu'l-Ḳāsım el-Ḥakīm es-Semerḳandī ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Atı İsḥāḳ b. Muḥammed-i İsmāʿīl'dür. Ebū Bekr-i Varrāḳ bile ṣoḥbet tutuptur. Yaḫşı sözleri bar, [22] muʿāmelātda ve nefs ʿaybıda ve aʿmāl āfetide. Üç yüz ḳırḳ ikkide Muḥarrem ayı dünyādın ötüptür ve ḳabrı Çāker-dīze- [23] dedür. Bir kün olturup irdi ve ḫalḳ arasıda ḥükm ḳıladur
Ü67b irdi. Ol vaḳt | büzürgleridin biri anıñg ziyāretiġa [24] kildi, anı ol nevʿ meşġūl körüp seccādesin ḥavżluġ su yüzige salıp namāzġa turdı. Çün fāriġ boldı, Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım [25] añga ayttı kim ay ḳarındaş, munı ḫōd yaşḳınalar
P44a ḳılurlar, ir oldur ki munça şuġl arasıda köñglini Tiñgri celle | ẕikruhu bile [26] asray-alġay.

§ **138** Bekr-i Soġdī ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Semerḳand'nıñg Soġd'ıdındur. Bu ṭāyifedin Ebū Bekr-i Varrāḳ şāgirdi. Ol [27] dipdür ki Ebū Bekr-i Varrāḳ kerīm kişi irdi. Tiñgrige müzd üçün ḳulluḳ ḳılmas irdi, taʿẓīm bile ḳılur irdi.

F70a L_{12} k. āsmānī || 17 ẓ. biledür : L_{15} ẓ. bile || 18 ve Muḥammed... bile : F ve Ü'de yok || 19 d. çıḳtı : $Ü_{10}$ d. ötüptür | R. meşāyıḫı : $Ü_{10}$ R. meşāyıḫları | dipdürler : $Ü_{10}$ dipdür,
L95 L_4 diptürler || 22 M. ayı: L_7 M. ayıda || 23 o. vaḳt : $Ü_{17}$ o. vaḳtnıñg || 24 anı : $Ü_1$ anıñg
Ü67b | namāzġa turdı : F_7 namāz ḳıldı | f. boldı : L_{10} f. oldı || 25 celle ẕikruhu : L'de yok || 26 asray-alġay : F_9 asraġay alġay, L_{13} asra alġay | Semerḳand'nıñg : $Ü_5$ Semerḳand |
P44a S. Soġd'ıdındur : P_1 S. Soġd'dındur |

R74a § 139 Ṣāliḥ b. Mektūm [1] ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Ol dağı Ebū Bekr-i Varrāḳ'nıñg mürīdleridindür.
L96 Belḫ'din irdi. Ve Ebū Bekr-i Varrāḳ | sözleridin köp yādıda irdi ve dāyim [2] andın aytur irdi.

§ 140 Ebū Ẕerr-i Tirmiẕī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Ḫorāsān meşāyıḫıdındur. Bu ṭāyifedin baᶜżı dipdürler kim biz cemᶜī [3] idük ki bir birimiz bile ṣoḥbet tutar irdük. Her ḳaysımızġa bir nime kireklik bolsa irdi, Ebū Ẕerr ḳopup namāzġa turar [4] irdi. Tiñgri ol nimeni hem ol zamān yitkürür irdi.

§ 141 Hāşimī-i Soġdī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Ol dağı Semerḳand Soġd'ıdındur. Ebū Bekr-i [5] Varrāḳ şāgirdi. Ol pīridin naḳl ḳılur kim ol didi kim köp söz aytmaḳ köñgülni ḳattıġ ḳılur. Şeyḫu'l-islām didi kim Ebū Bekr-i Varrāk [6] didi kim Muḥammed-i Müslim-i Ḥaṣīr-bāf mihmānlıġda irdi, Yūsuf-i Ḫayyāṭ-i Tirmiẕī bile. Mīzbān bir işke meşġūl irdi. Muḥammed-i Müslim didi, bat bol ki [7] bir işim
Ü68a bar. Ve ol zāhid | ü ᶜābid irdi, köñgli derdiġa muteᶜallıḳ irdi. Yūsuf-i Ḫayyāṭ didi ki sañga mundın özge iş bar ki Tiñgri [8] taᶜālā allıñga kiltürür ve ol niyyet bile öyüñgdin çıḳıp sin kim yana ol öyge barġay sin. Ottuz yıldur ki hergiz ol niyyet bile[9] öydin çıḳmay min kim yana öyge barġay min. Ebū Bekr-i Varrāḳ dipdür ki Yūsuf-i Ḫayyāṭ'nıñg ol ikki sözi Muḥammed-i Müslim'niñg yüz yıllıḳ [10] ᶜibādetidin yaḫşıraḳ. Ve hem Ebū Bekr-i Varrāḳ dipdür ki : ربما اصلى ركعتين وانصرف منهما وأنا بمنزلة من ينصرف من السرقة [11] ومن الحيآء.

§ 142 Muḥammed b. el-Ḥasan-i Cevherī ḳuddise sırruhu

Künyeti Ebū Bekr'dür. Baġdād ehlidindür. Ẕu'n-nūn-i Mıṣrī ḳuddise sırruhunıñg şāgirdi. Şeyḫ Ebū Bekr-i [12] Vāsıṭī dipdür ki Muḥammed b. Ḥasan-i Cevherī didi kim birev Ẕu'n-nūn'dın duᶜā ṭalebi
L97 ḳıldı. | Ẕu'n-nūn cevāb birdi kim ay [13] cevān-merd, eger sañga bir iş

R74a 1 mürīdleridindür : F_{11} L_{15} mürīdleridin irdi | Belḫ'din irdi : F ve
L96 Ü'de yok || 2 b. dipdürler : P_5 b. dipdür, L_2 b. diptürler || 4 Hāşimī-i Soġdī : $Ü_{13}$
Ü68a Hāşim-i Saᶜdī (Cāmī, Hāşim-i Saᶜdī) || 5 ḳattıġ : F_{15} $Ü_{15}$ L_6 ḳattıḳ || 8 allıñga : $Ü_2$ aldıñgġa || 8 barġay-sin : $Ü_3$ bargey-sin | 8-9 ol öyge... yana : F'de yok || 10 dipdür ki : P_{14} F_{19} $Ü_6$ L_{12} d. kim || 11 şāgirdi : $Ü_8$ şāgirdidür || 12 d. ṭalebi ḳ. : $Ü_9$ d. ṭaleb ḳ. || 13 e. taḳdīride : F_{21} e. taḳdīridin, $Ü_{10}$ e. taḳdīrin,

Ḥaḳ taʿālānıñg ezel taḳdīride muḳarrer bolmaydur, basa ḳılmaġan duʿālar ki müstecābdur ve eger öl bolmaydur, [14] suġa tüşkenge ḳıçḳırġandın ni sūd, andın özge kim ġarḳa bolġay ve boġzıġa su köprek barġay.

§ **143** Ebū Bekr-i Kisāʾī ḳaddesa'llāhu taʿālā [15] sırrehu. ʿIrāḳ'nıñg ḳuhistānıdındur. Dīnever'de bolur irmiş. Cüneyd ḳuddise sırruhunıñg kibār-i aṣḥābıdın. Ve añga meşhūr riyāżāt [16] ve maʿrūf seferlerdür. Cüneyd dipdür ki eger Ebū Bekr-i Kisāʾī ʿIrāḳ'da bolmasa irdi, min ʿIrāḳ'da bolmas irdim. [17] Cüneyd'din burunraḳ dünyādın ötüptür. Cüneyd'din miñg mesʾele bu ṭāyife ṭarīḳıda suʾāl ḳılıp irdi ve Cü-
$Ü_{68b}$ neyd barçasıġa | cevāb bitip [18] irdi. Anıñg vefātı ḫaberi Cüneyd'ḳa yitkende
F_{70b} didi kim kāş ol mesāyil cevābı kim min añga bitip irdim, | yusa irdi. Ve [19] ḥāl ol kim ol dünyādın öter çaġda ol kāġıẕlarnı yup irdi. Didiler ki çün ol bu işni ḳılıp ötti, Cüneyd şādmān boldı. [20] Şeyḫu'l-islām dipdür ki Cüneyd andın ḳorḳmas irdi kim ol mesāyil ʿavām iligige, yā pādşāh-i zamān iligige tüşkey, andın [21] ḳorḳar irdi kim ṣūfīler iligige tüşkey ve andın dükkānī ya-
P_{44b} saġayler, söz aytmaḳda | ve ḳabūl tilemekde. Şeyḫ Ebu'l-Ḫayr-i ʿAsḳalānī dip - [22] dür ki Ebū Bekr-i Kisāʾī uyusa irdi, kögsidin *Ḳurʾān* oḳuġan üni kilür irdi.

§ **144** Ebū ʿAlī-i Cūzcānī ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu [23] İkkinçi ṭabaḳadındur. Atı Ḥasan b. ʿAlī'dür. Ḫorāsān meşāyıḫınıñg büzürgleridindür. Öz zamānıda bī-naẓīr irdi. Ve anıñg [24] taṣānīfi bar, muʿāmelātda ve rüʾyet āfātıda وربما يتكلم فى شئ من
L_{98} علوم المعارف والحكم. | Muḥammed b. ʿAlī-i Tirmiẕī bile ve Muḥammed-i Fażl-i Belḫī bile ṣoḥbet [25] tutupdur ve alarġa ḳarībü's-sindür. Ol dipdür ki : الخلق كلهم فى ميادين الغفلة يركضون وعلى الظنون يعتمدون وعندهم انهم فى الحقيقة يتقلبون وعن المكاشفة ينطقون. [26] Ve hem ol dipdür ki bed-baḫt oldur ki anıñg ʿaybını Ḥaḳ subḥānehu ve taʿālā [27] yaşurmış bolġay ve ol āşkār ḳılġay.

L_{97} L_1 e. taḳdīrde | m. bolupdur | $Ü_{11}$ m. utuptur []| 14 k. barġay : L_3 k. kirgey || 15 k. aṣḥābıdın : $Ü_{14}$ L_5 k. aṣḥābıdındur || 16 c. dipdür ki : L_5 c. diptürler | ʿİrāḳ'da : F_{25}
$Ü_{68b}$ ʿİrāḳ'ta || 17 c. bitip i. : $Ü_1$ c, birip i. || 18 Cüneyd'ḳa : $Ü_1$ Cüneyd'ge | min : L'de
F_{70b} yok | añga : Ü'de yok || 19 o. kāġıẕlarnı : F_1 o. kāġıẕ, L_9 o. kāġıẕlar | didiler k. : $Ü_3$ dirler k. | çün ol : F_1 $Ü_3$ ol, L'de yok || 20 iligige : L_{11} ilgige | 20-21 andın ... tüşkey :
L_{98} F ve L'de yok || 21 ṣūfīler... tüşkey : Ü'de yok || 22 üni k. : F_4 ün k. || 25 ol dipdür ki : Ü'de yok || 27 i. ṭabaḳadındur : $Ü_{16}$ L_5 i. ṭabaḳadındurlar ||

§ 145 Muḥammed ve Aḥmed ibnā Ebi'l-Verd raḥimehuma'llāhu ta'ālā

R74b İkkinçi ṭabaḳadındurlar. ʿİrāḳ meşāyıḫınıñg [1] ekābiri-din, Cüneyd aḳrānıdın. Serī-i Saḳatī bile ve Ebu'l-Fetḥ-i Ḥammāl ve Ḥāriṡ-i
Ü69a Muḥāsibī bile | ve Bişr-i Ḥāfī bile ṣoḥbet tutupturlar. Ve alar ṭarīḳı [2] vereʿde yaḳındur Bişr-i Ḥāfī'ġa. Muḥammed'niñg künyeti Ebu'l-Ḥasan'dur. Bişr-i Ḥāfī şāgirdidür. Ol dipdür ki bir kün şām namāzın tükettim, [3] daġı ayaġımnı uzattım, hātifī nidā ḳıldı kim : هكذا يجالس الملك Ve hem ol dipdür ki faḳrda faḳīrniñg ādābıdın bir oldur [4] ki dünyā maḥabbetiġa giriftārlarġa ser-zeniş ḳılmaġay ve raḥm u şefḳat ḳılġay ve ḫayr duʿāsı ḳılġay. Ve Ḥaḳ subḥānehu ve taʿālā alarġa ḫalāṣlıḳ birgey, [5] ol işdin ki andadurlar. Ve hem ol dipdür ki ḫalḳnıñg helāki ikki iştedür : Farżnı żāyiʿ ḳılıp nāfileġa iştiġāl [6] ḳılmaḳ ve cevāriḥ bile ʿamel ḳılmaḳ, köñgül muvāfaḳatıdın başḳa. سئل عن الولى فقال من يوالى اوليآء الله ويعادى اعدائه. Ve Aḥmed b. [7] Ebi'l-Verd dipdür ki çün Tiñgri taʿālā velīġa üç iş arturġay, ol daġı üç iş arturġay, çün cāhıda artur-[8] ġay, ol tevāżūʿ ve fürū-tenlıḳda artturġay; çün mālıda arturġay,
L99 ol | seḫāda arturġay; ol ʿömride artuġay, ol ʿibādet [9] ictihādıda arturġay.

§ 146 Ṭāhir-i Maḳdisī raḥimehu'llāhu taʿālā

Üçünçi ṭabaḳadındur. Şām meşāyıḫınıñg büzürgleridin-dür. Ẕu'n-nūn-i Mıṣrī [10] ḳuddise sırruḫunı körüp irmiş ve Yaḥyā-i Cellā bile ṣoḥbet tutuptur. Dirler ki Ẕu'n-nūn bile Şiblī anı Ḫayru'-ş-Şām dipdürler. Ṭāhir-i Maḳdisī dip-[11] dür ki Ẕu'n-nūn-i Mıṣrī mañga didi kim : العلم فى ذات الله جهل والكلام فى حقيقة المعرفة حيرة والاشارة عن لمشير شرك
Ü69b Ve hem [12] ol dipdür ki | eger il ʿārifniñg nūrın körseler, köygeyler ve eger ʿārif hem vücūd nūrın körse, köygey. Ve hem ol dipdür ki : حد المعرفة التجرد من النفوس وتدبيرها فيما يجل ويصغر . [13]

§ 147 Ebū Yaʿḳūb es-Sūsī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Atı Yūsuf b. Ḥemadān'dur. Ve Ebū Yaʿḳūb-i Nehre-cūrī- [14] niñg üstādıdur. ʿĀlim ve ṣāḥib-i taṣānīf irmiş. Ve Başra'da bolur irmiş. Ol dipdür ki her kim tekellüf bile tevḥīddin söz ayt-

R74b 2 şāgirdidir : F_{10} şāgirdi || 4 d. maḥabbetiġa : L_9 d. miḥnetiġa |
Ü69a giriftārlarġa : $Ü_4$ giriftār bolġaylarġa || 5 andadurlar : F_{13} andadur, $Ü_6$ añgadurlar | farżnı : L_{12} farż || 7 ol.... arturġay : F'de yok | artuġay : $Ü_{10}$ L_{14} آريتورغاى || 8
Ü69b L99 ʿibādet : L'de yok || 10 körüp irmiş : $Ü_{14}$ körüptür || 20 sizlerge : Ü'de yok || 21

sa,[15] şirkdür. Ve Şeyḫ Ebū Saᶜīd-i Ḫarrāz ḳuddise sırruhu dipdür ki : لايصلح هذا العلم الا لمن يعتبر عن وجده وينطق عن فعله

§ **148** Ebū Yaᶜḳūb-i Nehrecūrī ḳaddesa'[16] llāhu sırrehu

Törtünçi ṭabaḳadındur. Atı İsḥāḳ b. Muḥammed. Meşā-
P45a yıḫnıñg ᶜulemāsıdındur. | Cüneyd ḳuddise sırruhu ve ᶜAmr b. ᶜOsmān-i Mekkī bile ṣoḥbet tutuptur.[17] Yıllar Mekke'de mücāvir irmiş, hem anda üç yüz ottuzda dünyādın ötüptür. İbrāhīm-i Fātik dipdür ki Ebū Yaᶜḳūb-i Nehrecūrī dipdür ki : الدنيا بحر والآخرة ساحل[18] والمركب تقوى والناس على سفر. Ve hem ol dipdür ki : عرف الناس بالله اشدهم
L100 تحيراً فيه . | Ve hem[19] ol dipdür ki : من اخذ التوحيد بالتقليد فهو عن الطريق بعيد

§ **149** Ebū Yaᶜḳūb ez-Zeyyāt ḳaddesa'llāhu sırrehu

Cüneyd ḳuddise sırruhu dipdür ki cemᶜī[20] aṣḥāb bile Ebū Yaᶜḳūb-i Zeyyāt işikin ḳaḳtuḳ. Didi kim sizlerge Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālā bile hīç meşġūlluḳ yoḳ irdi kim mañga kilmekdin sizni[21] meşġūl ḳılġāy? Min didim kim çün sañga kilmek bizge Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālāġa meşġūlluḳlardındur, anıñg üçün Tiñgri'din ayruluḳḳa[22] ᶜöẕr ḳolmas-biz. |

Ü70a § **150** Aḥmed b. Vehb ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Künyeti Ebū Caᶜfer'dür, Baṣra'dındur. Ebū Ḥātim-i
F71a ᶜAṭṭār bile ṣoḥbet tutuptur | ve Ebū[23] Yaᶜḳūb-i Zeyyāt'nıñg pīri ve üstādıdur. Ve Şūnīziyye mescidide müddetī tevekkül bile olturdı. Ol dipdür ki her kim ḳūt tilemekke[24] ḳoptı, faḳr atı andın ḳoptı. İkki yüz yitmişde dünyādın ötüptür.

§ **151** Ebū Yaᶜḳūb-i Mezābilī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Baġdād'dındur, Cüneyd[25] ḳuddise sırruhunıñg aḳrānıdın. Andın sordılar kim Taṣavvuf nidür? Didi kim : حال يضحل فيها معالم الانسانية.

§ **152** Ebū Yaᶜḳūb-i Aḳṭaᶜ ḳaddesa'llāhu taᶜālā[26] sırrehu

كاتب الجنيد وراسله Mekke'de bolur irdi. Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'

L100 didim k.: Ü16 didük k. | ayruluḳḳa : L5 ayruluḳta | 21-22 ayruluḳḳa... biz : F27 Ü15 ayru bolmas-biz || 24 faḳr a. : L8 fuḳarā a. | d. ötüptür : L8 d. ötti || 25 aḳrānıdın : L9
F71a Ü70a aḳrānıdındur | andın :L'de yok || 26 Mekke'ge y. : F4 Ü8 L11 Mekke'de y. || 27 ᶜarża ḳ. : L12 ᶜarż ḳ. ||

llāh-i Ḫafīf ḳuddise sırruhu dipdür ki Ebu'l-Ḥasan-i Müzeyyin didi ki Mekke'ge yittim,[27] Şeyḫ Ebū Yaᶜḳūb nezᶜ ḥāletide irdi. Ḳaşıġa bardım, maṅga didiler ki eger saṅga iltifāt ḳılsa, aṅga şehādet
R_{75a} ᶜarża ḳıl! Maṅga firīb birdiler[1] ki min kiçik irdim. Allıda oltur-dum ve maṅga baḳtı. Didim : أيها الشيخ نشهد أن لااله الا الله Ol didi ki: ايای تعنی بعزة من لا يذوق [2] الموت مابقی بينی وبينه الاحجاب العزة . Şeyḫu'l-islām didi ki ḥicāb-i ᶜizzet anıṅg olluġıdur ki ol oldur ve sin sin. |
L_{101} Ebu'l-Ḥasan-i Müzeyyin soṅgra[3] yıllar aytur irdi kim miniṅg dik gedā Tiṅgri'niṅg dōstlarıdın birige İslām ᶜarża ḳılur dip öz işige nādim irdi. Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i[4] Ḫafīf dipdür ki birev ulūhiy-yetde köyer irdi. Kildiler ve perde-i ᶜizzet kinidin aṅga şehādet ᶜarża ḳılurlur irdi. Şeyḫu'l-islām[5] dipdür Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i
Ü$_{70b}$ Tāḳī muḥtażır irdi. Birev aṅga | şehādet ᶜarża ḳıldı. Ol açıġlanıp didi ki tik tur, bī-edeb ü bī-ḥurmet[6] ḳavm kilip anıṅg dōstlarıdın birige şehādet ᶜarża ḳılurlar. Sin özüṅgniṅgkini di kim min özümniṅg-kini dip min. توفنی [7] مسلمًا والحقنی بالصالحين didi ve ötti. Bu ṭāyifedin biri öt-kendin soṅgra birev tüşte andın sordı ki īmān ittiṅg mü?[8] Ol didi ki ol ḫōd mindin bütüp irdi.

§ **153** Ebū Yaᶜḳūb-i Zīzī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf dipdür ki İbn-i Zīzī bile[9] bir semāᶜda ḥāżır boldum. Ve ḳavvāl bu beytni oḳudı kim :

بيت

لو أستندت ميتًا الى حجرها عاش ولم ينقل الى القبر

İbn-i Zīzī'niṅg vaḳtı[10] ḫoş boldı, iliglerin uçası sarıdın yirge tiredi ve kögsin yoḳḳarı ḳılıp közin kökke tikdi. Ve ḳavvālġa dir irdi kim aytḳıl,[11] va'llāh
P_{45b} ki mindin özge kişi işitmeydür. Nāgāh boynı reg- | leridin ḳan revān boldı, faṣd ḳılġan dik ve yıḳıldı. Anı köterdiler ḫırḳa-[12] sını ḳandın yudılar ve ḳan barġan reglerin baġladılar, tā müddeṭdin soṅgra özige kildi.

R_{75a} 2 a. olluġıdur : Ü$_{13}$ a. الوغی دور L_{15} a. اولوغی دور saṅga : F, Ü ve
P_{45a} L_{101} L'de yok || 3 dik : F'de yok | ᶜarża ḳ. : L_2 ᶜarż ḳ. || 4 ulūhiyyetde : R, P_{17} L_2 اولوحيت دا || 6 dōstlarıdın b. : L_5 dōstların b. | ᶜa. ḳılurlar : Ü$_2$ ᶜa. ḳılur | özüṅgniṅg-kini : F_{11} özüṅgnüṅg, L_6 özüṅg || 7 tüşte : Ü$_4$ t. körüp || 8 bütüp i. : L_8 turup i. || 9 beytni o. : Ü$_7$ beyt. o || 10 k. tikdi : P_{25} L_{12} k. tikti | ḳavvālġa : F_{15} L_{12} ḳavvāl || 12

§ 154 Ebū Yaᶜḳūb-i Mezkūrī ḳaddesa'llāhu sırrehu

L_{102} [13]Andın sordılar kim | tevekkül nidür? Didi iḫtiyār terki. Sehl b. ᶜAbdillāh-i Tusterī'din sordılar, didi tedbīr terki. Bişr-i Ḥāfī'din sordılar, [14] didi rıżā. Ebū Ḥafṣ-i Ḥaddād'dın sordılar, didi müsebbibni körmek. Fetḥ-i Mavṣılī'din sordılar, didi sebebdin melāl. Şaḳīḳ-i Belḫī'din [15]
$Ü_{71a}$ sordılar, | didi ᶜaczde ġarḳ-i dīdār. Şiblī'din sordılar, didi köñgül dīdārıda barça ilni unutmaḳ.

§ 155 Ebū Yaᶜḳub-i Meydānī [16] ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Nuṣaybīn meşāyıḫıdındur.Şiblī Baġdād'dın Mıṣr'ġa barur irdi, ḥelāllıḳ tilegeli kim şuġlı çaġıda birevniñg [17] yirige at ḳoyġan ikendür. Yaᶜḳūb-i Meydānī'ġa yoluḳtı. Ve ol henūz bu işke yañgı kirip irdi ve irādetiniñg evveli irdi. [18] Şiblī iligin anıñg başıġa sürtüp indürdi ve didi: جبرك الله. Ebū Yaᶜḳūb ayttı, āmīn. Andın soñgra Ebū Yaᶜḳūb'ġa yitti, [19] olça yitti. Şiblī dipdür kim çün ilig anıñg başıġa sürtüp جبرك الله didim, anıñg aᶜżāsıda hīç tüg yoḳ irdi ki āmīn [20] dimedi.

§ 156 Ebū Yaᶜḳūb-i Ḫarrāt-i ᶜAsḳalānī ḳuddise sırruhu

Ol dipdür ki Ebu'l-Ḥüseyn-i Nūrī ḫıdmetiġa yittim ve miniñg bile miḫbereī irdi. Mañga didi: [21] Ay oġul, tiler sin ki nime bitigey sin. Didim belī. Niçe bayt bedīhede imlā ḳıldı ve didi kim biti, bitidim. Ebyātnıñg ḥāṣıl-i maᶜnāsı bu irdi [22] kim her ni siz bu evrāḳda iṣbāt ḳılur-siz
$Ü_{71b}$ ve bitir-siz, biz alarnı maḥv ḳılıp-biz. | Lā-cerem siz ol iṣbāt sebebidin olça
F_{71b} maḳṣūddur, anıñg idrāk [23] u fehmidin maḥcūb | bolduñguz. Ve bizge ol maḥv sebebidin maḳṣūd idrāk u fehminiñg ebvābı bī-intihā vü inḳiṭāᶜ açıldı. Ve bizge bu mevᶜiẓet | bāᶜiṣi siziñg [24] nīk-ḫᵛāhlġıñgızdur. Niçe körgey-biz ki siz evrāḳḳa nime bitigey-siz ve özüñgüzni bu cihetdin olça maḳṣūddur, andın maḥcūb [25] ḳılġay-siz.

§ 157 Ebū Yaᶜḳūb-i Kūretī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Şeyḫu'l-islām dipdür, min anı körüp-min. Rūşen pīrī ir-

L_{102} $Ü_{71a}$ tā : L'de yok || 15 ġarḳ-i dīdār : F_{19} ġarrāḳ-i dīdār | unutmaḳ : $Ü_2$ unutmek || 16 ḥ. tilegeli : L_5 ḥ. tilegey. | kim : Ü'de yok || 17 ḳ. ikendür. : F_{21} L_6 ḳ. irkendür || 20 bile : L'de yok || 21 ay : L'de yok | didi kim : $Ü_{11}$ didi | maᶜnāsı : L_{12} maᶜānīsi || 22 evrāḳda... ḳılur : $Ü_{12}$ evrāḳdın inşā ḳ., L_{13} evrāḳda ṣebt ḳ. | ḳılıp-biz : P_{13} ḳılıp, $Ü_{16}$
P_{45b} ḳılıp miz || 23 m. bolduñguz : $Ü_{14}$ m. buldıñgız, L_{14} m. bolduñgız | maḳṣūd : Ü'de
L_{103} yok || 24 körgey b. : L_1 körge b. | özüñgüzni : $Ü_{16}$ öziñgiz, L_1 özüñgizni || 25 dipdür :
$Ü_{71b}$ $Ü_1$ L_3 dipdür ki | körüp-min : $Ü_1$ körüp irdim | pīrī irdi : L_3 pīrī | 25-26 ṣāḥib... kerāmāt : $Ü_1$ ṣāḥib-i kerāmāt, L_3 ṣāḥib... kerāmāt irdi ||

di, ṣāḥib-i vaḳt [26] u kerāmāt. Ebū Muᶜammer-i Mālikī dipdür ki bir kün ol öter irdi. Cemāᶜatī meşġūllar olturup irdiler. Alarġa oḳudı kim [27] تحسبهم جميعًا وقلوبهم شتى. ve ötti.

§ 158 Ḫayru ᵓn-Nessāc ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Künyeti Ebu'l-Ḥasan'dur ve atı Muḥammed-i İsmāᶜīl.
R75b Aṣlı Sāmerre'dindür ve [1] Baġdād'da sākin irdi. Ebū Ḥamza-i Baġdādī bile ṣoḥbet tutup irdi ve Serī-i Saḳaṭī'din suᵓāllar ḳılıp irdi. Ve dipdürler ki [2] Serī'niñ mürīdi irdi ve Cüneyd aḳrānıdındur, ikkinçi ṭabaḳadın. Ve Nūrī ve İbn ᶜAṭāᵓ ve Cerīrī'niñ üstādıdur. Ve İbrāhīm-i Ḫavvāṣ [3] ve Şiblī anıñ mecliside tevbe ḳıldılar. Şiblī'ni Cüneyd'ġa yiberdi, Cüneyd'niñ ḥurmeti ḥıfẓı üçün. Ve Cüneyd ḳuddise sırruhu dipdür ki : خير خيرنا [4] ᶜÖmri yüz yigirmige yitti. Üç yüz yigirmi ikkide ᶜālemdin ötti. Bu ṭāyifeniñ sādātı ve ᶜaẓīm uluḳlarıdındur. Andaḳ ki ẕikride maᶜlūm [5] boldı.

§ 159 Maḥfūẓ b. Maḥmūd raḥimehu'llāhu taᶜālā

İkkinçi ṭabaḳadındur ve üçünçidin hem dipdürler. Nīşābūr meşāyıḫınıñ ekābiridindür, [6] Ebū Ḥafṣ aṣḥābıdın. Ve andın soñġra
P46a Ebū ᶜOsmān-i Ḥīrī bile ṣoḥbet tutuptur. Ve üç yüz üç, | yā törtde dünyādın ötüptür. Ve ḳabrı üstādı [7] Ebū Ḥafṣ yanıdadur. Ol dipdür ki التوكل أن
L104 يأكل العبد بلاطمع ولا شره. Ve hem anıñ sözidür kim : من أراد | أن يبصر طريق [8] رشده فليتهم نفسه فى الموافقات فضلاً عن المخالفات.

Ü72a § 160 Maḥfūẓ b. | Muḥammed ḳaddesa'llāhu taᶜālā rūḥahu

Baġdādlıġdur. Taṣavvuf ṭarīḳı sālikleridindür. Anıñ [9] sözidür kim : من أبصر محاسن نفسه أبتلى بمساوى الناس ومن أبصر عيوب نفسه سلم من اكثر الناس خيراً أسلم المسلمين صدراً Ve hem ol [10] dipdür kim: روية مساوى الناس اليه.

§ 161 İbrāhīm el-Ḫavvāṣ raḥimehu'llāhu taᶜālā rūḥahu

İkkinçi ṭabaḳadındur. Künyeti Ebū [11] İsḥāḳ'dur. Tecerrüd ve tevekkül ṭarīḳıda yegāne irmiş. وكان اوحد المشايخ فى وقته

R75b 1 ṣ. tutup irdi : L_6 ṣ. tutuptur | s. ḳılıp irdi : F_6 s. ḳılur irdi | dipdürler ki : L_7 diptürler ‖ 2 i. ṭabaḳadın : L_8 i. ṭabaḳadındur ‖ 3 Cüneyd'ġa : F_8 L_9 Cüneyd'ḳa | ḥurmeti ḥıfẓı : F_8 ḥıfẓı ḥurmeti ‖ 4 yüz ... yitti : $Ü_{10}$ yüz yigirme ikkige yitti | yigirmige : L_{10} yigirmeġa | üç... ikkide : L_{10} üç yüz yigirmi ikkide yā birde |
F71b yigirmi : $Ü_{10}$ yigirme | sādātı : L'de yok ‖ 5 üçünçidin h. : P_{24} üçünçi h. | m.
P46a ekābiridindür : L_{13} ekābiridin ‖ 6 aṣḥābıdın : F_{10} L_{13} aṣḥābıdındur | Ebū ᶜOsmān-i Ḥīrī : L_{13} Ebū Ḥafṣ-i Ḥīrī | d. ötüptür : P_1 $Ü_{14}$ d. ötüpdür ‖ 11 tecer-

Caʿfer-i Ḫuldī ve uluġ Sīrevānī'niñ üstādı-[12] dur. Baġdādlıġ irmiş ve atası Āmul'dın irmiş. Ve Cüneyd ve Nūrī aḳrānıdındur. Ve ikki yüz toḳsan birde dünyādın ötüptür. Ve Yūsuf b. [13] el-Ḥüseyn anı yup defn ḳıldı. İç aġrıġı bile ötti. Mescidde her meclis ki taḳāżā bolur irdi, ġusl ḳılur irdi. Ve ol kün ki ötti, [14] savuġ irdi, yitmiş ḳatla icābet ḳılıp irdi ve her ḳatla ġusl ḳılıp irdi. Soñġġı ḳatla ġusl ḳılurda su içide ʿālemdin [15] ötti. Ve ḳabrı Ṭaberek ḥiṣārınıñ tübidedür. Şeyḫu'l-islām dipdür ki anıñ ḳabrı dik şükūhlıḳ ḳabr hergiz körmey min.[16] Üstige yitseñ,añga oḫşar ki bir şīr yatmış bolġay. Şeyḫ Ebū Bekr-i Kettānī dipdür ki bir ḳatla İbrāhīm-i Ḫavvāṣ seferdin yitti. Andın [17] sordum kim yolda hīç ʿaceb nime kördüñ mü? Didi kim Ḫıżr ʿaleyhi's-selām mañga yitti. Didi kim sañga hem-rāh bolay mu? Didim yoḳ. Didi [18] neyüçün? Didim kim ol reşkīndür, tirger, ḳorḳar -min kim köñg-
L$_{105}$ Ü$_{72b}$ lüm | sañga ülfet tutḳay. | Şeyḫu'l-islām dipdür ki Şeyḫ Ḫarḳānī söz [19] eşnāsıda kim mañga aytur irdi, ayttı ki eger Ḫıżr bile ṣoḥbet tutsañ, tevbe ḳıl ve eger bir kiçede Herī'din Mekke'ge barsañ, andın hem [20] tevbe ḳıl! İbrāhīm-i Ḫavvāṣ dipdür ki : العلم كله فى كلمتين لا تتكلف ما كفيت ولا تصنيع ما استكفيت. Yaʿnī renc tartma ol nime ṭalebide ki ezelde [21] sañga ḳısmet boluptur ve ol rızḳdur. Ve żāyiʿ ḳılma anı kim kifāyetin sindin tilepdürler ve ol emr ü nehyiniñ inḳiyādıdur. Ebu'l-Ḥasan-i [22] ʿAlevī dipdür ki ḳış küni Dīnever mescidide İbrāhīm-i Ḫavvāṣ'nı kördüm ki ḳar içinde yalañ olturuptur. Didim yā Ebā İsḥāḳ, [23] kil kim kiygülükke kireli, kim añga şefḳat
F$_{72a}$ ḳıldım. Ayttı kim mini mecūsluḳḳa | tiler-sin, yaʿnī tecerrüddin sebebḳa. Andın soñgra iligim tutup [24] öz teniġa sürtti, tirge ġarḳ irdi ve andaḳ ıssıġ ki yaḳın irdi kim iligim köygey. Daġı külüp bu beytni oḳıdı kim : [25]

شعر

لقد وضح الطريق اليك حقًا — فما احد بغيرك يستدل

فأن ورد الشتآء فأنت كهف — وأن ورد المصيف فأنت ظل

L$_{104}$ Ü$_{72a}$ rūd ve tevekkül ṭ. : L$_5$ tecerrüd ve tevekkülde, Ü$_5$ tevekkül ve tecerrüd ṭ. || 12 a. Āmul'dın i. : L$_7$ a. hem ol ildin i. || 13 ötti : L'de yok || 14 s. çide : L$_{10}$ s. içinde || 15 şükūhlıḳ : L$_{12}$ şükūhluġ | körmey-min : F$_{20}$ körmeydür irdim, Ü$_{13}$ L$_{12}$ körmeydür min || 16 s. yitti : Ü$_{14}$ s. kildi || 17 d. kim : Ü$_{15}$ didi | d. kim : L$_{14}$ didi || 18 neyüçün : Ü$_{16}$ niçün | didim kim : Ü$_{16}$ L$_{15}$ didim | köñglüm : F$_{23}$ köñglümde || 23 ayttı k. :
F$_{72a}$ L$_{105}$ F$_1$ ayttım, Ü$_8$ didi ki || 24 sürtti : L$_2$ sürdi | y. irdi kim : Ü$_{10}$ y. irdi || 26 ṣ. tutup irdi :
Ü$_{72b}$ L$_{12}$ ṣ. tutar irdi ||

§ **162** İ b r ā h ī m [26] b. ʿĪsā ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

İṣfehān'dın irdi ve Maʿrūf-i Kerḫī bile ṣoḥbet tutup irdi. İbrāhīm-i Ḫavvāṣ ḳuddise sırruhu dip - [27] dür ki Baġdād'da irdim ve Dicle ḳırağıda vużūʾ ḳıladur irdim. Birevni kördüm ki sunıñg ol ḳırağıdın ayaḳ
R_{76a} ḳodı [1] ve su yüzide yörüp bu sarı kilür irdi. Yüz yirge ḳoyup didim kim si-
$Ü_{73a}$ niñg ʿizzet ve celālıñg ḥaḳḳı kim yüz kötermeyin, tā bu kişini | bilmegünçe.
P_{46b} L_{105} [2] Yüzüm yirde irdi | kim birev | kilip mini ayağı bile tipretti. Baḳtım irse, İbrāhīm b. ʿĪsā irdi. Didi her ḳaçan tileseñg ki Tiñgri- [3] niñg evliyāsıdın birini tanıġay -sin, munı oḳuġıl kim : هو الاول والآخر والظاهر و الباطن وهو بكل شئ عليم . İkki yüz ḳırḳ [4] yittide ʿālemdin İṣfehān'da ötti.

§ **163** İ b r ā h ī m b. S̱ ā b i t ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Künyeti Ebū İsḥāḳ'dur. Baġdād meşāyıḫıdındur. Cüneyd ḳuddise sırrehu bile [5] ṣoḥbet tutupdur. Şeyḫ Ebū ʿAbdi'r-raḥmān-i Sülemī dipdür ki añga didim mini bir duʿā ḳıl! Didi ki iḫtiyārıñg añga ki ezel künide sañga [6] ḳısmet bolupdur, muʿārażadın yaḫşıraḳ. Soñgra didim mañga vaṣiyyetī ḳıl! Didi bir iş ḳılma ki andın peşīmān bolġay-sin. Ol üç yüz [7] yitmiş toḳḳuzda dünyādın ötüptür.

§ **164** E b ū M u ḥ a m m e d - i C e r ī r ī ḳaddesa'llāhu taʿālā rūḥahu

Üçünçi ṭabaḳadındur. Aḥmed b. Muḥammed b. [8] el-Ḥüseyn ve Ḥüseyn b. Muḥammed hem ve ʿAbdu'llāh b. Yaḥyā hem dipdürler. Cüneyd ḳuddise sırruhunıñg kibār-i aṣḥābıdın irdi. Andaḳ ki Cüneyd'din [9] soñgra anı Cüneyd ornıġa olturttılar büzürglükidin. Ḳavmnıñg ʿulemā vü meşāyıḫıdın irdi. Sehl b. ʿAbdi'llāh-i Tusterī bile ṣoḥbet tutup irdi. [10] Hebīr yılıda Ḳarāmiṭa uruşıda susuzluḳdın helāk boldı, üç yüz yigirmi üç, yā törtde. Ol dipdür ki : التصوف [11] عنوة لا صلح Ebū Muḥammed-i Cerīrī'ġa dervīşī didi kim üns bisāṭıda irdim, mañga bir basṭ işiki açtılar, öz maḳāmım- |
$Ü_{73b}$ din tayıldım ve [12] andın maḥcūb boldum. İtürgenimge ni nevʿ yol tapanmġa delālet ḳıl!Ebū Muḥammed yıġladı ve didi kim ay ḳarındaş, barça bu derdġa [13] giriftārdurlar ve bu dāġḳa | mübtelā. Ammā sañga bir niçe beyt oḳuy :

R_{76a} 1 s. yüzide : $Ü_{16}$ s. yüzidin | y. kötermeyin : L_{15} y. kötermey min |
L_{106} $Ü_{73a}$ bilmegünçe : $Ü_{17}$ körgünçe || 2 yirdi i.: $Ü_1$ yirge i. | her : L'de yok || 3 birini : $Ü_3$ birevni || 4 İṣfehān'da. : F'de yok || 6 vaṣiyyetī : $Ü_8$ vaṣiyyet | 8 dipdürler : L_8 diptürler, $Ü_{11}$ dipdür ki || 9 ʿulemā vü meşāyıḫıdın i.: L_{10} meşāyıḫıdın i. || 10 susuzluḳdın : F_{15} susuzlıḳdın | yigirmi ... törtde : L_{12} yigirme ... törtde, $Ü_{15}$ yigirme üçde || 12 didi kim : F_{18} didi, L_{15} didi ki | derdġa : L_{15} derdḳa || 13 dāġḳa mübte-

شعر

قف بالديار وهذه آثارهم　　تبكى الأحبة حسرةً وتشوقًا

كم قد وقفت بها أسال مخبراً　　[14] عن أهلها أو صادقًا أو مشفقًا

فأجابنى داعى الهوى فى رسمها　　فارقت من تهوى تعز الملتقى

§ 165 ᶜĀlim b. Saᶜd raḥimehu'llāhu taᶜālā rūḥahu [15]Baġdād'dın irdi. Ve Ebū Muḥammed-i Cerīrī bile ṣoḥbet tutup irdi ve vereᶜ ü mücāhedede kāmil irdi. Anıñg vefātıdın soñgra anı tüş [16] körüp sordılar ki Tiñgri sañga ni ḳıldı ? Didi mañga raḥmet ḳıldı ve behiştke kivürdi. Sordılar ki ol muᶜāmeletler üçün ? [17] Didi kim eger ol muᶜāmeletlerġa baḳsam irdi, hem anda ḳalıp irdim.

§ 166 Ġaylān es-Semerḳandī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu Meşāyıḫnıñg kibārıdın- [18] dur. Cüneyd ḳuddise sırruhu bile ṣoḥbet tutuptur. Ve maᶜārifde ṣāḥib-i tekellüm irdi. Ol dipdür ki ᶜārif Tiñgri'din Tiñgri'ge baḳar ve ᶜālim [19] delīldin. Ve ṣāḥib-i vecd delīldin müstaġnī durur.

§ 167 Ġaylān el-Müvesvis raḥimehu'llāhu taᶜālā rūḥahu Anı Ġaylān-i Mecnūn hem dirler irdi. ᶜİrāḳ [20] meşāyıḫı- nıñg müteḳaddimleridindür. Ḫarābelerde bolur irdi ve ilge āmīzişi yoḳ irdi. Ve ildin nime ḳabūl ḳılmas irdi. Ve il [21] körmes irdi ki ol ni yir. Muḥammed b. es-Semīn didi ki Ġaylān'nı Kūfe'niñg ḫarābeleride kördüm.
$Ü_{74a}$ Sordum ki bende ġaflet | ḫaṭarıdın ḳaçan ḳutulur ? [22] Didi kim ol vaḳt ki añga her ni buyuruptur1ar, añga meşġūl bolsa ve andın ki nehy ḳılıpdurlar,
F_{72b} ġāfil ve öz nefsi ḥisābıda | ᶜāḳil.

P_{46b} $Ü_{73b}$ L_{107} lā : P_{13} dāġ | mübtelā : R ve L'de yok | ammā : Ü'de yok | oḳuy : $Ü_{34}$ oḳuyın || 15 ṣ. tutup irdi : L_4 ṣ. tutuptur irdi || 16 Tiñgri : Ü'de yok | s. ki : F_{21} s. kim, L_6 sordılar | müᶜāmeletler : L_6 muᶜāmelāt || 17 muᶜāmeletlerġa : L_6 muᶜāmelātlarġa | b. irdi : $Ü_{10}$ b. irdim || 18 ṣ. tutuptur : F_{22} ṣ. tutup turur || 19 m. durur : F_{24} L_9 müstaġnīdür || 20 ḳ. ḳılmas irdi : L_{12} ḳ. imes irdi || 21 k. irdi : L_{12} k. irdiler | ol : L'de yok || 22 nefsi ḥisābıda : $Ü_2$ nefside || 23 Ebu'l-ᶜAbbās İbn ᶜAṭā' :

§ 168 [23] Ebu'l-ᶜAbbās İbn ᶜAṭā᾿ ḳaddesa'llāhu taᶜālā rūḥahu

İkkinçi ṭabaḳadındur. Atı Muḥammed b. Muḥammed b.
L_{108} P_{47a} | Sehl b. ᶜAṭā᾿ el-Ādemī. Baġdādlıḳ- | dur. Meşāyıḫnıñ [24] ᶜulemāsıdın ve
ṣūfiyye ẓürefāsıdındur. Faṣīḥ til bile yaḫşı sözleri bar ve *Ḳur᾿ān*'ġa ehl-i
işāret tilli bile tefsīr bitipdür. İbrāhīm-i Māristānī- [25] niñ şāgirdidür ve Cü-
neyd'niñ yārānlarıdındur. Ve Şeyḫ Ebū Saᶜīd-i Ḫarrāz anı uluġ tutar irdi.
Ve Şeyḫ sözidür kim : التصوف [26] خلق وليس انابة وما رأيت من اهله الا الجنيد Ve
İbn ᶜAṭā᾿ Ḥüseyn-i Manṣūr-i Ḥallāc cihetidin maḳtūl boldı, Ẕü'l-ḳaᶜde ayı,
üç yüz [27] toḳsanda. سئل ابن عطآء ما أفضل الطاعات قال ملاحظة الحق على دوام الاوقات
R_{76b} Ve ol dipdür bu āyet tefsīride kim : تميتنى ثم يحيينى [1] يميتنى :
عنى ثم يحيينى به. Ve hem ol dipdür bu āyet tefsīride kim: ربنا الله ثم استقاموا فقال
استقاموا على انفراد القلب بالله تعالى , [2] Ve hem ol dipdür kim : الأدب الوقوف مع
الحسنات فقيل له وما معنى ذلك فقال أن تعامل الله بالأدب سراً وعلانية فأذا كنت [3] كذلك
كنت أديبًا وان كنت اعجميًا اذا نطقت جآءت بكل مليحة وان سكتت جآءت بكل مليح.
Şeyḫu'l-islām dipdür ki edeb oldur ki [4] Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālāġa ᶜibādet
ḳılurda su ve tofraḳ ve nefs ruᶜūnetidin ḳopḳay-sin ve dimegey-sin kim min
$Ü_{74b}$ ve kirdārım, digey-sin ki [5] | ol ve tevfīḳ u ᶜināyeti.

§ 169 Ebū Ṣāliḥ el-Müzeyyin ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Öz rūzgārınıñ ekābiridin irdi. İbn ᶜAṭā᾿ bile ṣoḥbet tu-
tup [6] irdi. Ṣāḥib-i ḫalvet irdi. Sehl b. ᶜAbdi'llāh-i Tusterī dipdür ki maña
ārzū irdi kim Ebū Ṣāliḥ bile ṣoḥbet tutḳay-min. Bir ḳatla [7] Ḥarem'de anı
L_{109} kördüm ve ol ārzūnı | ẓāhir ḳıldım. Didi kim ay Sehl, tañgla Ebū Ṣāliḥ ölse,
kim bile ṣoḥbet tutḳuñgdur ? Didim bilmen. Didi [8] ḥālā hem-ol saġın ki ol
ölüptür ve közümdin nā-peydā boldı.

§ 170 Ebu'l-ᶜAbbās-i Erzīzī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Şeyḫu'l-islām dipdür ki ol [9] didi ki Ebu'l-Ḥasan-i
ᶜAbādānī didi ki min ve bir dervīş Baṣra'ġa kirdük. Altı kün ṭaᶜām tapmaduḳ.

L_{108} $Ü_{74a}$ $Ü_3$ Ebu'l-ᶜAbbās b. ᶜAbbās ‖ 24 ehl-i işāret : L_2 ehl-i beşāret ‖ 25 şeyḫ s. : L_3 Şeyḫu'l-islām s. ‖ 26 Ḥüseyn... Ḥallāc : L_5 Ḥüseyn-i Manṣūr ‖ 27 ... toḳsanda : $Ü_9$ ... toḳsanda dünyādın ötti ‖

R_{76b} F_{72b} 4 ḳılurda : Ü ve F'de yok | d. kim : P_9 $Ü_{17}$ d. ki ‖ 5 ᶜinyeti : L_{13} ᶜināyetidür |
P_{47a} $Ü_{74b}$ ekābiridin irdi : $Ü_2$ L_{13} · ekābiridindür ‖ 6 ṣāḥib-i ḫalvet irdi : L_{14} ṣāḥib-i ḫalvet ‖ 7 ay Sehl : F'de yok ‖ 9 Ebu'l-Ḥasan-i ᶜAbādānī : R, P_{14} F_{14} Ebu'l-Ḥüseyn-i ᶜAbādānī | ṭāᶜām... yigeli : $Ü_9$ yigeli ṭaᶜām tapmaduḳ, L_4 ṭaᶜām yigeli tapma-

yigeli. Yittinçi kün birev kilip her birimizge [10] bir direm birdi. Birige ṭaᶜām yip birini mellāḥġa birdük kim bizni kimege kivürdi. Kimede körer irdük kim dervīşī başın ḫırḳasıġa [11] çırmaptur ve hīç kim bile sözleşmes. Anġa didük ki biz sininġ yārānlarınġ- biz, bizinġ bile sözleş ve her nime kireklik bolsa, bizge [12] buyur! Didi kim tanġla namāz-i pīşīn min bu dünyādın barur-min. Siz mellāḥḳa iltimās ḳılınġ ki kimeni ḳıraḳḳa tartsun. Sāḥilde bīşeī bolġusıdur. [13] Bir uluġraḳ yıġaç tübide mininġ tekfīn ü techīzim ṭayyār bolġusıdur, mini anda defn ḳılınġ ve bu muraḳḳaᶜımnı żāyiᶜ ḳılmanġ! Ḥille'ġa yitkende bir laṭīf ve[14] ẓarīf yigit bu muraḳḳaᶜnı sizdin tilegüsidür,
Ü75a anġa birinġ! Yana bir kün namāz-i pīşīnni | güẕārladı ve başını muraḳḳaᶜġa tarttı. Çün taḥḳīḳ ḳılduḳ, [15] ötüp irdi. Mellāḥ kimeni sāḥilġa tartḳaç ol aytḳan dik bīşe arasıda uluġraḳ yıġaç tübide ḳazılġan gür ve barça esbāb ṭayyār [16] irdi. Anı defn ḳılıp muraḳḳaᶜnı alıp Ḥille'ġa müteveccih bolduḳ. Hem ol aytḳan dik zībā yigit utru kilip ol emānetni tiledi. Anġa tapşurup [17]
L110 didük ki elbette bizge | ayt ki ol kim idi ve sin kim-sin? Didi ol bir dervīş idi. Öter çaġda bu vedīᶜatnı tapşurġalı [18] kişi tiledi, mini anġa körgüzdiler. Bular taḥḳīḳ ḳılġandın sonġra andaḳ maᶜlūm ḳıldılar kim ol yigit Ḥille'ninġ reʾīsininġ oġlı ikendür. [19] Atasıġa ol ḥāl maᶜlūm bolġaç şükrler ḳılıp ayttı kim biḥamdi'llāh ki mininġ ṣulbumdın andaḳ kişi vücūdġa kildi. Şeyḫu'l-
P47b islām | dipdür [20] ki ḫalāyıḳ arasıda tirig ölügtin mīrās̱ alur, ġayr-ı bu ṭāyife
F73a kim ölüg tirigdin mīrās̱ alur. Ve hem didi kim hīç kişi velāyet | [21] pīrleridin biri bile ṣoḥbet tutmaġay kim ol ötkendin sonġra anınġ ḥālāt u velāyetidin munġa mīrās̱ tigmegey.

§ 171 Ebu'l-ᶜAbbās-i Dīneverī [22] ḳaddesa'llāhu sırrehu

Bişinçi ṭabaḳadındur. Atı Aḥmed b. Muḥammed'dür. Yūsuf b. el-Ḥüseyn ve ᶜAbdu'llāh-i Ḫarrāz ve Cerīrī ve İbn ᶜAṭāʾ bile ṣoḥbet [23] tutupdur ve Ruveym-i Baġdādī'ni körüpdür. Nīşābūr'ġa kildi ve müddetī anda bolup ilge mevᶜiẓet ḳıldı, maᶜrifet tili bile ve ḫūbraḳ beyān bile. [24] Ve Nīşābūr'dın Tirmiẕ'ge bardı. Ve Ḫᵛāce Muḥammed-i Ḥāmid ve Ebū Bekr-i
Ü75b Varrāḳ'nınġ | şāgirdi anġa utru kilip rikābın öpti. Mürīdleriġa nā-ḫoş [25] kilip

duḳ || 10 birige : F_{16} $Ü_{10}$ birini | kimede : $Ü_{10}$ kimege | kim dervīşī : $L_{5,6}$ ki bir dervīş || 11 yārānlarınġ biz : $Ü_{12}$ yārānlarınġ || 12 mellāḥḳa : L_8 mellāḥnı || 13 ṭayyār : R'de yok | bu : L'de yok || 14 yana ... kün : $Ü_{17}$ yana kün | başını : $Ü_1$ başın | t.
Ü75a ḳılduḳ : F_{21} t. ḳıldük || 16 alıp : Ü'de yok | tapşurup : L_{15} tapşurduḳ || 17 tapşurġalı :
L110 L_{12} tapşurġalıġa || 19 ḳılıp : L'de yok | vücūdġa : F_{26} $Ü_9$ L_4 vücūdḳa || 20 ölügtin :
F73a L_5 ölükdin || 23 körüpdür : L_9 körüptür || 25 mininġ : L'de yok | Semerḳand'ġa : F_5 Semerḳand'ḳa || 26 tanımadım : F_5 tanıdım ||

andın cihetni sordılar. Ol didi işitip-min kim mininĝ Ḫudāvendimni yaḫşı sitāyiş ḳılur. Ve Semerḳand'ġa barıp üç yüz ḳırḳda [26] ʿālemdin ötti. Andın sordılar ki Tinĝri'ni ni bile tanıdınĝ? Didi ki mununĝ bile ki tanımadım, yaʿnī ʿaczġa iʿtirāf bile. Ol dipdür [27] ki :

L111 أدنى الذكر أن ينسى مادونه ونهاية الذكر أن يغيب الذاكر فى الذكر | من الذكر
R77a ويستغرق بمذكوره عن الرجوع الى مقام الذكر وهذا [1] حال فنآء فى الفنآء .

§ 172 Ebu'l-ʿAbbās Aḥmed b. Yaḥyā-i Şīrāzī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Şeyḫ Ebū ʿAbdi'llāh-i Ḫafīf'ninĝ üstādıdur. Şeyḫ dipdür ki anınĝ dik [2] muḥaḳḳiḳī vecdde körmedim. Cüneyd ve Ruveym ve Sehl-i ʿAbdu'llāh'nı körüp irdi. Şeyḫ Ebū ʿAbdi'llāh didi kim bir kiçe Şeyḫ Aḥmed-i Yaḥyā bile irdük ve meclisde [3] bir kiçik yaşlıġ bar irdi ki uyḳu vaḳtı öyige barmaḳ kirek irdi. Ve ḳış irdi ve ʿaẓīm ot yaḳıp irdiler. Ve Şeyḫ Aḥmed-i Yaḥyā- [4] nınĝ vaḳtı semāʿda ḫoş bolup irdi. Baʿżı aṣḥāb didiler, kim bolġay ki bu yigitkineni öyige yitkürgey? Hīç kim cevāb birmedi. [5] Şeyḫ Aḥmed ol otdın ikki uluḳ çoġnı öz avuçıġa ḳoydı ve yinĝini anĝa yapıp ol şaḫṣḳa ayttı, ḳop! Ve ileyige ol yaruġluġnı [6] tutup anı öyige yitkürdi. Ve biz ol çoġnınĝ yaruġluġın anınĝ tonı üstidin köredür irdük. Çün ol kişi
Ü76a öyige kirdi, [7] Şeyḫ | ol çoġlarnı iligidin taşladı, kömür bolup irdiler. Andın sonĝ mescidḳa kirdi ve namāz ḳılur irdi, tā seḥer namāzı ayttılar.

§ 173 [8] Ebu'l-ʿAbbās-i Bāverdī ḳaddesa'llāhu rūḥahu

Ol büzürg irdi ve Şiblī'ni körüp irdi. Ve Nīşābūr'da irdi ve Şeyḫ Ebū Bekr-i Ṭimistānī daġı Nīşābūr'da [9] irdi. Dipdürler ki Şiblī ṣāḥib-i ḥāl irmiş, tevḥīd cānibidin ḥāl cānibi ḳavīraḳ irmiş. Şeyḫu'l-islām dipdür ki uş-mundaḳ [10] irkendür ki alar dipdürler.

§ 174 Ebu'l-ʿAbbās-i Burduʿī ḳaddesa'llāhu taʿālā rūḥahu

Atı Aḥmed b. Muḥammed b. Hārūn el-Burduʿī eş-Ṣūfī-
L112 dür. Şeyḫ Ebū Bekr-i | Ṭāhir-i [11] Ebherī'din ve Şeyḫ Murtaʿiş'din sözleri

R77a L111 1 üstādıdur : Ü8 şāgirdidür || 3 b. irdi : F10 b. idi | ḳış irdi : L5 ḳış اويودى
Ü75b | Şeyḫ Aḥmed-i Yaḥyā'nınĝ : Ü12 Şeyḫ Aḥmed'ninĝ, L5 Şeyḫ Yaḥyā'nınĝ ||4 ḫ. bolup
Ü75a irdi : Ü12 ḫ. bolup || 5 ikki uluḳ : F'de yok | yaruġluġnı : L8 yaruġnı || 6 öyige y. : Ü16 öyigeçe y. || 7 çoġlarnı : L10 çoġnı | iligidin t. : Ü1 iligleridin t. | k. bolup irdiler :
P47b Ü1 L10 k. bolup irdi | mescidḳa : P16 Ü2 mescidġa | 8-9 ve Şeyḫ Ebū ... irdi : Ü'de yok || 9 Şiblī : L'de yok || 10 alar dipdürler : Ü6 dipdür | Muḥammed b. : Ü'de yok || 11
L112 yitkürmegey... nefʿ : Ü'de yok || 14 m. ḳalıpdur : L6 m. ḳalmıştur ||

bar. Ol dipdür ki Murtaᶜiş didi kim her kim ki dīdārı sañga menfaᶜat yitkürmegey, ol sañga nefᶜ [12] yitkürmegey. Ve hem ol dipdür ki Ebū Bekr-i Ṭāhir-i Ebherī didi kim: لايصلح الكلام الارجل اذا سلت خاف العقوبة بسكوته

§ 175 Ebu'l-ᶜAbbās es-Seyyārī [13] ḳaddesa'llāhu sırrehu

Bişinçi ṭabaḳadındur. Atı Ḳāsım İbn el-Ḳāsım el-Mehdī'dür. Merv ehlidindür. Şeyḫ Ebū Bekr-i Vāsıṭī'niñg şāgirdidür. ᶜĀlim [14] ve faḳīh ve muḥaddiş irmiş. Añga atadın köp mīrāş ḳalıpdur. Barısın birip Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellemniñg mubārek gīsūsıdın [15] ikki tārnı satḳun alıpdur. Ve Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālā anıñg bereketidin añga tevbe tevfīḳı birdi. Ve Ebū Bekr-i Vāsıṭī ṣoḥbetiğa yitti. Ve ol derece I
P_{48a} ḥāṣıl [16] ḳıldı kim anı bir şınıf Taṣavvuf ehliniñg imāmı dirler ki alar Seyyāriyye'ğa meşhūrdurlar. Ve ᶜālemdin öterde vaṣiyyet ḳıldı kim ol ikki [17]
$Ü_{76b}$ tārnı anıñg ağzığa ḳoydılar. Ve ḳabrı Merv'dedür. I Üç yüz ḳırḳ ikkide ötüpdür. Ol dipdür ki : التوحيد أن لايخطر بقلبك [18] مادونه Ve hem ol dipdür ki Ebū Bekr-i Vāsıṭī'ğa öter çağda didiler ki vaṣiyyetī ḳıl! Ol didi ki: احفظوا مراد الله فيكم

§ 176 ᶜAbdu'l-vāḥid İbn [19] ᶜAlī-i Seyyārī ḳuddise sırruhu

Ebu'l-ᶜAbbās-i Seyyārī'niñg ḫᵛāher-zādesidür ve şāgirdi.
F_{73b} Hem ol Merv'de serāyın bu ṭāyifeğa vaḳf ḳıldı. [20] Ve sebeb ol irmiş ki I anda bu cemāᶜat semāᶜ ḳılurda biri hevālanıp andaḳ mürtefiᶜ boluptur kim
L_{113} közlerdin ğāyib I boluptur, andaḳ ki yana [21] peydā bolmaydur. Ol dipdür ki ṭağayımdın işittim ki didi, eger revā bolsa irdi kim namāzda *Ḳur'ān* ornıda beyt oḳusalar irdi, bu beyt [22] bolğusı irdi kim :

بيت

أتمنى على الزمان محالاً　　　أن ترى مقلتاى طلعته حراً

§ 177 Ebu'l-ᶜAbbās-i Suhreverdī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Atı Aḥmed'dür. Mekke'de bolur [23] irdi, vaḳt meşāyıḫı bile, Sīrevānī dik ve ğayruhu bile. Ol dipdür ki ażḥā ᶜıydıda Minā'da ir-

$Ü_{76b}$ 16 anı : Ü'de yok I meşhūrdurlar : $Ü_{16}$ meşhūrdur II 17 anıñg : Ü'de yok I a. ḳoydılar : Ü17 a. ḳoydı II 18 vaṣiyyetī ḳ.: $Ü_2$ vaṣiyyet ḳ. II 19 vaḳf ḳ.: L_{14} vāḳıf ḳ. II 20
F_{73b} közlerdin : $Ü_6$ közleridin II 22 أتمنى ... حراً : F'de yok II 24 irdi : Ü'de

dim. Cemāᶜatī olturup irdiler ve [24] Şeyḫ Sīrevānī arada irdi. Ḳavvāl çün bir beyt oḳudı, Şeyḫ yıġlap ḳoptı ve kitti. Ḳavm didiler ni vāḳiᶜ boldı, meger ol semāᶜġa münkir-[25] dür? Şeyḫ Ebu'l-Ḫasan-i Serkī ḥāżır irdi; didi ki Tiñgri'ge ᶜahd ḳıldım ki eger ol semāᶜġa münkir bolsa, min yana semāᶜ mecliside olturmaġay-min.[26] Şeyḫ Ebu'l-ᶜAbbās-i Suhreverdī didi kim min hem saña müttefiḳ-min. Tañglası bu ikki şeyḫ cemāᶜat-i meşāyıḫ bile Şeyḫ Sīrevānī
Ü$_{77a}$ selāmıġa bardılar ve tilediler [27] ki | mezkūr bolġan iştin tefaḥḥuṣ ḳılġaylar. Şeyḫ Sīrevānī didi kim min rūzgārī ki ḳum üstige yatur irdim, ḳolumnı ba-
R$_{77b}$ şımġa yastar [1] irdim ve taş āzürde ḳılġan nişānlar yanımda ẓāhir irdi; semāᶜ mecliside olturup irdim, ḥālā yumşaġ firāş üstide olturup-min. [2] Siz aytḳan düstūr bile köygen ve örtengen; maña semāᶜ mecliside siziñg bile olturmaḳ ḥelāl imes.

§ 178 Ebu'l-ᶜAbbās-i Nihāvendī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

[3] Şeyḫu'l-islām anı altınçı ṭabaḳadın bitipdür. Atı Aḥmed b. Muḥammed b. el-Fażl'dur. Caᶜfer-i Ḫuldī'niñg şāgirdidür. Şeyḫ Ebu'l-ᶜAbbās, Şeyḫ ᶜAmū'ga,[4] ᶜAmū at ḳoyġandur. Ve Şeyḫ ᶜAmū'nı sālār
L$_{114}$ dipdürler. | Şeyḫu'l-islām dipdür ki ᶜAbbās-i Faḳīr-i Herevī maña didi kim her kişi bu ᶜilm- [5] din söz dise kim anıñg ḥucceti Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālā bolmasa, Ḥaḳ taᶜālā anıñg ḫaşmıdur. Şeyḫu'l-islām dipdür ki Nihāvendī didi kim alar ki himmet [6] ehlidürler, eger sol iligleri alarnı andın meşġūl ḳılsa, oñg iligleri bile ol sol iligni kiserler. Nihāvendī dipdür [7] ki evvel ki maña bu iş derdi peydā boldı, on ikki yıl başımnı yaḳamġa soḳtum ki köñglümniñg bir gūşesin maña körgüzdiler.[8] Ve hem Nihāvendī dipdür ki Tiñgri taᶜālā bile köp olturuñg ve ḫalḳ bile az! Bir tersā işitti kim müslimānlar arasıda ferāset ehli bolur,[9] bu ṭāyife libāsı bile Şeyḫ Ebu'l-ᶜAbbās-i Ḳaṣṣāb ḳuddise sırruhu ḫānḳāhıġa bardı. Şeyḫ anı körgeç didi kim bīgānelerġa āş-
Ü$_{77b}$ nālar arasıda[10] ni iş ? Ol tersā | ḫacālet bile çıḳıp Şeyḫ Ebu'l-Abbās-i Nihāvendī ḫānḳāhıġa bardı. Nihāvendī anı taᶜẓīm ḳıldı ve üç ay Şeyḫ'niñg[11] ḫānḳāhıda dervīşler bile namāz ḳılıp ṣoḥbet tutar irdi. Üç aydın soñgra barurġa ᶜazīmet ḳıldı. Şeyḫ didi kim üç aylıḳ [12] tuz ötmek ṣoḥbet

L$_{113}$ yok | bir : Ü'de yok || 25 ol : L'de yok | m. bolsa : L$_7$ m. bolġay | semāᶜ ... min : L$_8$ semāᶜ'da olturġay || 26 cemāᶜat-i meşāyıḫ b.: F$_6$ cemāᶜatī b. || 27 iştin : F$_7$ işdin, Ü$_1$
Ü$_{77a}$ işin, L$_9$ işidin ||
R$_{77b}$ 1 olturup i.: L$_{11}$ oltur irdim | firāş : R F$_9$ L$_{12}$ ferş || 3 ᶜAmū'ga : F ve L'de yok | Şeyḫ : Ü$_7$ Şeyḫu'l-islām || 7 köñglümniñg : L$_{13}$ köñglümni | maña :Ü'de yok ||
L$_{114}$ 9 körgeç : L'de yok | ḫānḳāhıġa b.:Ü$_{16}$ ḫānḳāhı b. || 10 ḫacālet b. : L$_9$ ḫacāletler b. ||
Ü$_{77b}$ 11 namāz ... irdi : Ü$_{2-3}$ ṣoḥbet tutup namāz ḳılur irdi || 12 ᶜāciz bolup : Ü'de yok

ḥaḳḳıdın soñgra bīgāne kilmek ve bīgāne kitmek niçük bolġay? Tersā ʿāciz
bolup müslimān boldı ve Şeyḫ ḳademidin kitmedi. [13] Ve andaḳ muʿāmele
P$_{48b}$ ḳıldı kim şeyḫdin soñgra ḫānḳāh ehli mürīdler | anı Şeyḫ ornıġa olturttılar.

§ **179** Aḫī Ferec-i Zencānī ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

[14]Şeyḫ Ebu'l-ʿAbbās-i Nihāvendī'niñg mürīdidür.Çahār-
L$_{115}$ şenbe küni Receb ayınıñg | başıda tört yüz illig yittide dünyādın ötüptür. [15]
Ḳabrı Zencān'dadur. Dirler ki Şeyḫ'niñg bir möşüki bar irmiş. Ḫānḳāhġa
mihmānī ki kilür irmiş, her kişi ʿadediġa bir ün ḳılur [16] irmiş. Ḫādim ol ün
ʿadedi bile muvāfıḳ ayaġ bile su ḳazanġa salur irmiş, taḫallüf ḳılmas irmiş.
Bir kün mihmānlardın bir kişi [17] artuḳ kilipdür ve bir ayaġ aş öksük. Dervīş-
ler taʿaccübde irmişler kim ol möşük kilip ol müsāfirlerni birin birin [18] ıslap
birininġ üstige bevl ḳılıpdur. Taḥḳīḳ ḳılıpdurlar, ol kişi dīndin bīgāne irmiş.
Bir kün ḫānḳāh ḳazanıdın süt[19] salıp ḳoyġan irmişler kim şīr-birinc bişür-
F$_{74a}$ geyler. Mürīdin bir ḳara yılan sütke tüşüp | ölüptür ve ol möşük körüptür [20]
Ü$_{78a}$ ve kişi körmeydür. | Ḫādim ki şīr-birinc bişürgeli meşġūl boluptur, ol mö-
şük ḳazan tigreside ḳıçḳırıp ıżṭırāb ḳılur irmiş. [21] Ṭabbāḫ her niçe alıp taşlar
irmiş, ol köprek ıżṭırāb ḳılur irmiş. Ṭabbāḫ çün mütenebbih bolmaydur,
özin ḳazanġa taşlaptur ve öltürep- [22] dür. Ḫādim sütni tökerde körüptür ki
yılan tüşken ikendür ve anıñg ıżṭırābıġa sebeb ol ikendür. Şeyḫ dipdür [23] ki
çün ol özin dervīşlerge fidā ḳıldı, dervīşler anıñg üçün ḳabr yasap ḫānḳāh içi-
de defn ḳılıpdurlar[24] ki ḥālā hem ol ḳabr ẓāhirdür, ḫalāyıḳ ziyāret ḳılurlar.

§ **180** Ebu'l-ʿAbbās-i Nesāʾī ḳaddesa'llāhu taʿālā rūḥahu

Atı Aḥmed b. Muḥammed-i Zekeriyyā'dur. Aṣlı[25] Nesāʾ-
L$_{116}$ dındur, ammā Mısr'da | sākin irdi. Şeyḫ ʿAbbās-i Faḳīr-i Herevī anı
Mısr'da ve Şeyḫ ʿAmū Mekke'de körüp irdi. ʿAbbās dipdür ki dāyim [26]
anıñg işikide atlar ve tereddüd ḳılur ilniñg ulaġları bolur irdi. Bir kün mini
taşḳarı yiberdi ki ol ulaġlarnı [27] asraġay-min. Öz özümge didim kim yaḫşı

L$_{115}$ | boldı : L'de yok || 13 olturttılar : Ü$_7$ oltuzdılar || 15 kişi ʿadediġa : Ü$_{10}$ kişiġa, L$_2$
kişi ʿadedi bile | 16-17 bir... artuḳ k. : L$_4$ artuḳ bir kişi k. || 17 bir ... aş : Ü$_{13}$
P$_{48a}$ ayaġ aş | müsāfirlerni : R, P$_5$ Ü$_{14}$ müsāfirlerini || 18 üstige : Ü$_{14}$ üstiġa | bir kün :
L'de yok || 19 ḳ. irmişler : Ü$_{16}$ ḳ. imişler || 20 m. boluptur : Ü$_1$ m. irdi || 21 ṭabbāḫ :
F$_{74a}$ Ü$_{78a}$ F$_2$ ol ṭ., L$_{10}$ ṭabbāḳ | alıp : L'de yok | köprek : Ü$_2$ köpraḳ | çün : Ü'de yok | özin : L$_{11}$
möşük özin | öltürepdür : L$_{11}$ ölüptür || 23 ol : L'de yok | defn ḳ. : Ü$_7$ defn ḳılsunlar
L$_{116}$ ḳabr ḳılıp defn ḳıldılar || 24 ki ḥ. : Ü$_7$ L$_{14}$ dirler ki ḥ. | 25 k. irdi : L$_1$ k. irdiler || 26
P$_{48b}$ ol : Ü'de yok || 27 öz.... didim : L$_3$ köñglümge kiçti | ulaġın : L$_4$ uluġ | miniñg ... irdi :

iş peydā ḳıldım. Ḫorāsān'dın Mıṣr'ġa kildim kim ilniñ ulaġın asraġay-min.
R_{78a} Miniñ ḫōd anda ferāġatım bar irdi. Hem ol [1] sāᶜat birev çıḳıp didi kim Şeyḫ sini tileydür. Kirgeç didi kim Herevī, henūz gūrge kirmegey sin. Bat bolġay ki törde olturġay sin [2] ve işikiñde ulaġlar bolġay ve alarnı asramaḳḳa sarıñġa kişi kirek bolġay. Şeyḫu'l-islām didi ki uş-andaḳ irdi ki ol Şeyḫ [3] dip ir-
$Ü_{78b}$ di . Dāyim anıñ | işikide işin ᶜarż ḳılur ilniñ ulaġları bolur irdi.

§ **181** Ebu'l-ᶜAbbās-i Sureyec ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Atı Aḥmed b. [4] ᶜİmrān b. Sureyc'dür. Üç yüz bişde dünyādın ötti. Anı kiçik Şāfiᶜī dirler irdi, ġāyet uluġluġıdın. Baġdād'da bolur [5] irdi ve Cüneyd bile ṣoḥbet tutup irdi fürūᶜ ve uṣūlda. Vaḳtī ki söz aytsa irdi, meclis ehliġa anıñ kelāmıdın taᶜaccüb bolur irdi. [6] Ol bu ḥālnı dir irdi kim Ebu'l-Ḳāsım-i Cüneyd ḳuddise sırruhu ṣoḥbeti bereketidindür. Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf dipdür ki andın burun ki Şeyḫ [7] Ebu'l-ᶜAbbās-i Sureyc Şīrāz'ġa kilgey, ᶜilm aṣḥābı ṣūfiyyeni cühhāl ḫayāl ḳılurlar irdi. Ol kim Şīrāz'ġa kildi ve alarnıñ mertebe vü maḳāmın [8] beyān ḳıldı ve alar tili bile söz ayttı ve alarnıñ fażlıġa gevāhlıġ birdi ve bārlar ᶜulemā mecliside didi
L_{117} kim va'llāh biz ādemī bolmaduḳ [9] ve edeb | örgenmedük, tā alar ṣoḥbetiġa yitmedük. Andın soñ ᶜulemā alarnı tanıdılar ve uluġ tuttılar.

§ **182** Ebu'l-ᶜAbbās Ḥamza b. Muḥammed ḳaddese'llāhu sırrehu

[10] Herāt meşāyıḫınıñ müteḳaddimleridindür. Vereᶜde kāmil ve müstecābu'd-daᶜve irdi. Ve ᶜaẓīm seḫāveti bar irdi. İmām Aḥmed-i Ḥanbel'niñ refīḳı[11] irdi ve anıñ meẕhebin Herāt'ḳa ol kiltürdi. Ve İbrā-
P_{49a} hīm-i Sitenbih bile ṣoḥbet | tutup irdi. Ol dipdür ki her kişini kim meşāyıḫ ve evliyā [12] ṣoḥbeti pākīze ḳılmaġay, hīç pend bile pākīze bolmaġay. İkki yüz ḳırḳ birde dünyādın ötti.

§ **183** Ḥüseyn b. el-Manṣūr el-Ḥallāc ḳaddesa'llāhu sırrehu |

$Ü_{79a}$ Üçünçi[13] ṭabaḳadındur. Künyeti Ebu'l-Muġīs̱. Fāris'niñ Beyżā'sıdındur. Ol ḥallāc imes irdi. Bir ḥallāc dükkānıda irdi kim anıñ

R, P, F ve Ü'de yok ||
R_{78a} $Ü_{78b}$ 1 kirmegey s. : $Ü_{4}$ L_{6} kirgey s. || 3 ulaġlar : L_{8} ulaġların || 4 d. ötti : $Ü_{3}$ d. ötüptür | dirler i. : $Ü_{3}$ diptürler || 5 fürūᶜ... vaḳtī : F_{12} fürūᶜ ve uṣūl vaḳtıda | aytsa i. : L_{11} aytur i. || 6 ṣoḥbeti : F'de yok || 8 ᶜulemā : Ü'de yok || 10 refīḳı i. : L_{3} refīḳı bar
L_{117} i. || 11 kişini : L_{4} kişi || 12 ṣoḥbeti : $Ü_{16}$ ṣoḥbetiġa | hīç pend b. : L_{5} hīç nime b. | bolmaġay : L_{5} bolmas | d. ötti : $Ü_{17}$ d. ötüptür || 14 mamuġ : P_{4} mamuḳ | çi-

dōstı [14] irdi, anı bir işke yiberdi, köñglige ötti ki anıñ rūzgārın żāyiᶜ ḳıldım. Barmaġı bile işāret ḳıldı, mamuġ çigitdin ayrıldı. [15] Añga bu cihetdin Ḥallāc at ḳoydılar. Vāsıṭ ve ᶜIrāḳ'da bolur irdi. Cüneyd ve Nūrī bile ṣoḥbet tutuptur. Ebū ᶜAmr-i ᶜOṣmān-i Mekkī'niñ [16] şāgirdidür. Meşāyıḫ anıñ işide muḫtelifdürler, köpreki anı red ḳılıpdurlar, niçe tendin başḳa. Şeyḫ Ebu'l-ᶜAbbās-i ᶜAṭā' ve Şeyḫ [17] Şiblī ve Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf ve Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım-i Naṣrābādī ve Şeyḫ Ebu'l-ᶜAbbās-i Sureyc kim anıñ ḳatlıġa rıżā birmediler ve fetvā bitimediler[18] ve didiler kim biz bilmes -biz kim ol ni diy-durur. Ve *Keşfü'l-maḥcūb* kitābıda barça müte'eḫḫir meyāyıḫı anı ḳabūl ḳılıpdurlar. Ve baᶜżı müteḳaddim [19] meşāyıḫınıñ hicvi dağı dīnide
L118 ṭaᶜn üçün imes kim muᶜāmelāt mehcūrı aṣl mehcūrı | imes. Müte'eḫḫirlerdin Sulṭān-i ṭarīḳat Şeyḫ Ebū Saᶜīd-i [20] Ebu'l-Ḫayr ḳuddise sırruhumā dipdür ki ᶜuluvv ḥāldadur. Ve anıñ zamānıda maşrıḳdın maġribġaça anıñ dik yoḳ irdi. Şeyḫu'l-islām[21] ḳaddesa'llāhu taᶜālā dipdür ki min anı bigenmes-min, meşāyıḫ muvāfaḳatıġa ve şerᶜ ü ᶜilm riᶜāyetiġa. Ve red hem ḳılmas-min. |
F74b Siz dağı mundaḳ ḳılıñ [22] ve anı mevḳūf ḳoyuñ. Ve ol kişini kim anı ḳabūl ḳılġay, köprek siver-min, andın ki anı red ḳılġay. Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf anı | İmām-i [23] rabbānī dipdür. Şeyḫu'l-islām dipdür ki ol imāmdur, ammā barça ilge didi ve żuᶜafāġa ḥaml ḳıldı ve şerᶜ riᶜāyeti ḳılmadı. Olça añga vāḳiᶜ boldı, sebeb bu irdi. [24] Ançа daᶜvā bile her kiçe kündüzde miñ rekᶜat namāz ḳılur irdi. Ol kiçe kim kündüzi maḳtūl boldı, [25] biş yüz rekᶜat namāz ḳılıp irdi. Şeyḫu'l-islām dipdür ki anı ilhām mes'eleside öltürdiler. Ve añga cevr idi. Ve didiler ki olça ol diydür [26] peyġamberlıḳdur. Ve andaḳ imes irdi. Şeyḫ Şiblī dipdür ki olça ol dir, min hem dir-min, ammā mini tilbelik ḳutḳardı ve anı ᶜaḳl [27] giriftār ḳıldı. Ol bir kün Cüneyd'niñ işikin ḳaḳtı. Cüneyd sordı ki, kim-sin? Didi kim, Ḥaḳ. Cüneyd didi kim, Ḥaḳ imes
R78b sin, ammā Ḥaḳ bile-sin. [1] أی خشبة تفسدها Ḳaysı dār yıġaçını siniñ bile baġlaġaylar. Üstādı Ebū ᶜAmr b. ᶜOṣmān-i Mekkī cüzvī taṣnīf ḳılıp irdi, [2] tevḥīdde ve bu ṭāyifeniñ ᶜilmide. Ve söz daḳīḳ irdi ve yaşurur irdi. Ol yaşurun alıp anı āşkār ḳıldı. Ve sözniñ [3] diḳḳati cihetidin il anı fehm ḳılmay
L119 añga münkir boldılar ve mehcūr | ḳıldılar. Ol Ḥallāc'nı ḳarġadı kim ilāhī bi-

gitdin : L_9 çigittin || 15 ᶜIrāḳ'da : F_{21} ᶜIrāḳ'ta || 16 köpreki : F_{22} köprek | anıñ : F_{23}
Ü79a alarnıñ || 17 ve fetvā bitimediler : Ü'de yok || 18 ni diy-durur : L_{14} نیدورور
Ü79b || 19 imes kim : L_{15} imes müte'eḫḫir kim || 25 mes'eleside : $Ü_5$ mes'elesi bile | c. idi :
L118 $Ü_6$ c. irdi || 26 peyġamberlıḳdur : $Ü_6$ peyġāmberlıḳdur | a. imes irdi : L_{10} a. imes ||
R78b F74b 1 أی ... تفسدها F'de yok | siniñ ... baġlaġaylar : $Ü_{11}$ sañga baġlaġaylar | yıġaçını : L_{13} yıġaçın || 2 āşkār ḳ. : F_9 $Ü_{13}$ L_{15} āşkārā ḳ. || 3 anı : R, P, Ü ve
L119 L'de yok | ḳılmay : F_9 ḳılmadı || 4 k. oyġay : L_2 k. اوغای || 5 y. yigirmiġa

revni an͠ga güzārla kim ilig [4] ayağın kiskey ve közin oyġay ve dārġa tartḳay. Ve barça an͠ga vāḳiᶜ boldı, üstādı duᶜāsı bile.

§ **184** ᶜAbdu'l-melik-i Uskāf ḳaddesa' [5] llāhu sırrehu

Ü$_{80a}$ Şeyḫu'l-islām dipdür ki ᶜAbdu'l-melik-i | Uskāf, Ḥallāc-nın͠g şāgirdi irdi ve ᶜömri yüz yigirmiġa yitti. Ve Belḫ'de Şerīf-i Ḥamza-i [6]
P$_{49b}$ ᶜUḳaylī bile | bolur irdi. Ve minin͠g atam ve Pīr-i Fārisī ve Ebu'l-Ḥasan-i Ṭaberī ve Ebu'l-Ḳāsım-i Ḫannāne barça Şerīf-i Ḥamza-i ᶜUḳaylī'nin͠g yārānları irdiler. Ve Şerīf minin͠g atamnı barçadın uluġraḳ tutar irdi. Atam ayttı ki ᶜAbdu'l-melik ayttı kim bir kün [7] Ḥallāc'dın sordum ki ay Şeyḫ, ᶜārif kimdür? Ol ayttı kim ᶜārif oldur ki üç yüz toḳḳuzda Ẕü'l-ḳaᶜde ayının͠g yigirmi törtide [8] se-şenbe küni anı Baġdād'da Bābu'l-ṭāḳ'ḳa iltkeyler ve ayaġ iligin kiskeyler ve közin oyġaylar ve ser-nigūn dārdın asḳaylar ve tenin [9] köydürgeyler ve külin kökke savurġaylar. Min mülāḥaẓa ḳılur irdim, hem ol tārīḫde ol digenlerni barçasın an͠ga ḳıldılar. Heykel [10] atlıġ şāgirdini hem anın͠g bile öltürdiler.

§ **185** İbrāhīm b. Fātik vekīl Aḥmed b. Fātik ḳaddesa'llāhu sırrehu

Künyeti Ebu'l-Fātik'dür. Baġdādlıġdur. Cüneyd ve [11] Nūrī ḳuddise sırruhumā bile ṣoḥbet tutuptur. وكان الجنيد يكرمه Ol hem Ḥallāc'nın͠g şāgirdidür. Ol dipdür ki ol kün ki Şeyḫ'ḳa [12] ol ḥāl vāḳiᶜ boldı, aḳşamı Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālānı tüşde kördüm. Didim Bār-Ḫudāyā, ni irdi kim bendeṅg Ḥüseyn-i Manṣūr'ġa ḳıldın͠g? [13] Cevāb kildi kim öz sırrımnı an͠ga āşkār
L$_{120}$ ḳıldım, ilge yaydı ve an͠ga ᶜaṭāyī birdim, ṭuġyān ḳıldı ve ilni | özige tiledi. Şeyḫu'l-islām [14] dipdür ki ol ḳatl Ḥallāc'ġa naḳṣdur, yoḳ ki kerāmet. Eger ol
Ü$_{80b}$ tamām bolsa irdi, an͠ga ol tüşmes irdi. | Sözni ehliġa aytmaḳ kirek, [15] tā anın͠g sırrı fāş bolmaġay; çün nā-ehlġa aytsan͠g, an͠ga ḥaml ḳılmış bolġay sin. Ve san͠ga gezend ü ᶜuḳūbet yitkey. Şeyḫ Manṣūr-i Ḥallāc'nın͠g [16] kerāmāt u maḳāmātı andın köprekdür ki bu maḫtaṣarġa sıḳḳay, bir ikki söz bile iḫtiṣār ḳılılur. Birevnin͠g bir ṭūṭīsi bar irdi, öldi ve igesi- [17] nin͠g ḫāṭırı melūl

y.: F$_{11}$ L$_{4}$ y. yigirmige y., Ü$_{1}$ y. yigirme y. | 5-6 Şerīf ... barça : F, Ü ve L'de yok || 6 yārānları irdiler : F$_{11}$ Ü$_{2}$ L$_{4}$ yārānlarıdın irdi || 7 yigirmi t. : Ü$_{5}$ L$_{7}$ yigirme t. || 8 Baġdād'da : L$_{7}$ Baġdād | k. oyġaylar : L$_{8}$ k. oyuġaylar | dārdın a. : Ü$_{7}$ dārġa a. || 10 anın͠g bile : Ü$_{9}$ anı bile || 11 وكان... يكرمه F'de yok || 12 tüşde : F$_{17}$ tüşte || 13 ᶜa. birdim : Ü$_{15}$ ᶜa. ḳıldım | ṭ. ḳıldı : Ü$_{15}$ ṭ. itti | özige : Ü$_{16}$ özge || 14 dipdür ki : F$_{19}$
Ü$_{80b}$ L$_{120}$ didi kim | ehliġa : F$_{20}$ Ü$_{1}$ L$_{2}$ ehlġa || 16 i. ḳılılur : Ü$_{4}$ i. ḳılur | bir ṭūṭīsi : L$_{5}$ ṭūṭīsi || 17 ṭūṭīn͠g : Ü$_{6}$ ṭūṭīn͠gni | didi : Ü$_{6}$ ol didi | tilemegey-min : Ü$_{6}$ tilegey-min

boldı. Şeyḫ anı körüp didi kim tiler-sin ṭutınğ tirilgey ? Didi herāyine niçük tilemegey-min? Şeyḫ barmaġ [18] bile işāret ḳıldı, ḳoptı tirig. Şeyḫ'din sordılar ki tevḥīd nidür? Didi kim : افراد القدم عن الحدث Şeyḫu'l-islām dipdür ki ṣūfī-[19] ler tevḥīdi bilür-sin ki nidür : نفى الحدث واقامة الأزل

§ 186 Fāris b. ᶜĪsā el-Baġdādī ḳaddesa'llāhu sırrehu
Künyeti Ebu'l-Ḳāsım'dur. Ḥüseyn-i Manṣūr-i Ḥallāc- [20] nınğ ḫulefāsıdındur. وكان فارس البغدادى رحمه الله من متكلمين المشايخ القوم و المدققين فى العبارات له كلام حسن [21] فى الأحوال والاشارات. Ḫorāsān'ġa kildi ve ötüp Semerḳand'ġa bardı ve anda iḳāmet ḳıldı, dünyādın barġunça. Ve Şeyḫ ᶜAlemü'l-Hüdā Ebū Manṣūr-i [22] Māturīdī ḳuddise sırruhunınğ muᶜāṣırı irdi ve Şeyḫ Ebū Manṣūr üç yüz bişde dünyā'dın ötti. Ve Şeyḫ Fāris, Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım-i Ḥakīm-i Semerḳandī'ġa[23]
F75a dagı muᶜāṣır. Şeyḫ Ebū Manṣūr | ve Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım bir biri bile
L121 muṣāḥib irmişler ve murāfaḳat ṭarīḳınınğ dādın | birmişler, tā ecel [24] firāḳ
Ü81a zehri | alarnınğ şerbet-i ḥayātıġa ḳattı ve muvāṣalatları arasıġa tefriḳa taşın attı. Şeyḫ Fāris ol zamān meşāyıḫınınğ maḳbūlı [25] irmiş. Mezkūr bolġan meşāyıḫ anınğ taṣḥīḥ-i ḥālı ḳılıp sözlerin öz muṣannefātlarıda mezkūr ḳılıpdurlar. Şeyḫ-i ᶜārif Ebū Bekr b. İsḥāḳ [26] el-Kelābādī el-Buḫārī öz kütübide bī-vāsıṭa andın sözler rivāyet ḳılıpdur. Ve Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'r-raḥmān-i Sülemī ve İmām Ḳuşeyrī dagı bir [27] vāsıṭa bile andın rivāyetleri
P50a bar. Şeyḫ Fāris dipdür | kim Şeyḫ Ḥüseyn-i Manṣūr'dın sordum kim mürīd
R79a kimdür? Ol didi kim : هو الرامى [1] بأول قصده الى الله سبحانه ولا يعرج حتى يصل Mürīd oldur kim evveldin nişāne-i ḳaṣdı Allāhu taᶜālānı ḳılġay ve anğa yitmegünçe hīç nime bile ārām[2] tutmaġay ve hīç kişige meşġūl bolmaġay. Ve hem ol dipdür kim : خاطر الحق هو الذى لا يعارضه شئ

§ 187 Aḥmed b. Ḥüseyn b. Manṣūr el-Ḥallāc [3]
ḳaddesa'llāhu sırrehu
Şeyḫu'l-islām dipdür ki Ebū ᶜAbdi'llāh-i Bāḳū'dın işit-

tilegey-min || 18 افراد ... الحدث: F'de yok || 19 tevḥīdi : L'de yok نفى ... الأزل : F'de yok || 20-21 وكان ... الاشارات : F'de yok || 21 Semerḳand'ġa : F_{26} Semerḳand'ḳa || 22 muᶜā ṣırı i.: L_{14} muᶜāṣır i. | 22-23 Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım... Şeyḫ Ebū Manṣūr :
P49b Ü'de yok || 23 dagı : F'de yok | ve Şeyḫ Manṣūr : P 'de yok || 24 ve muvā-
L121 ṣalatları : L_1 ve muvāfaḳat ve muvāṣalatları || 25 taṣḥīḥ-i ḥālı : L_3 taṣḥīḥ-i ḥālın |
Ü81a F75a 25, 26 Şeyḫ-i ᶜārif.... ḳılıpdur : Ü'de yok || 27-1 هو ... يصل : F'de yok ||
R79a 2 kişige : $Ü_6$, kişiġa | خاطر ... شئ : F'de yok || 4 andın : L'de yok || 5 arttur : L_{13} artur ارتور | sin : Ü'de yok || 6 maᶜrifet : Ü'de yok || 7 b. irmiş : L_1 b. irdi |
L122 Ü81b barġan irmiş : L_1 barġan | ve özi ... irmiş : Ü'de yok || 8 anğa s. : L_3 anda

tim ki didi kim Ḥüseyn-i Manṣūr oğlı Aḥmed didi kim atamnıñg soñggı [4] kiçesi andın vaṣiyyet ṭalebi ḳıldım. Didi kim nefsiñgi bir şuğlġa sal, andın burun ki sini bir şuğlġa salġay. Didim kim bir nime vaṣiyyetḳa [5] arttur! Didi kim vaḳtī ki barça ḫıdmetḳa kūşiş ḳılġaylar, sin bir nimege küşiş ḳıl kim ẕerreī andın, s̱aḳaleyn ᶜilmidin uluğraḳ ve yaḫşıraḳ [6] bolġay. Sordum ki ol nidür? Didi kim maᶜrifet.

§ 188 Ebū Manṣūr-i Gāv-külāh ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Şeyḫu'l-islām dipdür ki Melāmetiyye [7] meşāyıḫıdındur. |
L122 Ü81b Serahs'da bolur irmiş. | Bir vaḳt aṣḥābı seferġa barġan irmiş ve özi fāriġ imiş, çāh ḳaza başlapdur. [8] Suġa yitkendin soñgra anıñg yanıda yana bir çāh bünyād ḳılıptur ki burunġı çāhnıñg tofrāġların añga salġay, ol ḳazılġandın [9] soñg mununñg tofrağını salġalı yana çāh ḳazmaḳ bünyād ḳılıpdur. Soruptur-lar ki tilbe imes sin, ni bī-fāyide işdür [10] ki ḳıla sin? Dipdür ki nefs mini bir işke meşġūl ḳılmasdın burun, min anı bir işke meşġūl ḳılıp min. Ve meşāyıḫdın baᶜżı bu işni [11] ḳılıpdurlar. Ebū ᶜAbdi'llāh-i Dīneverī deryāda kime içide ḳaldı, muraḳḳaᶜın kiser irdi ve tiker irdi, tā bir börklükke yitkürdi.

§ 189 Ebū ᶜAmr-i [12] Dımışḳī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Üçünçi ṭabaḳadındur. Şām meşāyıḫınıñg yegānesi irdi. Ve Ebū ᶜAbdi'llāh-i Cellā bile ṣoḥbet tutuptur. Ve Ẕu'n-nūn- [13] nıñg aṣḥābıdındur. Üç yüz yigirmide dünyādın ötüptür. Ol dipdür ki andaḳ ki farīżadur enbiyāġa āyāt u muᶜcizāt iẓhārı, [14] farżdur evliyāġa ḫavāriḳ-i ᶜādāt u kerāmāt iḫfāsı, tā ḫalḳ fitnege tüşmegeyler. Anıñg sözidür ki: التصوف روية الكوان بعين [15]النقص بل غض الطرف عن كل ناقص بمشاهدة من هو منزه. Be-ġāyet nāfiᶜ ve laṭīf söz durur. Ve hem ol dipdür ki: اذا صفت[16] الأرواح بالقرب أثرت على الهيا كل أنوار الموافقات

§ 190 Muḥammed b. Ḥāmid-i Tirmiẕī ḳaddesa'llāhu sırrehu

İkkinçi ṭabaḳadındur. Künyeti Ebū Bekr'dür. [17] Ḫorāsān
Ü82a meşāyıḫınıñg | cevān-merdleridindür. Aḥmed-i Ḫażraveyh'ni körüp

s. || 9 t. salġalı : L 3 t. ḳazġalı | ç. ḳazmaḳ : Ü4 ç. ḳazmek | ḳazmaḳ : F'de yok | işdür : L4 işlerdür || 10 ḳılmasdın b. : L5 ḳılmışdın b. || 11 Ebū ᶜAbdi'llāh-i Dīneverī : F15 Ü7 Ebū ᶜAbdi'llāh || 13 üç ... yigirmide : Ü10 L9 üç ... yigirmede | ötüptür : P17
P50a ötüpdür || 15 nāfiᶜ ve laṭīf : L12 laṭīf ve nāfiᶜ | s. durur : F19 L12

L_{123} irdi ve anıñg oğlı Ebū Naṣr Muḥammed b. Muḥammed b. Ḥāmid | hem Ḫorāsān'nıñg [18] meşāhiridindür. Muḥammed-i Ḥāmid dipdür ki siniñg sermāyeñg köñglüñgdür, vaḳtıñg. Çün köñglüñgni meşġūl ḳılsañg, her ẓann u gümānġa [19] ki ḫāṭırıñga kirgey, żāyiᶜ ḳılġay-sin evḳātıñgnı ol nimege
P_{50b} kim bāyeste | vü şāyeste bolmaġay. Ḳaçan sūd ḳıla alġay ol ki sermāye-[20] ni ziyānġa birgey? Ve hem anıñg sözidür kim : الانسان فی خلقه أحسن منه فی جدید غیره ،.

§ 191 ᶜAbdu'llāh b. Muḥammed el-Ḫarrāz ḳaddesa'llāhu sırrehu

[21] Üçünçi ṭabaḳadındur. Rey meşāyıḫınıñg yegānesidür. Künyeti Ebū Muḥammed'dür. Yıllar Mekke'de mücāvir ikendür. Ḥażret-i Maḫdūm raḥimehumu'llāhu anıñg [22] vaṣfıda ḥaḳ-gūyende-i bī-bāk ve ġālib-i ḳuvvet-nāk bitipdürler. Şeyḫ Ebū ᶜİmrān-i Kebīr bile ṣoḥbet tutuptur. Ve Şeyḫ Ebū Ḥafṣ-i Ḥaddād'nı körüpdür. [23] Ve Bāyezīd'niñg aṣḥābı anı büzürg tutarlar irmiş. Üç yüz yigirmidin burunraḳ
F_{75b} ᶜālemdin | ötüptür. Ol dipdür ki : الجوع طعام [24] الزاهدين و الذكر طعام العارفين Ve hem ol dipdür ki : صيانة الأسرار عن الالتفات الى الاغيار من علامة الاقبال على الله [25] تعالى. Ve hem ol dipdür ki : العبودية الظاهرة والحرية الباطنة من أخلاق الكرام. Yūsuf b. el-Ḥüseyn-i Rāzī ḳuddise sırruhu dipdür[26] ki min ᶜAbdu'llāh dik körmeydür-min ve ᶜAbdu'llāh hem özi dik körmeydür.

§ 192 Bunān b. Muḥammed el-Ḥammāl ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

$Ü_{82b}$ Üçünçi ṭabaḳadındur.[27] Vāsiṭiyyü'l-aṣldur ve Mıṣr'da |sākin irkendür. Ve anda dünyādın ötüptür, üç yüz yigirmi yittide Ramażān ayıda
R_{79b} L_{124} وكان من القائلين [1] بالحق والامرين بالمعروف وله المقامات المشهورة والكرامات المذكورة . Cüneyd ḳuddise sırruhu ve ol ᶜaṣrnıñg meşāyıḫı bile ṣoḥbet tutuptur [2] ve Ebu'l-Ḥüseyn-i Nūrī'niñg üstādlarıdındur. Şeyḫu'l-islām dipdür ki ol ḥammāl imes irdi kim imām irdi. Bir ḳatla iḥtisāb [3] ḳılıp irdi. Anı baġlap kişiçi arslan ileyige saldılar. Arslan anı ıslap yalar irdi. Çıḳarġandın soñgra sordılar kim arslan [4] sini yalay-durġanda ḫayālıñgġa ni kiçedür irdi? Didi

L_{123} sözdür || 18 köñglüñgdür : F_{22} köñgüldür | gümānġa : L_2 gümān || 19 o. nimege : $Ü_5$
$Ü_{82a}$ o. nime | sūd : Ü'de yok || 21 Mekke'de : L_6 Mekke | m. ikendür : F_{25} m. irkendür || 23 anı : $Ü_{10}$ anıñg | üç ... yigirmidin : $Ü_{10}$ üç ... yigirmedin || 25 ve hem ... ki: F'de
F_{75b} $Ü_{82b}$ yok || 26 ve ᶜAbdu'llāh... körmeydür : F'de yok || 27 s. irkendür : $Ü_1$ L_{14} s. ikendür | üç... yittide : L_{15} üç yüz yigirme yitti ||
R_{79b} L_{124} 1 C. ḳuddise sırruhu : L_1 C. ḳuddise sırruhu bile || 2 i. irdi : P_{14} L_3 i. idi || 4

kim ḫilāfī kim ʿulemā sibāʿnıñg aġzın suyıda ḳılıpdurlar. Andın sordılar [5] uluġraḳ ḥāldın ki ṣūfīlerġa vāḳiʿ bolur. Didi kim :
لثقه بالمضمون والقيام بالأوامر ومراعاة السر والتخلى من الكونين بالتشبث [6] بالحق تعالى.
Ol dipdür ki müddetī yimekke ġıẕā tapmadım. İşim ṣuʿūbetḳa yitkende, baradurġanda bir pārçe altun tüşüp yatur irdi. [7] Alay didim, almadım ki luḳṭadur. Yana yādıma ol ḥadīs̱ kildi kim Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem buyuruptur kim : لو كانت الدنيآء دمًا [8] عبيطًا لكان قوت المسلم منها حلالاً
Pes anı aldım ve aġzım ḳıraġıda asradım. Kördüm kim cemāʿatī kūdekler olturupturlar. Ve biri[9] biyikrek yirde olturup Taṣavvuf'dın söz aytadur.
Ü$_{83a}$ Turdum ki işitey | kim ni diydür. Hem ol dem biri sordı kim :
متى يجد العبد [10] حلاوة الصدق؟ Ol didi : اذا رمى القطعة من الشدق Fi'l-ḥāl aġzımdaġını çıḳardım ve taşladım. Ol dipdür ki Mekke'de sākin irdim,[11]
L$_{125}$ P$_{51a}$ İbrāhīm-i Ḫavvāṣ'nı ṭavāfda körer irdim. Andın köñglümge şükūhī yüz- | lenür irdi. | Bir ḳatla andaḳ vāḳiʿ boldı kim açlıġ żaʿfıdın [12] yıḳılıp hūşum zāyil boldı. Kördüm kim İbrāhīm-i Ḫavvāṣ başımġa kildi ve didi hīç nime yir mü sin? Didim kiçdür ve aḳşam yaḳındur. [13] Didi yaḫşı ḳılur siz ay mübtedīler, bu ṭarīḳde üstüvār boluñg, tā felāḥ tapḳay-siz. Ḫuften ḳılġandın soñgra kildi ve ṭaʿām kiltürdi ve didi [14] yigil! Köprek vāḳiʿ bolġandur. Ol seḥer uyḳuġa ḳalıp namāz hem fevt boldı ve hem öy ṭavāfı. Resūl ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellemni tüşde [15] kördüm ki didi : من أكل بشره أعمى الله عين قلبه
Uyġanıp ʿahd ḳıldım ki hergiz toyġunça nime yimegey-min. Aḥmed-i Mesrūḳ [16] dipdür kim Bunān-i Ḥammāl baʿżı aṣḥābını tilep żiyāfet ḳılıpdur, bu beytni oḳuptur ki :

بيت

من دعانا فأبينا فله الفضل علينا   فاذا [17] نحن أحبينا رجع الفضل الينا

§ **193** İsḥāḳ b. İbrāhīm el-Ḥammāl ḳaddesa'llāhu sırrehu Meşāyıḫ ekābiridin irdi. Maḳāmı Lugām taġı irdi. Bu ṭāyifedin biri [18] aytıpdur ki Lugām taġıda yol itürdüm. Bir pīr ileyimge kildi, iski pōstīn kiygen. Didi Allāhu ekber, hemānā ki yol itürüp-sin ?

ḫayaālıñgġa : Ü$_{8}$ ḫayālıñg | ʿulemā : Ü'de yok || 6 bir pārçe : L$_{8}$ yirde p. || 7 yādıma :
P$_{50b}$ L$_{9}$ yādıġa | buyuruptur : L$_{10}$ buyurupturlar || 8 biri : Ü$_{17}$ birisi || 9 ni diydür :
P$_{51a}$ L$_{125}$ L$_{13}$ نيدور || 12 ve didi : Ü$_{6}$ didi ki || 14 namāz hem : P$_{4}$ F$_{18}$ L$_{5}$ hem namāz
Ü$_{83a}$ | ve hem : Ü'de yok | tüşde : F$_{18}$ L$_{5}$ tüşte || 16 aṣḥābını t. : L$_{7}$ aṣḥābnı t. || 17 e. irdi :
Ü$_{14-15}$ ekābiridindür | L. taġı : F$_{21}$ L. taġıda || 19 bu taġda ... : L$_{11}$ min bu

Ü83b [19] Didim belī. Didi ottuz yıldur ki bu tağda | ādem yüzin körmey-min. Ve ᶜaṣāsın mañga birdi ki bu sañga yol başlasun. Bir niçe ḳadem [20] yol bardım, özümni Enṭākiyye'de kördüm. ᶜAṣānı ḳoydum kim vużū' ḳılġay-min, ᶜaṣā gāyib boldı. Enṭākiyye ehliğa ol sözni ayttım [21] irse, didiler kim ol Şeyḫ İsḥāḳ b. İbrāhīm-i Ḥammāl'dur kim kişi anı az körer. Te'essüf yidim.

§ 194 B u n ā n b. ᶜ A b d i ' l l ā h raḥimehu'llāhu taᶜālā

L126 [22]Künyeti Ebu'l-Ḥasan'dur. Mıṣr | meşāyıḫınıñg büzürgleridindür. Ol dipdür ki her ṣūfī kim köñgli rūzī ġamıġa bağlıġ bolġay, añga kesb [23] buyurmaḳ kirek.

§ 195 Ş e y b ā n b. ᶜ A l ī ḳaddesa taᶜālā rūḥahu

Mıṣr meşāyıḫınıñg müteḳaddimleridindür. Müstecābu'd-daᶜve irdi. Meşāyıḫdın köp kişi anıñg [24] mürīdidür. Ve ṭarīḳat ᶜilmide yaḫşı sözleri bar. Dipdürler ki mürīdleridin biri andın ruḫṣat tiledi kim tecrīd ṭarīḳıda [25] ḥacġa barġay. Ol didi ki evvel köñglüñgni sehv ü ġafletdin mücerred ḳıl ve hevādın nefsiñgni ve lağvdın tiliñgni, īnek teccerrüd ḥā-

F76a ṣıl [26] boldı, ḫᵛāh dünyālıġıñg | bolsun ve ḫᵛāh bolmasun.

§ 196 E b u ' l - Ḥ a s a n b. M u ḥ a m m e d e l - M ü z e y y i n raḥimehu'llāhu taᶜālā

Üçünçi ṭabaḳadındur. Atı ᶜAlī b. Muḥammed, [27] Bağdād ehlidin. Ve Cüneyd ve Sehl-i ᶜAbdu'llāh ḳuddise sırruhumā bile ṣoḥbet tutuptur. Mekke'de mücāvir irdi. Üç yüz yigirmi yittide Mekke'de dünyādın

R80a ötüptür. [1] Şeyḫu'l-islām dipdür ki Ebu'l-Ḥasan-i Müzeyyin ikkidür; biri kebīr, biri ṣaġīr. Müzeyyin-i Kebīr Bağdād'dındur | ve anda medfūndur. Anıñg ṣagīrdi [2] dipdür ki ol didi kim : الكلام من غير ضرورة مقت من الله تعالى العبد. Müzeyyin-i Ṣaġīr hem Bağdād'dındur, velī Mekke'de medfūndur. Ve [3] dipdürler ki bu ikki Müzeyyin bir biriniñg ḫālālarınıñg oğlanları dururlar. Ve Müzeyyin-i Ṣaġīr dipdür ki Tiñgri taᶜālāġa yollar ᶜadedi, [4] āsmānnıñg yulduzları ᶜadedidin köprekdür. Ve min alarnıñg biriniñg ārzūsında-min ve tapmas-min. Ve hem ol dipdür[5] ki Mekke'de irdim, mañga

Ü83b L126 F76a tağda ... | yol b. : Ü1 yolnı b. | bir niçe ḳ. : L12 niçe ḳ. || 24 ṭ. ᶜilmide : L3 ṭarīḳatda | dipdürler : L4 diptürler || 25 ḥacġa b. : L4 ḥac b. | köñglüñgni : L5 köñgli || 26 Ebu'l-Ḥasan b. Muḥammed el-Müzeyyin : R, P17 F1 Ü13 Ebu'l-Ḥüseyn b. Muḥammed el-Müzeyyin || 27 üç ... yittide : L8 üç yüz yigirme yittide, Ü16 üç yüz yigirmede | Mekke'de : R, P ve F'de yok ||

R80a Ü84a L127 2 ol didi kim : L'de yok || 3 ḫālālarınıñg o. : Ü3 ḫālāların o. | o. dururlar : F5 oğlanlarıdurlar | Tiñgri t. : Ü5 Ḥaḳ t. | 3-4 yollar ... köprekdür : L13 yollar ᶜadedi āsmānnıñg yulduzlarıdın köprekdür || 4 ārzūsında- m. : Ü6 L14 ārzūsıda-m. || 7 n.

sefer ᶜazīmeti boldı. Bir yirge yittim ki anı Biʾr-i Meymūn dirler. Kördüm
L_{127} ki bir yigit cān birmek ḥāletidedür. Didim | ki ayt [6] ki : لااله الا الله
Közin açıp didi ki : |
P_{51b}

بيت

أنا ان مت فالهوى حشو قلبى   وبدين الهوى يموت الكرام

Ve cān teslīm ḳıldı. Anıñg işin ser-encām ḳıldım ve namāzın [7] ḳılıp defn ḳıldım. Ve sefer dāᶜiyesi ḫāṭırımdın çıḳtı ve yanıp Mekke'ge kildim. Dirler ki andın soñgra özige serzeniş ḳılıp aytur irdi ki [8] ḥaccāmī kilip evliyāu'llāhġa şehādet telḳīni ḳılur.

§ **197** Ebu'l-Ḥasan-i Ṣāyiġ-i Dīneverī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Üçünçi ṭabaḳadındur. Atı ᶜAlī b.[9] Muḥammed-i Sehl'-dür. Dīnever meşāyıḫıdındur ve Mıṣr'da bolur irdi. Üç yüz ottuzda Mıṣr'da dünyādın ötti. Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan-i Ḳırāfī ve Duḳḳī ve Ebū [10] ᶜOsmān-i Maġribī ḳuddise sırruhu dipdür ki hīç kişi körmedim meşāyıḫ arasıda Ebū Yaᶜḳūb-i | Nehrecūrī- [11] din yaruġraḳ ve nūrānīraḳ ve Ebu'l-Ḥasan-i Dīneverī'din heybetlıġraḳ. Ol Ebū Caᶜfer-i Ṣaydelānī'niñg şāgirdidür. Ol dip- [12] dür ki dünyādın ikki ḳatla bīzār bolmaḳ kirek: Bir ḳatla çıḳsañg ḫalḳ ḳabūl yüzidin sañga yüzlengeyler, yana dünyāġa yanġay-sin, yoḳ [13] ḥırṣ u şuġl bile; ançа ki il ḳabūlın zāyil ḳılġay, bāṭın bile andın münḳaṭiᶜ bolġay-sin, tā dünyānıñg terkiniñg günāhı anıñg ṭalebiniñg günāhı- [14] dın uluġraḳ bolmaġay, neyüçün ki ḫalḳ ḳabūlınıñg fitnesi dünyāġa iḳbālnıñg fitnesidin uluġraḳdur. Ve hem ol dip- [15] dür ki : من فساد الطبع التمنى والأمل Ve hem ol dipdür ki : محبتك لنفسك هى ألتى تهلكها Andın sordılar ki mürīd kimdür
L_{128} ve anıñg şıfatı [16] nidür? Bu āyetni | oḳudı kim : . ضاقت عليهم الأرض بما رحبت ، وضاقت عليهم أنفسهم وظنوا أن لا ملجأ من الله الا اليه .

ḳılıp : $Ü_7$ n. اوجوب | ḫ. çıḳtı : $Ü_8$ ḫ. çıkarıp || 8 telḳīni ḳılur : $Ü_{13}$ telḳīn ḳılur || 9 d. ötti : $Ü_{15}$ d. ötüptür | Ebu'l-Ḥasan-i Ḳırāfī : F_{11} Ebu'l-Ḥüseyn-i Ḳırāfī || 10 h. kişi : L_8 h. kişini || 11 yaruġraḳ : $Ü_1$ yaruḳ | heybetlıġraḳ : $Ü_1$ heybetlıḳraḳ || 12
P_{51b} $Ü_{84b}$ dünyādın : R, P, F ve L'de yok | ḳ. yüzidin : $Ü_4$ ḳabūlları || 13 ḥırṣ u şuġl : L_{11} şuġl u ḥırṣ | günāhı ... ṭalebiniñg : L'de yok || 14 uluġraḳ b. : $Ü_7$ artuġaḳ b. | u. bolmaġay : L_{13} u. bolġay | neyüçin ki : $Ü_7$ niçün ki | iḳbālnıñg f. : $Ü_7$ ḳabūl f. || 16 Ebu'l-Ḥasan eş-Ṣabīḥī : R, P_{12} F_{19} L_2 Ebu'l-Ḥüseyn eş-Ṣabīḥī || 17 ehlidindür : L_3 ehlidür ||

§ 198 Ebu'l-Ḥasan eṣ-Ṣabīḥī [17] ḳaddesa'llāhu sırruhu

Üçünçi ṭabaḳadındur. Baᶜżı dipdürler ki ol Ḥasan b. ᶜAbdi'llāh b. Bekr'dür. Baṣra ehlidindür. Dirler[18] ki anıñg serāyıda bir öy irdi', yirde ḳazġan. Ottuz yıl andın çıḳmadı ve mücāhede tartıp ᶜibādet ḳıldı. Ve dirler ki ṭaᶜām yimes [19] irdi. Anı Baṣra ili Baṣra'dın çıḳardılar. Sūs'ḳa bardı ve anda dünyādın ötti ve ḳabrı anda oḳtur. Şeyḫu'l-islām[20] dipdür ki
Ü85a ol Baṣra mescidi işikide turup irdi. | Ol vaḳt Baṣra mescidi ġalebelıḳdın andaḳ irdi kim il secde bir biri- [21] niñg uçasıda ḳılurlar irdi. Ol şāgirdiġa baḳıp ayttı kim bu ḫalḳnı kim körer-sin, bular behiştni tola ḳılmaḳ üçündür,[22] bu işkine bizge tüşüp turur. Ol dipdür ki : [23] الغريب هو البعيد من وطنه وهو مقيم فيه Ve hem ol dipdür ki : الغريب هو الذى لا جنس له Ve hem ol dipdür ki : الغريب من صحب الاجناس.

§ 199 Ebu'l-Ḥasan-i Süyūṭī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Şeyḫu'l-islām dipdür ki ol [24] bu ṭāyifedin irdi. Şeyḫ Ebū ᶜAlī-i Rūdbārī dir kim Hārūn, Sehl-i ᶜAbdu'llāh'nıñg ṣāḥibi didi kim Ebu'l-Ḥasan-i Süyūṭī bile bādiyede irdük. [25] Aç bolsaḳ irdi ve ḥayy u ḥille yolın
F76b bilmesek irdi, Ebu'l-Ḥasan böri üni ḳılur irdi, | tā her yirde it bolsa, anı eşitse, ün [26] ḳılur irdi, ol ün bile bilür irdük kim anda ildür. Ve barıp aṣḥāb üçün yimek kiltürür irdük. Hem Şeyḫ Ebū ᶜAlī-i Rūdbārī [27] dipdür ki
L129 hīç kim yārānlar mihrbānlıġıda | Ebu'l-Ḥasan-i Süyūṭī dik imes irdi.

§ 200 Ebu'l-Ḥasan b. Ṣaᶜre raḥimehu'llāhu taᶜālā

R80b Atı ᶜAmr b. [1] ᶜOsmān b. el-Ḥakīm b. Ṣaᶜre'dür. Ṣūfīler-
P52a niñg meşāyıḫıdındur. Şeyḫ Ebū Saᶜīd-i Mālīnī anı arbaᶜīnide | kiltürüptür ki Mıṣr meşāyıḫıdın [2] irdi. Dirler ki anıñg ḳabrıdın *Ḳur'ān* oḳumaḳnıñg ünin işitürler. Her kişi anıñg ziyāretiġa barsa irdi, işitür [3] irdi, | va'llāhu taᶜālā aᶜlem.

§ 201 Ebū Ḥāmid el-Esved el-maᶜrūf bi'z-Zencī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Ebū ᶜAlī-i Rūdbārī'niñg üstādlarıdındur. Ebu'l-Ḥasan-i Müzeyyin [4] dipdür ki Şeyḫ Ḥāmid-i Esved-i Zencī ottuz yıl Mescid-i

L_{128} $Ü_{85a}$ F_{76b} || 18 yirde ḳazġan : Ü'de yok || 19 B. ili : $Ü_{15}$ L_5 B. ehli | a. oḳtur : P_{16} $Ü_{17}$ L_6 oḳdur || 20 işikide : L_6 işiki || 21 ḳılurlar i. : $Ü_2$ ḳılur i. | körer-sin : R. P_{18} F_{23} köresin || 22 t. turur : F_{24} L_9 tüşüptür || 23 Ebu'l-Ḥasan-i Süyūṭī : F_{25} Ebu'l-Ḥüseyn-i Süyūṭī | 25-26 tā her ... irdi : F'de yok ||

R_{80b} L_{129} 1 meşāyıḫıdındur : L_2 meşāyıḫıdur || 3 Ebu'l-Ḥasan-i Müzeyyin : R Ebu'l-

Ḥarem'de irdi, Kaᶜbe utrusıda olturdı kim taşḳarı çıḳmadı, meger ṭahāret [5] üçün. Ve hīç kişi anıñg nime yigenin körmeydür ve içkenin hem. Ebū Ḥāmid'ḳa her ḳaçan vecd yitişse irdi, rengi aḳarur irdi, çün [6] ol vecd teskīn tapsa, yana hem ol rengige barur irdi.

§ 200 İbrāhīm b. Dāvūd el-Ḳaṣṣār er-Raḳḳī raḥimehu'llāhu taᶜālā

İkkinçi ṭabaḳadındur. Künyeti Ebū İsḥāḳ. [7] Şām meşāyıḫınıñg ecillesidindür. Cüneyd ve Ebū ᶜAbdi'llāh-i Cellā'nıñg aḳrānıdındur. ᶜÖmri uzaḳḳa tarttı, üçünçi ṭabaḳaġa yitti. Ve Şeyḫ [8] Sülemī anı öz bitigen ṭabaḳātda üçünçi ṭabaḳada bitipdür. Üç yüz yigirmi yittide dünyādın bardı. Ẕu'n-nūn ṣoḥbetiġa yitip irdi. [9] Şeyḫu'l-islām dipdür ki ol ottuz yıl bir sefer ḳıldı, tā inkār ehliniñg köñglin bu ṭāyife bile tüzetkey. Ol bī-endāmlıġlar u bī-bāk- [10] likler kim alardın ẓāhir bolur irdi, barçasın ṣalāḥġa kiltürdi. Kör ni cevān-merdlıġ bolġay kim ᶜömrini ṣūfiyye ḥurmetini [11] tilemekke īsār ḳılġay. جزاه الله عن السلام و الطريقة خيراً
L_{130} İbrāhīm-i Ḳaṣṣār | dipdür ki : قيمة كل انسان بقدر همته فان كانت [12] همته الدنيآ فلا قيمة له و ان كانت همته رضى اللّه فلا يمكن استدراك غاية قيمته ولا الوقوف عليها.
$Ü_{86a}$ İbrāhīm-i Ḳaṣṣār | dipdür ki sañga [13] dünyādın ikki nime besdür : Bir faḳīrniñg ṣoḥbeti ve evliyāu'llāhdın bir velīniñg ḫıdmeti. Ve hem ol dipdür ki :
من تعزز بشيءٍ غير اللّه [14] فقد ذل فى عزه .

§ 203 Ebū Caᶜfer-i Ḥaffār raḥimehu'llāhu taᶜālā

Cüneyd'niñg aṣḥābıdındur. وكان قريب السن منه وكان الناس يعدونه من أقران الجنيد [15] وكان يعد نفسه من أصحابه . Şeyḫu'l-islām didi kim Cüneyd dipdür ki yigitlikimde Baġdād'da kizer irdim. Bir bozuḳḳa [16] kirdim, kördüm ki Şeyḫ Ebū Caᶜfer-i Ḥaffār-i Baġdādī olturupdur. Rencūr boldum ki añga kerāhiyyet yitmiş bolġay. Ḫacālet yüzidin [17] didim, ay Şeyḫ bir söz ayt, tā yanay! Didi ni söz aytay? Didim añga yol niçükdür? Didi beşāret bolsun sañga kim ol sañga ḫarīdār [18], bolmasa irdi, sin añga ḫarīdār bolmas irdiñg ve eger sindin añga kireklik bolmasa irdi, sin andın sormas [19] irdiñg.

$Ü_{85b}$ Ḥüseyn-i Müzeyyin || 5 hīç ... anıñg : $Ü_4$ hīç kim anı | nime : L'de yok | y. körmeydür : L_7 y. körmeydür irdi | çün : L_8 ve || 6 rengige ... irdi: L_8 rengide bar irdi || 7 Cüneyd
P_{52a} : L'de yok | aḳrānıdındur : L_{10} aḳrānıdın | ṭ. yitişti : $Ü_9$ ṭ. yitüşti || 8 üç ... yittide : $Ü_{10}$ üç yüz yigirmede | 9-10 bī-bāklikler : $Ü_{13}$ bī-bāklıḳlar || 10 cevān-merdlıġ :
$Ü_{86a}$ $Ü_{14}$ cevān-merdlıḳ || 13 evliyāu'llāhdın ... velīniñg : $Ü_2$ evliyāu'llāh birniñg || 17
L_{130} tā yanay : Ü ve L'de yok | bolsun : Ü'de yok || 18 bolmasa irdi :

§ 204 Ebū Caᶜfer-i Sūmānī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Şeyḫu'l-islām dipdür kim ol bu ṭāyifedindür. Ol dipdür kim :

[20] صديقك من حذرك الذنوب ورفيقك من بصرك العيوب وأخوك من سايرك الى علام الغيوب.

§ 205 Ebū Caᶜfer-i Ṣaydelānī raḥimehu'llāhu taᶜālā

[21] Ebu'l-Ḥasan-i Ṣāyiġ-i Dīneverī'niñ üstādıdur ve Cüneyd ve Ebu'l-ᶜAbbās-i ᶜAṭā' ḳuddise sırruhumānıñ aḳrānı. Mekke'de mücāvir irdi ve Mısr'da[22] dünyādın ötti ve ḳabrı Zaḳḳāḳ-i Mısrī'niñ yanı-
L131 dadur. Ebū Saᶜīd-i Ḫarrāz I ḳuddise sırruhu bile ṣoḥbet tutuptur ve İbnü'l-Aᶜrābī'niñ[23] üstādlarıdındur. Şeyḫu'l-islām dipdür ki Ebu'l-Ḥasan-i Ṣāyiġ-i
Ü86b Dīneverī didi kim miniñ üstādım Ebū Caᶜfer-i Ṣaydelānī I didi [24] kim evvel-i irādetimde Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellemni tüş kördüm ki olturuptur. Ve bu ṭāyifedin bir cemāᶜat-i meşāyıḫ ol Ḥażret -[25] niñ tigre-
P52b side olturupturlar. Nāgāh āsmāndın I bir ferişte indi ve ilgide bir ṭaşt ve bir
F77a āftābe. Ve ol Ḥażret'niñ mubārek[26] iligide su ḳoydı. I Ve birin birin meşāyıḫ ilgige hem ḳoydı ve iliglerin yudılar. Çün mañga yitti, didiler ki ol bu ṭāyifedin imes. [27] Ol ferişte ṭaştnı köterdi ve kitti. Min ayttım : Yā Resūla'llāh, min egerçi bu ṭāyifedin imes min, ammā sañga ẓāhirdür ki bu-
R81a larnıñ [1] dōst-dārı-min. Muṣṭafā ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellem didi ki her kim bularnı siver, bulardındur. Pes ol melek kilip miniñ hem ilgimge su ḳoydı [2] ve iligimni yudum. Fi'l-ḥaḳīḳa mā-siva'llāhdın ol Ḥażret ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellem miniñ sarı baḳıp tebessüm ḳılıp didi kim çün bizni siver-sin, [3] biziñ bile-sin.

§ 206 Ebū Caᶜfer Aḥmed b. Ḥamdān b. ᶜAlī b. Sinān raḥimehu'llāhu taᶜālā

Üçünçi ṭabaḳadındur, Nīşābūr'dındur. Ebū ᶜOşmān-i Ḥīrī bile ṣoḥbet [4] tutuptur ve Ebū Ḥafṣ-i Ḥaddād'nı körüptür. Ve üç yüz on birde dünyādın ötüptür. Ol dipdür ki : [5] من تكبر المطيعين على العصاة بطاعتهم شر معاصيهم وأضر عليهم . Ve hem ol dipdür ki : جمال الرجل فى حسن مقاله وكماله فى صدق فعاله . Ve hem ol dipdür ki : [6] علامة من القطع الى الله على الحقيقة أن لا يرد
L132 عليه I ما يشغله عنه .

L131 F20 bolsa i. I bolmas irdiñ : F20 bolmasañ i. I 18-19 ve eger ... sırrehu : Ü'de yok II 22 ve ḳabrı : L'de yok II 23 didi kim : Ü17 kim II 24 e. irādetimde : L2 e. irādetim
Ü86b II 26 iligide : Ü4 ḳolıda I su : L'de yok I ve birin ... ḳoydı : Ü'de yok I meşāyıḫ : L'de yok I ol bu ṭ. : L6 bu ol ṭ. II 27 ol ferişte : L'de yok I min egerçi : Ü5 egerçi min, L7 egerçi II

R81a F77a 1 bulardındur : Ü8 bulardın I miniñ hem : L'de yok I su ḳ. : F3 hem su ḳ. II
P52b Ü87a 2 iligimni y. F3 Ü10 L10 ilig y. II 4 üç ... birde: R, P7 F5 üç yüz birde II 9 ol...

§ 207 Ebū Caʿfer el-Fergānī raḥimehu'llāhu taʿālā |
Ü87a Atı Muḥammed b. ʿAbdi'llāh'dur. Ol dipdür ki : [7] التوكل باللسان يورث الدعوى والتوكل بالقلب يورث المعنى. Şeyḫu'l-islām dipdür ki ʿAbdu'l-lāh-i Bākū didi kim Ebū Caʿfer el-Fergānī [8] Ebū ʿOsmān-i Ḥīrī'niñg ḫādimidür. Bir kün Nişābūr'da anıñg rikābıda barur irdi. Yağın yağıp irdi ve yir balçıġ irdi. Ebū Caʿfer- [9] niñg köñglide şeyḫidin kiçti ki ol atlıġ ni bilgey ki miniñg ḥālım bu balçıġda niçükdür. Laḥẓaī ötmedi ki Şeyḫ atdın tüşti,[10] dağı Ebū Caʿfer'ġa ayttı kim kil bu atnı min! Ebū Caʿfer istibʿād ḳıldı kim niçük andaḳ bolġay? Şeyḫ ḫvāhī ne-ḫvāhi ḥükm ḳıldı, dağı anı atḳa[11] mindürdi ve ġāşiyeni ignige salıp anıñg cılavıda bardı. Ebū Caʿfer ḫacil bolup atdın ki tüşti, Şeyḫ didi, ay Fergānī, sin [12] atlıġ min allıñgda yayaġ yörürde ḥālıñg ni idi? Didi ay Şeyḫ, sormağıl! Şeyḫ didi min hem atlıġ sin allımda yayaġ yörürde mañga[13] hem-ol ḥāl irdi. Bu iş bile anı edeb ḳıldı.

§ 208 Ebū Caʿfer-i Sāmānī raḥimehu'llāhu taʿālā
Ol dipdür ki seyāḥatda Lübnān tağıġa tüştüm. [14] Anda cemāʿat-i abdāl yoluḳtılar. Alar ḫıdmetide bir yigit irdi. Her aḳşam bir miḳdār giyāhnı bişürüp alar ḫıdmetide kiltürür irdi. [15] Üç kün anda idim,
Ü87b alarġa ḥāl bu irdi. Törtünçi kün didiler kim biziñg | maʿāşımıznı kördüñg, sin biziñg bile ötkere almas-[16] sin, barġıl! Mañga ḫayr duʿāsı ḳıldılar ve alardın ayrıldım. Niçe vaḳtdın soñgra Bağdād'ḳa tüştüm, ol yigitni bāzārda kördüm ki[17] dellāllıḳ ḳılur irdi. Taʿaccüb ḳıldım ki ol bolġay mu? Taḥḳīḳ
L133 ḳıldım, ol irdi. | Ol iş keyfiyyetin sordum. Didi kim bir kün biryān [18] balıġ bişürüp ḳısmet çağıda yaḫşıraḳ ḳısmnı öz ḳaşımda ḳoydum. Bu yirge tüştüm ve bu ḥālġa kim körer-sin, ḳaldım.

§ 209 Ebū Caʿfer-i Ḥaddād [19] raḥimehu'llāhu taʿālā
Şeyḫu'l-islām dipdür ki Ebū Caʿfer-i Ḥaddād ikkidür, biri ṣaġīr ve biri kebīr. Kebīr Bağdādlıġdur ve Cüneyd ve Ruveym ḳuddise [20] sırruhumā aḳrānıdın. Ve Ebū Caʿfer b. Bükeyr el-Ḥaddād eṣ-Ṣaġīr Mıṣr'dındur ve Kebīr'niñg aṣḥābıdındur. İbn ʿAṭā' bile ṣoḥbet tutuptur.

bilgey ki : $Ü_5$ alar atlıġ ni bilgeyler kim | miniñg... niçükdür : $Ü_6$ miniñg ḥālımdın
L_{132} ni öter bu balçıġda || 10 ḳıldı kim : $Ü_8$ ḳılıp ayttı | atḳa : L'de yok || 11 c. bardı : F_{13} c. barur irdi || 12 ni idi : F_{13} L_8 ni irdi | ay : L'de yok | Şeyḫ didi : Ü'de yok || 14 yoluḳtılar : $Ü_{15}$ yoluḳtı | a. ḫıdmetide : F_{16} L_{12} a. ḫıdmetiġa || 15 a. idim : F_{16} $Ü_{17}$ a. irdim | alarġa ḥāl : $Ü_{17}$ ḥāl alarġa, L_{12} alar ḥāl | sin : L'de yok || 16 bāzārda k. :
$Ü_{87b}$ $Ü_3$ bāzārġa k., L_{15} bāzār k. || 17 ol : L'de yok | sordum : F_{19} su'āl ḳıldım || 18 b.
L_{133} bişürüp : F_{19} b. bişürür irdim || 19 Kebīr B. : L_3 Bağdādlıġdur || 20

ve şāgird-[21] lıġ ḳılıpdur. Ve Ebū Turāb-i Naḫşebī'ni körüptür ve ṣoḥbet hem
P53a tutuptur. | Şeyḫu'l-islām dipdür ki Ebū Caᶜfer-i Ḥaddād on yitti yıl Mıṣr'da [22] timürçilik ḳılıp anıñg müzdidin hīç nime öz nefsiġa taṣarruf ḳılmas irdi ve fuḳarāġa nafaḳa ḳılur irdi. Aḳşam niçe işikdin su'āl [23] ḳılıp ifṭār ḳılur irdi. Ol dipdür ki : اذا رأيت ضر الفقر فى توبة فلا ترج فلاحه

§ 210 Ebū Caᶜfer Muᶜāẕ el-Mıṣrī raḥimehu'llāhu taᶜālā [24] Ebu'l-Ḥasan-i Sīrevānī-i Ṣaġīr'niñg üstādıdur. Ol dipdür ki Ebū Caᶜfer-i Ḥaddād ve Ebū ᶜAbdi'llāh el-Berḳī ikkelesi Mıṣr'da irdiler. Sordum[25] ki Taṣavvuf nidür? İkkelesi didiler ki Taṣavvuf anıñg eṣeri-
Ü88a dür ki yirde gāh āşkāre ḳılur ve gāh pinhān. Şeyḫu'l-islām dipdür ki | eger [26] miñg yıl ᶜömr tapsañg, bu bābda mundın yaḫşıraḳ söz maḫlūḳdın işitmegüñgdür. Yir ü kök ve barça ṣanāyiᶜin āşkāre körgüzdi, [27] hīç ḳaysıda ança āşkāre imes ki anıñg dōstları közide. Anıñg dōstların tilemek ve alar ziyā-
R81b reti üçün seyr ü sefer ḳılmaḳ [1] mununñg üçündür.

§ 211 Ebū ᶜAbdi'llāh el-Berḳī raḥimehu'llāhu taᶜālā Mıṣr'nıñg kibār-i meşāyıḫıdındur. Şeyḫu'l-islām didi
L134 kim | Ebū ᶜAlī-i Kātib, Ebū ᶜOṣmān-i [2] Maġribī'ġa didi kim Ebū ᶜAbdi'llāh-i Berḳī bīmār irdi, anıñg üçün bir dem su kiltürdiler, içmedi. Ve didi kim memālikde ḥādiṣe törepdür, [3] tā maᶜlūm ḳılmaġay-min ki nidür, içmegey-
F77b min. | On üç kün hīç nime yimedi ve içmedi, tā ḫaber kildi kim Ḳarāmiṭa Ḥarem'ġa kilipdürler [4] ve ḫalḳnı ḳatl ḳılıpdurlar ve Ḥacerü'l-esved'ni uşatıpdurlar, andın soñg nime yidi ve içti.

§ 212 Ebū Caᶜfer el-Mecẕūm raḥimehu'llāhu taᶜālā Ebu'l-ᶜAbbās-i [5] ᶜAṭā'nıñg aḳrānıdındur. Rūzgārınıñg ġavṣı irdi ve ġavṣ yaşurundur, yā ḫayrda, yā şerde. İbn Ḫafīf dipdür kim Ebu'l-Ḥüseyn-i [6] Derrāc didi kim Mekke seferide mañga refīḳler niḳārıdın melālet boldı. Barıdın ayrılıp muḳarrer ḳıldım kim yalġuz barġaymin. Çün Ḳādisiyye [7] mescidiġa yittim, anda pīrī kördüm, mecẕūm ve añga ᶜaẓīm belāyī ẓāhir. Mañga selām birip didi kim ay Ebu'l-Ḥüseyn, ḥacġa ᶜāzim-sin? Kerāhiyyet bile didim [8] belī. Didi hem-rāh kirek. Özümge

aḳrānıdın : F_{21} $Ü_8$ aḳrānıdur | Ebū Caᶜfer ... eş-Ṣaġīr : L_4 Ebū Caᶜfer eş-Ṣaġīr | Kebīrniñg a. : $Ü_9$ Kebīr a. || 21 ṣoḥbet ... tutuptur : Ü'de yok || 22 timürçilik : $Ü_{11}$ timürçi | n. ḳılur irdi : $Ü_{12}$ n. birür irdi | işikdin : L_7 işik || 26 āşkāre : L_{13} āşkār || 27
Ü88a L134 dōstları közide : L'de yok | alar z. : $Ü_4$ alarnıñg z. ||
R81b 2 bīmār : Ü'de yok || 3 ki ... min : Ü'de yok || 4 soñg : L'de yok | 5-6 Ebu'l-Ḥüseyn-i Derrāc : $Ü_{16}$ Ebu'l-Ḥasan-i Derrac || 7 pīrī k. : $Ü_{15}$ birev k. |
F77b Ü88b Ebu'l-Ḥüseyn : $Ü_{16}$ Ebu'l-Ḥasan || 8 tīrelik y. : F_6 tīrelik bile, $Ü_1$ tīrelıḳ y. || 9 ġāyet

$Ü_{88b}$ didim ki ṣaḥīḥ hem-rāhlardın ayrıldım, bu nev' ma'yūbḳa | yoluḳtum, tīrelik yüzidin. Didim yoḳ. Didi, hem-rāh- [9] lıġ ḳıl! Didim, va'llāh ki ḳılmaġumdur. Didi, ay Ebu'l-Ḥüseyn, يصنع الله سبحانه بالضعيف حتى يتعجب القوى Didim, andaḳdur ve ġāyet-i inkār [10] bile 'azīmet ḳıldım. Çün menzilġa yittim, anı kördüm, ferāġat ve ḥużūr bile olturuptur. Mañga baḳıp didi kim : يصنع الله بالضعيف حتى يتعجب القوى [11]. Ġāyet-i kedūretimdin hīç nime dimey öttüm, ammā köñglümde anıñg sarıdın tereddüdī vü vesvāsī | peydā boldı. Çün seḥer yana bir menzilġa yitip [12] mescidġa namāz üçün kirdim, kördüm ki munda hem ferāġat bile olturuptur. Yana mañga baḳıp ayttı ki : يصنع الله بالضعيف حتى يتعجب القوى İleyide [13] tofraḳḳa tüştüm ve ayttım ki : المعذرة الى الله واليك Tiñgri ve sañga 'özr-i taḳṣīr ḳolar-min. Didi, maḳṣūduñg nidür? Didim ki ḫaṭā ḳıldım, hem-rāh-[14] lıġıñg maḳṣūdumdur. Didi kim-sin hem-rāh ḳılmasıñgġa ant içtiñg, mañga siniñg antıñgnı yalġan ḳılurġa kerāhiyyet kilür. Didim, pes[15] andaḳ ḳıl ki her menzilde sini körgey-min. Ḳabūl ḳıldı, yol renci ve açlıġ mindin zāyil boldı ve hīç endūh u tereddüd mañga ḳılmadı, andın özge kim batraḳ menzilġa yitkey-min ve anı körgey-min. Çün Mekke'ge yitiştim, meşāyıḫ ḫıdmetide ol ḥālımnı ayttım. Şeyḫ Ebū Bekr-i Kettānī ve Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan-i Müzeyyin[16] ḳuddise sırruhumā aytdılar kim ay faḳīr, ol Şeyḫ Ebū Ca'fer-i Meczūm'dur ve biz ottuz
$Ü_{89a}$ yıldur anıñg | dīdārı ārzūsıdadur biz. Eger yana körseñg,[17] bizge ḫaber ḳılġıl! Her ḳaçan kim kördüm, anıñg dīdārı şevḳı mini andaḳ meş'ūf ḳıldı kim alarġa ḫaber ḳıla almadım. Soñggı ḳatla körgende [18] iltimās ḳıldım kim mini bir du'ā ḳıl. Didi, sin du'ā ḳıl, min āmīn diy-min. Üç du'ā ḳıldım ve ol āmīn didi. Biri bu irdi kim: Ḫudāyā miniñg[19] rūzımnı kündin künge yitkür! Ve müstecāb boldı ve yıllardur ki mañga hergiz bir kiçe ötmeydür ki
P_{53b} tañglagı rūzım mevcūd bolmış | bolġay.[20] Yana bir du'ām bu irdi kim:
L_{136} Faḳr u dervīş- | likni köñglümge maḥbūb ḳıl! Ve ḥālā hīç nime bile ançа maḥabbetim yoḳtur ki faḳr u dervīşlik bile. Ve yana biri [21] bu irdi kim: Mini bu ṭāyife bile maḥşūr ḳıl! Ümīdim oldur ki bu hem müstecāb bolmış bolġay. Şeyḫu'l-islām dipdür ki hīç kimge ḥaḳāret [22] közi bile baḳmañg ki anıñg dōstları yaşurun bolġaylar. Eger baṣīret ü ferāset bile bu ṭāyifeġa baḳmasañg, özüñge sitem ḳılmış bolġay-[23] sin. Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan-i Ḫarḳānī

i. : F_7 ġāyib boldı ll 10 ve ḥużūr : Ü'de yok ll 11 kedūretimdin : L_{15} kedūretdin ll 12
L_{135} mescidġa : F_9 L_1 mescidḳa ll 13 taḳṣīr : Ü'de yok ll 14 hem-rāh ḳılmasıñgġa : L_5 hem-rāhlıḳ ḳılma sin ki, P_{20} hem-rāh ḳılmasañgġa ll 15 ḳabūl ... körgey-min : R ve
P_{53a} P'de yok | M. yitiştim : $Ü_{15}$ M. yitüştüm | ḥālımnı a. : $Ü_{15}$ ḥālnı a. ll 18 mini: $Ü_4$
$Ü_{89a}$ mañga ll 19 yıllardur : $Ü_6$ yıldur ll 20 du'ām : $Ü_7$ du'ā | bile : Ü'de yok ll 21 bu
L_{136} hem : L_2 bu du'ā hem | m. bolmış bolġay : $Ü_9$ m. bolmış ll 22 anıñg : Ü'de

ḳuddise sırruhu dipdür ki çün emānet il arasıdın çıḳtı, ol dōstların ildin pinhān ḳıldı. Ve dipdür ki [24] min kim bolġay-min kim sini sivgey-min, dōstlarıñgnı siver-min.

§ 213 Şeyḫ Ebū Caʿfer-i Dāmeġānī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Bu ṭāyifedin birev dipdür [25] ki Medīne'de irdim, bir uluḳ başlıġ ʿacemī kördüm ki Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem ve-
Ü$_{89b}$ dāʿı ḳıladur. Çün fāriġ bolup çıḳtı, anıñg [26] soñggıça bardım, | tā Ẕü'l-Ḥuleyfe mescidide namāz ḳıldı ve çıḳtı. Ve min hem kiniçe çıḳtım. Mini kördi ve didi kim ni tiley-sin? Didim kim tiler-[27] min ki sañga hem-rāh bolġay min. Ol menʿ ḳıldı ve min ilḥāḥ ḳıldım. Didi ki eger elbette kilür sin,
R$_{82a}$ ḳademiñgni miniñg ḳademim yiridin özge yirde [1] ḳoyma! Ḳabūl ḳıldım. Bu düstūr bile barur irdük. Seḥer çaġı Mekke'ge kirdük. Ol ġāyib boldı, min ṭavāf ḳıldım. Ve Şeyḫ Ebū Bekr-i Kettānī ve [2] cemāʿat-i meşāyıḫ olturup irdiler, selām birdim, sordılar ḳaydın kile-sin? Didim Medīne'din. Didiler
L$_{137}$ ḳaçan çıḳıp-sin? Didim ötken [3] aḳşam. Alar bir birige baḳıştılar. | Şeyḫ Ebū Bekr mindin sordı ki kim bile hem-rāh irdiñg ? Hem-rāhımnıñg nişānelerin şerḥ ḳıldım. Şeyḫ didi kim ol [4] Şeyḫ Ebū Caʿfer-i Dāmeġānī ve bu iş |
F$_{78a}$ anıñg ḥālı ve mertebesi cenbide azdur. Ve mañga didi kim ay ferzend, bildim ki bu siniñg ḥālıñg imes. [5] Ve sordı kim yörürde yirni ḳademiñg astıda niçük mülāḥaẓa ḳıldıñg? Didim ki su mevci dik ki kime astıġa kirgey.

§ 214 Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan-i Varrāḳ [6] ḳaddesa'llāhu sırrehu

Üçünçi ṭabaḳadındur. Atı Muḥammed b. Saʿd. Nīşābūr meşāyıḫıdındur ve Şeyḫ Ebū ʿOs̱mān-i Ḥīrī ḳuddise sırruhu aṣḥābıdındur. [7] Üç yüz yigirmidin burunraḳ dünyādın ötüptür. Ol dipdür ki kerem ʿafvda oldur ki ʿafv ḳılġandın soñgra mücrimniñg cināyetin [8] yād ḳılmaġay-sin. Ve
Ü$_{90a}$ hem ol dipdür ki köñgül tirigliki ol ḥay | yādıdur kim hergiz ölmes. Ve dipdür ki Ḥaḳ taʿālā dōstluġınıñg [9] ʿalāmeti anıñg dōstınıñg mutābaʿatıdur, yaʿnī Resūl ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem.

mükerrer || 25 uluḳ b. : F$_{22}$ L$_8$ uluġ b. | ḳıladur : F$_{24}$ ḳıladur irdi | anıñg : Ü'de yok ||
Ü$_{89b}$ 26 a. soñggıça : F$_{24}$ Ü$_{17a}$. soñgıça | namāz ḳıldı : Ü$_1$ n. oḳudı | kiniçe ç. : Ü$_1$ kinidin ç. | tiley-s. : L$_{10}$ tiler-s. ||
R$_{82a}$ 1. b. irdük : Ü$_5$ b. irdi || 2 ḳ. çıḳıp-sin : L$_{15}$ ḳ. kilip-sin || 3 alar : F ve L'de
L$_{137}$ yok | hem-rāhımnıñg n. : Ü$_9$ L$_1$ hem-rāhım n. | ş. ḳıldım : Ü$_9$ ş. birdim | Şeyḫ ... kim : L$_1$ didi ki || 6 Ebū ʿOs̱mān-i Ḥīrī : L$_5$ Ebū ʿOs̱mān-i Ḥīrī bile || 7 üç... yigirmidin : Ü$_{15}$ L$_6$ üç yüz yigirmedin || 9 ʿalāmeti... dōstınıñg : Ü'de yok || 10 üç

§ **215** Ebu'l-Ḥüseyn ed-Derrāc ḳaddesa'llāhu sırrehu

Üçünçi ṭabaḳadındur,[10] Bağdādlıġ. İbrāhīm-i Ḫavvāṣ ḳuddise sırruhunıñg ḫādimi irdi. Üç yüz yigirmide semāᶜda dünyādın ötti. Şeyḫ Ebū ᶜAmr-i Dımışḳī ve Şeyḫ Ebū ᶜİmrān-i [11] Rāzī bile ṣoḥbet tutuptur. Şeyḫu'l-islām dipdür ki Ebu'l-Ḥüseyn-i Derrāc, Bağdād'dın Yūsuf b. el-Ḥüseyn-i Rāzī'ġa kildi. Ol sordı, ni işke kildiñg? [12] Didi kim siniñg ziyāretiñgġa. Didi kim eger yolda sañga birev bir āreste serāy ve bir cemīle kenīzek birse irdi, sañga miniñg ziyāretimdin [13] mānīᶜ kilgey mü irdi? Didim
L138 ki bilmen, Tiñgri taᶜālā mini bu iş bile imtiḥān ḳılmadı. Şeyḫu'l-islām | dipdür ki yaḫşı cevāb biripdür, [14] sāyil ḫōd bu suᵓālnı ḳılmasa kirek irdi.

§ **216** Şeyḫ Bükeyr ed-Derrāc ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Ebu'l-Ḥüseyn-i Derrāc'nıñg ḳardaşıdur. Bağdād'da[15] bolur irdi. Ebu'l-Ḥüseyn'din fāżılraḳ ve zāhidraḳ ve uluġraḳ irdi. Ol dipdür ki tā min bu yolġa kirip-min, hergiz fāsid [16] ḫāṭır köñglümge kirmeydür.

§ **217** Şeyḫ Ebu'l-Ḥüseyn es-Selāmī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Şeyḫu'l-islām dipdür ki büzürg kişi irdi ve ṣāḥib-i tārīḫ [17] irdi. Ol dipdür ki ᶜĪsā-i Mavṣılī rāhib irdi. Ol dipdür ki müslimānlarġa bir āyet indi, andın soñgra bilmen ki Ḥaḳ subḥānehu [18] ve taᶜālāġa niçük āzār
Ü90b yitkürgeyler. ما يكون من نجوى ثلاثة | الا هو رابعهم الآية

§ **218** Ebu'l-Ḥüseyn-i Mālikī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Atı Aḥmed b. Saᶜīd el-Mālikī-[19] dür. Bağdādlıġdur.
P54a Faṣīḥ irkendür. | Ve Cüneyd ve Nūrī ḳuddise sırruhumā bile ve ol ṭabaḳadaġılar bile ṣoḥbet tutuptur. Ṭarsūs'da bolur [20] irmiş ve anda dünyādın ötüptür.

§ **219** Ebu'l-Ḥüseyn el-Hāşimī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Ol dipdür ki Cüneyd'din sordılar ki köñgül ḳaçan ḫoş [21] bolġay ? Didi, her vaḳt ki ol köñgülde bolġay.

Ü90a .... yigirmide : $Ü_4$ L_{11} üç yüz yigirmede | semāᶜda ... ötti : $Ü_4$ dünyādın semāᶜ
P_{53b} F_{78a} maḥalıda ötti || 11 ṣoḥbet tutuptur : R, P, L'de yok | ş. dipdür ki: F_7 ş. didi ki, L_{12} ş. dipdür | Ebu'l-Ḥüseyn-i Derrāc : R, $Ü_5$ L_{12} Ebu'l-Ḥasan-i Derrāc || 12 didi kim : $Ü_7$ didim | sañga miniñg : Ü'de yok || 13 m. kilgey mü : L_{15} m. kilmey mü | didi ki.: L_{15} didim k. || 14 ḳardaşıdur : $Ü_{11}$ ḳarındaşıdur | 15-16 fāsid ... kirmeydür : $Ü_{13-14}$ fāsid ḫayāl ḫāṭırımge kirmeydür || 16 Ş. Ebu'l-Hüseyn es-Selāmī : P_{23} $Ü_{14}$ Ş. Ebu'l-Ḥasan es-Selāmī, F_{12} Ş. Ebu'l-Ḥasan es-Sāmānī | 16-17
L138 Ü90b ṣāḥib-i tārīḫ irdi : L_5 ṣāḥib-i tārīḫ || 19 Bağdādlıġdur : $Ü_2$ Bağdād'dındur |

§ 220 Şeyḫ Ebū Bekr el-Vāsıṭī ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Atı Muḥammed b. Mūsā'dur[22] وكان يعرف بابن الفرغاني رحمه الله
Cüneyd ve Nūrī'niñ aṣḥābınıñ ḳudemāsıdındur. Bu ḳavmnıñ ʿulema ve
meşāyıḫıdındur. Taṣavvuf uṣūlıda hīç kim [23] andaḳ söz aytmaydur. Uṣūl ve
ʿulūm-i ẓāhirde ʿālim irmiş. Şeyḫu'l-islām dipdür kim ol tevḥīd imāmıdur
L_{139} ve maşrıḳ imāmı işāret [24] ʿilmide. Ol yigitlikde ʿIrāḳ'dın kildi | ve anda
anıñ sözi azdur. Ve Merv'ga kildi ve didi şehrdin şehrga kizer-min, [25] bir
işitip añglaġuçınıñ ārzūsıda. Didiler, Merv'de nidin ḳarār tuttuñ ? Didi
kim anıñ ilin tīz-fehmraḳ kördüm. [26] Hem Merv'de üç yüz yigirmidin bu-
run dünyādın ötüptür. Ḳabrı anda oḳdur, Şeyḫ Ebu'l-Ḥüseyn-i Nūrī yanıda.
Şeyḫu'l-islām [27] dipdür ki üç kişidür kim birige ḳoyı baḳar-min ve birige
baḳar-min ve birige yoḳḳarı baḳar-min. Yaḥyā-i Muʿāẓ-i Rāzī'ga ḳoyı ba-
R_{82b} ḳar-min[1] ve Naṣrābādī'ga baḳar-min ve Vāsıṭī'ga yoḳḳarı baḳar-min. Şey-
ḫu'l-islām dipdür ki Ḫorāsān'da hīç kişidin bu tevḥīd kilmedi kim Vāsıṭī-[2]
$Ü_{91a}$ din kildi. Ol dipdür kim min | ve ol, ve ol ve min, ve miniñ kirdārım ve
anıñ pādāşı, ve miniñ duʿām ve anıñ icābeti, barça ikkilikdür.
Şeyḫu'l-islām [3] dipdür ki Vāsıṭī'ga bir üstād irdi ve bir şāgird. Üstād
Cüneyd irdi ve şāgird Ebu'l-ʿAbbās-i Seyyārī. Ve Cüneyd'niñ Vāsıṭī'ga
nāmesi bar [4] ve bu nevʿ bitipdür kim: بسم الله الرحمن الرحيم السلام عليك
يا أبا بكر ورحمة الله وبركاته عافانا الله وإياك بالكرامة. Āḫırıda dipdür [5] ki ʿulemā
ve ḥukemā Tiñgri taʿālādın ḫalḳḳa raḥmetdür. Sözüñgde andaḳ ḳıl ki ḫalḳḳa
raḥmet bolġay-sin ve özüñgge belā. Öz ḥālıñgdın çıḳ [6] ve alar ḥālıġa bol ki
alarġa söz aytur-sin, alarnıñ ṭāḳat ve ḥālları ḳadarıda alarġa söz ayt ve
F_{78b} ḫiṭāb | ol mevżiʿġa ḳıl kim alarnı [7] anda tapar-sin. فهذا أبلغ لك ولهم
L_{140} وقل لهم في أنفسهم قولاً بليغاً . Şeyḫu'l-islām dipdür ki | Cüneyd bildi kim
Vāsıṭī il ḫürd-i ḥālıġa söz [8] aytmas, belki hem inçke ve hem biyik aytur ki il
andın behre tapmaslar, añga rıfḳ u raḥmet sarı delālet ḳıldı.

ṭabaḳadaġılar b.: L_9 ṭabaḳadaġı b. | 20-21 ol ... sırrehu : Ü'de yok || 24 yigitlikde :
L_{139} F_{20} yigitlikte | ʿIrāḳ'dın : $Ü_9$ ʿIrāḳ vilāyetidin | s. azdur : L_1 s. az || 25 işitip : $Ü_{10}$ işitip-
min | a. ilin : $Ü_{11-12}$ a. üçün ki || 26 üç ... burun : $Ü_{12}$ L_3 üç yüz yigirmedin burunraḳ |
a. oḳdur : F_{22} a. oḳtur, L_3 a. oḳ | Ebu'l-Ḥüseyn-i Nūrī : F_{22} L_4 Ebu'l-Ḥasan-i Nūrī || 27
kişidür kim : F_{22} $Ü_{14}$ k. ki, L_4 kişidür | ve birige ... min : Ü'de yok ||
R_{82b} P_{54a} 1 ḳoyı : F, Ü ve L'de yok | Ḫorāsān'da : $Ü_{16}$ Ḫorāsān'ga || 2 kildi : R, P, F
$Ü_{91a}$ ve Ü'de yok | ve ol : Ü'de yok || 3 Vāsıṭī'ga ... şāgird : L_9 Vāsıṭī'ga bir şāgird ve
bir üstāddur | Ebu'l-ʿAbbās-i Seyyārī : L_9 Ebu'l-ʿAbbās | Cüneyd'niñ : L_9 Ebu'l-
ʿAbbās-i Seyyārī'niñ || 5 özüñgge : F_{28} $Ü_7$ L_{13} özüñge || 9 ü. ṭabaḳadın : $Ü_{13}$ ü. ṭaba-

§ 221 Ebū Bekr-i Zaḳḳāḳ-i Kebīr ḳaddesa'llāhu [9] taᶜālā sırrehu

Şeyḫu'l-islām anı üçünçi ṭabaḳadın tutuptur. Ve atı Aḥmed-i Naṣr'dur, Mıṣrlıḳ. Ve Ebū Bekr-i Zaḳḳāḳ-i Ṣaġīr'niñg üstādıdur [10] ve Ebū Bekr-i Duḳḳī'niñg hem. Cüneyd'niñg aṣḥābı ve aḳrānıdın irdi. Çün Zaḳḳāḳ-i Kebīr dünyādın ötti, Şeyḫ Ebū Bekr-i Kettānī didi kim : ثمن هذا الطريق روح الانسان Ol dipdür ki : انقطع حجة الفقرآء [11] فى دخولهم بمصر.

Ü91b Ve anıñg sözidür ki bu sözler | birevge şāyestedür [12] ki yıllar Tiñgri taᶜālā üçün mezbelelerni cānı bile süpürmiş bolġay.

§ 222 Ebū Bekr-i Zaḳḳāḳ-i Ṣaġīr ḳaddesa'llāhu sırrehu

Şeyḫu'l-islām dipdür [13] ki ol Baġdādlıġdur. Zaḳḳāḳ-i Kebīr'niñg şāgirdidür. Ol ḥadīṣḳa meşġūl irdi, soñgra bu ṭāyife ṭarīḳıġa kirdi. Bir [14] közi bar irdi. Ebū Bekr-i Rāzī dipdür ki andın köziniñg żāyiᶜ bolġanı cihetin sordum. Didi bādiyeġa kirdim tevekkül bile. Didim, [15] menāzil ehli iligidin hīç nime yimeyin. Vereᶜdin açlıġdın bir közüm iriyip yüzümge aḳtı. Ol dipdür ki ḳırḳ[16] yıldur ki Cüneyd'din fenāda bir söz işitipmin, henūz anıñg çāşnīsi cānımdadur.

§ 223 Şeyḫ Ebū Bekr-i Kettānī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

[17] Törtünçi ṭabaḳadındur. Atı Muḥammed b. ᶜAlī b. Caᶜfer el-Baġdādī el-Kettānī'dür. Cüneyd aṣḥābıdındur. Ve yıllar Mekkede mücāvir irdi. [18] Anda üç yüz yigirmi ikkide dünyādın ötti, ol yıl ki
L141 ᶜAbdu'l-vāḥid-i İṣfehānī ki künyeti Ebu'l-Ġarīb- | dür, Ṭarsūs'da ötti. Murtaᶜiş [19] dipdür ki Kettānī Ḥarem'niñg çerāġıdur. Kettānī sözidür kim :
P54b الصوفية عبيد الظواهر وأحرار | البواطن. Şeyḫu'l-islām dipdür [20] ki ol Ḫıżr ᶜaleyhi's-selāmnıñg muṣāḥibi irdi. Ḫıżr añga dipdür ki yā Ebā Bekr, bu ṭāyifedin barçası mini tanırlar ve min baᶜżını [21] tanıman. Ol dipdür ki Ḫıżr bu söz işbātıġa ayttı kim Yemen'de Ṣafā mescidide ḫalḳ ᶜAbdu'r-rezzāḳ ḳaşıda ḥadīṣ oḳurlar irdi | [22] ve mescid gūşeside bir yigit başın ḫırḳa yaḳasıġa tartıp irdi. Min añga didim ki ᶜAbdu'r-rezzāḳ ḥadīṣ aytadur, ḫalḳ

F78b L140 ḳada || 10 aṣḥābı : F_4 L_4 aṣḥāb || 12 c. bile : $Ü_2$ c. birle | Zaḳḳāḳ-i Ṣaġīr : L_7
Ü91b Zaḳḳāḳ || 13 Baġdādlıġdur : $Ü_3$ Baġdādlıḳdur | bu ... ṭarīḳıġa : L_9 bu ṭāyifeġa || 14 ż. bolġanı : L_{10} ż. bolġan | didi : L_{10} didi ki || 15 menāzil ehli : $Ü_6$ L_{11} menāzil ili ehli | vereᶜdin açlıġdın : L_{11} vereᶜ açlıġ || 16 fenāda : $Ü_8$ fenāġa || 18 yigirmi i.: $Ü_{11}$
L141 L_{15} yigirme i. | Ebu'l-Ġarīb'dür : $Ü_{12}$ Ebu'l-Ġarāyib'dür || 19 kim : L'de yok || 20
Ü92a tanırlar : $Ü_{15}$ taparlar || 23 neyüçün : $Ü_2$ niçün | meclisġa : $Ü_2$ meclis-

işitedürler, [23] sin dağı neyüçün meclisğa barıp işitmey-sin? Ol didi ki min munda Rezzāḳ'dın işitedür-min, sin mini ᶜAbdu'r-rezzāḳ'ḳa [24] delālet ḳılur-sin. Min didim, eger çın ayta-sin, mini ayt ki kimdür-min? Didi Ḫıżr. Ve yana başın ḫırḳağa tarttı. Şeyḫu'l-islām didi [25] ki andaḳ ki bāṭında Rezzāḳ'dın işitedür irdi, eger ẓāhirde ᶜAbdu'r-rezzāḳ'dın işitse, ẓarīfraḳ bolġay irdi ki bu ḳavmdın alar [26] uluġraḳdurlar kim ẓāhirleri ᶜavām ẓāhiri dik bolġay ve bāṭınları ḫavāṣ bāṭını dik kim şerīᶜat tenġadur ve ḥaḳīḳat [27] cānġa ve sırġa. Hem anıñg sözidür kim : من لم يتأدب باستاد فهو بطال
R83a Hem ol dipdür kim : كن فى الدنيا ببدنك وفى الآخرة بقلبك [1] Şeyḫ Ebū Bekr-i Rāzī dipdür ki Şeyḫ Ebū Bekr-i Kettānī bir ḳarını kördi kim aḳ baş ve aḳ saç bile suᵓāl ḳılıp yörür irdi. [2] Didi kim : هذا رجل أضاع أمر الله فى صغره فضيعه الله فى كبره . Şeyḫu'l-islām dipdür kim Şeyḫ Ebū Bekr-i Kettānī'ni
L142 Peyġamber ṣalla'llāhu ᶜaleyhi [3] ve sellemniñg ṣāgirdi dipdürler. Pes ki ol Ḥażret'ni tüş körer irdi ve bilür irdi ki ḳaysı kiçe, yā ḳaysı kün tüş kör-güsidir. [4] Andın müşkilāt suᵓāl ḳılur irdi ve ol Ḥażret'din sorup cevābın
Ü92b tapıp sāyillerġa | cevāb aytur irdi. Bir ḳatla Muṣṭafā ṣalla'llāhu [5] ᶜaleyhi ve sellem anıñga ayıttı kim her kişi her kün ḳırḳ bir ḳatla ayıtsa kim: يا حى يا قيوم يا لا اله الا أنت . Çün köñgüller ölgey, anıñg köñgli ölmegey. [6] Şeyḫu'l-islām didi kim Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım-i Dımışḳī didi: Sālimī'niñg üstādı kim Kettānī'din sordum ki Taṣavvuf nidür? Didi kim kemīne- [7] si ol kim sin añglamaġay-sin. Birev Ebū Ḥafṣ ḳuddise sırruhudın sordı kim Taṣavvuf nidür? Didi ṣūfī hergiz sormaġay ki ṣūfī kimdür? [8] Şeyḫu'l-islām didi kim bu ᶜilm Tiñgri'niñg esrārıdur ve bu ḳavm ṣāḥib-i esrār, pāsbānnıñg mülük rāzı bile ni işi bar?

§ 224 Ebū Bekr [9] ᶜAṭāᵓ-i Caḥfī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Şeyḫu'l-islām dipdür ki bir kün bir biyik yirde olturup irdim. Kördüm [10] ki seyl kilür ve bir ᶜimārī kiltürür ve bir kişi ol ᶜimārīde olturup biyik biyik aytur ki: لبيك اللهم لبيك وسعديك لئن أبتليت فلطال [11] لما عافيت
F79a Ve seyl iltür | irdi anı deryāġaça ve caḥfeġaça. Ve caḥfe seyl mevżiᶜidür.

de | min munda : L_7 munda || 24 m. didim : F_{16} $Ü_4$ m. didim ki | Ş. didi : $Ü_6$ Ş. dipdür || 25 ẓāhirde $Ü_6$ ẓ. hem | bu ... alardın : F_{18} $Ü_7$ L_{10} bu ḳavmdın alar | alardın : P_6
P54b alar || 26 bāṭını dik: L_{11} bāṭınlar dik | kim : L'de yok | tenġadur : L_{11} tenġa ||
R83a L142 3 ṣāgirdi dipdürler : L_1 ṣāgirdi irdi diptürler | körgüsidir : F_{22} körgüsi durur || 4 ḳılur irdi : F_{23} $Ü_{14}$ L_2 ḳılurlar irdi | sorup : L'de yok | aytur : P'de müker-
Ü92b rer || 5 k. ölgey : L_5 k. ölgeyler || 6 Kettānī'din s. : $Ü_4$ Kettānī bolġay andın s. || 7 añglamaġay-sin: L_7 añglamay-sin || 9 ol dipdür ki : Ü'de yok || 11 ve caḥfeġaça :

Ve anı anıñg üçün caḫfe dirler ki seyl anda kirgey, [12] her ni bolsa süpürgey ve iltkey.

§ 225 Ebū Bekr-i Şaḳḳāḳ ḳaddesa'llāhu ta'ālā sırrehu

Atı Muḥammed b. ʿAbdi'llāh'dur. Ebū Saʿīd-i Ḫarrāz
L_{143} ḳuddise sırruhunıñg [13] ṣāḥibi. Ol dipdür ki Ebū Saʿīd-i Ḫarrāz | didi ki bir kün beyābānda barur irdim. Onġa yaḳın it, ḳoyçılar itidin, mañga ḥamle [14] kiltürdiler. Çün yitiştiler, murāḳabeġa meşġūl boldum. Nāġāh
$Ü_{93a}$ bir aḳ it | aralarıdın çıktı ve alarġa ḥamle ḳıldı ve alarnı mindin yıraḳ [15] sürdi. Ve ol itler yıraḳ kitmegünçe mindin ayrılmadı. Çün alar tamām kittiler, ol ġāyib boldı. Ve hem ol dipdür ki Ebū Saʿīd-i Ḫarrāz [16] didi kim : كن بذكر الله فان قويت حالك غبت عن ذكر الله وذكر الله اياك. Şeyḫu'l-islām didi ki til ẕikr başıġa bardı ve ẕikr mezkūr [17] başıġa. |

P_{55a} § 226 Ebū Bekr eş-Şiblī ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Törtünçi ṭabaḳadındur. Atı Caʿfer b. Yūnus. Ve anıñg atasınıñg atıda muḫālefetler bār, ammā Ḥażret-i [18] Maḫdūmī ḳuddise sırruhu didiler ki ḳabrı taşıda Caʿfer b. Yūnus bitigligdür. Şeyḫu'l-islām didi ki ol Mıṣrlıġdur. Baġdād'ġa kildi [19] ve Ḫayr-i Nessāc mecliside tevbe ḳıldı. Cüneyd'niñg şāgirdidür. Faḳīh irdi ve meclis müẕzekkiri. Ve Mālik meẕhebide irdi ve *Muvaṭṭā*'nı ḥıfẓ ḳılıp irdi. [20] Atası ḫalīfeniñg ṣāḥibü'l-ḥicābı irdi. Ve Sülemī ṭabaḳatıda Ḫorāsāniyyü'l-aṣl ve Baġdādu'l-mevlid ve'l-menşeʾ bitilipdür: Cüneyd ḳuddise sırruhu dipdür ki : [21]
L_{144} لاتنظروا الى أبى بكر الشبلى بالعين التى تنظر بعضكم الى بعض فانه عين من | عيون الله تعالى. ʿÖmri siksen yittige yitişti, üç yüz ottuz törtte Ẕü'l-ḥicce [22] ayıda dünyādın ötti. Ve hem Cüneyd dipdür ki : لكل قوم تاج و تاج هذا القوم الشبلى Yigirmi ikki ḳatla bīmāristānġa tüşti. Ol dipdür ki : الحرية هى حرية القلب لا غير Birev[23] Şiblīġ'a didi kim mini duʿāyī ḳıl. Ol bu beytni oḳudı | kim :

بيت

$Ü_{94}$ مضى زمن والناس يستشفعون بى | [24] فهل لى الى ليلى العداة دليل

Añga didiler ḫoş semiz-sin ve maḥabbetī ki sin daʿvā ḳılur-sin, taḳāżā-yi

F_{79a} F'de yok | anı : Ü'de yok | ki: P'de yok || 13 ṣāḥibi i.: F_2 muṣāḥibi i. | ḥamle : L'de
L_{143} yok || 14 yitiştiler : $Ü_{17}$ yitüştiler | ḥamle ḳ. : P_{23} ḥaml ḳ. || 16 ẕikr b.: L_5 mezkūr b. || 17 atasınıñg : F ve L'de yok | muḫālefetler : L_7 muḫālefet || 18 ḳ. taşıda :
$Ü_{93a}$ $Ü_7$ ḳ. başıda | Mıṣrlıġdur : F_8 L_8 Mıṣrlıḳdur | Baġdād'ġa : F_8 $Ü_8$ L_9 Baġdād'ḳa || 19 Mālik m.: L_{10} Mālikī m. || 21 yitişti : $Ü_{16}$ yitüşti || 22 yigirmi i.: $Ü_{14}$ yi-

semizlik ḳılmas. Didi kim: [25]

أحب قلبی و مادری بدنی　　　ولو دری ما أقام فی السمن

Şiblī, ʿAbdu'r-raḥmān-i Ḫorāsānī'ġa ayttı: هل رأيت غير الشبلى أحداً يقول الله قط [26] يومًا قال فقلت وما رأيت الشبلى يومًا يقول الله قال فخر الشبلى مغشيًا عليه ʿAbdu'r-raḥmān-i Ḫorāsānī dipdür ki birev Şiblī öyige kildi ve [27] işik ḳaḳtı. Şiblī baş ayaġ yalan͠g işik kinige kilip sordı ki kimni tiley -sin?
R_{83b} Didi Şiblī'ni. Şiblī didi kim işitmey-sin ki: [1] مات كافراً فلا رحمه الله Şeyḫu'l-islām dipdür ki nefsni dipdür Şiblī bu āyet tefsīride kim : قل للمؤمنين يغضوا من أبصارهم . Ve dipdür [2] ki: أبصار الرؤس من المحارم أبصار القلوب عمّا سوى الله
Ol işitti kim ḫıyār satḳuçı ḳıçḳırıp aytadur kim : الخيار عشرة بدانق
Ol [3] daġı ḳıçḳırdı ve didi kim : اذا كان الخيار عشرة بدانق فكيف الشرار
Şiblī'din sordılar ki ḳaysı nime ʿacebraḳ ? Didi ol kön͠gül [4] ki Tin͠gri'sini tanıġay ve an͠ga ʿāṣī bolġay. Şiblī'nin͠g ḫādimi Bukeyr-i Dīneverī dipdür ki vefātıġa yaḳın Şiblī didi kim man͠ga bir direm muẓlimedür [5] ve niçe min͠g direm anın͠g ṣāḥibi üçün ṣadaḳa birip-min ve henūz kön͠glümge hīç yük andın aġırraḳ yoḳtur. Şiblī mevt maraẓıdın bir cumʿa küni[6] özide ḫiffet kördi,
$Ü_{94a}$ Bukeyr'ġa didi kim mescidḳa | mini yitkür! Ol ḳoldap iltürde birev yoluḳtı.
L_{145} Şiblī didi | ki tan͠gla bu kişi bile işimiz bar. [7] Bukery dipdür ki namāz ḳılıp kilgen aḳşamı Şiblī dünyādın ötti. Tan͠glası man͠ga didiler ki fulān maḥallede bir ṣāliḥ bar, anın͠g ġuslı üçün ol [8] kişini kiltürmek kirek. Ol kişi öyini tapıp işik ḳaḳtım. İşik kinige kilip sordı kim Şiblī öldi? Min taʿaccüb bile sordum ki ḳaydın [9] bildin͠g ki Şiblī öldi? Ol didi, ay nādān, ol ḳaydın bilip irdi ki bu kün minin͠g bile işi bolġusıdur? İşik açḳaç kördüm, hem- ol [10] kişi irdi ki burunġı kün Şiblī dip irdi ki tan͠gla anın͠g bile işimiz bar.

§ 227 Ebū Bekr b. Yezdānyār-i Urmevī
ḳaddesa'llāhu sırrehu

Törtünçi ṭabaḳa- [11] dındur. Atı Ḥüseyn b. ʿAlī b. Yezdānyār'dur. Taṣavvuf'da bir ṭarīḳaīdür kim an͠ga maḫṣūṣdur. Meşāyıḫdın

L_{144} girme i. ||25 ʿAbdu'r-raḥmān-i Ḫorsānī'ġa a. : L_3 Ḫorāsānī ʿAbdu'llāh'ġa a. || 27
$Ü_{93b}$ tiley s.: L_6 tilerdin | tiley ... Şiblī : $Ü_7$ tiler sin ||
R_{83b} P_{55a} 1 Şiblī: P'de yok ||3 ol d.: R, $Ü_{10}$ daġı ||4 Tin͠gri'sini:$Ü_{12}$ Tin͠gri'ni | ʿā. bolġay: L_{11} ʿā. bolmaġay || 6 Bukeyr'ġa : $Ü_{17}$ Bukeyr'de | mescidḳa ... yitkür : $Ü_{17}$ L_{15} mini
$Ü_{94a}$ mescidḳa y. | iltürde : $Ü_1$ yitkürürde || 7 b. ṣāliḥ : $Ü_3$ b. ṣāliḥ kişi || 8 ol kişi ö. : L_3
L_{145} ol kişinin͠g ö. | sordı k. : F_{22} didi k. | ḳaydın : $Ü_5$ ḳayda || 9 işik açḳaç : L_5 çün işik açtı | kördüm : L_6 kördüm ki || 10 d. irdi : F_{24} d. idi || 11 a Ḥüseyn ... : F_{25} a. Ḥasan ... | i. ḳılıpdurlar : L_8 i. ḳılıpturlar || 12 ʿu. muʿāmelāt : F_{25} ʿu. muʿā-

baᶜżı añga inkār ḳılıpdurlar. [12] ᶜĀlim irmiş ᶜulūm-i ẓāhirīde ve ᶜulūm-i
P_{55b} muᶜāmelāt u maᶜārifde. I Hem Şeyḫu'l-islām dipdür ki Ebū Bekr-i Yezdānyār Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālānı tüşte [13] kördi. Didi yā Rab, bir ḥācetim bar. Cevāb işitti kim ni ḥācetiñ bar, andın artuḳ ki sañga birdim?
F_{79b} Yaᶜnī ṣūfīlerniñ dest-bendīdin ḳutḳardım. I [14] Şeyḫu'l-islām dipdür ki körüp-min bir yirde kim ṣūfīler dest-bendī bitipdür ki : لحال المحال والاشارات الباطلة. Ṣūfīler [15] inkārıda uzun ḳıṣṣası bar. Ve anda eşkāldur, büzürg kişidür, ṣāḥib-i telbīs ẓāhirde ve muḥaḳḳiḳ bāṭında. Ol dipdür ki : I
$Ü_{94b}$ الملائكة حراس [16]السمآء و أصحاب الحديث حراس السنة و الصوفية حراس الله.
L_{146} Ve I hem ol dipdür ki : المعرفة تحقق القلب بوحدانية الله تعالى Ve hem ol dip- [17] dür ki : من استغفر وهو ملازم المذنب حرم الله عليه التوبة و الانابة اليه

§ 228 Ebū Bekr-i Ṣaydelānī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu
Meşāyıḫnıñ ecillesidin- [18] dür. Şiblī ḳuddise sırruhu anı büzürg tutuptur. Fāris'din irdi ve Nīşābūr'da vefāt taptı. Ol dipdür ki Ḥaḳ bile ṣoḥbet tutuñ [19] ve eger tuta almasañgız, ol kişi bile tutuñ ki ol Ḥaḳ bile ṣoḥbet tutar, tā anıñ ṣoḥbeti bereketi sizni Ḥaḳ'ḳa yitkürgey. Hem ol dipdür ki sözni [20] ḥācet ḳadarı bile aytıñ! Her ni ḥācetdin artuḳdur, andın ilig tartıñ! Ve hem ol dipdür ki Tiñri taᶜālā bile köp boluñ ve ḫalḳ bile az. [21] Anıñ mürīdleridin biri dipdür ki anıñ vefātıdın soñgra ḳabrıġa levḥ yondurup ḳabrı başıġa ḳoydum. Bozdılar, yana ḳoydum, [22] yana bozdılar, yana mükerrer bu iş vāḳiᶜ boldı. Şeyḫ Ebū ᶜAlī-i Daḳḳāḳ'dın munuñ sırrın sordum. Didi ol dünyāda kem-nāmlıḳ iḫtiyār ḳılıp irdi, [23] Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālā anı pinhān asrar irdi, sin tiler-sin ki anı āşkār ḳılġaysin. Ḳaçan müyesser bolur?

§ 229 Ebū Bekr el-Ḫabbāz el-Baġdādī ḳaddesa'llāhu [24] taᶜālā sırrehu
Ol Cerīrī'niñ üstādlarıdındur. Ol dipdür ki : العيال عقوبة تنفيذ | الشهوات الحلال.

meletde I hem : L'de yok I dipdür : L_9 diptür I tüşte : $Ü_{12}$ L_{10} tüşde ‖ 14 körüp min : $Ü_{16}$ kördüm I ṣūfīler d. : L_{12} ṣūfī d. I لحال ... الباطلة : Ü'de yok
P_{55b} ‖ 15 anda e. : $Ü_{16}$ añga e. I 16-17 ve hem-ol : P'de yok ‖ 18 ṣ. tutuñ :
$Ü_{94b}$ L_{146} $Ü_6$ ṣ. tutuñgız ‖ 19 tuta almasañgız : L_5 tuta almas-siz I ṣ. tutar : $Ü_7$ ṣ. tutar irdi I tā: Ü'de yok I h. dipdür : P_9 L_6 h. diptür ‖ 20 Tiñri taᶜālā : $Ü_{10}$ Allāhu taᶜālā ‖ 21 bozdılar ... ḳoydum : Ü'de yok I 21-22 yana ... bozdılar : L'de yok ‖
F_{79b} 22 yana mükerrer : P_{11} F_8 mükerrer ‖ 23 anı p. : F_9 L_{11} hem anı p. I āşkār ḳ. : F_9 $Ü_{15}$ āşkārā ḳ. ‖ 24 üstādlarınındur : $Ü_{16}$ üstādıdur ‖ 25 ḳaşıda : F_{12} L_{15}

§ 230 Ebū Bekr b. ᶜĪsā el-Muṭavviᶜī [25]
ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Ebher'dindür, Ebū Bekr aḳrānıdın ve andın uluġraḳ. Ebū
Bekr-i Ṭāhir anıñg ḳaşıda kirdi, ol nezᶜ ḥāletide [26] irdi. Ebū Bekr añga
L_{147} didi kim : أحسن ظنك وبريك | Ebū Bekr-i ᶜĪsā ayttı kim miniñg dik kişi
bile mundaḳ söz digeyler; eger bizni ḳoysa, perestiş [27] ḳılġay-biz; eger tile-
mese, buyruġıġa boyun ḳoyġay-biz ve barġay-biz. Ol üç yüz bişde
dünyādın ötüptür.

R_{84a} § 231 Ebū Bekr-i Ṭāhir-i Ebherī [1] ḳaddesa'llāhu
taᶜālā sırrehu

Törtünçi ṭabaḳadındur. Atı ᶜAbdu'llāh b. Ṭāhir b. el-Ḥā-
riṣ-i Ṭā'ī. Kūhistān'nıñg kibār-i meşāyıḫıdındur. Şiblī ḳuddise sırruhu[2]
aḳrānıdın irmiş, ᶜālim ve müteverriᶜ. Yūsuf b. el-Ḥüseyn bile ṣoḥbet tutup-
tur ve Muẓaffer-i Kirmānşāhī bile refīḳ boluptur Mıṣr'da. Şeyḫ Mühelleb
b. Aḥmed b. Merzūḳ [3] dipdür kim meyāşıḫdın hīç ḳaysınıñg ṣoḥbetidin
anıñg ṣoḥbetiçe nefᶜ tapmadım. Üç yüz ottuzda dünyādın ötüptür. Şeyḫ Ebū
Bekr-i [4] Ṭāhir bir kün bir bezzāz dükkānıdın ötti. Ve bezzāznıñg oġlı
Şeyḫ'niñg āşnāsı irdi. Çün Şeyḫ'ni kördi, dükkāndın ḳoptı ve anıñg [5]
soñggıça bardı. Ve bezzāz kim dükkānġa kildi, oġlın körmedi. Maᶜlūm
ḳılġandın soñgra anıñg kiniçe barıp nā-ḫoşluġ bile oġlın Şeyḫ ḳaşıdın [6]
dükkānġa kiltürdi. Ve Şeyḫ ol kiçe tañg atḳunça rencūr irdi. Yana kün ol
$Ü_{95b}$ bezzāz işikige | bardı. Ve bir kenīzeki bar irdi, özi bile [7] iltti. Ve bezzāznı
taşḳarı tiledi ve didi kim ötken kiçe tañg atḳunça siniñg ṭarafıñgdın rencim
P_{56a} bar irdi. | Dünyā mālıdın uşbu kenīzekim [8] bar. Eger ḳabūl ḳılsañg, ol ren-
cim kefāretiġa sañga birdim ve eger ḳabūl ḳılmasañg, āzād ḳıldım. Bezzāz
L_{148} Şeyḫ'niñg ayaġıġa tüşüp didi kim ay Şeyḫ, [9] min cürm ḳılıp-min, | ᶜöẕr
ḳolar-sin? Şeyḫ didi kim rāst kim, sin cürm ḳılıp-sin, ammā mini bāz-
ḫᵛāst ḳıladurlar. Andın sordılar ki ḥaḳīḳat [10] nidür? Didi kim barça-
sı ᶜilmdür. Didiler ki ᶜilm nidür? Didi kim barçası ḥaḳīḳatdur. Ol

L_{147} ḳaşıġa | nezᶜ ḥāletide : F_{12} nezᶜī ḥāletde || 26 añga : Ü'de yok | ayttı k. : L_1 didi ki. |
$Ü_{95a}$ miniñg d. : $Ü_4$ anıñg d. || 27 ḳılġay-biz : P_{17} ḳılġay | ḳoyġay-b. : $Ü_5$ ḳoygey-b. | ve
barġay-biz: F'de yok ||
R_{84a} 3 meşāyıḫdın ... ṣoḥbetiçe : $Ü_{11}$ meşāyıḫnıñg hīç ḳaysıdın anı ṣoḥbetiçe | üç ... ot-
tuzda : R, P_{21} F_{16} L_7 üç yüz ottuz üçde | 3-4 Şeyḫ Ebū Bekr-i Ṭāhir : L_8 Şeyḫ Ebū
Ṭāhir | 4-5 anıñg s. : F_{18} L_9 a. soñgıça, $Ü_{14}$ şeyḫnıñg soñgıça || 5 nā-ḫoşluġ b.: F_{18}
nā-ḫoşluḳ b., L_{10} nā-ḫoşluġlar b. || 6 o. bezzāz i. : L_{12} o. bezzāznıñg i. || 7
$Ü_{95b}$ didi kim: L_{13} didi | siniñg ... irdi: F_{20} siniñg ṭarafıñgdın rencūr irdim, L_{13} siniñg ṭara-
fıdın rencūr irdim | 7-8 k. bar: L_{14} k. bar irdi || 8 kefāretiġa : L_{14} kefāretimġa
L_{148} | Şeyḫ'niñg a.: L_{15} Şeyḫ a. || 9 kim : L'de yok || 10 ᶜilmdür : L_2 ᶜilm || 12 vaḳt : L'de

dipdür kim : الجمع جمع المتفرقات و المتفرقة تفرقة [11]المجموعات فاذا جمعت قلت اللّٰه و اذا فرقت نظرت الى الكون.

§ 232 Ebū Bekr b.Ebī Saᶜdān ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu Törtünçi ṭabaḳadındur. [12] Atı Aḥmed b. Muḥammed b. Ebī Saᶜdān, Baġdādlıġdur. Cün͡eyd ḳuddise sırruhu aṣḥābıdın ve Ebū ᶜAlī-i Rūdbārī aḳrānıdın. Vaḳt meşāyıḫıdın ᶜālim-[13] raḳ irmiş bu ṭāyife ᶜilmide. Ebu'l-Ḥasan-i Ṣıddīḳ ve Ebu'l-ᶜAbbās-i Ferġānī dipdürler ki bu kün bu ṭāyifedin zemānede ḳalmaydurlar, ikki [14] kişidin özge: Ebū Bekr b. Ebī Saᶜdān'dın özge ᶜIrāḳ'ta ve Ebū ᶜAlī-i Rūdbārī'din özge Mıṣr'da. Ol dipdür ki her kim ṣūfīler [15] bile ṣoḥbet tutsa, kirek kim an͡ga nefs bolmaġay ve kön͡gül
F_{80a} bolmaġay ve mülk bolmaġay ki her nimege | esbābdın baḳsa öz
$Ü_{96a}$ maḳṣadıġa [16] | bulūġdın tüşkey ve an͡ga yitmegey. Ve hem ol dipdür ki: الصوفى هو الخارج عن [17]النعوت والرسوم والفقير هو فاقد الاسباب فقد السبب أوجب له اسم الفقر وسهل له الطريق الى المسبب. Ve hem ol dipdür : من لم يتطرف فى التصوف فهو غبى أى جاهل.

§ 233 Ebū Bekr-i ᶜAṭūfī [18] ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu Cüneyd ḳuddise sırruhunın͡g şāgirdidür. Üç yüz ḳırḳ biş-de Remle'de[19] dünyādın ötüptür. Ol dipdür ki üstādım Cüneyd ḳuddise sır-
L_{149} ruhu didi kim eger birev körsen͡giz kim bu ṭāyifeġa | īmānı bar [20] ve bu söz-ler an͡ga maḳbūldur, din͡giz ki mini duᶜā bile yād ḳılsun. Şeyḫu'l-islām dip-dür ki Ḥallāc *ᶜAynü'l-cemᶜ* kitābı āḫırıda dipdür ki [21] her kim bizin͡g sözler-ge īmānı bar ve andın çāşnīsi bar, mindin an͡ga selām din͡giz! Ve Şeyḫ ᶜAmū dipdür ki Şeyḫ Sīrevānī didi kim eger ayaġın͡gız [22] bar ise, Ḫorāsān'ġa barın͡g, ol kişi ziyāretiġa kim bizni sivgey. Ve Şeyḫ ᶜAbbās dip-dür ki Şeyḫ Sīrevānī didi kim sizge vaṣiyyet ḳılur-min, [23] bir kişige yaḫşılıḳḳa ki bu ṭāyifeni sivgey.

§ 234 Ebū Bekr-i Sekkāk raḥimehu'llāhu taᶜālā Ol dipdür ki müştāḳ ölümdin lezzet köprek tapar ki tirig [24] şehd şerbetidin. Şeyḫu'l-islām bu sözniñ͡g müᵓeyyidi köp söz dipdür ve bu beytni oḳuptur ki:

P_{56a} yok || 13 ḳalmaydurlar : L_7 ḳalmadılar || 16 bulūġdın t. : L_{10} bulūġıdın t . || 19
L_{149} $Ü_{96a}$ birev : L_{15} birevni || 20 an͡ga m.: L_1 an͡ga kim m. | duᶜā bile : $Ü_7$ duᶜāda | y.
F_{80a} ḳılsun: $Ü_7$ y. ḳıl | k. āḫırıda : L_2 kitābıda || 21 her kim : F_6 $Ü_8$ L_2 her kim ki | andın ... bar : F_6 mindin .. bar, $Ü_8$ andın çāşnī tapḳandur | Şeyḫ ᶜAmū dipdür ki : L_3 Ş. didi ki || 22 b. ise: L_4 b. irse | Ḫ. barın͡g : $Ü_{11}$ Ḫ. barın͡gız | ol kişi z. : L_4 ol kişinin͡g z. || 23 bir k. : $Ü_{13}$ her k. | yaḫşılıḳḳa : L_5 yaḫşılıḳ | Ebū Bekr-i Sek-

بيت

موت التقى حياة لاانقطاع لها   [25] قد مات قوم وهم فى الناس أحيآء

§ 235 Ebū Bekr-i Saḳḳār ḳaddesa'llāhu sırrehu

Ü96b Ol dipdür ki kimede irdim. | Yil ḳoptı ve köleg boldı ve ḫalḳ duʿā-[26] ġa feryād tarttılar. Kimede dervīşī irdi, başın gilīmiġa çırmaġan. Anıñg ḳaşıġa barıp ayttılar ki eger tilbe imes -sin bu ḥāletde ki ḫalḳ [27] duʿāġa meşġūldurlar,sin hem bir nime digil! Başın gilīmdin çıḳardı ve di-

R84b di kim : عجبت لقلبك كيف انقلب ve başını yoḳḳarıġa tarttı. [1] Didiler ki ni dīvānedür, añga dirler ki duʿā ḳıl, ol beyt oḳur. Yana başın gilīmdin çıḳardı ve soñggı mıṣraʿnı oḳudı kim: وشدت حبك لى لم ذهب[2] Ol yil ve āşūb birer nime öksüdi. Yana añga dididiler ki bir nime digil! Baş çıḳardı ve didi kim:

بيت

L150 واعجب من ذا وذا | أننى   [3] أراك بعين الرضآء فى الغضب

Yil teskīn taptı ve köleg ārām tuttı. Şeyḫu'l-islām dipdür ki bu ikki beytniñg üçünçisin min bir yirde körüp [4] min ve ol budur: |

بيت

P56b فان جدت فى الوصل أحييتنى   والافهذا طريق العطب

§ 236 Ebū Bekr el-Mıṣrī ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Atı Muḥammed b. İbrāhīm'dür. [5] Ebū Bekr-i Duḳḳī ve Ḳırāfī'niñg üstādı ve Zaḳḳāḳ-i Kebīr'niñg şāgirdidür. Cüneyd ve Nūrī ḳuddise sırruhumā bile ṣoḥbet tutuptur. Üç yüz ḳırḳ [6] bişde Ramażān'da dünyādın ötti, Ebū Bekr el-ʿAṭūfī bile muvāfıḳ. Ol dipdür kim Cüneyd ve Nūrī ḳuddise sırruhumā bile irdük ve meşāyıḫ ve ṣūfiyye- [7] din köp il bar irdi. Ḳavvāl nime oḳudı, Nūrī semāʿġa kirdi ve Cüneyd olturup

Ü96b kāk : L_5 Sekkāk || 27 duʿāġa m.: L_{11} duʿā ḳıladurlar | çıḳardı : $Ü_4$ çıḳarup | başını : P_{22} $Ü_4$ L_{12} başın ||
R84b 1 ni : L'de yok | dīvānedür : P_{22} dīvāneīdür | dirler ki : L_{13} didiler | başın :
L150 P_{23} baş || 2 birer n.: $Ü_7$ bir n. || 5. şāgirdidür : $Ü_{13}$ şāgirdi || 6 Ramażān'da : L_5
Ü97a Ramażān ayıda || 7 b. kilip : L_8 b. kildi ve || 8 Ebū Bekr ed-Duḳḳī: $Ü_2$ Ebū

Ü$_{97a}$ irdi. Nūrī Cüneyd başığa kilip bu āyetni oḳudı [8] kim : | انما يستجيب الذين
يسمعون. Cüneyd didi kim : وترى الجبال تحسبها جامدةً وهى تمر مر السحاب

§ **237** E b ū B e k r e d - D u ḳ ḳ ī ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Bişinçi ṭabaḳadındur. [9] Atı Muḥammed b. Dāvūd ed-Dımışḳī. ʿÖmri yüz yigirmige tarttı. Ebū ʿAlī-i Rūdbārī'niñ aḳrānıdın. Dipdürler İbn Cellā añga nisbet dürüst ḳılur. Zaḳḳāḳ-i [10] Kebīr'niñ şāgirdidür. Cüneyd'ni körüp irdi ve Ebū Bekr-i Mıṣrī bile ṣoḥbet tutup irdi. Cihānnıñ mücerredi irdi, vaḳtınıñ kibār-i [11] meşāyıḫıdın irdi. Üç yüz illig toḳḳuzda dünyādın ötti. Şeyḫu'l-islām dipdür ki Ebū ʿAbdi'llāh-i Bākū didi ki Duḳḳī'niñ ḳulı didi[12] ki Duḳḳī didi ki: العافية والتصوف لايكون Ve Ḥuṣrī dipdür : ما للصوفى والعافية Ṣūfīga ʿāfiyet bile ni iş? Ebū ʿAbdi'llāh-i Rudbā-
L$_{151}$ rī, | [13] deryā ḳırağıda vesvesesi bar irdi. Ṭahāret ḳılur irdi ve yil kilür irdi ve ayaġ iligi yarılur irdi ve ḳan kilür irdi. Dermānde [14] boldi ve didi: الهى العافية Ün kildi ki العافية فى العلم يعنى فى الشريعة Şeyḫu'l-islām dipdür ki Ebū Bekr-i Duḳḳī didi ki Nuṣaybīn'de[15] Semīʿī'ga mihmān bolduḳ. Vaḳt ḫoş irdi ve ḳavvāl ḫoş ve hīç yat kişi yoḳ. Hīç zevḳ u ḥāl bolmas irdi. Semīʿī didi ki ni[16] diy-sin? Duḳḳī didi ki olça ol diydür, mindin ve sindindür, muttaṣıl
Ü$_{97b}$ ḳulaḳḳa kilür ki min ve sin, Taṣavvuf'da min ve sin ḳayda-[17] dur? | Ṣūfīga birdin özge bolmas. Ḥālī şūrī peydā boldı ve āşūb ḳoptı. Aṣḥāb tonların yırtarlar irdi ve yıḳılur-[18] lar irdi, kişi ḳalmadı yaḳasın yırtmaġan. Duḳḳī
F$_{80b}$ dipdür ki : | علامة القرب الانقطاع عن كل شئٍ سوى الله Ve hem anıñ sözidür ki: كلام الله [19]تعالى اذا جاء على السرائر باشراقه زالت البشرية برعوناتها وسئل عن سوء ادب الفقرآء مع الله فى احوالهم قال ذاك انحطا طهم من حقيقة العلم [20] الى ظاهر العلم.

§ **238** E b ū B e k r - i Ṭ i m i s t ā n ī ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Bişinçi ṭabaḳadındur. Fāris'din irdi. Şiblī ḳuddise sırruhunıñ şāgirdi [21] irdi, İbrāhīm-i Debbāġ-i Şīrāzī'niñ hem. Kibār-i meşāyıḫdın irdi. Āyāt u kerāmāt iyesi ve öz ḥāl u vaḳtıda yegāne irdi. Şiblī anı büzürg [22] tutar irdi ve ḳadr u maḥalın uluġ ḳoyar irdi. Fāris meşāyıḫı bile ṣoḥbet tutup irdi ve aların ʿaẓīm ḥurmet tutarlar irdi. Sekr ü maḥab-

P$_{56b}$ Bekr-i Duḳḳī || 9 y. yigirmige : Ü$_3$ L$_{10}$ y. yigirmege | aḳrānıdın : P$_6$ aḳrānı || 12 didi ki: Ü'de yok | ṣūfīga ... iş : Ü-10 ṣūfīni ʿāfiyet bile ni iş bar || 13 iligi : L$_1$ ilgi
L$_{151}$ | yarılur : L$_1$ يارور (?) || 16 muttaṣıl : F'de yok | ḳulaḳḳa : Ü$_{17}$ ḳulaḳ |
Ü$_{97b}$ kilür ki : L$_5$ kilür || 17 ṣūfīga : L'de yok | şūrī : Ü$_1$ şūrişī || 18 yaḳasın : P$_{15}$ yaḳası || 20 Ebū Bekr-i Ṭimistānī : Ü$_7$ Ebū Muḥammed-i Şeybānī || 21 hem: Ü'de yok | āyāt ... irdi : Ü$_9$ āyāt u kerāmātda öz vaḳtıda yegāne irdi | k. iyesi : L$_{13}$ k. iyesi

bet[23] anĝa ġālib irdi ve biyik kelām ve rumūzı bar irdi. Fāris'de kişige |
L152 anıñg kelāmın işitür ḳuvvet yoḳ irdi. Meşāyıḫ andaḳ ṣavāb[24] kördiler ki ol Ḫorāsān'ġa barġay. Nīşābūr'ġa kildi ve anda üç yüz ḳırḳda dünyādın ötti. Ol dipdür ki : ما الحيوة الا [25] فى الموت يعنى ما حيوة القلب الا فى امانة النفس Birev anĝa didi kim manĝa vaṣiyyetī ḳıl! Ol didi ki : الهمة الهمة فان عليها
Ü98a مدار الامور واليها يرجع الأمر[26]. Ve hem ol dipdür ki uluġraḳ ni^cmet | çıḳmaḳdur nefsdin, neyüçün ki nefs uluġraḳ ḥicābdur, siniñg bile Tiñgri ta^cālā[27] arasıda. Ve hem ol dipdür ki mümkin imes çıḳmaḳ ve ḳutulmaḳ nefsdin,
P57a R85a öz nefsiñg bile ki anıñg | bile ḳutula alġay-sin[1] ve anıñg ṣoḥbeti bile.

§ 239 Ebū Bekr-i Ferrā' ḳaddesa'llāhu ta'ālā sırrehu

Bişinçi ṭabaḳadındur. Atı Muḥammed b.Aḥmed b.Ḥamdūn el-Ferrā'dur. Nīşābūr'nıñg ecille[2] meşāyıḫıdındur. 'Aẓīm ferāseti bar irmiş. Şeyḫ 'Amū anı körgen irmiş. Ol dipdür ki min Ebū Bekr-i Ferrā'nı körmesem irdi, ṣūfī[3] bolmaġay irdim. Ve Ebū 'Alī-i S̱aḳafī ve 'Abdu'llāh-i Münāzil ve Ebū Bekr-i Şiblī ve Ebū Ṭāhir-i Ebherī ve Murta'iş ve ġayruhu bile ṣoḥbet tutuptur. Meşāyıḫda yegāne[4] irmiş. Üç yüz yitmişde dünyādın barıpdur. Ol dipdür ki : كتمان الحسنات اولى من كتمان السيئآت فانك ذلك ترجوا النجاة .

§ 240 [5]Ebū Bekr eş-Şibhī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Bişinçi ṭabaḳadındur. Atı Muḥammed b.Ca'fer eş-Şibhīdür. Vaḳt meşāyıḫınıñg cevān-merdleridin irdi.[6] Nīşābūr'da Şeyḫ Ebū 'Os̱mān-i Ḥīrī bile ṣoḥbet tutuptur. Üç yüz yitmişdin burun dünyādın ötüptür. Ol dipdür ki : الفتوة [7] حسن الخلق وبذل المعروف

§ 241 Ebū Bekr-i Ṭarsūsī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Şeyḫu'l-islām anı altınçı ṭabaḳadın tutuptur. Atı 'Alī b.
L153 Aḥmed b.[8] Muḥammed eṭ-Ṭarsūsī'dür. Yıllar Mekke'de mücāvir | irdi. Ve anı Ṭāvūsu'l-Ḥaremeyn dir irdiler, 'ibādeti kes̱retidin. Ebu'l-Ḥüseyn-i
Ü98b Mālikī'niñg[9] şāgirdidür. İbrāhīm-i Şeybān-i Kirmānşāhī bile | ṣoḥbet tutuptur ve nisbet anĝa dürüst ḳılur. Üç yüz yitmiş törtde dünyādın ötüp-

L152 Ü98a R85a P57a L153 irdi || 23 kişige: L_{15} kişi | işitür ḳ.:$Ü_{13}$ işitürge ḳ. | 24 Nīşābūr'ġa k. : L_2 Nīşābūr'da k. || 25 vaṣiyyetī. : $Ü_{16}$ vaṣiyyet ḳ. || 26 neyüçün ki : $Ü_1$ niçün ki || 27 nefsdin : Ü'de yok || 2 'Amū anı : L_8 'Amū'nı || 3 meşāyıḫda : F_{12} L_{10} meşāyıḫdın || 4 d. barıpdur : $Ü_9$ d. ötüptür || 5 eş-Şibhī'dür : P_5 eş-Şibhī || 6 Ebū ... Ḥīrī : L_{13} 'Os̱mān-i Ḥīrī || 7 anı: L'de yok | tutuptur : $Ü_{15}$ ötüptür || 8 Ebu'l-Ḥüseyn-i Mālikī'niñg : $Ü_{17}$ L_1 Ebu'l-Ḥasan-i Mālikī'niñg || 9 d. ḳılur : L_2 d. ḳılıptur || 10 Ş. 'Abbās-i Faḳīr : L_4 Ş. 'Ab-

tür. [10] Mekke'de Şeyḫ Sīrevānī'niñ aḳrānıdın irmiş. Şeyḫu'l-islām dipdür ki Şeyḫ ʿAbbās-i Faḳīr mañga didi kim Şeyḫ Ebū Bekr-i Ḥaremī didi kim Mekke'de [11] birev öyide mihmān irdük. Mīzbānnıñg bir kenīzeki bar irdi kim nime oḳuy-alur irdi, munı oḳudı kim: لا منى فيك معشر [12] فأقلوا و أكثروا

Bir dervīş ayaġ üstige ḳoptı ve bir niçe feryād ḳıldı ve didi: Kim melāmet ḳıldı siniñg mihriñgde, meger sin. Bu ḥarfnı [13] didi ve yıḳıldı ve dünyādın ötti. Şeyḫu'l-islām didi ki Ebū ʿAbdi'llāh-i Bākū didi kim Eyyūb-i Neccār Mekke'de bir Ḳazvīnī öyide semāʿ ḳılur [14] irdi. Gūyende bir fārisī beyt oḳudı. Ol ḳoptı tüz ḳaddı bile ve didi: Nefīrī sindin. Ve yıḳıldı ve bī-hūş boldı ve dünyādın [15] ötti. Şeyḫu'l-islām dipdür ki Ebu'l-Ḳāsım-i Sāyiḥ ḳavm bile mihmānlıġda irdiler, gūyendeī oḳudı kim:

شعر

كل بيت انت ساكنة — [16] غير محتاج الى السرج
جهك الميمون حجتنا — يوم يأتى الناس بالحجج
لا اتاح الله لى فرجًا — يوم ادعوا منك بالفرج

[17] Ebu'l-Ḳāsım-i Sāyiḥ oñg iligin köterdi ve niçe feryād urdı ve yıḳıldı ve ʿālemdin ötti. Şeyḫu'l-islām dipdür ki birev[18] bu ṭāyifedin didi ki Nīşābūr'da
L$_{154}$ ḥadīs̱eī irdi ki ḫalāyıḳ şehrdin çıḳıp irdiler. Min bir mescidde irdim. | Ve ol mescid gūşeside [19] yana bir dervīş irdi. Gūyendeī kirdi, ol dervīş añga didi kim bir nime oku! Ol oḳudı kim : |

Ü$_{99a}$ بيت

القيت بينى وبين الحب معرفةً — [20] لا تنقضى أبداً أو ينقضى الأبد
لا خرجن من الدنيآء وحبكم — بين الجوارح لم يشعر به أحد

Ol dervīş yıḳılıp ikki namāz arasıġaça [21] talpınur irdi, tā ʿālemdin ötti.
F$_{81a}$ Şeyḫu'l-islām dipdür ki | Ubulle şehride kim Kūfe bile Baṣra'nıñg arasıdadur, dervīşī barur [22] irdi. Bir köşk tübige yitti. Bir ġurfede bir uluḳ kişi olturup irdi ve ileyide bir kenīzek muġannīlıḳ ḳıladur [23] irdi. Dervīş işitti kim bu beytni oḳuydur kim :

Ü$_{98b}$ bās || 12 m. ḳıldı : Ü$_5$ melāmet || 13 Ebū ʿAbdi'llāh-i Bākū | R$_{13}$, P$_{11}$ Ü$_6$ L$_7$
F$_{80b}$ ʿAbdu'llāh-i Bākū | Eyyūb-i Neccār : L$_8$ اويوب نجار (Öyüb-i Neccār?) || 17 f. urdı:
L$_{14}$ f. ḳıldı | ʿālemdin ö. : Ü$_{14}$ dünyādın ö. || 18 ṭāyifedin : L$_{14}$ ṭāyife || 19 d.
F$_{81a}$ Ü$_{99a}$ irdi: F$_{27}$ d. idi || 21 barur : F$_1$ L$_5$ bar || 22 uluḳ k. : F$_1$ Ü$_5$ L$_5$ uluġ ḳ. | o. irdi: Ü$_5$ ol-
L$_{154}$ turup || 23 dervīş : F$_2$ dervīşī | kim : F$_2$ ki | || 25 köşk ... dervīşke : Ü$_{9-10}$ bir

بيت

كل يومٍ تتلون غير هذا بك أحسن   كل يومٍ تحول غير هذا بك أجمل

Dervīşke[24] ḫoş kildi ve muġannīġa ant birdi kim : يا جارية بالله وبحيوة مولاك لا عدت على هذا البيت Kenīzek tekrār ḳıla başladı. Ḫᵛāce[25] ol tekrār se-
P_{57b} bebin sordı. | Kenīzek didi kim köşk tübide bir dervīşke vaḳt ḫoş boluptur ve tekrārıġa ant biredür. Ḫᵛāce[26] ḳoyı baḳtı ve ol ġarībni kördi kim vaḳtı ḫoş bolup semāᶜ ḳıladur. Āḫır bir söz ayttı ve feryād ḳıldı ve yıḳıldı ve cān[27] birdi. Ḫᵛāce çün ol ḥālnı kördi, vaḳtı müteġayyir boldı ve kenīzekni
R_{85b} āzād ḳıldı. Ve şehrniñg uluġların tiledi ve ol[1] dervīşke namāz ḳıldılar ve defn ḳıldılar. Ve ol ḫaylġa didi kim gevāh boluñg ki her nimem ki bar żāyiᶜ ü emlākdın, barın vaḳf[2] ḳıldım dervīşlerge. Ve her nisi vech ü diremdin bar irdi, barısın birdi ve tonın çıḳardı ve muraḳḳaᶜ kiydi ve ridā saldı ve
$Ü_{99b}$ L_{155} bādiyeġa yüz[3] ḳoydı. Ve il baḳıp | turup irdiler, tā közlerdin ġāyib boldı. Andın soñgra hergiz anı körmediler. Ebu'l-Ḥüseyn-i Derrāc ve[4] Fūṭī ḥikāyet ḳılıpdurlar. Ve Derrāc dipdür ki : ما رأيت احسن من ذلك اليوم Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Cellāʾ dipdür ki maġribde[5] ikki ᶜaceb nime kördüm: Biri Ḳayrevān cāmiᶜide birev irdi kim ṣaflar arasıda yörüp suʾāl ḳılur irdi ve dir irdi kim : ايها الناس كنت رجلا صوفيًا فضعفت[6] Yana ikki pīr kördüm, biriniñg atı Zureyḳ ve biriniñg Cebele. Ve her ḳaysınıñg mürīdleri[7] bar irdi. Bir kün Cebele, Zureyḳ ziyāretiġa bardı aṣḥābı bile. Zureyḳ mürīdleridin biri *Ḳurʾān* oḳuydur irdi. Cebele aṣḥābıdın birige[8] ol nevᶜ vaḳt ḫoş boldı kim feryād ḳılıp cān birdi ve anı defn ḳıldılar. Yana bir kün Cebele yana Zureyḳ ḳaşıġa kildi ve didi:[9] Ol yārıñg ḳayandur ki *Ḳurʾān* oḳuydur irdi? Anı tilediler, *Ḳurʾān* oḳudı. Cebele bir āh bile feryād ḳıldı kim oḳuġuçı[10] āḫır boldı. Cebele didi kim: واحد بواحدٍ والبادى أظلم

§ 242 Ebū Bekr es-Sūsī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Atı Muḥammed-i İbrāhīm es-Sūsī eṣ-Ṣūfī'dür.[11] Şām'da Remle şehride bolur irdi. Şeyḫ ᶜAmū ve Aḥmed-i Kūfānī anı körüp irdi-

dervīş köşk tübide turuptur añga | tekrārıġa :$Ü_{10}$ tekrārge : $Ü_{10}$ tekrārige || 26 ḳoyı b.: $Ü_{11}$ ḳopup b., L_{10} ḳoptı ve b. | vaḳtı ... bolup : $L_{10\text{-}11}$ vaḳt ḫoş boluptur | ve feryād
P_{57b} ḳıldı: P'de yok, $Ü_{12}$ ve ... ḳılıp || 27 çün : L'de yok ||
R_{85b} 1 didi kim: $Ü_{15}$ didim ki || 2 nisi ... bar: L_{14} nime kālā vü diremdin ki bar
$Ü_{99b}$ || 3 ḳoydı ... Derrāc : P'de yok | hergiz anı : $Ü_{I}$ anı hergiz || 4 dipdür : $L_{2\text{-}3}$
L_{155} diptür || 5 ᶜaceb nime k. : $Ü_3$ L_3 nime ᶜaceb k. | ve dir irdi: Ü'de yok || 6 ikki p.: $Ü_5$ ikkini p. || 8 yana : P'de yok | didi : $L_{8\text{-}9}$ didi ki || 11 Aḥmed-i K. : L_{12} Vā-

ler. Üç yüz yitmiş altıda Dımışḳ'da dünyādın [12] ötti. Şeyḫu'l-islām dip-
dür ki ol bir kiçe didi kim biziñ üçün bir kişi tapıñ ki nime oḳusun. Tilep
tapmadılar. Şeyḫ [13] mubālaġa ḳılur irdi. Birev didi ki hīç ḫ^{v}ānende |
$Ü_{100a}$ tapmay-biz ve ṭaybet bile didi ki bu yaḳında bir muṭrib yigit bar, diseñiz
L_{156} anı kiltüreli! Şeyḫ | [14] ruḫṣat birdi, barıp kiltürdiler. Ve muṭribniñ özge
ḥālı bar irdi, oḳudı kim : القوم اخوان صدق بينهم نسب İlge ʿaẓīm eşer ḳıldı[15]
ve Şeyḫ'ḳa ġarīb şūrī vāḳiʿ boldı. Çün fāriġ boldılar semāʿdın, muṭribḳa
ḳaẕf vāḳiʿ boldı ve Şeyḫ'niñ seccādesi üstide ḳay [16] ḳılıp yıḳıldı. Şeyḫ didi
kim hīç nime dimeñ ve seccādeġa anı çırmap tarḳañ! Andaḳ ḳıldılar.
Tañlası muṭrib uyġanıp [17] öz ḥālın bilmes irdi. Didi ki min ni yirde-min ve
bu ni ḥāldur? Ötken ḥālıdın ḫaber birdiler ki ni vāḳiʿ bolup irdi. [18] Añga ḥāl
müteġayyir boldı ve sāzını uşattı ve tevbe ḳılıp muraḳḳaʿ kiydi ve Şeyḫ
ḫıdmetini ihtiyār ḳıldı. Ve andaḳ muʿāmelet ve ʿibādet añga [19] dest birdi
kim Şeyḫ'din soñgra anı ḫānḳāhda Şeyḫ ornıġa olturttılar. Şeyḫu'l-islām di-
di kim anıñ atı Muḥammed-i Ṭaberānī irdi. [20] Min anıñ oġlın körüp ir-
dim, Herī'ge kilip irdi, Şeyḫ ʿAmū ḫānḳāhıġa. Be-ġāyet ẓarīf yigit irdi. Ve
Muḥammed-i Ṭaberānī ḳarıp [21] irdi. Meşāyıḫ añga kilip ol oḳuġan beytni
sorar irdiler. Ve anıñ yādıda ol mıṣrāʿdın artuḳ yoḳ irdi. Ammā min [22] ol
ebyātnı tapıp-min ve budur:

نظم

القوم اخوان صدق بينهم نسب — من المودة لم يعدل به سبب
$Ü_{100b}$ تواضعوا درة الصهبآء بينهم — وأوجبوا الرضيع الكاس ما يجب [23]
ولا يحفظون على السكران راتهم — ولايريبك من أخلاقهم ريب

P_{58a} F_{81b} Şeyḫu'l-islām dipdür ki | Ẕu'n-nūn-i [24] Mıṣrī ve Şiblī ve Ḫarrāz ve Nūrī ve
Derrāc barça semāʿda bardılar, ni *Ḳurʾān* semāʿıda ve ni anıñ ġayrı. Alar-
dın üç ten üç kün [25] tirildi ve üç kündin soñgra ötti. Ve alardın başḳa
L_{157} hem meşāyıḫdın köpi bu ḥālda | öttiler. Zürāre b. Ebī Evfā, Baṣra ḳāḍī-
[26] si, miḥrābda irdi. Birev bu āyetni oḳudı kim : فاذا نقر فى الناقور الآية

ḥid-i K. | üç yüz yitmiş altıda: L_{12} üç yüz altmış altıda, (Nef. üç yüz seksen altı)
$Ü_{100a}$ | Dımışḳ'da: L'de yok ‖ 12 dipdür : L_{13} diptür | didi kim : L_{13} didi ‖ 13 t. biz : $Ü_1$
L_{156} t. miz ‖ 14 ilge : $Ü_4$ ḫalḳge ‖ 15 ġarīb şūrī : $Ü_4$ ġ. şūrişī, L_2 ʿaẓīm ş. | çün ... boldı : F
ve L'de yok | seccādesi ü. : $Ü_6$ seccāde ü. ‖ 16 didi kim : F_{19} didi ki, $Ü_6$ didi ‖ 18 ş.
ḫıdmetini : F_{22} ş. ḫıdmetin | añga : Ü'de yok ‖ 19 anı : Ü'de yok | olturttılar : $Ü_{12}$
otḳurdılar ‖ 20 ʿAmū ḫānḳāhıġa : $Ü_{14}$ ʿAmū ḫānḳāhıġa bardılar ‖ 21 s. irdiler :
$Ü_{100b}$ F_{25} sorarlar irdi | min: L'de yok ‖ 25 üç ... ötti: $Ü_5$ üç kün ötkendin soñgra ötti,

Ol feryād ḳılıp yıḳıldı ve bardı. *Keşfü'l-maḥcūb* kitābı- [27] nıñg ṣāḥibi dipdür kim min muᶜāyene kördüm ki Āẕerbaycān taġları arasıda bir
R_{86a} dervīş bu ḳavmnıñg baᶜżı ebyātın oḳur irdi, [1] nāgāh yıḳıldı ve āḫır boldı.

§ 243 Ebū Bekr-i Şukeyr ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Şeyḫu'l-islām didi ki ol Nīşābūr'da büzürg irdi ve vaḳt iyesi ve [2] Sehl-i Ṣuᶜlūkī'niñg ḳarābeti. Bir kün Sehl-i Ṣuᶜlūkī añga didi kim niçük mañga kilmes-sin? Ol didi ki kilsem, istiġnā ve tekebbür ḳılur-sin. [3] Bu cihetdin ki min dervīş ü müflis-min, miniñg üçün ḳopmas-sin. Ol didi ki sin kil, min taᶜẓīm ḳılay! Bir kün anıñg öyige bardı. [4] Ol taᶜẓīm üçün ḳoptı, ammā çıḳḳanda ḳopmadı. Ebū Bekr yandı ve bu ikki beytni oḳudı ki:

نظم

انی وان کنت ذا عیالٍ   قلیل مالٍ کثیر دینٍ

[5] لمستعف برزق ربی   حوایجی بینه وبینی

Ve yana hergiz anıñg öyige barmadı. |

$Ü_{101a}$ § 244 Ebū Bekr-i Cevzaḳī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Ḳabrı Nesā'dadur.[6] Ol dipdür ki bir kün bādiyede aġzım susuzlıḳdın ḳurup irdi ve ṭāḳatsız bolup irdim. Bir yigitni kördüm, [7] selām didim. Cevāb aldı ve didi ay şeyḫ, ḥālıñg nidür? Didim ki susız-min ve köñglüm tāzeġına ḫıyār tiler ki boġzumnı ölütkey-[8] min. Ol yigit didi ki kir daġı üz! Şeyḫ dipdür ki miniñg ol yigit sözige īmānım bar irdi. Baḳtım ir-sem, pālīzī kördüm ki tola [9] ḳavun ve bādreng ve ḫıyār irdi. Andın üzüp
L_{158} ᶜaṭeşimga | teskīn birdim.

§ 245 Ebū Bekr-i Rāzī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Müteverriᶜ ve müctehid kişi irmiş. [10] Dipdürler ki meşāyıḫ arasıda kişi andın giryānraḳ yoḳ irkendür. Her mürīd ve mübtedī ki anı körse irkendür, ᶜibādeti [11] keṣreti ve semāᶜda bī-ṣabrlıġı ve ḥarḳatı-

F_{81b} L_{15} üç kündin ötti | meşāyıḫdın k. : F_2 meşāyıḫnıñg k. || 27 muᶜāyene ... ki : L'de yok |
L_{157} Ā. taġları : $Ü_9$ Ā. taḳları | ebyātın o. : $Ü_{10}$ ebyātı o. | o. irdi: L_3 o. irdi kim ||
R_{86a} 2 Sehl ... kün: F'de yok || 5 anıñg : Ü'de yok || 6 bir ... bādiyede : L_{11} bādiyede
$Ü_{101a}$ bir kün | susuzlıḳdın : F_9 $Ü_2$ susızlıḳdın, L_{11} susızlıġdın || 7 c. aldı : $Ü_4$ c. birdi |
b. ölütkey : L_{13} b. öl itkey || 8 ol .. sözige : L_{14} ol sözige | b. irsem : $Ü_7$ L_{15} b. irse
L_{158} | kördüm ki: $Ü_7$ kördüm || 9 ḳ. ve bādreng : $Ü_7$ ḳ. bile bādreng | k. irmiş : L_1 k. irdi ||
P_{58a} 10 arasıda ... yoḳ : $Ü_{9-10}$ arasıda andın giryānraḳ kişi yoḳ | andın g. : P_{15} an-daḳ g. | her ... irkendür : Ü'de yok || 11 giriftārı b. : $Ü_{11}$ giriftār b. | Mekke'ge b. :

dın, anıñg giriftārı bolur irkendür. İşiniñg ibtidāsıda Mekke'ge bardı ve ṣūfiyye meşāyıḫga [12] müşerref boldı. Ve bir yıl mücāvir boldı. Ol dipdür ki Mekke'de iḫlāṣdın vaḳtım düşvār boldı, Yemen'ġa bardım. Mañga bir direm fütūḥ [13] yitişti, tiledim ki bir köñglek alġay-min ki asru yalañg irdim. Çün Mekke'ge yana bardım, ol diremni bir yirde defn ḳıldım ve añga bir ʿalāmet [14]ḳoydum ve Mekke'ge kirdim. Çün ṭavāfdın fāriġ boldum, Şeyḫ Ebū ʿAmr-i Zeccācī'din bir mesʾele sordum. Didi ki evvel barġıl ve ol direm[15] ki
Ü$_{101b}$ defn ḳılıp-sin, özüñgge ṣarf ḳıl! Bardım ve ol digen dik ḳıldım. | Andın soñgra kildim, Şeyḫ ol mesʾelege cevāb birdi.

§ **246** Ebū Bekr-i Müfīd ḳaddesa'llāhu [16] taʿālā sırrehu

Atı Muḥammed b. Aḥmed b. İbrāhīm'dür. İmām ve büzürg irdi, Cercerābād şehridindür. Cüneyd bile Yūsuf b. el-Ḥüseyn'ni körüp [17] irdi ve Ebū ʿOsmān-i Ḥīrī bile ṣoḥbet tutuptur. Üç yüz altmış törtte dünyādın ötti, ʿömri uzaḳḳa tarttı. Şeyḫ ʿAmū anı körüp [18] irdi. Anıñg taṣnīfi bir kitābdur. Anda kiltürüpdür ki Ebū Saʿīd-i Ḫarrāz'dın ʿālemdin öter çaġda sordılar ki ni ārzūñg bar? Didi kim [19] ḥasretim bar ġafletḳa. Ve hem ol dipdür ki Yūsuf b. el-Ḥüseyn dipdür ki andaḳ bolup-min ki miniñg
L$_{159}$ sözümni Allāhu taʿālādın özge | kişi [20] işitmes. Şeyḫu'l-islām dipdür ki bu söz āḫırıda andaḳ bolur ki ol pīr dipdür.

P$_{58b}$ § **247** Ebū Bekr-i Ḳaṣrī ḳaddesa'llāhu | taʿālā sırrehu

[21] Hübeyre ḳasrıdın irdi, velī ve ġayb ehlini körer irdi. Şeyḫ Ebū ʿAbdi'llāh-i Ḫafīf dip- [22] dür ki bir kün Şeyḫ Ebū Bekr-i Ḳaṣrī mañga didi kim kil ṣaḥrāġa baralı! Barur irdük, bir ḳavmnı kördük ki bāzār tamıda nerd oynarlar [23] irdi. Şeyḫ Ebū Bekr barıp alar ḳaşıġa olturdı ve alar bile ilig oyunġa iltti. Ve min ḫacāletdin tirge batıp irdim ki bu nidür [24] ki ol ḳıladur. Āḫır tüşti ve barur irdük. Cemʿī şaṭrenc oynar irdiler, alar sarı barıp şaṭrenc bisāṭın alıp yırtıp yıġaçlarnı[25] her yan saçtı. Alardın ikki kişi añga
Ü$_{102a}$ bıçaġ tarttılar.| Ve ol didi ki bıçaġlarıñgıznı mañga biriñg kim yiyin! Alar ilig

Ü$_{11}$ L$_4$ Mekke'de b. || 13 yitişti : Ü$_{13}$ yitüşti | yana : F'de yok | yirdi : L$_7$ yirge ||
Ü$_{101b}$ 14 boldum : Ü'de yok || 15 özüñgge : Ü$_{17}$ özüñge | ḳıldım : L'de yok | a. soñgra : Ü$_1$ a. soñg | Şeyḫ ... mesʾelege : Ü$_1$ ol mesʿeleġe Şeyḫ || 16 şehridindür : Ü$_2$ şehrdindür | el-Ḥüseyn'ni k. :L$_{11}$ el-Ḥüseyn k. || 17 ṣ. tutuptur : Ü$_4$ ṣ. tutup || 18 kitābdur : L$_{13}$ kitābdadur | kiltürüpdür : P$_{23}$ Ü$_5$ L$_{13}$ kiltürüptür, F$_{20}$ kiltürüp | didi kim : Ü$_7$ L$_{14}$ d. ki || 19 Yūsuf ... dipdür ki : Ü'de yok || 21 velīkin ... irdi: Ü'de yok || 22
P$_{58b}$ L$_{159}$ kördük ki : P$_2$ kördük | n. oynarlar : Ü$_{13}$ n. oynaydurlar || 23 barıp : L'de yok | alar ḳaşıġa : L$_5$ a. ḳaşıda | oyunġa : P$_3$ Ü$_{14}$ oyınġa || 24 oynar i. : Ü$_{16}$ oynaydur

tarttılar, biz [26] öttük. Ve min bāṭınımda anıñg bile ḫuṣūmetde kim evvelğı ni ferāḥ-rūlıḳ idi ve soñggı nā-ḫoş iḥtisāb ni irdi? Añga maᶜlūm [27] boldı ve didi kim ol vaḳt ledünī naẓarı bile baḳar irdim, farḳ körmedim, soñgra ᶜilm naẓarı bile baḳtım, ḥükm kördüm.

R_{86b} F_{82a} § 248 Ebū Bekr-i Mevāzīnī [1] ḳaddesa'llāhu sırrehu | Mıṣr'da bolur irdi. Şeyḫ Sīrevānī'niñg üstādıdur. Ol dipdür ki İbn Ḫabbāz'dın işittim ki didi kim aḍḥā [2] ᶜıydıda Cemre yaḳınıda irdim. Bir dervīş kördüm, turup irdi ve iligide bir küze, yā rekve. Ve dir irdi kim : يا سيدى [3]تقرب الناس اليك بذ بابحهم وقرباناتهم ولست أملك الا نفسى فشهق شهقة ومات.

§ 249 Ebū Bekr-i Aşnānī ḳaddesa'llāhu sırrehu

L_{160} Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i [4] Ḫafīf dipdür ki | miniñg şāgirdlerimdin biri kilip didi ki Şeyḫ Ebū Bekr-i Aşnānī tamdın yıḳılıp ayağı sındı, dağı ötti. Ve ol bu nevᶜ [5] irkendür ki nev-cevānī kilip ḳavvāllıḳ ḳıladur irmiş. Ebū Bekr-i Aşnānī'ğa vaḳt ḫoş boluptur ve bī-ḫōd tamdın yıḳılıpdur ve ötüptür. [6] Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh anda barıp soruptur kim ḳavvāl ḳaysı beytni oḳudı ? Dipdürler ki bu ikki beytni :

بيت

ونف يذوب بدآئه [7] الموت دون بلآبه

ان عاش عاش منغصًا او مات مات بدآئه

$Ü_{102b}$ Bu ebyātnı işitkeç Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf tört kün özidin [8] ġāyib irdi. Ol ḳavvālnı uzattılar kim | yana bu iş tigresige ivrülme! Ebū Bekr'ni defn ḳıldılar ve ol bī-ḫaber irdi. Şeyḫu'l-islām [9] didi ki susuzğa āsāyiş nidedür, sudın özge? Bir dōst vefāsıda bir dōst bardı.

§ 250 Ebū Bekr-i Maġāzilī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu [10] Sīrevānī'niñg üstādıdur. Mıṣr'da bolur irdi. Ol dipdür ki tiler irdim ki Ebu'l-Ḥasan-i Müzeyyin'ni sınağay-min. İşikige barıp [11]

$Ü_{102a}$ i. | alıp : Ü'de yok || 25 añga: Ü'de yok | bıçağ: $Ü_{17}$ L_8 bıçaḳ | biriñg: $Ü_1$ biriñgiz || 26 min: Ü'de yok | ferāḥ-rūlıḳ i.: P_6L_{10} f. irdi, $Ü_2$ ferāḥ-rūlik i. || 27 n. bile : $Ü_4$ n. birle ||

R_{86b} F_{82a} 1 didi kim: F_1 $Ü_6$ d. ki || 4-5 tamdın bī-ḫōd: L'de yok || 5 ötüptür : L_1 ölüptür

L_{160} || 6 Ebū ᶜAbdi'llāh | L_2 ᶜAbdu'llāh || 7 Ebū ᶜAbdi'llāh : L_4 ᶜAbdu'llāh |

$Ü_{102b}$ tört ... özidin : L_4 özidin tört kün || 8 iş : L'de yok || 9 susuzğa : $Ü_2$ susızğa | bir dōst : L'de yok || 10 tiler i. : L_8 tiledim | 10-11 barıp ḳaḳtım : $Ü_5$ bardım || 11 s. iye-

ḳaḳtım ve didim ki : يا اهل الدار واسونى بشئى Ay serāy iyeleri, mañga bir nime bile müvāsā ḳılıñg! Ol kişisige ayttı kim añga bir nime bir kim ol [12] eger Tiñgri'ni tanısa irdi, mañga kilmes irdi, yaʿnī imtiḥānġa. Çün işittim, ḳoydum ve öttüm.

§ 251 E b ū B e k r - i Ḳ a ṭ ī ʿ ī ḳaddesa'llāhu sırrehu
Baġdād'nıñg[13] imāmı ve ḥāfıẓ irdi. Ḥadīsde ʿAbdu'llāh-i Aḥmed-i Ḥanbel'niñg şāgirdidür. Ve Cüneyd ḳuddise sırruhunı körüp irdi. Ol dipdür ki Cüneyd'din işittim ki [14] didi ki: يا من كل يوم هو فى شأن اجعل لى من بعض شأنك. Ay vāy ki her kün özge işte-sin, ni bolġay ki bir künni miniñg işimde ḳılġay- [15] sin. Ol Baġdād'da üç yüz altmış sikkizde Ẕü'l-ḥicce ayı dünyādın ötti.

§ 252 E b ū B e k r - i H e m e d ā n ī ḳaddesa'llāhu sırrehu |
L161 Şeyḫu'l-islām didi kim [16] Ḥüseyn-i Faḳīr didi kim Ebū Bekr-i Hemedānī didi kim dervīşlik üç nimedür : ترك الطمع والمنع والجمع İl nimesige ṭamaʿ ḳılmamaḳ, eger nime başıñga[17] kilse menʿ ḳılmamaḳ, her ni cemʿ ḳılmamaḳ. |

P59a § 253 E b ū B e k r - i K e f ş ī r ī ḳaddesa'llāhu sırrehu
Ü103a Kefşīr Şām'da bir kintdür. Ol dipdür ki | Benī İsrā'īl tīhide [18] barur irdim. Mañga perzede ötmek ve baġlī heves boldı. Fi'l-ḥāl baġlī satḳuçınıñg üni kildi tīhde ki ḳaşımġa kiltürdi. Şeyḫu'l-islām [19] dipdür ki bu kerāmāt imes ki Taṣavvuf ṭarīḳıda bī-ġāredür. Bir dervīş bādiyede susız boldı, altun ḳadeḥde savuḳ su allıda [20] ḥāżır ḳıldılar. Ol dervīş didi ki siniñg ʿizzetiñg ḥaḳḳı ki bu sudın içmegey- min, meger bir aʿrābī iligidin ki mini sīlī urġay ve su [21] birgey, yoḳ irse kerāmāt bile su kirekmes. Ġurūr ḫavfıdın munı didi. Ve didi ḳādir-sin añga kim miniñg cevfümde su īcād ḳılġay-sin,[22] yaʿnī ẓāhir kerāmāt mekrdin eymen bolmaġay. Şeyḫu'l-

leri : L_9 s. igeleri | bile : F'de yok | m. ḳılıñg : $Ü_6$ m. ḳılıñgız || 12 eger : Ü'de yok | Ebū ... Ḳaṭīʿī: F_{12} $Ü_8$ L_{11} Ebū ... Hemedānī || 13 ʿAbdu'llāh : Ü'de yok | şāgirdidür : $Ü_9$ şāgirdi | o. dipdür : L_{12} o. diptür || 14 didi ki: L_{13} didi | her k. : $Ü_{11}$ bir k. | b. künni: F_{14} b. kün | işimde : F_{14} işimni || 15 Ẕ. ayı : F_{14} $Ü_{13}$ L_{15} Ẕ. ayıda | ötti : Ü'de yok | Ebū Bekr-i Hemedānī : R ve P'de yok || 16 nime b.: F_{15} bir ni-
L161 me başıñga || 17 m. ḳılmamaḳ : $Ü_{16}$ m. ḳılmaḳ | Ebū ... Kefşīrī : L_3 Ebū ... Kehşīrī ||
Ü103a 18 ötmek : L4 ö. itmek | baġlī : $Ü_2$ L_4 baḳlī | ḳaşımġa k. : L_5 ḳaşımda k. || 19 dipdür ... kerāmet : L_5 diptür kerāmet | bādiyede : L_6 bādiye | susız : F_{18} L_6 susuz | savuḳ : F_{18} L_6 savuġ | allıda : F_{19} allıġa || 20 dervīş : L'de yok | s. ʿizzetiñg : F_{19} s. ʿiz-
P59a zeti || 22 kerāmāt : $Ü_8$ kerāmātıdın | mekrdin : L_{10} mekridin | e. bolmaġay : P_6

islām dipdür ki ḥaḳīḳat kerāmāt bile dürüst bolmas kim ḥaḳīḳat ḫōd kerāmātdur ve kerāmāt [23] zühhād bile abdālġa bolġay.

§ 254 Ebū Bekr-i Dāvūd-i Dīneverī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Şām'da bolur irdi, İbn Cellā bile ṣoḥbet tutupdur. Ol dipdür ki miᶜde [24] ṭaᶜām maḥalıdur; eger anda ḥelāl ṭaᶜām salsañg, ṭāᶜat ḳuvveti tapḳay-sin ve eger şübhe bile bolsa, Ḥaḳ yolın sañga yapḳay ve eger ḥarām bolsa, [25] maᶜṣiyet zāyende bolġay. Dirler ki ol yüz yıl ᶜömr taptı ve üç yüz illigde Dīnever'de dünyādın ötti.

§ 255 Ebū ᶜAlī-i Rūdbārī ḳaddesa'llāhu [26] taᶜālā sırrehu |

L_{162} Törtünçi ṭabaḳadındur. Atı Aḥmed b. Muḥammed b. el-Ḳāsım el-Manṣūr. Vüzerānıñg rüʾesā-yi ebnāsıdındur ve nesebi Kesrī'ġa [27]
$Ü_{103b}$ yiter. Bir kün Cüneyd ḳuddise sırruhu mescid-i cāmiᶜde söz aytur irdi | ki anıñg közi mescid-i cāmiᶜġa tüşti, Cüneyd meclisiġa. Cüneyd birevge söz
R_{87a} eṣnāsıda [1] didi ki : اسمع يا هذا Ebū ᶜAlī sağındı ki añga didi, turdı ve ḳulaḳ saldı. Cüneyd kelāmı anıñg köñglide yir tuttı ve müʾeṣṣir tüşti; her nide [2] kim bar irdi, barıdın çıḳtı ve bu ḳavm ṭarīḳıġa iḳbāl körgüzdi. Ḥāfıẓ-i ḥadīṣ irdi ve ᶜālim ve faḳīh ve edīb ve ḳavm seyyidi. Ebū ᶜAbdi'llāh-i [3] Rūdbārī'niñg ḫālıdur. Şeyḫ Ebū ᶜAlī-i Kātib dir kim : ما رأيت أجمع لعلم الشريعة و الحقيقة من أبي علي رود باري رحمة الله تعالى.
F_{82b} [4] Ebū ᶜAlī-i Kātib her ḳaçan Ebū ᶜAlī-i Rūdbārī'ni | yād ḳılsa irdi, seyyidenā dir irdi. Şāgirdleriġa andın reşk kilür irdi. Añga [5] didiler, nidür bu ki anı özüñgniñg seyyidi dir- sin? Didi ol şerīᶜatdın ḥaḳīḳatḳa bardı ve biz ḥaḳīḳatdın şerīᶜatġa [6] kilür- biz. Şeyḫu'l-islām dipdür ki tā kişini tördin bosaġaġa iltmesler, bilmes ki ol kim bosaġadın törge barıpdur [7] kimdür. Asru savuġ bolġay ki nāzdın niyāzġa yibergeyler, niyāzdın nāzġa barur ve ṭahāretdin namāzġa. Ebū ᶜAlī-i Rūdbārī [8] Baġdād'da Cüneyd ve Nūrī ve Ebū Ḥamza ve Mesūḥī ve alar bile kim alar ṭabaḳasıda irdiler, ṣoḥbet tutup irdi ve Şām'da Ebū ᶜAbdi'llāh-i Cellā [9] bile. Özi Baġdād'lıġdur, ammā

L_{162} e. bolġay, $Ü_9$ eymen-min || 26 rüʾesā-yi ebnāsıdındur : $Ü_{16}$ L_1 rüstāsı e. || 27 mescid-i cāmiᶜde: L_2 cāmiᶜ mescidde | mescid-i cāmiᶜġa : L_{2-3} mescidḳa ||
R_{87a} $Ü_{103b}$ 1 didi ki: $Ü_2$ birevge d. | ḳulaḳ : F_{27} ḳulaġ | 1-2 her nide kim: L_4 her nidin ki || 2 b. irdi: F_{27} $Ü_4$ L_4 b. idi | ḳavm seyyidi: $Ü_5$ ḳavmġa seyyid | 4-5 Ebū ᶜAlī ... bu ki: Ü'de yok || 5 özüñgniñg : F_2 özüñgnüñg | ḥaḳīḳatḳa b.: L_9 ṭarīḳatḳa b. | şerīᶜatġa
F_{82b} : F_2 L_{10} şerīᶜatḳa || 6 bilmes ki: $Ü_9$ b. kim | barıpdur : L_{11} barıptur || 7 yibergeyler : $Ü_{10}$ yitergeyler || 8 ṣ. tutup irdi: $Ü_{12}$ ṣ. tutuptur || 9 Baġdād'lıġdur : $Ü_{13}$ Baġ-

Mıṣr'da muḳīm boldı ve Mıṣrīler ve ol yirniṅg ṣūfīleriniṅg şeyḫidür. Ve Taṣavvuf ehliniṅg şuʿarā- [10] sıdındur. Nezʿ vaḳtıda dipdür kim:

شعر

L163 وحقك لا | نظرت الى سواكا   بعين مسودة حتى أراكا

Üç yüz yigirmi birde dünyādın [11] ötti. Ve hem ol dipdür ki :

نظم

Ü104a من لم يكن بك | فانيًا عن حظه   وعن الهوى والانس بالأحباب

او يتمسه صبابة جمعت له   [12] ما كان متفرقًا من الأسباب

فكان بين المراتب قائم   لمنازل حظه أو جزيل ثواب

Şeyḫu'l-islām didi maṅga bu şiʿrde [13] aṅga ḥaseddür ki hīç kişige söz yiri ḳoymaydur ve barçanı aytıpdur. Ve hem ol dipdür ki : أضيق السجون

P59b معاشرة [14] الاصنداد . Ve hem | ol dipdür kim:

بيت

فضل المقال على الفعال منقصة   وفضل الفعال على المقال مكرمة

Ve hem ol dipdür ki : علامة [15] اعراض الله عن العبدان يشغله بملا بنفعه Ve hem ol dipdür ki: مالم تخرج من كليتك لم تدخل فى حد المحبة

§ 256 Ebū ʿAlī es-S̱aḳafī ḳaddesa'llāhu [16] taʿālā sırrehu Törtünçi ṭabaḳadındur. Atı Muḥammed b. ʿAbdi'l-vahhāb'dur. Ebū Ḥafṣ-i Ḥaddād ve Ḥamdūn-i Ḳaṣṣār'nı körüp irdi. Ve Nīşābūr'da [17] imām ve muḳaddem irdi ve ekṡer şerʿī ʿilmde māhir. Barçanı ḳoydı ve Taṣavvuf ʿilmiġa meşġūl boldı. Ve Ebū ʿOs̱mān-i Ḥīrī anı medḥ ḳılıpdur ki: [18] وكان أحسن المشايخ كلامًا فى عيوب النفس وآفات الاعمال Üç yüz yigirmi sikkizde dünyādın ötti. Ol dipdür ki : العلم بالله حيوة [19] القلب من الجهل ونور العين من الظلمة . Hem ol dipdür ki kim ki uluġlar bile ṣoḥbet tutḳay ve ebed ṭarīḳın mer'ī tutmaġay, aṅga [20] alarnıṅg ṣoḥbetiniṅg

dādlıḳdur | Mıṣrīler ... şeyḫidür : L_{14} Mıṣrlarnıṅg şeyḫidür || 10 üç ... birde : Ü 15-16 üç yüz yigirme birde, L_{I} üç yüz yigirmede || 11 ötti : $Ü_{16}$ ötüptür || 13 dipdür ki : L_{5} diptür kim || 14 dipdür ki: L_{6-7} diptür kim | 14-15 ve hem ... المحبة Ü'de yok || 17 anı ... ḳılıpdur : $Ü_{11}$ andın naḳl ḳılıpdur || 18 yigirmi s. : $Ü_{12}$ L_{12} yigirme s. | dipdür ki : F_{14} $Ü_{12}$ dipdür kim || 19 dipdür ... uluġlar : L_{13} diptür

L163 Ü104a

fāyidesi ve nażarınıñg bereketi ḥarām bolġay ve alarnıñg nūrıdın anda hīç nime peydā bolmaġay.[21] Andın sordılar ki kimniñg maᶜāşı şaᶜbraḳ ve
$Ü_{104b}$ L_{164} nā-ḫoşraḳ ? | Didi anıñg ki nā-ümīd bile zīst ḳılġay. | Şeyḫu'l-islām didi nevmīdlıġ-[22] nıñg küfr sarı işiki bar. Ve Tiñgri taᶜālādın nevmīdlıḳ küfrdür. لا ييأس من روح الله الا القوم الكافرون ولا تقنطوا من[23] رحمة الله Meclis eşnāsıda köp aytur irmiş ki ay barçanı hīçke satḳan ve hīçni barçaġa satḳun alġan!

§ 257 Ebū ᶜAlī[24] el-Kātib el-Mıṣrī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Törtünçi ṭabaḳadındur. Mıṣr'nıñg meşāyıḫ-ı kibārıdın. Ebū Bekr-i Mıṣrī ve Ebū ᶜAlī-i Rūdbārī[25] bile ṣoḥbet tutuptur. Ebū ᶜAlī-i Meştūlī'niñg pīridür. Ebū ᶜOsmān-i Maġribī ḳuddise sırrıhu anı büzürg tutuptur ve Rūdbārī'din anı uluġraḳ[26] dipdürler. Ol dipdür ki her ḳaçan mañga bir nime müşkil bolsa irdi, Muṣṭafā ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellemni vāḳiᶜada körer irdim[27] ve ᶜarż ḳılur irdim ve ḥal bolur irdi. Ol dipdür ki Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālā buyurupdur kim : وصل الينا من صبر علينا
$R_{87}b$ [1] Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım-i Naṣrābādī ḳuddise sırruhu dipdür kim Ebū ᶜAlī-i Kātib'din sordılar ki faḳr bile ġınādın ḳaysı birige māyilraḳ- sin? Didi [2] añga kim derecesi ve mertebesi biyikrekdür. Ve bu ikki beytni oḳudı kim:

نظم

ولست بنظار الا جانب الغنى   اذا كانت العلياء فى جانب الفقر
[3]وانى لصبار على ما ينوبنى   وحسبك أن الله اثنى على الصبر

§ 258 Ebū ᶜAlī-i Meştūlī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Atı Ḥasan b. ᶜAlī b. Mūsā'dur. Ebū ᶜAlī-i[4] Kātib ve Ebū
L_{165} Yaᶜḳūb-i Sūsī ḳuddise sırruhumānıñg şāgirdidür. Meştūl bir | kintdür,
$Ü_{105a}$ Mıṣr'nıñg üç yıġaçlıġıda. | Ve anda üç yüz ḳırḳda[5] dünyādın ötüptür. Anı Ḥażret-i Resūl ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellem dervīşler işiniñg kiyāfeti-

kim ki u. || 20 anda : L_{15} añga || 21 nā-ümīd b. : L_1 nā-ümīdlik b. | nevmīd
$Ü_{104b}L_{164}$ lıġnıñg : $Ü_1$ nā-ümīdlıġnıñg || 22 nevmīdlıḳ : F_{18} L_2 nevmīdlıġ || 23 hīçke : $Ü_3$ hīçġa |
P_{59b} s. alġan:$Ü_4$ s. alġay || 24 meşāyıḫ-ı kibārıdın : P_{11} meşāyıḫ k., L_5 meşāyıḫı kibārıdındur || 25 anı : Ü'de yok || 26 dipdür k. : L_7 didi ki. || 27 o. dipdür : L_9 ve hem ol dipdür | buyurupdur kim: $Ü_{10}$ buyuruptur ki ||

R_{87b} 1 d. kim: F_{23} $Ü_{11}$ L_{10} d. ki || 2 kim: F'de yok || 4 Ebū Yaᶜḳūb-i Sūsī : L_{15}
L_{165} Ebū ᶜAlī Yaᶜḳūb-i Sūsī || 5 m. ḳılıpdur : L_2 m. ḳılıpturlar || 7 Ebū Yaᶜḳūb-i Sūsī :

ġa muḳarrer ḳılıpdur. Bu ṭāyife dāyim anıñg ḫıdmetiġa yiter- [6] ler irmiş ol Ḥażret'niñg emri bile ve barça bu işleri kifāyet bolur irmiş. Şeyḫu'l-islām dipdür ki Ebū ᶜAlī-i Meştūlī Baṣra'ġa bardı, [7] Şeyḫ Ebū Yaᶜḳūb-i Sūsī
F_{83a} ziyāretiġa. Anı sordı, birev öyin nişān I birdi ve didi kim anı körseñg sañga digüsidür kim bar ve kirdārıñg [8] tigreside ivrül ! Meştūlī, Sūsī'niñg işikin ḳaḳtı. Ol didi kirgil! Didi kil oltur ! Olturdı. Didi min sañga dimes-[9] min ki kirdārıñg tigresige ivrül, yaᶜnī bu iş barça kirdār imes, bir nime bardur kirdārdın uluḳ.

§ 259 Ebū ᶜAlī-i Rāzī ḳaddesa' [10] llāhu taᶜālā sırrehu

Şeyḫu'l-islām dipdür ki ol didi ki: اذا رأيت الله عز وجل يوحشك من خلقه فأعلم أنه يريد أن يونسك بنفسه. [11] Yaᶜnī ḳaçan körseñg ki Ḥaḳ sub- ḥānehu ve taᶜālā ḫalḳdın vaḥşet birdi, andaḳ ki ḥāżırdın asaylamas-sin ve
P_{60a} ġāyibni tilemes-sin, [12] bil ki irādesi I oldur ki sañga özi bile üns ü ārām birgey.

§ 260 Ebū ᶜAlī-i Ḫayrān ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Atı Ḥasan b. Ṣāliḥ b. Ḫayrān'dur. [13] Faḳīh idi, Şāfiᶜī. Cemᶜ ḳılıp irdi fıḳh u vereᶜ ortasıda. Añga teklīf ḳıldılar ki Ḳāḍiyyü'l-ḳuḍāt bolġay. Ḳabūl ḳılmadı. Dirler ki Muḳtedir Bi'llāh [14] ḫalīfeniñg vezīri ᶜAlī b
L_{166} $Ü_{105b}$ I ᶜĪsā kişi yiberdi kim Şeyḫ Ebū ᶜAlī-i Ḫayrān'nı kiltürgey, tā ḳażānı I añga ᶜarż ḳılġaylar. Şeyḫ işitti ve yaşundı. [15] Niçe kişini müvekkil ḳıldılar ki çün suġa muḥtāc bolsa, çıḳḳay, alıp iltkeyler. On kündin artuḳ çıḳmadı. Vezīrġa bu ḫaber yitişti, didi : [16] Ḳoyuñg, bizge maḳṣūd ol irdi ki ḫalḳ bilgeyler ki biziñg mülkde andaḳ kişi bar kim şarḳdın ġarbġaça mülk ḳażāsın añga bir- seler, [17] ol ḳabūl ḳılmas irmiş. Ol dipdür ki : اذا استند الرجل نام عقله

§ 261 Ebū ᶜAlī-i Sīrcānī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Dipdürler ki añga müsāfirī [18] yitişti, bir igne üçün anı yitmiş ḳatla bāzārġa yiberdi ki mundın yaḫşıraḳ kirek. Ol ḳarılıġ ve żaᶜf

$Ü_{105a}$ F_{29} L_5 Ebū ᶜAlī-i Sūsī ‖ 8 tigreside i.: $Ü_6$ tigresige i., L_6 tigre öyrül I didi kirgil :
F_{83a} L_7 kirgil I 8-9 Meştūl ī ... ivrül : F'de yok ‖ n. bardur : P $_{23}$ n. bardur ki, F $_1$ L_8 n. bar I uluḳ : F_2 $Ü_9$ L_9 uluġ ‖ 10 dipdür : L_9 diptür I didi ki: L_{10} d. kim ‖ 11 ġāyibni : L_{12} riᶜāyetni ‖ 12 sañga ... birgey : L_{12} sañga ārām birgey ‖ 13 idi:Ü'de yok I faḳīh ... Şāfiᶜī : $Ü_{15}$ faḳīh Şāfiᶜī fıḳhın ‖ 14 Ebū ᶜAlī-i Ḫayrān'nı k.: $Ü_{17}$ Ebū
$Ü_{105b}$ L_{166} ᶜAlī'ni k. I yaşundı : $Ü_1$ yaşurdı ‖ 15 kişini : $Ü_1$ kişi I ḳıldılar ki : L_2 ḳıldılar I alıp i. : L_3 iltip i. I yitişti : $Ü_3$ yitüşti ‖ 16 añga birseler : $Ü_5$ birgeyler ‖ 17 ol ḳ. : F_8 $Ü_5$ L_5 ḳabūl I dipdür ki : L_6 diptür kim I müsāfirī : L_{6-7} bir müsāfiri ‖ 18 yitişti : $Ü_7$ yitüşti I kirek : Ü'de yok I ḳarılıġ : $Ü_8$ L_8 ḳarılıḳ ‖ 19 ḳ. soñgra : L_9 ḳ. soñgra ᶜāciz bo-

ve büzürglüki bile barur [19] irdi ve yana bir alıp kilür irdi. Yitmiş ḳatladın soñgra bir sūzengerni alıp kildi kim niçük kim ol tilegey, ser-encām ḳılġay. Ol [20] müsāfir didi kim diriġ kim yarım ḫādimdin artuḳ imes irmiş-sin; eger yasaġuçını kiltürmeseñg irdi, yitti yüz ḳatla sini [21] yibergüm irdi.

§ 262 ᶜAbdu'llāh b. Muḥammed el-maᶜrūf bi'l-Murtaᶜiş ḳuddise sırruhu

Törtünçi ṭabaḳadındur. Nīşābūrlıḳ. Künyeti Ebū Muḥammed. Ḫīre maḥallesidin. Baġdād- [22] da bolur irdi. ᶜIrāḳ meşāyıḫınıñg yegānesidür, eʾimmesidin. Ebū Ḥafṣ-i Ḥaddād aṣḥābıdındur. Ve Cüneyd ḳuddise sırruhunı körüp[23] irdi. Dipdürler ki Baġdād'nıñg ᶜacāyibi
Ü106a L167 üç nimedür: Şiblī'niñg zaᶜḳası ve Murtaᶜiş'niñg | nüktesi | ve Ḫuldī'niñg ḥikāyātı. Murtaᶜiş Baġdād'da[24] Şūnīziyye mescidide üç yüz yigirmi sikkizde dünyādın ötti, yā yigirmi üçde. Ebū Ḥafṣ añga seyāḥat buyurup irdi. Her yıl [25] miñg yıġaç sefer ḳılur irdi, ayaġ ve baş yalañg. Ve hīç şehrde on kündin artuḳ turmas irdi, gāh bolġay idi ki [26] üç kündin artuḳ bolmaġay irdi. İbrāhīm b.Müvellid dir kim Murtaᶜiş Raḳḳa'ġa kildi. İbrāhīm-i Ḳaṣṣār anıñg üçün bir ṭabaḳ nān [27] ve üzüm yiberdi. Murtaᶜiş'niñg bir meyzeri bar irdi ve
R88a pōstīni. Meyzerni īzār ḳıldı ve pōstīnni sattı ve bir ṭabaḳ nān ve üzüm [1] alıp İbrāhīm-i Ḳaṣṣār'ġa yiberdi. Ve didi ki nān ve üzümge nān ve üzüm; eger siniñg Tiñgri taᶜālā bile bir ḥālıñg bar, taşḳarı çıḳ. İbrāhīm [2] bizge ayttı kim tā mundadur, anıñg bile sözleşmeñg ve añga selām ḳılmañg! Ol uzun müddet Raḳḳa'da iḳāmet ḳıldı. Bir kün añga yittim.[3] Didim yā Ebā Muḥammed, munça ḫᵛārlıḳ kim sañga yitişti, henüz munda-sin? Didi mininñg bu yirde munça iḳāmetimġa sebeb uşbu irdi, yoḳ [4] irse min özge şehrlerde munça iḳāmet ḳılmas irdim. Murtaᶜiş dipdür ki hergiz özümni ḫavāṣ bāṭını bile körmedim, tā ᶜavām ẓāhiri [5] bile körmedim. Andın sordılar ki Taṣavvuf nidür? Didi kim eşkāl ve telbīs ve kitmān. Hem andın sordılar kim : أى الاعمال أفضل. Didi : رؤية [6] فضل الله Ve bu beytni oḳudı kim : |

P60a lup | n. kim : F10 Ü9 L9 niçük || 20 diriġ kim : P'de yok | kiltürmeseñg irdi: Ü12 kiltürmes idiñg || 21 yibergüm i. : L11 yibergümdür i. || 22 yegānesidür : Ü15 yegāne-
Ü106a L167 sidindür || 23 dipdürler : Ü1 L15 diptürler | Ḫuldī'niñg ḥ : Ḫuldī ḥ. || 24 yigirmi s. : L1 yigirme s. | üç ... ötti : Ü1-2 dünyādın üç yüz yigirme sikkizde ötti | yigirmi ü. : Ü2 yigirme ü. || 25 yıġaç : Ü'de yok | b. idi : L4 b. irdi || 26 üçün : L'de yok ||
R88a 2 a. kim : L9 a. ki | 3 Ebā Muḥammed : F21 L10 Ebā Aḥmed | yitişti : Ü12 yitüşti | munda-sin : Ü12 mundın-sin || 4 munça : R, P, Ü ve L'de yok | Murtaᶜiş d. : L12-13 andın Murtaᶜiş d. | ḫavāṣ bāṭını bile : F23 Ü15 L13 ḫavāṣ
L168 Ü106b bāṭında | 7 - 8 Nīşābūr ... büzürgleridindür : Ü3 Nīşābūrī büzürglerdindür

L168 Ü106b

بيت

ان المقادير اذا ساعدت الحقت العاجز بالجازم

Ve hem ol dipdür ki: أنضل الأرزاق تصحيح [7] العبودية وملازمة الخدمة على السنة

§ 263 ᶜAbdu'llāh b. Muḥammed-i Münāzil ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Törtünçi ṭabaḳadındur. Künyeti Ebū Muḥammed. Nīşābūr meşāyıḫı büzürgleri- [8] dindür. Ḥamdūn-i Ḳaṣṣār bile ṣoḥbet tutuptur ve bu ṭarīḳatnı andın alıpdur. Meşāyıḫdın biri dipdür ki min bu ḳavmdın bir [9] tamām kişi ve bir yarım kişi tanır-min. Yarım kişi Naṣrābādī ki hīç kimni
P60b yamanlıġ bile yād ḳılmaġay. Ve bir tamām kişi ᶜAbdu'llāh-i | Münāzil'dür
F83b kim hīç [10] kişini ḫōd yād ḳılmaġay. Hem ol dipdür kim her kim bu işke | zūr bile kirse, faẓīḥat bolġay ve żaᶜf bile kirse, ḳuvvet tapḳay, yaᶜnī niyāz ve ḥurmet. [11] Ve irādet bile kirmek kirek, yoḳ ki daᶜvā ve ḳuvvet bile. Ve hem ol dipdür: Hīç nime yoḳtur ol kişide kim kesb ẕülli ve suʾāl ẕülli ve red [12] ẕülli ṭaᶜmını tatmamış bolġay. Ve hem ol dipdür ki her kim nefsiġa lāzım tutsa bir nimeni kim anġa muḥtāc bolmaġay, żāyiᶜ ḳılġay öz aḥvālı- [13] dın bir nimeni kim anġa muḥtāc bolġay ve andın çāresi bolmaġay. Ve dipdür ki besdür bendedin tamām ᶜömride bir nefes ki riyā [14] vü şirkdin pāk bolġay. Herāyine ol nefes berekātı ᶜömrininġ āḫırıda anġa sirāyet ḳılġay.

§ 264 ᶜAbdu'llāh b. Ḥaddād-i Rāzī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

[15] Şeyḫu'l-islām dipdür ki ol dipdür ki her kim yigitlikde Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālā bendelıġıda emr ü nehīni fürū-güẕāşt ḳılsa, [16] ol
L169 | ḳarıġanda anı fürū-güẕāşt ḳılġaylar ve anġa yārlıġ ḳılmaġaylar.

§ 265 ᶜAbdu'llāh b. ᶜİṣām el-Maḳdisī ḳaddesa'llāhu sırrehu |

Ü107a Şeyḫu'l-islām dipdür ki[17] ol Ḥażret-i Muṣṭafā'nı ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellem tüşte kördi ve sordı kim yā Resūla'llāh, bu işninġ

|| 8 alıpdur : L_4 alıptur || 9 kişi : L_5 kişini | yarım kişi N.: $Ü_5$ kişi N. || 10 kişi : $Ü_6$ L_6 kişini | d. kim: F_{28} $Ü_6$ L_6 d. ki | bile ... żaᶜf : Ü'de yok | o. dipdür : $Ü_8$ o.
P60b dipdür ki, L_9 o. diptür ki || 12 tatmamış b. : P_3 $Ü_{10}$ L_9 tapmamış b. | 1. tutsa : $Ü_{10}$
F83b 1. bolsa | 12-13 bolmaġay ... muḥtāc : F ve Ü'de yok || 13 t. ᶜömride : $Ü_{12}$ t. ᶜömriġa || 14 anġa : P ve L'de yok | sirāyet : F_4 hidāyet || 15 ol dipdür ki : P ve Ü'de yok ||
L169 Ü107a 16 ol ḳ. : L_1 ol kişini ḳ. || 17 tüşte k. : $Ü_1$ tüşde k. | ḥ. ki : F_7 L_3 ḥ. kim || 18 Ḥ.

ḥaḳīḳatı ki biz anda- biz, nidür? Ol Ḥażret [18] didi kim Ḥaḳ taʿālādın uyalmaḳ kim ḫalḳ bile bolġanıñgda andın ḫālī bolġay-sin, yaʿnī kirek ki çün ẓāhiriñg ḫalḳ bile bolsa, bāṭınıñg Ḥaḳ bile bolġay [19] ve bāṭın bile hem ḫalḳ bile bolmaḳḳa Ḥaḳ'dın uyalġay-sin. Resūl ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem bu sözni ayttı ve ʿazīmet ḳıldı ve min eseriçe barıp didim [20] yā Resūla'llāh, bir nime efzūn ḳıl! Didi ḫalḳḳa baḫşāyiş vaḳtı ki Tiñgri bile bolġay-sin, yaʿnī ki bāṭın bile. Tiñgri bile [21] bolsañg, ẓāhir bile ḫalḳ bile bolġay-sin ve alar bile müvāsā ḳılġay-sin ve alarnıñg ḥuḳūḳın żāyiʿ ḳılmaġay-sin.

§ 266 [22] ʿAbdu'llāh-i Nebāzānī ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Şeyḫu'l-islām dipdür ki ol dipdür ki Muṣṭafā Ḥażret'in ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem tüşte kördüm [23] ve didim yā Resūla'llāh, ḳaysı ḳavm bile olturayın? Ol Ḥażret buyurdı kim ol ḳavm bile ki mihmānlıḳḳa barurlar, yaʿnī dervīşler; [24] yoḳ ol ḳavm bile ki ilni mihmānlıġḳa tilerler, yaʿnī tuvāngerler.

§ 267 Ebu'l-Ḫayr-i Tīnātī [25] ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Törtünçi ṭabaḳadındur. Atı Ḥammād-i Ḥabeşī. Ḳul irkendür. Tīnāt Mıṣr'nıñg kintleridindür. Zenbīl toḳur irmiş. [26] Kişi körmeydür ki niçük toḳur irdi. Anı ikki | iliglig hem körüptürler. Kişi bolmasa, arslan bile müvāneseti bolur irdi. | قيل له بلغنا أن السباع [27] تأنس بك قال نعم الكلاب يأنس بعضها ببعض، Anı arżnıñg zinhārı dipdürler. Öz vaḳtıda ḫalḳnıñg aḥvālıġa müşrif [1] irdi. Üç yüz ḳırḳ ve bir nimede dünyādın ötti. Añga köp āyāt u kerāmāt ẓāhir irdi. Ebū ʿAbdi'llāh-i Cellā ve Cüneyd ve alar [2] aḳrānı bile ṣoḥbet tutuptur. Ve tevekkül ṭarīḳıda yegāne irkendür. Ol dipdür ki her kim ʿilmin ẓāhir ḳılsa, mürāyīdür ve ḥālın ẓāhir

L_{170} $Ü_{107b}$ R_{88b}

taʿālādın : $Ü_3$ Ḥ. taʿālā | ḫ. bolġay-sin : F_8 ḫ. bolmaġay-sin || 19 bāṭın ... hem : F_8 bāṭınıñg, L_5 bāṭınıñg hem | uyalġay : Ü'de yok || 20 Tiñgri b. : L_8 Tiñgri taʿālā b. | 20-21 yaʿnī ... ḫalḳ : F_{10} ya'nī bāṭın bile Tiñgri bile bolġay-sin ẓāhir bile ḫalḳ ..., $Ü_8$ yaʿnī ki bāṭın bile Tiñgri bile bolġay-sin yaʿnī vaḳtī ki bāṭın bile Ḥaḳ ..., L_8, yaʿnī ki bāṭın bile Tiñgri bile bolġay-sin yaʿnī vaḳtī ki bāṭın bile Ḥaḳ bile bolsañg ẓāhir bile ḫalḳ... || 21 żāyiʿ ḳ. : F_{11} L_{10} ẓāhir ḳ. || 22 ol dipdür : L_{11} ol didi | Muṣṭafā ... sellem : $Ü_{11}$ Ḥażret-i Muṣṭafā ṣalla'l-lāhu ʿaleyhi ve sellemni || 24 mihmānlıġḳa : F_{13} $Ü_{14}$ L_{13} mihmānlıḳḳa || 25 ḳ. irkendür : L_{14} ḳ. ikendür | Mıṣr'nıñg ḳ. : F_{14} Mıṣr k., L_{15} kintleridindür || 26 k. bolmasa : L_1 k. bolmasa irdi || 27 aḥvālıġa : L'de yok ||

L_{170}

ḳılsa, müddeʿī. Bir ḳatla birevni kördi kim su yüzide baradur. Didi bu ni bidʿatdur, ḳuruġluḳḳa çıḳ daġı ḫoş bar! Yana birevni kördi kim hevāda barur irdi. Anġa daġı uşbu sözni didi,daġı sordı kim ḳayan barur-sin? Didi ki ḥacġa. Didi kim bar! Şeyḫu'l-islām didi kim kerāmāt satḳuçı tā anı ḳabūl ḳılġaylar maġrūrdur ve kerāmāt satḳun alġuçı egerçi it üni ḳılmas, ammā itdür, yaʿnī ḥaḳīḳat kerāmāt imes, andın özge nimedür ve ol zühhād ve abdālġa ḫoş kilür. Ṣūfī-yi ʿārif kerāmātdın yaḫşıraḳdur ve ol kerāmātnınġ kerāmātıdur. Hem Şeyḫu'l-islām dipdür ki ʿAbbās b. Muḥammed-i Ḫallāl dipdür ki Ebu'l-Ḫayr-i Tīnātī manġa ayttı kim muraḳḳaʿ boynunġġa salıp
P_{61a} ḳayan | barur-sin? Ṭarsūs'ḳa ve Beytü'l-muḳaddes'ḳa. Didi neyüçün bir gūşede olturup yüz anġa ḳılmas-sin? Şeyḫu'l-islām didi ki ol gūşe ḳayda
L_{171} bolġay? Vaḳtī ki | sin bolmaġay- sin. Hem Şeyḫu'l-islām dipdür ki Ebū
$Ü_{108a}$ Ṣāliḥ-i Ḥadeṣānī kim atı Hārūn'dur, manġa didi kim | Ebu'l-Ḫayr-i Tīnātī ziyāretiġa bardım. Mindin sordı kim ḥālā ḳayan seferin ḳılur-sin? Didim Ṭarsūs. Didi bu yıl niyyetinġ ḳayandur? Didim Mekke. Didi Allāhu taʿālā sizge bir nime birdi, anınġ ḥaḳḳın bilmedinġiz, sizni vādīlerde ve deryālarda perākende ḳıldı. Ebū Ṣāliḥ sordı kim ay Şeyḫ, ḥac bile ġazānı diy-sin? Didi kim herāyine neyüçün vaḳtınġızını ġanīmet tutmas-siz ve anınġ bile ṣoḥbet tutmas-siz? Şeyḫu'l-islām dipdür, Ebu'l-Ḳāsım-i Ḫallāl-i Mervezī ḳaşıġa bir mürīd kilip icāzet tiledi kim seferġa barur- min. Şeyḫ didi kim neyüçün barur-sin? Didi ki su bir yirde tursa, ıslanur ve tīre bolur. Şeyḫ didi
F_{84a} kim neyüçün deryā | bolmaġay-sin ki bir yirde turupdur ve hīç tīre bolmas. Ebu'l-Ḫayr-i Tīnātī aṣḥābıdın biri dipdür ki bir kün Şeyḫ olturup irdi, didi kim ve ʿaleyke's-selām. Sordum ki melāyike selām birdi ki cevāb birdinġ ? Didi yoḳ, ādemī-zāddın birev hevāġa uçup barur irdi, selām birdi, cevāb birdim. Şeyḫ Ebu'l-Ḫayr'nınġ ġarīb ḥālātı be-ġāyet köptür, tafṣīlin tilegen Şeyḫu'l-islām kütübidin tilesün ve icmāl u maḫlaşın Ḥażret-i Maḫdūmī nūrenninġ *Nefeḥātü'l-üns*'idin oḳusun.

R_{88b} $Ü_{107b}$ 1 d. ötti : L_3 d. ötüptür || 3 müddeʿī : L_6 müddeʿīdür | baradur:$Ü_6$ barur || 4 ḥ.barur : L_7 ḥ. baradur | sordı kim : $Ü_8$ sordı | d. ki: L_8 d. kim || bar : Ü'de yok | didi k. : F_{21} dipdür ki. || 7 ʿAbbās ... Ḫallāl,: Ü'de yok || 8 boynunġġa : F_{24} boynunġa, $Ü_{14}$ boyunġġa | didi : R, P, F v e L'de yok | neyüçün : $Ü_{15}$ niçün, L_{14} niçük || 9
L_{171} ḳılmas-sin : L_{15} ḳılmay-sin | vaḳtī : L_{15} didi | hem : Ü 'de yok | dipdür : L_1 diptür ||
P_{61a} 10 seferin : F_{26} L_2 sefer || 11 Ṭarsūs : L_3 Ṭarsūs'ḳa | ḳayandur : P_3 ḳayan | sizge :
$Ü_{108a}$ L_3 sanġa || 12 sordı kim : L_5 sordı | ḥac : L_5 Ḥaḳ | neyüçün : $Ü_5$ niçün | vaḳtınġızını : F_{28} vaḳtınġız || 13 dipdür : L_6 diptür ki | t. kim : L_7 t. ki || 14 d. kim : L_7 didi | ne-
F_{84a} yüçün : $Ü_7$ niçün || 15 turupdur : F_1 $Ü_9$ L_9 turuptur | didi kim: $Ü_{10}$ d. ki || 17 tafṣīlin tilegen : L_{12} tafṣīli tilegen kişi || 18 *Nefeḥātü'l-üns*'idin o. : $Ü_{14}$ *Nefe-*

§ 268 Ebu'l-Ḫayr-i Ḥabeşī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu
Şeyḫ ᶜAmū ve Şeyḫ ᶜAbbās anıñg dīdārıġa faḫr ḳılurlar [19] irmiş. Ol Mekke'de mücāvir irdi. Bir kün birev Mescid-i Ḥarem'ġa
L172 kirdi ve didi I ḳayandurlar alar kim alarnı cevān-merd atarlar? Ve ṣūfīler [20]
Ü108b sarı baḳtı I ḥaḳāret bile. Ve didi ki bular cevān-merdlerdürler? Bir laḥẓadın soñgra Şeyḫ Ebu'l-Ḫayr-i Ḥabeşī'ni kördiler ki kilür irdi heybet [21] ü ġażab bile. Ol sözni bilip irdi ki ol kişi dip irdi. Didi kimdür ki cevān-merdlerni soruptur? Cevān-merd kirek ki cevān-merdni körgey. [22] Dipdürler ki ol hem-oldur ki ḳabrı Eber-kūh'dadur. Atı İḳbāl ve laḳabı Ṭāvusu'l-Ḥaremeyn. Ol dipdür ki altmış yıl Mekke ve Medīne'de [23] mücāveret ḳıldım ve köp ḳatıġlıġlar kördüm, hergiz kişidin nime tilemedim. Her ḳaçan birevdin nime tilemek ḫayāl ḳıldım, hātifī nidā ḳıldı [24] kim uyalmas-sin kim ol yüzni ki biziñg allımızda secde ḳılur, ġayr ileyide ḫᵛār ḳılġay-sin? Dipdürler ki ol her ḳaçan Ḥażret-i Resūl [25] ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellem ravżasıġa kilip dir irdi kim: السلام عليك يا رسول الثقلين Cevāb işitür irdi kim: وعليك السلام يا طاوس [26] الحرمين Ol dipdür kim : الحرمن يوجب على نفسه خدمة الأحرار والفتى من لا يرى لنفسه على أحد منهة ولا يرى لنفسه استغناء عن أحد. [27] Üç yüz siksen üçde dünyādın ötüptür.

§ 269 Ebu'l-Ḫayr-i ᶜAsḳalānī ḳaddesa'llāhu sırrehu
R89a Baġdād'ḳa bardı ve niçe vaḳt anda iḳāmet ḳıldı ve [1] meşāyıḫ bile ṣoḥbet tuttı. Ve soñgra Baġdād kintleridin birige bardı ve müte'ehhil boldı. Ve anda vefāt ḳıldı.

§ 270 Ebu'l-Ḫayr-i Ḥımṣī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu
[2] Bārlar bādiyeni Kaᶜbe seferide tevekkül ḳademi bile I
Ü109a L173 ḳatᶜ ḳıldı. Ve üç yüz onda II dünyādın ötti.

§ 271 İbrāhīm b. Şeybān-i Kirmānşāhī ḳaddesa'llāhu sırrehu
Törtünçi [3] ṭabaḳadındur. Künyeti Ebū İsḥāḳ. Cebel şeyḫidür. Öz vaḳtıda añga maḳāmāt irdi vereᶜ ü taḳvāda kim ḫalḳ andın

ḥātü'l-üns'leride o., L_{13-14} *Nefeḥātü'l-üns*'din o. II 19 Mekke'de : L_{15} Mekke II 23 ḳatıġlıġlar k. : $Ü_7$ ḳatıḳlar k., L_6 ḳatıḳlıḳlar k. I kişidin : L_6 kişi II 24 dipdürler : L_8
L172 Ü108b diptürler II 25 السلام...الثقلين $Ü_{11}$ السلام عليك يا رسول الله II 26 d. kim : F_{12} $Ü_{12}$ d. ki II

R89a 1 B. kintleridin : F_{14} B. kintileridin I Ebu'l-Ḫayr-i Ḥımṣī : L_{14} Ebu'l-Ḫayr II
Ü109a 2 bādiyeni : L_{15} bādiyelerni I İbrāhīm .... Kirmānşāhī : $Ü_1$ İbrāhīm-i Kirmānşāhī
L173 II 2 "dünyādın" kelimesinden R_{92b}'nin 16. satırındaki "yidük" kelimesine

ᶜāciz irdi. Ebū ᶜAbdi'llāh-i [4] Maġribī ve İbrāhīm-i Ḫavvāṣ ḳuddise sırru-
P$_{61b}$ humānıñg aṣḥābı- I dındur. Ebū ᶜAbdi'llāh-i Münāzil'din sorupturlar kim anıñg bābıda ni dir-sin? Dipdür ki : [5] ابراهيم حجة الله على الفقراء وأهل الآداب والعلماء . Üç yüz ottuz yittide dünyādın ötüptür. Ol dipdür ki her kim meşāyıḫ ḥurmetin [6] asramaġay, fāsid müddeᶜāsı bile öz ḥaḳḳıda bāṭıl temennāsı bile giriftār bolup faẓīḥat bolġay. Ve hem ol dipdür dervīş dise kim miniñg [7] naᶜleynim, anıñg sarı baḳmañg, yaᶜnī dervīşke kirek mülk bolmasa. Ol dipdür ki atam mañga vaṣiyyet ḳıldı ki ᶜilm örgen ẓāhir ādābı üçün [8] ve vereᶜ pīşe ḳıl bāṭın ādābı üçün. Ve ol nimedin yıraḳ bol ki sini Tiñgri taᶜālādın meşġūl ḳılġay ki az tüşer ki kişi andın yüz [9] ivürgey ve yana ol devletni tapḳay ki yüz anıñg sarı ḳılġay.

§ 272 Ebū Zeyd-i Merġazī-i Ḫorāsānī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Şeyḫu'l-islām dipdür kim ol faḳīh irdi. Ḥacġa bara- [10] durġanda Kirmānşāh'ġa yitişti, İbrāhīm-i Şeybān'nı anda taptı. Ol yıl ḥac ᶜazīmeti terkin ḳıldı ve anıñg ṣoḥbetin lāzım tuttı, öz köñgliniñg ᶜimāreti [11]
Ü$_{109b}$ üçün. I Andın soñgra üç ḥac güzārladı. Ol kün ki Ḫᵛāce Ebū Yezīd ᶜālemdin ötti, ᶜaẓīm yaġın irdi. Çıḳara almadılar, öyide oḳ [12] defn ḳıldılar ki mecāl tapsalar, çıḳarıp iltkeyler ve muḳarrer ḳılġan yirde ḳoyġaylar. Çün ḳabrını açtılar, anı ḳabrda tapmadılar. Şeyḫu'l-islām [13] dipdür ki bu velāyetni fıḳhdın tapmaydur irdi kim ol pīr ṣoḥbeti bereketidin tapıp irdi.

§ 273 İbrāhīm b. Aḥmed el-Müvellid eş-Ṣūfī er-Raḳḳī ḳaddesa'llāhu sırrehu

[14] Törtünçi ṭabaḳadındur. Künyeti Ebū İsḥāḳ'dur ve Raḳḳa'nıñg kibār-i meşāyıḫıdındur. Ebū ᶜAbdi'llāh-i Cellā ve İbrāhīm-i
F$_{84b}$ Ḳaṣṣār-i Raḳḳī bile ṣoḥbet tutup [15] irdi. Üç yüz ḳırḳ ikkide I dünyādın ötti. Ḳardaşı Ebu'l-Ḥasan İbn ᶜAlī-i Hemedān anı tüş kördi ve didi ki mañga vaṣiyyetī ḳıl. Ol [16] didi : عليك بالقلة والذلة الى أن تلقا ربك . Ol dipdür ki:

kadar olan kısım L nüshasında yoktur,I sorupturlar : Ü$_{5}$ sordılar I anıñg b. : Ü$_{5}$ anı b. II 7 anıñg : F'de yok I ḳ. ki : F$_{21}$ ḳ. kim II 8 b. ki: F$_{22}$ b. kim II 9 y. ivürgey : Ü$_{13}$ y. öyürgey I d. kim : F$_{23}$ Ü$_{15}$ d. ki I ḥacġa : Ü$_{15}$ ḥac II 10 yitişti : Ü$_{16}$ yitüşti I İbrāhīm-i Şeybān'nı :F$_{24}$ İbrāhīm-i Şeybānī'ni I ḥac... ḳıldı : Ü$_{16}$ ḥac ᶜazīmetin terk ḳıldı II 12 y.
Ü$_{109b}$ ḳoyġaylar : F$_{27}$ y. ḳoyġalar, Ü$_{3}$ y. defn ḳılġaylar II 13 i. kim: Ü$_{5}$ i. ki I 14-15 tutup irdi: Ü$_{8}$ tutuptur II 15 d. ötti: Ü$_{9}$ d. ötüptür I ḳardaşı : Ü$_{9}$ ḳarındaşı I vaṣiyyetī ḳ. : Ü$_{10}$
F$_{84b}$ vaṣiyyet ḳ. I ol: F ve Ü'de yok II 16 ve hem ol d.: Ü$_{11}$ ol d. II 17 añga ... yoldur :
P$_{61b}$ F$_{3}$ añga Tiñgri sarı yoldur ol, Ü$_{12}$ anı Tiñgri sarı yoldar oldur (?) II

حقيقة الفقر أن لا يستغني العبد بشئ سوى الحق سبحانه تعالى. Ve hem ol dipdür ki ᶜaceb kilür mañga[17] birevdin kim bilgendin soñgra ki añga Tiñgri sarı yoldur, anıñg ġayrı bile niçük zindegānlıḳ ḳılur. Ve ḥāl ol ki Ḫudā-yi taᶜālā dir ki :[18] وأنيبوا الى ربكم وأسلموا له

§ 274 İbrāhīm el-Cīlī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Cīl yiridin irmiş. Şükūhlük büzürg pīr irmiş. Bu ṭāyifeniñg vaḳtın[19] ṣāfī tutar irmiş. Şeyḫ Ebu'l-Ezher-i İṣṭaḫrī dipdür ki ol ᶜammzādesiġa mübtelā boldı ve anı nikāḥıġa kivürdi. Ve añga andaḳ [20] meşᶜūf
Ü110a boldı kim | anıñg maḥabbetidin bir laḥẓa anıñg ḳaşıdın ḳopa almas irdi. Bir kün didi kim bu ni işdür ki min anda-min; eger [21] bu ḥāl bile ötüp āḫiretḳa barsam, kim bolġay-min? Kiçe ḳoptı ve ġusl ḳıldı ve namāz ḳıldı ve Tiñgri ḥażretide zārlıġ ḳılıp didi ki İlāhī, [22] sin ol evvelī-sin ki bar irdiñg, miniñg köñglümge hem-ol evvelġı ḥālnı kerāmet ḳıl! Hem-ol zamān anıñg ḥālınıñg āfetiġa ısıtma [23] yüzlenip üç kündin soñgra ötti. İbrāhīm anı defn ḳılıp öz ḥāl u vaḳtı başıġa bardı ve ayaġ yalañg tevekkül bile bādiyeġa [24] kirdi.

§ 275 İbrāhīm-i Dihistānī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Şeyḫu'l-islām didi kim Muḥammed-i Ḳaṣṣāb Dāmeġān'da mañga didi kim ol vaḳt ki bu diyārda Kelām [25] ehli pedīd boldılar, min andın rencūr irdim. Ḳoptum ve Şeyḫ İbrāhīm-i Dihistānī'ga bardım ki andın sorġay-min, yaᶜnī meẕhebdin ve alar- [26] nıñg sözidin. Çün anıñg ḳaşıġa yittim, henūz andın hīç nime sormaydur irdim ki didi Muḥammed ḳayt! لا يعرفه أحد غيره Allāh'nı Allāh-[27] dın özge kişi tanımas. Ẕu'n-nūn ḳuddise sırruhu sözidür kim : العلم فى ذات الله جهل

§ 276 İbrāhīm-i Merġīnānī ḳuddise sırruhu |

R89b P62a |[1]Şeyḫu'l-islām dipdür ki İbrāhīm-i Merġīnānī dipdür ki olça ḳulaḳ añglaġay ᶜilmdür ve alça fehm añglaġay ḥikmetdür [2] ve olça anıñg bile işitkey ve anıñg bile añglaġay-sin, ḥayāt ve tiriglikdür.

§ 277 İbrāhīm-i Nāzeveyh ḳaddesa'llāhu sırrehu |

Ü110b Künyeti Ebū İsḥāḳ'dur. Nīşābūr[3] meşāyıḫıdındur. Ebū Ḥafṣ-i Ḥaddād'nı körüptür ve Ebū ᶜOsmān-i Ḥīrī bile ṣoḥbet tutuptur.

Ü110a 21 bile: Ü'de yok | ötüp : F'de yok | ve ġusl ḳıldı : Ü'de yok | zārlıġ ḳ. : F_7 zārlıḳ ḳ. || 22 köñglümge : $Ü_4$ köñglümġa || 23 s. ötti : $Ü_6$ s. dünyādın ötti | öz... vaḳtı : F_9 ḥālı || 24 v. ki : F_{10} v. kim ||

R89b Ü110b 1 ḳulaḳ : F_{14} ḳulaġ || 2 işitkey : $Ü_{16}$ işitilgey-sin || 4 Saᶜīd : $Ü_3$ Saᶜīd'dür

Ańga fütüvvetde ᶜaẓīm şān ikendür. Atı İbrāhīm [4] b. Muḥammed b. Saᶜīd. Ammā ańga yaḫşı ṣūretdin ve ḫūb oḳumaḳdın Nāzeveyh laḳab ḳılıpdurlar.

§ 278 Muẓaffer-i Kirmānşāhī-i Ḳırmīsī ḳaddesa'llāhu sırrehu

[5] Törtünçi ṭabaḳadındur. Cebel'niń kibār-i meşāyıḫıdındur ve ṣādıḳ fuḳarāsıdın. ᶜAbdu'llāh-i Ḫarrāz bile ṣoḥbet tutuptur. Öz ṭarīḳıda [6] meşāyıḫnıń yegānesi irmiş. Ve ᶜAbbās-i Şāᶜir'niń üstādıdur. Şeyḫu'l-islām dipdür ki ol kiçeni üç ḳısmet ḳılıp irdi, bir ḳısmnı [7] namāz ḳılur irdi ve yana bir ḳısmnı *Ḳurᵓān* oḳur irdi ve yana biri münācāt ḳılur irdi. Ve özige zārlıḳ ḳılıp bu beytlerni oḳur [8] irdi kim :

شعر

قد لسعت حية الهوى كبدى	فلا طبيب لها ولا راقى
غير الحبيب الذى شغفت به	فعنده رقيتى وترياقى

Ol dipdür ki : العارف من جعل قلبه لمولاه وجسده لخلقه [9] Ve hem ol dipdür ki : من صحب الأحداث على شرط السلامة والنصيحة أداه ذلك الى [10] البلآء فكيف بمن صحبهم على شرط غير السلامة. Andın sordılar ki faḳīr kimdür? Didi [11] kim ańga ḥāceti bolmaġay, yaᶜnī ḥāceti barça ol bolġay.

§ 279 Ebu'l-Ḥüseyn b. Bunān ḳaddesa'llāhu sırrehu

[5] Törtünçi ṭabaḳadındur. Ebū Saᶜīd-i Ḫarrāz [12] bile

Ü111a ṣoḥbet | tutuptur ve nisbetin ańga dürüst ḳılur. Tīh'de dünyādın ötüptür. Şeyḫ Ebū ᶜOṣmān-i Maġribī dipdür ki bir vaḳt Ebu'l-Ḥüseyn-i [13] Bunān raḳṣ u semāᶜda germ irdi. Ve Ebū Saᶜīd-i Ḫarrāz'nı kördüm ki anıń üçün avuçın ḳaḳadur irdi. Ol dipdür ki barça il bādiye- [14] de teşne-lebdürler ve min Nīl ḳıraġıda. Hem ol dipdür ki biyik tutmaġay Tińgri dōstlarınıń ḳadrın, meger ol ki Tińgri ḳaşıda [15] ḳadrı biyikdür.

§ 280 Ebu'l-Ḥüseyn b. el-Hind el-Fārisī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Törtünçi ṭabaḳadındur. Atı ᶜAlī b. Hind el-Ḳureşī. Fāris'niń kibār-i meşāyıḫı-[16] dındur. Ve Caᶜfer-i Ḥaddād, andın büzürgrek,

P62a || 5 fuḳarāsıdın : F_{18} fuḳarāsıdındur || 6 ḳısmnı : P_7 ḳısmeti || 7 ḳısmnı : P_7 ḳısmeti | y. biri : F_{20} y. biride || 10 s. ki: F_{23} s. kim || 11 ańga : Ü'de yok | 13-14

Ü111a bādiyede : $Ü_4$ bādiyelerde || 14 T. dōstlarınıń : $Ü_5$ T. dōstların | 14-15 Tińgri ... biyikdür : $F_{27\text{-}28}$ ḳadrı Tińgri ḳaşıda biyikdür || 17 neyüçün : $Ü_{11}$ niçün | 17-18 nā-

Ebū ᶜAmr b. Ebū ᶜOsmān dik ve Cüneyd ve ol ṭabaḳadagılar bile ṣoḥbet
F85a tutuptur. Ol dip-[17] dür ki her kişini Ḥaḳ taᶜālā | öz ḳurbı bisāṭıda olturtḳay, her ni anga yitse anı rāżī ve ḫoşnūd ḳılġay, neyüçün ki ḳurb bisāṭıda nā-rıżā-[18] lıġ ve nā-ḫoşnūdluġ bolmaġay. Hem ol dipdür ki Allāhu taᶜālā bile ḥüsn-i ḫulḳ şikāyet terkidür ve anıng emrleri ve fermānlarıġa[19] kö-ngül neşāṭı ve nefs ṭayyibi bile ḳıyām körgüzmek ve ḫalḳ bile yaḫşılıḳ ḳılmaḳ ve bürdbārlıġ. Hem ol dipdür ki :[20] كنت من كربتى أفر اليهم فهم كربتى فأين المفر.

§ 281 Ebu'l-Edyān ḳuddise sırruhu

Künyeti Ebu'l-Ḥasan'dur,atı ᶜAlī. Anıng üçün anı Ebu'l-Edyān dipdürler ki barça dīn-[21] lerde münāẓara ḳılur irdi ve muḫālifḳa şi-
Ü111b kest birür irdi. Cüneyd bile muᶜāṣır irdi | ve Ebū Saᶜīd-i Ḫarrāz bile ṣoḥbet tutup irdi.[22] Anıng Aḥmed atlıġ ḳulı bar irdi. Ol dipdür ki Ebu'l-Edyān bile bir mecūsī arasıda bir kün söz öter irdi. Ol didi kim[23] ot Ḥaḳ taᶜālā emri bile köydürür. Mecūsī didi eger munı manga körgüzseng, sining dīningġa
P62b kirey. Bu işke ḳarār birdiler[24] ve ᶜaẓīm ot | yaḳtılar. Çün otunlar çoġ boldı, yirge yaydılar. Şeyḫ seccāde üstide namāzġa meşġūl irdi, çün fāriġ boldı[25] ḳopup ol otḳa kirdi ve hīç buşmadı. Mecūsīġa didi kim munça bes müdür, yā yana hem ot yaḳar mu-sin? Mecūsī müslimān boldı.[26] Şeyḫ sözning āḫırıda çırayın yaptı ve otdın çıḳtı. Aḥmed dipdür ki kiçe ayaġın avalar irdim. Ayaġı bir alma çaġlıġ ḳabarıp irdi.[27] Anıng sebebin Şeyḫ'din sordum. Didi otḳa kirgende özümdin ġāyib irdim, ol sözni mecūsīġa ayturda ḥāżır
R90a boldum,[1] bu anıng netīcesidür. Eger ol ot ortasıda irkende bu ḥużūr bolsa irdi, köyer irdim. Şeyḫu'l-islām dipdür ki[2] ol ḳaçan ḥacġa barsa irdi, öyidin iḥrām baġlap lebbeyk urar irdi ve tiprer irdi. Bir ḳatla ḥacdın kildi ve lebbeyk urmaġnı[3] bünyād ḳıldı. Ayttılar kim savuġluḳ ḳılma, ḥacdın imdi kilip-sin. Didi bu lebbeykni ḥac üçün urmay-min kim anıng üçün uradur-min.[4] Bir hafta ötmedi kim dünyādın ötti.

§ 282 Ebū Caᶜfer Muḥammed b. ᶜAlī en-Nesevī
Ü112a el-maᶜrūf | bi-Muḥammed-i Ġaltān ḳuddise sırruhu

Törtünçi ṭabaḳadındur. Nesā'nıng ecille[5] meşāyıḫıdın.

F85a rıżālıġ : F_1 nā-rāżīlıġ, $Ü_{11}$ nā-rıżālıḳ || 18 nā-ḫoşnūdluḳ : P_{20} F_1 nā-ḫoşnūdluġ || 19 yaḫşılıḳ : F_3 yaḫşılıġ || 20 anı : Ü'de yok | Ebu'l-Edyān : $Ü_{16}$ Ebi'l-Edyān |
Ü111b dipdürler ki: $Ü_{16}$ dipdürler || 22 atlıġ : $Ü_1$ atlıḳ | didi kim : F_6 dipdür ki || 24 s. üstide: $Ü_6$ s. üstiga | m. irdi: F_7 m. idi, $Ü_6$ m. boldı | çün: Ü'de yok | f. boldı : $Ü_6$ f. bolgeç || 26 a. çaġlıġ : $Ü_9$ a. çaġlıḳ || 27 Şeyḫ'din : Ü'de yok ||
R90a 1 ol : F'de yok | irkende : F_{11} ikende || 2 ḳaçan : F_{11} her ḳ. | L. urmaġnı : P_6

Ebū ʿOsmān-i Ḥīrī'niñg kibār-i aṣḥābıdın. Muḥfūẓ dipdür kim ol maʿārif ehliniñg imāmıdur. Ol dipdür ki her kim [6] öz iḫtiyār u dil-ḫᵛāhı bile kerāmāt iẓhārı ḳılsa, ol müddeʿīdür; her kim ki bī-ḫᵛāst u iḫtiyār andın kerāmet ẓāhir bolur, ol velī- [7] dür. Ve hem ol dipdür kim niçük sivmegey-sin anı kim bir ṭarfetü'l-ʿayn anıñg bir iḥsānıdın ḫālī bolmaġay-sin? Ve niçük anıñg maḥabbeti [8] daʿvāsın ḳılġay-sin kim bir ṭarfetü'l-ʿayn anıñg muvāfaḳatı maḳāmıda bolmaġay-sin? Ve hem ol dipdür ki her kim Ḥaḳ taʿālānıñg ġayrı [9] bile ārām tutḳay, Ḥaḳ taʿālā anı üftāde ḳılġay ve her kim Ḥaḳ taʿālā bile ārām tutḳay, Ḥaḳ taʿālā özgeler bile ārām tutmaḳ yolını andın [10] baġlaġay ve kiskey.

§ 283 Ebū Saʿīd-i Aʿrābī ḳuddise sırruhu

Bişinçi ṭabaḳadındur. Atı Aḥmed b. Muḥammed. Başriyyü'l-aṣldur. Mekke'de sākin [11] bolup irdi. ʿĀlim irdi ve faḳīh. Bu ṭāyife üçün taṣnīfātı bar. Cüneyd ḳuddise sırruhu bile ṣoḥbet tutuptur ve ʿAmr b. ʿOsmān ve Ebu'l-Ḥüseyn-i Nūrī [12] ve Ḥasan-i Mesūḥī ve Ebū Caʿfer-i Ḥaffār ve Ebu'l-Fetḥ-i Ḥammāl'ġa ḳarībdür törtünçi ṭabaḳada. Ve üç yüz yigirmi, yā yigirmi birde dünyādın ötüptür. [13] Öz vaḳtıda Ḥarem şeyḫi irdi. Şeyḫu'l-islām dipdür ki añga cüzvīdür tevḥīd nükteleride, be-ġāyet ḫūb. Anda dipdür ki : لاتكون [14] قرب الاوثمة مسافة Yaḳınlıḳ dimegeyler, tā yıraġlıḳ bolmaġay. Ve hem ol dipdür ki :
Ü112b التصوف | كله ترك الفضول والمعرفة كلها اعتراف [15] بالجهل. Ve hem ol dipdür ki : لا تكون الشوق الا الى غائب
Şeyḫu'l-islām dipdür ki Dāvūd-i Ṭā'ī'din sordılar ki müştāḳ-sin? [16] Didi min yıraḳ imes-min, ġāyib müştāḳ bolur ve miniñg dōstum ḥāżırdur.

§ 284 Ebū ʿAmr ez-Zeccāc ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Bişinçi ṭabaḳadındur [17] ve atı Muḥammed-i İbrāhīm. Ve İbrāhīm hem dipdürler. Nīşābūriyyü'l-aṣldur. Ve Cüneyd ve Ruveym ve Ḫavvāṣ ḳuddise sırruhum bile ṣoḥbet [18] tutuptur. Dirler ki ḳırḳ yıl Mekke'de mücāvir irdi, anda bevl ḳılmadı. Altmış ḥacġa yaḳın güẕārlap irdi. Ebū ʿAmr-i Nüceyd dipdür [19] ki Mekke'de irdim. Meşāyıḫ ḥalḳa urup oltururlar irdi, Ebū Bekr-i Kettānī ve Ebu'l-Ḥüseyn-i Müzeyyin-i Kebīr ve Ṣaġīr dik. Ve barçaġa Ebū ʿAmr-i Zeccāc ser-ḥalḳa [20] irdi. Ve bu ṭā-

L. urġannı ‖ 3 savuġluḳ : Ü$_{15}$ savuḳ | uradur-min: Ü$_{17}$ uray-min ‖ 5 d. kim: P$_{9}$
Ü112a F$_{15}$ d. ki ‖ 6 bī-ḫᵛāst u iḫtiyār: Ü$_{4}$ bī-iḫtiyār | kerāmet: Ü$_{4}$ kerāmāt ‖ 7 d. kim: F$_{16}$ Ü$_{5}$ d. ki | 7-8 bir ṭarfetü'l-ʿayn ... ḳılġay-sin kim: Ü'de yok ‖ 9 Ḥaḳ ... tutmaḳ : F'de yok ‖ 10 Başriyyü'l-aṣldur : Ü'de yok ‖ 11 bolup i.: Ü$_{11}$ bolur i. ‖ 12 Ḥasan-i Mesūḥī : F$_{21}$ Ebu'l-Ḥasan-i Mesūḥī | üç ... birde : F$_{21}$ üç yüz yigirmide yā yigirmi birde, Ü$_{14}$ üç yüz yigirme yā yigirme birde ‖ 18 güẕārlap i.: P$_{22}$ F$_{28}$ güzerlap i. ‖ 20 peyveste d.: Ü$_{10-11}$ ol peyveste d. ‖ 23 kiltürüp-

F_{85b} yife sözi ötse irdi, ol ḥükm ḳılur irdi. Peyveste dir irdi ki | min ottuz yıl Cüneyd'niñ ḫelāsın iligim bile arıtıp-[21] min. Ve bu işke mübāḥāt ḳılur
P_{63a} irdi. Ve üç yüz ḳırḳ sikkizde dünyādın ötti. Ol dipdür ki : | لان تنقص من البشرية شئ أحب [22] الى من أن أمشى على الماء.

§ 285 İbrāhīm b. Yūsuf b. Muḥammed-i Zeccācī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Künyeti Ebū İsḥāḳ'dur. Ebū ᶜAmr-i Zeccācī'niñ vālididür. Meşāyıḫ tārīḫide[23] kiltürüptürler kim ol Ebū Ḥafṣ'nıñ kibār-i aṣḥābıdındur ve melāmet ṭarīḳıda ve nefs ḫilāfıda ṣāḥib-i meẕheb. Ol dipdür ki : فى خلاف [24] النفس على دوام الأوقات بركة وقد ساعدت نفسى | مرة فى خطوة فما أمسلتنى تداركها الى سنين.

§ 286 Caᶜfer b. Muḥammed b. Naṣīr el-Ḫuldī
$Ü_{113a}$ el-Ḫavvāṣ | raḥimehu'llāhu taᶜālā

[25] Bişinçi ṭabaḳadındur. Künyeti Ebū Muḥammed, Bağdād'lığdur, Ḫuld maḥallesidin. Ḥaṣīr-bāf irdi. Cüneyd ve İbrāhīm-i Ḫavvāṣ ḳuddise sırruhumānıñ şāgirdi-[26] dür. Ve Nūrī ve Ruveym ve Semnūn ve Cerīrī bile ṣoḥbet tutupdur. Ve bu ṭāyife ᶜilmide ᶜālim irmiş. Kütüb ve tevārīḫ ve ḥikāyāt ve meşāyıḫ sırrı-[27] nıñ cāmiᶜidür. Ol dipdür ki meşāyıḫdın ikki yüz dīvānım bar ve meşāyıḫdın ikki miñ pīr tanır-min.
R_{90b} Ol dipdür ki ᶜIrāḳ'nıñ[1] ᶜacāyibi üç nimedür: Şiblī'niñ şaṭḥı ve Murtaᶜiş'niñ nüktesi ve miniñ ḥikāyātım. Ol Şeyḫ Ebu'l-ᶜAbbās-i Nihāvendī'niñ pīridür. Bağdād'da[2] üç yüz ḳırḳ sikkizde dünyādın ötüptür ve ḳabrı Şūnīziyye'dedür, Serī-i Saḳaṭī ḳabrı yanıda, Cüneyd'ḳa yaḳın. Ol dipdür ki:[3] الفتوة احتقار النفس وتعظيم حرمة المسلمين Ve hem ol dipdür kim : كن شريف الهمة فان الهمم تبلغ بالرجل لا المجاهدات. Şeyḫu'l-islām[4] didi kim Caᶜfer-i Ḫuldī'din sordılar ki ᶜārifler kimlerdür? Didi kim : هم ما هم ولو كانوا هم لما كانواهم. Alar imesdürler alar[5] ve eger alar alardurlar, imesdürler alar.

§ 287 Ebu'l-Ḥasan eṣ-Ṣūfī el-Fūşencī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Bişinçi ṭabaḳadındur. Atı ᶜAlī b. Aḥmed b.[6] Sehl. Horāsān'nıñ yegāneleri ve cevān-merdleridin irdi. Ebū ᶜOsmān-i Ḥīrī'ni körüp

$Ü_{112b}$ P_{63a} türler : P_2 kiltürüptür | ṣāḥib-i meẕheb: $Ü_{16}$ ṣāḥibdür || 24 Caᶜfer ... el-Ḫavvāṣ : $Ü_1$
$Ü_{113a}$ Caᶜfer b. Naṣīr el-Ḫavvāṣ || 25 Bağdād'lığdur : $Ü_2$ Bağdād'lıḳdur || 27 ol ... tanır
F_{85b} min : Ü'de yok | pīr : F_8 pīrni ||
R_{90b} 3 d. kim : P_9 $Ü_{10}$ d. ki || 4 d. kim: P_{10} d. ki | 4-5 alar ... alar : Ü'de yok || 7

irdi ve ʿIrak'ta İbn ʿAṭā ve Cerīrī bile ṣoḥbet [7] tutup irdi. Ve Şām'da Ṭāhir-i Maḳdisī ve Ebū ʿAmr-i Dımışḳī bile muṣāḥib bolup irdi. Ve Şiblī
Ü113b | bile ḳavm mesāyilide söz aytışıp irdi. [8] وهو من اعلم مشايخ وقته بعلوم التوحيد وعلوم المعاملات وأحسنهم طريقة فى الفتوة والتجريد وكان خلقًا دينا متعهداً للفقرآء. مات سنة ثمان و أربعين وثلثمائة. [9] Pūşeng'din irdi ve Nīşābūr'da sākin. Bu ḳavmnıñ ṭarīḳın yaḫşı bilür irdi. Ve müfīd seferler ḳılıp [10] irdi. Andın sordılar ki Taṣavvuf nidür? Didi kim: اسم ولا حقيقة وقد كان قبل ذلك حقيقة ولا اسم Ebū ʿOsmān-i Maġribī dipdür kim andın [11] sordılar ki ẓarīf kimdür? Didi kim: الخفيف فى ذاته و أخلاقه و أفعاله و شمائله من غير تكلف Ve hem ol dipdür ki: ليس فى الدنيا ء شئ أسمج [12] من محب بسبب وغرض.

§ 288 Bündār b. el-Ḥüseyn b. Muḥammed b. el-Mühelleb eş-Şīrāzī ḳaddesa'llāhu sırruhu

Bişinçi ṭabaḳadındur. Künyeti Ebu'l-Ḥüseyn, Şīrāz ehlidin. Ercān'da [13] boluptur ve ḳabrı andadur. Uṣūlda ʿālim irdi. Añga ʿulūmda ḥaḳāyıḳ-i rabbānīdür. Şiblī'niñ şāgirdidür ve Ebū ʿAbdi'llāh-i [14] Ḫafīf'niñ üstādı. Şiblī anıñ ḳadrın biyik tutar irdi. Ve Caʿfer-i Ḥaddād bile ṣoḥbet tutuptur. Üç yüz illig üçde dünyādın [15] ötüptür. Ol yıl ki Şeyḫ Ebū ʿAlī-i Kātib ötüptür. Ve Şeyḫ Ebū Zürʿa-i Ṭaberī anı ġusl ḳılıpdur. Andın sordılar ki Taṣavvuf nidür? Didi kim [16] ʿahdḳa vefā. Şeyḫu'l-islām dipdür ki ʿahdḳa vefā oldur kim her ni köñgülge kiçse ki anıñ üçün ḳılayın,
Ü114a ḳılġay-sin. Ve Bündār sözi- [17] dür kim : | من لم يترك الكل رسمًا فى جنب الحق لا يحصل له الكل حقيقة وهو الحق سبحانه وتعالى.

§ 289 Ebū ʿAmr b. Nüceyd ḳaddesa'llāhu sırrehu

Beşinçi ṭabaḳadındur.[18] Atı İsmāʿīl b. Nüceyd b. Aḥmed-i Sülemī. Şeyḫ Ebū ʿAbdi'r-raḥmān'nıñ ceddi. Ebū ʿOsmān-i Ḥīrī'niñ
P63b kibār-i aṣḥābıdındur. Üç yüz illig, yā altmış [19] altıda | ʿālemdin barıpdur. Cüneyd ḳuddise sırruhunı körüp irdi, vaḳtınıñ kibār-i meşāyıḫıdın irdi. Ḥāl telbīsi ve vaḳt nigāh-dāştı- [20] da añga ḫoş ṭarīḳī irdi. Anıñ sözidür kim : [21] من كرمت عليه نفسه هان عليه دينه Ve hem ol dipdür ki : رب سكوة ابلغ من كلام. Ve hem ol dipdür ki: تربية الاحسان خير من الاحسان

Ü113b ṣ. tutup irdi: Ü16 ṣ. tutuptur | s. aytışıp i.: Ü1 s. سرشيب (soraşıp ?) i. || 10 d. kim : F17 Ü6 d. ki || 15 didi kim: F23 didi ki, Ü15 didi || 16 ʿaḥdḳa : Ü16 ʿahdġa
Ü114a | o. kim: F23 o. ki | köñgülge : Ü16 köñglüñge || 19 ʿālemdin barıpdur : Ü4-5 dün-
P63b yādın ötüptür || 20 añga ... irdi : Ü6 añga ḫoş ṭarīḳ irdi kim | ve hem .... دينه :

Andın sordılar ki ol nidür ki bendeġa andın çāre yoḳtur? Didi [22] الأنس بغير الله تعالى : Ve hem ol dipdür ki : ملازمة العبودية على السنة و دوام المراقبة وحشة .

§ 290 ᶜAbdu'llāh b. Muḥammed b. ᶜAbdi'raḥmān [23] er-Rāzī ḳuddise sırruhu I

F86a Bişinçi ṭabaḳadındur. Künyeti Ebū Muḥammed. Aṣlda Rey'din irdi ve Nīşābūr'da bolur irdi. Cüneyd ve Ebū ᶜOs̱mān ve [24] Muḥammed b. el-Fażl ve Ruveym ve Semnūn ve Ebū ᶜAlī-i Cūzcānī.ve Mu-
Ü114b ḥammed-i Ḥāmid ḳaddesa'llāhu esrārehum I bile ṣoḥbet tutuptur. Ve Ebū ᶜOs̱mān'nıñ kibār-i aṣḥābıdın [25] irdi. Ve ol anı uluġ tutar irdi. Ve aña ᶜacīb riyāżātdur. Bu ṭāyife ᶜulūmıġa ᶜālim irmiş. Ve ḥadīs̱i bar ve s̱ıḳadur. Üç yüz [26] illig üçde dünyādın ötüptür. Ol dipdür ki ᶜārif Tiñri taᶜālānı ḫalḳ muvāfaḳatı bile perestiş ḳılmas ki ol iş ḳılġuçı-[27] dur, Tiñri muvāfaḳatı bile. Ve hem ol dipdür ki maᶜrifet Tiñri ve bende arasıdın ḥicābnı köterür. Ve
R91a hem ol dipdür ki dünyā[1] oldur ki sini Tiñri'din maḥcūb ḳılur. Ve hem ol dipdür ki şikāyet ve dil-tenglıġ maᶜrifet azlıġıdın zāyende bolur.

§ 291 Ebu'l-Ḥüseyn es-Sīrevānī[2] raḥimehu'llāhu taᶜālā

Atı ᶜAlī b.Muḥammed es-Sīrevānī'dür. Sīrevānī-i Ṣaġīr-niñ üstādı. Maġrib'niñ Sīrevān'ıdındur. Ve Dimyāṭ'da olturur [3] irdi ve büzürg irdi. Şeyḫ Ebū Saᶜīd-i Mālīnī meşāyıḫ arbaᶜīnide kiltürüptür kim Ebu'l-Ḥüseyn-i Sīrevānī-i Kebīr dipdür kim Sehl b. ᶜAbdi'llāh-i [4] Tusterī didi kim: كل من لم يكن لحركته وسكونه امام يقتدى به فى ظاهره ثم يرجع الى باطنه قطع به Ve hem dipdür ki : [5] الرضآء فوق الموافقة مع ما يبد ومن الغيب Ol Ḫavvāṣ'dın vaṣiyyet ṭalebi ḳıldı. Ḫavvāṣ didi kim : الزم فقرآء فان الخير فيهم

§ 292 Ebu'l-Ḥüseyn [6] el-Ḳırāfī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Atı ᶜAlī b. ᶜOs̱mān b.Naṣr el-Ḳırāfī'dür. Ve Ḳırāfe Mıṣr kintleridindür. Dipdürler ki ol Dimyāṭ'da [7] bolur irdi. Ebu'l-Ḫayr-i Tīnātī

Ü'de yok I 24-25 aṣḥābıdın irdi: $Ü_{14}$ aṣḥābıdındur I s̱ıḳadur: $Ü_{15}$ s̱ıḳa I 26-1 "ol dip-
Ü114b dür ki... köterür"arası Ü nüshasında "ol dipdür.. ḳılur" kısmından sonra gelmektedir II

R91a 1 Ebu'l-Ḥüseyn es-Sīrevānī : $Ü_4$ Ebu'l-Ḥasan es-Sīrevānī II 3 meşāyıḫ : Ü'de yok I arbaᶜīnide : $Ü_7$ arbaᶜīniġa I k. kim : $Ü_7$ kiltürüptür I dipdür kim : $Ü_7$ d. ki

ve Ebu'l-Ḥasan-i Ṣāyiġ ed-Dīneverī'nin͡g şāgirdidür. ᶜÖmri yüz onġa yitti. Üç yüz siksende [8] dünyādın ötti. Şeyḫu'l-islām dipdür ki Ḳırāfī öz vaḳtıda dünyānın͡g yegānesi ve bī-naẓīri irdi. Bes ḥāddu'n-naẓar ve ḥāżırü'l-vaḳt. [9] ᶜAvām bile sünnī ve ḫavās bile ᶜārif ve özlükide muvaḥḥid irdi ve nişān-i ḫōd
Ü$_{115a}$ güm. | Ve Şeyḫu'l-islām āḫır ᶜömride on tenni iḫtiyār [10] ḳılıp irmiş : Ebu'l-Ḫayr-i Tīnātī ve Ḳırāfī ve Ḥuṣrī ve ᶜAlī-i Bündār-i Ṣayrafī ve Naṣrābādī ve kiçik Sīrevānī ve Nihāvendī ve Ḳaṣṣāb ve Ḫarḳānī [11] ve Ṭāḳī. Ve dir irdi kim bular başḳadurlar. Bir ḳatla Ḳırāfī kimede iḥtisāb ḳıldı, ayaġ iligin baġlap deryāġa taşladılar. Namāz çaġı [12] anı evvelgı ṣafta kördiler, teni öl bolmaydur irdi. Şeyḫu'l-islām dipdür ki anın͡g tirigini kişi öltüre almas kim ol özge [13] rūḥ bile tirigdür. Hem Şeyḫu'l-islām didi kim Seyyidü's-sādāt Ḳırāfī dipdür kim çün san͡ga bir nime birseler ki ḫilāf-i şerᶜ bolġay, [14] vācibdür anı yaşurmaḳ.

§ 293 Ebū Süleymān-i Nīlī ḳuddise sırruhu

Şeyḫu'l-islām dipdür ki Ebū Süleymān-i Nīlī Ḳırāfī'ġa kildi ve anın͡g [15] man͡glayın öpti. Ve Ebū Süleymān'nın͡g kisveti be-ġāyet iski ve yırtuḳ irdi. Ḳırāfī an͡ga baḳıp didi kim yā Ebā Süleymān, sinin͡g tonun͡gnı [16] ḫalaḳ körer-min. Ve ikki ḳaşın͡g arasıda ḥükūmet körünür, ikki ḫişt başın͡g
P$_{64a}$ astıġa | ḳoyar-sin, ammā ol arada ḥākim-sin. Andın [17] son͡gra anı Maġrib'de ḥākim ḳıldılar, ṣūfīlıġıdın. Son͡gra Ebū Bekr-i Duḳḳī Ḳırāfī'ġa kildi. Ḳırāfī an͡ga didi kim sini bu kün cihān mücerredi[18] dirler ve min sini ikki bişik arasıda körer-min. Az furṣatda Duḳḳī öylendi ve an͡ga ikki ferzend boldı.İkki bişik arasıda[19] olturup Ḳırāfī sözin saġınur irdi. Ḳırāfī'ġa ferāsetde ᶜacāyib köptür. |

Ü$_{115b}$ § 294 Ebū Süleymān-i Ḫavvāṣ-i Maġribī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Bu ṭāyifedin- [20] dür, Maġrib meşāyıḫıdın. Oldur ki bir kün bir gezistān arasıdın işek minip barur irdi. Merkebin çibin tişledi. Merkeb sigirdi [21] ve anın͡g ayaġı yulġun dıreḫtıġa sıyrılıp mecrūḥ boldı. Ol yıġaç bile merkeb başıġa urdı. Merkeb kiyin baḳıp faṣīḥ til bile an͡ga didi [22] ki urġıl ki öz dimāġın͡gġa urar-sin. Ol Ebu'l-Ḫayr-i Tīnātī'nin͡g aḳrānıdın irdi. Dımışḳ'da dünyādın ötti.

Ü$_{115a}$ || 10 ve Ḥuṣrī : Ü'de yok || 11 b. başḳadurlar : F$_{15}$ b. başḳadur || 13 didi kim : Ü$_{7}$
F$_{86a}$ didi | d. kim : F$_{17}$ Ü$_{7}$ d. ki 6 | 17 ṣūfīlıġıdın : F$_{21}$ ṣūfīlıġdın | d. kim : F$_{21}$ d. ki || 18 a.
Ü$_{115b}$ furṣatda : Ü$_{16}$ a. künde || 19 Maġribī : Ü'de yok || 21 ayaġı : Ü$_{3}$ ayaġın | urdı : Ü'de yok | merkeb ... baḳıp : Ü$_{5}$ kiyin b. | an͡ga : F'de yok || 24 şāgirdidür : Ü$_{10}$ şāgirdi || 25 ş. tutup irdi: Ü$_{12}$ ş. tutuptur || 26 d. ki: Ü$_{13}$ d. kim ||

§ **295** Ebu'l-Ḳāsım-i Naṣrābādī [23] ḳuddise sırruhu
Bişinçi ṭabaḳadındur. Atı İbrāhīm b. Muḥammed-i Maḥmūye. Mevlid ve maḳāmı Nīşābūr irmiş. İşāret ve ḥaḳāyıḳ ehlinin͠g şeyḫi ve Taṣavvuf [24] lisānı irdi. Ve öz zamānıda envāʿ-i ʿulūmġa ʿālim irdi. İbrāhīm-i Şeybān'nın͠g şāgirdidür. Şiblī ve Vāsıṭī ḳuddise sırruhumānı körüp [25] irdi. Ve Ebū ʿAlī-i Rūdbārī ve Murtaʿiş ve Ebū Bekr-i Ebherī bile ṣoḥbet
F$_{86b}$ tutup irdi. ʿÖmri āḫırıda Mekke'ge bardı ve Ebū ʿOṣmān-i | Maġribī [26] an͠ga peẕīre kildi ve ṭaybet bile an͠ga didi ki Mekke ni sinin͠g yirin͠gdür. Ol didi belki ni sinin͠g yirin͠gdür, minin͠g yirimdür. [27] Az vaḳt ötmedi kim sebeb vāḳiʿ boldı kim Ebū ʿOṣmān Nīşābūr'ġa tüşti ve anda dünyādın ötti. Ol Mekke'de
R$_{91b}$ mücāvir boldı ve anda üç yüz [1] yitmiş ikkide dünyādın ötti. Şeyḫu'l-
Ü$_{116a}$ islām dipdür ki Naṣrābādī'nin͠g oġlı İsmāʿīl | man͠ga atasıdın bu sözni naḳl ḳıldı kim : [2] اذا بدالك شئ من بوادى الحق فلا تلتفت بها الى جنة ولا الى نار ولا تخطرهما ببالك واذا رجعت عن ذلك الحال تعظم ما عظمه اللّٰه [3] تعالى. Ve hem ol dipdür ki : الراغب فى العطآء لا مقدار له والراغب فى المعطى عزيز

§ **296** Ebū Bekr er-Rāzī-i Becelī raḥimehu'llāhu taʿālā
[4] Atı Muḥammed b. ʿAbdi'llāh er-Rāzī'dür. Nīşābūr'da bolur irdi. Ḫorāsān'nın͠g kibār-i meşāyıḫıdındur. Ebū ʿAbdi'r-raḥmān-i Sülemī'nin͠g üstādıdur. [5] Ve Sülemī tārīḫini anın͠g tārīḫiġa binā ḳoyuptur. Ve Ebū Bekr-i Beykendī şāgirdidür. Şeyḫu'l-islām didi kim an͠ga ʿaẓīm vaḳt ve köp ḳabūl [6] irdi. Nīşābūr'da bir kūdek işige mübtelā boldı. Anı müttehem ḳılıp mehcūr ḳıldılar. Son͠gra maʿlūm ḳıldılar ki ʿaḳīdelerinin͠g ḫilāfı irmiş. Yana [7] an͠ga ḳabūl peydā boldı. Bir kün Şeyḫ Ebū ʿAlī-i Bündār-i Ṣayrafī an͠ga didi kim eyyühe'ş-şeyḫ, bu ni irdi ki san͠ga vāḳiʿ boldı, ol iş ḳaydın [8] tüşti ? Didi kim ay pīrāger, İbrāhīm'nin͠g ʿazmı ve Mūsā'nın͠g ṣıdḳ u yaḳīni ve ʿĪsā'nın͠g ʿiṣmeti ve Aḥmed-i ʿArabī ṣalavātü'llāhu ʿaleyhim ecmaʿīnnin͠g [9] himmet ü ṣabrı kişide bolsa ve anın͠g asramaġı bolmasa, çün fitne yili iskey, barçası ber-bād bolġay ve kişi anın͠g ortasıda [10] bolġay. Şeyḫu'l-islām didi kim birev Ebū Bekr-i Rāzī'din sordı kim semāʿda ni dir-sin? Didi kim bes fitne-āmīz ü ṭarab-engīzdür, [11] özni fitnedin asramaḳ kirek. Didi kim meşāyıḫ mürtekib bolupturlar. Didi kim ay ʿazīz ferzend, sinin͠g vaḳtın͠g alar
Ü$_{116b}$ dik [12] bolsa, | sin hem bol!

R$_{91b}$ F$_{86b}$ 4 S. üstādıdur : Ü$_6$ S. üstādı || 5 Ş. d idi kim: F$_7$ Ü$_7$ Ş. didi ki || 7 ni irdi ki: P$_{19}$
Ü$_{116a}$ P$_{64a}$ Ü$_{11}$ ni idi kim, F$_9$ ni idi || 8 ṣıdḳ u yaḳīni : F$_{10}$ ṣıdḳı ve yaḳīni | Aḥmed-i ... ecmaʿīnnin͠g : P$_{20}$ Aḥmed-i ʿArabī'nin͠g || 9 himmet ü ṣabrı : Ü$_{13}$ ṣabrı ve himmeti | kişide
Ü$_{116b}$ b. : Ü$_{14}$ kişi b. | çün : Ü'de yok || 11 m. bolupturlar : F$_{13}$ m. bolupdurlar || 13 Şeyḫ

§ 297 Ebū Bekr-i Fālīzbān-i Buḫārī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Buḫārā'lığdur. Büzürg irmiş. Cüneyd ḳuddise sırruhunı körüptür. Şeyḫu'l-islām[13] dipdür ki Şeyḫ ᶜAmū Buḫārā'ġa bardı anı körgeli. Dipdür ki anı bir öyde taptım ki bir işiki bar irdi. Kirdim ve selām ḳıldım.
P64b Mini [14] olturttı ve sofra kiltürdi. Sofrada | nān irdi ve yanġġaḳ ve tuz. Min aç irdim, yimekke meşġūl boldum. Anġa baḳtım, ol yıġlaydur [15] irdi. Ṭaᶜāmdın tarttım, manġa didi kim sin nime yigil ki min şādlıġdın yıġlaydurmin ki Ebu'l-Ḳāsım-i Cüneyd ḳuddise sırruhu manġa dip [16] irdi kim bat bolġay ki bu sözler andaḳ bolġay ki bir kūyda ikki ḥucre bolsa ki biride bu sözlerdin bolsa ve yana biride bolmasa, [17] bolmaġan ḥucredin kilip bolġan ḥucredaġıdın bu sözni işitürge kerī ḳılmaġay, ḥālā kim henüz Herāt'dın Buḫārā'ġa bu sözlerni [18] işitürge kişi kilür, ḫūbdur.

§ 298 Ebu'l-Ḥüseyn el-Ḥuṣrī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Bişinçi ṭabaḳadındur. Atı ᶜAlī b. İbrāhīm el-Baṣrī. Aṣlı Baṣra'dın[19] irdi, amma Baġdād'da sākin irdi. ᶜIrāḳ şeyḫidür. Şeyḫ Sülemī dipdür ki meşāyıḫ arasıda andın tamām-ḥālraḳ ve şīrīn-zebānraḳ [20] uluḳ sözrek körmedim. Lisānu'l-vaḳt idi ve meşāyıḫ yegānesi. Ve maḫṣūṣ irdi
Ü117a Tevḥīd ᶜilmiġa. Şeyḫu'l-islām dipdür ki Şiblī'ninġ | [21] şāgirdi irdi ve Şiblī'ga ḫōd andın özge şāgird yoḳ irdi ve Ḥuṣrī'ġa Şiblī'din özge üstād yoḳdur. Şiblī anınġ işide tinġ [22] barıp irdi, dāyim anġa dir irdi kim: أنت ديوانه مثلى بينى وبينك تأليف أزلى. Ḥuṣrī ve Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf bir birininġ naẓīri irmişler. [23] Ḥuṣrī Ẕü'l-ḥicce ayı cumᶜa küni üç yüz yitmiş birde dünyādın ötüptür. Ol dipdür ki الصوفى لا ينزعج فى انزعاجه ولا [24] يقر فى قراره Ve hem ol dipdür ki الصوفى الذى لا يوجد بعد عدم عدمه ولا يعدم بعد وجوده Ve hem ol dipdür ki seḥer vaḳtı münācāt [25] ḳılıp didim ki mindin rāżī mü sin ki min sindin rāżī-min? Nidā kildi ki ay keẕẕāb, eger sin bizdin rāżī bolsanġ irdi, [26] bizinġ rıżāmıznı tilemegey irdinġ. Anġa didiler ki bizge vaṣiyyetī ḳıl! Didi ki :[27] عليكم فى اول الامر الانفراد ثم تزورون المشايخ فى المعارف ثم تقفون على التفريد باسقاط الحدثان. Ve hem ol dipdür ki vaḳtī kim mininġ evḳātım
R92a tar bolġay, hīç nimedin [1] ḫoşluḳ ve rāḥat tilemes-min, meger ol enfāsnınġ saġınmaġı bile kim mundın burun manġa ötüptür, üns ü meveddet ṣafāsı

P64b ᶜAmū : Ü'de yok || 15 şādlıġdın : P_2 şādlıġıdın | yıġlaydur-min : F_{17} yıġlaydur irdim || 16 b. ki : $Ü_{8-9}$ b. kim || 20 uluḳ : F_{21} $Ü_{16}$ uluġ | sözrek : $Ü_{16}$ sözlügrek || 21 yoḳdur : F_{23} yoḳtur, $Ü_2$ yoḳ irdi || 23 d. ötüptür : $Ü_5$ ötüptür | d. ki : $Ü_6$ d. kim || 25 didim ki : F_{26} didi kim | rāżī mü-sin: $Ü_8$ rāżī-sin || 26 bizinġ : $Ü_{10}$ bizninġ ||

R92a F87a 3 Baġdād m. : F_2 Baġdād'da m. | ᶜilmde : $Ü_{17}$ ᶜilm || 4 til ve edā : $Ü_1$ til || 5

F_{87a} | vaktıda[2] kedūretler āmīzişidin başka. Ve bu beytni okuptur kim:

بيت

ان دهراً يلف شملى بسلمى لزمان يهم بالاحسان

§ 299 Ebu'l - Hüseyin - i Sem^cūn rahimehu'llāhu[3] ta^cālā

Atı Muhammed b. Ahmed b. İsmā^cīl b. Sem^cūndur. وكان
$Ü_{117b}$ يلقب بالناطق بالحكمة Bağdād meşāyıhıdındur. Anñga bu ^cilmde yahşı |[4] til ve edā irdi. Şeyh Ebū Bekr-i İşfehānī, Şiblīniñg hādimi, dipdür ki mescid-i cāmi^cde cum^ca küni Şiblī hıdmetide olturup irdim,[5] İbn Sem^cūn kūdek irdi ve şeyh allıdın ötti. Şeyh bakıp anıñg sarı didi kim yā Ebā Bekr, bilür-sin ki Tiñgri ta^cālāğa ni zāhireler-[6] dür bu kūdekde. Bu ṭāyifedin birev dipdür kim İbn Sem^cūn minberi tübide olturup irdim. Mecliside bu ṭāyifedin birev[7] irdi. Nāgāh ol kişi uykuğa bardı. İbn Sem^cūn sözni bes kıldı, ançа kim ol kişi uyğandı. İbn Sem^cūn añga didi kim Resūl [8] ṣalla'llāhu ^caleyhi ve sellemni tüş köredür irdiñg? Ol dervīş didi belī. Didi min hem ol cihetdin sözni bes kıldım kim ol[9] uykudın sini uyğatmağay-min ve ol hāldın sini mahrūm kılmağay-min. Şeyhu'l-islām dipdür ki min İbn Sem^cūn bile yahşı imes-min[10] ki ol miniñg üstādım Huṣrī'ni rencīde kılur irdi. Her kişi kim siniñg üstādıñgnı rencīde kılur bolsa, sin andın rencīde bolmasañg,[11] it sindin
P_{65a} yahşırak. Hem Şeyhu'l-islām dipdür ki | İbn Sem^cūn ṣāhib-i kelām irdi ve Huṣrī ṣāhib-i derd. Ol üç yüz siksen[12] yittide dünyādın ötüptür. Ve ol dipdür ki her söz ki zikrdin hālīdür, lağvdur ve her hāmūşluk kim fikrdin
$Ü_{118a}$ hālīdür, sehvdür ve her[13] naẓar ki | ^cibretdin hālīdür, lehv.

§ 300 Ebū Naṣr -i Habbāz ve Ebu'l-Hasan-i Sūhān-ājen kuddise sırruhumā

Şeyhu'l-islām didi kim Gāzergāh meşāyıhıdın ikki kişi kadīm-[14] rakdur, biri Şeyh Ebū Naṣr-i Habbāz. Büzürg irdi. Şāgirdleridin cemā^catī Mekke'ge barurlar irdi, Huṣrī ziyāretiğa bardılar. Huṣrī alarğa[15] iltimās kıldı kim eger nime okuy-alur-siz, bir nime okuñg! Alardın biri kim nime okuy-alur irdi, nime okudı. Şeyh ün tarttı [16] ve bī-karār boldı semā^cda. Ve didi sizge bu yıl bār yoktur, yanıñg! Ve didi Ebū Habbāz mürīdleri-siz Herī'niñg ol fulān [17] tağıda? Didiler belī. Didi andın destūrsız ve yolğa müteveccih bolup-siz, kaytıñg dağı anıñg hıdmetiğa barıñg! Alardın her kişi anıñg sözi [18] bile yandı selāmet bardı, her kişi bādiyeğa kirdi, semūmdın örtendi.

$Ü_{117a}$ bakıp ... sarı : Ü$_3$ anıñg sarı bakıp || 6 d. kim : F$_5$ Ü$_5$ d. ki | 6-7 İbn Sem^cūn ...

Ve Gāzergāh meşāyıḫıdın yana biri Şeyḫ Ebu'l -Ḥasan-i Sūhān-ājen irdi.[19] Ve ol mescid-i cāmiᶜde olturur irdi. Şeyḫu'l-islām didi ki anıñg şāgirdi mañga didi kim biziñg pīr Ramażān'nıñg soñggı küni secdeġa[20] başın ḳoyup ṣubḫġa diginçe zārlıġ bile aytur irdi kim Ḫudāyā, ol rūze kim tuttum, siniñg üçün ve ol ḥac ve namāz ki ḳıldım ve *Kurᶜān*[21] kim oḳudım, barçadın tevbe ḳılur-min, mini rāyegān yarlıġa. I

Ü118b § 301 Şeyḫ Aḥmed-i Ḥarrānī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Ol dipdür ki Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan-i Muᶜammer[22] aytur ki Ḥuṣrī bile olturup irdim. Birev andın vaṣiyyet istidᶜāsı ḳıldı. Ol didi kim: فرد همتك Cehm-i Raḳḳī ḥāżır irdi, didi kim[23] ay Şeyḫ, anı yıraḳ saldıñg. Ḥuṣrī didi kim : اكيل عليه كما كالوا على Niçük ki mañga toldurdılar, añga tuttum.

§ 302 [24]Cehm-i Raḳḳī raḥimehu'llāhu taᶜālā

وهو من متأخرى الفتيان والمشايخ وكان من الفقرآء الصادقين وكان مشتهراً بالسماع والهافيه ومات بين السجدتين . Şeyḫu'l-islām[25] didi kim Cehm-i Raḳḳī ḥammāmda irdi, çıḳtı ve ilge ayttı kim çıḳıñg! Çün barı il çıḳtılar, ḥammām yıḳıldı. Ve hem ol irdi kim birev[26] anıñg ileyide tekellüf bile raḳṣ ḳıladur irdi. Ol ḳoptı ve başın anıñg çatı arasıġa salıp köterdi ve tamdın tamġa urar [27] irdi, tā ol kişiniñg hūşı kitti.

§ 303 Ebu'l - Ḥüseyn el- Urmevī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Büzürg irdi. Bu ṭāyifedin Ḥuṣrī eyyāmıda ve Ebū ᶜAlī-i

R92b Rūdbārī [1] ve Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf ve barça vaḳt meşāyḫı bar irdiler. Urmīde irdi ve ḳabrı andadur. Andın sordılar vefā nidür? [2] Didi kim ol ki her ni andın ḳayttıñg, yana anıñg başıġa barmaġay-sin. Didiler bu ᶜāmnıñgdur, ḫāṣnıñg nidür? Didi ol ki bilgey-sin[3] ki neyüçün kilip-sin.

§ 304 Ebū ᶜAbdi'llāh el- Ḫafīf eş- Şīrāzī ḳuddise sırruhu

Ü119a Bişinçi ṭabaḳadındur. Atı Muḥammed b. Ḫafīf I b. Es-

bardı : F'de yok II 9 uyḳudın : Ü10 uyḳuñgdın I u. min : F6 u. sin II 10 üstādım Ḥuṣrī'ni : Ü 12 üstādını II 12 d. ötüptür': Ü 16 d. ötti I ḫāmūşluḳ : Ü 17 ḫāmūşluġ II

Ü117b 13 ddi k. : Ü 2 dipdür k. I ḳadīmraḳdur : F11 ḳadīmraḳtur II 14 barurlar i. : F 12 ba-

Ü118a radurlar i. II 19 s. küni : Ü13 s. kün II 21 yarlıġa Ü17 yarlıġ ḳılma II 22 d. kim: Ü3 d. ki I 22-23 Raḳḳî ... saldıñg: Ü'de mükerrer II 23 Ḥ. didi kim: F20 Ḥ. didim k. II 26 t. tamġa: Ü10 t. tamda II 27 büzürg i.: F25 büzürgī i. II

R92bP65a 1 U. irdiler: Ü13 ki ol Urmī'de ve anda vefāt taptı II 2 didi ... ni : P21 F26

Ü118b didi her ni, Ü 14 ddi ki ... II 3 neyüçün : Ü 16 niçün I 6-7 ẓāhir ... ᶜilmide : Ü6 ẓā-

felşār eż-Żabbī. Şīrāz'da[4] bolur irdi. Atası Nīşābūr'dındur. Öz zamānıda Şeyḫu'l-meşāyıḫ irdi ve anı Şeyḫu'l-islām dirler irdi. Şeyḫ Ebū Ṭālib
F87b Ḫazrec-i[5] Bağdādī'niñg şāgirdidür. Ruveym'ni körüp irdi ve Kettānī | ve Yūsuf b. el - Ḥüseyn er-Rāzī ve Ebu'l-Ḥüseyn-i Mālikī ve Müzeyyin ve Ebu'l-Ḥüseyn-i Derrāc ve Ṭāhir-i Maḳdisī[6] ve Ebū ᶜAmr-i Dımışḳī ve bulardın özge meşāyıḫ bile hem ṣoḥbet tutup irdi. Meşayıḫ dīdārıdın merzūḳ irdi. Ẓāhir ᶜilmide ve ḥaḳāyıḳ[7] ᶜilmide ᶜālim irdi. Şeyḫu'l-islām dipdür ki ᶜilmde
P65b hīç kişi- | niñg ança taṣnīfi yoḳtur ki anıñg. İmām Şāfiᶜī meẕhebide irdi. Üç [8] yüz ottuz birde dünyādın ötüptür. Şeyḫu'l-islām anıñg ikki sözin begāyet taᶜrīf ḳılıpdur. Biri bu ki andın sordılar ki Taṣavvuf[9] nidür? Didi ki: وجود الله فى حين الغفلة Yana bu kim sordılar ki ᶜAbdu'r-raḥīm-i İṣṭaḫrī ni üçün seg-bānlar bile deştḳa barur[10] ve ḳaptan kiyer? Didi kim: يتخفف من ثقل ما عليه. Didi barur ki anıñg yükidin ki andadur, yiñgilgey ve demī urğay. Şeyḫu'l-islām[11] didi kim vücūdda lezzet yoḳtur ki barça ṣadmet ve uşalmaḳdur ki ḥavās tükenür. وأنشدنا لغيره

أريد لا نسى ذكرها فانما   [12] تمثل لى ليلى بكل مكان

§ 305 Ebu'l - Ḫayr-i Mālikī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Ü119b Atı Bündār b.Yaᶜḳūb-i Mālikī'dür. | Meşāyıḫ ekābiridin irdi. Ve envāᶜ-i ᶜulūm cemᶜ ḳılıp[13] irdi. Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf dipdür ki yigitlikde rūze tutar irdim ve viṣāl ḳılur irdim. Ve kiçe mescid-i cāmiᶜde bolur irdim ve miniñg üçün[14] bir ḳandīl ḳoyarlar irdi. Bir kiçe yil ve yamğur cihetidin çerāğ öçüp irdi. Birev işik ḳaḳtı, barıp ki işikni açtım, Ebu'l -Ḫayr-i [15] Mālikī irdi. Kirdi ve olturdı. Ve anıñg heybetidin toldum. Ridā açtı, anda ṭaᶜām irdi. Didi yigil ki min öyümde irdim, munı[16] kiltürdiler, yiy-almadım ki ḫāṭırım siniñg sarı irdi. Anıñg heybetidin diy-almadım
L174 ki viṣāldadur-min. Anıñg bile ol ṭaᶜāmdın || yidük.[17] Çün fāriğ bolduḳ, didim ki eyyuhe'ş-şeyḫ, bir su'ālım bar. Didi sor ! Didim : متى يصفوا العيش مع الله قال اذا رفعت المخالفة.[18] Min bu sözdin müteᶜaccib boldum, tañglası meşāyıḫğa ᶜarż ḳıldım. Alar hem müteᶜaccib bolup didiler ki tiler-biz ki özidin işitkey-[19] biz. Çün andın sordılar, didi kim: ما يجرى بالليل لا يذكر بالنهار. ve iḳrār ḳılmadı.

hir ᶜilmide || anıñg : Ü 8 anıñgdur || 9 وجود... الغفلة] : Ü'de yok | ni üçün : L4 neyüçün, Ü12 niçün || 12 meşāyıḫ ekābiridin i. : L 9 meşāyıḫu'l-kübrāsıdın i. ||
P65bF87b 13 ve viṣāl ... irdim : R ve P'de yok | mescid-i cāmi ᶜde : F9 mescidde || 14 yil ve
Ü119a yamğur : F9 yağmur ve yil | işikni a. : P8 işik a. || 15 kirdi : Ü 5 kildi | anda : L'de

§ 306 Ebū Bekr eş-Şaᶜrānī raḥimehul'llāhu taᶜālā

Şeyẖ Ebū ᶜAbdi'llāh-i [20] Ḫafīf dipdür ki : ما رأيت زاهدًا متخليًا من الدنيآء أصدق ظاهرًا من أبى بكر الشعرانى. / Bir kün aṅga bardım, İṣṭaẖr'da [21] irdi, kiçe ḳaşıġa kirdim. Didi yā Ebā ᶜAbda'llāh, bu kün siniṅg bereketiṅgdin yaġlıġ ṭaᶜām yigümizdür. Ḳoptı ve sifāl ḳazanın[22] astı ve bir pāre ḳāḳ iti bar irdi, ḳazanġa saldı ve tuz salıp ḳazannı ḳaynattı. Ve birev-
Ü120a ge didi kim bir pāre ötmek | [23] kiltürdi. Ve anı tirīd ḳıldı, şōrbādın aṅga saldı ve itni anıṅg yüzige ḳoydı. Ve maṅga didi kim yigil! Min ol tirīddin [24] yir irdim. Didi itdin yigil! Min didim mini maᶜẕūr tut, it yimekdin. Didi şāyed saṅga fulān ve fulān ṭaᶜām kirek bolġay, [25] ol taṅgla bolġusıdur, şehrġa kireli ve siniṅg üçün alalı. Taṅglası şehrġa kirdim ve fuḳarā cemᶜ boldılar ve ṭaᶜāmī ḥāżır [26] ḳıldılar. Ol ṭaᶜāmdın bir pāre alıp anıṅg üçün ilttim. Didi ayt kim ni ḳıldıṅg? Didim henūz nime yimey-min, sindin
L175 iltimāsım[27] budur kim miniṅg bile ṭaᶜām yigey-sin. İkev | ṭaᶜām yidük ve min Şīrāz sarı tipredim.

§ 307 Ebū Muhammed el - ᶜAtāyidī raḥimehul'llāhu · taᶜālā

R93a Ol Şeyẖ[1] Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf'niṅg üstādlarıdındur. Ol dipdür ki kāsibī ki kesb ḥaḳīḳatın riᶜāyet ḳılġay, hergiz Ebū Muḥammed-i ᶜAtāyidī dik[2] körmedim. Her kün yarım dānek kesb ḳılur irdi ve anıṅg ḳūtı andın irdi. İkki ḥabbeġa nuẖāle satḳun alur irdi ve andın ikki nān bişürür irdi.[3] Biri bile ifṭār ḳılıp, birin ṣadaḳa birür irdi. Ḳırḳ yıl öyide çerāġ yaḳmadı. Cihetin sordılar. Didi kim anıṅg ḥisābıdın ḳorḳar-min [4] ki aṅga niçe nime kirek, tā müyesser bolġay ve barçasınıṅg ḥisābı bar.

§ 308 Caᶜfer el - Ḥaẕẕā᾽ raḥimehu'llāhu taᶜālā

Künyeti Ebū Muḥammed'dür. [5] صحب الجنيد ومن فى طبقته
P66a وكان الشبلى يذكر مناقبه | ويقول بفضله. Üç yüz ḳırḳ birde dünyādın ötüptür.
Ü120b Şeyẖ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf dipdür ki | bir kün Mü᾽emmil-i[6] Caṣṣāṣ maṅga didi kim barıp Caᶜfer-i Ḥaẕẕā'nı kör kim ni ḥālı bar. Barıp kördüm, serāy içinde nāzenīn bisāṭ yüzinde ve nefīs kiygülük -[7] ler arasıda. Mini

L174 yok || 17 didim ki : F_{12} didi kim || 18 meşāyıẖġa : P_{12} F_{13} $Ü_{10}$ L_2 meşāyıẖḳa || 19
Ü119b ve iḳrār ḳılmadı : Ü' de yok || 22 ötmek : L_9 itmek || 23 maṅga : $Ü_2$ minge (مينكا) | d. kim : $Ü_2$ d. ki || 24 şāyed : L'de yok || 25 siniṅg üçün a. : $Ü_5$ saṅga a. | ṭaᶜāmī : $Ü_5$ ṭaᶜām || 26 didi ayt kim : L_{14} didi kim ayt ||

R93aL175 1Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf : F_{22} $Ü_9$ L_1 ᶜAbdu'llāh-i Ḫafīf | dipdür : L_2 dip-

sordı ve min anı sordum. Didi oltur bile ṭaᶜām yili! Pes leẕīẕ ṭaᶜām bişürtti
ve bile yidük. Çıḳıp Müʾemmil ḳaşıġa[8] kildim ve her ni körüp irdim,
F_{88a} didim. Müʾemmil duᶜā ḳıldı | kim yā Rab, bizge selāmet ve ᶜāfiyetni erzānī
tut! Niçe vaḳt ötkendin soñgra[9] yana Müʾemmil didi kim barıp Caᶜfer-i
Ḥaẕẕāʾ ḥālın kör! Barıp bir vīrānede taptım, bir bozuḳ öyde yıġlamaḳḳa,
üç kün irdi kim ṭaᶜām[10] tapmaydur irdi. Andaġı il iltimās ḳıldılar ki
L_{176} añga nimegine yidür! Köp cehd ḳıldım ki azġına | sevīḳī yidürdüm. Yana
Müʾemmil'ġa[11] kilip körgenni didim. Müʾemmil didi kim ol, ol tenaᶜᶜumnı
ḳılmasa irdi, āḫır bu ḥālıġa mübtelā bolmaġay irdi.

§ 309 Hişām b. ᶜAbdān raḥimehu'llāhu[12] taᶜālā

Künyeti Ebū Muḥammed'dür. Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i
Ḫafīf dipdür ki çün ol namāzġa turar irdi, añga vecd ü ḥāl peydā bolur ir-
di.[13] Miḥrābda kiyin ve ilgeri yörüp *Ḳurᶜān* oḳur irdi. Gāh bolur irdi kim
anıñg namāzıġa naṣārā yıġılıp neẕẕāre ḳılurlar irdi.[14] Anıñg bir ḳoyı bar
irdi ki ġıẕāsı anıñg süti irdi. Ol ḳoynı köterip yazıġa iltip otlatur irdi. Bir
$Ü_{121a}$ kün uyḳulap[15] uyġanġaç kördi kim birev zirāᶜatıġa kiriptür. | Anı ol zirā-
ᶜat iyesige birdi ve andın biḥillıḳ tiledi. Hişām'ġa dehşetī vü[16] ḥayretī
yitişti kim bir yıl namāzdın ḳaldı. Ve il anı tekfīr ḳılurlar irdi. Bu
ḳażiyye mescid-i cāmiᶜ meşāyıḫıġa yitişti, barçası anıñg ḳaşıġa[17] bardı-
lar, İbn Saᶜdān-i Muḥaddis̱ hem bile irdi. Andın sordı kim mini tanır mu
sin? Didi İbn Saᶜdān-sin. Didi neyüçün namāz ḳılmas-[18] sin? Didi ma-
ñga bir niçe ᶜārıż yüzlenür ve namāzġa māniᶜ bolur. Sordı kim ni nevᶜ?
Ol cevāb birmedi. Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāhi-i Ḫafīf'din[19] sordılar ki cihet ni
irdi, Hişām namāz ḳılmas irdi? Didi ki ġayb muṭālaᶜası ḳılur irdi, ġayb
umūrı añga ġālib boldı,[20] ḥayret maḳāmıġa tüşti ve ẓāhir aᶜmālıdın ᶜāṭıl
L_{177} boldı. Bir kün meşāyıḫ Hişām'ġa didiler kim işitip- biz | ki sin müşāhedeġa
ḳāyil-sin.[21] Her kim muñga ḳāyil bolsa, tevbe ḳılmaḳ kirek, yā anı edeb
ḳılmaḳ kirek. Hişām didi mañga tevbe telḳīn ḳılıñg, ḳıldılar. Yana kün
meşāyıḫ ḳaşıġa kilip didi kim tanuġ boluñg[22] kim min tüne kün ḳılġan tev-
bedin tevbe ḳıldım. Meşāyıḫ ḳopup anı savurap mescid-i cāmiᶜdin
çıḳardılar.

|| 2 andın irdi : L_3 andın || 3 i. ḳılıp : L_4 i. ḳılur irdi | d. kim : $Ü_{14}$ d. ki || 4 barça
$Ü_{120a}$ sınıñg : $Ü_{15}$ barçasını, L_6 barçanıñg || 5 dipdür : L_8 diptür || 6 d. kim : $Ü_1$ d. ki | ḥālı :
| L_9 ḥāl | 6-7 kiygülükler : $Ü_2$ L_{10} kiygülük || 7 ṭaᶜām : Ü'de yok | çıḳıp : F ve L'de
F_{88a} yok || 9 bozuḳ ö. : L_{14} bozuġ ö. | yıġlamaḳḳa : F_2 yıġlamaḳta || 10 añga : L'de yok
L_{176} || 11 kilip : $Ü_{10}$ kildim | Müʾemmil : Ü'de yok | tenaᶜᶜumnı ḳ. : L_3 tenaᶜᶜum ḳ. ||
12 dipdür : L_3 diptür | vecd ü ḥāl | : $Ü_{13}$ vecd-i ḥāl || 13 yörüp : $Ü_{14}$ barıp, L_4 yö-
P_{66a} rür | oḳur i. : P_9 oḳurlar i. | ḳılurlar i. : L_5 ḳılur i. || 14 uyḳulap : F_7 uyuḳlap, L_7
uyuḫlap || 15 k. kim : P_{11} k. ki | birev ... kiripdür : F_7 L_7 ḳoyı birev .... kiripdür |

§ **310** Ebū Muḥriz-i Şīrāzī raḥimehu'llāhu taᶜālā

[23]Şīrāz nevāḥīsidindür, Ẕu'n-nūn-i Mıṣrī aṣḥābıdın. Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf dipdür ki Ebū Muḥriz didi kim Nesā'dın Şīrāz
Ü$_{121b}$ ᶜazīmetiġa[24] çıḳtım ve sulṭānnıñg ḳāyidi ve | etbāᶜı bile yoldaş boldum. Alarnıñg efᶜāl u eṭvārı mañga be-ġāyet mekrūh kildi. Köñglümde inkār [25] ḳılıp tiledim kim alardın ayrılġay-min. Nāgāh bir ün çıḳtı kim ḳāyidniñg kemeri ġāyib boluptur. Ve ol ant içipdür ki ḳāfile ḫalḳın [26] barısın aḫtarġay. Ve birin birin barı ilni teftīş ḳıldılar, min ḳaldım. Ve pes ḫalḳ didiler bu şeyḫ ḳalıpdur ve andaḳ kişini [27] bu nevᶜ işke niçük müttehem ḳılsa bolġay ? Ḳāyid didi ki min ant içip-min, fāyide ḳılmas, aḫtarmaḳ kirek.
R$_{93b}$ Mini hem aḫtardılar. [1] Ol kemer bilimde baġlıġ çıḳtı. Min didim ki bi'llāh
P$_{66b}$ ki mañga bu işdin ḫaber yoḳtur. Ḳāyid didi bu yalġan ant | oġurluġıdın ᶜaẓīmraḳ-[2] dur. Mini buyurdı kim yol başıda ḳāfile güẕer-gāhıda asraġaylar, tā her kişi ötse, tevbīḫ ü serzeniş ḳılġay. Ve andaḳ ḳıldılar [3] ve
L$_{178}$ miniñg hem-rāhlıġımdan ayrıldılar. Ve | Şeyḫ Ebū Müzāḥim-i Şīrāzī ve Şeyḫ Ebū Ḥafṣ bile, ḫelā arıtḳan kim ötti, Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāhi-i Ḫafīf Şeyḫ Ebū[4] Muḥriz'ġa nisbet biripdür.

§ **311** ᶜAbdu'r-raḥīm-i İṣṭaḫrī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Künyeti Ebū ᶜAmr'dur. Ve Ruveym bile ṣoḥbet tutuptur ve Sehl'ni körüpdür. [5] Ve ṭarīḳı setr ü iḫfā vü şeṭāret irdi. Şāṭırāne libās kiyer irdi. Ve itler asrar irdi ve avġa barur irdi.[6] Kebūterleri hem bolur irdi. Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf dipdür kim Ruveym didi kim bu ṭāyife-
Ü$_{122a}$ din köp bile | Lugām taġıda bolup -min, [7] andın ṣābirraḳ körmey -min. Av üçün deştḳa, yā taġḳa barsa irdi, il közidin kim yıraḳ boldı, itlerin ḳoyar irdi [8] ve Tiñgri ẕikrige meşġūl bolur irdi. Öyide bir uy tirisi irmiş

Ü$_{120b}$ z. iyesige : Ü$_{1}$ L$_{8}$ z. igesige || 16 yitişti : Ü$_{2}$ yitüşti | t. ḳılurlar irdi : F$_{8}$ t. ḳıldılar | m. yitişti : F$_{8}$ L$_{10}$ m. yitti, Ü$_{3}$ m. yitüşti | barçası : F$_{8}$ L$_{10}$ barça || 17 s. kim : L$_{11}$ s. ki | tanır mu sin : Ü$_{5}$ tanımay mu sin | didi ... sin : Ü$_{5}$ didi İbn Saᶜdān mu sin | neyüçün : Ü$_{5}$ niçün | 17-18 ḳılmas-sin : Ü$_{5}$ ḳılmay-sin || 18 bir niçe : P$_{14}$ L$_{12}$ bir nime | s. kim : Ü$_{6}$ s. ki, L$_{12}$ sordı || 19 d. ki : Ü$_{8}$ d. kim || 20 d. kim : F$_{12}$ Ü$_{10}$ L$_{15}$ d. ki || 21 yā anı ... kirek : R ve P'de yok | tanuġ : F$_{14}$ tanuḳ || 24 mañga b. : F$_{16}$
Ü$_{121a}$ be ġāyet m. || 25 t. kim : Ü$_{2}$ t. ki | ç. kim : Ü$_{3}$ ç. ki | a. içipdür: L$_{9}$ a. içip-
L$_{177}$ tür | ḫalḳın : F$_{17}$ Ü$_{3}$ L$_{9}$ ḫalḳınıñg || 26 aḫtarġay : F$_{18}$ L$_{19}$ aḫtarḳay, Ü$_{4}$ aḫtarġaylar | birin birin : R, P$_{23}$ Ü$_{4}$ bir birin | ilni : Ü'de yok | ḳalıpdur : L$_{10}$ ḳalıptur || 27 ḳ. bolġay : Ü$_{6}$ ḳ. bolur | d. ki : F$_{19}$ d. kim ||
R$_{93b}$L$_{178}$ 1 ḳāyid : L'de yok | 1-2 ᶜaẓīmraḳdur: F$_{20}$ ᶜaẓīmraḳtur: || 4 biripdür : Ü$_{13}$ L$_{2}$
P$_{66b}$ biriptür | ᶜAbdu'r-raḥīm-i İ. : F$_{23}$ ᶜAbdu'r-raḥmān-i İ. | körüpdür : P$_{4}$ F$_{23}$ Ü$_{23}$ L$_{3}$ köprüptür || 6 d. kim : Ü$_{17}$ L$_{5}$ d. ki | köp b. : L$_{5}$ köpi b. || 7 körmey -min : L$_{6}$ körmey | barsa i. : F$_{25}$ barur i. | il ... boldı : L$_{7}$ il közidin çün yıraḳ bolur irdi || 8 salur

ki astıġa salur irmiş kim uynıñg şāḫların hem ol tiri [9] birle ḳoyġan irmişler. Ḳış anı öyige savurap salur irmiş ve yaz taşḳarı savurar irmiş. Caᶜfer-i Ḥazzāʾ anıñg ḳaşıġa bardı, [10] aḥvālın ḫarāb kördi, bir bozuġ öy gūşeside ve añga ᶜaẓīm belāyī müteveccih. Taraḥḥum ḳıldı ve müteġayyir boldı. Ol didi kim sañga ni boldı?[11] Caᶜfer didi ki bu dem sini ölgü dik kö-
F88b redür-min | żaᶜfdın. Ol ḳoptı ve bir ᶜaẓīm taş irdi, köterip tamġa çıḳardı ve didi[12] ay ḳavī, kilip bu taşnı köterip ḳoyı tüşür! Caᶜfer ᶜāciz bolup ḥayret ḳıldı. Ol didi kim bu kün on yitti kündür kim hīç[13] nime yimey-min. Caᶜfer'-
L179 niñg ḥayreti köprek boldı. | Atasıdın yigirmi miñg direm mīrāṣ ḳaldı, ammā il ẕimmeside irdi. On miñgni[14] ol ilge kiçti ve on miñgni aldı. Kiçe tañg atḳunça ol vech anı gāh süḏā ḫayālıġa, gāh zirāᶜat ḫayālıġa perīşān ḳılıp irdi[15] kim seḥer ḳopup ol vechlerni avuç avuç ḳonşıları öyige saçtı. Kündüz ol ilge ḫayāl boldı kim yarmaḳ yaġıpdur.[16] Ol tūbreni silkti, yarım direm
Ü122b ḳalıp irdi. Ḳoptı | aṣḥābıġa didi kim beşāret sizge kim nān u baḳlā boldı. İl didiler bu [17] dīvāneni körüñg, on miñg diremni saçıp yarım direm üçün şādlıḳ ḳılur. Vaḳtī ᶜAbādān'ġa bardı ve yigirmi bir kün ḳaldı. [18] Her ni aḳşam añga ifṭār üçün kiltürürler irdi, tañgla mevcūd irdi. Ḫalḳ anıñg şīftesi boldılar. Sehl-i ᶜAbdu'llāh ḳaṣdı ḳıldı[19] ve didi sañga mihmān-min. Ol didi ni buyurur-sin? Didi sikbāc bişür! Sehl sikbāc bişürtti ve ḳazan bile anıñg allıġa ḳoydılar. [20] Hem ol dem sāyil suʾāl ḳıldı, buyurdı kim anı sāyilġa birdiler. Üç ḳatlaġaça sikbāc bişürürler irdi ve ol sāyilġa[21] birür irdi. Törtinçide Sehl'niñg ḳolı yaşurun çıḳtı kim sāyilġa menᶜ ḳılġay. Didi kim ḳoluñgnı sāyil menᶜidin menᶜ ḳıl! Sehl menᶜ ḳıldı,[22] tā ay tükendi ve ol nime yimey çıḳtı. Ve birev ḳuruḳ ötmek suġa toġrap yiydür irdi, anıñg şirketide ifṭār ḳıldı.

§ 312 Müʾemmil[23] el - Caṣṣāṣ raḥimehu'llāhu taᶜālā

L180 هو من كبار مشايخ | الشيراز سافر الحجاز والعراق وكان حسن اللسان فى علم التوحيد وعلوم المعارف [24] مع أنه أمى ولايكتب. Ol irdi kim cevāb birdi Sehl-i Sipāhānī Şīrāz'ġa yibergen mesāyilġa. Seḥer namāzın ḳılsa irdi, çāştḳa[25] diginçe *Ḳur'ān* dersiġa meşġūl irdi. Çāşt namāzın ḳılġandın soñg mesciddin çıḳar

Ü121b irmiş : P_7 salurmış || 9 t. birle : F_{27} $Ü_4$ L_9 t. bile || 10 bozuġ ö. : $Ü_6$ bozuḳ ö. || 11
L179 bu dem sini : F_{29} L_{12} sini bu dem || 13 yigirmi m. : $Ü_{12}$ L_1 yigirme m. | o. miñgni : L_1 o. miñg || 14 ol ... anı : L_2 ol vechni || 15 o. vechlerni : F_4 o. vechni | ḳonşıları : F_4 ḳoşnılar, $Ü_{16}$ ḳoşnıları | ḫ. boldı : P_{15} ḫ. boldıdur, F_5 $Ü_{16}$ ḫ. boldı, L_4 ḫayāl
F88b | yarmaḳ yaġıpdur : F_5 gūyā y. y., L_4 gūyā yarmaġ yapıptur || 16 t. silkti : L_5 silikti | direm: Ü'de yok || 17 körüñg : L_6 körüñg ki | şādlıḳ ḳ. : F_6 L_7 şādlıġ ḳ. | yigirmi
Ü122a b. : L_7 yigirme b. || 18 aḳşam ... üçün : $Ü_{3-4}$ iftār üçün aḳşam añga, L_8 añga aḳşam iftār üçün | kiltürürler i. : L_8 kiltürdiler i. || 19 bişürtti : $Ü_7$ bişürdi | 19-20 anıñg ... ve ol : Ü'de yok || 20 buyurdı ... anı : L_{11} buyurdı añga | bişürürler irdi : L_{12} bişür-

irdi, ilniñg ḥācetin revā ḳılmaḳḳa meşġūl[26] bolur irdi kim büzürglükidin |
P$_{67a}$Ü$_{123a}$ ḫalāyıḳ anga yüz kiltürürler irdi. Her niçe ilniñg ġavġāsı anga köp | bolsa ir-
di, aṣlī vechide [27] bāṭınī cemᶜiyyetiġa yol tapmas irdi. Her ḳaçan bir müs-
R$_{94a}$ limān işige meşġul bolsa, işsiz kişi selāmıġa cevābdın özge söz dimes [1] irdi.
Ve dir irdi kim min müzdūrdur-min, selām cevābı vācib bolmasa irdi, anı
daġı dimes irdim. Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf[2] dipdür ki çün Mü᾽emmil
Mekke'ge bardı, Şeyḫ Ebu'l-Ḥüseyn-i Müzeyyin ḫıdmetiġa yitti ve didi ey-
yühe'ş-şeyḫ, bir su᾽ālım bar, cevāb bir ve ᶜacemī kişidür-min, [3] mañga rıfḳ
körgüz! Ol didi kim sorġıl! Mü᾽emmil didi : هل ترتقى الفهوم ارتقاء المواجيد؟
Ebu'l-Ḥüseyn anga baḳıp sordı kim ḳaydın-[4] sin? Didi Şīrāz'dın. Didi ni-
ge meşhūr-sin? Didi Mü᾽emmil'ġa. Didi olturġan yirdin ḳop ki siniñg yi-
riñg imes. Ve anı öz[5] yanıda olturttı ve dāyim anga baḳıp dir irdi kim:
أنت رجل اعجمى أمى. ve küler irdi. Ve andın songra her kişi mes᾽eleī sorsa[6] irdi,
L$_{181}$ anıñg sarı baḳıp aytur irdi kim Şeyḫ'din soruñg ve | anga ḥavāle ḳılur irdi.

§ 313 ᶜAlī b. Ṣalūye raḥimehu'llāhu taᶜālā

Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i [7] Ḫafīf dipdür ki ol taġlarda ve
vādīlerde bolur irdi. Ol mevżiᶜniñg ili anga mürīd ve meşġūf irdiler. Ol cüm-
ledin ikki kişi [8] ki ḳavm uluġları irdiler, anga istidᶜā ḳıldılar ki her
Ü$_{123b}$ ḳaysımıznıñg birer ḳızımız bar ve her biriniñg törter miñg[9] ḳoyı bar. | Eger
ḳızlarnı nikāḥ ḳılsang, ol ḳoylarnı fuḳarānıñg ṣādır u vāridiġa ṣarf ḳıl! Ol
ḳabūl ḳılıp alarnı nikāḥ ḳıldı. [10] Mü᾽emmil anı körüp didi kim imdi bizge
tafṣīl ḳılma kim sin hem biziñg dik bolduñg. Ol didi min bu işni Ḫudāy
üçün ḳılıp-min. [11] Mü᾽emmil didi kim biz hem Ḫudāy üçün ḳılıp-biz. Ol di-
di kim min alarnı üç ṭalāḳ ḳıldım, sin hem eger çın aytur-sin üç ṭalāḳ [12] ḳıl!
Mü᾽emmil didi : يا ميشوم لسيت السنة فى الطلاق

diler | 20-21 sāyilġa ... irdi : Ü$_{7}$ anı sāyilġa birür irdi || 22 ḳuruḳ ötmek : F$_{11}$ Ü$_{10}$
L$_{180}$ ḳuruġ ö., L$_{14}$ ḳ. itmek | i. ḳıldı : Ü$_{10}$ i. ḳılur || 26 m. bolur irdi: F$_{15}$ m. irdi | ḫalıyıḳ
F$_{16}$ ḫalḳ || 27 ḳaçan : F$_{17}$ L$_{6}$ niçe ||
R$_{94a}$Ü$_{122b}$ 1 müzdūrdur-min : L$_{8}$ müzdūr-min || 2 Mü᾽emmil ... bardı : Ü$_{6}$ Mü᾽emmil'ge
bardı | Müzeyyin ... yitti : L$_{9}$ Müzeyyin'ġa yitti || 3 didi ... sorġıl : Ü$_{7}$ d. ki s, L$_{11}$
didi sorġıl | s. kim : Ü$_{8}$ s. ki || 5 d. irdi kim : Ü$_{11}$ d. irdi ki, L$_{14}$ d. irdi | أنت...
أمى Ü'de yok | mes᾽eleī : L$_{15}$ bir nime || 7 dipdür : L$_{1}$ diptür | o. mevżiᶜniñg:
L$_{181}$ Ü$_{15}$ mevāżiᶜlerniñg | o. cümledin :Ü$_{15-16}$ o. cümle ikki kişi || 8 ḳavm u. : Ü$_{16}$
ḳavmnıñg u. | u. irdiler : F$_{24}$ L$_{3}$ u. irdi | ikki kişi : Ü'de yok | ḳaysımıznıñg : Ü$_{10}$ ḳaysı
birniñg | ḳızımız : F$_{25}$ L$_{4}$ ḳızı | törter m. : L$_{4}$ yüz m. || 9 ḳızlarnı : Ü$_{1}$ ḳızlarnıñg || 10 o.
Ü$_{123a}$ didi : F$_{27}$ Ü$_{3}$ o. d. kim, L$_{7}$ o. d. ki | işni : Ü$_{4}$ iş | 10-11 ol didi ... ḳılıp biz : F'de
P$_{67a}$ mükerrer || 11 d. kim: P$_{13}$ d. ki | ü. ṭalāḳ : Ü$_{5}$ ü. ṭalāḳı || 12 ol : L'de yok || 13 ma-
F$_{89a}$ muḳ: Ü$_{8}$ L$_{11}$ mamuġ | tilediler k. : L$_{11}$ tiler k. | rūze : F$_{1}$ Ü$_{9}$ L$_{11}$ rūzede || 15 bir

§ 314 Ebū Bekr el - Uskāf raḥimehu'llāhu taʿālā

Şeyḫ Ebū ʿAbdi'llāh-i Ḫafīf dipdür kim ol ottuz yıl[13] rū-
F89a ze tuttı. Nezʿ ḥāletide sunı mamuḳ | bile tilediler ki aġzıġa tamızġaylar, anı taşladı ve rūzede dünyādın ötti.

§ 315 Ebū eż- Żaḥḥāk [14] raḥimehu'llāhu

Şeyḫ Ebū ʿAbdi'llāh-i Ḫafīf dipdür ki Ebū eżŻaḥḥāk didi kim bir ḳatla miniñg bile şeyṭān arasıda muḥārebe boldı, anı bir ḳatıḳ [15] sīlī urup maġlūb ḳıldım. Ve mundın müddetī ötti, bir kün bir yol barurda bir uluḳ suġa yittim. Öterdin ʿāciz irdim. [16] Kördüm ki bir żaʿīf ḳarı
L182 suġa kirdi, ötkeli. Min | özümge didim bu ḳarıdın ḫōd żaʿīfraḳ imes-sin. Suġa kim kirdim, çoma[17] kiriştim. Ve ol ḳarı su ḳıraġıġa ayaḳ ḳoyup çıḳtı ve didi kim maññga sīlī urar-sin, tevbe, ḳıldıñg, yoḳ mu?

§ 316 Ebū Muḥammed el- Ḫaffāf [18] raḥimehu'llāhu taʿālā

Ü124a Şeyḫ Ebū ʿAbdi'llāh-i Ḫafīf dipdür ki | Şeyḫ Ebu'l-Ḥüseyn-i Müzeyyin bizge bitip irdi kim sizge deryāda mürīdī bar ki eger necāt [19] tapsa, bat sizge cevāhir kiltürür. Bu sözdin murādı Muḥammed-i Ḫaffāf irmiş. Ve anıñg müşāhede bābıda ve şeyṭāndın bāżī yigende [20] köp sözleri bar, tiley digen kişi *Nefeḥātü'l-üns*'de anıñg żikride muṭālaʿa ḳılsun.

§ 317 Ḥasan b. Ḥammūye ve ṣāḥibuhu Ebū Caʿfer el-Ḫarrāz el- İṣṭaḫrī [21] ḳaddesa'llāhu sırrehumā

Şeyḫ Ebū ʿAbdil'llāh-i Ḫafīf dipdür ki Ebū Caʿfer-i Ḫarrāz, Ḥasan-i Ḥammūyeʾniñg ṣāḥibi, İṣṭaḫr'dın biziñg ḳaşımızġa kildi. [22] İbn Zeydān didi kim ārzūdur maññga kim bu kiçe anı biziñg ḳaşımızġa ḥāżır ḳılġay-sin. Anı mununñg mecliside ḥāżır ḳıldım. Söz [23] esnāsıda İbn Zey-
P67b dān | didi kim tiler- biz ki öz ḥikāyātıñgdın bizge bir nime aytḳay-sin. Ol didi ki maññga ḫōd ḥikāyetī yoḳtur, [24] eger diseñg, olça meşāyıḫdın körüp

... barurda : F_3 bir yolda barur irdi : $Ü_{11}$ yol barurda | uluḳ : F_3 $Ü_{12}$ L_{14} uluġ ||
L182 16 didim : F_4 L_1 didim ki | ḫōd : Ü'de yok | s. kim kirdim : $Ü_{15}$ s. ki kirdim, L_1 s. kirdim || 17 s. ḳıraġıġa : L_2 s. ḳıraġıda | ayaḳ ḳ. : $Ü_{15}$ L_2 ayaġ ḳ. | didi... maññga : F_{4-5} didi kim yana maññga, Ü16 didi kim yana minge, L_2 didi yana maññga | t. ḳıldıñg :F_5 $Ü_{16}$ L_2 t. ḳıldıñg mu || 18 dipdür : L_3 diptür || 19 anıñg m. : L_5 anı m. || 20 tiley : L_6 biley || 21 ḳaddesa'llāhu sırrehumā : Ü'de yok
Ü124a | dipdür ki: $Ü_6$ dipdür kim, I_8 diptür ki || 22-23İbn Zeydān... esnāsıda: F'de yok | biziñg | L'de yok | mecliside : L_9 meclisiġa || 23 didi kim: L_{10-11} d. ki || 25

min, andın aytay. İbn Zeydān didi biz hem uşmunı tiler-biz. Caᶜfer didi
Bir kün min ve cemᶜī Ḥasan-i [25] Ḥammūye ḳaşında olturup irdük ve ol
baş ḳoyı salıp irdi. Nāgāh ṣayḥaī tarttı ve ol ṣayḥa bile ḥāżırlar közidin [26]
ġāyib boldı. Bizler bir birimizge baḳışṭuḳ ve didük ki bu sözni hīç
L_{188} kişige aytsa bolmas kim işitken aytḳusıdur I kim yana [27] nādireī araġa
saldılar. Ol üç kün ġāyib irdi. Her kişi sorsa, dir irdük ki meşġūldur. Üç
$Ü_{124b}R_{94b}$ kündin soñgra I kördük [1] ki mescid işikidin kirdi, müteġayyirü'l-levn. Ve
ġāyet heybetidin mümkin yoḳ ki kişi anıñg bile sözleşkey. Ve min hemīşe
anıñg bile inbisāṭ ḳılur irdim. [2] Didim ki eyyühe'ş-şeyḫ, mikdārī tāze penīr
bar, meyl bar mu, kiltürsek? Ve anıñg tāze penīrga meyli köp bolur irdi.
Didi kiltür! Kiltürdüm, [3] bir loḳma yidi ve işāret ḳıldı kim yiñgiz! Şeyḫ
Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf didi kim İbn Zeydān mañga didi kim hīç şek yoḳtur
ki bu ṣādıḳ kişidür, [4] ammā bu ḥikāyetni bāver ḳıla almas- min, nevᶜī ḳıl ki
ınanġay- min. Didim ki Şeyḫ üçün yir salıñg ki yol rencidin āsāyiş tapsun.
Yir [5] saldılar. Şeyḫ uyudı ve min İbn Zeydān bile olturduḳ. Añga ança ayıt-
tım ki bāver ḳıldı. [6] Şeyḫ Ebū ᶜAbdil'llāh'dın ol ḥāl keyfiyyetin sordılar.
Didi ol öz mekānıdın yıraḳ barmaydur irdi, ammā añga libāsī yapıp irdiler [7]
ki közlerdin ġāyib bolup irdi.

§ 318 ᶜAbdu'llāh el-Ḳaṣṣār raḥimehu'llāhu taᶜālā

Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf dipdür ki ᶜAbdu'llāh-i Ḳaṣṣār
didi[8] kim bir ḳatla ḥacᶜazīmetiġa Şīrāz'dın çıḳtım. Meşāyıḫ mañga didiler
kim çün Sehl-i ᶜAbdu'llāh-i Tusterī'ga yitseñg, bizdin selām yitkür ve digil ki
biz siniñg[9] fażlıñgġa muᶜterif- biz ve her ni diseñg, ınanur- biz. Sindin bizge
mundaḳ yitiptür kim ᶜarafe küni öz yiriñgdin çıḳar-sin ve sāyir ḥuccāc[10] bile I
$Ü_{125a}$ ᶜArafāt mevḳiᶜide ḥāżır bolur-sin. Eger bu çındur, bizge ḫaber bir ki biziñg
L_{184} muñga I īmānımız bar. ᶜAbdu'llāh-i Ḳaṣṣār didi ki çün añga [11] yittim,

ḳaşında : F_{11} $Ü_{13}$ ḳaşıda I olturup : F'de yok I ş. bile : $Ü_{14}$ ş. bilen I ḥāżırlar
közidin: L_{14} ḥāżır közleridin II 26 bir birimizge: $Ü_{15}$ L_{14} b. birimizġa I baḳışṭuḳ:
F_{12} L_{15} baḳıştük (باقيشتوك) I h. kişige : L_{15} h. kişi I b. kim: L_{15} b. ki II 27
L_{183} ü. kün : F_{15} Ü16 ü. küngeçe, L_1 ü. küṇġaça I sorsa : L_1 sorsa irdi I meşġūldur:
L'de yok II
$R_{94b}P_{67b}$ 2 didim ki: L'de yok I bar mu: P_7 bar I kiltür: Ü'de yok :3 d. kim: L_6 d. ki
$Ü_{124a}$ I ṣādıḳ kişidür : L_6 ṣādıḳdur II 4 didim k. : $Ü_7$ didi k. II 4 yir ... tapsun: R'de
mükerrer I olturduḳ: L_8 olturdük (اولتوردوك) II 7 dipdür k.: L_{11} diptür k. II
$Ü_{124b}L_{184}$ 10-11 eger ... olturdum: Ü'de yok II 11 yittim : L_1 yitip I ḳaşıġa ... birip: L_1 selām bi-
rip ḳaşıġa barıp II 14 dipdür : L_6 diptür I d. kim: F_{27} $Ü_8$ d. ki II 15 tonların: L_7
tonlar I küneske : $Ü_9$ L_7 küneşke I yayıpdur: L_7 yayıp I barıp: L'de yok I bile:
L_8 bir II 16 ol: L'de yok I kiydi: L_8 kildi I bir niçe : L_9 niçe II 17 yudı: $Ü_{11}$ yup I

ḳaşıġa barıp selām birip olturdum. Ol bir çāder- şeb özige çırmap irdi ve bir naᶜleyn ileyige ḳoyup irdi ve közi açuḳ [12] ḳalıp irdi bir vālih-i ḥayrān dik. Mañga heybet müstevlī boldı ve söz ayta almadım. Çün dehşetim refᶜ boldı, meşāyıḫ risāletin yitkürdüm. [13] Sehl bir laḥẓa başın ḳoyı saldı, dağı baş köterip didi ki yā dōst, هؤلاء القوم يؤمنون بالله ويفعل ما يشآء قلت نعم قال [14]فما سؤالهم عن ذلك .

§ 319 İbrāhīm el- Mütevekkil raḥimehu'llāhu taᶜālā

Şeyḫ Ebū ᶜ Abdi'llāh-i Ḫafīf dipdür ki bu ṭāyifedin biri mañga didi kim ṣaḥrā- [15] ġa çıḳıp irdim. Kördüm ki İbrāhīm-i Mütevekkil tonların yupdur ve küneske yayıpdur. Añga didim ki kil barıp bile nime yiyli! Köñgle-[16] kini hem andaḳ ol oḳ kiydi ve miniñ bile yörüdi. Çün bir niçe ḳadem barduḳ, bir miḳdār ᶜinebü'ṣ-ṣaᶜleb yolda tüşüp irdi, anı aldı [17] ve yudı ve yidi ve olturdı. Ve didi kim sin bar ki mañga uşbu kāfīdür. Niçe
F_{89b} mubālaġa ḳıldım, | kilmedi. Meşāyıḫdın biri İbrāhīm-i Mütevekkil'ge [18] didi kim tiler-biz ki bu ay biziñ bile ifṭār ḳılġay-sin. Ol ḳabūl ḳıldı. Bir kiçe añga didi kim ḳop saḥūr ḳılalı! Didi kim ol sofranı [19] töşür! Ol didi kim min munı ḳılmas- min, neyüçün ki bu ḥareketdür esbābda. Ve min esbābda ḥareket ḳılman. Bir kiçe anı kördiler [20] ki sofra allıġa ḳoyup nime
P_{68a} yiydür. | Didiler ki dimediñ mü ki esbābda ḥareket ḳılmas- min, pes
$L_{185}Ü_{125b}$ bu nidür? Didi ki va'llāh min esbābda [21] ḥareket | ḳılmadım, | ammā ḳopar çaġda başım sofraġa tigdi ve ol allımġa tüşti, budur ki yiydür- min.

§ 320 Ebū Ṭālib-i Ḫazrec b. ᶜAlī raḥimehu'llāhu taᶜālā

[22] Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf dipdür ki Ebū Ṭālib -i Ḫazrec, Cüneyd ḳuddise sırruhunıñ aṣḥābıdındur. Şīrāż'ġa kildi. Ve içiniñ teşvīşi bar irdi. [23] Meşāyıḫ didiler ki anıñ ḫıdmetin kim iḫtiyār ḳılur? Min iḫtiyār ḳıldım. Her kiçe on altı, on yitti ḳatla ḳopar irdi. Bir kiçe kiçke diginçe uyġaḳ [24] irdim. Közüm cüzvī ḳızıp irdi kim çarlaptur, işitmey-min, yana çarlaġanda ṭaşt ilttim. Didi ay ferzend, özüñ dik bir[25] maḫlūḳnıñ ḫıdmetin yaḫşı ḳıla almasañ, Ḫālıḳ ḫıdmetin niçük ḳılġuñdur? Yana bir ḳatla dağı çarlaġanda işitmedim, yana bir ḳatlada[26] هين لعنك الله

d. kim : F_{29} didi, $Ü_{12}$ d. ki | ki... kāfīdür: L'de yok | niçe : $Ü_{12}$ L_{10} her niçe || 18 d.
F_{89b} kim: $Ü_{13}$ L_{11} d. ki | ḳop: L'de yok | didi kim: F_2 didim ki, $Ü_{15}$ didi ki || 19 neyüçün: $Ü_{16}$ niçün | ḳılman: $Ü_{17}$ ḳılmas- min | 19-20 bir niçe... ḳılmas-min: Ü'de
$Ü_{125a}L_{185}$ yok || 20 allıġa: P_{25} allında || 21 allımġa: $Ü_1$ allıġa || 22 dipdür: L_2 diptür || 23 didiler ki: $Ü_4$ didiler, L_3 d. kim | iḫtiyār: L'de yok | her kiçe: Ü'de mükerrer | ki
P_{68a} çe... diginçe: F_6 kiçe kiçke dağı, $Ü_6$ kiçe dağı, L_{4-5} kiçe kiçeçe dağı | uyġaḳ: F_6 L_5 uyġaġ || 25 yaḫşı: L'de yok | yaḫşı ... ḫıdmetin: Ü'de yoḳ | dağı çarlaġanda: F_8 çarlaġanda dağı || 26 didim kim: L_9 didi k. ||

didi. Aşuḳup ṭaşt ilttim. ᶜAlī-i Deylem Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh'dın sordı kim anıñg لعنك الله digenin niçük işittiñg ? Didim kim رحمك الله [27] işittim. Şeyḫu'l-islām dipdür ki felāḥ yoḳtur ol mürīdde kim pīr ẕüllin
R_{95a} körmemiş bolġay ve ḳafāsın yimemiş bolġay ve لعنك الله [1] işitip رحمك الله ġa ḳabūl ḳılmamış bolġay ve derd ü nā-kāmlıġ bile tirilmemiş bolġay. Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf dipdür ki evvel meclis ki [2] Şeyḫ Ebū Ṭālib Şīrāz'da tuttı, bir ḳara palās kiyip irdi ve bir ᶜaṣā iligide. Kildi ve kürsī üstide olturdı. Ve min yanıda irdim. [3] İlge baḳtı ve didi kim
$Ü_{126a}$ bilmen ki ni digey- min, yazuġluġī - min yazuġluġlar | arasıda. Ve yıġladı ve ilni yıġlattı ve feryād meclisidin [4] çıḳtı. Ve añga ᶜaẓīm ḳabūl
L_{186} peydā boldı ve andaḳ | ki ayaġı tofraġın bīmārlar ṣıḥḥatı üçün iltürler irdi. Az vaḳtda emrī vāḳiᶜ boldı [5] kim kişi añga iltifāt ḳılmadı ve iᶜrāż ḳıldılar. Şīrāz'dın Nesā'ġa bardı. Anda hem iltifāt ḳılmadılar ve ictināb ḳıldılar. Ve andın Sipāhān'ġa bardı. [6] Ebū ᶜAlī-i Vāricī anıñg borcın edā ḳıldı ve anıñg üçün ol digen yirde meskenī yasadı. Ol öyni özi kiygen palās dik ḳara ḳıldı [7] ve anda bolur irdi, tā dünyādın ötti.

§ 321 Ebū ᶜAlī-i Vāricī ḳuddise sırruhu

Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf dipdür ki Ebü ᶜAlī-i Vāricī Şīrāz'ġa kildi [8] ᶜamel ve ḥükūmet üçün. Ve fuḳarāġa ve ṣādır u vāridġa ḫᵛān yaydı ve māyide tertīb ḳıldı. Her namāz-i şāmdın soñgra kilür irdi [9] ve biziñg bile olturur irdi. Ve bir birimiz bile söz aytur irdük. Bir kiçe öz irādet eyyāmı sözi araġa kildi. Köñglekin yoḳḳarı [10] köterdi, boynıda bir ṭavḳ dik nişānī irdi. Sordum ki bu nidür? Didi kim Lugām taġıda irdim, irig palās kiyip irdim. Boynumnı [11] sıdı. Andın ki yandım, yañggı it bütti, bu oldur. Didim kim bu ᶜamelġa kirgeniñg ni idi? Didi kim ḳarı ve żaᶜīf anam bar irdi [12] ve mañga köp borç vāḳiᶜ boldı ve muḥtāc boldum, bu işke ki körer-siz.

R_{95a} 1 tirilmemiş b.: F_{11} tirilmiş b.l || 3 d. kim: $Ü_{17}$ L_{14} d. ki | yazuġluġlar: L_{14}
$Ü_{125b}L_{186}$ yazuġluġ || 4 a. vaḳtda: L_1 a. vaḳtıda || 5 kişi a. : F_{14} L_2 hīç kişi a. | N. bardı: $Ü_4$ N. bardılar || 6 meskenī y. : F_{15} L_4 mesken y. || 7 dipdür: L_6 diptür || 10 s. ki: F_{19} s. kim || 11 yañggı: L_{11} yañgı | n. idi: F_{21} $Ü_{15}$ L_{12} n. irdi || 12 işke ki: L_{13} işke kir-
$Ü_{126a}$ dim ki || 14 ḳöptı: $Ü_3$ bardı| bardı: Ü'de yok || 15 on i kki y.: $Ü_5$ on y. | yayaġ: F_{24}
L_{187} $Ü_5$ yayaḳ, L_3 ayaġ | kilipdür: L_4 kiliptür || 16 maḳāmıġa: F_{25} maḳāmıda | didi kim: F_{25} didim k., $Ü_7$ d. ki | ḫidmet-ḳārlıḳlar : F_{25} L_{15} ḫıdmet-kārlıġlar || 17 aṣḥāb-i kibārıdın: $Ü_8$ kibār-i aṣḥābıdın || 18 mini: L'de yok | oynaydur i.: F_{27} oynardur i. || 20 oynar i.: F_{29} $Ü_{13}$ L_{10} oynaydur i. | bıçaġlar: $Ü_{14}$ L_{11} bıçaḳlar | bıçaḳlarıñgıznı: F_{29} bıçaġ || 21 min: L'de yok | ikki: Ü'de yok | m. boldum: $Ü_{16}$ L_{12} m. bolup | d. kim: L_{12} didi || 23 anda: L'de yok | Ebū Bekr-i Ḳaṣrī: L_{14} Ḳaṣrī || 24

§ 322 Ebu'l-Fażl el- Caᶜfer el-Caᶜdī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf dipdür [13] ki Caᶜfer-i Ca-
Ü$_{126b}$ ᶜdī'ġa yitkürdiler ki | Ebū ᶜAmr-i İṣṭaḫrī dipdür ki ġusl ḳılur irdim, izārım
L$_{187}$ açıldı, kördüm | ki ikki ilig kinimdin peydā bolup [14] izārımnı bilimge muḥkem bağladı. Caᶜfer-i Caᶜdī ḳoptı ve İṣṭaḫr'ġa bardı ve Ebū ᶜAmr ḳaşıġa kirdi ve anıñg ayaġın tuttı. Ve Ebū ᶜAmr'nıñg [15] aṣḥābı sigridiler. Ol māniᶜ boldı ve hīç nime dimeñg ki anıñg ġażabı li'llāh'dur ve on ikki yıġaç yayaġ kilipdür. Ve Ebū ᶜAmr iᶜtiẕār [16] maḳāmıġa kilip didi ki andaḳ dimeydür-min, belki mundaḳ dip-min. Andın soñg aṣḥābıġa didi kim añga
P$_{68b}$ ḫıdmet-kārlıḳlar [17] ḳıldılar ve ᶜöẕrler | ḳoldı.

§ 323 Ebu'l - Ḳāsım el- Ḳaṣrī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Cüneyd'niñg aṣḥāb-i kibārıdın irdi. Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf dip- [18] dür ki bir kün mañga didi kim mini bir ṣaḥrāġa çıḳar! Min anı bir seyrġa çıḳardım. Bir yirge yittük kim cemᶜī şaṭrenc oynaydur irdiler. [19] Alarnıñg bisāṭı ḳıraġıda olturdı ve oynay-kirişti. Min münfaᶜil boldum ve çārem yoḳ irdi. Ḳaytıp kilürde yana bir cemᶜġa yittük [20] ki nerd oynar irdiler. Müteġayyir boldı ve barıp alarnıñg bisāṭın bozdı. Ve
F$_{90a}$ alar bıçaġlar tartıp añga yüzlendiler. Ol didi kim bıçaḳ- [21] larıñgıznı | biriñg kim barçasın yiyin! Min bu ikki ḥāldın müteᶜaccib boldum ve suᵓāl ḳıldım ki ol ni irdi ve bu ni? Didi kim [22] ol vaḳt ki ledünī közi bile baḳsaḳ an-
Ü$_{127a}$ daḳdur ve çün | ġayr-i ledünī közi bile baḳsaḳ mundaḳ. Bu söz ilgerirek ötti. [23] Ammā anda Şeyḫu'l-islām Ebū Bekr-i Ḳaṣrī dip irdi ve Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh maḳāmātıda Ebu'l-Ḳāsım-i Ḳaṣrī'dür. Bola alur ki Ḳaṣrī'ġa [24]
L$_{188}$ ikki künyet bolġay, | yā biri sehv vāḳiᶜ bolmış bolġay, va'llāhu aᶜlem.

§ 324 ᶜAbdu'l - ᶜazīz el-Baḥrānī ḳuddise sırruhu

Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf ḳuddise sırruhu [25] dipdür kim ᶜAbdu'l-ᶜazīz-i Baḥrānī ḳatıġ savuḳ ḳışda Şīrāz'ġa kildi ve iski tonı bar irdi. Her fütūḥ ki yitse irdi, fuḳarāġa [26] ṣarf ḳılur irdi. Üç kün Şīrāz'da irdi, anıñg bile bu bābda sözleştiler. Didi kim miniñg nefsim sizıñg tonlarıñgız- [27] dın ḳaçar. Pes mañga didi kim yā Ebā ᶜAbda'llāh, mini bu şehrdin çıḳar ki niyyetim yoḳtur ki bu şehrde yañgı ton kiygey-min. Didim ḳayan
R$_{95b}$ [1] barur-sin? Didi baḥr nāḥiyetiġa. Añga müşāyaᶜa ḳıldım, ol dervāze

F$_{90a}$Ü$_{126b}$ biri: Ü$_4$ bir ‖ 25 dipdür kim: Ü$_5$L$_2$ d. ki | ḳatıġ savuḳ: F$_4$ L$_2$ ḳatıḳ savuġ, Ü$_{5\text{-}6}$
L$_{188}$ ḳatıḳ s. | fütūḥ ki: F$_5$L$_3$ fütūḥī, ‖ 26 d. kim: L$_4$ d. ki ‖
R$_{95b}$ 2 özi bile : L$_8$ özi ‖ 4 barıpdur: Ü$_{16}$L$_{10}$ barıptur | niteli: Ü$_{17}$ nitey ‖ 6 ba-
Ü$_{127a}$ rınıñg: Ü'de mükerrer | sordı... nimedür: L$_{14}$ sordı ki nimedür | d. kim: Ü$_4$ didi,

sarı ki ol barur yolda irdi. Nāgāh kördük ki Ebu'l-Ḫayr-i [2] Mālikī kilür. Bizni çarlardı. Ve özi bile yigülüki bar irdi. Didi kiliñ kim ṭaᶜām yiyli!. Anıñ bile ṭaᶜām yidük ve birer nime ḳaldı. [3] Baḥrānī ḳoptı ve seccādesin ignige saldı. Ebu'l-Ḫayr didi, kāş bu ṭaᶜāmdın birer nime özüñ bile iltseñ! Ol didi kim miniñ[4] maṭbaḫım ilgeri barıpdur. Ebu'l-Ḫayr didi kim pes bu ḳalġan ṭaᶜāmlarnı niteli? Baḥrānī didi kim itler allıġa salġıl ve bardı.

§ 325 [5] Ebu'l- Ḥasan-i Ḥakīmī ḳuddise sırruhu |

Ü$_{127b}$ Ol dipdür ki Cüneyd ḳuddise sırruhudın işittim ki didi ki bir kün Serī-i Saḳaṭī mecliside irdim. Ve ḳalın il [6] bar irdi. Ve min barınıñ kiçikreki irdim. Serī sordı kim ni nimedür ki uyḳunı iltür? Her kişi bir nime didi. Birev didi kim [7] köp açlıġ, birev didi ki sunı az içmek. Çün nevbet maña yitti, didim ki: علم القلوب باطلاع الله على كل نفس بما كسبت Didi: |
L$_{189}$ أحسنت يا بني. [8] Ve mini yaḳınıġa olturttı. Ve ol kündin biri her yirde ki bar-min, barçaġa muḳaddem-min. Ve hem Ḥakīmī dipdür ki meşāyıḫdın baᶜżınıñ[9] ḥālın Cüneyd ḳuddise sırruhudın sordum ki aña iḳtidā ḳılsa bolġay mu? Didi kim eger anda bir perhīz -kārlıġ ve ḥelāl ḳūt ṭalebi tapar-sin, [10] iḳtidā ḳılsa bolur ve eger tapmas-sin, anı ḳoyġıl! ||

§ 326 Ebū ᶜAlī Ḥüseyn b. Muḥammed el- Ekkār raḥimehu'llāhu taᶜālā

Ol Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf aṣḥābıdındur. [11] Ve Şeyḫ Ebū İsḥāḳ-i Gāzirūnī'niñ şeyḫi. Dipdürler ki Ekkār Gāzirūn'ġa yitti, meşāyıḫ anıñ ḳaşıġa yıġıldılar. Ve Şeyḫ Ebū İsḥāḳ henūz [12] ṭıfl idi ve meşāyıḫ bile kilip irdi. Didiler ki bu kūdek *Ḳur'ān*'nı ḫūb oḳur. Aña buyurdı kim *Ḳurʾān* oḳudı. Ve aña ḫoş kildi. [13] Anı meşāyıḫdın tiledi ve Şīrāz'ġa iltti ve vaḳt meşāyıḫıdın ve Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf aṣḥābıdın ḥadīs̱ semāᶜı buyurdı. Ve anıñ bile ᶜIrāḳ [14] ve Ḥicāz'ġa müsāferet ḳıldı. Ve anıñ ṣoḥbeti bereketidin yitişti, ol yirge kim yitişti. Ḥüseyn üç yüzdin
P$_{69a}$ soñra dünyā- | dın ötti. [15] Ve ḳabrı Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf ravżası işikidedür Şīrāz'da.

§ 327 Ebū İsḥāḳ İbrāhīm-i Şehriyār-i Gāzirūnī ḳaddesa'llāhu taᶜālā

Fārisyyü'l-aṣldur [16] ve mevlid ü menşe'i Gāzirūn neverdi. Şehriyār, şeyḫniñ atası müslimān boldı.Ve Şeyḫ'niñ velādeti atasınıñ

L$_{15}$ d. ki || 7 açlıġ: Ü$_4$ açlıḳ علم ... كسبت : Ü'de yok || 8 mini ... olturttı : Ü$_5$
L$_{189}$ min yaḳınıġa olturdum, L$_1$ mini yaḳını iltürtti | meşāyıḫdın b. : Ü$_6$ meşāyıḫ b.

islāmı zamānıda irdi. Ve Şeyḫ- [17] niñg intisābı Taṣavvuf'da Şeyḫ Ebū ʿAlī
Ḥüseyn b. Muḥammed el-Fīrūzābādī-i Ekkār'ġadur. Ve ḥadīs̱ aṣḥābı ṣoḥ-
betiġa yitipdür. Ve barçadın ḥadīs̱ [18] rivāyeti ve ās̱ārı bar irdi. Ve Mekke'
L_{190} de Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan ʿAbdu'llāh-i Cahżam-i Hemedānī'ni körüp irdi. | Ve
andın rivāyet ḳılıpdur ki Ẕu'n-nūn[19] ḳuddise sırruhu dipdür ki: عليك بالقصد فان
الرضآء بقليل الرزق يركى يسير العمل. Vüzerādın birige Şeyḫ bile irādetī vāḳiʿ
irdi. [20] Her niçe cehd ḳıldı kim Şeyḫ andın bir nime ḳabūl ḳılġay,
ḳılmadı. Şeyḫ'ḳa iʿlām ḳıldı kim her niçe cehd ḳıldım ki mindin bir
nime ḳabūl ḳılġay- [21] sin, ḳılmadıñg, niçe bende āzād ḳıldım ve s̱evābın
sañga baġışladım. Şeyḫ ḳuddise sırruhu cevāb yiberdi kim siniñg risāletiñgni
mañga yitkürdiler [22] ve yaḫşılıġıñg şükrin edā ḳıldım, līkin bendeler āzād
ḳılmaḳ miniñg meẕhebim imes, belki miniñg meẕhebim āzādlarnı bende
ḳılmaḳdur [23] rıfḳ u iḥsān bile. Şeyḫ raḍiya'llāhu ʿanhu Ḥażret-i Risālet
ṣall'llāhu ʿaleyhi ve sellemni tüşte körüp sordı kim: ما التصوف ؟ Resūl
[24]ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem didi kim: التصوف ترك الدعاوى وكتمان المعانى |
F_{90b} Yana sordı kim : ما التوحيد ؟ Cevāb taptı kim: التوحيد كل [25] ما هجس ببالك أو |
خطر فى خيالك والله سبحانه بخلاف ذلك التوحيد أن تنزهه عن الشك والشرك والتعطيل.
Yana sordı kim : [26] ما العقل ؟ Cevāb taptı kim: أدناه ترك الدنيآء واعلاه ترك
التفكر فى ذات الله تعالى. Şeyḫ'niñg ās̱ār-i velāyeti ve ġarāyib-i ḥālātı bī-
ḥadd u [27] ḥaṣrdur. Tilegen kişi maḳāmātıda tapar. Tört yüz yigirmide Ẕü'l-
ḳaʿde ayıda dünyādın ötüptür.

§ 328 Şeyḫ Rūzbihān-i Baḳlī ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

R_{96b} كنيته أبو محمد بن أبى نصر البقلى النسوى ثم الشيرازى. [1] Sul-
ṭān-i ʿulemā ve burhān-i ʿurefā irdi ve ḳıdve-yi ʿuşşāḳ. Ḥālınıñg bidā-
yetide ʿIrāḳ [2] ve Ḥicāz ve Şām seferi ḳılıpdur. Şeyḫ Ebu'n-Necīb-i |
L_{191} Suhreverdī bile *Ṣaḥīḥ-i Buḫārī* semāʿıda İskenderiyye sağrıda şerīk iken-

|| 9 iḳtidā ... tapar sin: L'de yok || 10 "Ebū ʿAlī Ḥüseyn b. Muḥammed El-Ekkār"
dan itibaren R_{99} b'nin 4. satırındaki 'şeyḫu'l-islām' kelimesine kadar olan kı-
P_{68b}. sım Ü'de yoktur || 11 Gāzirūnī'niñg: L_5 Gāzirūn'nıñg || 12 meşāyıḫ bile: P_{23}
meşāyıḫ | kildi: L'de yok || 14 Ḥicāz'ġa: L_9 Ḥicāz | bereketidin ... yitişti: L_9 be-
reketidin uluġ mertebeġa yitti | ol yirge kim yitişti: F'de yok || 18 Ebu'l-Ḥasan...
$P_{69a}L_{190}$ Hemedānī'ni: P_4 Ebu'l-Ḥasan Cahżam-i Hemedānī'ni | r. ḳılıpdur: L_1 r. ḳılıptur
|| 20 ḳılmadı ... ḳılġay: L'de yok || 21 ḳılmadıñg: L_3 ḳabūl ḳılmadıñg || 22 yaḫşılı-
ġıñg: L_5 yaḫşılıġınıñg | bendeler: F_{26} bende, L_5 bendelerni || 23 tüşte: L_7 tüşde |
s. kim: L_7 s. ki || 26 ġarāyib: L_{12} ġarīb || 27 maḳāmātıda: L_{12} maḳāmāt maḳā-
mātıda | t. y. yigirmide: L_{12} t. y. yigirmede ||

R_{96a} 1 sulṭān-i ʿulemā: L_{14} sulṭānu'l-ʿulemā | burhān-i ʿurefā : L_{14} burhānu'l-ʿurefā

dür. Ve Şeyẖ Sirācu' [3] d-dīn Maḥmūd b. Ḫalīfe b. ᶜAbdi's-selām b. Aḥ-
med b. Sālbe iligidin ḫırḳa kiyipdür. Anınĝ işāret tili bile sözleri bar. Ve
bu ḳavm ıṣṭılā- [4] ḥātı bile muṣannefātı bar. Ol cümledin ᶜ*Arāyis* tefsīri-
dür, *Şaṭḥiyyāt* şerḥi ᶜarabī ve pārisī ve *Kitābu'l-envār fī keşfi'l-esrār*. Ve bu-
lardın [5] özge hem ki barçanınĝ taᶜdādınınĝ ṭūlı bar. Ve baᶜżı muṣanne-
fātıda kiltürüptür kim ḳavvāl kirek kim yaḫşı çıraylıġ bolġay ki ᶜārifler
[6] semāᶜı mecmaᶜıda könĝüller tervīci üçün üç nimege muḥtāc dururlar:
Revāyiḥ-i ṭayyibe ve vech-i ṣabīḥ ve ṣavt-i melīḥ. Ve meşāyıḫdın baᶜżı bu
ḳavl- [7] dın ictināb buyurupturlar, neyüçün ki bu iş bir ᶜārifġa müsellem-
dür ki könĝli pākliki kemālġa yitişmiş bolġay ve közi Ḥaḳ subḥānehu ve
taᶜālā [8] ġayrını körmeklikdin yapılmış bolġay. Dirler ki illiġ yıl Şīrāz'nınĝ
ᶜatīḳ cāmiᶜide tezkīr ḳıldı ve vaᶜẓ ayttı. Şīrāz'da bir kün barur [9] irdi ki
meclis aytḳay, kördi ki bir żaᶜīfe ḳızıġa naṣīḥat ḳılıp aytadur ki ay ferzend,
ḥüsnünĝni ilge köp körgüzme ki ḫᵛār u bī-iᶜtibār [10] bolur. Şeyḫ didi ki ay
nāṣiḥa, ḥüsn anĝa rāżī imes ki yalġuz ve münferid bolġay, ol barça anı
tiler ki ᶜışḳ bile ḳarīn bolġay. Ḥüsn [11] ve ᶜışḳ ezelde ᶜahdī baġlap du-
P69b rurlar ki bir biridin ayru bolmaġaylar. Aṣḥābġa bu söz | istimāᶜıdın ança
vecd ü ḥāl yüzlendi [12] kim baᶜżı anınĝ bile oḳ bardılar. *Fütūḥāt-i mek-*
L192 *kiye* ṣāḥibi raḍiya'llāhu | ᶜanhu dipdür ki Şeyḫ Rūzbihān Mekke'de mücāvir
irdi وكان كثيراً الزعقات [13] فى حال وجده فى الله بحيث أنه كان يشوش على الطائفين
بالبيت فكان يطوف على سطوح الحرم وكان صادق الحال . Nāgāh [14] bir muġanniye ma-
ḥabbetiġa mübtelā boldı ve ildin maḫfī irdi. Ve ol vecd ü ṣayḥalar ki
vecd-i fi'llāhda tartar irdi, bāḳī irdi, ammā evvel Tinĝri [15] ᶜışḳıda
irdi ve ḥālā ol muġanniye ᶜışḳıda. Bildi ki ilge ol ᶜaḳīde bolġusıdur ki
imdi daġı ḥaḳīḳat yüzidindür, Ḥarem meşāyıḫı [16] ḳaşıġa bardı ve
ḫırḳanı başıdın tartıp alar ḳaşıġa taşladı. Ve didi ki tilemes- min ki öz
ḥālımda kāẕib bolġay-min. Ve muġanniye [17] mülāzemetini lāzım tuttı.
Ve çün Şeyḫ'ninĝ ᶜışḳ u ḥāl u maḥabbetini muġanniye maᶜlūm ḳıldı, mü-
teʾaẕẕir bolup bildi ki evliyā ekābiridindür, Şeyḫ [18] ileyide tevbe ḳıldı ve
mülāzim boldı ve Şeyḫ'ninĝ ol ṭuġyān-i maḥabbeti teskīn taptı. Ve meşā-

$F_{90b}L_{191}$ ‖ 2 s. ḳılıpdur: L_{15} s. ḳılıptur ‖ 3 kiyipdür: L_3 kiyiptür ‖ 4 pārisī : F_6L_4 fārisī ‖
5 k. kim: L_5 k. ki ‖ 6 a. semāᶜı mecmaᶜıda: L_6 a. semāᶜ mecmūᶜıda | könĝüller: F_7
könĝül | m. dururlar : F_8 L_7 muḥtācdurlar ‖ 7 iş: F_8 işler | ᶜārifġa: F_8L_8 ᶜārifḳa |
P_{69b} yitişmiş b.: P_{21} yitmiş b. ‖ 9 ay ferzend: L'de yok ‖ 11 b. dururlar: P_{25} baġlap-
durlar, F_{21} L_{14} baġlapturlar | aṣḥābġa: F_{12} L_{14} aṣḥābḳa ‖ 12 *Fütūḥāt-i mekki-*
L_{192} *ye:* L_{15} *Fütūḥāt-i mekkī* | dipdür: L_1 diptür ‖ 15 daġı ḥaḳīḳat y.: L_5 ḥaḳīḳat daġı
L_{193} y. ‖ 18 tuġyān-i maḥabbeti: L_9 maḥabbeti ‖ 19 ġ. ḥālātı: L_{11} ġ. ḥālāt | M. ayı:
F_{20} M. ayıda ‖ 20 ki: L'de yok | e. ḥayātıġa: F_{24} L_3 e. ḥayātḳa ‖ 27 İsmāᶜīl: L_8
اسميعيل

yıḫ meclisiġa barıp ḫırḳasın alıp yana ignige saldı. Ve ġarīb [19] ḥālātı Şeyḫ'ḳa be-ġāyet köptür ki ḳalem anıñg şerḥide ʿācizdür. Altı yüz altıda Muḥarrem ayı dünyādın ötti.

§ 329 Ebu'l- Ḥasan-i Kerdüye raḥimehu'llāhu taʿālā

[20] ʿİlm ü taḳvā ṣāḥibi irdi. Şīrāz'da altmış yıl öz öyide münzevī irdi ki cumʿâ namāzıdın özge ve baʿżı żarūriyātdın [21] özge işke öydin çıḳmadı. Ve Ḫıżr ʿaleyhi's-selām añga ẓāhir bolur irdi ve ṣoḥbet tutarlar irdi. Çün Şeyḫ Rūzbihān-i [22] Baḳlī ḳuddise sırruhu bīmār boldı,
L193 Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan-i Kerdüye | ve Şeyḫ ʿAlī-i Sarrāc ki Şeyḫ Rūzbihān'nıñg evlādıġa ḫāl bolur irdi, Şeyḫ'niñg [23] ʿiyādetiġa bardılar. Şeyḫ alar sarı baḳıp didi kim kiliñg ki cismānī ḥayā ḳaydıdın çıḳar- biz ve rūḥānī vü ebedī ḥayātıġa muttaṣıf bolur-biz. [24] Alar ḳabūl ḳıldılar. Şeyḫ didi min sizlerdin burun barur-min ve sin ay Ebu'l-Ḥasan, on biş kündin soñgra mañga yitersin [25] ve sin ay ʿAlī, bir aydın soñgra. Şeyḫ Muḥarrem'niñg muntaṣıfıda bardı ve Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan Muḥarrem'niñg āḫırıda ve Şeyḫ ʿAlī Ṣa-fer'niñg ortasıda, [26] raḥimehu'llāhu taʿālā.

§ 330 Şeyḫ ʿAbdu'llāh-i Balyānī ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Laḳabı Evḥadu'd-dīn'dür. Ve Şeyḫ Ebū ʿAlī-i Daḳḳāḳ ferzendleridindür. Ve nisbeti[27] Şeyḫ Ebū ʿAlī'ġa bu nevʿ yiter: ʿAbdu'llāh b. Mesʿūd b. Muḥammed b. ʿAlī b. Aḥmed b. ʿÖmer b. İsmāʿīl b Ebī
R96b ʿAlī ed-Daḳḳāḳ ḳaddesa'llāhu ervāḥehum. [1] Ve Şeyḫ Ebū ʿAlī'niñg bir oġlı bar irdi, İsmāʿīl; ve bir ḳızı bar irdi, Fāṭime Bānū, Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım-i Ḳuşeyrī'niñg menkūḥası. Ve anıñg ḫırḳası- [2] nıñg silsilesi bu nevʿdür: Añga ḫırḳa atası Żiyāu'd-dīn Mesʿūd'dın ve İmāmu'd-dīn Mesʿūd hem
F91a dipdürler- | din ve añga Şeyḫ Aṣīlü'd-dīn-i Şīrāzī- [3] din ve añga Şeyḫ Ḳuṭbu'd-dīn Ebū Reşīd-i Ebherī'din ve añga Şeyḫ Cemālu'd-dīn ʿAbdu'ṣ-ṣamed -i Zencānī'din ve ol ikkelesige Şeyḫ Ebu'n-Necīb-i [4] Suhreverdī ḳaddesa'llāhu esrārehumdın yitipdür. Ol bir kün Şīrāz'da Şeyḫ Saʿdī ḫānḳāhıġa bardı. Şeyḫ Saʿdī bir avuç [5] fülūs kiltürüp anıñg ileyige tökti kim der-
L194 vīşler üçün sofra müheyyā ḳılġaylar. | Ol didi kim ay Saʿdī, dervīşler sofra- [6] sı üçün pūl kiltürür -sin, ol ẓarfnı kiltür kim anda altmış ikki aḳça ḳoyup - sin. Şeyḫ Saʿdī fi'l-ḥāl ol ẓarfnı ḥāżır ḳıldı. [7] Ve

R96b
L194
F91a
1 İsmāʿīl: L9 İsmāʿīl' niñgl şeyḫ : L'de yok || 2 ḫırḳa: L10 ḫırḳası | atası: L'de yok || 4 ḫānḳāhıġa: L14 ḫānḳāhı || 5 didi kim: L1 didi || 6 kim: L1 ki || 8 ayaḳ a.: F5L5 ayaġ a. || 9 ayaḳ a. : F6L6 ayaġ a. | ayaḳ ü.: F6L6 ayaġ ü. || 10 aḳ pākīze ḫ.: L7 aḳ ve pākize ḫ. | didi kim: L7 didi || 11 içe durġan : F8L9 içerdürgen | ayaḳ

ol vechni dervīşler sofrasıġa ṣarf ḳıldılar. Dirler ki Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh'-nıñg bir mürīdi bar irdi, ṭabbāḫ kim dükkānı bar [8] irdi. Şeyḫ her ḳaçan
P70a anda yitse irdi, ol mürīd bir ayaḳ aş yasap Şeyḫ üçün kiltürür irdi. | Bir kün ol mürīd dükkānıġa [9] yitkende ol mürīd hem ol düstūr bile ayaḳ aş kiltürüp, Şeyḫ ayaḳ üstide turup ol aşnı içedür irdi kim bir dervīş [10] yitişti ve aḳ pākīze ḫırḳa kiyip irdi. Ve Şeyḫ'ḳa didi kim ay Şeyḫ, tiler-min ki mini Tiñgri taᶜālāġa delālet ḳılġay-sin ve digey-sin ki [11] fāyide ni işdedür, tā uş-andaḳ ḳılġay-min. Şeyḫ iligideki içe durġan ayaḳ aşnı añga birdi kim alıp içkil! Ol alıp içkendin[12] soñgra buyurdı kim yaġ bolġan iligiñgni bu ḫırḳañgġa sürt ve dāyim uş-mundaḳ ḳıl ! Ol didi ay Şeyḫ, munı ḳıla alman, özge iş [13] buyur ! Şeyḫ didi kim munça işni ḳıla almasañg, her iş ki buyursam, ḳıla almaġuñgdur, bar ki sin bu iş kişisi imes-sin.[14] Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh'nıñg meşreb-i tevḥīdi be-ġāyet biyik ikendür. İlniñg saᶜyıġa sıġmas sözler andın naẓm u neṣr yüzidin vāḳiᶜ bolup [15] irkendür. Ol cümledin bu rubāᶜīdür: |

رباعی

L195 تاحق بدو چشم سر نبینم هر دم ازپای طلب می ننیشنم هر دم
کویند خدا بچشم سر نتوان دید [16] آن ایشانند ومن چنینم هر دم

Altı yüz siksen altıda ᶜaşūre küni dünyādın ötüptür.

§ 331 Cemāl-u'd-dīn Muḥammed el-Bākelincār ḳuddise sırruhu

[17]كان شيخًا وجيهًا بهى المنظر ذكى المخبر ذا مجاهدات وخلوات و أوراد كثيرة من العبادات والطاعات وله كلمات روحانية واشارات [18] رحمانية. Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Balyānī dipdür kim ol vaḳt ki kiçik yaşlıġ irdim, Şeyḫ Cemālu'd-dīn-i Bākelincār atam ṣoḥbetide[19] bolur irdi. Ve min peyveste ẕikrge meşġūl bolur irdim. Ve yaḫşı ünüm bar irdi. Ve öz cemᶜiyyet-i ḫāṭırım üçün gāhī ẕikr arasıda[20] terennüm bile eşᶜār oḳur irdim. Şeyḫ Cemālu'd-dīn añga ḳulaḳ salur irmiş ve andın aṇıñg vaḳtı ḫoş bolur irmiş. Ve min bu ḥāldın[21] ġāfil, yana ol terennümni bes ḳılıp ẕikrge meşġūl bolur ir-

a.: F_8L_9 ayaġ a. || 13 iş ki: L_{12} iş kim | kişisi: L_{13} kişi || 14 b. ikendür: F_{11} L_{14} b. irkendür | ilniñg: L_{14} il | v. bolup : L_{14} v. bolġan || 16 'aşūre küni: F_{13} ᶜa. kü
L195 nide, L_2 ᶜaşūr künide || 17-18 كان ... رحمانية : L'de yok || 19 ẕikrge: L_4 ẕikrġa | ḫāṭırım: L'de yok || 20 Ş . Cemālu'd-dīn: L_6 Ş. Cemāl || 20 ẕikrge: L_7 ẕikrġa || 22 yaḫşı ü. F_{19} L_{19} ḫūb ü. | turar sin: L_{10} tura sin: || 23 yana: L'de yok || 24 ol ḳ. : L_{12} ol dipdür ki ḳ. || 25 niyyeti... ᶜibādetdür: L'de yok || 26-27 ᶜiyān-i ᶜayn-i ḳadīmdin ... her ni: F'de yoḳ ||

dim. Bir kün Şeyḫ Cemālu'd-dīn mininĝ ḳaşımġa kilip didi kim ay Şeyḫ ᶜAbdu'llāh,[22] neyüçün mundaḳ ḳılur-sin ki baᶜżı maḥalda yaḫşı ün bile nime okur-sin ve biz sanĝa ḳulaḳ salġaç tik turar-sin ve bizni nīmbismil[23] ḳoyar-sin? Yana mundaḳ ḳılma ve dervīşler ḫāṭırın satḳun al, çün sindin bu ünni satḳun alurlar. Atam Żiyāu'd-dīn Mesᶜūd[24] hem mundaḳ
L_{196} buyurdı ve min ḳabūl I ḳıldım. Ol ḳavl-i taᶜālā واعبد ربك حتى يأتيك اليقين maᶜnāsıda dipdür ki yaḳīn yoḳtur[25] cüz ᶜayn-i ḳadīm ᶜiyānı, ᶜayn-i ḳadīm ᶜiyānınınĝ niyyeti ṣūret-i ᶜamelsiz ᶜibādetdür. Ve niyyetī ki ᶜameldin yaḫşıraḳdur, budur. Ve ᶜamel ṣūreti[26] ᶜayn-i ḳadīm ᶜiyānı niyyetidin ayru ᶜibādet imes, belki resm ü ᶜādetdür. Ṭālib oldur ki anınĝ maṭlūbı ᶜiyān-i ᶜayn-i ḳadīmdin özge[27] imes. Ve her ni ᶜiyān-i ᶜayn-i ḳadīmdin özgedür, anınĝ ḳaşıda muḥāl u bāṭıldur. Ve Şeyḫ Bākelincār yitti yüz illig ve bir
R_{97a} nimede[1] dünyādın ötüptür ve ḳabrı Şīrāz'dadur.

§ 332 Mūsā-i ᶜİmrān-i Cīreftī ḳuddise sırruhu

Büzürg irmiş Cīreft'de. Ve Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i[2] Ṭāḳī'ninĝ pīridür. Şeyḫu'l-islām dipdür ki Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf bile Mūsā-i ᶜİmrān arasıda nikārī tüşti. Anĝa nāme, yā peyġām yiberdi[3] kim mininĝ Şīrāz'da minĝ mürīdim bar ki eger her ḳaysıdın minĝ altun tilesem, aḳşamġa furṣat tilemesler. Mūsā-i ᶜİmrān cevāb yiberdi[4] kim mininĝ minĝ düşmenim bar ki her ḳaçan manĝa dest tapsalar, aḳşamġaça furṣat birmesler ve tirig ḳoymaslar. Ṣūfī[5] sin bolġay-sin, yā min?

§ 333 Ḫᵛāce ᶜAlī b. Ḥasan-i Kirmānī ḳuddise sırruhu

Kirmān şeyḫi irdi, anınĝ meşāyıḫınınĝ müteᵓeḫḫirraġı I
P_{70b} irdi. Dār u ḫāne-[6] si bar irdi. Ve işi tertīb ü niẓām bile bar irdi. Ve ḳalın mürīdlıḳ ve yaḫşı muᶜāmelelıḳ. Şeyḫ ᶜAmū'ġa mürīdlıḳ daᶜvāsı bar irdi. Şeyḫ[7] ᶜAmū dünyādın barġandın sonĝra ol irşād mesnediġa olturdı. I
F_{91b} Şeyḫu'l- islām dipdür ki Kirmān'da Ḫᵛāce ᶜAlī b. Ḥasan bile Ḫāzin[8] Ḫalīl arasıda nikār tüşti. Ḫalīl, Ḫᵛāce ᶜAlī'ġa nāme yiberdi kim sin tanĝdın

$R_{97a}P_{70a}$ 3 aḳşamġa:P_{13} F_{26} L_6 aḳşamġaça II 5 meşāyıḫınınĝ:L_9 meşāyıḫnınĝ II 6 bile
L_{196} bar irdi: F_{28} L_{10} bile irdi I ḳ. mürīdlıḳ: F_{28} L_{10} ḳ. müridlıġ I y. muᶜāmelelıḳ: L_{11} y. muᶜāmeleliġ I mürīdlıḳ d.: F_{29} mürīdlıġ d., L_{11} mürīd d. II 7 dipdür: L_{12} dip-
$P_{70b}L_{197}$ tür II 9 tā: L'de yok I nime: L'de yok II 12 rencūr i.: P_7 rencūrī i. L_4 ḫār i. I könĝ-
lininĝ ş.: L_4 könĝli ş. II 13 a. bile: L_5 a. birle I barurlar i.: L_5 baradurlar i. I s. kim:
F_{91b} L_6 s. ki II 14 ḳatıġ y.: F_7 L_7 ḳatıḳ y. II 15 baᶜżı: L'de yok II 16 suġa saldı: R, F ve L'-
de yok II 18 ol ... anınĝ t.: L_{14} ol ġavġā anınĝ ol ġavġā anınĝ üçün t. I ve nefsiġa: F'de
L_{198} yok II 20 tutup i.: L_1 tutuptur i. I muᶜāşır i.: L_2 muᶜāşır i. II 21 d. ötti: L_3 d. ötüp-

çāşt-gāhġaça ḍārū vü şerbet ü güvāriş yir-sin[9] ki tā ṭaᶜāmnı tilegençe yiy-alġay-sin ve min tañgdın çāşt-gāhġaça kizer-min ki yigeli nime tapḳay
L197 min. Ṣūfī sin mü sin, | yā min? [10] Meşāyıḫ ṭaᶜn urarlar irdi ve pesend ḳılmaslar irdi, anıñg kabūl tilemekin ġurūr zehri cihetidin ki andadur.

§ 334 Mīre-i Nīşābūrī[11] raḥimehu'llāhu taᶜālā

Pīrī irdi, büzürg ṣūfīlerdin ve melāmetī irdi. Nesā'ġa bardı ziyāret üçün, yā özge işke. Añga ᶜaẓīm[12] ḳabūl vāḳiᶜ boldı ve köp mürīd yıġıldı. Ol bu işdin rencūr irdi ve köñglinińg şuġlı artar irdi. Çün yandı, köp ḫalāyıḳ[13] anıñg bile çıḳtılar ve andın ayrılmay barurlar irdi. Bir ḫādimi bar irdi. Andın sordı kim bular ni ḫalḳdur? Didi ki irādet[14] ehlidürler, siniñg ḫıdmetiñgde baradurlar. Ḳattıġ yil iser irdi. Bir biyik üstige çıḳtı ve iştanı baġın yişip yil sarı[15] siye kirişti. Andaḳ ki öz tonı ve baᶜżı il tonı mülevveş boldı. Ol ḫalḳ müteneffir bolup inkār bile ḳayttılar. Ḫādim añga didi inkār [16] yüzidin kim bu ni irdi ki ḳıldıñg? Ol barur irdi, tā bir su ḳıraġıġa yitti, muraḳḳaᶜ bile özin suġa saldı ve tonların ve özin[17] arıġ yudı ve kiyin baḳıp ḫādimġa didi kim inkār ḳılmaġay-sin ki anıñg dik āfet ve ᶜaẓīm fitne ve şuġlnı bu miḳdār bevl bile özüm -[18] din kiterdim. Şeyḫu'l-islām didi ki bilür-sin neyüçün mundaḳ ḳıldı? Anıñg üçün ki ol ġavġā anıñg ṭabᶜıġa ve nefsiġa ḫoş [19] kilip irdi, bu iş añga vācib irdi.

§ 335 Ebū ᶜAbdi'llāh et-Tarūġundī raḥimehu'llāhu taᶜālā

L198 Bişinçi ṭabaḳadındur. Atı | Muḥammed b. Muḥammed b. [20] el-Ḥüseyn'dür. Ṭūs'nıñg ecille-yi meşāyıḫıdındur. Ebū ᶜOsmān-i Ḥīrī bile ṣoḥbet tutup irdi ve ol meşāyıḫ ki anıñg muᶜāşırı irdiler. [21] Ve öz ṭarīḳıda meşāyıḫ yegānesi irdi. Üç yüz illigde dünyādın ötti. Ol dipdür ki: ترك الدنيا للدنيا من جميع الدنيا Ve hem ol dipdür ki: طوبى لمن لم يكن له وسيلة [22] غيره . Ve hem ol dipdür ki Allāhu taᶜālā bendesiġa öz maᶜrifetidin[23] bir nime birgey ve añga ança maᶜrifet ki biripdür belā birgey, tā ol maᶜrifet ḳuvveti bile ol belānı kötergey. Ve hem ol dip-[24] dür ki yıraḳ bol ḫıdmetde temeyyüzdin, neyüçün ki cemᶜī ki alarnı ḫıdmetde mümtāz ḳılur-sin, ẓāhir ḳalmaydurlar, pes barçaġa [25] ḫıdmet ḳıl, tā murād ḥāṣıl bolġay ve maḳṣūd fevt bolmaġay.

§ 336 Ebū ᶜAbdī'llāh-i Rūdbārī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Bişinçi ṭabaḳadındur[26] Atı Aḥmed b. ᶜAṭā'dur. Şām'da şeyḫ irdi. Ṣūr'da sākin irdi. Ve Ṣūr deryā ḳıraġıdadur. Ve ḳabrı andadur

tür | dipdür ki: L_3 didi ki || 22 dipdür ki L_4 dipdür ki || 23 biripdür: L_5 biriptür || 24 cemᶜī ki: L'de yok ||

ve imdi[27] su astıġa ḳalıpdur. Ebū ᶜAlī-i Rūdbārī ḳuddise sırruhunıñg
R_{97b} ḫᵛāher-zādesidür. Büzürg ve ṣūfī irdi, ḳaralar ṣūretide. [1] Anası Fāṭime
añga dir irdi kim: هذا قرآء وكان خاله صوفيًا ᶜĀlim irdi, *Ḳur'ān* ve şerīᶜat ᶜilmi-
de ve ḥaḳīḳat ᶜilmide. Üç yüz altmış [2] toḳḳuzda Ẕü'l-ḥicce ayı dünyādın
ötti. Faḳr ādābıda bir kitābı bar. Şeyḫu'l-islām dipdür ki min ikki
kişi körüp-min ki anı körüp- [3] dürler. Biri Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i
P_{71a} Bākū ve yana biri Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım-i Ebū Seleme-i Bāverdī. Şeyḫ | Ebū
L_{199} ᶜAbdi'llāh-i Bākū dipdür ki ol didi kim: | [4] التصوف ترك التكلف واستعمال التظرف
و حذف التشرف. Ve Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım dipdür ki ol didi ki ḥadīṣ bitimek[5]
kişidin cehlni iltür ve dervīşlik kibrni فاذا اجتمعنا فناهيك به نيلا Şeyḫu'l-islām
didi ki Ebū Saᶜīd-i Muḳrī didi ki Şeyḫ [6] Ebū ᶜAbdi'llāh-i Rūdbārī bile
baḳlī yiydür irdim. Bir baḳlī aldım, yana ornıġa ḳoydum. Şeyḫ didi ki
hīç nime kim özüñgge pesend ḳılmas-[7] sin, yana bir dervīş allıġa ḳoyar-
sin ki yigil. Şeyḫu'l-islām didi ki Muḥammed-i Şigerf didi ki istincā ki-
sekide hem inṣāfdur.

§ 337 Ebū ᶜAbdi'llāh-i[8] Mānek raḥimehu'llāhu taᶜālā

Şeyḫu'l-islām dipdür ki ᶜAbdu'llāh-i Mānek Fāris'niñg Erġān'ıda irdi. Atı Aḥmed b. İbrāhīm-i Mānek'dür. [9] Bündār-i Erġānī'niñg şāgirdidür. Şiblī'ni körüp irdi. Ve yaşı yüzdin ötüptür. Söz aytsa, ikki mürīdi ikki yanıdın aġzı- [10] nıñg suyını arıturlar irdi ki aġzı suyı tişleri yoḳıdın aḳar irdi. Ol dipdür ki Şiblī bir kün minber üstide didi[11] kim Cüneyd'niñg ḥaḳḳı ḥāżır irdi didi kim ġıybet ḥarāmdur. Şeyḫu'l-islām dipdür kim Ebū Saᶜīd-i Ḫarrāz ḳuddise sırruhu Mıṣr'ġa kildi. Añga didiler [12] ki ḳavm seyyidi, neyüçün söz dimes-sin? Didi kim bular Ḥaḳ'dın ġāyibdürler ve Ḥaḳ ẕikri ġāyiblerġa ġıybetdür. |

F_{92a} § 338 Ebū ᶜAbdi'llāh-i Dūnī [13] ḳuddise sırruhu

Müte'eḫḫirlerdindür. Dūn'da bolur irmiş. Şūrı bar irmiş. Şeyḫu'l-islām didi ki Ḫarḳānī mañga didi ki Ebū ᶜAbdi'llāh-i [14] Dūnī'niñg
L_{200} şāgirdi | mañga didi kim biziñg şeyḫ mest kildi ve mest kitti. Şeyḫu'l-islām didi ki anıñg şāgirdi çın ayttı. Ḫarḳānī [15] ayttı kim min ayttım ki ol

R_{97b} 1. a. Fāṭime: L_{11} a. Fāṭime Bānū | d. irdi kim: F_{11} L_{12} d. irdi ki || 2 Z. ayı: $F_{12}L_{18}$ Z. ayıda | f. ādābıda: P_{24} f. edebide | 2-3 körüpdürler: F_{13} L_{14} körüptür
L_{199} ler | d. kim: $F_{14}L_{15}$ d. ki || 4 dipdür: L_1 diptür | d. ki: L_2 d. kim || 6 d. ki: F_{17} d. kim | özüñgge: L_4 öziñge || 9 i. mürīdi: L_9 i. mürīdleri | dipdür: L_{10} diptür || 11 d. kim: $F_{21}L_{12}$ d. ki || 12 Ḥaḳ'dın ġāyibdürler: F_{22} Ḥ. ġāyibdür, L_{13} Ḥaḳ ġāyib-
$F_{92a}L_{200}$ dür || 14 b. şeyḫ: L_1 ve b. şeyḫi | ç. ayttı: F_2 ç. ayttı ki || 15 a. kim: F_3L_2 a. ki || 16
P_{71a} d. kim: F_4 L_4 d. ki | faḳr: P_{14} faḳīr || 18 taşḳarı ... ḳoyuñg: L_7 taşḳarı ḳoyuñg kim

Ebū Bekr-i Şiblī irdi kim mest kildi ve mest kitti ki min anı öz ḳaşımda kördüm ki hevāda raḳṣ ḳılur[16] irdi ve mañga şükr dir irdi. Şeyḫu'l-islām didi kim Ebū ᶜAbdi'llāh-i Dūnī'din sordılar ki faḳr nidür? Didi kim: اسم واقع [17] فاذا تم فهو الله. Dūnī köp *Ḳur'ān* oḳur irdi. Her ḳaçan zekāt, yā ṣadaḳa āyetiġa yitse irdi, ḫoş-ḥāl bolup ignidin bir nime çıḳarıp[18] birür irdi kim işikdin taşḳarı çıḳarıp ḳoyuñg, her kişi yitse, alsun!

§ 339 Ebū ᶜAbdi'llāh-i Mevlā ḳuddise sırruhu

Herāt'da bolur irdi. [19] Ebū ᶜAbdi'llāh-i Mevlā zāhid eyyāmıda bir kün mescid-i cāmiᶜde kim henūz Pīr Ebū Saᶜīd-i Dūnī kilmeydür irdi, sözge kirdi ve bir miḳdār söz [20] ayttı. Ve soñgra didi kim eger ṣarf-i tevḥīd kirek budur ki didim ve eger kefc ü kedū ᶜilmi kirek, tañgla Ebū Saᶜīd kilip bizge aytḳay. Şeyḫu' [21] l-islām dipdür ki Ebū ᶜAbdi'llāh-i Mevlā bu işni bir sözge kiltürüpdür. Ve ol budur ki bir kün aç irdi ve añga ārzū boldı [22] kim ikki ıssıġ nān bile dūşāb bolsa kim yise. Bu açlıġda mescidge kirip uyudı. Bir mürīdi anı uyuġan kördi ve didi şāyed[23] aç irkin. İkki ıssıġ nān bile dūşāb alıp iltip seccādesi astıġa ḳoydı.
L_{201} Issıġ nān ıssı añga yitkeç uyġandı ve ārzū ḳılġanın | [24] kördi ve yoḳḳarı baḳıp didi İlāhī işkine ki sañga kirek, ḳıla alġay-sin, yaᶜnī eger ᶜināyetiñg bolsa, dōstlarıñgnıñg [25] işin sebeb ü cehdsiz yasar-sin. Şeyḫu'l-islām didi kim biziñg ṭaleb ü cehdimizdin hīç nime kilmes ve hīç yirge yitmes-biz, meger ol ki [26] kişige anıñg ᶜināyeti bolġay.

§ 340 Ebū ᶜAbdi'llāh el-Muḳrī ḳuddise sırruhu

Bişinçi ṭabaḳadındur. Atı Muḥammed b. Aḥmed b. Muḥammed el-Muḳrī'dür. Yūsuf [27] b. el-Ḥüseyn ve ᶜAbdu'llāh-i Ḫarrāz-i
P_{71b} Rāzī ve Muẓaffer-i Kirmānşāhī ve | Ruveym ve Cerīrī ve İbn ᶜAṭā' bile
R_{98a} ṣoḥbet tutuptur. Meşāyıḫnıñg cevān-merdleridin[1] irdi ve alarnıñg saḫīraġı.Añga illig miñg direm mīrāṣ yitti. Barını fuḳarāġa nafaḳa ḳıldı ve vaḥdet ü tecrīd bile ḥac iḥrāmı baġladı.[2] Ve henūz ḥadāṣet sinde irdi. Ve üç yüz altmışda dünyādın ötti. Ol dipdür ki : الفقير الصادق الذى يملك كل شئ ولا يملكه شئ [3]. Ve hem ol dipdür ki: من تعذر عن خدمة اخوانه اورثه الله سبحانه

|| 20 bizge a.: F_8 sizge a. || 21 kiltürüpdür: F_8 L_{11-12} kiltürüptür | budur ki: L_{12} budur || 22 ikki: F ve L'de yok | yise : L'de yok | mescidge k.: L_{13} mescidde k. | b. mürīdi: P_{20} L_{13} b. mürīd | ve didi: L_{14} özige didi | şāyed: L'de yok || 24 İlāhī:
L_{201} L'de yok ||

R_{98a} 2. ḥ. sinde: F_{15} ḥ. sinnide | yüz: L'de yok | o. dipdür: L_8 o. diptür || 4 dipdür: L_{11} diptür || 5 müteneffir b.: F_{18} L_{12} andın m . || 7 m. olça: L_{14} m. ol ki
L_{202} olça || 10 ş. tutup irdi : L_4 ş. tutup i rdi || 12 dipdür: L_6 diptür || 14 dipdür : L_{10}

ما قبل منى أحد شيئًا الا[4] رأيت له منة على: Hem ol dipdür ki ذلاً لا انفكاك منه
لا يمكنى القيام بواجبها ابداً. Ve hem ol dipdür ki fütüvvet yaḫşılıḳdur düşmenġa ve māl bez̲lidür aṅga[5] kim mekrūh-i ṭabᶜıṅġdur ve ṣoḥbet ḥüsni ve mülāyimetdür aṅga kim müteneffir bolġay -sin. Ve hem ol dipdür ki ᶜAbdu'llāh-i Ḫarrāz'dın vaṣiyyet ṭalebi[6] ḳıldım. Üç nimege emr ḳıldı: Biri farż edāsıġa, olça mümkindür cehd ü ṭāḳat bile, yana müslimānlar ḥurmetiġa, yana ḫāṭırlarnı müttehem tutmaḳ,[7] meger olça Ḥak muvāfıḳı bolġay.

§ 341 Ebu'l- Ḳāsım el-Muḳrī ḳuddise sırruhu

L_{202} Bişinçi ṭabaḳadındur. Atı Caᶜfer b. Aḥmed b. | Muḥammed el-Muḳrī'dür. Ebū[8] ᶜAbdi'llāh-i Muḳrī'niṅg ḳardaşıdur. Ḫorāsān büzürgleri ve meşāyıḫıdın irdi, ᶜālī-himmet ü ṣāḥib-ḥāl. Ve öz ṭarīḳıda yegāne[9] irdi. Şeyḫ Sülemī dipdür ki: لم نلق أحداً من المشايخ فى سمته و وقاره وجلسته İbn ᶜAṭā᾽ ve Cerīrī ve Ebū Bekr b. Ebī Saᶜdān[10] ve Ebū Bekr-i Memşād ve Ebū ᶜAlī-i Rūdbārī ḳaddesa'llāhu esrārehum bile ṣoḥbet tutup irdi. Üç yüz yitmiş sikkizde Nīşābūr'da dünyādın[11] ötti. Ol dipdür ki ᶜārif oldur ki anı maᶜrūfı meşġūl tutḳay andın ki ḫalḳḳa yā red, yā ḳabūl közi bile baḳḳay. Hem ol[12] dipdür ki : أوائل بركة الدخول فى التصوف أن تصدق الصادقين فى الأخبار عن أنفسهم وعن مشايخهم.

§ 342 Ebū Muḥammed er - Rāsibī raḥmehu'llāhu taᶜālā

Bişinçi[13] ṭabaḳadındur. Atı ᶜAbdu'llāh b. Muḥammed er-Rāsibī el-Baġdādī'dür. İbn ᶜAṭā᾽ ve Cerīrī bile ṣoḥbet tutuptur. Şām'ġa riḥlet ḳıldı ve yana Baġdād'ḳa kildi.[14] Ve anda üç yüz altmış yittide dünyādın ötti. Ol dipdür ki: أعظم حجاب بينك وبين الحق سبحانه اشتغالك بتدبير نفسك و اعتمادك[15] على عاجز مثلك فى أسبابك. Ve hem ol dipdür ki: الهموم عقوبات الذنوب. Ve hem ol dipdür ki: لا يكون الصوفى[16] صوفيًا حتى لا تقله الارض ولا تظله سماء ولا يكون له قبول عند الخلق و يكون مرجعه فى كل لأحوال الى الحق تعالى.

F_{92b} Bir kün anıṅg[17] ḳaşıda maḥabbet sözi ötedür irdi. Didi kim : | المحبة اذا ظهرت أفتضح فيها المحب واذا كتمت قتل المحب كمذاً.

diptür || 17 ötedür i.: L_{14} öter i. || 18 atı ... Dīneverī'dür: L_{15} atı Muḥammed b.
L_{203} ᶜAbdi'l-ḫālıḳ irdi || 19 mescidġa: L_2 mescidḳa | ḫalḳ: L'de yok || 20 açlıġdın: L_3
P_{71b} açlıḳdın | mescidḳa: P_{23} mescidġa || 21 bir ḳāġızda : P'de yok | bir dōstumız: L_5
F_{92b} dōstumuz || 22 öltürdüṅgiz: F_5 öltürdüṅgüz, L_{5-6} öltürdiṅgiz || 23 didi : L'de yok || 24 ol ... ḳılġay: F_7 ol mini meşġūl ḳ. | tevfīḳleridindür: L_9 tevfīḳıdındur || 25 kiçikler: L'de yok || 26 dipdür: L_{11} diptür || 27 lengni k.: L_{13} leng k. | sigrip: L_{13} sigirip | barur i.: L_{13} baradur i. ||

§ 343 Ebū ᶜAbdi'llāh-i[18] Dīneverī ḳuddise sırruhu

Bişinçi ṭabaḳadındur. Atı Muḥammed b. ᶜAbdi'l-ḫālıḳ-i
L_{203} Dīneverī'dür. وهو | من أجلة المشايخ وأكبرهم حالاً وأفصحهم فى علوم [19] هذه الطائفة
Şeyḫu'l-islām dipdür ki ol ᶜömrinińg āḫırıda Vādī'l- Ḳurā'da bir mescidġa kirdi. Ve ol ḫalḳ tarḳadılar ve anı żiyāfet[20] ḳılmadılar ve yigülük birmediler. Ol kiçe açlıġdın öldi. Ve kündüz kilip tekfīn ḳılıp defn ḳıldılar. Yana kün mescidḳa kildiler, kefenni[21] kördiler, miḥrābda çırmaġlıġ. Ve anda bir kāġızda bitiglig kim bizińg bir dōstumız sizge mihmān boldı, yigülük birmey anı[22] açlıġdın öltürdüńgiz, sizińg kefenińgiz kirekmes. Ol dipdür ki Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālā fuḳarāġa selām dir ve aytur ki: فقل سلام عليكم[23]. Dirler ki ol bir yıl kimede ḳaldı kim yil ismes irdi. Muraḳ-
P_{72a} ḳaᶜınıńg derzin açar irdi ve tiker irdi. Didi kim | nefsni meşġūl[24] ḳıladurmin, andın burun ki ol meşġūl ḳılġay. Ol dipdür ki uluġlar ṣoḥbeti kiçiklerge Tińgri tevfīḳleridindür[25] ve alarnıńg zīrekliklerindindür ve uluġlar meyli kiçikler ṣoḥbetiġa ḫızlān ᶜalāmeti ve alarnıńg ḥamāḳat ve nādānlıġ-[26] larıdındur. Ve hem ol dipdür baᶜżı aṣḥābıġa kim : لا يعجبنك ما ترى من هذه اللبسة الظاهرة عليهم فما زينوا الظواهر الا بعد أن [27] خربوا البواطن. Hem ol dipdür baᶜżı seferlerde bir lengni kördüm ki bir ayaġı bile sigrip barur irdi.
R_{98b} Didim sańga sefer ni ḥācet,[1] çün yörür āletińg yoḳtur? Didi sin müslimān sin? Didim belī. Didi ol āyetni oḳu kim : وحملناهم فى البر والبحر Çün ḥāmil ve
L_{204} kötergüçi ol-[2] dur, bola alur | ki āletsiz hem kötergey.

§ 344 Ebu'l - Ḥüseyn-i Sīrevānī-i Ṣaġīr ḳuddise sırruhu

Altınçı ṭabaḳadındur. Atı ᶜAlī b. Caᶜfer b. Dāvūd.[3] Maġrib Sīrevān'ıdındur. Uluġ Sīrevānī'nińg şāgirdi, Ḫavvāṣ'nıńg ṣāḥibi. Mıṣr'da bolur irdi. Mekke'de mücāvirlıġ ḳıldı ve[4] anda dünyādın ötti. Mu ᶜāẕ-i Mıṣrī'nińg hem şāgirdi irdi. Ebū Bekr-i Mevāzīnī ve Cüneyd ve Şiblī ve Ebu'l-Ḫayr-i Tīnātī ve Ebū ᶜAlī-i Rūdbārī ve Kettānī ve[5] Ebū ᶜAlī-i Kātib ve Ebū Bekr-i Mıṣrī ve alardın özgeni hem vaḳt meşāyıḫıdın körüp irdi. Ve Ḥarem şeyḫi irdi öz vaḳtıda ve rüzgār[6] meşāyıḫı yegānesi. Ve Şeyḫ Sülemī ṣūfiyye tārīḫide dipdür ki anıńg ᶜömri yüz yigirmi tört yılġa tarttı.

$R_{98b}P_{72a}$ 1 āyetni o.: L_{15} āyet o. || 2 āletsiz: L_1 āletsizge || 3 mücāvirlıġ: $P_9 F_{13} L_3$
L_{204} mücāvirlıḳ || 6 dipdür: L_6 diptür | ᶜömri... tarttı: L_7 ᶜömri yüz yıl yigirme tört-ġa tarttı | tarttı: F_{17} yitti || 7 ayaḳ ü.: $F_{17} L_8$ ayaġ ü. | hem: L'de yok || 9 dipdür: L_{12} diptür || 10 dipdür: L_{13} diptür || 11 dk. ki: L_{14} d. kim || 12 dipdür ki: L_{15}
L_{205} diptür ki | 12-13 اخى ... الرياسة : L'de yok || 13 ve andın... kim: L'de yok |

ᶜÖmriniñ āḫırıda muḳᶜid boldı,[7] ammā her ḳaçan müʾeẕẕinḳa ḳāmet
tartsa irdi, ayaḳ üstige ḳopar irdi, namāz ḳılġandın soñgra yana muḳᶜid
irdi. Ve semāᶜ ḥālıda hem bu nevᶜ irdi.[8] Ve Şeyḫ ᶜAmū ve Şeyḫ ᶜAbbās
anıñ dīdārıġa faḫr ḳılurlar irdi. Ve faḫr ḳılmay ni ḳılġaylar irdi ki alarnıñ
faḫrı ol pīr bile farż irdi.[9] Andın sordılar ki Taṣavvuf nidür? Didi kim:
الافراد والانفراد. Ve himmetni yegāne tutmaḳ ve ḫalḳdın bīgāne bol-
maḳ. Ol dipdür ki: الصوفية[10] مع الواردات لا مع الأوراد Şeyḫu'l-islām dipdür ki
Fetḥ-i Ḥācī dipdür ki ol dipdür ki ṣūfī maḳāmāt u aḥvāldın ötüp-
tür, [11] barça anıñ ḳademi astıdadur ve anıñ ḥālıda cemᶜ. Şeyḫu'l-
islām didi kim Şeyḫ ᶜAmū didi kim Sīrevānī didi kim: آخر ما يخرج من
L_{205} رؤس[12] الصديقين حب الرياسة. Ve hem ol dipdür ki: من طلب عزاً بباطل أورثه الله
ذلاً بحق. Ve hem ol dipdür ki: التصوف ترك الخلق وافراط[13] الهمة Ve andın
soñg didi kim: الخلق محنة ما دخلوا فى شئ الا افسدوه Ve hem ol didür ki:
ما آفة الناس الا الناس Ve hem[14] ol dipdür ki: من ترك تدبيره عاش طيباً.
Ve hem ol dipdür ki : الفقراء هم ملوك الدنيا والآخرة استعجلوا الراحة Ve hem ol didi ki:
الفقير ابن وقته فاذا تطلع الى وقت ثان[15] فقد خرج من الفقر. Ve hem ol düpdür ki
Cüneyd'din işittim kim didi kim her kim fāḳe yitişse, añga bir artuġ ton
bolġay ki ansız bolsa,[16] ḳıla alġay; ol fāḳe añga buḫldın yitmiş bolġay.
Ve hem ol dipdür ki: حشوناً على الطلب وهو لا يجئ بالطلب Ve hem ol dip-
dür ki[17] Murtaᶜiş didi kim ; لو لعب الفقير عشرين سنة ثم صدق ساعة لنجا Pes Sī-
revānī didi kim: حاشاهم من اللعب انما اراد به قلة اليقين[18] Ve hem ol dipdür ki
Ebu'l-Ḫayr-i Tīnātī didi ki mañga dūzeḫ ehliġa isrāf birdiler alarnıñ köpi
rikve ve ᶜaṣā ve muraḳḳaᶜ ehli[19] irdi. Pes Sīrevānī didi kim anıñ müstevci-
bi bolmadılar, meger yaḳīn ḳılletidin.|

F_{93a} **§ 345** Ebu'l-Ḥüseyn el-Cahżam-i Hemedānī
ḳuddise sırruhu

P_{72b} Altınçı ṭabaḳa -[20] dın-| dur. Atı ᶜAlī b.ᶜAbdi'llāh b. Ḥa-
san-i Cahżam-i Hemedānī. Kevkebī ve Caᶜfer-i Ḫuldī'niñ şāgirdidür.
Ḥarem'de şeyḫ irdi. Bir [21] kitāb taṣnīfi bar muᶜteber, bu ṭāyifeniñ ẕikr ü
aḥvāl u maḳāmātıda, *Behcetü'l-esrār*'ġa mevsūm. İmām Yāfiᶜī tārīḫide
anıñ dünyā- [22] dın ötkenin tört yüz on törtte bitipdür. Şeyḫ Aḥmed-i

dipdür : L_2 diptür || 14 dipdür k.: L_{2-3} diptür k. || 15 d. kim: L_4 d. ki | i. kim: L_4
i. ki || 16 ḳıla alġay: F_{26} ḳılġay | dipdür: L_{5-6} diptür || 17 Murtaᶜiş didi kim: L'de
F_{93a} yok || 19 anıñ : F_{29} alarnıñ || 20 b. ᶜAbdi'llāh ... : F_1 b. ᶜAbdi'l-vahhāb ... || 22 bi-
P_{72b} tipdür: L_{14} bitiptür | dipdür: L_{14} diptür || 24 m. ziyāreti ve alarnıñ ḫıdmeti: F_5
L_{206} L_2 m. ziyāretinde alarnıñ ḫıdmeti || 25-26 Şeyḫ Sīrevānī ... yitedür : F'de yok ||

Kūfānī anı körüp irdi. Şeyḫu'l-islām dipdür ki [23] min kişi bilür-min ki
Mekke'ge bardı Şeyḫ Ebu'l-Ḥüseyn-i Cahżam ziyāretiġa ve ḥac kılmay
L_{206} yandı ki ḥacnı anıñg ziyāretiġa I ḳatışturmadı, [24] anıñg büzürglükidin. Ve
ol İslām ḥaccı imes irdi. Şeyḫu'l-islām dipdür ki meşāyıḫ ziyāreti ve alarnıñg
ḫıdmeti bu ṭāyifeġa[25] farżdur. Şeyḫ Ebu'l-Ḥüseyn-i Cahżam'nıñg
oġlı bar irdi. nā-hemvārraḳ ve Şeyḫ andın hemīşe rencūr irdi. Bir kün Mes-
cid-i Ḥarem[26] içidin ötüp barur irdi. Birev Şeyḫ Sīrevānī'ġa didi kim ni
melāmetler ki bu oġuldın ol ataġa yitedür. Şeyḫ Sīrevānī [27] didi kim renc
ü melāmetler ol atadın bu oġulġa yitedür. Atası andaḳ büzürg ve ᶜazīz
R_{99a} bolmasa irdi, oġlın kim yād[1] ḳılur irdi? O atanıñg ᶜālī merātibidindür ki
bu oġul il tilige tüşüptür ve engüşt-nümā boluptur ve añga envāᶜ-i melā-
met-[2]ler yitedür.

§ 346 Ebu'l-Ḥüseyn-i Ṭarzī ḳuddise sırruhu

Şeyḫu'l-islām dipdür ki Ṭarz bir yirdür Fāris'de. Büzürg
irdi[3] ve dervīşlerni büzürg tutar irdi ve aṣḥābı edeb u ṣıyānet birle irdiler.
Şeyḫu'l-islām dipdür ki Ebū Naṣr-i Ḥācī [4] mañga didi kim Şeyḫ Ṭar-
zī'ni kördüm ki bir dervīşniñg pāytābesin közige sürter irdi. Şeyḫu'l-islām
dipdür ki Kavāşān'da[5] ḳavmī bar irdiler, yaruḳ köñgüllüg. Mañga iltimās
ḳıldılar ki bizni Şeyḫ ᶜAbdu'llāh-i Ṭāḳī ḳāşıġa ilt. Andın isticāze ḳılıp[6]
alarnı anıñg ḳaşıġa ilttim ve didim kim alarġa vaṣiyyetī ḳıl! Sordı kim mü-
te'ehhildürler? Didim belī. Didi ki müktesibdürler? Didim[7] belī. Didi
L_{207} asru ḫūb bolġay ki kesbgine I ḳılġaylar ve ehllerin tutḳaylar ve aḳşam
her kişi ṭaᶜāmdın öz behresin alġay [8] ve bir laḥẓa bir birleri bile bolġaylar
ve tarḳaşḳaylar. Ve alarġa duᶜā ḳıldı ve ḳoptuḳ. Min bu işni şerḥ bile Şeyḫ
ᶜAmū'ġa ayttım.[9] Didi ki Ebū ᶜAbdi'llāh-i Dūnī bile Ebu'l-Ḥüseyn-i
Ṭarzī'niñg ṭarīḳları bu irdi.

§ 347 Ebu'l- Ḥüseyn-i Serkī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Ol Mekke'de mücāvir [10] irdi. Ve Şeyḫ Sīrevānī ve Ebu'l-
ᶜAbbās-i Suhreverdī ve Şeyḫ Ebū Usāme ve Ebu'l-Ḫayr-i Ḥabeşī ve Ebū
Saᶜīd-i Şīrāzī ve Şeyḫ Muḥammed-i Sāḫerī [11] bile muṣāḥib irdi. Barça

R_{99a} 1 engüşt-nümā: F_8L_7 engüşt-nümāy ‖ 2 dipdür: L_9 diptür ‖ 3 ṣ. birle: F_{10}
L_{10} ṣ. bile I dipdür: L_{10} diptür ‖ 4 d. kim: F_{10} d. ki ‖ 5 ḳ. ilt: L_{13} ḳ. iltip ‖ 6. d.
kim: $F_{12}L_{14}$ d. ki I s. kim: L_{14} s. ki I müte'ehhildürler: $F_{12}L_{14}$ müte'ehhiller-
L_{207} dür I d. ki: L_{15} d. kim ‖ 7 behresin a.: F_{13} behresini a. I b. alġay: L_1 b. alġaylar
‖ 8 bir birleri b.: F_{14} bir biri b. ‖ 9 d. ki: $F_{14}L_3$ d. kim ‖ 11 dipdür: L_6 diptür
‖ 13 ve sīrāb bolur-siz ; F'de yok ‖ 15 susuz: L_{11} susız I dōstları bile: L_{11} dōstla-
rını ‖ 16 dipdür: L_{12} diptür I d. lim: L_{13} d. ki ‖ 18 tüş k.: F_{24} tüşḳa k. ‖ 19 ḳ.
L_{208} kim: $F_{24}L_2$ ḳ. ki I y. imes: F_{24} y. irmes I alardındur: L_3 alarnıñgdur ‖ 20 n. ḳılıp-

bir biriniñ yārānları irdiler. Ve meşāyıḫ anı taᶜẓīm ḳılurlar irdi. Şeyḫu'l-islām dipdür [12] ki Ebu'l-Ḥüseyn-i Serkī cemāᶜat-i meşāyıḫ bile bādiyede irdiler. Semūm yili ḳoptı. Ol barçaġa ayttı kim ḳayġurmañ bu iş mañga[13] tüşüptür, min barur-min ve sizler barça ḫalāṣ bolur-siz ve sīrāb bolur-siz. Andaḳ irdi ol semūmġa örtendi[14] ve bulut kilip yaġdı ve alar sīrāb boldılar ve seyl kilip anı iltti. Şeyḫu'l-islām didi kim tiriglikde añga su birmedi [15] ve susuz öltürüp anı suġa birdi, ol dōstları bile mundaḳ ḳılur.

§ 348 Şeyḫ Muḥammed-i Sāḫerī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Şeyḫu'l-islām [16] dipdür ki Şeyḫ Muḥammed-i Sāḫerī oldur ki Muṣṭafā ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellem ravżasıġa bardı ve didi kim yā Resūla'llāh, sañga[17] mihmān-min. Yā mañga żiyāfet ḳıl, yā ol ki ḳabrıñdaġı ḳandīllerni uşatay. Birev kildi ve anı öyige iltip żiyāfet ḳıldı. [18] Ve sordı kim Resūl ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellemġa ni dip irdiñ? Ve küler ir-
$L_{208}P_{73a}$ di. Sāḫerī aytḳanın ayttı | ve anıñ sorġanı keyfiyyetin sordı. Ol didi | kim uyḳuda irdim, Resūl ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellemni tüş kördüm. Didi kim bir bed-ḫūy mihmānım bar. Barıp anı aġırla ve ayt kim[19] yiriñgni bedel ḳıl kim bu yir ārzū yiri imes.

§ 349 Şeyḫ Aḥmed-i Cuvāl-ger ḳuddise sırruhu

Şeyḫu'l-islām didi kim ol hem alardındur. Ferġāne-[20] dindür, Ḥarem'de mücāvir irmiş. Şeyḫu'l-islām Şeyḫ ᶜAmū'dın naḳl ḳılıpdur kim bir çaḳ Mekke'de tenglik tüşti. Ṣūfīler [21] kedḫudā boldılar ve velīme birür irdiler. Ol hem öylendi. Kiçe ötkendin soñgra alarġa didi kim mindin buḫl imes [22] sizge, bu iş nā-ḫoş iş irmiş ve bu müddetde mañga dimediñgiz.

§ 350 Ebu'l-Ḥüseyn-i Ḥaddād-i Herevī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Şeyḫu'l-islām[23] dipdür kim ol büzürg irdi, dervīş-i mücerred ve ẓarīf, ṣūfiyyeniñ żurefāsıdın. Mekke'de mücāvir. Mekke'din Şeyḫ Ebu'l-ᶜAbbās-i [24] Ḳaṣṣāb'ḳa kildi ve sordı kim cevān-merdlıġ nidür? Şeyḫ didi ki cevān-merdlıġ oldur ki herīseni yārānlarġa savutmaġay - sin.
F_{93b} [25] Ve ol bir ḳatla baᶜżı iş | iştiġālıdın yārānlarġa intiẓār birgen irmiş ve herīse alarnıñ allıda savuġan irmiş.[26] Şeyḫu'l-islām didi ki Aḥmed-i Kūfānī didi kim Ebu'l-Ḥüseyn'ġa birev didi ki ol kiçe ki mizbān-[27] lıġıñ bolmaġay, miniñ sarı kil! Ol didi ol ḫōd gāhdur ve ol özüm üçün

dur: L_4 ḳılıptur | b. çaḳ: $F_{26}L_5$ b. çaġ || 21 kedḫudā: L_5 ketḫudā | ol hem: L_6 ol kim || 22 b. müddetde: L_7 b. müddette || 23 dipdür kim: L_8 diptür ki || 24 Ḳaṣṣāb'ḳa: L_9
F_{93b} Ḳaṣṣāb'ġa | s. kim: L_9 s. ki || 26 d. ki: F_1 d. kim | didi kim: F_2 d. ki, L12 didi || 27 m. bolmaġay: F_2L_{13} m. bolġay | Aḥmed d.: F_3 ol d. ||

R99b kireklikdür. Ve hem Aḥmed [1] dipdür ki ol ʿömrininġ āḫırıda resmī ṣūfīlerdin melūl bolup irdi ve didi mini öz ḳaşınġġa ilt, ilttim.[2] Andın sonġ üç kün tirig irdi, törtünçi kün Tinġri ḥükmin bütkerdi.|

L209 § 351 Ebu'l-Muẓaffer-i Tirmiẕi raḥimehu'llāhu taʿālā

Altınçı ṭabaḳa-[3] dındur. Atı Cebbāl b. Aḥmed. İmām irdi, zāhid ve Ḥanbelī meẕheb. Tirmiẕ'de müẕekkirlik ḳılur irdi ve Ḫıżr ʿaleyhi's-selām bile ṣoḥbet [4] tutar irdi. Muḥammed-i Ḥāmid-i Vāşkerdī şāgirdidür. Ve ol Şeyḫ Ebū Bekr-i Varrāḳ'nınġ. Şeyḫu'l-islām dipdür ki anınġ yaḫşı sözi[5] köptür, muʿāmelāt ve zühd ve vereʿ ve taḳvāda. Şeyḫu'l-islām dipdür ki Ebu'l-Muẓaffer-i Tirmiẕī ve anınġ üstādı Ebū Ḥāmid çibinni[6] özleridin ḳorumaslar irdi kim alardın uçup yana birev üstige ḳonmaġay, gūyā ol vaḳt taḳvā ehli kişi barında çibinni [7] sürmes ikendürler. Ve alarġa köp mülāḥaẓa ḳılıpdurlar, çibin ḳoruġanın körmeydürler, hemānā bu riʿāyet ciheti-[8] din Tinġri alar işin çibindin kifāyet ḳılġandur. ||

§ 352 Mīrçe-i Sifāl-furūş ḳuddise sırruhu

Ü128a Şeyḫu'l-islām öz atasıdın |naḳl [9] ḳılıpdur ki Mīrçe-i Sifāl-furūş çıyannı öz dükkānıdın köterip bāre yüzige iltip ḳoyar irmiş. Ve Şeyḫu'l-islām dip-[10] dür mininġ atam hem hīç cānverni öltürmes irdi ve bu abdāl meẕhebidür. Ve alar abdāldın irdiler ve kerāmāt ehli. Birevge[11] vaḳt ḫoş boldı, öz feriştesin kördi. Sordı kim kişi ni ḳılsa, sizlerni körer? Didi kim hīç cānverġa āzār yitkürmese.[12] Şeyḫu'l-islām dipdür ki Mīrçe dükkānıda irdi ve birev anınġ ḳaşında. Bir żaʿīfe yitişti ve anġa didi ay zerrāḳ, fulān kişi fevt[13] boldı, namāzıġa barmas-sin? Ol ḳopup dükkānıġa |

L210 kirdi ve müddetī ḳaldı. Ol kişi dükkānġa kirdi, ol yoḳ irdi [14] ve dükkānnınġ hem çıḳar yolı yoḳ. Taʿaccüb bile kilip olturdı; andın sonġ dükkāndın çıḳtı. Ol kişi didi ḳayan bardınġ ? Didi[15] dükkānda irdim. Didi min kördüm, yoḳ irdinġ. Didi ol żaʿīfeni kördünġ ki birevninġ fevtin ayttı. Didi belī.

R99bL209 1 dipdür k. : L_{14} didi k || 4 y. sözi: $Ü_{10}$ y. sözleri || 5 muʿāmelāt: L_4 muʿāmelet || 6 alardın u. : L_6 alar u. || 7 s. ikendürler: F_8 s. irkendürler, L_7 s. irkendür | ḳılıpdurlar: L_7 ḳılıpturlar || 8 ḳılġandur: L_9 ḳılıptur || 9 ḳılıpdur: L_9 ḳılıptur

Ü127b || 10 hīç: F'de yok | cānverni: $Ü_3$ cānveri || 11 sordı kim: $Ü_5$ s. ki, L_{13} sordı | kişi ni ḳılsa: F_{12} kişi ni iş ḳılsa | didi k.: L_{13} didiler k. | cānverġa: L_{14} cānverni || 12 dipdür k.: L_{14} diptür k. | birev: F'de yok | a. ḳaşında: $F_{13}Ü_7L_{14}$ a. ḳaşıda | yitişti: $Ü_7$

P73a yitüşti | anġa: F'de yok | ay: R, P, F ve L'de yok | 12-13 fevt boldı: $Ü_7$ ve-

L210 fāt ḳıldı || 13 dükkānġa k.: L_1 dükkānıġa k. || 14 dükkāndın: P_{23} dükkānıdın || 15 birevninġ fevtin a.: $Ü_{13}$ birevni fevtini a., L_4 birev fevtin a. | 15-16 didi ol ... : F_{17} ol ... || 16 didi... : L_6 didi ki ... || 17 ol dipdür ki: L_6 ve hem ol diptür ki | hevāda: L'de yok | ḳubbe: $Ü_{16}$ ḳabr || 18 oḳur irdi kim : $F_{18}L_7$ oḳur irdi ki, $Ü_{17}$ oḳudı

Ü128a kim| didi kim: $Ü_1$ d. ki || 19 bilür-sin: $F_{19}L_9$ bilür-sin ki | nime: $Ü_2$ nimege | sa-

Didi[16] kişi Yemen'de ölüp irdi, barıp anga namāz ḳılıp kildim. Bir pāre cizᶜ-i Yemānī ilgide irdi. Ol kişige taşladı ve didi [17] bu yolda tüşüp irdi.
P73b Ol dipdür ki bir kün hevāda | Belḫ'din ötüp barurda bir ḳubbe kördüm, anda bir ḫunyāger bu beyt-[18] ni oḳur irdi kim,

بیت

Ü128b همچون علم شیری پر کرده زباد گفتی عشقم و | سیم نتوانی داد

min örgendim. Birev anga didi kim[19] bu ḳarābeler ki yasar-sin, bilür-sin munda ni nime salurlar? Didi sin bar ve kör kim ni salurlar. Şeyḫu'l-islām anıng oğlın körüp[20] irdi.

§ 353 Şerīf Ḥamza-i ᶜUḳaylī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Herevī irdi. Belḫ'de bolur irdi. Kerāmāt ve maḳāmāt ṣāḥibi. Ve Ḫızr ᶜaleyhi's-selām-[21] nıng ṣoḥbet-dārı irdi. Ve müstecābu'd-daᶜve irdi. Şeyḫu'l-islām'nıng pīridür. Ve anıng yārānları bar irdi, barça [22] büzürg ve kerāmāt iyeleri, andaḳ ki Pīr-i Fārisī ve ᶜAbdu'l-melik-i Uskāf ve Ebu'l-Ḳāsım-i Ḥannāne ve Ḥasan-i Ṭaberī ve ᶜĀrif-i ᶜAyyār ve Ebū Manṣūr[23] Muḥammed b.ᶜAlī el-Enṣārī, Şeyḫu'l-islām'nıng atası raḥimehumu'llāhu. Şeyḫu'l-islām atasından ve atası Ebu'l-Muẓaffer-i Tirmiẕī'din
L211 naḳl ḳıldı [24] kim her kim | sanga yaḫşılıḳ ḳıldı, sini özige vābeste ḳıldı ve her kim sanga vefā ve yamanlıḳ ḳıldı, sini özidin vāreste ḳıldı, reste - [25] lıḳ yaḫşıraḳ ki bestelıḳ ? Şeyḫu'l-islām dipdür ki yir ve kök ehlide her kimdin reste bolsang, sūd ḳılġay-sin. Bu ṭāyifedin [26] birige sefer ᶜazīmeti boldı. Bir bir sordı kim hīç maᶜlūmung bar? Didi yoḳ. Didi ki maᶜāş bābıda ni fikr ḳılıp-sin? Didi żarūret[27] bolsa, suʾāl ḳılġay-min. Didi suʾāl ḳılġanıng-
Ü129a da nime birgen kişi mü sanga | dōstraḳdur, yā birmegen? Didi birgen.
R100a Didi [1] henūz nā-resīde-sin. Kirek irdi, birmegen sanga dōstraḳ bolsa irdi.

lurlar: L_9 salur | k. kim: $Ü_2$ k.l ki | Şeyḫu'l-islām anıng ...: F_{20} Şeyḫu'l-islām didi anıng ... || 20 k. irdi: F_{20} k. irdim || 21 ṣoḥbet-dārı i.: F_{21} ṣoḥbeti i. || 24 her kim
L211 sanga ...: F_{24} her kim sini sanga... | yamanlıḳ F_{24} yamanlıġ || 25 dipdürler: L2 diptür || 26 birige : L_3 birevge | s. kim: F_{26} $Ü_{15}L_4$ s. ki | didi ki: F_{26} $Ü_{16}$ didi || 27
Ü128b kişi mü: $Ü_{17}$ kişi | dōstraḳdur : F_{27} dōstraḳtur | birmegen : F_{27} birmegen mü, L_6 birmegen kişi | didi birgen: L_6 didi birgen kişi, Ü'de yok ||
R100a 1 henūz ... irdi : L_{6-7} henūz nā-resīde kūdek irding sin | nime... tiler: L_{7-8} nime birgen sanga andın özige tiler | andın: Ü'de yok | ve birmegen: $Ü_3$ ve nime b. || 3 Nīşābūr'da: Ü5 Nīşābūr | d. kim: $Ü_6$, L_{10} d. ki | b. ᶜālemning m.: $Ü_6$ b. ᶜālem m. || 5 Şerīf-i ᶜUḳaylī: L_{12} Şerīf Ḥamza-i ᶜUḳaylī | dipdür: L_{13} diptür | d. ki: L_{13} d. kim | 5-6 Tingri'ning y.: $Ü_9$ Tingri taᶜālā y. || 6 ḳongarmasam: $Ü_{11}$ ḳongarmasam || 7 dipdür k.: L_{15} diptür ki | ᶜAlī raḍiya'llāhu ᶜanhġa: P_{18} ᶜAlī ᶜaleyhi's-se-
P73b

Nige kim nime birgen sini andın özige tiler ve birmegen [2] özidin anĝa yiberür, pes birgendin birmegen yaḫşıraḳ bolġay. Didi baray, | tā özümni bu ṭarīḳḳa yasap kiley. Herī'ge [3] bardı ve boldı, olça boldı. Nīşābūr'da |
F94a bir pīrdin yana bir pīr ayttı kim Pīr Muᶜtemir-i Ḳuhendizī munda kildi ve didi kim barça ᶜālemninĝ [4] müsāfiri boldum, ni bir ᶜālemdin ḳutulġan kördüm ve ni özüm ḳutuldum.

§ 354 ᶜĀrif-i ᶜAyyār raḥimehu'llāhu taᶜālā

Bẹlḫ'de bolur irdi. [5] Şerīf-i ᶜUḳaylī aṣḥābıdın. Atı Manṣūr'dur. Ol dipdür ki dirler ki ᶜAlī-i Murtażā raḍiya'llāhu ᶜanh Ḫayber işikin ḳonĝarıpdur. Eger Tinĝri-[6] ninĝ yarlıġı ve Muṣṭafā ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellemninĝ müşāhedesi ve Żü'l-fiḳār'ı minde bolsa, Ḳāf taġın ḳonĝarmasam,
L212 manĝa tāvān bolġay. Şeyḫu'[7] l-islām dipdür ki | bu ᶜAlī raḍiya'llāhu ᶜanhġa naḳş imesdür ki tanuḳluḳdur, ol mezkūr bolġay üç nimege.

§ 355 Ebu'l- Ḥüseyn-i [8] Sālbe raḥimehu'llāhu taᶜālā

Anı Şeyḫu'ş-şuyūḫ dirler irdi. Şīrāz'da irdi. Büzürg ve rūzgārınınĝ yegānesi irdi. ᶜAbbās-i Herevī-[9] ninĝ pīridür. Cihān meşāyıḫı anınĝ ḫānḳāhıġa kilür irdiler. Şeyḫ Ebū Müslim-i Fesevī aṣḥābıdındur. Şīrāz'da ḫānḳāhıda ottuz yıl fuḳarā[10] vü mesākīn ḫıdmetiġa meşġūl irdi. Ve
Ü129b ṣādır u vāridḳa iṭᶜām ḳıldı. | Ve ᶜulemā vü ṣuleḥādın cemᶜ-i kesīr anınĝ ḫānḳāhıda mücāvir irdiler.[11] Tört yüz yitmiş üçde dünyādın ötti ve ḫānḳāhıda defn ḳıldılar. Çün Şeyḫ muḥtażır boldı, ḫādimi Şeyḫ ᶜAbdu'llāh b. ᶜAbdi'r-raḥmān-[12] nı yiberdi, tā anınĝ kefeni tertībin ḳılġay. Ol bāzārġa barıp ikki kefen alıp ikki meyyit techīzin ḳıldı. Çün kildi Şeyḫ ötüp irdi. [13] Şeyḫ'ni ḳuçtı, va'llāh didi ve cān birdi. Ve anı Şeyḫ'ninĝ yanıda defn ḳıldılar. Ol dipdür ki mürīdḳa bir möşük fermānıda bolġan [14] yaḫşıraḳdur ki öz fermānıda, neyüçün ki ġayr bile ṣoḥbet Ḫudāy üçündür ve özi bile ṣoḥbet nefs ü hevā üçün.

§ 356 Şeyḫ ᶜİmrān-i [15] Sülüsī raḥimehu'llāhu taᶜālā |

P74a Sülüs bir kintdür, Mıṣr yaḳınıda. Ol anda bolur irdi. Şeyḫu'l-islām dipdür ki İbrāhīm ᶜaleyhi's-selām ṭarīḳı[16] bu irdi kim mih-

F94aL212 lāmġa | n. imesdür: F_4L_1 n. imes | tanuḳluḳdur: F_4 tanuġluḳdur, L_1 tanuġluġdur || 8 dirler irdi: L_2 dirler || 11 ḫānḳāhıda... ḳıldılar: L_6 ḫānḳāhda defn ittiler || 12 tertībin ḳ.: L_8 tertībi ḳ. || 13 dipdür: L_{10} diptür || 14 yaḫşıraḳdur: F_{10} yaḫşıraḳ-
Ü129a tur, L_{11} köp yaḫşıraḳdur | neyüçün: $Ü_8$ niçün || 15 dipdür: L_{13} diptür | ṭarīḳı: F_{12} ṭarīḳıda || 17 dipdür: L_{15} diptür | kündüz mihmānsız : $Ü_{13}$ mihmānsız kün-
L213 düz || 18 mihmān : L'de yok | yitişti: $Ü_{15}$ yitüşti || 19 hemānā ki: $Ü_{17}L_3$ hemānā
Ü129b | ᶜİmrān'nınĝ $Ü_1$ ᶜİmrān'nı ||20 bir ᶜādetinĝ: $Ü_2$ ᶜādetinĝ ||21 b. ḳılduḳ: F_{17} b. ḳıldük |

mānsız nime yimes irdi, öyin Ebu'ż-żıyfān dirler irdi. Şeyḫ ʿAmū dipdür ki Nihāvendī mihmān bolmagunça ḳazan asmas [17] irdi. Şeyḫ Abbās-i
L_{213} Faḳīr-i Herevī dipdür ki ʿİmrān-i S̱ülüs̱ī kündüz mihmān- | sız nime yimes irdi ve rūze tutar irdi. Ḳaçan mihmān yitse, [18] anıñg bile ṭaʿām yir irdi. Bir kün mihmān kiç ḳurun yitişti. Çün ṣāyim irdi ve şām yaḳın irdi, mihmānnı sözge tuttı, tā bile [19] ifṭār ḳılġay. Hemānā ki müsāfir aç irdi
$Ü_{130a}$ ve ṭaʿāmġa intiẓār tarttı. | Ol kiçe Ḥaḳ subḥānehu ve taʿālā ʿİmrān'nıñg tüşige kirip didi ki ay [20] ʿİmrān, siniñg biziñg bile bir ʿādetiñg bar irdi, yaḫşı; biziñg dagı siniñg bile bir ʿādetimiz bar irdi, yaḫşı. Sin ʿādetiñgni bedel ḳıldıñg, [21] biz hem sünnetimizni bedel ḳılduḳ. Uyġandı rencūr ve ḳayġuluḳ. Az ötmedi kim Mıṣr vālīsi S̱ülüs̱ kintige bir tersā ʿāmil yiberdi ve ol [22] ḳatıġ ẓulmlar ḳıldı, andaḳ ki Şeyḫ ʿİmrān celā bolup ḳaçıp Mıṣr'ġa bardı ve andın Şīrāz'ġa kildi. Şeyḫ ʿAbbās-i Faḳīr dipdür[23] ki Şīrāz'da Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan-i Sālbe ḫanḳāhıda irdim kim ol kildi, ġarīb ḥāl bile. Şeyḫ taʿaccüb ḳılıp ḳopup taʿẓīm ḳılıp yanıġa [24] olturttı. Ḥayret ve bī-ḫōdluġı ol mertebede irdi kim közi içinde ʿırż ḥaşarātındın bir uşaġraḳ cānver baradur irdi. [25] Şeyḫ didi ki ol nidür ki közüñgde baradur? Şeyḫ ʿİmrān didi ki: . وفى عينى شئ Şeyḫ tiler irdi ki köp riʿāyetler ḳılġay ki anıñg[26] ḫānḳāhıġa köp yitip ḫıdmet-kārlıġlar körgen irdi ki şāyed baʿżıġa telāfī bolġay. Şeyḫ ʿİmrān turmadı ve didi ki muʿāteb kişi- [27] dür -min, bolmaġay ki mini tanaʿʿumda körüp bigenmegey, baray ve baş öz miḥnetimġa ḳoyay, tā
$L_{214}R_{100b}$ ḫōd ni kilgey. Şeyḫ | ʿAbbās-i Faḳīr dipdür [1] ki niçe kündin soñgra anı bir bozuḳda taptılar ki cān terki dip irdi ve sıçḳan bir ḳulaġın yip irdi.

§ 357 Ebu'l-Ḥüseyn-i Merv [2] er-Rūdī raḥimehu'llāhu taʿālā

$Ü_{130b}$ Ol Şiblī'ni körüp irdi. | Dipdür ki Şiblī'din sordılar ki Ekremü'l-ekremīn kimdür? Didi [3] kim oldur ki bir günāhnı birevdin kerem bile ʿafv ḳılġandın soñgra, yana ol günāh bile hīç kişige ʿaẕāb ḳılmaġay ki min bu günāh bile [4] fulān bendemni ve dōstumnı yarlıġap-min. Şeyḫu'l-islām dipdür ki tañgla kerem şādurvānın andaḳ yayġay ki evvelīn ü āḫirīn-[5] niñg günāhı anda güm bolġay.

(قيلدوك) | uyġandı: $Ü_4$ uyġandın soñgra || 22 ḳatıġ: F_{17} $Ü_5$ L_7 ḳatıḳ || 23 şeyḫ... ḳopup: $Ü_8$ şeyḫ ḳopup taʿaccüb bile || 24 uşaġraḳ: L_{11} uşaḳraḳ || 25 didi ki: L'de yok || 26 ḫıdmet-kārlıġlar k.: F_{21} $Ü_{12}$ L_{13} ḫıdmet-ḳārlıġların k. ||
$R_{100b}L_{214}$ 1 anı: Ü'de yok | bozuḳda: F_{23} bozuḳta, L_1 bozuġda | taptılar: F_{23} kördiler | cān... irdi: F_{23} L_1 cān terkin dip irdi, $Ü_{16}$ cān terki itip irdi || 3 yana: L'de
$Ü_{130a}$ yok | kişige: $Ü_3$ kişini || 4 yarlıġap: $Ü_4$ yarlaḳap | dipdür: L_5 diptür | yayġay: L_6
P_{74a} yanġay || 6 körüpdür: P_{18} F_{27} $Ü_7$ L_7 körüptür | Aḥmed-i Çiştī ... sorupturlar ki:

§ 358 Ebū Ḥāmid-i Dōstān ḳuddise sırruhu

Ol Merv'de irdi. Şeyḫu'l-islām dipdür ki min bir kişi kö-
rüp-min ki anı [6] körüpdür. Aḥmed-i Çiştī andın sorupturlar ki: متى تسقط
الحشمة؟ قال اذا قدمت الصحبة سقطت الحشمة . Şeyḫu'l-islām didi ki [7] Aḥmed-i
Çiştī didi kim saḳḳā Ebū Ḥāmid-i Dōstān iligige su birdi. Ol sunı iligide
müddetī asradı. Saḳḳā didi kim ay Şeyḫ, neyüçün [8] su içmey-sin? Didi bir
F_{94b} çibin su içerge meşġūldur, turuptur-min, tā ol içkey. | *Ta^carruf* şerḥide
andaḳ mezkūr irmiş ki Ḥaḳ subḥānehu [9] ve ta^cālā ta^cẓīmi an͡ga andaḳ
ġālib irmiş ki çün namāzda turar irmiş ve evvelġı tekbīrde çün Allāh dir
irmiş, ekber dimekdin burun [10] bī-hūş bolur irmiş ve yıḳılur irmiş. Yıllar
^cömri bu nev^c ötti. Ve hem bu ḥāl bile ötti. Dirler ki ol hergiz özi ton
kiymes irdi, mürīdleri kiydürürler irdi. Birevge ol ton͡ga iḥtiyāc bolġanda
$Ü_{131a}L_{215}$ ignidin soyup alsa irdi, hīç nime dimes irdi. | [11] Kiydürgüçi ve alġuçıġa
iḫtiyār irdi, an͡ga yok. Ol bir kün bir refīḳ bile bir yolda baradur irdi. Refī-
ḳı ayttı, sin munda tur,[12] minin͡g bu yaḳında cüzvī işim bar, kilür-min. Bar-
P_{74b} dı ve kilmedi. Ol hem ol yirde turdı. Kiçe ^caẓīm ḳar yaġdı. Tan͡glası | ol
refīḳ kildi, [13] kördi kim ḳar astıda tiprenedür. Andın ḳarnı arıttı ve didi, sin
henūz munda-sin? Ol didi ki sin dimedin͡g mü ki tur, min [14] kilür-min?
Dōstlar, dōstlar vefāsın asraġaylar.

§ 359 Bāb-i Ferġānī ḳuddise sırruhu

Atı ^cÖmer'dür. Ferġāne'de bolur irdi. Ol yirde uluġ[15]
meşāyıḫnı Bāb dirler. *Keşfü'l-maḥcūb* ṣāḥibi dir irmiş ki ol evtādu'l-arż-
dındur. Şeyḫu'l-islām dipdür ki Şeyḫ ^cAmū anı körüp [16] irdi. Ol didi ki bir
kün anın͡g ḳaşıda olturup irdim. Birev kirdi ve didi kim du^cāyī ḳıl ki Serkeb
kildi. Ve Serkeb birev[17] irdi ki kilip ol mülkke żarar yitkürür irdi. Ve
Bāb oçaġ ḳıraġıda olturup irdi ve āftābe daġı oçaġ ḳıraġıda irdi.[18] Aya-
ġın āftābeġa urup yıḳtı ve didi ki anı yıḳtım. Serkeb hem-ol dem şehr

F_{27} Aḥmed-i Çiştī'din sorupturlar ki, $Ü_7$ Aḥmed-i Çiştī andın sordılar ki | ş. didi
k. : L_9 ş. diptür ki. ‖ 7 su: L'de yok | didi kim: F_{29} d. ki, L_{10} didi | neyüçün: $Ü_{10}$
ni üçün ‖ 8 turuptur-min: L_{11} turup-min ‖ 9 an͡ga andaḳ : F_1 $Ü_{12-13}$ L_{12} andaḳ an͡ga
| ġ. irmiş: L_{12} ġ. irdi| namāzda: F_1L_{12} namāzıda | e. tekbīrde çün... : L_{12} e. tekbīr
üçün... | Allāh d.: L_{12} Allāhu ekber d. | dimekdin burun: $Ü_{14}$ digendin b. ‖ 10
F_{94b} yıḳılur irmiş: Ü'de yok | bu ḥāl bile: F_2 ḥāl bile | özi: F'de yok, L_{14} özin | mürīd-
L_{215} leri ... dimes irdi: R ve P'de yok ‖ 11 kiydürgüçi: L_1 kiygüçi | baradur i.: L_1 ba-
P_{74b} rur i. | r. ayttı: L_2 r. ayttı kim ‖ 12 bardı: L'de yok | ol: L'de yok ‖ 13 k. kim: P_1
$Ü_{130b}$ $Ü_5$ k. ki | ḳar astıda t. : F_6 ol ḳar astıda t., L_3 ol ḳar arasıda t. ‖ 14 dōstlar v.: Ü'de
yok | a. ḳaşıda : L_8 a. ḳaşıġa | d. kim: $Ü_{11}$ d. ki ‖ 17 oçaġ k.: $Ü_{13}$ oçaḳ L_{10} ol
çaġ ḳ. | olturup: L'de yok | ve āftābe... ḳıraġıda irdi: L'de yok ‖ 18 d. ki : F_{11} d.
kim | atdın : L_{11} attın ‖ 19 dipdür: L_{11} diptür | ziyāreti ḳaṣdı ḳ.: F_{11-12} ziyāreti ḳıldım,

işikide atdın ser-nigūn yıḳıldı ve boynı sındı. *Keşfü'l-maḥcūb* [19] ṣāḥibi dipdür ki Bāb'nıñ ziyāreti ḳaṣdı ḳıldım. Çün añga yittim, didi ki ni işke ki-
$Ü_{131b}$ lip-sin? Didim, tā Şeyḫ'ni körgey-min, | ṣūret [20] bile ve andın naẓarī tapḳay-min, şefḳat bile. Didi ay oġul, min ḫōd fulān kündin biri sini köredür-min ve tā sini mindin ġāyib ḳılmaġaylar, [21] körgümdür. Ve ol künni ḥisāb
L_{216} ḳıldım, miniñ tevbemniñ ibtidāsı küni irdi. Andın soñgra didi | ay oġul, yıraḳ yol ḳaṭᶜ ḳılmaḳ oġlanlar [22] işidür, mundın soñgra ziyāretni himmet bile ḳıl ki şaḫṣ añga kerī ḳılmas ki anı ziyāret ḳılġaylar ve eşbāḥ ḥużūrıġa hīç nime baġlıġ [23] imes. Soñgra ḫādimesiġa didi ki olça bar, alıp kil ki bu dervīş yisün! Bir ṭabaḳ üzüm kiltürdi. Ve tāze üzüm çaġı imes idi. [24] Ve anda niçe raṭb ve Ferġāne'de mümkin irmes ki raṭb bolġay.

§ **360** Ebū Manṣūr Muᶜammer b. Aḥmed el-İṣfehānī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Şeyḫu'l-islām dipdür ki ol [25] İṣfehān şeyḫi irdi, büzürg ve imām ve ᶜālim ẓāhir ü bāṭın ᶜulūmı bile. Şeyḫ Aḥmed-i Kūfānī anı körüp irdi. Andın sordum ki andın [26] hīç söz yād bilür-sin? Didi kim bir kün söz esnāsıda aytur irdi ki: الفقير عزيز Añga didim ki bir pīrdin bir söz tamāmdur.

§ **361** [27]Ebū Naṣr-i Sarrāc raḥimehu'llāhu taᶜālā

Anı Ṭāvūsu'l-fuḳarā dirler. ᶜİlm fünūnıda kāmil irdi, riyā-
R_{101a} żāt u muᶜāmelātda ᶜaẓīm şānı bar irdi. [1] *Lumaᶜ* kitābınıñ ṣāḥibidür. Andın özge daġı ṭarīḳat ve ḥaḳīḳat ᶜilmide muṣannefātı bar. Ve meskeni
$Ü_{132a}$ Ṭūs ikendür. Ve ḳabrı andadur. | [2] Ve Ebū Muḥammed-i Murtaᶜiş'niñ mürīdidür ve Serī-Saḳaṭī ve Sehl-i Tusterī'ni körüp irdi. Dirler ki Ramażān ayıda Baġdād'ḳa yitti, Şūnīziyye [3] mescidide añga ḥucre birdiler ve dervīşlerġa imāmetni añga tefvīz ḳıldılar, ᶜıydḳaça imāmet ḳıldı. Ve terāvīḥde *Ḳur'ān*'nı biş [4] ḫatm ḳıldı. Ve ḫādim her kiçe bir teh nān anıñ ḥucresiġa iltür irdi. ᶜIyd bolġaç Baġdād'dın kitti. Ḥucresin kördiler, bir aylıġ
L_{217} nān ki birip [5] irdiler, ḥucre | küncide mevcūd irdi. Bir ḳış kiçesi ḥaḳāyıḳ u maᶜārifde söz aytur irdi. Vaḳtı ḫoş boldı ve yana-durġan [6] ot içinde Tiñgri taᶜālāġa secde ḳıldı ve yüzige otdın āsīb yitmedi. Şeyḫ'din ol ḥāldın

$Ü_{131a}$ L_{12} ziyāret ḳaṣdı k. || 20 naẓarī t.: $Ü_1$ naẓar t. | ay o.: $Ü_1$ ol o. || 21 körgümdür:
$P_{75a}L_{216}$ P_9 körgüm | miniñ: F'de yok || 23 ḫādimesiġa: $Ü_7$ ḫādimeside | çaġı: L'de yok || 24 m. irmes: F_{16} m. imes || 25 andın sordum k.: $Ü_{12}$ sordum k. || 26 didi kim: $Ü_{13}$ L_7 didi | didim ki: $Ü_{14}$ L_8 didim || 27 b. irdi: L_9 b. irmiş ||

$R_{101a}Ü_{131b}$ 1 k. ṣāḥibidür: $Ü_{16}$ k. muṣannifidür || 2 körüp irdi: $Ü_1$ körüptür || 3 ᶜıydḳaça: F_{22} $Ü_3$ L_{13} ᶜıydġaça | *Ḳur'ān*'nı: $Ü_4$ *Ḳur'ān* || 4 aylıġ: F_{23} aylıḳ || 6 o. için-

su'āl ḳıldılar. Didi ki birev ki anıñg[7] dergāhıda yüzi suyın tökmiş bolġay, ot anıñg yüzin köydüre almas. Andın naḳl ḳılıpdurlar ki dipdür ki her cenāzeni ki miniñg[8] ḳabrım ileyidin ötkerseler, maġfūr bolur. Ve bu beşāret ḥükmi bile Ṭūs ehli cenāzelerni anıñg ḳabrı allıdın ötkerip defn ḳılurlar.

§ 362 [9] Şeyḫ Ebu'l-Fażl-i Ḥasan-i Seraḫsī
ḳuddise sırruhu

P_{75a} Şeyḫ Ebu'l-Fażl-i Ḥasannıñg | atı Muḥammed b. Ḥasan-
dur. Şeyḫ Ebū Naṣr-i Sarrāc'nıñg mürīdidür. Ve Şeyḫ Ebū Saʿīd-i [10] Ebu'l-
Ḫayr'nıñg pīri. Şeyḫ Ebū Saʿīd'ḳa her ḳaçan ʿaẓīm ḳabż vāḳiʿ bolsa irdi,
$Ü_{137b}$ Pīr Ebu'l-Fażl-i Ḥasan ḳabrınıñg ḳaṣdı ḳılur irdi | ve ol ḳabż [11] basṭḳa
F_{95a} mübeddel bolur irdi. | Ḫ^{v}āce Ebū Ṭāhir, Şeyḫ Ebū Saʿīd'niñg ferzendi,
dipdür ki biziñg Şeyḫ'ḳa bir kün ḳabżī vāḳiʿ boldı. Giryān bolup[12] ve didi
ki pīr ḳabrı ziyāretiġa barur-biz. Ol barurda basṭ vāḳiʿ boldı ve vaḳtḳa ṣıfat
mübeddel boldı ve Şeyḫ'ḳa maʿārif işiki açıldı[13] ve her nevʿ ġarīb sözler-
din maʿrifet ayta başladı. Ve dervīşlerġa feryād ve yıġlamaḳ dest birdi ve
mezārġa yittiler ve ḳavvāldın [14] bu beytni tilediler:

بيت

معدن شاديست اين يا معدن جود وكرم   قبلهء ما روى يار وقبلهء هر كس حرم

L_{218} Şeyḫ'niñg ḳollarıġa ikki | kişi kirip [15] ḳabrġa ṭavāf biredür irdiler. Ve naʿre
uradur irdi. Ve dervīşler tonlarnı çāk ḳılıp baş ayaġ yalañg tofraġlarġa
yıḳıladur [16] irdiler. Bir demdin soñgra ki ārām peydā boldı, Şeyḫ didi kim
bu künni tārīḫ ḳılıñg ki mundın yaḫşıraḳ kün körmegüñgüzdür.[17] Andın
soñgra mürīdlerġa her ḳaysıġa ḥac ʿazīmeti bolsa irdi, Şeyḫ anı Pīr Ebu'l-
Fażl mezārı başıġa yiberür irdi kim yitti ḳatla ḳabrnı [18] aylan ki murād
ḥāṣıldur. Şeyḫ Ebū Saʿīd dipdür ki : سمعت الشيخ ابا الفضل محمد ابن الحسن
شيخ وقته بسرخس يقول الماضى لا يذكر والمستقل [19] لا ينتظر ما فى الوقت يعتبر وهذا
$Ü_{133a}$ صفة العبودية ثم قال | حقيقة العبودية شيئان الافتقار الى الله تعالى و هذا من اجل
العبودية وحسن [20] القدوة برسول الله صلى الله عليه وسلم وهو الذى ليس فى النفس فيه
نصيب ولا راحة.

L_{217} de: F_{25} o. içide | otdın: L_2 ot | o. ḥāldın: $Ü_9$ o. ḥālnı | birev ki: $Ü_{10}$ birev kim
|| 7 a. yüzin: $Ü_{11}$ a. yüzidin köydüre almas, $Ü_{11}$ köydür' almas | ḳılıpdurlar:
F_{95a} durlar: L_4 ḳılıpturlar || 8 maġfūr bolur: R,P ve F'de yok || 9 Seraḫsī: Ü'de yok
| Şeyḫ ... Ḥasan'nıñg: Ü'de yok || 10 pīr : $Ü_{17}$ L_9 pīri || 11 dipdür: L_{10} diptür |
$Ü_{132a}$ şeḫḳa : $Ü_2$ şeyḫ | ḳabżī: $Ü_2$ ḳabż || 12 Şeyḫ'ḳa: $Ü_4$ Şeyḫ || 13 maʿrifet: L'de yok
L_{218} | birdi : Ü'de yok || 15 ḳabrġa: L1 ḳabrıġa | u. irdi: $Ü_9$ u. irdiler | tofraġlarġa: L_2
tofraġġa || 16 ki: L_2 kim | kün: L'de yok | körmegüñgüzdür: L_3 körmegüñgdür

§ 363 Ḫālū-yi Nīşābūrī ḳuddise sırruhu

Atı Aḥmed-[21] dür. Seraḫs'da bolur irdi, hem Se-
raḫs'da dünyādın ötüptür. Büzürg ve ṣāḥib-i velāyet irdi. Anıñg Mu-
ḥammed-i Ḥasan atlıġ bir mürīdi [22] bar irdi. Her ni dünyālıġı bar irdi, pīriġa
saçtı. Şeyḫu'l-islām dipdür kim pīrġa bir mürīd besdür ve sözge bir ḳulaḳ [23]
ve tā ʿālem yaruġay, bir ṣubḥ tamāmdur. Ol mürīdġa köp dir irdi ki her ni ma-
ñga tāze yitkürürler, min sañga tāze yitkürür-min. [24] Şeyḫu'l-islām dipdür ki
ʿārif oldur ki her ni yitkürgeyler tāze, ol mürīdleriġa yitkürgey tāze. Ḫālū-yi
Nīşābūrī öter çaġda [25] añga kefen fikri ḳıldılar. Ol didi ki mañga siziñg ke-
L219 feniñgiz kirekmes kim ol mini | ʿināyet itekige tarttı, didi ve cān birdi.

§ 364 [26]Şeyḫ Ebu'l-ʿAbbās-i Ḳaṣṣāb-i Āmulī ḳuddise sırruhu

Atı Aḥmed b. Muḥammed b. ʿAbdi'l-kerīm'dür. Āmul
ve Ṭaberistān'nıñg muḳtedāsı irdi. Muḥammed b. ʿAbdi'llāh [27] eṭ-
Ṭaberī'niñg mürīdidür, ol Ebū Muḥammed-i Cerīrī'niñg. ʿAẓīm kerāmāt ve
R101b tīz ferāset ṣāḥibi irdi ve öz zamānınıñg ḳıble vü ġavṣı. [1] Tā tirig irdi, riḥlet
añga irdi. Ol dip irdi ki bu bāzārġınamız Ḫarḳānī'ġa tüşkey. Andın soñg-
Ü133b ra Ḫarḳānī'ġa tüşti. Ol [2] ümmī irdi, ammā biyik kelām ve nükteleri |
bar irdi. Ṭaberistān eʾimmesidin biri dipdür ki Tiñgri'niñg efżalıdın biri
oldur ki taʿlīm[3] ve taʿallumsız birevni andaḳ ḳılġay ki eger bizge dīn uṣūlı-
da ve tevḥīd deḳāyıḳıda müşkil bolsa, andın sorġay-biz. Ve ol Ebu'l-
ʿAbbās-i [4] Ḳaṣṣāb'dur. Şeyḫu'l-islām dipdür ki ol miniñg eyyāmımda irdi.
Dāyim andın kişi kilür irdi Şeyḫ ʿAmū ḫānḳāhıġa. Ve min anıñg aḥvālın[5]
sorar irdim. Hīç kim anıñg aḥvālın ve sözin miniñg dik bilmes. Ol dipdür ki
P75b vaḳt kīmiyādur. Şeyḫ Ebu'l-ʿAbbās köp | namāz[6] ḳılur irdi. Bir kün namāz-
da irdi, kördi ki dervīşlerdin biri ḫırḳasıġa baḫye tikedür. Her baḫye ki tüz
kilmeydür, [7] ipin suġurup yañggı ɔaştın tüz tikedür. Şeyḫ namāz selāmın
birip Āmul tili bile añga didi ki: تی صنمی تی صنمی Yaʿnī siniñg bütüñgdür, [8]
siniñg bütüñgdür. Şeyḫ Ebū Saʿīd-i Ebū'l-Ḫayr dipdür ki birev Şeyḫ Ebu'l-
ʿAbbās ḳaşıġa kilip andın kerāmāt ṭalebi ḳıldı. Şeyḫ didi, körmey-[9]

Ü132b || 17 mürīdlerġa: L_4 mürīdlerdin || 21 hem Seraḫs'da : Ü'de yok || 22 dünyālıġı:
P75b R, P_{14} F_{11} $Ü_3$ dünyāligi || 25 dipdür: L_{13} diptür | yitkürgey tāze: L_{14} tāze yit-
kürgey | mürīdleriġa: F_{13} L_{14} mürīdlerġa || 26 k. fikri: F_{14} k. fikr | ʿināyet: F_{14}
L219 L_1 ʿināyeti | didi: F'de yok 26 Āmul: L'de yok || 27 tīz ferāset: $Ü_{12}$ ferāset | ġav-ṣı:
$Ü_{14}$ L_4 ġavṣı irdi ||

R101b 1 bu: F'de yok || 2 dipdür: L_6 diptür || 3 deḳāyıḳıda: F_{19} nükteleri || 4 dip-
Ü133a dür: L_8 diptür | kilür irdi: $Ü_5$ kilür | ve min: L'de yok | aḥvālın: L_9 aḥvālıdın ||
5 s. irdim: L_9 s. irdi | hīç k. : L_{10} Şeyḫu'l-islām didi ki hīç k. || 7 yañggı: F_{22} L_{12}

L_{220} sin bu kerāmāt imes, nidür | ki bir ḳaṣṣāb oğlı atasıdın ḳaṣṣāblıġ örgendi, anġa bir nime körgüzdiler ve anı özidin [10] aldılar ve Baġdād'ḳa Şiblī ḳaşıġa çapturdılar ve Baġdād'dın Mekke'ge çaptı ve Mekke'din Medīne'ġa çaptı ve Medīne'din Beytü'l-muḳaddes'ḳa [11] çaptı ve Beytü'l-
$Ü_{134a}$ muḳaddes'de Ḫıżr'nı anġa körgüzdiler | ve Ḫıżr könglige saldılar ki anı ḳabūl ḳıldı ve ṣoḥbet ittifāḳı tüşti ve munda[12] ḳaytarıp kiltürdiler ve bir ʿālem ehlining yüzin anġa kiltürdiler, tā ḫarābātlardın kilürler ve ẓulmetlerdin bīzār bolur-[13] lar, tevbe ḳılurlar ve niʿmetler fidā iterler ve ʿālem eṭrāfıdın sūḫteler kilürler ve anı bizdin tilerler, kerāmāt mundın artuḳ[14] bolġay? Ol kişi didi ki ay Şeyḫ, kerāmātī kirek ki körgey-min. Şeyḫ
F_{95b} didi yaḫşı kör, anıng keremi imes mü kim | bir büz-küş oğlı büzürg-[15] ler ṣadrıda olturġay ve tofraḳḳa kirmegey ve dīvār anıng üstige yıḳılmaġay, vādī anıng üstige yimrülmegey, mülk ü milk- [16] siz vilāyeti bar ve ālet ü kesbsiz rūzī yir ve ilge yidürür, bu kerāmāt imes mü? Bir kün bir oğlangına aġır yüklüg [17]tiveni Āmul bāzārıdın tartıp ötkerür irdi ve yaġın yaġadur irdi. Tivening ayaġı balçıġda tayılıp çör uşaldı. Oğlan- [18] ġına mütehayyir bolup yıġlaydur irdi, il ġavġā ḳılıp irdiler. Şeyḫ Ebu'l- ʿAbbās ḳuddise sırruhu anda yitişti ve ol kūdekning yıġlamaġın [19] kördi, tivening mehārın tutup tartıp yoḳḳarı baḳıp didi kim bu tivening ayaġın bütker, eger bütker-
L_{221} mes-sin, neyüçün | büz-küş [20] oğlınıng könglin bu kūdek yıġlamaġı üçün
$Ü_{134b}$ köydürdüng? Fi'l-ḥāl Tingri taʿālā ol tive ayaġın bütkerdi | ve oğlangına tarttı [21] ve tipredi. Ol dipdür ki barça ʿālemġa, eger tilerler ve eger yoḳ ki iyesi bile ḫūy tutmaḳ kirek, yoḳ irse rencġa ḳalurlar, [22] anıng üçün ki anıng bile ḫūy tutḳan belāda mübtelā körer, ol belā körünmes ve köngli rence bolmas ki Tingri taʿālā bizing rıżā [23] vü saḫtımızġa öz taḳdīriġa taġyīr birmes, pes ḥükmge rıżā mūcib-i rāḥatdur. Her kim anıng bile ḫūy ḳılġay, köngli rāḥat bile bolġay; her kim andın [24] iʿrāż ḳılsa, ḳażā vürūdı bile köngli rence bolġay.

yangı | Āmul tili: L_{13} il tili || 8 dipdür: L_{14} diptür || 10 Mekke'ge: F_{25} Mekke | Medīne'ġa F_{26} Medīne || 11 Beytü'l-muḳaddes'de: $Ü_{17}$ Beytü'l-muḳaddes'ġa ||
$Ü_{133b}L_{220}$ 12 ʿālem ehlining: F_{27} ʿā. ehli, L_4 ʿālem | 12-13 b. bolurlar: $Ü_3$ b. bolup || 13 tilerler: $Ü_5$ tiler || 14 bolġay: Ü'de yok | ḍidi ki: $Ü_5$ didi | kirek: L_7 körgüzgil | k. imes mü k. : F_{29} L_8 k. imes bu k. || 15 tofraḳḳa: L_9 tofraġḳa | üstige: üstiġa || 16
F_{95b} ālet ü kesbsiz: $Ü_9$ kesbsiz || 17 Āmul: L_{11} عامل (?) | ötkerür irdi: F_3 ötkerür | y. yaġadur irdi: F_3 y. yaġar irdi | 17-18 oğlangına: $Ü_{12}$ oğlan || 18 il .... irdiler: $Ü_{13}$ il yıġılıp irdiler | yitişti: $Ü_{13}$ yitüşti || 19 d. kim: $Ü_{15}$ d. ki | tivening: L_{15} bendening | neyüçün: $Ü_{15}$ niçün || 20 könglin ... : $Ü_{16}$ könglin alıp sin .... | köydürdüng:
$P_{76a}Ü_{134a}$ $Ü_{17}$ köydürmegüngdür | tive a.: F_7 $Ü_{17}$ L_2 t ivening a. || 22 köngli: Ü'de yok || 23
L_{221} ḥükmge: F_{10} L_5 ḥükm || 25 yigirmi ḥ. : $Ü_8$ yigirme ḥ. | ḳılıpdur ki: L_8 ḳılıptur ||

§ 365 Şeyḫ Aḥmed-i Naṣr raḥimehu'llāhu taᶜālā

Meşāyıḫ ekābiridindür. Şeyḫ Ebu'l-ᶜAbbās-i Ḳaṣṣāb [25] muᶜāşırıdur. Ḥuṣrī'ni körüpdür. Yigirmi ḥac ḳılıpdur ki köpin iḥrām Ḫorāsān'dın baġlapdur. Bir kün Ḥarem'de bu ṭāyife- [26] niñ esrār u deḳā-yıḳın ayturda bir söz ṭāmāt ᶜibāreti bile edā ḳıldı. Ḥarem meşāyıḫıdın ikki yüz siksen ten didiler ki sin [27] bu sözni neyüçün ayttıñ ? Ve anı Ḥa-rem'din iḫrāc ḳıldılar. Hem-ol sāᶜat Ḥuṣrī Baġdād'da öyidin çıḳtı ve ḫā-
R_{102a} dimġa didi kim ol yigit [1] ki her yıl Ḫorāsān'dın kilür, eger kilse, yol birme-gil! Aḥmed-i Naṣr Baġdād'ḳa kildi ve Ḥuṣrī işikige bardı. Ḫādim didi ki fulān tārīḫde [2] Şeyḫ işikke kildi ve didi ki sañga bār birmegey-min. Aḥmed bu sözdin bī-hūş yıḳıldı kim anıñ iḫrācı tārīḫi bile muvāfıḳ irdi [3] ve bun-
$Ü_{135a}L_{222}$ ça künge tarttı. | Āḫır Ḥuṣrī çıḳtı ve añga didi ki ol edeb terki | ġarāme-tiġa ki sañga vāḳiᶜ boluptur, Rūm'ġa barmaḳ kirek [4] ve bir yıl kündüz
P_{76a} toñguz kütmek kirek ve kiçe | ol yirde Ṭarsūs digen mevżiᶜde ki kāfirler müslimānlardın alıp bozupturlar, ṣabāḥġa- [5] ça namāz ḳılmaḳ kirek ve bir zamān yatmamaḳ kirek, şāyed ki meşāyıḫ köñgli sini ḳabūl ḳılġay. Çün Aḥmed ṣādıḳ irdi, Şeyḫ buyurġan işke [6] ḳıyām körgüzdi. Çün bir yıl tamām boldı, Rūm'dın ḳaytıp Şeyḫ Ḥuṣrī işikige kildi. Mürīdī didi ki bat kil ki bu kün Şeyḫ [7] yitti ḳatla işikke kilip sini soruptur. Nāgāh Şeyḫ çıḳa kildi ve didi yā Aḥmed ve veledī ve ḳurretü ᶜaynī! Ol şādlıġdın lebbeyk urdı [8] ve Ḥarem ᶜazīmetiġa bādiyeġa kirdi. Meşāyıḫ Ḥarem'din istiḳbāl ḳılıp didiler ki : يا والداه ويا قرة عيناه

§ 366 Şeyḫ Ebū ᶜAlī-i Siyāh ḳuddise [9] sırruhu

Merv meşāyıḫınıñ ekābiridindür. Şeyḫ Ebu'l-ᶜAbbās-i Ḳaṣṣāb bile ve Şeyḫ Aḥmed-i Naṣr bile muᶜāşır irdi ve üstādı Ebū ᶜAlī-i Daḳḳāḳ bile ṣoḥbet [10] tutuptur. Ve ol dihḳānlıḳ ḳılur irdi. Dipdürler ki ottuz yıl ol işke ṣāyim-i maḫfī irdi. Kündüz ikki teh ötmek alıp öydin [11] çıḳar irdi, yolda fuḳarāġa yaşurun birür irdi. Şürekā yimek terġībi ḳılsalar irdi, öyde nime yip kilip-min, dir irdi. [12] Ol dipdür ki her bil ki urar irdim, |
$Ü_{135b}$ eger özgeler urġan bildin tofraḳ çıḳar irdi, min urġan bildin köñgül nūrı

26 ṭ. ᶜibāreti: L_{10} ṭ. ᶜimāreti || 27 neyüçün : $Ü_{12}$ niçün | 27-1 ol yigit ... didi ki: F'de yok ||
R_{102a} 1 ḫādim d. : L_{13} ḫādimi d. | f. tārīḫde : L_{13} f. tārīḫ || 2 işikke k. : $Ü_{15}$ işikde
L_{222} k. | y. kim: $Ü_{17}$ y. ki | tārīḫi : L'de yok || 3 boluptur: L_1 bolur || 4 Ṭarsūs: L_2 Ṭūs
$Ü_{134b}$ | mevᶜiᶜde: L_2 mevżiᶜide | ṣabāḥġa: F_{18} ṣabāḥḳa || 5 b. zamān: $Ü_4$ b. zamāndın | yatmamaḳ k.: $Ü_4$ L_3 yatmaḳ k. || 6 mürīdī: F_{19} $Ü_7$ L_5 mürīd || 7 soruptur: L_6 soraptur || 8 ᶜazīmetiġa: L_7 ᶜazīmni || 10 dihḳānlıḳ: F_{23} L_{10} dihḳānlıġ | dipdür-
P_{76b} ler: L_{10} diptürler | o. işke: L_{11} o. işte | ötmek: L_{11} itmek | öydin: R, P, F ve Ü'de

[13] çıḳar irdi. Şeyḫu'l-islām dipdür ki birev andın sordı ki hīç kişi bolġay,
L_{223} ilniñg | ʿaybın bilgey ? Ol şeyḫ didi bolġay. [14] Sāyil didi ki pes Allāh sāti-
rü'l-ʿuyūb bolmaġay. Şeyḫ didi özüñgni mindin yaşur! Ol kişi özin tonla-
rıġa çırmadı, fi' [15] l-ḥāl andaḳ şişti ki tonları yırtıldı ve yalañgaç boldı.
Şeyḫ'ḳa tażarruʿ ḳıldılar, duʿā ḳıldı, tā ol kişi öz ḥālıġa kildi. Bir kün [16]
birevniñg iligide kāġıẕī kördi. Sordı ki ni kāġıẕdur? Didi ki fetvāyīdür ki
İmām Ebū ʿAlī ki zamānnıñg müftīsidür, cevāb [17] bitipdür. Şeyḫ didi anı
İmām ḳaşıġa ilt ve ayt kim cevābda ḫaṭā ḳılıpdur. Ol kişi ol fetvānı İmām-
F_{96a} ġa birip | ol [18] sözni ayttı. İmām teʾemmül ḳılıp ḫaṭā ḳılġanın taptı.
Sordı ki Şeyḫ munı oḳup ayttı? Ol kişi didi ki Şeyḫ nime oḳuy-almas. İmām
[19] Şeyḫ ḫıdmetiġa kilip ʿöẕr ḳolup didi ki eger ol Ebū ʿAlī bolmasa irdi, bu
Ebū ʿAlī dūzeḫ otıġa köyüp irdi. Anıñg vefātı Merv'de [20] irdi. Tört yüz yi-
girmi törtte, Şaʿbān ayı dünyādın ötti.

§ 367 Şeyḫ Ebū ʿAlī-i Daḳḳāḳ raḥimehu'llāhu taʿālā

Atı Ḥasan b. Muḥammed-i Daḳḳāḳ'dur. Lisānu' [21] l-vaḳt
$Ü_{136a}$ idi ve bu fende vaḳtnıñg | imāmı irdi. Ṣarīḥ beyānı ve faṣīḥ lisānı bar irdi.
Köp meşāyıḫnı körüp irdi. Naṣrābādī'niñg [22] mürīdidür. Tört yüz bişde
Ẕü'l-ḳaʿde ayı Nīşābūr'da dünyādın ötti. Üstād Ebu'l-Ḳāsım-i Ḳuşeyrī,
anıñg küyevi, meclislerin [23] cemʿ ḳılıp irdi. Ol dipdür ki çün müddeʿī kör-
señgiz,itekin birk tutuñg ki maʿnālıḳlar ve muḥaḳḳiḳler kitipdürler. Bu ṭā-
yife-[24] din birev dipdür ki bir kün anıñg meclisiġa kirdim, bu niyyet bile |
L_{224} ki tevekküldin bir nime sorġay-min. Be-ġāyet arıġ ve uluġ destār [25] çırmap
irdi. Köñglüm añga māyil boldı. Çün tevekküldin suʾālnı sordum, didi ki
tevekkül oldur ki ilniñg destārıġa ṭamaʿ ḳılmaġay-[26] sin, didi ve destārın
miniñg sarı taşladı. Hem ol dipdür ki her kimni red ḳılsalar, andaḳ barsa
ki yana kilmese, [27] meydān ḫālī ḳalġay. Şeyḫu'l-islām didi ki :نر و ناز است،
R_{102b} باز آی که قصه درازاست. Hem ol dipdür ki [1] ḫod-rūy dıraḫt kim anı perver-
de ḳılmamış bolġaylar, berg çıḳarġay, velī bār birmegey, birse daġı mezesi
P_{76b} bolmaġay. Ve didi min bu ṭarīḳnı [2] Naṣrābādī'din | taʿlīm alıp-min ve ol
Şiblī'din ve ol Cüneyd'din ḳaddesa'llāhu esrārehum. Hergiz Naṣrābādī

L_{223} yok || 12 dipdür: L [13] diptür | b. ki: L [13] b. kim | to fraḳ: L_{14} tofraġ || 13 dipdür:
L_{15} diptür | şeyḫ: L'de yok || 14 s. didi: F_{27} L_2 s. didi ki | tonlarıġa L_2 tonlarġa
|| 16 Ebū ʿAli z.: L_5 Ebū ʿAlī'niñg zamānıda || 17 bitipdür: L_5 bitiptür | ḳılıpdur: L_6
F_{96a} ḳılıptur || 19 d. ki: L_9 d. kim | dūzeḫ o.: L_9 dūzeḫḳa o. | köyüp i.: F_2 köyer i. ||
$Ü_{135a}$ 20 yigirmi t.: $Ü_{15}$ yigirme t. | Ş. ayı: F_3 Ş. ayıda || 21 1. i di: F_4L_{11} 1. irdi | ṣarīh
$Ü_{135b}$ ... körüp irdi: L'de yok || 23 müddeʿī :$Ü_4$ müddeʿīni | birk t.: P_{20} birek t. | maʿ-
L_{224} nālıḳlar: F_6 L_{14} maʿnālıġlar | kitipdürler: L_{15} kitiptürler || 25 suʾālnı: F_8 L_2 suʾ-
ālımnı || 26 h. kimni: L_3 h. kimni ki || 27 dipdür: L_5 diptür ||

R_{102b} 1 ḳılmamış b.: F_{10} ḳılmış b. || 2 ol: Ü'de yok | n. barmadın: $Ü_{16}$ n. kirmedim

nazarıġa barmadım, [3] tā ġusl ḳılmadım. Bir mürīdi bar irdi, bāzer-
Ü136b gān, bīmār boldı. Şeyḫ anıñg | ᶜiyādetiġa bardı ve sordı kim sañga ni boldı? Ol didi [4] ki kiçe vużū᾿ ḳılurġa ḳoptum, uçamġa tābī tüşti ve ḳatıġ aġrıḳ tuttı ve ısıtmaġa tarttı. Şeyḫ didi siniñg bu fużūl-[5] luġ bile ni işiñg bar ki kiçe namāz ḳılġay-sin, sañga dünyā murdārın özüñgdin arıtmaḳ kirek. Birevniñg ki başı aġrısa, ol [6] ṭılā ayaġıġa baġlasa, hergiz yaḫşı bolmaġusı ve iligi neces bolġan yiñgin yusa, hergiz iligi arımas. Dirler ki āḫır ᶜömride ança derd [7] üstādġa müstevlī bolup irdi kim her kün aḳşam ḳurun tamġa çıḳar irdi ve künes sarı baḳıp aytur irdi: Mülk [8] ser-gerdānı, bu
L225 kün niçük irdiñg ve niçük | ötkerdiñg, hīç yirde bu ḥadīşniñg endūhgīniġa pertev saldıñg mu ve hīç yirde bu iş- [9] niñg zīr ü zeber bolġanlarıdın ḫaber aldıñg mu? Bu nevᶜ sözler aytur irdi, tā künes batar irdi. Ve dipdürler ki āḫır ᶜömride [10] sözi andaḳ boldı ki il idrākidin ᶜāciz irdiler ve işitür ṭāḳat kişige yoḳ irdi. Mecliside on yitti, on sikkiz kişi[11] yıġılurlar irdi. Şeyḫu'l-islām dipdür ki Ebū ᶜAlī-i Daḳḳāḳ'ḳa çün söz ᶜālī boldı, meclisi ḫalāyıḳdın ḫālī boldı.

§ 368 Ebū ᶜAlī-i Şebbūyī el-Mervezī [12] ḳaddesa'llāhu sırrehu

Atı Muḥammed b. Muḥammed b. ᶜÖmer-i Şebbūye'dür. Ebu'l-ᶜAbbās-i Seyyārī'niñg[13] aṣḥābı- كان لسان الوقت بناحيته وعديم النظير بها .
Ü137a dındur. Şeyḫ Ebū Saᶜīd-i Ebu'l-Ḫayr ḳuddise sırruhu dipdür ki | Üstād Ebū ᶜAlī-i Daḳḳāḳ Pīr Şebbūyī ḳaşıġa kildi. Ve Merv'de irdük. [14] Ve *Ṣaḥīḥ-i Buḫārī*, Pīr Şebbūyī'niñg yādıda irdi. Ve biz *Ṣaḥīḥ-i Buḫārī'ni* andın semāᶜ ḳılıp -biz. Ve bizġa bu maᶜnādın āgāhlıġ irdi. Üstād Ebū ᶜAlī-i Daḳḳāḳ'nı bu sözge ol kiltürdi. Ol Ebū ᶜAlī-i[15] Daḳḳāḳ'ḳa didi ki bu sözdin bizge nefesī ur! Üstād Ebū ᶜAlī didi ki bu söz sizge baġlıġdur, açuḳ imes. Pīr didi revā bolġay [16] biz niyāzımıznı ḥāżır ḳılalı, tā sañga biziñg niyāzımızġa söz açılġay. Ol maᶜnā otdur ve niyāz ḳav. Üstād Ebū ᶜAlī ḳabūl ḳıldı ve meclis[17] ḳoydı ve minberġa çıḳtı ve hīç söz añga açılmas irdi ki il anıñg ehli imes irdiler. Pīr Şebbūyī mescid işikidin kirip kildi [18]

L136a || 3. s. kim: L_9 s. ki || 4 ḳatıġ: $Ü_2$ L_{10} ḳatıḳ | 4-5 fużūlluġ: $Ü_3$ fużūlluḳ || 5 özüñgdin:
P77a R, P_4 $Ü_4$ özüñgni | b. ki başı aġrısa: F_{14} b. başı ki aġrısa L_{12} b. başı aġrısa || 6 y. bolmaġusı: L_{13} y. bolmaġusıdur | iligi: F_{15} ilgi | ança: F'de yok || 7 her kün: L_{14} h. kim| künes: F_6 $Ü_8$ küneş | baḳıp... irdi: $Ü_8$ baḳıp irdi || 8 niçük ... ötkerdiñg:
L225 $Ü_8$ niçük ötkerdiñg | ḥadīşniñg: $Ü_9$ ḥadīşni | 8-9 işniñg: L_1 ilniñg || 9 sözler ... irdi: L_2 sözler irdi] künes: P_9 $Ü_{11}$ küneş | dipdürler: L_3 diptür || 10 on yitti on sikkiz k.: F_{19} on yitti yā on sikkiz k. || 11 dipdür: L_4 diptür || 12 ᶜÖmer: L'de yok || 13
Ü136b Merv'de i.: L_8 merdūd i. || 14 ᶜAlī ... ol: R ve P' de yok || 15 sizge: F_{24} $Ü_5$ L_{11} bizge | baġlıġdur: $Ü_5$ baġlıḳdur | açuḳ imes : F_{24} açuġ irmes, L_{11} açuġ i. || 16 $Ü_6$.

ve Üstād'nıñg közi añga tüşkeç sözi açıldı. Çün meclis āḫır boldı, Pīr didi
L_{226} kim sin ol idiñg ki | bar-sin ve biz bu idük.[19] Niyāz kirek, Ḫudāvend-i
taᶜālāġa hīç yol niyāzdın yaḳınraḳ yoḳdur. Eger ḫāre taşḳa tüşse, andın
F_{96b} çeşmeliġ su açar. Bir kün yaz [20] ki hevā ıssıġ ve gerd irdi, | Ebū ᶜAlī-i
Şebbūyī'ni kördiler ki barur irdi, sordılar ki eyyühe'ş-şeyḫ, ḳayan barur-
$Ü_{137b}$ siz? Didi ki | fulān [21] dervīşler ḫānḳāhıġa ki min yitip-min ki her kün
āsmāndın dervīşlerġa yüz yigirmi raḥmet yaġar, be-taḫṣīṣ ḳaylūle vaḳtı
baradur-min [22] ki anda ḳaylūle ḳılġay-min, şāyed ki ol raḥmetlerdin
mañga hem naṣībī bolġay. Uluġlar dipdürler ki özüñgni alar arasıda
sıġur [23] ve özüñgni alardın ve alarnıñg dōstlarıdın körgüz! Egerçi bil-
gey-sin ki ni nevᶜ rüsvā-sin, özni ᶜāşıḳ körgüz! Egerçi [24] bolmasañg, tā
tañgla sorsalar ki kim-sin? Digey-sin ki alarnıñg dōstlarıdın-min. Ve sözle-
rin işitseñg, egerçi maᶜnāsın bilmeseñg, [25] baş tipret, tā tañgla digey-sin ki
alarnıñg baş tipretküçileridin-min. Digeyler kil ki sañga ḥaḳḳīdür, meger
anıñg bile ḳutulġay -sin.

[26] *ᶜIşḳ ehli birle oltur ve ᶜāşıḳlıḳ it güzīn*
Her kim ki ᶜāşıḳ irmes añga bolmaġıl ḳarīn

§ **369** Şeyḫ Ebu'l- Ḳāsım Bişr-i Yāsīn raḥimehu'-llāhu taᶜālā

P_{77a} Meşāyıḫ[27] ᶜulemāsı ve evliyā kibārıdındur, | Mehi-
ne'de bolur irdi. Üç yüz siksende dünyādın ötüptür, hem Mehine'de. Şeyḫ
R_{103a} Ebū Saᶜīd-i Ebu'l-Ḫayr ḳuddise sırruhu [1] dipdür ki ādīne küni atamız bi-
le mescid-i cāmiᶜġa barur irdük. Ve min yaş irdim ve *Ḳur'ān* oḳur irdim.
L_{227} Yolda Şeyḫ | Ebu'l-Ḳāsım [2] Bişr-i Yāsīn yoluḳtı ve didi ay Ebu'l-Ḫayr, bu
ṭıfl kimniñgdür? Atam didi biziñg. Olturdı ve mini tiledi ve yüzin yü-
$Ü_{138a}$ zümge ḳoydı [3] ve közin yaşarttı ve didi ay Ebu'l-Ḫayr, | biz cihāndın bara
almaduḳ ki yir ḫālī ḳalur irdi ve dervīşler żāyiᶜ bolurlar irdi. [4] İmdi ki siniñg
oġluñgnı kördük, eymen bolduḳ ki velāyetlerdin bu ṭıflġa naṣīb bolġusı-

Ebū ᶜAlī : L_{13} $Ü_8$. Ebū ᶜAlī-i Daḳḳāḳ ‖ 17 ehli: L'de yok ‖ 18 sözi a. : $Ü_{11}$ L_{15} söz a. | d. kim: $Ü_{11}$ d. ki | sin ol idiñg: F_{27} sin ol irdiñg, $Ü_{12}$ ol idiñg | b. idük: F_{27} b.
L_{226} idük ki ‖ 19 yoḳdur : $Ü_{13}$ L_1 yoḳtur | taşḳa : $Ü_{13}$ taşġa | çeşmeliġ: $Ü_{14}$ çeşmeliḳ
F_{96b} ‖ 20 g. irdi: $Ü_{14}$ g. idi | didi k. : $Ü_{15}$ F_1 didiler k. ‖ 21 yitip-min ki: F_2 yitip ki,
$Ü_{137a}$ $Ü_1$ L_4 yitip-min | dervīşlerġa : F_2 L_4 dervīşlerge | y. yigirmi: $Ü_2$ L_5 y. yigirme ‖
22 dipdürler: L_6 diptür | arasıda : L_6 arasıġa ‖ 23 alarnıñg: F_4 alar | özüñgni: R,
P_{22} F_4 $Ü_6$ özni ‖ 24 işitseñg: L_9 isteseñg (يستا سانك) ‖ 25 baş: Ü'de yok ‖ 26
ᶜā. irmes: P_{25} ᶜā. olmas ‖ 27 ᶜulemāsı : F_7 ᶜulemāsıdın | d. ötüptür: $Ü_{13}$ d. ötti ‖
R_{103a} 1 dipdür: L_{14} diptür | Şeyḫ: Ü'de yok ‖ 2 mini: Ü'de yok ‖ 3 bara almaduḳ:
$Ü_{137b}$ L_{227} $Ü_1$ bara almaḳdur, L_{13} bara'lmaduḳ, | ż. bolurlar: $Ü_1$ ż. bolur ‖ 4 didi ki: L_5 didi

dur. Atamġa didi ki namāzdın fāriġ bolsaṅg, anı biziṅg ḳaşımızġa kiltür! Çün mesciddin çıḳtuḳ, atamız Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım ḳaşıġa iltti. Çün ṣavma-ᶜaġa kirip ḳaşıġa olturduḳ, bir biyik ṭāḳça irdi, Pīr atamġa ayttı kim Bū Saᶜīd'ni igniṅgge köter, ol ṭāḳda bir nāndur tüşürsün! Atamız bizni köterdi, ol nānnı tüşürdük, arpa ötmeki irdi ıssıġ. Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım ol ötmekni aldı ve közin yaşarttı ve ikki sındurdı, yarımın bizge birdi ki yigil ve yarımın özi yidi. Atamız didi ki bizge hīç bu nāndın naṣīb bolmas mu? Şeyḫ didi ay Ebu'l-Ḫayr, ottuz yıldur ki bu nān bu ṭāḳda ḳoyuluptur ve bizge vaᶜde ḳılıpdurlar ki bu ḳurṣ ol kişi ilgide kim ısıġay, ᶜālemī anıṅg bile tirilgüsidür ve bu ḥadīṣniṅg ḫatmı aṅga bolġusıdur. İmdi bu müjde saṅga besdür ki ol kişi siniṅg oġluṅgdur. Şeyḫ Ebū Saᶜīd ḳuddise sırruhu dipdür ki bir kün Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım Bişr-i Yāsīn ḳaşıda irdük. Didi ay oġul, tiler-sin ki Tiṅgri bile söz digey-sin. Didim belī, neyüçün tilemegey
Ü138b L228 min? | Didi her ḳaçan | ḫalvetde bolsaṅg, munı oḳu ve mundın özge oḳuma!

رباعی

بی توجانان قرار نتوانم کرد   احسان ترا شمار نتوانم کرد

گر بر تن من زبان شود هر موئی   یك شکر تو از هزار نتوانم کرد

§ **370** Şeyḫ Loḳmān-i Seraḫsī ḳuddise sırruhu

Anıṅg ibtidāda köp mücāhede ve riyāżeti bar irmiş. Ve muᶜāmele ve ṭāᶜatı iḥtiyāṭ bile irkendür. Nāgāh aṅga keşfī vāḳiᶜ boluptur ki ᶜaḳlı zāyil boluptur. Sorupturlar ki ol ni irdi ve bu nidür? Dipdür ki ḳulluġnı her kiçe köprek ḳıldım, andın köprek kirek irdi, ᶜāciz boldum. Didim ilāhī pādşāhlarnıṅg bendesi ḳarısa, anı āzād ḳılurlar; sin pādşāhlar pādşāhı-sin, bendelıġıṅgda ḳarıdım, mini āzād ḳıl! Nidāyī işittim ki ay Loḳmān, sini āzād ḳılduḳ. Āzādlıḳ nişānesi bu irdi kim ᶜaḳlnı andın köterdiler. Ve ol mecānīnniṅg ᶜuḳalāsıdın irdi. Şeyḫ Ebū Saᶜīd-i Ebu'l-Ḫayr köp aytur irmiş ki Loḳmān Tiṅgri'niṅg āzād- kerdesidür emr ü nehydin.

|| 5 Şeyḫ E.: F_{13} L_6 Pīr E. || 7 tüşürdük: $Ü_8$ tüşürduḳ | ötmekni: L_9 itmekni || 8 bizge ... naṣīb b.: L_{10} hīç bizge bu nāndın bizge naṣīb b. | hīç: F'de yok || 9 ḳoyuluptur: F_{17} ḳoyulupdur | ḳılıpdurlar: L_{11} ḳılıpturlar || 10 bile: L'de yok
P77b | ol k.: P_{11} o (او) k. || 11 dipdür: L_{14} diptür || 12 neyüçün: $Ü_{17}$ niçün | h. ḳa-
Ü138a L228 çan: L_{15} h. ḳaçan ki || 14 mücāhede ve: L'de yok | iḥtiyāṭ: Ü'de yok || 15 keşfī v.: $Ü_5$ keşf v. | v. boluptur: L_4 v. boldı | dipdür: L_5 diptür || 16-17 pādşāhlar pādşāhı: $Ü_9$ pādşāhlar şāhı, L_4 pādşāhlarnıṅg pādşāhı || 17 āzādlıḳ n.: $F_{25}L_8$ āzādlıġ n. || 18 m. ᶜuḳālāsıdın i.: $Ü_{11}$ m. ᶜuḳalāsı i. | Tiṅgri'niṅg: $Ü_{12}$ Tiṅgri | 18-19

Şeyẖ ḳuddise sırruhu dipdür ki bir kiçe ẖānḳāh işiki baġlıġ irdi ve dervīşler yatıp irdiler. Biz [20] Şeyẖ Ebu'l-Fażl-i Ḥasan bile ṣuffa ḳıraġında olturup irdük. Ve maᶜārifde söz ötedür irdi. Bir mesʾele müşkil boldı. Loḳmān'nı kördük [21] ki ẖānḳāh tamıdın uçup biziñg ḳaşımızġa tüşti ve ol
Ü$_{139a}$F$_{97a}$ mesʾeleni ayttı, andaḳ | ki | eşkāl refᶜ boldı. Yana uçup ẖānḳāh tamıdın [22] çıḳtı. Şāyed bu bülend pervāzlıġlar cihetidin Şeyẖ Loḳmān'ġa perren-
L$_{229}$ delıġ ismi ḳoyulup | irdi ikin. Şeyẖ Ebū Saᶜīd'din sordılar ki Seraẖs'da [23] ẓarīf kimdür? Didi ki Loḳmān. Didiler subḥāna'llāh, bu şehrde ẖōd andın jūlīderaḳ ve şūẖgīnraḳ yoḳtur? Şeyẖ didi ġalaṭ [24] ḳılıp- siz, ẓarīf
P$_{77b}$ pākīze bolur ve pākīze oldur ki | hīç nime bile peyvendi bolmaġay ve hīç kimni andın peyvendsizraḳ ve ᶜalāḳasız - [25] raḳ ve pākīzeraḳ körmes-min ki barça ᶜālemde hīç nime bile peyvendi yoḳtur, ni dünyā bile, ni āẖiret bile, ni nefs bile. Hem Şeyẖ Ebū Saᶜīd dipdür [26] ki Pīr Ebu'l-Fażl-i Ḥasan ṣoḥbetide irdük ki birev kilip didi ki Şeyẖ Loḳmān'ġa bīmārlıġī ṭārī bolupdur, bozuḳ ribāṭda [27] yıḳılıpdur ve üç kündür ki hīç kişi bile sözleşmeydür. Bu kün dipdür ki Şeyẖ Ebu'l-Fażl'ġa aytıñg ki Loḳmān baradur.
R$_{103b}$ Şeyẖ çün [1] bu sözni işitti, didi kim baralı! Cemāᶜat bile bardılar. Çün Şeyẖ Loḳmān anı kördi, tebessüm ḳıldı ve Şeyẖ Ebu'l-Fażl-i Ḥasan Şeyẖ Loḳmān'nıñg [2] başı sarı olturdı. Ol Pīr sarı baḳar irdi, ıssıġ nefesler tartar irdi ve hīç söz dimes irdi. Cemᶜdin birev [3] didi : لا اله الا الله Şeyẖ Loḳmān tebessüm ḳılıp didi ki biz ẖarācımıznı birip- biz ve berātımıznı alıpbiz, bāḳīmiz tevḥīd biledür. Ol dervīş [4] didi ki āẖır özni saġındurmaḳ kirek. Şeyẖ Loḳmān didi ki bizge Ḥak dergāhıda ᶜarbede buyurur- sin.
Ü$_{139b}$ Pīr Ebu'l-Fażl-i Ḥasan'ġa | [5] bu söz be-ġāyet ẖoş kildi. Didi mundaḳdur ki ol ayttı. Sāᶜatī bar idi ki nefes münḳaṭiᶜ boldı.

§ 371 Şeyẖ Muḥammed-i Ḳaṣṣāb-i Āmulī ḳuddise [6] sırruhu |

L$_{230}$ Ol Dāmeġān'da bolur irkendür. Ebu'l- ᶜAbbās-i Ḳaṣ-

āzād-kerdesidür: F$_{26}$ āzāde kerdesidür || 19 dipdür: L$_{10}$ diptür || 20 ş. ḳıraġında:
Ü$_{138b}$ F$_{27}$ Ü$_{15}$ ş. ḳıraġıda | s. ötedür i.: L$_{12}$ s. aytadur i. | Loḳmān'nı: Ü$_{16}$ Loḳmān'nıñg || 21 andaḳ ki: L$_{14}$ andaḳ kim | ẖ. tamıdın :Ü$_{1}$ ẖ. tamıġa || 22 bülend pervāzlıġlar:
L$_{229}$ Ü$_{1}$ bülend pervāzlıḳlar | perrendelıġ: Ü$_{2}$ perrendelıḳ || 23 L. didiler: L$_{1}$ L. didiler ki | şūẖgīnraḳ: L$_{2}$ şūẖgīnrek || 24 n. bile: Ü$_{6}$ n. bilen || 25 hem: L'de yok ||
P$_{78a}$F$_{97a}$ 26 Ebu'l-Fażl-i Ḥasan: P$_{2}$ Ebu'l-Fażl | irdük ki: Ü$_{96}$ irdi | birev ... ki: F$_{6}$ birev kildi ki | ṭ. bolupdur: F$_{6}$ L$_{6}$ ṭ. boluptur | bozuḳ : L$_{7}$ bozuġ| 26-27 Şeyẖ ... dipdür ki: Ü'de yok ||

R$_{103b}$ 1. sözni i.: F$_{7}$ Ü$_{10}$ L$_{7}$ söz i. || 3 Loḳmān: L'de yok || 4 didi ki: L$_{13}$ didi | pīr: Ü'de yok || 5 didi: P$_{8}$ L$_{14}$ ve d., Ü'de yok | mundaḳdur: F$_{11}$ mundaḳtur | b. idi:
Ü$_{139a}$L$_{230}$ R, P$_{9}$ b. idiler, F$_{11}$ bardılar | nefes: F$_{11}$ nefesi, Ü$_{2}$ nefesler, L'de yok || 6 b. irken-

ṣāb'nıñg ṣāgirididür. Şeyḫu'l-islām dipdür kim eger ol ve Ḫarḳānī [7] tirig bolsalar irdi, min sizni añga yiberür irdim, yoḳ Ḫarḳānī'ġa ki ol sizge sūdmendrāḳ irdi Ḫarḳānī'din, yaᶜnī Ḫarḳānī [8] müntehī irdi, mürīd andın behre az tapar irdi. Hem Şeyḫu'l-islām didi ki Muḥammed-i Ḳaṣṣāb mañga didi ki Herīveler ṣıfātīdür, yaᶜnī raḥmet [9] ü ᶜafv u keremġa aylanġaylar ve ṣıfātdın artuḳ körmegeyler. Ve bu ṭāyifeniñg muᶜāmelesi ẕāt biledür, muᶜṭī biledürler, yoḳ ᶜaṭā bile. Ve her ni [10] andın özgedür, ḥicābdur.

§ 372 Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan-i Ḫarḳānī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Ati ᶜAlī b. Caᶜfer'dür. Öz rūzgārınıñg yegāne ve ġavṣı [11] irdi, vaḳtınıñg ḳıblesi ki zamānıda riḥlet añga irdi. Şeyḫ Ebu'l-ᶜAbbās-i Ḳaṣṣāb aytıp irdi ki: این بازارک ما خرقانی [12] افتد Riḥlet ve ziyāret anıñg vefātıdın soñgra Ḫarḳānī'ġa ivrüldi, andaḳ ki ol dip irdi. Ol Taṣavvuf'da Sulṭānu'l-ᶜārifīn [13] Şeyḫ Ebū Yezīd-i Bisṭāmī'ġa yiter. Ve anıñg terbiyeti sülūkde Sulṭānu'l-ᶜārifīn rūḥāyyetidindür. Ve Şeyḫ Ebu'l- Ḥasan'nıñg velā-
Ü$_{140a}$ deti Şeyḫ Bāyezīd-i [14] Bisṭāmī'niñg fevtidin müddetī | soñgradur. Ve Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan tört yüz yigirmi bişde ᶜāşūrede se-şenbe kiçesi dünyādın ötüptür. Bir kün [15] aṣḥābıdın sordı kim ni nimedür ki barı nimedin yaḫşıraḳ bolġay? Didiler ki hem Şeyḫ aytsunlar. Didi ki ol köñgül ki anıñg yādı-
L$_{231}$ dın [16] özge anda bolmaġay. Andın | sordılar ki ṣūfī kimdür? Didi ki kişi muraḳḳaᶜ ve seccāde bile ṣūfī bolmaġay ve rüsūm ve ᶜādāt bile [17] ṣūfī bolmaġay. Ṣūfī oldur ki bolmaġay. Hem ol dipdür ki ṣūfī bir kündür ki küneske iḥtiyācı bolmaġay ve bir kiçe- [18] dür ki ayġa iḥtiyācı bolmaġay ve bir yoḳīdür ki barlıḳḳa ḥāceti bolmaġay. Andın sordılar ki kişi nidin bilgey ki uyġaḳdur? [19] Didi andın ki çün Ḥaḳ'nı yād ḳılsa, farḳıdın ḳademiġaça ḫaber-dār bolġay. Ve sordılar ki ṣıdḳ nidür? Didi ki ṣıdḳ oldur ki köñgül [20] söz aytḳay, yaᶜnī anı digey ki köñglide bolġay. Ve sordılar ki iḫlāṣ nidür? Didi ki her ni Tiñgri üçün ḳılsañg, iḫlāṣdur; [21] her ni ḫalḳ üçün ḳılsañg, riyādur. Ve sordılar ki fenā vü beḳāda söz aytmaḳ kimge

dür: L$_1$ b. irdi | Ebu'l-ᶜAbbās-i Ḳaṣṣāb'nıñg: Ü$_3$ Ebu'l-ᶜAbbās'nıñg | dipdür kim: F$_{12}$ Ü$_3$ L$_1$ d. ki || 10 Şeyḫ: P ve Ü'de yok | yegāne ve ġavṣı i.: Ü$_{10}$ ġavṣı i. || 12 ivrüldi: L$_{10}$ ايورولدى | Taṣavvuf'da : F$_{18}$ Ü$_{14}$ L$_{10}$ Taṣavvuf intisābıda || 13 yiter: Ü'de yok | sülūkde: F$_{19}$ sülūkide | rūḥāniyyetidindür: Ü$_{15}$ rūḥāniyyetidür || 14
Ü$_{139b}$ tört ... bişde: Ü$_1$ tört yüz yigirmede | d. ötüptür: Ü$_2$ d. ötüpdür || 15 s. kim: Ü$_2$ L$_{14}$ s. ki | ni n. : F$_{20}$ ne n. || 16 anda: Ü$_4$ andın | muraḳḳa ᶜ ve seccāde b. : Ü$_5$ seccāde ve muraḳḳaᶜ b. | ş. bolmaġay: Ü$_5$ ş. bolmas || 17 küneske: Ü$_6$ küneş | 17-18
L$_{231}$ ve bir ... bolmaġay: f ve L'de yok || 18 yoḳīdür: Ü$_7$ yoḳdur | uyġaḳdur: F$_{24}$ uyġaḳtur || 19 ḳademiġaça: Ü$_9$ ḳademiġa | ṣıdḳ: Ü'de yok || 20 didi ki: L$_6$ didi || 21

tiger? Didi ol kişige ki anı āsmāndın bir tār ipek [22] bile asmış bolġaylar,
P_{78a} yil ise- | dürmiş bolġay kim binālarnı ve yıġaçlarnı ḳoñġaradurmış bolġay
ve deryālarnı enbāşte ḳıla- [23] durmış bolġay ve anı ornıdın tiprete alma-
ġay. Ve dipdür ki birev bile ṣoḥbet tutmañġız ki siz Ḥaḳ digey-siz ve ol |
$Ü_{140b}$ özge nime digey. [24] Ve dipdür ki endūh tileñg, tā köz suyı ḥāṣıl bolġay ki
Tiñgri yıġlaġuçılarnı siver. Ve dipdür ki kişi sürūd aytsa ve Ḥaḳnı [25] tilese,
F_{97b} yaḫşıraḳdur ki *Ḳur'ān* oḳusa ve ġayrnı tilese. Ve dipdür ki | Resūl ṣalla'-
llāhu ʿaleyhi ve sellem vāriṣi oldur ki anıñg fiʿliġa [26] iḳtidā ḳılġay, ol kişi
imes ki kāġız yüzin ḳara ḳılġay. Şiblī dipdür ki tiler-min ki tilemegey-min.
L_{232} Ol dipdür ki bu hem tilemek- | dür. [27] Ve dipdür ki ḳırḳ yıldur ki bir
vaḳtda-min ve Tiñgri köñglümge baḳar ve özidin özge körmesi ما بقى فى لغير
R_{104a} الله شئ [1] ولا فى صدرى لغيره قرار. Ve dipdür ki ḳırḳ yıldur ki nefsim bir iç-
küçe savuġ su, yā açıġ dūġ tiler ve henūz añġa birmeydür-min. [2] Ve dip-
dür ki ʿulemā vü ʿibād dünyāda köptür. Sin andın bolmaḳ kirek-sin ki kün-
düzni kiçege ve kiçeni kündüzge kiltürgey -sin, andaḳ [3] ki Ḥaḳ bigen-
gey. Ve dipdür ki yaruġraḳ köñgül oldur ki anda ḫalḳ bolmaġay ve işniñg
yaḫşıraġı oldur ki anda maḫlūḳ endīşe- [4] si bolmaġay ve ḥelālraḳ niʿmet
oldur ki siniñg kesbiñg bile bolġay ve refīḳlerniñg yaḫşıraġı oldur ki zinde-
gānlıġı Ḥaḳ bile bolġay.

§ 373 [5] Şeyḫ Ebū ʿAbdi'llāh-i Dāstānī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Atı Muḥammed b. ʿAlī ed-Dāstānī'dür. Laḳabı Şeyḫu'l-
meşāyıḫ irkendür. Envāʿ-i ʿulūmda Ḥaḳ dergāhınıñg muḫteşem- [6] le-
$Ü_{141a}$ ridin irmiş. Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan aḳrānıdındur ve irādeti- | niñg nisbeti üç
vāsıṭa bile Şeyḫ ʿAmmī-i Bisṭāmī'ġa yiter ki Şeyḫ Ebū Yezīd'niñg[7] birāder-
zādesidür, anıñg mürīdidür. Tört yüz yigirmi yittide Receb ayıda dün-
yādın ötüptür ve ʿömri illig ikki yıl ikendür.

riyādur : $Ü_{12}$ riyā | aytmaḳ: $Ü_{12}$ aytmek (يتماك) || 22 a. bolġaylar: $Ü_{13}$ a.
bolġay | yil: F_{27} L_9 yilī | ḳoñġara d. : F_{28} L_9 ḳonġara d. || 24 bolġay : Ü'de yok | dip-
dür: L_{10} diptür || 24 dipdür: L_{11} diptür' | y. siver: L_{12} y. söyedür || 25 yaḫşıraḳ-
dur: F_{29} L_{13} yaḫşıraḳ | dipdür : L_{13} diptür || 26 dipdür : L_{15} diptür | tilemegey-
$Ü_{140a}$ min: L_{15} tilegey - min | dipdür: L_{15} diptür | 26-27 tiler-min ... dipdür ki: Ü'de
yok || 27 vaḳtda $Ü_6$ vaḳt ||

$R_{104a}L_{232}$ 1 açıġ d.: L_3 açıḳ d.|| 2 köptür: $Ü_9$ köpdür | andın: L_4 andaḳ | bolmaḳ: $Ü_{10}$
bolmek (بولماك) || 3 dipdür ki: L_5 diptür k. || 4 zindeġānlıġı: $Ü_{14}$ zindeġā-
$Ü_{140b}$ nīlıġı || 7 tört ... yittide: $Ü_2$ L_{12} tört yüz yigirme yittide (Nef. 417) illig ikki y.:

§ 374 [8] Şeyḫ Ebū Saᶜīd b. Ebi'l-Ḫayr ḳaddesa'llāhu sırrehu

Atı Fażlu'llāh'dur. Sulṭān-i vaḳt ve ehl-i ṭarīḳat cemālı
irdi ve ḳulūb müşerrifi. Ve anıñg zamānıda barça[9] meşāyıḫ añga musaḫḫar
irdiler. Ādāb-i ṭarīḳatda pīri Pīr Ebu'l-Fażl-i Ḥasan-i Seraḫsī'dür. Şeyḫ
L_{233} Ebū Saᶜīd dipdür ki bir kün I kiledür irdim . Seraḫs- [10] nıñg şāristānı işi-
kide bir töpe irdi, küldin. Şeyḫ Loḳmān ol töpe üstide olturup pōstīnin
yamaydur irdi. Ol biyik [11] üstige çıḳtım ve añga neẓẓāre ḳılur irdim. Ve
andaḳ turup irdim ki kölegem Şeyḫ Loḳmān'nıñg pōstīniğa tüşüp irdi.
Şeyḫ Loḳmān baḳıp [12] didi yā Ebā Saᶜīd, sini bir pāre tiri bile bu pōstīnğa
tiktük. Andın ḳoptı ve iligimni tutup Pīr Ebu'l-Fażl-i Ḥasan ḫānḳāhıġa iltti
ve anı çarladı. [13] Pīr kilgeç iligimni ki tutup irdi, Pīr'ge tapşurdı. Ve didi
ki munı asrañg ki siziñgdür. Pīr biziñg iligimizni tuttı, ḫānḳāhġa [14] iltti
ve ṣuffada olturdı ve bir cüzv iligige tuttı. Ve anda naẓar ḳılur irdi, an-
daḳ ki dānişmendler ᶜādetidür. Ṭalebī kögsümizde [15] peydā boldı ki
$Ü_{141b}$ ol cüzvde ni ikin. Pīr bildi ve didi ki yā Ebā Saᶜīd, I yüz yigirmi tört miñg
peyġamber ki ᶜālemġa yiberdiler, didiler ki [16] ḫalḳḳa diñg ki Allāh. Alar ol
kişilerge ki bu kelimeni didiler, bu kelimede müstaġraḳ boldılar. Şeyḫ dip-
dür ki bu söz ol kiçe bizni [17] uyuġalı ḳoymadı. Tañg irte Pīr'din destūr tilep
tefsīr dersiġa, Ebū ᶜAlī-i Faḳīh ḳaşıġa barduḳ. Ḫᵛāce Ebū ᶜAlī'ġa evvel
ders bu āyet [18] irdi ki : قل الله ثم ذرهم فی خوض یلعبون Ol sāᶜat biziñg
P_{78b} kögsümizge işikī açtılar, bu kelime semāᶜıda bizi I bizdin aldılar. [19] Ve
Ḫᵛāce Ebū ᶜAlī ol taġayyürni körüp sordı kim kiçe ḳayda irdiñg? Di-
dük Pīr Ebu'l-Fażl-i Ḥasan ḫıdmetide. Didi ḳop, daġı anda oḳ [20] bar I
L_{234} ki ḥarāmdur sañga, ol maᶜnādın muñga kilmek. Biz ḳopup Pīr ḫıdmetiġa
barduḳ, vālih u mütehayyir ve barça bu kelime bolġan. Çün Pīr Ebu' l-
Fażl [21] bizde ol ḥāl kördi, didi yā Ebā Saᶜīd,

بیت

مستك شده یی همی ندانی پس و پیش   هان گم نکنی تو این سر رشتهء خویش

(Nef. 59 yıl denilmektedir) II 9 Seraḫsī'dür: Ü'de yok I dipdür: L_{15} diptür II 10 tö-
L_{233} pe: $Ü_8$ L_1 tipe II 11 üstige: $Ü_9$ üstiġa I Loḳmān'nıñg: $Ü_{10}$ Loḳmān I tüşüp irdi: $Ü_{11}$
tüşüptür II 12 Pīr E.: $Ü_{12}$ pīri. e. II 13 i. tuttı: $Ü_{15}$ i. tutup I ḫānḳāhġa: L_7 ḫānḳāh-
da II 14 dānişmendler ᶜā.: L_8 dānişmend ᶜā. II 15 y. yigirmi tört miñg: $Ü_1$ L_9
$P_{78b}Ü_{141a}$ y. yigirme tört miñg I ᶜālemġa: P_{22} $Ü_1$ ᶜālemde II 16 ḫalḳḳa: $Ü_1$ ḫalḳ I didiler: $Ü_2$
d. ki I dipdür: L_{11} diptür II 17 destūr: L_{12} destūrī I ders: L'de yok II 18 ā. irdi: $Ü_5$
ā. idi. I kögsümizge: L_{13} kögsümizġa II 19 didük: L_{15} didim I ḫıdmetide: $Ü_8$ L_{15}
$F_{97b}L_{234}$ ḫıdmetiġa II 20 çün: L'de yok II 21 didi ... Sāᶜīd: $Ü_{11-12}$ didi ki yā Ebā Saᶜīd ve

Didim ay Şeyḫ, ni buyurur sin? [22] Didi kir ve oltur ve bu kelimeġa bol ki bu kelimeniñg siniñg bile işleri bar. Çün Pīr Tiñgri raḥmetiġa vāṣıl boldı, bizge sülūk ṭarīḳıda [23] veḳāyiʿ eşkālın ḳılur kişi ḳalmadı. Çün Şeyḫ Ebu' l-ʿAbbās ḫıdmetiġa Āmul'ġa barduḳ ve bir yıl Şeyḫ ḫıdmetide bolduḳ. Dip-
$Ü_{142a}$ dürler ki [24] Şeyḫ Ebu'l-ʿAbbās'nıñg ḫanḳāhıda ṣūfīler | cemāʿat-ḫānesi mevżiʿi bar irdi ki Şeyḫ ḳırḳ bir yıl anda bolġandur. Eger dervīşler [25] arasıda biri kiçe namāz ḳılsa, Şeyḫ dir irdi ki ay oġul, sin uyu ki bu ḳarı her ni ḳılur, siziñg üçün ḳılur ki anıñg hīç [26] nimege iḥtiyācı yoḳ turur. Ve hergiz ol bir yılda Şeyḫ Ebū Saʿīd'ġa dimedi ki sin yatḳıl, yā namāz ḳılmaġıl! Ve añga öz ḫalvetiniñg utru- [27] sıda öygine birip irdi. Bir kiçe Şeyḫ Ebu'l-ʿAbbās öyidin çıḳtı, meger faṣd ḳılıp irdi ve reginin başı açılıp irdi. |
F_{98a} R_{104b} Ve Şeyḫ Ebū Saʿīd- [1] niñg bu ḥāldın ḫaberi bar irdi, ḳoptı ve bat ḥucresidin çıḳtı ve Şeyḫ ḳaşıġa kildi ve Şeyḫ'niñg ḫırḳasın yudı ve öz ḫırḳa- [2] sın çıḳarıp Şeyḫ'ḳa tuta birdi ve Şeyḫ alıp kiydi. Ve Şeyḫ'niñg ḫırḳasın namāzı
L_{235} ḳılıp hem-ol aḳşam oḳ ḳurutup | Şeyḫ naẓarıġa [3] kiltürdi. Şeyḫ ḫırḳanı Şeyḫ Ebū Saʿīd'ḳa oḳ işāret ḳıldı kim kiygil. Şeyḫ Ebū Saʿīd kiyip öz zāviyesiġa bardı. Tañg irte kim [4] cemāʿat ḳoptılar ve ḥāżır boldılar, Şeyḫ'niñg ḫırḳasın Şeyḫ Ebū Saʿīd ignide kördiler ve Şeyḫ Ebū Saʿīd ḫırḳasın Şeyḫ ignide, taʿaccüb [5] ḳıldılar. Şeyḫ didi kim belī, ötken aḳşam niṡārlar bar irdi ve barça bu Mehine'lig yigitniñg naṣībi boldı, mubārek bolsun añga. Üstād
$Ü_{142b}$ Ebū Ṣāliḥ [6] ki Şeyḫ'niñg | muḳrīsi irdi, bīmār boldı. Ḥażret-i Şeyḫ Ebū Bekr-i Müʾeddeb'ġa ki ferzendleriniñg edībi irdi, didi kim devāt ve ḳalem kiltür ve kāġıẕ [7] ki Ebū Ṣāliḥ üçün bir nime bitili! Ol ḥāżır ḳılġaç bu rubāʿīni buyurdı kim bitidi:

رباعی

حوران بنظاره٬ نکارم صف زد　　رضوان زتعجب کف خود بر کف زد

آن[8] خال سیه بر آن رخان مطرف زد　　ابدال زبیم چنك بر مصحف زد

bu beytni oḳudı | didim : $Ü_{12}$ didi || 22 kelimeġa : $Ü_{13}$ kelime bile | kelimeniñg: $Ü_{13}$ kelimeni | s. bile: L_4 s. birle | bar: Ü'de yok || 23 çün: Ü ve L'de yok | bar-
U_{141b} duḳ: $F_{25}L_6$ bardım | dipdürler: L_6 diptürler || 24 cemāʿat-ḫānesi: $Ü_1$ cemāʿat-
P_{79a} ḫāneside | ḳırḳ bir yıl: P_6L_7 ḳırḳ y. || 25 biri: $Ü_2$ bir | ḳılsa: $Ü_2$ L_8 ḳılsa irdi || 26 yoḳ turur: F_{28} $Ü_4$ L_{10} yoḳtur | Ebū Saʿīd'ġa : F_{28} L_{10} Ebū Saʿīd'ḳa | dimedi: $Ü_5$ aytmadı || 27 faṣd: L'de yok | ḳ. irdi L_{12} ḳ. idi. ||

R_{104b} 1 ḫırḳasın y.: L_{14} ḫırḳadaġı y. | 1-2 ve Şeyḫ'niñg ... kiydi: F'de yok || 3 kiyip:
$F_{98a}L_{235}$ $Ü_{13}$ ignide k. || 4 ignide k.: L_3 ignige k. | Şeyḫ i.: F_4 Şeyḫ'niñg i. || 5 n. bar irdi: R,
$Ü_{142a}$ P_{14} F_4 n. bardı, L_4 n. bar idi || 6 Ebū Bekr: Ü'de yok | ferzendleriniñg: Ü1 ferzendlerniñg | ḳalem: L_6 ḳalemni | kiltür: $Ü_2$ kiltürüñg | kāġıẕ : $Ü_2$ kāġıẕġa || 7 bir nime: L'de yok | buyurdı: F_{12} bitidi || 8 didi kim: $Ü_6$ d. ki, L_9 ayttı kim | Ebū Ṣāliḥ'ġa:

Ve Ebū Bekr-i Mü'eddeb'ġa didi kim iltip Ebū Ṣāliḥ'ġa baġladı. Fi'l-ḥāl ṣıḥḥat taptı ve hem-ol kün çıḳtı. Hemol düstūr bile bu rubāʿīni sāyir marażıġa oḳurlar ve nefʿ yitkürürler. Ve baʿżı ekābir şerḥler bitip-dürler. Şeyḫ'din sordılar ki Taṣavvuf nidür? Didi ki : آنچه در سرداری بنهی وآنچه در کف داری بدهی واز آنچه بر تو آید نجهی. Ve hem Şeyḫ dipdür ki : الله بس وما سواه هوس و انقطاع النفس Şeyḫ cumʿa kiçesi ḫuften namāzı vaḳtı tört yüz ḳırḳda Şaʿbān ayı dünyādın ötti. Ve ʿömrleri miñ ay irdi.
L_{236} Alarnıñ ẕikride ḳalem ʿācizdür, bitilgendin mebsūṭraḳ tilegen | *Nefeḥātü'l-üns*'de körsün. Ve barça ḥālātları maḳāmātlarıda kim niyāzmendler-din baʿżı bitipdürler, bardur. Ve ol il arasıda köptür, meger andın behre vāfī tapḳaylar.

§ 375 Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım-i Gürgānī ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Atı ʿAli'dür. Öz zamānıda bī-naẓīr irmiş ve öz vaḳtıda
$Ü_{143a}$ bī-ʿadīl. | Anıñ nisbeti üç vāsıṭa bile ki Şeyḫ Ebū ʿOsmān-i Maġribī'dür ve Şeyḫ Ebū ʿAlī-i Kātib ve Şeyḫ Ebū ʿAlī-i Rūdbārī'dür, Seyyidü'ṭ-
P_{79a} ṭāyife Cüneyd | ḳaddesa'llāhu ervāḥehumġa yiter. Añġa ḳavī ḥāl irkendür, andaḳ ki ʿaṣrıda barçanıñ yüzi anıñ āstānıġa irkendür. Ve mürīdler vākiʿa-sı keşfide āyetī irkendür. Ve *Keşfü'l-maḥcūb* kitābınıñ ṣāḥibi dipdür ki bir ḳatla vāḳiʿaī tüşti ve ḥallınıñ ṭarīḳı mañġa müşkil irdi. Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım ḫıdmetiġa yüzlendim. Anı öyiniñ işikideki mescidde taptım ki mañġa tüşken vāḳiʿanı mescidniñ bir sütūnıġa aytadur irdi. Sormay cevābımnı taptım. Ve didim eyyühe'ş-şeyḫ, bu miniñ vāḳiʿam-dur ki sindin ḥallın sorġalı kilip irdim. Şeyḫ didi ay oġul, bu sütūnnı bu zamān Ḥaḳ taʿālā nāṭıḳ ḳılıp irdi ki mindin bu vāḳiʿa su'ālın ḳıldı. Bir kün Ṭūs'da Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım-i Gürgānī bile Şeyḫ Ebū Saʿīd-i Ebu'l-Ḫayr olturup irdiler bir taḫtda. Ve dervīşler ileyleride turup irdiler. Bir dervīşniñ köñglige kiçti kim ayā bu ikki büzürgniñ menzileti ni irkin? Şeyḫ Ebū Saʿīd ol dervīş sarı baḳıp

L_{10} Ebū Ṣāliḥ'ḳa || 9 d. bile : $Ü_7$ d. bilen | marażıġa: $Ü_7$ L_{11} marażġa | n. yitkürür: L_{11} n. yitkürürler | 9-10 bitipdürler: L_{11} bitiptürler || 10 didi ki: L_{12} didi || 11 dipdür ki : L_{13} diptür | ḫuften .... vaḳtı : $Ü_{11}$ namāz-i ḫuften v., L_{14} ḫuften
L_{236} namāzı vaḳtıda | Ş. ayı: F_{11} Ş. ayıda || 12 bitilgendin : $F_{11}L_{15}$ bitilgen || 13 niyāzmendlerdin baʿżı: F_{12} baʿżı, F_{12} baʿżı niyāzmendler, L_1 niyāzmendler | bitipdür-
$Ü_{142b}$ ler: L_1 bitipdürler || 15 bile k.: $Ü_1$ bile kişi k. | Cüneyd: F'de yok || 16 ḥāl irkendür: L_5 aḥvāl ikendür || 17 ā. ikendür: $Ü_5$ ā. iken | K. kitābınıñ: L_7 K. kitābı | dipdür: L_7 dipdür || 18 anı... mescidde : $Ü_7$ anıñ işikide mescidde, L_8 anı öyidekiniñ işikideki mescidde | tüşken: P'de yok || 20 v. su'ālın ḳıldı : $Ü_{11}$ v. su'āl ḳılıp irdi
P_{79b} || 21 bir taḫtda: L_{13} taḫtda | turup i. : $Ü_{13}$ yörüp i. || 22 k. kim: F_{20} $Ü_{14}$ k. ki |

L_{237} didi ki her kim tilese ki ikki [23] pādşāh- | nı bir yirde bir vaḳtda bir taḫtda körgey, körsün! Dervīş çün ol ikki büzürgge baḳtı, Ḥaḳ taᶜālā ḥicābnı[24]
$Ü_{143b}$ anıñg közi allıdın | aldı, tā Şeyḫ'niñg sözininğ ṣıdḳı aña maᶜlūm boldı. Yana köñglige ötti ki ayā bu kün yir yüzide Ḥaḳ [25] taᶜālānıñg bu ikki büzürgvār dik hīç bendesi bar mu irkin? Yana Şeyḫ Ebū Saᶜīd anıñg sarı baḳıp didi ki muḫtaṣar mülkī bolġay [26] ki anda her kün Ebū Saᶜīd ve Ebu'l-Ḳāsım dik yitmiş miñg kilmegey ve yitmiş miñg ḳitmegey.

§ 376 Ḫᵛāce Muẓaffer-i Aḥmed b.Ḥamdān ḳaddesa'llāhu [27] taᶜālā sırrehu

Künyeti Ebū Aḥmed'dür. Ḥaḳ taᶜālā aña riyāset mes-
R_{105a} nedide bu işikni açtı ve kerāmet tācın anıñg başıġa ḳoydı. Anıñg[1] yaḫşı beyānı ve ᶜālī ᶜibāreti bar irdi fenā vü beḳāda. Şeyḫ Ebū Saᶜīd-i Ebu'l-Ḫayr ḳuddise sırruhu dipdür ki bizni bu dergāhda bendelıḳ[2] yolıdın kiltürdiler ve anı ḫudāvendlıḳ yolıdın, yaᶜnī biz mücāhede bile müşāhede taptuḳ ve ol müşāhededin mücāhedeġa kildi. [3] Bir kün Ḫᵛāce Muẓaffer Nūḳān'da aytur irdi ki bir peymāne tarıġdın bir dāne Şeyḫ Ebū Saᶜīd-i Ebu'l-Ḫayrdur, bāḳī barçası min. Şeyḫ'niñg[4] bir mürīdi ḥāżır irdi, ser-germ bolup Ḥażret-i şeyḫḳa kilip bu sözni ayttı. Şeyḫ didi kim ol bir dāne hem alardurlar, biz hīç nime [5] imes-biz. |

F_{98b}

§ 377 Maᶜşūḳ-i Ṭūsī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Atı Muḥammed'dür. Mecānīn ᶜuḳalāsıdın irkendür. ᶜAẓīm büzürgvār ve ṣāḥib-ḥāl irmiş. [6] Ṭūs'da bolur irmiş ve ḳabrı hem anda
$Ü_{144a}$ oḳdur. Ol vaḳt ki Şeyḫ Ebū Saᶜīd-i Ebu'l-Ḫayr Mehine'din | Nīşābūr ᶜazī-
L_{238} meti ḳılıpdur, bir kint- [7] ke ki Ṭūs | nevāḥīside bolġay, yitkende bir dervīşni yiberipdür ki Ḫᵛāce Muḥammed-i Maᶜşūḳ-i Ṭūsī'din icāzet tilegil, anıñg şehr [8] ü vilāyetiġa kireli mü, yoḳ mu? Ol dervīş barġaç Şeyḫ dervīşler bile atlandılar, ol dervīşniñg kiniçe Ṭūs'ġa müteveccih boldılar. [9] Ol dervīş Ḫᵛāce ḫıdmetiġa yitip risālet iẓhārı ḳıldı. Ve Ḫᵛāce buyurdı kim bar ayt ki kirsün. Bir yıġaçḳa yitkende Şeyḫ- [10] niñg atı yörümedi ve ilgeri

L_{237} d. ki: P_7 d. kim || 24 közi allıdın: F_{22} L_2 k. ileyidin, $Ü_{17}$ ikki közi a. || 26 Ebu'l-
$Ü_{143a}$ Ḳāsım dik: $Ü_4$ Ebu'l-Ḳāsım dik kişi || 27 mesnedide : $Ü_6$ mesnediġa ||
R_{105a} 1 dipdür: L_8 diptür | bendelıḳ: F_{26} $Ü_9$ L_8 bendelıġ || 2 yolıdın: L_8 yüzidin | ḫudāvendlıḳ : F_{27} $Ü_{10}$ L_9 ḫudāvendlıġ | müşāhededin: $Ü_{11}$ müşāhede vü m. || 3 aytur irdi: L_{10} ayturdı | bāḳī barçası: F_{28} bāḳīsi || 4 Ḥażret-i şeyḫḳa: L_{11} şeyḫ-
F_{98b} ḳa || didi kim: $Ü_{14}$ didi | nime: Ü'de yok || 6 anda oḳdur: F_2 a. oḳtur, $Ü_{17}$ anda-
L_{238} dur || 7 Ṭūs n.: L_{17-1} Ṭūs'da zāyid bolur irmiş ve ḳabrı hem anda oḳdur
$Ü_{143b}$ ol n. | yiberipdür: L_1 yiberiptür | tilegil : L_2 tilegil ki || 8 dervīşler b.: $Ü_3$ dervīş b. | dervīşniñg: L_3 dervīş | Ṭūs'ġa: L_3 Ṭūs'ḳa, F'de yok || 9 ḫıdmetiġa: L_4 ḫıdmeti | ayt

ḳadem ḳoymadı. Çün ol dervīş ḫaber kiltürdi, Şeyḫ yekser Ḫ^{v}āce Maʿşūḳ ḫıdmetiġa bardı. Ve ol [11] istiḳbāl ḳılıp Şeyḫ'ni ḳuçup didi fāriġ bol ki bu nevbet ki munda uradurlar, bir niçe kündin soñgra siniñg dergāhıñgda [12] çalılġusıdur. Ve bu Muḥammed-i Maʿşūḳ ḳabā-pūş Türk idi. Bir kün Ṭūs'nıñg cāmiʿide Şeyḫ Ebū Saʿīd ḳuddise sırruhu meclis aytadur [13] irdi. Ol yitip tonınıñg bir bağın bağladı. Şeyḫ ḫāmūş boldı ve tili sözge ivrül-
P$_{79b}$ medi. | Çün laḥẓayī ötti, Şeyḫ didi [14] ay ʿaṣr sulṭānı, vāy vücūd serveri, tonuñg bağın yiş ki yitti kök ve yirni ol bend bile bağladıñg. Ol bağın yiş-keç Şeyḫ'ḳa [15] tekellüm yolı açıldı.

§ 378 Emīr ʿAlī-i ʿAbū ḳaddesa'llāhu taʿālā rūḥahu

ʿAynu'l-ḳuḍāt baʿżı mektūbātıda anıñg beyānıda kim ġayb ve ḥużūr hīç nevʿ [16] bile yeksān bolmas, belki köñgül bā-vücūd-i ḳur-
Ü$_{144b}$ bu'l-ḳulūb ḳurbu'l-ebedān taḳāżāsı hem ḳılur. | Dipdür ki Mīr ʿAlī-i ʿAbū bü-zürg [17] pīrī irdi. Bir mürīdi bar irdi, atı Muḥammed-i Şehrābādī. Bir kün
L$_{239}$ ol mürīdni bāzārġa yiberdi, bir nime kiltürgeli. | Ol bāzārġa [18] bardı, hemānā ol nimeni alur vech ḥāżır yoḳ irdi, fi'l-ḥāl özin sattı ve Pīr tilegen nimeni alıp yiberdi. Çün niçe kün [19] bu sūdādın ötti, ol kişi ki ol mürīdni satḳun alıp irdi, anıñg ḳılġan işige muṭṭaliʿ boldı, anı āzād ḳıldı, tā Pīr ḳaşıġa [20] kildi. Emīr ʿAlī añga didi kim ay cevān-merd, niçe miñg yıl biziñg cānımız ġaybda siniñg āferīnişiñg ʿışḳıda köyer irdi; ol bes [21] irmes irdi ki bu ẓāhir firāḳı hem kirek irdi, bir hafta ẓāhir ḳurbı hem kirek.

§ 379 Şeyḫ Ebū ʿAbdi'r-raḥmān-i Sülemī-i Nīşābūrī ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

[22] Atı Muḥammed b. Ḥüseyn b. Muḥammed b. Mūsā-i Sülemī'dür. *Ḥaḳāyıḳ* ṣāḥib-i tefsīri ve meşāyıḫ ṭabaḳātınıñg ṣāḥibi. Ve bulardın başḳa dağı taṣnīfātı bar. [23] Ve Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım-i Naṣrābādī-niñg mürīdidür ve ḫırḳa anıñg iligidin kiyipdür. Ve Naṣrābādī, Şiblī mürīdi-

ki: Ü$_6$ ayt | yıġaçḳa: Ü$_6$ yıġaçġa || 10 Ḫ^{v}āce Maʿşūḳ: F$_6$ Ü$_8$ L$_6$ Ḫ^{v}āce Muḥammed Maʿşūḳ || 11 Şeyḫ'ni ki.: L$_6$ Şeyḫ k. | didi: F$_6$ Ü$_9$ d. ki | nevbet ki: L$_7$ nevbet || 12 ça-lılġusıdur: Ü$_{10}$ çalınġusıdur | Ṭūs'nıñg c.: Ü$_{11}$ Ṭūs c. | Ebū Saʿīd: Ü$_{11}$ Ebū Saʿīd-i Ebu'l-Ḫayr | aytadur i.: L$_9$ aytur i. || 13 ivrülmedi: Ü$_{13}$ اويرولادى (?) | öt-ti: Ü'de yok || 14 ay: Ü'de yok | kök ve yirni: Ü$_{14}$ kökni | bağlandıñg: Ü$_{14}$ bağladı | bağın: F$_9$ L$_{11}$ bağnı || 15 mektūbātıda : L$_{12}$ mektūbātı | beyānıda: Ü$_{16}$ beyānı
Ü$_{144a}$ || 16 Ḳurbu'l-ḳulūb: F'de yok | dipdür: L$_{14}$ diptür || 17 bir mürīdi: Ü$_2$ mürīdi
L$_{239}$ || 18 tilegen nimeni L$_2$ tilegenni || 20 d. kim: Ü$_7$ L$_4$ d. ki | miñg: L'de yok || 21 irmes i. : F$_{15}$ imes i. | kirek irdi: F$_{15}$ kirek | ẓ. ḳurbı: Ü$_9$ ẓ. firāḳı | Sülemī: L'de yok || 22 Ḥ. ṣāḥib-i tefsīri: Ü$_{11}$ Ḥ. ṣāḥib-i tefsīridür || 23 ve ḫırḳa: Ü$_{13}$ ve şeyḫ ḫırḳa

dür. Ve Şeyḫ Ebū Saᶜīd-i Ebu'l-Ḫayr,[24] Pīr Ebu'l-Fażl-i Ḥasan fevti-
din soñgra anıñg ṣoḥbetiġa yitipdür ve anıñg iligidin ḫırḳa kiyipdür. Ve Şeyḫ
Ebū ᶜAbdi'r-raḥmān, Şeyḫ Ebū Saᶜīd ḳuddise[25] sırruhumā üçün teẕkire
$Ü_{145a}$ öz ḫaṭṭı bile bitipdür. Ve ol bu ikendür : سمعت جدى | ابا عمرو بن نجيد
السلمى بقول سمعت ابا القاسم الجنيد [26] بن محمد البغدادى يقول التصوف هو الخلق من
زاد عليك بالخلق زاد عليك بالتصوف واحسن ما قيل فى تفسير الخلق ما قال الشيخ [27]
الاسلام ابو سهل الصعلوكى الخلق هو الاعراض عن الاعتراض. Ve hem ol dipdür ki
R_{105b} الذى لا بد للصوفى منه شيئان الصدق فى [1] الاحوال والادب فى لمعاملات. Ve Yāfiᶜī
tāriḫidedür kim Şeyḫ Sülemī tört yüz yigirmi ikkide dünyādın ötüpdür.

§ 380 Ḥüseyn b.[2] Muḥammed-i Mūsā es-Sülemī
ḳaddesa'llāhu sırrehu

Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'r-raḥmān'nıñg atasıdur. Meşāyıḫ ki-
L_{240} bārıdındur. Şeyḫ ᶜAbdu'llāh-i | Mubārek ve Şeyḫ Ebū ᶜAlī-i S̱aḳafī bile
ṣoḥbet tutuptur[3] ve Şiblī'ni körüpdür. Ve dāyimi mücāhedesi bar irmiş. Ve
ᶜulūm u muᶜāmeletde kāmil irmiş. Çün Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'r-raḥmān müte-
vellid boluptur, her mülki ki bar[4] irkendür, satıp ṣadaḳa biripdür. Añga
dipdürler ki sañga oġul ferzend boldı, anıñg üçün hīç nime asramadıñg.
Dipdür ki eger[5] ṣāliḥ bolsa, هو يتولى الصالحين ve eger müfsid bolsa, bārī
min añga fesād āleti birmemiş bolġay-min. Ol üç yüz ḳırḳ ve bir nimede
dünyādın[6] ötüptür.

§ 381 Ebū Sehl-i Ṣuᶜlūkī raḥmetu'llāhi ᶜaleyhi

Atı Muḥammed b. Süleymān eṣ-Ṣuᶜlūkī'dür. كان امام وقته
فى علوم الشريعة و واحد زمانه المتفق على تقدمه على [7] لسان الولى والعدو صحب
الشبلى والمرتعش و أبا على الثقفى و رافق أبا الحسن الفوشنجى وأبا نصر [8] الصفار
النيشابورى وكان حسن السماع طيب الوقت. Şeyḫ Sülemī dipdür ki Ebū Sehl-i Ṣu-
$F_{99a}Ü_{145b}$ ᶜlūkī- | din semāᶜnı sordılar. Didi ki: يستحب لاهل الحقائق ويباح لاهل [9] العلم ويكره
لاهل الفسق والفجور. Ol dipdür ki hergiz ilig cībimġa salmay-min ve bir

P_{80a} | 23-24 ve Naṣrābādī... kiyipdür: P ve L'de yok || 25 teẕkire: Ü'de mükerer | ol: $Ü_{17}$
anıñg vaṣfı || 27 dipdür: L_{12} diptür ||
R_{105b} 1 tört ... ikkide : $ü_6$ L_{14} tört yüz yigirme ikkide | d. ötüpdür: F_{23} $Ü_6$ L_{14} d.
$Ü_{144b}$ ötüptür || 2 Muḥammed: L_{14} Maḥmūd | m. kibārıdındur: L15 meşāyıḫ-i kibār-
dındur || 3 Şiblī'ni körüpdür: F_{24} L_1 Ş. körüptür, $Ü_8$ Şiblī körüptür | Ebū ᶜAbdi'-
L_{240} r-raḥmān: R, P_{17} L_2 ᶜAbdu'r-raḥmān || 4 b. irkendür: F_{25} $Ü_{10}$ L_3 b. ikendür |
biripdür: $Ü_{10}$ birip, L_3 biriptür | dipdürler: L_3 diptürler | ferzend b. : $Ü_{11}$ L_{17}
ferzendī b. || 5 bārī min: F_{27} L_5 min bārī | bārī: Ü'de yok | üç... nimede: $Ü_{15}$ üç
F_{99a} yüz ḳırḳ birde || 8 dipdür: L_9 diptür || 9 ve bir ... min: F_2 L_{11} ve bir nimeni tök-

nime tökmegey - min ve marĩga ḳufl u kilīdī yoḳ irkendür. [10]
Ve hem ol dipdür ki: قد تعدى من تمى أن يكون كمن تغنى Şeyẖ Ebū ᶜAbdi'r-raḥ-mān-i Ḫotenī dipdür ki neyüçün mundaḳ dimeydür ki :[11] قد تمنى من تمنى أن يكون لمن تغنى، Şeyẖ'l-islām dipdür ki bu yaẖşıraḳdur, hīç kişi
P80a min | digen dik dimeydür ki anı tilemek bile tapsa [12] bolmas, ammā tilegen tapar. Ve hem Sehl-i Ṣuᶜlūkī dipdür ki: من تصدر قبل أوانه فقد تصدى لهوانه . Bir kün Şeyẖ Sehl-i Ṣuᶜlūkī dersde, [13] Maḥmiyye ki ehli irdi, didi ki barça Ḳur'ān'da marĩga bu ᶜaceb kilür ki Allāhu taᶜālā
L241 Mūsā'ġa aytti ki: | واصنعتك لنفسى Şeyẖu'l-islām dipdür [14] ki marĩga ḥaseddür bu sözge ki ol aytıpdur. Şeyẖ Sehl-i Ṣuᶜlūkī-i Nīşābūrī üç yüz altmış toḳḳuzda dünyādın ötti ve oğlı Ebū Ṭayyib [15] tört yüz törtde Receb ayı ötti.

§ 382 Şeyẖ Ebu'l-Ḳāsım-i Ḳuşeyrī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Atı ᶜAbdu'l-kerīm b. Hevāzin el-Ḳuşeyrī'dür. *Leṭā'ifü'l-işārāt* [16] tefsīrininĩg ṣāḥibidür. Ve arĩga her fende resāyil ve her ᶜilmde taṣānīf bar. Ebū ᶜAlī-i Daḳḳāḳ'nıñg mürīdidür ve Ebū ᶜAlī-i Fārumedī'niñg üstādı.[17] Tört yüz altmış bişde dünyādın ötüptür. *Keşfü'l-maḥcūb*
Ü146a ṣāḥibi dipdür ki | ol dipdür ki :، مثل الصوفى كمثل البرسام أوله [18] هذيان و أخره سكون فاذا تمكنت خرست. Ve hem ol dipdür kim : التوحيد سقوط الرسم عند ظهور الاسم وفناء الاغيار [19] عند طلوع الانوار وتلاشى الخلائق عند ظهور الحقائق وفقد روية الاغيار عند وجد قربة الجبار جل ذكره.

§ 383 Şeyẖ Ebu'l Ḳāsım-i Şaḳānī ḳaddesa'llāhu sırrehu

[20] Atı Aḥmed b. Muḥammed durur. Uṣūl u furūᶜ fünūn u ᶜulūmıda imām irdi, köp meşāyıẖ dīdārıdın behremend. *Keşfü'l-maḥcūb* ṣāḥibininĩg üstādı- [21] dur. Ol dipdür ki hīç kişi körmeydür-min ki şerᶜni ol taᶜẓīm ḳılġança ḳılmış bolġay. Dünyā vü ᶜuḳbādın peyveste nafūr irdi.

Ü145a mey-min, Ü'de yok | y. irkendür: $F_2Ü_3$ y. ikendür || 10 dipdür: L_{11} diptür | 10-11 Ebū ᶜAbdi'r-raḥmān... تغنى: L'de yok || 11 yaẖşıraḳdur: L_{12} yaẖşıraḳ | min ... dik: $Ü_6$ min dik ve sin dik || 12 dipdür: L_{14} diptür || 13 barça : L_{15} bar-
L241 çada | Ḳur'ān'da: L'de yok | dipdür: L_1 diptür || 14 sözge: $Ü_{11}$ söz | aytıpdur: L_1 aytıpdur || 15 Receb... ötti: $Ü_{12\text{-}13}$ Receb ayıda dünyādın ötti | *Leṭā'ifü'l-işārāt:* L_4 *leṭāyifü'l-irşād* || 16 taṣānīf: $Ü_{15}$ L_4 taṣānīfi || 17 tört ... bişde : $Ü_{16\text{-}17}$ tört yüz altmışda | dipdür: L_{16} diptür || 18 ve hem ... kim: L'de yok || 20 fünūn u ᶜulūmı-
Ü145b da: $Ü_4 L_{10}$ fünūnı ve ᶜulūmıda || 21 kişi: L_{11} kişini | körmeydür: $Ü_6$ körmey

[22] Ol dipdür ki : اشتهی عدمًا لا عودله Ve ġayr-i ʿarabī dir irdi ki: Her kişige bir muḥālnı tilemek bar, mañga bir muḥālnı tilemekdür [23] ki yaḳīn bolmaġay. Ve ol budur ki tiler-min ki Ḥaḳ taʿālā mini bir ʿademġa
L242 iltkey ki hergiż ol ʿademġa vücūd bolmaġay, neyüçün ki maḳāmāt | [24] u kerāmātdın her ni ki bar, barça ḥicāb u belādur. Ve ādemī ol ḥicāb u belāġa ʿāşıḳ. Yoḳluġ didārda yaḫşıraḳ ki ārām ḥicābda. Çün [25] Ḥaḳ taʿālā barīdür ki añga ʿadem revā irmes. Ni ziyān ḳılġay ki anıñg mülkide min yoḳī bolsam ki hergiz ol yoḳḳa barlıġ bolmasa ! Hem [26] *Keşfü'l-maḥcūb* ṣāḥibi dipdür ki bir kün anıñg ḳaşıġa kirdim, oḳuydur irdi kim: ضرب الله مثلاً عبدًا مملوكًا لا يقدر على شيء . ve yıġlaydur [27] irdi ve ḳıçḳıradur irdi. Saġındım ki āḫır bolġusıdur. Didim eyyühe'ş - şeyḫ, ni ḥāldur?
Ü146bR106a Didi on bir yıldur, | tā derdim bu yirge [1] yitipdür ve mundın öte alman. Bir kün Şeyḫ Ebū Saʿīd-i Ebu'l-Ḫayr Nīşābūr'da öz ḫānḳāhıda olturup irdi. Seyyid Ecel ki Nīşābūr'nıñg[2] uluġı irdi, Şeyḫ yanıda olturup irdi. Şeyḫ Ebu'l-ʿAbbās-i Şaḳānī kildi. Şeyḫ anı Seyyid Ecel'din yoḳḳarıraḳ olturttı. Seyyid [3] andın rence boldı ve köñglige dāverlıġ kirdi. Şeyḫ, Seyyid sarı baḳıp didi ki siz bu ṭāyifeni Muṣṭafā ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem üçün siver-siz [4] ve biz bu ṭāyifeni Ḥaḳ subḥānehu ve taʿālā üçün siver-biz. Şeyḫ Ebu'l-ʿAbbās dipdür ki bir kün öyümde kirdim, bir sarıġ itkine yatıp irdi, [5] anı ḳavlay didim, yügürdi ve iṭekim astıġa kirdi ve ġāyib boldı.

§ 384 Ebu'l-Fażl-i Ḥasan el- Ḫuttalī raḥimehu'llāhu taʿālā

Beytü'l-Cen'de vefāt [6] tapıpdur ki Dımışḳ'nıñg yaḳınıdur. *Keşfü'l-maḥcūb* ṣāḥibi dipdür ki ṭarīḳatda miniñg iḳtidām añgadur. Tefsīr ve rivāyet ʿilmide ʿālim irdi. [7] Ḥuṣrī'niñg mürīdi ve ṣāḥib-i sırrı, Ebū
L243 ʿAmr-i Ḳazvīnī ve | Ebu'l-Ḥüseyn-i Sālbe aḳrānı. Altmış yıl ʿuzletde ildin ḳaçar irdi ve atın ildin itirür [8] irdi ve köprek Lugām taġıda beser iltür irdi.

|| 22 dipdür: L_{13} diptür | mañga: F_{15} $Ü_8$ L_{14} muñga | tilemekdür : F_{15} tilemektür || 23 tiler-min: $Ü_9$ tiley-min | ʿademġa : $Ü_{10}$ ʿadem | neyüçün: $Ü_{10}$ niçün | 23-24 maḳāmāt u kerāmātdın: $Ü_{10-11}$ kerāmāt u maḳāmātdın || 24 yoḳluġ: F_{17}
L242 $Ü_{12}$ yoḳluḳ, L_1 yoġluḳ || 25 r. irmes: F_{18} r. imes | barlıġ: $Ü_{14}$ barlıḳ | hem: Ü'de yok || 26 *Keşfü'l-maḥcūb*... dipdür: $Ü_{14}$ *Kefü'l-maḥcūb*'da dipdür | kim : F_{19} $Ü_{15}$ L_4 ki || 27 didi: $Ü_{17}$ didim ||
R106a 2-3 Şeyḫ anı... kirdi: Ü'de yok || 3 Muṣṭafā : L_{10} Muḥammed-i Muṣṭafā ||
Ü146a 4 Ş. Ebu'l-ʿAbbās: L_{11} Ş. Ebu'l-Ḳāsım | dipdür: L_{11} diptür | öyümde: $Ü_6$ öyümge | yatıp i.: L_{12} tartıp i., $Ü_7$ yatıpdur || 6 tapıpdur: L_{13} tapıptur | yaḳınıdur: $Ü_9$ L_{14} yaḳınıdadur | dipdür : L_{14} diptür | ṭarīḳatda : L_{14} ṭarīḳat | añgadur: F_{26}
P80bL243 añga || 8 beser iltür i.: $Ü_{14}$ beser ḳılur i., L_2 iltür i. | 6 9 ehlī: Ü'de yok | ol... ki:

P_{80b} Uzun | ᶜömr taptı ve yaḫşı āyāt u kerāmāt iyesi boldı. Ve mutaṣavvife libāsıda imes [9] irdi, rüsūm ehli ṣūretide bolur irdi. Min andın mehībraḳ kör-
F_{99b} meydür-min. | Ol dipdür ki : الدنيا يوم ولنا فيها صوم

§ 385 ᶜAlī b. ᶜOṣmān b. [10] Ebī ᶜAlī el-Cullābī el-Ġaznevī ḳaddesa'llāhu sırrehu

$Ü_{147a}$ Künyeti | Ebu'l-Ḥasan'dur. ᶜĀlim ve ᶜārif irdi. Şeyḫ Ebu'l-Fażl b. Ḥasan el-Ḫuttalī'niñ mürīdidür. Ve köp [11] meşāyıḫ ṣoḥbetide hem yitipdür. *Keşfü'l-maḥcūb* kitābınıñ ṣāḥibidür ki bu fende meşhūr ve muᶜteber kitābdur. Ol dipdür ki Şeyḫu'l-meşāyıḫ [12] Ebu'l-Ḳāsım-i Gürgānī ḳuddise sırruhudın sordum ki devīşke nā-güzīr nime nidür ki faḳr atın añga ıṭlāḳ ḳılsa bolġay? Didi ki üç nime: [13] Biri ol ki tüz yurun tike alġay, yana biri ol ki çın söz ayta, işite alġay, yana biri ol ki ayaġın tüz yirge ura alġay. Cemᶜī [14] dervīşler ḥāżır irdiler. Didük ki kiliñg her ḳaysımız bu söz maᶜnāsıda teʾemmül ḳılıp bir söz diyli! Her biri bir söz didiler. Nevbet [15] mañga yitkende didim ki yurunnı tüz tikmek ol bolġay ki faḳr yüzidin tikkey, yoḳ ki zīnet yüzidin. Eger ruḳᶜanı ḫırḳaġa faḳr bile tikseñg, [16] igri tikseñg daġı tüzdür. Ve çın söz ol bolġay ki kişi anı ḥāl yüzidin aytḳay ve işitkey, yoḳ ki münyet yüzidin. Ve ḥaḳ vecd bile anda [17] taṣarruf ḳılġay, yoḳ ki hezl bile. Ve zindegānlıġ yüzidin anı añglaġay,
L_{244} yoḳ ki | ᶜaḳl bile. Ve ayaġnı tüz yirge urmaḳ ol bolġay ki vecd [18] bile yirge urulġay, yoḳ ki lehv bile. Ve sözni biᶜaynihi Şeyḫ ḥażretide naḳl ḳıldılar, didi ki: | اصاب على جبره الله تعالى

§ 386 Ḫ ᵛāce Aḥmed-i [19] Ḥammād-i Seraḫsī raḥimehu'llāhu taᶜālā

$Ü_{147b}$ *Keşfü'l-maḥcūb* | ṣāḥibi dipdür ki ol mübārizü'l-ᶜibād irdi ve müddetī miniñg refīḳım irdi ve anıñg ḥālātıdın [20] köp ᶜacāyibler bilürmin. Bir kün andın sordum ki siniñg bu işke kirgeniñg ibtidāsı ni irdi? Didi ki min bir ḳatla Seraḫs'dın çıḳıp [21] beyābānġa bardım. Ve tivelerim bar irdi, alarnıñg muḥāfeẓetin ḳılur irdim. Ve aç bolmaġnı siver irdim. Ve her ni iligimge tüşse, yana birevge [22] birür irdim. Ve köñglümge Tiñgri taᶜālānıñg bu ḳavlı tāze bolur irdi ki: ويوثرون على أنفسهم الآية Ve bu ṭāyifeġa

$Ü_{146b}$ L'de yok || 10 Ebu'l-Ḥasan'dur: L_5 Ebu'l-Ḥüseyn'dür || 11 meşāyıḫ ṣoḥbetide: $Ü_2$ meşāyıḫı ṣoḥbetiġa | yitipdür: L_6 yitiptür: || 12 ü. nime: L_8 ü. nimedür || 13 yana...
F_{99b} işite alġay: Ü'de yok || 15 ḫırḳaġa: Ü'de yok | 15-16 faḳr ... bolġay ki: F'de yok
P_{81a} || 16 işitkey | L_{14} işitḳay | anda: $Ü_{13}$ añga || 18 lehv: R, F_8 ᶜahd | didi : P'de yok ||
$Ü_{147a}L_{244}$ 20 ᶜacāyibler: $Ü_2$ ᶜacāyibler bile, L_4 ᶜacāyib || 21 bardım: $Ü_4$ kirdim | alarnıñg muḥāfeẓetin: $Ü_5$ anıñg muḥāfeẓeti || 22 T. taᶜālānıñg ... ḳavlı: $Ü_{6-7}$ T. taᶜālā yoḳ-

iᶜtiḳādım bar irdi. Bir kün [23] beyābānda bir arslan peydā boldı ve bir tiveni bastı ve saḳaṭ ḳıldı. Ve biyikke çıḳıp bir kükredi, ol tigredeki sibāᶜ böri ve tülkü [24] ve şaġal yosunluġ cānverler cemᶜ boldılar. Ve arslan tiveni alar ileyige ḳoyup özi biyik bayırġa çıḳıp olturdı, tā alar barça [25] toydılar. Arslan biyikdin indi ki özi hem andın ṭuᶜme ḳılġay. Kördi bir aḳsaḳ tülkü kiledür, yana yandı ve olturdı. Ol hem öz [26] vāyesin ḥāṣıl ḳılġandın soñgra indi, daġı andın ṭuᶜme ḳıldı. Ve min neẓẓāre ḳılur irdim. Çün yimekdin fāriġ boldı, miniñg sarı baḳıp [27] faṣīḥ til bile didi kim yā
L_{245} Aḥmed, loḳma īs̱ārı itler işidür, irenler | īs̱ārı cāndur. Çün min bu bur-
$Ü_{148a}R_{106b}$ hānnı andın | kördüm, ḥālım müteġayyir boldı [1] ve ᶜālemniñg barça işidin ilig tartıp bu işke meşġūl boldum. Ve işimniñg ibtidāsı bu irdi.

§ **387** Edīb Kemendī raḥimehu'llāhu taᶜālā

[2] Ol *Keşfü'l-maḥcūb* ṣāḥibiniñg muᶜāṣırlarıdındur. Dipdürler ki yigirmi yıl köprek evḳāt ayaġ üstige turup irdi, [3] meger teşehhüd vaḳtı ki olturur irdi. Andın sordılar ki neyüçün olturmas-sin? Didi ki mañga henūz ol derece yoḳtur ki Ḥaḳ subḥānehu [4] ve taᶜālānıñg müşāhedeside olturġay-min.

§ **388** Ebu'l-Ḥasan-i Müs̱ennā raḥimehu'llāhu taᶜālā

Atı ᶜAlī b. Müs̱ennā'dur. Şeyḫ Ebū Saᶜīd-i Ebu'l - Ḫayr
P_{81a} ḳuddise sırruhu dipdür ki [5] yigitlikim çaġıda Esterābād'da | Ebu'l-Ḥasan-i Müs̱ennā ḳaşıġa bardım. Ve ol şükūhluḳ pīr irdi. Ve Şiblī bile ṣoḥbet tutup irdi ve ara-[6] larıda niḳārlar ötüp irdi. Dervīşī mañga ayttı ki aytḳıl ki bizge Şiblī'din ḥadīs̱ī aytsun. Min iltimās ḳıldım ki eyyühe'ş-şeyḫ, bizge Şiblī'din ḥadīs̱ī [7] ayt! Didi ki neyüçün burun Resūl ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellemdin söz tilemediñg? Didim ikkelesidin ayt! Didi Resūl ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellem [8] dipdür ki eger miniñg atımġa El-Kehf'din özge ṣūre inmese irdi, hem kāfī irdi. Hem Şeyḫ Ebū Saᶜīd ḳuddise sırruhu dipdür ki Şeyḫ [9] Ebu'l-Ḥasan-i Müs̱ennā didi kim Baġdād cāmiᶜide Şiblī'niñg meclisi

luġı | i. ki: $Ü_7$ i. kim | iᶜtiḳādım: L_8 iᶜtimād || 23 beyābānda: F_{13} beyābāndın, $Ü_8$ beyābān || 24 yosunluġ: F_{15} $Ü_{10}$ yoṣunluḳ | tiveni alar i.: $Ü_{11}$ tive i. || 27 til b.: L_{15} tili b. | didi kim: $Ü_{17}$ d. ki, L_{15} didi ||

$R_{106b}Ü_{147b}$ 2 dipdürler: L_3 diptürler | yigirmi y.: $Ü_3$ L_{14} yigirme y. | evḳāt: L'de yok ||
L_{245} 3 neyüçün: $Ü_5$ niçün | ki: L'de yok | mañga henūz: L_5 henūz mañga || 4 müşāheside: L_6 müşāhedesiġa | o. min: $Ü_7$ o. min didi | dipdür: L_7 diptür || 5 p. irdi: F_{21} p. idi || 6 bizge Şiblī'din: L_9 bizdin Şiblī'ġa | Şiblī'din: Ü'de yok || 7 neyüçün: $Ü_{11}$ niçün ki | ikkelesidin: $Ü_{12}$ ikkilesidin | didi: L_{12} didim || 8 inmese ... kāfī:
P_{81b} F_{24} hem inmese irdi kāfī || 9 B. cāmiᶜide: R, P_5 F_{25} B. cānibide | t. irdim: R, P_5

ḳıraġıda turup irdim. Birev bu ṭāyife kisvetide Şiblī'din su'āl ḳıldı | [10]
F$_{100a}$Ü$_{148b}$ kim : أيها الشيخ، ما الوصل Şiblī aṅga | baḳıp didi kim : | ايها السائل عن
L$_{246}$ الوصل اسقط العطفتين وقد وصلت. Sāyil didi kim: ما العطفتان [11] Şiblī didi kim:
ما تلك الذروة Sāyil didi kim : قام ذروة بين يديكم فحجبتكم من الله تعالى.
Şiblī didi kim: الدنيا والعقبى كذا قال ربنا منكم من يريد [12] الدنيا ومنكم من
يريد الاخرة فأين من يريد الله. Andın soṅgra Şiblī ayttı kim: اذا قلت الله فهو الله و
اذا سكت فهو الله [13] يا الله يا الله يا من هو هو ولا يعلم أحد ما هو الا هو سبحانه
وحده لا شريك له. Andın soṅgra ġaş ḳıldı ve bī-hūş [14] yıḳıldı, anı köterip
öyige ilttiler.

§ 389 Şeyḫ Aḥmed-i Neccār-i Esterābādī ḳuddise sırruhu

Şeyḫu'l-islām didi ki ol Ḫorāsān'nıṅg meşāyıḫı-[15] dındur. Şiblī ve Murtaʿiş bile ṣoḥbet tutuptur. Bir ḳatla Şiblī anıṅg şāribeynin alıp irdi. Ol dipdür ki andın soṅgra [16] hergiz yana almaḳḳa iḥtiyāc bolmadı.

§ 390 Şeyḫ Ebū Zurʿa-i Rāzī ḳuddise sırruhu

Atı Aḥmed b. Muḥammed'dür. Şeyḫu'l-islām dipdür ki min [17] üç kişi körüp min ki anı körüptürler. Şiblī'niṅg şāgirdi irmiş. Münbasiṭ kişi irmiş. Aṅga ṭaʿn ḳılıpdurlar ki dāyim ṭayyibet [18] ḳılur-sin. Ol dipdür ki maṅga mundın özge ki bir söz digey-min ki dervīşler külgeyler, hīç sermāye yoḳtur. Şeyḫu'l-islām [19] dipdür ki anı dünyādın ötkendin soṅgra vāḳiʿada körüptürler, ḥālın soruptur. Dipdür ki mini ileyige
Ü$_{149a}$ tiledi ve | didi ki[20] sin-sin ki zırıh kiydiṅg miniṅg dīnimġa, miniṅg ḫalḳımġa? Didim belī. Didi: هلا وكلت خلقي الي وأقبلت بقلبك على Neyüçün ḫalḳımnı [21] maṅga ḳoymadıṅg ve köṅglüṅg yüzin maṅga kiltürmediṅg?

§ 391 Şeyḫ Ebū Zurʿa-i Erdebilī ḳuddise sırruhu

L$_{247}$ Atı ʿAbdu'l-vahhāb | b. Muḥammed-i Eyyūb-i [22] Erdebilī'dür. ʿĀlim ve zāhid irmiş. Köp sefer ḳılıpdur. Şeyḫ Ebū ʿAbdi'llāh-i Ḫafīf bile hem-rāh boluptur. Dirler ki Şeyḫ Ebū ʿAbdi'llāh-i [23] Ḫafīf Ḥicāz ʿazīmeti ḳıldı ve Ebū Zurʿa'nı körgeli bardı. Ol ıslanġan yaḫnī it kiltürdi.

F$_{100a}$Ü$_{148a}$ Ü$_{16}$ t. irdi || 10 d. kim: F$_1$ Ü$_1$ L$_{15}$ d. ki || 11 d. kim: Ü$_{2,3}$ d. ki | ما تلك ...
L$_{246}$ didi ki : L'de yok || 14 Ḫorāsān'nıṅg: Ü$_8$ ḫarābātnıṅg || 15 dipdür: L$_7$ diptür || 16 hergiz: L'de yok || 17 üç k.: L$_9$ on üç k. | ş. irmiş: L$_{10}$ ş. imiş | ḳılıpdurlar: L$_{10}$ ḳılıpturlar || 18 dipdür: L$_{11}$ diptür ki || 19 körüptürler: Ü$_{17}$ körüptür, L$_{12}$ körüp
Ü$_{148b}$L$_{247}$ | didi ki: L'de yok || 20 هلا ... على : Ü'de yok | neyüçün: Ü$_2$ niçün || 22 ḳılıpdur: L$_1$ ḳılıptur | Ebū ʿAbdi'llāh-i Ḫafīf: L$_1$ Ebū ʿAbdi'r-raḥmān-i Ḫafīf || 23

Ebū ᶜAbdi'llāh andın yimedi ve seferġa [24] ᶜazīmet ḳıldı. Beyābānda yol azıtıp niçe kün yigülük tapmadılar. Helāk bolur çaġda bir it közlerige yoluḳtı, żarūretdin anı [25] öltürüp üleştiler. Şeyḫ'ḳa anıñg başı tigdi. Şeyḫ teneffürdin teʾemmülde irdi ki āyā yise bolġay mu, yā yoḳ ? İmām Mālik meẕhebi bile yimek- [26] ke ḫāṭır ḳarār birdi, ammā besī ṣaᶜb irdi. Ol itniñg başı tilge kilip didi ki bu ol kişiniñg sezāsı ki Ebū Zurᶜa öyide ısla - [27] nġan itni yimegey. Şeyḫ seferdin ḳayttı ve Şeyḫ Ebū Zurᶜa öyige barıp istiḥlāl
R107a ḳıldı ve biḥillıḳ tiledi ve andın soñgra seferġa çıḳtı. Dip-[1] dürler ki Ebū Zurᶜa ᶜömriniñg āḫırında ṣūfiyye bile muḫālefet üstide boldı, şāyed ki baᶜżı bile irdi ikin. Tört yüz on bişde dünyā- [2] dın ötti.

§ 392 Ebū ᶜAbdi'llāh el-müştehir bi-Bābūnī ḳuddise sırruhu

Ḳabrı Şīrāz'nıñg meşhūr mezārātıdındur. Ol irmiş ki dip
P81bÜ149b dür ki : أمسيت [3] كرديًا وأصحبت عربيًا Bu ḳışşa mundaḳ irmiş ki | ol kürdlerdin irmiş. Bir kün Şīrāz'ġa kilipdür ve medārisdin baᶜżıġa kirip- [4] dür ve körüptür ki ᶜilm ṭalebesi ᶜulūm dersi ve mubāḥaşesiġa meşġūldurlar. Alar-
L248 dın suʾālī ḳılıpdur. Barça külüşüpdürler. [5] Ol dipdür ki tiler-min | siziñg bu aytadurġan sözleriñgizdin örgeñgey-min. Alar hezl ü istihzā yüzidin dipdürler [6] ki eger tileseñg ki dānişmend bolġay-sin, bu kiçe öyüñgniñg saḳfıdın bir ip bile ayaġıñgdın baġlap tañg atḳunça digil ki: كزيره عصفره [7] ki ᶜilm ebvābı sañga açılur. Ol barmış, alar digen dik ḳılmış. Çün niyyeti ḥüsni ve ṭalebi ṣıdḳı bile irmiş. Tañg atḳaç Ḥaḳ subḥānehu anıñg [8] köñglige ledünnī ᶜilm işikin açmış. Andaḳ ki her ġāmıż mesʾelede ol fen ehli bile talaşıp alarġa ġālib kilür irmiş. Ve bu bola [9] almas, cüz velāyet āṣārı.

§ 393 Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Bākū

Atı ᶜAlī b. Muḥammed b. ᶜAbdi'llāh. İbn Bāḳū'ġa meşḫūrdur. Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i [10] Ḫafīf'ni körüptür. Ve Şīrāz'dın Nīşā-

körgeli: L_2 körgelige | ıslanġan: L_3 ıslaġan || 24 beyābānda: P'de yok | azıtıp: $Ü_7$ أزقيب (?) || 25 te'emmülde i.: L_6 te'emmül ḳılur i. || 26 ḫāṭır: Ü'de yok | t. kilip: $Ü_{11}$ t. kirip | 26-27 ıslanġan: L_8 ıslaġan || 27 itni yimegey: $Ü_{12}$ itniñg yimegi | i. ḳıldı: L_9 i. ḳılıp ||

R107a 1 baᶜżı .... ikin: F_{19} baᶜżı bile boldı irkin, $Ü_{15}$ baᶜ'ı ... ikin ki müteveccih bu irdi ikin || 2-3 ol... عربيًا : Ü'de yok || 3 kilipdür: L_{13} kiliptür || 4 dersi: F_{22}
Ü149a derside | mubāḥaşesiġa: F_{22} $Ü_2$ L_{14} mubāḥażeġa | külüşüpdürler: F_{22} $Ü_3$ L_{15} külüşüptürler || 5 dipdür: L_{15} diptür | aytadurġan: $Ü_4$ aytışadurġan | i. yüzidin:
L248 L_1 i. yüzdin | dipdürler: L_2 diptürler || 6 tileseñg: F_{24} tiler sin, L_2 tilerseñg | öyüñgniñg: F_{24} öyüñgnüñg | ayaġıñgdın: L_3 ayaġıñgnı | baġlap : $Ü_6$ b. asıp || 7 ṣıdḳı b.: $Ü_8$ ṣıdḳ . | t. atḳaç : F_{26} $Ü_8$ L_4 t. atḳanda || 10 ḳılıpdur: L_8 ḳılıptur ||

būr'ġa sefer ḳılıpdur. Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım-i Ḳuşeyrī ve Şeyḫ Ebū Sa'īd-i Ebu'l-Ḫayr ḳuddise sırruhumā bile ṣoḥbet tutuptur. [11] Ve Şeyḫ Ebu'l-ʿAbbās-i Nihāvendī bile müddetī muṣāḥib boluptur. Ve aralarıda ṭarīḳat
F_{100b} bābıda köp sözler | ötüptür. Ve Şeyḫ Ebu'l- ʿAbbās [12] anıñ fażl u sebḳıġa iʿtirāf ḳılġan ikendür. Andın soñra Şirāz'ġa müracaʿat ḳıldı ve bir
$Ü_{150a}$ taġ maġārasıda münzevī boldı [13] ve barça ṣūfiyye | ve ʿulemā ve fuḳarā anıñ ṣoḥbetiġa mülāzemet ve müdāvemet ḳılurlar irdi. Ol söz ki Şeyḫ Ebū Sa'īd-i Ebu'l-Ḫayr bile [14] vāḳiʿ boluptur ki niçe ġarīb kerāmātlar Şeyḫ'din körgendin soñra Şeyḫ'ḳa dipdür ki tiler-min ki bu ki haftada bir ḳatla [15] kim kilür-sin mini körgeli, imdi kilmegey-sin. Ve Şeyḫ dipdür ki
L_{249} köp irenler ve meşāyıḫnıñ közi saña | tüşüptür, ol meşāyıḫ-[16] nıñ naẓarı tüşken yirni körgeli kilür-biz. Ve bu sözdin meclis ḥużżārınıñ yıġlap aradın mācerā defʿ bolġanınıñ şerḥi [17] *Nefeḥātü'l-üns*'de bar. Tilegen kişi kim bilgey, anda tilesün. Ol tört yüz ḳırḳ ikkide dünyādın ötüptür.

§ 394 Şeyḫ Müʾemmen-i Şīrāzī [18] ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Şeyḫu'l-islām dipdür ki İsmāʿīl-i Debbās didi kim ḥac niyyeti ḳılıp barurda Şīrāz'ġa yitiştim. Bir mescidġa [19] kirdim, Şeyḫ Müʾemmen'ni kördüm ki olturup ḫırḳasın yamaydur irdi. Selām ḳıldım ve olturdum. Mindin sordı kim ni niyyetiñ bar? [20] Didim ḥac niyyetim bar. Didi anañ bar ? Didim bar. Didi yanıp anañ mülāzemetiġa bar! Bu söz maña ḫoş kilmes irdi. Didi [21] ni tolġana-sin? Min illig ḥac ḳılıp-min, baş yalañ, ayaġ yalañ ve zād u hem-rāhsız. Barçasın saña birdim, sin anañgnıñ [22] köñgli şādlıġın maña bir.|

$L_{250}L_{251}$ § 395 Şeyḫ Ebū İsḥāḳ-i Şāmī | raḥimehu'llāhu taʿālā

Asru büzürg irdi. Ḳabrı Şām bilādıdın ʿAkke'dedür. Şeyḫ ʿAlevī-i [23] Dīneverī'niñ aṣḥābıdundur. Ve ol Şeyḫ Hübeyre-i Baṣrī aṣḥā-
$Ü_{150b}$ bıdın | ve ol Şeyḫ Ḥuẕeyfe-i Merʿaşī aṣḥābıdın ve ol Sulṭān İbrāhīm-i [24] Edhem ḳuddise sırruhum aṣḥābıdın. Ve bu Şeyḫ Ebū İsḥāḳ-i Şāmī, Çişt

11 müddetī ... boluptur: $Ü_{14}$ ṣoḥbet tutuptur, L_9 muṣāḥib boluptur || 12 maġarasıda: L_{11} maġārasıġa | boldı : L'de yok || 14 v. boluptur: L_{13} v. bolur | niçe: Ü'de mükerrer | tiler min ki: L_{14} tileyin || 15 dipdür: L_{15} diptür | 15-16 meşā-
$Ü_{149b}L_{249}$ yıḫnıñ naẓarı: $Ü_5$ meşāyıḫ n., L_1 meşāyıḫ || 17 kişi kim: L_2 kişi dise k. | ... ikkide: $Ü_8$... ikkige || 18 d. kim: L_4 d. ki | yitiştim: $Ü_{10}$ yitüştim | mescidġa F_7L_5 mescidḳa || 19 s. kim: L_6 s. ki || 20 niyyetim bar: Ü'de yok | didi... bar: F'de yok | ḫoş: Ü'de yok || 21 ni tolġana-sin: L'de yok | yalañ F'de yok | zād: F_{10} zādsız | anañgnıñ: F_{10} ananıñ || 22 köñgli: Ü'de yok || 23 aṣḥābıdındur: $Ü_{17}$ aṣḥābıdın ||
L_{251} 24 aṣḥābıdın: L_3 aṣḥābıdındur | Ebū İsḥāḳ-i Şāmī: L_3 Ebū İsḥāḳ | ḳaṣabasıġa yi-

ḳaṣabasıġa yitipdür. Ve Ḫ^{v}āce Ebū Aḥmed-i Abdāl ṣoḥbetiġa ki Çişt [25] meşāyıḫınıñg muḳaddemidür, yitipdür ve andın terbiyet tapıpdur. I

L_{249} § 396 Şeyḫ Ebū Aḥmed-i Abdāl-i Çiştī raḥimehu'llāhu ta^{c}ālā

Sulṭān-i Fersnāfe'niñg oġlı - [26] dur ki Ḥasanī şürefādın irdi ve ol vilāyet ḥākimi irdi. Ve anıñg bir siñgili, yā igeçisi bar irdi, be-ġāyet ṣāliḥa. Şeyḫ Ebū İsḥāḳ [27] anıñg öyige kilür irdi ve anıñg ṭa^{c}āmıdın yir irdi.
R_{107b} Bir kün añga didi ki siniñg ḳardaşıñgġa bir ferzend bolġusıdur [1] ki ^{c}aẓīm şānı bolġay. Ḳardaşıñgnıñg ḥaremi ḥālıdın vāḳıf bol ve muḥāfeẓet ḳıl ki ḥaml eyyāmıda loḳmaī ki anda ḥurmet, yā şübheī [2] bolġay, yimegey. Ol
P_{82a} ṣāliḥa I Şeyḫ Ebū İsḥāḳ işāreti bile öz iligi bile çerḫ igirip ipni satıp ḳardaşınıñg ḥareminiñg I me^{ɔ}kūlın [3] müheyyā ḳılur irdi, tā ikki yüz yitmiş tārīḫide Mu^{c}taṣım Bi'llāh ḫilāfeti zamānıda Ḫ^{v}āce Ebū Aḥmed mütevellid boldı. Ve hem-ol ṣāliḥa öz öyide [4] ḥelāl vech bile añga perveriş birür irdi. Ve Şeyḫ Ebū İsḥāḳ-i Şāmī gāhī anıñg öyige kilür irdi ve dir irdi ki bu ṭıfldın bir büzürg [5] ḫānvāde ẓāhir bolurnıñg ıssı kiledür ki andın aḥvāl u āsār-i ġarībe vü ^{c}acībe müşāhede bolġay. Yigirmi yaşar sinnide bir kün [6]
$Ü_{151a}$ atası bile avġa I barıp irdi. Ata ve etbā^{c}ıdın ayru tüşti. Ve ol kūhistānda bir taş üstide kördi kim ḳırḳ kişi turupturlar [7] ve anıñg şeyḫi Şeyḫ Ebū İsḥāḳ-i Şāmī alarnıñg arasıda. Ve ol cemā^{c}at ricālu'llāh irdiler. Bularnı körgeç añga ḥāl müteġayyir boldı [8] ve atdın tüşüp esliḥā vü melbūsātın taşlap bir peşmīne kiyip alarġa ḳoşuldı. Atası bilgendin soñgra her niçe anı ol il-[9] din ayrurġa sa^{c}y ḳıldı, fāyide birmedi ve alardın ayrılmadı. Dirler ki atasınıñg bir ḫum- ḫānesi bar irdi. Bir kün ḫalvet [10] tapıp ol ḫum-ḫāneni içkeridin baġlap küplerni uşata başladı. Atasıġa ḫaber ḳıldılar irse, tam üstige kilip [11] ġāyet ġażabıdın bir taş alıp öy derīçesidin añga attı. Revzene andaḳ tar boldı ki taşnı ḳıstı ve añga barġalı ḳoymadı, [12] tā taş yir bile kök arasıda turdı. Çün atası bu ḥālnı kördi, anıñg iligide tevbe ḳıldı. Ve andın bu nev^{c} kerāmāt-ı bī-ḥadd u ^{c}add [13] körüptürler, tafṣīli uzundur. Ve ol üç yüz illig bişde dünyādın ötti. I

$Ü_{150a}L_{249}$ tipdür: L_4 ḳışşası bitiptür I 24-25 ve Ḫ^{v}āce ... yitiptür: L'de yok 25 meşāyıḫınıñg: Ü'de yok I tapıpdur: F_{13} tapıp durur, L_4 tapıptur II 27 ḳardaşıñgġa: L_{12} ḳardaşıġa II

R_{107b} $P_{82a}L_{250}$ $Ü_{150b}$ 1 ḳardaşıñgnıñg:$Ü_9$ ḳardaşıñgı I ḥaremi ḥālıdın:L_{13} maḥremidin II 2 me^{ɔ}kūlın: L_1 me^{ɔ}kūlıdın II 3 ḳılur i.: $Ü_{12}$ ḳılurlar i. II 4 öyige: $Ü_{15}$ L_3 öyide II 5 andın: F_{20} anda I yigirmi: $Ü_{17}$ yigirme II 7 Şeyḫ... Şāmī: $Ü_2$ Ebū İsḥāḳ-i Şāmī, L_6 Şeyḫ İsḥāḳ-i Şāmī II 8 atdın: L_8 atıdın I tüşüp: Ü'de yok I anı : L'de yok II 9 ki: Ü'de yok II 10 uşata b.: $Ü_8$ uşattı b. II 11 b. ki: $F_{27}L_{13}$ b. kim I t. ḳıstı: $Ü_{10}$ t. ḳaytardı II 12 yir: Ü'de yok I yir ... kök: F_{27} kök bile yir I çün: L'de yok II 13 d. ötti: $Ü_{13}$ d. ötüp-

L251 § 397 Ḫvāce Muḥammed b. Ebī Aḥmed-i Abdāl-i Çiştī ḳuddise sırruhu

F101a [14]Atasıdın songra anıng ḳāyim-i maḳāmı | irdi. Ve yigirmi tört yaşıda dīnī ve yaḳīnī ʿulūm u maʿārif kesbi ḳılıp irdi. Zāhid ve müteverriʿ [15] irdi ve dünyā ehlidin müctenib ve müteneffir irdi. Dāyim dir irmiş ki çün evvel ü āḫırımız dünyā terkidür, özni anıng [16] ġurūr u firībi-
Ü151b din | asramaḳ kirek.

§ 398 Üstād-i Merdān

Ḫavāf vilāyetide Sincān ḳaṣabasıdın, Ḫvāce'ning mürīdleridindür. [17] Yıllar anıng istincā kisekin ve vużūʾ suyın müheyyā ḳılur irdi. Anga vaṭan mürācaʿatıġa emr ḳılġanda, ol yıġlapdur ki manga sizing [18] mufāreḳatıngız ṭāḳatı ḳaçan bar? Ḫv āce dipdür ki her ḳaçan ki sanga bizing dīdārımız ārzūsı bolsa, cismānī ḥicāblar ve mekānī [19] mesāfetler mürtefiʿ bolġay ve bizni hem andın körgey-sin. Ve hem andaḳ oḳ boluptur. Üstād dir irmiş ki min Sincān'dın [20] Çişt'ni körer-min. Ve Ḫvāce tört yüz yigirmi birde dünyādın ötüptür.

§ 399 Ḫvāce Yūsuf b. Muḥammed-i Semʿān raḥimehu'llāhu taʿālā

Ol Ḫvāce Muḥammed-i [21] Ebī Aḥmed'ning ḫvāher-zādesidür ve mürīdidür. Ve andın terbiyet tapıpdur. Ve Ḫvāce Muḥammed
L252 altmış bişġaça kedḫudā bolmaġan - [22] dur. Ve bir singili bar | irdi kim Ḫvāce'ning ḫıdmetin ḳılur irdi. Ve Ḫvāce'ning kiymek yimeki anıng desttiştidin irdi. Ve anıng[23] yaşı ḳırḳḳa yitip irdi ve aġası ḫıdmeti ve Tingri ʿibādeti iştiġālı sebebidin tezevvücġa meyl ḳılmaydur irdi. Bir kiçe Ḫvāce [24] Muḥammed büzürgvār atası Ḫvāce Ebū Aḥmed'ni tüşte kördi kim atası anga didi ki şumā fulān (شمافلان) vilāyetide bir kişidür, atı Muḥammed b. Semʿān, [25] ʿālim ve ṣāliḥ kişidür, singilingni anga nikāḥ ḳıl! Ḫvāce anı ti-
Ü152a ledi ġaybda işāret bolġan bile ol ṣāliḥanı Muḥammed-i Semʿān'ga [26]

L251 tür || 14 yigirmi t.: Ü15 yigirme t. | ḳılıp i.: L6 ḳılur i. || 15 dünyā: L6 dünyādın | āḫırımız: L7 dil-firībimiz | terkidür: L7 terki || 16 ġurūr u firībidin: Ü17 ġurūrın-
P82b dın | asramaḳ k.: L8 anı asramaḳ k. | mürīdleridindür: P15 müridlerininġdür || 17
Ü151a manga: Ü'de yok || 18 dipdür: Ü4 dipdürler, L10 diptür || 19 andın: Ü6 anda ||
F101a 20 ... yigirmi b.: Ü8 L13 ... yigirme b. | ötüptür: F6 ötüp turur || 21 mürīdidür: Ü9 mürīdi | tapıpdur: F7 L15 tapıptur | a. bişġaça: F8 a. bişḳaça, Ü10 a. yaşġaça,
L252 L15 a. biş yaşḳaça | kedḫudā: L15 ketḫudā || 22 Ḫvāce'ning: L1 Ḫvāce | ḫıdmetin: F8 ḫıdmeti, Ü11 ḫıdmetini | anıng: L'de yok || 23 tezevvücġa meyl ḳ.: F9-10 Ü13 tezevvüc meyli ḳ., L3 tezevvüc ḳ. || 24 şumā fulān vilāyetide: Nef.'da در ولايت شما فلان

ʿaḳd ḳıldı | ve ol Çişt'de ok mutavaṭṭın boldı ve Ḫvāce Yūsuf alardın mütevellid boldı. Ḫvāce Muḥammed'niñ oġlı yoḳ irdi, Ḫvāce [27] Yūsuf'nı ferzendlıḳḳa asrar irdi ve terbiyet ḳılur irdi. Ve ʿulūm taḥṣīli ve Tiñri yolı sülūkige delālet ḳılur irdi. Ve Ḫvāce Muḥammed-[1]
R$_{108a}$ niñ vefātıdın soñra Ḫvāce Yūsuf | anıñ ḳāyim-i maḳāmı boldı ve añga
P$_{82b}$ illig yaştın soñra inzivā vü inḳiṭāʿ meyli boldı. Ḫvāce Ḥācī-i Mekkī [2] mezārı yanıda kim Şeyḫ Ebū İsḥāḳ-i Şāmī anı köp ziyāret ḳılur irmiş, yirde çille-ḫāne öz mubārek iligi bile ḳazıp on ikki yıl anda [3] beser iltiptür. Ve ança sekr ü dehşet ve veleh ü ḥayret [4]añga ġālib irmiş ki mümted zamānlar özidin ġāyib bolup yana ḥāżır bolur irmiş. Ol vaḳtda kim Şeyḫu'l-islām Ebū İsmāʿīl ʿAbdu'llāh el-Enṣārī ḳuddise sırruhu Çişt mezārātıda ikendür, anıñ bile mülāḳāt ḳılġandur. [5] Andın yanġanda Herāt'da mecālis ü meḥāfilde anı saġınıp istiḥsān ḳılur ir-
L$_{253}$ miş. Ve ol siksen tört yaşaptur. | Ve tört yüz [6] illig toḳḳuzda dünyādın ötüptür. Ve öter vaḳtda uluġ oġlı Şeyḫ Ḳuṭbu'd-dīn Mevdūd'nı özige ḳāyim-i maḳām ḳılıpdur.

§ 400 [7]Ḫvāce Mevdūd-i Çiştī raḥimehu'llāhu taʿālā

Ol yitti yaşıda tamām *Ḳu'ān*'nı vāżıḥ bile ḥıfẓ ḳılıp irdi ve ʿulūm kesbiġa meşġūl. Çün yaşı yigirmi [8] altıġa yitti, büzürgvār vālidi
Ü$_{152b}$ ʿālemdin ötti | ve anı öz ornıġa olturttı. Ve ol ḥamīde ḫiṣālġa meşhūr ve pesendīde efʿālġa maʿrūf [9] irdi. Ve ol vilāyet ehli añga iʿtiḳād ve irādet ve maḥabbet maḳāmıda irdiler. Ve Ḥażret-i Şeyḫu'l-islām Şeyḫ Aḥmed-i Cām'nıñ ṣoḥbeti şerefi-[10] ġa ve terbiyeti devletiġa tevfīḳ tapıp irdi. Ve anıñ şerḥi *Nefeḥātü'l-üns*'de mebsūṭ vāḳiʿdür. Ve Şeyḫu'l-islām mezkūr işāreti [11] bile Belḫ ve Buḫārā sarı taḥṣīl tekmīli üçün bardı ve tört yılġaça ol vilāyetde ḳalıp ẓāhir ʿulūmġa tekmīl birip kildi. Ve ol [12] vilāyetde andın ġarībe ḫavārıḳ ve ʿacībe āṣār köp ẓāhir boluptur ki şerḥiniñ taṭvīli bar. Çün Çişt'ḳa kildi, mürīdler [13] terbiyetiġa meşġūl boldı. Ve eṭrāfdın ṭālibler anıñ ḫidmetiġa yüzlenip terbiyet taparlar irdi. Şāh-i Sincān ki [14] laḳabı ve atı Rüknü'd-dīn Mesʿūd'dur, Ḫvāce ṣoḥbetiġa yitkendür ve niçe vaḳt anıñ ḫidmetide Çişt'de bolġan irken- [15] dür. Anı Ḫvāce-i Sincān dirler

... مر دیست 24 añga: Ü$_{15}$ anda | d. ki: L$_4$ d. kim || 25 siñgiliñgni: Ü$_{16}$ L$_5$ siñggiliñgni || 26 ve Ḫvāce ... boldı L'de yok || 27 Yūsuf'nı: F$_{13}$ Yūsuf | asrar irdi: L$_7$ asradı ||
R$_{108a}$ 2 köp: L$_{10}$ körüp || 3 ġ. irmiş: Ü$_9$ ġ. kiliptür | ġāyib : L$_{12}$ ġālib || 4 İsmāʿīl:
Ü$_{151b}$ Ü'de yok | m. ikendür: F$_{18}$ Ü$_{11}$ L$_{14}$ m. yitkendür || 5 andın yanġanda: F$_{18}$ an-
L$_{253}$ da y. || 6 ḳılıpdur: F$_{20}$ L$_2$ ḳılıptur, Ü$_{14}$ ḳılıp || 7 vāżıḥ b. : Ü$_{16}$ vāżıḥ ḳırā'at b. | ḥ. ḳılıp irdi: L$_3$ ḥ. ḳılıptur | u. kesbiġa: F$_{21}$ u. kesbige, Ü$_{16}$ u. keşfiġa | yigirmi:
Ü$_{152a}$ Ü$_{17}$L$_3$ yigirme || 8 ef ʿālġa: L$_5$ efʿāl || 9 ṣoḥbeti şerefiġa: Ü$_3$ şeref-i ṣoḥbetiġa || 10 işāreti:L$_8$ işārātı ||12 taṭvīli:L$_{10}$ ṭūlı || 13 Şāh-i S.: L$_{12}$ Şeyḫ S. | 14-15 b. irkendür:

irmiş. Ḫ^{v}āce Mevdūd anĝa Şāh laḳab biripdür ve ol laḳab bile hemīşe
F_{101b} nāziş ü mufāḫeret [16] ḳılur irmiş. I Ḫ^{v}āce Mevdūd biş büz yigirmi yittide
L_{254} I ve Şāh-i Sincān biş büz toḳsan yittide dünyādın öttiler.

§ 401 Ḫ^{v}āce Aḥmed b. [17] Mevdūd b. Yūsuf-i Çiştī ḳaddesa'llāhu sırruhu

Atasıdın sonĝra anınĝ ornıġa olturdı. Her ṭevāyifḳa maḳ-
$Ü_{153a}$ būl ve kāffe-i enāmġa şefḳatı tamām ve [18] mürüvveti I ʿām irmiş. Dipdürler ki ol bir kiçe Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellemni vāḳiʿada kördi ki ol Ḥażret buyurdı [19] ki Aḥmed, eger sin bizge müştāḳ imes-sin, biz sanĝa müştāḳ- biz. Çün uyġandı, üç mufāvıḳ yār peydā ḳıldı ve mechūlvār andaḳ [20] ki il tanımaġay. Ḥaremeyn-i şerīfeyn zāde huma'llāhu taʿẓīmen ve tekrīmen ziyāretiġa müteveccih boldı. Ve ol devletḳa müşerref bolġandın sonĝra altı [21] ay Medīne'de mücāvir boldı. Ve dirler ki anınĝ anda iḳāmeti Medīne ravżası ehliġa aġır kilip tiler irmişler ki anı rencīde [22] ḳılıp ʿöẕr ḳolġaylar ki ravżadın ün işitmiş bolġaylar ki ol bizinĝ müştāḳlarımızdındur, rencīde ḳılmanĝ! Andın [23] ḳaytḳanda Baġdād'da Şeyḫ Şihābu'd-dīn-i Suhreverdī ḫānḳāhıda tüşti ve Şeyḫ anı iḥtirām u ikrām ḳıldı ve Baġdād ḫalīfesi anınĝ ṣoḥbetin teberrük ḳılıp taʿẓīmler ḳıldı. Velādeti biş yüz yittide irdi ve biş yüz yitmiş yittide dünyādın ötti.

§ 402 Ebu'l- Velīd Aḥmed b. Ebi'r- Recā raḥimehu'llāhu taʿālā

[24] Āzādān ḳaryesidindür ki Herāt'ḳa muttaṣıldur. ʿUlūm-i ẓāhirī vü bāṭınī bile ʿālim irdi. İmām Aḥmed-i Ḥanbel raḍiya'llāhu ʿanhu şāgirdidür. [25] Ve Buḫārī öz şerḥide andın ḥadīs̱ rivāyet ḳılıpdur. Evāyilde köp mālı bar irmiş, barçasın ḥadīs̱ ṭalebide, ḥac ve ġazāda [26] ṣarf
$P_{83a}Ü_{153b}$ ḳılıpdur. I Ve dirler ki anınĝ dōstlarıdın biri tört minĝ diremġa I muḥtāc boldı ve anınĝ ḳaşıda ẓāhir I ḳıldı. Tört [27] minĝ diremni naḳd ḳılıp dōstınınĝ öyige yiberdi. Ve anınĝ ol mühimmi kifāyet bolġandın sonĝra hem-ol vechni
R_{108b} ser-encām ḳılıp[1] yana anınĝ öyige yiberdi. Ve ol ḳabūl ḳılmadı. Yana kün

L_{13} b. ikendür II 16 biş ... yittide: $Ü_{14-15}$ biş yigirmede, L_{15} biş yüz yigirme
L_{254} yittide II 17 anınĝ ornıġa o.: $Ü_{17}$ ol. o. II 18 dipdürler: L_3 diptürler I vāḳiʿada kördi:
F_{101b} L_4 kördi v. II 20 müşerref b.: F_5 müteveccih b. I bolġandın sonĝra : L_7 boldı andın
$Ü_{152b}$ sonĝ II 21 ehliġa: F, Ü ve L'de yok II 23 ḳaytḳanda: F_7 ḳaytḳandın sonĝra, L_{10} ḳaytġanda I ḫānḳāhıda: $Ü_{10}$ ḫānḳāhlarıġa I Baġdād'da... ḳıldı: F ve L'de yok II 24 şāgirdidür: $Ü_{15}$ şāgirdi II 25 ṭalebide: $Ü_{15}$ ṣoḥbetide I ḥadīs̱: $Ü_{15}$ ḥadīs̱ī, L'de yok
$P_{83a}Ü_{153a}$ I ḳılıpdur: L_{13} ḳılıptur II 26 ṣarf ḳılıpdur: L_{14} ṣarftur ḳaşıda: $Ü_1$ ḳaşıġa II 27 dōstınınĝ: $Ü_2$ dōstı II

R_{108b} 1 barıp: $Ü_4$ bardı I d. kim: $Ü_4$ d. ki II 2 b. kim $Ü_6$ b. ki II 4 y. kim: $Ü_{10}$ y.

ol dōst anıñg ḫıdmetiğa barıp selām ḳılğaç didi kim eger selām cevābı [2] vācib bolmasa irdi, selāmıñgğa cevāb birmegey irdim. Ol muḥaḳḳarnıñg ni ḳadrı bolğay kim yana naḳd ḳılıp yibergey-sin? [3] Ol ikki yüz ikkide dünyādın ötti ve ḳabrı hem-ol Āzādān ḳaryesidedür.

§ 403 Ebū İsmāʿīl ʿAbdu'llāh b. Ebī Manṣūr Muḥammed el-Enṣārī el-Herevī ḳaddesa'-llāhu sırrehu

[4] Laḳabı Şeyḫu'l-islām'dur. Ve bu kitābda her yirde kim vāḳiʿ durur, mutlaḳ murād andındur. Ve ol Ebū Manṣūr Mette'l-Enṣārī [5] ferzendleridindür ve Mette'l-Enṣārī, Eyyūb-i Enṣārī ferzendidür ki Ḥażret-i Resūl ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellemniñg ṣāḥib-i reḥli [6] irmiş, ol vaḳtda kim Medīne'ğa hicret ḳılıpdurlar. Ve Mette'l-Enṣārī, Emīrü'l-müʾminīn ʿOs̱mān ḫilāfeti zamānıda Ḫorāsān'ğa kilip [7] Herāt'da sākin boluptur. Şeyḫu'l-islām dipdür ki miniñg atam Ebū Manṣūr Belḫ'de Şerīf Ḥamza-i ʿUḳaylī bile bolur irmiş. Bir ḳatla bir ḫatun[8] kişi Şeyḫ Şerīf'ḳa iltimās ḳılğan irmiş ki
Ü154a Ebū Manṣūr'ğa aytıñg ki mini ḳolsun. Atam digen irmiş ki | min hergiz ivlenmes-[9] min ve anıñg iltimāsın red ḳılğan irmiş. Ve Şeyḫ Şerīf digen irmiş
L256 ki ʿāḳibet öy- | lengey-sin ve sañga bir oğul bolğay ve ni [10] oğul! Çün Herāt'ḳa kilipdür, kedḫudā boluptur ve min mütevellid bolup-min. Şeyḫ Şerīf Belḫ'de dipdür ki biziñg Ebū Manṣūr'ğa[11] Herī'de bir oğul boldı andaḳ men. Ve men lafẓīdur ki cemīʿ yaḫşılığlar anda dercdür. Ve Şeyḫu'l-islām dipdür ki min Ḳuhendez'de [12] mütevellid bolup-min ve anda ulğayıp-min Ve velādetim cumʿa küni irmiş, künesniñg ġurūbı vaḳtı, üç yüz toḳsanda Şaʿbān [13] ayınıñg ikki yañggısıda. Dipdür ki min rebīʿīdür-min ki bahārda toğup-min, künes s̱evrniñg on yitti dereceside irkende. [14] Ve bahārnı siver - min. Her ḳaçan künes anda yitse, miniñg yaşım tükenir. Ve dipdür ki Ebū ʿĀṣım pīrim ve miniñg ḳarābetimdür. Kiçik [15] irkenimde anıñg öyige barur irdim. Bir kün anıñg öyide irkenimde ki anıñg ḫatunı, ʿacūzī irdi, muḥteşem ve ṣāḥib-i [16] velāyet, didi ki miniñg pīrim yaʿnī, Ḫıżr ʿaleyhi's-selām ʿAbdu'-

L_{255} ki | vāḳiʿ durur: F_{16} vāḳiʿdür ‖ 5 ferzendidür: $Ü_{12}$ ferzendleridindür ‖ 6 vaḳtda: L_{10} vaḳt | ḳılıpdurlar: L_{10} ḳılıpturlar | Emīrü'l-mü'minīn: F_{18} Ḥażret-i E. ‖ 7 dip-
$Ü_{153b}$ dür: L_{12} diptür ‖ 8 ḳolsun: $Ü_{17}$ ḳabūl ḳılsun | 8-9 ivlenmes min: F_{20} $Ü_1L_{14}$ öylenmes min ‖ 9 ḳ. irmiş: L_{15} ḳ. imiş ‖ 10 kilipdür: $Ü_3L_1$ kiliptür | Belḫ'de: $Ü_4$ Belḫī ‖ 11
L_{256} andaḳ: F_{23} anda | yaḫşılığlar: $Ü_5$ yaḫşılıḳlar, L_3 yaḫşılıġ | dipdür: L_4 diptür ‖ 12 ulġayıp-min: L_4 ulġayıp | künesniñg: L_{4-5} künniñg ‖ 13 yañggısıda: L_5 yañgsıda | toġup-min: $Ü_8$ toġulup-min, L_6 toġup | s̱evrniñg: $Ü_9$ s̱evrni | d. irkende: L_6 d. ikendür ‖ 14 künes: $Ü_{10}$ küneş | yaşım: L'de yok | dipdür ki: $Ü_{10}$ d. kim, L_7 diptür ‖ 15 k. irkenimde: L_8 k. irkenide ‖ 16 pīrim: L_9 pīri | didim: $Ü_{13}$ d. ki, L_{10} didi | didi: $Ü_{14}$

llāh'nı kördi ve sordı ki kimdür? Didim fulān kişi. Didi maşrıḳdın maġ-
rib- [17] ġaça andın tolġay, yaʿnī āvāzesidin. Şeyḫu'l-islām dipdür ki bu sor-
maḳ anıñg fennidür, bilür ve sorar. Bānū ʿĀliyye [18] şükūhlıġ ḫatun
F_{102a} irdi Pūşeng'de. | Çün Şeyḫu'l-islām toġuptur, Ḫıżr ʿaleyhi's-selām añga
$Ü_{154b}$ aytıptur ki ol kūdekni kördüñg, [19] Herī'de toġdı, | maşrıḳdın maġribġaça
andın tolġay. Ve hem Ḫıżr ʿaleyhi's-selām añga dipdür ki siziñg şehrde
bāzārī-zādeyīdür, [20] on yitti yaşıdadur, ni atası bilür ki ol kimdür ve ni |
L_{257} özi. Tamām ʿālemde andın uluġraḳ kişi bolmaġusıdur. Ve Şeyḫu' [21] l-
islām dipdür ki evvel mini bir ḫatunnıñg mektebide tapşurdılar. Çün tört
yaşadım, Mālīnī mektebiġa tapşurdılar. Toḳḳuz yaşımda [22] imlā bitidim.
Ḳāḍī Ebū Manṣūr'dın ve Cārūẕī'din. Ve on tört yaşımda meclisḳa olturttı-
lar. Ve min edeb debīristānıda kiçik [23] irdim ve şiʿr aytur irdim, andaḳ
ki özgelerge ḥased bolur irdi. Ve dipdür ki Ḫ̌āce Yaḥyā-i ʿAmmār ḳarā-
betleridin birev- [24] niñg oġlı miniñg bile debīristānda irdi. Ve min ʿarabī
P_{83b} şiʿrler aytur irdim. Ve her ni ki mekteb ehli mindin tileseler irdi | ki fulān
[25] maʿnāda şiʿrī ayt, aytur irdim, alarnıñg tilegenidin artuḳ. Bir kün ol
oġlan atasıġa aytḳandur bu sözni. Atası [26] fāżıl kişi irdi, oġlıġa dipdür
ki añga digey-sin ki bu fārisi beytni ki:

بيت

روزی که بشادی گذرد روز آنست   وآن دگر روز بد اندیشانست [27]

ʿarabī til bile terceme ḳılsun. Ol mañga aytḳaç min didim ki:

شعر

R_{109a} ویوم الغنی ماعاشه من مسرة   وسایره یوم الشقآء عصیب [1]

رم الوصل ما دامت السعادة فالدجی   بتنقیص عیش الا کرمین رقیب

Ve bu mıṣrāʿnı iltimās ḳıldılar ki [2] ʿarabī terceme ḳıl ki: Mıṣrāʿ آب آید با
$Ü_{155a}$ جوی که روزی بوده | Didim ki: |

بيت

عهدنا الماء فی نهر ترجوا   کما زعموا رجوع المآء فیه

d. ki || maġribġaça: F_{28} maġribḳaça || 17 dipdür: L_{11} diptür || 18 şükūhlıġ : F_{28} $Ü_{16}$
P_{83b} şükūhlıḳ | aytıpdur: L_{13} aytıptur || 19 andın tolġay: L_{14} bolġay || 20 yaşıdadur:
$Ü_{154a}$ L_{15} yaşıda || 21 tapşurdılar: $Ü_4$ tapşurdı | yaşımda: $Ü_5$ yaşda || 23 dipdür: L_5
L_{257} diptür || 24 m. bile: L_6 m. birle | şiʿrler: $Ü_9$ şiʿr | tileseler i.: $Ü_{10}$ tilerler i. || 25 t.
artuḳ: L_7 t. artuḳraḳ | ol ... atasıġa a.: $Ü_{11}$ ol oġlan ol sözni atasıġa a. | bu:
Ü'de yok || 26 dipdür: L_9 diptür || 27-1 روزی ... اندیشانست : Ü'de yok ||
R_{109a} P_{84a} 2 mıṣrāʿ آب آید... Ü'de yok | didi ki: R, P_5 $Ü_1$ didim, L'de yok || 3

[3]Ve dipdür ki biziñg mektebde bir yaḫşı çıraylıġ yigit bar irdi, Ebū Aḥmed atlıġ. İltimās ḳıldılar ki anıñg üçün bir beyt aytḳıl! [4] Munı ayttım ki: |

بيت

L_{258} لأبى احمد وجه قمر الليل غلامه   وله لحظ غزال رشق القلب سهامه

Ve dipdür ki miniñg altı miñg beytdin [5] artuḳ ʿarabī şiʿrim bar, rāst vezni bile, il iligide ve eczām kinide.Ve dipdür ki ʿArab şuʿarāsınıñg müteḳaddim ve müteʾeḫḫirin- [6] din yüz miñg beyt ḫāṭırımda bar. Ve dipdür ki tañg irte ḳarı ḳaşıġa barıp ḳırāʾat örgenür irdim ve ḳaytḳanda [7] dersġa meşġūl bolur irdim ve altı varaḳ bitir irdim ve ezber ḳılur irdim. Dersdin fāriġ bolsam irdi, edīb [8] ḫıdmetiġa barur irdim. Rūzgārımnı üleşip irdim, andaḳ ki rūzgārımdın hīç nime artmas irdi, belki henüz nime der-bāyest [9] irdi. Köprek kün namāz-i ḫuften ötkünçe nehhār irdim. Ve dipdür ki kiçe çerāġ yaruġıda ḥadīş bitir irdim ki nān yimek ferāġatım [10] yoḳ irdi. Anam nānnı tike ḳılıp aġzımġa salur irdi, nime bitirniñg arasıda. Ve dipdür ki Ḥaḳ subḥānehu ve taʿālā mañga ḥāfıẓa [11] birip irdi, her ni ḳalemim taḫtıġa kirse, yādımdın çıḳmas irdi. Ve dipdür ki min üç yüz miñg ḥadīş yād bilür-min, yüz tümen [12] isnād bile. Ve dipdür ki olça min Muṣṭafā ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem ḥadīşi ṭalebide tartıp-min, kişi tartmaydur. Bir men-
$Ü_{155b}$ zil Nīşābūr'dın | [13] Dizbād'ġaça ki yaġın yaġadur irdi, ikki bükenip ḥadiş cüzvin kögsümde tutup barıp-min ki cüzv öl bolmaġay. Ve dip- [14] dür ki
L_{259} üç yüz kişidin ḥadīş bitip-min ki barı sünnī ikendür- | ler ve ṣāḥib-i ḥadīş, yoḳ ki mübtediʿ ve ṣāḥib-reʾy.Ve bu kişige [15] müyesser bolmaydur. Ve dipdür ki bes ʿālī üstādlardın işitmey-min ki ol kişi ṣāḥib-reʾy ikendür, yā Kelām ehli. Ve dip- [16] dür ki min tezkīr ve tefsīr ʿilmide Ḫᵛāce Yaḥyā-i ʿAmmār şāgirdi-min. Ve min tört yaşımda irdim ki Ḫᵛāce Yaḥya-i ʿAmmār Ḳuhendezlıġlarġa [17] ayttı kim ʿAbdu'llāh'nı ʿazīz tutuñg ki andın imāmlıġ kilür.

§ 404 Ḫᵛāce Yaḥyā b. ʿAmmār eş-Şeybānī raḥimehu'llāhu taʿālā

Ol Şeyḫ Ebū ʿAbdi'llāh-i Ḫafīf'ni [18] körüp irdi, Şirāz'da.

$Ü_{154b}L_{258}$ dipdür L_{14} diptür || 4 لأبى .. سهامه : Ḟ'de yok | dipdür : L_1 diptür || 5
F_{102a} vezni: $Ü_3$ vezn || 6 dipdür: L_3 diptür || 7 dersġa: $F_{15}L_4$ dersḳa | bitir i.: $Ü_8$ L_5 biter i. || 9 dipdür: L_8 diptür | bitir i.: $Ü_{12}$ biter i., L_8 بيترار (?) i. | yimek: $Ü_{12}$ L_9 yimekke | ferāġatım: L_9 furṣatım || 10 bitirniñg: $Ü_{13}$ biterniñg, L_{10} بيترار نينك | dipdür: L_{10} diptür || 11 b. irdi: $Ü_{14}$ L_{10} b. irdi ki | kirse: $Ü_{15}$ k. irdi, L_{11} kirip
$Ü_{155a}$ | dipdür: L_{11} diptür || 13 yaġadur i.: F_{21} $Ü_1$ L_{14} yaġar i. | kögsümde:
L_{259} L_{14} kögsümge || 14 ve dipdür: Ü'de yok | üstādlardın: F_{24} $Ü_4$ L_2 üstādlar ki | ṣāḥib-reʾy i.: F_{24} mübtediʿi. || 17 a. kim: L_4 a. ki | imāmlıġ: F_{25} $Ü_7$ imām-

Ve Şeyḫu'l-islām dipdür ki ʿilm rüsūmın Herāt'ḳa Ḫ^vāce Yaḥyā kiltürdi
ve meclis dimek ve dīnni [19] sünnet bile muvāfıḳ ḳılmaḳ tāze boldı. Anıñg
sebebidin Ḳāḍī Ebū ʿAmr-i Bisṭāmī Herī'ge kildi ve Ḫ^vāce Yaḥyā'nıñg mec-
lisiġa bardı.[20] Çün meclis tükendi, Ḫ^vāce minberdin tüşdi ve Ḳāḍī ḳaşıġa
bardı. Ḳāḍī ḳopup taʿẓīm ḳıldı ve didi şarḳdın ġarbḳa[21] baḥr u berni
F102b kizdim, dīnni tāze vü ter Herāt'da taptım. Nīşābūr'da daġı | büzürglerge
aytḳan ikendür ki : طفت الدنيا شرقًا [22] وغربًا فوجدت الدين غضيًّا بهراة Ve Ḳāḍī
Ebū ʿAmr büzürg irdi, cihānnıñg imām ve yegānesi. Ve Şeyḫu'l-islām dip-
P84a dür ki [23] bir ḳatla Ḫ^vāce Yaḥyā bīmār | boldı. Ṣıḥḥat tapḳandın soñgra
Ü156a meclis ḳıldı | kürsīsi üstide. İkki ḳul ikki yanıdın ḳoldap [24] anı minberġa
çıḳardılar. Didi Yaḥyā-i ʿAmmār öziniñg barça ʿizzin bu yıġaçdın tapıpdur,
L260 yaʿnī minber ve kürsī. Ve līkin imdi [25] ḳıla alman. Yana didi ki | işittim
ki dimişler ki Yaḥyā-i ʿAmmār'nıñg ayaġın tarttılar. Muṣṭafā ṣalla'llāhu
ʿaleyhi ve sellemniñg ayaġın tarttılar, [26] Ebū Bekr raḍiya'llāhu ʿanhu anıñg
ornıġa olturdı. ʿAlā hāẕā ʿAlī kerrema'llāhu vechehuġaça miniñg ayaġımnı
tartsalar, ʿAbdu'llāh miniñg[27] ornumġa olturġay ve mülḥidler ve mübtediʿler
dimāġıġa urġay. Şeyḫu'l-islām dipdür ki ol kün kürsī tübide olturup
R109b [1]irdim. Ḫ^vāce manġa işāret ḳıldı ve didi, ʿAbdu'llāh ol kūdekdür. Ve soñgra
Şeyḫ ʿAmū manġa didi ki ol ʿAbdu'llāh sin irdiñg [2] ve el-ḥaḳ andaḳ irdi
ki ol didi. Ḫ^vāce Yaḥyā-i ʿAmmār tört yüz ikkide dünyādın ötüptür.

§ 405 Şeyḫ ʿAbdu'llāh eṭ- Ṭāḳī ḳaddesa'llāhu [3] taʿālā sırrehu

Atı Muḥammed b. Fażl'dur. Mūsā b. ʿİmrān-i Cīreftī mürīdidür. ʿĀlim irmiş ʿulūm-i ẓāhir ve ʿulūm-i bāṭın bile. [4] Şeyḫu'l-islām dipdür ki ol miniñg pīrim ve üstādımdur. Ve hergiz hīç ḥażret körmey-min andın heybetlıġraḳ. Ve min anı nā-bīnā [5] körüp-min. Ve meşāyıḫ anı taʿẓīm tutarlar irdi. Ve ol kerāmāt u velāyāt igesi irdi. Ve manġa dip irdi: ʿAbdu'llāh Ebā Manṣūr, [6] ol ni nūrdur ki Tiñgri siniñg köñglüñgde ḳoyuptur? Ḳırḳ yıl ötmek kirek irdi ki min bilgey-min ki ol ni nūrdur.

lıḳ || 18 dipdür: L_6 diptür | Herāt'ḳa: L'de yok || 20 didi: L_9 d. ki | ġarbḳa: L_{10} ġarbḳaça || 21 baḥr u berni: L_{10} ber ü baḥrnı | büzürglerge: L_{14} büzürglerġa ||
F102b 22 b. irdi: F_1 b. idi : dipdür: L_{12} diptür || 23 bir ḳatla: L'de yok | kürsīsi: L_{13} kürsī | yanıdın: L_{14} yanında || 24 tapıpdur: L_{15} tapıptur | līkin: F'de yok || 25 d. ki: F_4 d. kim: ayaġın: L'de yok || 27 d. urġay: L_4 d. olturġay ||

R109b Ü155b 1 ol: $Ü_9$ ol kün || 2 ötüptür: $Ü_{10}$ ötüp turur || 3 mürīdidür: $Ü_{11}$ şāgirdidür | ʿulūm-i bāṭın b.: L_8 bāṭın b. || 4 pīrim ve üstādımdur: F_{10} pīrimdür ve üstādım | andın h.: L_{10} andaḳ h. || 5 d. irdi: $Ü_{15}$ d. irdi ki || 6 Tiñgri: L_{12} Tiñgri taʿālā |

§ 406 Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan [7] el-Bişrī es-Sencerī ḳuddise sırruhu |

Ü$_{156b}$ Şeyḫu'l-islām dipdür ki ol miniñ pīrlerimdindür. Bu meşāyıḫdın ki min körüp-min[8] üç kişi uluḳ idi: Ḫarḳānī ve Ṭāḳī. Ve ikkele-
L$_{261}$ si cāsūsu'l-ḳulūb irdiler. Ve biri Ebu'l-Ḥasan-i Bişrī. | Ve ol ṣıḳa irdi [9] rivāyātda. Ṣūfī irdi, meşāyıḫdın köp körüp irdi, andaḳ ki körmek kirek. Ḫarem meşāyıḫın körüp irdi. Andaḳ [10] ki Sīrevānī ve Serkī ve Ebu'l-Ḥasan-i Cahżam ve Ebū Bekr-i Ṭarsūsī ve Ebū ᶜAmr-i Nüceyd ve yana meşāyıḫnı hem. Ve ol Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf'niñ [11] mürīdidür ve Ḥuṣrī ve Nūrī ve Ebū Zurᶜa-i Ṭaberī'ni hem körüp irdi.

§ 407 Kākā Ebu'l-Ḳaşr el-Bustī ḳuddise sırrehu

Şeyḫu'l-islām dipdür [12] ki ol büzürg kişi irdi ve miniñ eyyāmımda irdi. Ve min kiçik irkende atam ādīne küni mini pīrler ve meşāyıḫ ḳaşıġa iltür [13] irdi ki ilig başımġa sürterler irdi. Ve Ebu'l-Ḳaşr ḳaşıġa iltmes irdi, neyüçün ki ol melāmet ehli irdi ve atam [14] ḳurrā. Ammā Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan-i Tīşe-sāv ve anıñ inisi Şeyḫ Muḥammed, Kākā Ebu'l-Ḳaşr'nıñ mürīdleri irdiler. Ve rūşen pīrler irdiler ve ᶜaẓīm naᶜra- [15] ları bar irdi. Ve anıñ barça mürīdleride ᶜaẓīm ḳıçḳırmaġlar bar irdi.

§ 408 Kākā Aḥmed-i Sünbül ve inisi Muḥammed Ḫᵛāce raḥimehu'llāhu

Şeyḫu'l-islām [16] dipdür ki Kākā Aḥmed-i Sünbül ḳardaşıdın büzürgrek irdi, Muḥammed Ḫᵛāce'din. Ve bu ikki pīr hem Şeyḫu'l-islām zamānıda irmişler [17] ve anıñ ḥālātıġa pesraḳ müteʾemmil.

§ 409 Ebū Manṣūr Muḥammed el-Enṣārī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Ü$_{157a}$ Şeyḫu'l-islām'nıñ atasıdur ve Şeyḫ Şerīf | Ḥamza-i [18] ᶜUḳaylī'niñ müridi. Ve Ebu'l-Muẓaffer-i Tirmidī ḫıdmetin ḳılıp irdi. Şeyḫu'l-islām dipdür ki Şeyḫ Aḥmed-i Kūfānī mañga didi, munça seferler [19] ḳıldıñ
L$_{262}$ ve her ṭaraf kizdiñ | öz atañ dik körmediñ. Ve dipdür ki min yitmiş yıldın artuḳ ᶜilm örgendim ve bitidim[20] ve renc tarttım iᶜtiḳādda. Ol barçanı

Ü$_{156a}$ kirek: L'de y ok || 7 min körüp-min : L_{14} körüptür-min || 8 uluḳ idi: F_{13} $Ü_2$ uluġ irdi, $L_{14\text{-}15}$ uluġ irdiler || 9 rivāyātda: $Ü_3$ āyātda | meşāyıḫın: $Ü_4$ meşāyıḫların
L$_{261}$ || 12 min: L_6 mini | meşāyıḫ: L_6 meşāyıḫlar || 13 sürterler: 18 sürter | iltmes i.: L_7 iltmesler i. | neyüçün: L_7 niçün | 13-14 ve atam ḳurrā: Ü'de yok ||14 mürīd-
Ü$_{156b}$ leri irdiler: F_{20} m. irdi || 16 dipdür: L_{11} diptür || 18 ... Tirmidī: $Ü_2$ ... Tirmi-
L$_{262}$ zī'niñ || 19 dipdür: L_1 diptür || 20 dipdür : L_2 diptür || 21 digey-sin: $Ü_6$

atamdın örgenip irdim. Ve dipdür ki atamnıñg minde bir sırrı bar irdi, ᶜazīm. Mañga [21] dip irdi ki ᶜAbdu'llāh, niçe digey-sin Fużayl-i ᶜİyāż ve İbrāhim-i Edhem sindin fāżil kilür ve İbrāhīm-i Edhem. Atam mini bir
P 84b vāḳiᶜada [22] körüp | irdi ve mañga aytmas idi. Ve dir irdi ki her kün taᶜbīr ḳılur-min rāst kilür. Ve Şeyḫ Ebū Manṣūr tört yüz ottuz- [23] da Belḫ'de dünyādın ötti ve Şerīf Ḥamza-i ᶜUḳaylī ki anıñg pīri irdi, ḳaşıda defn ḳıldılar.

§ 410 Ebū Manṣūr-i Sūḫte raḥimehu'llāhu taᶜālā

F 103a [24] Şeyḫu'l-islām dipdür ki | Ebū Manṣūr-i Sūḫte pīri irdi Ḳuhendez'de. Vaḳtī özin köydürmekke birdi, anıñg üçün [25] köymedi ve añga Sūḫte at ḳoydılar. Ṣādıḳ kişi irdi ve ṣalābetlıḳ.

§ 411 Şeyḫ Aḥmed-i Çiştī ve inisi Ḫᵛāce Aḥmed-i İsmāᶜīl ḳuddise sırruhumā

[26] Şeyḫ Aḥmed-i Çiştī Ebū Aḥmed-i Abdāl'dın başḳadur, neyüçün ki ol müteḳaddimdür. Ve Şeyḫu'l-islām anı körmeydür. Ve Ḫᵛāce Aḥmed-i Mevdūd- [27] dın hem başḳadur, neyüçün bu müteʾeḫḫirdür ve Şeyḫu'l-islām' nı körmeydür. Şeyḫu'l-islām dipdür ki min hīç kişi körmey-
Ü 157b min || Aḥmed-i Çiştī'din | tamāmraḳ ve ḳuvvet- [7] lıġraḳ, melāmet ṭarīḳıda. Ve Çişt meşāyıḫı barça mundaḳ ikendürler, ḫalḳdın bī-bāk ve bāṭında cihān sādātı. Üç ḳatla bādiye [8] başıġa barıpdur ve yana ḳaytıpdur ki
L 263 özidin ol ᶜazīmetde tamām iḫlāṣ tapmaydur. Alarnıñg | barça ḥālı iḫlāṣ ve riyā terki bile irdi. [9] Hīç nevᶜ şerᶜde süstluḳ revā körmes irdiler, tehāvünġa ni yitkey? Ve ol Şeyḫ Aḥmed-i Neccār'nı körüp irdi. Şeyḫu'l-islām [10] dipdür ki Aḥmed-i Çiştī büzürg irdi, mini taᶜẓīm tutar irdi ve ḥurmet ki hīç kimni tutmas irdi. Ol kişi ki aḳ saḳalın miniñg [11] ayaġımġa sürtti, ol irdi. Ve Şeyḫu'l-islām dipdür ki hīç kişi körmey-min dīdār ve ferāsetde Aḥmed-i Çiştī'niñg ḳardaşı dik. Ol [12] miniñg ḫıdmetim ḳılur irdi. Ve anıñg zikride nisbet Şeyḫu'l-islām'ġa irādetide köp tārīḫ ve maᶜārif soruptur. Ve Kevāşān'lıġ [13] Bişr bābıda kim kebūter-ḫāne anıñg işāreti bile yıḳılıpdur ve Aḥmed-i Mercānī diḳ ve Aḥmed-i Kāhidistānī dik ki tud yıġaçı şāḫı üstide [14] raḳş ḳılur irdi ve ol zamān meşāyıḫ ve evliyāsı bile ṣoḥbet-

digey | vāḳiᶜada k.: $F_{27}L_4$ vāḳiᶜa k. || 22 d. irdi ki: $Ü_8$ d. irdi || 23 d. ötti: $Ü_9$ d. ötüptür || 24 dipdür: L_7 diptür || 25 añga: $Ü_{12}$ anıñg | Ḫ. Aḥmed-i İsmāᶜīl: $Ü_{14}$ Ḫ.
P 84b İsmāᶜīl || 26 neyüçün: $Ü_{14}$ niçün || 27 neyüçün: $Ü_{16}$ niçün ki | P $_{125}$. sahifenin 6. satırındaki "Aḥmed-i Çiştī" isminden itibaren P $_{127}$. sahife 10. satırdaki "Herī" kelimesine kadar olan kısım R (110a-110b) nüshasında bulunmamaktadır. Bu sebeple bu kısımda verilen satır numaraları P nüshasına aittir.

P 85a Ü 157a L 263 7 bādiye başıġa: Ü'de yok || 8 barıpdur: L_{14} barıptur || 12 Şeyḫu'l-islām'ġa: L_6 Şeyḫu'l-islām || 13 dik: Ü'de yok || 14 meşāyıḫ ve e.: $Ü_{13}$ meşāyıḫı ve e., L_9 me-

ler tutulġan ve muvāfaḳatlar ḳılılġannı ni nevᶜ şerḥler ki [15] ḳılıpdur, *Nefeḥātü'l-üns* 'de bitigligdür.

§ 412 Şeyḫ Aḥmed-i Ḥācī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Şeyḫu'l-islām dipdür ki ol miniñ pīr- [16] lerimdindür. Şeyḫ Ḥuṣrī'ni körüp irdi ve Ebu'l-Ḥasan-i Ṭarzī'ni dagı. Ve alardın ḥikāyet
Ü$_{158a}$ dir irdi. Andın sordum ki Ḥuṣrī'din [17] hīç nime yād bilür-sin? | Didi belī. Meşāyıḫdın biri bile Ḥuṣrī ḳaşıġa kirdük, yigülük nime yoḳ irdi. Şeyḫ Ḥuṣrī dir irdi[18] ki: نحن دوابك ياسيدى اعلف دوابك يا سيدى ve avuç bir birige urar irdi. Şeyḫu'l-islām didi aña baḳma ki ᶜalefke [19] muḥtāc iken-
L$_{264}$ dür. Anı kör ki andın özgege ḥāceti yoḳ | ikendür.

§ 413 Şeyḫ Ebū Seleme-i Bāverdī ḳuddise sırruhu

Şeyḫu'l-islām dipdür ki [20] Bū Selem-i Bāverdī ḫaṭīb-i ṣūfī-i seyyāḥ miniñ pīrlerimdindür. Müsin pīr irdi ve meşāyıḫdın köpini körüp irdi ve Ebū ᶜAbdi'llāh-i Rūdbārī [21] dik ve ᶜAbbās-i Şāᶜir ve Ebū ᶜAmr-i Nüceyd ve Ebū Yaᶜḳūb-i Nehrecūrī ḳaddesa'llāhu ervāḥehum.

§ 414 Ebū ᶜAlī-i Keyyāl raḥimehu'llāhu taᶜālā

Şeyḫu'l-islām [22] dipdür ki min Ebū ᶜAlī-i Keyyāl'nı körüp-min, ammā kiçik irdim, anı tanımaydur-min. Büzürg irmiş ve Sīstān'nıñ şeyḫidür. Ve melāmet [23] ṭarīḳıda irmiş. Anı kerāmāt bile sitāyiş ḳılsa bolmaġay ki ol kerāmātdın uluġraḳ irdi. Ol ve Şeyḫ Aḥmed-i Naṣr ve Ebū Saᶜīd-i Mālīnī [24] üçelesi ṣūfīler serāyıda bolup irdiler ve min ḥāżır.

§ 415 Ebū ᶜAlī-i Zerger raḥimehu'llāhu taᶜālā

Şeyḫu'l-islām dipdür ki Ebū ᶜAlī-i [25] Zerger dagı miniñ pīrlerimdindür ve uluġ ṣūfī irdi. Ebū ᶜAbbās-i Ḳaṣṣāb-i Āmulī'niñ mürīdi. Ve andın ḥikāyet aytur irdi.|

P$_{85a}$ § 416 [1] Ebū ᶜAlī-i Büteger raḥimehu'llāhu taᶜālā

Şeyḫu'l-islām dipdür ki ol dagı miniñ pīrlerimdindür. Cevād kişi irdi. Ve Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan-i [2] Mıṣrī'ni körüp irdi, andın ḥikāyet ḳılur irdi.

şāyıḫıda ve e. | ḳılılġannı: Ü$_{14}$ L$_{9}$ ḳılġan | tutulġan: L$_{9}$ tutulḳan || 15 ḳılıpdur: L$_{9-10}$ ḳılıptur | dipdür: L$_{10}$ diptür || 16 alardın: Ü$_{16}$ a. dagı || 17 Şeyḫ Ḥuṣrī:
F$_{103a}$ F$_{15}$ L$_{13}$ Ḥuṣrī | ki: P'de yok || 19 m. ikendür: P m. iken bolġay, L$_{15}$ m. iken | Şeyḫ
Ü$_{157b}$ L$_{264}$ ... ki: Ü'de yok | dipdür: L$_{1}$ diptür || 20 köpini: P köpni || 22 dipdür: L$_{4}$ diptür | körüp-min: P k. irdim || 23 kerāmāt b.: F$_{21}$ L$_{6}$ kerāmet b. | s. ḳılsa: L$_{6}$ s. ḳıldı | kerāmātdın: F$_{21}$ L$_{7}$ kerāmetdin || 25 uluġ ṣ.: P, L$_{9}$ uluḳ ṣ.: | Āmulī: L'de yok | mürīdi: Ü$_{13}$ m. irdi ||

P$_{85a}$ 1 dagı: L'de yok || 2 dipdür: L$_{12}$ diptür || 3 seferler: Ü$_{16}$ sefer ḳılıpdur: L$_{13}$

§ 417 Şeyḫ Ebū Naṣr-i Ḳabbānī ḳuddise sırruhu

Ü158b Şeyḫu'l-islām dipdür ki ol yaḫşı [3] seferler ḳılıpdur | ve köp meşāyıḫnı körüptür. Şeyḫ Ebū ᶜAmr-i Ekkāf'nı körüptür ve anĝa ḫıdmet ḳılıpdur Urūn'da ve Şeyḫ [4] Ebū ᶜAmr-i Nüceyd'ni ve Şeyḫ Ebū Naṣr ve ᶜAbdu'llāh-i Mānek'ni körüp irdi, Fāris Erġānı'da. Şiblī şāgirdi alardın manĝa ḥikāyet ḳıldı.

L265 § 418 [5] Şeyḫ | İsmāᶜīl-i Naṣrābādī ḳuddise sırruhu

Şeyḫu'l-islām dipdür ki ol Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım-i Naṣrābādī'ninĝ uluġ oġlıdur. Andın [6] ḥadīs̱im bar ve atasıdın hem.

§ 419 Şeyḫ Ebū Manṣūr-i Gāzer ḳuddise sırruhu

Şeyḫu'l-islām didi ki ol şükūhluḳ dervīş irdi [7] ve meşā-

F103b yıḫdın köpini körüp irdi. Ve Şeyḫ ᶜAmū- | dın uluġraḳ irdi ve Şeyḫ Aḥmed-i Neccār-i Esterābādī' ni körüp irdi [8] ve Şeyḫ Ebū Naṣr-i Sarrāc'nı daġı körüp irdi.

§ 420 Şeyḫ İsmāᶜīl-i Debbās-i Cīreftī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Şeyḫu'l-islām dipdür ki ol [9] mininĝ pīrlerimdindür. Ve rūşen pīrī irdi. Muḥaddis̱ Şeyḫ Mü'min-i Şīrāzī'ni körüp irdi ve andın sözleri bar irdi ve [10] aytur irdi.

§ 421 Şeyḫ Ebū Saᶜīd-i Muᶜallim raḥimehu'llāhu taᶜālā

Şeyḫu'l-islām didi ki Ebū Saᶜīd-i Muᶜallim hem rūşen pīrī irdi, yaḫşı könĝül- [11] lük ve ṣādıḳ. Aḳ muraḳḳaᶜ kiyer irdi. Ve Şeyḫ İbrāhīm-i Keyyāl'nı körüp irdi.

§ 422 Şeyḫ Muḥammed Ebū Ḥafṣ-i Küretī (كورتى) raḥimehu'llāhu taᶜālā

Şeyḫu' [12] l-islām dipdür ki Şeyḫ Muḥammed Ebū Ḥafṣ büzürg irdi ve ᶜaẓīm vaḳt igesi ve mininĝ pīrlerimdindür. Bir ḳatla ol bīmār boldı. [13] Ḳavm anınĝ ḳaşıġa bardılar. Sözī öter irdi. Birev anınĝ ḳaşıda daᶜvā

Ü159a ḳıldı. Ve ol ṭāḳat kiltürmedi ve ġayret anĝa [14] zūr kiltürdi. Sigrip | ḳoptı

Ü158a ḳılıptur | köprüptür: P körüpdür || 5 Ş. İsmāᶜīl-i Naṣrābādī: $Ü_{3-4}$ Ş. Ebū Manṣūr
L265 İ. | dipdür: L_1 diptür | ... Naṣrābādī'ninĝ ... oġlıdur: $Ü_{4-5}$ Naṣrābādī'din uluġdur || 6 ḥ. bar: F_{28} ḥ. bardur | didi ki.: L_3 diptür k. | şükūhluḳ: L_3 şükūhlıġ || 8 dipdür: L_6 diptür || 9 pīrī: $Ü_{10}$ L_6 pīr | körüp irdi: L_6 körüp || 10 y. könĝül-
F103b lük ve ṣādıḳ: F_4 y. könĝüllük, $Ü_{12}$ L_8 y. könĝülluḳ ve ṣ. || 11 aḳ muraḳḳaᶜ k.: F_4 aḳsaḳḳāl ve muraḳḳaᶜ k. || 12 dipdür: L_9 diptür | b. irdi: P b. idi | ol: L'de yok || 13

ve didi Ḥaḳ Ḥaḳ. Çün sāʿatī ötti, özige kildi ve didi: استغفر الله
استغفر الله استغفر الله żaʿīf [15] bolup-min ve ʿöẕr ḳoldı.

§ 423 Şeyḫ ʿAmū raḥimehu'llāhu taʿālā

Künyeti Ebū İsmāʿīl ve atı Aḥmed b. Muḥammed-i Ḥamzetü'ş- Ṣūfī. Şeyḫu'l-islām [16] dipdür ki Şeyḫʿ Amū Ḫorāsān ḫādimi irdi.
L$_{266}$ Minińg pīr-i ferşādımdur, | yaʿnī ṣūfiyye ādāb u rüsūmın andın örgenip-min.[17] Çün seferde bolsa irdi, nāmeler mańga yiberür irdi. Cihān meşāyıḫın körüp irdi. Ve Şeyḫ Ebu'l-ʿAbbās-i Nihāvendī ańga ʿAmū at ḳoyuptur, [18] andaḳ ki ötti. Ve Şeyḫ Ebū Bekr-i Ferrā'nı Nīşābūr'da körüpdür. Ve evvelġı seferde İslām ḥaccı Şeyḫ Aḥmed-i Naṣr-i Ṭālḳānī bile ḳılıpdur. [19] Ve Şeyḫ Ebū Bekr-i Fālīzbān'nı körüptür Buḫārā'da. Ve Şeyḫ Ebū Bekr-i Müfīd'ni körüptür. Ve alar ikkelesi Cüneyd ḳuddise sırruhunı körüptürler.[20] Ve Şeyḫ Sīrevānī bile ṣoḥbet tutuptur. Ve ol zamānda Ḥarem'nińg barça meşāyıḫı bile andaḳ ki Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan-i Cahżam-i Hemedānī ve Şeyḫ Ebu'l-Ḫayr-i [21] Ḥabeşī ve Muḥammed-i Sāḫerī ve Cuvāl-ger ve Şeyḫ Ebū Ḥusāme ve Şeyḫ Ebu'l- Ḥasan-i Serkī ve Şeyḫ Ebu'l-ʿAbbās-i Nesāʾī ve Şeyḫ Ebu'l-ʿAbbās-i Ḳaṣṣāb ve Şeyḫ [22] Ebu'l-Ferec-i Ṭarsūsī ḳaddesa'llāhu ervāḥehumnı körüp irdi ve anı nevāzişler ḳılıp irdiler. Ve ol alarġa şāyeste ḫıdmetler [23] ḳılıp irdi. Tört yüz ḳırḳ birde Receb ayı dünyādın ötti ve yaşı toḳsan ikkige yitip irdi.

§ 424 Şeyḫ Aḥmed-i Kūfānī raḥimehu' [24] llāhu taʿālā

Şeyḫu'l-islām dipdür ki Aḥmed-i Kūfānī Şeyḫ ʿAmū-
Ü$_{159b}$ nıńg ḫādimi irdi. Ve köp meşāyıḫnı | körüp irdi ve yaḫşı seferler [25] ḳılıp irdi. Ol mańga didi ki biz sindin bildük ki kimlerni körgen irmiş-biz, yaʿnī sin
P$_{85b}$ alarnı tanıġan irmiş-sin [1] ḥaḳīḳat bile.

§ 425 Ebūl-Ḥasan-i Neccār raḥimehu'llāhu taʿālā

Şeyḫu'l-islām dipdür ki ol Ḳuhendez'de bir durūd-ger irdi. Şükūhluġ kişi irdi [2] ve büzürg. Ve il anı tanımas irdiler. Bir vaḳt anı

ġayret: Ü$_{17}$ ġayr || 14 ötti: P'de yok || 16 dipdür: L$_{15}$ diptür | ʿAmū: P'de yok |
L$_{266}$ rüsūmın : L$_{1}$ rüsūm || 17 a. ḳoyuptur: Ü$_{7}$ a. ḳoydı || 18 körüpdür: Ü$_{8}$ körüp irdi,
Ü$_{158b}$ F$_{11}$ körüp, L$_{3}$ körüptür | evvelġı s. : Ü$_{8}$ evvel s. | ḥaccı: Ü$_{8}$ ḥaccını | Ş. Aḥmed-i Naṣr-i Ṭālḳānī: Ü$_{8}$ Ş. Aḥmed-i Ṭālḳānī || 19 Fālizbān'nı... Bekr: L'de yok | ikkelesi: L$_{4}$ ikkilesi || 21Şeyḫ Ebu'l-ʿAbbās-i Nesāʾī: Ü'de yok || 22 nevāzişler: F$_{15}$ nevāziş || 24 ḫādimi irdi: Ü$_{17}$ ḫādimidür || 25 m. didi: L$_{12}$ m. diptür | s. bildük:
Ü$_{159a}$ Ü$_{2}$ s. kördük | körgen i.: Ü$_{2}$ bilgen i. ||
P$_{86a}$ 1 ḥaḳīḳat bile: Ü'de yok | dipdür: L$_{13}$ diptür | şükūhluġ: F$_{19}$ Ü$_{4}$ şükūhluḳ | kişi irdi: L'de yok || 2 b. vaḳt: L$_{14-15}$ b. vaḳtda || 3 Hilāl'dın: F$_{21}$ Bilāl'dın | Ḥuş-

Mekke'de körüptürler, illig rekve-dār bile anıñg mürīdleridin. Ol mañga
L_{267} ḥikāyet [3] ḳıldı | Hilāl'dın ki Ḥuṣrī'niñg ḫādimi irdi ki Ḥuṣrī didi ki :
لا يطلع الشمس الا باذنى. Bu yirde Ḥażret-i Maḫdūmī, Ḥażret-i [4] Şeyḫu'l-is-
lām ḥālāt ve ḥaḳāyıḳ ve maʿārifidin köp edā ḳılıpdurlar *Nefeḥātü'l-
üns*'de. Tilegen kişi ol kitābnı körsün!

§ **426** Şeyḫ [5] Ebu'l-Leyṡ-i Fūşencī ḳuddise sırruhu

Şeyḫu'l-islām dipdür ki Ebu'l-Leyṡ-i Fūşencī büzürg
ve ʿārif irmiş. Ayaġ yalañg yörür irmiş. [6] Fūşenc'din Herī'ge kilipdür ve
ḳalıpdur. Sebeb bu irmiş ki beyābāndın öterde bir żaʿīfe bir ḳabr başıda
ferzendin tüşüp [7] mundaḳ dip yıġlar irmiş ki ay anasınıñg cānı, vāy anası-
nıñg yalġuzı. Añga ḥālī vāḳiʿ boluptur ve Herī'de ḳalıpdur. [8] Şeyḫu'l-
islām dipdür ki Ebū Vāyil Şaḳīḳ b. Seleme el-Kūfī tābiʿīnniñg ekābiridin,
nevḥa ünin işitse, yıġlar irdi. Bu ṭāyife-[9] din biri dipdür ki: التلذذ بالبكاء ثمن
$Ü_{160a}$ البكاء. Şeyḫu'l-islām dipdür ki sindin yıraḳ tüşken ḥasret yıġısıdın |
R_{111a} leẕẕet tapar, sini tapḳan ni tapḳay? Ebu'l-Leyṡ'niñg ḳabrı Herī- || [1]niñg
ḫıyābānıdadur ve mürīdleri ḳubūrı anıñg ḳabrı tigreside.

§ **427** Muḥammed b. ʿAbdi'llāh-i Gāzer-i Herevī
ḳuddise sırruhu

Bu ḳavmdındur. Herāt'da [2] büzürg irmiş, velāyet ü kerā-
F_{104a} met iyesi. Ḫᵛāce Ebū ʿAbdi'llāh-i Ẓehl'niñg añga irādeti | bar irmiş ve anıñg
üçün ʿaẓīm işler ḳılıpdur. [3] Bir ḳatla añga didi ki bu işlerni ḳıla-sin ve āḫır
bu şehrdin sin mini çıḳarġuñgdur. Ol didi min? Didi sin. Ol müteʿaccib [4]
boldı. Müddetī ötti, çün Muḥammed-i ʿAbdullāh-i Gāzer-i Herevī maʿā-
L_{268} rif ve neşāyıḫnı müʾeṡṡir aytur irdi ve dünyā | terkige delālet ḳılur irdi ve il
köñglige [5] eṡer ḳılıp dünyā işidin ilig tartarlar irdi. Ḫᵛāce Ebū ʿAbdi'l-
lāh anı şehrdin ʿöẕr ḳoldı ki siniñg sözüñg ilge ziyān [6] ḳılur, yaʿnī il iştin
ilig tartsa, pādşāh üçün nime az ḥāṣıl bolur. Ve Ḫᵛāce Ebū ʿAbdi'llāh tört
yıl Şiblī ḫıdmeti ḳılıp irdi ve köp [7] nime añga īṡār ḳılıp irdi. Ve Şiblī anı
Ḫorāsān cevādı dip irdi, ḥāfıẓ ve ṡıḳa irdi.

L_{267} rīniñg: L_1 Ḥuṣrī | Ḥuṣrī d.: $Ü_7$ Ḥuṣrī'din d. | Ḥażret-i Maḫdūmī: L_1 Ḥażret-i Maḫ-
dūm || 4 ḳılıpdurlar: $Ü_8$ L_2 ḳılıpturlar | *Nefeḥātüʾl-üns*'de ... körsün: $Ü_8$ tilegen
kişi *Nefeḥātüʾl-üns*'de tapar || 5 dipdür: L_3 diptür | ayaġ yalañg: $Ü_{9-10}$ yalañg ayaġ
|| 6 Fūşenc'din: P, $Ü_{10}$ L_4 Pūşeng'din | Herī'ge: L_4 Herī'ġa | kilipdür: L_4 kiliptür
| ḳalıpdur : L_5 ḳalıptur | ḳ. başıda: $Ü_{11}$ ḳ. başında || 7 vāy: $Ü_{12}$ ay | ḳalıpdur:
L_7 ḳ alıptur || 8 dipdür: L_7 diptür | ünin : F_{26} $Ü_{14}$ üni || 9 dipdür: L_9 diptür ||
$Ü_{159b}$ 10 sini: F_{27} $Ü_1$ sin ||
R_{111a} 1 mürīdleri: L_{10} mürīdleriniñg | Muḥammed ... Herevī: $Ü_2$ Ebū ʿAbdi'llāh-i

§ 428 Ḳurbenc (قربنج) raḥimehu'llāhu taᶜālā

Şeyḫu'l-islām [8] dipdür ki ol pīri irdi, dervīş ve velāyet ṣāḥibi. Ve ḳabrı biziñg Gāzergāh'dadur. Bir kün Ḫ^{v}āce Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ebū Zehl'ġa yitti. [9] Didi ki ay Ebū Zehl oğlı, ḳaçan bolġay ki sini yoḳḳarı olturḳaylar ve mini ḳoyı? Ḫ^{v}āce huşyār irdi, bildi ki büzürg kişidür. Didi ay Şeyḫ, bola almaġay ki sini yoḳḳarı olturtḳaylar ve mini ḳoyı. Şeyḫ didi Ebū Zehl oğlı, rencūr bolma, ni meze- [10] si bolġay ki mini yoḳḳarı olturtḳay-
$Ü_{160b}$ lar | ve sini ḳoyı? Bir hafta kim ötti, Ḫorāsān ḥākimi anı tutup ḳorġanıġa yiberdi ki bir [11] ṭāḳta kivürüp işikin ḳopardılar, tā anda dünyādın ötti.

§ 429 Ḫ^{v}āce Ḫayrçe raḥimehu'llāhu taᶜālā

Şeyḫu'l-islām dipdür ki Ḫayrçe bir ḳul [12] irdi. Ḳabrı Gāzergāh'dadur. Ḫ^{v}ācesi andın ḫavārıḳ-i ᶜādāt u kerāmāt müşāhede köp ḳılur irdi. Anı āzād ḳıldı. Gāzergāh'ġa kildi [13] ve bir öygine yasadı ve anda muḳīm boldı. Anıñg münācātıdur ki Ḫudāvendā her kimge dünyā metāᶜındın sīm ü zer kirek birgil ve her kimge [14] yir ve ḳul kirek birgil, Ḫayrçe'ġa | sin bes-sin. Şeyḫu'l-islām dipdür ki ol kirā ḥālı maḥall-i ġayretdür, ammā Ḥaḳ iḫtiyārı bendelerġa [15] bī-sebeb ü ᶜilletdür. Bilāl kim ḥabeşī ḳul irdi, tiledi ve Ebū Cehl ve ᶜAtebe ve Şeybe'ni ki Mekke sādātı irdiler, sordı ol ni ḳıldı ve bular ni ḳılıp [16] irdiler, hīç barça anıñg ᶜināyet
P_{86a} ve ḳısmetiġa vābestedür. | Ve kişige anda söz yitmes. Şeyḫu'l-islām dipdür ki her kim bīmār bolsa irdi, [17] yā bir derdġa uçrasa irdi, Ḫayrçe'din Fātiḥa tiler irdi. Ol oḳuġaç fi'l-ḥāl şifā tapar irdi. Bir ḳatla bir dānişmendniñg tişi [18] aġrıp irdi, añga bardı. Ol El-ḥamd oḳuġaç hem-ol dem ṣıḥḥat

Gāzer-i Herevī ‖ 2 veyālet ü kerāmet i.: L_{12} velāyāt u kerāmāt i. | ḳılıpdur: L_{13}
ḳılıptur ‖ 3 ḳıla-sin: L_{14} ḳıla | bu ... mini: $Ü_6$ sini mini bu şerḥdin | ol ... sin: Ü'-
L_{268} de yok ‖ 4 m. meşāyıḫnı: $Ü_7$ m. meşāyıḫ | aytur irdi: $Ü_7$ aytur ‖ 5 ilig: L'de yok
F_{104a} | ḳ. ki: $Ü_{10}$ ḳ. kim ‖ 6 il: L'de yok | iştin: F_4 işdin | tartsa: L_7 tartsalar | nime az
ḥ. : L_8 az nime ḥ. | ḫıdmeti: F_5 $Ü_{11}$ | ḫıdmetin ‖ 7-8 Şeyḫu'l-islām ... Ebū ᶜAbdi'-
$Ü_{160a}$ llāh: Ü'de yok ‖ dipdür: L_5 diptür | velāyet ṣāḥibi: L_5 ṣāḥib-i velāyet ‖ 9 ay ...
oğlı: Ü'de yok | yoḳḳarı: L_7 ḳoyı | m. ḳoyı: L_7 m. ḳoyıdın yoḳḳarı | Ḫ^{v}āce ... ḳo-
yı: F'de yok | b. almaġay: $Ü_{15}$ b. alġay | r. bolma: F_8 $Ü_{17}$ L_9 r. bolmasa
$Ü_{160b}$ ‖ 10 m. bolġay: F_8 m. bar | anı: Ü'de yok ‖ 11 Ḫ^{v}āce ... taᶜālā: Ü'de yok
| dipdür: L_{12} diptür ‖ 12 andın: L'de yok | müşāhade köp ḳ.: P_{21} F_{10} $Ü_4$
L_{13} köp müşāhede ḳ. | Gāzerġāh'ġa k.: F_{10-11} ol G. k. ‖ 13 anıñg m.: $Ü_6$ anı m. |
13-14 ve her ... birgil: Ü'de yok ‖ 14 dipdür: L_1 diptür | ġayretdür: F_{12} ġayret
L_{269} durur, L_1 ġayrettür | iḫtiyārı bendelerġa: $Ü_8$ iḫtiyār bendeleriġa ‖ 15 n. ḳıldı: F_{14}
... ḳılıp irdi ‖ 16 ᶜināyet: F_{14} ᶜināyeti | dipdür : L_4 diptür | h. kim: F_{15} h.
kim ki | b. irdi: $Ü_{12}$ bolsa ‖ 17 t. irdi: L_6 t. irdiler | dānişmendniñg t: $Ü_{13}$ dā-
nişmendni t., L_6 dānişmend t. ‖ 18 El-ḥamd: L_6 Fātiḥa | ṣıḥḥat t.: L_7 şifā t. | El-

taptı. Ol dānişmend didi ki Ḫayrçe El-ḥamd'nı rāst oḳumay-sin, [19] min sańga örgetey, tā tüz oḳuġay-sin. Ol didi ki sin köńglüńgni tüzet! Şeyḫu'l-islām didi min Ḫarḳānī'din El-ḥamdu'llāh işittim ki oḳudı [20] ki ümmī
Ü 161a irdi ve El-ḥamd diy-almas irdi, ammā | rūzgārnıńg seyyid ve ġavşı irdi.

§ 430 Ebū ʿAbdi'llāh Aḥmed b. ʿAbdi'r-raḥmān-i Naṣr-i Mālīnī ḳuddise sırruhu

Ol[21] Herāt meşāyıḫınıńg uluġlarıdındur, Şeyḫ ʿAmū aḳrānıdın. Anıńg bile İslām ḥaccı ḳılıpdur. Ve Ḥarem meşāyıḫın körüpdür ve ṣoḥbet tutuptur. [22] Ve ẓāhir ü bāṭın ʿulūmı bile āreste irmiş ve kerāmāt u velāyet iyesi. Anıńg aṣḥābıdın birige ol dipdür ki Mekke'ge bar, fulān kişige [23] mundaḳ ve mundaḳ di! Ol bir niçe ḳadem ki urupdur, özin Mekke'de körüptür ve ol kişige Şeyḫ'nińg peyġāmın yitkürüptür. Ve namāz- [24]
L 270 dın burun Şeyḫ ḳaşıġa kilipdür. Anda yitken maḥalda tilegendür ki | ḥac güzārlaġay. Ol kişi dipdür ki Şeyḫ'nińg sözi [25] ḫilāfın ḳılma ki yansańg, bara almaġay-sin ve üç ay yolda ḳalġay-sin. Ḳabrı Herāt'nıńg Mālīn'idedür. Şeyḫu'l-islām evāyil-i ḥālda [26] anıńg ziyāretiġa köp barur irmiş.

§ 431 Ebū Naṣr b. Ebī Caʿfer b. Ebī İsḥāḳ-i Herevī-i Ḫvānçebādī ḳuddise sırruhu

وقيل ابو نصر محمد ابن احمد ابن ابى جعفر . [27] Ẓāhir ü bāṭın ʿulūmıġa ʿālim ve rūzgār faḳīhi. Ve aṣlı Kirmān'lıġdur. Ve tevbesinińg sebebi bu
R 111b irmiş ki bir kün birev bir fetvā kiltürdi [1] ki ni buyurġaylar İslām eʾimmesi bu mesʾelede kim birev yigitlikte ġażab yüzidin bir niçe yıġaç bir işekke uruptur. Ol işek [2] yüz kiyin ḳılıpdur ki ay Ḫvāce, sińińg bu ẓul-
F 104b Ü 161b mıńg hem | maẓlūmġa ötkey, ammā tańgla bu ġażab sürmeknińg ʿuhdesidin niçük çıḳḳuńgdur? | [3] Yigirmi yıldur ki ol kişi yıġlaydur ve ḥālā közinińg suyı ḳanġa mübeddel boluptur, āyā anıńg ṭahāret ve namāzınıńg ḥükmi niçük bolġay? [4] Çün Ebū Naṣr bu fetvānı oḳudı, bu söz heybetidin bī-hūş

ḥamdnı: Ü15 El-ḥamd | rāst: L'de yok | oḳumay-sin: Ü15 oḳuġay -sin || 19 min: Ü ve L'de yok | tā: Ü'de yok | ol ... sin: Ü'de yok | köńglüńgni: Ü16 köńglüńg | tüzet: L8 tüz it || 20 diy-almas: Ü17 diye almas | Aḥmed: L'de yok || 21 H. meşāyıḫınıńg:
Ü 161a L10 H. meşāyıḫı | aḳrānıdın: Ü3 aḳrānı | ḳılıpdur: L11 ḳılıptur | meşāyıḫın k.: L11 meşāyıḫını k. | körüpdür: F20 Ü3 L11 körüptür || 22 b. ʿulūmı P7 b. ʿil-
P 86b mi | velāyet : L12 velāyāt | dipdür: L13 diptür | Mekke'ge: P7 مكا كا | 23 bir niçe: F22 L14 niçe | urupdur: F22 Ü6 L14 uruptur || 24 kilipdür: L15 kiliptür |
L 270 dipdür: L1 diptür | ş. sözi: Ü9 ş. sözini || 25 ḳılma: L1 ḳılmańg | bara almaġay-sin: R, P10 bar' almaġay-sin ||
R 111b F 104b Ü 161b 1 yigitlikte: Ü15 L6 yigitlikde || 2 ḳılıpdur: Ü16 ḳılıp dipdür, L7 ḳılıptur | ġ. sürmeknińg: F1 ġ. sürmekińgnińg || 3 yigirmi y.: Ü1 yigirme y. | y. ki: F1 y. kim | k. suyı: Ü1 k. yaşı || 4 çün: Ü'de yok | oḳudı... bī-hūş b.: Ü3 işitkeç bī-hūş b. |

boldı. Çün hūşıġa kildi, ol kişi ṣoḥbeti iḥrāmı bağladı. Çün anıñg [5] menzi-
liġa yitti, ol kişi ol yıġlamaḳ ve endūhdın ölüp irdi. Bir ḳarı kişi kördi
nūrānī ve ḳan közidin aḳıp yüzide bağlap [6] irdi, ammā ol kişi küler irdi.
Ebū Naṣr ol külgüdin taᶜaccüb ḳılıp ol kişi tekfīn ü techīzin ḳılıp yıġlap
barur irdi. Bir ḳarı [7] kişi añga yoluḳup didi ay yigit, nige yıġlay-sin? Meger
L_{271} *Kitābu'llāh*'dın āyetī sañga yitipdür ki | anıñg bile ᶜamel ḳılmaġay-sin. Bu
yıġlamaġıñg [8] iteki köygenler yıġlamaġıġa oḫşar, yoḳ ki köñgli köygenler
yıġlamaġıġa. Çün ol pīr bu sözni aytıp ötti, Ebū Naṣr'ġa derd üstige derd [9]
ve sūz üstige sūz arttı. Ve her nide kim irdi, barçadın çıḳtı ve sefer ve se-
yāḥet iḫtiyār ḳıldı. Ve dirler ki üç yüz pīr ṣoḥbetiġa yitip [10] barçaġa
ḫıdmet ḳıldı. Ve Ḫızr ᶜaleyhi's-selām ṣoḥbetiġa müşerref boldı. Ve Mekke
ve Medīne ḥaremide Beytü'l-muḳaddes'de riyāżāt tarttı ve ᶜibādet [11] ḳıldı ve
āḫır Herāt'ḳa mürācaᶜat ḳıldı. Ve ᶜömri yüz yigirmi törtke yitti ve biş yüzde
dünyādın ötti ve ḳabrı Ḫᵛānçebād'dadur, [12] yuzāru ve yuteberreku bihi.

§ 432 Sulṭān Mecdü'd-dīn-i Ṭālbe raḥimehu'llāhu
taᶜālā |

$Ü_{162a}$ Dipdürler ki çirigçi ve sipāhī irmiş. Ve terk ü tecrīd ü te-
vekkülde [13] yegāne irmiş. Dervīş Muḥammed-i Çurger ki abdāldın irmiş ve
P_{86b} mescid-i cāmiᶜde | bolur irmiş, bir kün ibrīḳıdın su tökülgen irmiş [14] ve özi
yatḳan irmiş. Mescid ḫādimi ol sunı körüp sağınıpdur ki dervīş bevl
ḳılıpdur. Anı andaḳ uruptur ki aᶜżāsı mecrūḥ [15] boluptur. Dervīş bir āh
uruptur ve kitipdür. Bir ot peydā boluptur ve mescidḳa, çün yıġaçdın
ikendür, tutaşıpdur ve andın [16] ol bāzārġa tüşüptür ki anı cümle furūş-
lar bāzārı dir irmişler. Sulṭān Mecdü'd-dīn-i Ṭālbe'ġa bu ḫaberni biripdür-
ler, dervīş [17] kiniçe barıpdur. Çün añga yitipdür, dipdür ki müslimānlarnıñg
şehrin neyüçün köydürür-sin? Dervīş yanıpdur ve közi [18] eşkidin niçe ḳaṭre
ol otḳa töküptür, ol ot öçüptür. Bu rubāᶜīni dipdür ki: |

ol kişi : Ü'de yok | kişi P'de yok || 7 yoluḳup: L_{15} yoluḳtı | nige: $Ü_8$ niçün | yıġ-
L_{271} lay-sin: $Ü_8$ yıġlar-sin | ḳılmaġay-sin: L_1 ḳılmay-sin || 8 iteki: L_1 itkeli | köygenler:
L_1 köygen | oḫşar: L_2 oḫşamas || 9 b. çıḳtı: $Ü_{12}$ b. ötti || 10 Beytü'l-muḳaddes'de:
$Ü_{15}$ Beytü'l-muḳaddes'ġa || 11 Herāt'ḳa: $Ü_{15}$ Herāt'ġa | yüz yigirmi törtke y. : $Ü_{16}$
y. yigirme törtde y., L_6 y. yigirmege y. || 12 dipdürler: L_7 diptürler || 13 ve ... ir-
miş : L'de yok | tökülgen i.: L_8 tökelgen i. || 14 sağınıpdur: L_{10} sağınıptur | ḳılıp-
$Ü_{162a}$ dur: L_{10} ḳılıptur | uruptur: L'de yok || 15 kitipdür: L_{11} kitiptür | boluptur: $Ü_6$
bolup | mescidḳa ... tutaşıpdur: $Ü_6$ mescid tutaşıpdur çün ol mescid yıġaçdın ikin-
dür] tutaşıpdur: L_{12} tutaşıptur || 16 bāzārġa : L_{12} bāzār | biripdürler: $Ü_8$ L_{13}
biriptürler || 17 barıpdur: $Ü_8$ barıptur, L_{13} barıpturlar | yitipdür: L_{14} yitiptür
P_{87a} | şehrin: $Ü_9$ şehrini | neyüçün: $Ü_9$ niçün | yanıpdur: L_{14} yanıptur | közi: P_5 köz
|| 18 ot: Ü'de yok | rubāᶜīni: L_5 rubāᶜī | dipdür: F_{17} dip durur, L_{15} diptür || 19

رباعی

L_{272} آن آتش دوشین که بر افرو خته بود [19] او سوختن از دل من آموخته بود

گر آب دو چشم من ندادی یاری چه جمله فروشان که هری سوخته بود

Dirler ki bir ḳatla ʿaẓīm seyl kildi, [20] andaḳ ki yaḳın irdi ki Herāt şehrin su iltkey. Sulṭān Mecdü'd-din-i Ṭālbe'ġa ayttılar. Didi miniñ ḫırḳamnı seyl ileyige ḳoyuñ! [21] Andaḳ ki ḳıldılar, seyl fi'l-ḥāl ḳayttı. İmām Faḫru'd-dīn-i Rāzī anıñ zamānıda irmiş, anıñ ṣoḥbetiġa taḳarrüb ü teberrük tiler irdi. [22] Mezārı Herī şehride Ḫuşk ve Fīrūzābād derbi arasıda-l
$Ü_{162b}$ dur. Ve Şeyḫ Maḥmūd-i Uşnuvī raḥimehu'llāh ki *Ġāyetü'l-imkān ve maʿrifetü'z-zamān* [23] *ve'l-mekān* risālesiniñ muṣannifidür, anıñ günbedide medfūndur. Ve bu Şeyḫ Maḥmūd, Mevlānā Şemsü'd-din Muḥammed b. ʿAbdi'l-melik-i Deylemī-[24] niñ aṣḥāb ve şāgirdleridindür ki muḥaḳḳiḳlerniñ ekābir ve meşāyıḫıdındur. Ve ḥaḳīḳatda köp müfīd muṣannefātı bar.

§ 433 Ebū ʿAbdi'llāh Muḫtār b. [25] Muḥammed b. Aḥmed-i Herevī ḳuddise sırruhu

Herāt meşāyıḫınıñ ekābiridindür. Ẓāhir ʿulūmı ve bāṭın ʿilmiġa cāmiʿ, velāyet ü kerāmet iyesi. [26] Dirler ki ḳabrı levḥide mundaḳ bitilgen tapıpdurlar ki ol ikki yüz yitmiş yittide dünyādın ötüptür. Ol dipdür ki ṭaʿāmnı [27] andaḳ yigil ki sin anı yigey-sin, yoḳ ki ol sini. Eger sin anı yiseñ, barça nūr bolġay ve eger ol sini yise, barça derd bolġay. [1]
R_{112a} Ve tonnı andaḳ kiy ki ruʿūnet ve faḫr ve ḫiyelānı siniñ nihādıñda köydürgey, yoḳ ki ol ʿilletler otı şuʿlesin yarutḳay. Ve dip-[2] dür ki her işde bol-
L_{273} sañ, andaḳ bol ki ʿAzrāʾīl başıñġa l kilse, ol işdin özge işke barġuluġ bol-
F_{105a} maġay-sin. Ve barı [3] ḥālātıñ siniñ bile bolġay. Egerçi l ṭaʿām yimek bolġay, yā mubāḥ ʿamel ḳılmaḳ kirek ki bāṭınıñ ḫāliṣen li'llāh bolġay ve niyyetiñ ol [4] ʿamelde Ḥaḳ subḥānehu ve taʿālānıñ rıżāsı bolġay ve şerʿ riʿāyeti. Ve dipdür ki ʿubūdiyyet aṣlı oldur ki ẓāhirde andaḳ bolġay-sin [5] ki

L_{272} dirler: L_{2} dirler ki ll 20 ileyige: $Ü_{15}$ ileyide ll 21 ki: P, Ü ve L'de yok l seyl: L'de yok l fi'l-ḥāl: Ü'de yok l t. irdi: $Ü_{17}$ t. irmiş ll 23 ... risālesiniñ muṣannifidür: L $_{6-7}$ ... risāleniñ taṣnīfidür ll 24 meşāyıḫıdındur: L_{8} meşāyıḫıdın irdi ll 25 ekābi-
$Ü_{162b}$ ridindür: L_{10} ekābirleridindür l ẓ. ʿulūmı: F_{24} $Ü_{6}$ L_{10} ẓ. ʿilmi l velāyet ü kerāmet i.: F_{25} L_{10-11} velāyāt u kerāmāt i. l iyesi: L_{11} igesi ll 26 levḥide: $Ü_{7}$ levḥige l tapıpdurlar : L_{11} tapıpturlar l dipdür: L_{12} diptür l ṭaʿāmnı : $Ü_{8}$ ṭaʿām ll

R_{112a} 1 nihādıñda: $Ü_{11}$ nihādıñdın, L_{14} nihādınġa l yoḳ ki: $Ü_{11}$ yoḳsa l ʿilletler:
L_{273} $Ü_{11}$ ʿillet ll 2 işde : L_{15} işte l b. ki: F_{29} $Ü_{12}$ L_{15} b. ki eger l işdin: L_{1} işidin l barġuluġ: $Ü_{13}$ L_{1} barġuluḳ ll 3 kirek: $Ü_{15}$ L_{2} kirek ki ll 4 ʿamelde: $Ü_{16}$ ʿamelġa l
$Ü_{163a}$ dipdür: L_{3} diptür ll 5 sindin: Ü'de yok l anda: Ü'de yok l sıġmaġı b. : $Ü_{1}$ sıġma-

$Ü_{163a}$ sindin barça şer῾ | ẓāhir bolġay ve bāṭında andaḳ bolġay-sin ki anda ġayr yādınıñ sıġmaġı bolmaġay. Ve añga mürīd ve aṣḥāb [6] ki kerāmet ve velāyet iyesi bolġay, köp irdi. Ebū ῾Alī-i Muḫtār el-῾Alevī el-Ḥüseynī raḍiya'llāhu ῾anh dik. Ve ol Seyyid-i imām'ġa meşhūrdur. Ve pīri-[7] niñ ayaġı sarı medfūndur ve faḳīh Ebū ῾Osmān-i Merġazī dik ki ġāyet şevḳ u sūḫtelıġdın Şevḳ-sūḫte'ġa meşhūrdur. Ve añga [8] ġarīb ḥālāt ve ῾acīb veḳāyi῾ irmiş ve Ḫ̌ānçebād gūristānıda ῾Abdu'l-vāḥid b. Müslim'niñ ayaġı sarı medfūn durur, raḥimehumu'llāhu ta῾ālā.

§ 434 [9]Şeyḫ Ebū Ẕer-i Būzcānī ḳuddise sırruhu

Şeyḫu'l-islām dipdür ki min bir kişi körüp-min ki anı körüptür. Ṣayyādī irdi Būzcān'da, [10] ḳulun tutḳuçı. Besī sa῾y ḳıldım ki anı taptım ve kördüm. Ebū Ẕer ẓāhir kerāmātı iyesi irdi. Būzcān'da bir medrese bar irdi ki Şeyḫ [11] Ebū Ẕer anıñ sākinlerin evliyā dir irdi. Şeyḫ bir
P_{87a} kün | ol medrese işikide yatıp irdi. Medrese ḫādimi kildi. Şeyḫ sordı kim evliyā [12] ni işde? Ḫādim didi ki bu kün yigülük tapmaydurlar. Ol medresede bir tud yıġaçı bar irdi. Ḫādimġa didi ki çıḳıp | ol yıġaçnı [13] silk! Ḫādim ki çıḳıp silkti, yafraġlar ki tüşti, ḫāliṣ altun irdi. Şeyḫ ḳaşıġa kiltürdi. Şeyḫ buyurdı ki yārānlar üçün ṭa῾ām al! [14] Ve anıñ eş῾ārıdındur:

بيت

يعرفنا من كان من جنسنا　　　وسائر الناس لنا منكرون.

$Ü_{163b}$ Ve hem anıñ | naẓmlarıdındur:

[15]تو بعلم ازل مرا ديدى　　　ديدى انكه بعيب بخر يدى

تو بعلم آن ومن بعيب همان　　　رو مكن آنچه خود پسنديدى

§ 435 [16] Şeyḫu'l-islām Aḥmed en- Nāmeḳī el-Cāmī ḳuddise sırruhu

Künyeti Ebū Naṣr Aḥmed b. Ebi'l-Ḥasan'dur ve Cerīr b. ῾Abdi'llāh el-Cebelī ferzendeleridindür raḍiya'llāhu[17] ῾anh ki Resūl ṣalla'llāhu ῾aleyhi ve sellem vefāt ḳılġan yıl müslimān boldı. قال رضى الله عنه ما حجبنى رسول الله صلى الله عليه وسلم منذ [18] اسلمت ولاراني الا تبسم فى وجهى.

ġay || 6 iyesi: L_6 igesi || 7 a. sarı medfūndur: $Ü_4$ a. sarı meşhūrdur ki medfūndur
F_{105a} | sūḫtelıġdın: P_{22} $Ü_5$ sūḫtelıḳdın, L_8 sūhtelıġ, F_5 s. ki | sūḫteġa m.: P_{22} sūḥte m. || 8 veḳāyi῾ i.: L_9 vāḳi῾ i. | m. durur: P_{23} F_6 L_9 medfūndur || 9 dipdür : L_{10} diptür || 10 kördüm: L_{12} k. ki | ẓ. kerāmātı i.: $Ü_{10}$ ẓ. kerāmāt i. | iyesi: L_{12} igesi || 11 s. kim: $Ü_{12}$ L_{14} s. ki || 12 d. ki: F_9 d. kim || 13 çıḳıp s.: F_{11} çıḳıp ol yıġaçını

Ve ol bülend-ḳad u bisyār cemīl irdi. Emīrü'l-mü'minīn ᶜÖmer raḍiya'llāhu ᶜanh aṅga bu ümmetniṅg[19] Yūsuf'ı at ḳoyup irdi. Ḥażret-i şeyḫ'ḳa Ḥażret-i Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālā ḳırḳ ikki ferzend birip irdi, ottuz toḳḳuzı oğul ve [20] üçi ḳız. Şeyḫ'niṅg vefātıdın soṅgra on tört oğul ve üç ḳız bāḳī irdi. Ve bu on tört oğul barısı ᶜālim ve ᶜāmil ve kāmil [21] ve ṣāḥib-i taṣnīf ve ṣāḥib-i kerāmāt u velāyet. Ve ḫalḳnıṅg muḳtedāsı vü pīşvāsı irdiler. Ve özi ümmī irdi. Ve yigirmi ikki yaşıda [22] tevbe tevfīḳı taptı ve tağḳa çıḳtı. Ve on sikkiz yıl riyāżetler tartḳandın soṅgra ḳırḳ yaşıda anı ḫalḳ içige yiberipdür-[23] ler ve ledünnī ᶜilm işiklerin yüzige açıpdurlar. Ve üç yüz toy
L_{275}Ü$_{164a}$ kāğızdın artuḳdur ki tevḥīd ü maᶜrifet ᶜilmide |ve sırr u | ḥikmet [24] maᶜrifetide ve ṭarīḳat revişide ve ḥaḳīḳat beyānıda taṣnīf ḳılıpdur ki hīç ᶜālim ve ḥakīm aṅga iᶜtirāż ḳılmaydur ve ḳıla almaydur. [25] Bu taṣnīfāt barça āyāt-i Ḳur'ānī ve Resūl ṣallā'llāhu ᶜaleyhi ve sellem aḫbār ve eḥādīs̱i bile muḳayyed ve mü'eyyeddür. Ḥażret-i Şeyḫ ḳaddesa'llāhu sırrehu [26] *Sirācu's-sā'irīn* atlığ kitābıda kiltürüpdür ki ḳırḳ yaşımdan biri ki mini ḫalḳ arasığa yiberipdürler, bu küngeçe kim altmış iki[27] yaşımda-min ve bu kitābnı fermān bile cemᶜ ḳıladur-min, yüz siksen miṅg kişidür ki biziṅg
R_{112b} ilgimizde tevbe ḳılıpdur. Ve andın soṅgra [1] dağı köp yıl Herāt'da irmişler. Şeyḫ Ẓahīrü'd-dīn ᶜĪsā ki Şeyḫ'niṅg ferzendleridin biridür, *Rumūzu'l-ḥaḳā'iḳ* kitābıda kiltürüptür:[2] Biziṅg Şeyḫ iligide ᶜömürleriniṅg āḫırıġaça altı yüz miṅg kişi tevbe ḳılıpdurlar, maᶜṣiyet yolıdın ṭāᶜat ṭarīḳıġa kiripdürler.[3] Ve Şeyḫ'niṅg ḫırḳa pīri Ḥażret-i Şeyḫ Ebū Saᶜīd-i Ebu'l-Ḫayr ḳaddesa'llāhu rūḥahudur. Ve anıṅg şerḥi budur kim Ḥażret-i Şeyḫ Ebū Saᶜīd'ḳa[4] bir ḫırḳa bar irdi kim anda ṭāᶜat ḳılur irdi. Mundaḳ dipdürler ki ol
F_{105b} ḫırḳa Emīrü'l-mü'minīn Ebā Bekr-i | Ṣıddīḳ raḍiya'llāhu ᶜanh-[5] dın mīrās̱ ḳalıp irdi meşāyıḫḳa. Tā nevbet alarğa yitip irdi, alarğa körgüzdiler ve emr ḳıldılar ki ol ḫırḳanı Aḥmed'ḳa teslīm [6] ḳıl! Şeyḫ Ebū Ṭāhir'ğa kim alarnıṅg ferzendi irdi, vaṣiyyet ḳıldılar kim miniṅg vefātımdın niçe yıldın

$L_{274}P_{87b}$ Ü$_{163b}$ s. | buyurdı k.: L_2 b. didi ki, P_3 F_{11} b.kim || 19 Ḥażret-i Ḥaḳ: Ü$_9$ L_9 Ḥaḳ || 20 ve ᶜāmil: R ve P'de yok || 21 yigirmi ikki y. : Ü$_{14}$ yigirme y. || 22 tağḳa: F_{21} taḳḳa | riyāżetler : L_{14} ᶜaẓīm r. || 23 işiklerin : L_{15} işikin | açıpdurlar: L_{15} açıpturlar | artuḳdur: F_{22} artuḳtur || 24 ḳılıpdur: L_1 ḳılıptur | ᶜālim ve ḥakīm: L_1 ḥakīm ve ᶜālim | ḳılmaydur: F_{23} ḳılmaydurlar, L'de yok | ḳıla almaydur: F_{23} ḳıla almaydurlar || 25 muḳayyed : L'de yok || 26 kiltürüpdür : P_{15} F_{25} Ü$_4$ L_4 kiltürüptür | arasığa: Ü$_5$$L_4$ arasıda | yiberipdürler: Ü$_5$ L_4 yiberiptürler | küngeçe: L_4 küngaça || 27 ḳılıpdur: F_{25} Ü$_7$ L_6 ḳılıpdurlar | soṅgra L'de yok ||

1 dağı: F'de yok | Ẓahīrü'd-dīn: L'de yok || 2 āḫırıġaça: F_{27} āḫırıġa, L_8 āḫırıda | ḳılıpdurlar : F_{27} ḳılıpdur, L_8 ḳılıpturlar | kiripdürler: L_9 kiriptürler || 3 Ebū Saᶜīd'ḳa : Ü$_{12}$ Ebū Saᶜīd'ğa || 4 bar: F, Ü ve L'de yok | dipdürler: L_{11} diptürler | Emīrü'l-mü'minīn E.: Ü$_{13}$ Ḥażret-i E. | Ebū Bekr-i Ṣıddīḳ: F_1 Ebū Bekr || 5

Margin sigla beside the apparatus: L_{275} | Ü$_{164a}$ | R_{112b} | F_{105b}

soñgra bir nev-ḫaṭ biyik[7] boyluḳ ezraḳ közlüg Aḥmed atlıġ yigit siniñg |
Ü$_{164b}$ ḫānḳāhıñgdın kirgey ve sin aṣḥāb arasıda miniñg ornumda olturmış[8] bol-
L$_{276}$ ġay-sin, zinhār kim | bu ḫırḳanı añga teslīm ḳılġay-sin. Alarnıñg ʿömri çün
āḫır demġa yitti, Şeyḫ Ebū Ṭāhir'ġa bu ārzū bolur [9] irdi ki velāyetī ki alarda-
P$_{87b}$ dur, Şeyḫ Ebū Ṭāhir'ġa tapşurġaylar. | Alar köz açıp didiler ki ol velāyetī ki
siz ṭamaʿ ḳılıp [10] irdiñgiz, anı yana birevge tapşurdılar ve biziñg şeyḫlıġı-
mız ʿalemin bir ḫarābātī işikige urdılar ve işī ki bizde irdi,[11] añga teslīm
ḳıldılar. Ve sözler ki il bilmedi ki ḥāl nidür, tā ol ki alar vefātıdın niçe yıl-
dın soñgra bir kiçe Şeyḫ Ebū Ṭāhir vāḳiʿada[12] kördi kim büzürgvār ataları
cemʿī aṣḥāb bile müstaʿcel baradurlar. Ol sordı kim yā Şeyḫ, ni taʿcīldür?
Alar didiler ki sin daġı kil [13] ki Ḳutb-i evliyā kiledür. Ol tiledi ki barġay,
uyġandı. Yana bir kün Şeyḫ Ebū Ṭāhir ḫānḳāhda olturup irdi kim bir [14] yi-
git kirdi, hem-ol ṣıfāt bile ki Ḥażret-i Şeyḫ vaṣiyyet ḳılıp irdi. Şeyḫ Ebū
Ṭāhir fi'l-ḥāl bildi ve iʿzāz u ikrām ḳıldı, ammā [15] andaḳ ki beşeriyyet
muḳteżāsıdur. Müteʾemmil boldı ki andaḳ büzürgvār ata ḫırḳasın niçük ili-
gidin çıḳaray. Ol yigit didi Ḫ^{v}āce [16] emānetḳa ḫıyānet revā irmes. Şeyḫ
Ebū Ṭāhir ḫoş-vaḳt boldı ve barıp ol yirdin ki ḫırḳanı Ḥażret-i Şeyḫ öz
Ü$_{165a}$ mubārek | [17] iligi bile ḳazuḳdın asıp irdiler, alıp kiltürüp ol yigitniñg ignige
saldı. Ve dipdürler ki ol ḫırḳanı [18] meşāyıḫdın yigirmi ikki kişi kiyip irdi,
āḫır Şeyḫu'l-islām Aḥmed-i Cām'ġa ḥavāle boldı. Andın soñgra kişi bilmedi
ki ol ḫırḳa [19] ḳayan bardı. Şeyḫu'l-islām Aḥmed'din sorupturlar ki meşāyıḫ
L$_{277}$ maḳāmātın işitip-biz | ve kütüblerin körüp-biz, hīç ḳaysıdın bu nevʿ [20] ḥālāt
ki sizdin ẓāhir bolur, bolmaydur. Didi ki biz riyāżet vaḳtıda her riyāżet
ki işittük evliyā'ullāh tartıpdurlar, [21] tarttuḳ ve añga nime mezīd hem
ḳılduḳ. Ḥaḳ subḥānehu ve taʿālā öz fażl u keremi bile her ni perākende
alarġa birip irdi, bir yolı Aḥmed'ḳa [22] birdi. Her tört yüz yılda Aḥmed
dik birev peydā bolġay ʿizz ü taʿālānıñg ʿināyeti āṣārı añga bu bolġay ki
ḫalḳ körgeyler. هذا من [23] فضل ربی Ḥażret-i Şeyḫ kerāmāt u maḳāmātınıñg
şerḥi andın köprekdür ki bu muḫtaṣarda edā tapḳay, neyüçün ki
bā-vücūd-i ol ki alar [24] maḳāmātınıñg cāmiʿini illig altmış cüzv bitipdür,

alarġa: Ü$_{14}$ alar | ki: Ü'de yok || 6 ḳ. kim: Ü$_{16}$ ḳ. ki || 7 boyluḳ: F$_{3}$ boyluġ
| ornumda : L$_{15}$ ornumġa | atlıġ : Ü$_{17}$ L$_{14}$ atlıḳ | yigit : Ü ve L'de yok || 8 z.
Ü$_{164b}$L$_{276}$ kim : F$_{4}$ Ü$_{2}$ L$_{15}$ z. ki | alarnıñg: Ü'de mükrerer || 9-10 ḳılıp irdiñgiz: L$_{3}$ ḳılıp siz ||
10 bizde : Ü$_{7}$ bizge || 11 sözler ki: Ü$_{7}$ sözler didiler ki, L'de yok | alar: Ü'de yok
|| 12 k. kim: Ü$_{9}$ k. ki | s. kim: Ü$_{10}$ s. ki || 13-14 bir yigit: L$_{8}$ yigit || 14 ṣ. bile: F$_{10}$
L$_{8}$ ṣ. bile ki || 15 iligidin : L$_{10}$ ilgidin | çıḳaray: F$_{12}$ çıḳarġay || 16 r. irmes: Ü$_{16}$
r. imes | ḫoş-vaḳt b.: Ü$_{17}$ ḫoş-ḥāl b., L$_{11}$ ḫoş b. | öz: L'de yok || 17 dipdürler: L$_{13}$
Ü$_{165a}$ diptürler | yigitniñg: L$_{13}$ yigit || 18 yigirmi ikki kişi: Ü$_{2}$ yigirme ikkisi | ki: Ü'de
L$_{277}$ yok || 20 ḥālāt: L'de yok | bulur: Ü'de yok | işittük: Ü'de yok | tartıpdurlar: L$_{2}$
P$_{88a}$ tartıpturlar || 22 bu: P, Ü ve L'de yok || 23 Ḥażret-i Şeyḫ: L$_{5}$ Şeyḫ | köprekdür: F$_{20}$

olça bar, şerḥ ḳıla almaydur ve ol maḳāmāt meşhūrdur. Alar ḥālātıġa yaḫşı muṭṭali῾[25] bolay digen kişi ol kitābnı oḳumaḳ kirek. Şeyḫ'niñg velādeti tört yüz ḳırḳ birde irmiş ve biş yüz ottuz altıda[26] dünyādın ötüptür.

§ 436 Ebū Ṭāhir-i Kürd raḥimehu'llāhu ta῾ālā

Ol Ḫıżr ῾aleyhi's-selām bile ṣoḥbet tutar irmiş ve
Ü$_{165b}$ Şeyḫu'l-islām Aḥmed'ḳa | [27] anıñg bile müvāneset bar irmiş. Şeyḫu'l-islām dipdür ki bir kün mindin nefs zerdālū tiledi. Didim bir yıl rūze tutḳıl sañga [1]
R$_{113a}$ zerdālū birey. Bir yıldın soñgra nefs taḳāżā ḳıldı ki min va῾deġa vefā ḳıldım, sin hem ḳıl! Ol bāġ sarı bardım ki atamdın mīrāṡ ḳalıp [2] irdi, kördüm ki bir zerdālūnı şaġāl yipdür ve bütün taşlapdur. Aldım ki va῾deġa vefā ḳılġay-min, nefs feryād ḳıldı ki [3] ni iş ḳılġuñgdur, mañga hīç zerdālū kirek-
L$_{278}$ mes. İmdi ki nefs andın tamām kiçti, bir niçe zerdālū | yidim ve bir niçeni köterdim ve Şeyḫ Ebū [4] Ṭāhir ḳaşıġa ki miniñg pīr-i ṣoḥbetim irdi ve allıda ḳoydum. Şeyḫ örük sarı baḳtı ve didi ki Aḥmed biziñg üçün vaḳf örügi [5]
F$_{106a}$ kiltürüp-sin. Didim ay Şeyḫ, vaḳf imes ve miniñg atam mülkide | özi tikken ve mañga mīrāṡ yitken dıraḫtdındur ve min öz iligim [6] bile üzüp-min. Şeyḫ müsellem tutmadı ve aġlaya ayttı ki biziñg ḳoylardın bir ḳoy alıp kil ve öltür ve şūrbāyī bişür ki açlıġ ṣafrāsı Aḥmed- [7] niñg dimāġı ve başıġa uruptur, bilmeydür ki ni diydür ve ni ḳıladur. Min dem urmadım, tā ol ṭa῾āmnı
P$_{88a}$ kiltürdiler. Köñglümge yitkürdiler [8] ki | bu ṭa῾āmdın yime ki vechdin imes. Min ḥiyel ḳılur irdim ve nāndın ilig urup yir irdim. İlḥāḥ ḳıldı ki çın ayt ki neyüçün [9] yimey-sin? Olça köñglümge salıp irdiler, ayttım.
Ü$_{166a}$ Oġlın | tiledi ve ol it keyfiyyetin sordı. Oġlı ayttı ki ḳoylar yıraḳ barıp [10] irdiler, fulān ḳaṣṣābdın aldım. Ol ḳaṣṣābnı tilep it keyfiyyetin sordı. Didi ol bir ḳoy iti irdi ki şıḥne ẓulm bile birevdin [11] alıp irdi, mañga birdi ki öltür, yarımın şıḥne iltti, yarımı ḳalıp irdi ki şeyḫ-zāde alıp kildi. Şeyḫ Ebū Ṭāhir başın [12] ḳoyı saldı. Ve yıġlamaḳ mañga zūr kiltürdi ve ḳoptum. Bir ṣavma῾a ki ol yaḳında irdi, kirdim yıġlamaġımnı tıya almay yıġlar [13] irdim ki Şeyḫ Ebū Ṭāhir kirdi ve olturdı. Ve min köñglümde münācāt ḳılur irdim ki
L$_{279}$ Ḫudāyā, andaḳ ki ḳoy işini | añga ma῾lūm ḳıldurduñg,[14] örük işin hem

köprektür | neyüçün : Ü$_{12}$ niçün || 24 bitipdür: L$_7$ bitip | bar: L'de yok || 25 oḳu-
Ü$_{165b}$ maḳ kirek: L$_8$ oḳusun || 27 tiledi: Ü$_2$ tiler irdi ||
R$_{113a}$ 1 sin ... ḳıl: Ü$_4$ sin hem vefā ḳıl || 2 yipdür: L$_{14}$ yiptür | taşlapdur: L$_{14}$ taş-
L$_{278}$ laptur || 3 ni: L'de yok | yidim ... niçeni: L'de yok || 4 d. ki: L $_2$ d. kim yā || 5 ve mañga... yitken: L'de yok | iligim: L$_4$ ilgim || 6 üzüp-min: L$_4$ üzdüm | ayttı ki: L$_4$ aydı kim || 7 uruptur: L$_6$ olturuptur || 8 ḳ. ki: L$_8$ ḳ. kim | neyüçün: Ü$_{17}$ nime üçün || 9 oġlın t.: L$_9$ oġlını t. | ayttı ki: L$_{10}$ ayttı || 10 didi: L$_{11}$ ayttı ki | ḳoy iti
P$_{88b}$ irdi: L$_{11}$ ḳoy idi || 11 m.birdi: P$_4$ m. birdi mañga || 12 y. mañga: L$_{13}$ mañga y. |
Ü$_{166a}$ tıya almay: Ü$_6$ tıya almadım || 13 köñglümde: Ü$_7$ köñglümge | Ḫudāyā: Ü'de

ẓāhir ḳıl! Bu esnāda Ḫıżr ʿaleyhi's-selām kirip kildi ve didi yā Ebā Ṭāhir, Aḥmed'nin͠g mülkige vaḳf at ḳoydun͠g[15] ve şübhelıḳ ṭaʿāmınġa ḥelāl at ḳoydun͠g, munı kimdin örgenip-sin? Sinin͠g Aḥmed'ḳa hīç bāz-ḫᵛāstın͠g yoḳtur ki ol biyik pāyedin [16] barur.

§ **437** Şeyḫ Ebū ʿAlī-i Fārumedī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Atı Fażl b. Muḥammed'dür. Ḫorāsān'nın͠g Şeyḫu'ş-şuyūḫ'ı irdi. Tezkīr ve mevʿiẓetde [17] Üstād İmām Ebu'l-Ḳāsım-i Ḳuşeyrī'nin͠g şāgirdidür. Ve Taṣavvuf'da intisābı ikki cānibḳadur, biri Şeyḫ-i büzürgvār Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım-i[18] Gürgānī ḳuddise sırruhuġa ve yana biri Şeyḫu'l-meşāyıḫ Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan-i Ḫarḳānī raḥimehumu'llāhġa ki öz zamānının͠g ḳuṭbı irdi. Şeyḫ Ebū ʿAlī dipdür [19] ki yigitlikim ibtidāsıda Nīşābūr'da |
Ü$_{166b}$ ʿilm taḥṣīliġa meşġūl irdim. İşittim ki Şeyḫ Ebū Saʿīd-i Ebu'l-Ḫayr Mehine'din kilip meclis aytadur. Min bardım [20] tā anı körgey-min. Közüm ki anın͠g mubārek cemālıġa tüşti, vālih ve ʿāşıḳ boldum ve bu ṭāyifenin͠g maḥabbeti kön͠glümde köprek boldı. Bir kün[21] medresede öz ḥucremde olturup irdim, Şeyḫ'nin͠g dīdārının͠g ārzūsı kön͠glümge tüşti ve ol vaḳt imes irdi ki [22] Şeyḫ çıḳḳay. Ṣabr ḳıla almadım, ḳoptum daġı çıḳtım. Çün çārsūġa yittim, Şeyḫ'ni kördüm ki ḳalın il bile barur irdi. Min daġı [23] alarnı irişe barur irdim, bī-ḫôd. Şeyḫ bir yirge kirdi ve aṣḥāb daġı kirdiler. Min daġı kirdim ve bir gūşede olturdum, [24] andaḳ ki Şeyḫ mini körmes irdi. Çün
L$_{230}$ semāʿġa meşġūl boldılar, | Şeyḫ'ḳa vaḳt ḫoş boldı ve vecd an͠ga ẓāhir boldı ve tonın[25] çāk ḳıldı. Çün semāʿdın fāriġ boldılar, Şeyḫ tonın saldı ve aṣḥāb yırtıp üleşedür irdiler. Şeyḫ bir yin͠g bile bir ön͠gürdin [26] alıp başḳa ḳoyup çarladı ki ay Ebū ʿAlī-i Ṭūsī, ḳayda-sin, kil! Min cevāb birmedim. Ve didim ki mini körmeydür ve bilmes, [27] şāyed aṣḥāb arasıda Ebū ʿAlī atlıġ birev bar irkin. Yana minin͠g atımnı tutup çarladı. Üçünçi ḳatlada man͠ga
R$_{133b}$ żarūret boldı, [1] cevāb birip ḳoptum ve ḳaşıġa bardım. Şeyḫ ol yin͠g bile ol ön͠gürni man͠ga birdi ve didi sin bizge bu yin͠g bile [2] dik-sin. Anı alıp bir
Ü$_{167a}$ arıġ yirde ḳoydum. Ve dāyim Şeyḫ ḫıdmetiġa | barur irdim ve Şeyḫ ḫıdmetidin man͠ga köp fāyide ve yaruġluġlar [3] yitişti. Çün Şeyḫ Nīşābūr'dın bardı, min Üstād Ebu'l - Ḳāsım-i Ḳuşeyrī ḫıdmetiġa barur irdim ve

L$_{279}$ yok | an͠ga: L$_1$ manā || 16 tezkīr: Ü$_{14}$ tez̗ekkür || 17 biri: L$_6$ bir || 18 dipdür:
F$_{106a}$ L$_8$ diptür || 19 yigitlikim: L$_8$ yigitlikimde || 20-21 köprek ... kön͠glümge: F'de yok || 21 kön͠glümge: L$_{11}$ kön͠glüm || 23 alarnı: L$_{13}$ alarġa || 24 Şeyḫ'ḳa v.:
Ü$_{166b}$ Ü$_9$ Şeyḫ'nin͠g vaḳtı | boldı ve: F$_{19}$ bolup || 26 ve didim: P'de yok | körmeydür
L$_{280}$ ve: Ü'de yok || 27 şāyed: Ü $_{13}$ şāyed ki | atlıġ: L$_5$ atlıḳ | birev: Ü'de yok | b.irkin: Ü$_{14}$ b. ikin | minin͠g: Ü$_{14}$ mini | ḳatlada: Ü'de yok | żarūret: L'de mükerrer ||

R$_{113b}$ 1 yin͠g: L'de yok | ol: L'de yok | didi: Ü$_{16}$ d. ki || 2 yaruġluġlar: L$_8$ yaruḳ-
Ü$_{167a}$ luḳlar || 3 yitişti: Ü$_1$ yitüşti | körgüzse: P$_{23}$ körgüzip, Ü$_3$ körse || 4 kesbige: R,

her vāḳiᶜa ve ḥālāt yüz körgüzse, [4] aṅga aytur irdim. Ol mini ᶜilm kesbige terġīb ḳılur irdi. Yana ikki üç yıl cid bile taḥṣīlġa meşġūl boldum. Bir kün ḳalemni miḥberedin [5] çıḳardım, aḳ çıḳtı, anı Üstād İmām'ġa ᶜarż ḳıldım. Üstād didi ki çün ᶜilm sindin ilig tarttı, sin dağı andın ilig tart [6] ve işke
P_{88b} meşġūl bol! Medresedin çıḳtım | ve ḫānḳāhda sākin boldum. Ve Üstād İmām ḫıdmetide sülūk ḳılur irdim ve yüzlengen ḥālnı [7] aṅga ᶜarż ḳılıp cevāb tapar irdim. Bir kün maṅga bir ḥāl dest birdi ki ol ḥālda güm boldum.
$F_{106b}L_{281}$ Çün Üstād İmām'ġa ayttım, | cevāb [8] birdi ki ay Ebū ᶜAlī, miniṅg revişim mundın yoḳḳarıraḳ imes. Ol vaḳtda Ḥażret-i Şeyḫ Ebu'l- Ḳāsım-i Gürgānī'niṅg şöhreti Ṭūs'dın [9] yitişti. Min Ṭūs'ḳa anıṅg ḫıdmetiġa bardım. Mescidīde aṣḥāb bile olturup irdi, ikki rekᶜat taḥiyyet-i mescid ḳılġandın soṅgra ḳaşıġa bardım. Baş köterdi ve didi ay Ebū ᶜAlī, kil ni niyyetiṅg bar ayıt! Min vāḳiᶜalarımnı ᶜarż ḳıldım [10] irse, didi kim ḳutluḳ bolsun, işiṅg-niṅg ibtidāsı yaman irmes, terbiyet tapsaṅg, biyik dereceġa yiter-sin. Min öz köṅglümde [11] didim kim miniṅg pīrim bir kişidür. Anıṅg ḫıdmetide ma-
$Ü_{167b}$ ḳām ḳıldım. | Andın soṅgra ki maṅga ḳatıġ riyāżetler ve mücāhedetler bu-yurup [12] irdi, iḳbāl ḳıldı ve meclis ᶜaḳdı buyurdı ve öz ferzendin miniṅg ḥükmümde ḳıldı. Ve hem Şeyḫ Ebū ᶜAlī dipdür ki mundın burun [13] Şeyḫ Ebū Saᶜīd-i Ebu'l-Ḫayr ḳuddise sırruhu Mehine'din Ṭūs'ḳa kilip irdi. Çün ḫıdmetiġa bardım, dip irdi ki ay Ebū ᶜAlī, bat bolġay [14] ki ṭūṭī dik sini söz-ge kivürgeyler. Az vaḳtdın soṅgra Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım-i Gürgānī maṅga mec-lis ᶜaḳdı buyurdı ve söz işiki [15] köṅglümge açıldı.

§ 438 Şeyḫ Ebū Bekr b. ᶜAbdi'llāh eṭ - Ṭūsī-i Nessāc ḳuddise sırruhu

Ol hem Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım-i Gürgānī'niṅg mürīdlerindin-dür. Ve Ebū Bekr-i Dīneverī bile ṣoḥbet [16] tutuptur. Andın sordılar ki maṭlūb dīdārın ni bile körse bolur? Didi ki ṣıdḳ közi bile körse bolur, ṭaleb közgüside. Ve hem ol [17] dipdür ki su taṣavvurı susuzlıġnı defᶜ ḳılmas ve ot |
L_{282} fikreti ḥarāret baġışlamas ve ṭaleb daᶜvāsı maṭlūbġa yitkürmes. Ve hem ol [18] dipdür ki tā mevhūm vücūdnı fenā otı kül ḳılmaġay ve köṅgül ġayret

P_{23} $Ü_4$ L_{10} kesbiġa | yana: L'de yok || 5 ᶜilm sindin: L_{12} sindin ᶜilm || 6 ḫıdme-
$P_{89a}L_{281}$ tide: $Ü_8$ ḫıdmetiġa || 7 cevāb L'de yok | maṅga: P'de yok || 8 Ḥażret-i şeyḫ ... : L_2 şeyḫ ... || 9 yitişti: $Ü_{12}$ yitüşti | Ṭūs'ḳa: $Ü_{12}$ L_2 Ṭūs'ġa | mescidīde ... bardım: R ve P'de yok | ni: Ü'de yok || 10 öz: Ü'de yok | köṅglümde: $Ü_{17}$ köṅglümge || 11 kim: Ü'de yok | maṅga: L_7 miniṅg | ḳatıġ: L_7 ḳatıḳ | mücāhedetler: L_7 mücāhede || 12
$Ü_{167b}$ ḥükmümde: $Ü_2$ ḥükmümġa | dipdür: L_9 diptür || 13 Ṭūs'ḳa: L_{10} Ṭūs'ġa | d. irdi ki: L_{10} d. irdi || 14 vaḳtdın: L_{11} vaḳtdın | ᶜaḳdı: Ü'de yok || 15 Şeyḫ ... Nessāc: $Ü_7$ Ḫayru'n-Nessāc | Gürgānī'niṅg m.: $Ü_7$ L_{13} Gürgānī m. || 16 m.l dīdārın: $Ü_9$ m. dīdārını || 17 dipdür: L_{15} diptür | susuzlıġnı: $Ü_{10}$ L_{15} susızlıġnı || 19

ignesi bile anıñg ġayrıdın tikilmegey, cān ḫalvet-ḫānesi [19] cānān şemᶜ-i
cemālı tecellīleri bile yarumaġay, neyüçün ki ikken yirde toḫum ikmesler
ve münaḳḳaş kāġızġa naḳş çikmesler. Dipdürler ki [20] ḥālı bidāyetide
mücāhede köp çikti ve ol mücāhedesi müşāhedeġa ulanmadı. Ḫudāvend-i
taᶜālā dergāhıda nāle ḳıldı, sırrıġa yitkürdiler ki Nessāc [21] ṭaleb derdiġa
Ü$_{168a}$ ḳāniᶜ bol, sañga tapmaḳ bile ni iş? Hem ol dipdür ki | tevekkül oldur ki
menᶜ ü ᶜaṭānı Tiñgri taᶜālādın özgedin [22] körmegey-sin. ᶜAynu'l-ḳuḍāt-i He-
medānī öz muṣannefātıda kiltürüptür ki Şeyḫ Aḥmed-i Ġazzālī ki Ebū
Bekr-i Nessāc anıñg pīridür, münācātıda [23] didi ki : الهى ما الحكمة فى خلقى
Cevāb kildi ki: الحكمة فى خلقك رؤيتى فى مرآت روحك ومحبتى فى قلبك

§ 439 Ḥüccetü'l-islām Muḥammed b. Muḥammed [24] el-Ġazzālī eṭ-Ṭūsī ḳuddise sırruhu

Künyeti Ebū Ḥāmid'dür ve laḳabı Zeynü'd-dīn. Taṣav-
vuf'da intisābı Şeyḫ Ebū ᶜAlī-i Fārumedī'ġadur. Ol dipdür: [25] لقد سمعت الشيخ امام على
الفارمدى قدس الله تعالى روحه يروى عن شيخه ابى القاسم الكركابى قدس الله تعال روحه
انه قال ان الاسماء التسعة [26] والتسعين تصير اوصافًا للعبد السالك وهو بعد فى السلوك
غير واصل. İmām Muḥammed ḥālınıñg ibtidāsıda Ṭūs'da ve Nīşabūr'da[27] ᶜulūm
taḥṣīliġa ve anıñg tekmīliġa iştiġāl körgüzdi. Andın soñgra Niẓāmü'l-mülk
R$_{114a}$ bile mülāḳāt ḳıldı. Cemāᶜat-i fuẓalā bile ki anıñg ṣoḥbetide[1] bolur irdiler,
L$_{283}$ müteᶜaddid mecālisde | münāẓara vü mücādele ḳıldı ve alarġa ġālib boldı.
Ve Baġdād'nıñg Niẓāmiyye medresesi tedrīsin añga tefvīz [2] ḳıldılar. Ve tört
yüz ottuz törtde Baġdād'ḳa barıp ders ayttı. Ve ᶜIrāḳ ehli barça añga şīfte vü
firīfte boldılar. Bülend ḳadr ve ercemend[3] pāye taptı. Soñgra barısın
P$_{89a}$ iḫtiyārı bile terk ḳıldı ve zühd | ü inḳiṭāᶜ ṭarīḳın ilgeri tuttı. Ve ḥac ᶜazīmeti
ḳıldı ve tört yüz siksen [4] sikkizde ḥacġa müşerref bolup Şām'ġa
Ü$_{168b}$ mürācaᶜat | ḳıldı ve müddetī anda irdi. Ve andın Beytü'l-muḳaddes'ḳa bardı
ve andın Mıṣr'ġa kildi. Müddetī İskenderiyye'de [5] irdi ve andın Şām'ġa kilip
niçe vaḳt turdı. Andın soñgra vaṭan ᶜazīmeti ḳıldı. Ve öz ḥālıġa meşġūl bol-
dı. Ve ḫalḳdın ḫalvet [6] iḫtiyār ḳıldı ve müfīd kitāblar taṣnīf ḳıldı. *İḥyāu'l-
ᶜulūm* dik ve *Cevāhirü'l-Ḳurʾān* ve *Yāḳūtu't-teʾvīl* tefsīri dik ki ḳırḳ

L$_{282}$ neyüçün: Ü$_{14}$ niçün | ikken: Ü'de yok | ve münaḳḳaş ... çikmesler: L'de yok |
F$_{106b}$ kāġızġa : F$_{13}$ kāġıdġa || 21 ḳ. bol: Ü$_{17}$ ḳ. boldı | tapmaḳ: F$_{14}$ Ü$_{17}$ L$_6$ tapmaġ
| dipdür: L$_6$ diptür | özgedin: L$_7$ özge || 22 körmegey-sin: L$_7$ körmey-sin || 23
Ü$_{168a}$ الهى ... خالقى : Ü'de yok || 24 dipdür: L$_{11}$ diptür || 27 andın: Ü'de yok ||
R$_{114a}$L$_{283}$ 1 b. irdiler: P$_{23}$ b. irdi | medresesi: L$_1$ medrese || 2 Baġdād'ḳa: L$_2$ Baġdād'da,
Ü'de yok | barça añga: Ü$_{14}$ añga barça | şīfte vü firīfte: L$_3$ firīfte || 3 tuttı: L'de yok
|| 4 sikkizde: L$_4$ sikkiz | Şām'ġa: L'de yok | andın: R ve P'de yok | M. kildi: L$_6$
Ü$_{168b}$ kilip || 5 vaṭan ... ḳıldı: Ü$_3$ vaṭanġa ᶜazīmet iḫtiyār ḳıldı || 6 ḳırḳ: Ü'de yok || 7 dik:

mücelled-[7] dür ve *Meşkūtu'l-envār* dik ki barça meşhūr kütübdür. Ve bu barçadın soñgra Nīşābūr'ġa ʿavdet ḳıldı ve ṣūfiyye üçün ḫānḳāhī binā [8] ḳıldı, ʿilm ṭalebesi üçün medrese hem iḥdās ḳıldı. Ve evḳātın ḫayr
F107a vezāyifiġa | tevzīʿ itti, *Ḳur'ān* ḫatmıdın erbāb-i ḳulūb [9] ṣoḥbetidin ve ʿulūm tedrīsidin, ol zamānġaça ki biş yüz bişde Cumādi'l-āḫır ayınıñg on törtide Tiñgri taʿālā cıvār-i raḥmeti-[10] ġa vāṣıl boldı. Şeyḫ Ebu'l- Ḥasan-i Şāzelī ḳuddise sırruhu ki öz zamānınıñg ḳuṭbı irdi, özi körgen vāḳiʿadın mundaḳ ḫaber [11] biripdür ki Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem Mūsā ve ʿĪsā ʿaleyhuma's-selāmġa mübāhāt ve müfāḫeret ḳılıpdur
L284 Ġazzālī bile raḥimehu'-[12] llāhu taʿālā: | ومن كلامه رضى الله عنه فى مكتوب كتبه الى بعض اصدقائه. Rūḥ hest-i nist-nümāydur ki añga kişi yol tapmas. [13] Ve sulṭān ve ḳāhir ve mutaṣarrıf oldur, ḳāleb anıñg esīri ve bī-çāresidür. Her ni körseler, ḳālebdin körerler ve ḳāleb [14] andın bī-ḫaber. Barça ʿālemġa
Ü169a ʿālem | ḳayyūmı bile uşbu misāldur ki ʿālem ḳayyūmı hest-i nist-nümāydur ki ʿālem zerrātıdın hīç zerreġa [15] vücūd ve ḳıvāmı özi bile imes belki anıñg ḳayyūmluġı biledür ve her nimeniñg ḳayyūmı żarūret ki ol nime biledür. Ve vücūd ḥaḳīḳatı [16] añgadur ve muḳavvim vücūdı andın ʿāriyet vechi biledür, وهو معكم اينما كنتم budur. Ve līkin birev ki maʿiyyetni bilmegey, illā cism [17] maʿiyyetini cism bile, yā ʿarażmaʿiyyetini ʿaraż bile, yā ʿaraż maʿiyyetin cism bile. Ve bu üçelesi ʿālem ḳayyūmıġa muḥāldur. Bu maʿiyyetni fehm ḳıla [18] almaġay ve ḳayyūmiyyet maʿiyyeti törtünçi ḳısmdur, belki maʿiyyet ḥaḳīḳat yüzidin budur. Ve bu daġı hest-i nistnümāydur. Alar [19] ki bu maʿiyyetni bilmegeyler, ḳayyūmnı tilegeyler ve tapmaġaylar. وايضا منه Gird-bād ki ṣāfī hevāda yirdin ḳopar, bir menāre [20] ṣūreti bile müstaṭil ve özige çırmanur. Kişi añga baḳsa, saġınur ki tofraġ özin çırmaydur ve tiprenedür ve andaḳ imes- [21] dür, belki ol tofraḳdın her zerre bile hevādur ki anıñg muḥarrikidür, ammā hevānı körse bolmas ve tofraḳnı körse [22] bolur, pes tofraḳ muḥarriklıġda nīst-i hest-nümāydur ve hevā hest-i nist-nümāy, tofraḳḳa ḥareketde musaḫḫarlıġıdın özge[23]
L285 yoḳtur hevā iligide. Ve salṭanat barça hevāġadur ve hevānıñg | salṭanatı nāpeydā.

L'de yok | m. kütübdür : $Ü_6$ meşhūrdur || 8 vezāyifiġa: L_{11} vezāyifi || 9 z. ki: $Ü_{10}$ z. kim| y. bişde : L_{12} y. bişinde | 9-10 cıvār-i raḥmetiġa : $Ü_{11}$ raḥmetiġa || 11 bi-
F107a L284 ripdür: L_{14} biriptür | ḳılıpdur: L_{15} ḳılıptur || 13 esīri: F_5 $Ü_{16}$ L_6 esīr || 16 وهو...
Ü169a كنتم .. : Ü'de yok || 17 ʿā. ḳayyūmıġa : $Ü_6$ ʿā. ḳayyūmġa || 18 budur : $Ü_7$ uşbudur
P89b || 19 ḳayyūmnı: L_{10} ḳayyūm || 20 bile: Ü'de yok | baḳsa: P_{17} baḳsaḳ | 22-21 imesdür: F_{12} imestür || 22 ve hevā ... nümāy : L'de yok | musaḫḫarlıġıdın: F_{13} L_{15} musaḫḫarlıḳdın || 23 iligide: L_{15} ilgide | hevāġadur: $Ü_{15}$ hevāġa || 24 S. kitābı-

§ 440 Şeyḫ Aḥmed-i Ġazzālī raḥimehu'llāhu taᶜālā Şeyḫ Ebū Bekr-i Nessāc-[24] nıñg müridīdür. Ve muᶜteber
Ü_{169b} taṣnīfātı ve te'līfātı bar. Ve alardın biri *Sevāniḥ* kitābıdur kim Şeyḫ | Faḫru'd-dīn-i ᶜIrāḳī *Lemeᶜāt*'nı anıñg[25] sünneti bile tertīb biripdür. Andaḳ ki dībāçe-side aytur ki: اما بعد این کلمهء چند دربیان مراتب عشق [26] برسنن سوانح بزبان وقت املاء کرد
Ve *Sevāniḥ* fużūlıdın biri budur kim maᶜşūḳ barça ḥālı bile maᶜşūḳdur, pes istiġnā · anıñg ṣıfatıdur.[27] Ve ᶜāşıḳ barça ḥālı bile ᶜāşıḳdur, pes iftiḳār anıñg ṣıfatıdur. ᶜĀşıḳḳa hemīşe maᶜşūḳ kireklik, pes iftiḳār anıñg ṣıfatıdur.
R_{114b} [1] Ve maᶜşūḳḳa hīç nime der-bāyest imes, çün özi öziniñgdür, lā-cerem istiġnā anıñg ṣıfatı bolġay.|

P_{89b}

رباعی

[2] همواره تو دل ربوده بی معذوری — غم هیچ نیاز موده بی معذوری
من بی تو هزارشب بخون دربودم — تو بی توشبی نبوده بی معذوری

[3] Bir kün anıñg meclisde ḳārī bu āyetni oḳudı ki: یا عبادی الذین اسرفوا
Ol didi : شرفهم بیآء الاضافة الی [4] نفسه بقوله یا عبادی، ثم انشد

وهان علی اللوم فی جنب حبها — و قول الاعادی انه لخلیع
[5]اصم اذا نودیت بسمی واننی — اذا قیل لی یا عبدها لسمیع

Bu ṭāyifedin biride İmām Aḥmed sözleridin bir cüzv idi, anı Ḥuccetü'l-islām İmām Muḥammed [6] alıp te'emmül ḳıldı ve didi subḥāna'llāh, biz tiledük ve ol taptı, yaᶜnī İmām Aḥmed. Biş yüz on yittide dünyādın ötüptür [7] ve ḳabrı Ḳazvīn'dedür.

§ 441 [redacted] ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu
Ü_{170a} Künyeti | Ebū Yaᶜḳūb'dur, امام عالم ربانی عارف [8]صاحب الاحوال
L_{286} والمواهب الجزیلة والکرامات والمقامات الجلیلة. | İbtidāda Baġdād'ḳa bardı ve Şeyḫ Ebū İsḥāḳ-i Şīrāzī meclisde [9] mülāzemet ḳıldı. Ve işi yoḳḳarı boldı ve öz aḳrānıġa fıḳh ᶜilmide ve özge ᶜulūmda ḫuṣūṣā naẓar ᶜilmide fāyiḳ boldı. [10]

L_{285} dur: L_2 S. kitābı | kim : Ü_{17} ki || 26 maᶜşūḳ: L'de yok | 26-27 maᶜşūḳdur ... bile:
Ü_{169b} Ü'de yok || 27 kireklik: F_{17} Ü_5 L_6 k. bolur ||
R_{114b} 1 özi: Ü'de yok || 3 a. mecliside: Ü_9 a. vaᶜẓı mecliside | o. ki: Ü_{10} o. kim || 5 sözleridin: Ü_{14} sözlerdin || 6 alıp L'de yok | tiledük: Ü_{15} تاپلادوک (?) | d. ötüptür: Ü_{16} d. sefer ḳıldı || 7 ve ḳ.: Ü_{16} anıñg ḳ. || 9 öz a.: F_{25} özi a. | ḫuṣūṣā:
Ü_{170a} Ü_4 betaḫṣīṣ || 10 y. ikenide: Ü_5 y. ikende | köp L'de yok | uluḳ: F_{26} Ü_5 uluġ |

Ve Şeyḫ Ebū İsḥāḳ anı kiçik yaşlıġ ikenide köp uluḳ pāyelıġ aṣḥābıġa taḳdīm ḳılur irdi. Ve köp ʿulemādın Baġdād'da [11] ve İṣfehān'da ve Semerḳand'da ḥadīs̱ istimāʿ ḳıldı. Soñgra barçanı terk ḳıldı ve riyāżet ü mücāhedet ṭarīḳın ilgeri tuttı. Ve meşhūr [12] andaḳdur ki Taṣavvuf'da intisābı Şeyḫ Ebū ʿAlī-i Fārumedī'ġadur ve dipdürler ki Şeyḫ ʿAbdu'llāh-i Cüveynī'ġa. Ve Şeyḫ Ḥasan-i Simmānī bile [13] ṣoḥbet tutuptur. Merv'de sākin boldı ve andın Herī'ge kildi ve bir niçe vaḳt iḳāmet ḳıldı, yana Merv ehli andın mürācaʿat[14] iltimāsı ḳıldılar ve Merv'ġa bardı, yana Herī'ge kildi. Andın soñgra Merv ʿazīmetiġa mürācaʿat ḳılġanda yolda biş yüz
F_{107b} ottuz | [15] bişde fevt boldı, defn ḳıldılar. Ve mezārı Merv'dedür, meşhūr. Şeyḫ Muḥyi'd-dīn el-ʿArabī ḳaddesa'llāhu taʿālā rūḥahu öz muṣannefātıdın [16] baʿżıda aytıpdur ki Şeyḫ Evḥadu'd-dīn Ḥāmid-i Kirmānī Ḳonye şehride miniñg menzilimde irdi. Didi biziñg bilādda Ḫᵛāce Yūsuf [17] ḳuddise sırruhu ki altmış yıl artuḳ şeyḫlıġ ve irşād seccādesi üstide olturup irdi, bir
$Ü_{170b}$ kün | öz zāviyeside olturup [18] irdi ki köñglige taşḳarı çıḳmaḳ ḫuṭūr ḳıldı. Ve ṭarīḳı cumʿa künidin özge kün çıḳmaḳ imes irdi. Ve añga aġır kildi ki bilmes [19] irdi ki ḳayan barġay. Āḫır bir merkebge mindi ve cılavın ḳoydı,
L_{287} tā ḳayan ki Tiñgri taʿālā iltse, barġay. Ol merkeb | [20] şehrdin çıḳtı ve bādiyeġa kirdi ve barur irdi, tā anı bir vīrān mescid işikide yitkürdi ve turdı. Şeyḫ tüşti ve ol mescidḳa [21] kirdi ve kördi ki bir yigit başın murāḳabeġa tartıpdur. Bir zamāndın soñgra baş köterdi, bir heybetlıḳ yigit irdi. [22] Didi yā Yūsuf, mañga mesʾile müşkil boluptur ve ẕikr ḳıldı. Şeyḫ ol müşkilni ḥal ḳılġandın soñgra didi ay ferzend, her ḳaçan sañga [23] mesʾileī müşkil bolsa, şehrġa kil, daġı mindin sor ve mini kilürge rencġa salma! Şeyḫ dipdür ki ol yigit mañga baḳtı ve ayttı: [24] Her ḳaçan mesʾile mañga müşkil bolsa, anıñg ḥallıġa her taş mañga siniñg dik bir Yūsufd'ur. Şeyḫ İbnü'l-ʿArabī dipdür ki min mundın [25] bildim ki mürīd teveccüh ṣıdḳı bile şeyḫni öz cānibiġa cez̲b ḳıla alur irmiş. Ḫᵛāce'niñg ġarīb ḥālātı ve ʿacīb maḳāmātı andın [26] köprekdür ki şerḥ ḳılsa bolġay. Aṣḥāb arasında ḫulefāsı tört kişi irdiler: Ḫᵛāce ʿAbdu'llāh-i Berḳī ve Ḫᵛāce Ḥasan-i Endaḳī[27] ve Ḫᵛāce Aḥmed-i Yesevī ve Ḫᵛāce ʿAbdu'l-ḫālıḳ-i Ġucduvānī

L_{286} pāyelıġ: L_3 pāyelıḳ || 12 andaḳdur: F_{27} andaḳtur | Taṣavvuf'da: $Ü_8$ Taṣavvuf | dipdürler: L_6 diptürler || 15 bişde: Ü'de yok | defn ḳ.: $Ü_{13}$ ve hem anda defn ḳ., L'de
F_{107b} yok || 16 aytıpdur: $Ü_{15}$ bitipdür, L_{10} aytıptur | didi: F_2 L_{11} d. ki, Ü'de yok || 17
$Ü_{170b}$ şeyḫlıġ: $Ü_{17}$ şeyḫlıḳ | olturup: L'de yok || 18 köñglige: L_{13} köñglide | c. künidin $Ü_2$ L_{13} c. küni | kün: $Ü_2$ künler dik | ç. imes: F_4 ç. irmes | bu: F'de yok || 19 Tiñgri
L_{287} taʿālā: Ü'de yok | ol: Ü'de yok || 20 ol: L'de yok | mescidḳa: $Ü_6$ mescidġa ||
P_{90a} 22 mesʾile: $Ü_8$ bir m. | sañga L'de yok || 23 rencġa: L_5 rencḳa | dipdür: L_5 diptür | ayttı: $Ü_{12}$ didi || 24 müşkil: L'de yok | siniñg dik: L_6 sin dik || 25 a. irmiş: F_{10} a. imiş || 26 arasında | L_9 arasıda ||

Ü$_{171a}$ ḳaddesa'llāhu taʿālā esrāruhum. | Ve Ḫᵛāce Yūsuf'dın soñġra bu tört
R$_{115a}$P$_{90a}$ [1] kişidin her biri | irşād ve daʿvet maḳāmıda irmişler. Ve mürīdler alarnıñg ḫıdmetide edeb bile mülāzim. Çün Ḫᵛāce Aḥmed-i Yesevī [2] Türkistān sarı ʿazīmet ḳıldı, barça aṣḥāb ve irādet ehlini Ḫᵛāce ʿAbdul'l-ḫālıḳ mutābaʿatıġa delālet ḳıldı, bu nevʿ irmiş [3] bu ḫānedānnıñg baʿżı müteʾeḫḫir meşāyıḫınıñg risāleside.

§ 442 [redacted] ḳaddesa'llāhu taʿālā rūḥahu

Alarnıñg revişi ṭarīḳatda[4] ḥuccetdür. Barça farīḳnıñg
L$_{288}$ maḳbūlıdurlar. | Hemīşe ṣıdḳ u ṣafā yolıda ve Muṣṭafā ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem şerʿ ü sünneti mutābaʿatıda [5] ve bidʿat ü hevā muḫālefetide ḳadem urupturlar ve pāk revişlerin aġyār közidin yaşurupdurlar. Alarġa köñgül zikri [6] sebaḳıġa yigitlikte Ḫᵛāce Ḫıżr ʿaleyhi's-selāmdın boluptur. Ve ol sebaḳḳa muvāżebet körgüzüptürler. Ve Ḫᵛāce alarnı ferzend-[7] lıḳḳa ḳabūl ḳılıpdurlar. Ve buyurupturlar ki ḥavżluġ suġa kirip ġavṭa ur ve köñglüñgde لا اله الا الله محمد رسول الله digil! [8] Alar Ḫᵛāce buyurġan dik ḳılıpdurlar ve işke meşġūl bolupturlar. Ve güşādlar tapıpdurlar ve evveldin āḫırġaça [9] alarnıñg rūzgārı barça ḫalḳ ḳaşıda maḳbūl ve maḥmūd ikendür. Soñgra Şeyḫu'ş-şuyūḫ ʿālim ü ʿārif-i rabbānī Ḫᵛāce İmām Ebū [10] Yaʿḳūb Yūsuf-i Hemedānī ḳaddesa'llāhu rūḥahu Buḫārā'ġa kilipdürler ve Ḫᵛāce ʿAbdu'l-ḫālıḳ alar ṣoḥbetiġa yitipdürler. Ve maʿlūm [11] ḳılıpdurlar ki alarda
Ü$_{171b}$ hem köñgül zikri bar, alar ṣoḥbetide bolur irmişler, | tā alar Buḫārā'da irmişler. Dipdürler ki [12] Ḫᵛāce alarnıñg sebaḳı ve zikri pīridürler ve Ḫᵛāce Yūsuf ṣoḥbet ve ḫırḳaları pīri. Ḫᵛāce Yūsuf'dın soñgra alar riyāżetḳa [13] meşġūl boldılar. Ve aḥvālların maḫfī tutarlar irdi. Alarnıñg velāyeti ol yirge yitti ki her vaḳt namāzda Kaʿbe'ġa barurlar [14] irdi ve kilürler irdi. Ve Şām'da alarġa köp mürīdler peydā boldı ve ḫānḳāh ve āstāne ẓāhir boldı. ʿAşūre eyyāmıda cemāʿat-i [15] keṣīr alar ḫıdmetide olturup
L$_{289}$ irdiler ve alar maʿrifetde söz aytadur | irdiler. Nāgāh bir yigit kirdi, zāhidler

R$_{115a}$ 1 her biri: R ve F'de yok | alarnıñg: F_{12} anıñg || 2 ḳıldı : F_{13} ḳıldılar || 3 bu ḫā-
Ü$_{171a}$ nedānnıñg: F'de yok | müteʾeḫḫir: Ü'de yok | revişi ṭarīḳatda: L_{15} ṭarīḳı ve revi-
P$_{90a}$ şide || 5 urupturlar: $Ü_7$ urupdurlar | revişlerin: L_2 revişleridin | yaşurupdurlar:
L$_{288}$ $Ü_5$ L_2 yaşurupturlar || 6 yigitlikte: F $_{16}$ Ü $_9$ L $_3$ yigitlikde | boluptur: Ü $_9$ yoluḳup | körgüzüptürler: $Ü_{10}$ körgüzüpdürler || 7 ḳılıpdurlar: L_4 ḳılıpturlar | 7-8 ve buyurupturlar ... ḳılıpdurlar: F'de yok || 8 buyurġan: $Ü_{12}$ buyurgen | bolupturlar: $Ü_{12}$ bolupdurlar, L_6 boluptur | tapıpdurlar: L_6 tapıpturlar || 9 ḫalḳ ḳ. L_7 ḫalḳnıñg ḳ. | maḳbūl ... ikendür: L_7 maḳbūldur || 10 kilipdürler: L_9 kiliptür | ṣoḥbetiġa: $Ü_{15}$ ṣoḥbetide | yitipdürler : L_9 yitiptürler || 11 ḳılıpdurlar: $Ü_{17}$ ḳılıpdur,
Ü$_{171b}$ L_9 ḳılıpturlar | dipdürler: $Ü_1$ dipdür, L_{10} diptürler || 13 namāzda: $Ü_4$ namāzġa

şūretide, [16] ignide ḫırḳa ve ketfide seccāde ve bir güşede olturdı. Ḥażret-i H̱vāce anga naẓar ḳıldılar. Ol yigit didi ki Ḥażret-i [17] Risālet ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem dipdürler ki : اتقوا فراسة المؤمن فأنه ينظر بنور الله عز وجل Bu ḥadīsning sırrı nidür? [18] Alar didiler ki bu ḥadīsning sırrı budur ki ḫırkang astıdağı zünnārıngnı kisip īmān kiltürgey-sin. Ol yigit fi'l-ḥāl [19] zünnārın kisti ve īmān kiltürdi. Ḥażret-i H̱vāce aṣḥābḳa baḳıp didiler ki ay yārānlar, kiling ki andaḳ ki ẓāhir zünnārın [20] kisip bu nev-ʿahd yigit imān kiltürdi, biz hem bāṭın zünnārın ki ʿibādet-i ʿacebdindür, ḳaṭʿ ḳılıp īmān kiltüreli, tā andaḳ ki[21] ol āmurzīde boldı, biz dagı āmurzīde bolalı!
F_{108a} ʿAceb ḥāletī aṣḥābḳa ẓāhir boldı, H̱vāce'ning ayağığa tüşerler irdi | ve
$Ü_{172a}$ tevbe-[22] lerin tāze ḳılurlar irdi. | Bir kün alar ḫıdmetide bir dervīş dir irdi ki eger Ḫudāvend-i taʿālā mini behişt bile düzeḫ [23] arasıda muḫayyer ḳılsa, min dūzeḫni iḫtiyār ḳılur-min, neyüçün ki hergiz nefsim murādı bile zīşt ḳılmaydur-min. Bu ḥālda behişt[24] nefs murādıdur ve dūzeḫ Ḥaḳ murādı. Ḥażret-i H̱vāce ol sözni red ḳıldılar ve didiler ki bendeğa iḫtiyār bile ni iş?[25] Her ḳayan dise bar, barur-biz ve her ḳayan dise bol, bolur-biz; bendelıḳ budur, yoḳ ol ki sin ayta-sin. Ol dervīş[26] sordı ki şeyṭānga Ḥaḳ yolınıng sālikleriğa dest bolğay? H̱vāce buyurdılar ki her
$P_{90b}L_{290}$ sālik ki nefs fenāsı ser-ḥaddığa | [27] yitmegen | bolsa, çünki anga ġażab dest birgey, şeyṭān anga dest tapḳay, çün nefs fenāsı ḥāṣıl ḳılmış bolsa, anga
R_{115b} ġażab bolmas, [1] ġayret bolur ve şeyṭān ġayretdin ḳaçar. Bu ṣıfat birevge müsellem kim yüzi Ḥaḳ yolığa bolğay ve *Kitābu'llāh*'nı ong iligige tutḳay [2] ve Resūl ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem sünnetin sol ilgige ve bu ikki yaruğluğ arasıda yol sülūki ḳılğay. Bir niyāzmend didi ki H̱vāce [3] bizge īmān duʿāsı bile meded ḳılsalar, bolğay ki bu şeyṭān dāmgāhıdın selāmet cān iltkey-biz. Alar buyurdılar ki vaʿde andaḳ-[4] dur ki ferāyiż edāsıdın songra duʿā müstecāb bolur, sin işte bol ve bizni ḫayr duʿāsı bile yād ḳıl! Ferāyiż edāsıdın songra[5] biz hem sini yād ḳılalı, bolğay ki bu arada icābet eseri ẓāhir bolğay,
$Ü_{172b}$ hem sining ḥaḳḳıngğa | ve hem bizing ḥaḳḳımızğa.

§ 443 H̱vāce ʿĀrif-i [6]Rivgervī (ريوگروى) ḳuddise sırruhu

H̱vāce ʿAbdu'l-ḫālıḳ'ḳa üç ḫalīfe irmiş: Ḫāce Aḥmed-i

L_{289} || 17 dipdürler: L_3 diptürler || 18 d. ki: L_3 d. kim | budur: L_4 oldur | astıdağı : $Ü_{12}$ astındağı, L_4 astıdaki | zünnārıngnı k.: $Ü_{12}$ zünnārıng k. || zünnārın k.: $Ü_{13}$
P_{90b} zünnārını k. | d. ki: L_6 dididler || 21 ʿaceb ḥ. : L_8 bu sözdin ʿaceb ḥ. || 23 neyüçün :
$Ü_{172a}F_{108a}$ $Ü_2$ niçün | n. murādı: F_2 n. murādım | ḳılmaydur: $Ü_3$ ḳılmay || 24 bendeğa: $Ü_4$
L_{290} bendeni || 25 bendelıḳ: F_3 bendelıġ || 27 çünki: $Ü_8$ L_1 çün | d. tapḳay: F_5 d. birgey ||
R_{115b} 1 iligige : L_3 ilgige || 2 yaruğluğ: $Ü_{12}$ L_4 yaruğluḳ || 3 alar : L'de yok || 4 ferāyiż : L_6 farż | işte: F_9 bu işde, $Ü_{15}$ işde || 5 sini: Ü'de yok | yād ḳ. : $Ü_{16}$ duʿā ḳ.

Ṣıddīḳ ve Ḫᵛāce ʿĀrif-i Rīvgervī ve Ḫᵛāce [7] Evliyā-i Kelān. Ve nisbet silsilesi Ḥażret-iḪᵛāce Bahāu'd-dīn-i Naḳş-bend ḳuddise sırruhuġa, bu cemāʿatdın Ḫᵛāce ʿĀrif'ḳa yitişür.

§ 444 Ḫᵛāce [8] Maḥmūd el-Ḫayr-i Faġnevī ḳuddise sırruhı

Ol Ḫᵛāce ʿĀrif ḫulefāsıdındur.

§ 445 Ḫᵛāce ʿAlī-i Rāmītīnī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Alar Ḫᵛāce Maḥmūd ḫulefā-[9] sındındurlar ve bu silsilede alarnıñg laḳabı Ḥażret-i ʿAzīzān'dur. Ve alarġa ʿāliyye maḳāmāt ve ẓāhir kerāmāt köp irkendür. [10] Ve toḳumaḳ ṣanʿatıġa meşġūl bolurlar irmişler. Ve Ḥażret-i Maḫdūm kim *Nefeḥātü'l-üns* kitābınıñg muṣannifidürler, mun-
L291 daḳ dipdürler[11] ki mañga baʿżı | ekābirdin mundaḳ istimāʿ tüşüptür ki işāret alarġadur, olça Ḥażret-i Mevlānā Celālu'd-dīn-i Rūmī ḳaddesa'llāhu [12] taʿālā rūḥahu dipdür ki:

بيت

گرنه علم حال فوق قال بودى كى شدى بندهء اعيان بخارا خواجهء نساج را

Alardın sorupturlar [13] ki īmān nidür? Dipdürler ki ḳoñgarmaḳ ve ulamaḳ. Ve hem alardın sorupturlar ki mesbūḳ mesbūḳāne ḳażāsıġa ḳaçan[14] ḳopḳay? Dipdürler ki ṣubḥdın burun. Ve alardın menḳūldur ki dipdürler ki eger yir yüzide Ḫᵛāce ʿAbdu'l-ḫālıḳ ferzendeleridin biri bolsa irdi, Manṣūr
Ü173a hergiz dār üstige[15] barmaġay irdi. Ve | bu silsile ehli bu rubāʿīni

رباعى

باهر كه نشستى ونشد جمع دولت وزتو نرميد صحبت آب گلت
[16] زنهار زصحبتش گريزان مى باش درنى نكندروح عزيز ان بحلت

alarġa nisbet birürler. Ve alarnıñg ḳabrı Ḫᵛārezm'de meşhūr-[17] dur.

Ü172b || 7 Ḥażret-i Ḫᵛāce B. | Ü3 Ḫᵛâce B. | yitişür: Ü4 yitüşür || 9 k. irkendür: Ü7 k. ikendür || 20 meşġūl ... irmişler : F14 meşġūl irmiş, Ü8 L14 meşġūl bolur irmiş | m. dipdürler: R m. dipdür || 11 Ḥażret ... Rūmī: F15 Ḥażret-i Mevlānā Celālu'd-
L291 dīn, Ü10 Mevlānā Celālu'd-din-i Rūmī || 12 dipdür: L2 diptürler || 14 ṣubḥdın
P91a ... dipdürler ki: R ve P'de yok | üstige Ü17 üstiga || 17 Ḥażret-i ... ḫalīfesidür:
Ü173a Ü4 Ḥażret-i ʿAzīzān'nıñg ḫalīfesidür, F21 L9-10 Ḥażret-i Ḫᵛāce-i ʿAzīzān ḫalīfesidür

§ 446 Ḫvāce Muḥammed Baba Semmāsī raḥime-hu'llāhu taᶜālā

Ḥażret-i Ḫvāce-i ᶜAzīzān'nıñg ḫalīfesidür ve Ḥażret-i Ḫvāce Bahāu'd-dīn ḥażret-[18] leriġa alardın ḳabūl naẓarı ferzendlıḳḳa vāḳiᶜ boluptur. Ve alardurlar ki bārlar Ḳaṣr-i Hinduvān'dın öterde dir irmiş-[19] ler ki bu tofraġdın bir ir ıssı kiledür, ḫat bolġay ki Ḳaṣr-i Hinduvān Ḳaṣr-i ᶜĀrifān bolġay. Tā bir kün ki Seyyid Emīr Külāl menzilidin [20] ki alarnıñg ḫulefāsıdındur, Ḳaṣr-i ᶜĀrifān sarı müteveccih irdiler, didiler ki ol ir ıssı ki biziñg dimāġımızġa yiter irdi, artuḳ-[21]raḳ boluptur, hemānā ki ol ir mütevellid boluptur. Çün nüzūl ḳılıpdurlar, Ḥażret-i Ḫvāce Bahāu'd-dīn velādeti-
L292 | din üç kün ötken [22] ikendür. Alarnıñg ceddi bir muᶜāmele alarnıñg kögsige ḳoyup alarnı iḫlāṣ u niyāz bile Ḫvāce Muḥammed Baba naẓarıġa kiltürdiler. [23]Ḫvāce Muḥammed Baba didiler ki ol biziñg ferzendimizdür ve biz anı ḳabūl ḳılduḳ. Ve aṣḥāb sarı baḳıp dipdürler ki bu ol [24] irdür ki bizge anıñg ıssı yitip irdi, rūzgārnıñg muḳtedāsı bolġay. Ve Emīr Seyyid Külāl'ġa buyurdılar ki ferzendim[25] Bahāu'd-dīn ḥaḳḳıda terbiyet ve şef-
Ü173b P91a ḳatnı diriġ tutmaġay-sin | ve sañga biḥil ḳılmaġay-min, | eger taḳṣīr ḳılsañg. Emīr didi kim ir bolmaġay-[26] min, eger Ḫvāce vaṣiyyetide taḳṣīr ḳılsam. Ḫvāce Bahāu'd-dīn dipdürler ki taḳdīr ḥüsni bile müteʾemmil bolurda
F108b ceddim | buyurdı kim barıp [27] Ḥażret-i Ḫvāce Muḥammed Baba'ġa teşrīf-i ḥużūr iltimāsı ḳıl kim alarnıñg ḳademi bereketi bu menzilġa yitkey. Çün
R116a alar liḳāsıġa müşerref [1] boldum, ᶜaceb kerāmāt ki alardın müşāhede boldı, bu irdi kim evvel minde niyāzī vü tażarruᶜī peydā bolup irdi kim ḳoptum[2] ve mescidḳa kirdim ve ikki rekᶜat namāz ḳıldım ve başımnı secdeġa ḳoyup niyāz bile iḫlāṣ körgüzdüm. Ve ol arada tilimge bu kildi [3] kim ilāhī, belāñg yükini tartarġa ḳuvvet ve maḥabbetiñg miḥnetin tartarġa taḥammül bir! Çün ṣabāḥ Ḫvāce ḫıdmetiġa yittim, buyurdılar ki ay ferzend, [4] duᶜā mundaḳ ḳılmaḳ kirek ki ilāhī, olça siniñg rıżāñg andadur, bu żaᶜīf bendeñgni añga tut öz fażl u keremiñg bile. Eger Ḫudāvend-i [5] taᶜālā bir
L293 dōstıġa belāyī yiberse, öz ᶜināyeti bile ol yükni tartarġa | ḳuvvet birgey ve anıñg ḥikmetin añga ẓāhir ḳılġay. İḫtiyār [6] bile belā ṭalebi düşvārdur,

|| 19 tofraġdın: F_{22} tofraḳdın, $Ü_7$ tofraġ || 20 ḫulefāsıdındur: $Ü_9$ ḫulefāsıdındurlar | artuḳraḳ: F_{24} $Ü_{10}$ L_{14} artuġ || 21 ḳılıpdurlar: L_{15} ḳılıpturlar || 22 naẓa-
L292 rıġa: $Ü_{13}$ naẓarlarıġa | kiltürdiler: $Ü_{13}$ L_2 kiltürüptür || 23 baḳıp dipdürler: L_3
Ü173b baḳıpturlar || 25 ḥaḳḳıda: $Ü_{17}$ ḥaḳḳıġa | d. kim: $Ü_1$ d. ki || 26 vaṣiyyetide: $Ü_2$ vaṣiyyetiġa | dipdürler: L_7 diptürler | bolurda: $Ü_3$ bolurumda || 27 iltimāsı: $Ü_4$
P91b iltimās | ḳademi: P'de yok | alarnıñg: $Ü_4$ alar ||
R116a 1 bu irdi: L'de yok || 3 kim: $Ü_8$ ki | ḳuvvet ve : L'de yok | tartarġa: L_{12} çikerge || 4 ilāhī: L'de yok | bendeñgni: $Ü_{11}$ bendeni || 5 ol y. : $Ü_{12}$ L_{15} añga il y. || 6 ḳıl-

güstāḫlıḳ ḳılmamaḳ kirek. Andın soñ ṭaᶜām ḥāżır boldı, çün yiyildi, Ḫ^{v}āce
bir ḳurş maña birdi. [7] Ḫayālımġa kildi kim uşbu sāᶜat toḳ ṭaᶜām yidük. Ve
menzilġa ki bardılar, anda hem eṭᶜime bolġusıdur ve ḳurş biziñ ni vaṣlı-
Ü$_{174a}$ mızġa [8] yarar? Çün Ḫ^{v}āce revān | boldılar, min alarnıñ cılavıda barur ir-
dim ve öz ḫāṭırımnı aṣlī teveccühġa rāsiḫ tutup[9] niyāz-i tamām bile ḳadem
urar irdim. Eger bāṭınımda tefriḳaī peydā bolsa irdi, Ḫ^{v}āce buyururlar irdi
kim ḫāṭırnı yaḫşı [10] asramaḳ kirek. Tā yolda muḥibleridin biriniñ öyige
yittiler, ol dervīş beşāret ve niyāz bile ilgeri kildi. [11] Ve alar çün nüzūl
ḳıldılar; ol faḳīrde ıżṭırāb eṣeri ẓāhir boldı. Alar didiler, çın ayt ki
ıżṭırābıñġa bāᶜiş nidür? [12] Ol dervīş didi ki bir ẓarf süt ḥāżırdur, ötmek
yoḳtur. Alar maña baḳıp didiler ki ol ḳurşnı kiltür ki ᶜāḳıbet [13] işke yaradı.
Ve maña ol ḥāl müşāhedesindin alarġa yaḳīn artuġraḳ boldı.

§ 447 Seyyid Emīr Külāl rahimehu'llāhu taᶜālā

Meẕkūr bolġan [14] Ḫ^{v}āce Muḥammed Baba'nıñ ḫalīfesi-
dürler. Ve Ḥażret-i Ḫ^{v}āce Bahāu'd-dīn'ġa ṣoḥbet nisbeti ve ṭarīḳat sülūki
ādābı taᶜlīmi ve ẕikr telḳīni alardındur. [15] Bir kün ᶜaẓīm mecmaᶜda Mīr
Seyyid Külāl, Ḫ^{v}āce ḥażretin tilep didi ay ferzend Bahāu'd-dīn, Ḫ^{v}āce
Muḥammed Baba nefsī vaṣiyyetin siziñ [16] bāreñizde tamām becāy kiltür-
L$_{294}$ düm; dip idiler ki her ni | terbiyet bābıda min siniñ ḥaḳḳıñda körgüzüp-
min, sin ferzend [17] Bahāu'd-dīn bābıda körgüzgil! Andaḳ ḳıldım ve işāret
öz kögsige ḳılıp didiler ki bu imçekni siziñ üçün ḳuruttum. [18] Ve siziñ
rūḥāniyyetiñiz ḳuşı beşeriyyet beyżāsıdın çıḳtı. Ammā siziñ himmetiñiz
Ü$_{174b}$ şehbāzı bülend-pervāz tüşüptür. İmdi | icāzet-[19] dür her yirde maṭlūbdın ıssī
dimāġıñızġa yitse, tileñ ve ṭalebde öz himmetiñiz mücibi bile taḳṣīr
ḳılmañ! Ḥażret-i Ḫ^{v}āce dip-[20] dürler ki ol sözler ki Mīr ḫıdmetleri aytıp
bizge icāzet birdiler, ibtilāġa vāsıṭa boldı ki hem alar terbiyeti ṭaḥtı- [21] da
bolsaḳ irdi, selāmetḳa yaḳınraḳ irdük. Bir kün Mīr ḥażretleri Ḫ^{v}āce'ġa di-
diler ki çün üstād şāgirdġa [22] terbiyet ḳılsa, herāyine tiler ki öz terbiyeti
eṣerini andın müşāhede ḳılġay, tā añġa iᶜtimād bolġay ki anıñ terbiyeti
çāygīr[23] tüşüptür. Ve eger şāgird işide ḫalelī körse, ol ḫalelġa ıṣlāḥ ḳılġay.

mamaḳ kirek: P$_{8}$ ḳılmaḳ k. | kirek: Ü'de yok | ḥā'ır b.: Ü$_{15}$ ẓāhir b || 7 k. kim:
L$_{293}$Ü$_{174a}$ Ü$_{15}$ k . ki || 8 revān b.: Ü$_{17}$ revāne b. || 9 bāṭınımda: L$_{6}$ bāṭınımġa | yaḫşı a. : Ü$_{3}$
taḥḳīḳ a. || 11 faḳīrde ... ıżṭırābıñġa: Ü$_{5}$ faḳrda ıżṭırābıñġa || 13 artuġraḳ b.: Ü$_{8}$
F$_{108b}$ artuḳ b., L$_{11}$ artuḳraḳ b. || 14 ḫalīfesidürler: F$_{14}$ Ü$_{10}$ L$_{12}$ ḫalīfesidür || 15 nefsī
... siziñ: Ü$_{13}$ nefsidin siziñ || 16 d. idiler: F$_{16}$ d. irdiler || 17 bābıda: Ü$_{15}$ ḥaḳḳıda
L$_{294}$ | öz kögsige: Ü$_{15}$ özge kişige | didiler k. : F$_{17}$ didi k., Ü$_{16}$ didi kim, L$_{2}$ didi || 19
yirde: L$_{4}$ yir | issi dimāġıñızġa: F$_{19}$ dimāġıñızġa issi | 19-20 dipdürler: L$_{5}$ dip-
Ü$_{174b}$ türler || 20 ol sözler ki: Ü'de yok | icāzet b.: F$_{20}$ Ü$_{3}$ L$_{6}$ icāzet b. ki, L$_{6}$ i. b. kim
|| 21 didiler k.: Ü$_{5}$ didi k. | üstād: Ü'de yok || 22 terbiyeti e.: L8 terbiyetiniñ e.

Andın soñg didi Mīr Burhān kim miniñg ferzendim-[24] dür ve ḥāżır olturup-
tur ve hīç biriniñg taṣarruf iligi añga yitmeydür ve maᶜnevī terbiyet tap-
P$_{91b}$ maydur, | miniñg ḥużūrımda[25] anıñg terbiyetiġa meşġūl bolmaḳ kirek-siz,
tā anıñg eṡerini muṭālaᶜa ḳılġay-min ve siziñg ṣıfatıñgızġa tamām iᶜtimād
ḳılġay-min.[26] Ḥażret-i Ḫvāce, Mīr'ġa murāḳib olturup irdiler, ġāyet edeb ri-
ᶜāyetidin ol iş emṡālıda tevaḳḳuf ḳıladur irdiler.[27] Mīr didiler ki tevaḳḳuf
ḳılmamaḳ kirek. Ḥażret-i Ḫvāce alarnıñg emri imtiṡālı ḳıldılar ve Seyyid
L$_{295}$ R$_{116b}$ Burhān'nıñg | bāṭınıġa müteveccih boldı-[1] lar. Fi'l-ḥāl ol taṣarruf eṡeri Mīr
Burhānu'd-dīn'niñg bāṭınıda ve ẓāhiride peydā boldı ve ḳavī ḥāl añga pedīd
boldı ve sekr-i[2] ḥaḳīḳī eṡeri ẓāhir boldı. |

Ü$_{175a}$ § 448 Ḳuşem Şeyḫ raḥimehu'llāhu taᶜālā

Ol büzürg Türk meşāyıḫıdın, Ḫvāce Aḥmed-i Yesevī ḳuddise
sırruhu ḫānedānı-[3] dındur. Ḫvāce Bahāu'd-dīn ol söz mūcibi bile ki Mīr Sey-
yid Külāl alarġa icāzet birgende dip irdi ki her ḳayandın rāyiḥai
dimāġıñgızġa yitse,[4] ṭalebde taḳṣīr ḳılmañg! Ḳuşem Şeyḫ ḫıdmetiġa bardı-
F$_{109a}$ lar. Ol evvel | mülāḳātda ḳavun yiydür irdi. Puçaġnı Ḫvāce sarı[5] taşladı,
alar ġāyet ṭaleb ḥarāretidin ol puçaġnı tirisi bile yidiler. Ol meclisde ikki üç
ḳatla bu nevᶜ vāḳiᶜ boldı. Hem bu[6] meclisde Şeyḫ'niñg ḫādimi kirip didi
ki üç tive ve tört at ġāyib ḳılıp-min. Şeyḫ işāret Ḫvāce'ġa ḳılıp didi ki anı
yaḫşı[7] tutuñguz! Tört kişi andaḳ ḫuşūnet bile Ḫvāce'ġa yapuştılar, gūyā ara-
da ḳanī vāḳiᶜ boluptur. Ḥażret-i Ḫvāce dipdürler ki[8] kişige ki Türk meşā-
yıḫınıñg şināḫtı bolmasa, alar ṭarīḳıdın müteneffir ve nevmīd bolur. Ḫvāce
murāḳib olturdılar. Namāz-i şām edāsıdın[9] soñgra ḫādim yana kirip didi ki
ġāyib bolġan tiveler ve atlar özleri kildiler. Ḳuşem Şeyḫ ḫıdmetide Ḫvāce
üç ayġa[10] yaḳın boldı. Āḫirü'l-emr Şeyḫ Ḫvāce'ġa teşrīf birdi ve didi toḳḳuz
oġlum bar, sin barçasıdın uluġraḳ ve muḳaddemraḳ. Andın[11] soñg Şeyḫ her
ḳaçan Naḫşeb'din Buḫārā'ġa kilür irdi, Ḫvāce mülāḳāt ve mülāzemet
L$_{296}$ ḳılurlar irdi. Şeyḫ dipdür ki | bu nevᶜ ṭaleb-ḳār-[12] lıġ ki sinde körüp- min,

|| 23 b. kim: F$_{23}$ Ü$_8$ b. ki || 24 ḥużūrımda L$_{12}$ ḥużūrumda || 25 iᶜtimād ḳ. : Ü$_{12}$ L$_{13}$ iᶜtiḳād ḳ. || 26 Ḥażret-i Ḫvāce: Ü$_{12}$ Ḥażret | Mīrġa: Ü$_{12}$ Emīr'ġa | murāḳib ... irdiler: F$_{25}$ murāḳib olturdılar, Ü$_{13}$ murāḳib terbiyetiġa meşġūl bolmaḳ kirek olturup irdiler | emṡālıda : L$_{14}$ imtiṡālıda || 27 Mīr dididiler: Ü'de yok | ḳılmamaḳ k. : Ü$_{14}$ L$_{15}$ ḳılmaḳ k. | ḳıldılar: Ü$_{15}$ ḳıldı ||

R$_{116b}$ 1 Burhānu'd-dīn'niñg: F$_{27}$ Ü$_{16}$ Burhān'nıñg | pedīd boldı: Ü$_{17}$ yüzlendi || 2 ol ...
Ü$_{175a}$ L$_{295}$ meşāyıḫdın: Ü$_1$ ol Türk meşāyıḫıdındur, L$_3$ ol büzürg Türkistān meşāyıḫıdın || 3
P$_{92a}$ o. söz : Ü$_2$ o. sözi | Mīr: F$_{28}$ Ü$_3$ L$_4$ Emīr | dip irdi: R ve P'de yok || 5 vāḳiᶜ:
Ü'de yok || 6 at: Ü'de yok || 7 tutuñguz: Ü$_9$ L$_9$ tutuñgız | dipdürler: L$_{10}$ diptür ||
F$_{109a}$ 9 kirip ... ki: F$_5$ kirdi ki | Ḳuşem: 13 قوم (?) | ü. ayġa: L$_{13}$ ü. ay || 10 boldı: Ü$_{14}$ bol-
dılar || 11 kilür i.: Ü$_{16}$ kilürler i. | dipdür : L$_{15}$ diptür | 11-12 ṭaleb - kārlıġ:
L$_{296}$ Ü$_{17}$ ṭaleb-kārlıḳ || 12 sinde: Ü$_{17}$ sindin | ṭāliblerde: F$_7$ Ü$_{17}$ L$_1$ ṭālibler-

Ü$_{175b}$ ṭāliblerde hīç ḳaysıda | körmey-min. Āḫır bu Ḳuşem Şeyḫ ġāyet inḳiṭā^cı ve kemāl-i bī-ta^cayyunluġıdın Buḫārā'nıñg [13] timleridin biride envā^c-i sūdā ve şatıġ ḳıldı. Ve çıḳıp bir dükkānçede olturup aṣḥāb ve ferzendleridin her kim ki anıñg bile [14] idiler, tiledi ve didi ki biziñg barur çağımız boldı, tevḥīd kelimesin alar muvāfaḳatı bile ayttı ve cān teslīm ḳıldı.

§ 449 Halīl Ata[15] ḳaddesa'llāhu rūḥahu

Ḫ^{v}āce Bahāu'd-dīn ḫıdmetleri dipdürler ki bidāyet ḥālda bir kiçe Ḥakīm Ata raḥimehu'llāhnı ki Türk meşāyıḫınıñg [16] kibārıdındur, vāḳi^cada körüldi ki bizni bir dervīşke sipāriş ḳıladur. Uyġanġandın soñgra ol dervīşniñg [17] şūreti ḫāṭırda irdi ve bizge ceddeī irdi, ṣāliḥa atamız anası. Ol vāḳi^canı alarġa ayttuḳ ve didiler ay ferzend, sañga [18] Türk meşāyıḫıdın naṣībī bolġusıdur. Ve min dāyim ol dervīşke ṭālib irdim. Bir kün Buḫārā bāzārıda ol dervīşke [19] yoluḳtum ve tanıdım. Atın sordum, Ḫalīl irdi. Ol zamān anıñg bile mücāleset ü mükāleme müyesser bolmadı. Çün menzilġa bardım ve aḳşam [20] boldı, ol dervīş ḳaşıdın birev kilip mini tiledi. Küz eyyāmı irdi, bir pāre meyve aldım ve ol dervīş ḫıdmetiġa bardım. [21] Çün tiledim ki ol vāḳi^canı añga iẓhār ḳılġay- min, ayttı ki olça siniñg ḫāṭırıñgdadur, bizge a^cyāndur, beyān ḳılmaḳ [22] ḥācet imeṣ. Miniñg ḥālım
Ü$_{176a}$ özgeçe boldı, köñgül meyli anıñg | ṣoḥbetiġa köp boldı. Ve anıñg ṣoḥbetide
L$_{297}$ şigerf aḥvāl ve ġarīb ü ^cacīb nimeler müşāhede | bolur irdi [23] andın. Ve
P$_{92a}$ müddetdin | soñgra Māverāu'n-nehr mülkiniñg salṭanatı añga müsellem boldı. Ve mañga anıñg ḫıdmet ü mülāzemetin ḳılmaḳ żarūret irdi. Ve [24] mülāzemet eyyāmıda hem ^caẓīm işler ẓāhir bolur irdi ve mañga şefḳatlar ẓāhir ḳılur irdi. Gāhī luṭf u gāhī ^cunf bile mañga ḫıdmet [25] ādābın ta^clīm ḳılur irdi. Ve ol cihetdin köp fevāyid mañga yiter irdi ve yol seyr ü sülūkide köp işke yarar irdi. Ve altı [26] yılġaça anıñg ḫıdmetide bu nev^c bolur irdim. Ve ḫalāda ḫāṣ ṣoḥbetiniñg maḥremi irdim ve melāda salṭanatı ādābı ri^cāyetin ḳılur irdim. [27] Ve melikdin burunraḳ hem altı yıl anıñg ḫıdmet ü ṣoḥbetide bolur irdim. Köp ḳatla bārgāhı ḫavāṣı ḳaşıda aytur irdi kim her

Ü$_{175b}$ din | h. ḳaysıda Ü$_{17}$ h. ḳaysıġa || 13 ḳıldı: Ü$_{2}$ ḳılıp || 14 d. ki: Ü$_{4}$ d. kim || 15 dipdürler: L$_{6}$ diptürler | bir kiçe: L'de yok || 16 dervīşke: F$_{11}$ Ü$_{7}$ dervīşḳa | uyġanġandın s.: L$_{7}$ uyġandın s. || 17 ḫāṭırda: Ü$_{8}$ ḫāṭırıda | didiler: F$_{12}$ Ü$_{9}$ L$_{9}$ d. ki || 18 meşāyıḫıdın: Ü$_{10}$ meşāyıḫı | dervīşke: Ü$_{11}$ dervīşġa || 19 atın s.: Ü$_{12}$ atını s. | Ḫ. irdi: Ü$_{12}$ L$_{11}$ Ḫ. idi || 20 mini t.: F$_{14}$ min t. || 21 añga: L'de yok | ki: L'de yok | ḳılmaḳ: F$_{16}$ ḳılmaḳnı, L'de yok || 22 özgeçe b.: L$_{14}$ özge b.l | ṣoḥbetiġa: L$_{15}$
L$_{297}$ Ü$_{176a}$ ṣoḥbeti || 23 żarūret i.: F$_{18}$ L$_{2}$ żarūr i. || 24 bolur irdi: Ü$_{4}$ boldı | şefḳatlar ... ḳılur: L$_{3}$ şefḳat ḳılur || 25 işke: L$_{5}$ işlerge || 26 salṭanatı ā.: F$_{21}$ Ü$_{8}$ L$_{6}$ salṭanat ā. ||

R$_{117a}$ kim [1] Ḥaḳ taᶜālā rıżāsı üçün mañga ḫıdmet ḳılur, ḫalḳ arasıda büzürg bolġay. Ve mañga maᶜlūm bolur irdi kim bu sözdin maḳṣūdı kimdür. [2] Bu müddetdin soñgra çün mecāzī memleketiġa zevāl boldı ve bir laḥẓada mülk ü ḫadem ü ḫaşemi hebāen menşūren boldı ve dünyā işi tamām miniñg [3] köñglümge savudı, Buḫārā'ġa kildim ve Rīvertūn (ریورتون) kim Buḫārā kintleridindür, sākin boldum.

§ 450 Ḫᵛāce Bahāu'd-dīn-i Naḳşbend kaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

[4] Alarnıñg atı Muḥammed b. Muḥammed el-Buḫārī"dür. Ve alarġa ḳabūl naẓarı ferzendlıḳḳa Ḫᵛāce Muḥammed Baba Semmāsī'dindür |
Ü$_{176b}$ ve ādāb-i ṭarīḳat taᶜlīmi [5] ẓāhir yüzidin Emīr Seyyid Külāl'dındur, andaḳ ki ötti. Ammā ḥaḳīḳat yüzidin alar Üveysīdürler ve terbiyet Ḥażret-i [6] Ḫᵛāce
L$_{298}$ ᶜAbdu'l-ḫālıḳ-i Ġucduvānī ḳuddise sırruhu rūḥıdın tapıpdurlar. Andaḳ | ki dir irmişler ki mebādī-i aḥvālda bir kiçe ġalebāt-i [7] cezebātdın Buḫārā mezārātıdın üç mezārġa yitiştim. Her mezārda bir çerāġdān kördüm, yanadurġan, yaġı tola ve fetīleleri yaġ içinde. [8] Ammā fetīlelerġa birer nime
F$_{109b}$ ḥareket birmek kirek | irdi ki yaḫşı tutaşḳay ve yaruġay. Soñggı müteberrik mezārda ḳıbleġa müteveccih olturdum. [9] Ve ol teveccühde ġıybetī vāḳiᶜ boldı, müşāhede ḳıldım. Ḳıble dīvārı şaḳ boldı ve bir uluġ taḫt peydā boldı ve yaşıl perde ol taḫt [10] allıġa tartılġan ve tigreside cemāᶜatī. Ve Ḫᵛāce Muḥammed Baba'nı alar arasıda tanıdım. Bildim ki ol ḫayl-i ġāyiblerdindürler. Aralarıdın birev [11] mañga ayttı ki taḫtda Ḫᵛāce ᶜAbdu'l-ḫālıḳ'dur ve ol cemāᶜat alarnıñg ḫulefāsıdurlar. Ve birin birin alarnıñg atın atadı ve Ḫᵛāce Muḥammed Baba'ġa [12] yitkende didi ki alarnı ḫōd ḥayātları çaġıda körüp - sin ve siniñg pīriñgdürler ve sañga bir börk biripdürler ve kerāmet [13]

R$_{117a}$ 1 b. bolġay: Ü$_{11}$ b. bolġay bir laḥẓada | sözdin: P$_{6}$ sözidin |maḳṣūdı: Ü$_{12}$ maḳṣūd ||
P$_{92b}$ 2 tamām: L'de yok || 3 Buḫārā'ġa k.: L$_{11}$ Buḫārā'da k. || 5 yüzidin: L'de yok || 6 tapıpdurlar: L$_{15}$ tapıptur | d. irmişler: F$_{28}$ d. imişler || 7 mezārātıdın: Ü$_{4}$ mezārıdın
Ü$_{176b}$ | yitiştim: Ü$_{5}$ yitüştüm | yaġı : L'de yok || 8 mezārda: Ü$_{7}$ mezārġa || 9 ol teveccühde: Ü$_{8}$ evvelde || 10 allıġa: L$_{5}$ allıda | tartılġan: Ü$_{10}$ taşlanġan | ġāyiblerdindürler: Ü$_{11}$
L$_{298}$ L$_{6}$ ġāyiblerdindür || 11 mañga: Ü'de yok | a. ki: Ü$_{11}$ a. kim | Ḫ. ᶜAbdu'l-ḫālıḳ'dur:
F$_{109b}$ L$_{7}$ Ḫ. ᶜAbdu'l-ḫālıḳ-i Ġucduvānī'dür | ḫulefāsıdurlar : F$_{4}$ L$_{8}$ ḫulefāsıdındur, Ü$_{12}$ ḫulefāsıdın || 12 didi ki: F$_{4}$ d. kim, L$_{9}$ ayttı k. | biripdürler: L$_{10}$ biriptürler || 13 ḳılıpdurlar: L$_{10}$ ḳılıpturlar | bereketiñgdin: Ü$_{16}$ bereketlikiñgdin, L$_{10}$ bereketidin || 14 uluḳ: Ü$_{17}$ L$_{11}$ uluġ | Ḫᵛāce ḥażretleri: L$_{11-12}$ ḥażret-i ḫᵛāceleri
Ü$_{177a}$ | sözler: L$_{12}$ söz | sülūkinde: F$_{7}$ Ü$_{1}$ L$_{12}$ sülūkide || 15 ḳ. kim: L$_{13}$ ḳ. ki | dīdārlarıġa :

ḳılıpdurlar ki nāzil bolġan belā sining bereketingdin defᶜ bolġay. Andın
songra ol cemāᶜat ayttılar ki ḳulaḳ tut ve yaḫşı işit[14] ki uluḳ Ḫ^{v}āce ḥażretleri
Ü$_{177a}$ sanga I sözler aytḳusıdurlar ki Ḥaḳ subḥanehu ve taᶜālā yolı sülūkide sanga
andın çāre yoḳtur. Ol cemāᶜat- [15] dın iltimās ḳıldım kim Ḥażret-i Ḫ^{v}āce'ġa
selām ḳılay ve mubārek dīdārlarıġa müşerref bolay. Perdeni ileyleridin aldı-
lar, pīrī kördüm, [16] nūrānī. Selām ḳıldım, cevāb birdiler ve sözler ki sülūk
L$_{299}$ mebdeʾide ve vasaṭıda ve āḫırıda kireklikdür, manga beyān ḳıldılar. I Ve di-
diler ki [17] ol çerāġlar ki ol keyfiyyet bile sanga körgüzdiler, işāret ü
beşāretdür sanga, bu yol ḳābiliyyet ve istiᶜdādıdın. Ammā [18] istiᶜdād fetī-
lesin ḥareketḳa kiltürmek kirek, tā yaruġay ve esrār ẓuhūr ḳılġay. Ve yana
buyurdılar ve mubālaġa ḳıldılar ki barça aḥvāl [19] u aḳdāmnı barça emr ü
nehy cāddesiġa ḳoyġıl ve ᶜazīmet bile ᶜamel ḳıl, sünnetni becā kiltürgil ve
ruḫṣatlar ve bidᶜatlardın yıraḳ bol [20] ve dāyimen Muṣṭafā ṣalla'llāhu ᶜaleyhi
ve sellem eḥādīṣini özünge pīşvā ḳıl ve Resūl ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellem
ve aṣḥāb-i kirām raḍiya'llāhu ᶜanhumā aḫbār u āṣārıġa [21] mütefaḥḥiṣ ve
P$_{92b}$ mütecessis I bol! Ve bu sözlerdin songra ol cemāᶜat manga ayttılar ki sining
ṣıdḳ-i ḥālıngnıng şāhidi oldur ki tangla irte [22] fulān yirge barġay-sin ve fulān
işni ḳılġay-sin. Ve munung tafṣīli ol Ḥażret maḳāmātıda şerḥi bile bar. Ve
andın songra didiler [23] ki Nesef'ġa müteveccih bol! Emīr Seyyid Külāl
ḫıdmetiġa yittim, iltifātlar ḳıldılar ve elṭāf körgüzdiler ve manga ẕikr telḳīni
Ü$_{177b}$ ḳıldılar [24] ve nefy ü iṣbāt ṭarīḳı bile ẕikrge meşġūl ḳıldılar. I Çün vāḳiᶜada
meʾmūr idim ki ᶜamel ᶜazīmet bile ḳılġay-min, Melāmiyye ẕikri bile ᶜamel
ḳılmadım. [25] Birev alardın suʾāl ḳıldı kim dervīşlik sizge mevrūṣdur, yā
mükteseb? Alar didiler ki: جذبة من جذبات الله توازى [26] عمل الثقلين ḥükmi bile
bu saᶜādetḳa müşerref bolduḳ. Yana alardın sordılar ki sizing ṭarīḳıngızda

F$_8$ dīdārıġa I m. bolay: Ü$_3$ m. bolġay-min I ileyleridin: F$_8$ L$_{14}$ ileyidin I aldılar: Ü$_4$
aldı II 16 sülūk: Ü'de yok I āḫırıda: Ü$_5$ āḫırda manga I kireklikdür: L$_{15}$ kirekliktür II
17 istiᶜdādıdın: Ü$_6$ istiᶜdādın II 18 ḥareketḳa: Ü$_7$ ḥareketġa I kirek: Ü'de yok I ve
L$_{299}$ mubālaġa ḳıldılar: Ü'de yok I 18-19 b. aḥvāl u aḳdāmnı: F$_{11}$ b. aḥvālnı ḳademde, Ü$_9$
b. aḥvālda ḳademni, L$_3$ b. aḥvāl ḳademni II 19 ᶜamel ḳıl: L$_4$ taḥammül ḳılġıl II 20
eḥādīṣini ... sellem : Ü ve L'de yok I aḫbār u āṣārıġa: Ü$_{11}$ āṣārıġa II 21 şāhidi: Ü$_{13}$
müşāhedesi II 22 yirge: Ü$_{13}$ yirġa I şerḥi b.: F$_{14}$ Ü$_{15}$ L$_8$ şerḥ b. II 23 Nesef'ġa: Ü$_{15}$
P$_{93a}$ Nesef vilāyetiġa I çün ... sırruhu: R ve P'de yok I elṭāf k.: L$_{10}$ luṭflar k. II 24 ẕikrge:
Ü$_{177b}$ Ü$_{17}$ L$_{11}$ ẕikrġa I m. idim: L$_{12}$ m. irdim I ᶜa. ḳılmadım: F$_{14}$, L$_{12}$ ᶜa. ḳıldım II 25 der-
vīşlik: Ü$_2$ dervīşlıḳ I mevrūṣdur: L$_{13}$ mevrūṣ II 25 ṭarīḳıngızda:Ü$_5$ ṭarīḳatıngızda, L$_{15}$
L$_{300}$ ṭarīḳıngız I ve semāᶜ: Ü'de yok II 27 ṭarīḳıngız b.: F$_{18}$ L$_1$ ṭarīḳıngıznıng b. II
R$_{117b}$ 1 b. ṭarāfıdın: L$_2$ b. yüzidin II 2 işāret ... maḳāmġadur: Ü$_{10}$ işāret maḳāmı-

zikr-i cehr ve ḫalvet ve semāᶜ [27] bolur? Didiler ki bolmas. Yana sordılar ki
L300 siziñ | ṭarīḳıñız bināsı ni işkedür? Didiler ki encemende ḫalvet, ẓāhir
R117b yüzidin [1] ḫalḳ bile ve bāṭın ṭarafıdın Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālā bile:

بيت

ازدرون شو آشنا و وزبرون بیگانه وش اینچینین زیبا روش کم می بود اندر جهان

[2] Olça Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālā buyuruptur ki: رجال لاتلهيهم تجارة ولا بيع عن ذكر الله işāret bu maḳāmġadur. Dirler ki alarġa hergiz ḳul [3] ve dādük bolmas irdi. Alardın bu maᶜnāda sorupturlar. Alar dipdürler ki ḳaçan bendelıġ ḫᵛācelıḳ bile rāst kilür? [4] Birev alardın sordı kim siziñ silsileñiz ni yirge yiter? Alar didiler kişi silsilesi bile hīç yirge yitmes. Ve dir irmişler ki nefs- [5] leriñizge töhmet ḳılıñ ki her kim Tiñri ᶜināyeti bile öz nefsiniñ yamanlıġın ve keyd ü mekrin bilgen bolsa, egerçi aña sehldür, ammā bu yol [6] sālikleridin köp bar ikendürler ki birev günāhın özlerige tutup yükin tartıpdurlar. Ve dir irmişler ki: [7] يا ايها الذين آمنوا بالله
Ü178a işāret | añadur ki her ṭarfetü'l-ᶜaynda öz vücūdı nefyin ve maᶜbūd-i ḥaḳīḳī işbātın ḳılġay. Cüneyd ḳuddise sırruhu dip- [8] dür ki altmış yıldur ki īmān kiltürmekdedür-min. Velīkin ol iḫtiyār terki ve ḳuṣūr-i aᶜmāl müşāhedesidin özge nime bile ḥāṣıl [9] bolmas. Ve dir irmişler ki taᶜalluḳ mā-sivāġa bu yol
F110a sālikige | uluġ ḥicābdur:

بيت

تعلق حجابست وبيحا صلى چوپيوند ها بگسلى واصلى

[10] Ḥaḳīḳat ehli īmānnı mundaḳ taᶜrīf ḳılıpdurlar: الايمان عقد القلب بنفى جميع ما
L301 تولهت القلوب [11] اليه من | المنافع والمضار سوى الله تعالى. Ve dir irmişler ki biziñ ṭarīḳımız ṣoḥbetdür ve ḫalvetde şöhretdür ve şöhretde āfet. [12] Ḫayriyyet cemᶜiyyetdedür ve cemᶜiyyet ṣoḥbetde. Bu şarṭ bile ki bir birige nefy bolulġay. Ve olça ol büzürg buyuruptur ki: تعالى نؤمن ساعة [13] İşāret añadur ki

ġadur || 3 alardın : L'de yok | maᶜnāda: F_{21} maᶜnīde (معنى دا) | alar: Ü'de yok | dipdürler: $Ü_{11}$ dipdür, L_5 diptürler | bendelıġ: $Ü_{11}$ bendelıḳ | ḫᵛācelıḳ: F_{22} L_5 bendelıġ || 4 yirge y.: $Ü_{12}$ yirde y. | alar: Ü'de yok | yirge: $Ü_{13}$ yirde | 4-5 nefsleriñizge: R, P_{11} F_{23} nefsleriñizġa || 5 ḳ. ki: F_{23} ḳ. kim || 6 birev: F_{24} $Ü_{16}$ L_9 yana b. | tartıpdurlar: L_{10} tartıpturlar | d. irmişler: $Ü_{17}$ d. imişler || 8 kiltürmekdedür: F_{26}
Ü178a kiltürmekte | müşāhedesidin: $Ü_3$ müşāhedesin || 9 sālikige: $Ü_4$ sālikiġa || 10 t.
L301 ḳılıpdurlar: L_{15} t. ḳılıpturlar || 11 ṣoḥbetdür: L_1 ṣoḥbettür || 12 n. bolulġay: $Ü_9$ n. bolġay, L_3 n. bolmaġay || 13 b. bile: L_4 b. birle | ümīd ol: R ve P'de yok ||

eger cemᶜī bu yol sālikleri bir biri bile ṣoḥbet tutsalar, anda köp ḫayr u bereketdür. Ümīd ol'ki aṅga mülāzemet ü müdāvemet [14] īmān-i ḥaḳīḳīġa müntehā bolġay. Ve dir irmişler ki biziṅg ṭarīḳımız عروة وثقى dür. Ve ol ilig Peyġamber ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellem mutābaᶜatıġa urmaḳ-[15] dur ve ṣaḥābe-i kirām āṣārıġa iḳtidā ḳılmaḳdur. Ve bu ṭarīḳda az ᶜamel bile köp fütūḥ yitişür, ammā sünnet mutābaᶜatı riᶜāyeti uluḳ işdür. [16] Her kişi bu ṭarīḳımızdın yüz ivürse, aṅga dīn ḫaṭarıdur. Ve dir irmişler: Sālik vaḳtī ki Tiṅgri dōstlarıdın biri bile ṣoḥbet [17] tutsa, öz ḥālıdın vāḳıf bolsun ve ṣoḥbet
Ü178b zamānını | özge zamān bile muvāzene ḳılsun. Eger tefāvüt tapsa اصبت فالزم Ve dip- [18] dürler ki لااله tabīᶜat nefyidür ve الا الله maᶜbūdun bi-ḥaḳ iṣbātıdur. Ve Muḥammed Resūlu'llāh özni فاتبعونی maḳāmıġa kivürmek, maḳṣūd [19] ẓikrdin tevḥīd kelimesiniṅg ḥaḳīḳatıġa yitmekdür. Kelime
P93a ḥaḳīḳatı özge kelime aytmaḳdın | bi-küllī nefy bolmaḳdur, köp aytmaḳ şarṭ imes. Ve dip- [20] dürler ki Ḥażret-i Ḫᵛāce-i ᶜAzīzān ᶜaleyhi'r-raḥmetu ve'r-rıḍvānu dir irmişler ki yir bu ṭāyifeniṅg közide bir sofraçedür. Ve biz dir-[21] biz ki tırnaġ yüziçedür. Hīç nime bular közidin ġāyib imes. Ve dipdürler ki
L302 | tevḥīd sırrıġa yitse bolur, ammā maᶜrīfet [22] sırrıġa yitmek düşvārdur. Alar mubārek sefer ᶜazīmeti ḳılurda büzürg-zādelerdin birige ẓikr taᶜlīmin digen ikendürler. Ol[23] seferdin ḳaytḳanda alarġa dipdürler ki ol taᶜlīm alġan ẓikrde iştiġāl körsetmeydür ve terk ḳılıpdur. Alar andın soruptur-[24] lar ki bizni hīç tüş kördüṅg? Didi hav kördüm. Didiler ki saṅga besdür, mundın maᶜlūm bolur ki her kimge ki az rābıṭa bu ᶜazīz- [25] ler bile bolsa, āḫır mülḥaḳ bolur. Ve ol necāt sebebidür ve derecāt refᶜi ciheti bolur. Alar ḥażretide birev didi ki fulān kişi bīmārdur ve ḫāṭır-[26] ıṅgız teveccühi deryūze ḳılur. Alar didiler ki: اول باز گشت خسته بعد اذان توجه دل شکسته Alardın kerāmāt ṭalebi
Ü179a ḳıldılar. Alar didiler [27] ki biziṅg | kerāmātımız ẓāhirdür, bā-vücūd-i bu nevᶜ günāh yüki yir yüzide bara alur-biz. Alar dir irmişler ki Ḥażret-i Şeyḫ Ebū
R118a Saᶜīd [1] -i Ebu'l-Ḫayr ḳuddise sırruhudın sorupturlar ki siziṅg cenāzeṅgiz ileyide ḳaysı āyetni oḳusunlar? Alar dip irmişler ki [2] āyet oḳumaḳ uluḳ işdür, bu beytni oḳusunlar ki: بيت

چیست ازین خوبتر درهمه آفاق کار ' دوست رسد نزد دوست یار بنزدیك یار

F110a || 15 uluḳ: F_7 $Ü_{15}$ L_8 uluġ || 16 ṭarīḳımızdın: $Ü_{15}$ ṭarīḳdın L_8 ṭarīḳımız | ivürse: L_8 öyürse | d. irmişler: F_8 d. imişler ki || 19 yitmekdür: L_{12} yitmek | bolmaḳdur: F_{11} bolmaḳtur | 19-20 dipdürler: L_{13} diptürler || 21 dipdürler: L_{15} diptürler || 22 alar:
Ü178b L302 Ü'de yok | ẓ. taᶜlīmin: F_{14} $Ü_{10}$ L_2 ẓ. taᶜlīmi || 23 dipdürler: L_3 diptürler | iştiġāl: Ü'de yok | t. ḳılıpdur: L_3 t.ḳılıpturlar || 25 sebebidür: F_{16} sebebi durur || 27 d. irmişler: F_{19} L_9 a. imişler ||
R118a 1 Ebu'l-Ḫayr: F'de yok | alar: Ü'de yok | d. irmişler: L_{11} d. imişler || 2 uluḳ:

[3] Andın sonğ alar dipdürler ki bizinğ cenāzemiz ileyide bu beytni oḳusunlar ki:

بيت

مفلسانيم آمده در كوى تو　　　شئ لله از جمال روى تو

[4] Mevlānā Celālu'd-dīn-i Ḫālidī ḫıdmetleridin soruptular ki Ḥażret-i Ḫ^{v}āce Bahāu'd-dīn'ninğ sülūk ve ṭarīḳınınğ nisbeti muteʾeḫḫir meşāyıḫdın [5] ḳaysı
L303 pīrninğ | ṭarīḳıġa münāsebeti bar? Ol dipdür ki söz mütekaddimīn meşāyıḫdın dinğ, ikki yüz yıldın artuḳdur ki bu nevʿ āsār-i [6] velāyet ẓuhūrı ki Ḫ^{v}āce ḥażretleriġa Tinğri ʿināyetidin vāḳiʿ boluptur, ṭarīḳat meşāyıḫıġa muteʾeḫḫirlerdin hīç kimge bolmaydur. Alar yitti [7] yüz toḳsan birde Rebīʿü'l-evvel ayınınğ üçide du-şenbe kiçesi ʿālemdin ötüptürler.

§ 451 [redacted] ḳuddise sırruhu

[8] Anınğ atı Muḥammed b. Muḥammed el-Buḫārī'dür. Ḥażret-i Ḫ^{v}āce Bahāu'd-dīn'ninğ kibār-i aṣḥābıdındur. Ve Ḥażret-i Ḫ^{v}āce öz ḥa-
Ü179b yātları zamānıda [9] köp ṭāliblerninğ terbiyetin ḥavāle alarġa | ḳılur irmişler. Ve dir irmişler ki ʿAlāu'd-dīn bizge ḫaylī yükni yinğil ḳılıpdur, lā-cerem [10] velāyet envārınınğ āsārı على وجه الاتم والا كمل alardın ẓuhūrġa kilipdür ve alar ṣoḥbeti yümni terbiyeti netīcesidin köp ṭālibler [11] baʿd u noḳ-
F110b ṣān pāygāhıdın ḳurb u kemāl | pīşgāhıġa yitipdürler ve tekmīl ü ikmāl mertebesi tapıpdurlar. Ḥażret-i Maḫdūmī [12] nuvvire merḳaduhu nūren dipdürler ki bu faḳīr baʿżı ʿazīzlerdin işitip- min ki : قدوة العلماء المحققين واسوة الكبراء المدققين صاحب التصانيف الفائقة [13] والتحقيقات الرايقة السيد الشريف الجرجانى رحمه الله تعالى ki inḫirāṭ tevfīḳı Ḫ^{v}āce ʿAlau'd-dīn aṣḥābı sülūkide tapḳandur [14] ve niyāz u iḫlāṣ alarnınğ ḫādimler ve mülāzimleriġa peydā ḳılġandur. Bārlar dir irmişler ki tā min Şeyḫ Zeynü'd-dīn ʿAlī-i Külāl [15] ṣoḥbetiġa yitmedim, rafżdın ḳutulmadım ve tā Ḫ^{v}āce ʿAṭṭār meclisiġa

Ü179a F_{20} $Ü_4$ L_{11} uluġ | oḳumaḳ: $Ü_4$ oḳumaġ || 3 dipdürler: L_{12} diptürler | cenāzemiz ileyide: $Ü_6$ cenāzemizġa || 4 sülūk: L_{15} sülūki | m. meşāyıḫdın: L_{15} m. me-
L303 şāyıḫıdın || 5 ṭarīḳıġa: F_{23} L_1 ṭarīḳıda | dipdür: L_1 diptür | dinğ: F, Ü ve L'de yok | artuḳdur: F_{24} artuḳtur || 6 Tinğri ʿi.: $Ü_{11}$ Tinğri taʿālā ʿi. || 7 ʿālemdin: $Ü_{13}$ dünyādın || 8 ḥayātları zamānıda: $Ü_{16}$ ḥayātlarıda || 9 ḳ. irmişler: L_7 ḳ. irmiş | ve
Ü179b dir irmişler: Ü'de yok | ḳılıpdur: L'de yok || 10 ẓuhūr kilipdür: $Ü_{2-3}$ ẓuhūr ḳılıpdur, L_8 ẓ. kiliptür | yümni: R ve F'de yok | ṭālibler: L'de yok || 11 yitipdürler: L_9 yitiptürler | ikmāl: $Ü_4$ kemāl | tapıpdurlar: L_{10} tapıpturlar || 12 dipdürler: L_{10} diptürler | baʿżı: Ü'de yok || 13 tapḳandur: $Ü_8$ tapḳandurlar || 14 ḫādimler:
F110b F_4 ḫādimleri | mülāzimleriġa: L_{13} mülāzim | bārlar: Ü'de yok | d. irmişler: F_4

L_{304} ulanmadım, Tiñgri'ni tanımadım. Ḫ^{v}āce ʿAṭṭār'nıñg I ḳudsī [16] kelimātıdın kim ṣoḥbet mecāliside buyururlar irmiş, Ḥażret-i Ḫ^{v}āce Muḥammed-i Pārsā ḳuddise sırruhu kitābet ḳaydıġa kivürgendin Ḥażret-i Maḫdūmī [17] nuvvire merḳaduhu nūren *Nefeḥātü'l-üns*'de mezkūr ḳılıpdurlar. Añga yitken kişi ol I
P_{93b} fevāyiddin behremend bolur. Alar sikkiz yüz ikki- [18] de Receb ayınıñg yigirmiside çahār-şenbe kiçesi ḫuften namāzıdın soñgra ʿālemdin öttiler ve ḳabrları Çeġāniyān'dadur.

§ 452 [redacted] rahimehu'llāhu taʿālā

[19] Alarnıñg atı Muḥammed b. Muḥammed b. Maḥmūd el-Ḥā-
$Ü_{180a}$ fıẓ el-Buḫārī- I dür ḳaddesa'llāhu rūḥahu. Uluḳ Ḫ^{v}āce'niñg [20] kibār-i aṣḥābıdındurlar rahimehu'llāhu taʿālā. Ḥazret-i Ḫ^{v}āce ḳuddise sırruhu alar ḥaḳḳıda buyurupturlar ve öz aṣḥābı ḥużūrıda alarġa [21] ḫiṭāb ḳılıpdurlar ki ḥaḳḳī vü emāneṭī ki Ḫ^{v}āceler ḫanedānı ḫulfāsıdın bu żaʿīfḳa yitipdür ve her ni bu yolda kesb ḳılıpdur, [22] barını sizge tapşurduḳ, andaḳ ki birāder-i dīnī Mevlānā ʿĀrif tapşurdı, ḳabūl ḳılmaḳ kirek ve ol emānetni ḫalḳḳa yitkürmek [23] kirek. Alar tevāżuʿ körgüzüp ḳabūl ḳıldılar ve āḫır marażda alar ġıybetide aṣḥāb ḥużūrıda alar ḥaḳḳıda buyurdılar ki [24] maḳṣūd biziñg ẓuhūrumızdın anıñg vücūdıdur ve añga ikkelesi ṭarīḳ bile ki cezbe vü sülūk bolġay, terbiyet ḳılıp-min, eger [25] meşġūlluḳ ḳılsa, ʿālem andın münevver bolur. Yana bir maḥalda berḫ ṣıfatın mevhibet naẓarı bile alarġa kerāmet ḳıldılar. Ve Ḥażret-i [26] Maḫdūm nuvvire merḳaduhu nūren *Nefeḥātü'l-üns*- I de bitipdürler ki berḫ ṣıfatı *Ḳūtu'l-ḳulūb* kitābıda mezkūrdur. Yana bir maḥalda mevhibet [27] naẓarı bile alarġa nefesni baġışladılar ki her ni alar diseler, ol bolġay. Yana bir maḥalda didiler
R_{118b} ki her ni olsa dise, Ḥaḳ taʿālā [1] anı ḳılur ṣaḥīḥ ḥadīs̱ ḥükmi bile kim: ان من عباد الله من لو اقسم على الله سبحانه لأبره Ve dir-min ki diy, ol dimes.
L_{305} Ve yana bir maḥalda alarġa [2] ḫafiyye ẕikri buyurdılar ve icāzet birdiler I
$Ü_{180b}$ ʿameliġa ol mūceb bile ki ṭarīḳat I ādābınıñg deḳāyıḳ u ḥaḳāyıḳıdın olça bilür. Ve anıñg [3] taʿlīmidin: الى غير ذلك من التشريفات التى لا تعد ولا تحصى

L_{304} d. imişler I şeyḫ: F'de yok II 15 Tiñgri'ni tanımadım: Ü'de yok II 17 ḳılıpdurlar: L_3
P_{93b} ḳılıpturlar I b. bolur: F_7 b. bolurlar II 18 yigirmiside: $Ü_{15}$ yigirmeside I ḳabrları:
$Ü_{180a}$ L_5 ḳabrı II 19 uluḳ: F_9 $Ü_1$ L_6 uluġ II 20 buyurupturlar: P_3 buyurupdurlar II 21
P_{94a} ḫ. ḳılıpdurlar ki: L_8 ḫ. ḳılıpturlar I żaʿifḳa: L_8 żaʿīfġa I yitipdür: L_9 yitiptür I k. ḳılıpdur: L_9 k. ḳılıptur II 23 buyurdılar: $Ü_8$ L_{12} buyurupturlar II 24 ẓuhūrumızdın: L_{12} ẓuhūrımız II 25 m. ḳılsa: $Ü_9$ m. bolsa I m. bolur: L_{14} m. bolġay II 26 *Nefeḥā-*
L_{305} *tü'l-üns*'de bitipdürler: $Ü_{11-12}$ *Nefeḥātü'l-üns* kitābıda b., L_1 N. bitiptürler II 27 ol: L'de yok II

R_{118b} 1 anı ḳ.: $Ü_{15}$ ḳabūl ḳ. I ḥadīs̱ ḥ.: $Ü_{15}$ ḥadīs̱i ḥ. II 2 bile: Ü'de yok I ḥaḳāyıḳıdın: $Ü_1$ ḥaḳāyıḳdın II 3 yigirmi i.: $Ü_2$ yigirme i. II 4 Tirmiẕ F_{20} Tirmid I He-

Ve sikkiz yüz yigirmi ikkide Muḥarem ayı Beytü'l-ḥarām ve Nebī ziyāreti ʿaleyhi's-ṣalavāt [4] ve's-selām niyyeti bile Buḫārā'dın çıktılar. Ve Nesef yolı bile Çeġāniyān ve Tirmiẕ ve Belḫ ve Herāt'ḳa mezārāt-i müteberrike ki ziyāreti ḳaṣdı bile ʿazīmet [5] ḳıldılar. Barça yirde sādāt ve meşāyıḫ ve ʿulemā alarnıñg şerīf maḳdemleridin muġtenem bildiler ve tamām iʿzāz u ikrām bile telaḳḳī ḳıldılar. [6] Ve Ḥażret-i Maḫdūm nuvvire merḳaduhu nūren dipdürler ki ḫāṭırġa kilür ki çün Cām vilāyetidin öter irdiler, ḳıyās andaḳ ḳılılur [7] kim Cemādi'l-evvelniñg āḫırı, yā Cemādi'l-āḫırnıñg evvelleri irdi irkin, mezkūr bolġan yıldın ki bu faḳīrniñg atası cemʿ-i keẕīr [8] niyāzmendler ve muḫlişler bile alarnıñg ziyāreti ḳaşdıġa çıḳıp irdiler. Ve miniñg ʿömrüm henūz biş yıl bolmaydur irdi. Atam muteʿalliḳ- [9] lerdin birige ayttı kim mini
L_{306} ignige köterip alarnıñg meḥāfesi- | niñg ileyige tuttı. Alar iltifāt ḳılıp bir baş Kirmānī nebāt iligimge [10] birdiler. Bu kün ol tārīḫdin altmış yıldur ki henūz ṭalʿatlarınıñg ṣafāsı miniñg közümdedür ve mubārek dīdārlarınıñg [11] lezzeti miniñg köñglümde. Ve hemānā ki iḫlāṣ ve iʿtiḳād ve irādet ve ma-
$Ü_{181a}$ ḥabbet rābıṭası bu faḳīrġa ki Ḫᵛāceler ḳaddesa'llāhu | ervāḥehum ḫānedānıġa [12] vāḳiʿdür, ol naẓarnıñg bereketidin irkin. Ve ümīdim oldur ki uşbu rābıṭa yümnidin alarnıñg muḥibleri ve muḫlişleri zümreside [13] maḥşūr bolġay-min. Ve Cām'dın ötüp çün Nīşābūr'ġa yitipdürler, hevā ḥarāreti ve yol ḫavfı cihetidin aṣḥāb [14] arasıda söz öter irmiş. | Ve fi'l-cümle futūrī ol ʿazīmetḳa yol tapḳan çaġlıġ irmiş, Ḫażret-i Mevlānā Celālu'd-dīn-i Rūmī ḳuddise [15] sırruhu dīvānın tefeʾʾül ṭarīḳı bile açıpdurlar, bu beyt bile ebyāt kilipdür ki:[16]

رباعی

روید ای عاشقان حق باقبال ابد ملحق ‏ روان باشید همچون مه بسوی برج مسعودی

مبارك باد تان این ره بتوفیق وامان الله ‏ بهر شهری وهر جایی بهر دشتی که پیمودی

P_{94a} [17] Ve andın Buḫārā'ġa mektūb yiberipdürler ki Ḥaḳ subḥānehu ismi bile bu

rātḳa: $Ü_4$ Herāt'ġa ‖ 6 Ḥ. Maḥdūm: $Ü_7$ Ḥ. Maḥdūmī | dipdürler ki: L_{11} diptürler | ḫ. kilür ki: L_{11} ḫ. andaḳ kilür ki | a. ḳılılur: $Ü_8$ a. ḳılurlar, L_{12} a. ḳılınur ‖ 7 c. āḫırı : $Ü_9$ c. āḫırıda | irdi: Ü'de yok ‖ 8 bile: L'de yok | 8-9 müteʿalliḳlerdin b.: P_{18} F_{24} $Ü_{12}$ L_{15} müteʿallikleridin b. ‖ 9 a. kim: L_{15} a. ki | mini: Ü'de yok | iltifāt: F_{25} $Ü_{13}$ ʿināyet ‖ 10 bu kün: Ü'de yokm. közümdedür: $Ü_{15}$ m. köñglümde ve közümdedür ‖ 11 ḫānedānıġa: P_{21} ḫānedānġa ‖ 12 o. naẓarnıñg: P_{21} o. naẓardın
L_{306} | uşbu: R, F ve L'de yok ‖ 14 söz: L_7 sözī | t. çaġlıġ: L_8 t. çaġlıḳ ‖ 15 dīvānın: $Ü_6$
$Ü_{181a}$ kitābların | açıpdurlar: L_9 açıpturlar | kilipdür : L_{10} kiliptür ‖ 17 yiberipdür
F_{111a} ler: L_{12} yiberiptürler | ol ... irdi: Ü'de yok | o. künde ki: F_3 o. kün ki,
P_{94b} L_{13} o. kün | çıḳıp i.: P_1 çıḳılıp i. ‖ 18 y. yigirmi ... : $Ü_{11}$ y. yigirme ... | ayınıñg: L'de yok | i. ki: $Ü_{12}$ i. kim ‖ 19 fażl u ikrāmıġa: L'de yok | vaḳtda: $Ü_{14}$ vaḳt ‖ 21-22

bitildi, ol künde ki Nīşābūr'dın çıḳıp irdi. Ve ol kün [18] tārīḫ sikkiz yüz yigirmi ikkide Cemādi'l-āḫır ayınıñg on birinçi küni irdi ki ṣıḥḥat ve se-lāmet ve refāhiyyet ḥālıda ve vuṣūḳ-i[19] tamām, ilāhī fażl u ikrāmıġa ve ḳalb ḳuvveti ve yaḳīn ḳuvveti nā-mütenāhī feyż ü fażlġa bar iken vaḳtda işāret |

L_{307} bā-beşāret ḥükmi bile [20] ki: كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يتفأل ولا يتطير وقال رسول صلى الله عليه وسلم لم يبق بعدى [21] من النبوة الا المبشرات يراها المؤمن أو يرى له وهذا حديث متفق على صحته. يا بنى الهدى حديثك غوثى و اعتصامى ببابكم والتجائى

Ve çün ṣıḥḥat ve selāmet- [22] lıġ bile Mekke-i muḥteremġa yitiştiler ve ḥac erkānın tamām edā ḳıldılar, alarġa marażī ʿārıż boldı, andaḳ ki vedāʿ ṭavāfın ʿammārī bile ḳıldılar. [23] Ve andın Medīne-i mubārekke mütevec-cih boldılar. Ve yolda aṣḥābın tilep imlā ḳılıpdurlar ki: بسم الله الرحمن الرحيم، جاءنى سيد الطائفة [24] الجنيد قدس الله تعالى سره فى ضحوة يوم السبت التاسع عشر من ذى الحجة سنة اثنتين وعشرين وثمانماية عند انسرافنا من [25] مكة المباركة زادها الله تعالى تكريمًا وبركاتًا ونحن نسير مع الركب وانا بين النوم واليقظة فقال رضى الله تعالى عنه فى زيارته وبشارته [26] القصد مقبول فخفظت هذه الكلمة وسررت بها ثم استيقظت من الحالة

$Ü_{181b}$ الواقعة بين النوم واليقظة الحمد لله على ذلك. Andın | soñgra [27] yana kelimāt hem ʿarabī ʿibāret bile imlā ḳılıpdurlar ki tercemesi bu bolur ki: Bu kelime-i vā-

R_{119a} ḥide ki Seyyidü'ṭ-ṭāyife Cüneyd ḳuddise sırruhudın [1] vāḳiʿ boldı, kelime-dür cāmiʿa-i tāmme ve beşāretīdür şāmile-i ʿāmme, bizge ve evlādımızġa ve aṣḥāb u aḥbābımızġa ki ḥāżır, yā ġāyibdürler. Anıñg üçün ki[2] biziñg ḳaş-dımız bu ʿiẓām-ı meşāʿir ve edʿiye ki her maḥal u maḳāmda ḳılıldı, barça-

$Ü_{308}$ nıñg dīnī ve dünyevī meṣāliḥi irdi ve | ol ḳaṣd bu beşāret [3] muḳteżāsı bi-le maḳbūl: والحمد لله سبحانه حمداً طيبًا مباركًا يوافى نعمه ويكافى مزيده. Ve ayınıñg yigirmi üçide çahār-şenbe küni Medīne'ġa yitip-[4] dürler ve Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellemdin beşāret tapıpdurlar. Ol imlā müsveddesin ti-lepdürler ki aña nime arturġay-[5] lar. Çün muṭālaʿa ḳılıpdurlar, dipdürler ki

$Ü_{182a}$ uşbular oḳdur ve artuġraḳ bitimeydürler. Ve penc-şenbe Ḥaḳ'nıñg | cıvār-i raḥmetiġa vāṣıl [6] bolupturlar. Ve Mevlānā Şemsü'd-dīn-i Fennārī-i Rūmī ve

$Ü_{181b}$ selāmetlıġ: F_8 $Ü_1$ melāmetlıḳ || 22 Mekke-i muḥteremġa: $Ü_1$ Mekke-i mu ʿaẓẓamaġa | yitiştiler: $Ü_2$ yitüştiler: $Ü_2$ yitüştiler | tamām: Ü'de yok | marażī ... boldı: $Ü_2$ marażī

L_{307} boldı, L_{4-5} marażī... bolup || 23 ḳılıpdurlar:L_6 ḳılıpturlar || 27 ḳılıpdurlar: L_{12} ḳılıpturlar ||

R_{119a} 1 u aḥbābımızġa: R ve P'de yok | yā: $Ü_{10}$ veyā | ġāyibdürler: L_{14} ġāyibtürler || 2 ḳılıldı: L_{15} ḳılındı | ḳaṣd: R'de yok || 3 muḳteżāsı bile:$Ü_{12}$ iḳtiżāsı b.,

L_{308} L_1 m. birle | yigirmi ü.: $Ü_{14}$ L_2 yigirme ü. || 4 beşāret t.: F_{18} $Ü_{13}$ beşāretler t. | tapıpdurlar: L_3 tapıpturlar | tilepdürler: L_4 tileptürler | nime: L'de yok || 5 ḳılıp-

Medīne ehli ve ķāfile alarġa namāz ķılıpdurlar ve cumʿa kiçesi ol mubārek [7] menzilde nüzūl ķılıpdurlar, Emīrü'l-mü'minīn ʿAbbās'nıñg mubārek merķadınıñg cıvārıda defn bolupturlar. Ve Şeyh Zeynü'd-dīn-i Ḫavāfī ḫıdmetleri [8] Mıṣr'dın bir aķ taş yondurup kiltürüp alarnıñg ķabrınıñg levḥi ķılıpdurlar. Ve anıñg bile sāyir ķubūrdın mümtāzdur. [9] Şıķātdın biri ki alarnıñg ferzendi Ḫvāce Burhānu'd-dīn Ebū Naṣr raḥimehu'llāhnıñg maḫṣūṣı irdi, alardın mundaķ naķl ķıldı ki [10] ol vaķtda ki vālid-i büzürgvār fevt boldı, min başları üstide ḥāżır imes irdim. Çün ḥāżır boldum, mubārek yüz- [11] lerin açtım kim naẓarī ķılġay-min, köz açıp tebessüm ķıldılar ve miniñg ıżṭırābım artuķ boldı, ayaġları sarı kilip yüzümni [12] tabanlarıġa sürttüm, ayaġların yoķķarı tarttılar. Çün alarnıñg ḫaberi ki Resūl ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem medīneside naķl ķılıp- [13] durlar, ʿAcem ekābiridin baʿżıġa yitişti,
L_{309} bu ʿibāret buyurdı kim hem | anda uzaldı ki andın ķuvandı. Alarnıñg mürīd ve muʿteķid- [14] leridin birev dipdür ki alar Ḥicāz ʿazīmeti ķılurda vedāʿ vaķtı didim ki Ḫvāce siz bardıñgız. Didiler ki barduķ. [15] Ve alarnıñg ṭayyibe
P_{94b} enfāsıdındur ki aṣḥābıdın | birige bitipdürler ki bu faķīrniñg ḫāṭırı dāyim si-
$Ü_{182b}$ ziñg [16] ẓāhirī vü bāṭınī aḥvālıñgızġa nigerān bolur ve ʿala'd-devām | ol birāder nisbetiġa naẓarāt bi-ʿillet-i ilāhī şāmildür. Seyyidü'ṭ-ṭāyife Cüneyd [17] ķuddise sırruhu dipdür ki : ان بدت عين من المكرم الحقت اللاحقين بالسابقين
F_{111b} Bā-vücūd bu küberā-yi dīn ķaşıda ķaddesa'llāhu esrārehum [18] muʿteber aṣl | budur kim dipdürler ki kūşişdin tartma ķol ve baḫşişķa muntaẓır bol! Ve dipdürler ki biziñg Ḫvāce ḥażretleri- [19] din sordılar ki ṭarīķat ni nime bile tapsa bolġay? Didiler ki şerʿ bile ve yana بعد المحافظة على الامر الوسط فى الطعام لافوق [20] الشبع ولا الجوع المفرط . ve menām taķlīlide iʿtidāl ṭarīķı bile kūşiş ķılmaķ, ʿale'l-ḫuṣūṣ احياء بين العشائين وقبل [21] الصبح بحيث لا يطلع عليه أحد teveccüh bile özige fürū barmaķ ve ḫavāṭır nefyi ʿale'l-ḫuṣūṣ temennī ḫāṭırı ḥāl ve māżī ve mustaķbel nisbetiġa [22] yaḫşı müʾessirdür: فى رفع الحجاب
L_{310} عن القلب Ve yana: |

durlar: L_4 ķılıpturlar | dipdürler k.: $Ü_{16}$ diptür k., L'de yok | uşbular: F_{19} $Ü_{27}$ uşbu | oķdur: F_{19} oķ durur | artuġraķ: L_4 artuķraķ | bitimeydürler: L_5 bitimeydür || 6 ķāfile: L_6 ķāfileler || 7 ķılıpdurlar: L_7 ķılıpturlar | defn bolupturlar: R, P, F ve L'de yok || 8
$Ü_{182a}$ ķılıpdurlar: $Ü_5$ ķılıpdur, L_8 ķılıpturlar || 9 Burhānu'd-dīn ... : R, P_{20} Ḥāfıẓu'd-dīn ... | ķ. ki: F_{23} ķ. kim || 10 o. vaķtda: L_{11} o. vaķt | ḥ. imes: $Ü_8$ ḥ. irmes || 11 a. kim: $Ü_9$ a. ki || 12 t. sürttüm: L_{13} t. sürüttüm (سورتتوم) || 13 yitişti: $Ü_{11}$ yitüşti | ʿibāret
L_{309} b.: L_{15} ʿibāretni b. | hem: Ü'de yok || 14 dipdür: L_1 diptür || 15 birige: L_3 birevge | bitipdürler: L_3 bitiptürler || 16 n. bolur: L_4 n. bolur-min || 17 dipdür: L_5 diptür || 18
$Ü_{182b}$ dipdürler: $L_{7\text{-}8}$ diptürler | Ḫvāce ḥażretleridin: $Ü_5$ Ḥażret-i ḫvācelerdin || 21

اذا سكت اللسان عن فضول الكلام نطق القلب مع الله سبحانه واذا نطق اللسان سكت القلب [23] والصمت على قسمين صمت باللسان وصمت بالقلب عن خواطر الا كوان فمن صمت لسانه ولم يصمت قلبه خف و زره ومن [24] صمت لسانه وقلبه ظهر له سره وتجلى له ربه عز وجل ومن لم يصمت بلسانه ولا بقلبه كان مملكة للشيطان وسخرة له اعاذنا الله من ذلك ومن [25] صمت قلبه ولم يصمت بلسانه فهو ناطق بلسان الحكمة ساكت عن فضول الكلام رزقنا الله

Ü$_{183a}$ تعالى ذلك بفضله و كرمه [26]. Ebū Naṣr-i Pārsā ḳaddesa'llāhu sırrehu | ve alardın soñgra alarnıñg ornıda şecere-i ṭayyibeleri.

§ 453 [27] Ḫvāce Ḥāfıẓu'd-dīn Ebū Naṣr Muḥammed b. Muḥammed b. Muḥammed el-Ḥāfıẓī el-Buḫārī raḥimehu'llāhu taʿālā

R$_{119b}$ İrdi ki ʿulūm-i şerīʿat ve rüsūm-i ṭarīḳat [1] pāyesin büzürgvār atasıġa yitkürüp irdi. Ve vücūd nefyi ve mevcūd bezlide alardın hem ötkerip irdi. Ve setr-i ḥāl [2] u telbīsde bir mesābede irdiler kim hergiz alardın ẓāhir bolmas irdi ki bu yolġa ḳademī urmış bolġaylar ve bu ṭāyife ʿulūmıdın [3] belki sāyir ʿulūmdın mesʾile bilmiş bolġaylar. Ve eger alardın suʾālī ḳılsalar irdi, dir irdiler ki kitābġa rücūʿ ḳılalı. [4] Çün kitāb kiltürüp açsalar irdi, yā hem ol maḥal çıḳar irdi, yā maḳṣūd varaḳıdın bir ikki varaḳ yoḳḳarı, yā ḳoyı, [5] mundın taḫallüf ḳılmaġay irdi. Bir kün alarnıñg mecliside Şeyḫ Muḥyi'd-dīn el-ʿArabī ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu ẕikri ve anıñg muṣannefātı öter irdi. [6] Büzürgvār atalarıdın naḳl ḳıldılar ki alar dir irdiler ki *Füṣūṣ* cāndur ve *Fütūḥāt* köñgül. Ve dagı dir irdiler ki her kim [7] *Füṣūṣ*'nı yaḫşı bilse, añga Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem mutābaʿatınıñg dāʿiyesi ḳavī bolur. Ve alardın bu söz nāḳili [8] Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūrendur. Ve bu ḥaḳīr alar aṣḥāb u muḫliṣleridin bir s̱iḳa ki-

L$_{311}$ şidin | işittim ki alarnıñg ḥüsn-i ḫulḳı bābıda [9] didi kim bir kün alarnıñg ṭaġayısı ki ḥāfıẓ ve ḫoş-ḫvān kişi irmiş, be-taḫṣīṣ *Ḳurʾān* oḳumaġda, bir

Ü$_{183b}$ mülāzimiġa ġażab ḳılıp iltimās-i [10] nefsāniyyet yüzidin sefāhet | ḳılıp sögedür irmiş. Alar yitipdürler ve anıñg ġażabı otı münṭefī bolmaydur. Alar añga iltimās [11] ḳılıpdurlar ki biziñg üçün bir ʿuşr *Ḳurʾān* oḳuñg! Bu iltimās

L$_{310}$ ḫavāṭır: Ü$_{10}$ ḫāṭır || 27 Ḫ. Ḥāfıẓu'd-dīn ...: L$_{4}$ Ḫ. Burhānu'd-dīn ||
R$_{119b}$ 2 i. kim: Ü$_{5}$ i. ki | hergiz: Ü'de yok | i. kim: Ü$_{5}$ i. ki || 3 bilmiş b. : F$_{11}$ bol-
Ü$_{183a}$ mış b. | ḳılsalar irdi: F$_{11-12}$ ḳılsa irdiler, L$_{9}$ ḳılsa i. | 3-4 kitābġa ... çün: Ü'de yok ||
F$_{111b}$ 4 çıḳar i. : F$_{12}$ Ü$_{8}$ çıḳḳay i. || 6 *Füṣūṣ* ... irdiler ki: L'de yok || 8 işittim ki: Ü$_{15}$
L$_{311}$ işittim | ḫulḳı: Ü'de || 9 oḳumaġda: F$_{17}$ oḳumaḳta, L$_{2}$ oḳumaḳda | 9-10 ilti-
P$_{95a}$ mās-i nefsāniyyet: P$_{21}$ L$_{2}$ nefsāniyyet || 10 sögedür i.: L$_{3}$ سوقادور i. (?) |
Ü$_{183b}$ yitipdürler : L$_{3}$ yitiptürler | a. ġażabı otı : L$_{1}$ a. ġażabınıñg otı | bolmaydur : Ü$_{1-2}$
boladur irdi || 11 ḳılıpdurlar: L$_{4}$ ḳılıptur || 12 b. ḳılıpdur: L$_{5}$ b. ḳılıp | leṭāfet b.:

hīç kimge yoḳ dir, iltimās irmes ḫuṣūṣā alar dik büzürgvārġa. [12] żarūreten *Ḳur'ān* oḳumaḳ bünyād ḳılıpdur. Bu leṭāfet bile nehy-i münker hīç kişi yād bilmes ki kişini ni pest mertebedin ni biyik menzilġa [13] delālet ḳılġay ve arada küllī maḳṣūd ḫōd ḫūbraḳ vech bile ḥāṣıl bolġay. Ve alar sikkiz yüz yitmiş bişde dünyādın öttiler ve ḳabr- [14] ları Belḫ'dedür.

P_{95a} § 454 H̱^{v}āce Ḥasan-i ʿAṭṭār rahimehu'llāhu taʿālā

Alar H̱^{v}āce ʿAlāu'd-dīn-i ʿAṭṭār'nıñg ferzendidürler. Ḳavī cezbeleri bar irmiş. [15] Ve cezbe ṭarīḳı bile her ḳaçan her kimge tileseler irken, taṣarruf ḳılurlar irmiş ve anı bu ʿālemġa, ḥużūr ve şuʿūr maḳāmıdın [16] ötkerip bī-ḫōdluḳ ve bī-şuʿūrluḳ ʿālemiġa yitkürür imişler. Ve ġıybet ve fenā cāmı ki baʿżı sülūk ve mücāhede ehliġa ʿalā sebīli' [17] n-nedreti vāḳiʿ bolur, añga tutar irmişler. Ve ança Māverāu'n-nehr ve Ḫorāsān'da bu işniñg ṭālibler arasıda alarnıñg bu işrāf [18] u taṣarrufı muḳarrer ve meşhūrdur. Her kim dest-būsıġa müşerref bolsa irmiş, bī-ḫōd bolup yıḳılur irmiş ve ḥaḳīḳī sekr ü fenā devleti [19] añga müyesser bolur irmiş. Ve dirler ki bir kün ṣabāḥ

$Ü_{184a}$ öydin çıḳḳan irmişler | ve ġālib keyfiyyetleri bar irmiş. Ol [20] ḥālda her ki-

L_{312} şige közleri tüşüptür, keyfiyyet | ve bī-ḫōdluġ dest birip yıḳılıpdur.

F_{112a} | Alarnıñg dervīşleridin biri mubārek [21] sefer ʿazīmetiġa Herī'ge kilgen irmiş. Küçe ve bāzārda kim yörür irmiş, ilge andaḳ maʿlūm bolur irmiş ki öz ḥālıda imes [22] ve añga bāṭınī keyfiyyet ġalebe ḳılıpdur. Ḥażret-i Maḫdūm nuvvire merḳaduhu nūren dipdürler ki bu silsilede ʿazīzī ki min alar ṣoḥbetiġa yiter [23] irdim, alardın alarnıñg ḥālın istifsār ḳıldım. Didiler ki ol dervīşniñg işi budur ki dāyim H̱^{v}āce Ḥasan'nıñg ṣūretin [24] ḫāṭırda asrar ve añga murāḳib bolur, bu iş bereketidin alarnıñg cezbesi añga eṡer ḳılıp bu nevʿ maġlūbluġ ve bī-ḫōdluġ añga [25] dest birür. Ve alar andaḳ ki H̱^{v}āceler silsilesidaġı baʿżı ʿazīzler bīmārlar marażı yüki astıġa kirip bīmār ṣıḥḥat tapıp [26] alar ol bīmārlıġnı tartarlar irmiş. Ḥicāz seferide ki Şīrāz'ġa yitipdürler, ol yirniñg ekābiridin biri alar nisbetiġa irādet [27] ve iḫlāṣ-i tamām körgüzüp ir-

$Ü_{4}$ leṭāyif b. | mertebedin: $Ü_{5}$ mertebe || 14 bar: Ü'de yok | tileseler irken: $Ü_{9}$ yitseler, L_{10} t. irmiş || 16 bī-şuʿūrluḳ: L_{11} bī-şuʿūrluġ | y. irmişler: L_{11}y. irmiş || 17 b. işniñg ṭālibleri: L_{13} b. işiniñg t. || 19 dirler ki: L_{15} didiler ki | bir kün: L'de yok || 20

$Ü_{184a}$ bī-ḫōdluġ: $Ü_{1}$ bī-ḫōdluḳ | yıḳılıpdur: F_{28} yıḳılıpdurlar, L_{2} yıḳılıpturlar | biri: L'de

L_{312} yok || 21 s. ʿazīmetiġa: L_{2} s. ʿazīmeti | i. ki: F_{2} i. kim || 22 ḳılıpdur: L_{4} ḳılıptur | dip-

F_{112a} dürler: L_{4} diptürler || 23 alarnıñg: F_{3} $Ü_{5}$ L_{5} anıñg | b. ki: F_{3} $Ü_{6}$ b. kim || 24 maġlūbluġ : F_{4} maġlūbluḳ || 26 tartarlar irmiş: F_{6} $Ü_{10}$ L_{9} tartar irmişler | Şīrāz'ġa: L_{10} Şīrāz'da | yitipdürler: L_{10} yitiptür || 27 iḫlāṣ-i tamām k.: L_{10} iḫlāṣ k. | mezkūr bolġan: Ü'de yok ||

kendür, añga maražī ṭārī bolġandur. Ḫvāce anıñg ʿiyādetiġa barıp meẕkūr
R_{120a} bolġan düstūr bile [1] anıñg maražını ḳabūl ḳılıp ol yük astıġa kiripdürler ve ol ʿazīz ṣıḥḥat tapıpdur ve Ḫvāce Ḥasan ḥażretleri māriż bolup [2] ol maraż bile ʿālemdin ötüpdürler. Ve alarnıñg bu vāḳiʿası sikkiz yüz yigirmi altıda ḳurbān ḥītiniñg du-şenbe kiçeside vāḳiʿ [3] boluptur. Ve naʿşların Şīrāz'dın
$Ü_{184b}$ L_{313} Çeġāniyān'ġa ki atalarınıñg | medfeni andadur, naḳl | ḳılıpdurlar.

§ 455 Mevlānā Yaʿḳūb-i Çerḫī ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu [4] Aṣlı Çerḫ digen yirdindür ki Ġaznīn'niñg kintleridindür. Ve Ḫvāce ʿAlāu'd-dīn-i ʿAṭṭār'nıñg aṣḥābıdındur, belki Ḫvāce-i büzürgvār [5] aṣḥābıdın irmiş. Ol Ḥażret ʿālemdin naḳl ḳılġandın soñgra Ḫvāce ʿAlāu'ddīn ḳuddise sırruhumā ṣoḥbetiġa yitipdür. Mevlānā dir irmişler [6] kim evvel ḳatla kim Ḥażret-i Ḫvāce-i büzürgvār mubārek ṣoḥbetleriġa yitip özni tapşurduḳ, alar buyurdılar ki biz özlükümiz [7] bile hīç iş ḳılmas-biz, bu kiçe köreli kim sini red mü ḳılurlar, yā ḳabūl mu? Mevlānā dipdür ki hergiz ol kiçedin ṣaʿbraḳ kiçe [8] mañga ötmeydür kim tañg atḳunça baġrım yüz laḫt ḳan irdi kim yā Rab, bu işikni mañga ḳabūl bile açḳaylar, yā red ḳılġaylar. ʿAla'ṣ-ṣabāḥ [9] çün Ḥażret-i Ḫvāce-i büzürgvār ṣoḥbetleriġa bardım, ʿināyet ḳılıp didiler ki ḳabūl ḳıldılar, ammā sin ʿAlāu'd-dīn ṣoḥbetide bolġuñgdur. [10] Andın soñgra min Bedeḫşān'ġa tüştüm ve Ḫvāce ʿAlāu'd-dīn, Ḥażret-i Ḫvāce-i büzürgvār ḳuddise sırruhu vefātlarıdın soñgra Çeġāniyān'ġa [11] kilip mutavaṭṭın boldılar. Ve mañga kişi yiberip Ḥażret-i Ḫvāce-i büzürgvār işāret ḳılġan sözni iẓhār ḳıldılar. Ve min alar ḫıdmetiġa kilip [12] tā alar ḥayātda irdiler, alar ḫıdmetide boldum. Ve Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren Ḥażret-i
$Ü_{185a}$ P_{95b} Ḫvāce ʿUbeydu'llāh | ḳuddise sırruhudın mundaḳ [13] dipdürler ki alar | Ḥażret-i Mevlānā ṣoḥbetiġa yitipdürler ve mundaḳ dipdürler ki Herāt'da
L_{314} irdim, mañga Ḥażret-i Mevlānā'nıñg | [14] ḫıdmeti dāʿiyesi peydā boldı, Çeġāniyān vilāyetiġa müteveccih boldum ve köp meşaḳḳat ve miḥnetdin soñgra anda yittim. Ve hemānā ki tamām, yā ekṡer [15] yolnı yayaġ barmış bolġaylar. Ve dipdürler ki çün alar ṣoḥbetiġa müşerref boldum, alarnıñg yüzide beyāżī ki ṭabʿġa mūcīb-i [16] teneffür bolġay, ẓāhir irdi ve mañga ḳatıġ

R_{120a} 1 o. yük: $Ü_{13}$ o. yüki | kiripdürler: L_{12} kiriptürler | tapıpdur: F_8-L_{18}
P_{95b} tapıptur || 2 ol maraż b.: $Ü_{15}$ ol b. | ötüpdürler: P_{15} $Ü_{15}$ L_{14} ötüptürler | ... yigirmi a.: $Ü_{16}$ L_{14} ... yigirme a. || 3 medfeni a.: $Ü_{17}$ m. ki a. | ḳılıpdurlar: L_1 ḳılıpturlar || 4
L_{313} $Ü_{184b}$ kintleridindür: $Ü_2$ kintleridin bolur || 5 yitipdür: $Ü_5$ yitipdürler, L_4 yitiptür | d. irmişler: $Ü_5$ d. imişler || 6 kim: Ü'de yok | mubārek: L'de yok | özlükümiz: $Ü_6$ L_5 özlükimiz || 7 k. kim: F_{14} L_6 k.l ki | M. dipdür: $Ü_8$ M. dipdürler, L_6 M. diptür || 8 i. kim: L_7 i. ki || 12 alar ḫıdmetide: $Ü_{16}$ ḫıdmetleride || 13 dipdürler: L_{14} diptürler | yitip-
L_{314} dürler: F_{20} L_{15} yitipdürler || 15 dipdürler: L_2 diptürler || 16 ḳatıġ : F_{23} $Ü_6$
$Ü_{185a}$ L_4 ḳatıḳ | s. libāsıda: $Ü_6$ s. libāsıġa | sözlep: $Ü_7$ sözler || 17 yitiştim : $Ü_8$ yitüştüm

ḍimek siyāset libāsıda ẓāhir boldılar. Ve ançа irig sözlep siyāset ḳıldılar ki
yaḳın [17] irdi ki alardın mining bāṭınım münḳaṭi' bolġay. Be-ġāyet maḥzūn u
maġmūm boldum. Yana bir ḳatla ki alar ṣoḥbetiġa yitiştim, manga
maḥbūbluḳ [18] ve cemāliyyet ṣūretide ẓāhir boldılar ki hergiz ol ḫūbluġ bile
kişi körmeydür-min. Ve nihāyetsiz luṭf körgüzdiler. Ve Ḥażret-i Maḫdūmī
[19] nuvvire merḳaduhu nūren dipdürler ki bu maḥalda ki Ḫ^{v}āce ḫıdmetleri bu
sözni diydür irdiler, mining naẓarımġa bir ʿazīz ṣūreti [20] bile köründiler ki
manga anıng cānibi irādet ve rābıṭa tamām-bār irdi. Ve ol ʿazīz ʿālemdin
ötüp irdi ve fi'l-ḥāl [21] ol ṣūretni ḫalʿ ḳıldılar ve hemānā ki ol iş Ḫ^{v}āce
ḫıdmetleriġa iḫtiyār ve şuʿūr bile vāḳiʿ bolup irdi irkin. Ol maʿnā [22] iṡbātıġa
ki Ḥażret-i Mevlānā'dın naḳl ḳıldılar. Ve dirler ki Ḥażret-i Mevlānā dir ir-
Ü$_{185b}$ mişler ki ṭālibī ki bir ʿazīz ṣoḥbetiġa kilür, Ḫ^{v}āce [23] ʿUbeydu'llāh dik | kilmek
F$_{112b}$ kirek, | çerāġ müheyyā ḳılġan ve yaġ ve fetīleni ṭayyār yasaġan, hem-ol
gūgird anga tutmaḳ kirek. Ḫ^{v}āce ʿUbeydu'llāh ḳuddise sırrıhu [24] dir imişler
L$_{315}$ ki Mevlānā ḫıdmetleri Ḥażret-i Şeyḫ Zeynü'd-dīn-i | Ḫavāfī ḫıdmetleri bile
Mevlānā Şihābu'd-dīn-i Sayrāfī ḳaşında [25] hem-sebaḳ irkendürler. Bir kün
mindin sordılar ki dirler ki Şeyḫ Zeynü'd-dīn vekāyiʿ ḥallıġa ve maḳāmāt
taʿbīriġa köp iştiġāl [26] körgüzürler. Didim belī andaḳdur. Mevlānā sāʿatī öz-
leridin ġāyib boldılar. Ve alar ṭarīḳası bu nevʿ irdi ki sāʿat fe-sāʿat [27] özleri-
din ġāyib bolurlar irdi. Çün ḥāżır boldılar, bu beytni oḳudılar ki:

بيت

R$_{120b}$ چو غلام آفتابم همه زآفتاب گويم [1] نه شبم نه شب پرستم كه حديث خواب گويم

§ 456 Ḫ^{v}āce ʿAlāu'd-dīn-i Ġucduvānī ḳuddise sırruhu

Ḫ^{v}āce ʿUbeydu'llāh dipdürler ki Ḫ^{v}āce ʿAlāu'd-dīn-i Ġucduvānī [2] büzürgvār ḫ^{v}āceniṅg aṣḥābıdın irmiş. Ve Ḥażret-i Ḫ^{v}āce anı Ḥażret-i Ḫ^{v}āce Muḥammed-i Pārsā ṣoḥbetleriġa emr ḳılġandurlar. Ve ʿaẓīm istiġrāḳı [3] bar irmiş. Ve be-ġāyet şīrīn-tekellüm irmiş. Gāh bolur irmiş ki söz ayta-

ler ‖ 17 yitiştim: Ü$_8$ yitüştüm | maḥbūbluḳ: L$_6$ maḥbūbluġ ‖ 18 ḫūbluġ: F$_{25}$ ḫūbluḳ ‖ 19 dipdürler: L$_8$ diptürler | 19-20 ṣūreti bile: Ü$_{12}$ ṣūretide ‖ 20 ö. irdi: F$_{27}$ Ü$_{14}$ L$_{10}$ ö.
Ü$_{185b}$ L$_{315}$ irdiler ‖ 21-22 o. maʿnā iṡbātıġa: F$_{28}$ o. maʿnāġa ‖ 24 ḳaşında : Ü$_4$ L$_1$ ḳaşıda ‖ 26
F$_{112b}$ andaḳdur: F$_4$ L$_3$ andaḳtur | nevʿ: L'de yok ‖ 27 çün ... boldılar: L$_5$ çün boldılar ‖
R$_{120b}$ 1 dipdürler: L$_7$ diptürler | 1-2 Ḫ^{v}āce ... büzürgvār: Ü'de yok ‖ 2 Ḥ. Muḥammed-i Pārsā: L$_8$ Ḫ^{v}āce Pārsa | istiġrāḳı: F$_6$ iştiyāḳı, Ü$_{11}$ istiġrāḳları ‖ 3 b. irmiş:

durġannıñg arasıda özdin ġāyib bolur irmiş. H̱^{v}āce Muḥammed-i Pārsā ḳuddise [4] sırrıhu mubārek seferġa ʿazīmet ḳılġanda anı hem özleri bile iltipdürler. Semerḳand ekābiridin biri aytıpdur kim H̱^{v}āce ʿAlāu'd-dīn [5] be-ġāyet ḳarı ve żaʿīf boluptur, andın hīç iş kilmes, eger anı ḳoyup barsañgız, bolur. H̱^{v}āce dipdürler ki anıñg bile hīç işimiz [6] yoḳtur, mundın özge kim her ḳaçan anı körsek, H̱^{v}āceler nisbeti ḫāṭırġa kilür.

§ 457 [redacted] ḳuddise sırruhu I
Ü$_{186a}$ H̱^{v}āce ʿAlāu'd-dīn-i [7] ʿAṭṭār aṣḥābıdındur. Ve taḥṣīl evānıda
L$_{316}$ H̱^{v}āce-i büzürgvār'nı Buḫārā ʿulemāsıdın biriniñg mecliside I körgen ikendür. Andın soñgra [8] H̱^{v}āce ʿAlāu'd-dīn ṣoḥbetiġa yitipdür. Evāyilde envāʿ-i riyāżāt u mücāhedātġa meşġūl bolur irkendür. Ve nefs tezkiyesi ve köñgül [9] taṣfīyesiġa köp cid körgüzür irkendür. Ve dipdür ki evvel ḳatla ki H̱^{v}āce ʿAlāu'd-dīn ṣoḥbetiġa bardım, H̱^{v}āce-i büzürgvār [10] aṣḥābıdın biri alarnıñg işikide olturup irdi. Mañga didi ki vaḳt bolmadı ki zühd ü pākīzelikleriñgdin çıḳḳay-sin? [11] Bu söz mañga aġır kildi, ammā H̱^{v}āce ḳaşı-
P$_{96a}$ ġa kirgende alar hem uşbu sözni didiler, velī I mañga aġır kilmedi. Ḥażret-i Mevlānā [12] Saʿdu'd-dīn-i Kāşġarī'niñg alardın köp naḳlları bar *Nefeḥātü'l-üns*'de. Ve ol cümledin biri budur kim dipdürler ki bir kiçe [13] inkār ehlidin biri alar bāreside sözler aytadur irdi ve min muḳābelede cevāblar aytadur irdim, andaḳ ki söz uzaḳḳa [14] tarttı. Ve ol yirdin ki biz irdük, alarnıñg menziliġaça uzaḳ yol irdi, andaḳ ki imkān yoḳ irdi ki söz işitilgey. [15] Tañg irte alar ḫıdmetiġa çün bardım, didiler ki kiçe siniñg ünüñg bizni teşvīşke saladur irdi. Her kişi her ni dise, cevāb [16] birme ve öz işiñgge meşġūl bol! Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren Ḥażret-i H̱^{v}āce ʿUbeydu'llāh
Ü$_{186b}$ ḳuddise sırrıhu- I dın naḳl ḳılıpdurlar ki [17] alar dipdürler ki bir kün alar ḫıdmetiġa baradur irdim. Yolda mañga āşnālardın biri yoluḳtı ve sözge tuttı, hemānā ki [18] ol kişi çaġır içip irdi. Çün alar ḫıdmetiġa yittim, didi-
L$_{317}$ ler ki meger sin içer-sin? Didim yoḳ. Didiler pes sañga I ni ḥāldur? Didim

Ü$_{12}$ b. irmişler I özdin: P$_{18}$ özin I b. irmiş: L$_{13}$ b. irmişler II 4 anı: Ü$_{14}$ alarnı I ö. bile: L$_{11}$ ö. birle I iltipdürler: L$_{11}$ iltip irdiler I iltipdürler ... biri: Ü'de yok I aytıpdur: Ü$_{14}$ aytıpdurlar, L$_{11}$ aytıptur II 5 dipdürler: L$_{13}$ diptürler I a. bile: L$_{13}$ a. birle II 8 yitipdür:
L$_{316}$ L$_{1}$ yitiptür I b. irkendür: Ü$_{4}$ L$_{2}$ b. ikendür II 9 körgüzür irkendür: Ü$_{5}$ k. ikendür, L$_{2}$
Ü$_{186a}$ körgüzür I dipdür: F$_{13}$ dipdürler, L$_{3}$ diptür I evvel ḳatla ki: L'de yok I ṣoḥbetiġa: F$_{14}$ Ü$_{5}$ L$_{3}$ ḫıdmetiġa II 12 köp: L'de yok I dipdürler ki: F$_{17}$ Ü$_{11}$ d. kim, L$_{7}$ diptürler k. II 14 i. ki: F$_{19}$ Ü$_{14}$ i. kim II 15 çün: F'de yok I saladur i.: Ü$_{16}$ salur i. I her kişi : Ü$_{16}$ her kiçe kişi II 16 ö. işiñge : L$_{12}$ ö. işige I ḳılıpdurlar : L$_{13}$ ḳılıpturlar II 17 dipdürler: L$_{13}$ diptürler I baradur i.: L$_{13}$ barur i.I biri y.: L$_{14}$ birev y. II 18 d. ki: L$_{15}$ d. kim II 19 bu ...

[19] yolda bir mest yoluḳtı, mini sözge tuttı. Didiler pes bu anıñ ḥālıdur kim sañga ḳılıpdur.

§ 458 Ḫᵛāce ʿUbeydu'llāh el-İmāmī el-İṣfehānī [20] ḳuddise sırruhu

Ol dağı Ḫᵛāce ʿAlāu'd-dīn aṣḥābıdındur. Ol dipdür ki evvel ḳatla ki Ḫᵛāce meclisiğa yittim, bu beytni oḳudı- [21] lar ki:

بيت

توزخود گم شود کمال اینست وبس   تو همان اصلا وصال اینست وبس

Baʿżı risāleside ʿAlāʾiyye ṭāyifesiniñ [22] teveccühi ṭarīḳın ẕikr ḳılıpdur ki alarnıñ bāṭınī nisbetleriniñ perverişi andaḳdur ki her ḳaçan tileseler ki añga [23] iştiğāl körgüzgeyler, evvel ol kişiniñ ṣūretin ki bu nisbetni andın tapıpdurlar, ḫayāl ḳılğaylar, ol zamānğaça kim [24] maʿhūdī ḥarāret ve keyfiyyetleri eṡeri peydā bolğay. Andın soñgra ol ḫayālnı nefy ḳılmağaylar, belki asrağaylar. Ve köz ve ḳulaḳ [25] ve barça ḳuvā bile ol ḫayāl bile köñgülde müteveccih bolğaylar ki ḥaḳīḳat-i cāmiʿa-i insānī ʿibāret andındur ki mecmūʿ
Ü$_{187a}$ kāyināt ʿulvī [26] ve süflīdin anıñ mufaṣṣılıdur. | Egerçi ol ecsāmğa ḥulūldın
F$_{113a}$ münezzehdür, ammā | çün anıñ bile bu ḳıṭʿa-i laḥm-i ṣanevberī arasıda nisbeti bar. [27] Köz ve ḫayāl ve barça ḳuvānı añga kiltürmek kirek ve anıñ
R$_{121a}$ ḥāżırı bolmaḳ ve köñgül işikide olturmaḳ. Bizge şek yoḳtur ki [1] bu ḥāletde ğıybet keyfiyyeti ve bī-ḫōdluğı yüz körgüze başlar. Ol keyfiyyetni bir yol farż ḳılmaḳ kirek ve anıñ kiniçe barmaḳ kirek. [2] Ve her fikr ki kirse, ḳalb ḥaḳīḳatığa müteveccih bolup ol fikr nefyi ḳılmaḳ kirek. Ve ol nimege
L$_{318}$ meşğūl bolmamaḳ kirek ve ol mücmelğa [3] ḳaçmaḳ kirek. Ve tā ol nefy | bolğunça, ol şaḫs ṣūretiğa ilticā ḳılmaḳ kirek. Ve anı laḥẓaī asramaḳ kirek, tā yana ol nisbet peydā [4] bolğay. Ol zamān ḫōd ol ṣūret nefy bolur, ammā kirek ki şaḫṣ ol ṣūret-i müteveccihin nefy ḳılmağay. Ve hem ol kelime-i ṭayyibe maʿnāsıda[5] dipdür ki nefy-i eşyā keṡret ve ṣuverin ol ʿayn-i vāḥidğa ki barça sālikleriñ maḳṣūd u maṭlūbıdur, rāciʿ ḳılmaḳdın[6] ʿibāretdür. Ve iş-

L$_{317}$ lıdur: L$_1$ anıñgdur | ḳılıpdur: L$_2$ ḳılıptur || 20 dipdür: L$_3$ diptür | beyti: L$_3$ beyt || 21
P$_{96a}$ ṭāyifesiniñ: L$_4$ ṭāyifeniñ || 22 ḳılıpdur: L$_5$ ḳılıpturlar | a. ki: F$_{26}$ a. kim || 23 tapıpdurlar: L$_7$ tapıpturlar || 24 keyfiyyetleri : F$_{18}$ Ü$_{14}$ L$_8$ keyfiyyetleriniñ | n.
Ü$_{186b}$ ḳılmağaylar: F$_{28}$ n. ḳılğaylar | ḳulaḳ: F$_{28}$ ḳulağ || 25 ol ḫayāl bile: Ü'de yok | andındur: L$_{10}$ andın durur ||

R$_{121a}$ 1 körgüze b.: L$_{14}$ köre b. | ve anıñ ... kirek: Ü' ve L'de yok || 2 ve ol ...
Ü$_{187a}$ kirek: L'de yok | bolmamaḳ k.: F$_4$ Ü$_6$ bolmaḳ k. || 3 ḳılmaḳ k.: Ü$_7$ ḳılmek (قيلماك)
F$_{113a}$ L$_{318}$ || 5 dipdür: L$_3$ diptür | vāḥidğa : F$_6$ Ü$_{10}$ L$_3$ vāḥidḳa || 8 m. irmişler : Ü$_{16}$

bāt barça şuverni ol ᶜayn-i vāḥidde müşāhede ḳılmaḳ ve bularnı anıñ ᶜaynı
körmekdin ᶜibāretdür. [7] Pes لاَ تُوجَدُ yaᶜnī bu şuver-i mütevehhime ġayriyyeti
menfīdür ve rāciᶜ hem ol bir aṣlġadur. Ve إلاّ الله yaᶜnī bu vāḥid maᶜnādur ki
bu şuver [8] bile körünür, va'llāhu aᶜlem.

§ 459 [redacted] ḳuddise sırruhu
Evāyil-i ḥālda ᶜulum taḥṣīliġa meşġūl irmişler ve mütedā-
vile kütübni[9] körgen ikendürler ve şuverī cemᶜiyetleri hem bar ikendür. Çün
$Ü_{187b}$ bu ṭarīḳ dāᶜiyesi peydā ḳılıpdurlar, | terk ü tecrīd ḳılıp [10] Mevlānā Niẓā-
P_{96b} mu'd-dīn ṣoḥbetleriġa ulanıp-| durlar. Ve dir irmişler ki niçe yıldın soñgra ki
alar ḫıdmetide irdim, mañga Mekke seferi [11] dağdağası peydā boldı. Çün
alardın icāzet tiledim, alar didiler ki her niçe baḳadur-min, bu yıl sini
ḥācīler ḳāfile- [12] side körmey-min. Ve mundın burun vāḳiᶜalar körüp irdim
ki andın köp mütevehhim irdim. Alar dip irdiler ki [13] ḳorḳma, çün barur-sin,
ol vāḳiᶜalarıñgnı Mevlānā Zeynü'd-dīn'ġa ayıt ki müteşerriᶜ kişidür ve sün-
L_{319} net cāddeside ṣābit. | Ve murād-[14] ları bu sözdin Ḥażret-i Şeyḫ Zeynü'd- dīn
el-Ḫavāfī irmiş kim ol kün Ḫorāsān'da şeyḫūḫat ve irşād mesnedide müte-
ᶜayyin [15] irmişler. Mevlānā dipdürler ki çün Ḫorāsān'ġa kildim ve ḥacġa bar-
maḳ, andaḳ ki Mevlānā Niẓāmu'd-dīn ḳuddise sırruhu [16] dip irdi, niçe vaḳt
tevaḳḳufḳa ḳaldı ve köp yıldın soñgra müyesser boldı. Çün Şeyḫ ḫıdmetiġa
yitiştim ve ol vāḳiᶜalarnı ᶜarż [17] ḳıldım, didiler ki biziñg bile beyᶜat ḳıl ve
biziñg irādetimiz ḳaydıġa kir! Min didim ki ᶜazīzī ki min bu ṭarīḳnı andın [18]
ḳabūl ḳılıp-min, henüz ḥayāt ḳaydıdadur. Siz emīn ve mürşid-siz; eger bi-
lür-siz ki bu ṭāyife ṭarīḳıda bu cāyizdür, andaḳ ḳılay.[19] Şeyḫ didi ki istiḫāre
ḳıl! Min didim ki miniñg öz istiḫāremga iᶜtimādım yoḳtur, siz istiḫāre ḳılıñg!
Şeyḫ didi ki hem biz istiḫāre [20] ḳılalı, hem sin istiḫāre ḳıl! Çün kiçe istiḫāre
$Ü_{188a}$ ḳıldım, | kördüm ki Ḫᵛāceler ṭabaḳası Herī ziyāretgāhıġa ki ol vaḳt Şeyḫ an-
da [21] irmişler, kiripdürler, dıraḫtlarnı ḳoñgaradurlar ve tamlarnı yıḳadurlar
ve ḳahr u ġażab āsārı alarda ẓāhir- [22] dür. Bildim ki işāret ol iş menᶜiġadur,
ḫāṭırım cemᶜ boldı ve āsūdelıġ bile ayaġımnı uzatıp uyḳuġa bardım. [23] Çün

m. irmiş, L_8 m. irdi || 9 k. ikendürler : P_{24} k. ikendür | ḳılıpdurlar : L_{10} ḳılıpturlar
P_{96b} $Ü_{187b}$ || 10 ulanıpdurlar: P_1 ulanıpdur, L_{10} ulanıpturlar | ḫıdmetide: $Ü_2$ ḫıdmetiġa || 12
körmey min: $Ü_4$ körmeydür-min | m. irdim: F_{13} m. bolur irdim || 14 el-Ḫavāfī:
L_{319} F'de yok | i. kim:F_{15} L_1 i. ki | şeyḫūḫat: L_1 şeyḫūḫiyyet || 15 dipdürler: L_2 diptür-
ler | ḥacġa: L_2 ḥacḳa || 16 tevaḳḳufḳa: $Ü_{11}$ L_3 tevaḳḳufġa | yitiştim: $Ü_{12}$ yitüş-
tüm | ol: L'de yok || 18 ḳaydıdadur: L_6 ḳaydıdadurlar || 19 ki miniñg: L'de yok
| şeyḫ didi: L_8 didiler || 21 kiripdürler: L_{10} kiriptürler || 23 vāḳiᶜamnı: $Ü_5$
$Ü_{188a}$ vāḳiᶜanı | ş. didi: L_{13} ş. didiler || 24 ḳıla alġança: $Ü_8$ ḳıl'alġança || 25 dipdür-

tan̄glası Şeyḫ meclisiġa kildim, andın burun ki min vāḳiʿamnı ʿarż ḳılġay-
min, Şeyḫ didi ki ṭarīḳ birdür ve barça [24] birge oḳ ḳayturlar. Hem-ol öz ṭa-
rīḳınıñ bile işke meşġūl bol! Eger vāḳiʿaī, yā müşkilī allıñġa kilse, bizge
aytḳıl, ḳıla alġança meded ḳılalı![25] Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu
L_{320} nūren | dipdürler ki Mevlānā'ġa ol maʿnā ki añga meşġūl bolurlar, ġalebe ve
istīlāsı ẓāhir irdi, az [26] teveccüh bile ġıybet āṣārı ve bī-ḫödluġ keyfiyyeti yüz
körgüzür irdi. Kişi kim ol ḥāldın vāḳıf irmes irdi, saġınur irdi ki [27] alarnıñ
uyḳusı kiledür. Evāyilde kim alar ṣoḥbetiġa yittim, mescid-i cāmiʿde alar
R_{121b} ḫıdmetide olturup irdim. Alarġa hem-ol ġıybet [1] ḥālı yüzlendi. Min gümān
ḳıldım kim alarġa uyḳu kiledür. Didim ki bir sāʿat istirāḥetġa iştiġāl körgü-
zülse, yıraḳ imes. [2] Alar tebessüm ḳılıp didiler ki meger ʿaḳīdeñ yoḳtur ki
bizge uyḳudın özge emrī bar. Bir kün ayturlar irdi kim dervīşlerdin [3] baʿżı
F_{113b} dirler ki uyḳu bile uyġaġlıḳ | arasıda farḳ mundın özge yoḳtur ki özde ḫiffetī
$Ü_{188b}$ ki uyḳudın | soñgra bolur, taparlar; [4] yoḳ irse alarnıñ meşġūlluġlarınıñ
keyfiyyeti uyḳuda ve uyġaġlıġda bir ṭarīḳa biledür, belki uyḳuda kim baʿżı
mevāniʿ mürtefiʿ bolur, ṣāfīraḳ [5] ve ḳavīraḳ bolur. Ve mañga gümān an-
daḳdur ki olça ayturlar irdi, işāret öz ḥāllarıġa irdi, va'llāhu aʿlem. Dervīş-[6]
lerdin biri ki alar ṣoḥbetiġa yiter irdi, mundaḳ ḥikāyet ḳıldı ki mañga vaʿẓ
mecliside ki dervīşler maʿārifi öter irdi, köp [7] taġayyür vāḳiʿ bolup köp
ṣayḥa vü feryād ḳılur irdim ve andın asru maḥcūb bolur irdim. Bir kün bu
ḥālnı alarġa ayttım. Didiler ki her ḳaçan [8] sañga ol taġayyür vāḳiʿ bolsa, biz-
ni yādıñġa kiltür! Ol vaḳt ki alar Ḥicāz seferiġa barıp irdiler, mañga med-
L_{321} reselerdin birige [9] ki bir ʿazīz | anda vaʿẓ aytur irdi, taġayyür bolmaḳ āġāzı
boldı, alarġa teveccüh ḳıldım. Kördüm ki medrese işikidin kirdiler [10] ve mi-
niñ ḳaşımġa yittiler ve ikki iliglerin miniñ ignimge ḳoydılar. Min özüm-
P_{97a} din bardım ve bī-hūş | yıḳıldım. Ol vaḳt ki[11] öz ḥālımġa kilip irdim, vaʿẓ mec-
lisi tükenip irdi. Ve ol ḫalḳ tarḳap irdiler ve künes miniñ üstümge yitip ir-
di. [12] Ve ol kün Ramażān'nıñ soñġġı penc-şenbihi irdi. Anı köñglümde as-
radım ki alar Mekke'din ki kilipler, alarġa aytḳay-min. Çün alar [13] Mekk'edin
teşrīf kiltürdiler ve alar ḫıdmetiġa müşerref boldum, cemʿī alar ḫıdmetide [14]
$Ü_{189a}$ irdiler ki bu sözni | alarġa ayturdın māniʿ irdiler ki ayta almadım. Alar mi-

L_{320} ler ki : L_1 diptürler | Mevlānā'ġa ... añga: $Ü_9$ Mevlānā ki maʿnāġa añga | 25-26 az te-
veccüh bile: $Ü_{10}$ öz teveccühi bile || 26 v. irmes didi: $Ü_{11}$ v. imes idi || 27 olturup ir-
dim: L_4 olturup ||
R_{121b} 1 ḳ. kim: $Ü_{13}$ L_4 ḳ. ki || 2 ʿaḳīdeñ: L_6 عقيد ينك (?) || 3 uyġaġlıḳ: F_{29}
F_{113b} $Ü_{188b}$ uyġaġlıġ || 4 meşġūlluġlarınıñ: F_1 $Ü_1$ meşġūlluḳlarınıñ | uyḳuda ve: L'de yok |
uyġaġlıġda: $Ü_2$ L_9 uyġaġlıḳda || 5 a. ki: F_3 $Ü_3$ a. kim | irdi: L'de yok || 6. ḥ.
ḳıldı: $Ü_5$ ḥ. ḳılur irdi | 6-7 köp ... bolup: L'de yok || 8 taġayyür: L_{14} ol taġyīr
L_{321} | birige: F_6 $Ü_{10}$ L_{15} biride || 9 āġāzı b.: L_1 āġāz b. || 12 soñġġı: L_5 soñgı
| köñglümde: $Ü_{15}$ köñgülde | ki: Ü'de yok | kilipler: F_9 $Ü_{16}$ L_5 kilseler || 14 ayta a.: F_{11}

niñg sarı baḳıp didiler ki penc-şenbihī irdi ki anıñg [15] bile ʿiyd arasıda yana penc-şenbe yoḳ irdi. Alar sikkiz yüz altmışda Cemādi'l-āḫır ayınıñg yittisi-de çehār-şenbe küni dünyādın [16] öttiler.

§ 460 Ḫ^{v}āce ʿUbeydu'llāh ḳuddise sırruhu

Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren *Nefeḥātü'l-üns*'ni bitirde zamān meşāyıḫ u ekābiridin ki [17] ḥayāt ḳaydıda irdiler, Ḥażret-i Ḫ^{v}āce Nāṣıru'd-dīn ʿUbeydu'llāh ḳaddesa'llāhu sırrehudın özge ki-şini ol müteberrik kitābda ẕikr ḳılmadılar. [18] Ve alar ẕikr ü menāḳıbıda bitil-genniñg tercemesi budur kim bu kün āyāt maẓharı ve kerāmāt ve velāyāt mecmaʿı Ḫ^{v}āceler tabaḳasıġa iltiyām [19] rābıṭası ve intiẓām silsilesi ol şerīf ḳavmġa ḳaddesa'llāhu taʿālā ervāḥehum Ḥażret-i Ḫ^{v}āce ve alarnıñg
L$_{322}$ muḫlişleri ve niyāzmendleridür. [20] Ümīd oldur kim alarnıñg şerīf | vücūdları bereketidin bu şerīf silsileniñg iltiyām u intiẓāmı ilā yevmi'l-ḳıyām imtidād tapḳay. [21] Her niçe bu faḳīrdin bu nevʿ sözler emsāl-i güstāḫlıġ ṣūreti tapar, ammā her niçe özüm bile endīşe ḳıldım, özümdin anı tapa [22] almadım kim ḫāṭırnı anġa ḳarār bire alġay-min ki bu mecmūʿa ki munuñg cemʿidin maḳṣūd bu ṭāyifeniñg maʿārifiniñg ẕikri ve menāḳıbı- [23] nıñg neşridür, alar-nıñg ẕikridin ḫālī bolġay. Lā-cerrem bu şerīfe silsileniñg menāḳıbı şerḥin ve aḥvālın alarnıñg baʿżı ḳudsiyye [24] kelimātları bile ki maʿārif-nigār ḫāmeleriniñg raḳam-zedesi boluptur, miskiyyetü'l-ḫitām ḳılıldı. Ḥażret-i
Ü$_{189b}$ Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren kim alar vaṣfıda [25] bu nevʿ | nükte so-rupturlar, alarnıñg maʿārifidin baʿżı söz kiltürüptürler. Çün söz be-ġāyet bi-yik ve daḳīḳ irdi ve bu bī-biḍāʿat- [26] nıñg fehmi ve idrāki andın ḳāṣır ve alarnıñg baʿżı ḥālātı ki bu ḥaḳīrġa mefhūm ve yaḳīn irdi anġa şürūʿ ḳılıldı. Alarnıñg [27] mevlidi Taşkend'dür.| Ve ataları dervīş kişi irmiş. Ve ana ṭarafı-
R$_{122a}$ dın hemānā ki Şeyḫ Ẓuhūr ki ol vilāyetde müteʿayyin şeyḫ imiş, [1] anġa yi-terler. Ve özleride bu iş çāşnīsi ṭufūliyyet eyyāmıdın bar irmiş. Yigit bol-ġandın soñgra kim seyāḥatḳa ḳadem ḳoyupturlar, [2] köp meşāyıḫ ve evliyā ḫıdmetiġa yitip ṣoḥbetleriġa müşerref bolupturlar. Ḫorāsān meşāyıḫıdın Ḥażret-i Mīr Seyyid Ḳāsımu'l-envār ḳuddise sırruhu [3] ḫıdmetleriġa yitipdür-

Ü$_{189a}$ alarġa ayta a. | p. irdi: L$_8$ p. idi || 16 bitirdė z.: Ü$_5$ biterde, L$_{10}$ bitirer zamānda || 17 ẕ. ḳılmadılar: F$_{14}$ ẕ. ḳılmaydurlar, L$_{12}$ ẕ. ḳıldılar | 17-18 ẕikr ... alar: Ü'de yok || 18 t. budur: Ü$_7$ tercemesidür || 19-20 muḫlişleri ... alarġa: F ve Ü'de yok || 20 oldur kim: L$_{15}$ ol kim | ş. vücūdları: F$_{16}$ Ü$_{10}$ ş. vücūdı || 21 emsāl-i güstāḫlıġ ṣ. : F$_{17}$ Ü$_{12}$ L$_2$
L$_{322}$ emsāl-i güstāḫlıḳ s. | özüm ... ḳıldım: Ü'de yok || 24 ḳılıldı: Ü$_{17}$ ḳıldı || 25 nükte s.: L$_7$ nükteler s. | 25-26 alarnıñg ... ḳāṣır ve : L'de yok || 26 bu ḥaḳīrġa: Ü$_3$ faḳīrġa || 27 ol: L'de yok | ş. irmiş: F$_{23}$ ş. imiş ||

R$_{122a}$ 1 seyāḥatḳa: Ü$_7$ seyāzatġa | ḳ. ḳoyupdurlar: L$_{12}$ ḳ. ḳoyuptur || 2 k. meşāyıḫ ve evliyā Ü$_8$ k. pākīze m. || 3 yitipdürler: L$_{13}$ yitiptürler | ve şeyḫ ... bolupdurlar:

ler ve Şeyḫ Bahāud-dīn ʿÖmer raḥimehu'llāhu taʿālā mülāzemetiġa müşer-
ref bolupdurlar ve Şeyḫ Zeynü'd-dīn-i Ḫavāfī [4] ṣoḥbetiġa yitipdürler. Ve
Mevlānā Muḥammed-i Esed ve Mevlānā Saʿdu'd-dīn-i Kāşġarī bile ṣoḥbet
tutupdurlar. Ve Māverāu'n-nehr meşāyıḫıdın Ḫvāce [5] Muḥammed-i Pārsā
L_{323} raḥimehu'llahu taʿālā mülāzemetiġa | yitipdürler ve Ḫvāce Ebū Naṣr
ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu ṣoḥbetiġa yitipdürler. Mevlānā Niẓāmu' [6] d-dīn-i
Ḫāmūş bile ṣoḥbet tutupdurlar. Mevlānā Yaʿḳūb-i Çerḫī ḳuddise sırruhudın
irşādlar ve terbiyetler tapıpdurlar. Ve [7] soñgralar Ḥażret-i ḫvāceġa ança mik-
net dest birdi ki maʿlūm imes ki meşāyıḫdın hīç kimge ol dest biripdür, yā
yoḳ, mülkke ʿaceb istīlā ve selāṭīn ve mülūkke ġarīb isrāf u ḥükm. Māve-
$Ü_{190a}$ rāu'n-nehr | selāṭīni özlerini alarnıñ mürīd-zādeleri ve maḥkūm-i ḥükmi tu-
P_{97b} tarlar irdi; yoḳ ki [8] yalġuz Māverāu'n-nehr selāṭīni, belki Ḫorāsān ve ʿIrāḳ |
F_{114a} ve Āẕerbeycān, ḥattā ki bir sarıdın | Rūm ve Mıṣr'ġaça ve bir sarıdın Ḫıṭā ve
[9] Hind'ġaça barça mülūk u selāṭīn özlerin Ḫvāce'niñ maḥkūm-i ḥükmi ve
meʾmūr-i fermānı tutarlar irdi. Ve ruḳʿaları bu selāṭīn-[10] ġa ança müʾeṣṣir ir-
di kim alarnıñ aḥkāmı öz ḫuddāmıġa bolmaġay. Ve Ḥażret-i Ḫvāceʾġa ẓā-
hir cemʿiyyeti barça ebnā-yi zamāndın köprek [11] vāḳiʿ irdi, andaḳ ki bāṭın
cem-ʿiyyeti daġı cemīʿ-i ebnā-yi zamāndın belki köp, māżī meşāyıḫıdın da-
ġı hemānā ki artuġrak irdi.[12] Ve bu ḥaḳīr bile iltifātları köp bar üçün vaḥy-
āsār ruḳʿaları bile müşerref ḳılıp işlerge meʾmūr ḳılurlar irdi. Ol ruḳʿalarnı
[13] muraḳḳaʿ yasap mücelled ḳılıp cedvel ve tekellüfāt bile teberrük yosunı
bile asrap-min. Ümīdim ol ki alarnıñ bereketidin bu işniñ zevḳı ve ṭale-
bi[14] naṣīb bolġay. Alarnıñ yaşı toḳsandın altı ay öksük irdi. Sikkiz yüz toḳ-
L_{324} san | örtde dünyādın öttiler. Alar-[15] nıñ aṣḥābıdın irşād ve telḳīnġa müşer-
ref bolġanlardın Mevlānā Ḳāsım ve Mevlānā Ḫvāce ʿAlī ve Mevlānā Mīr
Ḥasan ve Mevlānā Mīr Muḥammed [16] ve Mīr ʿAbdu'l-evvel ve Mevlānā
Burhānu'd-dīn ve Mevlānā Luṭfu'llāh ve Mevlānā Ḥüseyn-i Türk ve Dervīş

L'de yok | bolupdurlar: F_{26} $Ü_{11}$ bolupturlar || 4 yitipdürler: F_{26} L_{14} yitiptürler | tu-
tupdurlar: F_{27} $Ü_{12}$ L_{15} tutupturlar | 4-6 ve Māverāu'n-nehr ... tutupdurlar: F'de yok
P_{97a} L_{323} || 5 mülāzemetiġa: P'de yok | mülāzemetiġa ... yitipdürler: Ü'de yok | yitipdürler: L_1
yitiptürler || 6 tutupdurlar: $Ü_{14}$ tutarlar, L_2 tutupturlar | tapıpdurlar: L_3 tapıpturlar || 7
soñgralar: $Ü_{15}$ L_3 soñgra alar | dest: Ü'de yok | b. ki: F_{28} $Ü_{16}$ L_3 b. kim | ol: L'de
$Ü_{190a}$ yok | biripdür: L_4 biriptür | özlerini: $Ü_1$ özlerin, L_5 özleridin | mürīd-zādeleri: L_5
mürīd-zādesi | 7-8 Māverāu'n-nehr ... yalġuz: F'de yok || 8 Māverāu'n-nehr: L'de yok
| Mıṣr'ġaça: $Ü_3$ Mıṣr'ġa || 9 özlerin: L_8 özleridin | t. irdi: L_8 t. irdiler || 10 i. kim: L_9
P_{97b} i. ki | ḳ. bomaġay: $Ü_6$ ḳ. bolġay | ḫvāceġa: P_3 L_{10} ḫvāce | barça e.: L_{10} bar e. || 11
F_{114a} bāṭın c.: L_{10} barı c. | daġı: $Ü_7$ anda d. | daġı: F ve Ü'de yok | artuġraḳ irdi: $Ü_8$ ar-
tuḳraḳ i., L_{11} a. idi || 13 mücelled ḳılıp: F, Ü ve L'de yok | yosunı b.: L_{13} yasunı b. |
asrap-min: F_5 $Ü_{11}$ asrar-min | o.ki: F_5 $Ü_{11}$ L_{14} o.kim || 14 alarnıñ... öttiler: Ü'de yok ||

Aḥmed-i Cāmī irdiler ve yana dağı dervīş-[17] ler bar irdiler, bu muḫtaṣarda munçası şebt boluldı.

§ 461 Mevlānā Ḳāsım ḳuddise sırruhu

Ḥażret-i Ḫāce ʿUbeydu'llāh'nıñg kibār-i aṣḥābıdın-[18] dur. Ence-
$Ü_{190b}$ mende hem-dem ve ḫalvetde maḥrem. Aṣlı | Fürket nevāḥīsidindür. İllig yılğa yaḳın ol Ḥażret'niñg ḫıdmetin andaḳ ḳıldı[19] kim hergiz alarnıñg mubārek ḫāṭırlarıġa andın ġayr-i maḥabbet ve iltifāt vāḳiʿ bolmadı. Ve Mevlānā Ḳāsım'nı selāṭīn ḫıdmetiğa baʿżı erbāb-i [20] ḥācāt mühimmātı üçün yiberür irdiler. Ve selāṭīn istiḳbāl ḳılıp taʿẓīm bile olturtup her ni alar ol Ḥażret'din risālet[21] ḳılsalar irdi, minnet tutup hem ol nevʿ iʿzāz bile uzaturlar irdi. Ve Mevlānā ol nevʿ fānī ve maḳbūl kişi irdi kim anı [22] körgen kişi giriftārı bolur irdi. Ol cümledin biri bu ḥaḳīrdür kim alarnı ol Ḥażret müslimānlar maṣlıḥatı üçün Māverāu'n-nehr-[23] din Ḫorāsān'ğa risālet-i resmī bile yiberip irdiler, bu faḳīr hem-ol kilgenleride körüp alarnıñg vālihi bolup irdi.[24] Ol işni yasap ʿaẓīm iʿzāz u ikrāmlar tapıp bardılar. Alarnıñg yaşı yitmişdin ötüp irdi. ʿĀlemdin ötken-[25] leri bu nevʿ irdi kim Ḥażret-i Ḫᵛāce'niñg
L_{325} ʿaẓīm żaʿfları bar irdi. Ve sol yanlarıda | bir sançığ irmiş ki barça eṭibbā [26] ve ḫalḳ ḥayātlarıdın ṭamaʿ münḳaṭiʿ ḳılğan irmişler. Mevlānā ol ḥālnı körüp andaḳ ki Ḫᵛāceler ḫānvādesi ehli baʿżı dil-ḫᵛāh il-[27] niñg marażınıñg yüki astığa kirip ol yükni köterip marīż ṣıḥḥat tapar ve ol kişi ol marażnı tartar.
R_{122b} Mevlānā Ḳāsım dağı Ḫᵛāce'niñg başığa ivrülüp[1] ol marażnı ḳabūl ḳılıp ağrıḳ
$Ü_{191a}$ yüki astığa | kirip ol yükni köterip Ḥażret-i Ḫᵛāce hem-ol vaḳtda ṣıḥḥat tapıp Mevlānā'nıñg[2] hem-ol sol yanığa sançığ turup bir hafta hem-ol marażğa giriftār bolup cānların ḫᵛāceleriğa fidā ḳıldılar. Bir kün bu ḥaḳīr Ḥażret-i Maḫdūm[3] nuvvire merḳaduhu nūren ḫıdmetleride irdim, Ḫᵛāce-i büzürgvār aṣḥābıdın söz ötedür irdi. Ḥaḳīr ol Ḥażret'din suʾāl ḳıldım kim alarnıñg [4] aṣḥābıdın bu ṭarīḳda alarnıñg irşādı bile muvāfıḳ sülūk ḳılıp faḳr ṭarīḳıda mertebe ḥāṣıl ḳılğan ve fenā resmide yaruğluḳ tapıp[5] özlük ẓulmetidin

L_{324} 16 irdiler: F_8 $Ü_{15}$ L_4 irdi | dağı: L'de yok || 17 b. irdiler: F_8 $Ü_{15}$ L_4 b. irdi | ş. bolul-
$Ü_{190b}$ dı: L_4 ş. boldı || 18 maḥrem: P'de yok | i. yılğa: $Ü_I$ i. yıl | ol ḫ.: $Ü_I$ alar ol ḫ. || 19 mubārek: Ü'de yok || 20 mühimmātı: L'de yok | yiberür irdiler: $Ü_4$ yiberürler irdi | alar : L'de yok | risālet: P'de yok || 22 biri: Ü'de yok | alarnı: $Ü_7$ alarnıñg || 23 b. irdi: $Ü_{10}$ b. irdim || 25 yanlarıda: L_{15} yārānlarıda | s. irmiş: $Ü_{14}$ s. bar irmiş |
L_{325} barça: L'de yok || 26 ḫalḳ: $Ü_{13}$ ḫalḳlar | ehli: L'de yok || 27 ol: Ü'de yok | maraᵔnı: L_3 maraᵔı ||

R_{122b} 1 ağrıḳ yüki: F_{18} ağır yük, $Ü_{17}$ ağrığ y. | ol yükni köterip: P, F, Ü ve L'de
$Ü_{191a}$ yok | Mevlānā'nıñg: $Ü_I$ Mevlānā, L'de yok || 2 ḫᵛāceleriğa: $Ü_2$ ḫᵛāceğa || 4 sülūk: Ü'de yok || 5 özlük ẓ.: L_{10} özlüki ẓ. | d. kim: F_{22} d. ki || 6 be-ġāyet: F ve Ü'de yok

ḫalāṣ bolġan, ol ki siziñ mubārek ḫāṭırıñızġa ẓāhirdür, kimler irkin? Alar didiler kim barça bu ṭarīḳda [6] yaḫşı sülūk ve revişler ḳılıpdurlar, ammā biz Mevlānā Ḳāsım'nı be-ġāyet vāreste kişi tapıp-biz. Ḥaḳ subḥānehu ve ta'ālā bu ṭabaḳanıñ [7] ehl-i irşādıdın ṭāliblerġa barçanı öz fażl u keremi bile
P98a deryā-yi raḥmetiġa ġarīḳ ve öz bevāriḳ-i | ḳurbıġa ḥarīḳ ḳılġay, āmīn [8] yā rabbe'l- ᶜālemīn.

§ 462 Ebu'l- Ḥasan-i Bustī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Ol Ḫvāce Yūsuf-i Hemedānī dik Şeyḫ Ebū Alī-i Fārumedī'niñ aṣḥābıdındur. [9] Ve bu müşekkel ve meşhūr rubāᶜī andaḳ ki ᶜAynu'l-ḳuḍāt-i
L326 Hemedānī | resāyilidin maᶜlūmdur, anıñ durur kim:

رباعی

دیدیم نهان گیتی واصل دو جهان — [10] وز علت و عار برگذ شتیم آسان

آن نورسیه زلا نقط بر تردان — زان نیزگذشتیم نه این مانده ونه آن

§ 463 Şeyḫ Ḥasan-i Sekkāk-i Simnānī ḳuddise sırruhu

[11] Ol Şeyḫ Ebu'l- Ḥasan-i Bustī'niñ aṣḥābıdındur. Ve Sekkākiyye ḫānḳāhı ki Simnān'dadur ve Ḥażret-i Ebu'l-Mekārim Şeyḫ Rüknü'd-
Ü191b dīn ᶜAlāu'd-devle | ḳaddesa- [12] llāhu taᶜālā sırrehu kim evāyilde anda bolur irkendür ve arbaᶜīnāt anda çıḳarıpdur ve baᶜżı emlākin añga vaḳf ḳılıpdur, añga mensūb- [13] dur. *Nefeḥāt*'da mundaḳdur.

§ 464 Muḥammed-i Ḥammūye el- Cüveynī ḳaddesa'
F114b llāhu |taᶜālā sırrehu

Künyeti Ebū ᶜAbdi'llāh'dur.Ol hem Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan-i Bustīniñ [14] aṣḥābıdındur. Ve ẓāhirī vü bāṭınī ᶜulūmı bile ārāste irkendür. ᶜAynu'l-ḳuḍāt mektūbātıdın biride dipdür ki az kişi bu [15] ṭāyifedin ẓāhirī ᶜulūm bilgey, Ḫvāce İmām Ebū Ḥāmid-i Ġazzālī ve ḳardaşı Şeyḫ Aḥmed-i Ġazzālī bu cümledindür. Ve Ḫvāce İmām Muḥammed-i Ḥammūye [16] dağı Kūyān'da

| bu ṭabaḳanıñ: L'de yok || 7 ṭāliblerġa: Ü10 ṭāliblerġaça | deryā-yi ... ḳılġay: Ü10
P98a deryā-yi raḥmeti ġarīḳı ve öz bevārıḳ-i ḳurbı ḥarīḳı ḳılġay || 8 aṣḥābıdındur: P2 aṣḥābıdur || 9 Hemedānī: L15 Hemedānī'niñ | maᶜlūmdur: Ü13 maᶜlūm bolur, L1
L326 maᶜlūm boldı | anıñ durur: P2 F26 Ü14 anıñdur || 10 ... Simnānī: L3 ... İṣfehānī || 12 çıḳarıpdur: L6 çıḳarıptur | ḳılıpdur: L6 ḳılıptur || 13 hem: L'de yok || 14
F114b mektūbātıdın biride: F2 mektūbıdın b., Ü5 mektūbātıda || 15 ẓ. ᶜulūm: Ü5 ẓ. ᶜulūmı || 16 n. biley: Ü7 n. bilgey || 17 taṣnīfdür: Ü9 taṣnīf ḳılıpdur | d. ḳılıp-

bu cümledindür, ni biley ki ᶜilm bilgey ve büzürglerdindür. Ve aṅga bu ṭāyife sülūḳide Taṣavvuf'da *Selvetü'ṭ-ṭālibīn* [17] atlıġ taṣnīfdür ki anda bu ṭarīḳdın köp ḥaḳāyıḳ ve deḳāyıḳ derc ḳılıpdur.

§ 465 ᶜAynu'l- ḳuḍāt-i Hemedānī ḳuddise sırruhu

Künyeti ve atı Ebu'l-Feżā'il [18] ᶜAbdu'llāh b. Muḥammed b. el-Meyāncī'dür ve ᶜAynu'l-ḳuḍāt laḳabıdur. Şeyḫ Muḥammed b. Ḥammūye
L327 bile ṣoḥbet tutuptur. Ve Şeyḫ İmām Aḥmed-i Ġazzālī | ḳuddise sırruhunıṅg [19] mürīdi durur ve ṣuverī ve maᶜnevī feżāyili muṣannefātıdın maᶜlūmdur. Ni ᶜArabī ve ni Fārisī ança kim ḥaḳāyıḳ u deḳāyıḳ keşfi ve şerḥi [20] ol ḳılıpdur, bu ṭāyifedin az kişi ḳılmış bolġay. Ve andın ḫavārıḳ-i ᶜādāt iḥyā vü emvātḳaça ẓuhūrġa kilipdür. Ve anıṅg bile [21] Şeyḫ İmām Aḥmed-i Ġazzālī ḳuddise sırruhu arasıda köp mükātebāt ve mürāselāt bar. Ol cümledin biri
Ü192a ᶜ*Ayniyye* risālesidür kim Ḥażret-i Maḫdūmī | [22] nuvvire merḳaduhu nūren dipdür ki İmām aṅga bitipdür ki revānlıġ ve selāmetde aytsa bolur ki naẓīri yoḳtur. Ve ᶜAynu'l-ḳuḍāt *Zübdetü'* [23] *l-ḥaḳāyıḳ* kitābıda bitipdür ki andın soṅgra resmī ᶜulūm güft u gūyıdın melūl boldum, Ḥuccetü'l-islām muṣannefātı muṭālaᶜasıġa [24] meşġūl boldum ve tört yılġaça iştiġālım muṅga irdi. Çün maḳṣūdumnı andın ḥāṣıl ḳıldım, saġındım ki aṣlī maḳṣūdumġa yittim. [25]

بيت

انزل بمنزل زينب و رباب وارბع فهذا مربع الاحباب

Ve yaḳın irdi ki ṭalebni terk ḳılġay-min ve maᶜlūm ḳılġanımġa [26] iktifā körgüzgey-min. Bir yıl bu maḳāmda ḳaldım. Nāgāh seyyidī ve mevlāyī eş-şeyḫu'l-islām sulṭānu'ṭ-ṭarīḳa Aḥmed b. Muḥammed el- Ġazzālī raḥimehu'llāhu [27] taᶜālā Hemedān'ġa kim miniṅg aṣlī vaṭanımdur, kildi ve anıṅg ṣoḥbetide yigirmi künde maṅga bir nime ẓāhir boldı ki mindin ve ṭa-
R123a lebimdin özidin [1] özge hīç nime bāḳī ḳoymadı, illā māşāa'llāh. Ve maṅga
L328 imdi hīç iş yoḳtur, fenā ṭalebidin özge | ol nimede. Ve eger Nūḥ ᶜömri tapsam [2] ve bu ṭalebde fenā ḳılsam, hīç iş ḳılmamış bolġay-min. Ve ol nime

L327 Ü192a dur: L_{13} d. ḳılıptur || 18 ᶜAynu'l-ḳuḍāt laḳabıdur: L_{15} ᶜAynu'l-ḳuḍātdur || 19 m. durur: P_{12} $Ü_{12}$ L_1 mürīdidür | deḳāyıḳ k.: F_7 deḳāyıḳı k. || 20 ḳılıpdur: L_2 ḳılıptur | kilip dür: L_4 kiliptür | bile: L'de yok || 21 imām: L'de yok || 22 dipdür: $Ü_1$ dipdürler, L_5 diptür | bitipdür : L_6 bitiptür || 23 r. ᶜulūm: F_{10} r. ᶜulūmı | güft u gūyıdın: L_7 güft u gūydın || 24 maḳṣūdumnı: L_9 maḳṣūdımnı | yittim: $Ü_5$ yitüştüm || 27 ṣoḥbetide: L_{13} ṣoḥbetī | yigirmi k.: $Ü_9$ yigirme k. ||

R123a 1 b. ḳoymadı: $Ü_{11}$ b. ḳalmaydur irdi || 2 f. ḳılsam: $Ü_{13}$ f. bolsam | ḳılıpdur:

ʿālemni iḥāṭa ḳılıpdur. Közüm hīç nimege tüşmegey ki anıñg [3] yüzin anda körmegey-min. Her nefes ki istiġrāḳım anda artmaġay, mañga mubārek bolmasun.

§ 466 Şeyḫ Berke raḥimehu'llāhu taʿālā

ʿAynu'l-ḳuḍāt raḥimehu'llāhu [4] öz muṣannefātıda andın ḥikāyet aytur. Bir yirde dipdür ki Berke Fātiḥa ve bir niçe sūredin özge *Ḳur'ān*'dın
Ü 192b bilmes | ve anı hem [5] ḳāʿide şarṭı bile oḳuy- almas. Ve ḳāle yeḳūlu |
P 98b oḳumaydur ve bilmes. Ve Hededānī til bile mevzūn söz ayta almaṣ. Ve min bilür-min ki [6] *Ḳur'ān* ol bilür dürüst ve min bilmen, meger baʿżını. Ve ol baʿżını hem tefsīr ve anıñg ġayrıdın bilmey-min, anıñg ḫıdmeti yolıdın bilip-min. [7] Ve yana bir yirde dipdür ki Ḥażret-i Ḫᵛāce İmām Şeyḫ Aḥmed-i Ġazzālī ḳuddise sırruhudın işittim ki didi ki Ḥażret-i Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım-i Gürġanī [8] raḥimehumu'llāhu hergiz İblīs dimes irdi. Her ḳaçan anıñg atı meẕkūr bolsa irdi, Ḫᵛāce-i ḫᵛācegān ve Ser-i mehcūrān dir irdi. Şeyḫ [9] Berke çün işitti, didi ki Ser-i mehcūrān digeni yana bir fıḳra yaḫşıraḳdur. Yana bir yirde dipdür ki Berke raḍiya'llāhu ʿanh didi [10] ki birevniñg bir ferzendi bar irdi. Andın sordı ki ay ferzend, hergiz rīş-gāv bolup-sin? Ol didi ki
L 329 rīş-gāv kim- [11] dür? Didi oldur ki her ṣabāḥ öyidin çıḳsa, aytur ki | bu kün bir genc tapsam. Dipdür ki ay ata, tā min bar iken-min, [12] rīş-gāv iken-min.

§ 467 Şeyḫ Fetḥa raḥimehu'llāhu taʿālā

ʿAynu'l-ḳuḍāt ḳuddise sırruhu muṣannefātıda Şeyḫ Fetḥa'dın ḥikāyet ḳılur. Bir yirde dipdür [13] ki Fetḥa ayttı ki Ḥaḳ subḥānehu ve taʿālādın şer yitmes. Ve yana bir yirde kim Berke ḳuddise sırruhudın işittim ki Fetḥa dir irdi ki İblīs [14] didi ki mindin siyāh-gilīmraḳ Fetḥa'dur. Ve bu sözdin soñgra yıġladı. Ve yana bir yirde dipdür ki çün mürşidler ve pīrler
Ü 193a kāmil | [15] bolsalar, bilürler ki her mürīd ḳaysı maḳāmġaça yite alur, andaḳ
F 115a ki Fetḥa aytur irdi. Ve andın köp işitip irdi ki fulān fulān- [16] nıñg | ḳademiġa yitküsidür ve fulān fulānnıñg, va'llāhu taʿālā aʿlem.

L 328 L_2 ḳılıptur || 3 yüzin: Ü $_{14}$ yüzini | artmaġay: Ü $_{15}$ azıtmaġay || 4 dipdür: L'de yok | Berke: P'de yok || 5 oḳumaydur: L_6 oḳumaydur (اوقوبايدور) | ayta almas: $Ü_2$
Ü 192b ayta bilmes || 6 tefsīr : $Ü_3$ tefsīrdin, L_8 tefsīr ḳılur || 7 dipdür: L_9 diptür || 10 bar irdi: L'de yok | bolup-sin: F_{24} bolmaġay-sin || 11 oldur ki: $Ü_{11}$ ol | aytur ki:
L 329 $Ü_{12}$ aytsa ki || 12 rīş-gāv iken min: Ü'de yok | dipdür: L $_3$ diptür || 13 a. ki: F $_{26}$ a. kim | Ḥaḳ ... taʿālādın: L_3 Ḥaḳ subḥānedin | d. irdi ki: F_{27} $Ü_{15}$ d. irdi kim || 14
Ü 193a didi ki ... : F $_{27}$ didi dir irdi ki ... | dipdür: L $_5$ diptür || 15 b. ki: F $_{29}$ $Ü_1$ b. kim ||
P 98b 16 ve fulān fulānnıñg: Ü'de yok | ḳademiġa yitküsidür: R, P ve Ü'de yok

§ 468 Şeyẖ Żiyāu'd-dīn Ebu'n-Necīb ʿAbdu'l-ḳāhir-i Suhreverdī ḳuddise sırruhu

Ẓāhir ve bāṭın ʿulūmıda ḳāmil iken-[17] dür. Köp taṣnīf ve te'lī-
fi bar. Nisbeti on ikki vāsıṭa bile Emīrü'l-mü'minīn Ebā Bekr-i Ṣıddīḳ
raḍiya'llāhu ʿanhġa yiter. Ve Taṣavvuf'da nisbeti [18] Şeyẖ İmām Aḥmd-i
Ġazzālī ḳuddise sırruhuġadur. Ol *Ādābu'l-mürīdīn* kitābıda kiltürüp
L_{330} tür ki : واجمعوا على أن الفقر الفضل من الغنى اذا كان [19] مقرونًا بالرضاء فان احتج
محتج بقول النبى صلى الله عليه وسلم اليد العليا خير من اليد السفلى قيل له اليد العليا
تنال الفضيلة باخراج ما فيها واليد السفلى [20] تجد المنقضة بحصول الشئ فيها وفى تفضيل
السخاء والعطاء دليل على فضل الفقر فمن فضل الغنى الانفاق والعطاء على الفقر كان كمن
فضل المعصية [21] على الطاعة لفضل التوبة. Ve İmām Yāfiʿī tārīẖide dipdür ki
Şeyẖ Ebu'n-Necīb ḳuddise sırruhu aṣḥābıdın biri didi ki bir kün Ḥażret-i [22]
Şeyẖ bile Baġdād bāzārıdın öter irdük. Bir ḳaṣṣāb dükkānıġa yittük, bir ḳoy
asıġlıġ irdi. Şeyẖ közi ol ḳoy sarı tüşkeç [23] didi ki bu ḳoy aytadur ki mini
öltürmeydürler, özüm ölüp-min. Ḳaṣṣāb bu sözdin bī-ẖōd yıḳıldı. Özige kil-
$Ü_{193b}$ geç [24] Şeyẖ'niñ ḳavlı ṣıdḳıġa iḳrār ḳıldı | ve tāyib boldı. Ve Şeyẖ Ebu'n-
Necīb-i Suhreverdī biş yüz altmış üçde bu ʿālemdin ötüptür.

§ 469 [25]Şeyẖ ʿAmmār-i Yāser ḳaddesa'llāhu rūḥahu

Şeyẖ Ebu'n-Necīb-i Suhreverdī'niñ aṣḥābıdındur. Nāḳıṣlar
tekmīlide ve mürīdler terbiyetide [26] ve alarnıñ veḳāyiʿi keşfide be-ġāyet
ḳāmil irmiş. Şeyẖ Necmü'd-dīn-i Kübrā ḳuddise sırruhu *Fevātiḥü'l-cemāl* at-
lıġ kitābıda kiltürüptür kim çün Şeyẖ [27] ʿAmmār-i Yāser ẖıdmetiġa yittim
ve anıñ izni bile ẖalvetḳa kirdim, ẖāṭırġa kildi kim çün ʿulūm-i ẓāhirī ik-
R_{123b} tisābın ḳılıp-min, ġaybī fütūḥāt [1] dest birgendin soñgra anı minberler üstide
Ḥaḳ subḥānehu ṭālibleriġa yitkürgey-min. Çün bu niyyet bile ẖalvetḳa kir-
dim, ẖalvet [2] tamām müyesser bolmadı ve çıḳtım. Şeyẖ didi kim evvel niy-
yetiñ taṣḥīḥin ḳıl, andın soñgra ẖalvetḳa kir! Anıñ bāṭınınıñ nūrınıñ
L_{331} pertevi [3] köñglümge tüşti, | kitāblarımnı vaḳf ḳıldım ve libāslarımnı |
P_{99a} fuḳarāġa üleştim, bir cübbedin özge kim kiyip irdim. Ve didim kim [4] bu
ẖalvet-ẖāne miniñ ḳabrımdur ve bu cübbe kefenim, mañga yana

F_{115a} Ü'de yok | k. iken : F_1 k. irken || 17 Taṣavvuf'da: L_{11} Taṣavvuf || 18 kiltürüptür ki : $Ü_7$
L_{330} kiltürüpdür || 21 dipdür: L_2 diptür || 22 B. bāzārıdın: R, F_7 B. bāzārın | asıġlıġ: L_4
$Ü_{193b}$ asılıġ || 23 sözdin: L_6 söz || 26 veḳāyiʿi k.: F_{10} veḳāyiʿ k. | atlıġ $Ü_5$ atlıḳ || 27 ẖāṭırġa
k.: F_{11} $Ü_6$ ẖāṭırımġa k. | ġaybī: R'de yok ||
R_{123b} 1 anı ... üstide: Ü'de yok || 2 d. kim: $Ü_9$ d. ki | nūrınıñ: $Ü_{10}$ nūrı || 3
P_{99a} kitāblarımnı ... libāslarımnı: Ü'de yok | cübbedin özge: $Ü_{11}$ cübbe özümge | d. kim:
L_{331} $Ü_{11}$ L_2 d. ki || 5 sātir-i ʿavret: L_4 setr-i ʿavret | mañga: L'de yok || 6 niyyetni: $Ü_{15}$

taşkarı çıkmaknıñg imkānı yoktur. Ve ᶜazm kıldım kim eger mañga çıkmak dāᶜiyesi[5] ġālib bolsa, kiygenimni yırtayın, tā sātir-i ᶜavret kalmaġay ve tā istiḥyā ḫurūc māniᶜi bolġay. Şeyḫ mañga baktı ve didi ki kirgil, [6] çün niyyetni dürüst kıldıñg. Çün kirdim, ḫalvet itmāmı dest birdi, Şeyḫ'niñg himmeti yümnidin fütūḥāt işikleri yüzümge[7] açıldı.

§ 470 Şeyḫ Rūzbihān-i Kebīr-i Mıṣrī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Ü194a Gāzirūniyyü'l-aṣldur. I ammā Mıṣr'da boluptur. Şeyḫ Ebu'n-Necīb-i Suhreverdī kuddise sırruhu mürīdleridin- [8] dür. Ekṣer evkāt istiġrākda bolur irmiş. Ve Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā anıñg ṣoḥbetiġa yitipdür ve anda riyāżetka [9] meşġūl boluptur ve ḫalvet olturuptur. Ve Şeyḫ Rūzbihān-i Kebīr alarnı küveylikke kabūl kılıp alarġa Şeyḫ'niñg kızıdın[10] ikki oġul boluptur: وفى كتاب تحفة البررة سمعت شيخنا أبا الجناب يقول سمعت روز بهان بمصر يقول قيل لى مرارًا ترك الصلوة [11] فانك لاتحتاج اليها فقلت يا رب انى لا أطيق ذلك كلفنى شيئًا آخر .

§ 471 Şeyḫ ‹smāᶜīl-i Kaṣrī kaddesa'llāhu sırrehu

L332 Ol hem Şeyḫ Ebu'n-Necīb-i [12] Suhreverdī'niñg I aṣḥābıdındur. Ve Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā kuddise sırruhu anıñg ṣoḥbetiġa yitipdür ve anıñg iligidin ḫırka kiyipdür. Ve ol Muḥammed-i Mānkīl'din [13] ve ol Muḥammed b. Dāvūd el-maᶜrūf bi-Ḫādimi'l-fukarā'dın ve ol Ebu'l-ᶜAbbās-i ‹drīs'din ve ol Ebu'l-Kāsım-i Ramażān'dın ve ol [14] Ebū Yaᶜkūb-i Ṭaberī'din ve ol Ebū ᶜAbdi'llāh b. ᶜOsmān'dın ve ol Ebū Yaᶜkūb-i Nehrecūrī'din ve ol Ebū Yaᶜkūb-i Sūsī'din [15] ve ol ᶜAbdu'l-vāḥid b. Zeyd'din ve ol Kümeyl b. Ziyād'dın kaddesa'llāhu taᶜālā ervāḥehum ve ol Emīrü'l-müʾminīn ᶜAlī b. Ebī Ṭālib raḍiya'llāhu [16] taᶜālādın ve alar Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellemdin.

كذا ذكره الشيخ ركن الدين علاء الدولة السمنانى قدس الله روحه [17] فى بعض مصنفاته .

§ 472 Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā kaddesa'llāhu taᶜālā rūḥahu

Künyetleri Ebu'l-Cenāb'dur ve atları Aḥmed b. ᶜÖmer

Ü194b el-Ḫīvekī ve lakabları I [18] Kübrā'dur. Ve dipdürler ki alarġa Kübrā andın

Ü194a L_5 niyyetiñgni II 8 ekṣer evkāt: $Ü_2$ eger ekṣer e., L_9 ekṣer evkātda I istiġrākda: F_{18} istiġrākta I anıñg: Ü'de yok I yitipdür: L_{10} yitiptür I riyāżetka: L_{10} riyāżātka II 9

L332 k. kılıp: L_{11} k. kılıptur II 12 yitipdür: L_1 yitiptür I kiyipdür: L_2 kiyiptür I ve ol ... Mānkīl'din: R, F, Ü ve L'de yok II 14 ve ol ... Sūsīdin: Ü'de yok I ve ol Ebū Yaᶜkūb-i Nehrecūrī'din: L'de yok II 15 Emīrü'l-müʾminīn: L'de yok II 17 atları : F_{27}

lakab boldı ki yigitlik evānıda kim ẓāhir ʿulūmı taḥṣīliġa meşġūl irmişler,[19] her kim bile kim münāẓara ve mubāḥaṡe ḳılsalar irmiş, ol kişige ġālib
F_{115b} | bolurlar irmiş. فلقبوه بهذا السبب الطامة الكبرى ثم غلب [20] عليه ذلك القلب فحذفوا الطامة فالقبوه بالكبرى و هذا وجه صحيح نقله جماعة من اصحابه ممن يوثق بهم.
Ve alarnı Şeyḫ Velī - [21] tırāş hem dipdürler, anıñg üçün ki vecd u ḥāl ġalebātıda mubārek naẓarları her kimge tüşse, velāyet mertebesiġa yiter [22] irmiş. Bir kün bir tācir teferrüc resmi bile Ḥażret-i Şeyḫ ḫānḳāhı işikige barġan irmiş. Ol Ḥażret'ḳa ḳavī ḥāletī irmiş.[23] Mubārek naẓarları ol bā-
L_{333} zergānġa tüşmiş, | fi'l-ḥāl velāyet mertebesi anĝa ḥāṣıl bolmış. Şeyḫ anĝa irşād ü telḳīn icāzeti [24] bitip öziniñg mülkige uzatmışlar, tā ol mülkde ḫalāyıḳnı Tiñgri'ge irşād ḳılġay. Bir kün ol Ḥażret [25] mecliside Aṣḥāb-i Kehf aḥvālınıñg taḳrīri ve taḥḳīḳi öter irdi. Şeyḫ Saʿdu'd-dīn-i Ḥamevī ḳaddise sırruhu ki Ḥażret-i Şeyḫ'niñg [26] aṣḥābıdındur, ḫāṭırıġa ötti ki āyā bu ümmetde andaḳ kişi bolġay mu kim ṣoḥbeti itke eser ḳılġay? Ḥażret-i Şeyḫ kerāmet [27] nūrı bile maʿlūm ḳıldılar ve ḳopup ḫānḳāh işikige barıp turdı-
$Ü_{195a}R_{124a}$ lar. Nāġāh bir it yitişti ve ḳuyruġın tipretür irdi. Alarnıñg | [1] mubārek naẓarları ol it sarı tüşdi, fi'l-ḥāl baḫşiş tapıp mutehayyir ve bī-ḫōd bolup
P_{99b} şehrdin yüz | ivürdi ve gūristānġa [2] müteveccih boldı ve başın yirge sürter irdi. Dipdürler ki her yan barsa kilse irdi, illig altmışḳa yaḳın it anı irişip [3] andın ayrılmas irdiler. Ve ḳayda sākin bolsa, tigresige ḥalḳa urup iliglerin ilig üstige ḳoyup ün çıḳarmaslar [4] irdi ve nime yimesler irdi ve ḥurmet bile tururlar irdi. ʿĀḳıbet ol yaḳında öldi. Ol Ḥażret buyurdılar ki anı [5] defn ḳıldılar ve ḳabrı başıda ʿimāreti yasadılar. Ḥażret-i Şeyḫ Tebrīz'de Muḥyi's-sünne'niñg şāgirdleridin biri ḳaşıda ki ʿālī [6] senedi bar
L_{334} irdi, | *Şerḥü's-sünne* kitābı oḳur irdi. Çün āḫırlarıġa yitti, bir kün üstād ḥużūrıda cemʿī eʾimme bile olturup *Şerḥü'* [7] *s-sünne* oḳur irdi, dervīşī kirdi ki anı tanımaslar irdi, ammā anıñg müşāhedesidin Şeyḫ'ḳa taġayyür yol taptı, andaḳ ki ḳırāʾat mecālı [8] ḳalmadı. Sordılar kim bu ni kişidür? Didiler Baba Ferec-i Tebrīzī'dür ki Ḥaḳ taʿālānıñg meczūbları ve maḥbūblarıdındur. Şeyḫ [9] ol kiçe bī-ḳarār irdi. Ṣabāḥ üstād ḫıdmetiġa kilip didi

$Ü_{194b}$ atı || 18 dipdürler: $Ü_1$ L_8 diptürler | taḥṣīliġa : L_9 taḥṣīlide || 19 ḳılsalar i.: L_{10} ḳılurlar i. || 20-21 ve alarnı ... üçün: Ü'de 22 satırdaki "b. irmiş" ten sonra gel-
F_{115b} mektedir || 22 ol ... irmiş: L'de yok || 25 Ş. Saʿdu'd-dīn-i Ḥamevī: F_6 Ş. Saʿdu'd-dīn,
L_{333} $Ü_{13}$ Ş. Saʿdu'd-dīn-i Ḥamevī'niñg | ki: L'de yok || 26 itke: $Ü_{15}$ itḳa | ḥaʾret-i şeyḫ: $Ü_{15}$ ol ḥaʾret || 27 yitişti: $Ü_{17}$ yitüşti ||
$R_{124a}Ü_{195a}$ 2. dipdürler: L_{10} diptürler | barsa k.: $Ü_3$ barsa ve çıkıp k. | illig ... it: $Ü_4$ illig altmış itḳa yaḳın || 3 ayrılmas irdiler: F_{10} ayrılmasalar irdi, $Ü_4$ L_{11} a. irdi |
P_{99b} tigresige: F_{10} $Ü_5$ L_{11} tigreside || 4 ʿāḳıbet: $Ü_7$ āḫirü'l-emr || 5 şīgirdleridin: $Ü_9$ şāgirdleri | ḳ. ki: $Ü_9$ ḳ. kim || 7 oḳur i.: F_{14} $Ü_{12}$ oḳuydur i. | dervīşī: F_{14} dervīş kişi
$Ü_{334}$ || 8 sordılar: F_{15} $Ü_{14}$ L_4 sordı | didiler: F_{15} $Ü_{14}$ L_4 d. ki || 9 üstād: Ü'de yok |

ki Baba Ferec ḫıdmetiğa baralı. Ve iltimās körgüzdi, üstād aṣḥāb [10] bile
Ü$_{195b}$ muvāfaḳat | körgüzdiler. Baba ḫānḳāhınıñ işikide ḫādimī irdi, Baba Şā-
dān atlıġ. Çün alarnı kördi, içkeri barıp Baba'dın [11] icāzet tiledi. Baba didi kim eger andaḳ ki Tiñri dergāhıġa barurlar, kile alsalar, kildikler! Şeyḫ dipdür kim çün Baba-[12] nıñ naẓarıdın behremend bolup irdim, söziniñ maʿnāsın bildim, her ni kiyip irdim, çıḳardım ve iligimni kögsümge [13] ḳoydum. Üstād ve aṣḥāb hem muvāfaḳat ḳıldılar ve Baba ḳaşıġa kirdük ve olturduḳ. Ve bir zamāndın soñra Baba'nıñ ḥālı [14] müteġayyir boldı ve ṣūretide ʿaẓametī peydā boldı ve ḳuyaş ḳurṣı dik dıraḫşān boldı ve libās kim kiyip irdi, aña sıġa[15] almay şikāf boldı. Çün bir zamān-
L$_{335}$ dın soñra öz ḥālıġa kildi, ḳoptı ve ol libāsını maña kiydürdi | ve didi kim [16] saña defter oḳur çaġ imes, vaḳtdur ki ʿālemniñ ser-defteri bolġay-sin. Miniñ ḥālım müteġayyir boldı ve bāṭınım her nidin Ḥaḳ [17] ġayrıdur, münḳaṭiʿ boldı. Çün andın çıḳtuḳ, üstād ayttı kim *Şerḥü's-sünne*'din az ḳalıpdur, bir ikki künde anı oḳu, özge özüñ [18] bil! Çün sebaḳ başıġa bardım, Baba Ferec'ni kördüm ki kirdi ve didi tüne kün miñ menzil ʿilmü'l-yaḳīndin öttüñ, bu kün yana [19] ʿilm başıġa barur-sin. Min ders terkin tuttum ve riyāżet ü ḫalvetḳa meşġūl boldum. ʿUlūm-i ledünī ve vāridāt-i ġaybī kö-
Ü$_{196a}$ rüne [20] başladı. Didim ḥayf bolġay ki | ol fevt bolġay, anı bitir irdim. Baba'nı kördüm ki kirdi ve didi saña şeyṭān vesvese [21] biredür, bu sözlerni bitime! Ve devāt ve ḳalemni taşladım ve köñgül barçadın cemʿ ḳılıp ḳulluḳ başladım. Emīr ‹ḳbāl-i Sīstānī [22] Şeyḫ ʿ Alāu'd-devle ḳuddise sırruhudın ki anıñ pīridür ve anıñ sözlerin bir kitāb cemʿ ḳılıpdur, mundaḳ naḳl ḳılıpdur ki[23] Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā Hemedān'ġa barıp ḥadīs icāzeti ḥāṣıl ḳıldı. Ve işitti ki İskenderiyye'de muḥaddiṣī bar ki ʿālī senedi
F$_{116a}$ bar, anda hem [24] barıp icāzet ḥāṣıl ḳıldı. Ḳaytıp kilürde Ḥażret-i | Risālet ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellemni vāḳiʿada kördi ve iltimās ḳıldı ki[25] Ḥażret
L$_{336}$ aña künyetī baġışlaġay, Ebu'l-Cenāb | künyeti Ḥażret'din aña ʿināyet boldı. Sordı ki Ebu'l-Cenāb muḥaffefe? Buyurdı ki müşeddede. [26] Çün vāḳiʿadın uyġandı, bu künyetdin aña bu maʿnā yüzlendi ki dünyādın ictināb ḳılmaḳ kirek. Derḥāl tecrīd ḳıldı [27] ve bir mürşid ṭalebiġa müsāfir boldı.
P$_{100a}$ Her kişige irādeti dürüst bolmas irdi | ki dānişmend irdi ve başı her kimge
R$_{124b}$ inmes irdi.[1] Çün Ḫūzistān mülkige yitti, Dizfūl digen yirde bīmār boldı.

Ü$_{195b}$ 9-10 aṣḥāb bile: Ü$_{17}$ aṣḥāb anıñ bile || 10 atlıġ: L$_8$ atlıḳ || 11 dipdür kim: F$_{18}$ Ü$_4$ d. ki, L$_{10}$ diptür ki || 12 çıḳardım: Ü$_5$ çıḳarıp || 15 s. almay: Ü$_9$ sıġalmay | za-
L$_{335}$ māndın soñra: Ü$_9$ zamān || 17 a. ḳalıpdur: L$_3$ a. ḳalıptur | özge özüñ b.: F$_{24}$ öz
Ü$_{196a}$ özüñ b. || 18 miñ: Ü'de yok | yana: Ü'de yok || 20 bitir i.: Ü$_1$ biter i. || 22 ḳılıp-
L$_{336}$ dur: L$_{11}$ ḳılıptur || 23 barıp: Ü'de yok || 24 ḳ. ki: Ü$_9$ ḳ. kim || 26 tecrīd ḳ.: L$_3$ özni tecrīd ḳ. || 27 kimge: L$_4$ kişige ||

R$_{124b}$Ü$_{196b}$ 3 i. kim: Ü$_1$ i. ki | Necmü'd-dīn'niñ: Ü$_1$ Necmü'd-dīn-i Kübrā'nıñ | iligin:

Özin her nev^c bile bolsa, Şeyḫ ‹smāᶜīl-i Ḳaṣrī ḫānḳāhıġa yitkürdi [2] ve anda rencūrluġı uzaḳḳa tarttı. Ve Şeyḫ ol ṣūfīlerniñg semāᶜı ünidin zaḥ-
$Ü_{196b}$ metde irdi ki semāᶜġa münkir irdi. Bir kiçe dervīş-[3] ler | semāᶜda irdiler kim Şeyḫ ‹smāᶜīl, Ḥażret-i Şeyḫ Necmü'd-dīn'niñg başı üstige kilip ikki iligin Şeyḫ'niñg ḳoltuḳlarıġa salıp köterip semāᶜġa [4] kivürüp niçe devr aylandurup tamġa tayap ḳoydı. Şeyḫ'din tamām renc zāyil bolup irdi, özin ṣaḥīḥ [5] taptı ve irādet ḥāṣıl boldı. Şeyḫ İsmāᶜīl ḳaşıda irādet iligi birip sülūkke meşġūl boldı. Ve dipdür ki çün mañga bāṭın [6] aḥvālıdın ḫaber boldı ve ẓāhir ᶜulūmın ḫōd vāfir kesb ḳılıp irdim, bir kiçe ḫayālımġa kildi kim bāṭın ᶜilmidin ḫaber-dār bolduñg [7] ve ẓāhir ᶜilmiñg Şeyḫ ᶜilmidin köprekdür. Ṣabāḥ Şeyḫ mini tiledi ve didi kim ḳop sefer ḳıl ki sañga ᶜAm-
L_{337} mār-i Yāser ḳaşıġa barmaḳ kirek. [8] Min | bildim ki kiçeki ḫāṭırımdın Şeyḫ vāḳıf boldı, ammā hīç nime dimedim ve Şeyḫ ᶜAmmār ḫıdmetiġa bardım ve sülūk bünyād ḳıldım. Anda hem bir kiçe [9] hem-ol daᶜvā köñglümge ḫuṭūr ḳıldı. Ṣabāḥ Şeyḫ ᶜAmmār buyurdı kim Necmüd'-dīn ḳop ve Mıṣr'ġa bar Şeyḫ Rūzbihān ḳaşıġa kim bu enāniyyet- [10] ni sīlī bile siniñg başıñgdın çıḳarġay. Mıṣr'ġa bardım, çün Şeyḫ Rūzbihān ḫānḳāhıġa kirdim, Şeyḫ ḥāżır irmes irdi. Didiler [11] ki Şeyḫ vużūᵓ ḳılġalı taşḳarı çıḳıpdur. Kiniçe çıḳtım. Şeyḫ Rūzbihān'nı kördüm ki andaḳ az su bile vużūᵓ ḳıla-
$Ü_{197a}$ dur kim şerᶜan [12] cāyiz imes. Yana köñglümge inkārī kildi. | Çün Şeyḫ vużūᵓnı tamām ḳılıp ḳoptı, ikki öl iligin miniñg yüzümge saçtı. Ol su yitkeç [13] mañga bī-ḫōdluḳ eṣeri ẓāhir boldı. Şeyḫ çün ḫānḳāhıġa kirdi, min daġı kirdim ve Şeyḫ şükr-i vużūᵓġa meşġūl boldı. Ve min [14] hem-anda turup özümdin ġāyib boldum. Kördüm ki ḳıyāmet ḳāyim boluptur ve dūzeḫ ẓāhir. Ve ilni tutup otḳa saladurlar. [15] Ve bu yirde bir töpedür ve anda birev olturuptur. Her kişi dise kim añga taᶜalluḳdur-min, anı otḳa salmay ḳoyadurlar.[16] Nāgāh mini tuttılar, min didim kim min anıñg muteᶜalliḳleridin-min, otḳa salmay ḳoydılar. Ol töpege çıḳtım, kördüm ki Şeyḫ Rūzbihān' - [17] dur. Yügürüp ayaġıġa tüştüm. Ol iligin köterip bir ḳatıġ sīlī boynumġa urdı, andaḳ ki yüz tüben yıḳıldım. Ve didi [18] ki mundın artuḳ
L_{338} | Ḥaḳ ehliġa inkār ḳılma! Çün yıḳıldım, ol ġıybetdin ḥāżır boldum. Şeyḫ namāznıñg selāmın birdi, hem-ol düstūr bile [19] yügürüp ayaġıġa tüştüm.

F_{116a} L_9 ilgin | ḳoltuḳlarġa: F_5 $Ü_2$ L_9 ḳoltuġlarıġa || 4 özin: $Ü_4$ özün, L_{11} özini || 5 taptı: $Ü_4$ tapıp | iligi: L_{12} ilgi | dipdür: L_{12} diptür || 6 ẓāhir ᶜulūmın: F_9 ẓāhir
L_{337} ᶜulūmnı | ḳılıp i.: L_{13} ḳılur i. | ḫ. kildi: $Ü_7$ ḫ. kildim || 7 ḳ. ki: F_{10} $Ü_9$ ḳ. kim | sañga:
P_{100a} L'de yok || 9 hem ol daᶜvā: F ve L'de yok || 10 başıñgdın: P'de yok | ḥ. irmes irdi:
$Ü_{197a}$ F_{13} $Ü_{15}$ ḥ. imes irdi, L_5 ḥ. irmes irdiler || 12 öl i.: $Ü_1$ hem-ol i. || 13 çün: L'de yok || 14 hem anda t.: $Ü_4$ hemān yirde t. || 15 dise kim: $Ü_6$ dise | min: P'de yok | ḳoyadurlar: L_{12} ḳoyadur || 16 k. ki: $Ü_8$ k. kim || 17 iligin k.: F_{19} $Ü_9$
L_{338} ilig k. | ḳatıġ: F_{19} L_{15} ḳatıḳ || 19 ḫāṭırımdın: L'de yok || 20 ki ḳayt: L'de yok |

Şeyẖ hem-ol vāḳiᶜadağı dik muḥkem sīlī urup hem ol sözni ayttı. Ol mest-
lıġ rencürluğı tamām ḫāṭırımdın [20] refᶜ boldı. Andın soñġra emr ḳıldı ki
ḳayt ve Şeyẖ ᶜAmmār ḳaşıġa bar! Ve añġa bir mektūb bitip mundaḳ źikr
ḳıldı kim her niçe mis kim tapar-[21] sin, yibergil ki ḫāliṣ altun ḳılıp yiberey!
Andın yana Şeyẖ ᶜAmmār ḫıdmetiġa kildim. Ve Şeyẖ çün Şeyẖ ᶜAmmār
$Ü_{197b}$ ḫıdmetiġa kilipdür, müddetī [22] anda boluptur. Çün | sülūk añġa tamām
boluptur, Şeyẖ ᶜAmmār emr ḳılıpdur ki Ḫᵛārezm'ġa bar! Her niçe Şeyẖ
ᶜöźr aytıpdurlar, fāyide ḳılmaydur[23]. Ve Ḫᵛārezm'ġa kilipdürler ve bu ṭa-
rīḳnı münteşir ḳılıpdurlar ve ḫalāyıḳ köp mürīd bolupturlar ve irşādġa
meşġūl [24] bolupturlar. Çün Tatar küffārı Ḫᵛārezm'ġa yitipdürler, Ḥażret-i
Şeyẖ aṣḥābnı yıġıp emr ḳılıpdurlar ki vilāyetleriñgizġa [25] barıñg! Alar ol
Ḥażret'niñg emri bile öz vilāyetleriġa barıpdurlar. Aṣḥābdın baᶜżı ki Ḥaż-
P_{100b} ret-i Şeyẖ'ḳa dağı çıḳar iltimāsın [26] ḳılıpdurlar, Şeyẖ dipdürler ki | biz bu
küffār iligide şehīd bolur-biz. Aṣḥāb tarḳağandın soñġra kim küffār Ḫᵛā-
rezm'ġa[27] kiripdürler, Ḥażret-i Şeyẖ ḳalġan aṣḥāb bile çıḳıp ġazvġa meş-
R_{125a} ġūl bolupturlar, tā şehādet şerbetin tatıpdurlar. Dirler [1] ki şehādet zamā-
$L_{339}F_{116b}$ nıda bir kāfirniñg perçemin tutḳan irmişler, | andaḳ ki şehādetdin soñġra
on ikki kişi ayıra almadılar ve ol[2] perçemni kisip ayırdılar. Ve baᶜżı dip-
dürler ki Ḥażret-i Mevlānā Celālu'd-dīn-i Rūmī ḳuddise sırruhu ġazeli-
yātıda işāret bu ḳıṣṣaġa ve öz[3] intisābıġa Ḥażret-i Şeyẖ'ḳa ḳılıp aytıpdur ḳi:

رباعی

ما از آن محتشمانیم که ساغر گیرند   [4] نه از آن مفلسگان کان بزلاغر گیرند

بیکی دست می خالص ایمان نوشند   بیکی دست دگر پرچم کافر گیرند

Ḥażret-i Şeyẖ'ḳa mürīdler köp irdi, ammā alardın niçesi cihānda [5] yegāne
ve zamānda muḳtedā ve ferzāne irdiler. Andaḳ ki Şeyẖ Mecdü'd-dīn-i
$Ü_{198a}$ Baġdādī ve Şeyẖ Saᶜdu'd-dīn-i Ḥamevī ve Baba Kemāl-i Cendī ve | Şeyẖ

$Ü_{197b}$ her: Ü'de yok || 21 kilipdür: $Ü_{17}$ kiliptür || 22 e. ḳılıpdur: $Ü_1$ L_7 e. ḳılıptur | şeyẖ: F_{24} L_7 şeyẖḳa, Ü'de yok | aytıpdurlar: L_8 aytıpturlar || 23 kilipdürler: L_8 kiliptürler | ḳılıpdurlar: L_8 ḳılıpturlar | irşādġa: F_{25} irşādḳa || 24 yitipdürler: L_{10} yitiptürler | ḳılıpdurlar: L_{10} ḳılıpturlar | vilāyetleriñgizġa: F_{26} $Ü_5$ vilāyetleriñgizge || 25 barıpdurlar : L_{11} barıpturlar || 26 ḳılıpdurlar: L_{12} ḳılıpturlar | dipdürler: L_{12} diptürler | iligide: L_{13} ilgide || tarḳağandın s.: L_{13} tarḳandın s. | kim: Ü'de yok || 27 kiripdürler: L_{13} kiriptürler | tatıpdurlar: L_{15} tatıpturlar ||

$R_{125a}F_{116b}$ 1. t. irmişler: F_{29} L15 t. irmiş | ikki: F, Ü ve L'de yok | ayıra almadılar: $Ü_{11}$
$P_{100b}L_{339}$ ayıra almadı, L_1 ayır' almadılar | ve: P, Ü ve L'de yok || 2 dipdürler: L_2 diptürler | ġazeliyātıda: L_2 ġazeliyātı | 2-7 ve baᶜżı ... Veled ki : F'de yok || 3 intisābıġa: $Ü_{13}$ intisābını | Ḥażret-i Şeyẖ'ḳa: $Ü_{13}$ Şeyẖ'ḳa || 4 irdi: L'de yok || 5 irdiler: $Ü_{16}$

Ražiyü'd-dīn [6] ʿAlī Lālā ve Şeyh Seyfü'd-dīn-i Bāherzī ve Şeyh Necmü'd-dīn-i Rāzī ve Şeyh Cemālu'd-dīn-i Gīlī raḥimehumu'llāhu taʿālā. Baʿżı dipdürler ki Mevlānā [7] Bahāu'd-din Veled ki Ḥażret-i Mevlānā Celālu'd-dīn-i Rūmī ḳuddise sırruhunıñg vālidi bolġay, hem alardındur. وكانت شهادته قدس سره [8] في شهور سنة ثمان وعشرة وستمائة.

§ 473 Şeyh Mecdü'd-dīn-i Bağdādī ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Künyeti Ebū Saʿīd'dür ve atı Mecdü'd-dīn Şeref b. [9] el-Müʾeyyed b. Ebi'l-Fetḥ el-Bağdādī raḥimehu'llāhu. Aṣlı Bağdād'dındur. Ḫ̌ārezm-şāh Bağdād ḫalīfesidin ṭabībī tiledi. Anıñg atasın yiberdi. [10] Ve baʿżı dipdürler ki Bağdādek'dindür ki Ḫ̌ārezm ḳintlerindindür. Ve ol sulṭānnıñg muḳarribleridin irdi. Şeyh [11] Rüknü'd-dīn ʿAlāu'd-devle ḳuddise sırruhu buyuruptur ki ol ki dirler emred irmiş, Ḥażret-i Şeyh ḫıdmetiġa yitip-
L340 dür, ḫilāf vāḳiʿdür. [12] Yaşḳa yitken uluḳ yigit irdi, ammā | laṭīf ṣūreti ve heyʾeti bar irdi. Ḥażret-i Şeyh anı evvel mutavażża' ḫıdmetiġa emr ḳıldı. Vālide- [13] si işitti ve ol ṭabībeī irdi ve Ḥażret-i Şeyh hem ṭabīb irdiler, aytıp yiberdi kim ferzend Mecdü'd-dīn'ġa ḫıdmetī buyurġan [14] irmiş-siz ve ol nāzük kişidür, eger murād ol ḫıdmetdür, min on türk ḳul yibereyin, tā ol ḫıdmetni becā kiltürgeyler [15] ve añga özge ḫıdmetī buyuruñg! Şeyh didiler ki añga aytıñg ki min işitip-min ki ṭıb ʿilmin bilür-sin, sindin bu söz ʿacebdür. [16] Eger siniñg oğluñgġa ṣafrāvī ısıtma teşvīş birse, min dārū ol ḳullarġa
Ü198b birsem, ol ṣıḥḥat tapar mu? | Ol cevāb [17] tapmadı. Bu nevʿ terbiyet kim Ḥażret-i Şeyh ḳuddise sırruhu Şeyh Mecdü'd-dīn'ġa bünyād ḳıldılar, bir niçe vaḳtdın soñgra kim riyāżetler tartıp [18] sülūkler ḳıldı, ʿālī merātib ḥāṣıl ḳılıp biyik maḳāmlarġa ḳadem ḳoydı. Dirler ki Şeyh Mecdü'd-dīn bir kün dervīşler bile olturup [19] irdi. Añga sekrī ġālib boldı. Didi biz ördek beyżası irdük deryā ḳıraġıda ve Şeyh ḳuşī irdi ki ḳanatı astıda [20] bizni perveriş birip terbiyet ḳıldı, tā ol beyżadın çıḳtuḳ. Çün ördek balası irdük, deryāġa kirdük ve Şeyh ḳıraḳḳa [21] ḳaldı. Ve Ḥażret-i Şeyh kerāmet nūrı bile ol sözge vāḳıf boldılar ve mubārek tillerige kildi ve deryāda ölgey. Şeyh [22] Mecdü'd-dīn bu
L341 sözni işitip ḳorḳtı ve Şeyh Saʿdu'd-dīn-i Ḥamevī ḳaşıġa kilip köp | tażarruʿ

idiler || 6 dipdürler: L_8 diptürler || 9 Bağdād'dındur: L_{11} Bağdād'dın | ḫalīfesidin:
Ü198a P_{11} ḫalīfesin || 10 dipdürler: L_{12} diptürler || 11 ol ki d.: $Ü_{10}$ alar d. | yitipdür: L_{15} yitiptür | 10-11 Ḥażret-i Şeyh ... bar irdi: Ü'de yok || 12 uluḳ : F_6 L_{15} uluġ | y. irdi: F_6 y. irmiş || 13 y. kim: F_8 $Ü_{12}$ y. ki || 14 on: Ü'de yok | kiltürgeyler: $Ü_{14}$
L340 kiltürgey || 15 Ş. dididiler: F_9 $Ü_{15}$ Ş. didi || 17 Şeyh: L'de yok || 18 maḳāmlarġa ...
Ü198b ḳoydı: F_{12} maḳāmlar ḥāṣıl ḳıldı | dirler k.: L_{10} dir k. || 19 ġ. boldı: $Ü_5$ ġ. irdi || 20 ördek: P_{21} ördük | ḳıraḳḳa: $Ü_7$ ḳıraḳta || 21 deryāda: $Ü_9$ deryāge || 22-23 vaḳt-

ḳıldı kim bir kün ki Ḥażret-i Şeyḫ'niñg vaḳt- [23] ların ḫoş tapsañg, mañga ḫaber ḳıl, tā ḥażretleriġa kilip ʿöẕr ḳolay. Bir kün ki Şeyḫ ḥażretleri semāʿda ḫoş-ḥāl bolup irdiler,[24] Şeyḫ Saʿdu'ddīn Şeyḫ Mecdü'd-dīn'ġa ḫaber ḳıldı. Ol ayaġ yalañg kildi ve bir ṭaştda ot toldurup başıġa köterip [25] kefş-
P101a gāhda turdı. Çün Şey ḫ ḥażretleriniñg | mubārek naẓarı añga tüşti, didiler ki çü n dervīşler ṭarīḳı bile perīşān sözüñg[26] ʿöẕrin ḳola-sin. İmān ve dīn
Ü199a selāmet ilttiñg, ammā başıñg barġay ve deryāda ölgey-sin | ve biz hem siniñg başıñgġa barġay-biz [27] ve serdārlar başı ve Ḫ̌ārezm meliki siniñg başıñgda barġay ve ʿālem ḫarāb bolġay. Şeyḫ Mecdü'd-dīn, Şeyḫ ḥażretleri-
R125b niñg mubārek [1] ayaġlarıġa tüşti. Ve az furṣatda Ḥażret-i Şeyḫ'niñg mubārek nefesi ẓāhir boldı. Şeyḫ Mecdü'd-dīn Ḫ̌ārezm'de vaʿẓ aytur irdi [2] ve Ḫ̌ārezm-şāh'nıñg anası vaʿẓıġa barur irdi. Ve cemīle żaʿīfe irdi. Düşmenler furṣat asradılar ve Ḫ̌ārezm-şāh mest ikende [3] añga ayttılar ki anañg ‹mām Ebū Ḥanīfe meẕhebi bile Şeyḫ Mecdü'd-dīn'niñg nikāḥıġa kiripdür. Sulṭān be-ġāyet müteġayyir boldı ve buyurdı kim [4] Şeyḫ Mectdü'd-dīn'ni Ceyḥūn suyıġa saldılar. Her ni Ḫ̌ārezm-şāh ve Ḫ̌ārezm ehli ve özi bābıda ve ʿālemniñg ḫarāb boluṅı sebebide [5] Ḥażret-i Şeyḫ dip irdi, barça vücūd tuttı.
L342 Çün Şeyḫ Mecdü'd-dīn'ni altı yüz yittide, yā altı yüz on altı- | da şehīd ḳıldılar, ḫatunı [6] Nīşābūr'dın irdi anı Nīşābūr'ġa naḳl ḳıldı ve andın sikkiz yüz üçde ‹sferāyin'ġa naḳl ḳıldılar.

§ 474 Şeyḫ Saʿdu'd-dīn-i Ḥamevī kaddesa'[7] llāhu sırrehu

Atı Muḥammed b. el-Müʾeyyed b. Ebī Bekr b. Ebi'l-Ḥasan b. Muḥammed-i Ḥammūye'dür, andaḳ ki yoḳḳan ötti. Ḥażret-i Şeyḫ
F117a Necmü'd-dīn-i Kübrā'nıñg[8] aṣḥābıdındur | ḳaddesa'llāhu sırrehu وفى تاريخ اليافعى كان صاحب احوال ورياضات وله اصحاب ومريدون وكلام سكن سفح [9] قاسيون مدة ثم رجع الى خراسان فتوفى هناك. Ẓāhirī ve bāṭınī ʿulūmda yegāne irmiş, köp muṣannefātı bar: *Maḥbūb*[10] dik ve *Secencilü'l-ervāḥ* ve bulardın özge
Ü199b daġı. Ve muṣannefātıda mermūz | sözler, müşkil kelimāt u erḳām ve eşkāl u devāyir köpdür [11] ki ʿaḳl u fikr naẓarı anıñg keşf ü ḥallidin ʿācizdür. Ve hemānā ki tā baṣīret közi keşf nūrı bile münfetiḥ bolmaġay, alarnıñg

larıṅ: Ü11 vaḳtın || 23 mañga: Ü'de yok || 25 şeyḫ ḥażretleriniñg: P25 ḥażret-i şeyḫ-
Ü199a leriniñg || 26 ʿö. ḳola-sin: Ü16 ʿö. oḳur sin | başıñgġa: F20Ü1L7 başıñgda | b. biz: Ü1
L341 b. miz || 27 mubārek: L'de yok ||
R125b 2 vaʿẓıġa: F22 Ü5 anıñg v. | żaʿīfe i.: Ü5 żaʿīf i. | mest: Ü'de yok || 3 Mecdü'd-dīn'niñg: Ü7 Mecdü'd-dīn | n. kiripdür: L12 n. kiriptür || 5 d. irdi.: Ü10 d.
P101a irdiler | altı ... altıda: P7-8 F26 yitti yüz yittide, yā yitti yüz on altıda, Ü11 altı
L342 yüz yittide, yā altı yüz altıda, L15 yitti yüz yittide, yā yitti yüz altıda, (Nefeḥāt'ta
F117a altı yüz on altıda) || 6 anı : L'de yok || 9 *Maḥbūb* d.: P12 F1 *Maḥbūbu'l-ḳulūb*
Ü199b k. || 10 köpdür: L8 köptür || 11 tā: L'de yok || 12 ol dipdür : Ü'de yok, L10 o. dip

idrāki müteᶜazzir-[12] dür. Ol dipdür ki : بشرنى الله سبحانه وقال من أصغى كلامك بحسن القبول والاعتقاد فى ذكرى وتعريفى فقد اندرجت [13] فيه نطفة العلم و المعرفة و ان التبس عليه فى الحال فقد ثبت له النصيب فى طور واطواره. Şeyḫ Ṣadru'd-dīn-i Ḳonyevī anıñg [14] ṣoḥbetiġa yiter irkendür. Dipdür ki ol didi ki mevāṣiḳ yittidür ألست بربكم misāḳıġa münḥaṣır imes. Ve munı öz [15] pīridin ki Ḥażret-i Şeyḫ Muḥyi'd-dīn ḳuddise sırruhu bolġay, soruptur. Şeyḫ dipdür ki ol külliyātnı dipdür cüzʾiyyāt mundın daġı [16] köprekdür.
L343 Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren *Nefeḥāt-* | da Şeyḫ Müʾeyyedü'd-dīn el-Cendī dipdürler ki *Füṣūṣu'l-ḥikem* şerḥide bitipdür ki bir kün [17] Şeyḫ Ṣadru'd-dīn semāᶜ mecliside Şeyḫ Saᶜdu'd-dīn bile ḥāżır irdi. Şeyḫ Saᶜdu'd-dīn semāᶜ esnāsıda yüzin bir ṣuffa sarı ki ol menzilde [18] irdi, ḳılıp edeb ve tevāżuᶜ bile müddetī turdı ve andın soñgra közin yumdı ve didi أين صدر الدين Çün Şeyḫ Ṣadru'd-dīn allıġa [19] kildi, közin
Ü200a anıñg yüzige açtı ve didi ki Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu | ᶜaleyhi ve sellem bu ṣuffada ḥāżır irdiler, tiledim közī ki ol Ḥażret-[20] niñg cemālı müşāhedesiġa müşerref boluptur, evvel siniñg yüzüñgge açḳay-min. Ve bu rubāᶜī anıñgdur ki:

شعر

يا راحة مهجتى ونور البصر — [21] استيقظ قلبى بك وقت السحر
ناجيت ضمير خاطرى ياقمرى — انى انا فيك وأنت لى فى نظرى

Bu rubāᶜī hem anıñgdur:

رباعى

[22]كافر شوى ار زلف نگارم بينى — مؤمن شوى ار عارض يارم بينى 270
دركفر مياميز ودر ايمان منكر — تا عزت يار وافتقارم بينى

P101b [23] ᶜÖmri altmış üçke yitti ve altı yüz | illigde ażḥā ᶜıydıda dünyādın ötti. Ve ḳabrı Baḫrābād'dadur.

§ 475 Şeyḫ Seyfü'd-dīn-i Baḫerzī[24] ḳaddesa'llāhu sırrehu

Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā'nıñg ḫulefāsıdındur. Ẓāhirī ᶜulūm taḥṣīli ve tikmīlidin soñgra Ḥażret-i Şeyḫ mülāzemetiġa müşerref [25]

L343 tür || 14 dipdür: L_{12} diptür || 15 dipdür: L_{14} diptür || 16 bitipdür: L_1 bitiptür || 19 Ḥażret-i Risālet: L_5 Ḥażret || 20 yüzüñgge: L_7 yüzige: 24 ẓ.ᶜulūm: $Ü_9$ ẓ.
L200a ᶜulūmı || 25 olturtur i.: $Ü_{11}$ olturur i.: || 26 ḫalvet i.: $Ü_{12}$ ḫalveti i. | ve didiler ve çarladılar: Ü'de yok ||

boldı ve terbiyet taptı. Evāyilde anı ḫalvetḳa olturtur irdiler. İkkinçi
L344 arbaᶜīnde anıñg | ḫalveti işikige kildiler ve mubārek barmağın[26] ḫalvet işikige urdılar ve didiler ve çarladılar ki ay Seyfü'd-dīn ve bu beytni oḳudılar ki:

بيت

منم عاشق مراغم ساز دارست 27 تومعشوقى ترابا غم چه كارست

Ḳop çıḳ! Anıñg iligin tutup ḫalvetdin çıḳardılar ve Buḫārā sarı yiberdi-
R126a ler. Bir ḳatla Ḥażret-i [1] Şeyḫ üçün Ḫıtāy'dın bir kenīzek kiltürüp irdiler, zifāf kiçesi aṣḥābḳa buyurdılar ki biz bu kiçe meşrūᶜa lezzetḳa iştiġāl [2] körgüzür- biz, sizler dağı bu kiçe riyāżet terkin ḳılıñg ve ferāġat ve āsūde-
Ü200b lıġ | bile boluñg! Çün Şeyḫ ḥażretleri bu emrni aṣḥābḳa [3] ḳıldılar, ol kiçe Şeyḫ Seyfü'd-dīn bir uluḳ ibrīḳḳa su toldurup Ḥażret-i Şeyḫ'niñg ḫalveti işikide boldı. Ṣubḥ vaḳtı ki Şeyḫ çıḳtı ve anıñg ol ḫıdmetin bildiler, didiler ki biz dip irdük [4] ki bu kiçe öz lezzet ve ḥużūruñgġa meşġūl bolġay-siz. Sin neyüçün özüñgni bu riyāżet ve rencġa saldıñg? Ol didi ki siz [5] buyurduñguz ki her kişi öz lezzet ve ḥużūrıġa meşġūl bolsun, mañga hīç lezzet ve ḥużūr mundın özge yoḳtur ki Ḥażret-i Şeyḫ āstānıda [6] ḫıdmetde bolġay-min. Ḥażret-i Şeyḫ buyurdılar ki beşāret bolsun sañga kim pādşāhlar siniñg rikābıñgda yügürgeyler. Bir kün[7] selāṭīndin biri Şeyḫ Seyfü'd-dīn ḫıdmetiġa kilip irdi. Barur çağda iltimās ḳıldı kim bir at Şeyḫ neẕri kiltürüp-
L345 min. | Tiler-min[8] ki özüm ḳoldap Şeyḫ'ni atlandursam. Şeyḫ anıñg iltimāsın ḳabūl ḳılıp at ḳaşıġa kildi. Ol pādşāh atnıñg cılavın tutup [9] ḳoldap Şeyḫ'ni atlandururda at ser-keşlik ve tündluḳ ḳılıp ᶜinānın alıp toylap yügürdi. Ve pādşāh illig ḳademġa yaḳın [10] atnı toḳtatur üçün cılavın tutup rikābıda yügürdi, tā toḳtadı. Şeyḫ ol pādşāhġa ayttı kim bu atnıñg bu tündluḳ ḳılġanıda [11] ḥikmet bu irdi kim Ḥażret-i Şeyḫ ḳaddesa'llāhu rūḥahu bizni mundaḳ duᶜā ḳılıp irdiler. Ve ötken ḥikāyetni tamām ayttı. Ve bu rubāᶜī Şeyḫ-[12] niñg enfāsıdındur: |

R126a Ü200b 1 bu: L'de yok || 2 sizler: L_6 siz | aṣḥābḳa: L_8 aṣḥābġa || 3 uluḳ: $Ü_2$ L_8 uluġ
P101b | ḫalveti: L_9 ḫalvet | i. boldı: P_8 i. turdı, F_{21} i. irdiler | ṣubḥ: Ü'de yok | ṣubḥ...
L344 bildiler: F ve L'de yok | çıḳtı: P_8 $Ü_3$ çıḳtılar | didiler: L_9 şeyḫ d., Ü'de yok || 4 ki ... kiçe: Ü'de yok | ḥużūruñgġa: F_{21} ḥużūruñguzġa, $Ü_4$ ḥużūrıñgızġa, L_{10} ḥuᶜūruñguzge | bolġay siz: $Ü_4$ boluñgız | sin neyüçün: $Ü_4$ çün | özüñgni: L'de yok | ol: F,Ü ve L'de yok || 5 buyurduñguz: $Ü_5$ buyurdıñgız, L_{11} buyurduñgız | özge : Ü'de yok || 6 buyurdılar: L_{13} bildiler | s. kim: $Ü_8$ s. ki | pādşāhlar: $Ü_8$ pādşāh-i islām || 7
L345 k. irdi: $Ü_{10}$ k. idiler | kim: L'de yok || 9 ser-keşlik : L_3 ser-keşlıḳ | 9-10 ḳoldap ... tutup: Ü'de yok || 10 yügürdi: $Ü_{12}$ yörüdi | bu: L'de yok | tündluḳ: $Ü_{13}$ tündluġ

رباعی

Ü201a هر چندگهی زعشق بیگانه شوم — باعافیت آشنا وهمخانه شوم

ناگاه پری رخی بمن برگذرد — [13] بر کردم از آن حدیث دیوانه شوم

F117b Altı yüz illig sikkizde ᶜālemdin ötüptür ve ḳabrı I Buḫārā'dadur, Şeyḫu'l-ᶜālem'ġa meşhūrdur.

§ 476 [14] ᶜAynu'z-zamān Cemālu'd-dīn-i Gīlī ḳuddise sırruhu

Ol dagı Ḥażret-i Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā'nıñg ḫulefā sıdındur. Be-ġāyet [15] dānişmend ve fāżıl irmiş. Evāyilde ki Ḥażret-i Şeyḫ ṣoḥbeti ᶜazīmeti ḳıldı, kitāb-ḫāneġa kirdi ve ᶜulūm-i ᶜaḳlī vü naḳlī leṭāyifidin mecmūᶜaī intiḫāb [16] ḳıldı ki seferde anıñg mü'nisi bolġay ve Ḫᵛārezm ᶜazīmeti ḳıldı. Çün yaḳın yitti, bir kiçe vāḳiᶜada kördi ki Ḥażret-i Şeyḫ añga
L346 aytur [17] ki ay Gīlīkine, yüküñgni I taşla dagı kil! Çün uyġandı, endīşe ḳıldı ki çün min dünyā esbābıdın hīç nime kötermey-min, yüküm ni nime bola [18] alġay? Yana kiçe hem uşbu vāḳiᶜanı kördi ve üçünçi kiçe hem kördi. Taḥayyür yüzidin vāḳiᶜada Şeyḫ'din sordı kim yā Şeyḫ, yük [19] ni nimedür? Ol Ḥażret didiler ki ol mecmūᶜa ki köterip-sin. Uyġanġaç ol mecmūᶜanı Ceyḥūn'ġa taşladı. Çün Ḥażret-i Şeyḫ mülāzemetiġa müşerref boldı, ol Ḥażret didiler ki eger ol yükni taşlamasañg irdi, hīç fāyide ḳılmas irdi. Pes añga ḫırḳa kiydürdiler [20] ve arbaᶜīnġa olturttılar. Arbaᶜīn itmāmıdın I
P102a soñgra ki uluġ merātib ḥāṣıl boldı, ᶜAynu'z-zamān laḳabı birdiler. Şeyḫ [21] ᶜAynu'z-zamān Ḳazvīn'de bolur irmiş. Anıñg sādātıdın biri Şīrāz'ġa barur irdi. Şeyḫ ḫıdmetiġa kildi ve Şīrāz pādşāhı-[22] ġa sipāriş iltimās ḳıldı ki Şeyḫ ᶜAynu'z-zamān'ġa köp irādeti bar irdi. Şeyḫ kāġız ve devāt ve ḳalem
Ü201b tiledi ve bitidi ki: [23] ᶜAsel ve rāzyāne. Ve añga I birdi ki munı pādşāh iligige birgey-sin. Ol seyyid çün Şīrāz'ġa yitti, pādşāh işikige bardı. Didiler [24] ki içi aġrıdur ve ḥammāmdadur. Müsāfir ḥammām başıġa bardı ve Şeyḫ'niñg ruḳᶜasın andaḳ ḳıldı ki pādşāh iligige yitti. [25] Pādşāh didi ki Şeyḫ kerāmet nūrı bile maᶜlūm ḳılıpdur ki bizde mareż bar ve devā bitipdür. Fi'l-ḥāl

Ü201a II 11 ötken h.: Ü14 añga h. II 13 ötüptür: Ü1 ötüp turur II 14 Cemālu'd-dīn-i Gīlī: L11 Cemāl-i Gīlī II 15 şeyḫ ṣoḥbeti: Ü5 ṣoḥbetiġa II 16 ḳıldı: L'de yok I Ḥażret-i
F117b Şeyḫ: L15 Şeyḫ II 17 çün min: F ve Ü'de yok I kötermey m.: Ü9 kötermeydür-m.
L346 II 18 üçünçi ... kördi: R, P23 üçünçi kiçe hem, F5 L3 üçünçi kiçe kördi hem I Şeyḫdin s.: L3 Şeyḫ s. II 19 ni: Ü'de yok I mecmūᶜa: R, P24 F6 Ü11 mecmūᶜanı I ki ol
P102a ... didiler: Ü'de yok I ol: L'de yok II 20 ḥāṣıl: L'de yok I ᶜAynu'z-zamān ... Şeyḫ: Ü'de yok II21 Şīrāz'ġa: L9 Şīrāz I 21-22 pādşāhıġa: L9 pādşā II 22 ve ḳalem: L'de
Ü201b yok I bitidi k.: L10 bitildi k. II 23 iligige: L11 ilgige II 24 içi a.: Ü2 pādşāhnı içi a.

ᶜasel ve rāzyāne tilep [26] yidi ve ol ağrıḳ defᶜboldı. Ve ruḳᶜa kiltürgen kişi-
L_{347} | ge köp riᶜāyetler ḳıldı.

§ 477 [redacted] ḳaddesa'llāhu taᶜālā rūḥahu

Çün [27] Baba Kemāl-i Cendī Ḥażret-i Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā ḳuddise sırruhu ḫıdmetide ikmāl ve tekmīl mertebesi taptı. Ḥażret-i
R_{126b} Şeyḫ anga ḫırḳa kiydürdi[1] ve Türkistān sarı ḥavāle ḳıldı. Ve didi kim Türkistān vilāyetide Mevlānā Şemsü'd-dīn-i Müftī'ning ferzendi ki atı Aḥmed Mevlānā'dur, [2] bizing bu ḫırḳanı anga yitkür ve terbiyetni andın diring tutma! Çün Baba Kemāl maḳṣadga yitti, cemāᶜat-i eṭfālnı kördi kim oynay -[3]dur irdiler ve bir ṭıfl ki Aḥmed Mevlānā bolgay, alarnıng tonların asrap olturup irdi. Çün Baba Kemāl'nı kördi, ḳoptı[4] ve istiḳbāl ḳılıp selām ḳıldı. Ve didi ki niçe biz özgelerning tonın asragay-biz ve siz bizing tonumuznı asragaysiz.[5] Baba anıng bile muṣāfaḥa ḳıldı ve Müftī öyige iligin tutup kirdiler. Müftī didi ki bu ferzend meczūbdur, şāyed şāyeste ḫıdmet ḳıla[6]
$Ü_{202a}$ almagay. | Uluġ agası Dānişmend Mevlānā be-ġāyet zīrek ve müᵓeddebdür. Baba didi ki anga hem naṣīb bolgay, ammā biz Ḥażret-i Şeyḫ ḥavālesi ve işāreti[7] bile munung ḫıdmetiga kilip-biz Aḥmed Mevlānā az furṣatda ᶜaẓīm terbiyetler taptı ve köp güşādlar anga yüzlendi ve anıng kemālātınıng[8] āvāzesi meşhūr boldı ve köp ṭālibler anıng ṣoḥbetide terbiyet tapıp kemālga yittiler. Ve alardın biri Şeyḫ Bahāu'd-dīn-i Kübrā-[9] dur ki agası Dāniş-
L_{348} mend Mevlānā'nıng ki atı Muḥammed | irdi, terbiyetin anga ḥavāle ḳıldı. Ve Şeyḫ Bahāu'd-dīn öz ferzendining terbiyetin ki atı [10] Ebu'l-Fütūḥ irdi, Dānişmend Mevlānā'ga ḥavāle ḳıldı. Ve hemānā Ḫᵛāce Ebu'l- Vefā-i Ḫᵛārezmī ḳuddise sırruhu ḫıdmetleriga intisāb Ebu'l-Fütūḥ'ga- [11] dur, andaḳ ki öz silsilesi meşāyıḫınıng beyānıda aytıpdur:

نظم

رسید فیض علی راز احمد مختار — پس از علی حسن آمد خزانهٔ اسرار

[12] حبیب وطائی ومعروف پس سری وجنید — دو بو علی است دگر مغربی سر اخیار

عقیب این همه بو القاسم وپس از نساج — امام احمد وپس سهر وردی وعمار

[13] پس از اکابر مذکور شیخ نجم الدین — که بود قدوهٔ اخیار وسرور ابرار

| ḥammām: $Ü_3$ ḥammāmga || 25 ḳılıpdur: $Ü_4$ L_{14} ḳılıptur || 27 Necmü'd-dīn-i
L_{347} Kübrā: L_2 Necmü'd-dīn ||
R_{126b} 1 vilāyetide:L_3 vilāyeti || 2 k. kim:$Ü_{12}$ k. ki || 4 tonumuznı: $Ü_{15}$ L_8 tonımıznı
$Ü_{202a}$ || 7 munung: F_{21} munıng | t. taptı: $Ü_3$ t. tapıp | 7-8 ve köp ... tapıp: Ü'de y ok || 8
L_{348} alardın b.: $Ü_4$ alar b. || 11 silsilesi : F_{25} L_3 silsile | aytıpdur: L_3 aytıptur || 14 ve

كمال واحمد وانگه بهاء ملت ودين دگر محمد وپس بو الفتوح فخر كبار |

Ü203b § 478 [14] H̱ᵛāce Ebu'l-Vefā-i H̱ᵛārezmī ḳuddise sırruhu |

L349 H̱ᵛāce Ebu'l-Vefā ḫıdmetleriġa tevḥīd erbābı ve mevācīd ve ezvāḳ aṣḥābı ṣūfiyye meşāribidin şürbī[15] tamām bar irmiş. Andaḳ ki alarnıñg resāyil ve eşᶜārıdın be-taḫṣīṣ rubāᶜiyyātıdın bu maᶜnā ẓāhirdür.
F118a Ve bu | daᶜvā iṡbātıġa niçe [16] rubāᶜī kiltürülür:

رباعيات

ای آنکه تویی حیات جان وجانم در وصف توگرچه عاجز و حیرانم
17 بینائی چشم من تویی می بینم دانائی عقل من توئی می دانم

من ازتو جدا نبوده ام تابودم اینست دلیل طالع مسعودم
18 در ذات تو ناپدیدم ار معدومم در نور تو ظاهرم اگر موجودم

چون بعض ظهورات حق آمد باطل پس منکر باطل نشود جز جاهل
19 در کل وجود هرکه جز حق بیند باشد ز حقیقة الحقائق غافل

او هست نهان وآشکاراست جهان بل عکس بود شهود اهل عرفان
20 بل اوست همه چه آشکار وچه نهان گر اهل حقی غیر یکی هیچ مدان

یکیست ولی نه آن یکی کش دانی یکی که بباشد آن یکی راثانی
21 خود راز قیود خود اگر برهانی دانیش نه از دلایل برهانی

بد کردم واعتذار بدتر زگناه چون هست دراین عذرسه دعوی تباه
22 دعوی وجود ودعوی قدرت وفعل، لاحول ولا قوة الا بالله

Ve alarnıñg vefātı sikkiz yüz ottuz bişde irmiş, raḥimehu'llāhu taᶜālā. ||

F118a Ü203b L349 ezvāḳ : Ü'de yok || 15 bar: Ü'de yok || 16 kiltürülür: Ü4 kiltürüptür, L11 kiltürür || 17 "Şeyḫ Necmü'd-d īn-i Rāzī" isminden sonra F ve Ü nüshalarında "Pehlevān Maḥmūd-i Pakka -Yār" anlatılmakta, ondan sonra yukarıda zikredilen şahsa geçilmektedir. Bu sebeple R, P ve L nushalarında bulunmayan bu şahısla ilgili metin ve nüsha farkları kısmında verilen satır numaraları F nüshasına aittir.

§ 479 Pehlevān Maḥmūd-i Pakka-Yār ḳuddise sırruhu

Ḫayūḳ'dındur ve laḳabı meşhūr Pūryār'ġa ba'żı Pakka-Yār dipdürler, ammā Ḫayūḳlıḳ kişidin taḥḳīḳ ve taṣḥīḥ ḳılıldı Pakka-Yār-
Ü$_{202b}$ ġa ḳarār | taptı [9], yaᶜnī barçaġa Pakka- Yār. Yār ḳaṣṣābnıñg oġlıdur. Küreş-
P$_{102b}$ çilikde ser-āmed bolup ᶜaẓīm şöhret tutuptur. Yaşurun sülūk ve riyāżeti hem | bar irmiş,[10] andaḳ ki feyż ᶜālemidin köñglige çāşnī yitken irmiş. Ṭabᶜı hem ḫūb irmiş. Ve naẓm aytur irmiş. Hind mülkidin bir zer-ger yigit Hind pādşāhı- [11] dın miṣāl kiltürüp pehlevān iḥżārıġa iltimās yitkürüptür. Pehlevān bu rubāᶜīni dipdür ki:

رباعی

زر گر بچه‌ء زگفت ره غلتان را — [12] آورد بمن قاعده‌ء سلطان را

زانجاکه من وهمت یاران منست — یکجو نخرم چو نه هندوستان را

Ammā ġāyibdin añga işāretī yitti [13] ki barmaḳ kirek. Hindūstān ᶜazīmeti ḳılıp bardı. Hind mülki pādşāhınıñg bir küreşçisi bar irdi, Pehlevān'nı anıñg üçün tilegen irmiş ki [14] anıñg bile küreşke salġay. Bu sözni Pehlevān bile mülāḳat ḳılġandın soñgra iẓhār ḳılıp muḳarrer andaḳ bolmış ki tañgla ḫalā- yıḳnı[15] mecmūᶜ ḳılıp küreşkeyler. Kiçesi Pehlevān öz ḳāᶜidesi bile niyāz-mendāne mezārāt ṭavāfıġa barıp nā-murādlıġ becā kiltüredürgende [16] körüptür ki bir büzürg mezārda yarım kiçe bir ḳarı żaᶜīfe köp taẓallum ve tażarruᶜ bile Tiñgri'ge münācāt ḳılıp yalbaradur kim Ḫudāyā, bu kilgen [17] pehlevān küreşçi maᶜrekesidin miniñg oġlumnı şermende çıḳarmaġay-sin! Pehlevān bilipdür ki ol küreşçiniñg anasıdur, özi bile muḳarrer ḳılıpdur ki tañgla ol küreşçi iligide yıḳılġay. Tañglası [18] pādşāh uluġ maᶜreke yasap Pehlevān'nı tilep ol küreşçi bile küreşke salġanda, Pehlevān özi bile muḳarrer ḳılġan dik bir ikki ḥamle[19] talaşḳandın soñgra ḥarīf ilgide yıḳılur. |
Ü$_{203a}$ Mundaḳ menḳūldur ki uçası yirge tigip közi kökke tüşkeç ḥicāblar mürtefiᶜ bolup [20] melekūt ᶜālemi közige cilve-ger bolup ol pādşāh hem murād u maḳṣūdıġa yiter, ammā çün Pehlevān'nı tilep teklīf bile kiltürgen irmiş,

Ü$_{202b}$ 9 barçaġa: Ü$_{16}$ barça | ş. tutuptur: Ü$_{17}$ ş. tapıpdur || 10 köñglige: Ü'de yok || 11 kiltürüp: Ü$_{3}$ kiltürüpdür | iḥżārıġa ... pehlevān: Ü'de yok || 13 Pehlevān'nı: Ü$_{7}$ Pehlevān'nıñg | t. imiş ki: Ü$_{7}$ t. irmiş kim || 15 mecmūᶜ ḳ.: Ü$_{9}$ mecmaᶜ ḳ. | kiçesi: Ü$_{10}$ kiçe | nā-murādlıġ: Ü$_{10}$ nā-murādlıḳ | becā: Ü$_{11}$ becāy | kiltüre-dür-
P$_{102b}$ gende: Ü$_{11}$ kiltürüptür || 16 körüptür: Ü$_{11}$ anda k. | köp: Ü'de yok || 17 ol ... yıḳılġay: F'de yok || 18 tilep: Ü'de yok | küreşke: Ü$_{16}$ küreşġa | özi bile m.: Ü$_{17}$ özi
Ü$_{203a}$ m. || 19 talaşḳandın: Ü$_{17}$ tolaġandın || 20 cilve-ger bolup: Ü$_{2}$ cilve birip | maḳṣūdıġa: Ü$_{2}$ hem murād ve maḳsūdıġa | t. bile: Ü$_{3}$ t. bilen || 21 tutmaḳta: Ü$_{4}$ tut-

riʿāyet [21] ü ḥurmet tutmaḳta mubālaġa ḳılıp muṣāḥabet ṭarīḳı bile maʿāş ḳılur irmiş. Bir kün avġa teklīf ḳılıp özi bile iltkende, taġ avı irmiş, [22] ṣayd kiniçe çapḳanda ṣayd ḳayadın uçar, pādşāh daġı atı cılavın saḳlay-almas, ikki ayaġı kemer ḳıraġıda ḳalıp ikki iligi [23] ḫaṭā bolġanda Pehlevān bile irmiş. ‹lig urup merkebni rākib bile köterip tüz yirge ḳoyar. Pādşāh ḥayret ḳılıp dir ki munça [24] müfriṭ küç bile ʿaceb irdi ki ol küreşçidin yıḳıldıñg. Pehlevān anda bu rubāʿīni aytur kim:

رباعی

گر بر سر نفس خود امیر مردی — [25] دریا دگری نکته بگیری مردی

مردی نبود فتاده را پای زدن — گر دست فتاده بگیری مردی

Pādşāh köp niyāzmendlıġlar [26] körgüzüp Pehlevān ḳaytıp Ḫayūḳ'ḳa ḳilūr. Mezārı Ḫayūḳ'dadur, İslām ḳāʿidesi edāsıda. Bu iki beyt Pehlevān'nıñgdur kim:

رباعی [27]

یکی وپنج وسی وزیست نیمی — دگر دستت دهد فرسککی چند

بس آنکه دست ما ودا من دوست — [28] گناه از بنده وعفو از خداوند

Pehlevān Maḥmūd'dın soñgra Pehlevān Muḥammed Ebū Saʿīd hem öz zamānınıñg bī-naẓīri irdi. Ḳabrı Niʿmetābād'da durur. ||

§ 480 Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Rāzī el-maʿrūf [23] bi- Dāye ḳuddise sırruhu |

Ü204a Ol daġı Ḥażret-i Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā'nıñg aṣḥābı-
F118b dındur ki anıñg terbiyetin Şeyḫ Necmü'd-dīn-i | Baġdādī'ġa ḥavāle ḳılġan [24] ikendür. *Mirṣādu'l-ʿibād* ve *Baḥru'l-ḥaḳāyıḳ* tefsīriniñg muṣannifidür. Ve. Çiñgiz Ḫan vāḳiʿasıda Ḫ̌ārezm'din çıḳıp Rūm'ġa barıp- [25] dur. Ve añga Şeyḫ Ṣadru'd-dīn-i Ḳonyevī ve Mevlānā Celālu'd-dīn-i Rūmī ḳuddise sırru-hu-mā bile mülāḳāt vāḳiʿ boluptur. Naḳldur ki üçelesi bir kün [26] bir mec-
L350 lisde irdiler. Namāz-i şām ḳāyim boldı, ikki mezkūr | bolġan ʿazīzler imāmet iltimāsı ḳıldılar. Ol ikkelesi rekʿatda [27] Fātiḥatu'l-kitāb'dın soñgra

maḳda | ḳılur irmiş: F ḳılur || 22 saḳlaya.: Ü$_6$ asray a. | ḳıraġıda: Ü$_7$ ḳıraġıġa ||
F118b 23 i. urup: Ü$_8$ i. salıp | merkebni ... köterip: Ü8 merkeb bile rākibini köterip | tüz: Ü$_8$ turup || 24 a. kim: Ü$_{10}$ a. ki || 25 niyāzmendlıġlar: Ü$_{12}$ niyāzlar || 28 N.
Ü204a durur: Ü$_7$ Niʿmetābād'dadur ||)

23 ḳılġan: L' yok || 24 ikendür: L$_{12}$ irkendür || 26 i. iltimāsı: Ü$_7$ i. iltimāsıġa || 27 ḳ. ḳıldı: Ü$_8$ ḳ. ḳıldılar ||

قل يا ايها الكافرون ḳırāʾat ḳıldı. Namāzdın fāriġ bolġandın soñgra Ḥażret-i R127a Mevlānā Celālu'd-dīn-i [1] Rūmī Şeyḫ Ṣadru'd-dīn'ġa baḳıp ṭayyibet yüzidin didi kim ẓāhiren birini siziñg üçün ve birini biziñg üçün oḳudı. Vefātı [2] altı yüz illig törtde vāḳiᶜ boldı ve Baġdād'nıñg Şūnīziyye'side ḳoydılar. Ve Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren *Nefeḥātü'l-üns'de* [3] bitipdürler ki Şeyḫ Serī-i Saḳaṭī ve Şeyḫ Cüneyd-i Baġdādī ḳaddesa'llāhu rūḥahumā maḳberesidin taşḳarı ḳabrı irdi, anıñg ḳabrı dip [4] ayttılar, va'llāhu taᶜālā aᶜlem. Ve bu rubāᶜī anıñg maḳūlātıdındur:

رباعی

شمع ارچه چو من داغ جدایی دارد   باگریه و سوز آشنایی دارد

[5]سر رشتهء شمع به که سر رشتهء من   کان رشتهء سری برو شنائی دارد

§ 481 [redacted] ḳuddise sırruhu |

Ü204b وهو علی بن سعید بن عبد الجلیل [6] اللالا ء الغزنوی. Ve bu Şeyḫ Saᶜīd ki Şeyḫ ᶜAlī Lālā'nıñg atasıdur, Ḥakīm Senāʾī'niñg ᶜamm-zādesidür. Ḥac ᶜazīmeti bile Ḫorāsān'ġa kilip- [7] dür. Ve Ebū Yaᶜḳūb İmām Yūsuf-i Hemedānī ṣoḥbetide yitipdür. Ve ol vaḳt ki Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā ḳuddise sırruhu ḥadīs ṭalebiġa Hemedān'ġa bardı, [8] Şeyḫ ᶜAlī Lālā L351 bolur kintniñg bir yıġaçıda tüşti. İttifāḳen Şeyḫ ᶜAlī | Lālā hem-ol kiçe vāḳiᶜada kördi ki bir şātū ḳoyupturlar, āsmānġaça. [9] Ve birev bu şātū başıda turuptur. Ve il bir bir anıñg ḳaşıġa kilürler ve ol bularnıñg iligin tutup āsmānġaça iltür. Ve bu ilig [10] tutup iltken kişi bu kişiniñg iligin añga birür ve ol iligin tutḳan kişini āsmānġa iltür. Şeyḫ ᶜAlī Lālā hem bardı ve anıñg hem [11] iligin tutup ol kişi iligige birdiler ve āsmānġa çıḳardı. Çün bu vāḳiᶜanı atasıġa didi, ol sordı ki ol kişini [12] tanır-sin? Didi tanır-min ve atı hem ḫāṭırımdadur. Didi ṭaleb ḳılmaḳ kirek ki siniñg işiñg kilīdi anıñg iligidedür. Şeyḫ ᶜAlī Lālā [13] anıñg ṭalebide müsāfir boldı ve niçe yıl ᶜālem girdide sefer ḳıldı ve andın hīç nevᶜ nişān ve eser tapmas irdi, tā ol zamān

R127a L350 1 birini: Ü10 L4 birni || 3 bitipdürler: L6 bitiptürler | şeyḫ: Ü'de yok || 6-7
Ü204b kilipdür: L13 kiliptür || 7 yitipdür: L14 yitiptür || 8 yıġaçıda: Ü5 L15 yıġaçıġa | k. ki: Ü6 k. kim | ḳoyupturlar: Ü6 ḳoyupdur || 9 birev: F'de yok | b. turuptur: Ü7 b. turuptur ve yana bir kişi şātūnıñg ayaġıda | ve il: F13 ve bu il | bu-
L351 larnıñg: L2 bolurnıñg | āsmānġaça: Ü8 āsmānġa | 9-10 ve bu ... iltür: Ü'de yok || 10 iligin t.: F14 ilig t. | kişini : L4 kişiniñgni || 11 birdirler: L5 birdi | ve āsmānġa çıḳardı: Ü'de yok || 12 didi: F16 Ü11 L7 d. ki || 13 tapmas irdi: Ü14 tapmadı || 14 ḫᵛāce ... kilip irdi: Ü'de yok || 15 andın soradur i.: Ü17 birevdin soraydur i. | i.

ki Ḥażret-i [14] Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā ḳuddise sırruhu Ḫᵛārezm'ġa
ḳildi ve bu ṭarīḳnı münteşir ḳıldı. Ol çaġ Şeyḫ ᶜAlī Lālā Türkistān'da irdi,
Ḫᵛāce Aḥmed-i Yesevī ḳuddise sırruhu ḫānḳāhıda ḫalvetde olturup irdi.
İttifāḳen birev Ḫᵛārezm'din kilip irdi ve Ḫᵛāce [15] Aḥmed-i Yesevī ḳud-
dise sırruhu andın soradur irdi ki Ḫᵛārezm'de ḥālā hīç dervīşī bu ṭāyife-
$Ü_{205a}$ din | bar mu kim, il bu ṭarīḳnı andın bilgeyler? Ol didi [16] ki bir yigit
peydā boluptur ve ḫalḳ irşādıġa meşġūldur ve köp il aŋa irādet kiltürüp
$L_{352}P_{103a}$ tigresige yıġlıpdurlar. Ḫᵛāce | sor-[17] dılar ki | atı nidür? Cevāb birdi
ki Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā. Çün Şeyḫ ᶜAlī Lālā bu atnı işitti, ḫalvet
içidin ıżṭırāb bile çıḳtı [18] ve seferġa bilin baġladı. Ḫᵛāce sordılar ki ni
vāḳiᶜdür? Ayttı kim sefer ḳılur-min. Ḫᵛāce didiler ki ḳışdur, taḥammül
ḳıl yaz bolġunça. [19] Şeyḫ ᶜAlī Lālā didi ki ḳıla alman. Andın müsāfir
bolup Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā ḫıdmetleriġa kildi ve sülūkke meşġūl
boldı. Andın soŋra [20] köp müddetdin soŋra Şeyḫ Mecdü'd-dīn-i Baġdādī
Ḥażret-i Şeyḫ mülāzemetleriġa müşerref boldı. Ḥażret-i Şeyḫ ottuz biş
yaşlarıda [21] taḫmīnen sülūkke meşġūl bolupturlar ve Şeyḫ Mecdü'd-dīn
tört biş yaş Şeyḫ ᶜAlī Lālā'dın artuġ irmiş. Ammā Şeyḫ ᶜAlī Lālā yigit-
[22] likiniŋ evvelidin meşġūl boluptur ve alar ol vaḳt henūz sülūkke meşġūl
bolmaġan irmişler. Şeyḫ ᶜAlī Lālā meşāyıḫ- [23] dın köpniŋ ṣoḥbetiġa yit-
ken irmiş. Dirler ki yüz yigirmi tört şeyḫ-i kāmil-i mükemmildin ḫırḳa
alıp irmişler ve vefātı [24] çaġı yüz on üç ḫırḳa ol cümledin mevcūd irmiş.
$Ü_{205b}$ Ve Hindistān | seferi ḳılıpdur ve Ebu'r-Rıżā-i Reten ṣoḥbetiġa yitipdür [25]
ve Resūl ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellemniŋ emānetin andın alıptur. Andaḳ
ki Şeyḫ Rüknü'd-dīn ᶜAlāu'd-devle ḳuddise sırruhu anı taṣḥīḥ[26] ḳılıpdur ve
F_{119a} dipdür ki: صحب يعنى الشيخ رضى الدين على لالاء صاحب رسول الله صلى الله عليه وسلم أبا
الرضارتن ابن نصر رضى الله تعالى عنه 27 فأعطاه مشطًا من أمشاط رسول الله صلى الله عليه وسلم.
Ve Şeyḫ Rüknü'd-dīn ᶜAlāu'd-devle ol taraġnı bir ḫırḳaġa çırmap ol
R_{127b} ḫırḳanı [1] kāġıẕġa çırpmapdur. Mubārek ḫaṭṭı bile ol kāġıẕġa bitipdür ki:

$Ü_{205a}$ ki: F_{19} i. kim | b. kim: L $_{13}$ b. ki || 16 yıġılıpdurlar: L_{15} yıġılıpturlar | tigresige:
L_{352} $Ü_3$ tigreside | 16-17 sordılar: $Ü_3$ sordı || 17 ḫalvet içidin: F_{22} L_2 ḫalvetdin || 18
didiler ki: $Ü_7$ didiler || 19 ᶜAlī: Ü'de yok | didi ki: L_4 didi | ḫıdmetleriġa: $Ü_8$ ḫal-
P_{103a} vetleriġa | sülūkke: P_3 sülūk | soŋra: Ü'de yok || 21 m. bolupturlar: F_{25} L_7 m.
bolupturlar ve alar, L_7 m. boluptur | artuġ: F_{25} $Ü_{12}$ L_7 artuḳ | 21-22 yigitlikiniŋ
evvelidin: $Ü_{13}$ yigitlikidin | ol... henūz: $Ü_{13}$ henūz ol vaḳt || 23 y. irmiş: $Ü_{15}$ y.
irmişler | y. yigirmi tört: $Ü_{15}$ y. yigirme tört | a. irmişler: F_{27} a. imişler, P_7 $Ü_{16}$
a. irmiş | vefātı: F_{27} vefāt || 24 Hindistān: P_8 $Ü_{17}$ Hindūstān | ḳılıpdur: L_{11} ḳı-
$Ü_{205b}$ lıptur | yitipdür: L_{12} yitiptür || 25 alıptur: F_{28} $Ü_2$ alıpdur | 25-26 şeyḫ ... dipdür
F_{119a} ki: L'de yok || 27 çırmap: F_1 çırmapdur | 27-1 ol ḫırḳanı ... çırmapdur: F'de yok ||
R_{127b} 1 kāġıẕġa: F_1 kāġıd | bitipdür: L_{14} bitiptür || 2 bitipdürler: P $_{13}$ dipdürler,
L_{353} L_2 bitiptürler || 3 emānet: L'de yok | Ḥażret-i Resūl: $Ü_{10}$ Ḥażret-i Risālet || 5 Ra-

هذا المشط من أمشاط رسول الله صلى الله عليه وسلم وصل الى هذا الضعيف من صاحب رسول الله [2] صلى الله عليه وسلم وهذه الخرقة وصلت من أبى الرضارتن الى هذا الضعيف.|

L353 Ve hem Şeyḫ bitipdürler ki mundaḳ dirler ki ol [3] emānet Ḥażret-i Resūl ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellemdin Şeyḫ Rażiyü'd-dīn ᶜAlī Lālā'ġa irmiş. Ve bu rubāᶜī anıñg ḳudsiyye enfāsıdındur:

رباعى

[4] هم جان بهزار دل گرفتار تواست	هم دل بهزار جان خريدار تواست
اندر طلب نه خواب در وى نه قرار	هر كس كه در آرزوى ديدار تواست

[5] Ḥażret-i Şeyḫ Rażiyü'd-dīn ᶜAlī Lālā altı yüz ḳırḳ ikkide Rebīᶜü'l-evvel ayınıñg üçide dünyādın ötüpdür.

§ 482 Şeyḫ Cemālu'd-dīn Aḥmed-i Cūrfānī [6] ḳuddise sırruhu

Ol Şeyḫ Rażiyü'd-dīn ᶜ Alī Lālā'nıñg aṣḥābıdındur. Şeyḫ Rüknü'd-dīn ᶜAlāu'd-devle ḳuddise sırruhu dipdür ki Şeyḫ Aḥmed ᶜaceb
Ü206a [7] ẓāhir kişi irdi, biyik mertebesi | bar. Min ġaybda anıñg sülūki mertebesin Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan-i Ḫarḳānī'ġa münāsib taptım ve Şeyḫ ᶜAlī Lālā sülūki [8] mertebesin Sulṭān Bāyezīd-i Bisṭāmī'ġa ḳaddesa'llāhu ervāḥehum. Şeyḫ Rażiyü'd-dīn ᶜAlī Lālā dipdür ki her kim biziñg Aḥmed'niñg ḫāmūş-[9] luġı bile barġay, her ni Şiblī ve Cüneyd'din tapıpdurlar, andın tapḳay. Bir kün Şeyḫ Saᶜdu'd-dīn-i Ḥamevī Cūrfān'ġa yitti. Kişi yiberdi ve Şeyḫ [10] Aḥmed'ni tiledi. Şeyḫ Aḥmed ᶜ uzlet niyyeti ḳılıp irdi, kilmedi. Yana kişi yi-
L354 berdi ki kilmek kirek ki mañga işāretī yitipdür ki çün siniñg | [11] üçün Şeyḫ ᶜAlī icāzet bitipdür, min hem bitigey-min. Şeyḫ Aḥmed cevāb yiberdi ki min Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālānı icāzet-nāme bile perestiş [12] ḳılmaġumdur. Şeyḫ Rüknü'd-dīn ᶜAlāu'd-devle dipdür ki mañga bu söz andın be-ġāyet ḫoş kilipdür. Bir ḳatla Şeyḫ Aḥmed mürīdleridin [13] birini ki murāḳabeġa meşġūl irdi, kefşin çıḳarıp niçe kefş boynıġa muḥkem urdı. Ol mürīd didi murāḳabededür-min, Şeyḫ neyüçün [14] āzürde ḳıladurlar? Şeyḫ didi ki

żiyü'd-dīn: F'de yok | altı ... ikkide: R, P_{15} L_6 ikki yüz ḳırḳ altıda | ayınıñg: $Ü_{14}$ ayını || 6 Rażiyü'd-dīn: Ü'de yok | dipdür: F_6 buyuruptur, L_8 diptür || 8 dipdür: L_{11} diptür || 9 tapḳay: Ü $_4$ tapḳaylar || 10 yitipdür: L $_{15}$ yitiptür || bitipdür: L $_1$ bitiptür | y. ki: $Ü_8$ y. kim || 12 dipdür: L_3 diptür | ḫ. kilipdür: L_3 ḫ. ḳılıptur || 13 kefşin ç.: Ü $_{11}$ kefş ç. | mürīd didi: Ü'de yok | m. min: Ü $_{12}$ m. min dimiş | neyüçün: $Ü_{12}$ niçün || 14 kilmegey: P_{25} kilmey || 15 üçün: L'de yok | Aḥmed: Ü'de yok || 17 dipdür: L_{12} diptür || 19 dipdür: L_{15} diptür || 21 m. bolmaġay-min: $Ü_9$

murāḳabe birevge yaraşur ki bir hafta ṭaᶜām yimemiş bolġay, çün ayaġ
üni işitkey, ḫāṭırıġa kilmegey[15] ki bu kişi mini͡ng üçün ṭaᶜ ām kiltüredür I ir-
P_{103b} kin. Şeyḫ Aḥmed altı yüz altmış toḳḳuzda Rebīᶜü'l-āḫır ayını͡ng salḫıda
dünyādın ötti.

§ 483 [16] Şeyḫ Nūru'd-dīn ᶜAbdu'r-raḥmān-i İsferāyinī el-Kesraḳī ḳuddise sırruhu

Ol Şeyḫ Aḥmed-i Cūrfānī aṣḥābıdındur. Ṭālibler teslīki I
$Ü_{206b}$ ve mürīdler terbiyeti ve alar- [17] nı͡ng veḳāyiᶜi keşfide ᶜaẓīm şānı bar irmiş.
Şeyḫ Rüknü'd-dīn ᶜAlāud-devle ḳaddesa'llāhu rūḥahu dipdür ki eger
āḫirü'z-zamānda Şeyḫ [18] Nūru'd-dīn ᶜAbdu'r-raḥmān ḳuddise sırruhunı͡ng
vücūdı bolmasa irdi, bu ṭāyifeni͡ng sülūki ṭarīḳı tamām maḥv bolur irdi ve
nişān ḳalmas irdi. [19] Ammā çün Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālā bu ṭāyifeni͡ng
bereketin bāḳī tiler irdi, anı͡ng bile mücedded ḳıldı. Ve hem Şeyḫ ᶜAlāu'd-
L_{355} devle dipdür ki [20] bir kün I cemāᶜat-ḫānede ġāyib boldum. İmām
Muḥammed-i Ġazzālī'ni kördüm ki olturup irdi ve başın tizi üstige ḳoyup
irdi ve ḳalem- [21] ni ikki barmaġı arasıda tutup müteḥayyir irdi. Sordum
ki ni vāḳiᶜdür ve İmām ni fikrdedür? Didi niçük mütefekkir bolmaġay-min
ki min dünyā- [22] da sīmurġḳa ottuz ṣıfat bitip-min ve bu sāᶜat körer-
min ki barça ġalaṭdur. Ve bu vāḳiᶜanı Şeyḫ Nūru'd-dīn ᶜAbdu'r-raḥmān'ġa
ᶜarż ḳıldım, [23] buyurdı ki ᶜacebdür, min daġı Şaġān kintide irdim ve ol vaḳt
ma͡nga söz aytmaḳ maᶜrifetide köp şöhre irdi. Ġaybda [24] kördüm ki Ḥaḳ
subḥānehu ve taᶜālā ma͡nga aytur ki sin bilmes-sin ki her ḥasret ki İmām
Ġazzālī'ġa bar, mundın artuḳ yoḳtur ki sülūkni tüketmey [25] bizi͡ng
ḥażretimizġa kildi. Andın so͡ngra ki ol ġaybdın kildim, öz tilimde ᶜuḳdeī
taptım ve ḫāmūşluḳ pīşe ḳıldım ve öz işimge [26] meşġūl boldum. Anı͡ng
$Ü_{207a}$ velādeti altı yüz ottuz toḳḳuzda I Şevvāl ayı ikendür ve Baġdād'da dünyā-
dın ötüpdür.

§ 484 Şeyḫ Ebu'l-Mekārim [27] Rüknü'd-dīn ᶜAlāu'd-devle-i Simnānī ḳuddise sırruhu

Alar aṣlda Simnān mülūkidindürler. On biş yaşaġandın
R_{128a} so͡ngra vaḳt sulṭānı [1] ḫıdmetiġa iştiġāl körgüzdiler. Bir uruşta ki sulṭānġa
aᶜdā bile vāḳiᶜ irdi, alarġa cezbeī yitti. Andın so͡ngra altı yüz siksen [2] yittide

L_{355} m. bolġay-min ‖ 22 sīmurġḳa : F'de yok I ġalaṭdur: F_{21} $Ü_{11}$ L_5 ġalaṭ I vāḳiᶜanı:
P_{103b} P_8. vāḳiᶜa ‖ 23 ᶜacebdür: F_{21} $Ü_{12}$ L_6 ᶜaceb I ġaybda: $Ü_{13}$ ġıybetde ‖ 26 ottuz
toḳḳuzda: $Ü_{17}$ ottuzda ‖

R_{128a} 1 ḫıdmetiġa: L_{13} ḫıdmetide I b. uruşta: $Ü_4$ b. uruşda I sulṭānġa: L_{14} sulṭān
$Ü_{207a}$ I aᶜdā bile: L_{14} aᶜdāġa ‖ 2 yitiştiler: $Ü_6$ yitüştiler I vāḳiᶜ: P'de yok ‖ 3 taptılar: $Ü_8$

L_{356} Baġdād'da Şeyḫ Nūru'd-dīn | ʿAbdu'r-raḥmān-i Kesraḳī ṣoḥbetiġa yitiş-
tiler, ol vaḳtda ki Ḥicāz seferidin mürācaʿat vaḳiʿ bolup [3] irdi. Ve altı yüz
siksen toḳḳuzda irşād izni taptılar. Ve yitti yüz yigirmide Sekkākiyye
F_{119b} | ḫānḳāhıda on altı yıl müddetide [4] yüz ḳırḳ arbaʿīn çıḳardılar. Dirler ki
şāyir evḳātda yana yüz ottuz arbaʿīn hem çıḳarıpdurlar. Çün yaşları yit-
miş [5] yitti yılġa yitişti, yitti yüz ottuz altıda Receb'niñ ikkiside cumʿa kiçe-
si Şūfīābād'nıñ burc-i aḥrārıda ʿālemdin öttiler [6] ve Ḳuṭb-i zamān ʿİmādu'd-
dīn ʿAbdu'l-vahhāb ḥażīreside medfūn boldılar. Bir kün dervīşī alardın
suʾāl ḳıldı kim çün bu bedenġa [7] tofraḳta idrāḳ yoḳtur ve rūḥ andın mu-
fāriḳ boluptur ve ervāḥ ʿālemide ḥicāb yoḳtur, ni iḥtiyāc-[8] dur ḳabr ba-
şıġa barmaḳ? Çün her maḳāmda ki bir büzürgniñ rūḥıġa teveccüh vāḳiʿ
$Ü_{207b}$ boluptur, hem-oldur ki kişi ḳabrı başıġa barıp - [9] dur. Şeyḫ didiler | ki köp
fāyidesi bar. Biri bu kim birev ki bir ʿazīzniñ ḳabrı ziyāretiġa barur, her
niçe ol yan ki ḳadem ḳoyar, [10] teveccüh köprek bolur. Çün tofraġı başıġa
yiter, ḥissi daġı ol tofraġnı müşāhede ḳılur ve teveccühde ḥissi daġı meş-
ġūl bolur [11] ve küllī müteveccih bolur, fāyide köprek bolur. Yana bir
bu ki her niçe ki rūḥġa ḥicāb yoḳtur ve barça ʿālem añga birdür, ammā be-
L_{357} denī | ki [12] tamām tiriglik eyyāmıda anıñ bile ṣoḥbet tutmış bolġay ve
anıñ beden maḥşūrı bolġay ki ḥaşrdın soñgra ebedü'l-ābād ki bo- [13] lġusı-
dur, anıñ bile bolġay, ol mevżiʿġa naẓar ve taʿalluḳı köprek bolġusıdur öz-
ge yirdin. Bu sözdin soñgra ḥikāyet [14] ḳıldı ki bir vaḳt Cüneyd ḳuddise sır-
ruhu ḫalvetide bolur irdim. Ve anda ẕevḳ tamām yüzlenür irdi, Cüneyd
P_{104a} vāsıṭasıdın ki ol [15] ḫalvetde bolur irmiş. | Çıḳtım daġı anıñ ḳabrı başıġa
bardım, ḫalvetidaġı ẕevḳnı tapmadım. Bu maʿnānı Şeyḫ ḳuddise sırruhu
ḫıdmetide [16] ʿarż ḳıldım. Didiler ki ol ẕevḳnı Cüneyd cihetidin taptıñ
mu? Didim belī. Didiler ki mevżiʿī ki maʿlūmdur ki ol ʿömride niçe ḳatla
anda [17] bolmış bolġay. Her ḳaçan ẕevḳ yitse, bedenī ki tapar ikendür, anıñ
bile muṣāḥib ikendür, evvelīdür ki ẕevḳ köprek ḥāṣıl [18] bolġay, ammā
şāyed ki tofraġı başıda hīç meşġūlluġıdın teveccühde taḳṣīrī vāḳiʿ bolmış
bolġay. Āḫır bir ḫırḳaī ki ehl-i dilī [19] anı kiymiş bolġay, anıñ ẕevḳı |

taptı | ... yigirmide : $Ü_8$ ... yigirmede | ḫānḳāhıda: $Ü_8$ ḫānḳāhıġa || 4 çıḳarıpdur-
L_{356} lar: L_5 çıḳarıpturlar | 4-5 yitmiş ... yitişti: P_{16} yitmiş yılġa yitişti, $Ü_{11}$ yitmiş ...
yitüşti, L_5 yitmiş || 5 Şūfīābād'nıñ: L_6 Şūfīābād || çün: Ü'de yok || 7 m. bolup-
F_{119b} tur: F_4 L_9 m. bolupturlar | ervāḥ ʿālemide: $Ü_{15}$ ervāḥ ʿālemde || 8 v. boluptur:
P_{20} L_{10} v. bolur, $Ü_{17}$ v. bolup | kişi: F ve L'de yok | b. barıp: L_{11} b. yiter barıp
|| 9 köp f.: L_{11} ḳabr başıġa barmaḳnıñ köp f. | birev ki: L'de yok | niçe... ḳadem
$Ü_{207b}$ k.: L_{14} niçe ki ol yan ḳadem ḳ. || 10 teveccüh: F_6 $Ü_2$ L_{13} teveccühi | tofraġnı: $Ü_3$
tofraġı || 11 niçe ki: F_8 $Ü_4$ L_{15} niçe | rūḥġa: $Ü_4$ rūḥḳa || 13 mevʿiʿġa: $Ü_7$ menzil-
ġa || 15 ḫıdmetide: $Ü_{12}$ ḫıdmetde || 13 muṣāḥib i.: $Ü_{15}$ muṣāḥabetlıġı bar i. |
L_{357} evvelīdür: Ü ve L'de yok || 19 anı: L'de yok | yaḳınraḳdur : F_{16} yaḳınraḳtur, $Ü_1$

Ü$_{208a}$ müşāhede bolur ve beden ḫırḳadın yaḳınraḳdur. ‹Ve ziyāretniñg fevāyidi köptür; meselā birev [20] mundın Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem rūḥāniyyetiġa teveccüh ḳılsa, feyż tapar. Ammā eger Medīne'ġa barsa, ol Ḥażret'niñg muṭahhar rūḥı [21] anıñg ol ʿazīmetidin ve yol renci tartḳandın çün vāḳıfdur ve Medīne'ġa yitkendin soñgra daġı his bile ol Ḥażret- [22] niñg

L$_{358}$ ravżasını körse ve ẓāhir ve bāṭın | bile müteveccih bolsa, munuñg fāyidesiġa anıñg fāyidesi bile ni nisbetdür? Ve müşāhede [23] ehliġa bu maʿnā taḥḳīḳdür.› Ve alar dipdürler ki enbiyā anıñg üçün kilipdürler ki ḫalḳnıñg közlerin öz ʿaybların [24] körerge açḳaylar, tā öz ʿaybların ve Ḥaḳ taʿālānıñg kemālın ve öz ʿaczin ve anıñg ḳudretin ve öz ẓulmın ve anıñg ʿadlın ve [25] öz mezelletin ve anıñgʿizzetin ve öz cehlin ve anıñgʿilmin ve öz bendelıgın ve anıñg ḫudāvendlıgın ve öz faḳrın ve anıñg ġınāsın [26] ve öz taḳṣīrin ve anıñg niʿmetlerin ve öz fenāsın ve anıñg beḳāsın bilgeyler ve bāṭın közleri muñga bīnā bolġay. Ve hem [27] uşbu ḳıyās bile şeyḫ hem anıñg üçündür ki mürīdler közin bu maʿāniġa açḳay. Pes her niçe mürīd öz kemālı işbātıġa köp-

R$_{128b}$ rek[1] küşiş ḳılġay, yā ʿamelī ḳılġay ki anıñg kemālı ẓāhir bolġay. Şeyḫḳa andın renc köprek yitişkey ki şeyḫ bu renclerni anıñg üçün tartar [2] ki mürīdniñg nefsiniñg öz kemālın körer közin tikkey ve Ḥaḳ'nıñg kemālın körer közin yarutḳay. Ve ol her laḥẓa öz kemālın körerge bir köz açḳay, [3] pes

Ü$_{208b}$ şeyḫniñg renci żayʿatıġa | küşiş ḳılġay öz ḥaḳḳıda. Dervīş kirek ki öz nefsi kemīnide bolġay, tā her köz ki öz kemālın körerge açḳay, [4] fi'l-ḥāl anı tikkey. Ve eger mundaḳ ḳılmasa, añga ḫaber bolġunça nefs anıñg her ser-i

L$_{359}$ mūyıdın öz kemālın körerge bir köz açḳay | ve [5] Ḥaḳ'nıñg kemālın körerdin kör ḳılġay ki nefsniñg ʿādeti budur. Hem alar dipdürler ki Tiñgri taʿālā tā kişiniñg sırrın il közidin [6] yapmaġunça ve anı ḫalḳ közidin yaşurmaġunça, mümkin irmes ol kişi velāyet mertebesiġa yitmek. Ve اوليائى تحت قبائى

F$_{120a}$ | niñg maʿnāsı budur. [7] Ve bu ḳabāb beşeriyyet ṣıfatıdur ve perdeī imes, bözdin veyā özge cinsdin. Ve ṣıfat oldur ki anda ʿaybī ẓāhir ḳılġay, [8] yā bir hünerni andın il közige ʿayb körgüzgey. Ve لا يعرفهم غيرى niñg maʿnāsı budur ki tā irādet nūrı bile birevniñg [9] bāṭınını yarutmaġay, ol velīni tanımaġay, pes ol nūr anı tanımış bolġay, yoḳ ol kişi. Ve hem alar

Ü$_{208a}$ yaḳınraḳ durur || 20 ammā: L'de yok | M. barsa: Ü$_3$ M. ḳılsa ve barsa | 20-22 m

L$_{358}$ ṭahhar ... ol Ḥażret'niñg: Ü'de yok || 22 munuñg: F$_{18}$ L$_1$ munıñg fāyidesi bile, Ü$_4$ fāyidesiġa || 23 dipdürler: L$_2$ diptürler | ki: Ü'de yok | kilipdürler: L$_2$ kiliptürler || 24 Ḥaḳ taʿālānıñg: F$_{20}$ Ü$_7$ L$_4$ Ḥaḳ'nıñg || 27 m. açḳay: Ü$_{12}$ açḳaylar ||

R$_{128b}$ 1 yā ʿamelī ḳılġay: L'de yok | anıñg ḳ.: L$_{10}$ anı k. | yitişkey: Ü$_{14}$ yitüşkey || 2 kemālın: R kemālı | tikkey ... közin: L'de yok | her: F'de yok | körerge: Ü$_{17}$ körer | bir köz: L'de yok || 3 renci: L$_{13}$ renc || 5 k. ḳılġay: L$_1$ k. itkey | nefsniñg ʿā.:

L$_{359}$Ü$_{208b}$ L$_1$ nefs ʿā.| dipdürler: L$_1$ diptürler || 8 andın: Ü'de yok | b ki: Ü$_{10}$ b. kim ||

sözidür ki dervīşler [10] ki öz işlerige meşġūldurlar, kirek ki baṭṭālnı öz aralarıda ḳoymasalar ki bir bī-kār yüz der-kār kişini bī-kār [11] ḳılur:

شعر

عدوى البليد الى الجليد شريعة　　　والجمر يوضع فى الرماد فيخمد

Hem alar dipdürler ki Ḥakīm Tirmiẕi ve cemāᶜatī maġāribe- [12] din dipdürler ki : بداية الاولياء نهاية الانبياء Bir kün Baġdād'da Şeyḫ ḫalvetide irdük.
Ü_{209a} Buyurdı ki ol cemāᶜat [13] ki dipdürler ki: بداية الاولياء نهاية الانبياء | munī̃ga ᶜöẕrī bar. Alar ol sözdin munı tilep irkinler ki: بداية الاولياء [14] نهاية الانبياء
P_{104b} فى الشريعة ونهاية الاولياء بداية الانبياء فى الطريقة. | Neyüçün Ḥażret-i Risālet'ḳa ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellem şerīᶜat kemālı [15] işinin̄g āḫırıda tamām boldı ki: اليوم اكملت لكم دينكم Ve velī tā şerīᶜatnı tekmīl ḳılmaġay, velāyetḳa ḳadem ḳoya almas. Pes olça [16] nebīġa şerāyiᶜde işinin̄g nihāyetide bolsa, velīġa bidāyetide bolġay. Neyüçün ki eger kişi ol aḥkām bile ki Mekke'de nāzil boldı, sülūk ḳılsa, ol aḥkāmġa kim āḫır-i ᶜömrde Medīne'de nāzil
L_{360} boldı, iltifāt [17] ḳılmasa, hergiz | velāyetḳa yitmegey. Belki eger inkār ḳılsa, kāfir bolġay. Pes velāyet ibtidāsı oldur ki barça şerāyiᶜni kemāl bile ḳabūl [18] ḳılġay ve mutābaᶜat körgüzgey, ammā ṭarīḳat oldur ki her niçe velī saᶜy ḳılsa ve mertebesi ᶜālī bolsa, anın̄g rūḥıġa ol nevᶜ miᶜrācī [19] ki nebīnin̄g cismiġa boluptur, ḥāṣıl bolmaġay ve muḥāldur ki bolġay. Çün velāyetnin̄g intihāsıda velīnin̄g rūḥı nebīnin̄g cismiġa [20] müşābehet tapar, ṭarīḳatda nihāyetü'l-evliyā bidāyetü'l-enbiyā bolġay. Ve hem alar buyurupturlar ki enbiyā ᶜaleyhi's-selām ᶜāmiden günāh inşā- [21] sıdın maᶜṣūmdurlar ve evliyā günāhnı ḫᵛār tutmaḳdın maḥfūẓ. Ve Muṣṭafā ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellemdin mervīdür ki: أن تغفر اللهم [22] فاغفر جمًّا واى عبد لك لا ألمّا Ve bu
Ü_{209b} faḳīr ḳaşıda hīç günāh andın yamanraḳ imes ki bende özin | muḳṣir ve mücrim bilmegey.

§ 485 Aḫī ᶜAlī-i [23] Mıṣrī ḳaddesa'llāhu rūḥahu

L_{361} Ol Şām milkide bir şeyḫ irdi ve | köp mürīdleri bar irdi,

$\text{P}_{104a}\text{F}_{120a}$ || 9 yoḳ ol kiş i: P'de yok || 10 ḳoymasalar: F 4 ḳoymaġaylar || 11 dipdürler: L_{11} diptürler | Ḥakīm Tirmiẕī: F_5 ᶜAlī Ḥakīm Tirmiẕī || 12 dipdürler ki: L_{12} dip-
Ü_{209a} türler || 13 dipdürler ki: L_{14} diptürler | t. irkinler: F_7 t. irkenler, $Ü_1$ t. irdiler ||
L_{360} 14 neyüçün: $Ü_3$ niçün || 15 aḫırıda: $Ü_3$ āḫırda || 16 işinin̄g: F_{10} $Ü_5L_4$ işnin̄g | bidāyetide: $Ü_6$ L_4 bidāyetiġa | neyüçün ki: $Ü_6$ niçün | ḳılsa: L'de yok || 17 velāyetḳa: $Ü_8$ velāyetġa || 19 rūḥı nebīnin̄g: Ü ve L'de yok || 20 buyurupturlar: $Ü_{14}$ bu-
Ü_{209b} yuruptur || 22 bende: F, Ü ve L'de yok | m. bilmegey : L_{15} m. bolmaġay (?) || 23
$\text{P}_{104b}\text{L}_{361}$ k. irdi: F_{17} k. idi || 24 m. idiler: $Ü_3$ m. irdiler | didiler k.: P_{11} F_{18} L_2 didi k. | ḳa-

ammā çün münṣif kişi irdi. Mürīdleridin [24] cemʿīġa ki müstaʿid idiler, di-
diler ki eger siz Ḥaḳ ṭālibi-siz, min daġı Ḥaḳ ṭālibi-min. Ve mürşidī tapmay
min ki anıñg ḳaşıda sülūḳ [25] ḳılġay idim. İmdi vāḳiʿada körüp-min ve
şehādetde hem işitedür-min ki Ḫorāsān'da mürşidī bar, mükemmel. Ḳo-
puñg baralı ve añga müşerref [26] bolalı ve ol mürşid ḫıdmetide bir niçe kün
sülūḳ ḳılalı ve andın ki ḫalḳ bizde gümān iltürler, bir nime ḥaṣıl ḳılalı!
El-ḳıṣṣa bu söz bile [27] kilip irdi ve şeyḫ aṣḥābıġa dāḫil bolup irdi, öziniñg
R$_{129a}$ cemʿī mürīdleri bile. Şeyḫ buyurdılar ki alarnıñg irādeti mundın [1] soñgra
sañga miniñg irādetimdür, ammā siniñg vesāṭetiñg alarġa nefʿ ḳılur. Andaḳ
ki miniñg ḳaşımda şeyḫ ve Muṣṭafā ṣalla'llāhu ʿaleyhi [2] ve sellem arasıda
her niçe ki ḫırḳa köprek, yol yaruġraḳ ve sülūk āsānraḳdur, ḥadīs̱ ḫilāfı ki
anda her niçe vāsıṭa azraḳ bolsa, ḥadīs̱ [3] ṣaḥīḥraḳdur. Neyüçün ki anda ki
ḫaberdür, her niçe vāsıṭa köprek bolsa, tefsīr iḥtimālı köprek bolur, ammā
munda ki ḫırḳadur, her niçe meşāyıḫ [4] nūrı köprek bolsa, yol yaruġraḳ ve
alarnıñg rūḥāniyyeti mededi köprek bolur. Bir kün Şeyḫ Manṣūr-i Ḥallāc
Ü$_{210a}$ sözi | araġa tüşti. [5] Aḫī ʿAlī-i Mıṣrī anıñg ḥālıdın istifsār ḳıldı. Ḥażret-i
Şeyḫ andın soñgra ki alar bābıda köp sözler ayttılar, didiler ki ol vaḳt [6] ki
mañga ḥāl germ irdi, anıñg mezārıġa bardım. Çün murāḳabe ḳıldım, anıñg
L$_{362}$ rūḥın ʿilliyyīnde taptım ʿālī maḳām- | da münācāt ḳıldım. Ve [7] didim Ḫudā-
vendā, bu ni ḥāldur ki firʿavn أنا ربكم الاعلى didi ve Ḥüseyn-i Manṣūr
أنا الحق didi ve ikkelesi ulūhiyyet daʿvāsı ḳıldılar. [8] İmdi Ḥüseyin-i Man-
ṣūr'nıñg rūḥın ʿilliyyīnde ve firʿavn rūḥı siccīndedür, munda ḥikmet ni-
dür? Miniñg sırrımda nidā ḳıldılar ki firʿavn [9] özin körmekke tüşti ve bar-
ça özin kördi ve bizni güm ḳıldı ve Ḥüseyn-i Manṣūr barça bizni kördi ve
özin güm ḳıldı, kör ki [10] ni farḳ bolġay andın muñgaça.

§ 486 Şeyḫ Necmü'd-dīn Muḥammed el-Edkānī ḳaddesa'llāhu rūḥahu

F$_{120b}$ Ol Ḥażret-i | Şeyḫ Rüknü'd-dīn ʿAlāu'd-devle'niñg mürī-
di-[11] dür. Ve ʿömri siksenge yitken ikendür. Yitti yüz yitmiş yittide dünyā-
dın ötüptür ve İsferāyin ʿamālıdın bir ḥiṣārda [12] medfūndur. Ol dipdür |
P$_{105a}$ Ḥażret-i Resūl ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem ḳavlıda kim: عليكم بالسواد الاعظم
أى بالقرآن.

şıda: Ü$_{5}$ ḳaşıġa || 25 ḳılġay idim: F$_{18}$ Ü$_{5}$ L$_{3}$ ḳılġay | şehādetde: L$_{3}$ şehādette |
hem: L'de yok || 26 ḫıdmetide: L$_{5}$ ḫıdmet | ve andın ... ḳılalı: L'de yok || 27 özi-
niñg: L$_{6}$ özniñg | mürīdleri b.: L$_{6}$ mürīdlerin b. | buyurdılar: Ü$_{10}$ buyurdı ||

R$_{129a}$ 1 andaḳ ki: anda || 3 ṣaḥīḥraḳdur: F$_{23}$ ṣaḥīḥraḳtur | neyüçün: Ü$_{14}$ niçün ||
L$_{362}$ 8 rūḥın : F$_{27}$ Ü$_{7}$ L$_{2}$ rūḥı || firʿavn r.: Ü$_{7}$ L$_{3}$ firʿavnnıñg r. | nidā ḳ. : F$_{28}$ nidāyī ḳ.
Ü$_{210a}$ || 11 ötüptür : Ü$_{13}$ ötüp turur || 12 dipdür: L$_{8}$ dipdür ki | kim: Ü'de yok || 13 dip-

§ 487 Aḫī ᶜAlī-i Dihistānī [13] raḥimehu'llāhu taᶜālā

Şeyḫ dipdürler ki arbaᶜīnde penç-şenbe kiçe arbaᶜīn-
niñg ottuz toḳḳuzunçı kiçeside ġaybda kördüm ki[14] cemāᶜat-i müsāfirler kil-
Ü$_{210b}$ diler ve aralanda bir yigit | irdi ki Ḥaḳ tāᶜālānıñg anıñg bile ᶜināyet naẓarı bar
irdi ve añga miniñg [15] terbiyetimġa ḥavāledür. Çün şehādet ᶜālemiġa kildim,
ḫādimġa didim ki hīç müsāfirġa barur icāzeti birme, min çıḳḳunça. Ḳażā-
rā hem-ol zamān [16] müsāfirler yitiştiler. Didim kim mescid-i cāmiᶜde
ki tañgla arbaᶜīn tükenmiş bolġay, müsāfirlerni kiltür ki körüp alarġa icā-
L$_{363}$ zet bireli![17] Tañgla | ki mescidġa bardım, müsāfir dervīşler kildiler ve
selām ḳıldılar. Her niçe naẓar ḳıldım, ol kişini ki min körüp irdim, alar-
[18] nıñg arasıda tapmadım. Didim meger yana bir ḳavm yitküsidürler.
Namāz ḳılıp öyge kildük. Ḫādim kilip didi ki bu cemāᶜat-i [19] dervīşler-
din birisi meger raḫtları ḳaşıda ikendür ve mescidġa kilmegendür, der-ḫᵛāst
ḳıladur ki şeyḫni körgey. [20] Didim kildik! İşikdin kirgeç tanıdım ki ol-
dur. Selām ḳıldı ve laḥẓaī olturdı ve ḳoptı ve çıḳtı. Ḫādimġa didim kim
çıḳıp [21] bu yigitke ayt ki bir niçe kün munda biziñg bile boldik ki biziñg
anıñg bile işimiz bar. Çün ḫādim taşḳarı çıḳıpdur, körüptür [22] ki ol ḳay-
tıp kiledür. Ḫādim andın ḥālnı soruptur. Ol dipdür Şeyḫ'ḳa ayt ki mini
ḳabūl ḳılsunlar ki dervīşler ḫıdmeti- [23] ġa meşġūl bolayın! Ḫādim dipdür
ki Şeyḫ mini uşbu iş üçün yiberip irdi. Anı alıp kirdi. Müsāfirler bardı-
lar ve anı [24] ḫıdmetḳa meşġūl ḳıldım. Ḫıdmetī ḳıla başladı ki ādemīdin
Ü$_{211a}$ andın | yaḫşıraḳ mutaṣavver bolmaġay. Üç yıldın soñgra ẕikrler ayttı [25]
ve ḫalvetler olturdı ve yaḫşı ḥāllar añga yüz körgüzdi. Bir kün seferde
irdük ve ol bir ṣuffada olturup irdi. Miniñg[26] naẓarım añga tüşti, kördüm
ki ᶜālī vāridī añga nāzil boladur ve pes şigerf ḥālī añga yüzlenedür. Ḳoptum
L$_{364}$ ve | anıñg ḳaşıġa [27] bardım, maġlūb ve ol ḥālnıñg mesti bolup irdi. Añga
R$_{129b}$ nehīb bile didim ki ni ḥālda-sin ve ni kördüñg, ayt! [1] Didi ayta alman. Di-
dim jāj çaynama, ayt! Ve zecr bile sordum, ayttı. Ve el-ḥaḳ ᶜālī maḳām
irdi, ammā çün kördüm ki anda ᶜacebī peydā bolġu [2] dikdür. Anı didim
nime imes ve nefy ḳıldım, barı ol maḳāmda özide bir nime peydā ḳıldı ve

P$_{105a}$ dürler: L_{10} diptürler || 14 anıñg b.: $Ü_1$ anı b. || 15 didim k.: P_3 didi ki || 16 yitiş-
F$_{120b}$ tiler: $Ü_4$ yitüştiler | d. kim: F_6 $Ü_4$ L_{14} d. ki | mescid-i cāmīᶜde: L_{14} mescidde ||
Ü$_{210b}$ 17 mescidġa: F_6 mescidḳa, $Ü_5$ mescid-i cami ᶜġa || 18 didim: Ü'de yok | bir: L'de
L$_{363}$ yok | kilip: Ü'de yok || 19 dervīşlerdin b.: $Ü_8$ dervīşler b. | mescidġa: $Ü_9$ L_4 mes-
cidḳa | körgey: $Ü_{10}$ körey || 20 kildik: $Ü_{10}$ kildi | d.kim: F_{10} $Ü_{11}$ L_6 d. ki || 21
boldik: $Ü_{12}$ bolsun | anıñg b.: $Ü_{13}$ anı b. | çıḳıpdur: L_8 çıḳıptur || 22 dipdür: L_9
diptür || 23 dipdür: L_{10} diptür || 24 ḫıdmetḳa: $Ü_{17}$ ḫıdmetġa | bolmaġay: F_{13} bo-
la almaġay || 25 ve y.: L_{13} ki y. ||

R$_{129b}$L$_{364}$ 1-2 bolġu d.: $Ü_8$ bolġusı d., L_4 bolġu diktür || 2 didim: L_4 d. ki || 3 maḳā-

müddet-i medīd anıñg dimāġıdın ol [3] barmas irdi, tā andın soñgra niçe
vaḳtdın soñg ṣamediyyet tecellīsi bile mütecellī boldı. Ve ol maḳāmīdür
ki sālikke anda iḥtiyāc [4] yigülükke ḳalmas. Çün ol maḳāmda özin kördi,
ġurūrī anda peydā boldı ve özige didi ki nime yimemek Ḥaḳ taᶜālā ṣıfatı-
[5] dur ve bu mañga ḥālā ḥāṣıldur ve bāṭınıda ḫudāylıġ daᶜvāsı baş ura baş-
ladı ve yimek terki ḳıldı. Her niçe kim tayaġlar irdim ve tişleri [6] arasıġa
yıġaç salıp açıp şerbet ve ġıẕā aġzıġa saldurur irdim, yana aġzıdın töker,
Ü$_{211b}$ taşlar irdi. Ḳoyduḳ ki öz köñgli bile [7] yigey. Ḥem yimedi, tā altı yıl | mun-
dın ötti. Ve bu düstūr bile dervīşler ḫıdmetiġa ḳıyām körgüzür irdi. Bir
uluḳ saᶜādeti bu irdi [8] ki bā-vücūd-i daᶜvālar ve ḥāllar hergiz özin mindin
bī-niyāz körmedi. Ve eger bu bolmasa, hem evvellerde oḳ ol varṭada [9]
L$_{365}$ żāyiᶜ ü helāk bolur irdi. Ve ottuz yitti yıldır | ki min Ḥażret-i Şeyḫ irşā-
dı bile ṭālibler irşādıġa meşġūl-min, bu ṭāyife-[10] din köpni kördüm, bu
Aḫī ᶜAlī dik ki añga dünyā leẕẕetiġa ve öz nefs ḥaẓẓıġa meyl bolmaġay,
hergiz körmeydür-min. Ve yigirmi biş yıldır [11] ki dervīşler arasıdadur, hīç
P$_{105b}$ kişi andın işitmeydür irkin ki mañga | yimekdin ve içmekdin ve hīç cins
nimedin nime kirek [12] dimiş bolġay. Ve bā-vücūd-i ol ki bīmārlıġlar tartıp-
dur, hīç kişi anı tekye ḳılġan körmeydür ve hīç kişige aytmaydur ve hīç
kimdin [13] devā tilemeydür. El-ḳıṣṣa ol maḳāmda kim ġıẕādın fāriġ irdi,
altı yılġaça ḳaldı. Andın soñgra Kaᶜbe'ġa barur irdim, anı özüm [14] bile
ilttim. Çün Medīne'ġa yitiştük, añga didim ki eger Ḥażret-i Resūl ṣalla'llāhu
F$_{121a}$ ᶜaleyhi ve sellem | ümmeti-sin ve miniñg mürīdim-sin, anı ḳılmaḳ kirek ki
Ḥażret-i [15] Resūl ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellem ḳılıpdurlar ve min ḳılur-min,
yoḳ irse ḳop ve kit ki mundın artuḳ biziñg ṣoḥbetimizde bola almas-sin.
ᶜAlī-i Dōstī [16] ḥāżır irdi, bir loḳma anıñg aġzıġa saldı ve ol yidi. Bir kün
Ü$_{212a}$ taᶜyīn ḳıldım ki | üç loḳma yigey. Tā Mekke'ge yittük, andın soñgra buyur-
dum ki [17] andaḳ ki sāyir dervīşler nime yirler, ol daġı yigey. Ve ol varṭa-
dın ḫalāṣ boldı.

Ü$_{211a}$ mīdür: F_{19} ᶜālī m. || 4 yigülükke: F_{19} yigülük, $Ü_{12}$ sülūkke | n. yimemek:
L_8 n. yimek || 5 ḫudāylıġ: 19 ḫudālıġ || 6 arasıġa : L_{10} arasıda | saldurur i.: $Ü_{16}$
Ü$_{211b}$ salur i. | töker: $Ü_{16}$ töküp || 7 uluḳ: F_{23} $Ü_2$ L_{13} uluġ | ḫıdmetiġa: L_{13} ḫıdmeti
L$_{365}$ || 8 özin: P_{22} özidin | bolmasa: 15 b. irdi || 9 yitti y.: $Ü_4$ sikkiz y. || 10 ki: L'de
yok | leẕẕetiġa: $Ü_6$ leẕẕeti | nefs: P_{24} $Ü_6$ L_2 nefsi | meyl: $Ü_6$ L_2 meyli | yigirmi
b.: $Ü_7$ L_3 yigirme b. || 11 yimekdin ve içmekdin: $Ü_8$ yimekdin, L_4 yimek içmek-
din | nime: Ü ve L'de yok || 12 ol ki: $Ü_9$ o. kim | bīmārlıġlar: L_5 bīmārlıġ | tartıp-
dur: L_5 tartıptur | ḳılġan: $Ü_{10}$ ḳılġanın | ve hīç ... aytmaydur: L'de yok | kişige:
Ü'de yok || 14 Medīne'ġa: L_7 Medīne | yitiştük: $Ü_{13}$ yitüştük | eger: $Ü_{13}$ e. bu,
L'de yok | miniñg m.: $Ü_{14}$ mini m. | 14-15 Ḥażret-i Resūl: L_9 Resūl || 15 ḳılıp-
durlar: L_9 ḳılıpturlar | bola almas: $Ü_{16}$ bol' almas | ᶜAlī-i Dōstī: $Ü_{16}$ ᶜAlī-i Dōst || 16
Ü$_{212a}$ Mekke'ge yittük: $Ü_1$ Mekke kittük | b. ki: $Ü_1$ b. kim || 17 nime yirler: Ü'de yok

§ 488 Ebu'l-Berekāt Taḳiyü'd-dīn ᶜAlī-i Dōstī-i Simnānī ḳuddise sırruhu

[18] Ol dağı Şeyḫ Rüknüʾd-dīn ᶜAlāuʾd-devle'niñg aṣḥābı-
L_{366} dındur. Bir kün Ḥażret-i Şeyḫ maᶜārif sorarda buyurupturlar ki I mādām ki sālik [19] tecellī vaḳtıda ṣūretī idrāḳ ḳılur, ol tecellī ṣuveri bolġay ve Ḥaḳ taᶜālānı ol ṣūretdin münezzeh tutmaḳ kirek, ammā anı Ḥaḳ tecellī-[20] si bilmek kirek, andaḳ ki Mūsā ᶜaleyhiʾ ṣ-ṣalavātu veʾs -selāmu dıraḫtdın انی انا الله işitti. Her kim dise ki dıraḫt Tiñgri'dür, kāfir bolġay [21] ve her kim dise bu sözni Tiñgri dimedi, hem kāfir bolġay. Bu ṣuverī tecellīni bu nevᶜ iᶜtiḳād ḳılmaḳ kirek. Ve ol kün Taḳiyüʾd-dīn ᶜAlī-i Dōstī [22] ḥāżır irdi. Şeyḫ buyurdılar ki bu yıl mañga ᶜAlī-i Dōstī'niñg vāḳiᶜası bisyār ḫoş kildi. Ve dervīşlerniñg iᶜtiḳādı s̱ebātı [23] üçün aytay! Ḥaḳ taᶜālā bu yıl añga bir ḳatla küll-i mevcūdāt ṣūretide tecellī ḳıldı. Ve ol Ḥaḳ taᶜālā tesbīḥ ü tenzīhin ṣuver lafẓı bile andaḳ ki Ḥaḳ taᶜālā [24] anıñg tilige cārī ḳılur irdi, aytur irdi. Ḥaḳ ṣubḥānehu ve taᶜālā özlüki bile andın sordı kim mini kördüñg? Ol didi ki[25] Bār-Ḫudāyā körmedim. Ḥaḳ taᶜālā buyurdı kim bular ki kördüñg, ni
$Ü_{212b}$ idi? Cevāb birdi ki ās̱ār u efᶜāl I u ṣıfātıñg ṣuveri irdi[26] ve sin barça ṣūretdin münezzeh-sin. Ḥaḳ subḥanehu ve taᶜālā bu sözde añga s̱enā ayttı ve bu maᶜnānı andın pesendīde tuttı.

§ 489 Emīr Seyyid ᶜAlī b. [27] Şihāb b. Muḥammed el-Hemedānī ḳuddise sırruhu

ᶜUlūm-i ẓāhirī vü bāṭınīde cāmiᶜ irmiş. Ve ehl-i bāṭın ᶜu-
R_{130a} lūmıda muṣannefātı bar: *Esrāru'n-noḳṭa* kitābı dik [1] ve *Esmāu'llāh* şerḥi dik
L_{367} ve *Füsūsu'l-ḥikem* I şerḥi ve *Ḳaṣīde-i Ḥamziyye-i Fāriżiyye* şerḥi dik ve bulardın özge hem. Alar Şeyḫ Şerefü'd-dīn Maḥmūd b. [2] ᶜAbdi'llāh el-Mezdeḳānī'niñg mürīdidürler, ammā ābād-i ṭarīḳat kesbi, ṣāḥibu's-sırre beyne'l-aḳṭāb Taḳiyü'd-dīn ᶜAlī-i Dōstī ḳaddesa'llāhu rūḥahu ḳaşıda [3] ḳılıpturlar. Ve çün Şeyḫ Taḳiyüʾd-dīn ᶜAlī-i Dōstī dünyādın ötüptür, yana rücūᶜ Şeyḫ Şerefüʾd-dīn Maḥmūd'ḳa ḳılıpdurlar. Ve dipdürler [4] ki fermān nidür? Şeyḫ teveccüh ḳılıp dipdür ki fermān oldur kim ᶜālemniñg aḳṣā-yi bilādıda kizgey- sin. Alar üç ḳatla rubᶜ-i meskūnnı ivrü-[5] lüptürler. Ve miñg tört yüz velī

I ḫ. boldı: Ü$_2$ ḫ. taptı II 18 maᶜārif sorarda: Ü$_4$ maᶜārifde söz ayturda I sālik: Ü'de
L_{366} yok II 19 anı: Ü anıñg II 21 b. sözni: Ü$_9$ L$_4$ b. sözni hem I dimedi: L$_4$ dimeydür I hem Ü'de yok II 22 bu ... mañga : Ü$_{11}$ mañga bu yıl I yıl mañga: L'de yok I der-
F_{121a} vīşlerniñg: L$_7$ dervīşniñg II 23 bir ḳatla: F'de yok I m. ṣūretide: Ü$_{13}$ m. ṣūreti bile
$Ü_{212b}$ I t. ḳıldı: Ü$_{13}$ t. ḳılsun II 24 ki: Ü ve L'de yok II 26 ṣūretdin: Ü$_1$ ṣuverdin II
$R_{130a}L_{367}$ 1 dik: L'de yok II 3 ötüptür: Ü$_{10}$ L$_4$ ötüptürler I ḳılıpdurlar: L$_5$ ḳılıpturlar I dipdürler: L$_5$ diptürler II 4 fermān .. dipdür ki: Ü'de yok I ḳılıp: F$_{19}$ ḳılıpdur

ṣoḥbetiġa müşerref bolupturlar ve tört yüzni bir meclisde tapıpdurlar ve yitti yüz siksen altıda [6] Ẕüᵓl-ḥicce ayınıñ altısıda Keber ü Sevād vilāyetiniñ yakınıda ʿālemdin ötüptürler. Ve mubārek cismlerin Ḫutellān'ġa naḳl ḳılıpdurlar.

§ 490 [7] Şeyḫ ʿAbdu'llāh-i Ġurcistānī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Ü213a Şeyḫ Rüknü'd-dīn ʿAlāuᵓd-devle'niñ aṣḥābıdındur. I Ġurcistān'nıñ kintleridin biridindür.[8] Kiçik irkendür ki atası fevt boluptur ve anası yana birevge tigiptür. Bir kün andın emrī vāḳiʿ bolġandur ki ögey atasıdın [9] ḳorḳupdur ve ḳaçıp kintdin çıḳıpdur. Ve ol kint nevāḥīside bir
L368 uluḳ yıġaç bar ikendür. I Ol yıġaçḳa çıḳıp [10] yaşunupdur. Ve ol yıġaç tübide
P106a bir çeşme I irmiş. İttifāḳen cemʿī-i dervīşler kilip ol çeşme başıda menzil ḳılıpdurlar. Ve ol[11] çeşme suyıda anıñ ʿaksin körüptürler. Anı ol dıraḫtdın tüşürüp özleri bile alıp barıpdurlar. Ve ol seferde [12] güẕerleri Simnān vilāyetiġa tüşüptürler, Ḥażret-i Şeyḫ ḫıdmetiġa barıpdurlar. Ol hem bileleriçe barıpdur.Çün Şeyḫ'niñ [13] mubārek naẓarı anıñ sarı tüşüptür, ferāset nūrı bile anıñ kemāl-i ḳābiliyyetin bu ṭarīḳde maʿlūm ḳılıpdurlar. Müsāfirler ʿazīmet[14] ḳılġandın soñra kişiler yiberip anı ḳaytarıpdurlar.
F121b Müsāfir dervīşler köp ıżṭırāb ḳılıpdurlar I ve vaḳt sulṭānı [15] ḥükmiġa rücūʿ ḳılıpdurlar. Çün Şeyḫ'niñ ḥaḳḳā niyyeti barçaġa ẓāhir irmiş, hīç fāyide ḳılmaydur. Ve Ḥażret-i Şeyḫ anıñ terbiyetiġa[16] meşġūl bolup Şeyḫ'niñ iltifātı bile uluġ maḳāmlarġa yitiptür. Ve Şeyḫ'niñ munça ihtimām ve iltifātı ki anıñ bāreside bar [17] ikendür, maʿlūm imes ki aṣḥābdın hīç kimge bolmış bolġay. Çün mürīdler irşādı ve tekmīli mertebesiġa yitipdür, Ṭūs[18] vilāyetiġa ḥavāle tapıpdur ki barġay. Anda kilgendin soñra ṭālibler
L369Ü213b irşādıġa I meşġūl boluptur. Vaḳt pādşāhı I andın istidʿā [19] ḳılıpdur ki

I dipdür: L_6 diptür, F'de yok I o. kim: $Ü_{11}$ o. ki I ʿālemniñ: L_6 ʿālemde II 5 ve miñ
P_{105b} ... bolupturlar: P'de yok I tapıpdurlar: L_8 tapıp körüptürler II 6 ötüptürler: $Ü_{15}$
$Ü_{213a}$ ötüpdürler I ḳılıpdurlar: L_{11} ḳılıpturlar II 8 yana: Ü'de yok I v. bolġandur: $Ü_3$ v. boluptur II 9 çıḳıpdur: $Ü_4$ çıḳıptur I uluḳ: F_{24} $Ü_4$ uluġ I yıġaç ... ol: P ve Ü'de
L_{368} yok II 10 yaşunupdur: F_{25} L_1 yaşunuptur I ḳılıpdurlar: L_2 ḳılıpturlar II 11 ʿak-
P_{106a} sin k.: P_1 F_{26} $Ü_6$ L_3 ʿaksini k. I tüşürüp: $Ü_7$ tüşürüptürler I barıpdurlar: L_4 barıpturlar I seferde: F ve L'de yok II 12 barıpdurlar: L_5 baruptarlar I barıpdur: L_5 barıptur I 12-13 Ḥażret-i Şeyḫ ... tüṭüptür: Ü'de yok II 13 ḳılıpdurlar: $Ü_9$ ḳıldılar, L_7 ḳılıpturlar I müsāfirler: L_7 müsāfir II 14 ḳaytarıpdurlar: L_8 ḳaytarıpturlar I ḳılıpdurlar: L_9 ḳılıpturlar II 15 ḳılıpdurlar: L_9 ḳılıpturlar II 16 m. bolup: L_{11} m. bolupdur I Şeyḫ'niñ i.: $Ü_{13}$ Şeyḫ i. I maḳāmlarġa: $Ü_{13}$ maḳāmlar I yitipdür: L_{12} yitiptür II 17 b. ikendür: L_{13} b.irkendür I aṣḥābdın: $Ü_{15}$ aṣḥābıdın I irşādı ve t.:
$Ü_{213b}$ $Ü_{15}$ L_{14} irşād ve t. I yitipdür: L_{14} yitiptürler II 18 ḥavāle: Ü'de yok I tapıpdur:
L_{369} L_{15} tapıptur II 19 ḳılıpdur: L_1 ḳılıptur I bolġandur: L_2 bolġan ikendür I anıñ:

ba^cżı uruşḳa ki ^cadūsı bile vāḳi^c bolġandur, anıñg bile barġay. Barġandın soñgra ol uruşta şehādet [20] mertebesi tapıpdur ve cesedin Ṭūs'ḳa naḳl ḳılıpdurlar ve ḳabrı andadur.

§ 491 Baba Maḥmūd-i Ṭūsī ḳuddise sırruhu

Şeyḫ ^cAbdu'llāh mürīdleri- [21] dindür. Bir ḳatla Şeyḫ cem^cī mürīdlerni arba^cīnde olturup irdi. Bir kiçe ḫānḳāh ḫādimiġa didi ki ḳiçe vāḳıf bol ki [22] ikki dervīşke ^caẓīm vārid yitküsidür. Nāgāh bī-ḫōdluġ ḳılmaġaylar ve ḫalvetdin taşḳarı çıḳmaġaylar. Ḫādim ḥāżır bolur irdi. [23] Nāgāh Baba Maḥmūd na^crayī urdı ve ḫalvetdin çıḳtı. Ve yana bir dervīş hem kim atı Hindū İlyās irdi, ol dagı ḳıçḳırıp [24] bī-ḫōdāne yügürüp çıḳıp ve yüz beyābānġa ḳoydılar. Ḫādim kinileriçe yügürüp Hindū İlyās'ġa yitti ve anı tuttı. Ve Baba Maḥmūd meczūb [25] ve maġlūb yüz ṣaḥrāġa ḳoyup irdi, kişi yite almadı. Ve Hindū İlyās Şeyḫ eseri terbiyetidin fi'l-cümle öz ḥālıġa kildi, ammā Baba Maḥmūd işi żabṭ [26] ḳılmaḳdın ötti. Ve anı ^cuḳalā-yi mecānīn dipdürler. Ve kerāmāt ve ḫavārıḳ-i ^cādāt köp andın ẓāhir bolur irdi, andaḳ ki meşhūrdur.

§ 492 [27] Aḫī ^cAlī Ḳutluḳ Şāh ḳuddise sırruhu:

Ol dagı Şeyḫ ^cAbdu'llāh mürīdleridindür. Ve Şeyḫ terbi-
R_{103b} yeti eseridin kemālġa, belki tekmīl mertebesiġa yitti. [1] Ol vaḳt Şeyḫ ^cAbdu'l-
$L_{370}Ü_{214a}$ lāh'nı zamān pādşāhı çirig | teklīfi ḳıldı, | Aḫī ^cAlī ḥāżır irmes irdi. Şeyḫ vaṣiyyet ḳılıp didi ki[2] biz bu seferde şehādet devletiġa müşerref bolġumızdur, biziñg ornumızġa Aḫī ^cAlī'ni olturtuñguz! Ve andaḳ boldı ve andaḳ ḳıldılar.[3]

§ 493 Şeyḫ Ḥāfıẓ ^cÖmer-i Eberdihī ḳaddesa'llāhu ta^cālā sırruhu

Aḫī ^cAlī'niñg mürīdleridindür. Ve kiçik yaşıda Mevlānā Rażiyü'd-dīn ^cAlī-i Māyānī raḥimehu'llāhu ta^cālādın ki Ḫıżr [4] ^caleyhi's-selāmnıñg ṣoḥbet-dānı irmiş, naẓar ve terbiyet tapıpdur. Şeyḫ Ḥāfıẓ dipdür ki evāyilde ki mañga Ḥaḳ yolı sülūki dā^ciyesi [5] peydā boldı, Nīşābūr'da Mevlānā Şemsü'd-dīn-i Ḫalīfe irşādġa meşġūl irdi, Deyrān digen kintde

P'de yok | uruşta: $Ü_{12}$ L_2 uruşda || 20 mertebesi tapıpdur: L3 mertebesin tapıptur | ḳılıpdurlar: L_3 ḳılıpturlar || 21 didi ki: $Ü_4$ didi | mürīdlerni: L_4 mürīdler ||
F_{121b} 22 bī-ḫōdluġ: $Ü_6$ bī-ḫôdluḳ || 23 hem: L'de yok || 24 y. çıḳıp: F_{10} $Ü_9$ L_9 y. çıḳtı | 25 Şeyḫ ... terbiyetidin: P_{16} Şeyḫ terbiyeti eseridin, $Ü_{12}$ L_{11} Şeyḫ eser-i terbiyetidin | fi'l-cümle: L_{11} fi'l-ḥāl || 26 ḳılmaḳdın: L_{12} ḳılmaġdın | dipdürler: L_{12} diptürler ||

$R_{130b}Ü_{214a}$ 1 ḥ. irmes irdi: $Ü_1L_1$ ḥ. imes irdi || 2 bu: Ü'de yok || 4 tapıpdur: L_5 tapıptur
L_{370} | dipdür: L_6 diptür || 5 irşādġa: $Ü_8$ irşādḳa, L_7 irşādıġa || 6 meşġūldur: $Ü_{10}$ m.

Şeyḫ Aḫī ᶜAlī. Ve her vilāyetde [6] bir ᶜazīzniñ atın tutarlar irdi ki faḳr ṭarīḳı
irşādıġa meşġūldur. Mütereddid irdim ki ḳaysı biri ḫıdmetiġa barayın. Bir
kiçe[7] vāḳiᶜada kördüm ki cemāᶜat-i meşāyıḫ u evliyā bir menzilde ḥāżır-
durlar. Bu vāḳiᶜaları şerḥide ṭūl bar, ḥāṣılı budur ki bir heybet-[8] lıḳ uluḳ kişi
Şeyḫ Ḥāfıẓ'nı köterip meclis ḥużżārı meşāyıḫdın biriniñ itekige ḳoyup-
P_{106b} tur | ve dipdür ki bu ṭıflġa süt bir! [9] Ve ol Şeyḫ Aḫī ᶜAlī irmiş. Şeyḫ Ḥāfıẓ
bilipdür ki anıñ terbiyeti Aḫī ᶜAlī'ġa ḥavāle boldı. Niçe kündin soñra ki
Şeyḫ Aḫī ᶜAlī ḫıdmetiġa barıp-[10] dur, Şeyḫ ᶜAlī aña baḳıp tebessüm ḳılıp
dipdür ki süt içkeli kiç kildiñ. Şeyḫ Ḥāfıẓ beyᶜat iligi Şeyḫ Aḫī ᶜAlī'ġa bi-
Ü$_{214b}$L$_{371}$ ripdür ve teveccüh ḳılıp [11] telḳīn alıpdur. | Ol | dipdür ki Mekke seferide
kim Baġdād'ḳa yittük, Şeyḫ Nūru'd-dīn ᶜAbdu'r-raḥmān Baġdād'nıñ şeyḫu'l-
islāmı irdi, büzürgvār [12] ceddiniñ ḫalīfesi. Vedāᶜ vaḳtı maña vaṣiyyet
ḳıldı ki çün Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu ᶜᶜaleyhi ve sellem ravżasıġa müşer-
ref bolsañ, miniñ niyāzmend- [13] lıġımnı ol Ḥażret'ḳa yitkürüp bu ᶜibāret
bile ᶜarż ḳılġay-sin ki ümmetiñgniñ ᶜāṣīleridin ᶜAbdu'r-raḥmān atlıġ bir
ḳarı ᶜāṣī[14] duᶜā yitkürdi. Çün maña Medīne'de ol devlet müyesser boldı,
Şeyḫ'niñ ol sözi ḫāṭırımġa kildi, hemol ᶜibāret bile ᶜarż ḳıldım. Ḥażret-i [15]
Risālet ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellem mubārek ḳaşlarıġa girih salıp didiler ki
sin mundaḳ dime ki ol ġāyet tevāżuᶜdın mundaḳ[16] dipdür ve ol miniñ üm-
metimniñ ekābiridindür. Ol seferdin ḳaytḳanda ol ḫaberni Şeyḫ'ḳa yitkür-
F$_{122a}$ düm, be-ġāyet ḫoş-ḥāl bolup | [17] maña ḫayr duᶜāsı ḳıldı.

§ 494 Ḫ^{v}āce ᶜAbdu'r-raḥmān-i Gehvāre-ger ḳuddise sırruhu

Ḫ^{v}āce ᶜAbdu'r-raḥmān ḳuddise sırruhu Ḥaḳ taᶜālānıñ
maḥbūblarıdın ve meczūblarıdın- [18] dur. Alarnıñ ġarīb ḥālātı köptür. Şeyḫ
Ḥāfıẓ ᶜÖmer raḥimehu'llāhu dipdür ki bir vaḳt bu vilāyetde ᶜaẓīm vebā bol-
dı. Bir kün Mevlānā [19] Rażiyü'd-dīn ᶜAlī-i Māyānī ḳuddise sırrıhu öz kinti
Māyān'dın Eberdih'ġa teşrīf kiltürdiler ve kintniñ taşıda tüşüp mini tiledi-
L$_{372}$ ler. Ve didiler [20] ki emr mundaḳ- | tur ki miniñ bile kilip İscīl digen yirde
Ü$_{215a}$ Şeyḫ Muḥammed Ḫālid raḥimehu'llāhu ḳabrı başıda *Ḳur'ān* | ḫatm ḳıl-

min | m. irdim ki: Ü$_{10}$ m. irdim kim, L$_9$ m. irdim | ḳ. biri: Ü$_{10}$ ḳ. bimi || 7 ḥāṣılı
b.: L$_{10}$ ḥāṣıl b. || 8 uluḳ F$_{21}$ Ü$_{12}$ L$_{11}$ uluġ | meclis ḥużżārı Ü$_{13}$ meclisde ḥużżār
| dipdür: L$_{12}$ diptür || 9 Aḫī: Ü ve L'de yok | bilipdür: L$_{13}$ bilip || 10 biripdür:
P$_{106b}$ L$_{15}$ biriptür | teveccüh: P$_3$ F$_{23}$ tevbe | ḳılıp: Ü'de yok | 10-11 ve teveccüh ... alıp-
L$_{371}$Ü$_{214b}$ dur: L'de yok || 11 dipdür: L$_1$ diptür || 13 yitkürüp: Ü$_4$ yitkür | ümmetiñgniñ: R
ümmetiñ || 14 Medīne'de: F$_{27}$ Ü$_6$ L6 Medīne'ga | ḫāṭırımġa: L$_7$ miniñ ḫāṭırımġa
|| 16 dipdür: L$_9$ diptür || 17 maḥbūblarıdın ve ...: L$_2$ maḥbūb u m. || 18 köptür:
Ü$_{13}$ köpdür | dipdür: L$_{13}$ diptür || 19 kintniñ t.: Ü$_{16}$ kint t. | ve didiler: Ü ve
L$_{372}$F$_{122a}$ L'de yok || 20 mundaḳtur: P$_{12}$ Ü$_{16}$ L$_1$ mundaḳdur || 22 t. irdiler: F$_6$ t. irdi || 23

ġay-sin, şāyed bu belā def^{c} bolġay. [21] Emr imtis̱ālı ḳıldım, ammā bu ci-
hetdin ki ol furṣatda H̱^{v}āce ^{c}Abdu'r-raḥmān-i Gehvāre-ger ḳaddesa'llahu
rūḥahu İscīl'de bir taş üstide olturur [22] irdi ki Şeyḫ Muḥammed Ḫālid
ḳabrı başıdadur. Ve biyik sözler aytur irdi ve Mevlānā Rażiyü'd-dīn
^{c}Alī ḫıdmetleri ġāyet teşerrü^{c}de irdiler. Min mütefekkir [23] boldum ki bol-
maġay ki alar arasıda emrī vāḳi^{c} bolġay ki ol beliyyetdin sa^{c}braḳ bolġay.
Çün İscīl'ġa yaḳın yittük, birev yoluḳtı. [24] Andın H̱^{v}āce aḥvālıdın sor-
dum. Didi ki imdigeçe taş üstide olturup irdi, nāgah ḳoptı ve didi ki bir
ḳoç kiledür [25] ki min anıñg bile kelle ura almas-min. Ve ol yaḳında bir ḫa-
rās īrdi, anda kirdi ve bir çuḳurġa kirip yaşundı. Biz çün kintke [26] yittük
ve mezār başıġa tüştük ve kint ehli yıġıldılar, ġavġā ḳoptı ki vilāyet ḥākimi
Emīr ^{c}Alī Big H̱^{v}āce ziyāretiġa kiledür. Kint ehli Mevlānā'ġa [27] didiler ki
H̱^{v}āce siziñg kiledürgeniñgiz cihetidin fulān ḫarāsda bir çuḳurġa kiripdür.
R$_{131a}$ Eger ḥākim anı tapmasa, şāyed ki bizge ġażab ḳılġay. [1] Mevlānā ḫıdmet-
leri ol ḫarāsḳa müteveccih bolup ol çuḳur üstige yitip H̱^{v}āce'ġa didi ki mih-
L$_{373}$ mānnı mundaḳ tutḳaylar, H̱^{v}āce çıḳıp[2] ikkelesi I ḳuçuşup H̱^{v}āce Mevlā-
Ü$_{215b}$ nā'nıñg ḳulaġıġa I bir söz aytti ki Mevlānā'ġa yıġlamaḳ yüzlendi ve yıġlay-
başladı. Ve müddetī ol yirde [3] turup irdiler ki birev didi ki Emīr ^{c}Alī Big taş-
ḳarı intiẓār tartadur. Mevlānā ḫıdmetleri H̱^{v}āce'ġa tenbīh ḳıldılar, H̱^{v}āce çı-
ḳıp [4] ^{c}Alī Big bile körüştiler. Ve didiler ki: هی مغولك برو Ol ^{c}azīmet ḳılġaç
H̱^{v}āce مغولك برو كه مهمان عزيز دارم dir irdi. Ve ol yügürür [5] irdi, tā naẓardın
ġāyib boldı. Andın soñgra H̱^{v}āce bile Mevlānā ziyāret başıġa kildi-
ler ve min ḫatm āġāz ḳıldım. Tilāvet es̱nāsıda [6] H̱^{v}āce biyik sözler
P$_{107a}$ bünyād ḳıldı. Mevlānā I hay urdı ve H̱^{v}āce tik turdı ve meclis āḫırıġaça
hīç söz ötmedi. Ve alarnıñg himmeti bereketi-[7] din Tiñgri ta^{c}ālā ol belānı
def^{c} ḳıldı. Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren *Nefeḥātü'l-üns*'de
mundaḳ bitipdürler. Ammā bu faḳīr H̱^{v}āce Ḥāfıẓ [8] bārıdın ki dervīş
kişi irdi ve Şeyḫ Ḥāfıẓ ^{c}Ömer ḳuddise sırruhunıñg muḫliṣ mürīdleridin
irdi, mundaḳ istimā^{c}ım bar ki H̱^{v}āce biyik söz [9] bünyād ḳılġandın soñgra
Mevlānā hay uruptur. H̱^{v}āce andın soñgra Mevlānā'nıñg ḳulaġıġa söz aytıp-
dur ki Mevlānā yıġlaptur ve köp niyāzmend-[10] lıġlar ḳılıpdur. Mevlānā'dın
maḫṣūṣ mürīdleri ol keyfiyyetni taḥḳīḳ ḳılġandın soñgra mundaḳ dipdürler
L$_{374}$ ki yigitlikimde medresede [11] ki taḥṣīlġa I meşġūl irdim ve faḳr ṭarīḳı sülūki

Ü$_{215a}$ m. boldum: Ü$_{5}$ m. irdim I bolmaġay ... emrī: Ü'de mükerrer II 25 ç. kirip: Ü$_{10}$
ç. kirdi II 26 k. ehli: P$_{18}$ Ü$_{11}$ k. ili I Mevlānā'ġa: Ü'de yok II 27 biripdür: L$_{13}$ ki-
riptür I tapmasa: L$_{18}$ tapsa II

R$_{131a}$Ü$_{215b}$ 2 ki: Ü'de yok II 3 Emīr ... : Ü$_{2}$ Mīr ... I H̱^{v}āce'ġa: Ü$_{3}$ H̱^{v}āce II 7 mundaḳ: Ü$_{10}$
L$_{373}$ L$_{10}$ bu nev^{c} I bitipdürler: F$_{18}$ L$_{10}$ bitipdürler II 9 s. aytıpdur: F$_{20}$ L$_{13}$ s. aytıp-
tur I ki Mevlānā yıġlaptur: Ü ve L'de yok I köp n.: Ü$_{10}$ kirip n. II 10 ḳılıpdur: L$_{14}$

Ü$_{216a}$ dāyim köñglümge öter | irdi ve ol ārzūm bar irdi. Bir kiçe vāḳiᶜada kördüm ki [12] ikki kişi mini yatḳurdılar ve kögsümni yardılar ve köñglümni çıḳarıp birisi āftābe bile su ḳoydı ve birisi köñglümni yudı ve yana kögsümge [13] saldılar ve bütkerdiler. Min ol vāḳiᶜa körgeli taḥṣīl işin berhem urup faḳr tarīḳı sülūkini iḫtiyār ḳıldım. Bu zamān ki min Ḫᵛāce'ġa [14] biyik-söz-aytḳan cihetidin güstāḫāne hay urdum, aġzın ḳulaġımġa kiltürüp didi ki munça yıl burunraḳ fulān tārīḫde ki sin [15] taḥṣīlġa meşġūl irdiñ, vaḳīᶜada Ḫıżr bile min kim sini yatḳurduḳ ve kögsüñgni yarduḳ ve köñglüñgni çıḳarıp birimiz su ḳoyup [16] birimiz yup yana kögsüñgni bütkerdük. Ve ol iş sañga bāᶜiṣ ol boldı ki faḳr yolı sülūkige meşġūl bolduñ, ol ḥaḳ-güẕārlıġdur [17] ki ḥālā bizge hay urar-sin. Ol zamān yıġlamaġım bāᶜiṣi bu irdi. Mürīdler barça ḳulaḳ tutup Ḫᵛāce'ġa özge ᶜaḳīde ḳıldılar. Ve Ḫᵛāce- [18] niñ ḳabrı Meşhed vilāyetide Gürmeken digen kintdedür, va'llāhu taᶜālā aᶜlem.

§ 495 Mevlānā Faḫru'd-dīn-i Lūristānī ḳuddise sırruhu

F$_{122b}$ Ol ᶜulūm-i ẓāhiri [19] taḥṣīliġa meşġūl irimiş. | Dāyim ḫāṭırġa kilür irmiş ki Tiñgri taᶜālā yolı sülūkige meşġūl bolġay. Bir kün muṭālaᶜadın kelāl tapıp ḫāṭır teşḫīṣi[20] üçün ḥucresidin çıḳıp seyr ḳılurda köñg-
L$_{375}$Ü$_{216b}$ lige kilipdür ki sin bir kün| ḫōd bu işdin çıḳar ḫāṭırıñ bar, bu kün| ol kün bolsun. [21] Mıṣr'da bir medresede irmiş, yana ḥucresiġa barmaydur ve kütüb ve her ni ki anda bar ikendür, barını ḳoyup Şeyḫ-i şeyḫu'llāh digen dervīş [22] ki ol vaḳt Mıṣr'da ṭālibler irşādıġa meşġūl irmiş, anıñ ḫıdmetiġa barıp sülūk bünyād ḳılıpdur. Çün ol dünyādın [23] ötüptür, bir kāmil mürşid ṭalebiġa sefer iḫtiyār ḳılıpdur. Niçe şeyḫ ṣoḥbetiġa yitiptür ve maḳṣūdı ḥāṣıl bolmaydur. Ol vaḳt Şeyḫ Ḥāfıẓ ᶜÖmer [24] irşādġa meşġūl ikendür, anıñ āvāzesin işitip anıñ ḫıdmetiġa barıp añga müşerref boluptur. Ṣoḥbet tutaşıptur ve ḫūb [25] sülūkler dest biripdür ve arbaᶜīnler olturuptur ve terbiyetler tapıpdur ve küllī maḳāṣıd ḥāṣıl ḳılıpdur. Şeyḫ Ḥāfıẓ ᶜÖmer dün-

L$_{374}$ ḳılıptur | yigitlikimde: Ü$_{16}$ yigitlikde || 11 vāḳiᶜada: L$_2$ vāḳiᶜa | | 12 yatḳurdılar:
Ü$_{216a}$ Ü$_2$ yatḳuzdılar || 14 didi : L'de yok || 15 taḥṣīlġa: Ü$_7$ taḥṣīlde | m. irdiñ: Ü$_7$ L$_7$ m. idiñ | yatḳurduḳ: Ü$_8$ yatḳuzduḳ ||16 kögsüñgni bütkerdük: Ü$_9$ L$_8$ kögsüñgge salıp bütkerdük | faḳr y.: Ü$_{10}$ fāḳir y. | ḥaḳ-güẕārlıġdur: Ü$_{10}$ L$_{10}$ ḥaḳ-güzārlıḳ-
P$_{107a}$ dur, P$_{12}$ ḥaḳ-güzārlıġdur || 18 M. vilāyetide ... kintdedür: Ü$_{13}$ M. vilāyetiniñ Gürmeken atlıġ kintdedür | va'llāhu taᶜālā aᶜlem: Ü'de yok || 19 taḥṣīliġa:
F$_{122b}$ Ü$_4$ L$_{13}$ taḥṣīlġa | dāyim: F'de yok || 20 kilipdür: L$_{15}$ kiliptür | ol kün: Ü'de
L$_{375}$Ü$_{216b}$ yok || 21 medresede : F$_3$ L$_1$ medrese | barmaydur: Ü$_1$ barmaydur irmiş || 22 o. vaḳt: L$_3$ o. vaḳtda | b. ḳılıpdur: L$_4$ b. ḳılıptur: || 23 ş. yitiptür: P$_{19}$ ş. yitipdür || 24 m. ikendür: Ü$_6$ m. irkendür | m. boluptur: L$_7$ m. bolup | ṣ. tutaşıptur : Ü$_7$ ṣ. tutaşıpdur || 25 d. biripdür: Ü$_8$ d. birip, L$_8$ d. biriptür | tapıpdur: L$_8$ tapıp-

yādın[26] ötkendin sonğra Cām ḳaṣabasıġa kilip Ḥażret-i şeyḫu'l-islām Aḥmed-i Cām ḳuddise sırruhu ravżası cıvārıda sākin boluptur. Ve Ḥażret-i [27] Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren *Nefeḥātü'l-üns*'de bitipdürler ki Ḫarcerd'de alarnınğ atası serāyıġa Mevlānā kilgen ikendür. Ve alar ṣıġar sinde
R_{131b} ikendürler, andaḳ [1] ki alarnı tizi altıda olturtḳan ikendür. Ve mubārek barmaġı bile hevāda işāret bile meşhūr atlarnı, ʿÖmer ve ʿAlī dik bitir irken-[2] dür. Ve Ḥażret-i Maḫdūmī bā-vücūd-i ṭufūlliyet oḳur irkendürler. Ve
L_{376} Mevlānā taʿaccüb yüzidin tebessüm ḳılıp şefḳat ve | luṭf körgüzür iken-
$P_{107b}Ü_{217a}$ | dür. [3] Alar bitipdürler ki | alarnınğ ol iltifāt ve naẓarı mininğ ḫāṭırımda bu ṭāyifeninğ maḥabbeti toḫumı boldı ve her kün özge neşv ü nemā tapar [4] irdim. Ümīdim oldur ki bu ṭāyife ṣoḥbetide tirilgey-min ve bularnınğ ḫıdmetide ölgey-min ve alarnınğ muḥibleri zümreside maḥşūr [5] bolġay-min. . اللهم أحيني مسكينًا وامتني مسكينًا وأحشرني زمرة المساكين Sikkiz yüz yigirmidin sonğra Ḫorāsān'dın Ḥaremeyn-i şerīfeyn zāde [6] huma'llāhu şerefen ziyāretiġa ʿazīmet ḳıldı ve andın Mıṣr'ġa bardı ve anda Tinğri cıvār-i raḥmetiġa vāṣıl boldı. Ve ḳabrı Ḳarāfe'dedür [7] İmām Şāfiʿī raḍiya'llāhu ʿanh ḳabrı yaḳında ve anda Seyyid Faḫru'd-dīn'ġa meşhūrdur.

§ 496 Ş ā h A l ī - i F e r ā h ī ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu
Şeyḫ ʿAlāu'd-devle [8] ḳuddise sırruhu mürīdleridindür.

Atası Ferāh vilāyetininğ ḥākimi irdi. Ḳarıp irdi, tiledi ki ḥükūmetdin istiʿfā ve inzivā iḫtiyār ḳılıp ʿömri-[9] ninğ āḫırın ṭāʿat u ʿibādet bile ötkergey. Oġlı Şāh ʿAlī'ni zamān pādşāhınınğ ordusıġa yiberdi ki ḥükūmet nişānın [10] öz atıġa alġay ve ol muʿāf bolġay. Güẕeri Simnān sarı irdi. Ol yaḳında ḳıṭāʿu'ṭ-ṭarīḳ bile alar arasıda uruş [11] vāḳiʿ boldı, andaḳ ki Şāh ʿAlī'ninğ barça müteʿalliḳleri ḳatlġa kildiler, özi ḳatıḳ yaralar yip ölügler arasıda ölüm ḥālı | bile [12]
L_{377}
$Ü_{217b}$ yıḳıldı. Şeyḫ ḥażretiġa ġaybda körgüzdiler ki fulān | mevżiʿde cemāʿatī ölügler arasıda bir zaḫmlıġnınğ rūḥıdın ramaḳī bar, anınğ ser-vaḳtıġa [13] yitip ki faḳr ṭarīḳıda tamām ḳābiliyyeti bar. Şeyḫ ol mevżiʿġa bardı ve hīç ḳaysını tirig tapmadı. Yana ḳatla hem-ol emrġa meʾmūr boldı. Yana ba-

tur | ḥ. ḳılıpdur: L_9 ḥ. ḳılıptur || 26 Aḥmed-i Cām: F_8 L_{10} Şeyḫ Aḥmed-i Cām | bitipdürler: L_{11} bitiptürler | ve alar ... ikendürler: F ve L'de yok ||
R_{131b} 1 t. altıda: F_9 $Ü_{15}$ L_{13} t. allıda | olturtḳan: $Ü_{14}$ olturtġan 1-2 bitir irken-
L_{376} dür: $Ü_{15}$ biter ikendür || 2 o. irkendürler: $Ü_{16}$ o. ikendürler || 3 bitipdürler: L_1
$Ü_{217a}$ bitiptürler | alarnınğ: $Ü_1$ anınğ || 4 irdim: Ü'de yok | bularnınğ ḫ.: $Ü_3$ bular ḫ. || 5 sikkiz ... yigirmidin s.: $Ü_5$ L_5 sikkiz yüz yigirmedin s. || 6 anda: $Ü_6$ andın | Tinğri
P_{107b} c.: $Ü_7$ Tinğrininğ c. || 7 Şāh ʿA.: R, P_5 Şeyḫ ʿA. || 8 ḥükūmetdin i.: $Ü_{11}$ ḫükūmeti., L_{10} ḫükūmetdin istifā ḳılıp, F_{17} istifā || 9 ʿ ö. āḫırın: R ʿö. āḫırıda | Şāh ... ordusıġa: $Ü_{12}$ Şāh ʿAlī'ninğ zamānıda pādşāhnınğ ordusıġa || 10 öz atıġa: $Ü_{13}$ öz atı bile
$Ü_{217b}L_{377}$ || 12 c. ölügler: $Ü_1$ c. ölüg | zaḫmlıġnınğ: $Ü_1$ L_2 zaḫmlıḳnınğ || 13 mevżiʿġa b.: L_3

rıp tirig tapmadı. Yana barıp iḥtiyāṭ bile köp [14] tefaḥḥuṣ ḳılġandın soñgra biride ḥayāt eṣeri teferrüs ḳıldı. Anı köterip şehrġa kiltürüp muᶜalecesiġa meşġūl boldılar, tā yaraları [15] oñgalıp öz ḥālıġa kildi. Şeyḫ añga didiler ṣıḥḥat taptıñg, ḫᵛāh işiñg kifāyeti üçün pādşāh ḳaşıġa bar, ḫᵛāh atañg ḳaşıġa bar. [16] Ol didi ki min Şeyḫ'niñg şerīf ḫıdmetidin hīç ḳayan barur ḫāṭırım yoḳtur, tiler-min ki irādet iligin Şeyḫ itekige urġay-[17] min. Āḫır atası ḫıdmetiġa bardı ve andın icāzet ḥāṣıl ḳılıp Şeyḫ ḥażretiġa kilip Şeyḫ Ḥasan terbiyeti bile ᶜālī maḳāmātḳa ḳadem ḳoydı.

§ 497 [18] Şeyḫ Muḥammed Şāh-i Ferāhī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Ẓāhirī vü bāṭınī ᶜulūm bile ārāste irdi. Ve ol bir vāsıṭa bile Şāh ᶜAlī-i Ferāhī'niñg mürīdi-[19] dür. Ḥayātı āḫırıda ḥac ᶜazīmeti ḳıldı, Hürmüz yolı bile. Çün Menūcān'ġa yitti, bīmār boldı, hem anda vefāt ḳıldı. Ve ḳabrı hem andadur. [20] Keşf ü ilhām ṣāḥibi irmiş. Dirler ki ḥac seferide bir şehrġa yitipdür ki anda bir ḫarābātī bar irmiş. Murāḳib olturup irmiş. [21]
$Ü_{218a}L_{378}$ F_{123a} Nāgāh bir ṣayḥa urmış. ᶜUlemādın biri ḥāżır irmiş, sormış | kim ni vāḳiᶜ boldı? Dimiş kim | bu şehrniñg ḫarābātını mañga mekşūf [22] ḳıldılar, anda bir cemīle żaᶜīfe kördüm. Didim ki Bār-Ḫudāyā bu żaᶜīfeni bu ḥāldın mañga bağışla! Sırrımġa yitkürdiler ki neyüçün dimes-sin ki sini añga bağışla-[23] ġay-biz. Ol ḫatun hem-ol vaḳtda tevbe tevfīḳı taptı.

§ 498 Şeyḫ Bahāu'd-dīn ᶜÖmer raḥimehu'llāhu taᶜālā

Şeyḫ Muḥammed Şāh anıñg ṭaġayısıdur. Baᶜżı ekābir dip-[24] dürler ki maᶜlūm imes ki Şeyḫ Rüknü'd-dīn ᶜAlāu'd-devle aṣḥābı silsileside anıñg dik bolmış bolġay. Kiçik yaşdın meczūb [25] ikendür ve cezbe āṣārı anda ẓāhir ikendür. Namāz ḳılurda aṣḥābıdın birevni olturtur irmiş ki rekeᶜāt ᶜadedin añga [26] tenbīh ḳılġay kim özi anı asray-almas irmiş. Evāyil-i ḥālda andaḳ ki bu ṭāyifeġa ġāyet şevḳ u taᶜaṭṭuş bolur maḳṣūdḳa hīç yitmek-[27] din ṭaġayısı ḳaşıda iẓhār-i melāl ḳılur irmiş. Ṭaġayısı añga bu beytni oḳup irmiş ki: |

mevżiᶜde b. | ḳatla ... emrġa: F, Ü ve L'de yok || yana: F, Ü ve L'de yok | tirig ... barıp: F, ü ve L'de yok || 14 yaraları: F_{23} yaralar || 15 oñgalıp: $Ü_6$ oñgarıp ونكاريب | pādşāh: $Ü_7$ şāh || 17 ş. ḥażretiġa: $Ü_{10}$ ş. ḥażretleriġa | terbiyeti: Ü'de yok | ᶜālī maḳāmātḳa: L_{10} ᶜālī maḳām u maḳāmātḳa || 18 ẓāhirī ... bile: $Ü_{12}$ ẓāhir ü bā-
$Ü_{218a}L_{378}$ F_{123a} ṭın ᶜulūmı bile || 20 ş. yitipdür: L_{14} ş. yitipdür || 21 ḫarābātını: P_{20} F_{29} $Ü_1$ L_1 ḫarābātın || 22 bu ḥāldın: $Ü_2$ ḥālıdın F'de yok | neyüçün: Ü3 niçük | sini: Ü'de yok || 23-24 dipdürler: L_4 diptürler || 24 Rüknü'd-dīn: L'de yok | silsileside: $Ü_5$ silsilesi | k. yaşdın: Ü6 k. yaşıdın, L_5 k. yaştın || 26 anı: Ü'de yok | evāyil-i ḥālda: $Ü_9$ ḥālınıñg evāyilide | ṭāyifeġa: P_{24} ṭāyife | maḳṣūdḳa: P_{24} $Ü_{10}$ L_8 maḳṣūdġa || 27 añga: Ü'de yok | oḳup i.: F_6 L_9 oḳur i. ||

P108a
R132a

بيت

اگر نالدکسی نالدکه یاری درسفر دارد ¹ تویاری ازچه می نالی که یاری دربغل داری

ᶜĀdeti bu nevᶜ irmiş ki çün mescid-i cāmiᶜde ḥāżır bolur irmiş, ḥükkām ve alarnıñg ḥavāşı [2] bile müslimānlarnıñg işi kifāyetide söz aytur irmiş. ᶜAzīzī su'āl ḳılıpdur munı ki mescidde munça il sözin sözleşmekniñg sebebi [3] ni irkin? Mundaḳ dipdür ki eger özümni ol aytmaḳ ve işitmekke meşġūl ḳılmasam, maġlūb ve müstehlek bolur-min, | ḥavāsım iş-[4] din ḳalur, közüm körmes ve ḳulaġım işitmes. Ve ṣāyimü'd-dehr bolur irmiş. | Ḥażret-i Mevlānā Saᶜdu'd-dīn-i Kāşġarī ḳaddesa'llāhu dip-[5] dürler ki Mekke seferide añga maraẓī vāḳiᶜ boldı. Her niçe aṣḥāb mubālaġa ḳıldılar, ifṭār ḳılmadı. Bir kün kördüm, ġayb ehlidin cemᶜī anıñg [6] miḥaffesi sarı baradur irdiler. Çün miḥaffe işikige yittiler, turmadılar ve öttiler. Min bu ḳıṣṣanı özidin sordum. Didi belī, ḳuṭb [7] irdi. Ve aṣḥābı ki ᶜiyādetḳa kilip irdiler, miḥaffe işikige yitkende min ayaġımnı uzatıp irdim, öttiler; ayaġımnı yıġışturġandın [8] soñg ḳayttılar ve miniñg ḳaşımġa kilip Fātiḥa oḳudılar. Mevlānā ḫıdmetleri dipdürler ki hem-ol kün ṣıḥḥat āṣārı ẓāhir [9] boldı ve ifṭār ḳılurġa iḥtiyāc bolmadı. Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren dipdürler ki baᶜżı fuḳarāġa ki teveccüh devāmı ve iḳbāl maḳṣūd-i [10] ḥaḳīḳīġa terġīb ḳılur irdi, bu beytni oḳur irdi:

Ü218b
L379

بيت

دلارامی که داری دل در وبند ¹¹ وگر چشم از همه عالم فرو بند

Sikkiz yüz illig yittide Rebīᶜü'l-evvel ayınıñg salḫıda se-şenbe küni dünyādın ötüptür. Ve zamān pādşāhı naᶜşın ignige köterip ḥaylī yol barıp-[12] dur. Herāt'nıñg ᶜıydgāhınıñg şimālī ḥaddı sarı defn ḳılıpdurlar. Ve ᶜālī ᶜimāret yasapturlar. Ve meşhūr ve müteᶜayyin mezārdur, yuzāru [13] ve yuteberreku bihi.

§ 499 Mevlāna Şemsü'd-dīn Muḥammed-i Esed ḳaddesa'llāhu sırrehu |

Ü219a

Ẓāhir ᶜulūmdın ṭabᶜ cevdetiġa ve fehm ḥiddetiġa şöhreti bar irmiş. Ḥażret-i Şeyḫ Zeynü'd-dīn [14] sülūki ṭarīḳıda meşġūl ikendür.

R132a

2 m. i: $Ü_{14}$ L_{12} m. işiniñg | s. ḳılıpdur: L_{12} s. ḳılıptur || 3 dipdür: L_{13} diptür

L379Ü218b

| işitmekke: $Ü_{17}$ işitmek bile || 4-5 dipdürler: L_1 diptür || 5 v. boldı: $Ü_3$ v. boluptur || 6 m. işikige yittiler: L_3 m. işikide yitti || 7 aṣḥābı ki: $Ü_6$ aṣḥāb || 8 ḳayttılar:

P108a

P_8 ḳayttı | miniñg ḳaşımġa: R, F_{14} m. ḳaşıġa | dipdürler: $Ü_9$ dipdür, L_7 diptürler || 9-10 maḳṣūd-i ḥaḳīḳīġa: $Ü_{10}$ maḳṣūd-i ḥaḳīḳī || 11 i. köterip: $Ü_{15}$ i. alıp

L_{380} Bā-vücūd-i | kesb-i ʿulūm ol ṭarīḳda sülükidin kündin künge özige ẕikr teʾ-ṣīri maʿlūm ḳılġandın soṅgra [15] taḥṣīl terki ḳılıpdur. Ḥażret-i Şeyḫ Bahāu'-d-dīn ʿÖmer ḳuddise sırruhu bile köp ṣoḥbet tutup arbaʿīnler çıḳarıpdur. Ḫalḳnıṅg ʿaḳīdesi ol [16] irmiş ki alarnıṅg mürīdi irkin. Ammā özi aṅga muʿ-terif imes irmiş ve Mevlānā Faḫru'd-dīn-i Lūristānī ṣoḥbetiġa yitken ir-miş. Ve [17] Mevlānā aṅga bir tonın kiydürgen irkendür ve teberrük ḥayṣiy-yetidin gāh kiyer irkendür. Ve soṅgralar Ḥazret-i Mevlānā Saʿdu'd-dīn-i [18] Kāşġarī bile ṣoḥbet tutar irmiş ve Mevlānā anı taʿẓīm ve taḳdīm ḳılur irmiş. Ve Hażret-i Maḫdūm nuvvire merḳaduhu nūren *Nefeḥātü'l-üns*'de bitipdürler ki bir [19] yolda anıṅg bile barur irdük. Bir taḳrīb bile anıṅg sözi aṅga yitti ki didi maṅga bu niçe künde emrī vāḳiʿ boldı ki hergiz özümge ol [20] gümān iltmes irdim. İcmāl ṭarīḳı bile işāreti aṅga ḳıldı, ol nevʿ ki min anıṅg taḥḳīḳıdın cemʿ-i maḳāmnı fehm ḳıldım:

قال بعض العارفين اذا تجلى الله [21] سبحانه بذاته لا حد يرى كل الذوات والصفات والافعال
متلاشية فى اشعة ذاته وصفاته وافعاله ويجد نفسه مع جميع المخلوقات [22] كانها مدبرة لها
وهى اعضاء هالا يلم بواحد منها شئ الا ويراه ملما به ويرى ذاته الذات الواحدة وصفته
Ü_{219b} صفتها وفعله فعلها لاستهلاكه [23] بالكلية فى عين التوحيد و | ليس للانسان وراء هذه
$L_{381}F_{123b}$ المرتبة مقام فى التوحيد والما انجذب بصيرة | الروح والى مشاهدة جمال الذات [24] | استتر نور
العقل الفارق بين الاشياء فى غلبة نور الذات القديمة وارتفع المتميز بين القدم والحدوث لزهوق
الباطل [25] عند مجئ الحق وتسمى هذه الحالة جمعًا.

P_{108b} | Aṅga ḥāl-i tamām ve vecd-i ʿaẓīm bar irdi. Semāʿ mecliside ḥālı müteġay-yir bolup andaḳ ṣayḥalar ve zaʿḳa - [26] lar urar irdi ki eṣeri meclis ehliġa si-rāyet ḳılur irdi ve vaḳtları ḫoş bolur irdi. Sikkiz yüz altmış tört-[27] de Rama-żān ayınıṅg ġurreside ʿālemdin ötti. Ve ḳabrı Gāzergāh'da Ḥazret-i Şeyḫu'l-islām'nıṅg ayaġı sarıdur.

R_{132b} § 500 Şeyḫ Bahāuʾd-dīn [1] Veled ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Atı Muḥammed b. Ḥüseyn b. Aḥmed el-Ḫaṭīb el-Bü-keyrī. Baʿżı dipdürler ki Şeyḫ Necmü'd-dīn ṣoḥbetiġa yitipdür. Emīrü'l-müʾminīn [2] Ebū Bekr raḍiy'allāhu ʿanh ferzendleridindür. Anası Ḫorāsān pādşāhı ʿAlāu'd-dīn Muḥammed-i Ḫārezm-şāh'nıṅg ḳızıdur. Ḥażret-i Ri-sālet ṣalla'llāhu [3] ʿaleyhi ve sellem tüşde aṅga işāret ḳıldı kim ḳızıṅgnı Ḥü-

$\text{Ü}_{219a}L_{380}$ de yok | özige: F_{20} Ü_3 L_1 özide || 15 t. ḳılıpdur: L_2 t. ḳılıptur | çıḳarıpdur: Ü_5 L_{13}
Ü_{219b} çıḳarıptur || 16 ki ... irkin: L'de yok | m. imes: L_4 m. irmes || 17 gāh: Ü_8 gāhī ||
$P_{108b}L_{381}$ 25 ḥāl-i tamām: P_1 L_3 ḥāl || 27 ayaġı sarıdur: Ü_8 ayaġıdadur ||
R_{132b} 1 dipdürler: L_7 diptürler | yitipdür: L_8 yitiptür || 2 Ebū Bekr: Ü_{10} Ebū Bekr
F_{123b} eş-Ṣıddīḳ || 3 tüşde: Ü_{15} L_{10} tüşte, F'de yok | ikki y.: Ü_{13} on ikki y. | atası ... ḳıl-

seyn-i Ḫaṭībī'ga nikāḥ ḳıl! Ve ol mütevellid boldı. İkki yaşıda atası naḳl ḳıldı. Çün temeyyüz sinniga [4] yitti, ᶜulūm taḥṣīli ḳıldı ve dīnī vü yaḳīnīdin tā kemālı ol yirge yitti kim Ḥażret-i Risālet ṣalla'llhahu ᶜaleyhi ve sellem anga Sulṭānu'l-ᶜulemā laḳab birdi. Çün anga [5] köp ẓuhūr boldı ve ḫavāṣ u ᶜavām-nıng mercaᶜı boldı. Ẓāhir ᶜulemāsıdın ehl-i ḥased anı zamān pādşāhı ḫurū-

Ü220a cıga müttehem ḳıldılar ve Belḫ- [6] din ᶜözr ḳoldılar. I Ve ol vaḳt Mevlānā

L382 Celālu'd-dīn kiçik yaşlıg irdi. Ve alar I Bagdād yolı bile Mekke ᶜazīmeti ḳıldılar. Çün Bagdād'ḳa yittiler, [7] cemᶜī sordılar ki bular ni ildürler, ḳaydın kilip ḳayan baradurlar? Alar didiler ki: من الله والى الله ولاحول ولا قوة الا [8] بالله Bu sözni Şeyḫ Şihābu'd-dīn-i Suhreverdī ḳuddise sırruhuga yitkürdiler, didi ki ما هذا الا بهاء الدين البلخي ve istiḳbāl ḳıldı. Çün [9] anga yitti, ḫaciridin tüşüp Ḥażret-i Mevlānā'nıng tizin öpti ve ḫānḳāh sarı istidᶜā ḳıldı. Mevlānā didiler ki mevālīga medrese [10] ensebdür ve Mustanṣıriyye medresesiga nüzūl ḳıldılar. Ve Şeyḫ öz iligi bile alarnıng ötügin tartıp munga münāsib ḫıdmetler ḳıldı. [11] Üçünçi kün Mekke ᶜazīmeti ḳılıp murācaᶜat ḳılganda Rūm sarı müteveccih boldılar. Tört yıl Āzerbeycān'da sākin oldılar ve yitti yıl Lārende'de. [12] Ve Mevlānā Celālu'd-dīn ḫıdmetlerin on sikkiz yaşıda kedḫudā ḳıldılar ve yitti yüz yigirmi üçde Sulṭān Veled mütevellid boldı. Çün ulgaydı, [13] her kim alarnı tanımasa irdi, büzürgvār ataları bile körse aga ini ḫayāl ḳılur irdi. Andın songra pādşāh alarnı Ḳonye'ga istidᶜā ḳıldı. [14] Ve Ḥażret-i Mevlānā anda Ḥaḳ'nıng cıvār-i raḥmetiga vāṣıl boldı.

§ 501 Seyyid Burhānu'd-dīn-i Muḥaḳḳiḳ ḳaddesa'llāhu sırrehu

Ḥüseynī seyyiddür ve Tirmiẕ'din irdi [15] ve Şeyḫ Bahāu'd-dīn Veled ḳuddise sırruhunıng aṣḥābı ve mürīdleridindür. Anıng ḫavāṭırga

Ü220b işrāfı cihetidin Seyyid-i sırdān'ga meşhūrdur. [16] Ol kün ki I Şeyḫ Bahāu'd-

L383 dīn I Veled ᶜālemdin ötti, Seyyid Tirmiẕ'de olturup irdi. Didi ki dirīgā ki şeyḫim ve üstādım ḥażretleri [17] dünyādın riḥlet ḳıldılar. Ve niçe kündin songra Mevlānā Celālu'd-dīn terbiyeti üçün Ḳonye'ga müteveccih boldı. Ve Mevlānā Celālu'd-dīn ḫıdmet- [18] leri toḳḳuz yılgaça alar ḫıdmetleride bolup irşādlar körüp terbiyetler taptılar. Dipdürler ki çün Şeyḫ Şihābu'd-din-i Suhreverdī Rūm'ga [19] kildi, Seyyid ḫıdmetlerini körgeli bardı. Seyyid

L382 dı: $Ü_{13}$ naḳl ḫūb I çün: Ü'de yok II 4 Ḥażret-i Risālet L_2 Risālet II 8 didi ki: L'de

Ü220a yok II 11 Lārende'de: F_{17} Lārende II 12 yitti ... üçde: $Ü_{12}$ yitti yüz yigirmede II 13 körse: $Ü_{13}$ körüp II 14 anda : L'de yok I muḥaḳḳiḳ: Ü'de yok II 15 aṣḥābı ve

L383 m.: $Ü_{16}$ aṣḥāb u m., L_{14} aṣḥābıdın ve m. II 17 m. boldı: L_3 m. boldılar II 18 alar:

L220b L'de yok I ḫıdmetleride: $Ü_4$ ḫıdmetleriga I dipdürler: F ve L'de yok I çün:

kül üstige olturup irdi, ornıdın tiprenmedi. Şeyḫ yıraḳdın taʿẓīm ḳıldı [20] ve olturdı ve hīç vāḳiʿ bolmadı. Mürīdler süküt mūcibin sordılar. Şeyḫ didi ki ḥāl ehli bile sözleşürge ḥāl tili kirek, [21] yoḳ ki ḳāl tili. Mürīdler sordılar ki Seyyid'ni niçük taptıṅgız? Şeyḫ didi deryayī taptuḳ, mevvāc-i maʿānī düreridin ve Muḥammedī ḥaḳāyıḳıdın [22] be-ġāyet āşkār ve asru yaşarun. Şeyḫ Ṣalāḥu'd-dīn Seyyid'niṅg mürīdlerindindür. Seyyid dirler irmiş ki ḥālımnı Şeyḫ Ṣalāḥu'd-dīn'ġa [23] bağışladım ve ḳālımnı Mevlānā'ġa. Ve Seyyid'niṅg
P109a müteberrik mezārı | Ḳayṣeriyye'dedür. [24] سلام الله تعالى وتحياته عليه وعلى جميع عباد الله الصالحين.

§ 502 **Mevlānā Celālu'd-dīn Muḥammed el-Belḫī er-Rūmī** ḳaddesa'llāhu sırrehu

Alarnıṅg velādeti Belḫ'de irmiş, altı yüz törtde Rebīʿü'l-
F124a evvel [25] ayınıṅg | altısıda. Dipdürler ki Mevlānā ḫıdmetleriġa biş yaşıdın biri
Ü221a ġaybī | şuver ve rūḥānī eşkāl, yaʿnī melāyike sofrası [26] ve ḫavāṣ-i cinn ü üns
L384 perdesi ki ḳıbāb-i ʿizzet mestūrlarıdurlar, | ẓāhir ve mütemessil bolurlar irmiş. Büzürgvār ataları ḫaṭṭı bile[27] tapıpdurlar ki Celālu'd-din Muḥammed Belḫ'de altı yaşıda ādīne küni niçe eṭfāl bile biziṅg öylerniṅg tamlarıda seyr
R133a ḳılur irmişler. [1] Alardın biri yana birige dipdür ki kiliṅg bu tamdın yana bir tamġa sigrili! Ol dipdür ki bu ḥareket it ve möşük işidür, ḥayf [2] bolġay ki ādemī aṅga mürtekib bolġay. Eger siziṅg cānıṅgızda ḳuvvetī bolsa, āsmān tamıġa sigrili. Ve bu ḥāletde tamdın hevā tutuptur, [3] ançа ki alar közidin ġāyib boluptur. Eṭfāl ıżṭırābdın ḳıçḳırışıpdurlar ve yıġlapturlar. Bir laḥẓadın soṅgra közleri müteġayyir ve rengi [4] özgeçe ḳaytıp hem ol tamġa tüşüptür. Eṭfālġa dipdür ki ol sāʿat ki sizge ol sözni aytadur irdim, kördüm ki [5] yaşıl kisvetlıġlar mini siziṅg araṅgızdın sırmadılar ve köterip āsmānġa ilttiler ve melekūt ʿacāyibin maṅga körgüzdiler. Çün [6] sizlerniṅg feryād u fiġānıṅgız çıḳtı, yana bu yirge tüşürdiler. Ve dipdür ki ol sinde her ikki üç kün bir ifṭār ḳılur irdi. [7] Mekke'ge barurda Nīşābūr'da Şeyḫ Ferīdü'd-dīn-i ʿAṭṭar ḳuddise sırruhu ṣoḥbetiġa yitiştiler. Şeyḫ *Esrār-nāme* kitābın alarġa birgen iken-[8] dür. Dāyim özleri bile asrar ikendürler. Alar dir irmişler ki

yok || 19 ḫıdmetlerini: $Ü_6$ ḫıdmetleriġa | ornıdın: $Ü_7$ yiridin || 22 āşḳār: $Ü_{13}$ L_9 āşkārā | yaşurun R, L_{10} yaşurdı | i. ki: $Ü_{13}$ i. kim || 25 dipdürler: L_{14} diptürler
Ü221a | ḫıdmetleriġa: L_{14} ḫıdmetleride | yaʿnī: R'de yok || 27 ḳ. irmişler: $Ü_4$ ḳ. irmiş ||
R133a L384 1 dipdür: L_{3-4} diptür | işidür: $Ü_6$ ḥareketidür || 2 tamdın: L'de yok | h. tutuptur: $Ü_7$ h. tutup || 3 ḳıçḳırışıpdurlar: $Ü_9$ L_8 ḳıçḳırışıpturlar | b. laḥẓadın: $Ü_9$ b. sāʿatdın | közleri: F_6 $Ü_9$ L_7 közi || 6 sizlerniṅg: $Ü_{13}$ sizleriṅg, L_{10} sizler | dipdür:
F124a $Ü_{14}$ dipdürler, L_{11} diptür | ol: Ü'de yok | sinde: $Ü_{14}$ sin | ḳılur irdi: $Ü_{14}$ ḳılġıl || 7 Nīşābūr'da: L_{12} Nīşābūr | yitiştiler: $Ü_{15}$ yitüştiler | 7-8 b. ikendür: L_{13} bir-

Ü$_{221b}$ min bu cism imes-min ki ᶜāşıḳlar I naẓarıda manẓūr-min, belki ol ẕevḳ [9] u
ḫoşluḳ-min ki mürīdler bāṭınıda mininġ kelāmımdın baş urar. Allāh Allāh
L$_{385}$ çün ol dem-I ni tapsanġ ve ol ẕevḳni tatsanġ,[10] ġanīmet tut ve şükr ḳıl ki min
oldur-min. Ve dipdür ki ḳuşī ki yirdin yoḳḳarı uçḳay, egerçi āsmānġa yitmegey, ammā tamdın [11] yıraġraḳ bolġay hem-ol nevᶜ eger kişi dervīş bolsa, eger dervīşlik kemālıġa yitmese, ammā munça bolġay ki zümre-i ḫalḳdın ve bāzār ehlidin [12] mümtāz bolġay ve dünyānınġ zaḥmetleridin sebükbār bolġay ki: نجا المخففون وهلك المثقلون Dünyā ehlidin birev alar ḫıdmetide ᶜöẕr-ḫᵛāh-[13] lıġ ḳılur irdi ki ḫıdmetde muḳaṣṣir-min. Alar didiler ki iᶜtiẕārġa ḥācet imes, ança ki özgeler sininġ kilgeninġdin minnetdār-[14] durlar, biz sininġ kilmegeninġdin minnetdār-biz. Aṣḥābdın birini melūl kördiler, didiler ki barça melāmet bu ᶜālemġa könġül baġlaġan- [15] dındur, her dem ki bu cihāndın āzād bolġay-sin ve özünġni ġarīb bilgey-sin ve her rengge ki baḳsanġ ve her mezeni ki tatsanġ, [16] bilsenġ ki anınġ bile ḳalmaġunġdur ve özge sarı barġunġdur, hīç melāmet yiri ḳalmaġay. Ve alar dipdürler ki āzād-merd oldur [17] ki birev rencin ḳılġandın rencīde bolmaġay ve cevān-merd oldur ki rencīde ḳılurġa müstevcib bolġannı rencīde ḳılmaġay. Ve Mevlānā [18] Sirā-
Ü$_{222a}$ cu'd-dīn-i Ḳonyevī ol vaḳtnınġ büzürgi irmiş, ammā alar bile ḫoş imes I irmiş. Anınġ ḳaşıda dipdürler ki alar [19] didiler ki min yitmiş üç meẕheb bile
L$_{386}$ birdür-min. Tiledi ki alarnı rencīde ḳılġay ve bī-ḥurmet itkey. Birevni I öz yaḳınları-[20] dın ki dānişmend irdi ve sefīh idi, yiberdi ki cemᶜ arasıda Mevlānā'dın sorġıl ki sin mundaḳ dip-sin, eger iḳrār ḳılsa [21] sefāhet ḳıl ve aġzınġdın kilgençe söġ ve rencīde ḳıl ! Ol kişi kildi ve suʾāl ḳıldı. Alar didiler
P$_{109b}$ ki aytıp-min. Ol kişi [22] muḳarrer ḳılġan düstūr bile bī-ḳāᶜide I aytıp sefāhet ḳıla kirişti. Alar tebessüm ḳılıp didiler ki bular bile hem bir-min. Ol kişi begāyet ḫacil boldı [23] ve ḳaytṭı. Şeyḫ Rüknü'd-dīn ᶜAlāu'd-devle dipdür ki anınġ bu sözi manġa be-ġāyet ḫoş kilipdür. Alar ḫādimdin sorsalar irdi [24] ki öyde hīç nime bar mu? Eger dise irdi ki yoḳtur, münbasiṭ bolup şükr ḳılurlar irdi ve dirler irdi ki bu kün bizinġ öy peyġamber [25] öyige oḫşar. Ve eger dise irdi ki maṭbaḫ esbābı müheyyādur, münfaᶜil bolup dir

gendürler II 8 asrar ikendürler: Ü$_{17}$ ايتكان dururlar irmişler I alar ... irmişler: Ü'de yok I d. irmişler: F$_{10}$ d. imişler, L$_{13}$ d. irmiş I ᶜāşıḳlar naẓarıda : F$_{11}$
L$_{385}$ ᶜāşıḳlarġa II 9 ve ol ... tatsanġ: L'de yok II 10 dipdür: L$_{1}$ diptür I āsmānġa: L$_{2}$ ās-
Ü$_{221b}$ mānda II 11 yıraġraḳ: Ü$_{5}$ yıraḳ, L$_{2}$ yıraḳraḳ I dervīşlik: L$_{3}$ dervīşlıġ II 12 zaḥmetleridin: L$_{5}$ zaḥmetleri II 13 ḳılur irdi: Ü$_{8}$ ḳıladur irdi II 14 kilmegeninġdin: L$_{7}$ kilmekinġdin I a. birini: F$_{16}$ a. birni I didiler: L$_{8}$ buyurdılar I b. melāmet: Ü$_{11}$ b.
P$_{109a}$ küdūret ü melāmet II 16 dipdürler: L$_{11}$ diptür II 17 rencin ḳ. : P$_{21}$ F$_{19}$ Ü$_{15}$ L$_{12}$
Ü$_{222a}$ rencīde ḳ. I Mevlānā: Ü'de yok II 18 dipdürler: L$_{14}$ diptürler II 19 min: Ü ve L'de
L$_{386}$ yok I birdür-m.: Ü$_{2}$ bilür-m. II 20 d. irdi: F$_{22}$ L$_{1}$ d. idi I s. idi: F$_{22}$ Ü$_{3}$ s. irdi II 22 ḳılġan: Ü'de yok I ḳ. kirişti: Ü$_{7}$ ḳ. başladı I kilipdür: L$_{6}$ kiliptür II 24 ḳılurlar

irdi ki bu kün bu öydin firᶜavn öyi ıssı[26] kiledür. Bir kün alar mecliside Şeyẖ Evḥadu'd-dīn-i Kirmānī sözi ötedür irdi. Birev didi ki şāhid-bāz idi, ammā pāk-bāz irdi.[27] Alar didiler ki kāş her ni tilese ḳılsa irdi ve ötse irdi. |

بیت

F124b ای برادر بی نهایت درگهی است   بر هر آنچه میرسی بروی مایست

R133b [1] Alar dir irmişler ki rebāb üni behişt işikiniñg şarīridür, eger bizge | andın
Ü222b ẕevḳ u ẖoş-ḥāllıḳ bolsa, cihet budur.[2] Bir münkir işitip dipdür ki biz dagı-işitür-biz, bizge niçük ol ẕevḳ u ḥāl bolmas? Alar dipdürler ki siz ol işik-
L387 niñg |[3] yapḳanınıñg şarīrin işitür-siz, biz açḳanınıñg, sebeb budur ki bizge ẕevk u ḥāl bolur, sizge yoḳ. Alar dipdürler ki birev[4] bir dervīşniñg ẖalvetiġa kildi ve didi ki neyüçün yalġuz olturup-sin? Ol dervīş didi ki imdi yalġuz boldum ki sin kildiñg[5] ve mañga Ḥaḳ'dın mānīᶜ bolduñg. Alar semāᶜda irmişler, bir dervīş ẖāṭırıġa kiçipdür ki suʾāl ḳılġay ki faḳr nidür? Alar semāᶜ esnāsıda[6] bu rubāᶜīni dipdürler:

رباعی

الجوهر فقر وسوى الفقر عرض   الفقر شفاء وسوى الفقر مرض

العالم كله خداع و غرور   والفقر من العالم سر و غرض [7]

Alar dipdürler ki ṣoḥbet ᶜazīzdür: لا تصاحبوا غير أبناء الجنس Ve dipdürler ki Ḥażret-i ẖudāven-[8] dim Şeyẖ Şemsü'd-dīn-i Tebrīzī ḳuddise sırruhu buyurupturlar ki ḳabūl tapḳan mürīdniñg ᶜalāmeti oldur ki aṣlā bīgāne il bile ṣoḥbet[9] tuta almaġay ve eger nāgāh bīgāne ṣoḥbetiġa tüşse, andaḳ bolġay ki münāfıḳ mescidde ve kūdek mektebde ve esīr zindānda. Alarnıñg[10] āẖır marażıda Şeyẖ Ṣadru'd-dīn-i Ḳonyevī ᶜiyādetḳa kildi. Ve didi ki: شفاك الله شفاء عاجلا derecāt refᶜi bolġay. Ümīd[11] oldur ki ṣıḥḥat bolġay ki
Ü223a Mevlānā ᶜālem ehliniñg cānıdur. | Alar didiler ki mundın soñgra

F124b L8 ḳılur i. | ve dirler irdi: Ü'de yok || 25 bu ... öydin: Ü12 L9 bu öydin bu kün || 26 ş. idi: Ü14 ş. irdi | p. idi: Ü14 p. irdi ||
R133b Ü222b 1 d. irmişler: F1 d. imişler || ẖoş-ḥāllıḳ: Ü1 ẖoş-ḥāllik || 2 dipdür: L14 diptür | o. ẕevḳ u ḥāl: Ü2 o. ẕevḳ | dipdürler: L15 diptürler || 3 bolur: L'de yok | dip-
L387 dürler: L2 diptürler || 4 neyüçün: Ü5 niçün || 5 kiçipdür: L4 kiçiptür | s. ḳılġay:
P109b L4 s. ḳıldı || 6 rubāᶜīni: Ü8 rubāᶜī | dipdürler: L5 diptürler ki, Ü8 d. ki || 7 dipdürler: L7 diptürler || 9 tuta almaġay: Ü13 tutmaġay | alarnıñg: Ü'de yok | 10-11
Ü223a ü. oldur: F11 ümīddür || 11 oldur: Ü'de yok || 13 mıṣraᶜ: R ve F' de yok || 14

sizge bolsun, hemānā ki [12] ᶜāşıḳ ve maᶜşūḳ arasıda bir köñglekdin artuḳ ḳalmaydur, tilemes-siz ki nūr nūrġa ḳoşulġay?

بيت

من شدم عريان زتن او از خيال [13]ميخرامم در نهايات الوصال

L388 Şeyḫ | aṣḥāb bile yıġladılar ve Mevlānā bu ġazelni didiler ki:

مصرع

چه مى دانى كه در باطن چه شاهى همنشين دارم

[14] āḫırġaça. Ve alar aṣḥāb vaṣiyyetide mundaḳ buyurupturlar ki: اوصيكم بتقوى الله فى السر والعلانية وبقلة الطعام وقلة المنام و [15] قلة الكلام وهجران المعاصى [16]والاثام و مواظبة الصيام ودوام القيام وترك الشهوات على الدوام واحتمال الجفاء من جميع الانام وترك مجالسة السفهاء والعوام ومصاحبة الصالحين والكرام وان خير الناس من ينفع الناس وخير الكلام ما قل ودل [17] والحمد لله. Suʾāl ḳıldılar ki Mevlevī'niñg ḫilāfetiġa kim münāsibdür? Didi Çelebī Ḥüsāmu'd-dīn. Üç ḳatlaġaça suʾāl ḳıldılar, [18] cevāb bu irdi. Didiler ki Sulṭān Veled nisbetiġa ni dir-siz? Didi ki ol pehlevāndur, añga vaṣiyyet ḥācet imes. Sordılar [19] ki sizge namāz kim ḳılsun? Didi ki Şeyḫ Ṣadru'd-dīn. Ve buyurdılar ki yārānlar bu sarı tartadurlar ve Mevlānā Şemsü'd-dīn ol sarı. [20] يا قومنا أجيبوا داعى الله nāçār barġuluḳtur. Altı yüz yitmiş ikkide Cumādi'l-āḫır ayınıñg başıda
Ü223b ġurūb vaḳtı Mevlānā ᶜālemdin [21] öttiler. | Şeyḫ Müʾeyyedü'd-dīn-i
P110a Cendī'din sordılar ki | Şeyḫ Ṣadru'd-dīn, Mevlānā bābıda ni dir irdi? Didi va'llāh bir kün ḫavāṣ-i aṣḥāb [22] bile olturup irdi, meşel Şemsü'd-dīn-i Īgī ve Faḫru'd-dīn-i ᶜIrāḳī ve Şerefü'd-dīn-i Mavṣılī ve Şeyḫ Saᶜīd-i Ferġānī. Söz alar sīret ü serīridin [23] çıḳtı. Şeyḫ didi ki eger Cüneyd ve Bāyezīd
L389 bu ᶜahdda bolsalar | irdi, ol merd-i merdāneniñg ġāşiyesin kötergeyler irdi ve [24] minnet cānlarıġa ḳoyġaylar irdi. Faḳr-i Muḥammedī'niñg ḫ ͮān-sālārı oldur. Biz anıñg ṭufeylidin zevḳ ḳılur-biz. Barça aṣḥāb [25] inṣāf birdiler ve āferīn ḳıldılar. Bu sözlerdin soñgra Şeyḫ Müʾeyyed didi ki min hem ol sulṭānnıñg niyāzmendleridin-min ve bu [26] beytni oḳudı:

L388 aṣḥāb v.: F_{15} aṣḥābı v. || 17 didi: L_7 didiler ki || 18 b ... irdi ki: P_{23} $Ü_{12}$ L_8 b. irdi | Sulṭān Veled n.: $Ü_{12}$ anıñg n. || 20 barġuluḳtur: $Ü_{15}$ L_{11} barġuluḳdur
Ü223b || 21 didi: Ü'de yok | aṣḥāb b.: $Ü_2$ aṣḥābı b. || 23 o. merd-i merdāneniñg: $Ü_5$ o.
L389 merdāneniñg || 27 bitipdürler: L_6 bitiptürler | elḳābıda: L_7 elḳābıġa | mundaḳ: Ü'de yok ||

بيت

لو كان فينا للالوهية صورة هى أنت لا اكنى ولا أتردد

§ 503 **Mevlānā Şemsü'd-dīn Muḥammed b. ʿAlī b. Melik-dād-i Tebrīzī ḳuddise sirruhū**

Ḥażret-i [27] Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren *Nefeḥā-tü'l-üns*'de mundaḳ bitipdürler ki Ḥażret-i Mevlevī anıñg elḳābıda mundaḳ
R134a bitipdür ki : المولى الاعز الداعى الى الخير خلاصة الارواح سر المشكوة والزجاجة[1]
F125a والمصباح شمس الحق والدين نور الله فى الاولين والاخرين . | [2] Ol dipdür ki henūz mektebde irdim ve mürāhiḳ bolmaydur irdim. Eger mañga ḳırḳ kün ötse irdi, sīret-i Muḥammedī ʿışḳıdın [3] mañga ṭaʿām ārzūsı bolmas irdi. Ol Şeyḫ Ebū Bekr-i Selle-bāf-i Tebrīzī mürīdidür. Ve baʿżı dipdür-
Ü224a ler ki Şeyḫ Rüknü'd-dīn-i | Secāsī [4] mürīdi irmiş ki Şeyḫ Evḥadu'd-dīn-i Kirmānī hem anıñg mürīdidür. Ve baʿżı dipdürler ki Baba Kemāl-i Cendī mürīdidür. Bola alur ki [5] barçanıñg ḫıdmetiġa yitmiş bolġay ve terbiyetlerin tapmış bolġay. Āḫır ḥālıda dāyim sefer ḳılur irmiş ve ḳara kiz ḳiyer irmiş [6] ve her mülkke barsa, kārvān-serāyda tüşer irmiş. Dirler ki Baġ-
L390 dād'ḳa yitkende Şeyḫ Evḥadu'd-dīn-i Kirmānī-| ni kördi ve didi ni işte-[7] sin? Ol didi ṭaştlıġ suda ay ʿaksin köredür-min. Ol didi, eger boynuñġga çıban çıḳmaydur, aynı neyüçün āsmānda körmey-[8] sin? Ve ol vaḳt ki ol Baba Kemāl ḫıdmetiġa yiter irdi, Şeyḫ Faḫru'd-dīn-i ʿIrāḳī hem Şeyḫ Zekeriyyā-i Mūltānī emri bile anda irdi. Ve her [9] fetḥ ü keşfī ki añga yüzlenür irmiş, anı naẓm veyā neṣr libāsıda edā ḳılur ve Baba naẓarıġa yitkürür irmiş. Ve Şeyḫ Şemsü'd-din [10] hīç nime ẓāhir ḳılmas irmiş. Bir kün Baba dipdür ki ferzend Şemsü'd-dīn ol esrār u ḥaḳāyıḳdın ki ferzend Faḫru'd-dīn-i ʿIrāḳī ẓāhir [11] ḳılur, sañga hīç lāyiḥ bolmas. Ol cevāb biripdür ki andın artuḳ müşāhade bolur, ammā bu cihetdin ki ol baʿżı ıṣṭılāḥlardın [12] ṣāḥib-vuḳūfdur, ḳıla alur ki alarnı yaḫşı libāsda cilve birgey ve mañga ol ḳuvvet yoḳtur. Baba didi kim, Ḥaḳ subḥānehu ve taʿālā sañga [13] muṣāḥibī birgey ki evvelīn ü āḫi-
Ü224b rīn ḥaḳāyıḳ u maʿārifin siniñg | atıñga iẓhār ḳılġay. Mevlānā Şemsü'd-dīn

R134aÜ224a 2 dipdür : L 9 diptür || 3 dipdürler: L 11 diptürler || 4 m. irmiş: Ü 1 m. irmişler || 6 barsa: Ü4 barıp | t. irmiş: L15 t. irdi | Baġdād'ḳa: Ü5 Baġdād'ġa || 7 a. ʿaksin : Ü7 a. ʿaksi | köredür-min: Ü7 körer-min | neyüçün: Ü8 niçün |
L390 körmey-s.: L2 körmegey-sin || 8 ki ol: Ü'de yok || 9 fetḥ keşfī: Ü10 L4 fetḥī vü keşfī | edā ḳ.: Ü11 ol iẓhār ḳ., L5 edā ẓāhir ḳ. | Baba n.: L5 yana n. || 10 hīç: Ü'de yok | dipdür: L6 diptür || 11 biripdür: L7 biriptür || 12 libāsda: L9 libās | d. kim: Ü16 L10 d. ki || 13 muṣāḥibī: Ü17 bir m. | ḥaḳāyıḳ u maʿārifin: Ü17 maʿārifin |

Ḳonye'ġa yitkende Mevlānā Celālu' [14] d-dīn medresedin çıḳıp cemāᶜat-i ᶜulemā anıñg rikābıda baradur irdiler. Mevlānā anıñg ᶜinānın tutup didi yā İmāmü'l-müslimīn, Bāyezīd büzürg-[15] rekdür, yā Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellem? Mevlānā dipdür ki ol sözniñg heybetidin gūyā ki yitti āsmān bir biridin [16] ayrıldı ve yirge töküldi ve miniñg bāṭınımdın ᶜaẓīm otī
L_{391} dimāġımġa urdı. Cevāb birdim ki | Muṣṭafā ṣalla'llāhuᶜaleyhi ve sellem ᶜālem ehli-[17] niñg büzürgrekidür, Bāyezīd ni bolġay? Pes didi ni maᶜnāsı bar ki Muṣṭafā ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellem dipdür ki: ما عرفناك حق معرفتك [18] Ve Bāyezīd dipdür ki: سبحاني ما اعظم شأني وأنا سلطان السلاطين Hem dipdür? Didim Bāyezīd susuzluġı bir curᶜadın öltürüşti, [19] sīrāblıġdın dem urdı, idrākiniñg kūzesi anıñg bile toldı ve ol nūr anıñg öyiniñg revzenesi ḫurdıda irdi. Ammā[20] Muṣṭafā ṣala'llāhu ᶜaleyhi ve sellem istisḳā-yi ᶜaẓīm
P_{110b} ve susuzlıġ üstige susuzlıġ irdi ve | mubārek kögsi ألم نشرح لك صدرك şerḥi [21] bile ارض الله واسعة bolup irdi. Lā-cerem ᶜateşdin dem urdı ve her kün ḳurbet ziyādetlıġınıñg istidᶜāsıda irdi. Mevlānā [22] Şemsü'd-dīn feryād urup yıḳıldı. Ve Mevlānā merkebdin tüşüp şāgirdleriġa buyurdı kim anı köterip medreseġa ilttiler. [23] Çün özige kildi ve mubārek başın Mevlānā tizi üstige ḳoyup irdi, andın soñg anıñg iligin tutup revān boldı ve üç [24] ay müddeti |
$Ü_{225a}$ bir ḫalvetde leylen ve nehāren viṣāl ṣavmı bile olturdılar ki aṣlā çıḳmadılar. Ve kişige zehre yoḳ irdi kim alarnıñg ḫalvetiġa [25] kirgey. Ol ḫalvetde bir kün Mevlānā Şemsü'd-dīn, Mevlevī ḫıdmetidin şāhidī tiledi. Ol öz ḥarеminiñg iligin tutup mecliska [26] kiltürdi. Ol didi ki bu miniñg siñgilimdür, bir
L_{392} nāzenīn yigit köñglüm tiler. Fi'l-ḥāl ferzendi | Sulṭān Veled'ni alıp kildi. Didi [27] bu miniñg ferzendimdür, ḥāliyā eger bir miḳdār çaġır müyesser bolsa,
R_{134b} zevḳī ḳılur irdük. Mevlevī çıḳtı ve cuhūdlar maḥallesidin bir kūze [1] çaġır yitkürdi. Mevlānā Şemsü'd-dīn buyurdı kim min Mevlānā'nıñg muṭāvaᶜatı ḳuvveti ve meşrebi vüsᶜatın imtiḥān ḳıladur irdim. Her ni-[2] din diseler, ar-
F_{125b} tuġraḳdur. Ve dipdür ki vaḳt meşāyıḫıdın sorar-biz | ki: لي مع الله وقت

$Ü_{224b}$ Ḳonye'ġa: $Ü_1$ Ḳonyevī'ġa || 14 baradur i.: L_{12} barur i. | didi: L_{13} didiler | 14-15
F_{125a} büzürgrekdür: F_{14} büzürgvār, $Ü_3$ uluġraḳdur || 15 dipdür: L_{14} diptür | sözniñg h.:
L_{391} $Ü_4$ söz h. || 17 ni: L'de yok | b. ki : L_2 b. kim | dipdür: L_2 diptür || 18 dipdür: L_{2-3} diptür | susuzluġı: $Ü_9$ susızlıġı || 20 susuzlıġ ... irdi: $Ü_{12}$ susızlıḳ üstige su-
P_{110a} sızlıḳ irdi, L_6 susuzluġ irdi || 21 ᶜateşdin: L_7 ᶜateş | ziyādetlıġınıñg: $Ü_{14}$ zeyyādlıġı, L_8 ziyādelıġınıñg || 22 şāgirdleriġa: $Ü_{15}$ L_9 şāgirdlerġa | anı Ü'de yok || 23 Mev-
$Ü_{225a}$ lānā: Ü'de yok || 24 ḫalvetde: F_{24} ḫalvet | y. irdi: L_{13} y. idi || 25 mecliska: $Ü_4$
L_{392} meclisġa || 26 d. ki: F_{26} d. kim | ferzendi: $Ü_5$ ferzend || 27 ferzendimdür: L1 ferzendim | müyesser: L'de yok ||

R_{134b} 1 min: Ü'de yok | ḳıladur i.: L_4 ḳılur i. || 2 artuġraḳdur: L_4 artuḳraḳtur | dip-
F_{125b} dür: $Ü_9$ dipdürler, L_4 diptür | vaḳt bolġay: F_1 bolmaġay | 2-3 dirler ... bolmaġay:

bu müstemir vaḳt bolġay? Dirler ki yoḳ, [3] müstemir bolmaġay. Ve didi ki birev Ḥażret-i Muḥammed ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem ümmetidin bir dervīşke didi ki sañga Tiñgri cemʿiyyet birgey. Ol didi [4] hay hay bu duʿānı ḳılma, mundaḳ duʿā ḳıl ki Tiñgri cemʿiyyetni andın ayır, añga tefriḳaī bir ki min cemʿiyyetde ʿāciz bolup-min .Ve dipdür ki birev [5] dir ki şiḳāyede Tiñgri atın tutmamaḳ kirek ve *Ḳurʾān* oḳumamaḳ kirek, meger āheste. Didim ki muñga ni çāre ḳılay ki anı özümdin ayıra alman; şāh atdın [6] tüşmes, bīçāre at ni ḳılsun? Ve baʿżı dipdürler ki çün Mevlānā Şemsü'd-dīn Ḳonye'ġa yitti,
Ü225b Mevlānā ḫıdmetleri dersiġa kirdi. [7] Ve Mevlānā bir ḥavż ḳıraġıda | olturup irdi ve tigreside kitāblar. Ol sordı ki bu ni kitāblardur? Mevlānā didi ki bu ḳīl [8] u ḳāldur, siniñg munuñg bile ni işiñg bar? Mevlānā Şemsü'd-dīn ilig uzattı ve ol kitāblarnı suġa saldı. Mevlānā tamām teʾessüf bile didi ay der-
L393 vīş, ni ḳıldıñg, alardın baʿżı atamnıñg fevāyidi irdi ki yana |tapılmas. Mevlānā Şemsü'd-dīn ilig suġa urup birin birin kitāblarnı sudın çıḳardı ve su hīç ḳaysıġa eser ḳılmaydur irdi. Ve Mevlānā ḫıdmetleri ayttılar ki bu ni sırdur? Ol didi ki munı zevḳ u ḥāl dirler, munuñg bile siniñg ni işiñg bar? Andın soñgra ol ikki büzürgvārnıñg ṣoḥbetleri tutaştı. Bu nevʿ naḳl ḳılıpdurlar ki [9] Mevlānā Şemsü'd-dīn ḳuddise sırruhu şehādet şerefi bile dünyadın ötüptür. Ve tārīḫ altı yüz ḳırḳ biş ikendür. Ve az furṣatda ḳātil- [10] lerin birin birin Tiñgri taʿālā tafżīhler bile ʿālemdin çıḳarıpdur. Ol cümledin biri Mevlānā'nıñg ferzendi ʿAlāu'd-dīn Muḥammed irmiş ki [11] انه ليس من أهلك dāġıġa müntesib irmiş. Ve baʿżı dipdürler ki alarnıñg ḳabrı Mevlānā Pehlevī medreseside Mevlānā Bedrü'd-dīn kim bānī [12] ikendür, anıñg yanıdadur, va'llāhu taʿālā aʿlem.

§ 504 Şeyḫ Ṣalāḥu'd-dīn b. Ferīdūn el-Ḳonyevī maʿrūf bi-Zerkūb ḳuddise sırruhu

Ol bidāyet-i ḥālıda Seyyid Burhānu'd-dīn-i [13] Muḥaḳ-
Ü226a ḳiḳ-i Tirmidī'niñg mürīdi | irmiş. Mevlānā Celālu'd-dīn ḫıdmetleri zerkūblar ḥavālīsidin öterde alarnıñg ḍarbı ünidin alarġa [14] ḥāl vāḳiʿ boluptur ve semāʿġa kiripdürler. Şeyḫ Ṣalāḥu'd-dīn ilhām bile dükkāndın sigrip çıḳıpdur

P110b Ü'de yok ‖ 3 sañga Tiñgri: F_2 $Ü_{11}$ L_7 5 Tiñgri sañga ‖ dir k.: $Ü_{14}$ didi k. | tutmamaḳ: L_9 tutmaḳ | ve Ḳur'ān ... kirek: F, Ü ve L'de yok | ayıra alman: L_{10} ayıra'lman | şāh a.: $Ü_{15}$ her şāh a. ‖ 6 dipdürler: F_4 dipdür, L_{10} diptürler,
Ü225b ‖ 7 bir: Ü'de yok | kitāblar: $Ü_1$ k. irdi | ol... kitāblardur: Ü'de yok | bu: R, F ve L'de yok ‖ 8 Mevlānā ... bar: F'de yok | tamām: Ü'de yok | alardın: $Ü_4$ alarda | ilig
L393 s.: $Ü_5$ iliglerin s. | ayttılar k.: $Ü_7$ L_2 didiler k. | ḳılıpdurlar ki: L_5 ḳılıpturlar ‖ 9 ş. şerefi: $Ü_{10}$ L_5 ş. şerbeti | furṣatda: L_6 furṣatta ‖ 10 çıḳarıpdur: L_7 çıḳarıptur ‖ 11 dipdürler: L_8 diptürler | alarnıñg: L_8 anıñg | Mevlānā B.: $Ü_{14}$ Mīr B. ‖ 13 zer-
Ü226a kūblar: $Ü_1$ zerkūb ‖ 14 ḥāl v.: L_{13} ḥālī v. | kiripdürler: L_{13} kiriptürler | sigrip:

P$_{111a}$ ve başın | alarnıñg[15] ayağıġa koyuptur. Ve Mevlānā ḫıdmetleri anıñg başın
L$_{394}$ köterip iltifāt ve nevāziş kılıp pīşīndin namāz-i dīger- | geçe Mevlānā ḫıdmetleri [16] semāᶜda irmişler. Ve bu ġazelni buyurdılar ki:

بيت

يكى گنجى پديد آمد درين دكان زر كوبى

زهى صورت زهى معنى زهى خوبى زهى خوبى

[17]Şeyḫ Ṣalāḥu'd-dīn buyurdı, tā dükkānnı yaġmā kıldılar. Ve ikki kevndin āzād boldı. Ve Mevlānā ḫıdmetleride revāne boldı. Mevlānā ḫıdmet- [18] leriġa hem-ol ᶜışḳ-bāzlıḳ kim Şeyḫ Şemsü'd-dīn-i Tebrīzī bile irdi, anıñg bile bünyād kıldılar. Ve ikki yılġaça anıñg bile muṣāḥabet ve müvāneset- [19] leri bar irdi. Bir kün Mevlānā ḫıdmetidin suʾāl kıldılar ki ᶜārif kimdür? Didiler ki ᶜārif oldur ki siniñg sırrıñgdın söz [20] aytkay ve sin ḫāmūş bolġaysin ve andak kişi Ṣalāḥu'd-dīn'dür. Ve çün Sulṭān Veled bulūġ ḥaddıġa yitti, Mevlānā ḫıdmetleri Şeyḫ [21] Ṣalāḥa'd-dīn'niñg kızını anıñg üçün ḫuṭbe kıldılar ve Çelebī ᶜĀrif ol kızdın mütevellid boldı. Ve Şeyḫ Ṣalāḥu'd-dīn Konye'de medfūndur, [22] Mevlānā Bahāu-dīn Veled kuddise sırruhu cıvārıda.

§ 505 Şeyḫ Ḥüsāmu'd-dīn Ḥasan b. Muḥammed b. Ḥüseyn b. [redacted] kuddise sırruhu

Ü$_{226b}$ Çün Şeyḫ Ṣalāḥu'd-dīn | Ḥak cıvār-i raḥmetiġa [23] bardı, Mevlānā ḫıdmetleriniñg ᶜināyet ve ḫilāfetleri Çelebī Ḥüsāmu'd-dīn'ġa muntakal boldı ve ᶜışḳ-bāzlıġ anıñg bile bünyād koydılar.[24] Ve *Mesnevī* naẓmınıñg sebebi ol irdi kim çün Çelebī Ḥüsāmu'd-dīn aṣḥāb meylini Ḥakīm Senāʾī *İlāhī-nāme*'siġa ve Şeyḫ Ferīdü'd-dīn-i ᶜAṭṭār kuddise sırruhu [25] *Manṭıku't-ṭayr* |
L$_{395}$ ve *Muṣībet-nāme*'siġa maᶜlūm kıldı, Mevlānā ḫıdmetleriġa ᶜarż kıldı kim ġazeliyyāt esrārı köp boluptur, mezkūr bolġan [26] kitāblar ṭarzı bile eger kitābī mevzūn bolsa ki dōstlarġa yādgārī bolġay, ᶜināyetdür. Mevlānā fi'l-ḥāl destārları başıdın [27] bir kāġız Çelebī Ḥüsāmu'd-dīn ilgige birdiler on sikkiz beyt anda bitiglig, *Mesnevī*'niñg evvelidin, andın ki:

L$_{394}$ Ü$_3$ sigrep (سكراب) || 16 semāᶜda i.: L$_1$ semāᶜ i. | ve Mevlānā ... boldı: Ü'de yok || 18 ᶜışḳ-bāzlıḳ: F$_{16}$ L$_4$ ᶜışḳ-bāzlıġ | 18-19 muṣāḥabet ve müvānesetleri b.: Ü$_{10}$ muṣāḥabetleri b. || 19 ḳ. ki: Ü$_{11}$ ḳ. kim || 21 Konye'de: L$_{10}$ Konye'ga || 22 Veled: Ü'de yok || 23 ᶜışḳ-bāzlıġ: Ü$_2$ ᶜışḳ-bāzlıḳ | bünyād: L'de yok || 24 m. naẓ-
Ü$_{226b}$L$_{395}$ mınıñg: Ü$_3$ m. naẓmı || 26 ᶜināyetdür: Ü$_7$ L$_3$ ġāyet ᶜi. || 27 b. kāġız: Ü$_8$ bir alıp | evvelidin: Ü$_9$ L$_5$ evveli ||

مثنوی

بشنوازنی چون حکایت میکند

R135a [1]ança kim پس سخن کوتاه باید والسلام Andın sonğra Mevlānā ḫıdmetleri didiler ki andın burun ki siziñg żamīriñgizġa bu [2] dāʿiye tüşkey, ġayb ʿālemidin köñglümge munı ilḳā ḳılıp irdi kim bu nevʿ kitābī naẓm ḳılılġay ve ihtimām-i küllī bile *Mesnevī* naẓmıġa şürūʿ [3] ḳıldılar. Gāh gāh andaḳ bolur irdi ki tünniñg evvelidin fecr ṭulūʿıġaça imlā ḳılurlar irdi ve Çelebī Ḥüsāmu'd-dīn bitir irdi. [4] Ve mecmūʿ ol bitigenni biyik ün bile Mevlānā ḫıdmetiġa oḳur irdi. Çün evvelgı defter tamāmġa yitti, Çelebī Ḥüsāmu'd-dīn'niñg
Ü227aF126a ḥaremi fevt boldı | [5] ve arada fetretī tüşti. | İkki yıldın sonğra Çelebī Ḥüsāmu'd-dīn Mevlānā ḫıdmetleride niyāzmendlıġlar bile *Mesnevī*'niñg tetimmesin istidʿā ḳıldı. [6] Andaḳ ki ikkinçi defterniñg evvelide işāret anġa vāḳiʿ boluptur ki:

مثنوی

مدتی این مثنوی تأخیر شد مهلتی بایست تاخون شیر شد

L396 [7]Andın sonğra kitābnıñg āḫırıġaça Mevlānā ḫıdmetleri ayturlar | irdi ve Çelebī Ḥüsāmu'd-dīn bitir irdi. Bir kün Çelebī Ḥüsāmu'd-dīn [8] didi kim ḳaçan ki aṣḥāb Maḫdūmī'niñg mesnevīsin oḳurlar ve ḥużūr ehli anıñg nūrıġa müstaġraḳ bolurlar, körer-min ki ġayb [9] ehlidin cemāʿatī iliglerinde deşneler ve tīġler tutup ḥāżır bolurlar. Her kim iḫlāṣ yüzidin işfā ḳılmasa, īmānınıñg tübin ve [10] dīniniñg şāḫın kisip anı südrey südrey saḳar mustaḳarıġa iltürler. Mevlānā didiler ki andaḳdur ki kördüñg:

مثنوی

دشمن این حرف این دم در نظر [11] شد ممثل سرنگون اندر سقر

ای حسام الدین تو دیدی حال او حق نمودت پاسخ افعال او

R135a 2 ġayb ʿālemdin: Ü12 ġaybdın | i. ḳılıp irdi kim: Ü13 L7 i. ḳılıp irdiler ki | ḳılılġay: Ü13 ḳılġay || 3 bitir i.: Ü15 biter i. || 4 biyik: Ü'de yok | ḫıdmetiġa: Ü16
P111a ḫıdmetleride | tamāmġa y.: P17 F29 Ü17 L11 itmāmġa y. || 5 niyāzmendlıġlar:
Ü227aF126a L12 niyāzmendlıḳlar || 6 işāret anġa: Ü3 L14 anġa işāret | مثنوی : R ve F 'de yok || 7 M. ḫıdmetleri: Ü5 M. ḫıdmetleride | bitir i.: Ü6 biter i. || 8 didi: Ü'de yok |
L396 ḳ. ki: Ü7 L1 ḳ. kim || 9 ġ. ehlidin cemāʿatī: L3 ġ. ehli | 9-10 tübin ve dīniniñg: Ü'
P111b de yok || 10 مثنوی L6 ferd, R ve F'de yok || 14 t. ḳılur irdi: P2 t. ḳılurlar irdi |

§ 506 Sulṭān Veled ḳaddesa'llāhu sırrehu

P_{111b} [12]Ol Seyyid Burhānu'd-dīn-i | Muḥaḳḳiḳ bile Şeyḫ Şemsü'd-dīn-i Tebrīzī ḳuddise sırruhumāġa şāyeste ḫıdmetler ḳılıp irdi. Ve Şeyḫ Ṣalāḥu'd-dīn'ġa küllī irādeti[13] bar irdi. Ve on bir yıl Çelebī Ḥüsāmu'd-
$Ü_{227b}$ dīn'ni büzürgvār atası ḳāyim-i maḳām ve ḫalīfesi tutar irdi. | Ve köp yıllar atası ḥaḳāyıḳ u maᶜārifin [14] faṣīḥ til bile taḳrīr ḳılur irdi. Ve bir mesnevīsi bar, Ḥakīm Senā'ī Ḥadīḳa'sı veznide, besī esrār u nükte anda derc ḳılıpdur. Bārlar Ḥażret-i [15] Mevlānā aṅga bu ḫiṭābnı ḳılıpdur ki: أنت أشبه الناس بي خلقاً وخلقاً Ve anı be-ġāyet siver irmiş. Dirler ki celī ḳalem bile öz medresesi-[16] niṅg dīvārıda bitipdür ki biziṅg Bahāu'd-dīn nīk-baḫtdur, yaḫşı tirildi ve yaḫşı ölgey, va'llāhu aᶜlem. Ve dirler ki bir kün aṅga nevāziş[17] ḳılur irmiş.
L_{397} Dipdür | ki Bahāu'd-dīn miniṅg bu ᶜālemġa kilmekimge sebeb siniṅg ẓuhūruṅg irdi. Ve barça sözler miniṅg ḳavlumdur ve sin[18] fiᶜlim-sin. Bir kün Ḥażret-i Mevlānā aṅga didiler ki Dımışḳ'ḳa bar, Mevlānā Şemsü'd-dīn ṭalebiġa. Ve munça vech-i sīm ilt ve ol sulṭān-i [19] maᶜnā kefşi içige sal ve mubārek kefşiniṅg yüzin Rūm sarı ḳıl! Çün Dımışḳ'ḳa yitseṅg, Ṣāliḥiyye'de kārvān-serāyīdür meşhūr, yek-ser [20] anda bar ki anı anda tapar-sin ki bir firengī ṣāḥib-cemāl yigit bile şaṭrenc oynaydur. Çün ol iltse, yarmaḳ aladur ve eger ol yigit [21] iltse, sīlī uradurġan körgüṅgdür. Zinhār inkār ḳılma ki ol yigit bu ṭāyifedindür ve özin tanımas. Ve alar tiler ki [22] anı özige şināsā ḳılġaylar. Çün Sulṭān Veled Dımışḳ'ḳa bardı ve Mevlānā Şemsü'd-dīn'ni hem ol yirde ki büzürgvār vālidi nişān birip irdi, [23] taptı ki ol yigit bile şaṭrenc oy-
$Ü_{228a}$ naydur irdi. | Niyāzmend hem-rāhlar bile ileyige baş ḳoyup riḳḳatlar ḳıldılar. Ve ol firengī kāfir [24] yigit bu ḥālnı körüp anıṅg büzürglükin bildi ve öz bī-edeblıġlarıdın uyalıp baş yalaṅg ḳılıp īmān kiltürdi. Ve inṣāf [25] yüzidin turdı ve tiledi ki her nisi bolsa, yaġmāġa birgey. Mevlānā Şemsü'd-dīn ḳoymadı, buyurdı ki firengistānġa ḳayt ve ol diyārnıṅg[26] ᶜazīzlerin müşerref ḳıl ve ol cemāᶜatnıṅg ḳuṭbı ol! Andın soṅg Sulṭān Veled kiltürgen vechni emr
L_{398} tapḳan bile ol maḫdūmnıṅg kefşige[27] töküp kefş yüzin Rūm | sarı ivürdi. Ve Mevlānā ḫıdmeti ve sāyir Rūm niyāzmendleri tilidin alarnı istidᶜā ḳıldı.
R_{135b} Alar ḳabūl [1] ḳılıp hem anıṅg atıġa minip ᶜazīmet ḳıldılar. Ve Sulṭān Veled

ḳılıpdur: L_{12} ḳılıptur || 15 ḳılıpdur: L_{13} ḳılıpturlar || 16 bitipdür: L_{14} bitiptür
$L_{397}Ü_{227b}$ | bir kün: L'de yok || 17 dipdür: L_1 diptür | Bahāu'd-dīn: L'de yok | ve b.: $Ü_8$ bu b. || 20 anda: Ü'de yok | ol: L'de yok | yarmaḳ: $Ü_{13}$ L_6 yarmaġ || 21 u. durġan: $Ü_{14}$ uradur || 22 özige: $Ü_{15}$ özlerige | sulṭān: R, P, F ve Ü'de yok | vālidi:
$Ü_{228a}$ Ü'de yok || 24 baş y.: $Ü_3$ başın y. || 25 h. nisi: $Ü_4$ h. ni || 26 kiltürgen: Ü'de yok || 27 kefş: Ü'de yok | tilidin: Ü'de yok ||

$R_{135b}L_{398}$ 1 yayaḳ: L_3 yayaġ, Ü'de yok | ve Mevlānā ... ferzend: $Ü_{10}$ didiler ferzend

rikāblarıda yayaķ tipredi. Ve Mevlānā Şemsü'd-dīn her niçe buyurdılar ki ferzend [2] Veled atlan! Ol başın ķoyup didi ki şāh atlıġ ve bende atlıġ ķaçan revā bolġay? Ve Dimişķ'dın Ķonye'ġaça alarnıñ rikābıda [3] yayaķ bardı. Çün Ķonye'ġa yittiler, Mevlānā Şemsü'd-dīn anıñ ḫıdmetlerin Mevlānā Celālu'd-dīn'ġa taķrīr ķılıp aytur irdi ki min mundaķ [4] didim, ol mundaķ cevāb ayttı ve beşāşet ķılur irdi. Andın soñra didiler ki mañga Ḥaķ mevhibetleridin ikki nimedür: Ser ve sır. [5]Evvelgını iḫlāş bile Mevlānā'ġa fidā ķıldım, ikkinçini Bahāu'd-dīn Veled'ġa baġışladım. Eger Bahāu'd-dīn'ġa Nūḥ ʿömri bolup barını bu yolda [6] şarf ķılsa irdi, ol müyesser bolmaġay
$Ü_{228b}$ irdi ki bu yolda | mindin añga yitti. Ümīd ol kim sizdin hem naṣībler añga yitkey. Çün Mevlānā Tiñgri-[7] niñ cıvār-i raḥmetiġa bardı, yitti kündin
F_{126b} soñra | Çelebī Ḥüsāmu'd-dīn barça aṣḥāb bile Sulṭān Veled ķaşıġa kildi ve didi, tiler-min ki [8] büzürgvār atañ ornıġa olturġay-sin ve mürīdlerġa irşād ķılġay-sin ve bizge şeyḫ ve muķtedā bolġay-sin ve min rikābıñgda ġāşiye-[9] ni ignimge ķoyup bendelıġ ķılġay-min. Ve bu beytni oķudı ki:

بیت

برخانهء دل ای جان آن کیست کایستاده بر تخت شه که باشد جز شاه وشاهزاده

L_{399} [10] Sulṭān Veled baş ķoydı ve köp yıġladı ve didi ki | : الصوفی أولی بخرقته والیتیم
P_{112a} آخری بخرقته. Andaķ ki atam ḥayātıda ḫalīfe ve büzürgvār [11] irdiñg, | bu zamān hem ḫalīfe ve büzürgvārımız-sin. Ol dipdür ki bir kün atam didi kim eger tileseñg ki dāyim behişt-i berīnde bolġay-[12] sin, barça bile dōst bol ve hīç kimniñg kīnesin köñglüñgde asrama! Ve bu rubāʿīni, oķudı kim:

رباعی

پیشی طلبی زهیچکس پیش مباش [13] چون مرهم وموم باش چون ریش مباش

خواهی که زهیچکس بتو بد نرسد بد گوی و بد آموز وبد اندیش مباش

Tamām ebniyā ʿaleyhi's-selām munı ķılıp- [14] durlar ve bu sīretni ṣūretķa kiltürüptürler, lā-cerem ʿālem ehlī alar ḫalķlarıġa maġlūb ve luṭflarıġa meczūb bolupturlar. Çün dōst-[15] larnı yād ķılur-sin, köñglüñg bōstānı ḫoşluġdın
$Ü_{229a}$ açılır ve gül ü reyḥāndın tolar. Ve çün düşmenlerni | ẕikr ķılur-sin, içiñg ti-

|| 3 çün ķ. : $Ü_{12}$ çünki ķ. || 4 didim: L'de yok | andın: Ü ve L'de yok || 5 fidā: Ü'-
$Ü_{228b}$ de yok | Bahāu'd-dīn... eger: Ü'de yok | B. Veled'ġa: L_8 B. Veled'ķa || 8 olturġay
$P_{112a}F_{126b}$ s.: L_{12} oltuġay s. | ve mürīdlerġa ... ķılġay sin: Ü'de yok || 9 o. ki: F_2 $Ü_6$ L_{14} o.
L_{399} kim || 12 rubāʿīni o.: L_4 rubāʿī o. | o. kim: L_4 o. ki || 14 alar: Ü'de yok || 15 ḫoş-

ken ve yılan [16] bilen tolar ve ḫāṭırınğ pejmürde bolur. Diler ki vefātı kiçesi bu beytni oḳur irmiş: بيت

امشب شب آنست که بینم شادی 17 دریابم از خدای خود آزادی

Yitti yüz on ikkide Receb ayınıñg onıda şenbe kiçesi dünyādın ötti.

§ 507 Şeyḫ Şihābu'd-dīn-i Suhreverdī ḳaddesa'[18]llāhu sırrehu

Ḥażret-i Maḫdūm nuvvire merḳaduhu İmām Yāfiʿī'din alar elḳābıġa mundaḳ naḳl ḳılıpdurlar ki : [19] استاد زمانه فريد يكانه مطلع الانوار ومنبع الاسرار دليل الطريقة وترجمان الحقيقة استاد الشيوخ الاكابر الجامع بين علمى
L400 الباطن | والظاهر قدوة العارفين وعمدة السالكين [20]العالم ربانى شهاب الدين ابو الحفص عمر بن محمد البكرى السهروردى قدس الله سره. Ebū Bekr-i Ṣıddīḳ raḍiya'llāhu ʿanh ferzendleridindür. Taṣavvuf'da intisābı özi-[21] niñg ʿammı Şeyḫ Ebu'n-Necīb-i Suhreverdī'ga. Ve Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir-i Gīlānī raḥimehu'llāhu ṣoḥbetiġa yitipdürlar ve alardın özge hem meşāyıḫdın köp-[22] niñg ṣoḥbetiġa müşerref bolupturlar. Ve dipdürler ki baʿżı abdāl bile müddetī ʿAbadān cezīreside bolur irmişler. Ve Ḫıżr ʿaleyhi's-selām [23] bile ṣoḥbet tutupturlar. Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir alar vaṣfıda düpdür: انت آخر المشهورين بالعراق Köp taṣnīf-leri bar, *ʿAvārıf* dik[24] ve *Reşfü'n-neṣāyiḥ* ve *Aʿlāmu't-taḳiyy* dik. *ʿAvārıf*'nı
Ü229b Mekke'de taṣnīf ḳılıpdurlar. Öz vaḳtlarıda | şeyḫu'ş-şuyūḫ irmişler. Baġdād-da.Ṭarīḳat [25] erbābı yıraḳ yaḳındın bu ḳavm mesāyili istiftāsını alardın ḳılur irdiler. كتب اليه بعضهم ياسيدى ان تركت العمل اخلدت الى [26] البطالة وان عملت دخلنى العجب فكتب اليه فى جوابه أعمل واستغفر الله من العجب. *İḳbāliyye* risāleside mezkūrdur ki Şeyḫ Rüknü'd-dīn [27] ʿAlāu'd-devle ḳuddise sırruhu dipdürler ki Şeyḫ Saʿdu'd-dīn-i Ḥamevī'din sorupturlar ki Şeyḫ Muḥyi'd-dīn-i Aʿrābī'ni niçük
R136a taptıñg?[1] Dipdür ki: بحر مواج لاساحل له Ve dipdür ki Şeyḫ Şihābu'd-dīn-i Suhreverdī'ni niçük taptıñg? Dipdür ki: نور المتابعة النبى صلى الله [2] عليه وسلم فى جبين السهروردى شئ آخر. Velādeti biş yüz ottuz toḳḳuzda Receb ayıda irmiş, vefātları altı yüz ottuz [3] ikkide irmiş, va'llāhu taʿālā aʿlem.

Ü229a luġdın: Ü17 L9 ḫoşluḳdın | içiñg: Ü1 için ki, L10 için || 16 d. ki: L11 dirler || 18 ḳılıpdurlar: L14 ḳılıpturlar | elḳābıġa: Ü5 elḳābıda || 21 Şeyḫ ... Suhreverdī'ga:
L400 Ü'de yok | ṣoḥbetiġa yitipdürler: L3 ṣoḥbetleriġa yitiptürler || 22 ve dipdürler: L'de yok || 23 dipdür: L6 diptür || 24 ḳılıpdurlar: L7 ḳılıpturlar | öz: Ü'de yok ||
Ü229b 26 risāleside: Ü5 risālesidin || 27 dipdürler: L11 diptürler ||
R136a 1 dipdür: L13 diptür || 2... toḳḳuzda: Ü10 ... ikkide | Receb ayıda: Ü'de yok

§ 508 Şeyḫ Necībü'd-dīn ʿAlī b. Burġuş eş-Şīrāzī
ḳaddesa'llāhu sırrehu

L401 ʿĀlim irdi ve ʿārif, ser-çeşme-i | ʿulūm u maʿārif. Atası
ġanī [4] ve tācir irdi. Ve Şām'dın Şīrāz'ġa kildi ve müteʾehhil boldı ve muta-
vaṭṭın. Bir kiçe Emīrü'l-müʾminīn ʿAlī kerrema'llāhu vechehunı tüşte kördi
ve anıñg [5] ḳaşıġa ṭaʿāmī kiltürüp anıñg bile yidi ve añga beşāret birdi ki Ḥaḳ
subḥānehu ve taʿālā sañga ferzendī birgüsidür, necīb ve ṣāliḥ. Çün ol [6] oġul
Ü230a toġdı, añga ol ḥażret atın ḳoydı ʿAlī ve laḳab Necībü'd-dīn | didi. Ve ol
oġul bidāyet ḥāldın fuḳarā maḥabbetini köñgli-[7] de asrar irdi ve alar bile
muṣāḥabet ḳılur irdi. Atası añga her niçe fāḫir libāslar yasar irdi ve lezīẕ
P112b ṭaʿāmlar tertīb [8] ḳılur irdi, | pervā ḳılmas irdi. Ve dir irdi ki min ḫatunlar
libāsı kiymes-min ve nāzikler ġıẕāsı yimes-min. Ve peşmīne kiyer irdi [9] ve
F127a bī-tekellüfāne ṭaʿām yir irdi, | añgaça ki ulġaydı. Ve ḳavmnıñg müddeʿā
vü ṭalebi köñglige ġālib boldı ve yalġuz öyde beser iltür irdi. [10] Bir kiçe tüş-
te kördi ki Şeyḫ-i Kebīr ravżasıdın bir ḳarı çıḳtı ve anıñg kiniçe yana altı
uluḳ kişiler bir yol bile barur irdiler.[11] Ol burungı pīr añga baḳıp tebessüm
ḳıldı ve iligin tutup soñggı pīrga tapşurdı. Ve didi ki bu Tiñgri taʿālādın ve-
dīʿatīdür sañga.[12] Çün uyġandı,tüşin atasıġa didi. Atası didi ki bu tüşni kim-
se taʿbīr ḳıla almas, meger Şeyḫ İbrāhīm. Ve ol meczūb ve ʿuḳalā-yi[13]
L402 mecānīndin irdi. Birevni anıñg ḳaşıġa yiberdi ki ol tüşni ʿarż ḳıldı. | Şeyḫ
İbrāhīm işitkeç didi ki bu tüş ʿAlī-i [14] Burġuş'dın özgeniñg tüşi imes. Bu-
rungı pīr Şeyḫ-i Kebīr'dür ve özgeler cemʿī ki bu ṭarīḳnı andın ḳabūl
ḳılıpdurlar ve soñggı[15] pīr kirek ki tirig irkin, anı tilep tapmaḳ kirek ki mu-
nuñg terbiyetin añga rücūʿ ḳılıpdur, tā maḳṣūdḳa yitkey. Bu sözni işitkeç ata-
Ü230b [16] dın icāzet ḥāṣıl ḳılıp | Mekke seferiġa ʿazīmet ḳıldı. Çün Şeyḫ Şihābu'd-
dīn-i Suhreverdī'ġa yitişti, anı tanıdı ki tüşte körgen kişidür. [17] Şeyḫ hem
anıñg ḥālıġa muṭṭaliʿ irdi, anıñg tüşin añga ayttı. Ve ol Şeyḫ mülāzemetin
iḫtiyār ḳıldı ve yıllar anıñg ṣoḥbetide beser iltti ve Şeyḫ iligidin [18] ḫırḳa kiy-
di ve Şeyḫ'niñg muṣannefātın ve özge nimeler hem bu ʿilm ü ṭarīḳda Şeyḫ-
din işitti. Ve Şeyḫ izni bile Şīrāz'ġa mürācaʿat ḳılıp müteʾehhil[19] boldı. Ve
ḫānḳāh bīnā ḳılıp ṭālibler irşādıġa meşġūl boldı. Ve ḥālāt u kerāmātı ḫalḳ
arasıda iştihār taptı. Ve yaḫşı sözleri ve şerīf[20] risāleleri bar ki Şeyḫ sözi-

| 2-3 آخی .... aʿlem: L'de yok | vefātları ... irmiş: Ü'de yok || 3 u maʿārif: Ü'de yok || 6 oġul: L'de yok | köñglide: L_5 کونکلو || 7-8 atası ... ḳ. irdi: Ü'de yok || 8 libāsı: L_8 libāsın, Ü'de yok | nāzikler: L_8 nāzik || 9 ḳavmnıñg: $Ü_5$ L_9 bu ḳ. || 10 uluḳ: $Ü_7$ uluġ || 11 bu: Ü'de yok || 12 d. ki: $Ü_{11}$ didi | ḳıla almas: $Ü_{11}$ ḳıl'almas || 14 pīr: L'de yok | ḳılıpdurlar: L_2 ḳılıpturlar || 15 terbiyetin: $Ü_{16}$ terbiyeti | ḳılıpdur: L_{13} ḳılıptur | maḳṣūdḳa: $Ü_{17}$ maḳṣūdġa || 1 6 yitişti: $Ü_1$ yitüşti || 17 ḥālıġa: $Ü_2$ L_6 ḥālıdın || 18 Şeyḫ'niñg m.: $Ü_4$ Şeyḫ m. | işitti: L'de yok || 20 alardın

L401
Ü230a
P112b
L402
Ü230b

niñg ıssı alardın kilür. Bir kün añga didiler ki tevḥīd sırrın bir mis̱āl bile rūşen ḳıl! Didi ikki közgü ve bir alma. [21] ʿAṣr fużelāsıdın biri ḥāżır irdi, bu maʿnānı naẓm ḳıldı:

مثنوى

شيخى كامل عجيب دين پير كهن — اين حرف نو آورده بصحراى سخن

[22] گفتاكه زوحدت ار مثالى خواهى — سيبى و دو آيينه تصور مى كن

Bir kün didi maʿşūḳnıñg ḥālın peyveste taʿrīf ḳılurlar, bu ʿaceb [23] ki anda

L403 ḫōd ḥāl | yoḳtur. Hem ol fāżıl ḥāżır irdi, bu maʿnānı hem naẓm ḳıldı:

رباعى

أى آنكه ترابحسن تمثالى نيست — چون حال من از خال رخت خالى نيست

[24] و صافى من همه زخال رخ تست — وين طرفه كه بررخ تو خود خالى نيست

Altı yüz yitmiş sikkizde Şaʿbān ayıda dünyādın ötüptür.

Ü231a **§ 509** Ẓahīrü'd-dīn ʿAbdu'r-raḥmān | [25] b. ʿAlī b. Burġuş ḳuddise sırruhu

Atasınıñg mürīdidür ve ḫalīfesi irdi. Anası añga ḥamīle bolġanda Ḥażret-i Şeyḫ Şihābu'd-dīn-i Suhreverdī[26] ḳuddise sırruhu öz mubārek ḫırḳasıdın bir pāre ayırıp yiberipdürler ki ol mütevellid bolġanda añga kiydürgeyler. Evvel ḫırḳa ki dünyāda [27] kiyipdür, ol ikendür. Ulġayġanda ata ḫıdmetiġa meşġūl boldı ve terbiyet taptı. Ve ḥacġa bardı. ʿAra-

R136b fe kiçesi tüş kördi ki Ḥazret-i [1] Resūl ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem ravżasıġa bardı ve selām birdi. Cevāb kildi ki: و عليك السلام يا أبا النجاشى Atası ol ḥālıġa muṭṭaliʿ boldı ve ehl [2] ü ḫaylıġa ḫaber birdi ve beşāret yitkürdi ki murād ḥāṣıl boldı. Andın soñgra ders ayttı ve ḥadīs̱ rivāyet ḳıldı ve taṣānīf ḳıldı. Anıñg [3] taṣānīfidin biri *ʿAvārif* tercemesidür ki anda keşf ü ilhāmdın ṣādır bolġan taḥḳīḳatı köptür. Biyik maḳāmātḳa yitti ve ercmend kerāmātḳa [4] meşhūr boldı. Ve Ḥażret-i Şeyḫ'niñg bu ikki beytin dāyim oḳur irmiş ki:

F_{127a} kilür: L_{11} andın kiledür || 21 maʿnānı: $Ü_{10}$ maʿnāġa || 23 hem: Ü'de yok || ...
$L_{403}Ü_{231a}$ yitmiş: $Ü_{17}$ ... altmış | dünyādın: $Ü_{17}$ ʿālemdin || 25 mürīdidür: F_{17} $Ü_1$ L_5 mürīdi | 25-26 Ḥażret-i Şeyḫ ... bolġanda: L'de yok || 27 ḥacġa: L_7 ḥacḳa | 27-1 Ḥażret-i Resūl: $Ü_6$ Resūl ||

$R_{136b}L_{404}$ 2 taṣānīf ḳıldı: Ü'de yok || 3 taḥḳīḳatı: $Ü_{11}$ taḥḳīḳatıdın || 6 dipdür : L_2 dip-

شعر

وقد كنت لا ارضى من الوصل بالرضى   واخذنا من فوق الرضى متبرمًا
فلما تفرقنا و شط مالنا   فتعف بطيف منك يأتى مسلمًا

$L_{404}P_{113a}$ Yitti yüz on altıda Ramażān | ayıda | dünyādın ötti.

§ 510 Şeyḫ Muḥammed-i Yemenī [6] ḳaddesa'llāhu taᶜālā rūḥahu

Şeyḫ Necībü'd-dīn ᶜAlī-i Burġuş dipdür ki bir kün cemᶜī
$Ü_{231b}$ aṣḥāb bile Ḥażret-i Şeyḫ Şihābu'd-dīn-i Suhreverdī | ḳuddise sırruhu ṣoḥbe-
tide [7] olturup irdük. Şeyḫ aṣḥābdın birige buyurdılar ki ḫānḳāhdın taş-
ḳarı çıḳsun; eger ġarībī bolsa, alıp kirsün ki biziñ [8] dimāġımızġa bir āşnā
ıssı kiledür. Birev çıḳtı ve hīç kişi tapmadı, kirdi. Şeyḫ yana heybet bile
buyurdılar ki bu ḳatla çıḳ ki tapar-sin. Ol dervīş [9] bu ḳatla çıḳḳandın soñgra
F_{127b} bir ḳara renglig kişi kördi ki sefer ve ᶜazīmet | ās̱ārı aḥvālıda ẓāhir irdi, alıp
kirdi. Kirgeç ṣaff-i niᶜālġa[10] meyl ḳıldı ki olturġay. Şeyḫ didi ki ay Şeyḫ
Muḥammed, yaḳın kil ki sindin āşnā ıssı kiledür. Ve anı öz yanıġa tilediler.
Ve ol ve Şeyḫ bir biri [11] bile sırda bī-zebānlıġ tili bile sözler aytıştılar. An-
dın soñgra ol Şeyḫ'niñg tizini öpti. Ve Şeyḫ buyurdılar ki sofra kiltürdiler
ve ṭaᶜām [12] yidiler. Ve min rūze irdim. Şeyḫ buyurdılar ki her kim rūze tu-
tuptur; öz ḥālı bile bolsun! Ol sofrada enār irdi. Ve Şeyḫ enār [13] yiydür
irdiler ve dānelerin sofranıñg bir gūşeside yıġadur idiler. Miniñg ḫāṭırımġa
kildi ki ol dānelerni alay ki Şeyḫ'niñg[14] mubārek aġzı suyı bereketi añga yi-
tipdür, anıñg bile ifṭār ḳılay. Çün bu ḫāṭır köñglüme kirdi, ol ġarīb ol dāne-
lerni alıp[15] aġzıġa salıp yidi ve mañga baḳıp tebessüm ḳıldı. Bildim ki ḫa-
L_{405} yālımnı bilipdür. | Çün sofra köterdiler, Şeyḫ buyurdılar ki Şeyḫ Muḥam-
$Ü_{232a}$ med ḥāfıẓ-i kelāmdur, [16] ammā müddetī yalġuz tilāvet ḳılıp- | dur, imdi ti-
ler ki birev ḳaşıda her kün birer nime *Kelāmu'llāh*'dın ötkergey. Her kim bu
muddeᶜā ḳıldı, ammā Şeyḫ bu ḫıdmet-[17] ni mañga ḥavāle ḳıldılar ki ᶜAlī-i
Şīrāzī her kün anıñg dersini ḳulaḳ tutsun! Ol her kün kilür irdi ve bir sī-

$Ü_{231b}P_{113a}$ tür | Ḥażret-i Şeyḫ Ş.: F_{26} L_2 Şeyḫ Ş. ‖ 7 olturup: Ü'de yok | aṣḥābdın b.: P_2 aṣ-
ḥābıdın b., F_{26} a. biride ‖ 8 tapmadı: F_{27} tapmay ‖ 9 ᶜazīmet: L_6 ġurbet | aḥvā-
lıda: $Ü_5$ aḥvālıdın ‖ 10 olturġay: $Ü_6$ L_7 olturgey | ş. didi ki: $Ü_7$ ş. didiler,
L_7 ş. didiler ki ‖ 11 aytıştılar: $Ü_9$ aytuştılar ‖ 12 r. irdim: $Ü_{11}$ L_{11} r. idim ‖ 13
F_{127b} y. irdiler: P_8 y. idiler | y. idiler: F_5 $Ü_{13}$ y. irdiler: alay: Ü'de yok ‖ 14
yitipdür: L_{14} yitiptür | bu ... kirdi: L_{14} bu ḫāṭırımġa kildi ‖ 15 a. salıp yidi:
$Ü_{15}$ a. saldı | bilipdür: L_{15} biliptür | Şeyḫ buyurdılar ki: L'de yok ‖ 16 ḳılıpdur:
$L_{405}Ü_{232a}$ L_1 ḳılıptur |tiler ki: $Ü_1$ tileydür ki, L'de yok ‖ 17 barur i.: $Ü_4$ baradur i. ‖ 18 an-

pāre okup barur [18] irdi. Bu eyyāmda andın ġarīb ḥālāt müşāhade tüşti ve ᶜaceb feyżler ve āsāyişler anıñg ṣoḥbetidin mañga yitişti. Āḫır Şeyḫ añga ḫırḳa kiydürüp [19] ṭālibleriġa ḫırḳa libāsı icāzetin birip öz vilāyetiġa uzattı. Ve anda meşhūr boldı ve köp ḫalḳ añga mürīd boldılar.

§ 511 Şeyḫ İbrāhīm-i Meczūb ḳaddesa'[20]llāhu sırrehu

Ol hem-oldur ki ẕikri Şeyḫ Necībüd-dīn ᶜAlī-i Burġuş beyān-i ḥālıda ötti. Ve dipdürler ki gāhī niçe kün öter irdi ki hīç [21] ṭaᶜām yimes irdi, gāhī niçe künlük ṭaᶜāmnı bir laḥẓada yir irdi. Ve anıñg nime yimekiniñg şerḥi ve Şeyḫ Necībü'd-dīn ᶜAlī-i Burġuş bile ṣoḥbetiniñg [22] beyānı *Nefeḥātü'l-üns*'de bar, tilegen kişi tapar. Ve andın ġarīb ḥālāt ve ᶜacīb kerāmātlar körüptürler. Şeyḫ Şihābu'd-dīn-i Suhreverdī [23] ve ol ṭabaḳadaġı meşāyıḫ bile muᶜāṣır irmiş.

§ 512 Şeyḫ Cemālu'd-dīn-i Lūr ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Şeyḫ Necībü'd-dīn dipdür ki bir ḳatla mañga [24] didiler ki bu şehrġa bir Lūr kilipdür atı Cemālu'd-dīn. Ve ḳavī cezbesi bar. Ve mes-
$Ü_{232b}$ cid-i cāmiᶜde bolur. | Bardım ve anı kördüm ve selām didim. [25] Cevāb didi
L_{406} ve ayttı ki miniñg aḳnı ḳara | ḳılġuçılar bile işim yoḳtur, yaᶜnī fuḳahā ve bitigüçiler bile. Birev didi ki ol ṣūfīlerdindür. [26] Barıp ḳaşıda olturdum ve aḥvālıdın suʾāl ḳıldım. Didi ki min ümmī kişidür-min Lūr'da. Ve nime oḳumaydur-min, mañga kelā otlatmaḳ bile ḫoş [27] irdi. Bir kün pāygāhda kelā utrusıda olturup irdim. Nāgāh mañga ḥālī mekşūf boldı ve cezbe ẓā-
R_{137a} hir boldı ve ḥicābnı közüm allıdın [1] aldılar. Bī-hūş boldum ve yıḳıldım. Ve kelānıñg ayaġı astıda ilig ayaġ urar irdim. Çün öz ḥālımġa kildim, mañga tevḥīd sırrı mekşūf bolup [2] irdi. Ve ol dāyim şaṭḥiyyāt aytur irdi. ᶜUlemā ve ṣuleḥā anıñg inkārıġa ḳoptılar ve tekfīr ḳıldılar. Ve anıñg ḳatlıġa
P_{113b} fetvā ḳılıp | Atabig Ebū Bekr ki[3] şehrniñg pādşāhı irdi, ḳaşıġa ilttiler ve ḳatl icāzeti tilediler. Atabig didi ki eger ikki kişi hem sizge müttefiḳ bolsalar, ḳatl ḳılay! Biri [4] Şeyḫ Necībü'd-dīn ᶜAlī-i Burġuş, yana biri Şeyḫ Muᶜīnü'd-dīn ki hem Şīrāz'nıñg büzürgi irmiş, ol fetvānı miniñg ḳaşımġa kiltürdiler.

dın : F ve L'de yok | yitişti : $Ü_6$ yitüşti || 19 icāzetin b.: $Ü_6$ icāzeti b., L_6 icāzet b. | m. boldılar: $Ü_8$ m. boldılar ve iᶜtibar buldı || 20 dipdürler: L_8 diptürler || 21 b. laḥẓada : F_{13} b. laḥẓa | ve anıñg : L'de yok | n. yimekiniñg : $Ü_{12}$ n. yimekniñg || 22 k. körüptürler : $Ü_{14}$ k. köptür || 23 m. irmiş: $Ü_{15}$ m. irmişler | dipdür : L_{13} diptür
$Ü_{232b}$ || 24 kilipdür: L_{14} kiliptür || 25 ḳılġuçılar: $Ü_2$ ḳılgüçiler || 27 ḥicābnı: $Ü_7$ ḥicāb ||
$R_{137a}L_{406}$ 1 ayaġı a.: L_6 ayaġ a. || 2 inkārıġa: $Ü_{10}$ inkārige || 3 hem: L'de yok || 5

Min bitidim ki ol [5] meczūbdur ve maġlūb, anıñg ḳatlı cāyiz imes. Ve Şeyḫ Muʿīnü'd-dīn hem andaḳ oḳ bitip irdi. Atabig anıñg ḳatlıġa ḥükm ḳılmadı. Hem-ol [6] dipdür ki bir kün vużūʾ ḳıladur irdim ve Cemālu'd-dīn mañga
Ü$_{233a}$ baḳadur | irdi. Çün sunı yüzümge yitkürdüm didim ki: ارفع الحدث
Ol didi [7] hīç ḥadesi ḳalmaydur, aytḳıl ki: ارفع المحدث |

L$_{407}$ **§ 513** Şeyḫ Şemsü'd-dīn-i Ṣafī raḥimehu'llāhu taʿālā

Kibār-i meşāyıḫdındur. Vaḳtī Şeyḫ Necībü'd-dīn Ḥażret-i Şeyḫ Şihābu'd-dīn-i Suhreverdī ḫıdmeti niyyetiġa Baġdād ʿazīmeti ḳılıpdur, Şeyḫ Şemsü'd-dīn refīḳ ikendür. Ol Şeyḫ Necībü'd-dīn allıda *Ḳurʾān* oḳuptur ve Şeyḫ Necībü'd-dīn anıñg [8] ḳaşıda fıḳhdın bir nime oḳuptur. Ve uluḳ Şeyḫ ḫıdmetleride sülūk ḳılıp bir biri bile ṣoḥbet tutar irmişler. Ve Şeyḫ Necībü'd-dīn dip-[9] dür ki çün Şīrāz'ġa mürācaʿat ḳılduḳ, Ḥażret-i Şeyḫ miniñg üçün ḫırḳa libās icāzeti bitidi ve Şeyḫ Şemdü'd-dīn üçün hem
F$_{128a}$ bitidi. Ve ḳırḳ [10] ʿaded | börk bizge birdi, yigirmi mañga ve yigirmi añga. Ve her börkde Şīrāz büzürgleridin biriniñg atın bitidi. Ve buyurdı ki çün Şīrāz'ġa [11] yiter-siz, evvel biziñg niyyetimiz bile bu börklerni alarġa kiydürüñg ki alarnıñg atları bitigligdür. Andın soñgra özge-[12] lerge ḫırḳa libās ḳılıñg!

§ 514 Şeyḫ Nūru'd-dīn ʿAbdu'ṣ-ṣamed-i Naṭanzī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Ol Şeyḫ Necībü'd-dīn ʿAlī-i Burġuş'nıñg mürīdidür. Ẓāhirī vü bāṭınī [13] ʿulūmġa ʿālim irmiş. Şeyḫ ʿİzzü'd-dīn Maḥmūd-i Kāşī ve Şeyḫ Kemālu-dīn ʿAbdu'r-rezzāḳ-i Kāşī ikkelesi anıñg mürīdleridürler. Şeyḫ
Ü$_{233b}$ ʿAbdu'r-rezzāḳ *Teʾvīlāt* [14] tefsīride dir kim: | وقد سمعت شيخنا المولى نور لدين
عبد الصمد قدس الله روحه العزيز عن ابيه أنه كان بعض الفقراء فى خدمة الشيخ [15]
L$_{408}$ الكبير شيخ شهاب الدين السهروردى قدس الله تعالى اسرارهم فى شهود الوحدة ومقام الفناء
| وله ذوق عظيم فاذا هو فى [16] بعض الايام يبكى ويتأسف فسأله عن حاله فقال ابى حجبت
عن الوحدة بالكثرة ورددت فلا اجد حالى فنبه الشيخ على أنه بداية [17] مقام البقآء وأن حاله
هذه اعلى او ارفع من الحال الاولى وآمنه.

maġlūb: L$_{12}$ maġlūbdur | oḳ: Ü'de yok || 6 dipdür: L$_{13}$ diptür || 7 Şemsü'd-
Ü$_{233a}$ dīn : Ü$_{2}$ Şems | vaḳtī: Ü$_{3}$ v. ki | ḫıdmeti niyyetiġa: Ü$_{4}$ ḫıdmetiġa yitti
L$_{407}$ | ḳılıpdur: L$_{2}$ ḳılıp | r. ikendür: Ü$_{4}$ r. iken | Şeyḫ ... Necībü'd-dīn : F'de
yok || 8 n. oḳuptur: Ü$_{6}$ n. oḳup | uluḳ : Ü$_{6}$ L$_{4}$ uluġ || 10 yigirmi: Ü$_{10}$ yigirme | börkde: R börk || 11 a. soñgra: Ü$_{13}$ a. soñg || 13 *Teʾvīlāt:* L$_{13}$ Tilāvet || 14 tef-
L$_{408}$Ü$_{233b}$ sīride: L$_{13}$ tefsīri || 18 ḳılıpdur: L$_{5}$ ḳılıptur | maʿārifidindür: Ü$_{8}$ maʿārifi rubāʿ-

§ 515 Şeyḫ ᶜİzzü'd-dīn Maḥmūd el- Kāşī raḥimehu'llāhu taᶜālā

ᶜAvārif tercemesiniñ ṣāḥibidür [18] ve *Tāʾiyye-i Fāriżiyye*'niñ şāriḥi ve bes bülend ḥaḳāyıḳ ve ercmend maᶜārif bu ikki kitābda derc ḳılıpdur. Bu baᶜżı rubāᶜī anıñ maᶜārifidindür:

رباعی

[19] دل گفت مرا علم لدنی هوس است — تعلیم کن گرت یآن دست رس است
گفتم که الف گفت دگر گفتم هیچ — در خانه اگر کس است یك حرف بس است
[20] ای عکس رخ تو داده نور بصرم — تا در رخ تو بنور تو می نگرم
Ü234a گفتی منکر بغیر ما آخر کو | — غیر تو کسی که آید اندر نظرم
[21] ای دوست میان ما جدائی تاکی — چون من توام این توئی ومائی تاکی
باغیرت تو مجال غیری چو نماند — پس در نظر این غیر نمائی تاکی

[22] Bu ikki ḳıṭᶜa daġı anıñ maᶜārifidindür:

کثرت چو نیك درنگری عین وحدت است — ما راشکی نماند در این گر تراشکی است
[23] در هر عدد ز روی حقیقت چو بنگری — گر صورتش ببینی و گر ماده اش یکی است

تا تویی در میانه خالی نیست — چهرهء وحدت از نقاب شکی
[24] گر حجاب خودی بر اندازی — عشق ومعشوق وعاشق است یکی

§ 516 Şeyḫ Kemālu'd-dīn ᶜAbdu'r-rezzāḳ-i Kāşī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Ol Şeyḫ Nūru'd-dīn ᶜAbdu'ṣ-ṣamed-i Naṭanzī'niñ mürī-
P114a didür. Ẓāhir ve bāṭın [25] ᶜulūmıġa cāmiᶜdür. Ve köp taṣnīfātı bar, *Teʾvīlāt* | tef-
L409 sīri dik, | Ṣūfiyye ıṣṭılāḥātı ve *Füṣūṣu'l-ḥikem* şerḥi dik ve *Menāzilü's-sāʾirīn*

iyye. Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren *Nefeḥātü'l-üns* arasıda şerḥniñ dībāçeside bitipdürler ki: ولم أرجع فى املائه الى مطالعة شرح كيلا يرتسم منه فى قلبى رسوم و آثار تسد باب الفتوح و تثبت بأزيال الروح فالتوحيد فلا تغير واخذوا خذوه فى السير ودابى فى الحرير تفريغ القلب فى مظان الريب وتوجيه وجهة تلقاء بدين الغيب استنز
Ü234aP113b للفيض الجديد واستفتاحًا لابواب المزيد. 24 Kemāul'd-dīn: Ü'de yok | ᶜAbdu'ṣ ṣamed:
L409 P'de yok || 25 şerḥi dik: Ü10 şerḥi || 27 bitipdürler: L3 bitiptürler || Ş. Kemālü'd-dīn: L4 Ş. Kemāl ||

şerhi [26] dik. Ve Şeyḫ Rüknü'd-dīn ᶜAlāu'd-devle ḳuddise sırruhu bile muᶜāşırdur. Ve aralarıda vücūd vaḥdeti ḳavlıda muḫālefāt ve mubāḥaṣāt vāḳiᶜ dür. [27] Ve ol bābda bir birige mektūblar bitipdürler. Mīr İḳbāl-i Sīstānī Sulṭāniyye yolıda Şeyḫ Kemālu'd-dīn ᶜAbdu'r-rezzāḳ'ḳa hem-rāh bolġandur. [1] Andın bu maᶜnā istifsārı ḳılıp aṅga bu bābda ġuluvv körüptür. Mīr
R137b
İḳbāl'dın soruptur ki siniṅg şeyḫiṅgniṅg Ḥażret-i Şeyḫ Muḥyi'd-dīn-i Aᶜrābī'ga[2] ve anıṅg sözlerige ni ᶜaḳīdesi bar? Ol cevāb dipdür ki ᶜaẓīmü'ş-şān | tutar maᶜārifde. Ammā dir ki bu ki Ḥaḳ'nı vücūd-i muṭlaḳ dipdür, [3] ġalaṭ
Ü234b
ḳılıpdur ve bu sözin bigenmes. Ol dipdür ki Şeyḫ'niṅg barça maᶜārifiniṅg aṣlı ḫōd bu sözidür. ᶜAcebdür ki siniṅg şeyḫiṅg [4] bu sözge inkār ḳılur. Ve barça evliyā vü enbiyā vü eʾimme bu meẕhebde irmişler. Mīr İḳbāl bu sözni öz şeyḫiġa ᶜarż ḳılġan ikendür. Şeyḫi [5] digendür ki cemīᶜ milel ü niḥelde kişi mundın rüsvāraḳ söz dimeydür. Ve yaḫşı baḳsa, Ṭabīᶜiyye ve Dehriyye meẕhebi mundın yaḫşıraḳdur. Ve söz-[6] niṅg yaḳīni ve buṭlānıda köp sözler bitipdür. Ve ol cevāb bitipdür. Ve ikkelesini Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren *Nefeḥātü'l-üns*'de[7] cins bitipdürler. Tilegen kişi anda tilesün ki tapar.

§ 517 Şeyḫ Nūru'd-dīn ᶜAbdu'r-raḥmān-i Mıṣrī ḳuddise sırruhu

L410
Öz zamānıda büzürg irmiş ve öz [8] vaḳtıda | ṭālibler ḳıblesi. Ve Mıṣr diyārıda terbiyet ve irşādları müteᶜayyin ve şeyḫūḫat maḳāmıda mütemekkin. Ve irādet evāyilide ol diyār meşāyıḫı-[9] dın biriniṅg mürīdi irmişler, ammā işleri ol şeyḫ ḳaşıda tükenmeydür. Līkin şeyḫleri alarġa aytḳan ikendür kim siniṅg [10] işiṅg ᶜAcem meşāyıḫıdın biri ḳaşıda tamām bolġusıdur. Ol intiẓārda bolur irmişler, aṅgaça ki Şeyḫ Cemālu'd-din Yūsuf-i
F128b Ü235a Kürānī Mıṣr'ga [11] yitipdür. | Anıṅg ṣoḥbetidin | yigirmi kündin azraḳ zamānda işleri tamām boluptur ve Şeyḫ alarġa irşād icāzeti bitipdür. İcāzet- [12]

R137b F128a Ü234b P114a
1 körüptür: $Ü_{15}$ körüpdür || 2 cevāb d.: $Ü_{17}$ cevābıda d. | dipdür: L_{6-7} diptür || 3 ḳılıpdur: L_7 ḳılıptur | dipdür: L_7 diptür | şeyḫniṅg: L_8 şeyḫ | ḫōd: L'de yok | bu... şeyḫniṅg: Ü'de yok || 4 evliyā vü enbiyā: P_6 F_{22} $Ü_3$ L_9 enbiyā vü evliyā | öz şeyḫiġa: Ü'de yok || 5 digendür: L_{10} digen ikendür | k. mundın: $Ü_5$ k. bu sözdin | s. dimeydür: $Ü_5$ s. aytmaydur | yaḫşıraḳdur: F_{24} yaḫşıraḳtur || 6 s. bitipdür: $Ü_{6-7}$ L_{12-13} s. bitipdür ve çün bu söz Şeyḫ Kemālu'd-dīn ᶜAbdu'r-rezzāḳ'ḳa bitipdür Şeyḫ Rüknü'd-din ᶜAlāu'd-devle'ġa mektūb bitipdür | ol c.: $Ü_8$ L_{13} ol dağı c. || 7 cins b.: $Ü_{10}$ cinsde b. | bitipdürler: L_{14} bitiptürler | ᶜA. -i Mıṣrī: $Ü_{11}$ ᶜA. -i Nūrī || 8 ö. vaḳtıda: $Ü_{12}$ ö. zamānıda | şeyḫūḫat: F_{27} şeyḫūḫiyyet | mütemekkin: $Ü_{13}$ temekkün || 9 tükenmeydür: L_3 tükenmedi || 10 a. ki: $Ü_{17}$ a. kim
L410 Ü235a
|| 11 yitipdür: L_5 yitiptür | ṣoḥbetidin: $Ü_1$ ṣoḥbetide | yigirmi k.: $Ü_1$ yigirme k. | bitipdür: L_9 bitiptür || 12 nāmede: $Ü_3$ nāme | birāder: L'de yok | ẓ. ḳılıpdur:

nāmede birāder ᶜunvānı bile ẕikr ḳılıpdur, anıñg üçün ki muᶜammer bolġan ikendürler. Ve Şeyḫ Cemālu'd-dīn'niñg nisbeti ikki kişigedür, [13] biri Şeyḫ Ḥüsāmu'd-dīn-i Şemşīrī, yana biri Şeyḫ Necmü'd-dīn Maḥmūd-i İṣfehānī. Ve bu ikkelesi Şeyḫ Nūru'd-dīn ᶜAbdu'ṣ-ṣamed-i Naṭanzī ḳaddesa'llāhu rūḥahu mürīdleridürler.

§ 518 [14] Şeyḫ Zeynü'd-dīn Ebū Bekr el-Ḫavāfī ḳuddise sırrıhu

Alar öz zamānlarıda Ḫorāsān mülkiniñg şeyḫu'l-meşāyıḫı irdiler ve ᶜulūm-i ẓāhirī vü bāṭınī [15] arasıda cāmiᶜ. Ve evvel ḥāllarıdın āḫırġaça şerīᶜat cāddesiġa ve sünnet istiḳāmetiġa ve mutābaᶜatıġa ki bu ḳavmnıñg muḥaḳḳiḳleri ḳaşıda uluḳ-[16] raḳ kerāmetdür, tevfīḳ tapıpdurlar. Ve alarnıñg nisbeti ṭarīḳatda Şeyḫ Nuru'd-dīn ᶜAbdu'r-raḥmān-i Mıṣrī'ġadur. Ve Şeyḫ alarnıñg terbiyeti [17] tekmīlidin soñgra alarġa irşād icāzeti ekmel vech bile bitipdür. Alar Şeyḫ icāzeti ve işāreti bile Ḫorāsān'ġa kilürde icāzet-nāme-[18] leri Baġdād'da ġāyib bolġan ikendür. Şeyḫ Tiñgri cıvār-i raḥmetiġa barġandın soñgra Mısr'ġa barıpdurlar. Ve Şeyḫ'niñg ḫalvetiġa kirip I
L_{411} [19] ziyāret ḳılurda öz icāzet-nāmeleriniñg sevādını körüptürler ki bir ṭāḳçede irmiş, alıpdurlar ve hem-ol düstūr [20] bile ṭālibler ve mürīdlerġa terbiyetġa
Ü$_{235b}$ meşġūl bolupturlar. I Ve bu maḥż-i kerāmāt bola alur. Şeyḫ Zeynü'd-dīn dipdürler ki Mıṣr'dın kilürde [21] çün Baġdād'ḳa yitiştim, ol börk ki Ḥażret-i Şeyḫ Nūru'd-dīn ᶜAbdu'r-raḥmān ḳuddise sırruhu mañga birip irdi ve köp ekābir başıġa yitip [22] irdi, başımda irdi, Pīr-i tāc-i Gīlānī bile mülāḳāt vāḳiᶜ boldı. Ol börkni mindin tiledi, andaḳ ki faḳr u dervīşlik muḳteżāsı [23] bolġay, añga birdim. Kiçe vāḳiᶜada kördüm ki ol börk miniñg ḳaşımda istiġāşe
P_{114b} I ḳıladur. Ve ol büzürglerni ki alarnıñg [24] başıġa yitipdür, sanaydur ve diydür ki min munça ṣāliḥ ü müttekī ilniñg başıġa yitip-min, imdi sin mini bir ḫammār başıġa ḳoyduñg [25] ki ḫamr şürbiġa iştiġāl körgüzür. Tañg atḳaç aṣḥābıdın biri bile anı tiley çıḳtuḳ. İşittük ki ḫarābātdadur ve öz işige [26] meşġūldur. Anda barıp ki sorduḳ, didiler ki fulān öydedür. Çün ol öyge kirdük, mest yıḳılıp irdi ve börk [27] başıda. Hem-rāh-i muṣāḥib didi ki siz

Ü$_3$ ẕ. ḳılıp, L_7 ẕ. ḳılıptur I b. ikendürler: L_7 b. irkendürler II 13 ikkelesi: Ü$_5$ ikki-
F_{128b} lesi I mürīdleridürler: F_4 L_9 mürīdleridür II 14 Ḫorāsān mülkiniñg: F_4 L_{10} Ḫorāsān'nıñg II 15 uluḳ F_6 Ü$_{10}$ L_{12} uluġ II 16 tapıpdurlar: L_{12} tapıpturlar II 17 icāzeti ... şeyḫ: L'de yok II 18 b. ikendür: Ü$_{14}$ bolġandur I barıpdurlar: L_{15} barıpturlar I şeyḫniñg ḫ.: L_{15} şeyḫ ḫ. II 19 körüptürler: Ü$_{16}$ körüpdürler I biri: Ü'de yok I
L_{411} alıpdurlar: L_2 alıpturlar II 20 mürīdlerġa: L_2 mürīdlerḳa I terbiyetġa: F_{10} L_2
Ü$_{235b}$ terbiyetḳa I dipdürler: L_3 diptürler II 21 Baġdād'ḳa: Ü$_2$ Baġdād'ġa I yitiştim: Ü$_2$ yitüştüm II 22 Pīr-i tāc-i Gīlānī: Ü$_4$ tāclik G. I dervīşlik: Ü$_5$ dervīşlıḳ II 23 ḳaşımda: Ü$_6$ ḳaşımġa I alarnıñg b.: L_7 alar b. II 26 öyge k.: Ü$_{11}$ öyde k. II 27 anıñg: L'de yok I işikni: L_{13} işik II

çıḳınĝ, min börkni alıp kiley! Min çıḳtım ve ol börkni anınĝ başıdın alıp
R_{138a} çıḳtı ve işikni [1] anınĝ üstige baġladı ve börkni mininĝ başımġa kiltürdi. Dirler ki āḫır ḥayātda alarġa vāridī yüzlendi ki üç kiçe kündüz [2] özleridin bi'-
L_{412} l-külliye ġāyib irdiler, Çün alarnı özlerige kiltürdiler, bir yılġa | digünçe ḫāmūşluḳ alarġa ġālib boldı.[3] Dervīş Aḥmed-i Semerḳandī Şeyḫ'ninĝ işin
$Ü_{236a}$ ḳılġan | mürīdleridin ve ḫulefāsıdın irdi, ṣūfiyye sözlerin körüp irdi ve minber üstide [4] anı yaḫşı beyān ḳılur irdi. *Füṣūṣ* muṭālaʿası ve dersiġa ḳıyām körgüzür irdi. Ve Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren *Nefeḥātü'l-üns*'de bitip-[5] dürler ki anınĝ öz ḫaṭṭi bile *Füṣūṣu'l-ḥikem*'ninĝ āḫırıda körüp min ki bitipdür ki ḫalvetde irdim ki Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem [6] manĝa *Füṣūṣu'l-ḥikem* dersiġa işāret ḳıldı. Ve Ḥażret-i Resūl ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellemdin suʾālāt ḳılıp cevāblar tapḳanını hem *Nefeḥāt*'da bitip-[7] dürler. Şeyḫ raḥimehu'llāhu sikkiz yüz ottuz sikkizde Şevvāl ayınınĝ ikkiside yek-şenbe kiçesi dünyādın ötüptürler. Ve alarnı evvel Mālīn[8] digen yirde defn ḳılıpdurlar ve andın Dervīş-ābād'ḳa naḳl ḳılıpdurlar ve Dervīş-ābād'dın Herāt Dāru's-salṭana'sı [9] ʿıydgāhı yanıġa naḳl ḳılıpdurlar. Ve alarnınĝ müteberrik mezārı başıda ʿālī ʿimāretī yasapturlar. Ve anda ança ābādānlıġ boluptur [10] ki ḥālā cumʿa namāzı ḳılurlar.

§ 519 Emīr Ḳıvāmu'd-dīn-i Sincānī raḥimehu'llāhu taʿālā

Bidāyet-i ḥālda Ḫavāf vilāyetininĝ Sincān atlıġ kintide[11] şerīk ü nüvīsend irmiş ve cemʿ ve ḫarc ve tercīh ve taḫṣīṣ nüsḫası anınĝ
F_{129a} ʿuhdesiġa irmiş. Bu ḥālda anĝa nāgāh cezbeī yitipdür.[12] Her nidin ki meşġūl ikendür, çıḳıpdur ve sülūk bünyād ḳılıpdur. Dirler iligin Tinĝri yolıda müs-
$L_{413}Ü_{236b}$ limānlarġa vaḳf | ḳılġan irmiş [13] ki | her kişi her ni buyursa, ḫ'āh muṣḥaf ve ġayrihi bitigey. İl buyurġan kitābnınĝ tārīḫin bitip atların bile asrar irmiş kim buyurġan [14] tārīḫ düstūrıdın burun, sonĝra bolmaġay. Mecālisde maʿārif köp aytur irmiş. Dir irmiş ki Mūsā ʿaleyhi's-selām vāḳiʿada [15] manĝa bir ayaḳ şerbet biripdür, bu gūyālıġım baʿiṡi oldur. Köp eşʿārı bar ve Ḥażret-i Mevlānā Celālu'd-dīn-i Rūmī ḳuddise sırruhunınĝ [16] baʿżı ġazeliyyātıġa tetebbuʿ ḳılıpdur. Ve kitābī taṣnīf ḳılıpdur ki atın *Cunūnu'l-mecānīn* ḳoyuptur. Ve anda ġarīb sözler derc ḳılıpdur. Şeyḫ [17] Zeynü'd-dīn-i Ḫavāfī ḳud-

$R_{138a}P_{114b}$ 1 ā. ḥayātda: R, P_5 ā. ḥayāt || 2 alarnı: Ü'de yok | kiltürdiler: $Ü_{16}$ kildiler
$L_{412}Ü_{236a}$ | ḫāmūşluḳ: L_1 ḫāmūşluġ || 4 muṭālaʿası: $Ü_2$ L_3 muṭālaʿa || 5 bitipdür: L_5 bitiptür || 6 Ḥażret-i Resūl: $Ü_6$ L_6 Ḥażret-i Risālet | 6-7 bitipdürler: L_7 bitiptürler || 8
F_{129a} ḳılıpdurlar: L_{9-10} ḳılıpturlar || 10 atlıġ: L_{13} atlıḳ || 12 çıḳıpdur: L_{15} çıḳıptur |
$L_{413}Ü_{236b}$ ḳılıpdur: L_{15} ḳılıptur || 13 kitābnınĝ: F_2 $Ü_1$ L_1 kitābetninĝ || 14 dir irmiş ki: L'de yok || 15 biripdür: L_4 biriptür | ayaḳ: F_4 $Ü_4$ L_4 ayaġ || 16 ḳılıpdur: L_{5-6} ḳılıptur

dise sırruhu bile muᶜāṣır irmiş. Aralarıda mükātebāt ve mürāselāt bar. Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren alardın baᶜżını [18] Nefeḥātü'lüns'de derc ḳılıpdurlar. Ve Mevlānā Şeyḫī-i Ḳuhistānī Mīr'niñ velādet ve vefātları tārīḫide bu ḳıṭᶜanı aytıpdur ki:

قطعه

[19]أمير تارك سالك قوام ملت ودين   كه در طريق طلب مثل شاه اد هم بود
بسال هفتصد وسى وچهار ميلادش   بسلخ روزه وآغاز عيد عالم بود
[20] شب مفار قتش برشهور هشتصدوبيست   باقتضاى قضا پنج شب مقدم بود

§ 520 Ḫᵛāce Şemsü'd-dīn Muḥammed el-Kūsevī el-Cāmī ḳuddise sırruhu

Şeyḫ-i büzürgvār Şeyḫü'[21] l-islām Aḥmed-i Cām ḳaddesa' llāhul sırrehunıñ büzürgvār evlādı ve kibār-i aḥfādıdındurlar. Ve Şeyḫniñ ḫırḳasın ki dirler ki Ḥażret-i[22] Şeyḫu'l-meşāyıḫ Şeyḫ Ebū Saᶜīd-i Ebu'l-Ḫayr ḳuddise sırruhumādın alarġa yitken ikendür, | Ḫᵛāce ḫıdmetleriġa yitip irdi. Ve ol ḫırḳanıñ [23] yaḳasıda Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellem- | niñ mubārek köñglekleridin bir pārçe tikilgen mevcūddur. Ḫᵛāce cāmiᶜ irdiler [24] ᶜulūm-i ẓāhirīġa ve bāṭınīġa. Şām u ṣubḥ evrādını Ḥażret-i Şeyḫ Zeynü'd-dīn ḳuddise sırruhu ṭarīḳı bile cehr ayturlar irdi. Ve Ḥażret-i Şeyḫ [25] Bahāu'd-dīn ᶜÖmer ṣoḥbetiġa köp yiterler irdi. Ve ᶜaẓīm irādetleri bar irdi. Şeyḫ Muḥyi'd-dīn-i Aᶜrābī ḳuddise sırruhu muṣannefātın [26] köp oḳur irdiler ve muᶜteḳid irdiler. Ve tevḥīd mesᵓelesin alarġa muvāfıḳ taḳrīr ḳılurlar irmiş. Ve anı minber üstide ᶜulemā ḳaşıda [27] andaḳ beyān ḳılurlar irmiş ki hīç kimge iᶜtirāż ve inkār mecālı bolmas irmiş. Ve *Ḳurᵓān* esrārıda ve eḥādīs nikātıda ve meşāyıḫ maᶜārifi [1] nikātıda be-ġāyet tīz-fehm imişler. Ve az teveccüh bile alarġa andaḳ maᶜānī fāyiż bolur irmiş ki özge ekābirġa köp teᵓemmüller bile [2] maᶜlūm bolmas irmiş. Ve Mevlānā Saᶜdu'd-dīn-i Kāşġarī ve Mevlānā Muḥammed-i Esed ve Mevlānā Bāyezīd-i Pūrānī ve alardın özge meşāyıḫ ve ᶜazīzler ki alar-[3] ġa muᶜāṣır irdiler, alar mecliside ḥāżır bolur irdiler ve müteberrik nefesleridin maḥẓūẓ bolur irdiler.

| atın: L_6 atı || 18 ḳılıpdurlar: L_8 ḳılıpturlar | velādet ve vefātları: L_9 vefātları | aytıpdur: L_9 aytıptur || 21 büzürgvār : Ü'de yok || 22 ḫᵛāce: Ü'de yok || 23 yaḳasıda: $Ü_1$ yaḳasıġa || 24 ᶜulūm-i ẓāhirīġa: L_2 ᶜulūm-i ẓāhirī | ḥażret-i şeyḫ: $Ü_4$ şeyḫ || 25 köp: Ü'de yok | irādetleri: L_4 irādeti | yiterler irdi: $Ü_5$ yiter irdiler || 26 t. ḳılurlar: L_5 t. ḳılur | 26-27 ve anı ... ḳılurlar irmiş: Ü'de yok ||

1 teveccüh b.: L_8 tevcīh b. | alarġa: L_8 alar | fāyiż b .: L_8 fāyiżü'l-envār b. | 1-2 özge ... alardın: Ü'de yok || 3-4 vaᶜẓ ... tartar irdiler: Ü'de yok || 4 atasınıñ:

Vaʿẓ u semāʿ meclisiniñ eşnāsıda [4] alarġa ʿaẓīm vecd yüzlenür irdi ve şayḫalar tartar irdiler ki meclis ehliġa sirāyet ḳılur irdi. Bu faḳīrniñ atasınıñ alarġa irādeti [5] köp irdi. Ve seferlerde ṣoḥbet ve ḫıdmetleriġa yitip irdi. Ve faḳīr hem kiçik yaşımda alarnıñ mubārek naẓarıġa yitip iltifāt [6] tapıp fā-
L$_{415}$ tiḥalarıġa müşerref bolup -min ve ʿaẓīm fāyide andın | ümīdim bar. Ümīd ol ki nā-ümīd bolmaġay-min. Sikkiz yüz altmış üçde [7] Cumādi'l-evvel ayınıñ yigirmi üçide şenbe küni dünyādın öttiler. Vefātları tārīḫide aytıpdurlar ve ol budur kim:

بيت

8 شيخ اكمل قدوهء اكمل كه بود |	اهل صووت رابمعنى رهنمون
Ü$_{237b}$ خواجه شمس الدين محمد كز غمش	آسمان پوشيده دلق نيلگون
9 چرخ دون لك پايهء قدرش بود	سال تاريخش بپرس از چرخ دون

Ve ḳabrları Herāt'nıñ mescid-i cāmiʿi cıvārıda faḳīh Ebū Yezīd-i Merġazī [10] mezārı yaḳınıdadur. Ve baʿżı ʿazīzler ol maḳbere başıda mütekellif medrese ve günbed yasapturlar. Ve ḫalāyıḳ teberrük yüzidin [11] ziyāret ḳılıp murād tilerler ve baʿżı tapar irkinler.

§ 521 Mevlānā Zeynü'd-dīn Ebū Bekr-i Tāyibādī ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Mevlānā Niẓāmu'd-dīn-i Herevī'niñ [12] şāgirdidür, ammā şerīʿat mutābaʿatı verzişi bile bāṭın ʿulūmı ebvābı hem anıñ yüzige açılıp-
F$_{129b}$ dur. Ve bi'l-ḥaḳīḳa Üveysī irmiş | [13] ve terbiyet Ḥażret-i Şeyḫu'l-islām Aḥmed-i Cām rūḥıdın tapıpdur. Dipdürler ki Mevlānā müddetler riyāżāt ve mücāhedāt bile ötker- [14] gendin soñġra Ḥażret-i Şeyḫ Mevlānā'ġa ẓāhir bolup dipdürler ki siniñ derdiñgniñ dārūsını Ḥaḳ taʿālā biziñ şifā-ḫāne- [15] de ḳoyuptur. Andın soñġra Mevlānā yitti yılġaça yayaḳ, köprek ayaḳ yalañ Tāyibād'dın Cām'ġa barur irmiş ve *Ḳurʾān* tilāvetiġa [16] meşġūl bolur irmişler. Ottuz yıldın soñġra kim bu ṭarīḳ bile sülūk ḳılıpdur, miñ *Ḳurʾān* ḫatmıdın
L$_{416}$ soñġra Ḥażret-i Şeyḫ- | niñ rūḥāniyyeti- [17] din işāret añġa boluptur ki Meşhed ziyāreti selāmu'llāhi ʿalā men ḥalle fihi iḥrāmı bağladı ve ol ravża

Ü$_{12}$ atası | 5 ve seferlerde ... yitip irdi : Ü'de yok | yaşımda: L$_{14}$ yaşıda || 7 yi-
L$_{415}$ girmi ü: Ü$_{16}$ L$_{2}$ yigirme ü. | vefātları tārīḫide: Ü$_{16}$ L$_{2}$ vefātlarıda tārīḫ | aytıp-
Ü$_{237b}$ durlar : L$_{2}$ aytıpturlar || 11 t. irkinler: Ü$_{5}$ t. irkin || 12 açılıpdur: L$_{9}$ açılıp turur || 13 tapıpdur: L$_{10}$ tapıptur | dipdürler: L$_{11}$ diptürler | bile: Ü'de yok || 14 Mevlānā'ġa: Ü$_{11}$ Mevlānā | dipdürler: L$_{12}$ diptürler | 14-15 şifā-ḫānede ḳ.: Ü$_{13}$ şifā-ḫāneġa ḳ. || 15 ayaḳ: Ü$_{13}$ L$_{13}$ ayaġ || 16 m. bolur irmişler: Ü$_{14}$ m. olur irmiş |

$Ü_{238a}$ āstān-būs-ı luġıġa müşerref [18] bolġandın soñgra ḫilʿatlar ve nevāzişler taptı. Andın Ṭūs mezārātı ṭavāfıġa müteveccih boldı. Kiçe Şeyḫ Ebū Naṣr-i Sar-
P_{115b} rāc mezārı başıda [19] ki Ṭūs'nıñg ḳıraġıdadur, iḥyā ḳıldı | ve Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellemġa müşerref boldı ve ḥükm taptı kim tañgla Ṭūsġa kirseñg, ʿuryān dervīşī [20] sañga yoluḳḳusıdur, yaḫşı taʿẓīm ḳıl, ammā sücūd ḳılma! Tañg irte Ṭūs'ḳa kirgeç Baba Maḥmūd-i Ṭūsī ki meczūb irdi, Ḥażret [21] buyurġan düstūr bile kilür irdi, yoluḳtı. Çün Mevlānā'nı kördi, özin tofraḳḳa saldı ve başın kizige tarttı. Mevlānā anıñg [22] ḳaşıġa kildi ve bir zamān ayaġ üstige turdı. Bir zamāndın soñgra ayaġın kīzdin çıḳardı ve ḳoptı. Ve öz özi bile dir irdi [23] ki ay edebsiz, birevni taʿẓīm ḳılmas-sin ki kiçe Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem Ebū Naṣr-i Sarrāc mezārı başıda anıñg bile mülāḳat [24] ḳıldı ve anı sañga nişān birdi ve āsmān ferişteleri andın uyalurlar. Mevlānā, Baba'ġa selām ḳıldı ve Baba cevāb birdi ve buyurdı [25] ki barġıl ki Rūdbār evliyā vü meşāyıḫı sañga muntaẓırdurlar. Ve Ḫ^{v}āce Muḥammed-i Pārsā ḳuddise sırruhu ḫıdmetleri soñggı ḳatla ḥacġa barurda [26] Mevlānā ḳuddise sırruhu mezārıġa kilgen ikendürler. Dir irmişler
L_{417} ki evvel ḳatla ki Ḫ^{v}āce-i | büzürgvār Ḥażret-i Ḫ^{v}āce Bahāu'd-dīn bile Mek-
$Ü_{238b}$ ke'ge barduḳ, [27] Buḫārā'dın Merv'ġa yitkende ḳāfile | ikki farīḳ boldılar. Ve baʿżı Meşhed-i muḳaddes ravżı sarı meyl ḳıldılar ve baʿżı Herāt sarı müte-
R_{139a} veccih [1] boldılar. Bu bulcar bile ki Nīşābūr'da bir birlerige ḳoşulġaylar. Ḥażret-i Ḫ^{v}āce-i büzürgvār Herī sarı māyil boldılar. Ve buyurdılar ki tiler-biz [2] ki Mevlānā Zeynü'd-dīn Ebū Bekr-i Ṭāyibādī ṣoḥbetiġa yitkey-biz. Min yigit irdim ve Mevlānā aḥvālıdın ḫaberim yoḳ irdi. Ve Meşhed sarı bardım. [3] Ve Ḫ^{v}āce Muḥammed bu maʿnādın teʾessüf yir irmişler ve nedāmet iẓhārı ḳılur irmişler. Dipdürler ki çün Ḥażret-i Ḫ^{v}āce-i büzürgvār [4] Ṭāyibādġa yittiler ve ṣabāḥ namāzın Mevlānā bile ḳıldılar ve namāzdın fāriġ bolġandın soñgra buruñggı ṣafda murāḳabeġa öz ṭarīḳleri bile [5] meşġūl boldılar. Ve Mevlānā evrādnı tüketkendin soñgra alar ḳaşıġa kilip körüştiler ve atların sordılar. Alar [6] didiler ki Bahāu'd-dīn. Mevlānā didiler ki biziñg üçün bir naḳş baġla! Alar didiler ki kilip-biz ki naḳşī iltkey-biz. Ve Mevlā-

$P_{115b}F_{129b}$ s. kim: $Ü_{15}$ s. eger | s. ḳılıpdur: L_{15} s. ḳılıptur || 19 Ṭūs'ġa: P_1 F_8 L_5 Tūs-
$L_{416}Ü_{238a}$ ḳa || 20 yoluḳḳusıdur: L_6 يولوقوسى دور | Ṭūs'ḳa: $Ü_5$ Ṭūş'ġa || 21 düstūr b.: $Ü_6$ L_7 yosun b. | Mevlānā'nı k.: $Ü_7$ Ḥażret-i Mevlānā k., L_8 Mevlānā k. | tofraḳḳa: $Ü_7$ tofraġḳa || 22 bile: L'de yok || 23 ay: P'de yok || 24 Mevlānā: L'de yok || 26 d. irmişler: P_7 F_{15} d. imişler ||

$R_{139a}Ü_{238b}$ 1 ve buyurdılar: Ü'de yok || 3 y. irmişler: $Ü_6$ y. irmiş | ve nedāmet ... ḳ. ir-
L_{417} mişler: Ü'de yok | ḳ. irmişler: L_6 ḳ. imişler | dipdürler: L_6 diptürler || 4 bile ḳ. : $Ü_7$ bile edā ḳ. || 5 körüştiler: F_{22} $Ü_9$ L_9 körüşüptür | sordılar: F_{22} $Ü_{10}$ L_9 sorup-tur | 5-6 alar ... baġla: L'de yok || 6 didiler k: F_{22} $Ü_{10}$ dipdürler k. | üçün: Ü'de

nā ḫıdmet- [7] leri alarnı öylerige iltipdürler ve ikki üç kün ṣoḥbet tutupturlar ve ḫayr-bād ḳılıp Nīşābūr'da ḳāfileġa ḳoşulupturlar. [8] Mevlānā yitti yüz toḳsan birde Muḥarrem ayınınğ salḫıda penc-şenbe küni nıṣfu'n-nehārda ʿālemdin ötüptürler. Ve Melik ʿİmādu'd-dīn-i Zevzenī [9] alar vefātı tārīḫide dipdür ki:

قطعه

سنه احدى وتسعين بود تاريخ　　گذشته هفتصد از سلخ محرم
شده نصف النهار از پنجشنبه　　[10] كه روح پاك مولاناى اعظم
سوى خلد برين رفت وملائك |　　همه گفتند از جان خير مقدم

Ü$_{239a}$

L$_{418}$ **§ 522** Mevlānā Celālu'd-dīn | Maḥmūd-i Zāhid-i Murġābī ḳuddise sırruhu

[11]Ol dağı ẓāhir ʿulūmıda Mevlānā Niẓāmu'd-dīn-i Herevī'ninğ şāgirdidür ve sünnet ü şerīʿat verziş ü mutābaʿatı cihetidin bu ṭāyife ṭarīḳı-[12] dın ḥaẓẓī tamām tapıpdur ve taḳvā vü vereʿde mubālaġası bar iken-
F$_{130a}$ dür. Ve dipdürler ki anınğ berzīgeri ve dihḳānlıġ ālātıdın[13] biri bile ki | vaḳf ikendür, anınğ zirāʿatıda iş ḳılġan ikendür. Ol vāḳıf bolġaç ol zirāʿat maḥṣūlıġa daḫl ḳılmaydur. [14] Ve barçasın fuḳarā ve mesākīnge taṣadduḳ ḳılıpdur. Herāt meliki bir ṣurre yarmaḳ yiberip ḳabūl ḳılmaydur. Kiltürgen kişi dipdür [15] ki melik ḳaşıġa iltsem, melūl bolur, alıp medresenğizde fuḳarā ve şāgirdlerinğizġa ḳısmet ḳılınğ! Dipdür ki özünğ ḳısmet [16] ḳıl, ammā aytḳıl ki ḳaydındur. Ol kişi bardı ḳısmet ḳılġalı. Çün keyfiyyetni ayttı, hīç kim ḳabūl ḳılmadı. Yitti yüz yitmiş sikkizde [17] Ẕü'l-ḥicce ayı dünyādın ötüptür ve ḳabrı Herāt Murġāb'ıdadur.

§ 523 Mevlānā Celālu'd-dīn Ebū Yezīd-i Pūrānī ḳuddise sırruhu |

P$_{116a}$ Şerʿī ʿulūmnı tekmīl ḳılıp [18] irdi. Ve anınğ riʿāyeti ve sünnet mutābaʿatı cihetidin ʿāliyye merātibġa yitip irdi. Ekṡer evḳātı müsli-

yok | didiler ki.: F$_{23}$ Ü$_{1}$ | L$_{10}$ diptürler k. || 7 iltipdürler: L$_{11}$ iltiptürler | üç ... tutupturlar: Ü$_{12}$ üç alarġa alar bile ṣoḥbet tutupturlar || 8 toḳsan: Ü$_{13}$ L$_{12}$ toḫsan | ʿā. ötüptürler: L$_{13}$ ʿā. kiçiptürler || 9 tārīḫide : Ü$_{15}$ tārīḫi | dipdür ki: L$_{13}$ diptürler || 11 ẓāhir ʿulūmıda: Ü$_{2}$ ʿulūm-i ẓāhirīde || 12 tapıpdur: L$_{2}$ tapıptur |
Ü$_{239a}$L$_{418}$ dipdürler: L$_{3}$ diptürler || 13 iş k.: Ü$_{6}$ işī ḳ. || 14 mesākīnge: Ü$_{7}$ mesākīnġa | ḳılıpdur: L$_{6}$ ḳılıptur | kişi: Ü ve L'de yok || 15 medresenğizde: Ü$_{9}$ medresenğizge, L$_{7}$ medresenğizde (مدرسه كيزدا) | şāgirdlerinğizġa: Ü$_{9}$ şāgirdlerinğizge, L$_{7}$ sākin ş. | dipdür: L$_{8}$ diptür || 16 hīç kim: L$_{9}$ hīç || 18 mühimmātı: L'de yok || 21 tileptür:

mānlar mühimmātı kifāyetiġa maṣrūf [19] bolur irdi. Her söz ki mevāᶜiẓ ve ne-
şāyıḥdın meẕkūr ḳılsa irdi, müstemiᶜlerge ᶜaẓīm eṡer ḳılur irdi. Ẓāhir yüzi-
Ü_{239b} din birev irādetiġa | [20] menṣūb imes, hemānā ki Üveysī ikendür. Dir irmiş ki
her ḳaçan maṅġa bir işte müşkilī vāḳiᶜ bolsa, Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu ᶜa-
L_{419} leyhi [21] ve sellem | rūḥāniyyetiġa teveccüh ḳılġanımdın ol müşkil refᶜ bolur.
Bir ḳatla bir mürīdidin bir taraġ tileptür. Ve dipdür ki Ḥażret-i Risālet [22]
ṣalla'llahu ᶜaleyhi ve sellem maṅġa didiler ki Bāyezīd, gāhī saḳḳalıṅġnı ta-
raġıl! Öyi mihmāndın az ḫālī bolur irmiş ve alar buyurġan ṭaᶜām- [23] larnı
müheyyā ḳılıp özi sofra köterip mihmān ikrāmıġa iştiġāl körgüzür irmiş.
Ve Mevlānā Ẓahīrü'd-dīn-i Ḫalvetī ṣoḥbetiġa yiter [24] irmiş. Ḥażret-i Maḫ-
dūmī nuvvire merḳaduhu nūren *Nefeḥātü'l-üns*'de bitipdürler ki bir ḳatla bir
cemāᶜat bile anıṅġ ziyāretiġa barduḳ. Ol [25] cemᶜdin birevniṅġ ḫāṭırıġa kiç-
miş bolġay ki eger Mevlānā'nıṅġ kerāmātı bar, biziṅġ üçün kişmiş kiltürgey
ki zelle ḳılġay-biz.[26] Ol cemāᶜat ḳopḳandın soṅġra Mevlānā ol kişini tiledi
ve öyge kirip bir ṭabaḳda ḳuruḳ üzüm çıḳarıp aṅġa birdi. Ve didi ki[27] ma-
ᶜẕūr tut ki biziṅġ bāġda kişmiş yoḳtur. Mevlānā sikkiz yüz altmış ikkide
R_{139b} Ẕü'l-ḳaᶜde ayında du-şenbe kiçesi dünyādın [1] ötti ve ḳabrı Pūrān'dadur.
Sulṭān-i zamān ᶜālī ᶜimāret ḳabrı başıda yasaptur ki dervīşlerġa mesken ve
maᶜbeddür.

§ 524 Mevlānā Ẓahīrü'd-dīn-i [2] Ḫalvetī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Ẓāhir ve bāṭın ᶜulūmıġa cāmiᶜ irmiş. Ve Mevlānā Zey-
nü'd-dīn Ebū Bekr-i Tāyibādī ḳuddise sırruhu dir irmiş ki felek [3] ṭāsı astıda
Ü_{240a} Ẓahīrü'd-dīn dik kişi bilmes-min. |Ve ol Şeyḫ Seyfü'd-dīn-i Ḫalvetī'niṅġ mü-
rīdidür. On biş yıl anıṅġ ṣoḥbeti ve ḫıdmetide [4] boluptur. Ve Şeyḫ Seyfü'-
L_{420} d-dīn | yitti yüz siksen üçde dünyādın ötüptür ve ḳabrı Ḫalvetīler güris-
tānıdadur, Gāzergāh köprüki başıda [5] Cihān-ārāy bāġınıṅġ yanıdadur. Ve
Şeyḫ Seyfü'd-dīn, Şeyḫ Muḥammed-i Ḫalvetī'niṅġ mürīdidür. Ve dirler ki
ol Ḫᵛārezm'de cehr ẕikri aytur [6] irdi. Ve üni dört yıġaçda işitilür irdi. Ve
Pehlevān Maḥmūd-i Pakka-Yār muᶜāṣırı irdi, anıṅġ bile ṣoḥbet tutar irdi.
Ve bu ikki [7] beyt Pehlevān'dın menḳūl ve meşhūrdur ki:

$\text{Ü}_{239b}L_{419}$ Ü_3 tilepdür | dipdür: L_2 diptür || 22 gāhī: Ü'de yok || 24 bitipdürler ki: L_5 bitipdürler | z. barduḳ: Ü_8 bardük (باردوك) || 25 b. ḫāṭırıġa: Ü_9 b. ḫāṭırıda
$P_{116a}F_{130a}$ | üçün: P'de yok || 26 ḳopḳandın: Ü_{10} ḳopġandın | ḳuruḳ üzüm ç.: F_{15} L_9 üzüm ç., Ü_{11} ḳuruḳ üzümni ç. ||

R_{139b} 1 dervīşlerġa: Ü_{15} L_{12} dervīşlerge || 2 felek: Ü_{17} bu kün f. || 3 Seyfü'd-dīn-i
Ü_{240a} Ḫalvetī'niṅġ: F_{19} Ü_1 L_{15} Seyfü'd-dīn-i Ḫalvetī || 4 yitti ... üçde: P_{14} yitti yüz sik-
L_{420} sen || 5 ẕikri: L_3 ẕikr || 6 t. yıġaçda: Ü_6 t. yıġaç yolda, L_3 t. yıġaç | 6-7 ve bu ... meş-

نظم

یکی وپنج وسی و زبیست نیمی   وگر دستت دهد فی سنککیچند
س آنکه دست ما ودامن دوست   گناه از بنده وعفو از خداوند [8]

Şeyḫ Ẓahīrü'd-dīn bir ḳatla arbaᶜīnġa olturġandur. Tört ḳatla ifṭār ḳılıpdur. Ḳaynatḳan buġday [9] suyı, her an künde bir ḳatla. Her ḳaçan Gāzergāh'ġa Şeyḫu'l-islām ḳuddise sırruhu ziyāretiġa barsa irmiş, köprükdin ötkeç [10] kefşin çıḳarur irmiş ki evliyāu'llāhdın uyalur-min ki ayaġnı naᶜleyn bile alarnıñg yüzige ḳoyġay-min. Sikkiz [11] yüzde dünyādın ötüptür ve ḳabrı Ḫalvetīler gūristānıda şeyḫniñg yanındadur, raḥimehuma'llāh.

§ 525 Şeyḫ Bahāu'd-dīn Zekeriyyā-i Mūltānī ḳuddise sırruhu

[12] ᶜUlūm-i ẓāhirī taḥṣīli ve tekmīli ḳılġandur. On biş yıldın soñgra ki ders ve ifādeġa meşġūl boluptur ve her kün yitmiş kişi ᶜulemādın [13] ve fuẓalādın anıñg dersi mecliside istifāde ḳılurlar irdi, ḥac ᶜazī-
F130b meti ḳıldı ve ḥacdın ḳaytḳanda Baġdād'da Ḥażret-i Şeyḫ Şihābu' [14] d-dīn-i |
Ü240b Suhreverdī ḳuddise sırruhu | ḫānḳāhıda tüşti ve mürīd boldı. Ve biyik men-
L421 zilet | ol āstāne ḫıdmetidin taptı. Ve Şeyḫ Faḫru'd-dīn-i ᶜİrāḳī [15] ve Emīr Ḥüseynī anıñg mürīdleridürler. Ve ol ᶜālemdin ötkendin soñgra ferzendi
P116b Şeyḫ Ṣadru'd-dīn anıñg ḳāyim-i maḳāmı irşād mesnediġa[16] | olturdı ve Emīr Ḥüseynī *Kenzü'r-rumūz* kitābıda atası bile oġlını bu nevᶜ meẕkūr ḳılıpdur ki:

قطعه

میخ هفت اقلیم قطب اولیاء   واصل حضرت ندیم کبریا [17]
مفخر ملت بهاء شرع و دین   جان پاکش منبع صدف ویقین
رخت هستی چون برون برداز میان   کرد پروازی همابش ز آشیان [18]
ن بلند آوازهء عالم پناه   سرور عصر افتخار صدر گاه
صدر دین و دولت آن مقبول حق   نه فلك بر خوان جودش يك طبق [19]

ḫūrdur ki: Ü'de yok || 7-8 خداوند ... نظم] : Ü'de yok || 12 h. kün: Ü15 h. künde
L421 | ᶜulemādın: Ü15 L13 ᶜulemā || 15 a. mürīdleridindürler: L1 a. mürīdleridindür
Ü240b | 15-16 anıñg ... Ḥüseynī: Ü'de yok || 16 oġlını: L'de yok | ḳılıpdur: L5 ḳılıp-

§ 526 Şeyḫ Niẓāmu'd-dīn-i Dihlevī el-Ḫālidī maᶜrūf Şeyḫ Niẓāmu'd-dīn-i Evliyā ḳuddise sırruhu

Hind meşāyıḫınıñ meşāhīridindür. ᶜİlm taḥṣīli ve tekmīlidin soñra Dihlī[20] cāmiᶜide beser iltür irdi. Bir kiçe seḥer vaḳtı müᵓezzin menāre üstige çıḳıp bu āyetni oḳudı kim :

ألم يأن الذين آمنوا أن [21] تخشع قلوبهم لذكر الله

Anı işitkeç ḥālı müteġayyir boldı ve her cānibdin añga envār bola kirişti. Çün tañ attı, zād u raḥlesiz yüz[22] Ḥażret-i Şeyḫ Ferīdü'd-dīn-i Şekker-genc ḫıdmetiġa ḳoydı. Ve mürīd boldı ve kemāl mertebesiġa yitti. Ḥażret-i Şeyḫ añga ṭālibler tekmīli icāzeti birip[23] Dihlī'ġa uzattı. Anda irādet ehli terbiyet ve tekmīliġa meşġūl boldı. Ve Ḫusrev-i Dihlevī ve Ḥasan-i Dihlevī anıñ
$Ü_{241a}$ mürīdleridürler. Ve Şeyḫ[24] Ferīdü 'd-dīn'ġa | Ḫᵛāce Ḳuṭbu'd-dīn Baḫtiyār-i Kākī-ldin ḫırḳa yitipdür ve añga Ḫᵛāce Muᶜīnü'd-dīn Ḥasan-i Sencerī'din ve añga Ḫᵛāce ᶜOs̱mān-i Hārūnī-[25] din ve añga Ḫᵛāce Ḥācī Şerīf-i Rendenī'din ve añga Şeyḫu'l-islām Ḫᵛāce Ḳuṭbu'd-dīn Mevdūd-i Çiştī raḥimehu'llāhdın. Birevniñ bir berātı [26] ki meblaġ-i kes̱īr bitiglig idi, itti. Şeyḫ Niẓāmu'd-dīn ḳuddise sırruhu ḳaşıġa kilip ᶜarż-i ḥāl ḳıldı. Şeyḫ añga bir direm birdi ki ḥelvā alıp Şeyḫ Ferīd rūḥı üçün dervīşlerġa üleş.[27] Çün ol kişi diremni ḥelvāgerge birdi, ḥelvāger bir pāre ḥelvā bir pāre kāġızġa çırmap anıñ
R_{140a} ilgige birdi. Baḳsa ol kāġız anıñ [1] itken berātı irdi. Dirler ki bir tācirniñ mālın Mūltān'da oġrılar talap irdiler. Şeyḫ Bahāu'd-dīn Zekeriyyā oġlı Şeyḫ Ṣadru'd-dīn ḳaşıġa [2] barıp ki irşād ve seccāde ṣāḥib-i mesnedi irdi, sipāriş iltimāsı ḳıldı, Şeyḫ Niẓāmu'd-dīn'ġa. Şeyḫ Ṣadru'd-dīn ol sipārişni bitidi. Çün [3] ol tācir Dihlī'de Şeyḫ Niẓāmu'd-dīn ḫıdmetiġa yitti ve ruḳᶜanı birdi, Şeyḫ ḫādimni tiledi ve didi ki tañgla ṣabāḥdın çāştḳaça [4] her fütūḥī ki yitse, bu ᶜazīzġa teslīm ḳıl! Ḫādim bu düstūr bile ᶜamel ḳıldı. On ikki miñ direm tācirġa vāṣıl boldı. Bir ḳatla Sulṭān Muḥammed [5] Şāh-i Ḫalecī bir yarmaḳ ve cevāhir tola neẕr resmi bile Şeyḫ ḫıdmetiġa yiberdi. Ḳalenderī Şeyḫ utrusıda olturup irdi. İlgeri [6] kilip didi ki : يا ايها الشيخ الهدا يا،

F_{130b} tur ‖ 20 kiçe : Ü'de yok ‖ 21 b. kirişti : F_{9} $Ü_{13}$ L_{12} b. başladı ‖ 23 Ḥasan-i
P_{116b} Dihlevī : R, P_{9} F_{11} L_{15} Ḥasan | a. mürīdleridürler : $Ü_{17}$ Ḫᵛāce ᶜOs̱mān a.
L_{422} mürīdleridür ‖ 24 ḫırḳa : Ü'de yok | yitipdür : L_{1} yitiptür | 24-25 ve añga... Hārūnī-
$Ü_{241a}$ din] Ü'de yok ‖ 26 ḳaşıġa ... añga : F, Ü ve L'de yok ‖ 27 diremni : $Ü_{6}$ direm ‖
R_{140a} 1 Mūltān'da : F'de yok | t. irdiler : F_{16} $Ü_{8}$ L_{7} t. irdi ‖ 2 ki : L'de yok | iltimāsı : Ü'de yok ‖ 3 çāştḳaça : P_{16} $Ü_{12}$ L_{11} çāştġaça ‖ 4 her fütūḥī : L'de yok | yitse : $Ü_{12}$

L_{423} مشترك[1]. Şeyḫ didi ki: اما تنها خوش ترك Ḳalender ḥacil ḳayttı. | Şeyḫ didi ki kil kim تنها خوش ترك siniñ nisbetinġa [7] diyildi. Ḳalender kötere
$Ü_{241b}$ almadı. Şeyḫ'niñ ḫādimi | meded ḳıldı, tā köterdi.

§ 527 Şeyḫ Ferīd-i Şekker-genc ḳuddise sırruhu'l-ʿazīz

Hindistān mülki-[8] niñ şeyḫu'l-meşāyıḫı irdi. Ẓāhirī vü bāṭınī ʿulūm tekmīlin ḳılıp irdi. Ve Şeyḫ'ḳa ḫırḳa Ḫᵛāce Ḳuṭbu'd-dīn Baḫtiyār-i Kākī'din yitipdür ve añga [9] Ḫᵛāce Muʿīnü'd-dīn Ḥasan-i Sencerī-din ve añga Ḫᵛāce ʿOs̱mān-i Hārūnī'din ve añga Ḫᵛāce Ḥācī Şerīf-i Rende-nī'din ve añga Şeyḫu'l-islām Ḳuṭbu'd-dīn[10] Mevdūd-i Çiştī raḥimehu-mu'llāhdın. Aṣḥābıdın biri Şeyḫ'niñ ḥālāt u maḳāmātın bitipdür. Ve ol bir uluḳ mücelleddür ve anda ġarīb aḥvāl [11] mezkūr. Ol cümledin biri bu kim bir kün bir ḳarı ḫatun Şeyḫ ḫıdmetiġa kilip taẓallum ḳılıp yıġlap didi kim bir yalġuz oġlum bar. Köp [12] müddetdür kim seferġa barıpdur ve ölüg tirigidin ḫaberim yoḳtur ve iştiyāḳıdın bī-ṭāḳat-min. Şeyḫ'ḳa ol żaʿīfe ḥālıġa raḥm
P_{117a} kildi. [13] Ve murāḳabeġa barıp | bir zamāndın soñra baş köterip didi ki öyü-ñge bar, Tiñri oġluñnı sañga yitkürgey. Ol żaʿīfe öyige [14] bardı. Laḥẓaī ötmedi ki birev işik ḳaḳtı. Çıḳıp işik açḳaç oġlı irdi. Resmī ḳalḳ u ıżṭırābnı
F_{131a} körgüzgendin soñra | oġlı-[15] nıñ ḥālın sordı irse, ol didi ki bu zamān fulān mülkde irdim ki bu yirdin biş yüz yıġaçdur. Deryā ḳıraġıda vaṭan yādı-[16] dın ve siniñ firāḳıñdın ki anam-sin, yıġlaydur irdim ki bir nūrānī
L_{424} ḳarı kişi peydā boldı. Ve anı taʿrīf ki ḳıldı, barça Şeyḫ'ḳa ṣādıḳ[17] kilür irdi. |
$Ü_{242a}$ İligimni tuttı ve didi közüñni yum, imdi ki | yumdum, didi aç! Çün açtım, özümni bu işikte kördüm. Yana bir ḳatla [18] bir cūgī Şeyḫ ḫıdmetide ḥāżır boldı. Ve köñlide daʿvā irdi ki Şeyḫ'ḳa öz ṭarīḳıdın ġarīb nimeler körgüz-gey. Şeyḫ'niñ mubārek[19] naẓarı añga tüşkeç yüz tüben yıḳıldı ve yüzin tof-raḳḳa yapışturdı. Bir zamāndın soñra Şeyḫ didi kim baş köter! Başın[20] kö-terdi, Şeyḫ sordı ki ni kişi-sin ve ḳaydın kilür-sin? Cūgī cevāb bire almadı.

L_{423} kilse || 6 kil kim : L'de yok || 7 köterdi : L_2 kördi || 8 Ḳuṭbu'd-dīn : L'de yok || 9
$Ü_{241b}$ Ḥasan : P'de yok | ḫᵛāce : Ü ve L'de yok | Şerīf : L'de yok || 10 bitipdür : L_6 bitiptür | uluḳ : $Ü_6$ L_7 uluġ || 11 mezkūr : L_7 mezkūrdur | bu kim : $Ü_7$ بوليكم | taẓallum ḳılıp : Ü'de yok | yıġlap : L'de yok | bar : Ü'de yok || 12 müddetdür : L_9 müddettür | barıpdur : L_9 barıptur | iştiyāḳıdın : $Ü_9$ iştiyāḳdın || 13 soñra : L'de yok | oġluñnı sañga : $Ü_{11}$ sañga oġluñnı || 14 ıżṭırābnı : $Ü_{13}$ ıżṭırāb || 15 yıġaç-
L_{424} dur : $Ü_{15}$ yıġaç yoldur | 15-16 deryā... yıġlaydur : L'de yok || 17 didi: $Ü_{17}$ L_1 d.
$Ü_{242a}$ ki | közüñni : $Ü_{17}$ közüñ | aç : $Ü_1$ açḳıl | işikte: L_2 işikde || 18 ḫıdmetide : L_2 ḫıd-meti | köñlide : $Ü_2$ köñliġa || 19 kim : $Ü_5$ ki, L'de yok | 19-20 baş... sordı ki : Ü'de yok || 20 Şeyḫ sordı : L'de yok || 21 didi kim : $Ü_7$ sordı, L_7 d. ki | neticesi : L_7 ne-

Mükerrer sorġandın sońgra didi ki Şeyḫ heybetidin [21] tilimge tekellüm ḳuvveti ḳalmaydur. Şeyḫ didi kim öz ṭarīḳıńgda tartḳan riyāżetler netīcesi ni ḥāṣıl ḳılıp-sin? Cūgī didi felek ḳamer cevfide [22] ṭayerān dest biripdür. Şeyḫ buyurdı kim ḥāṣıl ḳılġanıńgnı körgüz! Cūgī hevā tutup uçtı. Şeyḫ kefşin alıp anıńg kiniçe taşladı. [23] Her yan ki ol cūgī uçar irdi, ol kefş anıńg başı üstide irdi ve muttaṣıl anıńg başıġa tiger irdi. ʿĀḳıbet anıńg āzārı-[24] dın Şeyḫ ḫıdmetiġa tüşti ve müslimān boldı ve Şeyḫ ḫıdmetin iḫtiyār ḳıldı. Ve Şeyḫ'nińg bu nevʿ ḥālāt u kerāmātı be-ġāyet köptür. Ve Şeyḫ [25] sülūk ve seyāḥat zamānıda Ḫorāsān ve ʿIrāḳ meşāyıḫınıńg köpi ṣoḥbetiġa, mes̱el Şeyḫ Şihābu'-dīn-i Suhreverdī ve Şeyḫ-i ʿālem Şeyḫ

L425 Seyfü' [26] d-dīn-i Bāḫerzī ve Serī-i Saḳaṭī ve | Şeyḫ Evḥadu'd-dīn-i Kirmānī ve Hind meşāyıḫıdın Şeyḫ Bahāu'd-dīn Zekeriyyā-i Mültānī ḳaddesa'llāhu esrārehum ṣoḥbet-[27] leriġa yitipdür.

§ 528 Mevlānā Faḫru'd-dīn-i Zāhid ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Hind meşāyıḫınıńg meşāhiridindür. Müstecābu'd-daʿve

R140bÜ242b irmiş. [1] Ve Dihlī | şehride sākin irmiş. Bir yıl Sulṭan Şemsü'd-dīn İltutmış zamānıda ol mülkde ḫuşk-sāl bolup ʿaẓīm ḳaḥṭ vāḳiʿ boldı. Ve şehr [2] ekābir ü eşrāfı ittifāḳ bile Mevlānā ḫıdmetidin istisḳā duʿāsı iltimās ḳıldılar. Mevlānā şehrnińg ʿıydgāhıġa barıp istisḳā duʿāsı [3] ḳıldı ve minber başıġa çıḳıp bu āyetni kim إن الله لا يغير بقوم حتى يغيروا ما بانفسهم oḳudı, şehr ḫalḳı ʿaẓīm ġavġā ḳılıp irdiler. [4] Bu ḥāletde Sulṭān Şemsü'd-dīn dağı Mevlānā ṣoḥbetiġa ḥāżır boldı. Mevlānā sulṭānġa didi kim salṭanat tācını başıńgdın al ve ʿaẓāmet [5] kemerin bilińgdin yişip yirge sal ve pādşāhlar pādşāhı ḥażretide baş yalańg tażarruʿ ḳılıp yaġın tile! Sulṭān meʾmūr bolġan düstūr[6] bile ʿamel ḳıldı. Andın sońgra Mevlānā Faḫru'd-dīn tonınıńg yińgidin bir ẓarf çıḳarıp yoḳḳarı baḳıp didi kim Bār-Ḫudāyā bu ẓarfnı yaġmur [7] suyı bile toldurmassin, ifṭār ḳılmaġumdur. Bu söz beyānıda irdi kim bulutlar peydā bolup bir biriġe tutaşıp yaġın tuttı ve [8] Mevlānā ifṭār ḳılġu dik yaġa başladı. Andaḳ kim sulṭān üçün pīl ḥāżır ḳıldılar kim minip öyige bardı, va'llāhu aʿlem.

§ 529 ʿAlāu'd-dīn-i [9] Kirmānī ḳaddesa'llāhu sırrehu |

L426 Zamānınıńg zühhādıdın irdi ve Dihlī, belki Hindistān

P117a tīcesidin || 22 biripdür : L_8 biriptür | körgüz : P_{10} körgüzür || 24 köptür : $Ü_{13}$ köpdür || 25 sülūk : L'de yok | ve ʿIrāḳ : Ü'de yok || 26 ve Serī-i Saḳaṭī : Ü'de yok | Bahāu'd-dīn | Ü'de yok ||

$R_{140b}L_{425}$ 2 duʿāsı... ḳıldılar : L_6 duʿāsı ḳıldı | 2-3 Mevlānā... ḳıldı : L'de yok || 3 ġavġā : L'de yok || 7 bulutlar : L_{13} bulut | peydā bolup : L'de yok || 8 ḳılġu dik : F_{21}

F_{131a}

$Ü_{242b}$ L_{14} ḳılur d. | pīl : $Ü_{14}$ fīl || 9 belki : Ü'de yok || 10 dipdür ki : L_3 dipdür kim || 11

Ü$_{243a}$ mülkiniñg ḳarılarınıñg efżalı. Mevlānā Vaḥīdü'd-dīn kim Dihlī-[10] niñg |
P$_{117b}$ müttekīleridindür, mervīdür kim dipdür ki bir cum^ca | kiçesi Mevlānā ᶜAlāu'd-dīn-i Kirmānī'niñg ḥazīreside iḥyā ḳılur irdim. Nāgāh[11] kördüm ki ḳubūr açıla başladı ve ol ḳabrlardın emvāt çıḳıp Mevlānā'nıñg münevver merḳadı tigresige yıġılurlar irdi. Çün anda[12] ḫāṭırġa küllī cemᶜiyyet dest birdi, Mevllānā'nıñg hem ḳabrı açıldı ve Mevlānā ḳabrdın baş çıḳardı. Ve *Kelāmu'llāh* tilāveti bünyād ḳıldı.[13] Ve ol ehl-i ḳubūr hem añga muvāfaḳat bile tilāvetḳa meşġūl irdiler ṣubḥ ṭulūᶜıġaça. Çün ṣubḥ boldı, ḳubūr ehli barça öz ārāmgāh-[14] larıġa kirdiler. Ve Mevlānā hem aṣlī meskeniġa meyl ḳıldı ve açılġan ḳubūr yana barça bütti ve muttaṣıl boldı. Ve Mevlānā'nıñg maḳberesi [15] Dihlī namāzgāhınıñg cıvārıdadur.

§ 530 Ḫ^vāce ᶜİmād-i Ḫalec revvaḥa'llāhu rūḥahu

F$_{131b}$ Mabādī-i | ḥālıda Sulṭān Şemsü'd-dīn İltutmış'nıñg mülāzimi [16] irdi, ammā ol işdin melūl ve müteneffir irdi. Ve dāyim Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālā ḥażretide yalbarıp ol işdin maḫlaṣ tiler irdi. ᶜĀḳıbet[17] Tiñgri ᶜināyetidin ol maḳṣūdı ḥāṣıl bolup ottuz yıl Ḥaḳ yolıda ṭāᶜat u ᶜibādetḳa
L$_{427}$ iştiġāl körgüzdi. Bir ḳatla sulṭānġa [18] ṣaᶜb marażı ᶜārıż boldı. Sulṭān, | Melik Naṣīrü'd-dīn-i Timrānī'ġa kim ḫavāṣıdın irdi, buyurdı kim her nevᶜ bile kim ḳıla alsañg, Ḫ^vāce [19] ᶜİmādu'd-dīn'ni miniñg başımġa yitkür, bolġay ki şerīf maḳdemi bereketidin bu marażım ṣıḥḥatḳa mübeddel bolġay. Melik Naṣīrü'd-dīn, Sulṭān[20] buyurġan bile Ḫ^vāce'ni tiley bardı. Çün anı taptı, didi kim ay maḫdūm, marażī ᶜiyādeti ᶜibādātdındur ve sulṭān emri iṭāᶜatı[21] ṭāᶜatdın. Ḫ^vāce, Melik sözin icābet ḳılıp Sulṭān başıġa bardı. ᶜİyādetdin soñgra ti-
Ü$_{243b}$ lige ötti kim bu maraż ṣıḥḥatḳa | mübeddel [22] bolur. Andın soñgra ol öyde bir ḳavun köründi, anı tilep kilip bir miḳdār andın Sulṭān'ġa yidürdi, yimek hemān irdi [23] ve ṣıḥḥat tapmaḳ hemān. Ol ḫalāyıḳ arasıda bu söz ṣıḥḥatḳa yitipdür kim her kişige rişte zaḥmeti bolsa kim Türkler anı iplik dirler,[24] çün bir rişte Ḫ^vāce'niñg ḳabrıġa baġlasa, taḫallüfsiz ol maraż defᶜ bolur, va'llāhu aᶜlem.

L$_{426}$Ü$_{243a}$ münevver m. : Ü$_3$ münevver ve mubārek m. | tigresige : Ü$_3$ L$_5$ tigreside | yıġılurlar i.: L$_5$ yıḳılur i. || 12 ḫāṭırġa: Ü$_4$ ḫaṭırlarġa | hem: L'de yok ||12-13 Mevlānā'nıñg...tilāvetḳa:Ü'de yok || 13 meşġūl i.:Ü$_4$ Mevlānā meşġūl i. |öz:Ü'de yok
F$_{131b}$ || 14 ḳubūr y. : Ü$_6$ ḳubūrnıñg yarılġanı y. || 16 işdin : L$_{12}$ iştin || 17 bolup : Ü$_{11}$ boldı | ᶜibādetḳa : L$_{14}$ ᶜibādet || 18 ᶜārıż b. : Ü$_{13}$ vāḳiᶜ b. || 19 melīk : R'de yok | 19-20
L$_{427}$ marażım... maḫdūm : Ü'de yok || 20 tiley : L$_3$ tiledi | ᶜibādātdındur : Ü$_{15}$ ᶜi. bolġay || 21 ṭāᶜatdın : Ü$_{16}$ ṭ. bolġay | ötti kim : Ü'de yok || 22 tilep : L'de yok | miḳ-
Ü$_{243b}$ dār : Ü$_1$ miḳdārnı || 23 ḫalāyıḳ : L$_8$ ḫalḳ | yitipdür : Ü$_3$ L$_8$ yitipdür || 24 rişte : Ü$_4$

§ **531** Ḫ^{v}āce Maḥmūd-i Mūy-dūz raḥimehu'llāhu taʿālā

[25] Derd u sūzluḳ dervīş irdi. Bir ḳatla kiçeniñg āḫır ṭarafıda ki henūz ornıdın ḳopmaydur irdi kim bir dervīş bu beytni [26] oḳudı kim :

بیت

دیدار یار خواهی درحال خفت وخون ریز کان ماه روی خودرا دشوار می نماید

İşitkeç añga ḥāletī yüzlendi [27] kim ḳıçḳırıp ornıdın ḳoptı ve özin tofraġlarġa urdı ve ʿaẓīm ḳalḳ u ıżṭırāb añga yüzlendi ve sülūk iḫtiyār ḳıldı. Ve
$R_{141a}L_{428}$ andın[1] soñgra hergiz astıġa nime salıp yatmadı. Dirler ki Dihlī'de | gūyendeī bar irmiş, Maḥmūd-i Kebīr atlıġ. Ve ol şarṭ ḳılıp irdi ki her naḳş u ʿamel [2] taṣnīf ḳılsa, anı Ḳāḍī Ḥamīdü'd-dīn ḳabrıġa barıp niyāzmendlıġ bile aytḳay ve andın soñgra ilge ʿarż ḳılġay ve şöhret birgey. Bir kün [3] bir iş taṣnīf ḳılıp meşrūṭ düstūr bile Ḳāḍī ḥaẓīresiġa bardı, ittifāḳen Ḫ^{v}āce Maḥmūd ol ḥaẓīre ṭavāfıda irdi. Çün teveccühdin öz ḥālıġa [4] kildi, kördi kim birev turuptur ve ol Maḥmūd-i Kebīr-i muġannī irdi. Ḫ^{v}āce Maḥmūd añga müteveccih
$Ü_{244a}$ bolup | didi kim Ḳāḍī ayṭadur ki yasaġan [5] işiñgni ayt! Ol teveccüh yüzidin| ayttı ve ilge ḫoş-vaḳtlıḳ yüzlendi.

§ **532** Emīr ʿAlīm-i Delvālicī raḥimehu'llāhu taʿālā

Ẓāhir ü bāṭın ʿulūmı bile [6] ārāste irdi. Ve Hind meşāyıḫıdın kerāmāt u maḳāmāt iyesidür. Dipdürler ki Mevlānā Dāvūd-i Ḥaṣūr'ġa kim zühhāddın irdi, biş yüz [7] tenke borc vāḳiʿ boldı ve Mevlānā ḫāṭırı bu cihetdin dāyim mütereddid irdi. Bir kün Emīr ʿAlīm, Mevlānā Dāvūd işikidin ötüp [8] biyik ün bile ḳıçḳırıp didi ki ay Dāvūd, ḫāṭırıñgnı cemʿ tut ki borcuñg yaḳında edā boldı. Çün laḥẓaī bu ḥāldın ötti, birev [9] bir kūze su alıp
P_{118a} kildi Mevlānā | ḳaşıġa kim Heybet Ḫan'nıñg oġlıġa ʿaẓīm ḳursaġ aġrıġı boluptur ve helāk marażıdadur. [10] Mevlānā bu suġa duʿāyī oḳup hörüp yiberseler ki ol içse, şāyed mubārek nefesleri bereketidin añga şifāyī yitkey.
L_{429} Mevlānā Fātiḥatü'l-kitāb [11] bile iḫlāṣ sūresin | oḳup ol suġa hörüp yiberdi. Heybet Ḫan oġlı andın içkeç ol marażı defʿ boldı. Bu cihetdin [12] biş yüz

rişteni | ḫ^{v}āceniñg : $Ü_4$ ḫ^{v}āceni || 25 d. sūzluḳ] L_{11} d. sūzluġ | d. irdi : L_{11} d. idi |
P_{117b} kim : P'de yok ||
R_{141a} 1 bar irmiş : $Ü_{11}$ b. irdi | atlıġ : $Ü_{12}$ atlıḳ || 2 taṣnīf ḳılsa : $Ü_{13}$ taṣnīf yüzidin
L_{428} ol || 3 m. düstūr b. : $Ü_{15}$ m. düstūrı b. || 4 yasaġan : L_6 yasatġan || 5 ḫoş-vaḳtlıḳ :
$Ü_{244a}$ F_{18} $Ü_2$ L_7 ḫoş-vaḳtlıġ || 6 dipdürler : L_8 diptürler || 8 e. boldı : $Ü_7$ e. bolur || 9 bir : Ü'de yok || 11 suġa : P'de yok | marażı : $Ü_{12}$ maraż || 12 kerāmātı : $Ü_{14}$ kerā-

bolur irdi. Bir kün bir mes'ele müşkil bolġanda maᶜhūd düstūrı bile pīr mezārıġa barıp müteveccih boldı. Ol teveccühde anı uyḳu iltti.[14] Uyġanġandın soñgra hem-ol kitāb ḥāşiyeside kim ol mes'ele müşkil bolup irdi, anıñg ḥallı ve cevābını Mevlānā ḫaṭṭı bile bitiglig kördi.

§ **538** [15] Mevlānā Mecdü'd-dīn-i Ḥācī ḳuddise sırruhu

F_{132b} Köprek ẓāhir ᶜulūmıġa | ᶜālim ü maḥsūs ve maᶜḳūl

$Ü_{246a}$ fünūnıġa māhir irdi. Aḥvālı mebdeyide | Lehāverd'de bolur[16] irdi. Çün Dihlī taḫtıġa müteveccih bolup yaḳın yitti, Sulṭān Şemsü'd-dīn erkān-i devletin añga istiḳbāl resmi bile yiberdi. Bu eṡnāda münkir[17] ve ḫabīṡī Sulṭān ᶜarżıġa yitkürdi kim mübtediᶜī kiledür, añga munça iᶜzāz ḥācet imes. Mevlānā'nı bir maḥalda Sulṭān meclisiġa yitkürdiler ki şīlān[18] tartıp irdiler. Sulṭān taᶜẓīm ü tebcīl şarṭı becā kiltürdi ve öz allıdın biryān kebūter Mevlānā ḫıdmetiġa yiberdi. Mevlānā sözge kirip[19] kebūter aᶜżāsıdın her ᶜużvınıñg ḫāṣṣiyyetin beyān ḳılur irdi. Ançа ġarīb maᶜānī vü dil-peẕīr elfāẓ

L_{433} edā ḳıldı kim Sulṭān bī-iḫtiyār mürīd bolup[20] ol bī-edeblıġ yüzidin | ḫabāṣet ḳılġan kişige belīġ edeb buyurdı.

§ **539** Ḫᵛāce Rāḥat ḳaddesa'llāhu rūḥahu

Dihlī meşāyıḫınıñg ekābiridindür[21] ve keşf ü kerāmāt iyesi. Bir kiçe Ḳāḍī Kemālu'd-dīn-i Caᶜferī Ḥażret-i Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālānı vāḳiᶜada kördi kim Ḥaḳ celle ve ᶜalā añga emr ḳıldı[22] kim ay Kemāl, barıp ḫıdmetiġa yit! Ḳāḍī bu tüşni ażġāş u aḫlāmġa ḥaml ḳılıp yana tekye ḳıldı, yana bu vāḳiᶜanı kördi. Żarūreten[23] ṣabāḥ Ḫᵛāce Rāḥat ḫıdmetiġa müteveccih boldı. Kördi kim Ḫᵛāce Rāḥat vāsiᶜ ü nefīs tonlar kiyip semāᶜġa meşġūldur. Mundın daġı[24] Ḳāḍī köñglige inkār yüzlendi. Ḫᵛāce Rāḥat

$Ü_{246b}$ semāᶜ eṡnāsıda yüz Ḳāḍī sarı ḳılıp ayttı ki ay Kemāl, ötken kiçe | ikki ḳatla Ḥażret-i[25] Ẕü'l-celāl sini biziñg ḫıdmetimizġa emr ḳıldı ve sin henüz münkir-sin. Ḳāḍī Ḫᵛāce'niñg ayaġıġa tüşüp ol inkārı refᶜ bolup[26] mürīd boldı.

§ **540** Mevlānā Reşīdü'd-dīn-i Naᶜzī ḳuddise sırruhu

ᶜĀlī-maḳām u büzürg. Bir kiçe pür-ḥāl u pür-ẕevḳ irdi ve emr-i maᶜrūf ve nehy-i münker beyānıda[27] söz aytur irdi. Söz eṡnāsıda

$L_{432}P_{118b}$ uyġanġandın : L_5 uyġandın || 17 añga : P'de yok | meclisiġa :P_{12} meclisi || 18 şarṭı :
$Ü_{246a}$ L'de yok || 19 edā ḳ. : L_{15} beyān ḳ. || 21 Ḥaḳ : Ü'de yok || 22 Kemāl : $Ü_{13}$ Cemāl
$Ü_{246b}L_{433}$ || 23 meşġūldur : $Ü_{16}$ meşġūl durur || 24 inkār : L_7 inkārī || 25 inkārı : $Ü_2$ inkār ||
F_{132b} 26 ᶜālī-maḳām u büzürg : P, F, Ü ve L'de yok || 27 aytur i. : $Ü_4$ aytadur i. ||

ṭahāret ḳaṣdı kim tecdīd-i vużūʾ ḳılġay, nāgāh bī-taḳrīb ol ᶜazīmet terkin tuttı.
R142a Ḥāżır [1] aṣḥābdın biri suʾāl ḳıldı kim vużūʾ tecdīdi ᶜazīmetidin soñgra anıñg terkin tutmaḳta sır ni irdi? Didi kim nige ki köz tüşedür,[2] Allāh ismi bitiglig
L434 körüne- | dür. Bu māniᶜ-i vużūʾ boldı.

§ 541 Ḫ ᵛāce Ebū Bekr-i Cām ḳuddise sırruhu

ᶜĀlī-maḳām u büzürg, zevi'l-iḥtirām şeyḫ [3] irdi. Bir kün mescid işikide olturup irdi. Zamān pādşāhı ötüp barur irdi. Ḫᵛāce'ni körgeç atdın tüşüp[4] Ḫᵛāce'niñg ḫıdmetiġa kildi ve niyāzmendlıġlar ḳılġandın soñgra
P119a iltimās körgüzdi kim Ḫᵛāce añga | bir ḫıdmet buyurġay. Ḫᵛāce didi [5] kim biz ḫācetimizni Ḳāḍī'l-ḥācāt'dın özge kişidin tilemes -biz. Pādşāh ilḥāḥ ḳılġandın soñgra Ḫᵛāce buyurdı kim bir deste sebzī [6] digil ki kiltürsünler. Pādşāh mülāzimler her sarı taᶜcīl bile yiberdi kim sebzī kiltürgeyler. Sebzī-
Ü247a furūşlar dükkānlarıda mutlaḳā sebzī [7] yoḳ irdi. Pādşāh | mülāzimleri anıñg sebebin sordılar irse, sebzī-furūşlar didiler ki bir laḥẓa burunraḳ sebz-pūşlar peydā bolup [8] barça sebzīlerni alıp yoḳḳarı çıḳtılar. Pādşāh mülāzimleri çün ol maḳṣūddın nā-ümīd boldılar, pādşāhġa kilip ol ḥālnı ᶜarż [9] ḳıldılar. Ḫᵛāce pādşāhġa didi kim pādşāh-i ẓāhirī kim bir deste sebzīġa dest-res tapmaġay, herāyine kim kişi her ni tilese pādşāh-i ḥaḳīḳīdin[10] tilegen evlādur. Zamān padşāhı öz ᶜacziġa muᶜterif bolup ḳulaḳ tuttı ve güstāḫlıġıdın peşīmān boldı.

§ 542 Şeyḫ Żiyāu'd-dīn-i[11] Rūmī ḳaddesa'llāhu rūḥahu

L435 Ekābir evliyāsıdın | ve kümmel ᶜurefāsıdın irdi. Ve hemīşe seyāḥatḳa meşġūl irdi. Bir kün vaḳtı ḫoş bolup ḳoptı ve ḳasem [12] yād ḳıldı kim tā iligimni ġayb irenleridin ḳırḳ kişi iligige yitkürmegey-min, ayaġdın olturmaġay-min. Üç kün bu müddeᶜā ve [13] ṭaleb bile yörür irdi, tā ol ki bir bādiyede bir ᶜaẓīm mescidḳa yitişti. Çün ol mescidḳa kirdi, ḳırḳ ki-
F133a şi ġaybdın peydā boldılar. Biri[14] ezān ayttı ve ḳāmet | tüşürdi ve yana biri ilgeri barıp imāmet ḳıldı ve özgeleri añga iḳtidā ḳıldılar. Ol daġı bu cemāᶜat [15] bile namāz ḳıldı. Namāzdın fāriġ bolġandın soñgra ol ḳırḳ ġayb irenleri bi-

R142a 1 aṣḥābdın b. : $Ü_6$ L_{13} aṣḥābıdın b. | n. irdi : $Ü_7$ n. idi | d. kim : F_{15} $Ü_7$ d. ki
L434 || 3 mescid i. :L_2 mescidī i. | barur i. : $Ü_{10}$ baradur i. | atdın : L_3 attın || 4 Ḫᵛāce-
P119a niñg ḫ. : Ü11 L_3 Ḫᵛāce ḫ. || 5 biz : Ü'de yok | kim : L'de yok || 6 mülāzimler : $Ü_{16}$
Ü247a L_7 mülāzimlerni || 7 irse : L'de yok | d. ki : $Ü_2$ d. kim || 8 çün : L'de yok | kilip : L'de yok || 10 zamān pādşāhı : $Ü_{6-7}$ pādşāh-i zamān | güstāḫlıġıdın : $Ü_7$ güstāḫlıḳ-
L435 dın || 11 m. irdi : F_{27} meşġūl || 12 irenleridin : L_2 irenlerdin | iligige : L_3 ilgige ||
F133a 13 yitişti : $Ü_{13}$ yitüşti | ol: L'de yok || 14 e. ayttı : $Ü_{14}$ e. oḳup || 15 irenleri : $Ü_{17}$

Ü247b rin birin anıñg bile dest-būs | ḳılıp didiler ki [16] merḥabā ay ġayb irenleri ṭālibi! Bu büzürgvārnıñg ḳabrı Sulṭān Muḥammed Şāh b. Toġlat Şāh'nıñg ḳaṣrı yaḳınıdadur.

§ 543 Şeyḫ Necībü'd-dīn-i Mütevekkil ḳaddesa' -[17] llāhu sırrehu

Peyveste tevekkül bile rūzgār ötkerür irdi. Ve Ḫıżr ᶜaleyhi's-selām bile muṣāḥabet ḳılur irdi. Bir kün anıñg ḥaremi ehli anıñg [18] bile mācerā vü cedel bünyād ḳıldı ve rūzgār faḳr u fāḳesidin şikāyet başladı. Ve Şeyḫ taḥammül ḳılurᶜirdi. Nāgāh Ḫıżr ᶜaleyhi's-selām kirdi ve taḥiyyāt[19] şartın becā kiltürdi ve didi her kişi taḥammül ve bürdbārlıġnı öz şiᶜārı ḳılsa, L436 Tiñgri anı biziñg ṣoḥbetimiz- |ġa yitkürgey. Bu eṡnāda şehr uluġı [20] ḳaşıdın ᶜaẓīm ḫᵛān u māyide bile küllī vech neẕr kiltürdiler. Żaᶜīfe çün munı kördi, ḳıladurġan mācerāsıdın uyatlıġ boldı ve ıżṭırābıdın [21] añga peşīmānlıġ yüzlendi. Şeyḫ Necībü'd-dīn'niñg münevver merḳadı Dihlī şehride Pīl dervāzesiniñg taşıdadur.

§ 544 Ḳırḳ Abdāl ḳaddesa'llāhu ervāḥehum

[22] Bu ḳırḳ ber-güzīde bende seyāḥat ve müsāferet bile tevekkül ḳademi urup yörürler irdi. Çün Dihlī şehriġa yitiştiler, Ḥavż-i şemsī [23] üstide nüzūl ḳıldılar ve sākin boldılar. Ve ᶜömrleri āḫırıġaça anda bolurlar irdi. Ve alarnıñg ser-ḫaylı Şeyḫ Maḥmūd-i Maṭhara-dūz irdi. [24] Ol mülkde mundaḳ muḳarrerdür kim her kim her murād bile bu ḳırḳ kişiniñg müteberrik mezārātı ṭavāfıġa müşerref bolsa, murādı ḥāṣıl bolur.

§ 545 Mevlānā Kerīmü'[25] d-dīn-i Mevᶜidī ḳuddise sırruhu

Rūzgārın tevekkül ü tecrīd bile ötkerür irdi ve etḳātın Ü248a ṭāᶜat ü tefrīd bile ṣarf ḳılur irdi. Anıñg[26] bir dōstı bar irdi kim dāyim | seferlerde añga muṣāḥib irdi. Çün Dihlī şehriġa ikev yitiştiler, anıñg ol dōstı didi kim sin[27] namāzgāh yanıda bir zamān tevaḳḳuf ḳıl, miniñg cüzvī işim bar, anı ser-encām ḳılıp kilgünçe. Mevlānā ḳabūl ḳıldı ve ol digen yirde tevaḳ- R142b L437 ḳuf ḳıldı. [1] Ve ol dōstı andaḳ bardı | ki rūzgār ḥavādiṡi anı yanıp vaᶜdesiġa

Ü247b irenler || 16 ġ. irenleri : Ü 1 ġ. irenlerniñg, L9 ġ. irenler | yaḳınıdadur : L 10 yaḳınıda durur || 17 ḥaremi e.: Ü4 ḥaremin e. | anıñg: L'de yok || 19 şartın: Ü6 şartı
L436 || 22-23 çün ... irdi : Ü'de yok || 24 mundaḳ : L8 andaḳ | her kim her : Ü'de yok | her m. : L8 bu m. | kişiniñg : Ü14 kişi | murādı ... bolur : Ü15 murādıġa yitip bolur
Ü248a || 26 seferlerde : L12 sözlerde | yitiştiler : Ü1 yitüştiler || 27 ve ol ... ḳıldı] Ü'de yok ||
R142b 1 ol : Ü'de yok || 2 tā : Ü'de yok || 3-4 ki añga ... ötse irdi : Ü'de yok || 4 taş...

vefā ḳılġalı ḳoymadı. Ve Mevlānā ḳırḳ yıl ol yirdin[2] tiprenmedi, tā ᶜālemdin ötti. Münevver merḳadı Dihlī namāzgāhınıñg yanıdadur.

§ 546 Şeyḫ Muḥyi'd-dīn ᶜAlī-i Çiştī ḳaddesa'llāhu serrehu

Ol daġı Hind meşāyıḫı-[3] dındur. Kerāmāt ve velāyet
P$_{119b}$ iyesi irdi. Birev ki añga iᶜtiḳādı yoḳ irdi | ve inkār ḳılur irdi, her ḳaçan anıñg mezārı ṭarafıdın ötse[4] irdi, bir tāş ol ḳabr sarı atar irdi. Her niçe anı bu ḥareketdin menᶜ ḳılurlar irdi, mümteniᶜ bolmas irdi. Bir ḳatla atlıġ ol yan-[5] dın öterde hem-ol düstür bile taş attı ve bu esnāda atı rem ḳıldı ve ol atdın yıḳıldı ve hem-ol taş atar iligi sındı. Ol büzürg-[6] niñg rūḥı bu nevᶜ bile anıñg iligini özi sarı taş atardın ḳısḳa ḳıldı.

§ 547 Dervīş Beşīr ḳuddise sırrehu

Meczūb ve ṣāḥib-i[7] kerāmāt u maḳāmāt irdi. Bir kün Dihlī şehridin cemāᶜatī geştke çıḳtılar. Ve künes batḳunça taşḳarı ḳaldılar ve ḳaranġu boldı.[8] Yanıp şehrġa kilürde yolnı itürdiler. Nāgāh yıraḳtın bir nūrī köründi kim dıreḫtdin pertev körgüzedür. Ol sarı müteveccih boldılar.[9] İmdi kim yittiler, kördiler ki Dervīş Beşīr olturuptur ve bu yaruġluġ andın
Ü$_{248b}$L$_{438}$ ẓāhir | boladur. Bildiler ki ol yaruġluġ anıñg |[10] şerīf vücūdı bereketidindür. Ol yaruġluġ bile yolnı taptılar ve her ḳaysı öz öylerige bardılar. Bir ḳatla bir cemāᶜat-i dervīş[11] ḫıdmetiġa kildiler, her ḳaysıġa münāsib iş buyurdı. Biri öz köñglige kiçürdi kim munça ᶜaḳl ki bu kişidedür, neyüçün özin[12] tilbelikke salıp irkin? Dervīş anıñg sarı baḳıp oḳudı kim :

بيت

اندر طلب دوست چو مردانه شدم　　اول قدم از وجود بیگانه شدم

[13] او علم نمی شنید لب بر جستم　　او عقل نمی خرید دیوانه شدم

Mezārı Sengūle'dedür.

§ 548 Mevlānā Sarrāc Ḥāfıẓ raḥimehu'llāhu taᶜālā

Ḳumus- tegin evlādı-[14] dındur ki ol Emīr Sebük- tegin-
F$_{133b}$ niñg ḳardaşı irdi. Dipdürler ki ol yüz kim ḫalḳdın ivürüp irdi | ve Ḫāliḳ'ḳa

L$_{437}$ atar : Ü$_7$ merḳadı sarı taş atar | anı : Ü$_8$ añga || 5 atdın : L$_8$ attın || 7 künes : Ü$_{14}$ küneş || 8 nūrī k. : Ü$_{15}$ nūr k. | dıreḫtdin : Ü$_{16}$ bir d. || 9 i. kim : Ü$_{17}$ i. ki | oltu-
P$_{119b}$Ü$_{248b}$ ruptur : P$_6$ olturupdur | yaruġluġ : Ü$_{17}$ yaruġluḳ | 9,10 ol ... bereketidindür : Ü'de
L$_{438}$ yok || 10 yaruġluġ : L$_1$ yaruġlıḳ | cemāᶜat-i dervīş : Ü$_2$ cemāᶜat-i dervīşler anıñg || 11 ḫıdmetiġa k. : L$_2$ ḫıdmeti k. | i. buyurdı : Ü$_3$ i. buyurdılar | neyüçün : Ü$_4$ niçün || 14 dipdürler : L$_8$ dipdürler | kim : Ü'de yok || 15 baġlar i. : Ü$_{10}$ baġlap i. | *Kelā-*

kiltürüp irdi, [15] bir mescid içige kirip ve işikni içkeridin bağlar irdi ve andın çıḳmas irdi. Ve dāyim *Kelāmu'llāh* tilāvetiğa meşğūl irdi. Birev [16] işik derzidin iḥtiyāṭ bile mülāḥaẓa ḳıldı, kördi ki anıñg ḳaşıda bir nūrānī pīr olturuptur ki ʿālem ehliğa oḫşamas. Çün ol [17] mesciddin çıḳtı, körgen kişi Mevlānā ḫıdmetiğa barıp ol kişini sordı. Mevlānā hīç nime dimedi. Çün mubālağa ḳıldı, didi ki Ḫıżr ʿaleyhi's-selām-[18] dur ki kilip ledünnī ʿilmini
L439 mañga ders aytur. Hind mülkide muḳarrerdür ki du-şenbe küni | bu büzürgvār ziyāretiğa ḫalāyıḳ müşerref bolurlar.

§ 549 [19] Seyyid Cemāl-i Surḫ ʿaleyhi'r-raḥmetü

Kerāmāt ve ḫavārıḳ-i ʿādāt iyesi irdi. Bir kün bir tersā |
Ü249a Seyyid ḳaşıda ʿĪsā ʿaleyhi's-selāmnı Ḥażret-i Risālet[20] ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellemğa tercīh ḳıldı. Seyyid sordı ki mūcib-i tercīh nidür? Ol didi ki ʿĪsā āsmāndadur ve Muḥammed yirde. Bu sözni tersā [21] ayttı ve hevāğa pervāz ḳıldı. Seyyid ḳoynıdın *Muṣḥaf* çıḳardı ve yoḳḳarı baḳıp didi ki Bār-Ḫudāyā bu *Kelāmu'llāh* ḥaḳḳı ki rāstlığ bile [22] Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellemğa yiberip-sin ki bu tersānı tüşkeli ḳoyma! Tersā hevāda ḳaldı ve tüşe almadı, feryād [23] ḳıla başladı. Ḫalāyıḳḳa bu ḥāl müşāhedesidin ğavğā tüşti. Ve tersā Seyyid ḫıdmetiğa ḳıçḳırıp der-ḫᵛāst ḳıldı ki duʿā ḳılıñg ki ḳoyı tüşe [24] alsam, müslimān bolur-min. Seyyid duʿā ḳıldı ve tersā hevādın tüşüp Seyyid ḳaşıda īmān ḳabūl ḳılıp müslimān boldı. Seyyid'niñg medfeni Ġaznī [25] dervāzesidedür.

§ 550 Ḥācī Kerīmü'd-dīn-i Nīm-gūr ḳuddise sırruhu

ʿĀrif ve pür-şūr kişi irdi. Ve anı Nīm-gūr anıñg üçün dirler ki dāyim [26] dir irdi ki minde ārzū budur ki miniñg ḳabrım sāyir il ḳabrı dik bülend bolmasa, belki yirge hemvār bolsa. Çün dünyādın ötti, [27] ḳabrını yasadılar, tañgla kördiler ki yarımı bozuluptur ve yarımı bar. Yana
L440R143a yasadılar, yana tañgla bozuḳ | taptılar. Her niçe ki yasar-[1] lar irdi, yana yarımını bozuḳ taparlar irdi, tā yasamağıdın ilig tarttılar. Ve Nīm-gūr laḳabı bile meşhūr boldı.

F133b *mu'llāh* : $Ü_{11}$ Kelām | birev i. : F_2 $Ü_{11}$ L_{11} birev bir kün i. || 16 olturuptur : F_3
Ü249a $Ü_{12}$ olturupdur || 17 m. ḳıldı : L_{14} m. kildi || 18 kilip : Ü'de yok | ḫalāyıḳ : Ü'de
L439 yok || 22 tüşe almadı : $Ü_6$ tüş'almadı || 24 min : L'de yok | seyyid ḳaşıda : Ü'de yok | ḳ. ḳılıp : $Ü_{10}$ ḳ. ḳıldı || 25 dervāzesidedür : $Ü_{10}$ dervāzeside dipdürler || 26 il ḳ. : $Ü_{13}$ ir ḳ. || 27 yasadılar ... niçe : Ü'de yok ||

R143aL440 1 taparlar : P_{24} tapar | tā : Ü'de yok | laḳabı bile : L_2 laḳabıġa || 3 ḥaḳīḳat :

§ 551 Mevlānā Ḥüsāmu'd-dīn-i Ġalbek ḳaddesa'llāhu [2] sırrehu

Dīn mücāhidleridin ve yaḳīn mesāliklerdin irdi. Ve
P120aÜ249b Sulṭān Şemsü'd-dīn zamānıda Lekhnūtī ḥükūmeti anda | irdi, | bā-vücūd-i
Ü259a sipāhī-[3] lıḳ. Ḥaḳīḳat yolıda dağı riyāżet ve sülūki bar irdi. Dipdürler ki | ẓāhir cihād meydānıda yüz miñ müşrik ḳanın töküp cehennemġa yiberdi [4] ve bāṭın cihādıda dağı nefs-i müşrikin Ḥaḳ yolıġa rāsiḫ ḳıldı.

§ 552 Mīr-i Büzürg ve Mīr Ḫōrd el-Maʿrūf bi-Sādāt-i Nūḥ'ḳa ḳuddise sırruhumā

Bu ikki aġa ini ṣaḥīḥü'n-neseb sādāt-[5] dın irdiler. Aḥvālları mebdeʾide Lehāverd'de beser iltürler irdi. Bir kiçe ol ikevdin her biri üç ḳatla Ḥażret-i Risālet [6] ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellemni tüş kördiler ki her ḳatla ol Ḥażret alarġa emr ḳıldı ki bu şehrdin çıḳıñ! Tañ irte aġa ini vāḳiʿaları[7] keyfiyyetin bir birige aytıp emr bolġan yosun bile Lehāverd'din çıḳıp
Ü259b Dihlī'ġa | ʿazīmet ḳıldılar. Çün ol şehrġa kirdiler, bir ḫᵛāce-serā [8] alarġa yoluḳup sordı ki siz Lehāverd'din kilesiz? Didiler kim belī. Alar didiler ki sin ḳaydın biziñ Lehāverd'din kiledürgenimizni [9] bildiñ? Ol ḫᵛāce-serā didi ki ol kişi ki sizni ol yirdin çıḳarġa emr ḳıldı, mañġa hem ol ḫaber ḳıldı. Bu
L441 sözdin soñġra ol ḫᵛāce-serā [10] ikkelesin öyige alıp bardı ve mihmānlıḳ | ḳıldı. Çün ol ḫᵛāce-serānıñ öyidin çıḳtılar, bir mescidḳa kirip ʿibādetḳa meşġūl boldılar. [11] Nāgāh mescid saḳfıdın bir hemyān yarmaḳ alar allıġa tüşti. İkkelesi meşveretdin soñġra rāynı añġa ḳarār birdiler kim ol vechġa [12] bir mevżiʿ satḳun alġaylar, tā ʿibādet ü ṭāʿat ḳılurda mā yuḥtāc üçün kişige muḥtāc bolmaġaylar. Andaḳ ḳıldılar ve alarnıñ ṭāʿat [13] u ʿibādeti bereketidin ol müteʿayyin yir boldı. Ve ḥālā ol yir ikki ʿazīzniñ evlād u etbāʿı taṣarrufıdadur ve meşhūr muḳarrer yirdür.

§ 553 [14] Mevlānā Kemālu'd-dīn-i Zāhid ḳuddise sırruhu

Zühd ü taḳvā bile ārāste ve fıḳh u ḥadīs̱ ʿilmide dānā irdi. Şeyḫ Niẓāmu'd-dīn ḳuddise sırruhu *Meşārıḳ* [15] kitābın anıñ ḳaşıda oḳup
F134a irdi. Mevlānā'nıñ muḫliş ve muʿteḳidleridin birige | ferzendī mütevellid boldı. Ol kişi Mevlānā ḫıdmetiġa [16] kilip ferzendi tevellüdidin anı ḫaber-dār

P120aÜ249b Ü'de yok | dipdürler : L_5 dipdürler || 4 aġa ini : $Ü_{11}$ ini aġa || 5 iltürler irdi : $Ü_{13}$
Ü259a iltür irdiler || alarġa : Ü'de yok | c. ḳıld : L_{10} e. ḳıldılar | vāḳiʿaları : $Ü_{15}$ vāḳiʿ-
Ü259b alar || 8 a. yoluḳup : $Ü_1$ a. yoluḳtı | sordı...: alar didiler : $Ü_2$ ve alarnı öz öyige iltti ve sordılar | ḳaydın biziñ : Ü'de yok | kiledürgenimizni : $Ü_2$ kilgenimizni || 9-10
L441 ḫᵛāce-serā... çün : Ü'de yok || 11 soñġra : $Ü_6$ soñg || 13 ʿibādeti b. : $Ü_9$ L_5 ʿibādet b.
F134a || 16 kilip : Ü'de yok || 17 ḳ. ki : F_2 $Ü_{16}$ L_{11} ḳ. kim | birdi : $Ü_{17}$ birdiler | bolup :

ḳıldı. Ve köñglide kiçürdi kim ni ḫūb bolġay, eger Mevlānā ḫıdmetleri tonlarıdın [17] bir ḳıtʿa ʿināyet ḳılsalar ki ferzendimni añga çırmasam. Mevlānā yiñgleridin bir destārçe çıḳarıp añga birdi. Ol ḫoş-dil bolup [18] yana köñg-
Ü$_{260a}$ lige kiçürdi kim | eger ʿimāmesidin hem bir pārçe ʿināyet ḳılsalar kim oġlum başıġa çırmasam. Mevlānā didi kim ol destārçeni [19] kim sañga birdük, iski ʿimāmemizdin yasap-biz. Bu büzürgvārnıñg ḳabrı Ferīd Ḫan mescidiniñg yaḳınıdadur.

L$_{442}$ § 554 Şeyḫ Reşn Evliyā ḳaddesa'llāhu | [20] taʿālā sırrehu

Hind mülkiniñg kibār-i meşāyıḫıdın ve meşāhīr-i evliyāsıdındur. Ẓāhirī ʿilmde kāmil ve bāṭınī ʿirfān u nikātda mükemmel. Münevver ḥaẓire-[21] si evliyā ve etḳiyānıñg çīle olturur ḫalvetleri mevżiʿidedür.

§ 555 Şeyḫ Maḥmūd-i Bihārī raḥimehu'llāhu taʿālā

Kerāmāt u ḫavārıḳ-i ʿādāt andın [22] köp ẓāhir bolur irdi ve bezl ẕātıda ġālib irdi. Çün ḫalvetdin çıḳıp kūy ve bāzārġa yiter irdi, yaş oġlanlar [23] ve suʾāl ehli muḥtāclar ileyin tüşüp ve kiniçe yügürüp nime tilerler irdi. Ve ol aġzıdın diremler çıḳarıp alarġa [24] birür irdi. Ve ol diremler bir dik imes irdi, baʿżı kümiş irdi, baʿżı mis. her kişiniñg ṭāliʿiġa köre naṣīb bolur irdi. [25] Dipdürler ki Hind mülkide bir ṭabbāḫ bar irdi ki her kün bir ẓarf ṭaʿām yasap öz oġlıdın Şeyḫ üçün yiberür irdi. [26] İttifāḳen ol oġlan marīż boldı ve fevt boldı. Bu esnāda Şeyḫ'niñg ḫāṭırıġa ol ṭıfl cānibidin bir nime kildi. Bī-tevaḳḳuf ḳoptı [27] ve ol ṭabbāḫ öyige bardı. Bildi ki ol ferzendi ṭabbāḫnıñg ölüpdür ve medfenġa iltipdürler. Şeyḫ hem bardı,
Ü$_{260b}$R$_{143b}$ kördi ki | [1] gūrge kivürüp tofraḳḳa tapşurdılar. Şeyḫ ol gūrge kirdi ve meyyit ignidin köterdi ve yoḳḳarı baḳıp didi ki Bār - Ḫudāyā [2] bu
P$_{120b}$ oġlanġına-| nı tirgüz! Ḥaḳ subḥānehu ve taʿālā ol oġlanġınaġa cān baġışladı. Ve ḳoptı ve Şeyḫ'niñg ayaġıġa tüşti. Şeyḫ Maḥmūd-i[3] Bihārī'niñg ḳabrı کیلو کهر idedür (?) ve duʿā müstecāb bolurnıñg maḥalıdur. |

Ü$_{260a}$ Ü$_{17}$ boldı || 18 ḳılsalar : Ü$_{1}$ L$_{13}$ ḳılsa || 19 y.biz : Ü$_{2}$ y. miz | ḳabrı : L$_{15}$ merḳadı || 20 mülkiniñg : Ü$_{4}$ mülki | ẓāhirī ʿi. : Ü$_{5}$ ẓāhir ʿi. | bāṭınī ʿi. : Ü$_{5}$ bāṭın ʿi. | ʿirfān u
L$_{442}$ nikātda : Ü$_{5}$ ʿirfānıda || 21 olturur ḫ. : Ü$_{6}$ oltura turġan ḫ. | kerāmāt : F$_{8}$ Ü$_{7}$ L$_{3}$ ẓāhir k. || 23 tilerler : L$_{6}$ tiler | alarġa : Ü'de yok || 24 kişiniñg : L$_{7}$ kişi || 25 dipdürler : L$_{8}$ dipdürler || 26 m. boldı : L$_{9}$ m. bolup | f. boldı : Ü$_{15}$ f. ḳıldı | ḫāṭırġa : Ü$_{15}$ ḫāṭırda || 27 ṭabbāḫnıñg : Ü$_{16}$ ol ṭ. | ölüpdür : Ü$_{17}$ L$_{11}$ ölüptür | iltipdürler : L$_{12}$ iltiptürler ||

R$_{143b}$ Ü$_{260b}$ 2 bu... tirgüz : Ü$_{2-3}$ bu oġlanġınanı mañga baġışla ki minde köp ḫıdmeti bar üç ḳatla bu münācāt ḳılġaç | ol : Ü'de yok | ol oġlanġınaġa : L'de yok | Şeyḫ'niñg a.:

L443 § 556 Şeyḫ Ebū Bekr-i Ṭūsī ve Şeyḫ Melikyār-i Perrān ḳuddise sırruhumā

Bu ikki büzürgvār şeyḫ [4] Hind meşāyıḫı kibārıdındurlar. Ve Cūn deryāsı yaḳasıda ikkelesiniñ ḫānḳāhları bar irdi. Ve dāyim bir biri bile muṣāḥib irdiler. [5] Bir kün namāz-i dīgerge yaḳın ikkelesi deryā yaḳasıda olturup irdiler. Şeyḫ Ebā Bekr-i Ṭūsī' Şeyḫ Melikyār-i Perrān'ġa didi kim kil, tā sunıñ [6] ol yüzige barıp namāz-i dīgerni edā ḳılalı! Şeyḫ Melikyār didi ki maña ḫōd bu daʿvā yarası yoḳtur, ammā sizge çün bu dāʿiye bar, siz [7] barıñ, tā min soñguñguzdın kileyin! Şeyḫ Ebū Bekr ṭayerān ḳıldı ve deryānıñ narı ḳıraġıda namāz-i dīger edāsıġa iḥrām baġladı. [8] Şeyḫ Melikyār soñgradın ʿazīmet ḳıldı. Çün deryā vāsiʿ irdi, orta yirge yitkünçe ġurūb bolup namāz bī-vaḳt bolġu dik irdi, [9] deryā yüzige muṣallāsın salıp namāz edāsıġa meşġūl boldı. Ve Şeyḫ Ebū Bekr baḳıp turup irdi. Çün
Ü261a namāzdın fāriġ boldı, uçup [10] Şeyḫ Ebā Bekr ḳaşıġa | bardı. Hind meşāyıḫı tārīḫide bitipdürler ki cinnīler Şeyḫ Melikyār-i Perrān ḳaşıda sebaḳ oḳurlar irmiş. Bu ikki büzürgvār-[11] nıñ ḳabrları Cūn deryāsı ḳıraġıdadur.

§ 557 Mevlānā Niẓāmu'd-dīn-i Kelāmī ḳaddesa'llāhu sırrehu

[12] Ḥālınıñ bidāyetide zamān pādşāhınıñ mülāzemetiġa meşġūl irdi ve müslimānlarnıñ işi kifāyetiġa mürtekib. Soñgra ol işlerdin [13]
L444 itek tarttı | ve faḳr sülūki ṭarīḳın iḫtiyār ḳıldı ve ʿaẓīm riyāżet başladı. Ottuz yılġa yaḳın Dihlī şehriniñ içeriki ḥiṣārıdın [14] çıḳmadı. Bir ʿazīz andın bir kün iltimās ḳıldı kim bir miḳdār çüçüklüg ġıẕā āmāde ḳılıpdur-min ki añga meyl ḳılġay-sin? Ol didi ottuz [15] yıldur ki nefsni riyāżet açıġlıġıġa örgetip-min, ḥālā añga çüçüklük birsem, yana añga bes kilmes-min. Bu cevāb bile ol çüçük- [16] lükdin ictināb ḳıldı.

§ 558 Şeyḫ Mücīr raḥmetu'llāhi ʿaleyhi

Öz ʿahdıda bī-naẓīr irdi ve dāyim istiġrāḳ bile ötkerür irdi. Andaḳ ki[17] cumʿa küni Dihlī cāmiʿiġa ḥāżır bola almas irdi. Bir kün Ḳāḍī Saʿd kim Dihlī şehriniñ aḳḍa'l-ḳuḍātı irdi, Şeyḫ Mücīr'din sordı[18] kim mescid-i cāmiʿġa neyüçün kilmes-sin? Şeyḫ didi bu cumʿa sin kil ki bile mes-

L443 Ü4 L14 şeyḫ a. || 4 meşāyıḫ k. : L1 meşāyıḫınıñ k. || 5 Şeyḫ Ebā Bekr-i Ṭūsī : Ü'de yok || 7 soñguñguzdın : Ü12 soñguñgızdın || 8 yitkünçe : L8 F23 ötkünçe || 10 bitipdürler : L11 bitiptürler | büzürgvārnıñ: L12 büzürgvārlarnıñ || 11 deryāsı : L13 der-
Ü261a yā || 12 müslimānlarnıñ i. : L15 müslimānlar i. | işlerdin : Ü5 işleridin || 14 çıkma-
L444 dı : L2 çıḳardı|ḳılıpdur-min:Ü8 ḳılıpdur, L3 ḳılıptur || 15 açıġlıġıġa:L4 açıḳlıġıġa | çüçüklük:.. ol : L'de yok || 17 bola almas : Ü13 bola'lmas || 18 neyüçün :Ü15 niçün | mescidḳa : Ü16 mescidġa || 19 didi : L9 didi kim | közin y. : Ü17 közini y.

$Ü_{261b}$ F_{134b} cidka baralı! Kādī cumᶜa küni kildi. Şeyh I Mücīr Kādī'niñg iligin [19] tuttı ve didi közüñgni yum! Kādī közin yumdı. Soñgra didi I aç! Közin açkaç özin Mescid-i Harām'da kördi. Şeyh bile namāz kıldı. [20] Yana hem-ol düstūr bile öz mülkleriga kildiler. Bu hālnı körgeç Kādī Şeyh'ka irādet iligi birip mürīd boldı ve fakr tarikıġa kirdi. [21] Şeyh Mücīr kabrı iski Dihlī içidedür. I

§ 559 Şeyh Kutbu'd-dīn Bahtiyār-i Kākī kaddesa'llāhu sırrehu

Şeyh Muᶜīnü'd-dīn-i Sencerī kaddesa'llāhu sırrehunıñg mürīdidür. Ve Hind [22] mülkiniñg kibār-i meşāyıhıdındur. Bir kiçe ehlu'llāhdın cemāᶜatī Şeyh huzūrı istidᶜāsı kıldılar. Semāᶜ vaktı muġannī bu beytni okudı ki :

بيت

L_{445} [23]كشتكان | خنجر تسليم را هر زمان از غيب جان ديگراست

Şeyh bu beyt istimāᶜıdın andak hoş-hāl boldı kim bī-hūş bolup yıkıldı. [24] Ve müddetī öz hālıġa kilmedi, andak kim mürīdler Şeyh'ni köterip hānkāhġa ilttiler. Ve Şeyh tört kiçe kündüz ol zevk u hoş-vakt-[25] lıkdın özide yok irdi, tā bişinçi küni Hak subhānehu ve taᶜālā cıvār-i rahmetiġa vāsıl boldı. Ve Dihlī'de mezārı meşhūrdur ve il-[26] niñg kıble-i hācātıdur. Bir katla bir dānişmend bir hācet ᶜarżı üçün yırak yoldın şehrġa kilip irdi. Sözin hīç nevᶜ bile zamān [27] pādşāhı ᶜarżıġa yitküre almadı ve erkān-i devletdin hīç kim anıñg mühimmi kifāyetiġa pervā kılmadı. Nevmīd bolup kayturda bir
R_{144a} ᶜazīz [1] añga irşād kıldı kim Şeyh Kutbu'd-dīn mezārı başıġa barıp öz ah-
$Ü_{262a}P_{121a}$ vālın bitip Şeyh mezārı başıda niyāzmend-I lıġ I bile koydı. Ol kiçe Şeyh [2] kuddise sırruhu pādşāhnıñg tüşige heybet bile kirip ol kāġıznı anıñg ilgige birip didi ki bu fakīr-i hācetmendniñg işin yasa! Pādşāh ıżtırāb [3] bile silkenip koptı. Kördi ki ol kāġız ilgidedür, okup mażmūnı bile bitigen kişini tiletip tapıp işin anıñg köñgli tilegen [4] dik yasap anı uzattı.

$Ü_{261b}$ F_{134b} ‖ 20 mülkleriga : L_{11} mülklerige I tarīkıġa : L_{12} tarīkı ‖ 21 içidedür : L_{12} içindedür ‖ 22 o. ki : L_{15} o. kim ‖ 23 beyt i. : $Ü_8$ beytni i. ‖ 24 hānkāhġa : F_{12} hānkāhka I 24-25 hoş-vaktlıkdın : $Ü_{11}$ hoş-vaktlıġdın, L_4 hoş-vaktlıġıdın ‖ 27 pādşāhı ᶜarżıġa : $Ü_{14}$ pādşāhıġa ‖

$R_{144a}Ü_{262a}$ L_{445} P_{121a} 1 irşād k. : $Ü_{16}$ işāret k. ‖ 2 anıñg Ü'de yok I yasa : $Ü_3$ yasaġıl ‖ 3 koptı : Ü ve L'de yok I ilgidedür : L_{12} iligide I okup : $Ü_4$ okuttı I mażmūnı b. : $Ü_4$ mażmūn b. I tiletip : $Ü_4$ tilep ‖ 4 dik : L'de yok I anı L'de yok I Nāgūr mülkiniñg: $Ü_6$ Nāgūrī mülkini, L_{14} N. mülki I k. yaşdın : $Ü_6$ L_{14} k. yaştın I 4-5 tarīkıda sülūk : $Ü_6$ tarīkı sü-

§ 560 Ķāḍī Ḥamīdü'd-dīn-i Nāgūrī ķaddesa'llāhu sırrehu

Nāgūr mülkiniñg ḥākiminiñg oġlıdur. Ve kiçik yaşdın fakr ehli ṭarīķıda[5] sülūk ķılur irdi ve bu ṭāyife ṣoḥbetiġa şīfte irdi. Çün şe-
L446 bāb | eyyāmıġa yitti, Ḥażret-i Şeyḫ Bahāu'd-dīn Zekeriyyā ķuddise sırruhu mülāzemetide [6] ḥac ᶜazīmeti ķıldı. Çün Medīne'ġa yittiler, Şeyḫ Evḥadu'd-dīn-i Kirmānī ķaddesa'llāhu rūḥahu ṣoḥbetiġa müşerref boldılar. Ve müddetī anıñg mülāzemetide sülūkke [7] meşġūl boldı. Müfīd riyāżetler ve mücāhedelerdin soñgra Mekke ᶜazīmeti ķıldı ve ol mubārek ḫıṭṭada meşāyıḫ mülāzemetiġa müşerref bolup [8] alardın köp feyżlerġa behremend bolup alar irşād u işāreti bile Dihlī'ġa yanıp ṭālibler irşādıġa meşġūl boldı. Ve Dihlī'de [9] Şeyḫ Ķuṭbu'd-dīn Baḫtiyār ķaddesa'llāhu sırrehu ṣoḥbetiġa müşerref boldı. Bir ķatla Dihlī ehālīsidin biri Şeyḫ Ķuṭbu'd-dīn Baḫtiyār ve Ķāḍī Ḥamīdü'd-dīn [10] ķuddise sırruhumā ve sāyir eᵓizzeni öyige indep żiyāfet ķılur irdi. Ve şehrniñg şeyḫu'l-islāmı hem ḥāżır irdi ve ṣūfīlerniñg semāᶜ [11] ķılmaġıġa münkir.
Ü262b | El-ķıṣṣa çün muġanniler nevā çiktiler, Ķāḍī ḫoş-vaķt bolup semāᶜġa kirdi ve şeyḫu'l-islāmnı ķuçup alıp uçtı ve şeyḫu' [12] l-islām müteᶜaccib, belki mü-
F135a tevehhim ki nāgāh Ķāḍī iligidin ḫaṭā bolsa, | helākdın özge iş yoķ irdi. Közi ķararıp ıssı ażgan maḥalda [13] semāᶜ tükendi ve Ķāḍī şeyḫu'l-islāmnı sālim mecliske tüşürdi. Ve şeyḫu'l-islām ol ḥāl müşāhadesidin Ķāḍī'ġa irādet iligi [14] birip mürīd boldı. Bir ķatla Dihlī'de ḫuşk-sāl cihetidin ķaḥṭ vāķiᶜ boldı. Nāgūr ehlidin birev Ķāḍī ḫıdmetiġa kilip cūᶜ teşvīşidin [15] şikāyet ķılıp
L447 Nāgūr sarı barurġa ruḫṣat | tiledi kim anda eṭᶜime açuġluķ ve suhūlet bile müyesserdür. Ķāḍī ol kişige didi kim Nāgūr [16] tiñgrisige bizdin selām di! Ol kişi didi kim meger Nāgūr'da yana bir tiñgri bar, Dihlī tiñgrisidin başķa? Ķāḍī didi kim eger sañga [17] bu ᶜaķīde bolmasa irdi, rūzī tiley Dihlī'din Nāgūr'ġa barmaġay irdiñg. Ol ᶜāzim mütenebbih bolup ᶜazīmetini fesḫ ķıldı. Hem [18] bu ḫuşk-sālda Dihlī ehlidin ekābir ü eşrāf Ķāḍī ḫıdmetidin istisķā duᶜāsı iltimās ķıldılar. Ķāḍī ķabūl ķılıp deşt ᶜazīmeti ķıldı. [19] Bāzārdın ötüp barurda kördi ki bir sebzī-furūş sebzīsi ķurumasun dip dem-be-dem sebzīleriġa avuç bile su alıp [20] siper irdi. Ķāḍī bu ḥālnı körgeç baradurġan
Ü263a ṭarafdın ķayttı ve didi ki bir tere -furūş sebzīleri | ġamın yip ķurumasun dip [21] añga dem-be-dem su siper bolsa, ḥāşā Tiñgri keremidin ki ben-

L446 lūkin || 6 m. boldılar : $Ü_{10}$ m. boldı || 9 Ķuṭbu'd-dīn : L'de yok || 14 teşvīşidin : L_{15}
Ü262b L447 teşvīşi || 15 anda eṭᶜime : Ü'de yok | Nāgūr : Ü'de yok || 16 d. kim : L_3 d. ki || 17 barmaġay : $Ü_{11}$ barmagey || 18 ᶜa. ķıldı : $Ü_{14}$ ᶜa. ķıldılar || 19 k. ki : $Ü_{15}$ k. kim | seb-
Ü263a F135a zīsi : L'de yok | dem-be-dem : L_7 dem || 20 sebzīleri : F_9 sebzīlerin || 21 añga : Ü'de

deleri sebze-zār-i ḥayātın susuzluḳdın ḳuruġalı revā körgey. Henūz [22] bu söz Ḳāḍī aġzıda idi kim bulut peydā bolup bir birige tutaşıp yaġa kirişti. Ve mülk ehli sīrāb boldılar. Hemānā andaḳ ki köprek [23] ekābirni Ḫorāsān'da şeyḫ dirler ve Semerḳandda ḫᵛāce ve Rūm'da bāb ve Hind'de ḳāḍī dirler. Ḳāḍī Ḥamīdü'd-dīn'niñg ḳabrı Dihlī şehride [24] Şeyḫ Ḳuṭbu'd-dīn Baḫtiyār ḳuddise sırruhunıñg ayaġı sarıdur.

§ 561 Melik Naṣīrü'd-dīn Maḥmūd ḳadde'sallāhu rūḥahu

Hem Hind mülki meşāyıḫıdındur.[25] Ve ṭabʿıda bezl gā-
L$_{448}$ lib irdi. | Hemīşe żiyāfet ṭarīḳını meslūk tutar irdi ve fuḳarā vü ġurebā iṭʿāmıda küşiş körgüzür irdi. Bir kiçe [26] mürīdleridin biri anı vāḳiʿada kördi kim atlıġ baradur irdi ve bu mürīd hem atlıġ anıñg bile baradur irdi. Nāgāh ikkelesiniñg[27] arasıda bir tam peydā boldı ve anıñg bile Melik arasıda ḥāyil boldı. Ve ol sarı kim Melik irdi, bir ʿālī ḳaṣr irdi.
P$_{121b}$R$_{144b}$ | Melik Maḥmūd [1] ol ḳaṣrġa tüşüp kirdi. Ol mürīd kim bu vāḳiʿanı kördi, çün uyḳudın uyġandı, Melik ḫıdmetiġa bardı kim vākiʿasın aytıp [2] taʿbīrin tilegey. Ol iẓhār ḳılmasdın burun Melik Maḥmūd'nıñg közi añga tüşkeç ilgeri tilep ḳuçup ḫayr-bād ḳıldı ve didi ki [3] biziñg riḥletimiz çaġı yitipdür. Ve şehādet barmaġın ḳāyim ḳılıp kelime-i şehādet beyānı
Ü$_{263a}$ ḳıldı ve cānnı | cān-āferīnġa tapşurdı. Ve bu vāḳiʿa [4] cumʿa küni Cumādi'l-āḫır ayınıñg altısında yitti yüz illig sikkizde irdi. Ve anı Īrec ḫıṭṭasıda defn ḳıldılar ve altı aydın [5] soñgra Dihlī şehriġa naḳl körgüzdiler.

§ 562 Şeyḫ Şādī ḳaddesa'llāhu rūḥahu

Egerçi özi Hind mülkidin, ammā Herāt şehriniñg[6] bölükātıdın baʿżı kintte sākin irdi. Ve zāhid ü müteverriʿ kişi irdi. Ve yıllar taḳvā seccādesi üstide mütemekkin irdi. Ve besī ḫalḳ [7] añga mürīd irdiler. Ve andın köp ḫavārıḳ-i ʿādāt naḳl ḳılurlar. Ve ḳabrı daġı hemānā ki hem-ol mesken ḳılġan kintdedür. |

L$_{449}$ § 563 [redacted] ʿī ḳadsa'llāhu rūḥahu

Ol Gīlān meşāyıḫınıñg ekābiridindür. Ve añga ʿālī aḥvāl ve ẓāhir kerāmāt bar irdi. ʿAcem meşāyıḫı-[9] nıñg köpiniñg ḫıdmetiġa yitip

yok | susuzluḳdın : Ü$_2$ susızlıḳdın || 25 iṭʿāmıda : Ü$_9$ eṭrāfıda || 26 bu : Ü'de yok | atlıġ : Ü'de yok | 26-27 nāgāh ... melik irdi : Ü'de yok ||

R$_{144b}$L$_{448}$ 1 kördi : L'de yok || 2 d. ki : Ü$_{16}$ d. kim || 3 yitipdür : L$_9$ yitiptür | cānnı : F$_{19}$
Ü$_{263b}$ cānını || 5-6 ammā... sākin irdi : L'de yok || 7 ḳılurlar : Ü$_7$ ḳılurlar irdi | daġı : L'de
L$_{449}$ yok | kintdedür : Ü$_8$ kintte durur || 8-9 meşāyıḫınıñg : Ü$_{10}$ L$_2$ meşāyıḫıdın || 9-10

Ve müstecābu'd-daᶜve irdi. Ve her kişige ġażabī bolsa irdi, Tiṅri bat ol kişidin anıṅg[10] intiḳāmın tartar irdi. Cemāᶜatī, anıṅg aṣḥābıdın, ticāret düstūrı bile çıḳıp irdiler ve baradurlar irdi kim Semerḳand yaḳınıda [11] bir bölük atlıġlar çıḳtılar ki alarnı talaġaylar. Ol cemāᶜat Şeyḫ ᶜAbdu'llāh'nı şefīᶜ ḳılıp çarladılar. Kördiler ki Şeyḫ alarnıṅg [12] arasıda turuptur ve diydür ki : سبوح قدوس بنا الله Yıraḳ barıṅg ay cemāᶜat biziṅg aramızdın! Ol cemāᶜat müteferriḳ boldılar, [13] andaḳ ki hīç ḳaysı atlarınıṅg cılavın asraya'lmadılar.
Ü263b Ve atları baᶜżını | alıp taġlarġa iltti ve baᶜżını vādīlerġa saldı ve alardın
F135b ikkisi bir birige [14] yıġıla | almadılar. Aṣḥāb alardın ḫalāṣ bolġandın soṅgra şeyḫlerin aralarıda tilediler, tapmadılar. Gīlān'ġa, vaṭanlarıġa [15] barġandın soṅgra Şeyḫ ḫıdmetideġı aṣḥābdın sordılar. Alar didiler ki siz barġalı Şeyḫ hergiz biziṅg aramızdın ġāyib bolmadı.

§ 564 [16] [redacted]
ḳuddise sırruhu

Künyetleri Ebū Muḥammed'dür. Nesebde ᶜAlevī Ḥasenī irmişler. Ana cānibidin Şeyḫ ᶜAbdu'llāh-i [17] Ṣavmaᶜī'ġa nebīre bolurlar. Ve anaları Ümmü'l-ḫayr Emetü'l-cebbār Fāṭime binti ᶜAbdi'llāh dipdür ki çün
L450 ferzendim ᶜAbdu'l-ḳādir mütevellid boldı, hergiz | [18] Ramażān ayıda süt içmedi. Velādetleri tört yüz yitmiş birde irmiş ve vefātları biş yüz altmış birde vāḳiᶜ boluptur. Alar [19] dipdürler ki kiçik irdim, yazıġa çıḳıp irdim ve bir uynıṅg ḳuyruġın tutup irdim, ḥirāṣet üçün. Ol uy maṅga [20] baḳıp didi ki : ما لهذا خلقت ولا بهذا أمرت Ḳorḳtum ve ḳayttım. Ve kilip öy tamıġa çıḳtım, ḥācīlerni kördüm ki ᶜArafāt'da turup[21] irdiler. Anam ḳaşıġa kildim ve didim ki mini Tiṅgri işige ḳıl ve icāzet bir ki Baġdād'ḳa baray ve ᶜilmī kesb ḳılay ve ṣāliḥlerni [22] ziyāret ḳılay! Mindin bu dāᶜiye sebebin sordı, ayttım irse, yıġladı. Ve ḳoptı ve siksen altun kiltürdi. Ve didi ki maṅga ata[23] mīrāṣıdın bu ḳalıpdur. Yarımın ḳardaşım üçün ḳoydı ve yarımın miniṅg tonumġa tikti ve maṅga sefer iẕni ḳıldı. Ve maṅga ᶜahd birdi [24] ki barça aḥvālda rāstlıḳ ḳıl ve miniṅg vedāᶜımġa çıḳtı. Ve didi ki bar ay |
Ü264a ferzend, Tiṅgri üçün sindin kisildim ve ḳıyāmetḳaça [25] sini körmegümdür. Min az ḳāfile bile Baġdād'ḳa teveccüh ḳıldım. Çün Hemedān'dın öttük, alt-

Tiṅgri... tartar irdi : L'de yok ‖ 10 baradurlar irdi : $Ü_{13}$ barur irdiler ‖ 13 atlarınıṅg c.: $Ü_{17}$ atlarnıṅg c. | iltti :R iltttiler | ikkisi: R ve F'de yok ‖ 14 yıġıla almadılar :
Ü264a $Ü_2$ yıġla'lmadılar ‖ 17 bolurlar : $Ü_7$ bolur | dipdür: L_{15} diptür ‖ 18 R. ayıda : P_{17}
P121bF135b R. ay | velādetleri: F_4 $Ü_9$ velādeti | ... yitmiş b. : $Ü_{10}$ ... altmış b. ‖ 19 dipdürler :
L450 L_2 diptüler | uy : Ü'de yok ‖ 20 çıḳtım : L'de yok ‖ 21 ᶜilmī kesb ḳ. : $Ü_{16}$ L_6 ᶜilm kesbi ḳ. ‖ 22 z. ḳılay : $Ü_{16}$ z. ḳılġay-min ‖ 23 ḳardaşım : L_9 ḳardaşı ‖ 25 atlıġ :
Ü264b $Ü_6$ atlıḳ ‖ 26 tikigligdür : $Ü_8$ tikiglig ‖

mış atlıġ çıḳtılar ve ḳāfileni tuttılar [26] ve manga taʿarruż ḳılmadılar. Nāgāh birev manga yitti ve didi ki ning bar? Didim ḳırḳ altun. Didi ḳanı? Didim
P122a tonumda | tikigligdür. [27] Saġındı ki istihzā ḳıladur-min. Mini ḳoydı ve ötti. Ve yana biri yitip hem andaḳ sordı ve hem-ol cevābnı işitti. İkkelesi [1]
R145a L451 ol cemāʿatnıng | uluġları ḳaşıġa barıp bu sözni ayttılar. Ol mini tilep hemol sözni sordı. Ve min hem-ol cevābnı birdim. Bir töpe [2] üstide olturup ḳāfile ehli mālın ḳısmet ḳıladur irdi. Buyurdı ki tonumnı söktiler ve ol vechni çıḳardılar ve sanadılar, [3] digenim bile muvāfıḳ çıḳtı. Sordı ki sining bu iʿtirāf ḳılurġa bāʿişing ni irdi? Didim ki anam manga ʿahd birip irdi ṣıdḳ u rāst-[4] lıḳḳa. Ve min anıng ʿahdıġa ḫıyānet ḳılman. Pes ol ḳavmnıng uluġı yıġladı ve didi ki yıllardur ki min perverdigārım ʿahdıġa ḫıyānet[5] ḳılıp-min.
Ü264b Ve ḳıladurġan işdin | mining iligimde tevbe ḳıldı. Pes aṣḥābı didiler ki sin ṭarīḳ ḳaṭʿıda bizing muḳtedāmız iding, imdi [6] tevbede daġı sanga tetebbuʿ ḳılur-biz. Ve barça mining iligimde tevbe ḳıldılar. Ve her ni ḳāfile ehlidin alıp irdiler, barısın ḳaytara birdiler. [7] Mining iligimde evvel tevbe ḳılġanlar alar irdiler. Alar tört yüz siksen sikkizde Baġdād'ḳa yittiler, vecd bile taḥṣīlġa meşġūl boldılar. [8] Evvel *Ḳur'ān* ḳırā'atı ve fıḳh ve ḥadīs ve ʿulūm-i dīniyyeni tekmīl ḳıldılar. Ve ekser ʿulūmnı ol ekābir ḳaşıda ki ol zamānda müteʿayyin irdiler, [9] bilip ebnā-yi zamānġa fāyiḳ boldılar. Ve biş yüz yigirmi birde meclis tutup ḫalāyıḳ naṣīḥat u vaʿẓıġa meşġūl boldılar. Alarda ẓāhir [10] kerāmātı ve aḥvāl u maḳāmāt ḥālı köp ikendür.

وفی تاريخ امام يافعی رحمه الله تعالی: وما كراماته يعنی شيخ عبد القادر رضی الله عنه
L452 [11] فخارجة عن الحصر | فقد أخبرنی من ادركت من أعلام لائمة ان كراماته تواترت أو قربت من التواتر [12] ومعلوم بالاتفاق أنه لم يظهر ظهور كراماته لغيره من شيوخ الافاق كرامته. الشيخ ابو محمد عبد القادر بن أبی صالح بن عبد الله الجيلی [13] لبس الخرقة من يد الشيخ أبی سعيد المبارك بن علی المخزومی وهو لبسها من يد الشيخ أبی الحسن علی بن محمد بن يوسف القرشی الهكاری [14] وهو لبسها من يد الشيخ أبی الفرج الطرسوسی وهو من يد الشيخ أبی الفضل عبد الواحد بن عبد العزيز التيميمی وهو من يد الشيخ [15] ابی بكر الشبلی قدس الله تعالی أرواحهم.

§ 565 Şeyḫ Ḥammād-i Debbās raḥimehu'llāhu taʿālā

Ol Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir'ning meşāyıḫıdındur. كان [16] اميًا و
Ü265a افتح عليه باب المعارف والاسرار وصار قدوة للمشايخ الكبار. Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir yigit

R145a L451 P122a Ü265a 2 ḳıladur irdi : Ü12 ḳ. irdiler | buyurdı k.: Ü12 buyurdılar k. || 3 iʿtirāf ḳılurġa : L4 iʿtirāfıngġa | bāʿişing : Ü14 L4 bāʿiş | didim k. : R, P4, F16 didi k. || 5 ḳ. işdin : Ü17 L7 ḳ. işidin | ṭarīḳ : Ü1 bu ṭ., L'de yok | m. iding : Ü2 m. irding || 6 tetebbuʿ : Ü2 tabʿiyyet || 7 Baġdād'ḳa: Ü5 Baġdād'ġa || 9 ... yigirmi b. :

F$_{136a}$ irdi ve Şeyḫ Ḥammād ṣoḥbetide bolur irdi. | Bir kün [17] ġāyet edeb bile anıñg ḳaşıda olturup irdi. Çün ḳoptı ve çıḳdı, Şeyḫ Ḥammād didi ki bu ʿacemīġa ḳademīdür ki öz vaḳtıda barça [18] evliyānıñg igнide bolġusıdur. Herāyine meʾmūr bolġay añga kim aytḳay ki : قدمى هذه على رقبة كل ولى الله. Barça evliyā boyun ḳoyġaylar. [19] Ve Şeyḫ Ḥammād biş yüz yigirmi bişde Ramażān ayıda ʿālemdin ötüptür. Şām ʿulemāsıdın ʿAbdu'llāh atlıġ biri dipdür ki ʿilm ṭalebiġa [20] Baġdād'ḳa bardım ve İbn Saḳḳā miniñg hem-rāhım irdi. Ve Baġdād'nıñg Niẓāmiyye'side ʿibādetḳa meşġūl irdük ve ṣuleḥānı ziyāret ḳılur [21] irdük. Ol vaḳtda
L$_{453}$ Baġdād'da ʿazīzī | bar irdi ki dirler irdi ki ol ġavṣdur. Ve hem dirler irdi ki her vaḳt tilese, [22] ġāyib bolur ve her vaḳt tilese, ḥāżır bolur. Pes min ve İbn Saḳḳā ve Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir, ve ol henüz yigit irdi, ġavṣ ziyāretiġa barduḳ. [23] Yolda İbn Saḳḳā didi ki min andın mesʾele sorġumdur ki cevābın bilmegey. Min didim mesʾele sorġumdur, tā ni digey. Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir [24] didi ki maʿāẕa'llāh andın nime sorġay-min, min barur-min ve anıñg berekātı intiẓārın tartar-min. Çün anıñg ḳaşıġa kirdük, [25] anı ornıda körmedük. Bir zamān olturduḳ, kördük ki
P$_{122b}$ öz ornıda olturuptur. Pes ġażab | bile İbn Saḳḳā'ġa baḳıp didi [26] ki ay
Ü$_{265b}$ İbn Saḳḳā, mindin mesʾeleī sorar- | sin ki min maʿnāsın bilmegey-min. Ol mesʾele budur ve cevābı bu. Min hem köredür-min ki küfr otı sindin zebāne uradur. Andın soñgra mañga baḳtı ve didi ki ay ʿAbdu'llāh, mindin mesʾeleī sorar-sin ve körer-sin ki ni dir-min. Ol mesʾele budur ve cevābı bu. Herāyine dünyā sini ḳulaġıñgġaça [27] basa alġay ki miniñg bile bī-edeblıġ ḳıldıñg. Andın soñg Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir'ġa baḳtı ve didi ki Ḫudāy ve
R$_{145b}$ Resūl'nı ḫoşnūd ḳıldıñg, edeb [1] cihetidin ki asradıñg, gūyā ki körer-min ki Baġdād'da minber ḳoyar-sin ve çıḳıp aytur-sin ki : قدمى هذه على رقبة كل ولى الله. Ve köredür- [2] min ki vaḳt evliyāsı barça boyunların sañga pest ḳılıpdurlar, iclāl u ikrāmıñgdın. Ve hem-ol zamān ġāyib boldı. Andın
L$_{454}$ soñgra [3] anı hergiz körmedük. Ve her ni Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir ḥaḳḳıġa | ayttı, vāḳiʿ boldı. Ve İbn Saḳḳā ʿulūm tekmīlidin soñgra ḫalīfe anı riyāsetḳa Rūm'ġa

Ü$_8$ L$_{13}$ ... yigirme b. | m. tutup : Ü$_8$ m. ḳurup, L$_{13}$ m. ḳoyup || 18 meʾmūr b. :
Ü$_{265b}$ L$_{452}$ L$_{12}$ maʿmūr b. || 19 ... yigirmi b. : Ü$_6$ L$_{12}$ ... yigirme b. | ʿālemdin ötüptür : L$_{13}$ dünyādın ötti | atlıġ : L$_{13}$ atlıḳ | biri : Ü$_7$ birev | dipdür : L$_{13}$ diptür || 21 vaḳtda : Ü$_9$ vaḳtġa | ġavṣdur : Ü$_{10}$ ġavṣ durur | ve hem : Ü'de yok | dirler irdi : L$_1$
L$_{453}$ dir irdiler || 24 anıñg : Ü$_{15}$ anı | intiẓārın : P$_{25}$ intiẓārını || 25 öz : L'de yok
Ü$_{266a}$ ||26 mindin : L$_7$ sin m. | cevābı bu : Ü$_1$ cevābı bu pes yana ġażab bile İbn Saḳḳā-
F$_{136a}$ ġa didi ki ay İbn Saḳḳā | min hem : L'de yok | min hem ... cevābı bu: F'de yok | sini : Ü$_5$ siniñg ikki || 27 bī-edeblıġ : Ü$_5$ L$_{11}$ bī-edeblıḳ | Resūl'nı: L$_{12}$ Ḫudā'nı ||
R$_{145b}$ 2 ḳılıpdurlar : L$_{14}$ ḳılıpturlar || 4 ʿulemānı : Ü$_{13}$ ʿulemāsını | uluḳ : F$_{15}$ Ü$_{14}$

yiberdi.[4] Rūm pādşāhı naṣrānī ʿulemānı anıñg bile münāẓara buyurdı. Barçanı ilzām ḳıldı ve anıñg naẓarıda be-ġāyet uluḳ köründi. Ve anıñg[5] yaḫşı çıraylıġ ḳızı bar irdi, İbn Saḳḳā añga şīfte vü meşʿūf boldı. Rūm pādşāhı maʿlūm ḳılġaç añga didürdi ki ḳızımnı[6] sañga nikāḥ ḳılur-min, bu şarṭ bile
Ü$_{266a}$ ki öz dīniñgdin çıḳıp naṣrānī bolġay-sin. Ve ol ḳabūl | ḳıldı ve naṣrānī boldı. Ve ḳıznı añga birdiler. [7] Ve İbn Saḳḳā ġavs̱ sözin yād ḳılıp bildi ki añga her ni yitti, özidin yitti. Ve min Dımışḳ'ḳa bardım. Ve Nūru'd-dīn-i Şehīd evḳāf işin mañga [8] buyurdı ve dünyā mañga yüz ḳoydı. Ve Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir bir kün vaʿẓ aytadur irdi. ʿĀmme meşāyıḫ anıñg mecliside idiler, mes̱el Şeyḫ ʿAlī-i [9] Heybetī ve Şeyḫ Beḳāʾ b. Baṭū ve Şeyḫ Ebū Saʿīd-i Fīlevī ve Şeyḫ Ebu'n-Necīb-i Suhreverdī ve Şeyḫ Cā-gīr ve Şeyḫ Ḳaḍībü'l-bān-i Mavṣılī ve Şeyḫ Ebu's-Suʿūd ve ġayruhum [10] kibār-i meşāyıḫdın. Şeyḫ söz es̱nāsıda hem-ol sözni didi ki : قدمی هذه علی رقبة كل ولی الله Ve bu ḥāżır meşāyıḫ barça boyunların anıñg ayaġıġa[11] pest ḳıldılar. Ve *Nefeḥāt*'da mundaḳtur ki hīç velī ḳalmadı ki bu sözge boyun sunmamış bolġay. Bir velī ʿAcem'de ibā' ḳıldı, ḥālı andın [12] mütevārī boldı.

§ **566** Ş e y ḫ Ṣ a d a ḳ a - i B a ġ d ā d ī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Şeyḫ Ṣadaḳa Baġdād'lıġdur. Bir kün bir söz aytadur irdi
L$_{455}$ ki şerʿ-i ẓāhirī[13] bile añga muʾāḫeẕe kilür irdi. Ḫalīfeġa | yitkürdiler, buyurdı kim anı ḥāżır ḳıldılar, tā taʿzīr ḳılġaylar. Çün başın yalañg ḳıldılar, [14] mürīdi ḳıçḳırdı kim : واشيخاه Urarġa ilig kötergen kişiniñg iligi şel boldı ve buyurġan vezīrġa heybet müstevlī boldı. Ve ḫalīfeġa hem bu [15] ḥāl bolup buyurdı kim anı ḳoydılar. Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir menziliġa bardı,
Ü$_{266b}$ kördi kim meşāyıḫ ve sāyir il olturupturlar, Şeyḫ'ḳa | muntaẓır ki [16] çıḳḳay ve söz aytḳay. Şeyḫ çıḳtı ve minber üstige bardı ve söz hem aytmadı ve ḳārī hem nime oḳumadı, ammā ilge vecd ü ḫoş-ḥāllıḳ yüzlendi. [17] Şeyḫ Ṣadaḳa özi bile ayttı ki Şeyḫ nime dimeydür ve ḳārī nime oḳumaydur, ilge
F$_{136b}$ bu vecd nidindür? Şeyḫ yüz anıñg sarı ḳılıp [18] didi kim miniñg | bir mürīdim Beytü'l-muḳaddes'din muñgaça bir gām bile kilipdür ve minıñg iligimde tevbe ḳılıpdur, ḥāżırlar anıñg żiyāfetidedürler. [19] Şeyḫ Ṣadaḳa yana özi bile didi ki birev ki Beytüʾl-muḳaddes'din Baġdād'ḳa bir gām bile kilgey, añga ni nimedin tevbe ḳılmaḳ kirek ve Şeyḫ'ḳa ni ḥāceti [20] bar? Şeyḫ yüz anıñg sarı

Ü$_{266b}$L$_{454}$ L$_3$ uluġ | anıñg : L$_3$ anı || 5 didürdi ki : Ü$_{16}$ didi || 7 añga : Ü'de yok || 10 didi : F, Ü ve L'de yok || 11 mundaḳtur : Ü$_9$ L$_{13}$ andaḳdur | bu sözge : L'de yok || 12 bir söz :
L$_{455}$P$_{122b}$ Ü$_{12}$ L$_{15}$ söz || 13 bile : L'de yok | başın : P$_{17}$ başıñg, Ü$_{14}$ başınıñg || 14 ilig : L'de
Ü$_{267a}$ yok || 15 k. kim: Ü$_{17}$ L$_4$ k. ki || 16 hem : Ü ve P'de yok | aytmadı : Ü$_2$ aytmay ||
F$_{136b}$ 17 bu: Ü'de yok || 18 d. kim : Ü$_7$ L$_8$ d. ki | kilipdür : L$_9$ kiliptür | ḳılıpdur : F1 ḳılıp || 19 ḥāceti : Ü$_8$ L$_{11}$ ḥācet || 21 dipdür : L$_{14}$ diptür || 22 evvel k. : L$_{14}$ evvel ay k.

ḳılıp didi ki yā haẕā, ol tevbe andın ḳıldı ki yana hevāġa uçmaġay ve mañga ḥāceti oldur kim anı Ḥaḳ subḥānehu ve taʿālā[21] maḥabbetiġa yol körgüzgeymin.

§ 567 Şeyḫ Seyfü'd-dīn ʿAbdu'l-vahhāb raḥimehu'llāhu taʿālā

Ol Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir ḳuddise sırruhunıñg oġlıdur. Ol
P_{123a} dipdür ki [22] her ay yañġı bolsa, evvel kilip atamġa tehniyet yitkürür irdi |
L_{456} ve ol ayda yaḫşı yamandın her ḥāl vāḳiʿ bolsa irdi, andın | ḫaber birür irdi. [23] Eger ol ayda yaḫşılıḳ irdi, yaḫşı ṣūretlıḳ kişi şekli bile kilür irdi ve eger yaman irdi, yaman çıraylıġ kişi şekli bile kilür irdi. [24] Atam Ramażān ayıda niçe kün bīmār boldı. Du-şenbe küni aynıñg yigirmi toḳḳuzıda cemʿ-i
$Ü_{267a}$ meşāyıḫ ḥāżır | irdiler, meẟel Şeyḫ ʿAlī-i Heybetī ve Şeyḫ [25] Necību'd-dīn-i Suhreverdī ve ġayruhumā bir evḳār-i vaḳar ve bahālıġ kişi kirdi ve didi ki : السلام عليك يا ولى الله Min Ramażān ayıdur-min,[26] kilip-min ki iʿtiẕār ḳılgaymin, ol umūrdn ki minde sañga muḳadder bolup irdi ve sañga vedāʿ ḳılġaymin ki bu āḫır ictimāʿdur,[27] siniñg bile miniñg aramda, didi ve ḳayttı. Rebīʿü'l-āḫır ayıda Şeyḫ dünyādın ötti ve yana bir Ramażān'nı müşerref ḳılmadı.
R_{146a} Bir kün Şeyḫ meclis [1] aytadur irdi. Ve Şeyḫ ʿAlī-i Heybetī Şeyḫ'niñg utrusıda olturup irdi ve anı uyḳu iltti. Şeyḫ meclis ehlini tik turġuzdı ve [2] minber üstidin tüşüp kilip Şeyḫ ʿAlī-i Heybetī ḳaşıda edeb bile turdı. Çün Şeyḫ ʿAlī uyġandı, Şeyḫ añga didi ki Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu [3] ʿaleyhi ve sellemni tüş kördüñg? Didi belī. İlge didi ki min bu iş üçün edeb bile turup irdim. Ḥażret sañga ni nimege vaṣiyyet [4] ḳıldı? Didi ki siniñg mülāzemetiñgġa. Şeyḫ ʿAlī'din meclis ḥużżārı bu maʿnādın sordılar. Ol didi ki olça min uyḳuda köredür irdim,[5] ol uyġaġlıġda kö-
L_{457} redür irdi. Ve bu Şeyḫ | ʿAlī ḳuddise sırruhu كان من المشايخ البطائح ومن جملة كراماته من ذكره عند توجه الاسد [6] اليه انصرف عنه ومن ذكره فى ارض مبقات اندفع البق عنه باذن الله تعالى.

§ 568 Şeyḫ Ebū Muḥammed ʿAbdu'r-raḥmān-i Tafsūncī raḥimehu'llāhu ta'ālā

Tafsūnc Baġdād[7] tevābiʿidin bir kintdür. Ol bir kün an-

L_{456} | atamġa : F ve Ü'de yok | ol ayda : $Ü_{13}$ evvelde || 23 yaḫşılıḳ : L_1 yaḫşılıġ | ṣūretlıḳ : F_7 $Ü_{15}$ L_1 ṣūretlıġ | yaman i. : $Ü_{15}$ L_2 yamanlıġ i. | çıraylıġ : $Ü_{16}$ şekllıġ |
$Ü_{267b}$ şekli b. : $Ü_{16}$ ṣūreti b. || 24 yigirmi t.] $Ü_{17}$ L_3 yigirme t. || 26 kilip-min : Ü'de yok
P_{123a} | minde : Ü'de yok || 27 Rebīʿü'l-āḫır ayıda : P_5 Rebīʿü'l-āḫırda ||
R_{146a} 1 aytadur i. : $Ü_6$ aytur i. | ʿA. Heybetī : L_9 ʿA. Heybetī'niñg | Şeyḫ'niñg : L'de yok
$Ü_{268a}$ L_{457} || 2 ʿAlī : Ü'de yok || 4 didi : Ü'de yok | olça min : L_{15} min olça || 5 uyġaġlıġda :

Ü$_{267b}$ da | minber üstide didi ki : أنا بين الاولياء كالكر كى بين الطيور | اطولهم عنقاً Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan ʿAlī b. Aḥmed [8] ki Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir ḳuddise sırruhunıñg aṣḥābıdındur, Cennet digen kintdin, anda ḥāżır irdi, ḳoptı ve delḳnı başıdın çıḳardı ve didi [9] mini ḳoy ki siniñg bile küreşey. Şeyḫ ʿAbdu'r-raḥmān tik turdı ve aṣḥābıġa didi ki bir ḳıl uçı Tiñgri ʿināyetidin anda ḫālī imes. Buyurdı [10] kim delḳını kiygey. Ol didi ki bir nime ki andın çıḳtım, yana añga kirmes-min. Ve kinti sarı baḳtı ve zevcesiġa biyik ün bile ḫiṭāb ḳıldı ki [11] ton kiltür ki kiyey. Ol Cennet kintidin işitip anıñg üçün ton kiltürdi ki ol kiydi.

§ 569 Şeyḫ Ebū ʿAmr-i Ṣarīfīnī ḳaddesa'llāhu taʿālā rūḥahu

Ol[12] dipdür ki miniñg işimniñg bidāyeti oldur ki bir kiçe Ṣarīfīn'de arḳam bile yıḳılıp yatıp irdim. Kördüm ki hevādın biş kebūter [13] uçup ötüp barurlar.Biri aytur ki: سبحان من عنده خزائن كل شئ وما ينزله الا بقدر معلوم Yana biri dir irdi ki : سبحان [14] من اعطى كل شئ خلقه ثم هدى Yana biri dir irdi
L$_{458}$ ki : [15] سبحان من بعث الانبياء حجة على خلقه | وفضل عليهم محمداً صلى الله عليه وسلم Biri dir irdi ki: كل ما فى الدنيا باطل الا ما كان لله ولرسوله Yana biri dir irdi kim: يا اهل الغفلة عن مولاكم قدموا الى ربكم رب كريم [16] يعطى الجزيل ويغفر الذنوب العظيم.
Ü$_{268a}$ | Çün min bularnı işittim ve kördüm, bī-ḫod boldum. Çün özümge kildim, dünyā vü mā-fihānıñg [17] maḥabbeti köñglümdin çıḳıp irdi. Tañg irte bolġaç
F$_{137a}$ Tiñgri bile ʿahd ḳıldım ki özümni | bir pīrge teslīm ḳılay, tā mañga Tiñgri yolın körgüzsün. [18] Ve tipredim ve bilmes irdim ki ḳayan barur-min. Bir pīr yoluḳtı, yaḫşı yüzlüg ve heybetlıḳ ve vaḳarlıḳ. Ve didi: Es-selāmu ʿaleyke yā ʿOsmān![19] Selāmıġa cevāb birdim. Ve ant birdim ki sin kim-sin ki mi-
P$_{123b}$ niñg | atımnı bildiñg ve min sini tanımas-min? Didi min Ḫıżr-min. Ve Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir[20] ḳaşıda irdim, didi yā Eba'l-ʿAbbās, bu kiçe birevge Ṣarīfīn'de cezbe yitipdür ve ḳabūl tapıpdur ve yittinçi kökdin añga nidā yitipdür [21] ki : مرحبا بك يا عبدى Tiñgri bile ʿahd ḳılıpdur ki özin bir şeyḫ teslīmi ḳılġay, anıñg sarı bar ve anı mañga yitkür! يا ابا عمر وعبد القادر [22] سيد العارفين

F$_{137a}$ Ü$_{14}$ uyġaġlıḳda || 8 didi: Ü$_5$ L$_5$ d. ki || 10 nime ki: L$_7$ nimege|| 11 ki : R, F ve Ü'-de yok || 12 dipdür ki : L$_{11}$ diptür || 13 barurlar : L$_{13}$ baradurlar | i. ki : L$_{15}$i. kim || 15 i. ki : Ü$_{15}$ i. kim | dir i. : Ü$_{16}$ aytur i. || 16 bularnı i. : F$_{28}$ bu işlerni || 17 köñg-
Ü$_{268b}$L$_{458}$ lümdin : Ü$_2$ miniñg k. | pīrge : Ü$_3$ pīrġa || 18 y. yüzlüg : L$_6$ y. yüzluḳ | heybetlıḳ : L$_7$ heybetlıġ | vaḳarlıḳ : L$_7$ vaḳarlıġ || 19 sin kim : Ü'de yok || 20 yitipdür : L$_{10}$ yitiptür | ve ḳabūl tapıpdur : L'de yok | añga : L'de yok || 21 yā : L'de yok | ḳılıpdur :

وقبلة الوافدين فى هذا الوقت فعليك بملازمة خدمته وتعظيم حرمته. Min çün öz ḥālım-
ġa ḥāżır boldum ve özümni[23] Baġdād'da kördüm. Ve Ḫıżr ʿaleyhi's-selām
ġāyib boldı ki yitti yılġaça anı körmedim. Çün Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir ḫıdmeti-
ġa kirdim, didi ki : مرحبا [24] بمن جذبه مولاه اليه بالسنة الطيرو جمع له كثيراً من الخير
L_{459} Ay ʿÖmer, bat bolġay I ki Tiñgri taʿālā sañga mürīdī birgey, atı ʿAbdu'l-
$Ü_{268b}$ ġanī b. Noḳṭa ki[25] mertebesi köp evliyāu'llāhdın biyikrek bolġay. Tiñgri I
taʿālā anıñg bile melāyikege mufāḫeret ḳılġay. Andın soñgra bir börk mi-
niñg başımġa[26] ḳoydı. Ve anıñg ḫoşluġı ve savuġluġı dimāġımġa yitti ye
dimāġdın köñgülge, Melekūt mañga keşf boldı. İşittim ki ʿālem ve her ni
anda-[27] dur. Ḥaḳ subḥānehu ve taʿālā tesbīḥin muḫtelife til bile aytadurlar,
envāʿ-ı taḳdīs bile. Yaḳın irdi ki ʿaḳlım zāyil bolġay. Şeyḫ'niñg ilgide bir
R_{146b} pāre[1] mamuḳ irdi, mañga urdı, ʿaḳlım öz ḥālıġa kildi. Andın soñgra mini ni-
çe ḫalvetḳa olturttı, va'llāh ki mañga hīç ẓāhir bolmaġay irdi[2] ki burunraḳ
mañga ḫaber birmegey irdi. Her ḥālġa ve maḳāmġa ve mükāşefe vü
müşāhedeġa ki yttim, andın burunraḳ mini vāḳıf ḳıldı ve mini[3] işlerdin
āgāh ḳıldı ki ol digendin soñgra ottuz yılġa yaḳın ṣūret tuttı. Ve ol mañga
ḫırḳa kiydürgen bile min İbn Noḳṭa'ġa[4] ḫırḳa kiydürgenniñg arasıda ki ay-
tıp irdi yigirmi biş yıl boldı. Ve her ni ki İbn Noḳṭa bābıda didi, taḫallüfsiz
vāḳiʿ boldı. Ve ol ḥażret-i[5] velāyet-maābnıñg ḫārıḳ ʿādātı ve ḥaḳāyıḳ u ma
ʿārifi andın köprekdur ki ḳalem tili bile, şerḥ ḳılsa bolġay. Alardın baʿżını
Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu[6] nūren *Nefeḥātü'l-üns*'de ẕikr
ḳılıpdurlar ki tilegen kişi ki oḳuġay, anda tilese tapar, ve's-selām.

§ 570 Şeyḫ Beḳā' b. Baṭū raḥimehu'llāhu taʿālā

Bu[7] ṭāyifedin uluḳ ve ʿaẓīmü'ş-şān kişidür. Ve Şeyḫ
$Ü_{269a}$ ʿAbdu'l-ḳādir-i Gīlānī I ḳuddise sırruhu ḫıdmetiġa yitipdür. Ve alardın ġarīb
ḥālāt naḳl ḳılurlar.[8] Ve Şeyḫ ʿAlī-Heybetī ve Şeyḫ Ebū Saʿīd-i Fīlevī ve I
L_{460} Şeyḫ Ebu'n-Necīb-i Suhreverdī ve Şeyḫ Cā-gīr ve Şeyḫ Ḳaḍībü'l-bān-i
Mavṣılī ve Şeyḫ Ebu's-Suʿūd başlıġ uluḳ meşāyıḫnı[9] körüptür ve alarnıñg
ṣoḥbetiġa yitipdür. Ve baʿżı bile seferde refīḳ boluptur ve yana baʿżı bile
ḥażarda yār u muṣāḥib boluptur. ذلك فضل الله يؤتيه من يشاء

L_{11} ḳılıptur I anı : $Ü_{10}$ anıñg ‖ 23 Baġdād'da : L_{13} Baġdād ‖ 24 mürīdī : R, $Ü_{16}$
$Ü_{269a}L_{459}$ mürīd ‖ 25 soñgra : L_3 soñg ‖ 27 bile : Ü'de yok ‖
R_{146b} 1 mamuḳ : F_{11} $Ü_5$ L_6 mamuġ ‖ 2 maḳāmġa : L_8 her m. I mini : F_{13} L_9 mañga
P_{123b} ‖ 3 yılġa : P_{11} yıl I ḫırḳa ... Noḳṭa'ġa : Ü'de yok ‖ 4 yigirmi b. : $Ü_{11}$ L_{11} yigirme b.
‖ 6 ḳılıpdurlar: L_{14} ḳılıpturlar I ve's-selām : L'de yok ‖ 7 uluḳ : F_{18} $Ü_{16}$ L_{15}
$Ü_{269b}L_{460}$ uluġ I yitipdür : L_1 yitip I ḳılurlar : $Ü_{17}$ ḳılur ‖ 8 uluḳ : F_{19} $Ü_1$ L_3 uluġ I
meşāyıḫnı : L_3 meşāyıḫ ‖ 9 körüptür : $Ü_2$ körüptürler I alarnıñg : $Ü_2$ anıñg I yitip-
dür : $Ü_3$ yitipdürler, L_3 yitiptür I boluptur : $Ü_3$ bolupturlar ‖ 11 dipdür : P_{19} dip-

§ 571 [10]Ḳaḍībü'l-bān-i Mavṣılī ḳaddesa'llāhu sırrehu
Künyeti Ebū ᶜAbdi'llāh'dur. Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire
merḳaduhu nūren *Nefeḥātü'l-üns*'de [11] kiltürüptürler ki Şeyḫ Muḥyi'd-dīn-i
Aᶜrābī baᶜżı resāyilde dipdür ki bu ṭāyifedin biz baᶜżını körüp-biz ki alar-
nıñg [12] ruḥāniyyet ṣūretleri mütecessid ve mütemeṣṣil bolur cismāniyyet
ṣūretleriġa ve ol mütecesside ṣūretleriġa efᶜāl u aḥvāl ötkerürler, körgen-[13]
ler sağınurlar ki ol aḥvāl alarnıñg cismāniyye ṣuveriġa ötedür. Ve dirler ki
fulān kişini kördük, mundaḳ didi ve andaḳ ḳıldı.[14] Ve biz bu ḥālnı bu
ṭāyifedin müşāhede ḳılıp-biz ve muᶜāyene körüp-biz ve ḥāl mundaḳtur. Ebū
ᶜAbdi'llāh-i Mavṣılī ki Ḳaḍībü'l-bān'ġa meşhūrdur,[15] kirek ki inkār ḳılma-
sañg ki Ḥaḳ taᶜālānıñg esrārı ᶜālem efrādıda uluḳ ve köptür ki ᶜaḳl ḳuvveti
bile anıñg ġūrınıñg idrākin ḳılsa bolmas. [16] Şeyḫ ᶜAbdu'llāh-i Yāfiᶜī raḥi-
mehu'llāhu dipdür ki ᶜilm ehlidin biri mañga ḫaber birdi ki fuḳarādın birini
F137b körmes irdiler ki namāz ḳılur bolġay. | [17] Bir kün namāz iḳāmeti ḳıldılar ve
L461 ol olturup irdi. Bir faḳīh inkār yüzidin añga didi | ki ḳop ve cemāᶜat bile
Ü269b namāz ḳıl! Ḳoptı ve ol cemāᶜat | [18] bile namāz tekbīri bağladı, evvel rekᶜatnı
ḳıldı ve münkir faḳīh anıñg yanıda irdi. Çün ikkinçi rekᶜatḳa ḳoptılar, faḳīh
P124a añga naẓar saldı, özge kişi [19] kördi ve andın | müteᶜaccib boldı. Üçünçi rek-
ᶜatda yana bir kişi kördi, evvelġı ikkidin özge. Törtünçi rekᶜatda ol üç kişi-
din özge [20] kişi kördi. Çün selām birdiler, hem-ol faḳīrni kördi. Ol faḳīr
añga bakıp tebessüm ḳılıp didi ki ay şeyḫ, bu tört kişidin ḳaysı biri [21] siziñg
bile namāz ḳıldılar? Şeyḫ ᶜAbdu'llāh-i Yāfiᶜī dipdür ki Ḳaḍībü'l-bān-i
Mavṣılī'din bu nevᶜ iş vāḳiᶜ boluptur. Mavṣıl'nıñg baᶜżı fuḳahāsınıñg [22]
añga inkārı bar irdi. Bir kün ol faḳīh kördi ki bir kūçedin anıñg utrusıdın ki-
lür. Özi bile didi ki anı tutmaḳ [23] kirek ve ḳıṣṣasın ḥākim ḳaşıġa refᶜ ḳılmaḳ
kirek, tā anı siyāsetḳa yitkürgey. Nāgāh kördi ki bir kürd ṣūretiġa aylandı.
Yaḳınraḳ [24] kilgeç anı bir aᶜrābī ṣūreti bile kördi. Yana yaḳınraḳ kilgeç anı
fuḳahādın biri ṣūreti bile kördi. Çün Ḳāḍī'ġa yitti, didi [25] ay Ḳāḍī, ḳaysı
Ḳāḍībü'l-bān'nı ḥākimġa iltip siyāsetḳa yitkürür-sin? Ḳāḍī inkārıdın tevbe
ḳıldı ve mürīd boldı. Şeyḫ ᶜAbdu'l-ḳādir ḳuddise sırruhu [26] ḳaşıda didiler ki
Ḳaḍībü'l-bān namāz ḳılmas. Didi dimeñg ki anıñg başı dāyim Kaᶜbe öyi işi-
L462 kide sücūd- | dadur.

dürler, L_6 diptür || 12 ve ol ... ṣūretleriġa : Ü'de yok || 13 aḥvāl : F_{24} L_9 a. ki ||
14 Ebū ᶜAbdi'llāh ... meşhūrdur : R, P ve F'de yok || 15 uluḳ : F_{27} $Ü_{13}$ L_{12} uluġ
Ü270a || 16 dipdür : L_{14} diptür | ḫ. birdi : $Ü_{15}$ ḫ. didi || 18 namāz : Ü'de yok | rekᶜatnı,
L461 $Ü_2$ rekᶜatġa || 19 ve andın ... kördi : Ü'de yok || 20 ḳılıp d. : L_5 ḳıldı ve d. | ḳ. biri:
$Ü_5$ ḳ. bir kişi | biri : L'de yok || 21 dipdür : L_6 diptür || 22 inkārı : L_7 inkār | ol : Ü'
F137b de yok || 23 ḳaşıġa : F_7 L_9 ḳaşıda || 24 fuḥahādın : Ü'de yok || 26 didiler ki : Ü'de
yok ||

§ 572 Muḥammedü'l-Evānī ki İbnü'l-Ḳā'id'ḳa [27] maʿrūfdur ḳuddise sırruhu

Şeyḫ Muḥyi'd-dīn ʿAbdu'l-ḳādir'niñ aṣḥābıdındur. Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren *Nefeḥātü'l-üns*'de Ḥażret-i Şeyḫ
R$_{147a}$Ü$_{270a}$ Muḥyi'd-dīn [1] el-Aʿrābī | ḳuddise sırruhudın mundaḳ naḳl ḳılıpdurlar ki *Fütūḥāt-i Mekkiyye*'de bitipdür ki Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir anı Müfredü'l-ḥażret dir irmiş. [2] Ve dipdür ki Muḥammed b. el-Ḳā'id min el-müfredīn. Hem *Fütūḥāt* ṣāḥibidin naḳl ḳılıpdurlar ki Müferridūn cemāʿatīdürler, ḳuṭb dāyiresidin [3] ḫāric. Ḫıżr ʿaleyhi's-selām alardındur ve Resūl ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem biʿsetdin burunraḳ alardın irmişler. İbn Ḳā'id dipdür ki [4] barça nimeni kiyin saldım ve yüz Ḥażret'ḳa kiltürdüm. Nāgāh yüzüm allıda bir ayaġ nişānı kördüm, maña ġayret vāḳiʿ boldı. Didim bu[5] kimniñ ayaġınıñ nişānı irkin kim hīç kişini özümdin sābıḳ iʿtiḳād ḳılmas irdim. Didiler ki siniñ Peyġamber'iñ ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem-[6] niñ ayaġı nişānıdur. Köñglüm teskīn taptı.

§ 573 Ebū Suʿūd b. Şibl raḥimehu'llāhu taʿālā

Ol hem Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir'niñ aṣḥābıdındur. *Fütūḥāt*'da[7] mezkūrdur ki ṣadūḳ u sıḳa kişidin işittim ki Şeyḫ Ebu's-Suʿūd'dın ki vaḳtınıñ imāmı irdi, naḳl ḳıldı ki didi Baġdād'da Dicle ḳıraġı-[8] dın öter irdim. Köñglümge kiçti ki aya su içinde andaḳ il bolġay mu irkin ki Tiñgri ʿibādetiġa meşġūl bolġay? Bu ḫāṭır köñglümge[9] kirgeç kördüm ki Dicle suyı şaḳ boldı ve birev baş çıḳardı ve didi yā Eba's-Suʿūd, belī su içinde irenler
L$_{463}$ bar ki Tiñgri[10] ḳulluġıġa meşġūldurlar ve min | alardın-min. Ḥażret-i Maḫ-
Ü$_{270b}$ dūmī nuvvire merḳaduhu nūren *Füṣūṣ*'dın naḳl ḳılıp-| durlar ki Şeyḫ Ebu's-Suʿūd[11] mürīdleriġa didi ki on biş yıldur ki Tiñgri maña mülkde taṣarruf biripdür, ammā min taṣarruf ḳılmay-min. İbn Ḳa'id bir kün [12] andın soruptur ki neyüçün taṣarruf ḳılmay-sin? Dipdür ki min taṣarrufnı özige ḳoyupmin, niçük ki tiler, ḳılsun! Şeyḫ Rüknü' [13] d-dīn ʿAlāu'd-devle dipdür ki gūristān bile ötüp barur irdim. Bir vīrāne günbeddin işāretī ẓāhir boldı kim biziñ [14] ziyāretimizġa kil! İmdi ki bardım, maña vaḳt ḫoş boldı.

R$_{147a}$Ü$_{270b}$ 1 ḳılıpdurlar : Ü$_1$ ḳılıpdur, L$_3$ ḳılıpturlar | bitipdür : L$_3$ bitiptür | d. irmiş :
L$_{462}$ Ü$_2$ d. irmişler || 2 dipdür : L$_4$ diptür | ḳılıpdurlar : L$_5$ ḳılıpturlar || 3 ḫāric : Ü$_4$ ḫāricdür | alardındur : L$_6$ alardın durur | dipdür : L$_7$ diptür || 4 ġayret ... boldı : L$_8$ ġārib vāḳiʿ yüz birdi||5 ayaġınıñ n. : Ü$_7$ ayaġı n. | kim : Ü'de yok | kişini : Ü$_8$ kişi ||6 nişānıdur : Ü$_9$ nişānı irür. || 7 vaḳtınıñ : L$_{12}$ vaḳtnıñ || 8 köñglümge : L$_{13}$ köñglümde | k. ki : L$_{13}$ k. kim | s. içinde : Ü$_{13}$ s. içide | bolġay mu: Ü$_{13}$ bolġay | Tiñgri : R'de yok || 9 yā: L'de yok | s. içinde : Ü$_{16}$ s. içide andaḳ || 10 naḳl : L'de yok | ḳılıp-
Ü$_{271a}$L$_{463}$ durlar : L$_2$ ḳılıpturlar || 12 neyüçün : Ü$_3$ niçün | dipdür : L$_4$ diptür || 15 didim..

Ol ᶜazīzniñg rūḥıdın bu feyż yitti kim her ni Tiñgri'din sañga yitse, ḳabūl [15] ḳıl! Didim ki ḳılġuluḳ bolsa, ḳılay. Didi bārī bu kün bir nime yiter, kabūl ḳıl! Didim andaḳ ḳılay. Çün şehrġa kildim, bu ḥālnı [16] Şeyḫ Nūru'd-dīn ᶜAbdu'r-raḥmān ḫıdmetide ᶜarż ḳıldım. Didiler anda Şeyḫ Ebu's-Suᶜūd'dur. Ve anıñg ṭarīḳı bu irmiş ki her ni Ḥaḳ'dın [17] kilse, ḳabūl ḳılur irmiş ve red ḳılmas irmiş. Ve mütekellif libās kiyer irmiş ve mütekellif ġıẕā yir irmiş. Ve hīç kişidin nime tilemes[18] irmiş. Bir kün birev anıñg ḳaşıġa kiripdür.
P_{124b} Körüptür ki | başıda bir destārdur ki ikki yüz diremġa arzır. köñglige kiçipdür
F_{138a} ki [19] ᶜaceb isrāfdur ki destārī ki anıñg bahāsıġa niçe dervīşniñg | libāsı ḥāṣıl bolġay, bir dervīş anı başıġa çırmaġay. Şeyḫ [20] dipdür ki biz munı özlükümiz bile başımızġa çırmamaydur-biz. Destārnı ol kişi allıġa salıpdur ki
L_{464} eger sin tiler-sin,[21] bar ve sat ve her ni alur-sin, dervīşlerge al! Ol barıp | satıp
$Ü_{271a}$ kilipdür | ve destārnı Şeyḫ'niñg başıda körüptür ve müteᶜaccib [22] boluptur. Şeyḫ dipdür taᶜaccüb ḳılma ve fulān ḫᵛācedin sor ki bu destārnı ḳaydın kiltürüptür? Sorġandın soñgra ol ḫᵛāce [23] dipdür ki bıltur kimede irdim, muḫālif yil ḳoptı, neẕr ḳıldım ki selāmet deryādın çıḳsam, bir ḫūb destār Şeyḫ'ḳa hediye kiltürgey-min. Altı [24] aydur ki Baġdād'da köñglüm tilegen dik destār tiler irdim, bu kün közümge yoluḳtı, aldım ve neẕrimġa vefā ḳılıp Şeyḫ ḫıdmetiġa [25] kiltürdüm. Şeyḫ ol kişige didi ki bildiñg ḫōd ki bu nevᶜ destārnı yana birev biziñg başımızġa baġlar. Ve Şeyḫ Ebu's-Suᶜūd'dın bu nevᶜ ḥālāt [26] köp menḳūldur.

§ 574 [redacted] ḳaddesa'llhahu taᶜālā sırrehu

Atı Şuᶜayb b. el-Ḥasan, yā Ḥüseyn'dür. Bu ṭāyifeniñg ekābiridindür. Ve meşāyıḫdın[27] köp anıñg ṣoḥbet ü ḫıdmetide terbiyet tapıpdurlar. Ve alardın biri Ḥażret-i Şeyḫ Muḥyi'd-dīn el-ᶜArabī'dür. Ve mu-
R_{147b} ṣannefātıda anıñg[1] ẕikrin köp ḳılur ve ḥaḳāyıḳ u maᶜārifin köp kiltürür. Ve İmām Yāfiᶜī dipdür ki Yemen'niñg ekser şüyūḫınıñg Şeyḫ ᶜAbdu'l-ḳādir'ġa nisbetleri[2] bar ve baᶜżınıñg Şeyḫ Ebū Medyen'ġa nisbetleri bar. Bu biri Maġrib şeyḫidür ve ol biri yaᶜnī Şeyḫ ᶜAbdu'l-ḳādir, Maşrıḳ şeyḫi raḍi-

ḳıl : Ü'de yok | bu kün : L'de yok || 16 Nūru'd-dīn : L'de yok || 17 kişidin : L_{11} kişi || 18 birev anıñg : F_{28} $Ü_{12}$ birevniñg | kiripdür : L_{11} kiriptür | körüptür : $Ü_{12}$ kö-
F_{138a} rüptür | kiçiptür : L_{12} kiçiptür || 20 dipdür : $Ü_{15}$ aytıpdur, L_{14} diptür | özlükümiz b. : $Ü_{15}$ özlükimizdin | salıpdur : L_{15} salıptur || 21 dervīşlerge : $Ü_{17}$ dervīş-
$Ü_{271b}L_{464}$ lerġa | kilipdür : L_1 kiliptür | başıda : $Ü_1$ başıġa || 22 boluptur : $Ü_1$ bolupdur | dipdür : L_1 diptür ki || 23 bıltur : $Ü_3$ bultur || 24 Baġdād'da : L_4 Baġdād || 25 d. ki : $Ü_7$ d. kim || 26 menḳūldur : $Ü_8$ menḳūl durur || 27 tapıpdurlar : L_9 tapıpturlar ||
R_{147b} 1 dipdür : L_{10} diptür | ᶜAbdu'l-ḳādir'ġa: L_{11} ᶜAbdu'l-ḳādir'ḳa || 2 nisbetleri :
$Ü_{272a}P_{124b}$ $Ü_{14}$ nisbeti | ol biri : L_{12} ol bir || 3 ḳılıpdurlar: L_{13} ḳılıpturlar | didi ki: P_{12} $Ü_{17}$

ya'llāh ᶜanhumā ve nefeᶜanā bihimā.[3] Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳadu-
hu nūren *Fütūḥāt*'dın naḳl ḳılıpdurlar ki ṣāḥibī dipdür ki evliyānıñg biridin
Ü$_{271b}$ işittim ki didi ki bu ṭāyifedin [4] biri şeyṭānnı I tüş körüp soruptur ki siniñg
ḥālıñg Şeyḫ Ebū Medyen bile ki tevḥīd ü tevekkülde imāmdur, niçükdür?
L$_{465}$ Didi ki ḳaçan I [5] tilesem ki anıñg köñglige bir nime salġay-min, aña oḫşar
ki birev muḥīṭ deryāsıġa bevl ḳılġay ki ol nā-pāk bolġay. Hem *Fütūḥāt*'da-[6]
dur ki ḫalāyıḳ iliglerin Şeyḫ Ebū Medyen'ġa sürtüp teberrük ve teyemmün
cihetidin yüzlerige sürterler irdi. Şeyḫ'din sordılar ki bu cihet-[7] din öz nef-
siñgde hīç eṡer tapar-sin? Didi bu ki Hacerü'l-esved'ni ḫalāyıḳ teberrük ci-
hetidin öperler, ol özide ni miḳdār eṡer tapar ki anı [8] ḥaceriyyetdin
çıḳarġay, ol ki anı evliyā vü enbiyā öperler, min dağı uş-ança eṡer öz nef-
simde tapar-min ve minde hem ol ḥükm bar. Bir kün[9] Şeyḫ Ebū Medyen
Maġrib diyārıdın boynını pest ḳıldı ve ayttı kim : اللهم انى أشهدك و أشهد
ملائكتك انى سمعت وأطعت. Aṣḥābı sordılar [10] ki bu sözniñg sebebi ni irdi?
Didi ki Şeyḫ ᶜAbdu'l-ḳādir bu kün Baġdād'da didi ki : قدومى هذه على رقبة
كل ولى الله . Andın soñgra[11] baᶜżı aṣḥābı Şeyḫ ᶜAbdu'l-ḳādir'niñg, Baġdād'
dın kildiler ve ḫaber birdiler. Şeyḫ ol sözni hem-ol kün Baġdād'da didi.
Her ḳaçan Şeyḫ [12] Ebū Medyen bu āyetni işitse irdi ki : قدمى هذه على رقبة
الا قليلاً. dir irdi ki bu az ᶜilm ki Ḥaḳ taᶜālā bizge biripdür, biziñg imes-
Ü$_{272a}$ tür, [13] belki ᶜāriyetdür bizde. Ve andın köpige yitişmeydür-biz. I Pes biz
cāhiller-biz ᶜale'd-devām. Bir ḳatla Şeyḫ Ebū Medyen deryā ḳıraġıda barur
irdi. [14] Cemāᶜatī küffārdın anı esīr ḳıldılar ve kimerlerige kivürdiler ki anda
cemāᶜat-i müslimānlarnı esīr ḳılıp kivürüp irdiler. Ve bādbānlar tarttı-[15] lar
kim mülklerige ᶜazīmet ḳılġaylar. Kime yiridin ḳıpranmadı, bā-vücūd-i
L$_{466}$ ol ki ᶜaẓīm yil dağı I barur irdi. Her niçe cehd ḳıldılar, fāyide ḳılmadı. [16] Di-
diler ki hemānā bu müslimān cihetidindür ki ḥālī esīr ḳılıp-biz, ṣāyed
ṣāḥib-i bāṭın kişi irkin. Şeyḫ'ḳa icāzet birdiler ki çıḳ ve bar! Şeyḫ
didi tā barça [17] müslimānlarnı ḳoymas-siz, min hem çıḳmas-min. Hīç
P$_{125a}$ çāre tapmadılar barçanı ḳoymaḳdın özge ve barını Şeyḫ'niñg I mubārek him-
meti bereketidin esīr-[18] lıḳdın āzād ḳıldılar, fi'l-ḥāl kimeleri revān boldı.
Ol dipdür ki : اذا ظهر الحق لم يبق معه غيره Ve hem anıñg sözidür ki : [19]
ليس للقلب سوى وجهة واحدة قال أى وجهة توجهت حجبت عن غيرها. Ve hem ol dip-

L$_{465}$ L$_{14}$ didi ‖ 4 niçükdür : L$_{15}$ niçüktür ‖ 7 nefsiñgde: L$_{2}$ nefsiñg I ḫalāyıḳ t. : L$_{4}$ ḫa-
lāyıḳ ḳoparlar t. ‖ 8 nefsimde : L$_{6}$ nefsimġa ‖ 9 Maġrib diyārıdın : L'de yok ‖ 10 Baġ-
Ü$_{272b}$ dād'da : L$_{8}$ Baġdād ‖ 12 bizge : P$_{21}$ biz ‖ 13 bizde : F$_{20}$ biz, L$_{12}$ bizge I pes biz : Ü'de
yok I cāhiller b. : L$_{12}$ cāhillerdür b. ‖ 14 cemāᶜatī... anda : Ü'de yok ‖ 15 yiri-
din : Ü$_{5}$ L$_{15}$ yirdin I ḳıpranmadı : F$_{23}$ Ü$_{3}$ L$_{15}$ tiprenmedi I dağı : Ü'de yok I ba-
P$_{125a}$ rur i. : Ü$_{3}$ baradur i. I niçe : Ü$_{4}$ çend I cehd : Ü'de yok ‖ 17 hīç ç. : F$_{25}$ L$_{3}$ hem ç.

dür ki : ما وصل الى صريح الحرية من عليه من نفسه [20] بقية

ومن اشعاره :

شعر

تنكر الباطل فى اطواره فانه من بعض ظهوراته
واعطه منك مقداره حتى توفى حق اثباته

Biş yüz toḳsanda [21] ʿālemdin ötüpdür.

§ 575 Ebu'l-ʿAbbās b. el- ʿArīf eṣ-Ṣanhācī el-Endelusī raḥimehu'llāhu taʿālā

Atı Aḥmed b. Muḥammed'dür. ʿĀlim irdi ʿulūmġa ve
F138b ʿārif irdi ḳırāʾat | [22] vücūhıġa ve cemīʿ rivāyātda mütenāhī. Ve mürīdler ve muḫlişler köp ḫıdmetide yıġıldılar. Zamān pādşāhıġa andın ḫavfī peydā bol-
Ü272b dı, anı tiletti. [23] Yolda fevt boldı, | biş yüz ottuz altıda. *Fütūḥāt-i Mekkī* ṣāḥibi öz şeyḫi Ebū ʿAbdi'llāh el-Ġazzālī'din naḳl ḳılıpdur ki ol dipdür ki [24] bir kün öz şeyḫim İbn ʿArīf ḳaşıdın çıḳtım ve yazıda seyr ḳılur irdim. Her dıreḫt ve giyāhġa ki yiter irdim, maṅa aytur irdi ki mindin [25] al ki fulān ʿilletḳa nāfiʿdür-min ve fulān żararġa dāfiʿ. Ve maṅa ol ḥāldın ḥayretī
L467 yüzlendi. Şeyḫ ḫıdmetiġa yandım, daġı bu vāḳiʿa-l nı [26] ʿarż ḳıldım. Şeyḫ didiler ki biz anıṅ üçün sini terbiyet ḳılmaydur irdük.اين كان منك الضار والنافع حين قالت لك الاشجار انها نافعة [27] ضارة فقال يا سيدى التوبة. Şeyḫ didi Tiṅri taʿālā sini imtiḥān ḳılıp sınaptur, yoḳ irse biz sini Tiṅri taʿālāġa reh-
R148a nümūnluḳ ḳılduḳ, [1] yoḳ anıṅ ġayrıġa. Siniṅ tevbeṅniṅ ṣıdḳı ʿalāmeti oldur ki hem-ol mevżiʿġa ḳaytıp barġay-sin ve ol dıreḫt ve giyāhlar saṅa ol[2] sözni dimegeyler. Şeyḫ Ebū ʿAbdi'llāh ḳaytıp ol mevżiʿġa bardı ve ol eşyādın ol sözlerni işitmedi ve ḳaytıp şeyḫiġa [3] ayttı. Şeyḫ didi ki : الحمد لله الذى اختارك لنفسه ولم يدفعك الى كون مثلك من اكوانه . توفى سنة ست وثلاثين وخمسماية.

§ 576 Ebu'r-Rebīʿ el-Kefīf el-Māleḳī [4] raḥimehu'llāhu taʿālā

Ebu'l-ʿAbbās b. el- ʿArīf'niṅ aṣḥābıdındur. Bir kün bir aṣḥābıġa didi ki meselā eger ikki kişi bolsa ve her ḳaysıda [5] on direm bolsa,
Ü273a alardın biri bir direm ṣadaḳa ḳılsa | ve toḳḳuz diremni asrasa ve yana biri

L466 || 19 dipdür : L6 diptür || 23 ottuz : Ü'de yok | ḳılıpdur : L13 ḳılıptur | ki : F'de
Ü272b F138b yok | 25 ol ḥ. : Ü5 bu ḥ. || 26 didiler : Ü6 didi || 27 ḳılıp : Ü'de yok ||
R148a L467 2 ḳaytıp: Ü'de yok | sözlerni : L6 sözni || 3 şeyḫ d.: Ü13 şeyḫi d.|| 5 b. direm :
Ü273a L10 b. diremni || 6 didiler ki : L12 aṣḥāb didiler | diremni : Ü2 direm | neyüçün :

tokkuz diremni şadaka kılsa ve bir diremni asrasa, [6] kaysı fāżılraktur? Didiler ki ol ki tokkuz diremni şadaka kılġay. Şeyh didi ki neyüçün bu fāżılraktur? Aṣḥāb didiler ki anıñg üçün [7] ki köprek taṣadduk kılıpdur. Şeyh didi olça didiñgiz, yahşıdur, ammā mes'eleniñg rūḥını bilmediñgiz ve sizge mahfī kaldı. Didiler ki ol kaysı-[8] dur? Didi ol ki biz ikkelesini tiñg birgen
L468 farż kılduk, ol ki köprek birdi, anıñg | fakrġa kirgeni burunrakdur, andın ki azrak [9] biripdür, pes anıñg fakrġa nisbeti artuġrak bolġay, bu cihetdin ol efżal bolġay. Ḥadīs vāriddür bu maᶜnāġa kim yitmiş miñg katla [10] لا اله الا الله dimekke aytkuçınıñg necātıġa, yā her kişi ki anıñg niyyetiġa okulmış bolġay, tamām eseri bar. Şeyh Ebu'r-Rebīᶜ-i Mālekī dipdür [11] ki min bu zikrni dip irdim ve līkin ni özümge ve ni kişige muᶜayyen kılmaydur irdim, tā bir kün birevniñg māyide taᶜāmıġa ḥāżır [12] boldum, bir cemāᶜat bile. Ve alar arasıda tıflī irdi ṣāḥib-i keşf. İlig taᶜāmġa kim iltti, yıġlamakka tüşti. Sebebin sordılar, didi ki [13] dūzeh mañga müşāhiddür, anda anamnı köredür-min ki ᶜaẕāb kıladurlar. Şeyh Ebu'r-Rebīᶜ dipdür kim bāṭınımda didim ki Ḫudāvendā, sin [14] vākıf-sin ki yitmiş miñg katla
Ü273b لا اله الا الله zikrin aytıp-min, anı bu tıflnıñg anası dūzeh otıdın | halāṣ
P125b bolurġa muᶜayyen kıldım. Çün [15] bu niyyetni köñglümde kıldım, | kördüm ki tıfl küle başladı ve şādmānlıġ kıldı. Yana sebebni sordılar, didi ki anamnı köredür-min [16] ki dūzeh otıdın halāṣ boldı, el-ḥamdu li'llāh. Pes taᶜām yimekke meşġūl boldı. Şeyh Ebu'r-Rebīᶜ dir kim mañga bu ḥadīs ṣıḥḥatı ol tıfl keşfidin [17] ve ol küdek keşfi ṣıḥḥatı nebevī ḥadīsidin maᶜlūm boldı. ||

§ 577 ᶜAdiyy b. Müsāfir eş-Şāmī sümme'l-Hekkārī kuddise sırruhu

Şeyh ᶜUkayl-i Menbicī ve Şeyh Ḥammād-i Debbās [18] bile ṣoḥbet tutuptur. Añga köp halāyık cemᶜ boldılar. Hekkāriyye taġıda ki Mavṣıl tevābiᶜidindür, halkdın münkatiᶜ boldı ve anda zāviyeī binā kıldı. [19] Ve ol diyār ehli mürīd ve muᶜtekid boldılar. Ve añga āyāt u kerāmāt ve hārik-i ᶜādāt asru köptür. Biş yüz illig yittide dünyādın ötüptür. [20] Ve kabrı hem-ol diyārda müteberrik mezārdındur, yuzāru ve yuteberreku bihi.

Ü3 niçün | aṣḥāb d. : Ü3 aṣḥābı d., L'de yok || 7 kılıpdur : L13 kılıptur | m. rūḥını :
L468 Ü5 m. روحانی || 8 f. kılduk : Ü 6 f. kıldük | burunrakdur : Ü 7 L1 burunraktur || 9 biripdür : L1 biriptür | ḥadīs : L2 ḥadīsde | vāriddür : L2 vārid | kim : L'de yok || 10 kişi : L3 kişige | dipdür : L4 diptür || 11 dip i. : L4 dir i. | ve līkin ... kılmaydur irdim : Ü'de yok || 13 dipdür : L8 diptür || 14 bu tıflnıñg : L'de mükerrer
Ü273b || 15 kördüm ki : Ü'de yok || 16 tıfl : Ü4 küdek || 17 "maᶜlūm boldı" sözünden R, sahife 269b, satır 22'deki "Şemsü'd-dīn Muḥammed ... "" ismine kadar olan kısım L nüshasında yoktur || 18 tutuptur : Ü7 tutupdur || 19 köptür : Ü10 köpdür || 20 mezār-

§ 578 Şeyh̲ Aḥmed b. Ebi'l - Ḥasan er - Rāʿī ḳuddise sırruhu

İmām Mūsā Kāẓım raḍiyā'llāhu ʿanh-[21] nıñg büzürgvār evlādıdındur. Ve h̲ırḳada nisbeti biş vāsıṭa bile Şeyh̲ Şiblī ḳuddise sırruhuġa yiter. Anıñg taʿrīfin ḳalem tili ʿācizdür. Ve[22] Ḥażret-i Mah̲dūmī nuvvire merḳaduhu nūren *Nefeḥātü'l-üns*'de baʿżı ḥālātıdın şemmeī ẕikr ḳılıpdurlar,
F_{139a} tilegen kişi anda I baḳsun. Baʿżı ḥālātıdın [23] cüzvī munda ẕikr ḳılılur. Eger alardın kişi taʿvīẕ tilese irdi, kāġıẕ kiltürse irdi ve siyāhī kiltürmese irdi,
Ü$_{274a}$ ol kāġıẕnı [24] alıp I siyāhīsiz añga taʿvīẕni raḳam ḳılurlar irdi. Bir ḳatla birev üçün uşbu meẕkūr bolġan düstūr bile siyāhīsiz bitip irdiler. [25] Ol kişi müddet-i medīd ġāyib boldı ve müddetdin soñgra hem-ol aḳ kāġıẕnı imtiḥān üçün kiltürdi ki ay Şeyh̲, miniñg üçün taʿvīẕ biti! [26] Çün ol ḳāġıẕġa baḳtılar, didiler ay ferzend, bu kāġıẕ bitilgendür ve añga birdiler. Bir kün alarnıñg aṣḥābıdın ikki kişi [27] yazıda irdiler. Biri yana biridin sordı ki bu müddetde ki alar mülāzemetide -sin, ni ḥāṣıl ḳılıp-sin? Ol didi maṭlūbuñg
R$_{148b}$ nidür? [1] Didi bu ki āsmāndın dūzeh̲ otıdın h̲alāṣlıġ berātım tüşkey. Bu söz aytur vaḳtda āsmāndın bir aḳ varaḳ tüşti. Alıp alar ḳaşıġa [2] kiltürdiler. Ötken ḥāldın Şeyh̲ nime dimedi, alarġa birdiler. Alar ol varaḳḳa baḳḳaç secde ḳıldılar. Çün baş secdedin[3] köterdiler didiler ki : الحمد لله الذى ارانى أعتق اصحابى من النار فى الدنيا قبل الآخرة. Didiler yā seyyidī, bu aḳ varaḳdur. Alar[4] didiler ki ḳudret iligi siyāhī bile bitimes, bu nūr bile bitilipdür. وتوفى رضى الله عنه يوم الخميس الثانى والعشرين من جماذى الاولى [5] سنة ثمان وسبعين وخمسمأية.

§ 579 Ḥayāt b. Ḳays el-Ḥarrānī raḥimehu'llāhu taʿālā

Ol tört kişidin biridür kim Şeyh̲ Ebu'l-Ḥasan-i Ḳureşī dipdür [6] kim meşāyıh̲dın bular öz ḳabrlarıġa taṣarruf ḳılurlar, andaḳ ki iḥyā
Ü$_{274b}$ ḳılurlar. Biri Şeyh̲ Maʿrūf-i Kerh̲ī'dür I ve biri Şeyh̲ ʿAbdu'l-ḳādir-i Gīlānī[7] ve biri Şeyh̲ ʿUḳayl-i Menbicī, biri Şeyh̲ Ḥayāt-i Ḥarrānī ḳaddesa'llāhu taʿālā esrārehum. Ṣuleḥādın biri dipdür kim Yemen'din kimege olturduk. Çün Hind [8] deryāsıġa yittük, muh̲ālif yil ḳoptı ve kimeni uşattı. Ve min bir tah̲ta pāreġa ḳaldım ve bir cezīreġa çıḳtım. Hīç kişi yoḳ irdi ve köp h̲arābe-[9] ler irdi. Nāgāh bir mescidḳa yittim, kirdim. Tört kişi olturup irdi-

F_{139a} dındur : Ü$_{11}$ mezārātdındur II 23 ḳılılur : Ü$_{16}$ ḳılur I kāġıẕ : F_1 kāġıd I kāġıẕnı : F_2
Ü$_{274a}$ kāġıdnı II 24 bolġan : Ü'de yok II 25 kāġıẕnı : F_3 kāġıdnı II 26 kāġıẕġa : F_4 kāġıdġa I kāġıẕ: F_4 kāġıd II

R$_{148b}$ 1 h̲alāṣlıġ : Ü$_8$ h̲alāṣlıḳ II 3 didiler : Ü$_{12}$ d. ki II 6 kim : Ü'de yok I ki : Ü'de yok
Ü$_{274b}$ II 7 d. kim : F_{12} Ü$_2$ d. ki II 8 deryāsıġa : Ü$_3$ deryāsıge I pāreġa : Ü$_4$ pārede II 9 mes-

ler. Selām didim. Cevāb birdiler, ḥālımnı sordılar, ayttım. Aḳşam-[10] ġaça alar bile irdim. Çün aḳşam boldı, Şeyẖ Ḥayāt-i Ḥarrānī kildi. Ol cemāᶜat yügürüp selām ḳıldılar. İlgeri bardı, ẖuften namāzın [11] cemāᶜat bile ḳıldılar. Ve fecr ṭulūᶜıġaça namāzda irdiler. Ve Şeyẖ Ḥayāt münācātḳa turdı ve didi : يا حبيب التائبين ويا سرور العارفين [12] ويا قرة عين العابد ين ويا أنيس المنفردين ويا حرز اللاجين ويا ظهر المنقطعين ويا من حنت اليه قلوب الصادقين ويا من
P_{126a} انست به [13] أفئدة المحبين وعليه عكفت همة الخاشعين. Andın soñgra yıġlay-ı başladı. Kördüm ki envār ẓāhir bola kirişti, daġı Şeyẖ Ḥayāt [14] mesciddin çıḳtı. Ol cemāᶜat mañga didiler ki Şeyẖ kiniçe bar! Min Şeyẖ kiniçe iriştim. Ḳördüm ki beyābān ve taġ ve deryā ayaġı astıda nūr-dīde[15] boladur. Bildim ki ṭayy-i ᶜarżdur. Her gāmda dir irdi ki : يا رب حيوة كن لحيوة Az zamānda Ḥarrān'ġa yittük. Ve Şeyẖ Ḥayāt Ḥarrān'da [16] sākin irmiş. Anda dünyādın biş yüz siksen birde ötüptür. |

$Ü_{275a}$ § 580 Şeyẖ Cā-gīr ḳaddesa'llāhu taᶜālā rūḥahu

Şeyẖ Ebu'l-Vefā añga ṡenā dipdür ve öz [17] börkin Şeyẖ ᶜAlī-i Heybetī'din añga yiberipdür ve añga tilemek teklīfi ḳılmaydur. Ve dipdür ki min Tiñgri'din tiledim ki Cā-gīr miniñg mürīd-[18] lerimdin bolġay, Tiñgri anı mañga baġışladı. Ve Şeyẖ Cā-gīr aṣlen kürdlerdin irdi. ᶜİrāḳ vādīleridin biride Sāmerre'niñg [19] bir künçilikide mutavaṭṭın boldı ve anda biş yüz toḳsanda dünyādın ötti. Ve ol dipdür ki: [20] من شاهد الحق عز وجل فى سره سقط الكون من قلبه.

§ 581 Şeyẖ Ebū ᶜAdi'llāh Muḥammed b. İbrāhīm el-Ḳureşī el-Hāşimī ḳuddise sırrehu

Ve ol dipdür ki : امام العارفين ودليل السالكين صاحب الاحوال الفاخره [21] والكرامات الباهره. Hem ol dipdür ki bir kün Minā'da irdim[22] ve susuz boldum, hīç yirde su tapmadım. Ve minde hīç nime yoḳ irdi ki su alġay-min. Barur irdim, tā bir çāh tapıp andın su [23] tartḳay-min. Çāhī taptım ki ᶜAcem ehli anda yıġılıp irdiler. Alardın birige didim ki bir miḳdār su bu rekvege sal! Mini urdı ve iligim-[24] din rekveni alıp taşladı. Ve min şikeste-ẖāṭır bar-
F_{139b} dım ki rekveni alġay-min. Kördüm ki | bir bürkede çüçük sudur. Ol sudın [25] aldım ve içtim ve rekveġa su toldurup aṣḥāb ḳaşıġa kiltürdüm.
$Ü_{275b}$ Barça andın içtiler. Ve ol ḥālnı alarġa ayttım. Anda bardılar, | [26] tā su alġaylar. Ni su taptılar ve ni andın eṡer. Bildim ki ᶜināyetī irkendür, ilāhī.

P_{125b} cidḳa : $Ü_5$ mescidġa | kirdim : P'de yok || 10 c. yügürüp : F_{15} c. ilgeri yügürüp | s. ḳıldılar : $Ü_8$ s. birdiler || 11 ṭulūᶜıġaça : $Ü_8$ ṭulūᶜıda || 14 şeyẖ ... min : Ü'de yok ||
$Ü_{275b}$ 16 dünyādın : F_{21} dünyāda | ötüptür : $Ü_{17}$ ö. va'llāhu aᶜlem | ṡenā d. : $Ü_1$ şāgird
P_{126a} d. || 20 şeyẖ : P'de yok || 22 susuz : $Ü_{11}$ susız || 27 boyaġçı : $Ü_4$ boyaḳçı ||

§ 582 Ebu'l-Ḥasan ʿAlī b. [27] Ḥamīd eş-Ṣaʿīdī ḳuddise sırruhu

Bülend ḥālāt ve ercmend kerāmāt ṣāḥibi irdi. Atası
R149a boyağçı irdi. Tiler irdi ki ol hem şıbāğlıgnı [1] örgengey. Anga ağır kilür irdi ki ol dervīşler ṣoḥbetiğa barur irdi. Ve alar ṭarīḳasın verziş ḳılur irdi ve ol [2] işdin ḳalur irdi. Bir kün atası buyurğan tonluğlarnı boyamaydur irdi. Atası açığlandı. Ve dükkānda ṭağarlar irdi. [3] Her biride özge reng tonluğlarnı barçasın bir ẓarfḳa saldı. Atasınıng ġażabı arttı ve didi ki kördüng ki ni iş ḳıldıng? Bularnıng [4] iyeleri her birin özge reng buyurup irdiler. Ol ilig ol ẓarfḳa urup barçanı çıḳardı ve her ḳaysını ni ki buyurup irdiler, hem-ol reng alıp alıp atası iligige birdi. Çün atası[5] ol ġarīb ḥālnı kördi, anı Tingri yolı sülūkide ḳoydı. Ve ol sülūkde mertebesini dirler ki ol yirge yitti ki mürīd ve aṣḥābı [6] be-ġāyet köp boldı. Ammā her kişi atını ki Levḥ-i maḥfūẓ'da körmes irdi, mürīdlıḳḳa ḳabūl ḳılmas irdi. Ve ol altı yüz on ikkide dünyā-[7] dın ötüptür.

§ 583 Ebū İsḥāḳ b. Ẓarīf ḳuddise sırruhu

Ḥażret-i Şeyḫ Muḥyi'd-dīn el-ʿArabī ḳuddise sırruhu meşāyıḫıdındur. Şeyḫ *Fütūḥāt*'da dipdür [8] ol büzürgrek meşāyıḫdındur ki
Ü276a | min körüp-min. Ol dipdür ki alar ki mini tanırlar, evliyāu'llāhdurlar. Didiler niçük [9] yā Ebā İsḥāḳ? Didi anıng üçün ki alar ikki ḥāldın taşḳarı imesler, yā oldur ki mining ḥaḳḳımda ḫayr ve yaḫşılıḳ dirler, yā [10] anıng ġayrı. Eger ḫayr ve yaḫşılıḳ ayturlar, manga ṣıfat dimesler, meger ol nime ki alarġa ṣıfat bolmış bolġay. Eger alar ol ṣıfat [11] maḥalı bolmaġan bolsalar ir-
P126b di, | mini andaḳ ṣıfat ḳılmaġaylar irdi. Pes bular mining ḳaşımda evliyāu'llāhdındurlar. Ve eger [12] mining ḥaḳḳımda yamanlıġ ve şer ayturlar, alar ferāset ü keşf ṣāḥibidürler ki Ḫudāy-i taʿālā alarġa mining ḥāletimġa ıṭṭılāʿ biripdür, [13] pes alar hem evliyāu'llāhdındurlar.

§ 584 İbnü'l-Fāriż el-Ḥamevī el-Mıṣrī ḳuddise sırruhu

Künyetleri Ebū Ḥafṣ'dur ve atları ʿÖmer. Ve [14]Benī Saʿd ḳabīlesidindürler ki Ḥalīme raḍiya'llāhu ʿanha Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellemning murżiʿası andındur. Ḥameviyyü'l-aṣl [15]irmiş ve Mıṣ-

R149a F139b 1 ve ol: Ü'de yok || 2 işdin ... irdi : Ü'de yok || 4 ol : F ve Ü'de yok | barçanı... irdiler : F ve Ü'de yok | alıp alıp : P_{19} F_7 $Ü_{11}$ alıp || 5 sülūkide : F_7 $Ü_{12}$ sülūkige | aṣḥābı :$Ü_{13}$ aṣḥāb || 6 Levḥ-i maḥfūẓ'da : $Ü_{14}$ Levhü'l-maḥfūẓ'da || 8 meşāyıḫdındur : F_{10} şeyḫdındur || 9 yaḫşılıḳ : F_{12} yaḫşılıġ || 10 yaḫşılıḳ : F_{12} yaḫşılıġ || 11 ev-
Ü276a liyāu'llāhdındurlar : $Ü_6$ evliyādındur || 12 yamanlıġ : $Ü_7$ yamanlıḳ || 14 ki : Ü'de yok || 15 ʿulemāsınıng : $Ü_{12}$ ʿulemāsıdın | ol dipdür ki : Ü'de yok || 16 kim : F ve Ü'

riyyü'l-mevlid. Atası Mıṣr ʿulemasınıñ ekābiridin irdi. Ve anıñ ferzendi Seyyid Kemālu'd-dīn Muḥammed dipdür ki ol dipdür ki[16] evvel kim seyāḥat ve tecrīdḳa atamdın icāzet alur irdim ve Mıṣr tigreside taġlar ve vādīlerde kizer irdim ve anıñ ḳaşıġa [17] kilür irdim ve anıñ ḫāṭırı mürāʿātı üçün bir kiçe kündüzge yaḳın anıñ ḳaşıda bolur irdim ve yana hem ol seyr ü sülükke [18] barur irdim. Çün atam Tiñri ḥükmin bütkerdi, bi'l-külliyye
Ü276b özümni Tiñri yolı sülūkige baġladım, ammā bu ṭarīḳdın | hīç nime fetḥ bolmas irdi. [19] Bir kün Mıṣr medārisidin biride kizer irdim, kördüm ki medrese işikide bir ḳarı baḳḳāl irdi. Vużūʾ ḳıladur irdi ve meşrūʿ tertībi bile ḳılmaydur irdi. Evvel iliglerin yudı ve andın soñgra ayaġların, andın soñgra başıġa mesḥ tarttı ve andın soñgra yüzini yudı. Min özümge didim ki ʿacebdür bu ḳarıdın ki bu kiber sinde ve İslām diyārıda ʿulemā arasıda medrese işikide vużūʾ ḳıladur ve meşrūʿ [20] tertībi bile imes. Ol miniñ sarı baḳıp didi ki ay ʿÖmer, sañga Mıṣr'da hīç fetḥī bolmas, fetḥī ki sañga bolur, Mekke ve Ḥicāz ṭarafıdın [21] bolġusıdur. Ol yan ḳaṣd ḳıl ki siniñ fetḥin vaḳtı yitipdür. Bildim ki ol evliyāu'llāhdındur ve murādı ol nevʿ vużūʾ-[22] dın telbīs ü cehl iẓhārı ve öz ḥālınıñ setridür. Ḳaşıda olturdum ve didim yā seyyidī, min ḳayda ve Mekke ḳayda? Ḥac mevsimi [23] imes ve hīç hem-rāh u refīḳ yoḳ. İligi bile işāret ḳıldı ve didi īnek Kaʿbe közüñ ileyide. Çün naẓar ḳıldım, Mekke'ni kördüm. [24] Anı ḳoydum, daġı yüz Mekke'ge ḳoydum ve Mekke közümdin yana ġāyib bolmadı. Ve anda sülūkke meşġūl
F140a boldum. Fütūḥ ebvābı [25] yüzümge açıldı ve āṣārı müterādif boldı. | Ve Mekke'niñ taġ ve vādīleride seyāḥat ḳılur irdim, tā ol ki bir vādīde muḳīm [26] boldum ki andın Mekke on künçilik yol irdi. Ṣalāt-i ḫamsḳa cemāʿ-
Ü277a atḳa ḥāżır bolur irdim. | Bu nevʿ bile on biş [27] yıl ötkendin soñgra nāgāh bir kün ol ḳarı baḳḳālnıñ üni mañga kildi kim : يا عمر تعال الى القاهرة احضر ،
R149b وفاتي. Taʿcīl bile añga kildim,[1] kördüm ki muḥtażırdur. Selām ḳıldım, ol hem selām ḳıldı. Ve bir niçe direm mañga birdi ki munuñ bile miniñ tekfīn ve techīzimni ḳıl! Ve tābūtum [2] ḥammāllarıġa her ḳaysıġa birer direm birgil ve Ḳırāfe'din fulān mevżiʿġa itkil! Dirler ki hem ol mevżiʿdür ki Şeyḫ İbn Fāriż ḥalā anda medfūndur. Pes [3] didi miniñ tābūtumnı anda ḳoy ve muntaẓır bol ki birev taġdın tüşüp kilgey, anıñ bile namāz ḳıl ve muntaẓır bol ki Tiñri'din ni kilgey. Ol vefāt [4] ḳıldı ve anıñ vaṣiyyeti bile ʿamel ḳıldım. Ve tābūtnı ol yirde ki dip irdi, ḳoydum. Kördüm

de yok | tecrīdḳa : Ü13 tecrīdġa || 18 yolı : F ve Ü'de yok | bu ṭ. : Ü17 mañga bu ṭ.:
P126b Ü276b || 19 biride : F21 birige | ayaġların : Ü4 a. yudı | yüzini y. : P22 Ü4 yüzin y. [ʿacebdür : Ü5 ʿaceb || 20 m. tertībi : Ü6 m. düstūrı ve tertībi | imes : Ü7 irmes | ṭarafıdın :
F140a Ü8 ṭarafda || 24 yana : Ü'de yok || 27 kim : F4de yok ||
R149b Ü277a 3 namāz ḳ.: mañga namāz ḳ. || 4 ki : Ü'de yok || 6 ḳuş ol : Ü'de yok || 7 ḳuşlar-

ki birev tağdın inip kildi kuş dik ta ʿcīl bile. Ve didi [5] ay ʿÖmer, ilgeri bar ki namāz kılalı! İlgeri bardım, namāz kılurda kördüm biziñg bile āsmān arasıda yaşıl ve ak kuşlar namāz kıladurlar. [6] Çün namāzdın fāriğ bolduk, bir ʿazīmü'l-hilka yaşıl kuş ol kuşlar arasıdın indi ve tābūt kaşıda olturdı ve tābūtnı [7] yuttı ve uçup özge kuşlarğa koşuldı. Ve tesbīh okuy barurlar irdi, tā nazardın ğāyib boldılar. Min müteʿaccib bolum, ol kişi didi :
P127a [8]يا عمر اما سمعت ان ارواح الشهداء فى جوف طير خضر تسرح من الجنة حيث | شاءت هم
Ü277b شهداء | السيوف واما شهداء المحبة فكلهم اجسادهم [9] و ارواحهم فى جوف طير خضر وهذا
الرجل منهم يا عمر. Ve min hem alardın irdim ve mindin zilletī vücūdka kildi ve mini alarnıñg arasıdın [10] sürdiler ve hālā bāzārlarda marīga sīlī urarlar ve ol zillet üçün teʾdīb kılurlar. Ve Şeyh İbn Fāriż'ğa dīvān-i şiʿrdür, ʿarabī [11] tili bile ki müştemildür maʿārif ʿuyūnığa ve leṭāyif fünūnığa. Ve bir kaṣīde andın *Tāʾiyye*'dür ki yitti yüz illig beyt kemā biş bolğay ki : [12] وقد اشتهرت هذه القصيدة بين مشايخ الصوفية و غيرهم من الفضلاء والعلماء واهل الحقيقة. Seyr ü sülūkdin soñgra ʿulūm-i dīniyye hakāyıkı ve maʿārif-i yakīniyye [13] dekāyıkıdın öz zevk ve kümmel-i evliyā vü ekābir ve meşāyıh muhakkikleri ravvaha'llāhu taʿālā ervāhehum ecmaʿīn ezvākıdın cemʿ kılpdur. Ve bu nevʿ naẓm rāyik [14] u fāyik kişige müyesser bolmaydur. Ve hīç kişige fażl u hüner ehlidin meysūr, belki köprek nevʿ-i beşerğa makdūr imes. Ve Şeyh'niñg feżāyil ü kemālātı [15] ʿulūm u maʿārif-i aʿlā merātibidin belki kerāmāt u velāyāt-i aʿlā dereceside şerʿdin taşkarıdur ve taʿrīfdin müstağnīdür. Andın birer[16] nime vākıf bolmak tilegen Hażret-i Mahdūmī nuvvire merkaduhu nūren *Nefehhatü'l-üns*'in açıp muṭālaʿa kılsun!

اتوفى رضى الله عنه فى الثانى من جماذى الاولى [17] سنة اثنين وثلاثين وستمأية.

§ 585 İbrāhīm b. el-Miʿṣār el-Caʿberī kuddise sırruhu

Künyeti Ebū İshāk'dur. Āyāt-i ẓāhire ve makāmāt-i fāhire ṣāhibidür. Mezhebi [18] mahv-i küllī ve nefy-i vücūd ve iflās u nā-dāşt imiş. Şeyh ʿAbdul-kādir-i Gīlānī kuddise sırruhu dipdür :

أنا بلبل الافراح املاء دوحها ... طربًا وفى العلياء باز اشهب

Şeyh İbrāhīm anıñg mukābeleside dipdür ki :

أنا صرد المرحاض املاء بيره ... نتنًا وفى البيداء كلب أجرب

P127a ğa: Ü14 kuşlarge | ol k. : P25 o k. || 11 tili b. : F13 til b. || 12 hakāyıkı : Ü8 hakā-
Ü277b yıkıdın || 13 cemʿ: Ü'de yok || 16 *Nefehātü'l-üns*'in: Ü15 *Nefehātü'l-üns*'lerin || 18

Bir kün anıñg şāgirdleridin biri kirdi ve didi ikki beyt işitip-min ve mañga asru [19] ḫoş kilipdür. Şeyḫ sordı ki ḳaysı ikki beytdür? Ol oḳudı :

شعر

وقائلة أنفقت عمرك مسرفًا — على مسرف فى تيهه ودلاله

[20]فقلت لها كفى عن اللوم اننى — شغلت به عن هجره ووصاله

Şeyḫ İbrāhīm añga didi ki bu siniñg maḳāmıñg hem imes, siniñg pīriñg-niñg[21] hem. Dipdürler ki çün ecel añga yitti, öz ḳabrınıñg mevżiʿiğa kildi ve didi ki : يا قبير قد جاءك زبير Ve anda muḳīm boldı, [22] ansız ki añga żaʿfī vü marażī bolġay ve ʿan-ḳarīb Tiñgri cıvār-i raḥmetiğa vāṣıl boldı. فى سنة سبع وثمانين وستمائة .

§ 586 [redacted] b . ʿ[redacted] ḳuddise sırruhu

Vaḥdet-i vücūd ḳāyilleriniñg ḳıdvesidür. Ẓāhir fuḳahā ve ʿulemāsıdın köp añga ṭaʿn ḳılıpdurlar. Fuḳahādın [24] az ve ṣūfiyyedin ce-māʿatī anı büzürg tutupturlar. فخموه تفخيمًا عظيمًا ومدحوا كلامه مدحًا كريمًا و صفوه بعلو المقامات وأخبروا[25] عنه بما يطول عنه ذكره من الكرامات هكذا ذكره الامام اليافعى رحمه الله فى تاريخه . Alarġa eşʿār-i laṭīf ġarīb ve aḫbār-i nādir ʿacīb bar. Ve

Ü278a muṣannefātları | köp [26] bardur. Baġdād meşāyıḫıdın birisi alar menāḳıbıda

F140b kitābī cemʿ ḳılıpdur. | Ve anda kiltürüptür ki alarnıñg muṣannefātı biş yüz-din artuġraḳ-[27] dur ve Ḥażret-i şeyḫ'niñg baʿżı aṣḥābınıñg iltimāsı bile öz

R150a muṣannefātı fihristide risāle bitipdürler. Anda ikki yüz illigdin artuḳnıñg[1] atın mezkūr ḳılıpdurlar, köpreki Taṣavvuf'da. Ve ol risāleniñg ḫuṭbeside dipdürler ki miniñg ḳaṣdım bu kütüb taṣnīfide ṣāyir muṣannifler [2] dik taṣnīf ü teʾlīf imes irdi, belki baʿżıġa sebeb bu irdi kim mañga Ḥaḳ subḥhanehudın emrī vārid bolur irdi kim yaḳın bolur irdi kim mini [3] köydürgey. Özümni alardın baʿżınıñg beyānıġa meşġūl ḳılur irdim. Ve baʿżıġa sebeb ol irdi kim yā vāḳiʿada, yā mükāşefede Ḥaḳ subḥānehu [4] ve taʿālā ḳaşıdın añga meʾmūr bolur idim. Ve İmām Yāfiʿī tārīḫide mezkūrdur kim alar bile

P127b Şeyḫ Şihābu'd-dīn-i | Suhreverdī ḳaddesa'llāhu sırrehuġa [5] mülāḳāt it-tifāḳı vāḳiʿ boluptur. Ve baʿżı ekābir didiler ki ol mülāḳāt Ḥarem ṭara-fıda ikendür. Her biri alardın yana birige neẓāre ḳılıp [6] ötüşüptürler,

F140b Ü278a şeyḫ... : F'de yok | a. muḳābeleside : Ü3 a. utrusıda mundaḳ || 20 İbrāhīm : Ü'de
Ü278b yok || 27 şeyḫniñg : Ü3 şeyḫ | aṣḥābınıñg : Ü3 aṣḥābnıñg ||
R150a 2 Ḥ. subḥānehudun : Ü7 Ḥ. subḥānehu ve taʿālādın || 7 sorupturlar : Ü17 so-

ansız ki aralarıda kelāmī vāḳiᶜ bolġay. Andın soñgra Şeyḫ Şihābu'd-dīn ḥālını alardın sorupturlar. Alar dipdürler [7] ki : هو رجل مملوء من فوقه الى قدمه من السنة. Şeyḫ Şihābu'd-dīn'din alarnıñg ḥālını sorupturlar. Dipdür ki :
Ü278b هو بحر الحقايق. | Baᶜżı büzürgvār-[8] dın andaḳ işitildi ki Ḥarem sāyeside ṣoḥbet tutupturlar. Ve Şeyḫ Şihābu'd-dīn ol Ḥażret'din niçe suʾāl ḳılıpdurlar. Baᶜżıġa cevāb [9] biripdürler ve baᶜżıġa dipdürler ki ṭūbā dıraḫtı sāyeside cevāb birgümizdür. Bu söz bile bir biridin ayrılışıpdurlar. Ve alarnıñg [10] ḫırḳaları nisbeti bir vāsıṭa bile Ḥażret-i Şeyḫ ᶜAbdu'l-ḳādir-i Gīlānī ḳuddise sırruhuġa yiter. Ve yana bir nisbetleri bir vāsıṭa bile Ḫıżr ᶜaleyhi's-selāmġa yiter. [11] Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren *Nefeḥātü'l-üns*'de bu nevᶜ dipdürler ki ṭāᶜinlerniñg uluġraḳ ṭaᶜnı alarġa *Füṣūṣu'l-ḥikem* kitābıdur. [12] Ve hemānā ki alarnıñg ṭaᶜnınıñg menşeʾi yā taᶜaṣṣubdur, yā ıṭṭılāᶜları ᶜademi, alarnıñg muṣṭalaḥātıġa, yā maᶜānī, yā ḥaḳāyıḳ ġumūżı ki taṣnīfleride [13] derc ḳılpdurlar, be-taḫṣīṣ *Füṣūṣ*'da ve *Fütūḥāt*'da. Ve bu maᶜnā ol mertebededür kim bu ṭāyifedin hīç ḳaysınıñg hīç kitābıda tapılmas. Hem [14] ol Ḥażret dipdürler ki bu faḳīr Ḫᵛāce Burhānu'ddīn Ebū Naṣr-i Pārsā ḳaddesa'llāhu rūḥahudın bu nevᶜ istimāᶜ ḳılıp- min ki dir irdiler ki [15] biziñg vālidimiz buyururlar irdi ki : فصوص جانست وفتوحات دل Her yirde ki alarnıñg büzürgvār vālidleri Faṣlu'l-ḫiṭāb kitābıda[16] قال بعض الكبراء العارفين dipdürler, murādları alardur. Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren alarnıñg muṣannefātıdın *Füṣūṣ*'nı şerḥ ḳılıp-[17]
Ü279a durlar. Andaḳ ki | anıñg taᶜrīfini ḳılmaḳ bu faḳīr dik bī-biḍāᶜatlarnıñg ḥaddı imes. Ve *Fütūḥāt*'nı dāyim muṭālaᶜa ḳılurlar ve öz [18] muṣannefātlarıda *Fütūḥāt*'dın köp kiltürüptürler. Ve Ḥażret-i şeyḫ taᶜrīfide *Nefeḥātü'l-üns*'de köp sözler dipdürler. Tilegen kişi [19] anda tapar. ولد الشيخ رحمة الله عليه بمرسية من بلاد اندلس ليلة الاثنين السابع عشر من رمضان سنة ستين وخمسمأية و توفى ليلة الجمعة [20] الثانية والعشرين من شهر ربيع الآخر سنة ثمان وثلاثين وستماية بدمشق و دفن بظاهرها فى سفح جبل قاسيون Ve ḥālā ol mevżiᶜ Ṣāliḥiyye-[21] ġa meşhūrdur.

§ 587 [redacted] kaddesa'llāhu rūḥahu

Künyeti Ebu'l-Maᶜālī'dür. Ẓāhir ᶜulūmı ve bāṭın ᶜulūmı arasıda cāmiᶜ irmiş [22] ve ᶜaḳlī vü naḳlī ᶜulūmıda. Anıñg bile Ḫᵛāce Naṣīrü'd-

P127b ruptur || 8 tutupturlar : P_4 tutupdurlar || 9 ve ... dipdürler : Ü'de yok || 12 yā : $Ü_9$
Ü279a ve || 13 mertebededür : $Ü_{10-11}$ mertebedür ki || 23 ḥ. ᶜilmide : $Ü_{12}$ ḥ. ᶜulūmıda
Ü279b || 25 anıñg : Ü'de yok | Ḥammūyī : Ü'de yok | uluḳ : $Ü_{17}$ uluġ ||

dīn-i Ṭūsī arasıda es᾽ile vü ecvibe vāḳiᶜ boluptur. Ve Mevlānā Ḳuṭbu'd-dīn-i ᶜAllāme-i Şīrāzī ḥadīs̱ [23] ᶜilmide anıñg şāgirdidür. *Cāmiᶜü'l-uṣūl* öz ḫaṭṭı bile bitip anıñg ḳaşıda oḳuptur ve iftiḫār ḳılur irkendür. Ve bu ṭāyifedin Şeyḫ [24] Mü᾽eyyedü'd-dīn-i Cendī ve Mevlānā Şemsü'd-dīn-i Īgī ve Şeyḫ Faḫru'd-dīn-i ᶜIrāḳī ve Şeyḫ Saᶜīdü'd-dīn-i Fergānī ḳaddesa'llāhu ervāḥehum ve ġayrihi ekābirdin köp [25] büzürgler anıñg terbiyeti ḥużūrıda irmişler. Ve Şeyḫ Saᶜdu'd-dīn-i Ḥammūyī bile köp ṣoḥbet tutuptur ve andın su᾽āller ḳılıpdur. Ve uluḳ[26] Şeyḫ raḍiya'llāhu ᶜanh ol vaḳt ki Maġrib bilādıdın
Ü$_{279b}$F$_{141a}$ Rūm'ġa | müteveccih irdi ve baᶜżı müşāhidi anıñg | velādeti çaġı anıñg istiᶜdādı [27] ve ᶜulūmı ve tecelliyāt ve aḥvāl u maḳāmāt ve her ni ᶜömr müddetide ve müfāraḳatdın soñgra berzaḫda ve berzaḫdın soñgra añga ötüptür ve
R$_{150b}$ ötküsidir [1] ve barçaġa mükāşif boldı ve Ḳonye'ge yitti. Anıñg velādetidin soñgra ve atasınıñg vefātıdın soñgra anasını Şeyḫ öz nikāḥı ᶜaḳdıġa [2] kivürdi. Ve ol Şeyḫ'niñg ḫidmet ve ṣoḥbetide terbiyet taptı. Ol Şeyḫ kelāmınıñg naḳḳādıdındur. Ve Şeyḫ'niñg maḳṣūdı vücūd mes᾽elesi vaḥdetide [3] bir vech
P$_{128a}$ bile | ki ᶜaḳl u şerᶜ muvāfıḳı bolġay, anıñg taḥḳīḳatı tetebbuᶜıdın ayru fehm bolmaḳ müyesser imes. Ve anıñg muṣannefātı bar, *Tefsīr-i Fātiḥa* ve [4] *Miftāḥu'l-ġayb* dik ve *Füṣūṣ ve Füküḳ* ve ḥadīs̱ şerḥi, *Nefeḥāt-i İlāhiyye* kitābı ki özige vāḳiᶜ bolġan vāridātdın köp anda ẕikr ḳılıpdur. [5] Ve her kişi tilese ki bu ṭarīḳde anıñg kemālātıdın ıṭṭılāᶜ tapḳay, anı muṭālaᶜa ḳılsun. Şeyḫ Ṣadru'd-dīn bile Mevlānā Celālu'd-dīn-i Rūmī ḳuddise sırruhumā [6] bile ṣoḥbet iḫtiṣāṣı ve maḥabbet köp irmiş. Bir kün ᶜaẓīm meclis irmiş ve Ḳonye ekābiri cemᶜ ve Şeyḫ Ṣadru'd-dīn ṣuffa ṣadrıda seccāde üstide olturup [7] irmiş ki Mevlānā Celālu'd-dīn kirer. Şeyḫ seccādedin ḳopup öz ornın Mevlānā'ġa ḳoyar. Ve Mevlānā olturmas ve dir ki ḳıyāmetde ni
Ü$_{280a}$ cevāb [8] birey ki Şeyḫ'niñg seccādeside | neyüçün olturdum. Şeyḫ dir ki bir gūşede siz oluruñg, bir gūşede biz. Hem Mevlānā olturmadı. Şeyḫ didi [9] ki seccādeī ki siziñg olturuñguzġa yaramas, biziñg daġı olturumızġa yaramas ve aradın kötertti. Mevlānā Şeyḫ'din burun ᶜālem- [10] din ötüptür. Ve Mevlānā vaṣiyyeti mūcibi bile alarġa namāz ḳılıpdur. Dipdürler ki Şeyḫ Şerefü'd-dīn-i Ḳonyevī Şeyḫ Ṣadru'd-dīn ḳuddise sırruhudın [11] soruptur ki : من أين الى أين وما حاصل فى البين؟ Şeyḫ cevāb birdi ki : من العلم الى العين والحاصل فى البين تجدد نسبة جامعة بين الطرفين [12] ظاهرة ناظرة بالحكمين.

R$_{150b}$Ü$_{280a}$ 2 ḫıdmet : Ü$_6$ ḫıdmeti | Şeyḫ'niñg : Ü$_7$ Şeyḫ || 3 ayru : Ü$_8$ asru || 4 anda : Ü'de
F$_{141a}$ yok || 6 bile : F$_7$ arası, Ü$_{13}$ arasıda | ᶜa. meclis irmiş : Ü$_{14}$ ᶜa. meclisde || 8 neyüçün :
Ü$_{280b}$ Ü$_1$ ni üçün | b. gūşede : Ü$_1$ b. gūşeside || 9 olturuñguzġa : Ü$_2$ olturuñgızġa | ol-
P$_{128a}$ turumızġa : Ü$_3$ olturmızġa || 10 ötüptür : P$_8$ Ü$_4$ ötüpdür | namāz ḳ. : Ü$_5$ va-

§ 588 Şeyh Mü'eyyedü'd-dīn el-Cendī kuddise sırruhu

Şeyh Ṣadru'd-dīn-i Konyevī'niñg şāgirdleridindür. Cāmiᶜ irkendür ẓāhir ᶜulūmı bile bāṭın [13] ᶜulūmıġa. Ve Şeyh-i büzürgvār Şeyh Muḥyi'd-dīn kaddesa'llāhu rūḥahunıñg kütübidin *Füṣūṣu'l-ḥikem* ve *Mevāḳiᶜü'n-nücūm*'ga şerḥ bitipdür. Ve barça şāriḥler [14] şerḥiniñg meʾḫezi anıñg şerḥidür. Ol dipdür ki öz şeyḫim Ṣadru'd-dīn'din işittim ki uluḳ Şeyḫ ḥażretleri yaᶜnī Şeyḫ Muḥyi'd-dīn ḳuddise sırruhuġa [15] Ḫıżr ᶜaleyhi'sselām bile mülāḳat vāḳiᶜ boldı. Ḫıżr ᶜaleyhi's-selām didi ki Mūsā b. ᶜİmrān ṣalavātu'r-raḥmāni ᶜaleyhi üçün velādeti künidin anıñg bile [16] ictimāᶜ
Ü280b künigeçe miñg mesʾele anıñg üçün müheyyā ḳılıp irdim. Ol alardın lüç mesʾeleġa ṣabr ḳıla almadı. Ve işāret bu maᶜnāġadur, ol ki [17] Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu ᶜaleyhi ve sellem buyuruptur ki : ليت أخي موسي سكت حتى يقص علينا من أنبائهما . Ve añga İbn Fāriż raḥimehu'llāhu ṭarīḳı bile [18] ḥaḳāyıḳ ve maᶜārif beyānıda laṭīf ᶜarabī eşᶜārdur. Ve ol cümledin Şeyḫ Faḫru'd-dīn-i ᶜIrāḳī ḳuddise sırruhu bu ikki beytni *Lemeᶜāt*'da kiltürüptür. Ve [19] ol budur ki :

شعر

البحر بحر على ما كان فى قدم	ان الحوادث امواج وانهار
لا تحجبك اتكال تشاكلها	عمن تشكل فيها وهى استار

§ 589 [20] Şeyh Saᶜīdü'd-dīn el-Fergānī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Ol ᶜirfān erbābınıñg kümmeli ve zevḳ u vicdān aṣḥābınıñg ekābiridindür. Şeyḫ İbn Fāriż ḳuddise sırruhunıñg *Tāʾiyye* ḳaṣīdesiġa şerḥi [21] bar. Hīç kim ḥaḳīḳat ᶜilmi mesāyilin andın merbūṭ ve mażbūṭraḳ beyān ḳılmaydur ki ḳaṣīde dībāçeside ol evvel anı fārisī ᶜibāret bile bitip-[22]dür ve öz şeyḫi Şeyḫ Ṣadru'd-dīn-i Ḳonyevī'ga ᶜarż ḳılıpdur. Ve Şeyḫ köp istiḥsān ḳılıp ol bābda bir nime bitipdür. Ve Şeyḫ Saᶜīd, Şeyḫ-[23] niñg bitigenin bi-ᶜaynihi teberrük ve teyemmün cihetidin fārisī şerḥiniñg dībāçeside kiltürüptür ve s̱āniyen fāyide taᶜmīm ü tatmīmi üçün ᶜarabī ᶜibāretḳa [24] naḳl

şiyyet k. ‖ 14 uluḳ : F_{16} $Ü_{14}$ uluġ ‖ 16 anıñg üçün : F_{18} $Ü_{17}$ olça añga ötkendin
Ü281a ‖ 20 Şeyḫ... el-Fergānī raḥimehu'llāhu taᶜālā : F'de yok ‖ 21 andın : $Ü_{10}$ andaḳ ‖ mażbūṭraḳ : F_{23} $Ü_{10}$ mażbūṭ ‖ 24 n. ḳılıpdur : $Ü_{15}$ n. ḳılıp ‖ 25 mürīdler : $Ü_{17}$
P128b Ü281b mürīd ‖ ḫ. bile : $Ü_1$ ḫ. biledür ‖ 26 ve yana : P'de yok ‖

ḳılıpdur ve özge fevāyid hem aṅga mezīd ḳılıpdur. جزاء الله تعالي عن الطالبين خير الجزاء. *Menāhicü'l-ʿibād ile'l-miʿād* atlıġ kitābıda[25] kiltürüptür ki
Ü281a mürīdler intisābı meşāyıḫḳa üç ṭarīḳ biledür: Biri | ḫırḳa bile ve ikinçi zikr telḳīni bile ve üçünçi ḫıdmet ve ṣoḥbet ve [26] anıṅg ādābı bile. Ve ḫırḳa nisbeti ikkidür: Biri ḫırḳa-yi irādet ve anı bir şeyḫdin özgedin almaḳ
P128bF141b revā | imes. Ve yana biri teberrük ḫırḳası | [27] ve anı köp meşāyıḫdın teberrük üçün almaḳ revādur. Ve öz irādeti ḫırḳası beyānıda dipdür ki ol Şeyḫ
R151a Necībü'd-dīn ʿAlī-i Burġuş[1] eş-Şīrāzī'din alıpdur ve ol Şeyḫu'ş-şuyūḫ Şihābu'd-dīn-i Suhreverdī'din ve ol öz ṭaġayısı Ḳāḍī Vecīhüd'-dīn'din ve ol öz atası [2] Ebū Muḥammed-i Ḥammüye ve Aḫī Ferec-i Zencānī'din Ve her biriniṅg ilgi aṅga ḫırḳa kiydürürde yana biriniṅg ilgi müşārikidür. Ammā Ebū Muḥammed, Aḥmed-i Esved-i Dīneverī-[3] din ḫırḳa kiyipdür ve ol Memşād-i Dīneverī'din ve ol Ebu'l-Ḳāsım-i Cüneyd ḳuddise sırruhudın. Ammā Aḫī Ferec, Ebu'l-ʿAbbās-i Nihāvendī'din ve ol Ebū ʿAbdi'llāh-i Ḫafīf-i Şīrāzī'din ve ol Ebū Muḥammed Ruveym-i Baġdādī'din ve ol Seyyidü' [4] ṭ-ṭāyife Ebu'l-Ḳāsım-i Cüneyd'din. Ve Şeyḫ Şihābu'd-dīn-i Suhreverdī raḍiya'llāhu ʿanh ḫırḳa nisbetin Ebu'l-Kāsım-i Cüneyd'din Muṣṭafā ṣalla'llāhu[5] ʿaleyhi ve sellemġaça ṣoḥbet bile nisbet biripdür, yoḳ ki ḫırḳa bile. Ammā Şeyḫ Mecdü'd-dīn-i Baġdādī ḳuddise sırruhu *Tuḥfetü'l-berere* atlıġ kitābıda kiltürüptür [6] ki ḫırḳalar nisbeti muttaṣıldur. Ḥażret-i Peyġamber ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellemġa ḥadīṡ dürüst muttaṣıl muʿanʿan bile. Ve dipdür ki Muṣṭafā ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem ḫırḳa kiydürdi[7] Emīrü'l-mü'minīn ʿAlī kerremā'llāhu vecehuġa ve Emīrü'l-müʾminīn ʿAlī, Ḥasan-i Baṣrī ve Kümeyl b. Ziyād'ḳa ve Kümeyl b.
Ü281b Ziyād, | ʿAbdu'l-vāḥid b. Zeyd'ḳa ve ol Ebū Yaʿḳūb-i [8] Nehrecūrī'ġa ve ol ʿÖmer b. ʿOṣmān-i Mekkī'ġa ve ol Ebū Yaʿḳūb-i Ṭaberī'ġa ve ol Ebu'l-Ḳāsım-i Ramażān'ġa ve ol Ebu'l-ʿAbbās b. İdrīs'ḳa ve ol [9] Dāvūd-i Ḫādim'ġa ve ol Muḥammed b. Mānkīl'ġa ve ol İsmāʿīl-i Ḳaṣrī'ġa ve ol Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā'ġa ve ol faḳīrġa, yaʿnī Mecdü'd-dīn-i Baġdādī'ġa. [10] Fiʿlī hażā ḫırḳalar nisbeti Muṣṭafā ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellemġa muttaṣıl bolur, va'llāhu taʿālā aʿlem. Ammā Şeyḫ Ebū Saʿīd dipdür ki bu faḳīrniṅg zikriniṅg[11] telḳīn nisbeti öz ḫırḳası şeyḫi Şeyḫ Necībü'd-din ʿAlī'din ve aṅga Şeyḫ Şihābu'd-dīn-i Suheverdī raḍiya'llāhu ʿanhdın ve aṅga öz ṭaġayısı Şeyḫ [12] Ebu'n-Necīb-i Suhreverdī'din ve aṅga Şeyḫ Aḥmed-i Ġaz-

R151a 3 Ebu'l-Ḳāsım... Şīrāzī'din : Ü'de yok | ve ol Ebū ʿAbdi'llāh ... Baġdādī'din : F'de yok || 4 Cüneyd'din : $Ü_{11}$ Cüneyd || 5 kiltürüptür : $Ü_{14}$ kiltürüpdür || 7 Kü-
Ü282a meyl b. Ziyād'ḳa Ü'de yok | Zeyd'ḳa: $Ü_1$ Zeyd'ġa || 8 İdrīs'ḳa: $Ü_3$ İdrīs'ġa || 11 aṅga:
F141b F_{12} $Ü_8$ ol | şeyḫ Ş. : $Ü_8$ Şeyḫu'ş-şuyūḫ Ş. | aṅga : F_{13} $Ü_8$ ol || 12 aṅga : F_{14} $Ü_{9-11}$ ol

zālī'din ve anġa Ebū Bekr-i Nessāc'dın ve anġa Şeyḫ Ebu'l-Ḳāsım-i Gürgānī'din ve anġa Ebū ʿOsmān-i [13] Maġribī'din ve anġa Ebū ʿOsmān-i Kātib'din ve anġa Ebū ʿAlī-i Rūdbārī'din ve anġa Seyyidü'ṭ-ṭāyife Cüneyd ḳuddise sırruhudındur. Yana dipdür ki [14] irādet ḫırḳasın nisbetin ve zikr telḳīni nisbetin ikki şeyḫdin almaḳ mezmūmdur, ammā ṣoḥbet nisbetide meḥmūddur, ammā burungı şeyḫ nisbeti şarṭı [15] bile, yā fevti vuḳūʿı bile. Andaḳ ki bu żaʿīf Şeyḫ Necībü'd-dīn-i Suhreverdī ḳaddesa'llāhu sırrehu ḫıdmeti mufāreḳatıdın sonġra mevlānā şeyḫunā ve seyyidenā [16] Ṣadru'd-dīn vāriṣ-i ʿulūm-i Seyyidü'l-mürselīn sulṭānu'l-muḥaḳḳiḳīn Muḥammed b.
Ü282a İsḥāḳ-i Ḳonyevī ḳaddesa'llāhu sırrehu şeref-i ḫıdmet ü ṣoḥbeti-l din ve saʿādet-i telḳīn ü [17] irşādıdın terbiyet taptı ve müntefiʿ boldı. Her niçe ḫıdmet ve ṣoḥbetlerining şerāyiṭ-i ḥuḳūḳı ve duʿāsı ʿuhdesidin çıḳa almadım, līkin alar öz [18] keremleri bile bu bī-çārega ḥüsn-i ḳabūl bile irşād ṭarīḳıdın fürū-güẕāşt ḳılmadılar.

§ 590 Şeyḫ Mūsā-i Sidrānī ḳaddesa' [19] llāhu taʿālā sırrehu

Ol Şeyḫ Ebū Medyen-i Maġribī ḳuddise sırruhunıng ekābir aṣḥābıdındur. Şeyḫ Saʿīdü'd-dīn-i Fergānī *Ḳaṣīde-i Tā'iyye* şerḥide kiltürüptür [20] ki Şeyḫ Muʿteber Ṭalḥa b. ʿAbdi'llāh-i Ṭalḥa et-Tusterī el-ʿIrāḳī ḳuddise sırruhudın altı yüz altmış bişde işittim kim ol rivāyet ḳıldı ki Şeyḫ ʿİmādu'd-dīn [21] Muḥammed b. Şeyḫu'ş-şuyūḫ Şihābu'd-dīn-i Suhreverdī ḳuddise sırruhu didi ki ḥacātdın biride atam bile irdim. Kaʿbe öyini ṭavāf ḳıladurġanda nāgāh kördüm ki Şeyḫ Maġribī ṭavāf ḳıladur irdi. Ve ḫalḳ[22] teberrük ü teyemmün cihetidin anı ziyāret ḳıladur irdiler. Mini anıng ḳaşıda taʿrīf ḳıldılar ki Şeyḫ Şihābu'd-dīn-i Suhreverdīʿning oġlıdur.[23] Manġa merḥabā didi ve başımnı öpti ve ḫayr duʿāsı ḳıldı. Ve min anı tanımas irdim. Pes min sordum ki bu kimdür? Didiler ki Şeyḫ Mūsā dirler.
P129a Çün ṭavāf-l dın fāriġ [24] boldum, atam ḳaşıġa kildim. Alarġa dip irmişler ki
Ü282b min Şeyḫ Mūsāʿġa müşerref bolup-min ve mining barımda l ḫayr duʿāsı ḳılġan [25] irmiş. Alar bu maʿnādın be-ġāyet mesrūr boldılar. Andın song ḥāżırlar Şeyḫ'ning menāḳıbı ẕikride didiler ki virdidür ki kiçelik [26] kündüzlükte yitmiş ming ḳatla *Kelāmu'llāh*'nı ḫatm ḳılur. Atam ḫāmūş irdi. Nāgāh alarnıng kibār-i aṣḥābıdın biri ḳasem yād ḳıldı [27] ve didi ki

|| 13 Ebū ʿOsmān... ve anġa : Ü'de yok | anġa : F_{14} ol || 14 ve zikr ... nisbetin : Ü'de yok | ş. nisbeti : $Ü_{14}$ ş. ruḫṣatı || 17 duʿāsı : $Ü_2$ riʿāyeti | ʿuhdesidin : P_{19} ʿuhdesi | çıḳa almadım : $Ü_3$ çıḳa'lmadım || 21 ḳıladurġanda ... ṭavāf : R ve P'de yok || 23 ve min ... irdim : F ve Ü'de yok || 24 min ve : F ve Ü'de yok || ḳ. irmiş : F_{27}
Ü282b ḳ. irmişler | song : Ü'de yok || 26 kündüzlükte : $Ü_4$ kündüzlükde | *Kelāmu'llāh*'nı : $Ü_3$ *Kelāmu'llāh* || 27 sözni : $Ü_5$ söz | o. vaḳtḳaça : $Ü_5$ o. vaḳtġaça ||

rāstdur her ni ki andın dirler. Min bu sözni andın işitip irdim ve
F142aR151b ḫāṭırımda | fi'l-cümle inkārī bar irdi, tā ol vaḳtḳaça [1] kim bir kiçe Şeyḫ Mūsā'nı ṭavāfda kördüm, anıñg kiniçe barur irdim. Kördüm ki Ḥacerü'l-esved taḳbīli ḳıldı ve Fātiḥa'dın tilāvet bünyād ḳıldı. [2] Ḫalḳ düstūrı bile barur irdi, kemā biş tört ḳadem barġunça bir ḫatm ḳıldı ki ḥarf be-ḥarf fehm boldı. Atam ve barça aṣḥāb taṣdīḳ ḳıldılar. [3] Ve bu maᶜnāda atamdın suʾāl ḳıldılar. Alar didiler ki basṭ zamān ḳabīlidür ki evliyāu'llāhġa vāḳiᶜ bolur ve munuñg istişhādıġa Şeyḫ İbn Sekīne [4] ve anıñg ṣāyiġ mürīdi ḥikāyetini didiler ki basṭ zamān ḳabīlidindür ve ġarīb ḥikāyetlerdindür. Ve *Nefeḥātü'l-üns*'de Şeyḫ Mūsā ḥikāyeti żımnıda mezkūr-[5] dur. Ve andın soñgra *Fütūḥāt-i Mekkī* ṣāḥibiniñg cevheridin naḳl ḳılġan sözi daġı ki añga yaḳın aḥvāldur ki ikkelesi ol kitābda [6] bar. Tilegen kişi tapar, ve's-selām.

§ 591 Şeyḫ ᶜĪsā-i Hattār-i Yemenī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrhu

İmām Yāfiᶜī dipdür ki ol bir kün bir fāḥişeġa ötti. Ve añga[7] didi ki bu kiçe ḫuftendin soñgra sañga kilgümdür. Fāḥişe ḫurrem
Ü283a boldı ve yasandı. Digen çaġda kildi | ve anıñg öyige kirip ikki rekᶜat namāz [8] ḳılıp çıḳtı ve kitti. Ol żaᶜīfeġa ḥāl müteġayyir boldı ve tevbe ḳıldı ve her ni-de ki bar irdi, barıdın çıḳtı. Ve Şeyḫ anı öz dervīşleridin [9] birige nikāḥ ḳıldı. Ve ṭaᶜāmī buyurdı ve didi ki yaġ almañg! Ṣāḥib-i şevketī ki ol ḫatunnıñg refīḳı irdi, añga bu ḥālnı didiler. [10] Ve anıñg tevbesidin müteᶜaccib boldı ve didi ki sūr üçün ṭaᶜām bişürüptürler ve yaġı yoḳtur. Ol ġanī istihzā yüzidin bir şīşe ḫamr yiberdi [11] ve didi ki Şeyḫ'ḳa diñg ki şād bolduḳ, bu yaġnı ṭaᶜāmıñgızġa ḳoşuñg! Şeyḫ didi kiç kiltürdüñg, öz ilgige aldı ve ol ṭaᶜāmġa ḳoydı. [12] Ve didi oltur, nime yigil! Ol kişi çün olturdı ve ol ṭaᶜāmdın yiykirişti, andaḳ ḫūb yaġ irdi ki andın yaḫşıraḳ bola almaġay. Çün barıp [13] ol ḥāleti maḫdūmıġa ᶜarż ḳıldı, ol daġı Şeyḫ ḫıdmetiġa kilip tevbe ḳıldı.

§ 592 Şeyḫ Ebuʾl-Ġayṣ Cemīl el-Yemenī ḳuddise sırruhu

ᶜAliyye maḳāmāt ve seniyye ḥālāt [14] u kerāmāt igesidür. Evāyil-i ḥālda ḳıṭāᶜu'ṭ-ṭarīḳdın irmiş. Bir kün bir ḳāfile intiẓārıda köz tikip olturup irmiş. İşitipdür [15] ki hātifī aytadur : يا صاحب العنق عليك عيني

R151b 1 kördüm... irdim:Ü'de yok | bünyād ḳ.: Ü7 bünyādī ḳ. || 3 z. ḳabīlidür:F3
P129aF142a Ü10 zamāndur || 6 ve's-selām : Ü'de yok || 7 çaġda : P11 F8 Ü17 çaġ || 9 añga : Ü'
Ü283a de yok | bu ḥ. : Ü4 ol ḥ. || 10 a. tevbesidin : Ü5 a. tevbesiġa | boldı : Ü5 boldılar | ve didi : Ü'de yok || 11 ki : Ü'de yok || 14 k. igesidür : Ü13 k. igesi durur || 15 ay

Yaᶜnī ay ki ḳāfileġa köz tikip-sin, yana birevniñg közi sindedür. Bu söz añga ᶜaẓīm eser ḳıldı ve ḳıla-[16] durġan işdin çıḳtı ve tevbe ḳıldı ve-Tiñgri'ge yandı ve Şeyḫ İbn el-Efleḥ-i Yemenī ḫıdmet ü ṣoḥbetiġa ḳoşuldı.
Ü283b | Yaḫşı sülūkler ḳıldı, biyik merātib [17] ḥāṣıl ḳıldı ve köp ḫavārıḳ-i ᶜādāt andın ẓuhūrġa kildi. Bir kün ehl-i beyti andın miḳdārī ᶜıṭr tilediler. Ve bāzārġa bardı ve ᶜaṭṭārdın [18] tiledi ki satḳun alġay. ᶜAṭṭār didi dükkānımda ᶜıṭr yoḳtur. Ol didi ki dükkānıñgda ᶜıṭr bolmaġusıdur. Fi'l-ḥāl her ᶜıṭr ki ol dükkānda irdi, [19] münᶜadim boldı. ᶜAṭṭār Şeyḫ İbnü'l-Efleḥ ḫıdmetiġa barıp andın şikāyet ḳıldı. Şeyḫ anı tiledi ve bu cihetdin ki kerāmāt iẓhārı ḳılıp irdi, siyāset [20] ḳıldı ve didi ikki ḳılıç bir ḳında bola almas, biziñg
P129b ṣoḥbetimizdin yıraḳ bol! Her niçe Ebu'l-Ġayṣ | taẓallum ve taẓarruᶜ körgüzdi, ḳabūl tüşmedi ve anıñg ṣoḥbeti-[21] din ibā ḳıldı. Ve ol maḥrūm bolup yana bir şeyḫ ṭalebiġa tüşti, tā ol ki Şeyḫ-i kebīrᶜ Alī-i Ehdel ḫıdmetiġa yitişti ve irādet iẓhārı ḳıldı. Şeyḫ ḳabūl ḳıldı.[22] Şeyḫ Ebu'l-Ġayṣ dipdür ki çün añga yittim, ḳaṭreī irdim ki deryāġa ḳoşuldum. Bir kün fuḳarā didiler ki bizge it ārzūsı bar. Şeyḫ didi fulān kün [23] ki bāzār künidür, it yigüñgüzdür. Çün ol kün boldı, ḫaber kildi ki ḳıṭāᶜu'ṭ-ṭarīḳ bir ḳāfileni talapturlar. Bir laḥẓadın soñgra ḳıṭāᶜu' [24] ṭ-ṭarīḳdın biri kildi ve Şeyḫ üçün bir uy kiltürdi. Şeyḫ fuḳarāġa didi ki uynı öltürüñg ve bişürüñg, ammā başını sālim asrañg! [25] Andın soñgra yana birev bir ḫarvār buġday kiltürdi. Şeyḫ buyurdı
Ü284a ki un tartıñg ve nān bişürüñg! Fuḳarā Şeyḫ digen dik | ḳıldılar. [26] Andın soñgra buyurdı dervīşlerge kim siz yiñgiz ki fuḳahā ḥarām yimesler. Cemᶜ-i fuḳahā ḥāżır irdiler, ol sofra başıġa kilmediler. Çün fuḳarā ṭaᶜām-[27] dın fāriġ boldılar, nāgāh birev Şeyḫ ḳaşıġa kildi ve didi eyyühe'ş-şeyḫ, bir uy
R152a fuḳarā neẕri ḳılıp irdim, ḥarāmīler taladılar. Şeyḫ didi ki eger [1] uyuñgnıñg
F142b başın körseñg, tanıġay-sin? Didi belī. | Şeyḫ didi kim uynıñg başın ḥāżır ḳıldılar. Didi bu hem- ol miniñg uyumdur. Şeyḫ didi [2] sin mütereddid bolma ki fuḳarā neẕri fuḳarāġa yitişti. Yana birev Şeyḫ ḫıdmetiġa kilip didi ki bir ḫarvār buġday fuḳarā neẕri ḳılıp irdim, ḥarāmīler ilttiler. [3] Şeyḫ añga daġı uy iyesige aytḳan cevābnı ayttı. Fuḳahā bularnı maᶜlūm ḳılıp şermende vü peşīmān boldılar. توفى رضى الله عنه سنة احدى وخمسين [4] وستماية

Ü283b ki... : F_{16} $Ü_{15}$ ol ki... ‖ 16 işdin : $Ü_{16}$ iştin ‖ 17 ehl-i beyti : $Ü_2$ biri ‖ 20 bola almas : $Ü_7$ bola'lmas ‖ 21 tā ... ḫıdmetiġa : Ü'de yok | yitişti : $Ü_9$ yitüşti ‖ 22 didi: $Ü_{12}$ d. ki ‖ 23 talapturlar : $Ü_{13}$ talapdurlar ‖ 24 biri k. : $Ü_{14}$ birev k. | öltürüñg:
P129b $Ü_{15}$ öldürüñg ‖ 25 birev : F_{26} $Ü_{16}$ biri | bir : Ü'de yok | ş. buyurdı : P_6 ş. didi ‖ 26
Ü284a andın soñgra : Ü'de yok ‖
R152a 1 ş. didi : $Ü_5$ ş. buyurdı | didi : $Ü_{6-7}$ d. ki ‖ 2 fuḳarā n. : $Ü_7$ faḳr n. | yitişti : $Ü_7$ yitüşti ‖ 3 añga daġı : $Ü_9$ daġı añga ‖ 4 nesebde : $Ü_{12}$ Nesā'da ‖ 5 irdim bir kiçe : Ü'

§ 593 **Şeyh Ebu'l-Ḥasan el-Mağribī eş-Şazilī** ḳaddesa'llāhu sırrehu

Atı ᶜAlī b. ᶜAbdi'llāh'dur. Nesebde şerīf, Ḥasenī. İsken-
deriyye'de sākin irmiş. Ve fuḳarādın köp anıñg [5] ṣoḥbetiğa anda ḳoşulup-
turlar. Kibār-i evliyāu'llāhdındur. Ol dipdür ki seyāḥatda irdim. Bir kiçe bir
töpe üstide irdim ve sibāᶜ tigremde [6] ivrülürler irdi. Tañg atḳunça hergiz
üns ol kiçeki ünsçe tapmadım. Çün tañg attı, ḫayālımğa kildi ki mañga
Tiñgri taᶜālā ünsi maḳāmıdın bir nime [7] ḥāṣıl boldı, ol tipedin bir rūd-
Ü$_{284b}$ ḫāneğa tüştüm. Ḳalın kiklikler kördüm ki | hergiz ança ḳalın kiklik körmey-
dür irdim. Çün miniñg [8] ayağım ünini işittiler, barça bir yolı hürkdiler,
andaḳ ki anıñg vehmidin mañga ḫafeḳān peydā boldı. Bir ün işittim ki
mañga ayturlar ki ay [9] ol ki aḳşam sibāᶜ bile üns tutup irdiñg, sañga ni
boldı ki bu kiklikler uçḳanıdın ḳorḳup-sin? Ve līkin sin aḳşam biziñg bile
irdiñg [10] ve bu sāᶜat nefsiñg bile-sin. Hem-ol dipdür ki bir ḳatla siksen
kün aç irdim. Ḫāṭırımğa kildi ki sañga bu işdin naṣībī ḥāṣıl boldı. Nāgāh
[11] bir żaᶜīfe kördüm ki bir mağāradın çıḳtı, be-ğāyet cemīle. Ve dir irdi ki
menḥūsī siksen kün açlıḳ tarttı ve turdı ve Tiñgri'ge nāz ḳıladur bu işi [12]
üçün. Ve altı ay mañga ötüptür ki ṭaᶜām tapmaydur-min. Ve hem ol dip-
dür ki Resūl salla'llāhu ᶜaleyhi ve sellemni tüş kördüm. Mañga didi : يا علي
طهر ثيابك من الدنس تحظ بمدد الله في كل نفس. [13] Yaᶜnī arıġ ḳıl tonlarıñgnı kir-
din, tā behremend bolğay-sin, Tiñgri taᶜālānıñg mededi ve teʾyīdi bile [14] her
nefes. Didim yā Resūla'llāh, miniñg tonlarım ḳaysıdur? Didi Tiñgri taᶜālā sa-
ñga biş ḫilᶜat kiydürüptür: Maḥabbet ḫilᶜatı ve maᶜrifet ḫilᶜatı ve tevḥīd ḫil-
ᶜatı[15] ve īmān ḫilᶜatı ve İslām ḫilᶜatı. Her kim Tiñgri'ni sivse, añga āsān
bolğay her iş. Ve her kim Tiñgri'ni tanısa, közige kiçik körüñgey her nime.
Ü$_{285a}$ Ve her kim Tiñgri'ni [16] birlik bile bilse, añga şerīk | kiltürmegey hīç nimeni.
Ve her kim Tiñgri'ge īmān kiltürse, eymen bolğay barça nimedin. Ve her
P$_{130a}$ kim İslām bile muttaṣıf bolsa, Tiñgri'ge [17] ᶜāṣī bolmağay. Ve eger ᶜāṣī |
bolsa, iᶜtiẕār ḳılğay. Ve çün iᶜtiẕār ḳılğay, ḳabūl tüşkey. Şeyḫ Ebu'l-
Ḥasan dipdür, قوله تعالى وثيابك فطهر maᶜnāsın mundın fehm ḳıldım. [18] Al-
tı yüz illig törtde dünyādın ötüptür, Mekke teveccühi vaḳtıda bir bādiyede
ki suyı şūr ikendür. Çün anı anda defn ḳılıpdurlar, [19] anıñg vücūdı bereketi-
din ol su çüçük boluptur.

de yok | töpe ü. : Ü$_{14}$ t ipe (تيپه) | ü. irdim : Ü$_{14}$ ü. boldum || 6 ḫayālımğa
kildi : Ü$_{16}$ ḥālımğa kildim | taᶜālā : Ü'de yok || 7 kiklik : Ü'de yok || 8 ünini i. :
Ü$_{284b}$ Ü$_{t}$ ünin i. || 9 uçḳanıdın : Ü$_{4}$ uçḳandın || 11 i. ki : Ü$_{8}$ i. kim | açlıḳ : Ü$_{8}$ açlıġ || 14
F$_{142b}$ ve tevḥīd ḫilᶜatı : Ü'de yok || 17 ve çün ... ḳılğay : R, P ve F'de yok || 18 ötüptür :
P$_{130a}$Ü$_{285a}$ P$_{2}$ ötüpdür | t. vaḳtıda : F$_{18}$ Ü$_{4}$ t. vaḳtda ki || 19 şeyḫ : Ü'de yok | velāyet : P$_{3}$ ve-

§ 594 Şeyḫ Yāsīn el-Maġribī el-Ḥaccāmu'l-esved ḳaddesa'llāhu sırrehu

Ol velāyet erbābıdın ve kerāmāt aṣḥābı-[20] dın irdi. Ammā bu ḥālnı ḥaccāmlıḳ ṣūretide yaşurur irdi. İmām Nevāvī raḍiya'llāhu ʿanh anıñg mürīdleridin ve muʿteḳidleridin irmiş. Anıñg [21] ziyāretiġa barur irmiş ve anıñg maḥabbeti ve ḫıdmetiġa teberrük tiler irmiş. Ve añga irādet maḳāmıda irmiş. Ve her ni ol işāret ḳılsa, ol işāret mūcibi ile ʿamel ḳılur irmiş. Bir kün añga didi ki kitāblar ki sinde ʿāriyet-[22] dür igelerige birgil ve öz diyārıñgġa mürācaʿat ḳıl ve ehliñgni ziyāret ḳıl! Anıñg sözin ḳabūl ḳıldı. Çün öz diyārıġa yitti ve ehlin kördi, [23] bīmār boldı ve dünyādın ötti.
توفى شيخ يا سين المغربى فى شهر ربيع الاول سنة سبع وثمانين وستمأية وكان عمره ثمانين |
Ü285b سنة وامام محى الدين نواوى [24] فى الرابع والعشرين من رجب سنة ست وسبعين وستمأية.

§ 595 Şeyḫ Ebu'l-ʿAbbās el-Mursī ḳaddesa'llāhu rūḥahu

Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan-i Şāẕilī'niñg şāgirdidür, [25] maḳāmāt-i ʿāliyye ve kerāmāt-i ẓāhire iyesi. Bir kün birev anı öyige żiyāfetḳa indedi, imtiḥān üçün. Ṭaʿāmī ki anda şübheī irdi, Şeyḫ ileyige ḳoydı. Şeyḫ [26] didi ki eger Ḥāris̱-i Muḥāsibī'niñg ilgide bir tamur irdi ki şübhelıḳ ṭaʿām ileyige ḳoysalar irdi, ḥareketḳa kilür irdi. Miniñg iligimde altmış tamur- [27] dur ki andaḳ ḥareketḳa kilür. Mīzbān istiġfār ḳılıp ʿöẕr ḳoldı. İmām Yāfiʿī dipdür
R152b ki mañga mundaḳ yitişipdür ki selāṭīndin biri imtiḥān üçün [1] ṣāḥib-i keşf dervīşlerdin birini żiyāfet ḳılıp ḥelāl ve ḥarām itdin bişürtti. Ol dervīş ṭaʿām tartar vaḳtda didi ki bu kün biz [2] ḫādimlıḳ ḳılur-biz. Barça ḥelāl itlerni dervīşleriġa üleşti ve barı ḥarām itlerni ayırdı ki pādşāhnıñg sipāhī-
F143a | leriġa münāsibdür. [3] Ve munı oḳudı ki : الطيب للطيب والخبيث للخبيث Sulṭānġa ẓāhir boldı ve ol imtiḥāndın istiġfār ḳıldı. Dipdürler ki Yaʿḳūb [4] ki maġribniñg vālīsi irdi mülk ġayretidin ḳardaşın öltürdi ve peşīmān bolup ol şenīʿ ḥareket añga es̱er ḳılıp tevbe ḳılıp Şeyḫ Ebu'l-ʿAbbās ḫıdmeti
Ü286a [5]istidʿāsı ḳıldı. | Ve Şeyḫ hem anıñg ḳabūlıġa Ḥaḳ'dın meʾmūr boldı. Bir kün Şeyḫ Yaʿḳūb öyide sofrasıġa ḥāżır boldı. Yaʿḳūb buyurup irdi ki [6] bir ḫorūs çüçeni öltürüp irdiler ve birin ḫıfe ḳılıp irdiler. İkkelesin bişürüp Şeyḫ ileyige ḳoydılar. Şeyḫ ḫādimġa işāret [7] ḳıldı ki bu birni köter ki

lāyāt || 21 ve anıñg ... maḳāmıda irmiş : R, P ve F'de yok | ol işāret ḳılsa : Ü'de yok
Ü285b | işāret m. : $Ü_{11}$ işāreti m. || 25 ẓ. iyesi : $Ü_3$ ẓ. igesi irdi | bir kün : Ü'de yok | birev : Ü'de yok || 26 iligimde : P_{11} ilgimde || 27 ḥareketḳa : $Ü_7$ ḥareketġa | yitişipdür : $Ü_8$ yitüşüpdür ||

R152b Ü286a 5 buyurup: P_{18} buyrup || 9 Yaʿḳūb'ḳa: P_{20} $Ü_9$ Yaʿḳūb'ġa | münāsibraḳtur :

murdārdur ve birin yiy-kirişti. Yaᶜḳūb ki munı kördi, mülkni oğlıġa birdi ve özin bi'l-külliyye Şeyḫ'ḳa teslīm ḳıldı. Ve Şeyḫ-[8] niñg ḥüsn-i terbiyeti bile güşāyiş taptı ve velāyet mertebeside s̱ābit-ḳadem boldı. Andaḳ ki bir yıl ḳuruġluḳ cihetidin il yaġınġa muḥtāc boldılar. [9] Ḫalḳ Şeyḫ'ḳa duᶜā istidᶜāsı ḳıldılar. Şeyḫ yazıġa çıḳıp Yaᶜḳūb'ḳa işāret ḳıldı ki namāz ḳılġay ve duᶜā ḳılġay. Yaᶜḳūb didi ki Şeyḫ münāsibraḳtur. [10] Şeyḫ didi sañga buyuruptur-lar. Pes Yaᶜḳūb namāz ḳıldı ve yamġur ṭalebiġa duᶜā ḳıldı, fi'l-fevr icābet eseri ẓāhir boldı ve yaġın tutaştı.

§ 596 [11] Şeyḫ Saᶜd-i Ḥaddād ve anıñg mürīdi Şeyḫ Cevher raḥimehuma'llāhu

Şeyḫ Saᶜd-i Ḥaddād ᶜAden'de büzürg şeyḫ irdi. Ve Şeyḫ Cevher evāyilde birevniñg bendesi irdi. Çün āzād boldı, [12] bāzārda satıġ südā ḳılur irdi. Ve fuḳarā mecālisiġa ḥāżır bolur irdi. Ve alarġa iḫlāṣ ve
P130b iᶜtiḳādı köp irdi. Çün Şeyḫ-i büzürgvār | Şeyḫ Saᶜd-i [13] Ḥaddād'nıñg vefātı
Ü286b vaḳtı yitti ki ḥālā ᶜAden'de medfūndur, | ḫulefāsı ayttılar ki Şeyḫ öz ornıġa kimni işāret ḳılur ki olturġay? Şeyḫ didi ki miniñg [14] vefātımdın üç kündin soñgra ki fuḳarā cemᶜ bolġaylar, bir yaşıl ḳuş kilgey, her kimniñg başıġa oltursā, anı miniñg ornumġa olturtuñguz! [15] Şeyḫ vefātıdın üç kündin soñgra fuḳarā cemᶜ ikende ol yaşıl ḳuş kilip Cevher başıġa olturdı. Ve bu maᶜnā hergiz anıñg köñglige kiçmeydür irdi [16]ve fuḳarādın hem hīç kimniñg ḫāṭırıġa ḫuṭūr ḳılmaydur irdi. Pes fuḳarā yıġıldılar ki anı Şeyḫ'niñg zāviyesiġa iltkeyler ve anıñg ornıġa olturtḳaylar, [17] ol yıġladı ve didi min ni ṣalāḥiyyet bile bu işni ḳılur-min ki bir bāzārī kişi-min, ümmī ve fuḳarā ṭarīḳın ve alarnıñg ādābın bilmes-min. Ve il-[18] niñg minde ḥuḳūḳı bar ve miniñg il bile muᶜāmelātım bar. Didiler ki bu emrīdür, āsmānī ki sañga ḥavāle boluptur ve sañga munı ḳılurdın özge çāre yoḳtur. [19] Tiñgri taᶜālā sañga te'yīd ü taᶜlīm bolġay. Çün çāre yoḳ irdi, bāzārġa bardı ve ilniñg ḥuḳūḳın boynıdın edā ḳıldı. Ve Şeyḫ'niñg zāviyesiġa [20] kilip fuḳarā ṣoḥbetin lāzım tuttı. فصار كاسمه جوهر اوله من الفضائل والكمالات ما يطول ذكره فسبحان الكريم المنان ذلك فضل الله يؤتيه من يشاء [21] والله ذو الفضل العظيم.

§ 597 Aḥmed b. Caᶜd ve Şeyḫ Saᶜīd ki künyeti Ebū ᶜİsā'dur ḳuddise sırruhu

Ü287a İmām Yāfiᶜī dipdür ki Yemen bilādıda | ikki şeyḫ irdiler,

P_{22} $Ü_{11}$ münāsibraḳdur ‖ 12 iḫlāṣ ve iᶜtiḳādı : $Ü_{16}$ iᶜtiḳād u iḫlāṣı | şeyḫ-i büzürg-
Ü286b vār: Ü'de yok ‖ 14 üç ... soñgra : $Ü_2$ üç kün soñgraraḳ | fuḳarā : $Ü_3$ faḳr : miniñg : P_2
P130b $Ü_3$ mini ‖ 15 üç kündin : Ü'de yok ‖ 16 kimniñg : $Ü_6$ kimni ‖ 17 bile : R'de yok |
F143a ādābın : $Ü_9$ ādābını ‖ 18 bar : F ve Ü'de yok ‖ 21 ş. irdiler : F_{21} ş. irdi ‖ 24 Aḥmed :

biri Şeyh-i kebīr [22] Ahmed b. el-Caᶜd, yana biri Şeyh-i ᶜārif Şeyh Saᶜīd. Her kaysıġa mürīd ve ashāb bar irdi. Bir kün Şeyh Ahmed ashāb bile mezārāt tavāfıġa barur irdi, Şeyh [23] Saᶜīd'ka yoluktı. Ol hem muvāfakat kıldı. Çün bir mikdār yol bardılar, Şeyh Saᶜīd peşīmān boldı ve kayttı. Ve Şeyh Ahmed bardı ve tavāf [24] kıldı ve kayttı. Niçe kündin soñgra Şeyh Saᶜīd ashābı bile çıktı hem-ol mezārāt tavāfıġa. Ve yolda Şeyh Ahmed añga yoluktı ve mülākāt kılıştılar. [25] Şeyh Ahmed Şeyh Saᶜīd'ka didi kim fukarānıñg bir hakkı sañga müteveccih boluptur ki ol kün alar muvāfakatıdın yandıñg. Şeyh Saᶜīd didi kim mañga hīç [26] hakkī müteveccih bolmaydur. Şeyh Ahmed didi kopkıl ve insāf birgil! Şeyh Saᶜīd didi her kişi bizni koparsa, biz anı olturtalı. Şeyh Ahmed didi [27] her kişi bizni olturtsa, biz anı mübtelā kılalı. Pes ol ikki büzürgdin her kaysı her ni kim yana birisi bābıda
R153a dip idi, hem andak ok boldı. [1] Şeyh Ahmed makᶜad boldı ve ornıda kaldı, ol vaktkaça kim Tiñgri rahmetiġa vāsıl boldı. Ve Şeyh Saᶜīd mübtelā boldı, añga ki öz tenidin [2] üzer irdi ve kiser irdi, añgaça ki ᶜālemdin ötti. İmām Yāfiᶜī rahimehu'llāhu dipdür ki fukarā ahvālı kisegen kılıçlardın
F143b itigrekdür. [3] Çün ahvāl ashābı bir biri bile tiñg bolsalar, alarnıñg | hālı birige sirāyet kılur. Ve eger tiñg bolmasalar, kavī hālı zaᶜīfka sirāyet kılur.
Ü287b | Ve gāh bar ki sābık hālı sirāyet kılur. دون [4] المسبوق وهذا هو الظاهر والله اعلم بحقيقة الحال.

§ 598 Şeyh Necmü'd-dīn ᶜAbdu'llāh b. İsfehānī kuddise sırruhu

Şeyh Ebu'l-ᶜAbbās-i Mursī'niñg şāgirdidür.[5] Menākıbı bī-haddur ve kerāmātı bī-ᶜad. Ve köp yıllar Mekke'de mücāvir irdi. Yemen ᶜulemāsıdın biri dipdür ki min hacġa bardım ve atam bīmār kaldı. Çün [6] Mekke'ge yittim ve hac kıldım, hātırım atam sarıdın be-ġāyet mütereddid irdi ki hālı ni bolġannı bilmes irdim.Şeyh Necmü'd-dīn'ġa ayttım ki ni bolġay [7] ki baᶜzı mükāşefātıñgdın hātır añga kiltürseñg ki miniñg atam hālıdın muttaliᶜ bolup mañga daġı haber birseñg. Fi'l-hāl anıñg sarı baktı ve didi [8] ki atañg bīmārlıġıdın sıhhat tapıp firāş üstide olturuptur ve kitāblarnı tigresinde tiripdür, hilyesi mundak ve muŋdak. Barça nişāneler-[9] ni rāst ayttı.
P131a Ve anı hergiz körmeydür irdi. | Bir kün evliyāu'llāhdın biriniñg cenāzesi bile çıkıp irdi. Çün mülakkin ki fukahā kibārı-[10] dın irdi, kabrı başıġa ol-

Ü287a R'de yok ‖ 25 Saᶜīd'ka : $Ü_7$ Saᶜīd'ġa | didi kim : F_{25} $Ü_8$ d. ki, R'de yok ‖ 27 ok : Ü'de yok | d. idi : $Ü_{12}$ d. irdi ‖

R153a 1 v. kim : $Ü_{13}$ v. ki | añga : $Ü_{14}$ añgaça ‖ 2 kisegen : $Ü_{15}$ kisedürgen | kılıçlar-
Ü287b F143b dın : $Ü_{15}$ kılıçdın ‖ 3 ve eger ... kılur : F'de yok ‖ 8 mundak ve mundak : R, P_{25}
Ü288a P131a F_6 mundak ‖ 10 birev : $Ü_{13}$ ol ‖ 12 M. bilādıda : $Ü_1$ M. b. barġay-sin ‖ 13 kutb

turdı telḳīn ḳılġalı. Şeyḫ Necmü'd-dīn küldi. Birev külgü sebebin sordı, Şeyḫ zecr ḳıldı, soñgra ayttı ki mülaḳḳin telḳīn [11] āġāz ḳılġanda ḳabr ṣāḥibi didi hīç ta^caccüb ḳılmas-siz ki ölüg tirigge telḳīn ḳılur. Andın sordılar ki hergiz ḫatun alıp mu sin? Didi hergiz [12] ḫatun almay-min ve alar bişürgen ṭa^cāmdın hem yimeydür-min. Anıñg şeyḫi ^cAcem bilādıda añga dip irdi
Ü288a ki | bat bolġay ki Mıṣr bilādıda [13] ḳuṭb bile mülāḳāt ḳılġay-sin. Ḳuṭb ṭalebiġa çıḳtı. Ve yolda ḥarāmīler didiler cāsūsdur ve baġlap asradılar. Ve dipdür ki nāgāh [14] kördüm ki bir pīr miniñg üstümge tüşti, andaḳ ki ḳarçıġay bir ṣayd üstige. Ve mini bendlerdin açıp ḫalāṣ ḳıldı. Ve didi ḳop ay ^cAbdu'llāh[15] ki siniñg maṭlūbuñg mindür-min. Pes Mıṣr'ġaça bardım hīç maṭlūbumnı tanımadım ve bilmedim ki ḳaydadur, tā ol ki bir kün didiler ki Şeyḫ Ebu'l-^cAbbās-i [16] Mursī kilipdür. Cem^cī fuḳarā didiler ki kiliñg baralı ve añga selām ḳılalı! Çün közüm añga tüşti, tanıdım ki hem-ol pīrdür ki mini yişip irdi. Ve [17] ol hem remz bile nişānīler ayttı ki ḥāżırlar fehm ḳılmadılar. Ve min anıñg ḫıdmet ü ṣoḥbetin lāzım tuttum, ol vaḳtḳaça ki dünyādın ötti. [18] Çün Şeyḫ vefāt ḳıldı, Mekke'ge müteveccih boldı. Yolda Şeyḫ'niñg şeyḫi Şeyḫ Ebu'l-Ḥasan-i Şāẕilī ḳuddise sırruhu ḳabrıġa yitişti. Ol ḳabrıdın anıñg bile [19] sözleşip añga didi ki Mekke'ge bar ve oltur! Çün mekke'ge yitti, işitti ki hātifī aytur ki : قدمت الى خير بلد وشر اهل ve Mekke'de mücāvir boldı, [20] tā yitti yüz yigirmi birde dünyādın ötti. Ve Şeyḫ Fużayl-i ^cİyāż ḳuddise sırruhu ḳabrıġa yaḳın ḳoydılar. Ḫorāsān ekābiridin biriniñg ḫaṭṭı bile tapıp-[21] durlar ki yitti yüz üçde Mekke ziyāretiġa müşerref boldum.
Ü288b Ve ol vaḳt Ḥarem şeyḫi Şeyḫ Necmü'd-dīn-i İṣfehānī | irdi. Anıñg ḫıdmetiġa yitişür irdim. Bir kün [22] mindin sordı ki bu ḥadīs̱ sañga yitip müdür ki : بدلاء امتى اربعون اثنى عشر فى العراق وثمانية وعشرون فى الشام Didim yitipdür. [23] Ammā bu müşkildür ki niçük bu ṭāyife Şām ve ^cIrāḳ'ta oḳdurlar. Şeyḫ didi ki Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu ^caleyhi ve sellem barça ^cālemni ikki ḳısmet ḳılıpdur: [24]Nıṣfı ġarbī, pes ^cIrāḳ ve ġayrihi, Ḫorāsān ve Hindūstān ve Türkistān diḳ. Sāyir şarḳī bilād, ^cIrāḳḳa dāḫil ve Şām ve ġayrihi ve Mıṣr ve Maġrib barça Şām'ġa dāḫildür. Nāḳil bitipdür ki bu vaḳt-[25] da ḫāṭırımġa kildi ki Ḫ^vāce Ḳuṭbu'd-dīn Yaḥyā-i Cāmī-i Nīşābūrī ḥālıdın su'āl ḳılay-min. Sormayın didi ki Ḫ^vāce Ḳuṭbu'ddīn Yaḥyā ol on ikkidin [26] biridür ki ^cIrāḳ'tadurlar.

Ü288b ... sin : Ü'de yok || 17 vaḳtḳaça : $Ü_{10}$ vaḳtġaça || 18 yitişti : $Ü_{12}$ yitüşti || 20 yigirmi : $Ü_{14}$ yigirme | 20-21 tapıpdurlar : F_{20} tapıpdurlar || 21 yitişür : $Ü_1$ yitüşür || 24 sāyir ... Maġrib : F'de yok | ... Maġrib : $Ü_9$ ... M. dik || 25 kildi ki : $Ü_{10}$ kildi || 27 ^culūmġa : $Ü_{12}$ ^culūmıġa | Ṣadru'd-dīn: $Ü_{13}$ Rüknü'd-dīn ||

§ 599 Ḫᵛāce Ḳuṭbu'd-dīn Yaḥyā-i Nīşābūrī ḳuddise sırruhu

Künyeti Ebu'l- Fażl'dur. Cāmiyyü'l-aṣl, Nīşābūriyyü'l-mevlid. Ẓāhirī vü bāṭınī [27] ʿulūmġa maʿrūf u mevṣūf irmiş. Ve Şeyḫ Rüknü'd-dīn ʿAlāu'd-devle ve Şeyḫ Ṣadru'd-dīn-i Erdebīlī ve Şeyḫ Şerefü'd-dīn-i
R153b Der-güzīnī ṣoḥbetiġa yitipdür. [1] Ve yitti ḳatla ḥac güzārlaptur. Bir kün öz ḳay ve kālāsı başıġa yazıġa barġandur. Andın Mekke dāʿiyesi köñglige tüşüp hem andın ʿazīmet ḳılıpdur. Ve ruḳʿa [2] aṣḥābḳa bitipdür ki :

وی روز باطایفه بنیت ارتیاج وابتهاج بطرف صحرا ونتاج گذری افتاد.

رباعی

Ü289a
بادوست ببوستان شدم رهگذری   [3] بر گل نظری فکندم از بی خبری
دلدار بطعنه گفت شرمت بادا   رخسار من اینجا و تو بر گل نکری

ناگاه غیرت آلهی از کمین گاه لا تدع [4] مع الله الهًا آخر بیرون تاخت وکمند جذبهء من جذبات الحق درگردن دل ممتحن انداخت.

مصرع

F144a
گرنیابد بخوشی موی کشانش آرید |

P131b
بو طن نارفته وندیده وتفکر را گذاشته هم از طرف صحرا بر اشارات | واذن فی الناس بالحج یا ترك رجالاً ، بر صوب خانهء معظم معلی روان گشت.

بیت

چون نرود ازپی صاحب کمند   [6] آهوی بیچاره بگردن اسیر

والسلام علی من اتبع الهدی. توفی رحمه الله لیلة الخمسین الحادی والعشرین من جمادی الآخر سنة اربعین وسبعمأیة.

Ve ḳabrı Herīde[7] Fīrūzābād dervāzesiniñg taşıdadur.

R153b 1 ḥ. güzārlaptur : $Ü_{14}$ ḥ. ḳılıpdur | yazıġa : F'de yok || 2 aṣḥābḳa : $Ü_{16}$ aṣḥābġa || 7 ve Nīşābūr'da: Ü'de yok || 8 c. yitti : $Ü_{11}$ c. yitüşti | ki : Ü'de yok | boldı :
Ü289a P131b

§ **600** Mīr Ġıyāṣ ḳaddesa'llāhu rūḥahu

Aṣlı İṣfehān'dındur, ammā mevlid ve menşeyi Nīşābūr-dındur. Ve Nīşābūr'da [8] aṅga cezbeī yitti, andaḳ ki maġlūb boldı ve hūşıdın eṣer ḳalmadı. Öz ḥālıġa kilgende özin Herī şehride ʿIrāḳ dervāzeside[9] taptı. Bāzār bile revān boldı. Ḫūş bāzārıġa yitkende, Mīr'niṅg ḫaylıdın birevniṅg ol bāzārda ḥelvā-gerlik dükkānı bar irdi, Mīr'ni [10] tanıp dükkānġa kivürdi. Şeyḫ Aḫī Muḥammed-i Cāmī Mīr'niṅg püser vaḳtıġa yitip anıṅg terbiyetiġa meşġūl boldı ve riyāżetler buyurdı. Köp
Ü289b riyāżet-[11] din soṅgra ʿIrāḳ seferiġa işāret ḳıldı. Mīr çün Meşhed'ḳa | yitti, bir kiçe İmām ʿAlī ʿaleyhi't-taḥiyyetü ve's-selāmu ravżasıda iḥyā ḳılur irdi kim bir jülīde-[12] mūy kişi ẓāhir bolup aṅga didi kim olça anıṅg ṭalebide-sin, ol bizdedür, dip ötti. Mīr anı irişip barıp seḥer Ṭūs'ḳa yittiler. [13] Ve Baba Maḥmūd-i Ṭūsī ḳaddesa'llāhu sırrehuġa yoluḳtılar. Baba Mīr'ġa baḳıp didi ki saṅga ʿIrāḳ seferi ḥavāle imes. Mīr'niṅg köṅglige kiçti ki min pīrim [14] irşādı bile bu sefer ʿazīmeti ḳılıp irdim, nüçük yanay? Baba ayaġın uzatıp didi kim bar körey, niçük barur-sin? Herāt Bād-ġīs'iniṅg kilīdin [15] saṅga biripdürler, yanıp öz işiṅge bar! Mīr yanıp Şeyḫ Aḫī Muḥammed ḳaşıġa kilip ötken vāḳiʿanı ayttı. Şeyḫ ayttı, ʿaceb çoġ boynuṅga ḳoyuptur-[16] lar. Şeyḫ fevtidin soṅgra Mīr Bād-ġīs'ḳa kilip bu yirde ki ḥālā lengerīdür ve ol ir bereketidin uluḳ ḳaṣaba boluptur ki her ni uluḳ şehr- [17] lerde müyesserdür, anda müyesserdür, ol vaḳt beyābān irdi, sākin boldı. Bir kiçe İbrāhīm Ḫalīl bile Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellemni vāḳiʿa-[18] da kördi ki kilürler ve Emīrü'l-müʾminīn ʿAlī raḍiya'llāhu ʿanh hem alar biledür. Bir enbānda tola ötmekdür. Mir'ġa ḥavāle ḳılıp didi ki üleş[19] zekātsız ve temennāsız. Şeyḫu'l-islām Aḥmed-i Cām, Emīr işāreti bile Mīr'ge çerāġ ḥavāle ḳıldı. Mīr ol yirde işke meşġūl boldı ve lenger nānı ol[20] vaḳtdın biri
Ü290a | öksümeydür ve çerāġı öçmeydür. Ve kündin künge artuġraḳ ve rūşenraḳ boluptur. Mīr'niṅg ḥayātı müddeti toḳsan [21] üç yıl boldı. Ve bu ʿömrde meşhūrdur ki ġāyet-i riyāżetdin on rıṭldın artuḳ ṭaʿām yimeydür.

§ **601** Ebū Muḥammed ʿAbdu'llāh el-Mercānī el-Maġribī ḳuddise sırruhu

[22] Meşāyıḫ büzürgleridin ve ṣūfiyye ekābiridindür. ʿUlūm-i ilāhī ve maʿārif-i rabbānī ebvābı yüzige açılġandur. Aṅga didiler ki

F144a Ü11 bolup h. || 9 bāzārġa yitkende: Ü13 bāzār digende || 11 Meşhed'ḳa : Ü17
Ü289b Meşhed'ġa | İ. ʿAlī : Ü1 İ. ʿAlī Mūsā er-Rıżā | 1 - 12 jülīde-mūy k. : Ü2 jülīde k. ||
13 k. ki : Ü5 k. kim || 15 yanıp : Ü8 ḳaytıp | kilip : Ü10 bardı || 16 yirde : Ü10 yirdegi
| uluḳ : Ü11 uluġ || 17 müyesserdür : Ü12 mevcūddur | İ. Ḫalīl : Ü13 İ. Ḫalīlu'-
Ü290a llāh || 19 Emīr : F18 Mīr || 20 çerāġı:Ü1 çerāġ || 21 ġāyet-i riyāżetdin :Ü'de yok | on

fulān didi ki [23] şeyḫ söz aytur irdi, kördüm ki āsmāndın bir nūr-i ʿamūdī şeyḫniñg aġzıġa muttaṣıl irdi. Çün şeyḫ sözni bes ḳıldı, ol nūr münḳaṭiʿ [24] boldı. Şeyḫ tebessüm ḳıldı ve didi ki ol bilmeydür nūr münḳaṭiʿ bolġandın soñgra min sözni bes ḳıldım, yaʿnī ol nūrdın ʿamūd āsmāndın ilāhī [25] mededniñg ṣūreti irdi. Çün ol meded münḳaṭiʿ boldı, söz ḳaṭʿ taptı. Yitti yüz toḳsan toḳḳuzda Tūnus'da dünyādın ötti.

§ 602 Ebū ʿAbdi'llāh el-maʿrūf[26] bi-İbni'l-Maṭarrif-i Endelusī

Mekke'de mücāvir irdi. Her kiçe kündüz iltizām ḳılıp irdi ki illig üsbūʿ ṭavāf ḳılġay. Yitti yüz yittide dünyādın ötüptür[27] ve Mekke pādşāhı ġāyet-iʿtiḳādıdın naʿşın ignige köteripdür. Şeyḫ Ebū Muḥammed'ḳa çün Resūl ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem ravżası ziyāretiġa ʿazm boldı,[1]
R_{154a} Şeyḫ ʿAbdu'llāh b. Maṭarrif vedāʿıġa kildi. Şeyḫ Ebū ʿAbdi'llāh didi ki işitip-
F_{144b} min ki fulān menzilde | su yoḳtur. Anda köp ḳatıġlıġ sizge yitküsi-
$Ü_{290b}$ dür,[2] ammā ʿāḳıbet yamġur yaġıp | sīrāb bolġuñguzdur. Şeyḫ Ebū
P_{132a} Muḥammed dipdür ki | biz tört kişi irdük. Çün ol menzilġa yittük, su yoḳ irdi. Żarūretdin yolġa kirdük. [3] Hevā be-ġāyet ıssıġ irdi. Āteş bizge ġalebe ḳıldı. Ve bizde azraḳ su bar irdi. Aṣḥābdın biri tiledi ki anı içkey. Şeyḫ Ebū Muḥammed didi ki barça-[4] sın içme ki eger içseñg, öler-sin; boġzuñgnı öl ḳıl! Uşbu düstūr bile boġuz ölütür irdiler. İş ıssıġdın ve susızlıġdın [5] çün Mahelākke yavuştı, Şeyḫ Ebū Muḥammed sordı ki Şeyḫ Ebū ʿAbdi'llāh-i Maṭarrif ni dip irdi? Biri didi ki dip irdi ki köp ḳatıġlıġ [6] sizge yitküsidür. Şeyḫ Ebū Muḥammed didi ki ḳatıġlıġ mundın ötmes ki ḥālā munda-biz. Yana ni söz dip irdi? Yana biri didi ki dip [7] irdi ki yamġur yaġıp sīrāb bolġuñguzdur. Şeyḫ didi ki yamġur sizge müjde bolsun ki be-yek nāgāh bulut peydā boldı ve münteşir boldı [8] ve yaġa kirişti. Ançа yaġdı ki sīrāb bolduḳ. Ve seyl kildi ve vużūʾ ḳılduḳ ve ġusl ḳılduḳ ve su köterdük ve yolġa tüştük. Az[9] yol ki barduk, ol bulut ve yaġındın hīç eser körmedük.

§ 603 Şeyḫ Süleymān Turkmen-i Müvelleh ḳaddesa'llāhu sırrehu

Ol Dımışḳ'da bolur irdi. İgnide [10] iski şāl ve ornıdın az ḳopar irdi ve söz az aytur irdi. Ẓāhir ʿulemāsıdın baʿżı öz celālet ve büzürg-

nıṭldın : $Ü_3$ o. nıṭl ṭaʿāmdın | Muḥammed: Ü'de yok || 23 nūr : F'de yok | şeyḫniñg a. : $Ü_6$ şeyḫ a. || 24 nūrdın ʿa. : F_{24} nūr ʿa. || 27 iʿtiḳādıdın : $Ü_{14}$ iʿtiḳāddın | Muḥammed'ḳa : E_{14} Muḥammed'ġa | ziyāretiġa : $Ü_{15}$ ziyāreti ||

$R_{154a}Ü_{290b}$ 1 didi: F'de yok || 2 bolġuñguzdur : $Ü_1$ bolġuñgızdur | şeyḫ ... dipdür ki : F ve
$F_{144b}P_{132a}$ Ü'de yok || 4 ki : Ü'de yok | susızlıġdın : $Ü_6$ susuzlıḳdın || 5-7 dip irdi ki köp ... dip irdi ki : Ü'de yok || 7 bolġuñguzdur : $Ü_8$ bolġuñgızdur | sizge : Ü'de yok || 9 yaġındın

lüki bile anıñg allıda niyāzmend-[11] lıḳ ḳılurlar irmiş. Dipdürler ki Ramażān'da nime yir irmiş ve namāz ḳılmas irmiş, ammā muġayyebātḳa ḳāşif ve muṭṭaliᶜ irmiş ve andın [12] aḫbār ḳılur irmiş. İmām Yāfiᶜī dipdür ki bola
Ü291a alur ki ol ḥāl añga öz aḥvālınıñg | setr ü kitmānı üçün telbīs ḳabīlidin bolġay. Bir vaḳt [13] namāz ḳılur imiş bolġay ve aġzıġa nime salıp çaynap yutmas irmiş bolġay. Köp mundaḳ bu ṭāyifedin müşāhede ḳılıpdurlar, [14] andaḳ ki Şeyḫ Ḳaḍībü'l-bān-i Mavṣılī'din ve Şeyḫ Reyḥān'dın ve alardın özgedin dağı menḳūldur. Ve Şeyḫ Süleymān yitti yüz on tört-[15] de dünyādın ötti.

§ 604 Şeyḫ ᶜAlī-i Kürdī ḳaddesa'llāhu taᶜālā rūḥahu

Ol ᶜuḳalā-yi mecānīndin irmiş. Ve andın envāᶜ-i kerāmāt ve ḫavārıḳ-i ᶜādāt [16] ẓāhir bolur irmiş. Dımışḳ ehli añga mürīd ve muᶜteḳid irmişler. Her ḥükm ḳılsa, memlūk mālik ḥükmin işitken dik işitür irmişler. Bir kün [17] Dımışḳ büzürgleridin birige buyuruptur ki dervīşler üçün bir daᶜvet ve semāᶜ fikri ḳıl! Ol ḳabūl ḳılıp daᶜvet tertībi [18] ḳılıp ḳavvāllarnı yıġıp meşhūr dervīşlerni cemᶜ ḳılıp indepdür. Çün meclis müheyyā boluptur, Şeyḫ ᶜAlī-i Kürdī dağı ḥāżır boluptur. [19] Ol öyde şekkerni ḳand ḳoyġan ḳālıblar irmiş. Milk iyesige dipdür ki bu ḳālıblarnı ḥavżġa sal! Barısın ḥavżġa salıpdur. [20] Dervīşler şerbet içerler irmiş ve semāᶜ ḳılurlar irmiş aḳşamġaça. Çün aḳşām bolup meclis ehli tarḳamışlar, Şeyḫ ᶜAlī-i Kürdī [21] iv iyesige dimiş ki bu ḳālıblarnı sudın çıḳar. Sudın çıḳarġandın
Ü291b soñgra ol şekkerlerdin hīç miḳdār irimegen irmiş [22] ve ḳālıbġa | noḳṣān yitmegen irmiş. Pes öy iyesige buyuruptur ki öyni miniñg üstümge ḳufl ḳıl ve miniñg ḳaşımġa kilme üç küñgeçe! [23] Ol digen dik işikni bağlap kitipdür. İkkinçi küni bir yolda Şeyḫ ᶜAlī-i Kürdī'ġa yitipdür ve selām ḳılıp ötüp [24] öyge barıpdur, işikni hem andaḳ bağlıġ körüptür. Ḳuflnı açıp kiripdür, körüptür ki Şeyḫ öyde ve öy ferşiniñg ruḫāmların [25] ḳonġarıpdur. Andın soruptur ki yā seyyidī, öyniñg ferşi ruḫāmın nige bozduñg? Dipdür ki revā bolġay ki sin yaḫşı kişi bolġay- [26] sin ve ḥarām ruḫāmlar ferşi üstide dervīşlerge żiyāfet ḳılġay-sin? Ol dipdür ki bu öy ve ferş mañga ata mīrāsıdur.

Ü291a hīç e. : Ü11 yağın e. || 13 mundaḳ : Ü'de yok || 15 d. ötti : Ü5 d. ötüptür || 16 ḫ. ḳılsa : Ü8 ḫ. ḳılıp || 17-18 daᶜvet'... ḳılıp : Ü'de yok || 18 dervīşlerni ... indepdür : F19 dervīşlerni yıġıpdur, Ü11 dervīşlerni indepdür || 19 ḳoyġan ḳ. : F20 ḳoyar ḳ. | iyesige : Ü13 igesige || 20 içerler irmiş : Ü14 içer irmişler | ḳılurlar irmiş : Ü14 ḳılur irmişler | tarḳamışlar: F22 tarḳamış, Ü15 tarḳamış barupdurlar || 21 iyesige : Ü16
Ü291b igesige | soñgra o. : Ü17 s. körüptür ki o. || 22 ḳālıbġa : F23 Ü17 ḳālıbḳa | pes : Ü'de yok | iyesige : Ü2 igesige || üstümge : Ü2 üstümġa || 23 üstige işiki : Ü3 işikni ü. | kitipdür : Ü3 kitiptür | yitipdür : Ü4 yoluḳup || 25 ḳonġarıpdur : Ü6 ḳoñgarıpdur | d. ki : Ü7 d. ki bu öy ||

Şeyḫ[27] müteġayyir bolup çıḳıpdur. Ve ol şaḫṣ çün Şeyḫ'niñ mükāşefātın
F_{145a} bilür irmiş, te'emmüldin soñra ḫayālıġa kilipdür ki | bir ḳatla bu
$R_{154b}P_{132b}$ öyniñ [1] ferşin | bozġan ikendür ve ıṣlāḥ ḳılġandur. Ol üstād ki anı yasaġan ikendür, tapıp yaḫşı mubālaġa bile istifsār ḳılġandın soñra [2] ma'lūm ḳılıpdur ki anıñ ruḫāmın satıp bir mescidniñ ferşi ruḫāmın anıñ ornıġa salġan ikendür. Şeyḫ 'Alī-i Kürdī evāyilde mescid-i cāmi'de [3] bolur irmiş. Nāgāh yana bir meczūb ki anı Yāḳūt dir irmişler, peydā boluptur ve
$Ü_{292a}$ Dımışḳ şehriġa kiripdür. Şeyḫ | 'Alī-i Kürdī şehrdin[4] çıḳıp ṣaḥrāda sākin boluptur. Andın soñ şehrġa kirmeydür, tā vefāt ḳılıpdur. Ve Yāḳūt şehrde ḥākim ikendür.

§ 605 Şeyḫ Müferriḥ [5] raḥimehu'llhahu ta'ālā

Ol Mıṣr'nıñ Ṣa'īdī ehlidindür. Köp celīlü'l- ḳadr ve kebīrü'ş-şān ikendür. Bendeī irmiş, ḥabeşī. Añga cezbe yitip-[6] dür ḳavī ki altı ay yimek içmekdin āzād boluptur. Saġınıpdurlar ki tilbereptür. Her niçe tayaġlapturlar, sūd ḳılmaydur. Bend ḳılıpdurlar,[7] çün kilipdürler körüptürler ki ol özge yirdedür ve bend özge yirde. Zindānġa ḳapapdurlar, zindānnınñ taşıda tapıp-[8] durlar. Çün bu kerāmetlerni andın körüptürler, niçe tavuġ biryān ḳılıp allıġa kiltürüptürler. Baḳıp tavuġlarġa dipdür ki uçuñguz! [9] Tirilip uça başlapturlar, bi-izni'llāhi ta'ālā. Anıñ aṣḥābıdın biri 'arafe küni 'Arafāt'da anı kördi. Yana biri hem-ol kün aḳşāmġaça [10] anıñ öyide anıñ bile irdi. Çün ol ikki kişi bir birige yittiler, her ḳaysısı özi körgenin ol yana birige ayttı. Ve bu bābda alar arasıda [11] nizā' tüşti. Ve her ḳaysı öz sözi ṣıdḳıġa ṭalāḳdın ant içti. Ve bu baḥs u ḫuṣūmet bile Şeyḫ Müferriḥ ḳaşıġa bardılar. Ve her ḳaysı öz müdde'ā-[12] sını iẓhār ḳıldılar. Şeyḫ didi ikkeleñgiz
$Ü_{292b}$ çın aytıp-siz ve hīç ḳaysıñgızınıñ ḫatunı ṭalāḳ tüşmeydür. | Ekābirdin biri dipdür ki min [13] Şeyḫ Müferriḥ'din sordum ki her biriniñ söziniñ ṣıdḳı yana biriniñ ḫaneṣi mūcibidür, niçük hīç ḳaysı ḥāniṣ bolmamış bolġay? Ve ol [14] meclisde ki min bu sözi sordum, cemā'at-i 'ulemā hem ḥāżır irdiler. Şeyḫ işāret barçaġa ḳıldı kim bu mes'elede söz aytıñ! Her ḳaysı bir söz [15] didi, ammā hīç ḳaysı ṣāfī cevābı aytmadı. Ve bu esnāda anıñ cevabı miniñ ḫāṭırımġa yitti. Şeyḫ işāret mañga ḳıldı ki sin ayt! Min didim ki çün [16] velī velāyetde müteḥaḳḳiḳ bolġay ve ol ma'nāda ki anıñ rūḥāniyyeti yana bir

$R_{154b}F_{145a}$ 1 bozġan i. : $Ü_{12}$ bozgen i. | ḳılġandur : $Ü_{12}$ ḳılġan | tapıp : F_1 $Ü_{13}$ anı tapıp
$Ü_{292a}$ | istifsār : $Ü_{13}$ köp i. || 7 z. taşıda : $Ü_8$ z. ḳaşıda | 7-8 tapıpdurlar : $Ü_4$ tapıpturlar
P_{132b} || 8 bu kerāmetlerni : $Ü_8$ kerāmātlarnı || 9 u. başlapturlar : P_8 u. başlaptur, F_9 $Ü_{10}$ u. başlapdurlar | a. biri : $Ü_{11}$ a. bir || 11 b. baḥs u ḫuṣūmet : $Ü_{15}$ bu ḫuṣūmet
$Ü_{292b}$ u buḫl || 12 ḫatunı : $Ü_{17}$ ḫatunlarıñ | tüşmeydür : $Ü_{17}$ tüşmedi || 13 söziniñ ṣ. : $Ü_2$ sözi ṣ. | ḫaneṣi : Ü'de yok || 15 sin a. : $Ü_7$ mañga a. || 16 mütemekkin bolġay : F'de

ṣūret bile muṣavver bolġay, mütemekkin bolġay. Bola alur ki bir vaḳtda muḫtelif [17] cihādda özin müteᶜaddid ṣuver bile ẓāhir ḳılġay, andaḳ ki tilegey. Pes eger birev anı ol ṣuverdın baᶜżıda ᶜArafāt'da kördüm dise, çın dimiş [18] bolġay. Ve yana birev ol ṣuverdın baᶜżı bile öyde körmiş bolsa, hem çın dimiş bolġay. Ve hīç ḳaysınınĝ antı ḥāniṣ bolmamış bolġay. [19] Şeyḫ Müferriḥ didi ki ṣaḥīḥ cevāb budur ki sin ayttınĝ.

§ 606 Şeyḫ Eb'l-ᶜAbbās-i Demenhūrī ḳuddise sırruhu

Demenhūr mevżiᶜīdür Mıṣr'da.[20] Bir tācir ḥikāyet ḳılıpdur ki seferde irdim ve barça metāᶜım bir ulaġ üstide irdi. Çün Mıṣr'ġa yittim ve ḫalḳḳa ḳoşuldum ve bu ulaġım [21] itti. Her niçe tiledim, tapmadım. Baᶜżı ṣāḥib-i vuḳūf il ayttılar ki Şeyḫ Ebu'l-ᶜAbbās ḫıdmetiġa barıp
Ü293a taẓallum ḳılsanĝ, şāyed duᶜāyī ḳılġay ki | ġāyibinĝ [22] ḥāżır bolġay. Ve min mundın burun anı tanır irdim. Anınĝ ḳaşıġa bardım ve selām ḳıldım ve ḥālımnı ayttım. Sözümge ḳulaḳ salmadı, [23] ammā ayttı ki bizge mihmānlar yitipdürler. Alarnınĝ żiyāfeti üçün munça un kirek ve munça it ve sāyir meṣāliḥni taᶜdād ḳıldı. Ḳaşıdın [24] bī-ḥużūr çıḳıp kilgendin peşīmān bolup didim yana hergiz anınĝ ḳaşıġa barmayın. Bu niyyet bile barur irdim, birev yoluḳtı ki anınĝ ḳaşıda [25] birer nime vech öntünçüm bar irdi. Tuttum ve ol öntüçdin altmış altun iligimge kirdi. Didim, yā bu hem barġay Tinĝri yolıda,
P133aF145b yā itürgenim | [26] iligimge birgey. El-ḳıṣṣa bāzārġa bardım | ve her ni Şeyḫ dip irdi satḳun aldım. Niçe direm arttı, anınĝ bile ḥelvā müretteb ḳıldım ve Şeyḫ ḫıdmetiġa ᶜazīmet [27] ḳıldım. Çün Şeyḫ'ninĝ zāviyesiġa yaḳın yittim, kördüm ki ulaġım yüki bile zāviye işikide turuptur. Inanmadım ki mininĝ
R155a ulaġım bolġay. Yaḫşı iḥtiyāṭ [1] ḳıldım, hem-ol ir ve barça üstideki metāᶜı mevcūd. Şeyḫ ḳaşıġa kirdim ve tilegen nimelerni ki kiltürüp irdim, ᶜarż ḳıldım. Çün ḥelvānı [2] kördi, didi bu nidür? Didim iligimge tüşken vechdin bir nime artıp irdi, munı aldım. Şeyḫ didi bu şarṭda dāḫil imes. Min hem bir nime [3] artturur-min. Ḳop bāzārġa bar ve ḳumāşlarınĝnı sat ve her ni
Ü293b satar-sin, bahāsın fi'l-ḥāl al! Ve andın ḳorḳma ki özge | tüccār kilip sininĝ metāᶜınĝ-[4] nınĝ bahāsı sınġay ki deryā mininĝ onĝ iligimdedür ve beyābān sol iligimde. Çün bāzārġa bardım ve ḳumāşlarımnı sattım, maᶜhūd

yok || 17 birev anı : $Ü_{10}$ birevni || 18 ve yana ... bolġay : Ü'de yok || 19 d. ki : $Ü_{12}$
Ü293a d. kim | b. ki : $Ü_{12}$ b. kim || 23 ayttı : $Ü_3$ didi | alarnınĝ $Ü_3$ anınĝ || 24 kilgendin : $Ü_4$
F145b kilgende || 26 Şeyḫ ḫıdmetiġa : $Ü_9$ Şeyḫ'ġa ||
R155aP133a 1 ki : Ü'de yok | ḥelvānı : $Ü_{13}$ ḥelvā || 2 şarṭda : P_5 şarṭ || 3 artturur m. : P_5
Ü293b arttur m. | bahāsın : F ve Ü'de yok || 4 iligimde : $Ü_2$ iligimdedür || 5 çün : Ü'de

bahāsıdın ki [5] ṭamaᶜım bar irdi, köp artuġraḳḳa. Ve maṭlūbum ḥāṣıl boldı. Ve çün ol işdin fāriġ boldum, tüccar berr ü baḥrdın töküldiler, andaḳ ki güyā [6] bendde irdiler ki alarnı āzād ḳıldılar.

§ 607 Şeyḫ Reyḥān ḳaddesa'llāhu sırrehu

ᶜAden'de bolur irmiş. Aḫyārdın birev dipdür ki birev ᶜAden [7] deryāsıdın kiçrek çıḳıp şehrġa kire almadı. Dervāzeni baġlaġandın soñgra taşḳarı ḳalıpdur ve yigülük hīç nime tapmaydur. Nāgāh [8] körüptür ki Şeyḫ Reyḥān peydā boldı ve anıñg ḳaşıġa kildi. Ol kişi dipdür yā Şeyḫ, dervāze baġlıġdur ve aç-min ve hīç yigülük [9] yoḳtur. Tiler-min mañga herīse birseñg. Şeyḫ dipdür ki munı körüñg, mindin şāmlıġ tiler ve herīsedin özge nime tilemes. Meger min herīse-[10] pez-min. Ol dipdür ki elbette bu müddeᶜādın ötmen. Bu söz arasıda körüptür ki bir ayaġ ıssıġ herīse ḥāżır boldı, ammā yaġı yoḳ irdi. [11] Ol kişi dipdür yā Şeyḫ, yaġ kirek. Şeyḫ dipdür ki munı körüñg, herīseni yaġsız yiy-almas, mindin yaġ tiler. Meger min yaġ satḳuçı-min. [12] Dipdür yā seyyidī, munı yaġsız yimegümdür. Dipdür ki bu
Ü294a rekveni alıp deryādın su salıp | kil, tā vużūᵓ ḳılay! Barıpdur ve deryādın su kiltürüptür. Şeyḫ anıñg iligidin rekveni alıp ol sudın herīse üstige ḳoyuptur, laṭīf mezelıġ yaġ [13] ikendür. Yana birev naḳl ḳılıpdur ki Ramażān ayı beyne'l-ᶜışāᵓeyn bāzārġa bardım, tā ehlim üçün nime satḳun alġay-min. Nāgāh Şeyḫ Reyḥān [14] mini kördi ve özi sarı tarttı ve yoḳḳarı hevāġa iltti. Çün köp biyik boldum, közüm ḳarardı yıġlay-kiriştim. Ve mubālaġa ḳıldım ki mini [15] yirge ḳoyġay. Ḳaytardı ve yirge ḳoydı. Ve didi, tiler irdim teferrücī ḳılġay-sin, ammā tilemediñg. İmām Yāfiᶜī dipdür ki hemānā ki bu teferrücdin [16] semāvāt melekūtınıñg ᶜacāyibi muṭālaᶜasın dipdür.

§ 608 Şeyḫ ᶜAlāu'd-dīn el-Ḫᵛārezmī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Bu ṭāyifede büzürg irmiş. İmām Yāfiᶜī rahimehu'llāhu [17] dipdür ki on ikki kün bir vużūᵓ bile namāz ḳıldı ve on biş yıl yanın yirge ḳoymadı. Ve niçe kün öter irdi ki ṭaᶜām yimes irdi, meger [18] azraḳ ve ḫaşin. Miniñg bile Minā'da irdi. Didiler ki niçe yıldur ki münkirāt cihetidin ki körer, iḫtiyārsız ḥacġa kilür ki añga buyurupturlar. [19] Hem İmām Yāfiᶜī dipdür ki Şeyḫ Alāu'd-dīn didi ki Rūm deryāsınıñg sāḥilleridin baᶜżıda

yok || 9 şāmlıġ : Ü11 şāmlıḳ | tiler ve : Ü'de yok || 10 körüptür : Ü13 körüpdür | ayaġ :
Ü294a Ü14 ayaḳ || 11 ki : Ü'de yok | yiy-almas : Ü16 yimes || 12 ḳılay : Ü1 ḳılġay | rikveni : Ü2 küzeni | sudın : Ü2 sunı | yaġ : Ü'de yok || 13 bāzārġa : Ü4 bāzārıġa || 14 k. ḳarardı : P18 k. ḳaradı || 15 ḳoyġay: Ü7 ḳoy | tilemediñg : Ü8 tileme || 16 s. melekūtı-

güşe tutup irdim. Çün fıtr bayramı boldı, müslimānlar [20] kintleridin birige
Ü294b namāz üçün bardım. Ḳaytıp meskenimge I kildim, bir ādemīni kördüm ki
minińg ḥucremde namāz ḳıladur ve ḥucrem işikideki ḳumda [21] hīç ayaġ izi
yoḳtur. Taʿaccüb ḳıldım ki ḳaydın kirip irkin. Namāzdın sońgra zār yıġladı.
P133b Min fikrge bardım ki anıńg üçün ni kiltürey I ki ʿıyddur. [22] İltifāt ḳılmadı ve
didi ki fikr ḳılma ki ġaybdadur, olça sin bilmes-sin ve līkin eger su bolsa,
mańga kiltür! İbrīḳ sarı bardım ki alıp kilgey-min. [23] İbrīḳ ḳaşıda ikki uluḳ
ḳurṣ kördüm, ıssıġ ve köp bādām maġzı. Alarnı köterdim ve anıńg ḳaşıġa
ilttim. Ḳurṣnı uşattı ve bādām maġz-[24] ların minińg ileyimge tökti. Ve didi
F146a ki yigil! I Ve ol bādām maġzlarıdın mańga birür irdi ve min yir irdim. Ve ol
yimedi, bir maġzdın özge,[25] yā ikkidin özge. Ve min ol ṭaʿāmda ġarīb ḥużūr
tapar irdim. Didi munı ġarīb körme ki Tińgri taʿālāġa bendeler bar ki her
ḳayda bolsalar [26] ve her ni tileseler, taparlar. Minińg taʿaccübüm artuġraḳ
boldı. Özümge didim ki andın muʾāḫāt ṭalebi ḳılay. Didi aşuḳma ki yana sa-
ńga kilgümdür, [27] inşāʾa'llāhi taʿālā. Ve ġāyib boldı. Ve bilmedim ki ḳayan
bardı. Şevvāl'nıńg yitinçi kiçesi kildi ve minińg bile muʾāḫāt ʿaḳdı baġladı
R155b raḍiya'llāhu [1] ʿanhumā.

§ 609 İmām ʿAbdu'llāh el-Yāfiʿī el-Yemenī ḳuddise sırruhu

هو ابو السعادات عفيف الدين عبد الله بن اسعد اليافعى اليمنى نزيل
Ü295a الحرمين الشريفين | شرفهما الله [2] تعالى و رضى الله عنه. Vaḳtnıńg kibār-i meşāyı-
ḫıdın irmiş. Ẓāhir ve bāṭınī ʿulūmġa ʿālim irmiş. Ve anıńg taṣnīfātı bar ve ol
cümledin *Mirʾātü'l-cinān*[3] *ve ʿİbretü'l-yaḳẓān fī maʿrifeti ḥavādiṣi' z-zamān* tārīḫidür ve *Ravżuʾr-reyāḥīn fi ḥikāyātiʾṣ-ṣāliḥīn* kitābıdur ve *Dürrüʾn-naẓīm fi feżāʾiliʾl* [4]*-Ḳurʾāni'l-ʿaẓīm* kitābıdur. Ve bulardın özge daġı müfīd
muṣannefātı bar. Ve ḫūb eşʿār hem aytıpdur. Ol dipdür ki Şeyḫ ʿAlāu'd-dīn-i
Ḫvārezmī[5] raḥimehu'llāhu taʿālā dir irdi ki Şām bilādıda bir kiçe ḫuftendin
sońgra öz ḫalvetimde uyġaġ olturup irdim. Ve işik içkeridin baġlıġ [6] irdi. İk-
ki kişi özüm bile ḫalvetde kördüm. Bilmedim ki ḳaydın kiripdürler. Bir sāʿat
minińg bile sözleştiler. Ve bir birimiz bile fuḳarā [7] aḥvālını yād ḳılduḳ. Alar
bir kişini ki Şām'dadur, yād ḳıldılar ve ańga ṡenā didiler. Ve didiler ki yaḫşı
kişidür, eger bilse irdi ki ḳayan-[8] dın yir. Andın sońgra didiler ki bizińg selā-
mımıznı öz yārıńg ʿAbdu'llāh-i Yāfiʿī'ġa yitkür! Didim anı ḳayandın
tanır-siz? Ve ol Ḥicāz-[9] dadur. Didiler bizge yaşurun imes. Ve ḳop-

Ü294b F146a nıńg : Ü9 s. melekūtı II 20 ḥucremde : P24 ḥucrede I işikideki : Ü1 işikide II 21 ayaġ
P133b i. : Ü2 ayaġı i. II 22 didi ki : Ü4 didi II 25 ġarīb : R ġarībet II
R155b Ü295a 6 ḳaydın : Ü9 ḳayandın I bir birimiz b. : Ü9 birimiz b. II 10 ṭalebiġa m. : Ü16

tılar ve ilgeri bardılar miḥrāb sarı. Sağındım ki namāz ḳılġusılardur, dīvārdın [10] çıḳtılar. Ve hem ol dipdür ki ḥālımnıñg evāyilide mütereddid irdim ki ᶜilm ṭalebiġa meşġul bolay ki mūcib-i fażīlet ü kemāldur, yā ᶜibādetḳa [11] mu iştiġāl körgüzey ki müṣmir-i ḥalāvet ü dāfiᶜ-i ḳīl ü ḳāldur.
Ü295b Bu keşākeş ü ıżṭırābda | ni uyḳum ḳaldı ve ni ḳarārım. Bir kitābım bar irdi [12] ki dāyim muṭālaᶜa ḳılur irdim. Bu tereddüdde anı açtım. Anda bir varaḳ kördüm ki hergiz körmeydür irdim. Ve anda niçe beyt bitiglig [13] irdi ki hīç kişidin işitmeydür irdim. Ve ol ebyāt budur ki :

شعر

كن عن همومك معرضًا	وكل الامور الى القضاء
ولربما اتسع المضيق	وربما ضاق الفضاء [14]
و لرب امر متعب	لك فى عواقبه الرضاء
فلا تكن معترضًا	الله يفعل ما يشاء

Çün bu ebyātnı okudum, [15] gūyā ki otunġa su urdılar ve ıżṭırāb u ḳalḳım şiddetin defᶜ ḳıldılar.Ve işke meşġūl boldum.

§ 610 Şeyḫ Şihābu'd-dīn-i Suhreverdī-i Maḳtūl ḳaddesa'llāhu rūḥahu

[16]Atı Yaḥyā b. Ḥabeş'dür. Meşāyīler ve İşrāḳīler ḥikmetide mütebaḥḥir ikendür ve alardın her ḳaysıda taṣnīfātı bar. Ve baᶜżı anı sīmiyāġa mensūb [17] ḳılıpdurlar. Ve Ḥaleb ehli anıñg şānıda muḫtelif irdiler. Ve baᶜżı anı ilḥād ve zındīḳaġa nisbet ḳılur irdiler. Ve baᶜżınıñg añga kerāmāt [18] u maḳāmātḳa iᶜtiḳādları bar irdi. Ve dirler irdi ki anıñg ḳatlıdın soñgra köp şevāhid anıñg kerāmātıġa ẓāhir boldı. Ve Ḥażret-i [19] Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren *Nefeḥātü'l-üns*'de dipdürler ki bu cemāᶜatnıñg
P134a sözi muvāfıḳ körünür añga ki | Şeyḫ Şemsü'd-dīn-i Tebrīzī ḳuddise sırruhu [20]dipdür ki Dımışḳ şehride Şeyḫ Şiḥābu'd-dīn-i Maḳtūl'nı āşkārā kāfir dirler
Ü296a irdi. | Didim ḥāşā ki kāfir bolġay. Çün ṣıdḳ-i tamām bile Şems [21] ḫıdmetiġa kirdi bedr-i kāmil boldı. Min niyāzmendlerġa köp mütevāżiᶜ bolġay-min, ammā ḳatıḳ naḫvet bile bolġay-min mütekebbirlerġa. Şihābu'd-

Ü295b ṭalebiġa mu m . || 16 t. bar : Ü11 t. hem bar || 17 ḳılıpdurlar : Ü11 ḳılıpdur || 18 dir-
Ü296a ler irdi : Ü13 dir irdiler | ẓāhir : F24 ẓuhūr || 20 ṣıdḳ-i tamām b. : Ü1 ṣıdḳ b. | 20-
P134a 21 Şems ḫ. : Ü1 Şeyḫ Şemsü'd-dīn ḫ. || 21 ḳatıḳ : P2 Ü3 ḳatıġ || 24 yitişkey : Ü8 yi-

dīn'niñg [22] ʿilmi ʿaḳlıġa ġālib irdi. ʿAḳl kirek ki ʿilmġa ġālib bolsa. Ve dimāġ-i ḥākimi ki ʿaḳl maḥalıdur, żaʿīf bolup irdi. Ṭāyife ervāḥ [23] ʿālemide zevḳ taptılar, tüştiler ve muḳīm boldılar. Ve rabbānī ʿālemdin söz ayturlar,
F_{146b} ammā hem ol ervāḥ ʿālemidür ki | rabbānī sağınurlar, [24] meger fażl-i ilāhī kirgey, yā cezebātdın cezbeī yitişkey, yā bir kāmilī ki anı ḳuçaġıġa alġay ve ervāḥ ʿālemidin rabbānī sarı tartḳay.

§ 611 [25] Ḫᵛāce Aḥmed-i Yesevī ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Türkistān mülkninig şeyḫu'l-meşāyıḫıdur. Ve maḳāmātı ʿālī vü meşhūr ve kerāmātı mütevālī vü nā-maḥṣūr irmiş. [26] Mürīd ü aṣḥābı ġāyetsiz ve şāh u gedānıñg irādet ü iḫlāṣı āstānıda nihāyetsiz irmiş. Ve İmām Yūsuf-i Hemedānī ḳuddise sırruhunıñg [27] aṣḥābıdındur. Ḫᵛāce ʿAbdu'l-ḫālıḳ-i Ġucduvānī bile ḳaddesa'llāhu sırrehu ṣoḥbet tutuptur. Ve Ḫᵛāce
R_{156a} ʿAbdu'llāh-i Berḳī ve Ḫᵛāce Ḥasan-i Endaḳī ḳaddesa'llāhu [1] rūḥahumā bile ki hem İmām Yūsuf-i Hemedānī raḥimehu'llāhu taʿālā mürīdleridürler,
$Ü_{296b}$ İmām ḳaysı biyik merātibġa yitipdürler, muṣāḥib- | tür. Ve rūzgār [2] meşāyıḫıdın köp büzürgvārlar anıñg terbiyetin tapıpdurlar. Şeyḫ Rażiyü'd-dīn ʿAlī Lālā ḳaddesa'llāhu sırrehu Şeyḫ-i büzürgvār Şeyḫ Necmü'd-dīn-i Kübrā [3] raḥimehu'llāhu ḫıdmetiġa yiterdin burun Ḫᵛāce Aḥmed-i Yesevī ḳaddesa'llāhu rūḥahu ḫıdmetide boluptur ve anıñg ḫānḳāhıda anıñg irşādı bile sülūk [4] ḳılıpdur. Ve anıñg mezārı Türkistān'da Yesī digen yirde ki anıñg mevlid ü menşeʾidür, vāḳiʿ boluptur. Ve Türkistān ehliniñg ḳıble-i duʿāsıdur.

§ 612 [5] Ḳutbu'd-dīn Ḥaydar ḳaddesa'llāhu sırehu

Meşhūr andaḳtur ki Türkistān pādşāhınıñg oġlıdur ve Ḫᵛāce Aḥmed-i Yesevī raḥimehu'llāhu taʿālānıñg [6] mürīdidür. Kiçik yaşıda añga cezbeī yitipdür ki Ḥażret-i Ḫᵛāce Aḥmed-i Yesevī raḥimehu'llāhu taʿālā ṣoḥbetidin şiḳībālıġı yoḳ irkendür. Her niçe atası [7] iltimās ve teklīf bile öyge kiltürür irkendür, yana bī-iḫtiyār Ḫᵛāce mülāzemetiġa barur irkendür, tā ol ki zecr bile iltip anı kedḫudā-[8] lıḳḳa terġīb ḳılıpdurlar. Ol öz nefsiġa andaḳ ẓulm ḳılıpdür ki meşhūrdur. Ata anası çün körüptürler ki alarnıñg

F_{146b} tüşkey | kāmilī : $Ü_8$ kāmil | tartḳay : $Ü_9$ sartḳay va'llāhu aʿlem || 25 Ḫᵛāce A. : $Ü_9$ Ḥażret-i Ḫᵛāce A. | T. mülkiniñg : $Ü_{10}$ T. meşāyıḫınıñg | şeyḫu'l-meşāyıḫıdur : $Ü_{10}$ şeyḫu'l-meşāyıḫı durur || 26 gedānıñg : F_3 gedā anıñg | iḫlāṣı a. : P_7 $Ü_{13}$ iḫlāṣ a. |
$R_{156a}Ü_{296b}$ 1 ḳaysı b. : $Ü_1$ her ḳaysılar b. || 5 andaḳtur : $Ü_6$ andaḳ || 7 ö. kiltürür : F_{11} $Ü_{11}$ ö. yitkürür | k. irkendür : $Ü_{10}$ k. irdi | 7-8 kedḫudālıḳḳa : $Ü_{11}$ kedḫudāylıḳḳa || 9 tapşurupturlar : F_{14} tapşurupdurlar | 9-10 körüptürler : F_{14} $Ü_{15}$ körüptür ||

saʿy ihtimāmı [9] bile bolmas, Tiñgri bendesin Tiñgri'ge tapşurupturlar ve andın ilig tartıpdurlar. Çün Ḥażret-i Ḫᵛāce Aḥmed-i Yesevī ḳuddise sırruhu körüptür-[10] ler ki ata ana teklīfātıdın ḳutuldı, añga köp naẓarlar ḳılıp Ḫorāsān
Ü297a vilāyetiġa ḥavāle ḳılıpdur. Ḫorāsān mülkige kilgen- | din soñgra Türbet ve Zāve[11] vilāyetide sākin boluptur. Anda ʿaẓīm riyāżetler bile sülūk ḳılıpdur. Ve ol maḳāmġa yitipdür ki ol mülk ili ḳaşıda Ḳuṭb-i ʿālemġa [12] meşhūrdur. Ve Ḥaydarī ḳavmı özlerin añga nisbet birürler. Ve türbeti hem-ol Türbet digen yirdedür, gūyā ki ol yirniñg atı anıñg [13] türbeti anda irken cihetdin Türbet boluptur.

§ 613 [redacted] raḥimehu'llāhu taʿālā

Atı Süleymān'dur. Ve Ḫᵛāce Aḥmed-i Yesevī ḳuddise sırruhunıñg [14] mürīdidür. Hemānā Ḫᵛāce bir kün ṭabḫī buyurġandurlar maṭbaḫī otun yitmeydür dip kilgendür. Alar aṣḥābḳa digendürler [15] ki yazıdın otun tirip kiltürüñg! Ve ol zamān yaġın yaġadur irkendür. Aṣḥāb kim otun tiripdürler, alar ḫidmetiġa kilgünçe [16] yaġın cihetidin otunlar öl bolġandur. Ve Ḥakīm Ata tirgen otunlarnı tonıġa çırmap ḳuruḳ kiltürgendür. Ḫᵛāce ḥażretleri [17] digendürler ki ay ferzend, ḥakīmāne iş ḳıldıñg. Ve alarġa bu
P134b laḳab andın ḳalġandur. | Ve Ḥakīm Ata'ġa ḥikmet tili gūyā boluptur, andaḳ ki [18] anıñg fevāyidi etrāk arasıda meşhūrdur. Ol cümledin biri budur kim

Tiki turġan bütedür,
Barġanlarnı yutadur.
[19] *Barġanlar kilmes boldı,*
Meger menzil andadur.

§ 614 [redacted]

Ẓāhiren Ḫᵛāce Aḥmed-i Yesevī ḳaddesa'llāhu sırrehunıñg İbrāhīm Ata [20] atlıġ inisiniñg oġlıdur. Ve Ḫᵛāce'niñg mürīdi ve naẓar
Ü297b ḳılġanıdur. Ve alarġa mürīd ü aṣḥāb köp boluptur | ve kerāmāt u maḳāmāt [21] ve ḫavārıḳ-i ʿādāt bī-nihāyet. Ve yaşı yüzge yaḳın. Ve evlādı on yitti, yā on sikkiz. Ve ʿālemdin öterde evlādı arasıdın İsḥāḳ [22] Ata'nı öz ḳāyim-i maḳāmı ḳılıp ʿālemdin ötüpdür.

10 Ḫorāsān... ḳılıpdur : Ü'de yok | Ḫ. mülkige : $Ü_{16}$ Ḫ. vilāyeti mülkige | kilgendin :
Ü297a $Ü_{16}$ kilgen || 11 y. ki: $Ü_2$ y. kim | mülk i. : P_{20} mülki i. || 14 ḫᵛāce... kün : $Ü_7$ bir kün ḫᵛāce | aṣḥābḳa : $Ü_8$ aṣḥābġa || 15 y. irkendür : $Ü_9$ y. iken || 17-18 ve alarġa
P134b ... meşhūrdur : Ü'de yok || 19-20 İbrāhīm... atlıġ : $Ü_{16}$ İbrāhīm atlıġ || 22 ḳāyim-i

§ **615** İshāk Ata ʿaleyhi'r-rahmetü

Çün atasığa halef ü halīfe ve ķāyim-i maķām irdi, mürīd ü aṣhābķa [23] pīşvālıġ ķılıp atası zikr ü evrādıġa ķıyām körgüzüptür. Ve öz zamānıda muķtedā irmiş.

§ **616** Hᵛāce Bahāu'd-dīn ʿaleyhi'r-rahmetü

F147a İsmāʿīl [24] Ata'ġa nebiredür. | Bu hānvādede alardın ʿālī himmetraķ ve muʿazzamraķ ötmeydür. Dāyim ķuş salmaķķa ve av avlamaķķa ṭabl u ʿalem bile [25] iştiġāl körgüzürler irmiş. Zamān pādşāhı alarġa ilniñg irādet ü hücūmıdın yaman iltip mülkdin ihrāc buyuruptur-[26] lar. Keşmīr'ġa barıp ol halķ alarġa mürīd bolġandurlar.

§ **617** [redacted] ʿaleyhi'r-rahmetü

Ata'nıñg yaķın evlādıdındurlar. Timür Big [27] anıñg ṣohbetiġa kilipdür. Ve kilürde köñglide kiçürüptür ki bu irniñg maʿnā ʿālemidin R156b haberi bolsa, bizge ıssıġ helvā tartķay. Ol mürīd-[1] lerġa helvānı hōd buyurġan ikendür. Big bile selāmlaşıp körüşkendin soñgra dipdürler ki :

اولها سلام اوسطها طعام و آخرها كلام[2] . Fi'l-hāl helvānı tartturuptur. Bigge bu hāl ẓāhir bolġaç, mürīd bolup lenger yasap köp evķāf ķılıpdur.

§ **618** [redacted] rahimehu'llahu taʿālā |

Ü298a [3] Hem Ata evlādıdındur. Ata'nıñg hırķa vü seccādesi ebā ʿan ced añga tigipdür. Ve Ata evlādı arasıda naķīb ikendür. Köp ahlāķ-i [4] hamīde andın mervīdür.

§ **619** [redacted] ʿaleyhi'r-rahmetü

Türk ulusı arasıda şöhreti andın artuġraķdur ki şöhretķa ihtiyācı [5] bolġay. Meşhūr mundaķtur ki niçe yıl özidin burungını ve niçe yıl özidin soñggı kilürni dipdür. Köp mevʿize-āmiz maġzlıķ sözleri [6] aradadur.

§ **620** ʿ[redacted]

Kümüş kintligdür. Ve ʿilmi ve çerāġı dervīşleride şāyiʿdür. Niçe yıllardur ki özi yandurġan [7] çerāġı öçmeydür, dip meşhūrdur. Türk halāyıķı neẕr ü niyyet añga birürler.

Ü297b maķām : F_{28} ķāyim-i maķām | aṣhābķa : $Ü_4$ aṣhāb || 25-26 buyurupturlar : $Ü_{10}$
F147a buyuruptur || 26 evlādıdındurlar : $Ü_{12}$ evlādıdındur || 27 m. ʿālemidin : $Ü_{13}$ m. ʿālemdin ||

R156b 1 hōd : F'de yok || 4 artuġraķdur: $Ü_3$ artuķraķ || 5 mundaķtur ki : $Ü_4$ mundaķ-
Ü298a dur | burungını : $Ü_5$ burunķını | s. kilürni : $Ü_5$ s. ni kilürini || 6 s. aradadur : $Ü_6$ s. bar | ʿilmi ve çerāġı : $Ü_6$ ʿilmi vechi | özi y. : $Ü_7$ öz y. || 7 ʿaẓīm : Ü'de yok | k. irken-

§ 621 Kılıç Ata ᶜaleyhi'r-raḥmetü

ᶜAẓīm ḳurbluḳ kişi irkendür.[8] Ve seyyāflıġ ṣanᶜatıġa meşġūl ikendür.

§ 622 Ṣadr Aṭa raḥimehu'llāhu taᶜālā

Mevlidi Türkistān vilāyetidindür. Öz zamānıda mürşid ikendür.

§ 623 Ḥubbī [9] Ḫvāce ᶜaleyhi'r-raḥmetü

Mevlidi Ḫvārezm vilāyetidin ve nevāḥīsidindür. Anıñg evṣāfı Türk ve Özbek ḫalāyıḳı arasıda andın[10] köprek ve meşhūrraḳtur ki şerḥḳa iḥtiyācı bolġay. Yigitlikde ötüptür. Yigitler serveri Ḥubbī Ḫvāce dirler.

§ 624 Yigit Aḥmed ᶜaleyhi'r-raḥmetü

[11]Kerāmātlıḳ maḳāmātlıḳ ᶜazīz irkendür. Yigitlik eyyāmıdın ḳarılar dik ṭāᶜat u ᶜibādet ve sülūk u riyāżetḳa meşġūl boluptur. [12] Şöhreti Türk ili arasda be-ġāyet köptür.

§ 625 Kök Şeyḫ ᶜaleyhi'r-raḥmetü

Ü298b Kerāmāt u maḳāmāt iyesi ikendür. Ve köp | ᶜacīb ü ġarīb [13] ḥālāt andın menḳūldur. Siñgli nā-münāsib kişi nikāḥıġa kirgendür. Ve aralarıda ol kişiniñg nā-hemvār maᶜāşı cihetidin dāyim mācerā [14] bolur irkendür. Andaḳ ki mācerāları Şeyḫ'ḳa daġı yitipdür. Ol küyev bī-endāmlıġıdın nā-ḫoş söz köp aytıp Şeyḫ'ni melūl [15] ḳılıpdur. Şeyḫ'niñg
P135a ġażab yüzidin tilige ötüptür ki | kör bol, şerīᶜat yükini çik! Ol kişi hem-ol dem nā-bīnā boluptur, el-ᶜilmü ᶜinda'llāh.

§ 626 [16] Timürçi Ata raḥimehu'llāhü

Ġāliben mezkūr bolġan ṣanᶜatḳa meşġul bolur irmiş. Bir kün ḳızıḳ timürni iligi bile bir ālet yasap dipdür ki [17] Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālā barça otlarnı mañga ḥarām ḳılıpdur.

dür : F_{12} $Ü_9$ k. ikendür || 8 seyyāflıġ : $Ü_9$ seyyāflıḳ | m. ikendür : F_{13} m. ikendür || 9 mevlidi : F_{13} mevlūdı || 10 meşhūrraḳtur : P20 meşhūrraḳdur, $Ü_{12}$ meşhūrrekdür | iḥtiyācı : $Ü_{13}$ iḥtiyāc || 12 T. ili : $Ü_{16}$ T. ehli | köptür : P_{22} $Ü_{16}$ köpdür
Ü298b || 13 menḳūldur: $Ü_1$ yüz körgüzür | siñgli : $Ü_1$ siñglilerini | n. kirgendür: $Ü_2$ n. ki-
P135a vürgendürler || 14 söz köp : Ü'de yok || 15 ş. yükini : P_1 F_{19} $Ü_6$ ş. yükin || 16 bol-

§ 627 Zehhād Hān rahimehu'llāhu

Hemānā ki Hıtay mülkidindür. Andın Buhārā vilāyeti-[18] ġa ʿilm kesbi üçün kilgendür. Andın Hᵛārezm'ġa barıp Hażret-i Şeyh Necmü'd-dīn-i Kübrā kaddesa'llāhu sırrehu hıdmetiġa tüşkendür. Ve anda anġa [19] köp yaruġluk naṣīb bolup Hażret-i şeyh işāreti bile Horāsān mülkige kilipdür ve kabrı Çiçektü Kīṣār vilāyetidedür.

§ 628 Şeyh Ebu'l-Hasan-i [20] ʿIşkī kuddise sırruhu

Hᵛārezm'dindür. Şeyh Bāyezīd-i ʿIşkī kuddise sırruhu kim silsilesi Sulṭānu'l-ʿārifīn Sulṭān Bāyezīd-i Bisṭāmī rahimehu'llāhuġa yiter, anġa [21] terbiyet kılġandur. Öz zamānıda fakr ehlinin̄g muktedāsı irmiş,
Ü299a belki meşāyıhnın̄g pīşvāsı. Mürīd ve aṣḥābı be-ġāyet köp ve kerāmāt | u makāmātı [22] andın köprek.

§ 629 Mahmūd-i Şeyh-zāde kaddesa'llāhu sırrehu

Şeyh Ebu'l-Hasan-i ʿIşkī'nin̄g halefidür. Anın̄g dağı mürīd ü aṣḥābı köp, muʿāmele vü riyāżātı [23] müstahsen ve kerāmāt u makāmātı bī-nihāyet irmiş.

§ 630 Hudāy Kulı Şeyh kaddesa'llāhu sırrehu

Şeyh Ebu'l-Hasan-i ʿIşkī'nin̄g ṣāhib-i seccādesi ve kāyim-i[24] makāmı ve zamānının̄g şeyhu'l-meşāyıhı ikendür. ʿIşkiyye
F147b silsileside Şeyh Ebu'l-Hasan'dın son̄gra gūyā andın uluġrak | kişi yok irkendür. [25] Ve havārık-i ʿādāt u kerāmātı köp menkūldur.

§ 631 Muhammed Şeyh rahimehu'llāhu taʿālā

Hudāy Kullı Şeyh kuddise sırruhunın̄g oğlıdur. Öz zamānıda[26] halāyık mürşidi irmiş. Sulṭānlar anġa mürīdlık haysiyyetidin irādet kiltürüptürler. Anın̄g ṣohbetide ʿālimī anġa bir katla taʿarruż kılġandur.[27] Şeyh'nin̄g allıda āb-hōre kūze turġan ikendür. Bir taşnı alıp ol kūze aġzıġa koyuptur. Ol ʿālim her ʿilm ki kesb kılġan ikendür, barça hāṭırdın çıkıp özin
R157a ʿāmmī vü cāhil [1] tapıpdur. Boynıġa fūṭa salıp istiġfār kılıp Şeyh kaşıġa tażallum kılıpdur. Şeyh ol taşnı kūze başıdın alġaç, yana özin burunġı [2] hālıda tapıp Şeyh'ka mürīd boluptur.

ġan : F ve Ü'de yok | ṣanʿatka : Ü7 ṣanʿatġa || 19 yaruġluk : F23 yaruġluġ || 20 sul-
Ü299a ṭān: Ü'de yok || 22 aṣḥābı : Ü2 aṣḥāb || 24 ʿIşkiyye... irkendür : Ü'de yok || 25 k. menkūldur : Ü5 k. ikendür ve meşhūrdur | Muhammed Şeyh : Ü'de yok || 27 bir t. : Ü9 ol bir t. ||

R157a 2 b. hālıda : P14 b. hālda, Ü13 b. hālıġa | z. ʿulūmıda : Ü14 z. ʿilmide || 3 söz-

§ 632 İlyās Şeyh rahimehu'llāhu ta'ālā

Muhammed Şeyh rahimehu'llāhunıng oğlıdur. Zāhir ʿulūmıda bu silsilede andın [3] ʿālimrak yok irmiş. Ve hac devletiğa müşerref boluptur. ʿArabiyyet'de māhir irmiş. Ve ol til bile sözleşür irmiş ve nazm dağı aytur irmiş. [4] Ve Semerkand'da Kum tağıda sākin irmiş. Mubārek merkadı gūyā hem anda oktur. |

Ü299b § 633 Şeyh-zāde Ebu'l-Hasan kuddise sırruhu

İlyās Şeyh'ning oğlıdur. Kiçik[5] yaşıdın riyāżet ü mücāhede bile ötkeripdür. Mundak menkūldur kim Tingri taʿālā korkunçıdın ança yığlağandur ki közlerige [6] tirelik yüzlengendür. İlyās Şeyh'din songra bu silsile ehli barça anga beyʿat kılıp irādet tāze kılıpdurlar. Ve Mekke seferiğa barurda [7] mizācıga żaʿf bolup Bistām'da Sultānu'l-ʿārifīn kuddise sırruhu evlādı anga hırka vü tāc havāle kılıp kaytıp Herī şehriğa yitkende Hażret-i [8] Mahdūmī nuvvire merkaduhu nūren şeref-i meclisiğa müşerref bolup alardın iltifātlar tapıp, alar öz muşannefātlarıdın bir kitāb ve cāy-i namāz ve bir [9] rū-pāk anga birgendürler. Hārik-i ʿādāt andın köp nakl kılıpdurlar.

§ 634 Şeyh Muhammed-i Sūfī kaddesa'llāhu sırrehu

ʿIşkiyye silsilesidindür ve Hudāy [10] Kulı Şeyh'din terbiyet tapıpdur. Andın song Muhammed Şeyh sohbetide yitiptür. Ve İlyās Şeyh sohbetiğa hem müşerref boluptur. Nefesi müʾessir ʿazīz [11] irkendür. Ve mürīdleri arasıda söz bu nevʿdür kim Hızr ʿaleyhi's-selām bile sohbet tutar. Ve andın hārık-i ʿādāt köp menkūldur.

§ 635 [12] Ebū Mūsā Şeyh kaddesa'llāhu taʿālā srrehu

Hem ʿIskiyye silsilesidindür ve Hudāy Kulı Şeyh'ning

P135b ahfādıdındur. Bu silsile ehlidin ol ʿazīzler [13] tarīkını | fakr u fenā tavrıda kişi ança riʿāyet kılmağandur. Ve havārık andın köp menkūldur.

§ 636 Şeyh Sultān-i Sūfī kuddise sırruhu

Ü300a Ol dağı | [14] uluğ Muhammed Şeyh'ning terbiyetin tapıpdur ve köp meşāyıh hıdmetiğa müşerref bolğandur. Ve özi selīm ü halīm kişi irkendür. Köprek vakt [15] şāyim ü sāmit irkendür. Ve kerāmāt u makāmātı zāhir irkendür.

leşür i. : Ü16 sözler i. || 4 gūyā hem : Ü17 hem gūyā | a. oktur : Ü17 a. ok durur ||

Ü299b 5 k. yaşdın : Ü2 k. yaştın | m. kim : Ü2 m. ki || 7 kaytıp : Ü'de yok || 8 muşannefāt-

F147b larıdın : Ü7 muşannefātıdın || 10 a. song : Ü10 a. songra | sohbetide : F14 Ü11 sohbetiğa | yitipdür ... sohbetiğa : Ü'de yok || 11 ʿa. irkendür : Ü11 ʿa. ikendür || 15

§ 637 Kişlig Ata ʿaleyhi'r-raḥmetü

Semerḳand'nıñg Kiş atlıġ mevżiʿidin-[16] dür. Hemānā ki añga yasaḳ nisbeti bar ikendür, ol teklīfdin ḫāṭırı melūl bolup Türkistān'ġa Ḫvāce Aḥmed-i Yesevī mezārıġa barıp [17] riyāżetler tartıp işige güşādlar yitkendür. Andın Çīn mülkige tüşüp ol ḫalḳ mürīdi bolup anda ilge pīşvā boluptur. Ve mezārı [18] hem ol mülkdedür. Ve ʿimāret ve mücāvirler müteʿayyindür.

§ 638 ʿÖmer Ata raḥimehu'llāhu taʿālā

Kişlig Ata'nıñg inisidir. Ol hem faḳr ṭarīḳıġa [19] kirip köp ṣafā-yi bāṭın kesb ḳılġandur. Ve zamān pādşāhıdın ilniñg yasaġın bağışlar istidʿāsı ḳılġandur. Ol pādşāh [20] taʿn yüzidin digendür ki sin ilni mürīdlıġıñg üçün tiley-sin. Sin yaḫşı bola kör, mürīd hem bolmaġusıdur. Evvel min mürīd bolay. [21] Ol hem aġası barġan mülk sarı barıpdur ve riyāżetler tartıp mertebe ḥāṣıl ḳılıpdur. Ḳabrı hem-ol mülkde oḳtur.

§ 639 [22] Seyyid Ata ʿaleyhi'r-raḥmetü

Ḫvāce Aḥmed-i Yesevī'niñg ḳarābetidür. Riyāżet bile

$Ü_{300b}$ mücāhedeler tartıpdur. İşi | ol yirge [23] yitken ikendür ki dipdür ki min ve Aḥmed tiñgeştük, min biyikrek irdim. Anı baʿżı hem siyādetḳa mensūb ḳılıpdurlar. [24] Ve Türk ulusıda Ata dirler. Ve şöhreti be-ġāyet köptür ve da-

F_{148a} ʿvā-āmīz | sözi hem köp.

§ 640 Bāb-ı mā Ḥüseyn ʿaleyhi'r-raḥmetü

Kibār-i meşāyıḫdın-[25] dur. Dipdürler ki Ḫvāce Aḥmed-i Yesevī ḳaddesa'llāhu rūḥahuġa kiçik irkenide terbiyet ḳılġandur. Ve anıñg ḫānvādesin büzürg- [26] lükke Māverāu'n-nehr ili müsellem tutupturlar.

§ 641 Zengī Ata ʿaleyhi'r-raḥmetü

Türkistān meşāyıḫıdındur. Köp meşāyıḫ ḫıdmet ü ṣoḥbetiġa yitipdür.[27] Ve Türk ulusıda meşāhīrlerdindür. Anıñg bābıda hem köp söz menḳūldur.

$Ü_{300a}$ kerāmāt u m. : $Ü_3$ kerāmātı ve m. || 16 yasaḳ : $Ü_5$ yasaḳḳa | teklīfdin : $Ü_5$ tekellüf-
P_{135b} din || 17 ilge : $Ü_8$ ilige || 18 mücāvirler : $Ü_9$ mücāvirleri | faḳr ṭ. : $Ü_{10}$ bu faḳr ṭ. || 19 köp : Ü'de yok | ilniñg : $Ü_{11}$ anıñg | yasaġın : $Ü_{11}$ yasaḳın || 20 digendür : $Ü_{13}$ aytkendür | sin : Ü'de yok || 21 oḳtur : F_9 F_{27} $Ü_{16}$ oḳdur || 22 Seyyid Ata: $Ü_{16}$ Seydī A. | Seyyid ... ʿaleyhi'r-raḥmetü : F'de yok | ḳarābetidür : $Ü_{17}$ ṣāḥib-i ḳarā-
$Ü_{300b}$ betidindür | tartıpdur : $Ü_{17}$ tartıp || 23 yitken ikendür : $Ü_1$ yitipdür || 24 köp: Ü'
F_{148a} de yok | Bāb-ı mā Ḥüseyn : F_1 Seydī Ata, $Ü_3$ Bāb-ı mā Ḥasan | 24-25 meşāyıḫdındur : F_1 meşāyıḫdındurlar, P_{12} $Ü_4$ meşāyıḫdın ikendür || 25 dipdürler : F'de yok || 26 tutupturlar : $Ü_6$ tutuptur | ṣoḥbetiġa yitipdür : $Ü_7$ ṣoḥbet ü ḫıdmetiġa yitip || 27 Ḥasan Şeyḫ : F_4 $Ü_8$ Ḥüseyn Ş. ||

§ 642 Ḥasan Şeyḫ ʿaleyhi'r-raḥmetü

R_{157b} İsmāʿīl Ata ferzendleridindür.[1] Müstaḥsen muʿāmelelık kişi irmiş. Ḫalḳ anıñg eṭvārıġa firīfte bolupturlar. Dünyā esbābı sarı meyl ḳılmaydur, bā-vücūd-i faḳr. Özin [2] ol nevʿ ġanī körgüzür irmiş ki ḫalḳ riʿāyet ḳılmaḳ yolın tapmaslar irmiş. ʿĀlemdin ötken zamānıda menḳūldur ki il ġāyib [3] bolġandurlar. Ḥāżır bolġaç başı üstide bir ḳuş ḳonġan irmiş ki hīç kim ol naḳş u renglik ḳuş körmegen irmiş. [4] İlni körgeç uçuptur, va'llāhu ʿalem.

§ 643 Yūsuf Şeyḫ ʿaleyhi'r-raḥmetü

Ṣadr Ata ḳuddise sırruhu evlādıdındur. Meskeni Kūh-i ṣāf irkendür. Andın hem [5] köp ḫāriḳ-i ʿādāt u kerāmāt menḳūldur. ʿÖmri yüz yigirmige yitkendür. ve mezārı hem-ol nevāḥīdedür.

§ 644 Ḥācı Şeyḫ ʿaleyhi'r-raḥmetü |

$Ü_{301a}$ Yūsuf Ata-[6] nıñg oġlıdur. İşni atasıdın köp ötkeripdür. Öz zamānınıñg uluḳ ulusı özin añga mürīd ü aṣḥāb tutar irkendürler. [7] Arlat ulusı ve Tarḫan ilinińg uluḳ kiçiki anı muḳtedālıḳḳa ḳabūl ḳılıpdurlar. Ḫāriḳ-i ʿādāt köp andın ẓāhir bolur irmiş. [8] Bir kün mürīdleri bile atlanıp barur irmiş, bir yirde tüşmişler, otḳa iḥtiyāc bolmış. Her ṭaraf tilemişler, tapılmamış. Şeyḫ dimiş ki [9] min sizge ot tapsam, niçük bolġay? Dimişler ki luṭf bolġay. Yaġlıġı uçıda bir tügün irmiş. Ol tügünni yişmiş, andın bir pāre [10] çoġ çıḳmış. Ol çoġnı ol otḳa muḥtāc ilge birmiş ki alarnıñg hem ṣoḥbetleri ḳızımış ve hem közleri yārumış, va'llāhu taʿālā aʿlem.

§ 645 [11] Edīb Aḥmed raḥimehu'llāhu taʿālā

Hem Türk ilidin irmiş. Anıñg işide ġarīb nimeler menḳūldur. Dirler ki közleri bütev irmiş [12] ve aṣlā ẓāhir irmes irmiş. Başīr
P_{136a} bolup özge başīr-l ler dik andaḳ imes irmiş ki köz bolġay ve körmes bolġay, ammā be-ġāyet [13] zīrek ve zekī ve zāhid ve müttekī kişi irmiş. Ḥaḳ subḥānehu ve taʿālā egerçi ẓāhir közin yapuḳ yaratḳandur, ammā köñgli közin be-ġāyet yaruḳ [14] ḳılġandur. Lūbyāġa ilig sürtüpdür ve dipdür ḳoy bögre-

R_{157b} 1 m. ḳılmaydur: $Ü_{10}$ m. ḳılmaydurlar || 2 tapmaslar i. : $Ü_{12}$ tapmaydurlar i. || 3 ḳuş : $Ü_{14}$ ḳuşnı || 5 y. yigirmige : $Ü_{17}$ y. yigirmege || 6 ö. zamānınıñg : F_{10} $Ü_1$
$Ü_{301a}$ ö. zamānnıñg | uluḳ : F_{10} $Ü_2$ uluġ | t. irkendürler : $Ü_2$ t. ikendürler || 8 bir kün... barur irmiş : $Ü_{4-5}$ bir kün atlıġ cemāʿatı bile pīr sarı barur irmiş | tapılmamış : R, P_{22} tapılmamışlar || 9 dimişler ... bolġay : Ü'de yok || 10 b. ki: $Ü_8$ b. kim | ḳızımış : Ü'de yok | va'llāhu ... aʿlem : Ü'de yok || 12 nimeler : $Ü_{10}$ nimeleri | bütev irmiş : $Ü_{10}$ büte || 12 andaḳ imes : $Ü_{11}$ anda irmes | ve körmes ... am-
P_{136a} mā: Ü'de yok || 13 ẓ. közin : $Ü_{13}$ ẓ.. közini || 14 i. sürtüpdür : F_{17} i. sürtüptür,

kige ohşar ve nohudnı barmagı bile silep dipdür ki itelgü [15] başıġa ohşar.
Meskeni Baġdād'dın niçe yıġaç, baᶜżı dipdürler ki tört yıġaç yol irkendür.
Her kün İmām-i Aᶜẓam ḳaddesa'llāhu rūḥahu [16] ṣoḥbetiġa ḥāżır bolur irken-
Ü301b dür. Ve bir mesᵓele örgenip bu yolni yayaġ | barur irkendür. Dersde yiri
ṣaff-i niᶜāl ikendür. Naḳl-[17] dur ki Ḥażret-i İmām'dın sorupturlar ki
şāgirdleriñiz arasıda ḳaysıdın andaḳ ki köñglüñiz tiler, rāżī-siz? Bā-
vücūd-i İmām Muḥammed ve İmām[18] Ebū Yūsuf raḥimehuma'llāhu ve alar-
nıñ ebnā-i cinsi ve hem-sebaḳları. İmām ḳuddise sırruhu dimiş bolġaylar
ki barı yahşıdurlar, ammā ol kör Türk[19] ki ṣaff-i niᶜālda olturur ve bir
mesᵓeleni mażbūṭ ḳılıp tört yıġaç yayaḳ kilip barur, andaḳ ki kirek ol taḥṣīl
ḳılur. Ve anıñ tili Türk [20] elfāẓı bile mevāᶜiẓ ü neṣāyıḥḳa gūyā irmiş, belki
ekser Türk ulusıda ḥikmet ü nükteleri şāyiᶜdür. Ve naẓm ṭarīḳı bile aytur ir-
miş. Ve anıñ [21] fevāyididindür :

Uluġlar ni birse yimes min dime,
İlig sun aġız ur yimeseñ yime.

Bu hem anıñdur kim :

[22] *Süñgekke iligdür irenke bilig,*
biligsiz iren ol süñgeksiz ilig.

El-ᶜilmu'llāhu taᶜālā.

§ 646 **Mevlānā Kelām-i Ziyāretgāhī** ḳuddise sırruhu
[23] ᶜAzīz kişi irmiş, zühd ü taḳvā bile maᶜrūf ve ṣalāḥ u
sedād bile meşhūrdur. Ziyāretgāh-[24] dın şehrġa mescid-i cāmiᶜġa kilür bol-
sa, uy minip kilür irmiş. Büzürglüki zamān ehli ḳaşıda muḳarrer irmiş.
Ü302a Zamān pādşāhı ṣoḥbetiġa [25] ārzūmend | irmiş, velī ol ibā ḳılur irmiş. Andaḳ
F148b ki bir kün ġāyet-i iştiyāḳdın atlanıp Ziyāretgāh'ġa | anıñ ziyāreti
ḳaşdıġa[26] ᶜazīmet ḳılıpdur. Yolda atdın yıḳılıpdur, daġı yanıpdur ki Ḥażret-i

Ü14 i. sürütüptür | ḳ. bögrekige : Ü 14 ḳ. yürekige || 15 başıġa : Ü 15 başıge | dip-
dürler : Ü16 dipdürler ki | y. irkendür : Ü16 y. ikendür || 16 ṣoḥbetiġa : Ü17 dersiġa
Ü301b || 17 köñglüñiz : Ü5 köñgli || 19 yayaḳ : Ü6 yayaġ || 20 g. irmiş : F24 Ü7-8 g. irmiş
ḫaylī ilniñ muḳtedāsı irmiş | nükteleri : Ü8 nüktelerge || 21 ilig | R'de yok | bu...
kim : Ü10 yana bu hem anıñ ḳavlıdur. Nükte

Tiliñ tıya tut tişiñ sınmasun
Bu tozġan ḫalāyıḳ sañga külmesün

ve hem anıñ ḳavlıdur ki nükte || 23 b. meşhūrdur : F27-28 b. meşhūrdur andaḳ ki ötti
kim Şeyḫ Şāh'nı ol terbiyet ḳılıpdur, Ü13-14 Şeyḫ Şāh-i Ziyāretgāhī'niñ üstādı ve
anıñ atasınıñ mürīdidür || 24 mescid-i cāmiᶜġa : Ü16 mescid-i cāmiᶜde | k. bol-
F148bÜ302a sa: F28 k. bolsa irdi || 25 z. ḳaşdıġa: Ü2 z. ḳaşdın || 26 ᶜazīmet : Ü'de yok | ḳ. ḳıl-
maydur : Ü4 ḳ. ḳılmaydurlar || 27 t. b. evlādur : Ü4 t. birmegey-miz hemānā ||

Mevlānā çün biziñg mülāzemetimizni ḳabūl ḳılmaydur, teşvīş [27] birmegen evlādur. Ve ḳabrı Ziyāretgāh deştidedür.

§ 647 Mevlānā Niẓāmu'd-dīn Aḥmed kuddise sırruhu

R158a Mevlānā Kelān'nıñg ḫalef ferzendidür. [1] Dānişmend ü müttekī kişi irmiş; revişi pāk, sülūki inçke. Ḥażret-i Mevlānā Saᶜdü'd-dīn-i Kāşġarī ḳaddesa'llāhu rūḥahu anıñg bile muṣāḥib bolup [2] irkendür. Ve digendür ki atasın uluġ kişi kim dirler, eger oġlınıñg on ülüşidin biri bolsa, hem uluḳ kişi ikendür. [3] Anıñg sözidür kim üç nimedür ki azı köptür : Şirket ve şirk ve ot. Ḳabrı hem Ziyāretgāh'da atası yanıdadur.

§ 648 Baba Süñgü [4] ḳaddesa'llāhu sırrehu

Zamān meẕcūblarıdın irmiş. Endḫōd ḳasabasıda bolur irmiş. Ṣāḥib-i bāṭın kişi irmiş. Remzlerin bilgenler [5] netīce taparlar irmiş. Timür Big Ḫorāsān mülki ᶜazīmetiġa yörügende Endḫōd'ḳa yitkende meşhūrdur ki Baba ḫıdmetiġa barġandur. [6] Olturġandın soñgra Baba ileyide bir sofrada yaḫnī it irkendür. Ḳoynıñg yaḫnī töşin alıp Timür Big sarı atıpdur. Timür Big [7] ġāyet-i ᶜaḳl u zekāsıdın dipdür ki Ḫorāsān'nı yir yüziniñg kögsi dipdürler. Anı Baba bizge ḥavāle ḳıldı dip bu beşāret [8] bile yörüp
Ü302b Ḫorāsān mülkini alıpdur. | Ve Baba Süñgü'niñg ḳabrı hem Endḫōd ḳasabasıdadur, yuzāru ve yuteberreku bihi. Ve Baba Cān Baba anıñg ḫalīfesi [9] irmiş. Ve Baba İbrāhīm, Baba Cān Baba'nıñg mürīdi ve ḫalīfesi. İkkelesiniñg ḳabrları hem Baba Süñgü cıvārıda, Endḫōd'dadur. Ve ḥālā dervīşler [10] tekyeni maᶜmūr yasarlar.

§ 649 Şeyḫ Ebū Manṣūr-i Māturīdī ḳuddise sırruhu

Öz zamānınıñg aᶜlem-i ᶜulemāsı irmiş. Ol vaḳt ᶜulemāsı alarnı Sulṭānu'l-muᶜizzīn[11] dir irmişler. Ẓāhir ve bāṭın ᶜulūmı bile ārāste irmişler. Alardın ġarīb ḥālāt menḳūldur. Bir kün öz ḥavīlīleride bir
P136b eyvānda[12] olturup hemānā iley-| leride tefsīr imiş bolġay. İkki mest rezelveş ildin alarnıñg işiklerige kilip, biri taşḳarı turup [13] biri içkeri kirip alarnıñg şerīf evḳātlarıġa bī-edebāne ḥareket ve söz bile müşevviş bolur irmiş. Alarġa ġayret ü ġażab müstevlī [14] bolup ḳopup bir muḥkem çūb desti

R158a 2 irkendür : F ve Ü'de yok | uluġ k. : F_4 $Ü_8$ uluḳ k. || 3 s. kim : $Ü_9$ s. ki | köptür: F_5 $Ü_9$ köpdür || 4 ṣāḥib ... irmiş : Ü'de yok || 5 Endḫōd'ḳa : $Ü_{13}$ Endḫōd'ġa
Ü302b || 6 y. töşin : $Ü_{15}$ y. töşini | Timür Big : $Ü_{15}$ ol || 9 dervīşler : $Ü_4$ dervīşleri || 12 t.
P136b imiş: $Ü_8$ t. irmiş || 13 ḥareket: $Ü_{10}$ ḥarekāt || 15 kilip: Ü'de yok || 16 öyge k. :$Ü_{16}$

turġan irmiş, alıp ol bī-edebniñg başıġa andaḳ urarlar kim maġzı perīşān bolup[15] yıḳılur. Ayaġıdın südrep bir çuḳur irmiş, añga salurlar, daġı kilip ḥużūr bile ḳıladurġan işlerige meşġūl bolurlar. Yana bir hem-rāh [16] bir zamān turar, bu kirgen hem-rāhı çıḳmas. Anı tiley ol daġı kirer. Hem-ol nevᶜ bī-edebāne söz ayta kirişür ki miniñg hem-rāhım bu öyge kirdi[17] ve çıḳmadı,
Ü303a ḳayan bardı, ayt dip. Şeyḫ ayturlar ki munda hīç kişi kirmedi, | bir it kirdi. Tilbelik ḳıladur irdi urup öltürdüm, [18] daġı anı ol çuḳurġa taşlap-min, dip çuḳurnı körgüzdiler. Ol mest ol çuḳur üstige barıp mülāḥaẓa ḳılsa, körer ki bir it-[19] dür ki maġzı perīşān bolup ölüp yatur. Ol mestlıḳ ve tilbelikdin saġalıp Ḥażret-i şeyḫ ḳaşıda tevbe ḳılur ve tüz yolġa kirer. [20] Şeyḫ'niñg mubārek ḳabrları Semerḳand'nıñg Çāker-dīze gūristānıdadur. Ve zamān pādşāhı ol müteberrik mezār başıda mütekellif mescid yasaptur.

§ 650 [21] Şeyḫ Burhānu'd-dīn-i Sāġarçī ḳuddise sırruhu

Sāġarç Semerḳand'nıñg tört yıġaçıda bir kintdür. Şeyḫ andın ikendür. Ve öz vaḳtıda be-ġāyet [22] büzürg ikendür. Köp ḫalāyıḳnıñg irādet ve iḫlāşı añga bar ikendür. Ve ḳabrı hem Semrḳand'da mezkūr bolġan Çāker-dīze'din [23] kirgeç oñg ḳoldadur.

§ 651 Seyyid Niᶜmetü'llāh ḳaddesa'llāhu rūḥahu

Kirmān vilāyetiniñg Māhān digen kintide sākin irkendürler. Ẓāhirī [24] vü bāṭınī ᶜulūmıda kāmil ve zühd ü taḳvā bile ārāste. Zamānnıñg selāṭīni ḫuṣūṣā Hindūstān mülkiniñg melikleri añga mürīd ü muḫliş irmişler. [25] Ve tuḥfe ve neẕr-i bī-nihāyet ol mülkdin Kirmān'ġa Mīr ḫıdmetiġa yiberürler irmiş. Mīr naẓmġa daġı meşġūl bolur irmişler. Ve
F149aÜ303b dīvān-[26] ları daġı bar. Ve bu ebyāt | alarnıñg-|dur :

بيت

ما بدان آمديم در عالم   تا خدارا بخلق بنماييم

Ḳabrı hemānā ki hem-ol kintdedür.

§ 652 [27] Şeyḫ Cemāl-i Nūḳānī ḳuddise sırruhu

Öz vaḳtıda büzürg irmiş. Ẓāhir ᶜibādātı ve ṣāfī vaḳtı bar

Ü303a öy k. || 18 m. ḳılsa: $Ü_3$ m. ḳılıp || 19 mestlıḳ ve tilbelikdin : F_{21} mestlıġ ve t., $Ü_4$ mestlıġıdın ve tilbelikidin || 20 m. yasaptur : $Ü_7$ m. yasapdur || 24 b. ᶜulūmıda : $Ü_{13}$ b. ᶜulumda | melikleri : $Ü_{15}$ mülūki | añga : Ü'de yok | m. irmişler : $Ü_{15}$ m. imiş-
Ü303b ler || 25 neẕr : $Ü_{15}$ neẕri || 26 bar : Ü'de yok | ebyāt : $Ü_{17}$ beyt | alarnıñgdur : $Ü_1$
F149a alarnıñg ḳavlıdındur || 27 ẓāhir ᶜibādātı : $Ü_3$ ẓāhirī ᶜibādeti ||

R_{158b} irmiş. Meşhed-i muḳaddese'niñg yanıda Nūḳān [1] atlıġ kintidin irmiş. Nūḳān'dın ḥac ʿazīmeti ḳılıp tevekkül ḳademi bile tipreptür. Baġdād'ḳa yitkende çün zād u raḥlesi yoḳ irkendür, [2] müzdūrluḳḳa barıpdur. Bir mürīdi bile ikendür, alarġa balçıġ işi buyurupturlar. Nāve taşıdur irmişler. Mürīd balçıġ nāveġa [3] salıp Şeyḫ köterip yirige iltür irmiş. Çün namāz vaḳtı bolupptur, Şeyḫ dipdür mürīdġa kim bu nāveġa sin düstür bile balçıġ sala tur, [4] min namāz ḳılıp kilgünçe. Mürīd ol balçıġnı düstür bile salur irmiş ve nāve iltür yirge yitkürür irmiş. Öy iyesi muñga muṭṭaliʿ bolup [5] taʿaccüb ḳılıpdur. Şeyḫ'ni tilese, namāzġa meşġūl tapıpdur, ayaġıġa tüşüp mürīd bolup barça māl u cihātın ʿarż ḳılıpdur. Şeyḫ [6] ḳabūl ḳılmay Mekke ʿazīmeti ḳılıpdur. Ol daġı Şeyḫ ḫıdmetiġa barıpdur. Mekke'din ḳaytḳanda köp iltimās bile Şeyḫ'niñg Baġdād'dın yol [7] yaraġın ḳılıp Nūḳān'ġa uzatıpdur. Ve ḥālā Nūḳān'da Şeyḫ'niñg ḫānḳāhınıñg eseri mevcūddur. Ve mezārı Destcerd-i ḫoşengür digen [8] kintdedür.

§ 653 Şeyḫ ʿAbdu'llāh-i Bernişābādī ḳuddise sırruhu

Ḫᵛāce İsḥāḳ-i Şehīd mürīdidür. Ḫānḳāhı ve mürīdleri
$Ü_{304a}$ bar irdi. Ve zamān ḫalāyıḳınıñg[9] añga köp irādeti bar irdi. | Ṣāfī evḳātlıġ ve evrādlıġ kişi irdi. Pādşāh-i zamānnıñg hem köp iḫlāṣ u niyāzı bar irdi. [10] Ḳabrı hem-ol Bernişābād digen kintide oḳtur.

P_{137a}

§ 654 Şeyḫ Reşīd-i Bīdvāzī | ḳuddise sırruhu

Şeyḫ ʿAbdu'llāh'nıñg aṣḥābıdındur. Anıñg daġı[11] mürīdleri ve aṣḥābı bar irdi. Ve öz ḫaylınıñg muḳtedāsı irdi. Ve ḫalḳnıñg irādet ve rücūʿı añga köp irdi. Ve ḳabrı öz kinti [12] Bīdvāz digen yirdedür.

§ 655 Şeyḫ Şāh-i Bīdvāzī ḳuddise sırruhu

Ol Şeyḫ Reşīd'niñg mürīdidür. Ẓāhir ʿulūmıdın ʿārī irdi, ammā [13] öz iḫlāṣ u irādet ve zühd ü vereʿ ü ṭāʿatıdın bāṭın ʿālemidin añga ḳavī güşādlar yitip irdi. Ve ḫalḳ añga şīfte bolup irdiler.[14] Fenā ṭarīḳıda kāmil ve sözi be-ġāyet müʾessir irdi, andaḳ ki bā-vücūd-i ʿāmmīlıḳ, ʿulemādın köp il añga mürīd ü münḳād bolup irdiler. Ve ḫārıḳ-i [15] ʿādāt u efʿāl hem naḳl ḳılurlar. Ve ḥālā hem anıñg mürīdleridin köp dervīşler aradadurlar ki

R_{158b} $Ü_{304a}$ P_{137a}

1 kintidin i.] F_2 kintdin i., $Ü_4$ kint i. | tipreptür : F_3 tiprenür, $Ü_5$ tiprenür irdi || 2 t. irmişler : $Ü_8$ t. irmiş || 3 yirige i.] F_4 $Ü_8$ balçıġnı yirige i. || 4 muñga ... bolup $Ü_{12}$ munı körüp || 6 ḫıdmetiġa b. : $Ü_{14}$ ḳademi bile b. | 6-7 Mekke'din ... şeyḫniñg : Ü'de yok || 8 kintdedür : Ü'de yok | mürīdidür ḫānḳāhı ve] Ü'de yok || 9 añga : Ü' de yok | evḳātlıġ : $Ü_1$ evḳātlıḳ || 10 kintide oḳtur : P_{25} kintde o., $Ü_2$ kintdedür || 12 ammā : Ü'de yok || 16 "Şeyḫ Ṣanʿān" dan itibaren R, 159a sahifesinin 2. satırın-

sülūkke, belki irşād ve telḳīnġa meşġūl-[16] durlar. Ve tigreleride fuḳarādın ṭālibler alardın behremenddürler. Ve Şeyḫ'niñg mezārı öz kintidedür. ||

§ 656 Şeyḫ Ṣanʿān [17] ḳaddesa'llāhu rūḥahu

Anıñg büzürglükin Ḥażret-i Şeyḫ Ferīdü'd-dīn-i ʿAṭṭār ḳuddise sırruhunıñg *Manṭıḳu'ṭ-ṭayr* atlıġ kitābını oḳuġan kişi bilür. ʿIşḳ u maḥabbet [18] baḥrınıñg gevheri ve şevḳ u melāmet āteş-gedesiniñg semenderi irkendür. Ve Şeyḫ Nāẓım ḳuddise sırruhu anıñg bābıda mundaḳ dipdür ki :

مثنوی

[19] شیخ صنعان بر عهد خویش بود — در کمالش هرچه گویم بیش بود

شیخ بود اندر حرم پنجاه سال — با مرید چار صد صاحب کمال

[20] Bā-vücūd-i bu biyik merātib olça ʿışḳ āşūbıdın ve maḥabbet ledkūbıdın Şeyḫ başıġa tüşüptür, anıñg ebnā-yi cinsiġa yoḳ ki hīç benī ādemīġa[21] tüşmegenini her kişi *Manṭıḳu'ṭ-ṭayr* kitābını oḳusa, maʿlūm ḳılur.

§ 657 Mīr Kārīz raḥimehu'llāhu taʿālā

Hem Şeyḫ Ferīdü'd-dīn-i ʿAṭṭār baʿżı kitābıda [22] anıñg ẕikrin ḳılıpdur ve edāsıdın besī büzürglük fehm bolur. Dirler ki mücerred irmiş. Zamānınıñg ehli teʾehhül teklīfi ḳılıpdurlar [23] ki ḥayf bolġay ki andın netīceī ḳalmaġay. Ol dipdür ki biziñg bile beser iltmek dūşvārdur. Alar dipdürler ki biz birevni [24] tapalı ki siziñg muṣāḥabetiñg ve ḫıdmetiñgni bī-külfet ḳabūl ḳılġay. Ol rāżī bolġandın soñgra alar anda bir uluḳ kişiniñg ḳızını añga [25] nikāḥ ḳılıpdurlar. Ol bir ḳarangu ḫalvetde bir küp içinde sülūk ḳılur irmiş. İl tarḳaġandın soñgra ol küpke kiripdür. [26] Ve menkūḥasıġa dipdür ki sin hem kir! Ol ibā ḳılıpdur. İlḥāḥ ḳılġaç dipdür ki mañga bu teklīfni ḳılsañg ṭalāḳımnı ayt! Ol ṭalāḳ ḳılġan-[27] dın soñgra mehr ü kābīn tileptür.
F_{149b} Mīr Kārīz ilig urup ol küp aġzıdın bir miḳdār | uşatıp añga biripdür. Taşḳarı
R_{159a} çıḳarıp [1] körse, ḳızıl altun ikendür. Peşīmānlıġ sūd ḳılmaydur. Anıñg mezārı Meşhed nevāḥīsidedür. Ve niyāzmendleridin baʿżı ḥażīre yasaptur-lar, [2] yuzāru ve yuteberreku bihi. ||

§ 658 [redacted] ḳaddesa'llāhu sırrehu

Velādeti Ferāh'da irmiş. Kiçik yaşda atası anı Ferāh'dın Ziyāretgāh'ġa[3] kiltürüptür, Mevlānā Kelān ḳaşıġa. Ve Mollā Kelān anıñg

daki "Şeyḫ Şāh-i Ziyāretgāhī" ye kadar olan kısım Ü'de yoktur. || 21 kitābıda : P_{12} F_{23} kütübide ||

R_{159a} 1 ikendür : R'de yok || 3 kiltürüptür : $Ü_{16}$ kiltürüptürler | Mollā Kelān : Ü'

Ü304b atasınıñg mürīdi irmiş. Anıñg tekmīlini | añga ḥavāle ḳılıpdur. Bulūġ ḥaddıġaça Mollā [4] Kelān anı muḥāfezet ḳılıp sebaḳ oḳuptur. Yigit bolġandın soñgra Ziyāretgāh'nıñg ḳadīm medreseside sākin bolup ẓāhirī ᶜulūm tekmīlin ḳılıpdurlar. Ve Mevlānā hem-ol düstūr bile andın ḫaber-dār irmiş. Müddetdin soñgra şehrġa kilip medreseside sākin bolup müfriṭ taḳvā yüzidin [5] sülūkke meşġūl boluptur. Ẕātıda zühd kiçik yaşıdın mütemekkin irmiş, andaḳ ki taḥṣīl çaġıda hīç ṭālib-i ᶜilm öyidin şemᶜ yarutmaydur. Çün inzivāsı [6] ġāyet-i ḳuvvet ve niyyet-i tekmīl ü tatmīmġa yitipdür, ġaybdın ebvāb u güşād ve envāᶜ-i feyż ü irşād alarġa yitipdür. Ziyāretgāh'ġa ᶜavd ḳılıp mevrūsı menziliġa kirip sākin boluptur. Sāyir evḳātda hīç kim bile iḫtilāṭ ḳılmas irdi. [7] Ekābir ve eşrāf belki zamān pādşāhları Şeyḫ ziyāretiġa barurlar irdi, ammā edeb ü taᶜẓīm yüzidin resm yoḳ irdi ki işik [8] ḳaḳḳaylar güşede tüşüp olturırlar irdi. Birev öydin çıḳsa, kirip ḫaber iltür irdi.

P137b Şeyḫ tilemegünçe kişi kirmes | irdi.[9] Her kişi ṣoḥbetiġa yitse irdi, mehābetidin dilīr, söz ayta almas irdi. Ve ḥaḳāyıḳ u maᶜārifi müʾessir irdi. Ve pādşāh ve gedāġa naṣīḥat u pendi[10] ᶜala's-sevīye irdi. Pādşāhġa bir kün bu nevᶜ naṣīḥat ḳılġandur ki her ni özüñgge revā körmes-sin, Tiñgri'niñg hīç

Ü305a bendesiġa revā [11] körme! | Bu söz müʾessir tüşüp çendīn müslimānlarġa nefᶜ yitip, pādşāh bu sözni mezkūr ḳılur irdi. Ve bu ḥaḳīr bile köp iltifātı bar irdi. Köp[12] ḳatla ḫayr duᶜāsı ḳılıp irdi. Ümīd ol ki müstecāb bolmış bolġay. Yaşları yitmiş ikkige yitkende Ziyāretgāh'da dünyādın öttiler. Ve[13] Herāt şehride Şeyḫ Bahāu'd-dīn ᶜÖmer ḳuddise sırruhu ḥaẓīresiġa naḳl ḳıldılar.

§ 659 Mevlānā Muḥammed-i Tebādegānī ḳuddise sırruhu

Alar Şeyḫ Zeynü'd-dīn-i Ḫavāfī ḳuddise [14] sırruhunıñg kibār-i ḫulefāsıdındurlar. Ẓāhirī vü bāṭınī ᶜulūmda kāmil. Ḳırḳ yılġa yaḳın irşād seccādesi üstide istiḳlāl bile mütemekkin irdiler. [15] Ḥażret-i şeyḫ Tebādeġan ḳaryesiġa yitkende alar kiçik yaşda irmişler. Şeyḫ ṣoḥbetiniñg şīftesi bolupturlar. Şeyḫ ᶜazīmet ḳılġanda tileptür-[16] ler ki ḫıdmetide barġaylar. Şeyḫ dipdürler ki ḥālā siniñg iş ḳılur vaḳtıñg imes; taḥṣīlġa emr

de yok | atasınıñg m.: $Ü_{17}$ atası m. | m. irmiş : $Ü_{17}$ m. irmiş andaḳ ki ötti || 4 s. oḳup-

F149b Ü304b tur : $Ü_2$ s. oḳutuptur | soñgra : Ü'de yok | ẓāhirī... bolup : R, P ve F'de yok || 5 k. yaşıdın : $Ü_6$ k. yaştın || 6 ġāyet ... alarġa : R, P ve F'de yok || 7 ammā edeb : Ü'de

P137b yok || 8 birev : F'de yok || 9 dilīr : Ü'de yok | ayta almas : $Ü_{14}$ ayta'lmas || 11 n. yi-

Ü305a tip : $Ü_1$ n. yitti || 12 y. ikkigel : $Ü_4$ y. ikkide | Ziyāretgāh'da : Ü'de yok || 13 H. şehride : $Ü_4$ H. şehriġa | M. Muḥammed-i Tebādegānī : $Ü_5$ M. Aḥmed-i Tebādegānī || 14 ẓāhirī vü bāṭınī ᶜu.: $Ü_7$ ẓāhir ü bāṭın ᶜu. |yılġa : $Ü_7$ yılḳa || 15-16 tileptürler : $Ü_{10}$ tileptür || 16 ki ḥālā ... ḳılıpdurlar : Ü'de yok || 17 Medrese-i sebz'de : $Ü_4$

kılıpdurlar. Alar Herāt şehriġa kilip [17] Fīrūzābād bāzārıda Medrese-i sebz'de niçe vaḳt ẓāhir ʿulūmı kesbiġa meşġūl bolupturlar, ammā dāyim ḫayāllarıda bu ṭāyifeniñ sülūki daġdaġa-[18] sı bar ikendür. Bir kün ḥucreleride muṭālaʿaġa meşġūl ikendürler, cenāze ṣalātı üni kilür. Ḳoparlar ki ol namāzġa yitkeyler. Taşḳarı [19] çıḳıp iḥtiyāṭ ḳılurlar, cenāze ve ṣalāt tartḳan kişi körünmes. Taʿaccüb bile ḥucreġa kirip yana muṭālaʿaġa meşġūl bolġaç yana ol ün kilür. [20] Yana çıḳarlar ve iḥtiyāṭ u tefaḥḥuṣ ḳılurlar. Ve her
Ü$_{305b}$ kişidin | sorarlar, ni ol cenāzedin ve ündin eser bar irmiş ve ni hīç kişige andın [21] vuḳūf. Alar özlerige dirler ki gūyā bu ün موتوا قبل أن تموتوا ḥadīsi ḥükmi işāreti anġadur ki ölümniñ tehiyyeside bolġay, çün [22] vaḳt yitken irkendür. Çıḳıp Ḥażret-i şeyḫ ḫıdmetiġa kilip cīd bile sülūkke iştiġāl körgüzürler. Ve az furṣatda alarġa köp rüşd [23] ẓāhir bolup, Şeyḫ dir irmişler ki Mevlānā Şemsü'd-dīn Muḥammed ḫāliş altun irdi, biz anı sikke-zede ḳılduḳ. Ve her kimge mektūbī, yā ruḳʿaī [24] bitiseler irmiş, alarġa buyururlar irmiş. Ve istiḥsān ḳılıp dir irmişler ki biziñ mā fi'ż-żamīrimizni bitir-sin. Mevlānā'dın menḳūldur ki[25] bir Ramażān ayıda şehrniñ mescidiniñ imāmı ġāyib irmiş. Alarġa ḥavāle boluptur ki terāvīḥde imāmet ḳılġaylar. Ve düstūr bu imiş ki [26] Şeyḫ mescidide terāvīḥde sī-pāre *Ḳur'ān*'nı bir ḫatm ḳılılur irmiş. Alar her kün bir sī-pāreni yād tutup terāvīḥde imāmet ḳılıp ol Ramażān [27] maʿhūd düstūr bile *Ḳur'ān* ḫatm boluptur. Ve Şeyḫ'din soñra istiḥḳāḳ u istiḳlāl bile mürşid alar boldılar. Ve
F$_{150a}$R$_{159b}$ ḫāṣ u ʿāmmnıñ rücūʿı | alar [1] ḫıdmetiġa vāḳiʿ irdi. Ve ḫānḳāhlarıda mürīdlerni arbaʿīn ü ḫalvetḳa olturtmaḳ ve alar tekmīliġa iştiġāl körgüzmek alar zamānıda alar ḫānḳāhıda [2] oḳ irdi. Ve ḫāṭırları yaḫşı ün bile semāʿġa
Ü$_{306a}$ māyil köp irdi. | Ve Mevlānā sāz u ḫvānendelıġdın bat müte'eşşir bolup semāʿġa ḳoparlar [3] irdi ve bī-ḥāl bolurlar irdi. Ve meclis ḥużżārıġa ġarīb eser ḳılur irdi, andaḳ ki bī-taḥammül bolur irdiler. Ve alarnıñ muṣannefātı bar, meşel *Esmāu*[4] *İlāh* şerḥi ve *Menāzilü's-sā'irīn* şerḥi ve *Ḳaṣīde-i bürde* muḫammesi ve *Teẕkiretü'l-ḥabīb* ve *Veṣāyā* tercemesi ve bir arbaʿīn tercemesi ẕikr bābıda ve yana bir arbaʿīn [5] tercemesi faḳr sülūki bābıda. Ve bu ḥaḳīrġa iltifātları köp irdi. Bu ḥadīsni alardın istimāʿım bar ki: الايمان نصفان نصف صبر ونصف شكر. [6] Yaşları siksen sikkizge yitti. Sikkiz

Ü$_{305a}$ medreseside | meşġūl: Ü'de yok || 19 tartḳan k.: Ü$_{15}$ tartḳay k. | m. bolġaç : Ü$_{16}$ m. bolġan || 20 eser : Ü'de yok || 21 ... vuḳūf : Ü$_{2}$ ... vuḳūf yoḳ irdi | özlerige d. : F$_{22}$ özleri d. | gūyā : P'de yok | işāreti : Ü$_{3}$ işāret || 22 yitken irkendür : Ü$_{4}$ yitkendür || 24 alarġa ... irmiş : Ü'de yok | d. irmişler : P$_{16}$ d. irmiş || 25 imāmet ḳılġaylar : Ü$_{10}$ imām bolġaylar || 26 *Ḳur'ān*'nı ... ḳılılur : Ü$_{11}$ *Ḳur'ān* ḳılılur ||

R$_{159b}$ 1 ḫıdmetiġa : Ü$_{14}$ ḫıdmetide | alar ḫ. : Ü$_{16}$ alarnıñ ḫ. || 2 k. irdi : Ü$_{17}$ k. idi
F$_{150a}$Ü$_{306a}$ | ḳoparlar i. : Ü$_{1}$ ḳopar i. || 5 sülūki bābıda : Ü$_{4}$ sülūkide || 6 medfūndurlar : Ü$_{8}$

yüz toksan birde çil-gezī mahalleside ʿālemdin öttiler. Ve hıyābānda
P_{138a} medfūndurlar. Muhlişleridin baʿżı kabrları |[7] başıda hānkāh ve mescid ve ʿimāret kılıpdur. Ve dervīşleri ferzendleri hıdmetide sülūkke meşgūldurlar. Ve قطب زمان برفت [8] alarnıñg fevtiniñg tārīhidür.

§ 660 [redacted] kaddesa'llāhu sırrehu

Hażret-i Şeyhu'l-islām Ahmed-i Cāmī kuddise sırruhunıñg yakın evlādıdındurlar. [9] Kiçik yaşdın zühd ü takvāga ārāste irmişler. Herī şehride zāhir ʿulūmı tekmīli kılıpdurlar. Ve Mevlānā Saʿdu'd-dīn-i Kāşgarī kaddesa'llāhu sırrehu [10] irşādı bile Hᵛāceler kaddesa'llāhu esrārehum tarīkıda sülūkke meşgūl bolupturlar. Ve takvāları müfrit irdi. Sāyimü'd-dehr irdiler. Ve semāʿ [11] mecliside ʿazīm şayhalar urup bī-hōd bo-
$Ü_{306b}$ lur irdiler. Uluğ yaşlarıda Haremeyn-i şerīfeyn ziyāretiga | barıp müşerref boldılar. Ve vecd u şevk mizāc-[12] larıda gālib irdi. Ve köprek evkāt *Fütūhāt-i mekkī*'ni mutālaʿa kılur irdiler. Alar vaktıda Şeyhu'l-islām kaddesā'llāhu sırrehu evlādıda bu tarīkde[13] alar irdiler. Ve halāyık ve sāyir evlād alarga muhliş ü münkād irdiler. Ve bu hakīr bāresiga iltifātları köp irdi. Ve köp katla Fātiha bile duʿā-i [14] hayr kılıpdurlar. Ümīd ol ki müstecāb bolmış bolgay. Siksen ikki yaşlarıda tokkuz yüz ikkide Cām viāyetide ʿālemdin öttiler. Şeyhu'l-islām-[15] nıñg hānkāhıda medfūndurlar.

§ 661 Mevlānā ʿAlāu'd-dīn kuddise sırruhu

Anıñg aşlı Kuhistān'dındur. Şehrga tahsīl üçün kilip Mevlānā [16] Sa'du'd-dīn-i Kāşgarī kadesa'llāhu sırrehu şohbetiga müşerref boluptur. Ve sülūkke meşgūl boluptur. Ve Hażret-i Mevlānā irşādı bile añga köp rüşd hāşıl [17] boluptur. Vaʿz u semāʿ mecliside hoş-hāl bolup şayhalar tartar irmiş. Besī tāliblerga fakr tarīkı telkīni kılur irmiş. İkki hac teşrīfiga [18] müşerref bolup anda Şeyh ʿAbdu'l-kebīr digen büzürg şohbetiga yitip köp fevāyid tapıpdur. Yaşı yitmiş üçke yitip sikkiz yüz toksan ikkide[19] ʿālemdin ötti. Ve kabrı öziniñg pīri Mevlānā Saʿdu'd-dīn kuddise sırruhu tahtı üstidedür. Fevtiniñg tārīhi پیر رفت elfāzıdın tapıpdur-[20] lar.

P_{138a} medfūndur | muhlişleridin b.: P_{25} muhlişleri b. || 9 k. yaşdın: $Ü_{13}$ k. yaştın || 10
$Ü_{306b}$ irşādı b. : $Ü_{15}$ irşād b. || 12 evlādıda : $Ü_3$ evlādıdın || 13 muhliş ü münkād i. : R, P_7 F_{14} münkād i. || 14 ... ikkide: $ü_6$ ... ikki | 14-15 Şeyhu'l-islām'nıñg h.:$Ü_7$ Şeyhu'l-islām h. || 15 medfūndurlar : $Ü_7$ medfūndur || 19 f. tārīhi : $Ü_{16}$ f. tārīhiniñg || 23 E.

§ 662 Mevlānā Ebu'l-Ḫayr ḳuddise sırruhu

Atı Aḥmed'dür. Ḥāfıẓ Şemsü'd-Dīn-i Seraḫsī ki dirler
Ü307a ṣāḥib-i vaḳt kişi | irmiş, anıñg oğlıdur.[21] Ve kiçik yaşda *Ḳur'ān*'nı ḥıfẓ ḳılıp irdi. Ve Şeyḫ Zeynü'd-dīn-i Ḫavāfī raḥimehu'llāhu ta'ālā silsileside sülūk ḳılur irdi. Yaḫşı tab'ı ve yaḫşı iḫtilāṭı[22] bar irdi. Bu faḳīr Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren cemā'atıda anıñg kinide namāz ḳılıp-min. *Ḳur'ān*'nı ḫūb ve mü'eṣṣir oḳur irdi. Yaşı yitmişke[23] yitkende sikkiz yüz siksen yittide 'ālemdin ötti. Ve ḳabrı Herāt şehriniñg şarḳī ḥaddıda Şāh Ebu'l-Ġayṣ gūristānıda durur.

§ 663 [24] Mevlānā Şihābu'-dīn ḳuddise sırruhu

Atı Muḥammed'dür. Mevlānā Ebu'l-Ḫayr'nıñg aġası irdi. Ol daġı kiçik yaşıda *Ḳur'an* ḥıfẓı ḳılıp irdi. Dervīş-[25] lik ve faḳr ṭarīḳı sülūkide biyik ḥālāt u vāḳi'ātḳa yitip irdi. Yaşı siksenge yitkende sikkiz yüz toḳsan toḳḳuzda dünyādın[26] ötti. Ḳabrı inisi yanıda Şāh Ebu'l-Ġays'dadur.

§ 664 Mevlānā Ḥācī raḥimehu'llāhu ta'ālā

Yigitlikte temevvül ve mālı bar irmiş. Barçasın[27] der-
F150b vīşlerge ve faḳr ehliġa ṣarf ḳılıpdur. Ve sülūki çaġıda sikkiz ḥac devletiġa |
R160a müşerref boluptur. Yıllar Mekke'de mücāvir irkendür. Ḳırḳ[1] yılġa yaḳın Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren ḫıdmetiġa müşerref irdi. Ve ol Ḥażret'niñg anıñg bile köp inbisāṭ u iltifātları bar irdi, andaḳ[2] ki alarnıñg kütüb ü müsveddelerin muḥāfeẓet ḳılur irdi. Ve yaşı yitmiş törtke yitkende sikkiz yüz toḳsan toḳḳuzda 'ālemdin[3] ötüptür. Ve mezārı Ḥażret-i |
Ü307b Maḫdūmī'nıñg ṣuffası üstidedür.

§ 665 Mevlānā Sa'du'd-dīn raḥimehu'llāhu ta'ālā

Baḥrābād'nıñg Revnīz atlıġ kintidin irdiler.[4] Dānişmend ve mütteḳī irdiler. Kiçik yaşıdın taḳvā vü zühd bile ötkerip irdiler. Herāt şehride Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren bile köp
P138b ṣoḥbet[5] tutupturlar. Ve taḥṣīl eyyāmıda bile hem sebaḳ oḳupturlar. | Ve Mīr 'İzzü'd-dīn Ṭāhir-i Nīşābūrī'niñg şāgirdi irdiler. Ve Şeyḫ Sa'du'd-dīn-i

Ü307a gūristānıda durur : Ü6 E. gūristānıdadur || 26 yigitlikte : Ü11 yigitlikde | temevvül
F150b ve : Ü'de yok || 27 faḳr e. : Ü12 fuḳarā e. | ṣ. ḳılıpdur : P20 ṣ. ḳılıptur | m. irkendür : Ü13 m. ikendür ||
R160a 1. ḫıdmetiġa : F1 ḫıdmetide || 3 'ā. ötüptür : Ü17 'ā. ötüpdür || 4 k. yaşdın :

Ḥamevī [6] raḥimehu'llāhunıñg evrādın oḳur irdiler. Ve ḳırḳ yılġa yaḳın Meşhed-i muḳaddese-i rażaviyyede sākin irdiler. Ve ḥayātları müddetide ferāyiż [7] edāsıdın soñgra tefsīr bile ḥadīsḳa meşġūl bolurlar irdi. Ve il bile iḫtilāṭ ḳılmas irdiler. Ve dünyā sözi alar mecliside ötmes [8] irdi. Alar ṣoḥbetiġa yitip sözlerin işitken kişige Ḥażret-i Resūl ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem ve büzürgvār aṣḥābınıñg ṭarīḳı yād bolur irdi. Baʿżı [9] muḫtelif meẕāhib ehli ki alar ṭavrıda taʿaṣṣub ġālib bolur, Mevlānā'nıñg büzürglükide hīç sözleri yoḳ irdi. Bu ḥaḳīr bāreside köp [10] ḫayr duʿāları ḳılıpdurlar ki anıñg bile be-ġāyet ümīdvār-min. Şerīf sinleri toḳsan yittige yitti, toḳḳuz yüzde dünyādın öttiler. [11] Ve ḳabrları Meşhed'niñg bāzeside ʿAlī-i Zeynü'd-dīn'niñg ḫānḳāhı alıdadur.

§ 666 Mevlānā Muḥyī ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

İmām Rāfiʿī-i Ġaznevī ḳuddise sıruhu [12] ferzendleridin-|

Ü$_{308a}$ dür. Velādetleri Endḫōd'da irkendür. Kiçik yaşıda bāzārdın atası bile ötüp barurda Baba Süñgü ʿaleyhi'r-raḥmetü [13] ki zamānnıñg meczūblarıdın irmiş, iligin tutup ḥelvā-pez dükkānıġa tartıp üç tike ḥelvā aġzıġa salıpdur. Öz ṭavrıda Ḥaḳ taʿālā [14] añga gūyālıġ biripdür. Dāyim dir irmiş ki ol ḥelvānıñg ḥalāveti cānım meẕāḳıdın çıḳmas. Ve ol Semerḳand'da taḥṣīl ḳılıpdur. Ve ol [15] eyyāmdın āḫır ḥayātḳaça riyāżet ü mücāhede bile kiçürüptür. Ve ḫānḳāhı ve mürīdleri bar irmiş. Ve müʾeṣṣir vaʿẓ aytur irmiş. Libāsı yā kepenek, [16] yā pōstīn irmiş. Köñglek ornıġa bir çāder-i şeb ignige salur irmiş. Meşhūr mundaḳtur ki her kün *Kelāmu'llāh*'nı bir ḫatm ḳılur irmiş. Yaşı toḳsan yittige yitip sikkiz yüz altmış bişde dünyādın [17] ötüptür.

§ 667 Muḳrī Maḥmūd ḳaddesa'llāhu sırrehu

Ḫᵛārezm'lıḳdur, ḥüsn-i ṣavtı aʿlā derecede irdi. Ve be-ġāyet dervīş ve pākīze-rūzgār kişi [18] irdi. Mevlānā Muḥyī ʿaleyhi'r-raḥmetünıñg mürīdi irdi. Ve öziniñg hem köp mürīdleri bar irdi. Ve Herī şehriniñg mescid-i cāmiʿide [19] yitmiş yıl eẕān devleti añga müyesser boldı. Ve yaşı yüz törtke yitti ve sikkiz yüz siksende dünyādın ötti. Ve ḳabrı Mevlānā Saʿdu'd-dīn-i [20] Kāşġarī ḳaddesa'llāhu sırrehunıñg ḥaẓīresidedür.|

Ü$_{308b}$ **§ 668** Mevlānā Vecīhü'd-dīn raḥimehu'lāhu taʿālā

Ḥażret-i Mevlānā Muḥammed-i Tebādegānī raḥime-

P$_{138b}$Ü$_{307b}$ Ü$_3$ k .yaştın ‖ 7 tefsīr b. : Ü$_8$ tafṣīl b. | m. bolurlar irdi : Ü$_9$ m. bolur irdiler ‖ 11 Zeynü'd- dīn'niñg : Ü$_{16}$ Zeynü'd - dīn ‖ 12 velādetleri : Ü$_1$ velādeti ‖ 13 ḥelvā : Ü$_4$
Ü$_{308a}$ ḥelvānıñg ‖ 15 ḥayātḳaça : Ü$_6$ ḥayātġaça ‖ 16 köñglek ... irmiş : F'de yok | mundaḳtur : Ü$_8$ mundaḳdur ‖ 18 mescid-i cāmiʿide : Ü$_{14}$ mescid-i cāmiʿde ‖ 20 ḥaẓīresi-

hu'llāhu ta'ālānıñg aṣḥābı-[21] dındur. Tevbesiniñg bidāyeti bu irdi kim burun ṭālib-i 'ilm kişi irdi. Vaẓīfesiniñg berātın bir kintke bitip irdiler, anı bütkerürge [22] barurda dervīşlik dağdağası köñglige tüşüp hem andın medresedeği kütübni ve ḥucreni muḳfel ḳoyup Mevlānā Sirācu'd-dīn-i [23] 'Ālim ṣoḥbetiġa barıp inābet ḳılıp bir yıl alar bile bolupdur. Ve andın Mekke 'azīmeti ḳılıpdur. Ve Meşhed'de Ḥażret-i Mevlānā-yi mezkūr ḫıdmetiġa [24] yitipdür. Ve alar anı asrapturlar ve köp iş buyurup irşād icāzeti biripdürler. Yaşı yitmiş sikkizge yitkende sikkiz yüz [25] toḳsan törtde dünyādın ötüptür.

§ 669 Mevlānā Muḥammed-i Emīn raḥimehu'llāhu ta'ālā

Be-ġāyet büzürgvār kişi irdiler, dānişmend ve mütteḳī. Ve mcelisleride tefsīr [26] ve ḥadīsdin özge söz az öter irdi. Ve ekser Ḥaḳ subḥānehu ve ta'ālānıñg luṭf u iḥsānı ve bendelerġa raḥm u raḥmetidin ve mücrim bendeleriniñg [27] Tiñgri ta'ālā 'avfıdın ümīdvārlığı bābıda āyāt u eḥādīs oḳurlar irdi. Her niçe fāriḳ u fācir ve nā-ümīd kişi alar ṣoḥbetiġa
R160b yitse irdi,[1] ümīdvār çıḳar irdi. Mubārek sinleri yüzdin tecāvüz ḳıldı. Bu rubā'ī bu faḳīr ḫāṭırıġa alarnıñg mubārek tilidin ḳalıpdur ki: |

F151a

رباعی

[2]باد آمد و بوی زلف جانان آورد | وین عشق کهن ناشده ما نو کرد |

Ü309a

ای باد تو بوی آشنایی داری | زنهار بگرد هیچ بیگانه مگرد

P139a [3] Şeyḫ Şāh-i Ziyāretgāhī ve ol 'aṣrda | köprek meşāyıḫ bile ṣoḥbet tutup irdiler. Belki meşāyıḫ alar ṣoḥbetiġa teberrük tiler irdiler. Ḳabrları Ziyāretgāh [4] deştidedür.

§ 670 Dervīş Muḥammed-i Bīhre raḥimehu'llāhu ta'ālā

Şeyḫ Zeynü'd-dīn-i Ḫavāfī ḳuddise sırruhu meclisiġa yitip irdi. Ve Mevlānā Muḥammed-i Tebādegānī ḳaddesa'llāhu [5] sırrehu ḫıdmetide köp sülūk ḳılġan kişi irdi. Herāt şehriniñg Bīhre atlıġ kintide bolur irdi. Ve mürīdleri bar irdi. Ve ilge naṣīḥat u pend [6] ayturda bī-teḥāşī irdi. Ve ḳabrı hem-ol Bīhre yanıda bir biyik töpe üstidedür.

Ü308b dedür : Ü17 ḥaẓīreside durur || 21 bütkerürge : Ü3 bütkerürde || 24 asrapturlar : Ü7 asrapdurlar | y. sikkizge yitkende : Ü8 y. sikkizde yitkenge || 25 d. ötüptür : Ü9 d. ötüptürler || 27 ümīdvārlığı b. : Ü11 ümīdvārlıġ b. | yitse i. : Ü12 yitip i. ||

R160bF151a 1 rubā'ī : R ve F'de yok || 3 ḳabrları : Ü ḳabrı || 5 ilge : Ü7 ilige || 6 b. töpe :

§ **671** Dervīş Manṣūr ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Pāk-rev sālik irdiler. Ve[7] Şeyḫ Ḥasan-i Cūrī mürīdleridin irdiler. Ekṡer evḳāt ṣāyim irdiler. Ve ẓāhir ʿulūmını Mevlānā Yaḥyā-i Sebīk ḳaşıda taḥṣīl ḳılıp irdiler. Ve zamān [8] pādşāhı bu ḥaḳīr kiçik irkende ʿarūż u ṣanāyiʿ oḳumaḳḳa alarġa sipāriş ḳılıp irdiler. Ammā bu ṭāyifeniṅg çün ıṣṭılāḥātın hem ḫūb [9] bilür irdiler. Mundın hem köprek alardın işitilür irdi. Bu ṭāyifede alar dik ḫoş-ṭabʿ u daḳīḳ az kişi vāḳiʿ bolmış bolġay. Alar fevāyididin [10] bir ikki rubāʿī ṡebt ḳılılur :

رباعی

حق راست لذاته بر ذره‌ء ظهور　　لیکن بود از چشم مستوران مستور
[11] چون گفت درخت این أنا الله میان　　نبود عجب ار گوید أنا الحق منصور

Ü309b
موجود | چون ذره‌ء بخود نتوان کرد　　بسیار حدیث نیك وبد نتوان کرد
[12]ایجاد چو بی قبول ممکن نبود　　آنرا که قبول کرد رد نتوان کرد

ʿĀlemdin ṣāyim öttiler. Ve ḳabrları Ḫᵛāce-Ṭāḳ gūristānıdadur.

§ **672** Dervīş Ḥasan-i Şehr-āşūb ḳuddise sırruhu

[13] Esterābād'da bolur irdi. Meşāyıḫnıṅg köpiniṅg ṣoḥbetiġa yitip irdi. Ve ḫalāyıḳdın iʿrāż ḳılıp güşeī tutup irdi. Ve hīç kimdin [14] hīç nime ḳabūl ḳılmas irdi. Ve *Muṣḥaf* kitābı bile maʿāş ötkerür irdi, ammā kāġıẕ u siyāhī ve öziniṅg kitābetiġa yarar müzddin artuḳ [15] nime riʿāyet cihetidin birseler irdi, ḳabūl ḳılmas irdi. Be-ġāyet zāhid ü mütteḳī kişi irdi. Ḳabrı Esterābād'da öz meskenidedür.

§ **673** [16] Dervīş Muḥammed-i Gāzergāhī ḳuddise sırruhu

Ol sipāhī yigit irdi. Atı Maḳṣūd ʿAlī, ammā nā-murād u dervīş-veş yigit irdi ve dervīşlikke māyil. [17] ʿĀḳıbet sipāhīlıġnı terk ḳıldı ve Ḥażret-i Mevlānā Muḥammed-i Tebādegānī ḳuddise sırruhu mülāzemetiġa müşerref bolup alarnıṅg iligide tevbe ḳılıp alar irşādı [18] bile sülūkke meşġūl

Ü309a Ü8 b. tipe | D. Manṣūr : Ü9 D. Muḥammed Manṣūr || 7 ekṡer ... irdiler : Ü'de yok
P139a | taḥṣīl ḳ .: Ü10 ḥāṣıl ḳ. || 8 b. ḥaḳīr : Ü10 b. ḥāḳīrni || 9 köprek : R, P ve F'de yok
| işitilür irdi : Ü12 işitilür || 10 rubāʿī : Ü14 bu nevʿ ki rubāʿiyye, R ve F'de yok ||
Ü309b 13 b. irdi : Ü4 b. irmiş || 14 kāġıẕ : F12 kāġıd || 15 kişi : Ü'de yok || 16 atı... ʿAlī: Ü'de yok || 17 sipāhīlıġnı : Ü11 sipāhīlıḳnı | a. iligide : P16 a. ilgide || 18 M. ḫidmet-

boldı. Ve andaḳ müstaḥsen muʿāmeleġa muvaffaḳ boldı ki az furṣatda Mevlānā ḫıdmetleriniñ kibār-i aṣḥābları [19] anı müsellem tutarlar irdi ve ġāliblıḳḳa pesend ḳılurlar irdi. Ve Mevlānā'nıñ hem ʿināyet naẓarı köprek mürīdlerdin aña köprek irdi. [20] Faḳr ṭarīḳıda köp yaruġluġlar tapıp
Ü310a maḳāṣıd ḥāṣıl | ḳılġandın soñ özgeler dik ʿālemdin ötti. Hemānā ḳi ḳabrı Gāzergāh'dadur.

§ 674 [21] Mevlānā Muḥammed-i Ḫorāsānī ʿaleyhi'r-raḥmetü

Evāyilde lāubālī ve levend ve āşüfte-rūzgār ve ḫammār kişi irdi. Ḥaḳ subḥānehu ve taʿālā hādī tevfīḳnı anıñ ser-vaḳtıġa [22] yitkürdi ve köñlige derdī tüşti. Ve ol nā-şāyest işlerni terk ḳıldı ve Mevlānā Muḥammed-i Tebādegānī raḥimehumu'llāhu ḫıdmetiġa kilip tevbe ḳıldı ve sülūkke [23] meşġūl boldı. Ve şāyeste maʿāş ilgeri tuttı. Ve yaḫşı arbaʿīnler çıḳardı. Ve Mekke ʿazīmeti ḳıldı, tevekkül ḳademi bile ol yolnı bardı. Ve Ḥaremeyn-i [24] şerīfeyn ziyāretiga müşerref boldı. Ve niçe yıl anda mücāvirlıġ ḳıldı ve andaġı ḫalḳnıñ köpi mürīd boldılar. Çün Mekke'din ḳaytıp kildi, il arasıġa [25] kirmedi. Köprek evḳāt ibādetḳa meşġūl irdi. Bu ḥaḳīr bir ikki ḳatla ṣoḥbetiġa ol müteberrik menzilde müşerref boldı. [26] Ve iç aġrıġı maraẓı bile ʿālemdin ötti. Ve ḳabrı Ḥażret-i Mevlānā müteberrik mezārı cıvārıdadur.

§ 675 Dervīş Seyyid Ḥasan ḳuddise sırruhu |
P139b Ḫorāsān vilāyeti-[27] niñ eşrāfıdın irdiler. Sipāhīlıḳ ṣūretide ötkerür irdiler. Selāṭīn iltifāt ḳılurlar irdi, ammā dāyim meylleri
R161a dervīşlıḳ [1] sarı irdi. Ve dervīşler ḫıdmetiġa yiter irdiler ve dervīşler sözin ve
Ü310b resāyilin oḳur irdiler, tā ʿāḳıbet | bu cānibi ol cānibḳa [2] ġālib kildi ve uluġ menāṣıb-i ẓāhirīni ve pādşāhnıñ taḳarrub u ḫuṣūṣiyyetini terk ḳılıp Mevlānā Muhammed-i Tebādegānī ḳaddesa'llāhu sırrehu ḫıdmetiġa barıp [3] ʿālemniñ barça işidin ilig tartıp ol iligni faḳr itekige urup sülūkke meşġūl
F151b boldılar. Niçe yıl ġarīb arbaʿīnler çıḳarıp |[4] dervīşler arasıda müteʿayyin ve faḳr ṭarīḳıda Ḥażret-i Mevlānā'nıñ iḫtiyārī ḫulefāsıdın boldılar. Ḫᵛāce Burhānu'd-dīn Ebū Naṣr-i Pārsā ḳuddise[5] sırruhu ve Şeyḫ Bahāu'd-dīn ʿÖmer

leriniñ : $Ü_{14}$ M. ḫıdmetiniñ || 19 mürīdlerdin : R mürīdleridin || 20 yaruġluġlar :
Ü310a $Ü_{17}$ yaruġluḳlar || 21 ve ḫammār : F'de yok || 24 mücāvirlıġ : $Ü_9$ mücāvirlıḳ || 25
P139b ṣoḥbetiġa : $Ü_{11}$ anıñ s. | m. boldı : $Ü_{12}$ m. boldum || 26 iç aġrıġı : $Ü_{12}$ içi aġrı || 27 dervīşlıḳ : F_{25} dervīşlıġ, $Ü_{16}$ dervīşlik ||

R161a Ü310b 1 ḫıdmetiġa : F_{26} ḫıdmetide | bu c. : $Ü_1$ ol c. | ol c. : $Ü_1$ bu c. | cānibḳa: $Ü_1$ cānibġa || 2 pādşāhnıñ ... ḫuṣūṣiyyetini : $Ü_{1-2}$ pādşāh taḳarrubını ve ḫ. | t. ḳılıp :
F151b $Ü_2$ t. ḳıldı || 3-4 niçe ... boldılar : Ü'de yok || 7 ā. ḥayātlarıda : $Ü_9$ ā. ḥayātları ||

raḥimehu'llāhu ve Mevlānā Bāyezīd-i Pūrānī ʿaleyhi'r-raḥmetü ve Şeyḫ Şāh-i Ziyāretgāhī ḳaddesa'llāhu rūḥahu ve ol zamānnınġ [6] meşāyıḫınınġ köpininġ ṣoḥbetiġa yitip irdiler. Ve bu ḥaḳīrni ferzendlıḳḳa maḫṣūṣ ḳılurlar irdi. Bu ḥaḳīr faḳr ṭarīḳıda ve fenā cāddeside [7] alar dik tamām kişi az körüpmin. Āḫır ḥayātlarıda Semerḳand'ġa barıp Ḫᵛāce Nāṣirü'd-dīn ʿUbeydu'llāh ḳaddesa'llāhu sırrehu ḫıdmetiġa müşerref bolup [8] ṣoḥbetler tutup naẓarlar tapıp ḳaytıp kilip sikkiz yüz toḳsan törtde ʿālemdin öttiler. Ve alar fevti tārīḫi mundaḳ vāḳiʿ boluptur ki :

شعر

[9]سر اهل فنا سید حسن رفت   که جای او بهشت جاودان باد
پی آن پاك ورجستند تاریخ   بگفتم جنت پاکش مکان باد

[10] Herāt şehrininġ şimālī ḥaddıda taġ itekide ʿazīzler ḥaẓīreside ḳoyuldı.

§ 676 Ḫᵛāce Evḥad-i Müstevfī ḳuddise sırruhu

Dānişver kişi irdi. Dirler [11] irdi kim ʿulūm-i ġarbiyyedin
Ü311a vāḳıfdur, ammā ḫalāyıḳdın iʿrāżı bar irdi ve Sebzvār | vilāyetide furū-keş ḳılıp irdi. Ḥükkām anınġ [12] ḫıdmetiġa barurlar irdi ve maʿārifidin behremend bolur irdiler, ammā özininġ faḳr istiġnāsı ança bar irdi ki ol [13] ilninġ kilgen kilmegeni himmeti naẓarıda ʿala's-seviyye irdi. Bu ḥaḳīr bāreside köp ḳatla Fātiḥalar oḳup ḫayr duʿāsı ḳılıpdurlar. Ümīd [14] oldur ki icābet eṣeri ẓāhir bolġay. Ḫᵛāce'ninġ ḥaḳāyıḳ u maʿārifi köp bar, şiʿr dīvānı daġı bar. Ḳabrı Sebzvār vilāyetidedür.

§ 677 [15] Baba ʿAlī-i Ḫoş-merdān raḥimehu'llāhu taʿālā

Hem Sebzvār şehride şeyḫī irdi. Ḫānḳāh ve mürīdleri bar irdi, pākīze evḳātlıġ biyik maḳāmāt-[16] lıġ büzürg irdi. Ṣoḥbetide ḫavāṣ u ʿavām yiterler irdi. Ve andın ilge yaḫşı neṣāyıḥ ve müʾeṣṣir mevāʿiẓ ẓāhir bolur irdi. Ḳabrı hem-ol şehrdedür.

§ 678 [17] Şeyḫ Nūru'd-dīn Muḥammed ḳuddise sırruhu

Şeyḫ Bahāu'd-dīn ʿÖmer raḥimehu'llāhu taʿālānınġ fer-

8 ḳaytıp : Ü'de yok | ve alar : Ü'de yok || 10 k. irdi : $Ü_{16}$ k. irdiler || 11 ʿulūm-i ġar-
Ü311a biyyedin : $Ü_{17}$ ġarbiyyedin | ḳılıp : Ü'de yok || 12 b. irdi : $Ü_1$ b. irdiler | bolur irdiler : P_{13} bolur irdi, F_9 $Ü_2$ bolurlar irdi || 13 ḫ. duʿāsı : $Ü_4$ ḫ. duʿā | ümīd : $Ü_4$ ümīdim || 14 köp : Ü'de yok || 15 S. şehride : F_{12} $Ü_7$ S. vilāyetide | şeyḫī i. : $Ü_7$ şeyḫ ī. | evḳātlıġ $Ü_8$ evḳātlıḳ | 15-16 maḳāmātlıġ : $Ü_8$ maḳāmātlıḳ || 16 ṣoḥbeti-

zendidür. Atası ḳaşıda sülūk ḳılıpdur. Dirler ki [18] ʿulūm tekmīlini hem atası ḳaşıda ḳılıpdur. Herī şehride hem öz atası meskenide sākin irdi ve ṭāʿat u ʿibādetḳa meşġūl. Ve mülk pādşāhı [19] anıñg ṣoḥbetiġa yiter irdi, özge ḫavāṣ u ʿavām mülāzemetini merʿī tutarlar irdi. Ḳabrı hem atası ḥaẓīresidedür.

§ 679 Mīr Ḥaydar-i Faḫr- [20] bāyī ḳuddise sırruhu

Seyyid irdi, dānişmend ü şīrīn - tekellüm. Ḫalāyıḳ Ü$_{311b}$ añga şīfte ve ʿalāḳa ehli ṣoḥbetiġa firīfte. Bik nāgāh añga cezbeī | yüzlendi [21] ki ʿaḳl teklīfleridin ve ʿuḳalā teşvīşleridin ḳutuldı. ʿUlemā vü ḫavāṣ ṣoḥbetiġa kilürler irdi. Gāhī öz ḥālıġa kilse irdi, her ʿulūmdın [22] söz aysta irdi, be-ġāyet ḫūb sözler andın baş urar irdi, andaḳ ki barça taʿrīf ḳılurlar irdi. Bu sözniñg arasıda [23] yana tekellümi perīşān bolur irdi, ammā köp ḫāriḳ işler andın menḳūldur. Ḳabrı Dervāze-i Ḫoş'nıñg taşıda Mīr Faḫrbāyī'dedür.

§ 680 [24] Mevlānā Muḥammed-i ʿArab ḳuddise sırruhu

Meczūb kişi irdi. Evvel ʿālim ve dānişmend irdi, soñgralar muṭālaʿa kes̱retidin hemānā ki dimāġı āşüfte[25] boldı ve perīşān sözler ayta başladı. Ol cümledin bu nevʿ söz hem andın baş urar irmiş ki | P$_{140a}$ salṭanatḳa delālet ḳılġay. Bu cihetdin [26] zamān pādşāhı añga şehrdin ʿöẕr ḳoldı. Ve ol Sīstān mülkige barıp sākin boldı. Anda añga mürīd ve muḫliṣ köp peydā boldı. Pāk-rū kişi irdi. [27] Hem anda ʿālemdin ötti. Ḳabrı hem andadur.

§ 681 Şeyḫ Saʿdu'llāh-i Zengūle raḥimehu'llāhi ʿaleyhi

Herī şehride bir şeyḫ irdi ki ḫānḳāhı bar irdi ve R$_{161b}$ mürīdleri [1] hem bar irdi. Miknet ehlidin baʿżı añga muḫliṣ ve mürīd irdiler. Ve evrād u evḳātı dervīşāne irdi. İrādeti ehli köp nimeler dirler. Bola [2] alġay ki çın bolġay, el-ʿilmu ʿinde'llāh

§ 682 Şeyḫ Ṣadru'd-dīn-i Revvāsī ʿaleyhi'r-raḥmetü

Şeyḫ Zeynü'd-dīn-i Ḫavāfī raḥimehu'llāhunıñg ḫulefāsı- Ü$_{312a}$ dındur. Ẓāhir ʿulūmıda Ḫvāce | [3] Fażlu'llāh-i Ebu'l-Leys̱ī raḥimehumu'llāh

de : Ü$_{9}$ ṣoḥbetiġa | ḫavāṣ u ʿāvām: Ü$_{9}$ ḫāṣ u ʿām || 18 ʿulūm : F ve Ü'de yok | ḳaşıda : Ü'de yok | ḳılıpdur: Ü$_{12}$ ḳılıptur || 20 ... ehli ṣoḥbetiġa : Ü$_{17}$ ... ṣoḥbeti eh- Ü$_{311b}$ liġa || 22 be-ġāyet ... ḳılurlar irdi : Ü'de yok || 23 p. bolur : Ü$_{4}$ p. vāḳiʿ bolur | men- P$_{140a}$ ḳūldur : Ü$_{4}$ meşhūrdur || 26 anda añga : Ü$_{10}$ añga anda || 27 hem anda : F$_{24}$ hemā- nā | bir : Ü'de yok | irdi ki : Ü$_{13}$ irdi ||

R$_{161b}$ 1 muḫliṣ ü mürīd : Ü$_{14}$ mürīd ü muḫliṣ | dirler : Ü$_{15}$ dir irdiler || 2 b. alġay :

kim Semerḳand Dāru'l-ʿilminiñg aʿlem-i ʿulemāsı irdi. Zühd ü taḳvāda naẓīri yoḳ irdi ve fıḳhda Ebū Ḥanīfe-i s̱ānī dirler [4] irdi kim bu ḥaḳīr hem alar şāgirdlıġı şerefiġa müşerref bolup-min, alarnıñg şāgirdi irdi. Ve ʿala'd-
F152a devām ṭālibler irşādıġa meşġūl irdi. | [5] Ve sülūk ehli hemīşe anıñg ḫānḳāhıda ḫalvet ve ʿuzlet ṭarīḳını merʿī tutarlar irdi. Ve vāḳiʿāt ḥallıda mahāreti bar irdi. Vaʿẓı mecliside [6] ekābir, belki zamān pādşāhı ḥāżır bolur irdi. Ve semāʿı ḫalāyıḳḳa be-ġāyet müʾes̱s̱ir irdi. Ve sözi ve ruḳʿası erkān-ı devlet [7] ve ḥükkām ḳaşıda muʿteber ve muḥterem irdi. Ve bu ṭāyife kütüb ü risālesidin faḳr ehliġa ders aytur irdi. Siksen yaşıġa yaḳında dünyādın ötti, [8] iç aġrıġı bile. Ḳabrı öz vilāyetī Şaġān'dadur.

§ 683 Mevlānā Mīrzeyn ḳaddesa'llāhu sırrehu

Merv vilāyetide büzürg irdi. Yigitlikde ẓāhir ʿilmin gūyā [9] ki ḳılġandur. Evrād u evḳāt ve ḫānḳāh u mürīdleri bar irdi. Ol vilāyet ehliġa irşād ḥużūrıda irdi. Mülkniñg ḫalāyıḳı uluḳ kiçik- [10] din barça añga muḫliṣ u muʿteḳid irdiler. Ḥükkām bā-vücūd-i ol ki öyi niçe yıġaç şehrdin yıraḳ irdi, ziyāretiġa barurlar irdi. Ḳabrı [11] özi bolur kintde oḳdur.

§ 684 Ḫvāce Müʾeyyed-i Mehine ḳaddesa'llāhu sırrehu |

Ü312b Şeyḫ Ebū Saʿīd-i Ebu'l-Ḫayr ḳuddise sırruhunıñg evlādıdındur. Ẓāhir ʿulūmın tekmīl [12] ḳılıp irdiler. Yıllar büzürgvār cedleri mezārı başıda şeyḫu'l-islām irdiler. Vaʿẓda nefesleri be-ġāyet müʾes̱s̱ir ve semāʿda ḥarekātları [13] asru maraḳḳ. Zamān selāṭīni ve ekābir ü eşrāfı irādet ü iḫlāṣ yüzidin alarġa taʿẓīm ü iḥtirām ḳılurlar irdi. Ve bu ḥaḳīrni ferzendlıḳ [14] lafẓı bile ser-efrāz ḳılıp ḫayr duʿāsı köp aytıp barımda Fātiḥalar oḳup irdiler. Ümīd ol ki biri müstecāb bolġay. Ḳabrları hem Ḥażret-i [15] Şeyḫ'niñg münevver günbedidedür.

§ 685 Ḫvāce Rüknü'd-dīn-i Mehine ḳuddise sırruhu

Alar hem Ḥażret-i Şeyḫ Ebū Saʿīd-i Ebu'l-Ḫayr ḳaddesa'llāhu rūḥahunıñg evlādıdın-[16] durlar. Dānişmend ve mütteḳī irdiler. Fenā vü faḳr ṭarīḳlarıda ġālib vāḳiʿ bolup irdi. Ḫvāce Müeyyʾed ʿālemdin ötkendin soñgra mezārı [17] başınıñg şeyḫu'l-islāmlıġın alarġa teklīf ḳıldılar. Alar dagı bir niçe yıl ol işni ḳılıp ʿālemdin öttiler.

Ü312a Ü15 b. alur || 4 d. irdi : Ü2 d. irdiler || 6 begāyet : Ü'de yok || 9 ḫalāyıḳı : Ü14 ḫa-
F152a lāyıḳ | uluḳ k. : F6 Ü14 uluġ k. || 9-10 u. kiçikdin : Ü14 u. kiçikleri || 10 añga : Ü'de
Ü312b yok || 11 özi : Ü'de yok | ẓ. ʿulūmın : Ü1 ẓ. ʿulūmı || 13 ferzendlıḳ : F10 Ü5 ferzendlıġ || 14 ḫ. duʿāsı : Ü6 ḫ. duʿā'ı (دعائی) || 17 Tācu'd-dīn : F ve Ü'de yok

§ 686 Mevlānā Tācu'd-dīn Aḥmed-i Şīcenī [18] ḳuddise sırruu

Şīcen digen Bāḫerz vilāyetiniñ aᶜmālıdındur. Alar. Mevlānā Saᶜdu'd-dīn-i Ḳāşġarī ḳaddesa'llāhu sırrehunıñ mürīdidürler. Evvel [19] Şeyḫ Zeynü'd-dīn-i Ḫavāfī raḥimehu'llāhu silsileside sülūk ḳılur irmişler. Alarġa cehr ẕikridin dağdağaī yüzlenipdür, Bāḫerz'din şehr sarı [20] yüzlenipdürler. Şehrġa yitkendin soñgra meşāyıḫ ṭabaḳātıda sülūk ḳılur
Ü$_{313a}$ mürşidlerdin | tefaḥḥuşġa meşġūl bolupturlar. Ḥażret-i Mevlānā Saᶜdu'd-dīn-i[21] Kāşġarī'ni dipdürler ki Ḫᵛāceler silsileside ki Silsiletü'z-ẕeheb ᶜibāret andındur, ṭāliblerġa telḳīn ü irşād seccādesidedürler,[22] alarnıñ meskenini sorap mescid-i cāmiᶜ maḥallesiġa barurlar. Alarnıñ öylerin tapıp bir laḥẓa işikleride olturġandın soñgra [23] alar çıḳarlar ve baᶜẓı aṣḥāb bile
P$_{140b}$ | öyleri işikide olturuṛlar. Mevlānā'ġa hem iltifāt ḳılıp sorup olturuṛlar. Söz eṣnāsıda [24] Mevlānā sarı baḳıp dirler ki bu şehr pādşāhın ki Bāber dirler, pādşāh-i ẓāhirdür. Mülāẓimleridin biri ki añga köp iḫlāṣı [25] bolġay, her ṣabāḥ anıñ sarı baḳıp atın güstāḫāne tutup Bāber Bāber dip köp meẕkūr ḳılsa, āyā añga ḫoş kilgey mü dip suʾāl ḳılurlar. [26] Mevlānā'nıñ köñglideki dağdağası refᶜ bolur ve alarnıñ silsileside mürīd bolup sülūkke meşġūl bolurlar. Ol zamān meşāyıḫıdın [27] köpiniñ ṣoḥbetiġa yitipdürler. *Kīmiyā-yi* saᶜādet kitābın köp muṭālaᶜa ve kitābet ḳılıpdurlar. Cemīᶜ-i meşāyıḫ u
R$_{162a}$ fıraḳnıñ Mevlānā ṭarīḳıda [1] istiḥsānı bar. Müfriṭ taḳvā vü zühd bile bolur irmişler. Ḳabrları öz vilāyetleride oḳtur, yuzāru ve yuteberreku bihi.

§ 687 Mevlānā Muḥammed-i Çāhū raḥimehu'llāhu taᶜālā

[2]Mücellidlıġ ṣanᶜatıġa meşġūl irdi. Ve bir sī-ṣad sāle lengeride sākin irdi. Be-ġāyet dervīş kişi irdi. Köp dervīşler ṣoḥbet ve ḫıd-
Ü$_{313b}$ metiġa yitip[3] irdi. Siksen | yaşdın yoḳḳarı bolup irdi, ammā teveccühi ve istimdādı Ḥażret-i Şeyḫu'l-islām rūḥāniyyetiġa ġālib irdi, andaḳ ki her pençşenbe[4] ṣabāḥı elbette özin ol āstānġa yitkürür irdi. Ḳabrı hem-ol tekyededür.

§ 688 Ḫᵛāce Maḥmūd-i Ferenḫōdī raḥimehu'llāhu

F$_{152b}$ Meẕkūr bolġan mevżiᶜ- [5] dindür. Yıllar | Ḫorāsān mülkide selāṭīn ḫıdmetide vezāret ḳıldı kim andın bir raᶜiyyet āzürde bolġan işitilmedi. Yitmiş yaşdın [6] tecāvüz ḳılġan ᶜömride iltimāslar bile pādşāhdın is-

|| 18 aᶜmālıdındur : R aᶜmālıdın || 19 dağdağaī : F$_{16}$ dağdağa || 20 m. bolupturlar
Ü$_{313a}$ F$_{17}$ m. boluptur || 22 alarnıñ ... barurlar : Ü'de yok | bir ... işikleride : Ü$_4$ işikle-
P$_{140b}$ ride bir laḥẓa || 26 köñglideki : Ü$_{10}$ köñglidağı || 27 muṭālaᶜa ve kitābet : Ü$_{12}$ kitābet ve muṭālaᶜa ||
R$_{162a}$Ü$_{313b}$ 1 oḳtur : Ü$_{14}$ oḳdur || 3 s. yaşdın : P$_7$ F$_{27}$ Ü$_1$ s.yaşıdın || 4 āstānġa : Ü$_3$ āstā-

tiğnā ḳıldı. Ol müyesser bolġandın soñgra ḫalḳ bile iḫtilāṭ işikin baġlap ʿibādetḳa[7] meşġūl boldı. Siksen yaşıda ḥacc-i mubārek seferiġa muvaffaḳ boldı. Ve ol müyesser bolup kilgendin soñgra hem ʿuzlet ṭarīḳıda ʿibādet ḳılur irdi, [8]tā siksen altı yaşıda ʿālemdin ötti. Ḳabrı özi yasaġan gūr-ḫānesidedür.

§ 689 Dervīş Behlūl ʿaleyhi'r-raḥmetü

Mevlānā Yaḥyā[9] ḳuddise sırruhu mürīdleridin irdi. Yana dağı meşāyıḫ ṣoḥbetiġa yitip irdi. Pür-ḥāl ve pür-ẕevḳ u şevḳ kişi irdi. Vaʿẓ mecālisiḍe ḫᵛānende-[10] lıḳ ve gūyendelıḳ ve semāʿ ṣoḥbetide bī-taḥammulluġlar ḳılıp ʿaẓīm ṣayḥalar ve ṣaʿḳalar tartar irdi. Ḳabrı Herī şehriniñ şimāl ḥaddıda taġ[11] itekidedür.

§ 690 Ḫᵛāce Pīr Aḥmed-i Naḳḳāş ḳuddise sırruhu

Murtāż ve ġayretlıġ kişi irdi. Evāyilde selāṭīn ḫıdmetiġa meşġūl irdi, soñgralar güşe tutup ʿibādet ve ʿıyāllar maʿāşı üçün kesbge meşġūl irdi. Mevt[12] marażıda eṭibbā tavuġ cūcesi buyurup irdiler. Maʿlūm ḳılıldı, yimes irdi. Naṣīḥat yüzidin diyildi irse, didi ki min ulġayıp-[13] min ve barur vaḳtdur. Öz ṣıḥḥatımġa bolġan bolsa, ansız daġı[14] ṣıḥḥat tapḳumdur, yoḳ irse ol hem sūd ḳılmaġusıdur. Hem-ol marażda bardı. Ḳabrı Ḫᵛāce-Ṭāḳ gūristānıdadur. Bu faḳīr bāreside[15] ḫayr duʿāsı köp ḳılur irdi. Ümīd ol ki müstecāb bolmış bolġay.

§ 691 Şeyḫ Yaḥyā ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Şeyḫ Zeynü'd-dīn-i Ḫavāfī ḳuddise sırruhunıñg oġlı-[16]
Ü314a dur. | Müfriṭ zühd ü taḳvāsı bar irdi. Ḥac yolıdın kilgende anıñg ṣoḥbetiġa müşerref boluldı. Az söz aytur irdi. Söz aytunġa māniʿ hemānā ki[17] devām-i teveccühde istiġrāḳ bolmış bolġay. Mürīdler ve ṭālibler telḳīn ü irşādıġa meşġūl bolmadı, bu hem bola alur ki hem-ol ḥālıġa delālet[18] ḳılġay. Ḳabrı atasınıñg ḳabrı ayaġı sarıdur.

§ 692 Mevlānā Şemsü'd-dīn-i Maʿdābādī ḳuddise sırruhu

Ṣāyimü'd-dehr ve ḳāyimü'l-leyl irdiler. Maʿdābād'da[19] ottuz yıl irdi ki bir mescidḳa kirip irdiler ki andın çıḳmaydur irdiler, meger

F152b neġa | Ḫᵛāce ... raḥimehu'llāhu : F'de yok || 4-8 Ḫᵛāce ... gūrḫānesidedür : Ü'de yok || 9-10 ḫᵛānendelıḳ ve gūyendelıḳ : F_5 ḫᵛānendelıġ ve gūyendelıġ, $Ü_6$ ḫᵛānendelıġ || 11 soñgralar ... irdi : F ve Ü'de yok | mevt : R'de yok || 12 didi k. : $Ü_{11}$ dir irdiler k. || 13 ḳıla almas : $Ü_{12}$ ḳıla'lmas || 14 bāreside : F_{10} $Ü_{15}$ bāresiġa || 16 m. boluldı : $Ü_2$ m. boldı || 18 atasınıñg ḳabrı : P_{23} F_{14} atasınıñg ḳabrınıñg, $Ü_4$ atası ḳab-
Ü314a

vużū' ḳılġalı. Astıda bir iski būriyā ve başı astıda bir ḫişt-[20] din özge nime
P141a yoḳ irdi. Ḥażret-i Risālet | ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellem mubārek tişi muvā-
faḳatıġa ottuz ikki tişini uşatıp irdi. Anıñ kinti, yaʿnī [21] Maʿdābād'nı zamān
pādşāhı Şeyḫ-i Şīrāz'ġa soyurġal birip irdi. Şeyḫ soyurġalıġa barġanda
alarġa żaʿfī ṭārī bolġandur. Şeyḫ [22] ʿiyādetiġa barıp marażların teşḫīṣ ḳıldım
dip şerbet ve ġıẕā buyurup özleri ḥāżır ḳılıpdurlar. Mundaḳ cevāb biripdür-
ler ki [23] ʿömrīdür ki Ḥaḳ subḥānehu ve taʿālānıñ rıżāsı ṭalebide zaḥmet tar-
tıp-biz ve maʿlūm imes ki ol devletni hergiz tapıp-biz, yā yok. Ḥālā ki ma-
ʿlūm [24] ḳılduḳ ki anıñ rıżāsı biziñ żaʿfımızdadur, biz ṣıḥḥat tilesek, anıñ
rıżāsıdın boyun tolġap añga rāżī bolmamış bolġay-biz. [25] Tiñgri üçün bu
devletdin bizni maḥrūm ḳılmañg dip ol muʿālece ve ġıẕā vü şerbetni ḳabūl
ḳılmaydurlar. Öz zamānıda belki bunça ḳurun-[26] larda alar dik sālik murtāż
kişi yād birmes. Ḳabrları hem ol kintde oḳtur.

§ 693 Mīr Müflisī ḳaddela'llāhu sırrehu

Meşhed sādātıdın [27] irdi. Evvel ṭālib-i ʿilmlıḳ ḳılıp sāyir
ḫalḳ dik irmiş. Ṭabʿı daġı naẓm ayturġa mülāyim. Bik nāgāh añga cezbeī
R162b yitti ve ʿaḳl u hūş ḥilyesidin [1] bī-behre boldı, ammā köp ḫavārıḳ-i ʿādāt an-
dın naḳl ḳılurlar. Ve özin köp riyāżet ü miḥnet bile tutar irdi. Ḳabrı Meş-
hed'dedür.

§ 694 [2] Baba Ḫākī ḳuddise sırruhu |

Ü314b Türk ilidindür. Sipāhī irmiş. Timür Big bile Rūm ve
Şām çirigige barġandur. Ve andın ḳaytıp kilgende [3] sipāhīlıḳ meşaḳḳatıdın,
çün tarıḳḳan irkendür, terk ḳılıp faḳr iḫtiyār ḳılıpdur, daġı Gītū taġınıñ
şimāl ḥaddıda sākin boluptur [4] ki ḥālā Baba'nıñ tekyesi ve mezārı ve der-
vīşleri andadur. Be-ġāyet tārīk-i riyāżetlıġ kişi irdi. Zamān pādşāhıġa rūzgār
ḥavādiṣi-[5] din şikestī vāḳiʿ bolup bozulup Fāryāb ve Meymene
ḥaddıġa barġanda kim mülkni düşmen alıp irdi, andın yanıp yana taḫt |
F153a talaşıp [6] düşmen üstige kilgende Baba tekyesige tüştiler. Baba himmetler tu-
tup neṣāyıḥ aytıp yüz on yaşıġa yaḳın ikende atlanıp pādşāh bile Gītū [7]
taġıġa çıḳıp şehr sarı kim düşmen mekānı irdi, baḳıp süren salıp mülkni
ḥavāle ḳıldı. Ol işāret bile pādşāh yörüp hem-ol kiçe [8] mülkni alıp yaġını
defʿ ḳıldı. Bu öçürde bu faḳīr Baba'nı ġarībī tüşi kördüm ki anıñ velāyetiġa

P141a rı || 19 mescidḳa : $Ü_6$ mescidġa || 21 s. barġanda : $Ü_{11}$ s. barıp | alarġa : $Ü_{12}$ yan-
ġanda || 22 ʿiyādetiġa : F_{18} $Ü_{12}$ ʿiyādetḳa | c. biripdürler : $Ü_{14}$ c. biripdür || 23 «ki
Ḥaḳ» kelimelerinden, R_{162}b sahifesinin 1. satırındaki «Meşhed'dedür» kelimesine
kadar olan kısım Ü'de yok ||

R162bÜ314b 2 T. Big bile : $Ü_1$ T. Big'niñ || 4 riyāżetlıġ : $Ü_5$ riyāżetlıḳ || 7 mülkni : P'de

delālet ḳılur. Yüz yigirmi yaşıġa yaḳın [9] yitkende dünyādın ötti. Ve ḳabrı mezkūr bolġan yirdedür.

§ 695 Baba Ḥasan-i Ḳandehārī ḳuddise sırruhu

Meczūb irmiş. Ol mülk ili Ġaznī ve Kābil'ġaça [10] aṅga mürīddürler. Ve andın ḫavārıḳ-i ʿādāt köp naḳl ḳılurlar. Ḳabrı Ḳandehār'da oḳtur.

§ 696 Baba Kūkī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Hem meczūb irdi. [11] Bu faḳīrniṅg atasınıṅg faḳr ehliġa
Ü$_{315a}$ köp | irādet ü iḫlāṣı bar irdi. Andaḳ naḳl ḳıldılar kim zamān pādşāhı ḥükmi bile bir iş üçün [12] Esterābād vilāyetiġa barur irdim. Yolda bir mecnūn-ṣıfat meczūb yigit yoluḳtı, andaḳ ki irādet ehliniṅg ʿādetidür, niyāz bile [13] bir direm aṅga tuta birdim, almadı. Ve min bir kurte cübbe kiyip irdim. Didi ki kurte cübbeni aluram. Hevā savuḳ irdi. Min anı şeyd ü zerḳḳa [14] ḥaml ḳılıp atnı sürüp öttüm. Menzilġa yitkende Baba Kūkī mini körgeç yana didi ki kurte cübbeni aluram. Tā niçe kündin soṅgra kim Esterābād[15] dehenesidin kirdük, bir dervīş yalaṅg irdi, ol kurte cübbeni ol dervīşke birdim. Bir laḥẓadın soṅgra hem-ol dervīş yitişti ve maṅga baḳıp [16] didi ki kurte cübbeni aldım. Barı bu sözdin maṅga ḥayret u taʿaccüb yüzlendi. Esterābād'da ḫaylī vaḳt boluldı. Herāt şehridin Baba Kūkī āvāze-[17] si kilür irdi ki ʿaceb meczūbī peydā boluptur. Min Herī'ge kilgendin soṅgra bardım kim aṅga müşerref bolġay-min, kördüm hem-ol yigit [18] irdi ki Esterābād yolıda biziṅg bile yoldaş irdi. Ḳabrı Herī şehri ḫıyābānıdadur.

○§ 697 Baba ʿAlī-i Mest-i Nesāyī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Cezbesiniṅg[19] evvelide Mīr Derzī anıṅg ser-vaḳtıġa |
P$_{141b}$ yiter, körer ki bir gūşe başıda ayaġ uzatıp yatıpdur. Bir erre çıḳarıp anıṅg
Ü$_{315b}$ pāşnesiga | [20] ḳoyup tarta kirişür. Andaḳ ki itin kisip süṅgekke yiter, ol ayaġın tartmas. Mir Derzī dirler ki عليك مست است Laḳabıġa cihet [21] munı dirler. Şāh Ebu'l-Ġāzī evvel salṭanat dāʿiyeside Baba naẓarıġa yitipdürler, iltifāt naẓarı tapıpdurlar ve Esterābād ʿazīmetide [22] kim Saʿdlu Ḥüseyn üstige

F$_{153a}$ mükerrer ‖ 8 y. yigirmi : Ü$_{13}$ y. yigirme | 8-9 yüz ... yirdedür : P'de yok ‖ 10 köp : Ü'
Ü$_{315a}$ de yok | oḳtur : Ü$_{16}$ oḳdur ‖ 11 atasınıṅg : Ü$_{17}$ atası | naḳl : Ü'de yok | ḳ. kim : Ü$_{1}$ ḳ. ki ‖ 13 savuḳ : Ü$_{5}$ savuġ ‖ 14 ḳılıp : P'de yok | didi ki : F$_{10}$ didi | Esterābād : Ü$_{8}$ Esterābād'nıṅg ‖ 15 b. laḥẓadın soṅgra: Ü$_{9}$ b. laḥẓa | dervīş : Ü$_{9}$ yigit | yitişti : Ü$_{10}$
P$_{141b}$ yitüşti ‖ 16 v. boluldı : Ü$_{11}$ v. boldı ‖ 17 p. boluptur min: Ü$_{12}$ p. boldı ‖ 20 süṅg-
Ü$_{315b}$ ekke : R süṅgekige | tartmas : F$_{16}$ tartsam | L. cihet : Ü$_{2}$ L. bu cihetdür ‖ 21 munı : Ü'de yok | dirler : Ü$_{2}$ d. ki ‖ 22 dipdür : Ü$_{5}$ dipdürler ‖ 23 E. yitip : P$_{4}$ E. ʿazīme-

yörüptürler, Baba'dın ruḫṣat tiley kilipdürler. Baba dipdür ki ber-ü-ber ve ümîdvārlıġ bile barıpdurlar. [23] Esterābād'ġa yitip dū-şenbe küni Ẕi'l-hicce ayınıñg on ikkiside uruş bolup aʿdāġa ġālib bolupturlar. Hem-ol kün Baba[24] Nesāy'da tekyedin çıḳıp Nesā'nıñg iski ḳorġanı yolıda turup her kişi kilse, taş atıp ıżṭırāb ḳılur irmiş kün tüşkeçe, andın [25] soñgra münbasiṭ bolup külüp yanıp tekyege kiripdür. Ol sāʿat ve ol künni ḥisāb ḳılıpdurlar, pādşāh düşmenġa ẓafer tapḳan [26] bile muvāfıḳ irkendür. Esterābād'da vebā bolup Ḫorāsān'ġa dağı yüzlenipdür. Bir aḳşam Baba tekyedin ġāyib boluptur. Kiç ḳurunraḳ[27] peydā boluptur, baş ve yüzi zaḫmlıḳ ḳanġa bulġanġan. Dipdür ki yaġı kiledür irdi, uruştuḳ, yaġı bizni bastı,
R163a ammā Ḫoş [1] Kildi öz ġanîmin bastı. Bu öçürde Nesā'da vebā boluptur ve Baba ol vebāda ʿālemdin ötüptür. Ve ḳabrı Nesā'dadur.

§ 698 Baba Ḫoş Kildi ḳaddesa'llāhu rūḥahu

Ü316a [2] Nesā'nıñg | kintleridin biride bolur irmiş. Meczūb ve maġlūb kişi irmiş, hem-ol nevʿ ki Baba ʿAlī-i Mest dipdür ki belā bile uruştuḳ, belā bizni [3] bastı, ammā Ḫoş Kildi öz ġanîmin bastı. Çün vebā belāsı ol vilāyetḳa kiripdür, barça kintlerge yayılıpdur ve köp ḫalāyıḳ ol [4] zaḫmet bile barıpdurlar, ammā Baba Ḫoş Kildi bolur kintde varımaydur.

§ 699 [redacted] ḳaddesa'llāhu rūḥahu

Medîne'din bu mülkke kilip ḳalıpdur.[5] Cezbi ġālib irmiş ve bezl ü żiyāfet ṭarîḳı ẕātıda müstevlī. Şāh Ebu'l-Ġāzī gāhī alar ḫıdmetide
F153b müşerref bolur irmişler. Ol evḳātda [6] bir ṭarafdın | bir düşmen Şāh Ebu'l-Ġāzī ḳaṣdıġa Nesāy'ġa müteveccih irmiş. Alar Nesāy tigresin ki birk yirdür ve suları bar, birkitür [7] ḫayāl ḳılıp Mıṣr atlıġ mülāzimleriġa buyurġan irmişler ki çeper ve tura üçün işikler yıġıştırġay. Ol işikler yıġışturūrda Mīr [8] işikige barıp bī-edebāne sözler aytıpdur. Ve Mīr'ġa ġażāb müstevlī bolup dipdür ki min bu ḫarasnıñg işin yasamasam, ir bolmaġay- [9] min. Şāh Ebu'l-Ġāzī bu sözni işitip Mīr ḫıdmetiġa barıp evvel özleriniñg soñgra ol Mıṣr'nıñg günāhın der-ḫᵛāst ḳılıpdurlar. Cevāb biripdür ki [10] siniñg günāhıñgnı baġışladım, ammā anıñg günāhını baġışlamas-min. Nevmîd

tide yitip || 24 yolıda : Ü9 yolda || 25 külüp : Ü'de yok | yanıp : Ü10 yana | ol s. : Ü10 hem-ol s. | künni : Ü11 küni || 26 m. irkendür : Ü12 m. ikendür | bolup : Ü12 bolupdur || 27 bulġanġan : Ü14 boyalġan ||

R163aÜ316a 2 belā bizni b. : Ü2 bizni b. || 5 cezbī : Ü6 cezbeī | Ü6 ż. ṭarîḳı ẕātıda : Ü6-7 ż. ṭarîḳıda ẕātı | ḫıdmetide : Ü7 ḫıdmetiġa || 7 b. irmişler : Ü11 b. imişler | yıġışturġay ... işikler : Ü'de yok | yıġışturūrda : P16 yıġışturda || 8 m. bolup : Ü12 m. boluptur | 8-9 i. bolmaġay-min : Ü13 i. bolmayın || 9 ḫıdmetiġa : Ü14 ḫıdmetleriġa
F153b

Ü$_{316b}$ çıkıp | yana bir mülāzimni der-ḫᵛāst te'kīdiğa yiberipdürler.[11] Mīr dipdür ki okī ki yaydın çıktı, anı kaytarsa bolmas. Çün Şāh atlanıp ᶜazīmet kılıpdurlar, az yol barmaydur irmişler[12] ki Mısr atdın yıkılıpdur. Ve ol rencdin kopmaydur ve az künde hem-ol teşvīş bile barıpdur. Ve ol vilāyetde meẕkūr bolġan [13] vebā asru ṭuġyān kılıpdur. Mīr'din duᶜā iltimāsı kılıpdurlar. Mīr dipdür ki biz barur-biz ve bu belānı özümiz bile iltür-biz. Ve [14] hem-ol öçürde Mīr bu belā maraẓı bile ötüptür ve ol vebā teskīn tapıp defᶜ boluptur. Ve mezārı ol vilāyetdedür.

§ **700** Baba Behlūl kaddesa'llāhu sırrehu

Kiçik yaşıdın [15] anğa cezb yitken ikendür ve ᶜaẓīm cezbesi bar ikendür. Ve Şāh Ebu'l-Ġāzī bile köp mülāyemeti bar ikendür. Hem bu meẕkūr bolġan [16] vebāda Şāh'ġa aytıpdur ki sininğ belānğnı min kabūl kıldım ve yıkılıpdur ve ol maraẓ bile ᶜālemdin barıpdur. Kabrı hem-ol vilāyetde-[17] dür.

§ **701** Baba ᶜAlī-i Pāy-i ḥiṣārī kaddesa'llāhu sırrehu |

P$_{142a}$ Meczūb irdi ve aṣlā kişi bile sözleşmes irdi. Seyyid-zāde Balyānī, Şāhruḫ Mīrzā[18] çağıda kim taᶜaṣṣub ve ᶜinād ehli meẕheb töhmetiğa katl fetvāsı bitip Pāy-i ḥiṣār'da şehīd kılġandurlar ve kiçe katl kılġan yirdin kötermegen [19] ikendürler. Ol yirninğ ḥuẓẓārı ve sükkānıdın baᶜẓı vākıf irmişler ki yarım kiçe Baba öz yiridin kopup
Ü$_{317a}$ | maktūl kaşıġa [20] kilip köp yıġlap nedbeler kılıp digendür ki Tinğri sininğ cezānğnı birgey ki bī-ḥakīkat il sanğa ẓulm kıldılar, ammā dāyim ehl-i taḥkīkka[21] cuhhāldın bu mevᶜ işler vākiᶜ bolġandur. Ve anğa maġfiret duᶜāsı kılıp hem-ol yarım kiçe öz ornıġa kilip hem-ol sükūt iḫtiyār [22] kılıpdur. Kabrı Pāy-i ḥiṣār'da özi sākin irken yirdedür.

§ **702** Baba Tilençi kaddesa'llāhu rūḥahu

Merv yolıda Çerkes bendide sākin irdi. [23] Meczūb irdi. İleyide kış ve yaz ot yakarlar irdi. Bir sıka kişi bu ṭāyifedin ki sözide

Ü$_{316b}$ | evvel ... sonğra : R, P ve F'de yok || 11 b. irmişler : Ü$_3$ b. imişler || 13 dipdür : Ü$_6$ dipdür || 14 maraᶜı bile : Ü$_7$ maraᶜıġa mübtelā bolup | ve mezārı ... vilāyetdedür : R ve P'de yok | k. yaşıdın : F$_{10}$ k. yaşıda || 15 anğa : Ü'de yok | yitken ikendür : Ü$_9$
P$_{142a}$ yitkendür || 16 vebāda : Ü'de yok | Şāh'ġa : Ü$_{11}$ pādşāhġa || 18 töhmetiğa : Ü$_{15}$
Ü$_{317a}$ töhmeti bile | yirdin : Ü$_{15}$ yir || 20 Tinğri : Ü$_7$ Tinğri taᶜālā | ehl-i taḥkīkka : Ü$_3$ ehl-i taḥkīkġa || 21 hemol ... kilip : Ü'de yok | hem-ol s. : Ü$_4$ hem-ol dem s. || 22 kabrı : Ü'de yok | Pāy-i ḥiṣār'da : Ü$_4$ Pāy-i ḥiṣār'dadur | özi... yirdedür : Ü'de yok || 2 meczūb irdi : P'de yok | didi : P'de yok || 24 kilürde : F'de yok | yittim : Ü$_8$ yitüş-

şāyibe-i kiẕb yoḳ irdi, didi [24] kim Ḫᵛārezm ṭarafıdın kilürde anınĝ tekyesige yittim ve anınĝ bile mülāḳat ḳıldım. Ve ol yolda manĝa asru köp meşaḳḳat yitip irdi, Baba remz ü īmā bile [25] mininĝ başımġa ni kim ötüp irdi ve alımġa ni kim kilip irdi, barçasın manĝa ẓāhir ḳıldı. Ve yana nimeler ki müstaḳbel zamānġa delālet ḳılur irdi, [26] didi kim barça ileyimge kildi, va'llāhu taʿālā aʿlem. Ḳabrı hem-ol mevżiʿdedür.

§ 703 B a b a P ī r ī ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Meẕcūb irdi. Ḳırḳ yılġa [27] yaḳın bir maḥalda kim yıḳılıp irdi, andın tiprenmedi. Ceẕbi müfriṭ irdi. Hīç vaḳt andın kevn ü fesād
R163b ʿālemiga şuʿūr ẓāhir bolmadı. [1] Ḫāriḳ-i ʿādāt andın naḳl ḳılurlar. Ve ḫalḳnı köp sefāhat-āmīz söger irdi. Bu ḥaḳīr anınĝ ileyidin ötmes irdim. Ve ḥāl ol ki meskeni [2] ʿām yolı üstide irdi. Bir kün bir hem-rāh sordı ki bu yirge yitkende dāyim yolnı ivrüp Baba ileyidin ötmes-sin, sebeb nidür, [3] ayt! Didim ki bī-cihet fuḥş söger, manĝa ḫoş kilmes ki anınĝ fuḥşın işitkey-min. Ol hem-rāh didi ki Baba'nı dirler ki kerāmātı bar; kil ileyidin [4] öt, eger kerāmātı bolsa, sini sögmegey. Egerçi imtiḥān, ammā ol digen dik ileyidin öttüm, sögmedi, ʿādetininĝ ḫilāfı duʿā ḳıldı. [5] Ḳabrı Herī şehride.

§ 704 B a b a Ḥ a s a n - i T ü r k ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Meczūb ve ṣāḥib-i bāṭın irmişler. Ḫalāyıḳ ki alar ṣoḥbetiġa kilse, könĝlideki[6] ḫavāṭırnı ẓāhir ḳılur irmişler. Bir ḳış kiçesi ḳar yaġḳan irmiş ve be-ġāyet savuġ irmiş. Baba'ġa ceẕb ġālib boluptur, yalanġaç
F154a tekye-[7] din çıḳıp | lā ʿala't-taʿyīn mest ü bī-ḫōd kizip yörür irmiş. Tanĝġa yaḳın ceẕbleri teskīn tapıpdur ve savuġ eṣer ḳılıpdur. Bir ḥammām [8] külḫanıdın ot yaruġı körünüptür, Baba bī-iḫtiyār ṭabīʿat küşişi bile ot sarı barıpdur. Külḫan-tāb külḫanġa ḳefçe uradur irmiş, [9] yol birmeydür. Baba anĝa aytıpdur ki ḳop! Ḳopmaydur. Ḳızıġ kefçeni iligidin alıpdur ve başıġa uruptur ki maġzı çıḳıpdur, ayaġıdın [10] südrep külḫandın taşḳarı çıḳarıp taşlapdur ve özi külḫanġa kefçe ura başlaptur. Ṣabāḥ öter il ol ölügni körüp yıġılıpdurlar. [11] Külḫanġa kirseler, körüptürler ki bir yalanĝaç tilbe külḫantāblıḳḳa maşġūldur. Andın soruptırlar ki bu kişini kim öltürdi? Dipdür [12] ki min öltürdüm. Tanır il bilipdürler ki Baba Ḥasan'dur özleri hīç nime diy-almaydurlar, ammā ol ölügninĝ vereṣesi Baba'nı [13] Şāhruḫ Mīrzā ḳaşıġa iltipdürler ve keyfiyyetni ʿarż ḳılıpdurlar. Şāhruḫ Mīrzā soruptur

tüm | manĝa : Ü9 anĝa || 25 ni kim : Ü10 yana kim | nimeler ki : Ü11 nimeler hem k. ||26 «Baba Pīrī» den itibaren R, 163b sahifesinin 19. satırındaki «Baba Şihāb» a kadar olan kısım Ü'de yoktur ||

R163b 5 bāṭın : P'de mükerrer | b. irmişler : F28 b. irmiş || 6 ġ. boluptur : F29 ġālib-
F154a dür || 7 tapıpdur : P18 F1 tapıptur || 8 ot s. : P19 F2 ol ot s. || 10 taşlapdur : F4 taş-

ki Baba sini diydürler ki birevni öltürüp-[14] sin, andaḳ mudur? Dipdür ki hav
P142b andaḳtur. Mīrzā soruptur ki neyüçün öltürdüñg? | Dipdür ki munçanı sin öltürdüñg, [15] birevni daġı min öltürdüm. Mīrzā'ġa yana bile söz aytmaḳ ṣarfe ḳılmaydur. Maḳtūlnıñg vereṣesini diyet bile rāżī ḳılıp Baba'ġa icāzet birip-[16] dürler. Ḳabrı Herāt ḫıyābānıdadur.

§ 705 Baba Celīl ḳaddesa'llāhu ta'ālā sırrehu

Meczūb irdi, kevn ü fesād ʿālemidin bī-behr ü bī-şuʿūr kişi irdi. Be-ġāyet[17] mehābetlıġ şekli bar irdi kim körgen kişige andın vehm ġālib bolur irdi. ammā ol ġāyetḳa bī-āzār u maẓlūm irdi ki bir yaş oġlanġına [18] başlap her ḳayan köñgli tilese, iltür irdi. Ve yimek içmekdin pervāyı yoḳ irdi. Ni birseler yir irdi, yoḳ irse tilemekni [19] bilmes irdi. Ḳabrı Herāt şehriniñg ḫıyābānıdadur.

§ 706 Baba Şihāb ḳadddsa'llāhu rūḥahu

Bulūc ilidin irdi. Ṭaġayısı ḳızıġa muteʿalliḳ bolup [20] tilberer irdi. Ve ol āşüftelıġda añga cezbeī yitip irdi. Ḫavārıḳ-i ʿādāt andın ẓāhir bolur irdi. Eṭfāl taş atıp īzā ḳılurlar [21] irdi. Bu ḥaḳīr bile ülfeti bar irdi, ḳaşımġa kilür irdi. Bir kün be-ġāyet çirkin libās bile yoḳḳarı çıḳıp olturdı,
Ü317b nefsḳa mekrūh kildi. [22] Bu ḫayāl | yüzleñgeç mesmūʿ boldı ki bu beytni oḳur irdi ki:

بيت

من آنجا نشینم که رای منست   نه آنجا نشینم که جای منست

İl közidin [23] ġāyib boldı, ölüg tirigi ni bolġanı maʿlūm bolmadı.

§ 707 Baba Sarıġ Pūlād ḳaddesa'llāhu sırrehu

Aṣlı Rūm'dın irdi ve nesebide siyādet [24] şerefi bar irdi. Fānī-i maḥż, belki fenā-yi muṭlaḳ irdi. Kiymek cinsidin bir kipenekdin özge nime hergiz ḳabūl ḳılmadı ve yimek cinsidin hergiz hīç kimdin hīç nime tilemedi. Köp mubālaġa ḳılsalar, cüzvī [25] yimekke meyl ḳılur irdi. Libās ḥaṣiyyetidin pādşāh-i zamān ve erkān-i devletidin añga maḫṣūṣ kişiler ki alar bile köp ülfeti bar irdi, [26] her niçe der-ḫᵛāst ve iltimās ḳılurlar irdi, hem-ol bir iski kipenekdin özge nimege iltifāt ḳılmadı. Mekke yolıda otḳa köygen cihetdin [27] ḳabrı maʿlūm bolmadı. Bu ḥaḳīr bile köp ülfeti bar irdi.

P142b laptur || 15 birevni: P_1 F_9 birni || 19 B. ilidin irdi: $Ü_{13}$ B. ilidindür || 22 oḳur irdi:
Ü317b F_{17} oḳuydur, $Ü_1$ oḳuydur irdi | بيت : R ve F'de yok || 23 Rūm'dın irdi: $Ü_3$ Rūmdındur || 24 ḳabūl ... hergiz: F'de yok | hīç nime: F'de yok | n. tilemedi: $Ü_6$ n. ḳabūl ḳılmadı ve tilemedi | ḳılsalar: $Ü_6$ ḳ. irdi || 26 i. ḳılmadı: $Ü_8$ i. ḳılmas irdi || 27-1 dānişmend ü sālik: $Ü_{11}$ sālik ü dānişmend ||

§ **708** Şeyḫ İlyās ʿaleyhi'r-raḥmetü

Nūr taġıda Māverāu'n-nehr mülkide bolur irdi ve dāniş-
R164a mend [1] ü sālik kişi irdi. Silsilesi Sulṭān Bāyezīd-i Bisṭāmī'ġa tartar. Eṭrāf ve cevānibdin hem ʿilm oḳuġalı, hem faḳr ṭarīḳıda sülūk ḳılġalı [2] ṭālibler anıñg ḫıdmetiġa barur irdiler. Mürīdleri sözi ḫōd budur ki andaḳ ki encemende ḫalāyıḳḳa sebaḳ aytur ve ḫalvetde cin ḫaylıġa [3] daġı sebaḳ aytur, el-ʿilmu
Ü318a | ʿinde'llāh. Barı büzürglüki ol ġāyetḳaça bar irdi ki anıñg ikini başıġa Ḫᵛāce Nāṣirü'd-dīn ʿUbeydu'llāh ḳaddesa'llāhu [4] rūḥahu yitipdür, körüptür ki ḫarmannı dihḳānlar savuradurlar. Atdın tüşüp çār-şāḫnı dihḳān iligidin alıp teberrük [5] ḥaṣiyyetidin ol ḫarmannı savuruptur. Çün Şeyḫ'ḳa aytıpdurlar, köp tefāvüt ḳılmaydur. Ḳabrı gūyā ki hem-ol Nūr taġıda oḳtur.

§ **709** [6] Mevlānā Mīr İmām ḳuddise sırruhu

Semerḳand'da bolur irdi, velāyet āsārı heyʾetidin ẓāhir irdi. Zamān pādşāhı ve erkān-i devleti [7] köp ḥurmet tutup taʿẓīm ḳılurlar ir-
F154b di. Her dermāndeniñg | pādşāh ḳaşıda, yā anıñg erkān-i devleti ḳaşıda mühimmi bolsa irdi, [8] añga iltic̄ā ḳılur irdi. Ol bī-külfet ḳopup bā-vücūd-i kiber sin, pādşāh ḳaşıġa barur irdi ve taḫtınıñg allıda turup ol dermāndeniñg[9] sözin aytıp işin bütkerip yanar irdi, erkān-i devlet ḳaşıda daġı muñga köre. Semerḳand'da balçıġ ʿaẓīm bolur, anıñg müslimānlar [10] işi tereddüdiġa māniʿ imes irdi. Hemānā ki ḳabrı Semerḳand'da oḳtur.

§ **710** Mevlānā Şerefü'd-dīn-i Yezdī ḳaddesaʾllāhu sırrehu

Yezd şehriniñg Teft atlıġ[11] kintidindür. Dānişmend ve ṣāḥib-kemāl kişi irdi. Öz zamānıda ʿadīli ve naẓīri yoḳ irdi. Taṣavvuf'da dirler ki Ḫᵛāce Ṣāyinü'd-dīn-i Türk [12] şāgirdidür, | ammā sāyir ʿulūmda ve
Ü318b
P143a Taṣavvuf'nıñg hem ʿilmide adın aʿlem | tutarlar. Ve Mevlānā'nıñg müfīd muṣannefātı bar, *Ḳaṣīde-i Bürde* şerḥi ve[13] *Esmāu'llāh* şerḥi ve muʿammā fennide *Ḥulel ü menāẓir*. Egerçi aṣl işke daḫlı yoḳtur, ammā *Ḥulel*'niñg muḳaddimātıda bu ṭāyife ıṣṭılāḥātını remz ü īmā tili bile [14] andaḳ derc ḳılıpdur ki bu ṭāyifeniñg kümmeli kirek ki añglaġay. Daġı Mevlānā öz zamānı selāṭīni ḳaşıda muʿazzez ve sāyir eşrāf ḳaşıda mükerrem irdiler. Ve Teft'de ḫānḳāh [15] ve şāgirdler ve mürīdleri bar irdi. Bu ḥaḳīr şıġar sinde ol buḳʿada alar ḫıdmetleriġa müşerref bolup miniñg barımda Fātiḥa oḳudılar. Ḳabr-[16] ları anda oḳtur.

R164aÜ318a 3 o. ġāyetḳaça : Ü1 o. ġāyetġaça || 5 savuruptur : Ü4 savurupturlar || 8 p. ḳa-
P143aF154b şıġa : Ü10 p. ḳaşıda || 10 S. oḳtur : F3 S. oḳdur, Ü14 Semerḳand'dadur || 11 kinti-
Ü318b dindür : Ü15 kintidedür || 13 *Esmāu'llāh* şerḥi : Ü'de yok || 16 kintidindürler : Ü10

§ **711** Mevlānā Hümāmu'd-dīn-i Kelebādī ḳuddise sırruhu

Şīrāz'nıñg Kelebād atlıġ kintidindürler.Şehrde bolur irdiler. Müfriṭ zühd ü taḳvā [17] bile zīst ḳılur irdiler. Ḥükkām ve eşrāf alar ṣoḥbetiġa yiterler irdi. Mevlānā'nıñg ẓāhir ve bāṭın ʿulūmı eẓher mine'ş-şems irdi. Bu ḥaḳīr ṣıġar sinde [18] alar ḫıdmetiga müşerref bolup-min. Miniñg barımda Fātiḥa oḳup bir ḳaṣab yaġlıġ ʿināyet ḳılıpdurlar. Ḳabrları hemanā ki Şīrāz'dadur.

§ 712 [19] Şeyḫ Evḥadu'd-dīn Ḥāmid el-Kirmānī ḳaddesa'llāhu taʿālā sırrehu

Ol Şeyḫ Rüknü'd-dīn-i Secāsī'niñg mürīdidür ve ol Şeyḫ Ḳuṭbu'd-dīn-i Ebherī'niñg ve ol Şeyḫ Ebu'n-Necīb-i[20] Suhreverdī'niñg
Ü319a ḳuddise ervāhuhum. | Be-ġāyet büzürg irmiş. Şeyḫ Muḥyi'd-dīn-i Aʿrābī ḳaddesa'llāhu sırrehu ṣoḥbetiġa yitipdür. Ve Şeyḫ andın [21] *Fütūḥāt* ve baʿżı kütüb ve resāyilide söz aytıpdur. *İḳbāliyye* risāleside mezkūrdur ki Şeyḫ Rüknü'ddīn ʿAlāu'd-devle ḳaddesa'llāhu sırrehu dip-[22] dür ki bir kün ḳāfile Minā'da irdiler. Şeyḫ Şihābu'd-dīn-i Suhreverdī ḳuddise sırruhu mürīdleridin biri anda irdi. Anıñg ziyāretiġa [23] barduḳ. El-ḥaḳ bes ʿazīz kişi irdi. Sāʿatī olturduḳ ve her nevʿ söz öter irdi. Andın sorduḳ ki işitip-biz ki siziñg[24] Şeyḫ ḳuddise sırruhu Şeyḫ Evḥadu'd-dīn-i Kirmānī'ni mübtediʿ dipdür ve öz ḳaşıda ḳoymaydur, bu söz rāst mudur? Ol ʿazīz didi belī.[25] Ve min ol mecmaʿda Şeyḫ ḫıdmetide ḥāżır irdim ki birev anıñg ẕikrin ḳıladur irdi. Alar buyurdılar ki anıñg atın miniñg ḳaşımda [26] tutmañgız ki ol mübtediʿdür. Ammā yana bir kün hem Şeyḫ ḫıdmetide irdim ki didiler ki Şeyḫ'niñg bu sözin Şeyḫ Evḥadu'd-dīn işitti ve didi egerçi [27] Şeyḫ mini mübtediʿ dipdür, ammā mañga uş bu mufāḫaret besdür ki atım Şeyḫ'niñg tilige
R164b ötüptür. Ve bu maʿnāda ʿarabī beytī hem aytıpdur. Ve ol [1] beyt budur :

بيت

ماساء فى ذكراك بيته　　　　بل سرنى انى خطرت ببالك

Bola alur ki Şeyḫ Şihābu'd-dīn murādı anıñg ibtidāʿıdın ol bolġay [2] ki dirler
Ü319b ki ol ḥaḳīḳat şühūdıda müẓāhir | ṣuveriġa tevessül ḳılur ikendür ve muṭlaḳ

kintidedürler || 17 ş. yiterler irdi : F_{10} ş. yiter, $Ü_{12}$ ş. müşerref bolup irdiler | ḥaḳīr : $Ü_{12}$ faḳīr || 18 ḫ. müşerref bolup : $Ü_{13}$ ḫ. yitip || 19-20 Ş. Ebu'n-Necīb : $Ü_{17}$
Ü319a Ş. Necību'd-dīn || 25 birev anıñg ẕ. : $Ü_{10}$ birev ẕ. || 26 didiler ki : Ü'de yok || 27 t. ötüptür : $Ü_{12}$ t. ötüptür didiler ||
R164bÜ319b 2 şühūdıda : F_{22} şühūdıġa | ḳılur ikendür : F_{22} ḳılġan i., $Ü_1$ ḳ. irkendür || 4

cemālın muķayyedāt şuveride müşāhede ķılur irmiş. [3] Andaķ ki ötti ki Şeyẖ Şemsü'd-dīn-i Tebrīzī ķuddise sırruhu andın soruptur ki ni işde-sin? Dipdür ki ay ʿaksin suluķ ţaştda [4] köredür-min. Şeyẖ didi ki eger boynuñġġa çıban çıķmaydur, nige aynı kökde körmey-sin? Ve Mevlānā Celālu'ddin-i Rūmī ķuddise sırruhu ķaşıda birev [5] digendür ki ol şāhid-bāzdur, ammā pāk-bāzdur. Ve alar anıñg cevābıda dipdürler ki kāş ni tilese ķılġay irdi ve ötkey [6] irdi. Bu rubāʿī hem bu maʿnāġa delālet ķılur kim :

رباعی

زان می نگرم بچشم سر و صورت   زیراکه ز معنی است اثر در صورت

[7] این عالم صورتست وما در صوریم   معنی نتوان دید مگر در صورت

Ve Şeyẖ Evḥadu'd-dīn'niñg ķuddise sırruhu laţīf eşʿārı bar, mesnevīdin ve anıñg ġayrıdın. *Mişbāḥu'l-ervāḥ* [8] kitābınıñg āẖırıda aytur ki :

مثنوی

تا جنبش دست هست ما دام   سایه متحرك است نا كام

چون سایه ز دست یافت مایه   [9] خود نیست خود اندر اصل سایه

F_{155a} چیزی که وجود او بخود نیست | هستیش نهادن از خرد نیست

مستست ولیك هست مطلق   [10] نزدیك حکیم نیست جز حق |

P_{143b} هستی که بحق قوام دارد   او نیست ولیك نام دارد

بر نقش خودست فتنهء نقاش   [11] کس نیست درین میان خودش باش |

$Ü_{320a}$ خود گفت حقیقت وجود شنید   وانروی که خود نمود خود دید

بس باد یقین که نیست واللّه   [12] موجود حقیقتی سوی اللّه

رباعی

او حد در دل میزنی آخر دل کو   عمریست که راه میروی منزل کو

در دني دون بی وفا میگر دی   [13] پنچاه ودو چله داشتی حاصل کو

köredür-min : $Ü_4$ körer-min I boynuñġġa : $Ü_4$ boynuñġda I çıban : $Ü_8$ çapan (چاپان)
$Ü_{320a}F_{155a}$ II 5 ķılġay i. : $Ü_7$ ķılay i. II 6 b. rubāʿī : $Ü_7$ b. rubāʿīsi II 8 [مثنوی] F'de yok II
P_{143b} 13 Şeyẖ Şadru'd-dîn ... soñgra : Ü'de yok II 14 yitişipdür : $Ü_6$ yitüşip durur II 16 dir

§ 713 Mīr Seyyid Ḳāsım-i Tebrīzī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Evāyilde Şeyḫ Ṣadru'd-din-i Erdebīlī'ġa irādeti bar ikendür. Andın soñgra [14] Şeyḫ Ṣadru'd-dīn ᶜAlī-i Yemenī ṣoḥbetiġa ki Şeyḫ Evḥadu'd-dīn-i Kirmānī aṣḥābıdındur, yitişipdür. Rūzgār ehli alarnıñg ḳabūl ve inkārıġa [15] ikki farīḳdürler. Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren *Nefeḥātu'l-üns*'de alardın köp söz bitipdürler. Ol cümledin biri budur ki dip-[16] dürler ki ᶜazīzlerdin baᶜżı dir irdiler ki alar Semerḳand'da irkende alar bile mülāḳāt ḳılduḳ. Maᶜārif eṣnāsıda dir irdiler ki [17] Ṣıddīḳ-i Ekber'din köp söz rivāyet ḳılıp riḳḳat ḳılurlar irdi ve közleridin uluḳ uluḳ aḳ ḳaṭerāt tüşer irdi. Ve mürīdleri[18] dir irdiler ki alar ḥālā Ebā Bekrī maḳāmıdadurlar. Ḥażret-i Ḫᵛāce ᶜUbeydu'llāh'dın naḳl ḳılıpdurlar ki alar dipdürler ki Ḥażret-i Mīr, Ḥażret-i[19] ḫᵛāce-i büzürgvār Ḫᵛāce Bahāu'd-dīn-i Naḳş-bend ḳaddesa'llāhu rūḥahu'l-ᶜazīzni Ebīverd nevāḥīside körgen ikendürler ve ṣoḥbet tutḳan ikendürler. [20] Ve alarnıñg ṭarīḳasıġa muᶜteḳid irkendürler. Ve alardın fehm bolur ikendür ki özlerin ol ṭarīḳaġa tutar ikendürler. Ve hem [21] Ḥażret-i Ḫᵛāce ᶜUbeydu'llāh dipdürler ki Mīr ḥażretleri
Ü320b buyurupturlar ki her yirge yitsem irdi, meczūblardın sorar irdim | [22] ve özümni alar ṣoḥbetiġa yitkürür irdim. Çün Rūm'ġa yittim ve maᶜhūd düstūr bile sordum, didiler munda meczūbī bar, atı Mevlānā Cānī. Anıñg [23] ḳaşıġa ki bardım, anı tanıdım ki taḥṣīl evānıda Tebrīz'de körüp irdim. Anda ḥālınıñg keyfiyyetin sordum. Rūm tili bile didi ki her ṣabāḥ [24] ḳopar irdim, bir kişi irdim tefriḳaġa tüşken,birev bu yandın tartar irdi ve birev ol yandın. Bir ṣabāḥ ḳoptum, bir ḥālī mini basa aldı [25] ve maġlūb ḳıldı ki barçadın ḫalāṣ boldum. Dipdür ki bu sözni niçe ḳatla alardın işittim, her ḳatla ki dirler irdi, müteġayyir bolur-[26] lar irdi ve közleridin yaş tökülür irdi. Maᶜlūm bolur irdi ki ol ᶜazīz bu sözni aytḳanda alarġa köp teʾṣīr ḳılġandur.[27] Ve baᶜżı resāyilleride kiltürüptürler ki yitti yüz altmış toḳḳuzda Herāt şehride Ḫānḳāh-i cedīdī'de Mevlānā Ẓahīrü'd-dīn-i Ḫalvetī ḫıd-
R165a metleri-[1] niñg cıvārıda sākin irdim. Bir seḥer vaḳtı nāgāh Mevlānā ḫıdmeti öz ḫalvetidin yıġlap çıḳıp miniñg ḫalvetim işikige kilip feryād ḳıldı ki Tiñgri [2] üçün ayt ki aytur ki : ونحن اقرب اليه من حبل الوريد Altmış yıl yügürtürler ve henūz yitmey-min. Fuḳarā erbābıdın ᶜazīzī ḥāżır irdi, [3] ayttı bu hem-ol Māverāu'n-nehrī dīvānesi işidür ki ilniñg ivlerige barur irdi ve

Ü320b irdiler ki : Ü'de yok || 17 uluḳ uluḳ : F_8 uluġ uluġ, $Ü_{11}$ uluġ || 18 E. Bekrī : $Ü_{12}$E. Bekr || 20 m. irkendürler : F_{11} m. ikendür, $Ü_{16}$ m. ikendürler | 20-21 ve alardın ... dipdürler : Ü'de yok || 23-24 ṣ. ḳopar : $Ü_4$ ṣ. ki ḳopar || 26 maᶜlūm ... ki : Ü'de mükerrer ||

R165a 2 fuḳarā e.: P_{20} faḳr e., $Ü_{15}$ fuḳarālardın || 3 dīvānesi : R, P_{21} F_{21} dīvāne |

$Ü_{321a}$ her niçe nime yise irdi, çıḳḳandın soñgra | sorsa-[4] lar irdi ki nime yidiñg mü, teşnīᶜ ḳılur irdi ki yigülük nime ḳayda irdi ki yigey-min. Bir kün bir uluġ kişi anı öyige iltti ve mülevven [5] eṭᶜime köp ileyige yaydı. Yiy-alġança kim yidi, andın soñgra mīzbān ḳılıç tarttı ki barçanı yimek kirek. Cān hevlidin yana bir [6] miḳdār kim yidi, özge didi öltürseñg hem öltür ki yiy-almasmin. Çün dīvāne ol ḥāldın ḫalāṣ tapıp çıḳtı, sordılar[7] ki hīç nime yidiñg mü? Didi ki niᶜmet ḫōd köp irdi, ammā ḳılıç ḳorḳunçıdın kim nime yiy-alur irdi. Sikkiz yüz ottuzda Herāt cāmiᶜide [8] bir fedāyī zamān pādşāhıġa zaḫmī
P_{144a} urdı, | andaḳ maᶜlūm ḳıldılar ki ol kişiniñg Ḥażret-i Mīr lengeride muḳfel öyi bar, kūteh naẓarlar [9] bu tevehhümdin ki alarnıñg vuḳūfı bile bolmış bolġay, alarġa şehrdin ᶜöẕr ḳoldılar. Ve alar Belḫ'ḳa bardılar. Ve ḫalāyıḳ ġavġāsı hem alar ḫıdmetiġa bu işke [10] bāᶜiṣ bar irdi. Alarnıñg ḥaḳāyıḳ ve maᶜārifidin ḥālā il arasıda dīvānları bar ve yaḫşı meṣnevī risāleleri. Ve yana resāyil hem bitip-[11] dürler. Ve tercīᶜleri dīvānda bar. Ve tercīᶜ beyti budur kim : |

بيت

F_{155b} تویی اصل همه پنهان وپیدا   بافعال وصفات وذات واسما

[12] Ve Belḫ'din Semerḳand'ḳa bardılar ve andın yana Ḫorāsān'ġa ḳayttılar ve Ḫarcerd ḳaṣabasıda sākin boldılar. Ve sikkiz yüz ottuz yittide[13] dünyādın
$Ü_{321b}$ öttiler. | Ve mubārek merḳadları hem andadur. Ve niyāzmendleridin baᶜżı ḳabrları üstide günbet ve eyvān ᶜimāret ḳılıpdurlar, yuzāru [14] ve yuteberreku bihi.

§ **714** Ḥakīm Senāyī-i Ġaznevī raḥimehu'llāhu taᶜālā

Künyeti ve atı Ebu'l-Mecd Mecdūd b. Ādem'dür. Ol Şeyḫ Rażiyü'd-dīn ᶜAlī Lālā atası bile ebnā-yi [15] ᶜam ikendürler. Ṣūfiyye ṭarīḳınıñg şuᶜarāsınıñg küberāsıdındur. Ve meşāyıḫ anıñg naẓmlarıdın istişhādḳa öz resāyilide kiltürüp- [16] dürler. Ve *Ḥadīḳatü'l-ḥaḳīḳa* kitābı anıñg şiᶜride eẕvāḳ u mevācidiġa ve tevḥīd erbābı maᶜrifeti edāsıda kemālıġa ḳāṭiᶜ delīldür. Ḫᵛāce Yūsuf-i [17] Hemedānī ḳuddise sırruhu mürīdleridindür. Ve tevbesiniñg sebebi bu irmiş ki Sulṭān Maḥmūd-i Sebük-tegin ḳış faṣlıda Ġaznī'din küffār diyārınıñg baᶜżını alurġa [18] çıḳḳan ikendür ve Senāyī anıñg

$Ü_{321a}$ ivlerige : $Ü_{17}$ öylerige || 6 m. kim : $Ü_4$ m. ki | hem : Ü'de yok | çıḳtı : R, F_{25} çıḳdı
P_{144a} || 7 ḫōd 0 $Ü_7$ ḫōẕ || 9 ve alar... bardılar : F'de yok || 10 m. risāleleri : $Ü_{13}$ m. risā-
$F_{155b}Ü_{321b}$ leleri bar | resāyil h. : F_{29} meṣnevī resāyil h. || 13 ᶜi. ḳılıpdurlar : F_3 $Ü_2$ ᶜi. ḳılıpdur || 15-16 kiltürüpdürler : F_5 $Ü_6$ kiltürüptürler || 18 b. irkendür : $Ü_{11}$ b. iken-

medhide ḳaṣīdeī aytḳan ikendür. Çıḳıp barur ʿazīmeti bar irkendür ki anıñg ʿarżıġa yitkürgey. Bir külḫan [19] işikige yiter ki bir meczūb anda bolur irmiş ki anı Lāy-ḫᵛār dir irmişler, bu cihetdin ki dāyim çaġır-i lāyī içer irmiş. Anıñg ünin [20] işitür ki sāḳīsiġa aytur irmiş ki bir ayaġ tola ḳılıp bir ki Ġaznevī'niñg Maḥmūdġına kürlükige içey! Sāḳī dimiş bolġay ki Maḥmūd pādşāh-i [21] İslām'dur ve ġāzī kişidür, niçük mundaḳ digey-sin? Ol dimiş bolġay ki nā-ḫoşnūd merdektür ki her ni anıñg ilige tüşüptür, [22] anı żabṭ
Ü322a ḳılmay I harıpdur ki yana mülk alġay, dipdür ve ayaġnı içipdür. Andın soñg-ra dipdür ki yana bir ayaġ tut ki Senāyī [23] digen şāʿirġınanıñg kürlükige içey. Sāḳīsi dipdür ki Senāyī fāżıl u laṭīf-ṭabʿ kişidür, niçük bu nevʿ digey-sin? Ol dipdür [24] ki eger ol laṭīf-ṭabʿ bolsa irdi, bir işke meşġūl bolġay irdi ki anıñg bir işige yaraġay irdi. Bir niçe güzāfnı bir kāġızḳa bitipdür ki anıñg [25] hīç işige yaramas ve bilmes ki anı ni iş üçün yaratıpdurlar. Senāyī bu sözni ki işitti, ḥālı müteġayyir boldı ve ol lāy-ḫᵛār tenbīhi bile ġaflet [26] mestlıġıdın ayıldı ve ḳadem yolġa ḳoyup sülūkke meşġūl boldı. Ḥażret-i Mevlānā Celālu'd-dīn-i Rūmī ḳuddise sırruhu sözleride mezkūrdur [27] ki, Ḫᵛāce Ḥakīm Senāyī ol vaḳt ki muḥtażır irdi, öz özi bile aġzı içide bir nime
R165b diydür irmiş. Ḳulaḳ salġanlarġa maʿlūm boluptur ki [1] bu beytni oḳuydur irmiş ki :

بيت

باز گشتم زانچه گفتم زانکه نیست — در سخن معنی و در معنی سخن

ʿAzīzī bu sözni işitip dipdür ki [2] ʿacebdür ki söz dimekdin ḳaytḳan maḥalda hem sözge meşġūl irmiş. Anıñg eşʿārıdındur :

شعر

این جهان بر مثال مرداریست — [3] گر کسان اندرو هزار هزار
این مرآن را همی زند مخلب — و آن مرین را همی زند منقار
آخر الامر بگذرند همه — [4] وزهمه باز ماند این مردار

Bu ḳıṭʿa hem anıñg leṭāyifidindür :

dür II 20 işitür ki : Ü14 ایشیتورکا I Ġaznevī'niñg : Ü15 Ġaznevī II 22 tut ki : Ü2 tut
Ü322a II 23 kürlükige : F12 kürluġıġa II 24 ol 1. : Ü4 eger ol 1. I ki aıñg ... irdi : Ü'de yok I kāġızḳa : F14 kāġıdġa, Ü5 kāġızġa II 25 işige : Ü6 kişige II
R165bÜ322b 2 ʿacebdür ki : Ü'de yok II 5 bu ... anıñgdur : Ü'de yok II 7 yigirmi : Ü6 yigirme I

قطعه

Ü322b باهمه خلق | جهان گرچه ازان بیشتر گمره و کمتر برهند

P144b تو چنان زی که بمیری برهی | [5] نه چنان چون تو بمیری برهند

Bu rubāʿī hem anıñgdur :

رباعی

ای عشق ترا روح مقدس منزل [6] سودای ترا عقل مجرد محمل

سیاح جهان معرفت یعنی دل ازدست غمت دست بسر پای بگل

Ve anıñg *Ḥadīḳa*'sıdın başḳa hem-ol [7] vezn bile üç kitābı bar. Ve *Ḥadīḳa*'nıñg itmāmıġa andaḳ ki özi naẓm ḳılıpdur, biş yüz yigirmi biş irmiş. Ve baʿżı öziniñg hem fevtin [8] uşbu tārīḫde dipdürler, va'llāhu aʿlem.

§ 715 Şeyḫ Ferīdü'd-dīn-i ʿAṭṭār-ı Nīşābūrī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Alar Şeyḫ Mecdü'd-dīn-i Baġdādī ḳuddise sırruhunıñg mürīdidürler. [9] Ve *Teẕkiretü'l-evliyā* kitābı kim alarnıñg muṣannefātıdındur, anıñg dībāçeside özleriniñg Şeyḫ Mecdü'd-dīn'ġa irādetlerin ẓāhir [10] ḳılıpdurlar. Ve baʿżı dipdürler ki Üveysī ikendürler. Ve Mevlānā Celālu'd-dīn-i Rūmī ḳuddise sırruhu sözleride mezkūrdur kim [11] Şeyḫ Manṣūr-i Ḥallāc nūrı yüz illig yıldın soñgra Şeyḫ Ferīdü'd-dīn-i ʿAṭṭār rūḥıġa tecellī ḳıldı ve anıñg mürebbīsi boldı. Ve dipdürler ki alar andaḳ ki [12] atları meşhūrdur, ʿaṭṭār ikendürler. Tevbeleriġa sebeb bu bolġandur ki bir kün ʿaṭṭārlıġ dükkānıda muʿāmeleġa meşġūl ve meşʿūf [13] imişler. Dervīşī dük-
F156a kān işikige yiter ve niçe ḳatla شي لله dir. Añga pervā ḳılmaslar. | Ol dervīş
Ü323a dir ki ay ḫᵛāce, ni nevʿ ölgüñgdür? [14] Alar dipdürler ki | andaḳ ki sin ölgüñgdür. Dervīş dipdür ki sin min dik öle almas-sin. Alar dipdürler ki niçük? [15] Dervīş dipdür ki mundaḳ. Ve yıġaç ayaġı başı astıda ḳoyuptur, va'llāh dipdür ve cānnı Ḥaḳ'ḳa teslīm ḳılıpdur. Alarnıñg [16] ḥālı müteġayyir boluptur ve dükkān ve anda her ni bar ikendür, ber-hem urup bu ṭarīḳḳa kiripdürler. Dipdürler ki Mevlānā Celālu' [17] d-dīn-i Rūmī Belḫ'din Mekkege barurda Nīşābūr'da alar ṣoḥbetiġa yitiptür. Ve Şeyḫ kiber sinde irmişler. *Esrār-nāme* kitābların Mevlānā'ġa [18] biripdürler. Ve Mevlānā

P144b irmiş ve : Ü'de yok || 8 Nīşābūrī: Ü'de yok || 11 Ferīdü'd-dīn... rūḥıġa : Ü13 Ferīdü'd-dīn'ġa || 13 i. yiter : Ü16 i. kilip || 15 ayaġı : P11 Ü3 ayaġın || 16 ve anda : Ü'
F156a
Ü323a de yok | dipdürler : Ü'de yok || 17 kitābların : Ü7 kitāblarıdın || 18 ḥaḳāyıḳ : Ü8

dāyim ol kitābnı özidin ayırmay özi bile asrar irmiş. Ḥaḳāyıḳ u maᶜārif edāsıda iḳtidāsı [19] alarġadur. Andaḳ ki dipdür ki :

بيت

گرد عطار گشت مولانا　　　شربت از دست شمس بودش نوش

Ve yana bir yirde dipdür ki :

[20] عطار روح بود وثنائی دو چشم او　　　ما از پی ثنائی وعطار آمدیم

Ve ança ki tevḥīd esrārı ve ezvāḳ u mevācid ḥaḳāyıḳınıñg[21] edāsı ve güft u güẕārı ki alarnıñg mes̱nevī ve ġazeliyyāt ve sāyir naẓmlarıda indirāc tapıpdur, Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren dipdürler ki bu ṭāyifeniñg hīç ḳaysınıñg sözleride tapılmas.

جزآ الله سبحانه عن الطالبين المشتاقين [22] خير الجزآء من انفاسه

نظم

ای روی در کشیده ببازار آمده　　　خلقی بدین طلسم گرفتار آمده

Ve bu ḳaṣīdedür, yigirmi beyt-[23] din artuġraḳ. Ve ehālīdin baᶜżı añga şerḥ
Ü323b bitipdürler. Ve murād bu mübhem edādın ol ḥażretḳa cenāb-i | maᶜ ārif-penāh H̱ᵛāce Ḥāfıẓ [24] ᶜAlī-i Cāmī'dür ḳuddise sırruhu ki köprek ᶜulūmda be-taḫṣīṣ Taṣavvuf ᶜilmide zamānınıñg yegānesi irdi.[25] Ve ötken maṭlaᶜ şerḥide bu nevᶜ bitipdürler ki ay ol ki öz yüzin ki ẓāhir vücūd nūrıdur, taᶜayyünāt ve ṣuver burḳaᶜı bile yaşurup[26] yaşurun ẓuhūr bāzārıġa kilip ḫalḳı bu ṣuver ṭılsımıdın ki maḫfī genc yüzige tartıp-sin, taᶜayyünāt-i muḫtelife kes̱reti ve ās̱ār-i mütebāniyye vāsıṭası-[27]dın buᶜd u ḥicrān ve ġaflet ü pindār u ġay-ret giriftārı bolupturlar, yāḫūd ol yüz cemālı pertevi sirāyeti vāsıṭasıdın
R166a ki meẓāhir[1] ve ṣuver-i cemīle perdeleridin maḫfīdür, ᶜışḳ belāsı maḥabbet miḥnetiġa giriftār bolupturlar. Baᶜżı maᶜnāġa ᶜāşıḳ ve baᶜżı ṣūretḳa. [2]

بيت

تویی معنی و بیرون تو اسم است　　　تویی گنج و همه عالم طلسم است

P145a Ve ṣūret ᶜāşıḳları öz vehmleri bile | maᶜşūḳdın yıraḳ [3] tüşüptürler. Ve bilmesler ki kimniñg ᶜāşıḳıdurlar ve alarnıñg köñglin alġan kimdür.

ḫalāyıḳ || 19 بيت : R ve F'de yok || 21 güft ... dipdürler ki : F_8 $Ü_{13}$ güft ü güẕārı alarda bar || 22 yigirmi b. : $Ü_{16}$ yigirme b. || 23 bitipdürler $Ü_{17}$ bitipdür || 25 maṭlaᶜ : P_{21} maṭlaᶜı | yüzin : F_{11} yüzidini nūrıdur: $Ü_4$ nūr || 26 ẓuhūr : F_{12} ẓuhūrıġa ||
Ü323b
R166a 2 بيت : R ve F'de yok || 3 köñglin : $Ü_2$ köñglini | بيت: R ve F'de yok || 6 yigir-

بيت

میل خلق جمله عالم تا ابد   [4] گر شناسندت و گرنه سوی تست

Ve bu düstūr bile bu ḳaṣīdeni tamām şerḥ ḳılıpdur. Ve iḫtiṣār cihetidin bu bir beyt īrād ḳılıldı. [5] Ve bu żaʿīf-i nā-murād Ḥażret-i şāriḥ ḳuddise sırruhunıñg ḫidmetiġa müşerref bolup irdim. Ve baʿżı ʿulūmda alardın hem sebaḳ işitip irdim. [6] Ve Ḥażret-i Şeyḫ-i büzürgvārnıñg naẓm u neṣridin muṣan-
Ü324a nefātı bī-ḫōd köptür. | Olça il arasıda ḥālā mevcūd bar. Naẓmları yüz yigirmi miñg beyt [7] taḫmīnen bolġay. Ve sözi añga oḫşar ki bu beytleriġa ḫatm ḳılmış bolġaylar ki :

بيت

کفر کافر را و دین دین دار را   ذره‌ء در دست دل عطار را

[8] Ve ol Ḥażret altı yüz yigirmi yittide küffār iligide şehādet şerbeti tapıpdurlar. Ve dirler ki mubārek sinleri yüz on tört yaşda [9] irmiş. Ve muṭahhar mezārları Nīşābūr'dadur. Ve muḫliṣ ve niyāzmendleridin baʿżı mürevveḥ ʿimāret yasapturlar, yuzāru ve yuteberreku bihi.

§ 716 [redacted] kuddise sırruhu

Ṣūfiyyeniñg efāżılıdın irmiş. Ve Şeyḫ Ebū ʿAbdi'llāh-i Ḫafīf ḳuddise sırruhunıñg şerīf buḳʿasınıñg mücāvirleridin-[11] dür. Ve ʿulūmdın tamām behresi bar irmiş ve ādābdın kāmil naṣībi. Köp sefer ḳılıpdur ve eḳālīmni kizipdür. Ve niçe ḳatla ḥacġa yayaḳ [12] barıpdur. Sūmenāt büt-ḫānesiġa kiripdür ve alarnıñg uluġraḳ bütin uşatıpdur. Ve kibār-i meşāyıḫdın köpniñg ḫıdmetiġa[13] yitipdür. Ve Şeyḫ Şihābu'd-dīn ṣoḥbetiġa müşerref boluptur. Ve alar bile bir kimede deryā seferi ḳılıpdur. Ve dipdürler ki müddet-i medīd Beytü'l-muḳaddes'de[14] ve Şām bilādıda saḳḳālıḳ ḳılıp ilge su birür irdi, tā Ḫıżr ʿaleyhi's-selāmġa yitişti ve anı inʿām
Ü324b zülālı ve efżalı āb-i ḥayātıdın sīrāb ḳıldı. Bir ḳatla [15] | añga sādāt-i ekābir ü
F156b eşrāfıdın biri bile güft ü gūy vāḳiʿ boldı. | Ol şerīf kiçe Ḥażret-i Risālet ṣallā'llāhu ʿaleyhi ve sellemni tüş kördi [16] kim ol Ḥażret añga ʿitāb ḳıldı. Çün uyġandı, Şeyḫ ḫıdmetiġa barıp ʿöẕr-ḫʷāhlıġ körgüzüp istirżā-yi ḫāṭırı ḳıldı. Ve meşāyıḫdın [17] biri alarġa münkir irmiş. Bir kiçe

P145a mi : Ü1 yigirme | miñg: R'de yok || 7 بيت : R, F ve Ü'de yok || 8 yigirmi : Ü4 yigir-
Ü324a me | ş. şerbeti : Ü4 ş. şerefi || 11 yayaḳ : Ü'de yok || 12 alarnıñg : P11 niçe a. || 13 ki:
F156b R'de yok || 14 birür irdi : Ü16 biripdür | yitişti : Ü16 yitüşti || 15 eşrāfdın : Ü1 eş-
Ü324b rāfdın || 16 çün u. : Ü3 ol şerīf u. | ʿöẕr-ḫʷāhlıġ : Ü4 ʿöẕr-ḫʷāhlıḳ | ḫāṭırı ḳ. : Ü4 ḫā-

vāḳiᶜada andaḳ kördi kim āsmānnınġ işikleri açıldı ve melāyike nūr ṭabaḳaları bile nāzil boldılar. [18] Ol sordı kim bu ni nūrdur? Didiler ki Saᶜdī-i Şīrāzī üçündür ki bir beyt aytıpdur ve ol beyt Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālā ḥażretide [19] ḳabūl tüşüptür. Ve ol beyt budur ki :

بيت

برگ در ختان سبز در نظر هوشيار هر ورقی دفتر يست معرفت كردگار

Ol ᶜazīz çün [20] ol vāḳiᶜadın uyġandı, hem-ol aḳşam Şeyḫ'ninġ zāviyesi işikige bardı ki anġa müjde yitkürgey, kördi ki çerāġ yaḳıpdur [21] ve zemzeme ḳıladur. Çün ḳulaḳ saldı, uşbu beyt irdi ki oḳuydur irdi. Şeyḫ'ninġ eşᶜārı dīvānı ve *Būstān* meṣnevīsi ve *Gülistān* [22] kitābı ve sāyir resāyil ve kütübi andın meşhūrraḳtur ki andın birer nime īrād ḳılılġay. Ġazel-gūy ekābir ve şuᶜarā allıda mundaḳ muḳarrerdür ki ġazel [23] ṭavrıġa Şeyḫ muḫteriᶜdür cān-suḫte ᶜışḳ-bāzlarġa ve dil-efrūḫte cān-güdāzlarġa fi'l-vāḳiᶜ ġarīb ḥaḳḳī ṣābit
Ü325a ḳılıpdurlar. Şeyḫ | [24] altı yüz toḳsan birde Şevvāl ayı cumᶜa tüni dünyādın ötüptürler. ||

§ 717 Şeyḫ Faḫru'd-dīn İbrāhīm el-müştehir bi'l-ᶜIrāḳī ḳuddise sırruhu

Lemaᶜāt kitābınınġ ṣāḥibidür [25] ve şiᶜr dīvānı bar ve meşhūrdur. Kiçik yaşıda *Ḳur'ān* ḥıfẓı ḳılıp irdi ve asru ḫūb oḳur irdi. Hemedān'dındur. Barça Hemedān ehli anınġ[26] şīftesi irdiler. Andın sonġ ᶜulūm taḥṣīliġa iştiġāl körgüzüptür. On yitti yaşıda Hemedān'nınġ baᶜżı medāriside
P145b ifādeġa meşġūl [27] boluptur. | Bir kün bir cemaᶜāt-i ḳalenderler Hemedān'ġa yitipdürler ve alar bile bir ṣāḥib-cemāl yigit irmiş ve anġa ᶜışḳ meşrebi
R166b ġālib. Anı körgeç [1] anġa giriftār boluptur. Ol müsāfir ḳalenderler tā Hemedān'da irdiler, alar bile irdi. Çün Hemedān'dın sefer ḳıldılar, niçe kün ki ötti, firāḳ şuᶜūbetidin[2] bī-ṭāḳat bolup alarnı irişe barıp alarġa yitti. Ve ᶜışḳ iḳtiżāsı bile ki maᶜşūḳḳa hem-renglik taḳāżāsı ḳılur, ḳalenderlıḳ kisveti iḫtiyār itti[3] ve alar bile Hindūstān'ġa tüşti. Ve Mūltān şehride Şeyḫ Bahāu'd-dīn-i Zekeriyyā ṣoḥbetiġa yitişti ve mürīd boldı. Dirler ki çün Şeyḫ anı ḫalvetḳa olturttı [4] ve anınġ çillesidin bir deh ötti, anġa vecdī yitişti ki ḥālī müstevlī boldı ve bu ġazelni didi ki : ||

Ü325a tır ḳ. || 17 vāḳiᶜada : Ü5 vāḳiᶜa || 19 budur ki : Ü'de yok || 20i. bardı : Ü11 i. kildi | çerāġ y. : Ü12 çerāġī y. || 22 meşhūrraḳtur : Ü15 meşhūrraḳdur | andın birer :
P145b Ü'de yok || 24 ötüptürler : Ü1 ötüpdürler || 25 k. yaşıda : Ü5 k. yaşda | Hemedāndındur : Ü6 Hemedān'dın || 26 on y. : R ol y. ||
R166b 1 çün H. : Ü11 çün alar H. || 2 hem-renglik : P3 hem-renglıġ || 3 yitişti : Ü15

بيت

Ü$_{250a}$ نخستين باده كاندر جام كردند   [5]زچشم مست ساقى دام كردند

Ve munı biyik ün bile oḳur irdi ve yıġlar irdi. Çün ḫānḳāh ehli bu ḥālnı kördiler ve dervīşler [6] ṭarīḳınıñ ḥilāfı taptılar ki Şeyḫ ṭarīḳı ḫalvetde ẕikr ü murāḳabe iştiġālıdın özge iş bolmas irdi, anı inkār ṣūretide Şeyḫ ʿarżıġa[7] yitkürdiler. Şeyḫ didi ki sizlerge bulardın menʿdür ve añga menʿ yoḳtur. Niçe kün ki mundın ötti, Şeyḫ'niñ muḳarribleridin biri- [8] niñ közi ḫarābātḳa tüşti. İşitti ki ol ġazelni ḫarābātīler çeng ü çeġāne bile oḳur irdiler, Şeyḫ ḳaşıġa kildi ve ṣūret-i ḥālnı ayttı ve didi ki bāḳī [9] Şeyḫ ḥākimdürler. Şeyḫ didi ki ni işittiñ edā ḳıl! Bu ġazel edāsıda tefaḫḫuṣḳa çün yitti kim :

بيت

چو خود كردند راز خويشتن فاش   [10]عراقى را چرا بد نام كردند

Şeyḫ didi ki anıñ işi tamām boldı. Ve ḳoptı ve ʿİrāḳī'niñ ḫalveti işikige kilip didi ki ʿİrāḳī [11] ḫarābātda münācāt ḳıla-sin, taşḳarı çıḳ! Taşḳarı çıḳtı ve başın Şeyḫ'niñ ayaġıġa ḳoydı. Şeyḫ mubārek iligi bile başın tofraġdın[12] köterdi ve yana anı ḫalvetḳa kirgeli ḳoymadı. Ve ḫırḳanı öz mubārek tenidin çıḳarıp añga kiydürdi. Ve öz ferzendin anıñ nikāḥı[13] ʿaḳdıġa kivürdi. Ve añga ol nikāḥdın ferzendī boldı ve añga Kebīrü'd-dīn laḳab ḳoydılar. Yigirmi biş yıl Şeyḫ ḫıdmetide irdi. Şeyḫ öz vefātıġa[14] yaḳın anı öz ornıġa ḫalīfe taʿyīn ḳıldı | ve Tiñri cıvār-i raḥmetiġa bardı. Çün riyāyī ṣūfīler Şeyḫ'niñ iltifātın bu mertebede anıñ cānibi | kördiler, [15] ḥased ʿırḳları ḥareketḳa kilip vaḳt pādşāhıġa yitkürdiler ki anıñ ekṡer evḳātı şiʿr bile öter ve ṣāḥib-cemāl yigitler bile ṣoḥbet tutar, [16] añga Şeyḫ ḫilāfeti istiḥḳāḳ yoḳtur. Çün Şeyḫ ʿİrāḳī'ġa bu maʿlūm boldı, Ḥaremeyn-i şerīfeyn seferi iḫtiyār ḳılıp ol devletḳa müşerref bolġandın [17] soñgra Rūm sarı tüşti ve Şeyḫ Ṣadru'd-dīn-i Ḳonyevī ṣoḥbetiġa yitip terbiyetler taptı. Ve cemʿī ki Şeyḫ ḫıdmetide *Füṣūṣ* oḳuydur [18] irdiler, istimāʿ ḳıldı. Ve anıñ istimāʿı esnāsıda *Lemeʿāt*'nı bitidi ve Şeyḫ naẓarıġa kiltürdi. Şeyḫ pesend ḳılıp ḳabūl raḳamın ol şerīf [19] risāleġa tarttı. Ve bu evḳātda Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren bu ḫāksār iltimāsı bile ol kitāb şerḥide *Eşiʿʿa*'nı bitidiler ki muṭālaʿa [20] ḳılıp maʿānīsidin feyż alġanlar anıñ nefāsetin bu ʿilmde bil-

Ü$_{250b}$ (beside "nıġa ḫalīfe taʿyīn ḳıldı |"); F$_{157a}$ (beside "Şeyḫ'niñ iltifātın … cānibi |")

Ü$_{250a}$ yitüşti || 4 yitişti : Ü$_{16}$ yitüşti || 6 ṭarīḳı ḫ. : Ü$_{3}$ ṭarīḳınıñ ḫ. || 8 ḫarābātīler : R, P
F$_{157a}$ ve F'de yok || 11 taşḳarı çıḳ : Ü'de yok | başın : P$_{12}$ Ü$_{12}$ başını | iligi : P$_{12}$ ilgi || 12 ferzendin : Ü$_{15}$ ferzendini | nikāḥı : Ü$_{15}$ nikāḥ || 13 yigirmi b. : Ü$_{16}$ yigirme b. ||
Ü$_{250b}$ 14 öz : Ü'de yok | cānibi : Ü$_{2}$ cānibiġa || 15 ḥareketḳa : Ü$_{2}$ ḥareketġa || 17 terbiyetler t. : F$_{3}$ Ü$_{7}$ andın terbiyetler t. | ḫıdmetide : Ü$_{7}$ ḫıdmetiġa || 20 Şeyḫ : Ü'de

geyler. Ve Şeyḫ Faḫru'd-dīn-i ʿİrāḳī Rūm'dın Mıṣr'ġa ve Mıṣr'dın Şām'ġa kilip [21] Dımışḳ'da sākin boldılar. Ve altı aydın soñgra ferżendi Kebīrü'd-dīn Mūltān'dın kildi ve müddetī atası ḫıdmetide boldı. ʿĀḳıbet Şeyḫ'ḳa ʿārıża [22] ṭārī boldı. Ve vefāt küni aṣḥābnı ve oġlını tiledi ve vaṣiyyetler ḳıldı. Ve bu rubāʿīni ayttı ki :

رباعی

در سابقه چون قرار عالم دادند | [23]مانا که نه بر مراد آدم دادند

زان قاعده وقرار کان روز افتاد | نه بیش بکس وعده و نه کم دادند

Ü251a Yitti yüz siksen sikkizde Ẕu'l-ḳaʿde[24] ayınıñg altısıda ʿālemdin öttiler. Ve Dımışḳ'nıñg Ṣāliḥiyye'side Şeyḫ Muḥyi'd-dīn el-ʿArabī ḳabrınıñg yanıda ki-
P146a yinrek defn ḳıldılar.[25] Ve oġlı | Kebīrü'd-dīn'ni atası yanıda raḥimehu-mu'llāh.

§ **718** Emīr Ḥüseynī ḳaddesa'llāhu taʿālā rūḥahu

Atı Ḥüseyn b. ʿĀlim b. Ebi'l-Ḥüseyn'dür. Aṣlda [26] Kezyū'dındur ki bir kintdür Ġūr nevāḥīsidin. Ẓāhirī vü bāṭınī ʿulūmġa ʿālim irmiş. Ve naẓm u neṣr kütüb muṣannefātı bar, naẓmdın meṣel *Kenzü'r-rumūz* [27] ve *Zādu'l-müsāfirīn* ve *Sī-nāme* ve ġazel dīvānı ve neṣrdn meṣel *Nüzhetü'l-ervāḥ* ve *Rūḥu'l-ervāḥ* ve *Ṣırāṭu'l-müstaḳīm*. Ve *Kenzü'r-rumūz*
R167a kitābıdın [1] andaḳ maʿlūm bolur ki Şeyḫ Zekeriyyā-i Mūltānī'nıñg vāsıṭasız mürīdidür, ammā baʿżı kitābıda andaḳ bitigligdür ki ol Şeyḫ Rüknü'd-dīn [2] Ebu'l-Fetḥ mürīdi bolġay ve ol atası Şeyḫ Ṣadru'd-dīn ve ol atası Şeyḫ Bahāu'd-dīn Zekeriyyā-i Mūltānī'niñg ḳaddesa'llāhu taʿālā ervāḥehum. [3] Anıñg tevbesiġa sebeb ol irmiş ki av avlap yörür irmiş ki bir keyik allıġa kilür, oḳ tartar anı urġalı. Ol keyik anıñg [4] sarı baḳıp aytur ki ay Ḥüseynī, bizge ni oḳ atar-sin ki Tiñgri sini bendelıġıġa ve maʿrifetiġa yaratıpdur, yoḳ bu iş üçün. [5] Ve ġāyīb boldı. Añga ḥāl müteġayyir bolup ṭaleb otı nihādıdın şuʿle tarta başladı, her nisi ki bar idi, ber-hem urdı ve bir sürüg [6] Cevālıḳīlerġa ḳoşulup Mūltān sarı tüşti. Ve Şeyḫ Rüknü'd-dīn ḫānḳāhıġa yitiştiler. Şeyḫ ol cemāʿatnı żiyāfet ḳıldı. Aḳşam Ḥażret-i[7] Risālet ṣallā'llāhu ʿaleyhi ve sellem vāḳiʿada Şeyḫ'ka emr ḳıldı ki miniñg bir ferzendim bu cemāʿat arasıda
Ü251b bardur, çıḳarıp işke | meşġul ḳıl! Tañglası [8] Şeyḫ Rüknü'd-dīn ol cemāʿatdın

Ü251a yok || 22 رباعی : R ve F'de yok || 24 ayınıñg : Ü2 ayını | 24-25 Şeyḫ Muḥyi'd-dīn el-Aʿrabī ... raḥimehumu'llāh : Ü3 Şeyḫ Muḥyi'd-dīn-i Aʿrabī cıvārıdadurlar || 25
P146a E. Ḥüseynī : Ü3 E. Ḥüseyn | atı : F11 atası || 26-27 ʿulūmġa ... dīvānı : Ü'de yok ||
R167a 1-2 Şeyḫ Zekeriyyā... Bahāu'd-dīn: F'de yok || 4 ni : Ü'de yok || 6 Cevālıḳīlerġa :
Ü251b F16 Cevālıḳīġa | yitiştiler : Ü15 yitüştiler | Şeyḫ : Ü'de yok || 8 ʿālī : R, P11 ḥālı ||

tefahhuş kıldı irse, anı körgüzdiler. Hemol ᶜālī işāret bile anı alar arasıdın çıkarıp terbiyetiga meşġūl [9] boldı, tā ᶜālī maķāmġa yitti. Andın sońgra Ḫorāsān vilāyeti sarı ruḫṣat birdi. Emīr Ḥüseynī Herī şehriga kildi ve Herāt ḫalķı mürīd ü muḫliş irdiler. [10] Yitti yüz onda Şevvāl ayınıńg altısıda ᶜālemdin ötti ve Mażraḥ'da ᶜAbdu'llāh b. Caᶜfer-i Ṭayyār'nıńg günbediniń̃g ķaşıda defn ķıldılar, [11] raḍīyā'llāhu ᶜanhum.

§ 719 Şeyḫ Maḥmūd-i Çebüşterī ķaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Bu ṭāyifeniń̃g kümmelidindür. Ẓāhirī vü bāṭınī ᶜulūm ṣāḥib-kemālı. Bu fen ehli [12] ķaşıda muķarrer ve kelām u maķālı bu ṭāyife ṭarīķı edāsıda müstaḥsen. Taṣnīfāt u kütübi bar. Ol cümledin *Ḥaķķu'l-yaķīn*' dür ki olça imkānı bar,[13] bu ķavm ḥālātı ve ṭarīķıda hem daķīķ ve hem müfīd vāķiᶜ boluptur. Yana *Şāhid*'dür ki ol hem işāret ehli tili bile maᶜārif beyān ķılıpdur,[14] ol daġı taᶜrīfdin müstaġnīdür. Ve mebde vü maᶜād bābıda yana bir kitābı bar ki bu ṭarīķda sülūk ehliga köp müfīd ü müntic vāķiᶜ-[15] dür. Yana *Gülşen-i rāz*'dur kim hem ẓāhir ehliniń̃g rengīn ü pür-kār meṣnevīleri ve hem ḥaķīķat ehliniń̃g şīrīn ü feyż-āṣār sözleride[16] andın revānraķ ve pür-çāşnīraķ ve şūr-engīzraķ ve şevķ-āmīzraķ naẓm aytsa bolġay ki yoķtur. Ve ol bu nevᶜ ikendür ki [17] Mīr Ḥüseynī bu ṭāyife ıṣṭılāḥ ve tili bile niçe suʾāl

$Ü_{252a}$ bitip ᶜIrāķ meşāyıḫı efāżılıġa yiberipdür, ol suʾālātķa cevāb | ümīdi bile ve ol [18] müşkilāt ḥallı ṭamaᶜı bile. Egerçi suʾālāt ottuzça artuķ, yā öksük bar, ammā on yitti beytde naẓm libāsıġa kiripdür. Alar naẓarıġa [19] yitkeç ol müşkilāt ḥallı üçün ol suʾālāt cevābıġa meşġūl bolupturlar ve ol meṣnevīni aytıpdurlar. Ve ebyātınıńg ᶜadedi mińg bir [20] vāķiᶜ boluptur, Esmāu'llāh

F_{157b} ᶜadedi bile | muvāfıķ. Ve ańga *Gülşen-i rāz* tesmīye ķılıpdurlar. Ve ol be-ġāyet meşhūr ve hemīşe Taṣavvuf ehli tilige[21] meẕkūrdur. Ve Şeyḫ'niń̃g mubārek merķadı Çebüşter'dedür ki Tebrīz nevāḥīsidedür.

§ 720 Şeyḫ Evḥadu'd-dīn ķuddise sırruhu

Andaķ istimāᶜ[22] tüşüptür ki ol Şeyḫ Evḥadu'd-dīn-i Kirmānī'niń̃g aṣḥābıdındur. Ve atı ve bu nisbet maᶜnāsı andındur. Ve ańga şiᶜr dīvānı bar,[23] ġāyet leṭāfetde. | Ve tercīᶜātı bar müştemil-i ḥaķāyıķ u maᶜārifķa.

P_{146b}

9 maķāmġa y. : $Ü_3$ maķāmda y. | birdi : P'de yok | H. şehriġa : $Ü_4$ H. sarıġa || 10 ötti : Ü'de yok | ķaşıda : $Ü_6$ taşıda || 11 ṭāyifeniń̃g k. : $Ü_7$ ṭāyife k. || 12 bar : Ü'de yok || 13 bile maᶜārif : Ü'de mükerrer || 14 müstaġnīdür : $Ü_{12}$ müstaġnī || 15 r. kim : $Ü_{13}$ r. ki | meṣnevīleride || 16 ve şevķ-āmīzraķ: Ü'de yok || 17 bile : F_{26} birle | niçe : F_{26} bir niçe || 18 müşkilāt : P'de yok | bar : Ü'de yok || 19 meṣnevīni a. : $Ü_3$ meṣnevī a. || 23 ġ. leṭāfetde : $Ü_9$ ġ. luṭf u leṭā-

$Ü_{252a}$ $F_{157b}P_{146b}$

Ve *Cām-i Cem* atlıġ mes̱nevīsi bar, Şeyẖ S̱enāyī'niñg *Ḥadīḳa*'sı üslūb ve vezni bile. Ve [24] anda köp leṭāyif derc ḳılıpdur. Ve bu ebyāt ol mes̱nevīdindür:

مثنوی

اوحدی شصت سال سختی دید　　تاشبی روی نیك بختی دید

[25]سرگفتار ما مجازی نیست　　باز کن دیده کین ببازی نیست

سالها چون فلك بسر گشتم　　تا فلك وار دیده ور گشتم

[26]بر سر پای چله داشته ام　　چون نه از بهر زله داشته ام

از بیرون در میان بازارم　　وز درون خلوتیست بایارم

[27]کس نبیند جمال سلوت من　　ره ندارد کسی بخلوت من |

Ü$_{252b}$ تادل من بدوست پیوسته است　　سودها گرد سر من بسته است

R$_{167b}$ [1] Ve Şeyẖ S̱enāyī'niñg *Rā'iyye* ḳaṣīdesiġa yaẖşı cevāb aytıpdur. Ve ebyātınıñg ʿadedi yüz altmış bolġusıdur. Anıñg meftaḥı bu ebyātdur kim :

مثنوی

[2]سر پیوند ماند از دیار　　چون توان شد زبخت بر خور دار

کار ما با یکی است درهمه شهر　　وآن یکی تن نمی دهد درکار

[3]همدمی نیست باکه گویم راز　　محرمی نیست تا بنالم زار

در خروشم زصیت آن معشوق　　در سماعم ز صوت آن مزمار

[4] Ve *Cām-i Cem* kitābınıñg itmāmı tārīẖide aytıpdur ki :

نظم

چون زتاریخ بر گرفتم فال　　هفت صد رفته بود سی وسه سال

[5]که من این نامهء همایون فر　　عقد کردم بنام این سرور

چون بسالی تمام شد بدرش　　ختم کردم بلیلة القدرش

[6] Ḳabrı Tebrīz'niñg Merāġa'sıdadur. Ve anda fevtiniñg tārīẖi gitti yüz ottuz sikkizde bitilipdür, raḥimehu'llāhu taʿālā.

Ü$_{252b}$ fetde ‖ 24 leṭāyif : Ü$_{11}$ leṭāfet | ve bu ebyāt : Ü'de yok | مثنوی: R ve F'de yok |

R$_{167b}$ 6 yitti.... sikkizde b.:R, P$_{11}$ yitti yüz sikkiz b. ‖ 8 dipdür:Ü'de yok ‖ 11 köp-

§ 721 Efḍalu'd-dīn Bedīl el-Ḥaḳāyıḳ el-Ḫāḳānī [7] ḳuddise sırruhu

Egerçi Felekī şāᶜirniṅg şāgirdidür ve şiᶜrġa şöhreti bar, ammā dirler ki anġa şiᶜr ṭavrıdın başḳa ṭavrī bar irmiş [8] ki şiᶜr anıṅg cenbide kem irmiş. Ve sözleri bu maᶜnā şāhididür, andaḳ ki dipdür :

شعر

صورت من همه او شد صفت من همه او   9 لاجرم کسی من ومن نشنود اندر سخنم
نزنم هیچ دری تام نگویند آن کیست   چون بگویند مرا با ید گفتن کم منم

Ve yana bir yirde dipdür ki :

شعر

10عشق بیفشرد با بر نمط کبریاء   بر دیدست نخست هستی ما راز ما
Ü253a ما وشمارا بنقد بیخودی در خورست | زانکه نگنجد در او زحمت ما وشما

[11]Ve anıṅg bu nevᶜ sözleri köptür. Ve mundın bu is kilür ki anġa ṣūfīler ṣūfī meşrebidin tamām şürbī bolmış bolġay. Ve ol [12] daġı Şeyḫ Senāyī'niṅg *Rā'iyye* ḳaṣīdesiġa cevāb aytıpdur. Ve anda üç maṭlaᶜ dipdür, evvelġısı budur :

شعر

الصبوح الصبوح کآمد کار   13 النثار النثار کآمد یار
کار از روشنی چو آب خزان   یاری از خوشدمی چو باد بهار
چرخ بر کار ما بوقت صبوح   14 می کند لعبتان دیده نثار

Ve ḳaṣīdeniṅg āḫırıda dipdür ki :

شعر

این قصیده زجمع سبعیات   ثامنست از غرآئب اشعار

Ü253a tür: P_{16} $Ü_1$ köpdür ‖ 12 Ş. Senāyī'niṅg: $Ü_3$ Ş. Senāyī | dipdür: F_{19} $Ü_4$ aytıpdur ‖
P147a 14 ḳaṣīdeniṅg ā. : $Ü_7$ ḳaṣīde ā. ‖ 16 barçadın : $Ü_9$ barıdın ‖ 20 tiler : $Ü_{17}$ tilerler

[15] از در کعبه گر در آویزند — کعبه بر من فشاندی استار

زو قفانیك راقفائی نیست — وامر القیس رافکند ازکار

§ 722 [16] Şeyḫ Niẓāmī ḳaddesa'llāhu taᶜālā sırrehu

Alarġa ẓāhirī ᶜulūm ve resmī ıṣṭılāḥātdın behre tamāmı bar irmiş, ammā barçadın ilig tartp [17] Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālāġa yüz kiltürüptürler. Andaḳ ki dipdürler ki :

مثنوی

هر چه هست ازدقیقهای نجوم — [18] با یکایك نهفته های علوم

خواندم وسر هر ورق جستم — چون ترا یافتم ورق شستم

همه را روی در خدا دیدم — [19] و آن خدا بر همه ترادیدم

ᶜÖmr-i girān-māyeni evveldin āḫırġaça ḳanāᶜat u taḳvā ve ᶜuzlet ü inzivā bile ötkeripdürler.[20] Ve hergiz sāyir şuᶜarā bile ḥırṣ u hevā ġalebesidin dün-
P_{147a} yā erbābıġa iltica | ḳılmaydurlar, belki rūzgār selāṭīni alar mülāzemetiġa teberrük tiler [21] irkendür. Andaḳ ki dipdürler ki : |

مثنوی

$Ü_{253b}$ چون بعهد جوانی از در تو — بدر کس نرفتم از در تو

همه را بر درم فرستادی — [22] من نمی خواستم تومی دادی

چونکه بر درگه تو گشتم پیر — زانچه ترسیدنی است دستم گیر

Alarnıñg biş meṣnevīsi ki biş [23] gençġa meşhūrdur köpreki selāṭīn istidᶜāsı bile vāḳiᶜ boluptur. Bu ümīdvārlıġ bile ki alarnıñg naẓmı vāsıṭası bile bularnıñg[24] atları rūzgār ṣaḥīfeside ḳalġay, istidᶜā ḳılur irmişler. Ve ol naẓmlar egerçi ẓāhir yüzidin efsānedür, ammā ḥaḳīḳat [25] yüzidin ḥaḳāyıḳ keşfi ve maᶜārif beyānıġa bahānedür. Bir yirde ol maᶜnā beyānıda ki ṣūfiyye dipdürler ki Ḥaḳ'nıñg viṣālı ṭālib-[26] leri ve cemālı müştāḳlarıġa anıñg vücūdı delīli hem vücūddur ve şuhūd burhānı hem şuhūdı. Dipdürler ki :

$F_{158a}Ü_{253b}$ || 21 مثنوی : R ve F'de yok || 22 meṣnevīsi : F_{25} $Ü_{3}$ meṣnevīleri || 23 i. bile : $Ü_{4}$ İ. bilen || 24 egerçi : Ü'de yok ||

مثنوی

[27] پژ وهنده رایاده زان شدکلید | کز اندازه ی خوشتن در تودید |

F_{158a} کسی کز تو در تو نظاره کند | ورقهای بیهوده پاره کند |

R_{168a} [1] نشاید ترا جز بتو یا فتن | عنان باید ازهر دری تافقن |

$Ü_{254a}$ Ve yana bir yirde hem bu maʿnāda dipdürler ki :

مثنوی

عقل آبله پی و گوی تاریك | [2] و آنگاه وهی چو موی باریك

توفیق تو گر نه ره نماید | این عقده بعقل کی گشاید

عقل از در تو بصر فروزد | [3] گر پای درون نهد بسوزد

Yana bir yirde Ḥaḳ subḥānehu ve taʿālā māsivāsınıñg iʿrāżı tergībi ve taḥrīṣi ve anıñg kibriyāsı cenābıġa [4] teveccühde dipdürler ki :

مثنوی

بر پر ازین دام که خو نخواره ایست | زیرکی از بهر چنین چاره ایست

گرك ز روباه بدندان تراست | [5] روبه از آن رست که پردان تراست

جهد در آن کن که وفارا شوی | خود نپرستی و خدا را شوی

İskender-nāme tārīḫi ki alarnıñg [6] kitāblarınıñg āḫırıdur, biş yüz toḳsan ikkide ikendür. Meşhūr mundaḳdur ki alar sülūk eyyāmıda ḳırḳ arbaʿīn çıḳarıp-[7] durlar ve tört arbaʿīnni bir dıraḫt üstide çıḳarıpdurlar. Herāyine bu nevʿ riyāżetler tartmaġunça bu nevʿ biş genc [8] ki alarġa naṣīb boluptur ki köp ebyātı elfāẓ cezāleti ve maʿnā vü terkīb selāsetidin dise bolur ki iʿcāz ser-ḥaddıġa yitipdür, [9] kişiniñg iligige kirmek imkānı imes. Ve ʿömrleri altmışdın ötken ikendür, va'llāhu aʿlem.

§ 723 Ḫusrev-i Dihlevī ḳaddesa'llāhu taʿālā rūḥahu

[10] Laḳabı ʿAynu'd - dīn'dür. Atası Lāçīn ḳabīlesiniñg uluġlarıdın irmiş. Belḫ nevāḥīside hemānā bu ki anı Hindistān'da meşhūrdur ki Türk [11] dirler, cihet bu irkin. Sulṭān Mubārek Şāh Ḫalecī fevtidin

R_{168a} 1 مثنوی : R ve F'de yok ‖ 4 مثنوی : R ve F'de yok ‖ 7 d. üstide | $Ü_4$ d. üs-
$Ü_{254a}$ tiġa | riyāżetler : $Ü_5$ riyāżet ‖ 11 riyāżet : $Ü_{12}$ riyāżāt ‖ 12 rūzesi : $Ü_{14}$ rūzesin ‖

soñġra Şeyḫ Niẓāmu'd-dīn-i Evliyā ḫıdmet ü mülāzemetiġa ḳoşuldı ve riyāżet [12] ü mücāhedāt ilgeri tuttı. Dirler ki ḳırḳ yıl dehr rūzesi tuttı. Ve dirler ki Şeyḫ Niẓāmu'd-dīn-i Evliyā hem-rāhlıġıda ki anıñġ şeyḫi-[13] dür ṭayy-i ʿarż ṭarīḳı bile ḥac güzārlaptur ve biş ḳatla Ḥażret-i Risālet ṣalla'llāhu ʿaleyhi ve sellemni vāḳiʿada körüptür. Ve Şeyḫ'niñġ işāreti [14] bile Ḫıżr ʿaleyhi's-
Ü$_{254b}$ selām ḫıdmetiġa yitiptür. Ve andın iltimās ḳılıpdur ki mubārek | aġzı suyın anıñġ aġzıġa salġay. Ḫıżr ʿaleyhi's-selām [15] dipdür ki bu devletni Saʿdī iltti. Ḫusrev maḥzūn köñġül bile Şeyḫ ḫıdmetiġa kilipdür ve ṣūret-i ḥālnı ʿarż ḳılıpdur. Şeyḫ öz [16] aġzı suyın anıñġ aġzıġa salıpdur ve anıñġ berekātıdındur ki toḳsan toḳḳuz kitāb taṣnīf ḳılıpdur. Ve dirler ki baʿżı muṣannefātıda[17] bitipdür ki miniñġ şiʿrim ebyātı ʿadedi biş yüz miñġdin azraḳdur ve tört
P$_{147b}$ yüz miñġdin köprek-| dür. Ve dirler ki [18] Şeyḫ Saʿdī'ni yigitlikide körüp ḫıdmetiġa müşerref bolġan ikendür ve mübāhāt ḳılur irkendür. Añġa ʿışk u maḥabbet meşrebidin [19] çāşnī tamām bar irmiş, andaḳ ki sözleridin ẓāhirdür. Ve be-ġāyet vecd ü ḥāllıḳ irkendür. Şeyḫ dir irkendür ki ḳıyāmetde [20] her kişi bir nime bile faḫr ḳılġay, min bu Türkniñġ yaʿnī Ḫusrev'niñġ kögsiniñġ köyügi bile faḫr ḳılġumdur. Ol dipdür ki bir kün [21] miniñġ ḫāṭırımġa kildi ki Ḫusrev uluġlar atıdur, ni bolġay irdi eger minde fuḳarā atı bolsa irdi ki ḥaşr küni mini ol at [22] bile atasalar irdi. Ve bu ḫāṭırnı Ḥażret-i Şeyḫ'ḳa ʿarż ḳıldım. Didi ki ṣāliḥ vaḳtda siniñġ üçün at tilelgey. Ve min bu intiẓārda [23] bolur irdim. Bir kün Şeyḫ didi ki bizge mundaḳ mekşūf boldı ki ḳıyāmet küni sini Muḥammed-i kāse-līs digeyler. Ol cumʿa kiçesi yitti yüz [24] yigirmi bişde dünyādın ötüptür. Ve ʿömri yitmiş törtke yitken ikendür. Şeyḫ'niñġ ayaġı sarı defn ḳılıpdurlar.

§ 724 Ḥasan-i [25] Dihlevī ḳaddesā'llāhu taʿālā sırrehu |
Ü$_{255a}$ Laḳab ve nisbeti Necmü'd-dīn Ḥasan b. ʿAlāu'd-dīn es-Sicezī'dür. Şeyḫ Niẓāmu'd-dīn-i Evliyā ḳuddise sırruhunıñġ mürīdi[26] ve kātibi irmiş. Yaḫşı aḫlaḳ u evṣāf bile maʿrūf u meşhūr irmiş. Hind ṣāḥib-i tārīḫı dipdür ki mecālis leṭāfet ü ẓerāfetide [27] ve ʿaḳl istiḳameti ve ṣūfiyye ṭarīḳıda ḳanāʿat lüzūmı ve iʿtiḳād pākliki ve tecerrüd ü teferrüd ṭavrıda ve ʿālemde
R$_{168b}$ her ni kilse ḫoş bolmaḳ [1] ve ḫoş ötkermek ṭarīḳıda andaḳ kişi az körüp-min. Ve hem Hind ṣāḥib-i tārīḫı dipdür ki yıllar mañġa Emīr Husrev ve Emīr

Ü$_{254b}$ 16 toḳsan... kitāb : Ü$_4$ toḳsan kitāb || 17 azraḳdur : F$_{17}$ azraḳtur || 18 Saʿdīni yi-
P$_{147b}$ gitlikide : R Saʿdī'niñġ y., P$_1$ Saʿdī'niñġ yigitlikde, Ü$_6$ Saʿdī'ni yigitlikde || 19 şeyḫ... irkendür : Ü'de yok || 20 bir nime : Ü$_9$ nime | Türkniñġ : Ü$_{10}$ Türkni || 21 k. ki : F$_{21}$ k. kim | fuḳarā a. : F$_{21}$ faḳr a. || 22 atasalar : Ü$_{12}$ ayıtsalar || 23 Muḥammed-i kāse-līs : Ü$_{15}$ Kāse-līs || 24 yigirmi : Ü$_{16}$ yigirme | ötüptür : P$_7$ Ü$_{16}$ ötüpdür || 27 kil-
Ü$_{255a}$ se : R, P$_{10}$ F$_{27}$ kilip ||
R$_{168b}$ 1 Emīr Ḥasan : R, P$_{11}$ Emīr Ḥüseyn || 3 öylerige : F$_{29}$ Ü$_9$ öyleride || 4 bitip

Ḥasan bile maḥabbet ü [2] meveddet irdi, andaḳ ki alar minsiz ve min alarsız bolmas irdim. Ve mininĝ vāsıṭam bile alarnınĝ arasıda andaḳ dōstluḳ
F_{158b} istiḥkām tapıp [3] irdi ki bir birininĝ öylerige | tereddüd ḳılurlar irdi. Ve hem ol dipdür ki Emīr Ḥasan'nınĝ kemāl-i iʿtiḳādı ki Ḥażret-i Şeyḫ Niẓāmu'd-dīn'ġa [4] bar irdi, mecālisde alarnınĝ mubārek enfāsıdın her nime kim işitip irdi, bitip irdi. Ve ol niçe mücelled bolup irdi ve anĝa [5] *Fevāʾidü'l-fevāʾid* at ḳoyup irdi. Ve bu rūzgārda bu diyārda yaʿnī Hind'de sülūk u ṭarīḳat erbābıġa düstūr boluptur. Ve anĝa mundın [6] başḳa daġı dīvān ve mes̱nevī bardur. Bu rubāʿī anınĝ naẓmıdındur ki :

رباعی

دارم دلکی غمین بیامرز ومپرس — صد واقعه در کمین بیامرز و مپرس

[7] شرمنده شدم گر بپرسی عملم — ای اکرم الاکرمین بیامرز و مپرس

§ 725 Şeyḫ Kemāl-i Ḫocendī ḳaddesa'llāhu rūḥahu

$Ü_{255b}$ Be-ġāyet büzürg irmiş. Anınĝ iştiġāli [8] şiʿrġa ve anınĝ | nāzüklükleriġa öz ḥālınınĝ setr u telbīsi üçün irdi ikin. Andaḳ ki özi dipdür ki:

بیت

[9] این تکلف های من در شعر من — کلمینی یا حمیرای منست

ʿAla'd-devām riyāżāt u mücāhedātḳa meşġūl irmiş. Ḫᵛāce ʿUbeydu'llāh [10] ḳuddise sırruhu dipdür ki niçe vaḳt Şāş digen yirde bolur irmiş ki alarnınĝ atası anda sākin irmiş. Ve ol eyyāmda ḥayvānī yimes irmişler. Alarnınĝ atası iltimās ḳılmış bolġay ki ṭaʿāmī ki ḥayvānī- [11] ġa dāḫil bolġay, alar meyl ḳılġaylar. Şeyḫ ṭayyibet vechi bile dimiş bolġaylar ki eger uyunĝnı öltürüp nime bişürür-sin, meyl ḳılur-biz. [12] Ve Ḫᵛāce'ninĝ atasınınĝ bir yaḫşı uyı bar irmiş. Alar ol uynı Şeyḫ'din bī-ḫaber öltürüptürler ve ṭaʿāmnı tertīb ḳılıpdurlar. [13] Şeyḫ meyl ḳılıpdur. Tebrīz'de ol zāviyede ki sākin irmiş, ḫalvetī irmiş ki kiçe anda bolur irmişler ki özleridin özge [14] kişi anda yitmes irmiş. Şeyḫ'ninĝ vefātıdın sonĝra ol ḥażretni ki körüptürler, bir būriyādın öz-
P_{148a} ge ki anda olturur irmiş | ve bir taşdın özge ki başı astıġa yastar irmişler, nime tapmaydurlar. Dirler ki ol vaḳt ki serāyda [15] bolur irmişler, mevżiʿī ir-

F_{158b} irdi : Ü'de yok ‖ 5 *Fevā'idü'l-fevā'id* : $Ü_{12}$ *Ebedü'l-fevā'id* ‖ 6 mes̱nevī : $Ü_{14}$ mes̱nevīsi | رباعی : R ve F'de yok ‖ 7 Ş. Kemāl-i Ḫocendī : $Ü_{16}$ Ş. Kemālü'd-dīn-i Ḫo-
$Ü_{255b}$ cendī ‖ 8 بیت : R ve F'de yok ‖ 10 y. irmişler: F_8 $Ü_5$ y. irmiş | iltimās ḳ. : P_{21} iltimāsı ḳ. | ṭaʿāmī : $Ü_6$ ṭaʿām | ḥayvānīġa : F_8 ḥayvānġa ‖ 11 m. ḳılur-biz : $Ü_7$ m. ḳıl-
P_{148a} ġu-biz ‖ 12 uynı : $Ü_9$ uyda ‖ 14 yitmes i. : $Ü_{12}$ yatmas i. | olturur i. : R oltururlar i.

miş ki sunınġ ṭuġyānı çaġıda ol yirde köp ḫarāblıġ ḳılur irmiş. Su ṭuġyān ḳılur çaġda[16] ol ḳıṣṣanı Şeyḫ'ḳa aytıpdurlar. Şeyḫ dipdür ki bizinġ çādırnı ol yirde
Ü256a tikinġ! Çün | Şeyḫ buyurġan dik ḳılıpdurlar [17], yana anda su ḫarāblıġ ḳılmaydur. Vefātı sikkiz yüz üçde boluptur ve ḳabrı Tebrīz'dedür ve levḥide bu beytni özi şiʿridin [18] bitipdürler ki :

بيت

کمال از کعبه رفتی بردر یار هزارت آفرین مردانه رفتی

§ 726 Mevlānā Muḥammed-i Şīrīn meşhūr bi-Maġribī ḳaddesa' [19] llâhu sırrehu

Şeyḫ İsmāʿīl-i Sīsī'ninġ mürīdidür ki ol Şeyḫ ʿAbdu'r-raḥmān-i Esferāyinī aṣḥābıdındur, ḳuddise sırruhum. Ve dipdürler ki baʿżı [20] seyāḥatda maġrib deryāsıġa yitip anda baʿżı meşāyıḫ iligidin ki nisbeti Şeyḫ-i büzürgvār Şeyḫ Muḥyi'd-dīn el-Aʿrābī'ga yiter, ḫırḳa kiyipdür. Şeyḫ Kemāl-i [21] Ḫocendī bile raḥimehuma'llāhu muʿāṣır irmiş. Bir biri bile ṣoḥbet tutarlar irmiş. Ol vaḳt ki Şeyḫ bu maṭlaʿnı aytḳan iken-[22] dür ki :

بيت

چشم اگر اینست وابرو این وناز وعشوه این

الوداع ای زهد وتقوی الفراق ای عقل ودین

Mevlānā semāʿıġa yitkendür. [23] Mevlānā digendür ki Şeyḫ bisyār büzürgdür, ʿacebdür alardın andaḳ beyt aytmaḳ ki ẓāhir maʿnāsıdın özge müḥmeli bolmaġay. [24] Şeyḫ anı işitip ṣoḥbet istidʿāsı ḳılıpdur. Ve özi Belḫ'ḳa ḳıyām körgüzüptür ve Mevlānā hem ol ḫıdmetde muvāfaḳat ḳılıp-[25] dur. Ol esnāda Şeyḫ ol maṭlaʿnı oḳuptur ve dipdür ki köz ʿayndur ve bola alur ki işāret tili bile ʿayn-i ḳadīmdin ki [26] ẕātdur, taʿbīr ḳılılġay. Ve ḳaş ḥācibdür, pes bola alur ki andın işāret ṣıfātḳa ḳılılġay ki ẕātnınġ ḥicābıdur.[27] Mevlānā'ga
Ü256b ol ḥāl maʿlūm bolup tevāżuʿ ḳılıp | inṣāf biripdür. Bir ḳatla Şeyḫ İsmāʿīl-i
R169a Sīsī dervīşlerni arbaʿīnġa olturturda [1] Mevlānā'nı hem tileptür ve Mevlānā bir ġazel aytıp ötkeripdür ki maṭlaʿı budur ki :

Ü256a | taşdın : Ü14 taştın | başı astıġa : F12 başıġa, Ü13 başlarıġa || 23 b. büzürgdür : Ü11 b. büzürg || 26 t. ḳılılġay :Ü16 t. ḳılġay :ş ḳılılġay :Ü17 ş. ḳılġay || 27 a.
Ü256b olturturda : Ü1 a. olturırda ||
R169a 3 d. ötüptürler : F26 Ü5 d. ötüptür || 4 baştın ayaḳ : F27 başdın ayaġ, Ü7 baş-

بیت

تا مهر تو دیدیم ز ذرات گذشتیم [2] وز جمله صفات از پی آن ذات گذشتیم

āḫırġaça Taṣavvuf vāḳiᶜ boluptur. Çün Şeyḫ işitipdür, vaḳtı ḫoş boluptur ve istiḥsān [3] körgüzüptür. Ve Mevlānā altmış yaşlarıda sikkiz yüz toḳḳuzda dünyādın ötüptürler.

§ 727 Seyyid Nāṣır-i Ḫusrev ḳaddesa'llāhu sırrehu

Bedeḫşān Kūhistān'ıda[4] bolur irmiş. Be-ġāyet murtāż kişi irmiş. Kūhistān ehli baştın ayaḳ anıñg mürīdidürler. Ve Şāh Nāṣır bile taᶜbīr ḳılurlar. Ẓāhir[5] ᶜulūmın ḫaylī körgen irmiş. Bāṭın ᶜilmini dağı riyāżet cihetidin ḥāṣıl ḳılġandur, ammā bu ṭāyifeniñg anıñg meẕhebide ṭaᶜnları bar. [6] Ve bu ṭaᶜn gūyā ki *Rūşenāyī-nāme*'side meẕkūr bolġan ebyātı ciheti-
F159a dindür ki ḥükm meẕhebi revişide vāḳiᶜ boluptur. | Ve mezārı Kūhistān'da-[7] dur, yuzāru ve yuteberreku bihi.

§ 728 Şeyḫ Āẕerī ḳaddesa'llāhu rūḥahu

Esferāyin'lıḳdur. Lengeri ve mürīdleri bar irdi ve mażbūṭ evrād u evḳāt-[8] lıġ kişi irdi. Evāyil-i ḥālıda Ḥaḳ yolı sülūki köñglige müstevlī bolġanda Mekke ᶜazīmeti ḳıldı. Ol devletḳa müşerref bolġandın soñgra Hind [9] seferi ileyige tüşti. Niçe yıl ol mülkde ḳaldı ve köp meşāyıḫ ve ᶜazīzler ṣoḥbetiġa yitişti ve köp il añga mürīd boldılar. Andaḳ menḳūl-[10] dur kim
Ü257a Hind selāṭīnidin baᶜżınıñg meclisiġa yitkende andaḳ ki | alarnıñg resmi irmiş ki selāṭīn bile kişi muṣāfehe ḳılurda yirge[11] başın ḳoyup körüşürler. Şeyḫ ṭavrıdın bu işni yıraḳ körüptürler, ammā mecāl-i temennā ḳılıp Şeyḫ'ḳa
P148b ᶜarż ḳılıp durupturlar ki eger bu [12] resmni | becā kiltürse, bir lek yüz miñg direm bolġay, niyāzmendlıġ ḳılġaylar. Şeyḫ ḳabūl ḳılmay istibᶜād ḳılıp [13] bu beytni dipdür ki :

بیت

من ترک هند وجیفهٔ چبال گفته ام باد بردت چونه بیك چونی خرم

Şeyḫ'niñg mezārı İsferāyin'de öz lengeride oḳdur. Sikkiz yüz [14] altmış birde ötüptür. Bu beyt Şeyḫ'niñgdür kim :

tın ayaġ || 5 k. irmiş : $Ü_8$ k. imiş || 6 v. boluptur : F_{29} v. bolupdur || 7 yuzāru ve
F159b yuteberruku bihi : F ve Ü'de yok || 9 yitişti : $Ü_{16}$ yitüşti | menḳūldur : P_{23} me-
Ü257a ḳūl, $Ü_{17}$ meşhūrdur || 10 kişi : Ü'de yok | yirge : F_4 $Ü_1$ yirde || 12 kiltürse : F_5 kil-
P148b türüp | niyāzmendlıġ F_5 $Ü_4$ niyāzmendlıḳ || 13 بیت : R ve F'de yok | 1. oḳdur : F_7 1. oḳtur, $Ü_6$ 1. yavuḳdur || 14 ötüptür : $Ü_7$ ötüpdür | Şeyḫ'niñgdür kim :$Ü_7$ Şeyḫ-

بيت

كتابهٔ زمسيحا برين كهن ديرست　　　كه تا اميد نباشى كه عاقبت خيرست

§ 729 [15] Mevlānā Luṭfī raḥimehu'llāhu ta'ālā

Taḥṣīl eyyāmıda Mevlānā Şihābu'd-dīn-i Ḫıyābānī ḫıdmetiġa yiter ikendür ve ādāb-i ṭarīḳat sülūkini andın kesb ḳılur [16] irkendür. Ve egerçi şā'irlıḳ ṭarīḳıda ma'rūf u meşhūr boldı, ammā dervīşlik ṭarīḳını dağı iligidin birmedi. [17] Bu faḳīr bāresiġa köp iltifātı bar irdi ve Fātiḥalar oḳur irdi. Ve dāyim vālide mülāzemetiġa ve rıżā-yı ḫāṭırıġa tergīb ḳılur [18] irdi. Toḳsan yaşıdın tecāvüz ḳılġanda Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren atıġa redif-suḫan ḳaṣīdeī aytıp kiltürüp irdi [19] ki zamānnıñg ḫoş-gūyları barça ḫūbluḳḳa müsellem tuttılar ve ol Ḥażret dağı inṣāf birdiler. Ve anıñg maṭla'ı budur kim : |

Ü257b

[20] بيت

زهى حديث لبت قوت وروح وجان وسخن
كل رخت چمن آراى بوستان سخن

Ol Ḥażret şükr-güzārlıġ yüzidin ma'ẕeret izhārı [21] ḳılıp didiler kim bu şi'rniñg ḥallesi 'uhdesidin biz çıḳa almas-biz, meger muḳābelede hem ḳaṣīdeī siziñg atıñgızġa aytḳay-biz. Mevlānā [22] didiler kim anı sizge āsān ḳılur-biz, siziñg kiygen iski tonuñguznı gedāylıḳ ḳılur-biz ki ḥulle bolġay. Ol Ḥażret 'öẕr-ḫᵛāhlıġlar [23] bile kisvetni Mevlānā'ġa kiydürdiler. Mevlānā be-ġāyet sūḫte kişi irdi. Toḳsan toḳḳuz yaşıda 'ālemdin ötti. Ḳabrı Dehkenār-[24] dadur ki öz meskeni irdi. Bu maṭla'ıdın bu ṭāyife meşrebiniñg çāşnīsi ẓāhirdür:

Ol ki ḥüsn itti bahāne ilni şeydā ḳılġalı
[25] *Közgü dik ḳıldı sini özini peydā ḳılġalı*

§ 730 Mevlānā Muḳīmī 'aleyhi'r-raḥmetü

Ḫorāsān mülkide Tarḫan ili arasıda bolur irdi. Faḳr ehli [26] meşrebi ṭavrıdın ẓāhir irdi ve bu ṭāyifeniñg ıṣṭılāḥātıdın ḫaber-dār.

dindür ki || 16 m. boldı : F_9 meşhūrdur | d. ṭarīḳını : $Ü_{11}$ d. tarīḳı | iligidin : F_9 $Ü_{12}$ iligdin || 17 mülāzemetiga... ḫāṭırıġa : $Ü_{13}$ rıżāġa ve mülāzemetiġa ve ḫāṭırıġa ||
Ü257b 19 b. kim : $Ü_{17}$ b. ki || 20 şükr-güzārlıġ : $Ü_1$ şükr-güzārlik || 21 şi'rniñg : $Ü_2$ şi'rni | atıñgızġa : $Ü_3$ atıñgız bile || 22 kiygen : F'de yok | iski : Ü'de yok | tonuñguznı : $Ü_4$ tonıñgıznı | ḥulle bolġay : F'de yok, $Ü_4$ bizge ḥ. b. || 23 'ö. bile:$Ü_5$ 'ö. ḳılıp || 24 maṭ-

Türkçe şiᶜrġa meşhūr ve maᶜrūf irdi. Bu ṭāyife ıṣṭılāḥı [27] bile türkçe şiᶜr aytıpdur. Ḫaylī maᶜānī anda derc ḳılıpdur. Ve tercīᶜiniñ bendi bu beyt vāḳiᶜ boluptur kim :

R_{169b} *[1] Sin-sin aṣl-i vücūd-i her mevcūd*
Sindin özge vücūdḳa ni vücūd

§ 731 Mevlānā Eşref ḳaddesa'llāhu sırrehu

Herī şehride bolur irdi ve ṣūfiyye [2] ṭarīḳı bile sülūki bar irdi. Başıġa kīz börk ḳoyar irdi ve naẓm ehliniñ ekābiri bile ṣoḥbet tutup irdi. Köpi anı dervīş-[3] veşlik cihetidin taᶜẓīm ḳılurlar irdi. Ve köprek
$Ü_{258a}$ evḳātını | ḫamse naẓmıġa ötkerür irdi. ᶜĀḳıbetü'l-emr ol müteberrik kitāb itmāmıġa[4] müşerref bolurġa tevfīḳ taptı. Bu beytni gūyā ki maṭlūb vuṣūlı vaḳtı aytmış bolġay kim :

بیت

از شرف وصل تو اشرف شدیم   [5] دولت ما بود مشرف شدیم

§ 732 Seyyid Nesīmī ḳaddesa'llāhu rūḥahu

ᶜİrāḳ ve Rūm ṭarafıdagı mülkdin irkendür. Rūmī ve Türkmenī [6] til bile naẓm aytıpdur. Ve naẓmıda ḥaḳāyıḳ u maᶜārif be-ġāyet köp mündericdür. Meẕkūr bolġan mülk ehliġa anıñ şiᶜri muḳābeleside şiᶜr [7] hemānā ki yoḳtur. Taḳlīd ehli anı meẕhebide ḳuṣūr töhmetiġa müttehem ḳılıp şehīd ḳıldılar. Meşhūr mundaḳtur kim tirisin soyar ḥükm boluptur. [8] Ol ḥāletde bu şiᶜrni dipdür ki

Ḳıbledür yüzüñ nigārā ḳaşlaruñ miḥrāblar
Ṣūretüñ muṣḥaf velī ḫāl u ḫaṭṭuñ iᶜrāblar

Ve bu şiᶜrniñ [9] taḫalluṣı uşbu müddeᶜāġa dāl durur kim :

Ay Nesīmī çün müyesser boldı iḳbāl u viṣāl
Ḳoy tiriñni soysa soysun bu pelīd ḳaṣṣāblar

§ 733 Şeyḫ ᶜİmādu'd-dīn-i [10] Faḳīh ḳaddesa'llāhu taᶜālā rūḥahu

P_{149a} Egerçi feḳāhatġa | meşhūrdur, ammā ṣāḥib-i vecd u ḥāl

laᶜıdın : $Ü_7$ maṭlaᶜdın || 25 özini : F_{16} özni || 26 şiᶜrġa m. : F_{17} şiᶜrġa hem m. || 27 şiᶜr a. : F_{18} Ü $_{12}$ tercīᶜiniñ : $Ü_{13}$ tercīᶜini | b. beyt : $Ü_{13}$ b. beytde ||
R_{169b} 1 b. irdi : $Ü_{15}$ b. irdiler || 2 bile sülūki : ü'de yok || 3 ᶜāḳıbetü'l-emr : F_{21} ᶜāḳı-
$Ü_{258a}$ bet | kitāb i. : $Ü_1$ kitābġa || 4 kim : Ü'de yok || 5 Türkmenī : $Ü_5$ Türkmen || 6 T. til bile : $Ü_5$ T. til | be-ġāyet : Ü'de yok || 7 yoḳtur :$Ü_6$ yoḳ turur | taḳlīd e. : F_{24}

irmiş. Ve ḫānḳāhı ve mürīdleri bar irmiş. Ve semāʿ ṣoḥbetiġa [11] köp māyil irmiş. Dipdürler ki Mekke ʿazīmeti ḳılġanda güẕeri Şīrāz'ġa tüşüptür ve anda Bisçaḳiyye digen zāviyede nüzūl [12] ḳılıpdur. Ve ol zāviye fuḳa-
F$_{159b}$ rāsıdın | soruptur ki bu nevāḥīde birev ki fi'l-cümle üni bolġay ve nime
Ü$_{258b}$ oḳuy-alġay ki andın [13] dertmendī ḫoş-ḥāl | bola alġay, bar mu irkin ki bir zamān tilesek? Ol dervīşler dimiş bolġaylar ki Ḥāfıẓ Şemsü'd-dīn Muḥammed atlıġ yigit [14] bar ki yaḫşı üni bar. Ve özi hem naẓm ayta alur ve naẓmıġa baʿżı ḫalḳ māyildürler. Ḫōd bu sözdin ġarażları Ḫᵛāce Ḥāfıẓ irmiş [15] ki alarnın͠g ẓuhūrı bidayeti irmiş. Ḫᵛāce ʿİmād istidʿā ḳılur ki ol yigitni tapıp kiltürün͠g. Ol cemāʿat Ḫᵛāce Ḥāfıẓ'nı tapıp [16] ḥāẓır ḳılurlar. Ve Ḫᵛāce ʿİmād tilep muṣāfeḥe ḳılıp meclisde olturḳandın son͠gra iltimās ḳılur ki işitip-biz ki hem yaḫşı ünün͠g bar[17] ve hem naẓm aytur-sin, bizin͠g üçün özün͠gnün͠g bir şiʿrin oḳuġıl! Ḫᵛāce Ḥāfıẓ bu şiʿrni yan͠gla aytḳan ikendür ki :

بيت

[18] آنان که خاك را بنظر کیمیا کنند   آیا بود که گوشهء چشمی بما کنند؟

Ün tartıp bu maṭlaʿnı oḳuġaç Ḫᵛāce ʿİmād'ġa vecd yüzlenür, [19] feryād ḳılıp semāʿġa ḳopar. Buyurur ki maṭlaʿnı oḳ mükerrer oḳuġay. Şāmdın ṣubḥ çaġıġaça bu maṭlaʿ bile feryād ḳılıp semāʿ ḳılur. Namāz [20] çaġı mürīdler Ḫᵛāce'ni tutup teskīn birürler ve namāznı edā ḳılurlar. Ve Ḫᵛāce Ḥāfıẓ bāreside ḫayr duʿāları ḳılur. Ve niçe kün [21] an͠ga bola ol şehrde tevaḳḳuf ḳılur. Mekke'ge barıp ḳaytḳunça Ḫᵛāce Ḥāfıẓ şiʿrinin͠g şöhreti ʿālemni tutḳan ikendür. Ḫᵛāce ʿİmād'nın͠g [22] dīvānı bar. Ve bu maṭlaʿ anın͠gdur ki :

بيت

آنجا که منتهای کمال ارادتست   هر چند جور بیش محبت زیادتست ||

Ü$_{325a}$ **§ 734** Şemsü'd-dīn Muḥammed el-Ḥāfıẓ [23] eş-Şīrāzī ḳaddesa'llāhu sırrehu

Alar lisānu'l-ġayb ve tercemānu'l-esrārdurlar. Besā esrār-i ġaybiyye ve maʿānī-yi ḥaḳīḳiyye ki ṣūret kisvetide ve mecāz [24]

P$_{149a}$ hemānā t., Ü$_{6}$ hemānā ki t. | mundaḳtur : Ü$_{7}$ mundaḳdur | ḥ. boluptur : Ü$_{8}$ ḥ.
F$_{159b}$ boldı || 8 ḥāletde : Ü$_{8}$ ol ḥ. || 11 ḳılġanda : F$_{29}$ ḳılġandur || 13 b. irkin : F$_{1}$ b. kini
Ü$_{258b}$ | tilesek : R. tilesen͠g, F$_{1}$ tilesek ki || 14 hem ... ayta alur : F$_{2}$ Ü$_{2}$ naẓm hem aytadur | Ḥ. irmiş : Ü$_{3}$ Ḥ. irmişler || 15 bidāyeti : Ü$_{4}$ anın͠g b. || 16 ʿİmād : Ü'de yok | hem : F'de yok || 17 özün͠gnün͠g: F$_{16}$ Ü$_{8}$ özün͠gnin͠g | şiʿrin :Ü$_{8}$ şiʿrin͠gni | yan͠gla :Ü$_{9}$ yan͠gıda ||18 Ḫ. ʿİmād'ġa : Ü$_{11}$ Ḫ. ʿİmād'ḳa || 19 oḳuġay : Ü$_{12}$ oḳuġanıdın | bu maṭlaʿ bile :
Ü$_{325a}$ F$_{7}$ Ḫᵛāce bu maṭlaʿnı || 21 ol şehrde : Ü'de yok | ḳaytḳunça : R, Ü$_{15}$ ḳaytġunça || 22
L$_{169}$ anın͠gdur : Ü$_{16}$ anın͠g ḳavlıdur || 24 ḳılıpdurlar : L$_{15}$ ḳılıpturlar | bu ṭāyifedin : Ü'de yok || 25 kişige : Ü$_{7}$ kişi || 26 ittifāḳ : Ü'de yok ||

L$_{469}$ libāsıda edā ḳılıpdurlar. Egerçi | maʿlūm imes ki alar irādet iligi bir pīrge
birmiş bolġaylar ve Taṣavvuf ṭarīḳıda bu ṭāyifedin [25] birige nisbet dürüst
ḳılmış boġlaylar, ammā sözleri andaḳ bu ṭāyifeniñ meşrebi bile muvāfıḳ
vāḳiʿ boluptur ki hīç kişige andaḳ[26] ittifāḳ tüşmeydür. Dağı elfāẓ laṭīflıġı ve
terkīb pākīzelıġı ve revānlıġı ve edā selāseti ve leṭāfeti ve maʿnā ġarīblıġı
çāşnīside [27] ḫōd alarnı taʿrīf ḳılmaḳ ḥayāt suyın cān-baḫşlıḳḳa taʿrīf ḳılġan
R$_{170a}$ dik bolġay. Ḫᵛāceler ḳaddesa'llāhu esrārehum silsilesidn [1] ʿazīzī dipdür ki
hīç dīvān Ḥāfıẓ dīvānıdın yaḫşıraḳ imes, eger kişi ṣūfī bolsa. Bu faḳīrġa an-
daḳ maʿlūm boluptur ve meşhūr[2] mundaḳtur ki Ḥażret-i Mīr Ḳāsım ḳuddise
sırruhu alarnıñ dīvānını *Ḳur'ān-i Fārisī* dir irmişler ki *Kelāmu'llāh* āyātı
maʿānīsidin memlū ve esrār [3] u nükātıdın meşhūrdur. Çün alarnıñ eşʿār-i
maʿārif-nigārı andın meşhūrraḳdur ki īrādġa iḥtiyāc bolġay, herāyine [4]
Ü$_{325b}$ ḳalem ʿinānını andın maṣrūf ḳılıldı. | Alar yitti yüz toḳsan ikkide ʿālemdin
ötüptürler.

§ 735 Şeyḫu'l-islāmī ve Maḫdūmī Nūru'd-dīn ʿAbdu'r-raḥmān-i Ġāmī ḳaddesa'llāhu rūḥahu

[5] Alar vaṣfıda ḫāme tili lāl ve til ḫāmesi şikeste-
maḳāldur. Yıllar taḳrīr ḳılsa ve ḳurunlar taḥrīr sürʿati bile bitilse, olça ḥaḳḳı
bar vafṣ-[6] larınıñ edā tapmaġı muḳaṣṣırdur ve taʿrīfleriniñ beyānġa kilme-
ki müteʿaẕẕir. Bu bī-biḍāʿat ḳalīlü'l-istiṭāʿatnıñ yaḳīni muñga ṣādıḳ [7] ve
L$_{470}$ taḥkīḳi muñga muvāfıḳdur ki bu ümmetde | alarnıñ kemāl-i ṣūrı ve is-
P$_{149b}$ tikmāl-i maʿnevīleri cāmiʿiyyeti bile töremiş bolġay. | Çün ʿaṣr [8] fużalāsıdın
ve zamān ʿulemāsıdın kim alarnıñ şāgirdlıġıġa muʿazzez ü mümtāz ve mü-
şerref ü ser-efrāz irdiler, niçe kişi alarnıñ sīret [9] ü kemālātı şerḥide resāyil
ü kütüb bitipdürler ve taṣānīf s̱ebt itipdürler, aradadur. Biley digen kişi ol
cemʿ ü te'līf-[10] din öz fehmi ḫūrdıda maḫṣūṣ bolur ve behre ala alur. Bu ża-
ʿīf dağı hem bu bābda *Ḫamsetü'l-müteḥayyirīn* risālesi bitip-min. Anda [11]
fi'l- cümle güstāḫlıġ yüzidin alar ẕikri bile ḳalemni güher-nis̱ār itip-min.
Türk ulusıda irādet ehli ve iḫlāṣ ehli ol perīşān [12] evrāḳdın ve perākende

R$_{170a}$ 1 dipdür: L$_6$ diptür | h. dīvān : Ü$_{11}$ h. dīvānī | Ḥāfıẓ d. : Ü$_{12}$ Ḫᵛāce Ḥ. d. |
boluptur : Ü$_{13}$ b. ki || 2 i. ki : Ü$_{14}$ L$_9$ i. pes ki || 3 maʿārif-nigārı : L$_{10}$ maʿārif-
nigārları | meşhūrraḳdur : F$_{17}$ meşhūrraḳtur || 4 m. ḳılıldı : Ü$_{17}$ m. ḳıldı | ʿā. ötüp-
Ü$_{325b}$ türler : F$_{18}$ ʿā. ötüptür || 5. t. ḫāmesi : R, P$_{23}$ Ü$_3$ t. ḫāme || 6 beyānġa kilmeki : Ü$_5$
beyānġa kirmeki, L$_{14}$ beyān k. | ṣādıḳ : L'de yok || töremiş b. : Öz aytmamış b.
P$_{149b}$ || 8 ve ... ʿulemāsıdın : Ü'de yok | şāgirdlıġıġa F$_{22}$ şāgirdlikige | ve müşerref : L'de
L$_{470}$ yok | alarnıñ : L$_3$ alar || 9 kemālātı ş. : Ü$_{10}$ kemālātları ş. | bitipdürler : F$_{22}$ L$_3$ bitip-
türler | biley digen k. : Ü$_{12}$ tilegen k. || 10 hem : Ü ve L'de yok | risālesi : F$_{24}$
Ü$_{14}$ risālesini | anda : Ü$_{14}$ andaḳ ki || 11 ḳalemni : Ü$_{15}$ ḳalemimni | g. itip-min :
Ü$_{15}$ g. ḳılıp-min | i. ehli : F$_{25}$ Ü$_{16}$ L$_7$ i. ḫaylı || 12 evrāḳdın : Ü$_{16}$ evrāḳ | bile a. :

$Ü_{326a}$ eczādın iligge alsalar ve köz salsalar, birer nime bile alurlar ve şuᶜūr ḥāṣıl | ḳıla alurlar. Ẓāhir yüzi-[13] din özlerin ḳuṭbu'l-muḥaḳḳiḳīn ve ġavṣu's-sālikīn Mevlānā saᶜdu'l-mille ve'd-dīn el-Kāşġarī ḳaddesa'llāhu rūḥahu'l-ᶜazīz mürīdi körgüzürler [14] irdi, ammā hemānā ki Üveysī irdiler ve Ḥażret-i Ḫᵛāce Bahāu'd-dīn-i Naḳş-bend raḥimehu'llāhu taᶜālā rūḥāniyyetidin terbiyet tapıp irdiler. Ve zamān [15] meşāyıḫıdın Ḫᵛāce Muḥammed-i Pārsā ḳuddise sırruhu mubārek naẓarlarıġa yitip irdiler. Ve Şeyḫ Bahāu'd-dīn-i ᶜÖmer ḳuddise sırruhu ṣoḥbetiġa müşerref bolup [16] irdiler. Ve Ḫᵛāce Ebū Naṣr-i Pārsā ve Ḫᵛāce Muḥammed el-Kūsevī ve Mevlānā Bāyezīd-i Pūrānī ve Mevlānā Muḥammed-i Esed ve Mevlānā Muḥammed-i Tebādegānī ve Şeyḫ
F_{160a} Şāh-i[17] Ziyāretgāhī | ve Mevlānā Muḥammed-i Emīn-i Ḳuhistānī ve Mevlānā Saᶜdu'd-dīn-i Cācermī ḳaddesa'llāhu taᶜālā ervāḥehum ve sāyir
L_{471} zamān meşāyıḫı bile ṣoḥbet [18] tutup irdiler. Ve hem bu ṭāyife | ḥālāt u mesāyilidin barçadın behre tapıp irdiler ve hem behre yitkürüp irdiler. Siksen [19] bir yaşḳa yittiler ve sikkiz yüz toḳsan sikkizde cumᶜa kiçesi Herāt şehride ḫıyābān başıda öz menzilleride Tinġri raḥmetiġa vāṣıl[20] boldılar. Ve alarnıñg muḫliṣleridin biri münevver merḳadları üstide ᶜālī ᶜimāret yasap baᶜżı mürīdleri ve şāgirdleridin ol [21] ᶜimāretde deḳāyıḳ-i fünūnın ve ḥaḳāyıḳ-i ᶜulūmın ḥālā ders aytıp cemāᶜat-i keṣīr ṭālibleridin alar rūḥāniyyeti bereketidin nefᶜ-i şāmil [22] ve feyż-i kāmil tapadurlar. Ve naẓm u neṣr taṣnīfleridin iligge yaḳın bar ki zamān ehli andın behremenddürler. Naẓmlarıdın üç [23] dīvāndur. Evvelgı divan *Fātiḥatu'ş-şebāb*'ḳa meşhūr ve ikinçi dīvān *Vasaṭu'l-ᶜiḳd*'ḳa maᶜrūf ve üçünçi *Ḫātimetü'l-ḥayāt*'ḳa mevsūm ki [24]ᶜālem ehli tilide ol naẓmlardın özge az naẓm cārī bolur. Ve meṣnevīdin *Heft-reng*'dür, yitti defter tertīb tapıpdur ki *Tuḥfetü'l-aḥrār-*[25] dur ve *Silsiletü'l-meẕheb*'dür ve *Yūsuf u Zelīḫā*'dur ve *Leylī vü Mecnūn*'dur ve *Ḫıred-nāme-i İskenderī*'dür ve *Subḥatu'l-aḥrār*'dur ve *Salāmān* [26] *u Absāl*'dur. Ve neṣrleridin tefsīrdür ve *Şevāhidü'n-nübüvve*'dür ve *Nefeḥātü'l-üns*'dür ve *Naḳş-i Füṣūṣ*'dur ve *Eşiᶜ ᶜau'l-lumaᶜāt-*[27] dur ve *Levāyiḥ*'dür ve *Levāmiᶜ*'dür ve *Şerḥ-i rubāᶜiyyāt*'dur. Çün barçası alarnıñg külliyātıda mesṭūr ve
$R_{170b}L_{472}$ meẕkūrdur, taᶜdādıġa [1] ḥācet imes. | Ve alarnıñg maᶜānī vü nüketi andın meşhūrraḳdur ki birer nime ṣebt ḳılmaḳḳa iḥtiyāç bolġay, ol sebbebdin

$Ü_{326a}$ F_{17} bilür a. | ḥāṣıl : L'de yok || 13 özlerin : L'de yok | Mevlānā : L'de yok || 15 naẓarlarıġa : $Ü_5$ L_{12} naẓarıġa | ṣoḥbetiġa : L_{12} ṣoḥbeti || 17 Emīn : Ü ve L'de yok
F_{160a} | 17-26 ve sāyir ... *Eşiᶜᶜau'l-lumāᶜāt*'dur : $Ü_{10}$ mubārek naẓarıġa yitip irdiler || 19
L_{471} T. raḥmetiġa : L_3 T. cıvār-i raḥmetiġa || 23 i. dīvān V. : F_6 L_8 i. V. || 25 *Silsiletü'l-meẕheb*'dür : F_7 *Silsiletü'l-meẕheb* durur | *Yūsuf u Zelīḫā*'dur : F_8 L_{11} *Yūsuf u Zelīḫā*'dur ki ᶜāşıḳ u maᶜşūḳḳa mevsūmdur || 27 *Levāyiḥ*'dur : $Ü_{10}$ *Levāyiḥ* | *Şerḥ-i rubāᶜiyyāt*'dur : $Ü_{11}$ *Şerḥ-i rubāᶜiyyāt* ||

R_{170b} 1 nüketi : $Ü_{12}$ nükteleri | meşhūrraḳdur : F_{10} meşhūrraḳtur || 2 vüṣūl n. :

iḫtiṣār[2] ḳılıldı. Ḥaḳ subḥānehu ve taʿālā alar rūḥıġa vüṣūl nüzhetġāhıda ḳıyāmetḳaça ārām ve niyāzmendlerġa alar esrār u maʿānīsidin[3] kām u neşāṭ-i tamām naṣīb ḳılsun, āmin yā Rabbe'l-ʿālemīn ‖

Fī ẕikri'n-nisāi'l-ʿārifātu'l-vāṣılāti'l-merātibi'r-ricāl

Ü_{326b} Şeyḫ-i büzürgvār |[4] Şeyḫ Muḥyi'd-dīn el-ʿArabī ḳuddise sırruhu *Fütūḥāt-i Mekkī*'niñg yitmiş üçünçi bābıda andın soñgra ki ricālu'-llāh ṭabaḳātıdın baʿżını ẕikr [5] ḳılıpdur, dipdür ki : وكل ما تذكره من هؤلاء لرجال باسم الرجال فقد يكون منهم النساء ولكن يغلب ذكر الرجال قيل لبعضهم كم الا بدال قل[6] اربعون نفساً له لم لا تقول اربعون رجالاً فقال قد يكون فيهم النساء.
Şeyḫ ʿAbdu'r-aḥmān-i Sulemī ṭabaḳāt-i meşāyıḫnıñg ṣāḥibi [7] raḥmetu'llāhu taʿālā nisvetün ʿābidāt ve nisāun ʿārifāt aḥvālı ẕikride ʿala ḥaddihi kitābī cemʿ ḳılıpdur ve alardın köpiniñg aḥvālı şerḥin [8] beyānġa kiltürüpdür. |

شعر

P_{150a}

ولو كان النساءُ كمن ذكرنا	لفضلت النساء على الرجال
فلا التأنيث لاسم الشمس عيب	[9] ولا التذكير فخر للهلال

§ **736** Rābiʿa-i ʿAdeviyye raḥimehuma'llāhu

Baṣra ehlidin irdi. Süfyān-i Ṣevrī raḍiyā'llāhu ʿanh andın mesāyil sorar irdi[10] ve anıñg mevʿiẓet ü duʿāsıġa raġbet körgüzür irdi. Bir kün Süfyān, Rābiʿa ḳuddise sırruhumā ḳaşıġa kirdi ve ilig köterip didi ki اللهم انى اسئلك السلامة. [11] Rābiʿa yıġladı. Süfyān sordı ki neyüçün yıġladıñg? Rābiʿa didi ki sin mini yıġlattıñg. [12] Süfyān didi niçük? Rābiʿa didi ki selāmet dünyāda anıñg terkidedür ve sin dünyāġa ālūde-sin. Rābiʿa sözidür
Ü_{327a} ki her nimege ṣemereī-[13] dür ve maʿrifet ṣemeresi yüz Tiñgri'ge | kiltürmekdür. Ve hem ol dipdür ki : استغفر الله من قلة صدقى فى استغفر الله
Süfyān andın [14] sordı ki bende Tiñgri taʿālāġa taḳarrub tiler nimelerdin yaḫşıraġı ḳaysıdur? Ol didi, oldur ki bilgey ki dünyā ve āḫıretde [15] andın özgeni sivmes. Bir kün Süfyān anıñg ḳaşıda didi ki : واحزناه Ol didi yalġan aytma, eger sin maḥzūn bolsañg [16] irdi, tiriglik añga ḫoş-güvār bol-

L_{472} Ü_{14} L_3 öz vüṣūl n. ‖ 3 «āmin yā Rabbe'l-ālemin» sözünde L nüshası son
Ü_{326b} buluyor ‖ 4 ṭabaḳātıdın :Ü_2 ṭabaḳātı ‖ 5 dipdür ki: Ü'de yok ‖ 7 c. ḳılıpdur :
P_{150a} F_{16} Ü_7 c. ḳılıp ‖ 8 kiltürüpdür : F $_{16}$ Ü_8 kiltürüptür | شعر: R, F ve Ü'de yok ‖ 11 neyüçün : Ü_{14} niçün ‖ 12 ve sin : Ü'de yok ‖ 13 kiltürmekdür: Ü_1 kiltürmek ‖ 14
Ü_{327a} sordı ki : R sordı | yaḫşıraġı : Ü_3 yaḫşıraḳ | ol : F ve Ü'de yok ‖ 15 ol didi : Ü'de yok ‖ 16 ḫoş-güvār : F_{23} düşvār ‖ 18 anda ni : Ü_{11} ni anda ‖ 19 sindin : F_{26} sin ‖

maġay irdi. Ve hem ol dipdür ki endūhum andın imes ki endūhgīndür-min. Endūhum [17] andındur ki endūhgīn imes-min.

§ 737 Lubābetü'l-müte'abbide raḥimehuma'llāhu

Beytü'l-muḳaddes ehlidindür. Ol dipdür ki min Ḥaḳ subḥānehu [18] ve ta'ālādın uyalur-min ki mini ġayr bile meşġūl körgey. Birev ańga didi ki Ḥacġa baradur-min, anda ni du'ā ḳılay? Didi ki [19] Tińgri'din anı tile ki sindin ḫoşnūd bolġay ve sini özidin ḫoşnūdlar maḳāmıġa yitkürgey ve sini dōstları arasıda kem-nām ḳılġay.

§ 738 [20] Meryemü'l-Baṣriyye raḥimehuma'llāhu

Baṣra ehlidindür. Rābi'a rūzgārıda irmiş ve anıńg ṣoḥbetiġa yitken irmiş ve ḫıdmetin ḳılġan imiş. [21] Ve Rābi'a'dın sońgra niçe vaḳt ḥayāt tapıpdur. Ve maḥabbetde söz aytur irmiş. Ve maḥabbet-āmīz söz işitse irmiş, bī-ḥāl bolup [22] yıḳılur irmiş. Ve 'ālemdin ötmekin mundaḳ dip-

Ü327b dürler ki bir meclisde | maḥabbet sözi öter irmiş. Çün söz mü'eṡṡirraḳ tü-

F160b şüptür, [23] yüreki yarılıp cān biripdür. Ol dipdür ki hergiz | rūzī ġamı yimedim ve anıńg ṭalebiġa renc tartmadım, tā bu āyetni işittim [24] kim :

وفى السماء رزقكم وما تو عدون.

§ 739 Reyḥāne-i Vālihe raḥimehuma'llāhu ta'ālā

Baṣra'nıńg müte'abbidātıdın irmiş. Ṣāliḥ-i Mutī raḥimehü'llāhu ta'ālā eyyāmıda [25] bu ebyātnı yaḳası allıġa bitip irkendür :

شعر

أنت انسى وهمتى وسرورى	وقد ابى القلب ان يحب سواكا
يا عزيزى وهمتى و مرادى	[26] طال شوقى متى يكون لقاكا
ليس مؤلى من الجنان نعيم	غير انى اريد أن القا كا

§ 740 Mu'āẕe-i 'Adeviyye raḥimehuma'llāhu

[27] Rābi'a-i 'Adeviyye'nińg aḳrānıdındur ve anıńg bile ṣoḥbet tutupdur. Ḳırḳ yıl yüzin yoḳḳarı āsmānġa ḳılmadı. Ve hergiz kündüz

R171a nime yimedi ve kiçe [1] uyuḳlamadı. Ańga didiler ki nefsińgġa köp żarar yit-

20 B. ehlidindür : Ü13 B. ehlidin durur | Rābi'a : Ü'de yok | ḳ. imiş : F27 ḳ. irmiş | imiş : Ü'de yok || 21 işitse i. : P16 işitip i. || 23 ol dipdür : Ü'de yok | r. ġam : F1 r. ġamın | renc t. : Ü3 r. hem t. || 25 شعر : R ve F'de yok || 27 ṣ. tutupdur : P22 Ü10 ṣ. tutuptur | yoḳḳarı : R'de yok ||

1 uyuḳlamadı : Ü11 uḫlamadı || 2 ... kiçege : Ü13 ... kiçege ḳoyup-min ||

küre-sin. Didi ki hīç żarar yitkürmeydür-min, kiçe uyḳusın kündüzge [2] salıp- min ve kündüz yimekin kiçege.

§ **741** ᶜA f ī r e - i ᶜĀ b i d e rahimehuma'llāhu taᶜālā

Ol Başra ehlidindür ve Muᶜāẕe-i ᶜAdeviyye bile ṣoḥbet tutuptur. [3] Tiñgri ḳorḳunçıdın ança yıġladı ki közleri körmes boldı. Birev añga didi ki ni belā-yi ḳatıḳdur körmeslik! Ol didi [4] ki Tiñgri taᶜālādın
P$_{150b}$Ü$_{328a}$ maḥcūbluḳ andın ḳatıḳraḳdur | ve köñgül | kūrlüki Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālānıñg murādı mühimmide anıñg emrleride [5] ḳatıḳraḳ.

§ **742** Ş a ᶜ v ā n e rahimehuma'llāhu taᶜālā

Ol ᶜAcem'din irdi ve Ubulle'de olturur irdi. Ve yaḫşı üni bar irdi ve ḫūb neġamāt [6] bile vaᶜẓ aytur irdi. Ve zühhād ve ᶜibād ve erbāb-i ḳulūb anıñg mecliside ḥāżır bolur irdiler. المجتهدات الخائفات [7]الباكيات المبكيات كانت من Añga didiler ki ḳorḳar-biz ki köp yıġlamaġdın közüñg körmes bolġay. Didi ki dünyāda yıġlamaġdın kūr bolmaḳ [8] yaḫşıraḳdur, ot ᶜaẕābı bile kūr bolmaḳdın. Ol dipdür ki ol köz ki maḥbūbı liḳāsıdın yıraḳ ḳalġay ve anıñg dīdārıġa [9] muştāḳ bolġay, yıġısız yaḫşı körünmes. Dirler ança endūh añga ġalebe ḳıldı ki namāz ve ᶜibādetdin ḳaldı. Uyḳuda birev[10] kilip añga didi ki :

شعر

اذرى دموعك اما كنت شاجنة ان النياحة ليشفى للحزينا

جدى وقومى وصومى الدهر دائبة فانما الذنوب من فعل المطعينا [11]

Yana ṭāᶜat bünyād ḳıldı. Ve bu ebyāt bile terennüm ḳılur irdi ve yıġlar irdi ve yıġlatur irdi. Dirler ki ḳa- [12] rıġanıda Fużayl-i ᶜİyāż ḳuddise sırruhumā anıñg ḳaşıġa barıp duᶜā ṭalebi ḳıldı. Ol didi ay Fużayl, siniñg bile Tiñgri arasıda hīç nime [13] bar mu ki eger duᶜā ḳılsam, icābetḳa sebeb bolġay?
Ü$_{328b}$ Fużayl ṣayḥaī urdı | ve bī-ḫōd bolup yıḳıldı.

§ **743** K ü r d i y y e rahimehuma'llāhu taᶜālā

Başra'dın [14] yā İhvāz'dın irdi. Ve Şaᶜvāne'niñg ḫıdmetin ḳılur irkendür. Ol dipdür ki bir kiçe Şaᶜvāne ḳaşıda irdim. Közüm kim

3 belā-yi ḳatıḳdur : F$_6$ ḳatıḳ belādur, Ü$_{14}$ ḳatıġ belādur ‖ 4 maḥcūbluḳ : Ü$_{16}$ maḥ-
P$_{150b}$ cūbluġ | ḳatıḳraḳdur : F$_7$ ḳatıḳraḳtur, Ü$_{17}$ ḳatıġraḳdur | köñgül körlüki: P$_1$ k. kūr-
Ü$_{328a}$ luġı, F$_7$ Ü$_{17}$ köñgli kūrluġı ‖ 5 ḳatıḳraḳ : F$_8$ Ü$_2$ ḳatıġraḳ | Şaᶜvāne: R ve P'de yok ‖
7 yıġlamaġdın: F$_{10}$ Ü$_7$ yıġlamaḳdın ‖ 8 yaḫşıraḳdur : F$_{10}$ yaḫşıraḳtur | maḥ-
Ü$_{328b}$ būbı : F$_{11}$ Ü$_8$ maḥbūb ‖ 12 ay : P'de yok | hīç nime : Ü'de yok ‖ 14 d. ki : F$_{14}$

uyḳuġa[15] bardı, ayaġın maṅga urup didi ḳop ay Kürdiyye ki bu yir uyḳu yiri imes, uyḳu yiri gūrdur. Aṅga didiler ki saṅga [16] Şaʿvāne ṣoḥbeti bereketidin ni yitti? Didi ol vaḳtdın biri ki anıṅg ḫıdmetiġa yittim, dünyānı sivmedim ve rūzī ġamın yimedim ve dünyā ehlidin [17] hīç kişi közümge uluḳ körünmedi ṭamaʿ cihetidin ve müslimānlardın hīç ḳaysını kiçik tutmadım.

§ 744 Ḥafṣe binti Sīrīn raḥimehuma'llāhu taʿālā

[18] Muḥammed-i Sīrīn'niṅg ḳız ḳardaşıdur.Ve zühd ü vereʿde ḳardaşı dik irdi. Āyāt u kerāmāt iyesi irmiş. Dirler ki kiçe [19] öz öyide çerāġ yaḳar irdi ve namāzġa turar irdi. Gāh bolur irdi ki çerāġı tükenip öçer irdi ve öy yaruḳ [20] irdi.

§ 745 Rābiʿa-i Şāmiyye raḥimehuma'llāhu taʿālā

Ol Aḥmed b. Ebi'l-Ḥavārī'niṅg zevcesi irdi. Aḥmed dipdür ki anıṅg aḥvālı muḫtelif[21] irdi, gāhī aṅga ʿışḳ u maḥabbet ġalebe ḳılur irdi ve gāhī üns ve gāhī ḫavf. Maḥabbet ġalebesi maḥalıda aytur irdi ki :

شعر

Ü329a حبيب ليس يعدله حبيب | [22] ومالسواه فى قلبى نصيب
حبيب غاب عن بصرى وشخصى ولكن عن فؤادى لا يغيب

Ve üns ḥālıda dir irdi ki :

شعر

[23] ولقد جعلتك فى الفؤاد محدثى وابحت جسمى من اراد جلوسى
فالجسم منى للجليس مؤانس [24] وحبيب قلبى فى الفؤاد أنيسى

Ve ḫavf ḥālıda dir irdi ki :

شعر

وزادى قليل لا اراه مبلعى اللزاد ابكى أم بطول مسافتى
[25]اتحرقنى بالنار يا غاية المنى فاين رجائى منك أين مخافتى

Aḥmed b. Ebi'l-Ḥavārī dipdür ki :

بيت

لست احبك حب الازواج [26] انما احبك حب الاخوان

Ü329a $Ü_8$ d. kim ‖ 17 uluḳ : $Ü_8$ uluġ ‖ 19 yaruḳ : F_{20} yaruġ ‖ 21 ve gāhī üns : Ü'de yok ‖ 27 anda : Ü'de yok ‖

Aḥmed b. Ebi'l-Ḥavārī dipdür ki bir kün anıñg allıda bir ṭaşt irdi. Didi ki bu ṭaştnı köteriñg ki [27] anda bitilgen körer-min ki Emīrü'l-mü'minīn Ḥārūnu'r-reşīd ötüptür. Çün tefaḥḥus ḳıldılar, hem-ol kün Hārūnu'r-reşīd ötüp irdi.

R171b § 746 [1] Ḥalīme-i Dımışḳiyye raḥimehuma'llāhu taᶜālā Şām nisāsınıñg sādātıdındur. Rābiᶜa-i Şāmiyye'niñg

P151a üstādı. Aḥmed b. Ebi' l l-Ḥavārī dipdür ki Rābiᶜa [2] didi ki Ḥalīme-i Dımış-ḳiyye ḳaşıġa kirdim, muṣḥaf *Ḳur'ān* oḳuydur irdi. Didi ay Rābiᶜa, işittim ki

Ü329b abuşḳañg, yaᶜnī Aḥmed b. Ebi' l l-Ḥavārī siniñg[3] üstüñge yana ḫatun aladur irmiş. Didim belī. Didi ol niçük bigenür ança ᶜaḳlı bile ki köñglini Tiñgri

F161a taᶜālādın ikki ḫatunġa [4] meşġūl ḳılġay? Meger sañga ol āyet l tefsīri yitmey-dür kim : الا من اتى الله بقلب سليم Didim yoḳ. Didi bu āyetniñg tefsīri budur [5] kim Tiñgri taᶜālāġa yitkey-sin ve köñglüñgde hīç nime andın özge bolmaġay. Rābiᶜa dipdür ki anıñg ḳaşıdın çıḳtım ve ol söz [6] eṣeridin te'emmül ḳıla barur irdim. Ve irenlerdin ki ol yolda yoluḳur irdiler, uyalur irdim ki mini ösrük saġınġaylar.

§ 747 Ümm-i Ḥassān [7] raḥimehuma'llāhu taᶜālā Kūfe ehliniñg zühhādıdın irmiş. Süfyān-i Ṣevrī anıñg ziyāretiġa barur irmiş. Ve baᶜżı dipdürler ki anı [8] ḫatunluḳḳa ḳoluptur. Süfyān dipdür ki bir kün anıñg öyige kirdim, bir iski būriyādın özge nime yoḳ irdi. Didim eger bir ruḳᶜa [9] ᶜamm-zādeleriñgġa bitilse, siniñg ḥālıñg riᶜāyeti ḳılurlar. Didi ay Süfyān, miniñg köz ve köñglümge mundın burun uluġraḳ irdiñg.[10] Min hergiz dünyānı su'āl ḳılman ol kişidin ki añga mālik-

Ü330a dür ve ḳādirdür ve mutaṣarrıf. Niçük su'al ḳılġay-min l andın ki añga ḳādir [11] imes? Ay Süfyān, va'llāh ki min sivmes-min ki mañga bir dem ötkey ki ol dem Tiñgri'din ġāfil bolup anıñg ġayrıġa meşġūl bolġay-[12] min. Süfyān ol sözdin yıġladı.

§ 748 Fāṭime-i Nīşābūriyye raḥimehuma'llāhu taᶜālā Ḫorāsān nisāsınıñg ḳudemāsıdındur ve ᶜārifāt-i kibārıdın. Ebū [13] Yezīd-i Bisṭāmī ḳuddise sırruhu añga ṣenā aytıpdur ve Ẕu'n-

R171b 1 Ḥalīme-i Dımışḳiyye:F_{26} $Ü_{14}$ Ḥakīme-i Dımışḳiyye l sādātıdındur: F_{26}
P151a sādātıdın durur ll 2 Ḥalīme-i D. : F_{27} $Ü_{16}$ Ḥakīme-i D. l muṣḥaf : F ve Ü'de
F161aÜ329b yok ll 4 meşġūl : Ü'de yok l y. kim : $Ü_4$ y. ki Tiñgri taᶜālā buyuruptur ki ll 5 sin : Ü'de yok ll 7 zühhādıdın irmiş : $Ü_7$ zühhādıdındur ll 8 Süfyān : F_4 Süfyān-i Ṣevrī ll 9ᶜamm-zādeleriñgġa:$Ü_{13}$ᶜamm-zādeleriñgizġa! siniñg:$Ü_{13}$ sizniñg lḥālıñg riᶜāyeti: $Ü_{13}$ riᶜāyet-i ḥālıñgız l köñglümge: R, F_5 köñglüñge l u. irdiñg :$Ü_{15}$ u. irdi ll 12 ᶜāri-
Ü330a fāt-i kibārıdın : $Ü_5$ ᶜārifāt-i kibārıdındur ll 13 Mekke'de m. : $Ü_7$ Mekke yolını ya-

nūn-i Mıṣrī andın su'āllar ḳılıpdur. Mekke'de mücāvir ikendür. Gāhī Beytü'l-muḳaddes'ḳa [14] barur ikendür ve yana Mekke'ġa ḳaytur irkendür. Bir kün Ẕu'n-nūn üçün nime yiberdi. Ẕu'n-nūn ḳabūl ḳılmadı kim nisvān-[15] dın nime ḳabūl ḳılmaḳ meẕelletdür ve noḳṣān. Fāṭime didi ki dünyāda hīç ṣūfī andın yaḫşıraḳ ve uluġraḳ imes ki sebebni arada [16] körmegey. Ebū Yezīd ḳuddise sırruhu dipdür ki ʿömrümde bir ir ve bir ḫatun körüp-min. Ol ḫatun Fāṭime-i Nīşābūriyye irdi, hīç [17] maḳāmdın anīga ḫaber ḳılmadım ki ol ḫaber anīga ʿayān imes irdi. Meşāyıḫdın biri Ẕu'n-nūn'dın sordı ki bu ṭayifedin kimni [18] uluġraḳ kördünī? Didi ki Mekke'de bir ẓaʿīfe irdi ki anı Fāṭime-i Nīşābūriyye dir irdiler, *Ḳur'ān* maʿānīsi fehmide sözler aytur [19]
Ü330b irdi ki | manīga ʿaceb kilür irdi. ʿUmre yolıda ikki yüz yigirmi üçde dünyādın ötti.

§ 749 Zeytūne raḥimehuma'llāhu taʿālā

Atı Fāṭime irdi. [20] Ve Ebū Ḥamza ve Cüneyd ve Nūrī ḳaddesa'llāhu ervāḥehumġa ḫıdmet ḳılur irdi. Ol dipdür ki bir kün ḳatıḳ savuḳ irdi. Nūrī [21] ḫıdmetiġa bardım ve didim hīç nime yir mü sin? Didi hav. Didim ni yir sin? Didi nān bile süt. Digenini kiltürdüm. Allıda ot yana-[22] dur irdi ve iligi ḳara bolup irdi. İliginiñ her yirige ki süt tiger irdi, ḳarası yuyulur irdi. Çün anı kördüm [23] ayttım ki : يا رب ما اقذر أوليائك ما فيهم احد نظيف Ve anıñ ḳaşıdın çıḳtım, bir yirge yittim, bir ḫatun kişi manīga yapuştı ki munda bir [24] terme ton irdi sin iltip-sin. Ve mini ḥākim ḳaşıġa iltti. Nūrī anı işitti ve miniñ sonīgumça ḥākim ḳaşıġa kildi ve didi ki [25] anı aġrıtma ki evliyāu'llah'dındur. Ḥākim didi ki ni çāre ḳılay ki ḫaṣm ol tonnı andın tileydür? Nāgāh bir ḳara kenīzek peydā [26] boldı ve
P151b ol ġāyib bolġan | nime anda. Ḫaṣm didi anı ḳoyuñ ki min itürgenni taptım. Pes Nūrī miniñ iligimni tutup ol yirdin [27] çıḳtı ve didi neyüçün
Ü331a didiñ ki : ما اوحش أوليائك واقذرهم Didim | tevbe ḳıldım andın ki dip irdim.

§ 750 Fāṭime-i Burduʿiyye raḥimehuma'llāhu taʿālā

R172a [1]Erdebīl'de bolur irdi. قيل كانت من العارفات المتكلمات بالشطح Meşāyıḫdın baʿżı andın bu ḥadīs̱ bābıda söz sordı[2] ki : أنا جليس من ذكرني

yaġ barıp Mekke'de m. | m. ikendür : F_9 m. irkendür, $Ü_8$ m. bolġan irkendür || 15 nime : Ü'de yok || 16 körmegey : $Ü_{12}$ kötergey | 16-17 hīç maḳāmdın : P_{16} hīçdin || 17 ʿa. imes i. : F_{11} ʿa. irmes i. || 18 Ḳ. maʿānîsi : $Ü_{17}$ Ḳ. maʿānī-i subḥānī || 19 yigirmi : $Ü_1$ yigirme || 20 ḳılur i. : F_{14} $Ü_3$ ḳılıp i. | ḳatıḳ : $Ü_4$ ḳatıġ || 21 digenini : $Ü_6$ digenni || 22 çün : $Ü_8$ çü || 25 ḳılay : F_{18} $Ü_{14}$ ḳılġay || 26 miniñ i. : $Ü_{16}$ mini i. || 27 neyüçün : $Ü1_7$ niçün ||

4 dipdür ki : $Ü_{11}$ didi ki || 5 vaḳtḳaça : $Ü_{12}$ vaḳtġaça || 8 türlüg b. : $Ü_1$ türlüg

Ol sāyil bile sāᶜatī sözler ayttı ve soñgra didi ki : ان الذكر ان نشهد ذكر المذكور لك مع دوام ذكرك له فيفنى ذكرك فى ذكره لك ويبقى ذكره لك حين لا مكان ولا زمان .

§ 751 Ümm-i ᶜAlī zevcehu Aḥmed-i Ḫażraveyh raḥime-huma'llāhu

Ol ekābir evlādı-[3] dın irdi. Ve köp mālı bar irdi, barçanı fuḳarāġa ṣarf ḳıldı ve Aḥmed-i Ḫażrūye ḳuddise sırruhu bile bu ṭarīḳda muvāfaḳat ḳıldı. Ve Bāyezīd'ni ve [4] Ebū Ḥafṣ'nı ḳuddise sırruhumā körüp irdi. Ve Bāyezīd'din suᵓāllar ḳılıp irdi. Ebū Ḥafṣ dipdür ki hemīşe ḫatunlar ḥadīşin mekrūh[5] tutar irdim, tā ol vaḳtḳaça ki Ümm-i ᶜAlī, Aḥmed-i Ḫażrūye'niñg zevcesin kördüm, andın soñg bildim ki Ḥaḳ subḥanehu ve taᶜālā öz maᶜrifetin[6] ve şināḫtın her yirde ki tiler ḳoyar. Bāyezīd ḳuddise sırruhu dipdür ki her kim Taṣavvuf müdāvemetide bolġay, kirek ki bir himmet bile müdāvemet[7] ḳılġay, Ümm-i ᶜAlī himmeti dik, yā bir ḥāl bile anıñg ḥālı dik.
Ü331b Ol dipdür ki Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālā envāᶜ-i luṭf u iḥsān | bile ḫalḳnı özige [8] tiledi, icābet ḳılmadılar, andın soñgra türlüg belālarnı alarġa tökti, tā alarnı belā bile özige tartḳay, anıñg üçün [9] ki alarnı siver. Hem ol dipdür ki ḥācet fevti āsānraḳdur, andın ki ḫᵛārlıḳ tartḳay anıñg üçün. Belḫ ehlidin bir [10] żaᶜīfe añga kildi ve didi ki kilip-min Tiñgri taᶜālāġa taḳarrub tilegey-min, siniñg ḫıdmetiñg vesīlesi bile. Añga didi neyüçün anıñg ḫıdmeti vesīlesi[11] bile mañga taḳarrub bilmes-sin?

§ 752 Ümm-i Muḥammed vālidehu Şeyḫ Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf raḥimehuma'llāhu taᶜālā

[12]Oġlı Ebū ᶜAbdiᵓllāh b. Ḫafīf bile baḥr yolıdın Ḥac'ġa
F161b bardı. Ve añga mükāşefāt u mücāhedāt köp ikendür. | Dirler ki Şeyḫ Ramażān-[13] nıñg soñggı ᶜuşrıda iḥyā ḳılur irdi ki Leyletü'l-ḳadr'ġa müşerref bolġay. Tamġa çıḳıp irdi ve namāz ḳılur irdi. Ve anası Ümm-i Muḥammed öy [14] içide Ḥaḳ subḥānehu ve taᶜālāġa müteveccih olturup irdi. Nāgāh Leyletü'l-ḳadr envārı añga ẓāhir bola başladı. Ün çıḳardı ki ay Muḥammed, ay[15] ferzend, olça sin anda tiley-sin mundadur. Şeyḫ tüşti ve envārnı kördi. Ve
Ü332a anası ayaġıġa tüşti, andın soñg Şeyḫ aytur irdi [16] ki ol vaḳtdın soñgra | anam ḳadrını bildim.

Ü331b türlüg b || 9 āsānraḳdur : P_{13} F_{27} āsānraḳtur || 10 kilip min : F_{27} kilip-min ki | tilegey-min : $Ü_6$ tiley-min | neyüçün : $Ü_6$ niçün || 11 taḳarrub : R'de yok || 14 añga :
F161b F'de yok | ẓ. bola başladı : F_2 ẓ. bola kirişti || 15 envārnı : $Ü_{16}$ envārı || 18 āyāt u

§ 753 Fāṭime binti Ebā Bekr el-Kettānī rahi[...]huma'llāhu taʿālā

Ol Semnūn-i Muḥib mecliside vaḳtī ki maḥabbetdin söz aytadur irdi, cān birdi. Ve irenlerdin daġı üç kişi anıñg muvafāḳatı[...] öldiler.

§ 754 Fi żże raḥimehuma'llāhu taʿālā

Şeyḫ Ebu'r-Rebīʿ-i[18] Māleḳī raḥimehu'llāhu dipdür k[...] anıñg āyāt u kerāmātı be-ġāyet ẓāhir ve meşhūr irdi. Ol cümledin biri budu[...] ki anıñg bir ḳoyı bar irken-[19] dür ki sagsalar ikendür, hem süt birür irkendü[...] ve hem bal. Ve bu sözniñg *Nefeḥāt*'da tafṣīli bar, tilegen kişi anda tapar.

§ 755 [20] Tilmiẕetün Serī-i Saḳaṭī raḥimehuma'llāhu taʿālā

Żaʿīfeī irdi, Serī-i Saḳaṭī'niñg şāġirdi. Ve ol żaʿīfeniñg bir oġlı bar irdi, muʿallim ḳaşıda. Muʿallim anı [21] tigirmene yiberdi. Ol ti-
P_{152a} girmenniñg tennūresiġa tüşti ve çomdı. Munı Şeyḫ'ka ayttılar. Şeyḫ ayttı ki ḳopuñg ve mininñg [22] bile kiliñg! | Anıñg anası ḳaşıġa bardı ve neşāyıḫ u mevāʿiẓ bünyād ḳıldı, barça ṣabr u rıżā bābıda. Ol ayttı ay üstād, bu sözler-[23] din ġarażıñg nidür? Didi ki oġluñg tigirmen suyıġa tüşüp ġarḳ boluptur. Didi miniñg oġlum? Şeyḫ didi belī. Ol didi ki [24] taḥḳīḳ ki Tiñgri taʿālā munı
$Ü_{332b}$ ḳılmaydur. Şeyḫ yana ṣabr bābıda söz bünyād ḳıldı. Ol didi ḳopuñg, miniñg bile | kiliñg! Ḳoptılar ve ol su yaḳa-[25] sıġa bardılar. Çomġan yirni ḫatun sordı, ayttılar. Ol yirde turup oġlın çarladı ki ferzend Muḥammed. Ol lebbeyk dip [26] cevāb birdi. Suġa kirdi ve oġlı iligin tutup sudın çıḳardı ve öyge iltti. Şeyḫ bu ḳıṣṣanı Şeyḫ Cüneyd ḳuddise sırruhudın sordı[27] ki bu ni-
R_{172b} dür? Cüneyd didi ki bu żaʿīfe riʿāyet ḳılur, her ni ki Tiñgri vācib ḳılıpdur. Ve mundaḳ kişiniñg ḥükmi oldur ki hīç [1] ḥādiṣe-i ḥavādiṣdin aṅga vāḳiʿ bolmaġay ki evvel anıñg ḥudūṣıdın aṅga ḫaber ḳılmaġaylar. Çün aṅga oġul fevtidin ḫaber ḳılmaydur [2] irdiler, bildi ki ol emr bolmaydur, lā-cerem inkār ḳıldı ve didi ki Tiñgri taʿālā bu işni ḳılmaydur.

§ 756 Tuḥfe raḥimehuma'llāhu taʿālā

[3] Ol nisānıñg ṣāliḥātı, belki vāṣılātıdın irmiş. Ḥażret-i Maḫdūmī nuvvire merḳaduhu nūren *Nefeḥātü'l-üns*'de anıñg ẕikride ança ġarāyib ve anıñg [4] ḥālātıda ança ʿacāyib bitipdürler ki şerḥġa rāst kilmes.

$Ü_{332a}$ kerāmātı : $Ü_5$ āyātı ve kerāmātı | b. irkendür : F_5 $Ü_6$ b. ikendür || 19 b. irkendür :
P_{152a} $Ü_7$ b. ikendür || 21 Şeyḫ'ka : F_8 Şeyḫ || 22 anası ḳaşıġa :$Ü_{12}$ anasıġa || 23 tüşüp :
$Ü_{332b}$ $Ü_{15}$ tüşüptür || 26 oġlı iligin t. : $Ü_4$ oġlın iligini ||
R_{172b} 1 evvel : Ü'de yok | aṅga : $Ü_8$ evvel a. || 2 i. ḳıldı : F_{14} i. ḳılıldı || 4 artuḳraḳnıñg :

Bu muḫtaṣarda mundın artuḳraḳnıñg güncāyişi yoḳ irdi. Ol ḥālātḳa [5] ıṭṭılāᶜ tilegen ol kitābda tilesün.

§ 757 Ümm-i Muḥammed raḥimehuma'llāhu taᶜālā

Şeyḫ ᶜAbdu'l-ḳādir-i Gīlānī'niñg ᶜammesidür. Dirler ki
$Ü_{333a}$ bir ḳatla Gīlān'da [6] ḳurġaġlıḳ | boldı. Ḫalāyıḳ istisḳāġa çıḳtılar, yaġın yaġmadı. Barça ḫalḳ Ümm-i Muḥammed'niñg öyi işikige kildiler ve yamġur duᶜāsı tilediler. [7] Ümm-i Muḥammed öyiniñg işikin süpürdi ve didi Ḫudāyā min süpürdüm, sin su sip! Az vaḳt ötmedi yaġın tuttı, andaḳ ki [8] digeyler ki meşklerniñg aġzın açıp ḳoya biripdürler.

§ 758 Bībīk-i Merviyye raḥimehuma'llāhu taᶜālā

Şeyḫ Ebū Saᶜīd-i Ebu'l-Ḫayr ḳuddise sırruhu dipdür [9] ki Merv'de irdük ki anda bir ḳarı ḫatun bar irdi ki anı Bībīk dir irdiler, biziñg ḳaşımızġa kildi ve didi ay Ebū Saᶜīd, [10] taẓallumġa kilip-min. Biz didük ayt! Ol didi ki il dāyim duᶜā ḳılurlar ki yā Rab, bizni bir nefes bizge ḳoyma! Ottuz yıldur ki min [11] duᶜā ḳılur-min ki yā Rab bir ṭarfetü'l-ᶜayn mini mañga ḳoy ki biley ki min nidür-min, yā bar mu min, henūz ittifāḳ tüşmeydür.

§ 759 Kaᶜb [12] ḳızı raḥimehuma'llāhu taᶜālā

Şeyḫ Ebū Saᶜīd-i Ebu'l-Ḫayr ḳaddesa'llāhu rūḥahu dipdür ki Kaᶜb'nıñg ḳızı ᶜāşıḳ irdi ol ḳulġa. Ammā uluġlar [13] ittifāḳ ḳıldılar ki bu söz ki ol aytur, ol söz irmes ki maḫlūḳḳa anı aytsa bolġay. Añga özge yirge iş tüşüp [14] irdi. Bir kün ol ḳul ol ḳıznı nāgāh kördi, yiñginiñg uçın
$Ü_{333b}$ tuttı. Ḳız añga nehīb bile baḳıp didi ki sañga | munça[15] bes imes mü kim min iyem bile-min ve anda mübtelā-min ve sañga ẓāhir ḳılıp-min. Şeyḫ Ebū Saᶜīd ḳuddise sırruhu dipdür ki sözī ki ol aytıp-[16] dur, andaḳ imes ki kişige maḫlūḳluḳda tüşmiş bolġay. Ol dipdür ki :

نظم

عشق را باز اندر آوردم ببند [17] کوشش بسیار نامد سودمند

عشق دریایی کناره ناپدید کی توان کردن شتاب آي هوشمند؟

عشق را خواهی که تا پایان بری [18] بسی که بپسندید باید نا پسند

$Ü_{333a}$ F_{16} artuġraḳ | ḥālātḳa : F_{16} ḥāletḳa || 7 ö. işikin s. : F_{18} $Ü_{3}$ ö. işikini s. | ötmedi :
$Ü_{333b}$ F_{18} ötmy || 10 ol : F'de yok || 13 ö. yirge : F_{23} ö. yirde || 15 kim : $Ü_{1}$ ki || 16 maḫ-
$P_{152b}F_{162a}$ lūḳluḳda : F_{25} maḫlūḳluḳta | ol dipdür ki : Ü'de yok || 20 ᶜārıżnıñg n. : P_{2} ᶜārıżı n.

زشت باید دید و انکارید خوب   زهر باید خورد وانکارید قند
توسنی کردم ندا نستم همی   [19] کز کشیدن تنک تر گردد کمند |

P152b **§ 760** Fāṭime binti'l-Müṣennā raḥimehuma'llāhu taᶜālā

Şeyḫ Muḥyi'd-dīn el-ᶜArabī raḍiya'llāhu *Fütūḥāt-i Mekkī*'de dipdür ki min [20] yıllar anıñg ḫıdmetin ḳıldım. Ve ol vaḳt yaşı toḳsan
F162a bişde bar irdi ve yüziniñg tāzelıġı ve ᶜārı żınıñg nāziklükidin | [21] uyalur irdim ki anıñg sarı tik baḳḳay-min ki kişi gümān ḳılur irdi ki on tört yaşıdadur. Añga Ḥaḳ subḥānehu bile ᶜaceb [22] ḥālī bar irdi. Barça ildin ki anıñg ḫıdmetiġa yiterler irdi, mini iḫtiyār ḳılıp irdi. Dir irdi ki min anıñg dik kişi
Ü334a körmey-[23] dür-min. Ḳaçan ki miniñg ḳaşımġa ḳilür, özin andaḳ | cemᶜ ḳılıp kilür ki taşḳarı hīç nime ḳalmas ve çıḳarda hem andaḳ çıḳar ki içkeri [24] hīç nime ḳalmas. Ve hem Şeyḫ dipdür ki ol didi ki mañga ᶜaceb kilür ol kişidin ki aytur ki Ḥaḳ'nı siver-min ve anıñg bile sivünmes. [25] Ve ḥāl ol ki Tiñgri anıñg şuhūdıdur ve közi añga nāẓırdur ve bir ṭarfetü'l-ᶜayn ġāyib bolmas, bu il niçük ki anıñg maḥabbeti daᶜvā-[26] sın ḳılurlar ve ayturlar eyā uyalmaslar. Muḥib ḳurbı muḳarriblerdin artuḳdur, pes nige yıġlarlar? Mañga didi ay ferzend, ni dir-sin [27] bu sözde ki min dir-min? Didim söz budur ki sin dir-sin. Andın soñgra didi ki va'llāh, mañga taᶜaccüb kilür miniñg ḥabībim
R173a Fātiḥatü'l-kitāb'ga [1] miniñg ḫıdmetim buyuruptur bi'llāh hergiz Fātiḥa mini andın meşġūl ḳılmaydur. Ve hem Şeyḫ dipdür ki biz anıñg ḳaşıda olturup irdük [2] ki żaᶜīfeī kirdi ve didi ki abuşḳam fulān şehrġa barıpdur ve dāᶜiyesi bar ikendür ki yana bir ḫatun alġay. Didim tiler-sin ki [3] kilgey. Didi belī. Yüz anıñg sarı ḳıldım ve didim ay ana, işitür-sin ki ni diydür. Didi sin ni tiler-sin? Didim anıñg ḥācetin [4] revā ḳılmaḳ. Ve anıñg ḥāceti budur ki ġāyibi
Ü334b kilgey. Didi سمعاً و طاعتا Fi'l-ḥāl Fātiḥatü'l-kitāb'nı yiberür-min | ki anıñg ġāyibin alıp kilür. [5] Ve Fātiḥa'nı oḳuy başladı ve min hem anıñg bile oḳudum. Ve bildim ki Fātiḥa ḳırāʾatıdın جسدانی ṣūreti inşā ḳıldı ve yiberdi. [6] Ve didi ay Fātiḥatü'l-kitāb, fulān şehrġa bar ve bu żaᶜīfeniñg ḥācetin tap ve ḳoymay alıp kil! Şeyḫ dipdür ki Fātiḥa'nı yibergendin [7] ol kilgünçe ol mesāfet ḳaṭᶜ ḳılurdın artuḳ furṣat bolmadı.

Ü334a || 26 eyā : Ü'de yok | muḳarriblerdin : Ü7 muḳarribleridin | artuḳdur : F5 artuḳtur | ni dir sin : F5 Ü8 sin ni dir sin || 27 Fātiḥatü'l-kitāb'ga: F6 Fātiḥatü'l-kitāb'ḳa ||
R173a 1 bi'llāh : P9 Ü11 b. ki || 3 a. ḥācetin : Ü16 a. ḥācetni || 4 Fātiḥatü'l-kitāb'nı :
Ü334b Ü17 Fātiḥa'nı || 6 ḥācetin : P15 F11 ġāyibin, Ü4 ġāyibini || 7 Cāriye-i Sevdā :Ü6 Sev-

§ **761** Cāriye-i Sevdā raḥimehuma'llāhu tāᶜālā

Ẕu'n-nūn ḳuddise sırruhu dip-[8] dür ki bir ḳara kenīzek kördüm ki eṭfāl añga taş urarlar irdi ve dirler irdi ki bu zındīḳa dir ki min Tiñgri'ni körer-min.[9] Min anıñg kiniçe bardım. Mini çarlap didi ay Ẕu'n-nūn! Didim sin mini ḳaydın tanıdıñg? Didi anıñg dōstlarınıñg[10] cānları anıñg sipāhıdur ve bir birige āşnādurlar. Didim bu nidür ki bu oğlanlar aytadurlar? Didi ni diydürler?[11] Didim diydürler ki sin aytur imiş-sin ki min Tiñgri'ni körer-min. Didi çın ayturlar, tā anı tanıdım hīç maḥcūb bolmaydur-min.

§ **762** [12] İmreʾetün Mechūle raḥimehuma'llāhu taᶜālā

Ve hem Ẕu'n-nūn ḳuddise sırruhu dipdür ki ṭavāf ḳılurnıñg arasıda kördüm ki bir nūr çaḳıldı[13] ki işnegeni kökke yitti. Müte-

Ü335a ᶜaccib boldum | ve ṭavāfdın fāriġ bolġandın soñgra uçamnı Kaᶜbe'niñg tamıġa ḳoyup anıñg fikride irdim [14] ki nāgāh bir endūhlıġ ün işittim. Ol ün soñgıça bardım, kördüm ki cāriyeī Kaᶜbe astārıġa asılıpdur ve aytadur :

شعر

أن تدرى [15] يا حبيبى — من حبيب أنت تدرى

ونحول والجسم والدمع — يبوحان بسرى

قد كتمت الحب متى — ضاق بالسكتمان صدرى

Pīr sarı bardım [16] ve anıñg derdidin giryān boldum. Pes didi : الهى وسيدى ومولائى بحبك لى الا غفرتنى. Didim ay cāriye sañga bu bes imesmü [17] ki يحبى لك digey-sin ki dir-sin يحب لى Bilür-sin ki ol sini siver.

P153a Didi | ki Tiñgri'ge bendeler bar ki alarnı siver, pes alar anı [18] siverler. İşitmey-sin ḳavluhu taᶜala ki didi ki : فسوف يؤتى الله بقوم يحبهم ويحبونه Ve anıñg maḥabbeti sābıḳdur alarġa andın [19] ki alarnıñg maḥabbeti añga bes. Añga didim ki sini asru żaᶜīf ve naḥīf körer-min, meger bīmār-sin? Didi ki :

شعر

محب الله فى الدنيا عليل — [20] تطاول سقمه فدواه واه

كذا من كان للبارى محبًا — يهيم بذكره حتى يراه

dā ‖ 8 d. irdi : $Ü_9$ d. irdiler ‖ 9 min : Ü'de yok | dōstlarınıñg :$Ü_{11}$ dōstları ‖ 10 anıñg :
Ü335aP153a Ü'de yok | bu : Ü'de yok ‖ 11 didim diydürler : Ü'de yok | a. imiş : P_{19} F_{15} a. irmiş ‖ 14 endūhlıġ : $Ü_2$ endūhluġ | astārıġa : $Ü_2$ āstānıġa ‖ 16 sañga : Ü'de yok ‖ 19 m. añga : $Ü_{12}$ m. alarnıñg | meger : Ü'de yok ‖ 20 nime : Üde yok ‖ 22 bir kenīzek-

Man͠ga didi ki kiyin baḳ! Kiyin baḳtım ve hīç nime körmedim. [21] Çün anın͠g sarı baḳtım, anı hem körmedim, bilmedim ḳayan bardı.

§ **763** Cāriye-i Mechūle raḥimehuma'llāhu taʿālā

Ü$_{335b}$ Hem Ẕu'n-nūn ḳuddise sırruhu | dipdür [22] ki man͠ga bir kenīzekni ögdiler, müteʿabbide. Ve anın͠g ḥālıdın ḫaber sordum. Didiler bir deyrde ḫarābdur. Ol deyr͠ga bardım, kördüm [23] asru żaʿīf cismlıġ ki uyḳusızlıḳ es̱eri anda ẓāhir irdi. Selām ḳıldım. Cevāb birdi. Didim naṣṣārī meskenide bolur-sin. [24] Didi köz açḳaç Tin͠gri taʿālādın özge ikki dünyāda kişi körer-sin? Min didim hīç yalġuzluḳ vaḥşeti tapmas-sin? Didi mindin[25] yıraḳ bol, ol minin͠g kön͠glümni ḥikmetinin͠g leṭāyifidin ve maḥabbetidin andaḳ tola ḳılıpdur ve dīdārı şevḳını man͠ga andaḳ müstevlī ḳılıpdur ki [26] kön͠glümde hīç yir anın͠g ġayrı üçün tapman. Didim sini ḥakīme körer-min, mini bu yol tarlıġıdın çıḳar ve tüz yolnı man͠ga aç! Didi ay cevānmerd [27] taḳvānı azuġun͠g ḳıl ve zühdni yolun͠g ve vereʿni bār-gīrin͠g ve ḳorḳunçluġ-
F$_{162b}$ R$_{173b}$ lar | ṭarīḳıda sülūk ḳıl, tā yitkey-sin bir işikke [1] ki ni ḥicāb körgey-sin anda, ni ḫ^{v}āb. Ḫāzinleriġa buyurġay ki hīç işte san͠ga nā-fermānlıġ ḳılmaġaylar.

§ **764** İmreʾetün Mıṣriyye raḥimehumu'llāhu taʿālā

[2] İmām Yāfiʿī tārīḫide meşāyıḫnın͠g biridin naḳl ḳılur ki Mıṣr nevāḥīside bir żaʿīfe ottuz yıl bir yirde iḳāmet ḳıldı ki ıssıġ ve savuġda [3] andın barmadı. Ve ottuz yılda hīç nime yimedi ve içmedi, va'llāhu aʿlem.

§ **765** İmreʾetün el-Mıṣriyye el-Uḫrā raḥimehuma'llāhu taʿālā

Ü$_{336a}$ Hem | İmām Yāfiʿī *Ravżu [4] r-reyāḥīn* kitābıda kiltürüptür ki bu ṭāyifedin biri dipdür ki Mıṣr nevāḥīside bir żaʿīfe kördüm ki vālih ü ḥayrān irdi ve ottuz[5] yıl ayaġ üstige turup irdi. Ḳışda ve yazda ve kiçe kündüz künesdin ve yamġurdın an͠ga penāh yoḳ irdi. Ve yılanlar ve ejdehālar [6] anın͠g tigreside aylanurlar irdi, va'llāhu aʿlem.

§ **766** İmreʾetün Ḫ^{v}ārezmiyye raḥimehuma'llāhu taʿālā

Ve hem İmām Yāfiʿī öz tārīḫide ʿulemānın͠g biridin [7] naḳl ḳılur kim dipdür ki Ḫ^{v}ārezm nevāḥīside bir ḫatun kördüm ki yigirmi

Ü$_{335b}$ ni : Ü'de yok || 23 żaʿīf c. : R, żaʿīflıġ | cismlıġ : Ü$_{3}$ cismlıḳ | uyḳusızlıḳ : F$_{25}$ uyḳusızlıġ || 24 açḳaç : F$_{25}$ Ü$_{5}$ aç | min : F ve Ü'de yok || 25 ḥikmetinin͠g leṭāyifidin : Ü$_{7}$ ḥikmetidin ve 1. | dīdārı : F$_{27}$ دیدی آری (?) || 26 ġayrı : R ve P'de yok | didim : Ü'de yok || 27 ḳorḳunçluġlar : Ü$_{11}$ ḳorḳunçlar ||

R$_{173b}$ F$_{162b}$ 1 sin : Ü'de yok || 2 meşāyıḫnın͠g b. : F$_{2}$ meşāyıḫdın b., Ü$_{14}$ meşāyıḫ b. || 6 a.

yıldın artuġraḳ yigülük içgülükdin hīç nimege iştiġāl [8] körgüzmeydür irdi, va'llāhu aᶜlem.

§ 767 Cāriye-i Ḥabeşiyye raḥimehuma'llāhu taᶜālā

Şeyḫ Muḥyi'd-dīn ᶜAbdu'l-ḳādir-i Gilānī ḳaddesa'llāhu rūḥahu dipdür ki [9] evvel ḳatla ki Baġdād'dın ḥac ᶜazīmeti ḳıldım kim yigit irdim ve yalġuz barur irdim, Şeyḫ ᶜAbdī b. Müsāfir man͡ga yoluḳtı. Ol hem yigit [10] irdi. Mindin sodı kim ḳayan barur-sin? Didim Mekke'ge. Didi muṣāḥibḳa meylin͡g bar? Didim min tecrīd ḳademi bile baradur-min. [11] Didi min hem tecrīd ḳademi bile-min. Bile yolġa tüştük. Yolda bir kün Cāriye-i Ḥabeşiyye peydā boldı, yüzide burḳaᶜ baġlıġ. Ve minin͡g yüzümge [12] tīz tīz
$Ü_{336b}$ baḳtı ve sordı ay yigit ḳaydın-sin? | Didim ᶜAcem'din. Didi bu kün mini rencġa saldın͡g. Didim niçük? Didi bu sāᶜat Ḥabeş [13] bilādıda irdim. Man͡ga müşāhede tüşti ki Tin͡gri taᶜālā sinin͡g kön͡glün͡ge tecellī ḳıldı ve san͡ga ᶜaṭāyī ḳıldı ki bu ṭāyifedin min bilürlerdin[14] hīç kimge mundaḳ ᶜaṭā
P_{153b} ḳılmaydur. Tiledim ki sini körgey-min | ve tanıġay-min. Ve didi, min bu kün sizin͡g bile-min ve sizin͡g bile ifṭār ḳılur-min.[15] Ve yörüdi. Ve ol vādīnin͡g bir yanıdın ve biz yana bir yanıdın barur irdük. Çün akşam boldı, kökdin bir ṭabaḳ indi,[16] anda altı raġīf sirke vü sebzī bile. Cāriye-i Ḥabeşiyye didi ki: الحمد لله الذى اكرمنى واكرم ضيفى Her kiçe man͡ga ikki raġīf iner irdi[17] bu kiçe yoldaşlardın her biri üçün ikki raġīf indi. Andın son͡gra üç ibrīḳ su indi ki çün andın içtük lez̠z̠et ü [18] ḥalāvetde dünyāda içken sularġa oḫşamas irdi. Pes ol kiçe bizdin ayrıldı ve kitti. Çün Mekke'ge yittük, ṭavāfda [19] Şeyḫ ᶜAbdī'ġa tecellī vāḳiᶜ boldı ki bī-ḫōd bolup yıḳıldı, andaḳ ki baᶜżı dir irdiler ki ol öldi. Nāgāh kördüm ki ol Cāriye anın͡g [20] başı üstide turuptur ve aytadur ki sini tirgüzgey ol kişi bu nevᶜ öltürüptür. |
$Ü_{337a}$ سبحان الذى لا يقوم الحادثات التجلى [21] نور جلاله الا تبشية ولا يستقر الكائنات لظهور صفاته الا بتأييده بل احتطعت سبحان قدس ابصار العقول واخذ [22] نفحات بهائه الباب.

Andın son͡gra ṭavāfda man͡ga tecellī vāḳiᶜ boldı. Ve bāṭınımdın ḫiṭābī işittim ve anın͡g āḫırıda man͡ga ayttılar [23] ki ay ᶜAbdu'l-ḳādir, ẓāhir tecrīdini koy, tevḥīd tefrīdini lāzım tut ve il nefᶜi üçün oltur ki bizge ḫāṣ bendeler bar ki tiler-biz [24] ki alarnı sinin͡g ilgin͡gde ḳurbımız şerefiġa yitküryey-biz. Nāgāh ol Cāriye didi ay yigit, bilmes-min bu kün ni nişāndur san͡ga [25] ki

$Ü_{336a}$ irdi : $Ü_5$ a. irdiler || 7 ḳ. kim : $Ü_7$ ḳ. ki | dipdürler... nimege : F'de yok | yigirmi : $Ü_8$ yigirme | nimege : R nime || 9 ve yalġuz... irdim : Ü'de yok || 10 muṣāḥibḳa : $Ü_{14}$ muṣāḥiblıḳḳa | m. bar : $Ü_{14}$ m. bile bar | t. ḳademi... min : F_8 t. ḳademi bile
$Ü_{336b}$ min || 11 didi ... min : F'de yok | bile... : F_9 ve ol bile ... || 12 bu sāᶜat : Ü'de yok ||
P_{153b} 13 min bilürlerdin: Ü'de yok || 14 ve sizin͡g bile : Ü'de yok || 15 barur i. : F_{12} ba-
$Ü_{337a}$ radur i. || 18 ṭavāfda : $Ü_{13}$ ṭavāf ḳılurda || 2 ay: F ve Ü'de yok || 26 birgen dikke : $Ü_{10}$ b. dekke ||

başıñgda nūrdın bārgāh urupturlar ve āsmānġaça melāyik tigreñge aylanıpdurlar ve barça evliyānıñg közi öz maḳāmları-[26] dın sañga ḫīre ḳalıpdur ve barça sañga birgen dikke ümīdvārdurlar. Andın soñgra ol Cāriye bardı ve yana anı körmedim.

§ **768** [27] İmre'etün İṣfehāniyye raḥimehuma'llāhu taʿālā

Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir-i Gilānī ḳaddesa'llāhu rūḥahu mürīd ü
R174a aṣḥābıdın biri dipdür ki bir kün Şeyḫ'ḳa minber üstide [1] istiġrāḳī vāḳiʿ boldı, andaḳ ki ʿamāmesidin bir pīç açıldı. Ve ol vāḳıf imes irdi. Barça ḥāżırlar Şeyḫ muvāfaḳatıġa destār-[2] ların minber ayaġıġa taşladılar. Çün Şeyḫ öz ḥālıġa kildi ve söz tüketti ve ʿamāmesiniñg bozulġan pīçin yasadı, mañga
Ü337b buyurdı [3] ki | destārların salġan ilniñg iyelerige birgil! Min digen dik ḳıldım. Bir ḫatun kişiniñg ʿiṣābesi bāḳī ḳaldı ki iyesi peydā [4] imes irdi. Şeyḫ anı aldı ve öz mubārek ignige saldı. Salġaç fi'l-hāl ol ʿiṣābe Şeyḫ'niñg ignidin ġāyib boldı. Min ḥayrān [5] ḳaldım. Çün Şeyḫ minberdin tüşti, anıñg keyfiyyetin mañga ayttı ki çün meclis ehli biziñg muvāfaḳatımızġa destārların minber ayaġıġa saldılar, [6] biziñg bir siñglimiz bar İṣfehān'da, ol hem ʿiṣābesin saldı. Çün biz anı ignimizge salduḳ, ol İṣfehān'dın ilig uzatıp ignimizdin [7] aldı. Ol İmre'etün İṣfehāniyye'dür.

§ **769** İmre'etün Fārisiyye raḥimehuma'llāhu taʿālā

Şeyḫ Necībü'd-dīn ʿAlī-i Burġuş raḥimehu'llāhu taʿālā
F163a dipdür ki bir ḳatla [8] bir żaʿīfe Gulbār | ḳaṣabasıdın Şīrāz şehriġa kilip irdi. Gāhlar biziñg öyge kilür irdi ve bā-ḫaber żaʿīfe irdi. Bir niçe vaḳt [9] biziñg öyde bolur irdi ve mañga yoḳsuzluk dest birip irdi. Ve ol bilür irdi ol ḥālnı. Ve biziñg öyde [10] bir niçe ẓarf bar irdi ki eger buġday arpa dik nime Tiñgri
Ü338a birse irdi, ol ẓarflarġa | salur irdük. Ve ol ẓarflar [11] boşap irdiler ve başların yapıp irdük, tā arıḳ ḳalġay ḥācet vaḳtıġaça. Ol ḫatun saġındı ki meger
P154a ol [12] ẓarflarda nime bar. Mañga didi, çün yoḳsuzlıḳ | dest biripdür, ol ẕaḫīredin ki bu ẓarflardadur, neyüçün ḳūt [13] ḳılmas-sin? Didim alar boşdur. Didi boş bolsa, başların nige birkitip-siz? Didim anıñg üçün ki arıḳ ḳalġay. [14] Ol ḳoptı ve ol ẓarflarnıñg aġızların açtı ve açuḳ ḳoydı. Ve didi ki anıñg üçün boşdur ki aġızları [15] baġlıġdur. Eger aġızları açuḳ bolsa, birev dik bolġay ki aç bolġay ve aġzın açmış bolġay. Tiñgri taʿālā añga ḳūt [16]

R174a Ü337b 2 p. yasadı : $Ü_{17}$ p. tüzedi ‖ 3 iyelerige b.: F_{25} $Ü_1$ destārların iyelerige b. ‖ 4 aldı: P'de yok ‖ 5 keyfiyyetin... ayttı: $Ü_5$ keyfiyyeti soruldı mañga ayttı ‖ 6 ig-
F163a nimizge : $Ü_8$ ignimizġa ‖ 9 bilür i. : $Ü_{15}$ birür i. | ... ḥālnı : $Ü_{16}$ ... ḥālnı körüp ‖
Ü338a 11 arıḳ ḳ. : F_4 $Ü_2$ arıġ ḳ. ‖ 12 didi : F_4 $Ü_3$ d. ki | yoḳsuzlıḳ : F_4 yoḳsızlıġ, $Ü_4$ yoḳ-
P154a suzlıḳ ‖ 13 başların nige b. : F_5 $Ü_6$ nige başların b. | arıḳ ḳ. : F_6 arıġ ḳ. ‖ 15 eger :

yitkürgey. Her nimeniñg ḳūtı añga münāsib bolġay ḥācet vaḳtı. Ve bu ẓurūf aşlıġ ẓurūfıdur ve bularnıñg ḳūtı aşlıġdur, çün [17] ḳarın açlıġı, yaᶜnī boşluġı ẓāhir bolsa, anı aşlıġ ve ḥubūb bile tola ḳılurlar. Çün ol ḫatun bu taṣarrufnı ḳıldı, fi'l-ḥāl Ḥaḳ [18] subḥānehu ve taᶜālā ança aşlıġ yitkürdi ki ol ẓurūf toldı. Ve ol żaᶜīfe evliyāu'llāhdın irdi.

§ 770 Penbeçe-i Müneccime raḥimeḥuma'llāhu taᶜālā Kirmān mülkidindür. Meẕkūr bolġan ᶜilmde öz zamānı-
Ü338b nıñg ser-āmedi irdi, ammā meyli dervīşlik sarı irdi. | Zamān pādşāhı iltifāt ve taᶜẓīm köp ḳılur irdi ve pādşāh ḥaremleri ᶜuẓmā ḫavātīn be-ġāyet ḥurmet tutarlar irdi. ᶜĀḳıbet barçanıñg iḫtilāṭın terk ḳılıp ḫıyābān başıda öz menzili cıvārıda mescid-i cāmiᶜī yasadı ve milk ü esbābın añga vaḳf ḳıldı, andaḳ kim ḥālā revnāḳı bar ve keṡīr ḫalāyıḳ anda namāz ḳılurlar. Ve hem anda özige gūr-ḫāne yasadı .... yaşıda ᶜālemdin ötti. Ve maḳberesi öz gūr-ḫānesidedür.

İlāhī bu evliyāu'llāh esrārehum-[19] nıñg şerīf enfāsı berekātı ḥaḳḳı ve bu meşāyıḫ-i āgāh revvaḥa'llāhu ervāḥehum nefīs aḫlāḳı ve ṣıfātı ḥaḳḳı ki bu kitāb muṭālaᶜasıġa [20] meşġūl bolġan ᶜazīzler dimāġın meẕkūr bolġan ebrār maḥabbeti nesāyimidin muᶜaṭṭar ve behremend ḳılġaysin ve bu kitāb mumāresetiġa [21] meşᶜūf bolġan ehl-i temeyyüzler köñglin mesṭūr bolġan aḫyār fütüvveti şemāyimidin münevver ve ercmend itkeysin. Ve alarnıñg ṭufeylī rāḳım-[22] nıñg hem tīre rūzgārıġa ṣafāyī ve ḫırmān ẓulmetidin ḳararġan közlerige hidāyet ḳuyaşıdın żıyāī naṣīb ḳılġay-sin. Ve[23] pādşāh-i İslām kim īmān ehliġa mūcib-i ferāġat u emniyyet ve zamān [24] ḫaylıġa bāᶜiṣ-i refāhiyyet ü cemᶜiyyetdür ki bular | bolmasa bu nevᶜ [25] nüsḫa tertīb ü taṣnīfi ve bu ṭavr kütüb cemᶜ ü teʾlīfi müteᶜassir, belki [26] muḥāl u müteᶜaẕẕirdür, ṣıḥḥat u ᶜömr ü devletini muḫalled ve inṣāf [27] u ᶜadāletini müʾebbed tutḳıl ve aᶜdāsını maḳhūr ve eḥibbāsını manṣūr ḳılġıl. Āmīn yā rabbe'l-ᶜālemīn!

Ü338b Ü'de yok || 17 t. ḳılurlar : F_9 t. ḳılur || 18 öz : ü'de yok | öz zamānınıñg : F_{11} zamān ehliniñg | ḥurmet t. : $Ü_2$ muḥterem t. | yaşda : Ü'de yok | ilāhī... : F_{14} Ḫātime: İlāhī ... | evliyāu'llāh e. F_{15} evliyāu'llāh ḳaddesa'llāhu esrārehumnıñg || 19 aḫlāḳı : $Ü_8$ aḫlāḳ || 21-22 ṭufeylī rāḳımnıñg : Ü'de yok || 24 bular bolmasa : $Ü_1$ bularsız bolmas || 25 nüsḫa : F_{20} نسخ || 26 ṣıḥḥat : Ü'de yok || 27 Āmin yā rabbe'l-ᶜālemīn : Ü'de yok ||

İNDEKS

Şahıs adları indeksinde siyah numaralar, şahısların metinde madde olarak yer aldığı sahifeleri göstemektedir.

ŞAHIS ADLARI

ᶜAbbās 116
ᶜAbbās 135
ᶜAbbās 171
ᶜAbbās 247
ᶜAbbās 91 (bk. Ebu'l-ᶜAbbās-i Nesāʾī)
ᶜAbbās b. Aḥmed-i Şāᶜir-i Rūmī **44**
ᶜAbbās b. Ḥamza-i Nīşābūrī **43**
ᶜAbbās b. Muḥammed-i Ḫallāl 134
ᶜAbbās b. Yūsuf eş-Şiklī **43**
ᶜAbbās-i Faḳīr 120, 177
ᶜAbbās-i Faḳīr-i Herevī 90, 91, 177
ᶜAbbās-i Herevī 176
ᶜAbbās-i Şāᶜir 138, 214
ᶜAbdī 453
ᶜAbdī b. Müsāfir 453
ᶜAbdu'l-ᶜazīz el-Baḥrānī **159**
ᶜAbdu'l-ᶜazīz-i Cāmī **398**
ᶜAbdu'l-ġanī b. Noḳṭa 349
ᶜAbdu'l-ḫālıḳ 232, 233, 234, 239
ᶜAbdu'l-ḫālıḳ-i Ġucduvānī 231, **232**, 239, 383
ᶜAbdu'l-ḳādir 309, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 454
ᶜAbdu'l-ḳādir-i Gīlānī 309, 349, 356, 360, 362, 449, 454
ᶜAbdu'l-kebīr 398
ᶜAbdu'l-kerīm b. Hevāzin el- Ḳuşeyrī 197
ᶜAbdu'llāh 345
ᶜAbdu'llāh 42
ᶜAbdu'llāh 165 (bk. ᶜAbdu'llāh-i Balyānī)
ᶜAbdu'llāh 394 (bk. ᶜAbdu'llāh-i Bernişābādī)
ᶜAbdu'llāh 39 (bk. ᶜAbdu'llāh-i Mehdī-i Bāverdī)
ᶜAbdu'llāh 289 (bk. ᶜAbdu'llāh-i Ġurcistānī)
ᶜAbdu'llāh 97 (bk. ᶜAbdu'llāh b. Muḥammed el-Ḫarrāz)
ᶜAbdu'llāh 22 (b. ᶜAbdu'llāh b. Ṭāhir b. el-Ḥāriṣ-i Ṭāʾī)
ᶜAbdu'llāh 343 (bk.Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ṣavmaᶜī)
ᶜAbdu'llāh 209 (bk. Ebū İsmāᶜīl ᶜAbdu'llāh b. Ebī Manṣūr Muḥammed el-Enṣārī el-Herevī)
ᶜAbdu'llāh 373 (bk. Necmü'd-dīn ᶜAbdu'llāh b. İṣfehānī)
ᶜAbdu'llāh 38 (bk. Ẓālim b. Muḥammed)
ᶜAbdu'llāh b. ᶜAbdi'r-raḥmān 176
ᶜAbdu'llāh b. Caᶜfer-i Ṭayyār 427

ᶜAbdu'llāh b. Ḥaddād-i Rāzī 132
ᶜAbdu'llāh b. ᶜİṣām el-Maḳdisi **132**
ᶜAbdu'llāh b. Maṭarrif 376
ᶜAbdu'llāh b. Mesᶜūd b. Muḥammed b. ᶜAlī b. Aḥmed b. ᶜÖmer b. İsmāᶜīl b. Ebī ᶜAlī ed-Daḳḳāḳ 163
ᶜAbdu'llāh b. Muḥammed b. ᶜAbdi'r-raḥmān er-Rāzī **143**
ᶜAbdu'llāh b. Muḥammed el-Ḫarrāz **97**
ᶜAbdu'llāh b. Muḥammed er-Rāsibī el-Baġdādī 169
ᶜAbdu'llāh b. Muḥammed-i Murtaᶜiş **131**
ᶜAbdu'llāh b. Muḥammed-i Münāzil **132**
ᶜAbdu'llāh b. Ṭāhir b. el-Ḥāriṣ-i Ṭā'ī 115
ᶜAbdu'llāh b. Yaḥyā 84
ᶜAbdu'llāh Ebā Manṣūr 211
ᶜAbdu'llāh el-Ḳaṣṣār **156**
ᶜAbdu'llāh el-Yāfiᶜī el-Yemenī **381**
ᶜAbdu'llāh eṭ-Ṭāḳī **211**
ᶜAbdu'llāh-i Aḥmed-i Ḥanbel 126
ᶜAbdu'llāh-i Bākū 104
ᶜAbdu'llāh-i Balyānī **163**
ᶜAbdu'llāh-i Berḳī 231, 383
ᶜAbdu'llāh-i Bernişābādī **394**
ᶜAbdu'llāh-i Cüveynī 231
ᶜAbdu'llāh-i Enṣārī 4, 12
ᶜAbdu'llāh-i Ġurcistānī **288**
ᶜAbdu'llāh-i Ḫarrāz 87, 138, 169
ᶜAbdu'llāh-i Ḫarrāz-i Rāzī 168
ᶜAbdu'llāh-i Ḥāżir **60**
ᶜAbdu'llāh-i Ḳaṣṣār 156
ᶜAbdu'llāh-i Mānek 167, 215
ᶜAbdu'llāh-i Mehdī-i Bāverdī 37, **39**
ᶜAbdu'llāh-i Mubārek **15**, 16, 40, 65, 196
ᶜAbdu'llāh-i Münāzıl 119, 132
ᶜAbdu'llāh-i Nebāzānī **133**
ᶜAbdu'llāh-i Nibācī 42
ᶜAbdu'llāh-i Ṣavmaᶜī 343
ᶜAbdu'llāh-i Ṭāhir 22
ᶜAbdu'llāh-i Ṭāḳī 211
ᶜAbdu'llāh-i Yāfiᶜī 350, 381
ᶜAbdu'l-melik 94
ᶜAbdu'l-melik-i Uskāf **94**, 175
ᶜAbdu'l-vahhāb b. Muḥammed-i Eyyūb-i Erdebīlī 201
ᶜAbdu'l-vāḥid b. Müslim 222
ᶜAbdu'l-vāḥid b. Zeyd 263, 365
ᶜAbdu'l-vāḥid İbn ᶜAlī-i Seyyārī **89**
ᶜAbdu'l-vāḥid-i İṣfehānī 110
ᶜAbdūn-i Zeᶜāc 31
ᶜAbdu'r-raḥīm-i İṣṭaḫrī 149, **152**
ᶜAbdu'r-raḥmān 348 (bk. Ebū Muḥammed ᶜAbdu'r-raḥmān-i Tafsuncī)
ᶜAbdu'r-raḥmān 25 (bk. Ebū Süleymān-i Dārānī)
ᶜAbdu'r-raḥmān 290 (bk. ᶜAbdu'r-raḥmān-i Gehvāre-ger)
ᶜAbdu'r-raḥmān 290 (bk. Nūru'd-dīn ᶜAbdu'r-raḥmān)
ᶜAbdu'r-raḥmān el-Cāmī 1
ᶜAbdu'r-raḥmān-i Gehvāre-ger **290**, 291
ᶜAbdu'r-raḥmān-i Ḫorāsānī 113
ᶜAbdu'r-raḥmān-i İsferāyinī 434
ᶜAbdu'r-raḥmān-i Sülemī 441
ᶜAbdu'r-rezzāḳ 110, 111
ᶜAbdu'r-rezzāḳ 314 (bk. Kemālu'd-dīn ᶜAbdu'r-rezzāḳ-i Kāşī)
ᶜAdiyy b. Müsāfir eş-Şāmī ṣümme'l-Hekkārī **355**
ᶜAfīre-i ᶜĀbide **443**
Aḫī ᶜAlī 286 (bk. Aḫī ᶜAlī-i Dihistānī)
Aḫī ᶜAlī 289, 290 (bk. Aḫī ᶜAlī Ḳutluḳ Şāh)
Aḫī ᶜAlī-i Dihistānī **285**
Aḫī ᶜAlī-i Mısrī **283**, 284
Aḫī ᶜAlī Ḳutluḳ Şāh **289**
Aḫī Ferec 365
Aḫī Ferec-i Zencānī **91**, 365
Aḫī Muḥammed 375
Aḫī Muḥammed-i Cāmī 375
Aḥmed 139
Aḥmed 183 (bk. Aḥmed-i Naṣr)
Aḥmed 389 (bk. Aḥmed-i Yesevī)
Aḥmed 42 (bk. Aḥmed b. Ebi'l-Ḥavārī)
Aḥmed 372 (bk. Aḥmed b. el-Caᶜd)
Aḥmed 200 (bk. Aḥmed-i Ḥammād-i Seraḫsī)
Aḥmed 207 (bk. Aḥmed b. Mevdūd b. Yūsuf-i Çiştī)
Aḥmed 223, 224, 225, 226 (bk. Aḥmed en-Nāmekī el-Cāmī)
Aḥmed 230 (bk. Aḥmed-i Ġazzālī)
Aḥmed 21 (bk. İmām Aḥmed-i Ḥanbel)

Aḥmed 88 (bk. Aḥmed-i Yaḥyā)
Aḥmed 89 (bk. Ebu'l-ᶜAbbās-i Suhreverdī)
Aḥmed 96 (bk. Aḥmed b. Ḥüseyn b. Manṣūr el-Ḥallāc)
Aḥmed 174 (bk. Aḥmed-i Kūfānī)
Aḥmed 181 (bk. Ḥālū-yi Nīşābūrī)
Aḥmed 279, 280 (bk. Cemālu'd-dīn Aḥmed-i Cūrfānī)
Aḥmed 399 (bk. Mevlānā Ebu'l-Ḫayr)
Aḥmed b.. ᶜĀlim el-Başrī 73
Aḥmed b. ᶜĀṣım-i Enṭākī 56
Aḥmed b. ᶜAṭā' 166
Aḥmed b. Caᶜd **371**
Aḥmed b. Ebi'l-Ḥasan er-Rāᶜī **356**
Aḥmed b. Ebi'l-Ḥavārī 25, 26, 41, **42**, 48, 62, 444, 445
Aḥmed b. Ebi'l-Verd 78
Aḥmed b. el-ᶜĀṣım-i Enṭākī **41**
Aḥmed b. el-Caᶜd 372
Aḥmed b. Fātik **94**
Aḥmed b. Ḥüseyn b. Manṣūr el-Ḥallāc **95**
Aḥmed b. İbrāhīm el-Mesūḥī **57**
Aḥmed b. İbrāhīm-i Mānek 167
Aḥmed b. ᶜİmrān b. Sureyc 92
Aḥmed b. ᶜĪsā 45
Aḥmed b. Mevdūd b. Yūsuf-i Çiştī **207**
Aḥmed b. Muḥammed 48, 87, 140, 197, 201, 354
Aḥmed b. Muḥammed b. ᶜAbdi'l-kerīm 181
Aḥmed b. Muḥammed b. Ebī Saᶜdān 116
Aḥmed b. Muḥammed b. el-Fażl 90
Aḥmed b. Muḥammed b. el-Ḥüseyn 84
Aḥmed b. Muḥammed b. el-Ḳāsım el-Manṣūr 127
Aḥmed b. Muḥammed b. Hārūn el-Burduᶜī eṣ-Ṣūfī 88
Aḥmed b. Muḥammed-i Ḥamzetü'ṣ- Ṣūfī 216
Aḥmed b. Muḥammed el-Ġazzālī 260
Aḥmed b. Muḥammed-i Masrūḳ 54
Aḥmed b. Muḥammed-i Zekeriyyā 91
Aḥmed b. ᶜÖmer el-Ḫīveḳī 263
Aḥmed b. Saᶜd el-Mālikī 108
Aḥmed b. Vehb **79**
Aḥmed b. Yaḥyā-i Cellā 68
Aḥmed en-Nāmeḳī el-Cāmī **222**
Aḥmmd-i ᶜArabī 145
Aḥmed b. Ebi'l-Verd **78**
Aḥmed-i Cām 10, 206, 224, 293, 319, 320, 375
Aḥmed-i Cāmī 258, 398
Aḥmed-i Cūrfānī 280
Aḥmed-i Cuvāl-ger **173**
Aḥmed-i Çiştī 178, **213**
Aḥmed-i Ebi'l-Ḥavārī 56
Aḥmed-i el-Ḫażraveyh el-Belḫī **35**
Aḥmed-i Esved-i Dīneverī 365
Aḥmed-i Ġazzālī 228, **230**, 259, 260, 261, 262, 365
Aḥmed-i Ḥācī **214**
Aḥmed-i Ḥammād-i Seraḫsī **199**
Aḥmed-i Ḥanbel 31, 2, 52, 92, 207
Aḥmed-i Ḥarb **22**, 52
Aḥmed-i Ḥarrānī **148**
Aḥmed-i Ḫaᵛraveyh 36, 37, 41, 72, 74, 96, 447
Aḥmed-i İsmāᶜīl **213**
Aḥmed-i Kāhidistānī 213
Aḥmed-i Kūfānī 121, 171, 173, 178, 212, **216**
Aḥmed-i Masrūḳ 98
Aḥmed-i Mercānī 213
Aḥmed-i Mevdūd 213
Aḥmed-i Mürsel 40
Aḥmed-i Naṣr 110, **183**, 214
Aḥmed-i Naṣr-i Ṭālḳānī 216
Aḥmed-i Neccār 213
Aḥmed-i Neccār-i Estrābādī **201**, 215
Aḥmed-i Semerḳandī 318
Aḥmed-i Ṣıddīḳ 233
Aḥmed-i Yaḥyā 88
Aḥmed-i Yesevī 2, 231, 232, 237, 278, **383**, 384, 389
Aḥmed Mevlānā 273
Aḥnet el-Hemedānī **46**
ᶜAlāu'd-devle 265, 280, 293 (bk. Ebu'l-Mekārim Rüknü'd-din ᶜAlāu'd-devle-i Simnānī)
ᶜAlāu'd-dīn 243, 250 (bk. ᶜAlāu'd-dīn-i ᶜAṭṭār)
ᶜAlāu'd-dīn 380 (bk. ᶜAlāu'd-dīn el-Ḫᵛārezmī)
ᶜAlāu'd-dīn 252, 253 (bk. ᶜAlāu'd-dīn-i Ġucduvānī)

ᶜAlāu'd-dīn el-Ḫᵛārezmī **380**
ᶜAlāu'd-dīn-i ᶜAṭṭār **243**, 249, 250, 252
ᶜAlāu'd-dīn-i Emnaᶜī 330
ᶜAlāu'd-dīn-i Ġucduvānī **251**
ᶜAlāu'd-dīn-i Ḫᵛārezmī 381
ᶜAlāu'd-dīn-i Kirmānī **327**
ᶜAlāu'd-dīn Muḥammed 304
ᶜAlāu'd-dīn Muḥammed-i Ḫᵛārezm-şāh 296
ᶜAlevī-i Dīneverī 203
ᶜAlī 25
ᶜAlī 257
ᶜAlī 21, 55, 176, 211, 293, 310, 365, 375 (bk. ᶜAlī b. Ebī Ṭālib)
ᶜAlī 375
ᶜAlī 347 (bk. ᶜAlī-i Heybetī)
ᶜAlī 279 (bk. Rażiyü'd-dīn ᶜAlī Lālā el-Ġaznevī)
ᶜAlī 139 (bk. Ebu'l-Edyān)
ᶜAlī 163 (bk. ᶜAlī-i Sarrāc)
ᶜAlī 165 (bk. ᶜAlhi b. Ḥasan-i Kirmānī)
ᶜAlī 193 (bk. Ebu'l-Ḳāsım-i Gürānī)
ᶜAlī Ata **385**
ᶜAlī b. ᶜAbdi'l-ḥamīd el-Ġażāʾirī **35**
ᶜAlī b. ᶜAbdi'llāh 369
ᶜAlī b. ᶜAbdi'llāh b. Ḥasan-i Cahżam-i Hemedānī 171
ᶜAlī b. Aḥmed b. Muḥammed eṭ-Ṭarsūsī 119
ᶜAlī b. Aḥmed b. Sehl 141
ᶜAlī b. Bekkār **73**
ᶜAlī b. Bündār b. el- Ḥüseyn eṣ-Ṣūfī eṣ-Ṣayrafī **70**
ᶜAlī b. Caᶜfer 189
Alī b. Caᶜfer b. Dāvūd 170
Alī b. Ebī Ṭālib 263
ᶜAlī b. Ḥamza el-İṣfehānī el-Ḥallāc 65
ᶜAlī b. Ḥasan 165
ᶜAlī b. Ḥasan-i Kirmānī **165**
ᶜAlī b. Hind el-Ḳureşī 138
ᶜAlī b. İbrāhim el-Baṣrī 146
ᶜAlī b. ᶜĪsā 130
ᶜAlī b. Muḥammed 99
ᶜAlī b. Muḥammed b. ᶜAbdi'llāh **202**
ᶜAlī b. Muḥammed es-Sīrevānī 143
ᶜAlī b. Muḥammed-i Sehl 100
ᶜAlī b. Muvaffaḳ el-Baġdādī **66**
ᶜAlī b. Müs̱ennā 200
ᶜAlī b. ᶜOs̱mān b. Ebī ᶜAlī el-Cullābī el-Ġaznevī **199**
ᶜAlī b. ᶜOs̱mān b. Naṣr el-Ḳırāfī 143
ᶜAlī b. Sehl-i Ezher el-İṣfehānī **63**
ᶜAlī b. Ṣalūye **154**
ᶜAlī b. Şuᶜayb es-Saḳḳā **66**
ᶜAlī-i Mest-i Nesāyī **410**
ᶜAlī-i Sehl-i İṣfehānī 64
ᶜAlī-i ᶜAkkī **41**
ᶜAlī-i Bekkār 27
ᶜAlī-i Burġuş 310
ᶜAlī-i Bündār 71
ᶜAlī-i Bündār-i Ṣayrafī 144
ᶜAlī-i Cāmī 422
ᶜAlī-i Cüzcānānī 71
ᶜAlī-i Deylem 158
ᶜAlī-i Dōstī 286, 287
ᶜAlī-i Ehdel 368
ᶜAlī-i Heybetī 346, 347, 349
ᶜAlī-i Kürdī **377**, 378
ᶜAlī-i Murtażā 176
ᶜAlī-i Mūsā er-Rıżā 22
ᶜAlī-i Naṣrābādī 40
ᶜAlī-i Rāmtīnī **234**
ᶜAlī-i Sarrāc 163
ᶜAlī-i Sehl 50, 63
ᶜAlī-i Şīrāzī 312
ᶜAlī Lālā 277, 278, 279 (bk. Rażiyü'd-dīn ᶜAlī Lālā el-Ġaznevī)
ᶜĀlim b. Saᶜd **85**
ᶜAlīm-i Delvālicī 329
ᶜAlī-i Zeynü'd-dīn 400
ᶜAmmār 266, 267
ᶜAmmār-i Yāser **262**, 266
ᶜAmmī-i Bisṭāmī 190
ᶜAmr b. ᶜOs̱mān 140
ᶜAmr b. ᶜOs̱mān b. el-Ḥakīm b. Şaᶜre 101
ᶜAmr b. ᶜOs̱mān-i Mekkī **50**, 79
ᶜAmr b. Seleme 37
ᶜAmū 90, 91, 116, 119, 121, 122, 124, 135, 146, 165, 171, 172, 173, 177, 178, 181, 211, 215, **216**, 219
ᶜĀrif 234 (bk. ᶜĀrif-i Rīvgervī)
ᶜĀrif-i ᶜAyyār 175, **176**
ᶜĀrif-i Rīvgervī **233**, 234

ᶜArūn b. el-Veṣṣābe **62**
Aṣamm 41 (bk. Ḥātim-i Aṣamm)
Aṣīlü'd-dīn-i Şīrāzī 163
ᶜAsker b. el-Ḥaṣīn 34
ᶜAṭā᾽ 62 (bk. ᶜAṭā᾽ b. Süleymān)
Atabig Ebū Bekr 313
ᶜAṭā᾽ b. Süleymān 62, **62**
ᶜAtebe 218
ᶜAtebe b. Ġulām **14**
ᶜAṭṭār 243, 244 (bk. ᶜAlāu'd-dīn-i ᶜAṭṭār)
ᶜAynu'd-dīn 431 (bk. Ḫusrev-i Dihlevī)
ᶜAynu'l-ḳuḍāt 259, 260, 261 (bk. ᶜAynu'l-ḳuḍāt-i Hemedānī)
ᶜAynu᾽l-ḳuḍāt-i Hemedānī 228, **260**
ᶜAynu'z-zamān 272 (bk. ᶜAynu'z-zamān Cemālu'd-dīn-i Gīlī)
ᶜAynu'z-zamān Cemālu'd-dīn-i Gīlī **272**
Āẕerī **435**

B

Baba ᶜAlī-i Ḫoş-merdān **404**
Baba ᶜAlī-i Mest 411
Baba ᶜAlī-i Pāy-i ḥiṣārī 412
Baba Behlūl **412**
Baba Cān Baba 392
Baba Celīl **414**
Baba Ferec 265
Baba Ferec-i Tebrīzī 264
Baba Ḫākī **409**
Baba Ḥasan 413
Baba Ḥasan-i Türk **413**
Baba Ḫoş Kildi **411**
Baba İbrāhīm 392
Baba Kemāl 273, 302
Baba Kemāl-i Cendī 267, **273**, 302
Baba Kūkī **410**
Baba Maḥmūd 289
Baba Maḥmūd-i Ṭūsī **289**, 321
Baba Pīrī **413**
Baba Sarıġ Pūlād **414**
Baba Süñgü **392**, 400
Baba Şādān 265
Baba Şihāb **414**
Baba Tilençi **412**
Bāber 407
Bāb-i Ferġānī **178**
Bāb-i mā Hüseyn **389**
Bahāu'd-dīn **385**
Bahāu'd-dīn 235, 236, 237, 238, 243 (bk. Bahāu'd-dīn-i Naḳş-bend)
Bahāu'd-dīn 273 (bk. Bahāu'd-dīn-i Kübrā)
Bahāu'd-dīn 307, 321 (bk. Bahāu'd-dīn Veled)
Bahāu'd-dīn-i Kübrā 273
Bahāu'd-dīn-i Naḳş-bend 5, 234, **239**, 418, 440
Bahāu'd-dīn ᶜÖmer 257, **294**, 298, 319, 396, 403, 404, 440
Bahāu'd-dīn Veled 268, **296**, 297, 305, 308
Bahāu'd-dīn Zekeriyyā 325, 341, 434
Bahāu'd-dīn Zekeriyyā-i Mūltānī **324**, 327, 426
Baḥrānī 160 (bk. ᶜAbdu'l-ᶜazīz el-Baḥrānī)
Bākelincār 165 (bk. Cemālu'd-dīn Muḥammed el-Bākelincār)
Balyānī 412
Bānū ᶜĀliyye 209
Bāyezīd 36, 37, 46, 97, 301, 303, 447 (bk. Bāyezīd-i Bisṭāmī)
Bāyezīd-i Bisṭāmī **36**, 189, 279, 387, 415
Bāyezīd-i ᶜIşḳī 387
Bāyezīd-i Pūrānī 319, 404, 440
Bedrü'd-dīn 304
Beḳā' b. Baṭū 346, **349**
Bekr-i Soġdī **75**
Benī Saᶜd 358
Berke **261**
Beşīr **335**
Bībīk 449
Bībīk-i Merviyye **449**
Bilāl 218
Bişr 33 (bk. Bişr-i Ṭaberānī)
Bişr b. Ḥāriṣ b. ᶜAbdi'r-raḥmān **32**
Bişr-i Ḥāfī 20, 21, 31, 33, 34, 41, 44, 45, 56, 78, 81
Bişr-i Ṭaberānī **33**
Buḫārī 207
Bukeyr 113 (bk. Bukeyr-i Dīneverī)
Bueyr ed-Derrāc **108**
Bukeyr-i Dīneverī 113
Bunān 5 (bk. Bunān b. Muḥammed el-Ḥammāl)

Bunān b. ᶜAbdi'llāh **99**
Bunān b. Muḥammed el- Ḥammāl **97**
Bunān-i Ḥammāl 98
Burhānu'd-dīn 257
Burhānu'd-dīn Ebū Naṣr 247
Burhānu'd-dīn Ebū Naṣr-i Pārsā 362, 403
Burhānu'd-dīn-i Sāġarçī **393**
Bū Saᶜīd 187 (bk. Ebū Saᶜīd b. Ebi'l-Ḫayr)
Bū Seleme-i Bāverdī 214
Bündār 142 (bk. Bündār b. el- Ḥüseyn b. Muḥammed b. el-Mühelleb eş-Şīrāzī)
Bündār b. el-Ḥüseyn b. Muḥammed b. el-Mühelleb eş-Şīrāzī **142**
Bündār b. Yaᶜḳūb-i Mālikī 149
Bündār-i Erġānī 167

C

Caᶜfer 153 (bk. Caᶜfer el- Ḥaẕẕā')
Caᶜfer 156 (bk. Ebū Caᶜfer el-Ḫarrāz el-İṣṭaḫrī)
Caᶜfer b. Aḥmed b. Muḥammed 75
Caᶜfer b. Aḥmed b. Muḥammed el-Muḳrī 169
Caᶜfer b. el-Müberḳaᶜ 70
Caᶜfer b. Muḥammed b. Naṣīr el-Ḫuldī el-Ḫavvāṣ **141**
Caᶜfer b. Yūnus 112
Caᶜfer el-Ḥaẕẕā' **150**
Caᶜfer-i Caᶜdī 159
Caᶜfer-i Ḥaddād 138, 142
Caᶜfer-i Ḥaẕẕā' 68, 150, 151, 153
Caᶜfer-i Ḫuldī 47, 49, 83, 90, 141, 171
Caᶜfer-i Ṣādıḳ 19
Cā-gīr 346, 349, **357**
Cāriye-i Ḥabeşiyye **453**
Cāriye-i Mechūle **452**
Cāriye-i Sevdā **451**
Cārūzī 209
Cebbāl b. Aḥmed 174
Cebele 121
Cehm-i Raḳḳī **148**
Celālu'd-dīn Ebū Yezīd-i Pūrānī **322**
Celālu'd-dīn-i Rūmī 267, 268
Celālu'd-dīn Maḥmūd-i Zāhid-i Murġābī **322**
Celālu'd-dīn Muḥammed 298
Cemāl-i Nūḳānī **393**
Cemāl-i Surḫ **336**
Cemālu'd-dīn 164, 165 (bk. Cemālu'd-dīn Muḥammed el-Bākelincār)
Cemālu'd-dīn 317 (bk. Cemālu'd-dīn Yūsuf-i Kūrānī)
Cemālu'd-dīn 313, 314 (bk. Cemālu'd-dīn-i Lūr)
Cemālu'd-dīn Abdu'ṣ-ṣamed-i Zencānī 163
Cemālu'd-dīn Aḥmed-i Cūrfānī **279**
Cemālu'd-dīn-i Bākelincār 164
Cemālu'd-dīn-i Gīlī 268
Cemālu'd-dīn-i Lūr **313**
Cemālu'd-dīn Muḥammed el-Bākelincār **164**
Cemālu'd-dīn Yūsuf-i Kūrānī 16
Cerīr b. ᶜAbdi'llāh el-Cebelī 222
Cerīrī 30, 71, 82, 87, 114, 141, 142, 168, 169
Cevher **371**
Cuvāl-ger 216
Cüneyd 18, 31, 34, 35, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 52, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 63, 64, 66, 71, 77, 78, 79, 82, 83, 84, 85, 86, 88, 92, 93, 94, 97, 99, 102, 103, 104, 108, 109, 110, 112, 116, 117, 118, 124, 126, 127, 131, 133, 139, 140, 141, 142, 143, 146, 157, 159, 160, 167, 170, 171, 184, 193, 216, 241, 246, 247, 277, 279, 281, 01, 366, 446, 448
Cüneyd-i Baġdādī **48**

Ç

Çelebī ᶜĀrif 305
Çelebī Ḥüsāmu'd-dīn 301, 305, 306, 307, 308
Çingīz Ḫan 276

D

Dānişmend Mevlānā 273
Dāvūd 26 (bk. Dāvūd b. Aḥmed-i Dārānī)
Dāvūd 3 (bk. Dāvūd el-Belḫī)
Dāvūd 329 (bk. Dāvūd-i Ḥaṣūr)

Dāvūd b. Aḥmed-i Dārānī **26**
Dāvūd el-Belḫī **32**
Dāvūd-i Ḫādim 365
Dāvūd-i Ḥaṣūr 329
Dāvūd-i İṣfehānī 58
Dāvūd-i Ṭā'ī 20, 25, 140
Derrāc 121, 122
Dervīş Behlūl **408**
Dervīş Manṣūr **402**
Dervīş Muḥammed-i Bīhre **401**
Dervīş Muḥammed-i Çurger 220
Dīnār 14
Duḳḳī 68, 100, 118, 144

E

Ebū ᶜAbbās-i Ḳaṣṣāb-i Amulī 214
Ebū ᶜAbbās-i Nihāvendī 216
Ebū ᶜAbdi'llāh 354 (bk. Ebū ᶜAbdi'llāh el-Ġazzālī)
Ebū Abdi'llāh 376 (bk. Ebū ᶜAbdi'llāh İbn el-Maṭarrif-i Endelusī)
Ebū Abdi'llāh 33 (bk. Ḥāriṣ b. el-Esed el-Muḥāsibī)
Ebū ᶜAbdi'llāh 71 (bk. Muḥammed b. Fażl el-Belḫī)
Ebū ᶜAbdi'llāh 349 (bk. Ḳadībü'l-bān-i Mavṣılī)
Ebū ᶜAbdi'llāh 50 (bk. ᶜAmr b. ᶜOṣmān-i Mekkī)
Ebū ᶜAbdi'llāh 55 (bk. Ebū ᶜAbdi'l-lāh-i Maġribī)
Ebū ᶜAbdi'llāh 72 (bk. Muḥammed b. ᶜAlī-i Ḥakīm et-Tirmidī)
Ebū cAbdi'llāh 88, 125, 150, 156, 158, 159, 202 (bk. Ebū ᶜAbdi'llāh el-Ḫafīf eş-Şīrāzī)
Ebū ᶜAbdi'llāh 163 (bk. Ebū ᶜAbdi'llāh-i Balyānī)
Ebū ᶜAbdi'llāh 64 (bk. Muḥammed b. el-Yūsuf el-Bennā)
Ebū ᶜAbdi'llāh 259 (bk. Muḥammed-i Ḥammūye el-Cüveynī)
Ebū ᶜAbdi'llāh 68 (bk. Ebū ᶜAbdi'llāh b. Cellā)
Ebū ᶜAbdi'llāh 217 (bk. Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ebū Zehl)
Ebū ᶜAbdi'llāh Aḥmed b. ᶜAbdi'r-raḥmān-i Naṣr-i Mālīnī **219**
Ebū ᶜAbdi'llāh b. Cellā **68**
Ebū ᶜAbdi'llāh b. Ḫafīf 447
Ebū ᶜAbdi'llāh b. ᶜOṣmān 263
Ebū ᶜAbdi'llāh el-Berḳī **105**
Ebū ᶜAbdi'llāh el-Enṭākī **56**
Ebū ᶜAbdi'llāh el-Ġazzālī 354
Ebū ᶜAbdi'llāh el-Ḥuṣrī **70**
Ebū ᶜAbdi'llāh el-Ḫafīf eş-Şīrāzī **148**
Ebū ᶜAbdi'llāh el-Ḳalānīsī **67**
Ebū ᶜAbdi'llāh el-Muḳrī **168**
Ebū ᶜAbdi'llāh en-Nibācī **55**
Ebū ᶜAbdi'llāh es-Siczī **70**
Ebū ᶜAbdi'llāh et-Tarūġundī **166**
Ebū ᶜAbdi'llāh-i ᶜAbādānī **73**
Ebū ᶜAbdi'llāh-i Aḥmed-i Sālim 74
Ebū ᶜAbdi'llāh-i Bābūnī **202**
Ebū ᶜAbdi'llāhṣi Bākū 95, 118, 120, 167, **202**
Ebū ᶜAbdi'llāh-i Balyānī 164
Ebū ᶜAbdi'llāh-i Berḳī 105
Ebū ᶜAbdi'llāh İbn el-Maṭarrif-i Endelusī **376**
Ebū ᶜAbdi'llāh-i Cellā 34, 68, 96, 102, 121, 127, 133, 136
Ebū ᶜAbdi'llāh-i Çāvpāre 74
Ebū ᶜAbdi'llāh-i Çāvpāre-i Ṣūfī **14**
Ebū ᶜAbdi'llāh-i Dāstānī **190**
Ebū ᶜAbdi'llāh-i Dīneverī 96, **170**
Ebū ᶜAbdi'llāh-i Dūnī **167**, 168, 172
Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ebū Zehl 218
Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf 58, 67, 71, 79, 80, 88, 92, 93, 124, 125, 146, 148, 149, 150, 151, 152, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 165, 201, 202, 210, 212, 423, 447
Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫafīf-i Şīrāzī 365
Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫāḳān eṣ-Ṣūfī **68**
Ebū Abdi'llāhi Ḥażremī **73**
Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫubeyḳ-i Sābıḳ el-Enṭākī **42**
Ebū ᶜAbdi'llāh-i Maġribī **55**, 61, 136
Ebū ᶜAbdi'llāh-i Mānek **167**
Ebū ᶜAbdi'llāh-i Maṭarrif 376
Ebū ᶜAbdi'llāh-i Mavṣılī 350
Ebū ᶜAbdi'llāh-i Mevlā **168**
Ebū ᶜAbdi'llāh-i Muḳrī 169
Ebū ᶜAbdi'llāh-i Münāzil 130

Ebū ʿAbdi'llāh-i Rāzī 24
Ebū ʿAbdi'llāh-i Rūdbārī **166**, 214
Ebū ʿAbdi'llāh-i Sālimī **73**
Ebū ʿAbdi'llāh-i Ṣavmaʿī **342**
Ebū ʿAbdi'llāh-i Ṭāḳī 80, 165
Ebū ʿAbdi'llāh-i Zehl 217
Ebū ʿAbdi'llāh-i Zirāʿ-i Başrī 51
Ebū ʿAbdi'llāh Muḥammed b. İbrāhīm el-Ḳureşī el-Hāşimī **357**
Ebū ʿAbdi'llāh Muḫtār b. Muḥammed b. Aḥmed-i Herevī **221**
Ebū ʿAbdi'r-raḥmān 142
Ebū ʿAbdi'r-raḥmān 41 (bk. Ḥātim-i Aṣamm)
Ebū ʿAbdi'r-raḥmān 196 (bk. Ebū ʿAbdi'r-raḥmān-i Sülemī-i Nīşābūrī)
Ebū ʿAbdi'r-raḥmān-i Ḫotenī 197
Ebū ʿAbdi'r-raḥmān-i Sülemī 84, 95, 145
Ebū ʿAbdi'r-raḥmān-i sülemī-i Nīşābūrī **195**
Ebū Aḥmed 210
Ebū Aḥmed 204 (bk. Ebū Aḥmed-i Abdāl-i Çiştī)
Ebū Aḥmed 194 (bk. Ebū Muẓaffer-i Aḥmed b. Ḥamdān)
Ebū Aḥmed 205 (bk. Muḥammed-i Ebī Aḥmed)
Ebū Aḥmed-i Abdāl 204, 213
Ebū Aḥmed-i Abdāl-i Çiştī **204**
Ebū Aḥmed-i Ḳalānisī 61, **66**
Ebū Aḥmed-i Maġazilī 30
Ebū ʿAḳḳāl 47
Ebū ʿAḳḳāl b. ʿAlevān el-Maġribī **47**
Ebū ʿAlī 184
Ebū ʿAlī 226
Ebū ʿAlī 41 (bk. Aḥmed b. el-ʿĀṣım-i Enṭāḳī)
Ebū ʿAlī 57 (bk. Aḥmed b. İbrāhim el-Mesūḥī)
Ebū ʿAlī 163, 185 (bk. Ebū ʿAlī-i Daḳḳāḳ)
Ebū ʿAlī 191 (bk. Ebū ʿAlī-i Faḳīh)
Ebū ʿAlī 226, 227 (bk. Ebu ʿAlī-i Fārumedī)
Ebū ʿAlī 127 (bk. Ebū ʿAlī-i Rūdbārī)
Ebū ʿAlī 37 (bk. Ebū ʿAlī-i Sindī)
Ebū ʿAlī 24 (bk. Fużayl b. ʿİyāż)
Ebū ʿAlī 57 (bk. Ḥasan b. ʿAlī-i Mesūḥī)
Ebū ʿAlī 32 (bk. Şaḳīḳ b. İbrāhīm-i Belḫī)
Ebū ʿAlī el-Kātib el-Mıṣrī **129**
Ebū ʿAlī eṣ-Ṣaḳāfī **128**
Ebū ʿAlī Hüseyn b. Muḥammed el-Ekkār **160**
Ebū ʿAlī Ḥüseyn b. Muḥammed el-Fīrūzābād-i Ekkār 161
Ebū ʿAlī-i Būteger **214**
Ebū ʿAlī-i Bündār-i Ṣayrafī 145
Ebū ʿAlī-i Cūzcānī 143
Ebū ʿAlī-i Daḳḳāḳ 56, 114, 163, 183, **184**, 185, 197
Ebū ʿAlī-i Faḳīh 191
Ebū ʿAlī-i Fārumedī 197, **226**, 228, 231, 259
Ebū ʿAlī-i Ḫayrān **130**
Ebū ʿAlī-i Kātib 53, 105, 127, 129, 142, 170, 193
Ebū ʿAlī-i Keyyāl **214**
Ebū ʿAlī-i Meştūlī **129**, 130
Ebū ʿAlī-i Muḫtār el-ʿAlevī el-Ḥüseynī 222
Ebū ʿAlī-i Rāzī **130**
Ebū ʿAlī-i Rūdbārī 54, 71, 75, 101, 116, 118, **127**, 129, 145, 148, 167, 169, 170, 193, 366
Ebū ʿAlī-i Sindī **37**
Ebū ʿAlī-i Sīrcānī **130**
Ebū ʿAlī-i Siyāh **183**
Ebū ʿAlī-i Ṣaḳafī 119, **128**, 196
Ebū ʿAlī-i Şebbūyī 186
Ebū ʿAlī-i Şebbūyī el-Mervezī **185**
Ebū ʿAlī-i Ṭūsī 226
Ebū ʿAlī-i Vāricī **158**
Ebū ʿAlī-i Zerger **214**
Ebū ʿAmr 152 (bk. ʿAbdu'r-raḥīm-i İṣṭaḫrī)
Ebū ʿAmr 211 (bk. Ebū ʿAmr-i Bisṭāmī)
Ebū ʿAmr 159 (bk. Ebū ʿAmr-i İṣṭaḫrī)
Ebū ʿAmr 47 (bk. Ḥammād-i Ḳureşī)
Ebū ʿAmr b. Ebū ʿOsmān 139
Ebū ʿAmr b. Nüceyd **142**

Ebū ᶜAmr b. ᶜOsmhan-i Mekkī 93
Ebū ᶜAmr ez-Zeccāc **140**
Ebū ᶜAmr-i Bisṭāmī 211
Ebū ᶜAmr-i Dımışḳī 71, 96, 108, 142, 149
Ebū ᶜAmr-i Ekkāf 215
Ebū ᶜAmr-i İṣṭaḫrī 159
Ebū ᶜAmr-i Ḳazvīnī 198
Ebū ᶜAmr-i Nüceyd 140, 212, 214, 215
Ebū ᶜAmr-i ᶜOsmān-i Mekkī 93
Ebū ᶜAmr-i Şarīfīnī **348**
Ebū ᶜAmr-i Zeccāc 53, 140, 141
Ebū ᶜAmr-i Zeccācī 124
Ebū ᶜĀṣım 208
Ebū Bekr 211, 296
Ebū Bekr 115 (bk. Ebū Bekr b. ᶜĪsā el-Muṭavviᶜī)
Ebū Bekr 125 (bk. Ebū Bekr-i Aşnānī)
Ebū Bekr 147 (bk. Ebū Bekr-i İṣfehānī)
Ebū Bekr 124 (bk. Ebū Bekr-i Ḳaṣrī)
Ebū Bekr 107, 110 (bk. Ebū Bekr-i Kettānī)
Ebū Bekr 123 (bk. Ebū Bekr-i Şukeyr)
Ebū Bekr 339 (bk. Ebū Bekr-i Ṭūsī)
Ebū Bekr 96 (bk. Muḥammed b. Ḥāmid-i Tirmiẕī)
Ebū Bekr 76 (bk. Muḥammed b. el- Ḥasan-i Cevherī)
Ebū Bekr 57 (bk. Ruveym)
Ebū Bekr ᶜAṭā'-i Cahfī **111**
Ebū Bekr b. ᶜAbdi'llāh eṭ-Ṭūsī-Nessāc **227**
Ebū Bekr b. Ebī Saᶜdān **116**, 169
Ebū Bekr b. ᶜĪsā el-Muṭavviᶜī **115**
Ebū Bekr b. İsḥāḳ el-Kelābādī el-Buḫārī 95
Ebū Bekr b. Yezdānyār-i Urmevī **113**
Ebū Bekr ed-Duḳḳī **118**
Ebū Bekr el-ᶜAṭūfī 117
Ebū Bekr el-Ḫabbāz el-Baġdādī **114**
Ebū Bekr el-Mıṣrī **117**
Ebū Bekr el-Uskāf **155**
Ebū Bekr el-Varrāḳ et-Tirmiẕī **74**
Ebū Bekr el-Vāsıṭī **109**
Ebū Bekr er-Rāzī-i Becelī **145**
Ebū Bekr es-Sūsī **121**
Ebū Bekr eş-Şaᶜrānī **150**
Ebū Bekr eş-Şibhī **119**
Ebū Bekr eş-Şiblī **112**
Ebū Bekr-i Aşnānī **125**
Ebū Bekr-i ᶜAṭūfī **116**
Ebū Bekr-i Beykendī 55, 145
Ebū Bekr-i Cām **333**
Ebū Bekr-i Cevzaḳī **123**
Ebū Bekr-i Daḳḳāḳ 71
Ebū Bekr-i Dāvūd-i Dīneverī **127**
Ebū Bekr-i Dīneverī 227
Ebū Bekr-i Duḳḳī 110, 117, 144
Ebū Bekr-i Ebherī 145
Ebū Bekr-i Fālīzbān 216
Ebū Bekr-i Fālīzbān-i Buḫārī **146**
Ebū Bekr-i Ferrā' **119**, 216
Ebū Bekr-i Ḫabbāz 4
Ebū Bekr-i Ḥaremī 120
Ebū Bekr-i Hemedānī **126**
Ebū Bekr-i ᶜĪsā 115
Ebū Bekr-i İṣfehānī 147
Ebū Bekr-i Ḳaṣrī **124**, 159
Ebū Bekr-i Ḳaṭīᶜī **126**
Ebū Bekr-i Kefşīrī **126**
Ebū Bekr-i Kettānī 83, 106, 107, **110**, 111, 140
Ebū Bekr-i Kisāᵓī **77**
Ebū Bekr-i Maġāzilī **125**
Ebū Bekr-i Memşād 169
Ebū Bekr-i Mevāzinī **125**, 170
Ebū Bekr-i Mıṣrī 71, 118, 129, 170
Ebū Bekr-i Müᵓeddeb 192, 193
Ebū Bekr-i Müfīd **124**, 216
Ebū Bekr-i Nessāc 228, 230, 366
Ebū Bekr-i Rāzī 110, 111, **123**, 145
Ebū Bekr-i Saḳḳār **117**
Ebū Bekr-i Ṣaydelānī **114**
Ebū Bekr-i Sekkāk **116**
Ebū Bekr-i Selle-bāf-i Tebrīzī 302
Ebū Bekr-i Ṣıddīḳ 6, 223, 262, 309
Ebū Bekr-i Şaḳḳāḳ **112**
Ebū Bekr-i Şiblī 6, 119, 168
Ebū Bekr-i Şukeyr **123**
Ebū Bekr-i Ṭāhir 115
Ebū Bekr-i Ṭāhir-i Ebherī 88, 89, **115**
Ebū Bekr-i Ṭarsūsī **119**, 212
Ebū Bekr-i Ṭimistānī 88, **118**
Ebū Bekr-i Ṭūsī **339**
Ebū Bekr-i Varrāḳ 39, 72 75, 76, 87, 174

Ebū Bekr-i Vāsıṭī 76, 89
Ebū Bekr-i Yezdānyār 114
Ebū Bekr-i Zaḳḳāḳ-i Kebīr **110**
Ebū Bekr-i Zaḳḳāḳ-i Mıṣrī 74
Ebū Bekr-i Zaḳḳāḳ-i Ṣağīr **110**
Ebū Caᶜfer 79 (bk. Aḥmed b. Vehb)
Ebū Caᶜfer 104 (bk. Ebū Caᶜfer el-Ferġānī)
Ebū Caᶜfer 50 (bk. Ebū Caᶜfer-i el-Kernebī)
Ebū Caᶜfer 64 (bk. Muḥammed b. Fāẓe)
Ebū Caᶜfer Aḥmed b. Ḥamdān b. ᶜAlī b. Sinān **103**
Ebū Caᶜfer b. Bukeyr el-Ḥaddād eṣ-Ṣağīr 104
Ebū Caᶜfer el-Ferġānī **104**
Ebū Caᶜfer el-Ḫarrāz el-İṣṭaḫrī **155**
Ebū Caᶜfer el-Meczūm **105**
Ebū Caᶜfer-i Dāmeġānī **107**
Ebū Caᶜfer-i el-Kernebī **49**
Ebū Caᶜfer-i Ḥaddād 38, 49, **104**, 105
Ebū Caᶜfer-i Ḥaffār **102**, 140
Ebū Caᶜfer-i Ḥaffār-i Bağdādī 102
Ebū Caᶜfer-i Ḫarrāz **155**
Ebū Caᶜfer-i Meczūm 106
Ebū Caᶜfer-i Sāmānī **104**
Ebū Caᶜfer-i Ṣaydelānī 100, **103**
Ebū Caᶜfer-i Semmāk **35**
Ebū Caᶜfer-i Sūmānī **103**
Ebū Caᶜfer Muᶜāẕ el-Mıṣrī **105**
Ebū Caᶜfer Muḥammed b. ᶜAlī en-Nesevī **139**
Ebū Cehl 218
Ebū ᶜAlī-i Cūzcānī **77**
Ebū eż-Żaḥḥāk **155**
Ebū Ḫabbāz 147
Ebū Ḥafīd 43
Ebū Ḥafṣ 358 (bk. İbnü'l-Fāriż el-Ḥamevī el-Mıṣrī)
Ebū Ḥafṣ 36, 37, 38, 39, 51, 52, 66, 70, 82, 111, 131, 141, 152, 447 (bk. Ebū Ḥafṣ-i Ḥaddād)
Ebū Ḥafṣ-i Ḥaddād 4, 36, **37**, 39, 40, 81, 97, 103, 128, 131, 137
Ebū Ḥāmid 35 (bk. Aḥmed-i el-Ḫażraveyh el-Belḫī)
Ebū Ḥāmid 102 (bk. Ebū Ḥāmid el-Esved-i Zencī)
Ebū Ḥāmid 174 (bk. Muḥammed-i Ḥāmid-i Vāşkerdī)
Ebū Ḥāmid 228 (bk. Muḥammed b. Muḥammed el-Ġazzālī eṭ-Ṭūsī)
Ebū Ḥāmid el-Esved-i Zencī **101**
Ebū Ḥāmid-i Dōstān **178**
Ebū Ḥāmid-i Ġazzālī 259
Ebū Ḥamza 446
Ebū Ḥamza 57, 127 (bk. Ebū Ḥamza-i Bağdādī)
Ebū Ḥamza-i Bağdādī **44**, 82
Ebū Ḥamza-i Ḫorāsānī **44**, 45
Ebū Ḥanīfe 20, 269, 406
Ebū Hārūn-i Endelusī 47
Ebū Hāşim 17
Ebū Hāşim eṣ-Ṣūfī **16**
Ebū Ḥātim-i ᶜAṭṭār **34**, 79
Ebū Ḥātim-i ᶜAṭṭār-i Baṣrī 34
Ebū Ḫayr-i Tīnātī 45
Ebū Ḥāzim-i Mekkī **14**
Ebū Ḥusāme 216
Ebū ᶜİmrān 40 (bk. Ebu'l-Ḥüseyn-i Bārūsī)
Ebū ᶜİmrān-i Rāzī 108
Ebū ᶜİmrān-i Kebīr 97
Ebū ᶜĪsā 371
Ebū ᶜĪsā-i Tirmiẕī 74
Ebū İsḥāḳ 358 (bk. Ebū İsḥāḳ b. Ẓarīf)
Ebū İsḥāḳ 160 (bk. Ebū İsḥāḳ-i Gāzirūnī)
Ebū İsḥāḳ 231 (bk. Ebū İsḥāḳ-i Şīrāzī)
Ebū İsḥāḳ 204 (bk. Ebū İsḥāḳ-i Şāmī)
Ebū İsḥāḳ 360 (bk. İbrāhīm b. el-Miᶜşār el-Caᶜberī)
Ebū İsḥāḳ 30 (bk. İbrāhīm-i Ācurī-i Ṣağīr)
Ebū İsḥāḳ 30 (bk. İbrāhīm eṣ-Ṣayyād el-Bağdādī)
Ebū İsḥāḳ 135 (bk. İbrāhīm b. Şeybān-i Kirmānşāhī)
Ebū İsḥāḳ 136 (bk. İbrāhīm b. Aḥmed el-Müvellid eṣ-Ṣūfī er-Raḳḳī)
Ebū İsḥāḳ 102 (bk. İbrāhīm b. Dāvūd el-Ḳaṣṣār er-Raḳḳī)

Ebū İsḥāḳ 28 (bk. İbrāhīm b. Sitenbeh-i Herevī)
Ebū İsḥāḳ 27 (bk. İbrāhīm b. Sa^cd el-^cAlevī)
Ebū İsḥāḳ 26 (bk. İbrāhīm-i Edhem)
Ebū İsḥāḳ 137 (bk. İbrāhīm-i Nāzeveyh)
Ebū İsḥāḳ 84 (bk. İbrāhim b. S̱ābit)
Ebū İsḥāḳ 83, 83 (bk. İbrāhīm el-Ḫavvāṣ)
Ebū İsḥāḳ 141 (bk. İbrāhim b. Yūsuf b. Muḥammed-i Zeccācī)
Ebū İsḥāḳ 23 (bk. Velīd b. Abdd'llāh es-Saḳḳā)
Ebū İsḥāḳ b. Ẓarīf **358**
Ebū İsḥāḳ İbrāhīm-i Şehriyār-i Gāzirūnī **160**
Ebū İsḥāḳ-i Gāzirūnī 160
Ebū İsḥāḳ-i Şāmī **203**, 204, 206
Ebū İsḥāḳ-i Şīrāzī 230
Ebū İsmā^cīl 216 (bk. ^cAmū)
Ebū İsmā^cīl ^cAbdu'llāh b. Ebī Manṣūr Muḥammed el-Enṣārī el-Herevī **208**
Ebū İsmā^cīl ^cAbdu'llāh el-Enṣārī 206
Ebu'l-^cAbbās 348
Eb'l-^cAbbās 181, 182, 192 (bk. Ebu'l-^cAbbās-i Ḳaṣṣāb-i Āmulī)
Ebu'l-^cAbbās 198 (bk. Ebu'l-^cAbbās-i Şāḳānī)
Ebu'l-^cAbbās 370 (bk. Ebu'l-Abbās el-Mursī)
Ebu'l-^cAbbās 90, 203, (bk. Ebu'l-^cAbbās-i Nihāvendī)
Ebu'l-^cAbbās 379 (bk. Ebu'l-^cAbbās-i Demenhūrī)
Ebu'l-^cAbbās Aḥmed b. Yaḥyā-i Şīrāzī **88**
Ebu'l-^cAbbās b. ^cAṭā^ɔ 69
Ebu'l-^cAbbās b. el-^cArīf 354
Ebu'l-^cAbbās b. el-^cArīf eṣ-Ṣanhācī el-Endelusī **354**
Ebu'l-^cAbbās b. İdrīs 365
Ebu'l-^cAbbās b. Masrūḳ **54**
Ebu'l-^cAbbās el-Mursī **370**
Ebu'l-^cAbbās es-Seyyārī **89**
Ebu'l-^cAbbās Ḥamza b. Muḥammed **92**
Ebu'l-^cAbbās-i Āmulī 4
Ebu'l-^cAbbās-i ^cAṭā' 48, 93, 103, 105
Ebu'l-^cAbbās-i Bāverdī 88
Ebu'l-Abbās İbn ^cAṭā' **86**
Ebu'l-^cAbbās-i Burdu^cī **88**
Ebu'l-^cAbbās-i Demenhūrī **379**
Ebu'l-^cAbbās-i Dīneverī **87**
Ebu'l-^cAbbās-i Erzīzī **86**
Ebu'l-^cAbbās-i Fergānī 116
Ebu'l-^cAbbās-i İdrīs 263
Ebu'l-^cAbbās-i Ḳaṣṣāb 90, 173, 181, 183, 188, 189, 216
Ebu'l-^cAbbās-i Ḳaṣṣāb-i Āmulī 181
Ebu'l-^cAbbās-i Masrūḳ 41
Ebu'l-^cAbbās-i Mūre-zen-i Bağdādī **55**
Ebu'l-^cAbbās-i Mursī 372, 373
Ebu'l-^cAbbās-i Nesā^ɔī **91**, 216
Ebu'l-^cAbbās-i Nihāvendī **90**, 91, 141, 203, 365
Ebu'l-^cAbbās-i Seyyārī 89, 109, 185
Ebu'l-^cAbbās-i Suhreverdī 89, **90**, 172
Ebu'l-^cAbbās-i Sureyc **92**, 93
Ebu'l-^cAbbās-i Şaḳānī 198
Ebu'l-^cAṣba^c 62 (bk. ^cArūn b. el-Veṣṣābe)
Ebu'l-Berekāt Taḳiyyü'd-dīn ^cAlī-i Dōstī-i Simnānī **287**
Ebu'l-Cenāb 263, 265 (bk. Necmü'd-dīn-i Kübrā)
Ebu'l-Edyān **139**
Ebu'l-Esved 23 (bk. Ebu'l-Esved-i Mekkī)
Ebu'l-Esved-i Mekkī **23**
Ebu'l-Esved-i Rā^ɔī **23**
Ebu'l-Ezher-i İṣṭaḫrī 137
Ebu'l-Fātik 94 (bk. İbrāhīm b. Fātik)
Ebu'l-Fażl 44 (bk. ^cAbbās b. Aḥmed-i Şā^cir-i Rūmī)
Ebu'l-Fażl 43 (bk. ^cAbbās b. Ḥamza-i Nīşābūrī)
Ebu'l-Fażl 43 (bk. ^cAbbās b. Yūsuf eş-Şiklī)
Ebu'l-Fażl 180, 188, 191 (bk. Ebu'l-Fażl-i Ḥasan-i Seraḫsī)
Ebu'l-Fażl 374 (bk. Ḳuṭbu'd-dīn Yaḥyā-i Nīşābūrī)
Ebu'l-Fażl b. Ḥasan el-Ḫuttālī **199**
Ebu'l-Fażl el-Ca^cfer el-Ca^cdī **159**
Ebu'l-Fażl-i Ḥasan 180, 188, 191, 196
Ebu'l-Fażl-i Ḥasan el-Ḫuttalī **198**
Ebu'l-Fażl-i Ḥasan-i Seraḫsī **180**, 191
Ebu'l-Ferec-i Ṭarsūsī 216
Ebu'l-Fetḥ-i Ḥammāl 78, 140
Ebu'l-Feyż 17

Ebu'l-Feżā'il ʿAbdu'llāh b. Muḥammed b. el-Meyānci̇ 260
Ebu'l-Fütūḥ 273
Ebu'l-Ġarīb 110 (bk. ʿAbdu'l-vāḥid-i İṣfehānī)
Ebu'l-Ġarīb-i İṣfehānī **67**
Ebu'l-Ġayṣ 368
Ebu'l-Ġayṣ Cemīl el-Yemenī **367**
Ebu'l-Ġāzī 410, 411, 412
Ebu'l-Ḥāriṣ 27 (bk. Ebu'l-Ḥāriṣ el-Evlāsī)
Ebu'l-Ḥāriṣ el-Evlāsī **28**
Ebu'l-Ḥāriṣ-i Evlāsī 27
Ebu'l-Ḥasan 5
Ebu'l-Ḥasan 42 (bk. Aḥmed b. Ebi'l-Ḥavārī)
Ebu'l-Ḥasan 73 (bk. ʿAlī b. Bekkār)
Ebu'l-Ḥasan 199 (bk. ʿAlī b. ʿOṣmān b. Ebī ʿAlī el-Cullābī el-Ġaznevī)
Ebu'l-Ḥasan 70 (bk. ʿAlī b. Bündār b. el-Ḥüseyn eṣ-Ṣūfī eṣ-Ṣayrafī)
Ebu'l-Ḥasan 63 (bk. ʿAlī b. Sehl-i Ezher el-İṣfehānī)
Ebu'l-Ḥasan 99 (bk. Bunān b. ʿAbdi'llāh)
Ebu'l-Ḥasan 101 (bk. Ebu'l-Ḥasan-i Süyūṭī)
Ebu'l-Ḥasan 74 (bk. Ebu'l-Ḥasan b. Muḥammed b. Ebū ʿAbdi'llāh Aḥmed b. Sālim el-Baṣrī)
Ebu'l-Ḥasan 387 (bk. Ebu'l-Ḥasan-i ʿIşḳī)
Ebu'l-Ḥasan 369 (bk. Ebu'l-Ḥasan el-Maġribī eş-Şāẕilī)
Ebu'l-Ḥasan 189, 190 (bk. Ebu'l-Ḥasan-i Ḫarḳānī)
Ebu'l-Ḥasan 163 (bk. Ebu'l-Ḥasan-i Kerdūye)
Ebu'l-Ḥasan 139 (bk. Ebu'l-Edyān)
Ebu'l-Ḥasan 78 (bk. Muḥammed İbn Ebi'l-Verd)
Ebu'l-Ḥasan 82 (bk. Ḫayru'n-Nessāc)
Ebu'l-Ḥasan ʿAbdu'llāh-i Cahżam-i Hemedānī 161
Ebu'l-Ḥasan ʿAlī b. Aḥmed 348
Ebu'l-Ḥasan ʿAlī b. Ḥamīd eṣ-Ṣaʿīdī **358**
Ebu'l-Ḥasan b. Muḥammed b. Ebū ʿAbdi'llāh Aḥmed b. Sālim el-Baṣrī 74
Ebu'l-Ḥasan b. Muḥammed el-Müzeyyin **99**
Ebu'l-Ḥasan b. Şaʿre **101**
Ebu'l-Ḥasan el-Bişrī es-Sencerī **212**
Ebu'l-Ḥasan el-Maġribī eş-Şāẕilī **369**
Ebu'l-Ḥasan eṣ-Ṣabīḥī **101**
Ebu'l-Ḥasan eṣ-Ṣūfī el-Fūşencī **141**
Ebu'l-Ḥasan-i ʿAbādānī 86
Ebu'l-Ḥasan-i ʿAlevī 83
Ebu'l-Ḥasan-i Bişrī 212
Ebu'l-Ḥasan-i Bustī **259**
Ebu'l-Ḥasan İbn ʿAlī-i Hemedān 136
Ebu'l-Ḥasan-i Cahżam 212
Ebu'l-Ḥasan-i Cahżam-i Hemedānī 216
Ebu'l-Ḥasan-i Dīneverī 100
Ebu'l-Ḥasan-i Ḥakīmī **160**
Ebu'l-Ḥasan-i Ḫarḳānī 106, **189**, 226, 279
Ebu'l-Ḥasan-i ʿIşḳī **387**
Ebu'l-Ḥasan-i Kerdūye **163**
Ebu'l-Ḥasan-i Ḳırāfī 100
Ebu'l-Ḥasan-i Ḳureşī 356
Ebu'l-Ḥasan-i Mıṣrī 214
Ebu'l-Ḥasan-i Muʿammer 148
Ebu'l-Ḥasan-i Müṣennā **200**
Ebu'l-Ḥasan-i Müzeyyin 5, 80, 99, 101, 106, 125
Ebu'l-Ḥasan-i Neccār **216**
Ebu'l-Ḥasan-i Ṣāyiġ ed-Dīneverī 144
Ebu'l-Ḥasan-i Ṣāyiġ-i Dīneverī **100**, 103
Ebu'l-Ḥasan-i Sālbe 177
Ebu'l-Ḥasan-i Serkī 90, 216
Ebu'l-Ḥasan-i Ṣıddīḳ 116
Ebu'l-Ḥasan-i Sīrevānī Ṣaġīr 105
Ebu'l-Ḥasan-i Sūhān-ājen **147**, 148
Ebu'l-Ḥasan-i Süyūṭī **101**
Ebu'l-Ḥasan-i Şāẕilī 229, 370, 373
Ebu'l-Ḥasan-i Ṭaberī 94
Ebu'l-Ḥasan-i Ṭarzī 214
Ebu'l-Ḥasan-i Tīşe-sāv 212
Ebu'l-Ḥasan-i Varrāḳ **107**
Ebu'l-Ḫayr 160 (bk. Ebu'l-Ḫayr-i Mālikī)
Ebu'l-Ḫayr 68, 134 (bk. Ebu'l-Ḫayr-i Tīnātī)
Ebu'l-Ḫayr 186, 187 (bk. Ebū Saʿīd b. Ebi'l-Ḫayr)
Ebu'l-Ḫayr-i ʿAsḳalānī 77, **135**
Ebu'l-Ḫayr-i Ḥabeşī **135**, 172, 216

Ebu'l-Ḫayr-i Ḥımṣī **135**
Ebu'l-Ḫayr-i Mālikī **149,** 160
Ebu'l-Ḫayr-i Tīnātī 6, **133,** 134, 143, 144, 170, 171
Ebu'l-Ḥüseyn 142 (bk. Bündār b. el-Hüseyn b. Muḥammed b. el-Mühelleb eş-Şīrāzī)
Ebu'l-Ḥüseyn 105, 106, 108 (bk. Ebu'l-Ḥüseyn ed-Derrāc)
Ebu'l-Ḥüseyn 55 (bk. Ebu'l-Ḥüseyn-i ᶜAlī-i Rezzīn)
Ebu'l-Ḥüseyn 173 (bk. Ebu'l-Ḥüseyn-i Ḥaddād-i Herevī)
Ebu'l-Ḥüseyn 154 (bk. Ebu'l-Ḥüseyn-i Müzeyyin)
Ebu'l-Ḥüseyn 57 (bk. Ruveym)
Ebu'l-Ḥüseyn 60 (bk. Semnūn b. el- Ḥamza el-Muḥibb el-Keẕẕāb)
Ebu'l-Ḥüseyn 34 (bk. Serī b. Muġallis es-Saḳaṭī)
Ebu'l-Ḥüseyn b. Bunān **138**
Ebu'l-Ḥüseyn b. el-Hind el-Fārisī **138**
Ebu'l-Ḥüseyn ed-Derrāc **108**
Ebu'l-Ḥüseyn el-Cahżam-i Hemedānī **171**
Ebu'l-Ḥüseyn el-Ḥāşimī **108**
Ebu'l-Ḥüseyn el-Ḥuṣrī **146**
Ebu'l-Ḥüseyn el-Ḳırāfī **143**
Ebu'l-Ḥüseyn el-Urmevī **148**
Ebu'l-Ḥüseyn es-Selāmī **108**
Ebu'l-Ḥüseyn es-Sīrevānī **143**
Ebu'l-Ḥüseyn-i ᶜAlī-i Rezzīn 55
Ebu'l-Ḥüseyn-i Bārūsī **40**
Ebu'l-Ḥüseyn-i Bunān 138
Ebu'l-Ḥüseyn-i Cahżam 172
Ebu'l-Ḥüseyn-i Derrāc 105, 108, 121, 149
Ebu'l-Ḥüseyn-i Ḥaddād-i Herevī **173**
Ebu'l-Ḥüseyn-i Kevāşānī 53
Ebu'l-Ḥüseyn-i Mālikī **108,** 119, 149
Ebu'l-Ḥüseyn-i Merv er-Rūdī 177
Ebu'l-Ḥüseyn-i Müzeyyin 154, 155
Ebu'l-Ḥüseyn-i Müzeyyin-i Kebīr 140
Ebu'l-Ḥüseyn-i Müzeyyin-i Ṣaġīr 140
Ebu'l-Ḥüseyn-i Nūrī **48,** 81, 97, 109, 140
Ebu'l-Ḥüseyn-i Sālbe **176,** 198
Ebu'l-Ḥüseyn-i Ṣāyiġ-i Dīneverī 5
Ebu'l-Ḥüseyn-i Semᶜūn **147**
Ebu'l-Ḥüseyn-i Serkī **172,** 173
Ebu'l-Ḥüseyn-i Sīrevānī-i Kebīr 143
Ebu'l-Ḥüseyn-i Sīrevānī-i Ṣaġīr **170**
Ebu'l-Ḥüseyn-i Ṭarzī **172**
Ebu'l-Ḥüseyn Ḳuşçı Ṣūfī 39
Ebu'l-Ḳāsım 48 (bk. Cüneyd-i Baġdādī)
Ebu'l-Ḳāsım 187 (bk. Ebu'l-Ḳāsım Bişr-i Yāsīn)
Ebu'l-Ḳāsım 167 (bk. Ebu'l-Ḳāsım Ebū Seleme-i Bāverdī)
Ebu'l- Ḳāsım 193, 194 (bk. Ebu'l- Ḳāsım-i Gürgānī)
Ebu'l-Ḳāsım 95 (bk. Ebu'l-Ḳāsım-i Ḥakīm-i Semerḳandī)
Ebu'l-Ḳāsım 75 (bk. Ebu'l-Ḳāsım-i Rāzī)
Ebu'l-Ḳāsım 95 (bk. Fāris b. ᶜĪsā el-Baġdādī)
Ebu'l-Ḳāsım 45 (bk. Ḥamza b. ᶜAbdi'llāh el-ᶜAlevī)
Ebu'l-Ḳāsım 60 (bk. Semnūn b. el-Ḥamza el-Muḥibb el-Keẕẕāb)
Ebu'l- Ḳāsım Bişr-i Yāsīn **186,** 187
Ebu'l- Ḳāsım Bū Seleme-i Ebīverdī 44
Ebu'l- Ḳāsım Ebū Seleme-i Bāverdī 167
Ebu'l-Ḳāsım el-Ḥakīm es-Semerḳandī **75**
Ebu'l-Ḳāsım el-Ḳaṣrī **159**
Ebu'l-Ḳāsım el-Muḳrī **169**
Ebu'l-Ḳāsım-i Cüneyd 92, 146, 365
Ebu'l-Ḳāsım-i Dımışḳī 111
Ebu'l-Ḳāsım-i Gürgānī **193,** 199, 226, 227, 261, 366
Ebu'l-Ḳāsım-i Ḥakīm-i Semerḳandī **95**
Ebu'l-Ḳāsım-i Ḫallāl-i Mervezī 134
Ebu'l-Ḳāsım-i Ḥannāne 94, 175
Ebu'l-Ḳāsim-i Ḳuşeyrī 163, 184, **197,** 203, 226
Ebu'l-Ḳāsım-i Naṣrābādhi 93, 129, **145,** 195, 215
Ebu'l-Ḳāsım-i Ramażān 263, 365
Ebu'l-Ḳāsım-i Rāzī **75**
Ebu'l- Ḳāsım-i Sāyiḥ 120
Ebu'l-Ḳāsım-i Şaḳānī **197**
Ebu'l-Ḳaṣr 212 (bk. Kākā Ebu'l-Ḳaṣr el-Bustī)
Ebu'l-Leyẟ 217 (bk. Ebu'l-Leyẟ-i Fūşencī)
Ebu'l-Leyẟ-i Fūşencī **217**

Ebu'l-Maᶜālī 362 (bk. Ṣadru'd-dīn Muḥammed b. İsḥāḳ el-Ḳonyevī)
Ebu'l-Mecd Mecdūd b. Ādem 419
Ebu'l-Mekārim Rüknü'd-dīn ᶜAlāu'd-devle-i Simnānī **280**
Ebu'l-Muġīs̱ 92 (bk. Ḥüseyn b. el-Manṣūr el-Ḥallāc)
Ebu'l-Muẓaffer-i Kirmānşāhī 44
Ebu'l-Muẓaffer-i Tirmidī 212
Ebu'l-Muẓaffer-i Tirmiẕī **174,** 175
Ebu'l-Vefā 274, 357 (bk. Ebu'l-Vefā-i Ḫᵛārezmī)
Ebu'l-Vefā-i Ḫᵛārezmī 7, 273, **274**
Ebu'l-Velīd Aḥmed b. Ebi'r-Recā **207**
Ebū Manṣūr 209
Ebū Manṣūr 95 (bk. Ebū Manṣūr-i Mette'l-Enṣārī)
Ebū Manṣūr 95 (bk. Ebū Manṣūr-i Māturīdī)
Ebū Manṣūr 213 (bk. Ebū Manṣūr Muḥammed el-Enṣārī)
Ebū Manṣūr-i Gāv-külāh **96**
Ebū Manṣūr-i Gāzer **215**
Ebū Manṣūr-i Māturīdī 95, **392**
Ebū Manṣūr-i Sūḫte **213**
Ebū Manṣūr Mette'l-Enṣārī 208
Ebū Manṣūr Muḥammed b. ᶜAlī el-Enṣārī 175
Ebū Manṣūr Muḥammed el-Enṣārī **212**
Ebū Manṣūr Muᶜammer b. Aḥmed el-İṣfehānī **178**
Ebū Medyen 352, 353 (bk. Ebū Medyen-i Maġribī)
Ebū Medyen-i Maġribī 352, 366
Ebū Muᶜammer-i Mālikī 82
Ebū Muḥammed 132 (bk. ᶜAbdu'llāh b. Muḥammed-i Münāzil)
Ebū Muḥammed 97 (bk. ᶜAbdu'llāh b. Muḥammed el-Ḫarrāz)
Ebū Muḥammed 131 (bk. ᶜAbdu'llāh b. Muḥammed-i Murtaᶜiş)
Ebū Muḥammed 143 (bk. ᶜAbdu'llāh b. Muḥammed b. ᶜAbdi'r-raḥmān er-Rāzī)
Ebū Muḥammed 141 (bk. Caᶜfer b. Muḥammed b. Naṣīr el-Ḫuldī el-Ḫavvāṣ)
Ebu Muḥammed 150 (bk. Caᶜfer el-Ḥaẕẕā')
Ebū Muḥammed 376 (bk. Ebū Muḥammed ᶜAbdu'llāh el-Mercānī el-Maġribī)
Ebū Muḥammed 365 (bk. Ebū Muḥammed-i Ḥammūye)
Ebū Muḥammed 84 (bk. Ebū Muḥammed-i Cerīrī)
Ebū Muḥammed 42 (bk. Ebū ᶜAbdi'llāh-i Ḫubeyḳ-i Sābıḳ el-Enṭāḳī)
Ebū Muḥammed 151 (bk. Hişām b. ᶜAbdān)
Ebū Muḥammed 50 (bk. Kehmes-i el-Ḥüseyn-i Hemedānī)
Ebū Muḥammed 343 (bk. Muḥyi'd-dīn ᶜAbdu'l-ḳādir-i Cīlī)
Ebū Muḥammed 57 (bk. Ruveym)
Ebū Muḥammed 43 (bk. Sehl b. ᶜAbdi'llāh-i Tusterī)
Ebū Muḥammed ᶜAbdu'llāh el-Mercānī el-Maġribī **375**
Ebū Muḥammed ᶜAbdu'r-raḥmān-i Tafsūncī **347**
Ebū Muḥammed el-ᶜAṭāyidī **150**
Ebū Muḥammed el-Ḫaffāf **155**
Ebū Muḥammed er-Rāsibī **169**
Ebū Muḥammed-i ᶜAṭāyidī 150
Ebū Muḥammed-i Cerīrī **84,** 85, 181
Ebū Muḥammed-i Ḥaddād **38**
Ebū Muḥammed-i Ḥammūye 365
Ebū Muḥammed-i Murtaᶜiş 178
Ebū Muḥammed Ruveym-i Baġdādī 365
Ebū Muḥriz 152 (bk. Ebū Muḥriz-i Şīrāzī)
Ebū Muḥriz-i Şīrazī **152**
Ebū Mūsā 37
Ebū Mūsā Şeyḫ **388**
Ebū Müslim-i Fesevī 176
Ebū Müzāḥim 39 (bk. Ebū Müzāḥim-i Şīrāzī)
Ebū Müzāḥim-i Şīrāzī **39,** 152
Ebū Naṣr 215
Ebū Naṣr 257
Ebū Naṣr 32 (bk. Bişr b. Ḥāris̱ b. ᶜAbdi'r-raḥmān)
Ebū Naṣr 219, 220 (bk. Ebū Naṣr b. Ebī

Ca^c^fer b. İsḥāḳ-i Herevī- Ḫ^v^ānçebādī)
Ebū Naṣr 31 (bk. Fetḥ b. Şaḥref el-Mervezī)
Ebū Naṣr Aḥmed b. Ebi'l-Ḥasan 222
Ebū Naṣr b. Ebī Ca^c^fer b. Ebī İsḥāḳ-i Herevī-i Ḫ^v^ānçebādī **219**
Ebū Naṣr-i Ḫabbāz **147**
Ebū Naṣr-i Ḥācī 172
Ebū Naṣr-i Ḳabbānī **215**
Ebū Naṣr-i Pārsā 8, 248, 440
Ebū Naṣr-i Sarrāc **178**, 180, 215, 321
Ebū Naṣr Muḥammed b. Muḥammed b. Ḥāmid 97
Ebu'n-Necīb 262 (bk. Żiyāu'd-dīn Ebu'n-Necīb ^c^Abdu'l-ḳāhir-i Suheverdī)
Ebu'n-Necīb-i Suhreverdī 161, 163, 262, 263, 309, 346, 349, 365, 416
Ebū ^c^Os̱mān 71, 143 (bk. Ebū ^c^Os̱mān-i Ḥīrī)
Ebū ^c^Osmān 54, 145 (bk. Ebū ^c^Os̱mān-i Maġribī)
Ebū ^c^Os̱mān-i Ḥīrī 37, 51, **52**, 53, 54, 71, 82, 103, 104, 107, 119, 124, 128, 137, 140, 141, 142, 166
Ebū ^c^Os̱mān-i Kātib 366
Ebū ^c^Os̱mān-i Maġribī 47, **53**, 54, 100, 105, 129, 138, 142, 145, 193, 366
Ebū ^c^Os̱mān-i Merġazī 222
Ebū ^c^Os̱mān-i Nuṣaybīnī 53
Ebu'r-Rebī^c^ 355 (bk. Ebu'r-Rebī^c^ el-Kefīf el-Māleḳī)
Ebu'r-Rebī^c^el-Kefīf el-Māleḳī **354**
Ebu'r-Rebī^c^-i Māleḳī 355, 448
Ebu'r-Rıżā i- Reten 278
Ebū S̱ābit er-Rāzī **60**
Ebu Sa^c^īd 168 (bk. Ebū Sa^c^īd-i Dūnī)
Ebū Sa^c^īd 365 (bk. Sa^c^īdü'd-dīn el-Ferġānī)
Ebū Sa^c^īd 180, 187, 188, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 200, 223, 449 (bk. Ebū Sa^c^īd b. Ebi'l-Ḫayr)
Ebū Sa^c^īd 268 (bk. Mecdü'd-dīn-i Baġdādī)
Ebū Sa^c^īd b. Ebi'l-Ḫayr **191**
Ebū Sa^c^īd-i A^c^rābī **140**
Ebū Sa^c^īd-i Dūnī 168
Ebū Sa^c^īd-i Ḫarrāz 4
Ebū Sa^c^īd-i Ebu'l-Ḫayr 4, 10, 93, 180, 181, 185, 186, 187, 193, 194, 196, 198, 200, 203, 223, 226, 227, 242, 319, 406, 449
Ebū Sa^c^īd-i Fīlevī 346, 349
Ebū Sa^c^īd-i Ḫarrāz 34, 41, 44, **45**, 46, 58, 79, 86, 103, 112, 124, 138, 139, 167
Ebū Sa^c^īd-i Mālīnī 101, 143, 214
Ebū Sa^c^īd-i Mu^c^allim **215**
Ebū Sa^c^īd-i Muḳrī 167
Ebū Sa^c^īd-i Şīrāzī 172
Ebū Sa^c^īd-i Zāhid 52
Ebū Ṣāliḥ 192, 193
Ebū Ṣāliḥ 134 (bk. Ebū Ṣāliḥ-i Ḥadeṣānī)
Ebū Ṣāliḥ 86 (bk. Ebū Ṣāliḥ el-Müzeyyin)
Ebū Ṣāliḥ 40 (bk. Ḥamdūn-i Ḳaṣṣār)
Ebū Ṣāliḥ el-Müzeyyin **86**
Ebū Ṣāliḥ-i Ḥadeṣānī 134
Ebū Sehl-i Ṣu^c^lūkī **196**
Ebū Seleme-i Bāverdī **214**
Ebū's-Serī 40 (bk. Manṣūr b. ^c^Ammār)
Ebū S̱evr 48
Ebū Su^c^ūd b. Şibl **351**
Ebu's-Su^c^ūd 346, 349, 351, 352
Ebu's-Su^c^ūd 351 (bk. Ebu's-Su^c^ūd b. Şibl)
Ebū Süleymān 26 (bk. Ebū Süleymān-i Dārānī)
Ebū Süleymān 144 (bk. Ebū Süleymān-i Nīlī)
Ebū Süleymān-i Dārānī **25**, 26, 42
Ebū Süleymān-i Ḫavvāṣ-i Maġribī **144**
Ebū Süleymān-i Nīlī **144**
Ebū Şeybān 57 (bk. Ruveym)
Ebū Şu^c^ayb el-Muḳannā^ʾ^ **46**
Ebū Ṭāhir 180
Ebū Ṭāhir 223, 224, 225, 226, (bk. Ebū Ṭāhir-i Kürd)
Ebū Ṭāhir-i Ebherī 119
Ebū Ṭāhir-i Kürd **225**
Ebū Ṭālib 54 (bk. Ebū Ṭālib el-İḫmīmī)
Ebū Ṭālib 158 (bk. Ebū Ṭālib Ḫazrec b. ^c^Alī)
Ebū Ṭālib el-İḫmīmī **54**
Ebū Ṭālib Ḫazrec 157
Ebū Ṭālib Ḫazrec b. ^c^Alī **157**
Ebū Ṭālib Ḫazrec-i Baġdādī 149

Ebū Ṭālib Muḥammed b. ʿAlī b. ʿAṭiyye el-Ḥārisī el-Mekkī **74**
Ebū Ṭayyib 197
Ebū Turāb 34 (bk. Ebū Turāb-i Naḫşebī)
Ebū Turāb-i Naḫşebī **34**, 35, 40, 44, 51, 58, 68, 69, 72, 105
Ebū ʿUbeyd 69, 70 (bk. Ebū ʿUbeyd-i Busrī)
Ebū ʿUbeyd-i Busrī 34, 45, 51, 68, 69
Ebū ʿUbeydi'llāh-i Busrī **69**
Ebūū Usāme 172
Ebū Vāyil Şaḳīḳ b. Seleme el-Kūfī 217
Ebū Yaḥyā 52 (bk. Zekeriyyā b. Rāveyh)
Ebū Yaʿḳūb 277
Ebū Yaʿḳūb 80 (bk. Ebū Yaʿḳūb-i Aḳṭaʿ)
Ebū Yaʿḳūb 81 (bk. Ebū Yaʿḳūb-i Meydānī)
Ebū Yaʿḳūb 58 (bk. Yūsuf b. el-Ḥüseyn-i Rāzī)
Ebū Yaʿḳūb 230 (bk. Yūsuf-i Hemedānī)
Ebū Yaʿḳūb es-Sūsī **78**
Ebū Yaʿḳūb ez-Zeyyāt **79**
Ebū Yaʿḳūb-i Aḳṭaʿ **79**
Ebū Yaḳʿūb-i Ḫarrāt-i ʿAsḳalānī **81**
Ebū Yaʿḳūb-i Hāşimī **23**
Ebū Yaʿḳūb-i Kūretī **81**
Ebū Yaʿḳūb-i Meydānī **81**
Ebū Yaʿḳūb-i Mezābilī **79**
Ebū Yaʿḳūb-i Meẕkūrī **81**
Ebū Yaʿḳūb-i Nehrecūrī 53, 78, **79**, 110, 214, 263, 365
Ebū Yaʿḳūb-i Sūsī 129, 130, 263
Ebū Yaʿḳūb-i Ṭaberī 263, 365
Ebū Yaʿḳūb-i Zīzī **80**
Ebū Yaʿḳūb Yūsuf-i Hemedānī 232
Ebū Yezīd 136
Ebū Yezīd 190, 446 (bk. Bāyezīd-i Bisṭāmī)
Ebū Yezīd-i Bisṭāmī 6, 189, 445
Ebū Yezīd-i Merġazī 320
Ebū Yūsuf 391 (bk. Ebū Yūsuf-i Hemedānī)
Ebū Yūsuf-i Ġasūlī 26
Ebū Ẕehl 218 (bk. Ebū ʿAbdi'llāh-i Ebū Ẕehl)
Ebū Zekeriyyā 36 (bk. Yaḥyā b. Muʿāẕ-i Rāzī)
Ebū Ẕerr 222 (Ebū Ẕerr-i Būzcānī)
Ebū Ẕerr 76 (bk. Ebū Ẕerr-i Tirmiẕī)
Ebū Ẕerr-i Būzcānī **222**
Ebū Ẕerr-i Tirmiẕī **76**
Ebū Zeyd-i Merġazī-i Ḫorāsānī **136**
Ebū Zurʿa 201, 202 (bk. Ebū Zurʿa-i Erdebilī)
Ebū Zurʿa-i Erdebilī 201
Ebū Zurʿa-i Rāzī **201**
Ebū Zurʿa-i Ṭaberī 142, 212
Ebū'ż-Żıyfān 177
Edīb Aḥmed **390**
Edīb Kemendī **200**
Efḍalu'd-dīn Bedīl el-Ḥaḳāyıḳ el- Ḫāḳānī **429**
Ekkār 160 (bk. Ebū ʿAlī Ḥüseyn b. Muḥammed el-Ekkār)
El-Baġavī 48 (bk. Ebu'l-Ḥüseyn-i Nūrī)
Emīr 235 (bk. Seyyid Emīr Külāl)
Emīr ʿAlī 195 (bk. Emīr ʿAlī-i ʿAbū)
Emīr ʿAlī Big 291
Emīr ʿAlī-i ʿAbū **195**
Emīr ʿAlīm 329, 330
Emīr ʿAlīm-i Delvālicī **329**
Emīr Ḥüseynī 324, **426**, 427
Emīr İḳbāl-i Sīstānī 265
Emīr Kāfūr 74
Emīr Ḳıvāmu'd-dīn-i Sincānī **318**
Emīr Seyyid ʿAlī b. Şihāb b. Muḥammed el-Hemedānī **287**
Emir Seyyid Külāl 235, 239, 240
Enes-i Mālik 19
Enṭākī 56 (bk. Ebū Abdi'llāh el-Enṭākī)
Eslem 40 (bk. Ebu'l-Ḥüseyn-i Bārūsī)
Eslem b. el-Ḥüseyn-i Bārūsī 40
Evḥadu'd-dīn 427
Evḥadu'd-dīn 163 (bk. Abdu'llāh-i Balyānī)
Evḥadu'd-dīn 416, 417 (bk. Evḥadu'd-dīn Ḥāmid el-Kirmānī)
Evḥadu'd-dīn Ḥāmid el-Kirmānī **416**
Evḥadu'd-dīn Ḥāmid-i Kirmānī 231
Evḥadu'd-dīn-i Kirmānī 300, 302, 327, 341, 416, 418, 427
Evḥad-i Müstevfī **404**
Evliyā-i Kelān 234
Eyyūb-i Enṣārī 208
Eyyūb-i Neccār 120

F

Fahru'd-dīn 327 (bk. Fahru'd-dīn-i Zāhid)
Fahru'd-dīn İbrāhīm-i İrāķī **424**
Fahru'd-dīn-i İrāķī 230, 301, 302, 324, 363, 364, 426
Fahru'd-dīn-i Lūristānī **292**, 296
Fahru'd-dīn-i Rāzī 221
Fahru'd-dīn-i Zāhid **327**
Fāris 95 (bk. Fāris b. ʿĪsā el-Baġdādī)
Fāris b. ʿĪsā el-Baġdādī **95**
Fārūķ 12
Fāṭime 167
Fāṭime 446 (bk. Zeytūne)
Fāṭime 446 (bk. Fāṭime-i Nişābūriyye)
Fāṭime Bānū 163
Fāṭime binti ʿAbdi'llāh 343
Fāṭime binti Ebū Bekr el-Kettānī **448**
Fāṭime binti'l-Müs̱ennā **450**
Fāṭime-i Burduʿiyye **446**
Fāṭime-i Nīşābūriyye **445**, 446
Fażl b. Muḥammed 226
Fażlu'llāh 191 (bk. Ebū Saʿīd b. Ebi'l-Ḫayr)
Fażlu'llāh-i Ebu'l-Leys̱ī **405**
Felekī 429
Ferġānī 104 (bk. Ebū Caʿfer el-Ferġānī)
Ferīd 325 (bk. Ferīd-i Şekker-genc)
Ferīd Ḫan 338
Ferīd-i Şekker-genc 2, **326**
Ferīdü'd-dīn 325 (bk. Ferīd-i Şekker-genc)
Ferīdü'd-dīn-i ʿAṭṭār 2, 16, 298, 305, 395, 421
Ferīdü'd-dīn-i ʿAṭṭār-i Nīşābūrī **421**
Ferīdü'd-dīn-i Şekker-genc 325
Fetḥ 31 (bk. Fetḥ b. ʿAlī el-Mavṣılī)
Fetḥ 31 (bk. Fetḥ b. Şahref el-Mervezī)
Fetḥa **261**
Fetḥ b. ʿAlī el-Mavṣılī **31**
Fetḥ b. Şahref el-Mervezī **31**
Fetḥ-i Ḥācī 171
Fetḥ-i Mavṣılī 70, 81
Fetḥ-i Şahref 22
Feyż b. el-Ḫıżr 28 (bk. Ebu'l-Ḥāris̱ el-Evlāsī)
Fiżże **448**
Fūṭī 121
Fużayl 16, 25, 443 (bk. Fuʿayl b. ʿİyā˜)
Fuażyl b. ʿİyāż **24**
Fużayl-i ʿİyāż 16, 20, 25, 26, 41, 56, 213, 373, 443

G

Ġaylān 85 (bk. Ġaylān el-Müvesvis)
Ġaylān el-Müvesvis **85**
Ġaylān es-Semerķandī **85**
Ġaylān-i Mecnūn 85
Ġazzālī 229, 280 (bk. Muḥammed b. Muḥammed el-Ġazzālī eṭ-Ṭūsī)
Ġulām-i Ḫalīl 65

H

Ḥabīb 13 (bk. Ḥabīb-i Aʿcemī)
Ḥabīb-i Aʿcemī **13**, 14
Ḥabīb-i Maġribī 53
Ḥaccāc b. Yūsuf 10
Ḫᵛācem Ḫalīl **385**
Ḥācī-i Mekkī 206
Ḥācī Şerīf-i Rendenī 325, 326
Ḥācī Şeyḫ **390**
Ḥaddād 41
Ḥāfız 289, 290 (bk. Ḥāfıẓ ʿÖmer-i Eberdihī)
Ḥāfız 291
Ḥāfıẓ 438, 439 (bk. Şemsü'd-dīn Muḥammed el-Ḥāfıẓ eş-Şirāzī)
Ḥāfıẓ ʿÖmer 290, 291, 292
Ḥafıẓ ʿÖmer-i Eberdihī **289**
Ḥāfız Şemsü'd-dīn-i Seraḫsī 399
Ḥāfıẓu'd-dīn Ebū Naṣr Muḥammed b. Muḥammed b. Muḥammed el-Ḥāfıẓī el-Buḫārī **248**
Ḥafṣe binti Sīrīn **444**
Ḫāķān-i Ṣūfī 69
Ḥakīm Ata 238, **384**
Ḥakīmī 160 (bk. Ebu'l- Ḥasan-i Ḥakīmī)
Ḥakīm S̱enāʾī 277, 305, 307
Ḥakīm S̱enāyī 420
Ḥakīm S̱enāyī-i Ġaznevī **419**
Ḥakīm Tirmiẕī 283
Ḫalef b. ʿAlī **36**
Ḫalīl 238 (bk. Ḫalīl Ata)

Ḫalīl 165 (bk. Ḫāzin Ḫalīl)
Ḫalīl Ata **238**
Ḥalīme 358
Ḥalīme-i Dımışḳiyye **445**
Ḥallāc 93, 94 (bk. Ḥüseyn b. el-Manṣūr el-Ḥallāc)
Ḫālū-yi Nīşābūrī **181**
Ḥamdūn-i Ḳaṣṣār **40,** 128, 132
Ḥāmid-i Esved-i Zencī 101
Ḥamīdü'd-dīn 329
Ḥamīdü'd-dīn 341, 342 (bk. Ḥamīdü'd-dīn-i Nāgūrī)
Ḥamīdü'd-dīn-i Nāgūrī **341**
Ḥammād 345 (bk. Ḥammād-i Debbās)
Ḥammād-i Debbās **344,** 355
Ḥammād-i Ḥabeşī 133
Ḥammād-i Ḳureşī **47**
Ḥamza b. ᶜAbdi'llāh el-ᶜAlevī **45**
Ḥamza-i ᶜAlevī 27
Ḥāriṣ b. el-Esed el-Muḥāsibī **33**
Ḥāriṣ-i Muḥāsibī 34, 41, 48, 56, 78, 370
Ḫarḳānī 83, 144, 167, 181, 189, 212, 219
Ḫarrāz 45, 46, 48, 50, 58, 122
Hārūn 101
Hārūn 134 (bk. Ebū Ṣāliḥ-i Ḥadeṣānī)
Hārūnu'r-reşīd 445
Ḥasan 433 (bk. Ḥasan-i Dihlevī)
Ḥasan 249, 250 (bk. Ḥasan-i ᶜAṭṭār)
Ḥasan 294
Ḥasan b. ᶜAbdi'llhah b. Bekr 101
Ḥasan b. ᶜAlī 77
Ḥasan b. ᶜAlī b. Mūsā 129
Ḥasan b. ᶜAlī-i Mesūḥī 57
Ḥasan b. Ḥammūye **155**
Ḥasan b. Muḥammed-i Daḳḳāḳ 184
Ḥasan-i ᶜAṭṭār **249**
Ḥasan-i Baṣrī 13, 14, 15, 365
Ḥasan-i Cūrī 402
Ḥasan-i Dihlevī 325, **432**
Ḥasan-i Endaḳī 231, 383
Ḥasan-i Ḥammūye 155, 156
Ḥasan-i Ḳandehārī **410**
Ḥasan-i Mesūḥī 140
Ḥasan-i Sekkāk-i Simnānī **259**
Ḥasan-i Simnānī 231
Ḥasan-i Şehr-āşūb **402**
Ḥasan-i Ṭaberī 175
Ḥasan Şeyḫ **390**
Hāşim 17 (bk. Ebū Hāşim eṣ-Ṣūfī)
Hāşimī-i Soġdī **76**
Ḥātim-i Aṣamm 32, 35, **41**
Ḫavvāṣ 170
Ḥayāt 357 (bk. Ḥayāt b. Ḳays el-Ḥarrānī)
Ḥayāt b. Ḳays el-Ḥarrānī **356**
Ḥayāt-i Ḥarrānī 356, 357
Ḫayrçe **218,** 219
Ḫayr-i Nessāc 44, 112
Ḫayru'n-Nessāc **82**
Ḫāzin Ḫalīl 165
Ḥażret-i Muḥammed (S.A.S.) 304
Ḫazzāz 48 (bk. Cüneyd-i Baġdādī)
Heybet Ḫan 329
Heykel 94
Ḫıżr (A.S.) 72, 83, 110, 111, 163, 174, 175, 182, 208, 209, 220, 225, 232, 289, 292, 309, 334, 336, 348, 349, 351, 362, 364, 388, 423, 432
Hilāl 217
Hindū İlyās 289
Hişām 14 (bk. Hişām b. ᶜAbdi'l-melik)
Hişām 151 (bk. Hişām b. ᶜAbdān)
Hişham b. ᶜAbdān **151**
Hişām b. ᶜAbdi'l-melik 14
Ḥubbī Ḫᵛāce **386**
Ḫudāy Ḳulı Şeyḫ **387,** 388
Ḫuldī 131
Ḫusrev 432 (bk. Ḫusrev-i Dihlevī)
Ḫusrev-i Dihlevī 325, **431**
Ḥuṣrī 118, 144, 146, 147, 148, 183, 198, 212, 214, 217
Ḥuẕeyfe-i Merᶜaşī 27, 203
Hübeyre-i Başrī 203
Hümāmu'd-dīn-i Kelebādī **416**
Ḥüsāmu'd-dīn Ḥasan b. Muḥammed b. Ḥüseyn b. Aḫī Türk **305**
Ḥüsāmu'd-dīn-i Ġalbek **337**
Ḥüsāmu'd-dīn-i Şemşīrī 317
Ḥüseyn 16 (bk. Ebū ᶜAlī Ḥüseyn b. Muḥammed el-Ekkār)
Ḥüseyn b. ᶜAlī b. Yezdānyār 113
Ḥüseyn b. ᶜĀlim b. Ebi'l-Ḥüseyn 426
Ḥüseyn b. el-Manṣūr el-Ḥallāc **92**
Ḥüseyn b. Muḥammed-i Mūsā es-Sülemī **196**

Ḥüseynī 426 (bk. Emīr Ḥüseynī)
Ḥüseyn-i Faḳīr 126
Ḥüseyn-i Ḫaṭībī 296
Ḥüseyn-i Manṣūr 65, 94, 95, 96, 284
Ḥüseyn,i Manṣūr el-Ḥallāc 6, 50, 86, 95

İ

İbn ᶜArīf 354 (bk. Ebu'l-ᶜAbbās b. el-ᶜArīf eş-Ṣanhācī el-Endelusī)
İbn ᶜAṭā᾽ 71
İbn ᶜAṭā᾽ 75, 82, 86, 87, 104, 142, 168, 169 (bk. Ebu'l-ᶜAbbās İbn ᶜAṭā᾽)
İbn Bākū 202
İbn Cellā 71, 72, 118, 127
İbn el-Efleḥ-i Yemenī 368
İbn Fāriż 359, 360, 364 (bk. İbnü'l-Fāriż el-Ḥamevī el-Mıṣrī)
İbn Ḫabbāz 125
İbn Ḫafīf 105
İbn Ḳaṣṣāb 69 (bk. İbn Ḳaṣṣāb-i Rāzī)
İbn Ḳaṣṣāb-i Rāzī 68
ibn Noḳṭa 349
İbn Saᶜdān 151
İbn Saᶜdān-i Muḥaddis̠ 151
İbn Saḳḳā 345, 346
İbn Sekīne 367
İbn Semᶜūn 147 (bk. Ebu'l-Ḥüseyn-i Semᶜūn)
İbn Sīrīn 20
İbnü'l-Aᶜrābī 103, 231
İbnü'l-Cellā 69
İbnü'l-Efleḥ 368 (bk. İbn el-Efleḥ-i Yemenī)
İbnü'l-Fāriż el-Ḥamevī el-Mıṣrī **358**
İbnü'l-Ḳā᾽id **351**
İbnü'l-Kernebī 49 (bk. Ebū Caᶜfer-i el-Kernebī)
İbn Zeydān 155, 156
İbn Zīzī 80
İbrāhīm 145, 176
İbrāhīm 140 (bk. Ebū ᶜAmr ez-Zeccāc)
İbrāhīm 131 (bk. İbrāhīm-i Ḳaṣṣār)
İbrāhīm 31 (bk. İbrāhīm-i Ācurī-i Kebīr)
İbrāhīm 30 (bk. İbrāhīm eş-Ṣayyād el-Baġdādī)
İbrāhīm 30 (bk. İbrāhīm-i Ācurī-i Ṣaġīr)
İbrāhīm 27, 28 (bk. İbrāhīm b. Saᶜd el-ᶜAlevī)
İbrāhīm 310 (bk. İbrāhīm-i Mecẕūb)
İbrāhīm 360, 361 (bk. İbrāhīm b. el-Miᶜṣār el-Caᶜberī)
İbrāhīm Ata 384
İbrāhīm b. Aḥmed el-Müvellid eş-Ṣūfī er-Raḳḳī **136**
İbrāhīm b. Dāvūd el- Ḳaṣṣār er-Raḳḳī **102**
İbrāhīm b. Edhem b. Süleymān b. Manṣūr el-Belḫī 26
İbrāhīm b. el-Miᶜṣār el-Caᶜberī **360**
İbrāhīm b. Fātik **94**
İbrāhīm b. ᶜĪsā **84**
İbrāhīm b. Muḥammed b. Saᶜīd 138
İbrāhīm b. Muḥammed-i Maḥmūye 145
İbrāhīm b. Müvellid 131
İbrāhīm b. S̠ābit **84**
İbrāhīm b. Saᶜd 27, 28 (bk. İbrāhīm b. Saᶜd el-ᶜAlevī)
İbrāhīm b. Saᶜd el-ᶜAlevī **27**, 28
İbrāhīm b. Saᶜd-i ᶜAlevī 28
İbrāhīm b. Sitenbeh-i Herevī **28**
İbrāhīm b. Şeybān-i Kirmānşāhī 119, **135**
İbrāhīm b. Yūsuf b. Muḥammed-i Zeccācī **141**
İbrāhīm el-Cīlī **137**
İbrāhīm el-Ḫavvāṣ **82**
İbrāhīm el-Mütevekkil **157**
İbrāhīm eş-Ṣayyād el-Baġdādī **30**
İbrāhīm Ḫalīl 375
İbrāhīm-i Ācurī 4
İbrāhīm-i Ācurī-i Kebīr **31**
İbrāhīm Ācurī-i Ṣaġīr **30**
İbrāhīm Debbāġ-i Şīrāzī 118
İbrāhīm-i Dihistānī **137**
İbrāhīm-i Edhem 20, **26**, 27, 28, 2, 35, 36, 73, 203, 213
İbrāhīm-i Fātik 79
İbrāhīm-i Ḥarbī 32
İbrāhīm-i Ḫavvāṣ 29, 55, 82, 83, 84, 98, 108, 136, 141
İbrāhīm-i Ḳaṣṣār 102, 131
İbrāhīm-i Ḳaṣṣār-i Raḳḳī 136
İbrāhīm-i Keyyāl 215
İbrāhīm-i Māristānī 86
İbrāhīm-i Mecẕūb **313**

İbrāhīm-i Merġīnānī **137**
İbrāhīm-i Mütevekkil 157
İbrāhīm-i Nāzeveyh **137**
İbrāhīm-i Ribāṭī **29**
İbrāhīm-i Sitenbih 29, 92
İbrāhīm-i Şeybān 136, 145
İbrāhīm-i Şeybān-i Kirmānşāhī 55
İbrāhīm-i Uṭrūş **29**
İḳbāl 135 (bk. Ebu'l-Ḫayr-i Ḥabeşī)
İlyās **415** (bk. İlyās Şeyḫ)
İlyās Şeyḫ **388**
ᶜİmād 438 (bk. ᶜİmādu'd-dīn-i -Faḳīh)
ᶜİmād-i Ḫalec **328**
ᶜİmādu'd-dīn 328 (bk. ᶜİmād-i Ḫalec)
ᶜİmādu'd-dīn-i Faḳīh **437**
ᶜİmādu'd-dīn-i Zevzenī 322
ᶜİmādu'd-dīn Muḥammed b. Şeyḫu'ş-şuyūḫ Şihābu'd-dīn-i Suhreverdī 366
İmām Aḥmed-i Ḥanbel 20, **21**
İmām-i Aᶜẓam **19**, 391
İmām-i Rabbānī 43
İmām Ḳuşeyrī 95
İmām Mālik **21**, 202
İmām Muḥammed 391
İmām Şāfiᶜī **20**, 48, 293
ᶜİmāmu'd-dīn ᶜAbdu'l-vahhāb 281
ᶜİmāmu'd-dīn Mesᶜūd 163
İmām Yāfiᶜī 49
ᶜİmrān 177 (bk. ᶜİmrān-i Ṡülüṡī)
ᶜİmrān-i Ṡülüṡī **176**, 177
İmreʾetün el-Mıṣriyye el-Uḫrā **452**
İmreʾetün Fārisiyye **454**
İmreʾetün Ḫᵛārezmiyye **453**
İmreʾetün İṣfehāniyye **454**
İmreʾetün Mechūle **451**
İmreʾetün Mıṣriyye **452**
ᶜIrāḳī 425 (bk. Faḫru'd-dīn İbrāhīm-i ᶜIrāḳī)
ᶜIrāḳiyye 37
ᶜĪsā (Hz.) 145, 229, -336
ᶜĪsā-i Hattār-i Yemenī **367**
ᶜĪsā-i Mavṣılī 108
İsḥāḳ Ata 354, **385**
İsḥāḳ b. İbrāhīm el- Ḥammāl **98**
İsḥāḳ b. İbrāhīm-i Ḥammāl 99
İsḥāḳ b. Muḥammed 79
İsḥāḳ b. Muḥammed-i İsmāᶜīl 75
İsḥāḳ b. Rāhaveyh 22
İsḥāḳ-i Şehīd 394
İsmāᶜīl 145, 163
İsmāᶜīl 226 (bk. İsmāᶜīl-i Ḳaṣrī)
İsmāᶜīl Ata **384**, 385, 390
İsmāᶜīl b. Nüceyd b. Aḥmed-i Sülemī 142
İsmāᶜīl-i Debbās 203
İsmāᶜīl-i Debbās-i Cīreftī **215**
İsmāᶜīl-i Ḳaṣrī **263**, 266, 365
İsmāᶜīl-i Naṣrābādī **215**
İsmāᶜīl-i Sīsī 434
İsrāfīl 17
İsrāfīl el-Maġribī **22**
ᶜİzzü'd-dīn Maḥmūd el-Kāşī **315**
ᶜİzzü'd-dīn Maḥmūd-i Kāşī 314
ᶜİzzü'd-dīn Ṭāhir-i Nīşābūrī **399**

K

Kaᶜb 449
Kaᶜb ḳızı **449**
Kāfūr 74
Kākā Aḥmed-i Sünbül **212**
Kākā Ebu'l-Ḳaṣr 212
Kākā Ebu'l-Ḳaṣr el-Bustī **212**
Ḳāsım İbn el-Ḳāsım el-Mehdī 89
Ḳāsım-i Ḥarbī **33**
Ḳaṣrī 159
Ḳaṣṣāb 144
Kāşġarī 440 (bk. Saᶜdu'd-dīn-i Kāşġarī)
Ḳavārīrī 48 (bk. Cüneyd-i Baġdādī)
Ḳaḍībü'l-bān 350
Ḳaḍībü'l-bān-i Mavṣılī 346, 349, **350**, 377
Kebīrü'd-dīn 425, 406
Kehmes-i el- Ḥüseyn-i Hemedānī **50**
Kehmes-i Hemedānī 52
Kelān 392, 395, 396 (bk. Kelān-i Ziyāretgāhī)
Kelān-i Ziyāretgāhī **391**
Kemāl 332 (bk. Kemālu'd-dīn-i Caᶜferī)
Kemāl-i Ḫocendī 433, 44
Kemālu'd-dīn ᶜAbdu'r-rezzāḳ 16
Kemālu'd-dīn ᶜAbdu'r-rezzāḳ-i Kāşī 314, **315**

Kemālu'd-dīn-i Caᶜferī 332
Kerīmü'd-dīn-i Mevᶜidī **334**
Kerīmü'd-dīn-i Nīm-gūr **336**
Kemālu'd-dīn-i Zāhid **337**
Kemālu'd-dīn Muḥammed 358
Kesrī 127
Kettānī 110, 111, 149, 170
Kevkebī 171
Keẕẕāb 60
Ḳılıç Ata **386**
Ḳırāfī 117, 144
Ḳırḳ Abdāl 334
Kişlig Ata **389**
Ḳorḳut Ata **385**
Kök Şeyḫ **386**
Ḳurbenc **218**
Ḳuşem Şeyḫ **237**, 238
Ḳuşeyrī 49
Ḳuṭbu'd-dīn 340 (bk. Ḳuṭbu'd-dīn Baḫtıyār-i Kākī)
Ḳuṭbu'd-dīn Baḫtiyār 341, 342
Ḳuṭbu'd-dīn Baḫtiyār-i Kākī 325, 326, **340**
Ḳuṭbu'd-dīn Ebū Reşīd-i Ebherī 163
Ḳuṭbu'd-dīn Ḥaydār **383**
Ḳuṭbu'd-dīn-i ᶜAllāme-i Şīrāzī 363
Ḳuṭbu'd-dīn-i Ebherī 416
Ḳuṭbu'd-dīn Mevdūd 206
Ḳuṭbu'd-dīn Mevdūd-i Çiştī 325, 326
Ḳuṭbu'd-dīn Yaḥyā 373
Ḳuṭbu'd-dīn Yaḥyā-i Cāmī-i Nīşābūrī 373
Ḳuṭbu'd-dīn Yaḥyā-i Nīşābūrī **374**
Kübrā 263 (bk. Necmü'd-dīn-i Kübrā)
Kümeyl b. Ziyād 063, 365
Kürdiyye **443**, 444

L

Loḳmān 187, 188, 191 (bk. Loḳmān-i Seraḫsī)
Loḳmān-i Seraḫsī **187**
Lubābetü'l-Müteᶜabbide **442**

M

Maġribī 366 (bk. Ebū Medyen-i Maġribī)
Maḥfūẓ 71, 140
Maḥfūẓ b. Maḥmūd **82**
Maḥfūẓ b. Muḥammed **82**
Maḥmiyye 197
Maḥmūd 329 (bk. Maḥmūd-i Kebīr)
Maḥmūd 342 (bk. Naṣīrü'd-dīn Maḥmūd)
Maḥmūd 234 (bk. Maḥmūd el-Ḫayr-i Faġnevī)
Maḥmūd 221 (bk. Maḥmūd-i Uşnuvī)
Maḥmūd 276 (bk. Maḥmūd-i Pakka-Yār)
Maḥmūd 420 (bk. Maḥmūd-i Ġaznevī)
Maḥmūd el-Ḫayr-i Faġnevī **234**
Maḥmūd el-Varrāḳ 24
Maḥmūd-i Biḫārī **338**
Maḥmūd-i Çebüşterī **427**
Maḥmūd-i Ferenḫōdī **407**
Maḥmūd-i Kebīr 329
Maḥmūd-i Maṭhara-dūz 334
Maḥmūd-i Mūy-dūz **329**
Maḥmūd-i Pakka- Yār **275**, 323
Maḥmūd-i Şeyḫ-zāde **387**
Maḥmūd-i Ṭūsī **375**
Maḥmūd-i Uşnuvī 221
Maḥmūd Sebük-tegin 419
Maḳṣūd ᶜAlī 402
Mālik 15 (bk. Mālik-i Dīnār)
Mālik-i Dīnār **14**, 15
Mālik-i Enes 17
Mālīnī 209
Manṣūr 234 (bk. Aḥmed b. Ḥüseyn b. Manṣūr el-Ḥallāc)
Manṣūr 176 (bk. ᶜĀrif-i ᶜAyyār)
Manṣūr b. ᶜAmmār **40**
Manṣūr-i ᶜAmmār-i Dımışḳī 17
Manṣūr-i Ḥallāc 94, 284
Maᶜrūf 25, 30 (bk. Maᶜrūf-i Kerḫī)
Maᶜrūf-i Kerḫī 21, **25**, 30, 34, 54, 356
Maᶜşūḳ 195 (bk. Maᶜşūḳ-i Ṭūsī)
Maᶜşūḳ-i Ṭūsī **194**
Mecdü'd-dīn 268, 269, 278, -421 (bk. Mecdü'd-dīn-i Baġdādī)
Mecdü'd-dīn-i Baġdādī 267, **268**, 278, 365, 421
Mecdü'd-dīn-i Ḥācī **332**
Mecdü'd-dīn-i Ṭālbe **220**, 221
Mecdü'd-dīn Şeref b. el-Müʾeyyed b. Ebi'l-Feṭḥ el-Baġdādī **268**

Melikyār 339 (bk. Melikyār-i Perrān)
Melikyār-i Perrān **339**
Memşād **56**, 57
Memşād-i Dīneverī 56, 365
Mesūḥī 127
Meştūlī 130 (bk. Ebū ᶜAlī-i Meştūlī)
Mette'l-Enṣārī 208
Mevdūd 207 (bk. Mevdūd-i Çiştī)
Mevdūd-i Çiştī **206**
Mevlānā ᶜAlāu'd-dīn **398**
Mevlānā ᶜĀrif 244 (bk. ᶜĀrif-i Rīvgervī)
Mevlānā Cānī 418
Mevlānā Celālu'd-dīn 296, 303, 304, 308, 363
Mevlānā Celālu'd-dīn-i Ḫālidī 243
Mevlānā Celâlu'd-dīn-i Rūmī 234, 245, 276, 277, 318, 363, 417
Mevlānā Celālu'd-dīn Muḥammed el-Belḫī er-Rūmī **298**
Mevlānā Eşref **437**
Mevlānā Ḥācī **399**
Mevlānā Ḥüseyn-i Türk 257
Mevlānā Ḳāsım 257, **258**, 259
Mevlānā Luṭfī **436**
Mevlānā Luṭfu'llāh 257
Mevlānā Mīrzeyn **406**
Mevlānā Muḥammed-i Sīrīn **434**
Mevlānā Muḥyī **400**
Mevlānā Muḳīmī **436**
Mevlānā Pehlevī 304
Mevlānā Rażiyyü'd-dīn ᶜAlī-i Māyānī 289
Mevlānā Saᶜdu'd-dīn **399**
Mevlānā Şem-ü'd-dīn Fennārī-i Rūmī 247
Mevlānā Şemsü'd-dīn-i Ḫalīfe 289
Mevlānā Şihābu'd-dīn **399**
Mevlānā Yaḥyā 408
Mevlānā Yaḥyā-i Sebīk **402**
Meymūn 42
Meymūn el-Maġribī **62**
Mikā'īl 15
Mīr 236, 237, 240 (bk. Seyyid Emīr Külāl)
Mīr ᶜAbdu'l-evvel 257
Mīr ᶜAlī-i ᶜAbū 195
Mīr Burhān 237
Mīr Burhānu'd-dīn 237
Mīr Derzī 410
Mīr Eşref 331 (bk. Şerefü'd-dīn Eşref)
Mīr Ġıyāṣ **375**
Mīr Ḥasan 257
Mīr Ḥaydar-i Faḫr-bāyī **405**
Mīr Ḫōrd **337**
Mīr Ḥüseynī 427
Mīr-i Büzürg **337**
Mīr İḳbāl 316
Mīr İḳbāl-i Sīstānī 316
Mīr İmām **415**
Mīr Kārīz **395**
Mīr Ḳāsım 439
Mīr Muḥammed 257
Mīr Müflisī **409**
Mīr Seyyid Ḳāsım-i Tebrīzī **418**
Mīr Seyyid Ḳāsımu'l-envār 256
Mīr Seyyid Külāl 236, 237
Mīrçe 174
Mīrçe-i Sifāl-furūş 4, **174**
Mīre-i Nīşābūrī **166**
Mīrzā 414 (bk. Şāhruḫ Mīrzā)
Mīrzeyn 406 (bk. Mevlānā Mīrzeyn)
Muᶜāẕ-i Mıṣrī 170
Mubārek 16
Mubārek Şāh-i Ḫalecī 431
Muḥammed (S.A.S.) 72, 336
Muḥammed 205, 206 (bk. Muḥammed-i Ebī Aḥmed)
Muḥammed 78 (bk. Muḥammed İbn Ebi'l-Verd)
Muḥammed 194 (bk. Maᶜşūḳ-i Ṭūsī)
Muḥammed 273 (bk. Dānişmend Mevlānā)
Muḥammed 312 (bk. Muḥammed-i Yemenī)
Muḥammed 137 (bk. Muḥammed-i Ḳaṣṣāb)
Muḥammed 228, 230 (bk. Muḥammed b. Muḥammed el-Ġazzālī eṭ-Ṭūsī)
Muḥammed 448
Muḥammed 212
Muḥammed 321 (bk. Muḥammed-i Pārsā)
Muḥammed 399 (bk. Mevlānā Şihābu'd-dīn)
Muḥammed Baba 235, 236, 239 (bk. Muḥammed Baba-i Semmāsī)

Muḥammed Baba-i Semmāsī **235**, 239
Muḥammed Bīhre **401**
Muḥammed b. ʿAbdi'l-ḫālıḳ-i Dīneverī 170
Muḥammed b. ʿAbdi'llāh 104, 112
Muḥammed b. ʿAbdi'llāh er-Rāzī 145
Muḥammed b. ʿAbdi'llāh et-Ṭaberī 181.
Muḥammed b. ʿAbdi'llāh-i Gāzer-i Herevī **217**
Muḥammed b. ʿAbdi'l-vahhāb 128
Muḥammed b. Aḥmed b. Ḥamdūn el-Ferrā' 119
Muḥammed b. Aḥmed b. İsmāʿīl b. Semʿūn 147
Muḥammed b. Aḥmed b. Muḥammed el-Muḳrī 168
Muḥammed b. ʿAlī b. Caʿfer el-Baġdādī el-Kettānī 110
Muḥammed b. ʿAlī b. Ḥüseyn b. Vehb el-ʿAṭūfī 116
Muḥammed b. ʿAlī ed-Dāstānī **190**
Muḥammed b. ʿAlī-i Ḥakīm et-Tirmidī **72**
Muḥammed b. ʿAlī-i Ḳaṣṣāb 61
Muḥammed b. ʿAlī-i Tirmiẕī 77
Muḥammed b. Caʿfer eş-Şibhī 119
Muḥammed b. Dāvūd 263
Muḥammed b. Dāvūd ed-Dımışḳī 118
Muḥammed b. Ebī Aḥmed-i Abdāl-i Çiştī **205**
Muḥammed b. Ebi'l-Ḥavārī 42
Muḥammed b. el-Fażl 143
Muḥammed b. el-Ḥasan-i Cevherī **76**
Muḥammed b. Ḥassān 69
Muḥammed b. el-Ḥüseyn el-Bercelānī 54
Muḥammed b. el-Ḳā'id 351
Muḥammed b. el-Mü'eyyed b. Ebī Bekr b. Ebi'l-Ḥasan b. Muḥammed-i Ḥammūye 269
Muḥammed b. el-Yūsuf el-Bennā **64**
Muḥammed b. es-Semīn 85
Muḥammed b. Fāẕe **64**
Muḥammed b. Fażl 211
Muḥammed b. Fażl el-Belḫī **71**
Muḥammed b. Ḫafīf b. Esfelşār eż-Żābbī 148
Muḥammed b. Ḥāmid-i Tirmiẕī **96**
Muḥammed b. Ḥammūye 260
Muḥammed b. Ḥasan 180
Muḥammed b. Ḥasan-i Cevherī 76
Muḥammed b. Ḥüseyn b. Aḥmed el-Ḫaṭīb el-Bükeyrī 296
Muḥammed b. Ḥüseyn b. Muḥammed b. Mūsā-i Sülemī 195
Muḥammed b. İbrāhīm 44, 117
Muḥammed b. İsḥāḳ-i Ḳonyevī 366
Muḥammed b. Mānkīl 365
Muḥammed b. Manṣūr eṭ-Ṭūsī **41**
Muḥammed b. Manṣūr-i Ṭūsī 45
Muḥammed b. Muḥammed b. el-Ḥüseyn 166
Muḥammed b. Muḥammed b. Maḥmūd el-Ḥāfıẓ el-Buḫārī 244
Muḥammed b. Muḥammed b. ʿÖmer-i Şebbūye 185
Muḥammed b. Muḥammed b. Sehl b. ʿAṭā' el-Ādemī 86
Muḥammed b. Muḥammed el-Buḫārī 239, 243
Muḥammed b. Muḥammed el-Ġazzālī eṭ-Ṭūsī **228**
Muḥammed b. Mūsā 109
Muḥammed b. ʿÖmer el-Ḥakīm-i Tirmiẕī 74
Muḥammed b. Saʿd 107
Muḥammed b. Semʿān 205
Muḥammed b. Süleymān eş-Ṣuʿlūkī 196
Muḥammed b. Yūsuf 64
Muḥammed b. Yūsuf el-Bennā 65
Muḥammed Ebū Ḥafṣ 215
Muḥammed Ebū Ḥafṣ-i Kūretī **215**
Muḥammed Ebū Saʿīd 276
Muḥammed el-Buḫārī 72
Muḥammed Ḫvāce **212**
Muḥammed Ḫālid 290, 291
Muḥammed-i ʿAbdu'llāh-i Gāzer-i Herevī 217
Muḥammed-i ʿAlī-i Ḥakīm-i Tirmidī 72
Muḥammed-i ʿAlī-i Ḳaṣṣāb 48
Muḥammed-i ʿArab **405**
Muḥammed-i ʿArabī 46
Muḥammed İbn Ebi'l-Verd **78**
Muḥammed-i Çāhū **407**
Muḥammed-i Çurger 220

Muḥammed-i Ebī Aḥmed 205
Muḥammed Ebu'l-Ḥavārī 75
Muḥammed-i Emīn **401**
Muḥammed-i Esed 257, 319
Muḥammed-i Eslem 22 (bk. Muḥammed-i Eslem-i Ṭūsī)
Muḥammed-i Eslem-i Ṭūsī **22**
Muḥammed-i Fāẓe 64
Muḥammed-i Fażl-i Belḫī 71, 77
Muḥammed-i Ġaltān 139
Muḥammed-i Gāzergāhī **402**
Muḥammed-i Ġazzālī 280
Muḥammed-i Ḫaffāf 155
Muḥammed-i Ḫalvetī 323
Muḥammed-i Ḥāmid 71, 87, 97, 143
Muḥammed-i Ḥāmid-i Vāşkerdī 174
Muḥammed-i Ḥammūye 259
Muḥammed-i Ḥammūye el-Cüveynī **259**
Muḥammed-i Ḥasan 181
Muḥammed-i Ḫorāsānī **403**
Muḥammed-i İbrāhīm 140
Muḥammed-i İbrāhīm es-Sūsī eş- Ṣūfī 121
Muhammed-i İsmāʿīl 55, 82
Muḥammed-i Ḳaṣṣāb 137, 189
Muḥammed-i Ḳaṣṣāb-i Āmulī **188**
Muḥammed-i Mānkīl 263
Muḥammed-i Manṣūr 41
Muḥammed-i Manṣūr eṭ-Ṭūsī 54
Muḥammed-i Maʿşūḳ 195
Muḥammed-i Maʿşūḳ-i Ṭūsī 194
Muḥammed-i Medenī **411**
Muḥammed-i Müslim 76
Muḥammed-i Müslim-i Ḥaṣīr-bāf 76
Muḥammed-i Pārsā **244**, 251, 252, 257, 321
Muḥammed Resūlu'llāh (S.A.S.) 241
Muḥammed-i Sāḫerī 172, **173**, 216
Muḥammed-i Sekkāk 4
Muḥammed-i Sevvār **388**
Muḥammed-i Ṣūfī **388**
Muḥammed-i Şehrābādī 195
Muḥammed-i Şigerf 167
Muḥammed-i Ṭaberānī 122
Muḥammed-i Tebādegānī 8, 59, **96**, 400, 401, 402, 403
Muḥammed-i Vāsiʿ **15**
Muḥammed-i Yemenī **312**
Muḥammed-i Yūsuf-i Bennā 64
Muḥammed Şāh 294
Muḥammed Şāh b. Toġlat Şāh 334
Muḥammed Şāh-i Ferāhī **294**
Muḥammed Şāh-i Ḫalecī 325
Muḥammed Şeyḫ **387**, 388
Muḥammedü'l-Evānī **351**
Muḥyi'd-dīn 270, 364 (bk. Muḥyi'd-dīn Muḥammed b. ʿAlī b. ʿArabī)
Muḥyi'd-dīn ʿAbdu'l-ḳādir 350
Muḥyi'd-dīn ʿAbdu'l-ḳādir-i Cīlī **34**
Muḥyi'd-dīn ʿAlī-i Çiştī **335**
Muḥyi'd-dīn el-Aʿrābī 21, 248, 434
Muḥyi'd-dīn-i Aʿrābī 309, 316, 319, 350, 351, 352, 358, 416
Muḥyi'd-dīn Muḥammed b. ʿAlī b. ʿArabī **361**
Muʿīnü'd-dīn 313, 314
Muʿīnü'd-dīn Ḥasan-i Sencerī 325, 326
Muʿīnü'd-dīn-i Sencerī 340
Muḳrī Maḥmūd **400**
Muḳtedir Bi'llāh 130
Murtaʿiş 73, 88, 89, 110, 119, 131, 141, 145, 171, 201
Murtażā 12 (bk. ʿAlhi b. Ebī Ṭālib)
Mūsā (Hz.) 145, 197, 229, 287, 318
Mūsā 366, 367 (bk. Mūsā-i Sidrānī)
Muṣʿab b. Aḥmed el-Baġdādī 66
Mūsā b. ʿİmrān 364
Mūsā b. ʿİmrān-i Cīreftī 211
Mūsā-i ʿİmrān 165
Mūsā-i ʿİmrān-i Cīreftī **165**
Mūsā-i Sidrānī **366**
Mūsā Kāzım 356
Muṣṭafā (S.A.S.) 20, 25, 65, 103, 111, 129, 132, 133, 173, 176, 198, 210, 232, 240, 204, 303, 365
Muʿtaṣım Bi'llāh 204
Muʿteber Ṭalḥa b. ʿAbdi'llāh-i Ṭalḥa et-Tusterī el-ʿIrāḳī 366
Muʿtemir-i Ḳuhendizī 176
Muvaffaḳ 66
Muẓaffer 194 (bk. Muẓaffer-i Aḥmed b. Ḥamdān)
Muẓaffer-i Aḥmed b. Ḥamdān **194**
Muẓaffer-i Kirmānşāhī 61, 115, 168
Muẓaffer-i Kirmānşāhī-i Ḳırmīsī **138**

Mücir **339**, 340
Mü'emmen 203 (bk. Mü'emmen-i Şīrāzī)
Mü'emmen-i Şīrāzī **203**
Mü'emmil 151, 154 (bk. Mü'emmil el-Caşşāş)
Mü'emmil el-Caşşāş **153**
Mü'emmil-i Caşşāş 150
Mü'eyyed 406 (bk. Mü'eyyed-i Mehine)
Mü'eyyed 301 (bk. Mü'eyyedü'd-dīn el-Cendī)
Mü'eyyed-i Mehine **406**
Mü'eyyedü'd-dīn el-Cendī 270, **364**
Mü'eyyedü'd-dīn-i Cendī 301, 36
Mü'ezzin 19
Müferriḥ **378**, 379
Mühelleb b. Aḥmed b. Merzūḳ 115
Mü'min-i Şīrāzī 215
Müzeyyin 22, 99, 149
Müzeyyin-i Kebīr 99
Müzeyyin-i Ṣaġīr 99

N

Nāṣır 435 (bk. Nāṣır-i Ḫusrev)
Nāṣır-i Ḫusrev **435**
Naṣīrü'd-dīn 328 (bk. Naṣīrü'd-dīn-i Timrānī)
Naṣīrü'd-dīn-i Timrānī 28
Naṣīrü'd-dīn Maḥmūd **342**
Nāṣirü'd-dīn ʿUbeydu'llāh 256, 404, 415
Naṣrābādī 109, 132, 144, 145, 184, 195
Nāzeveyh 138
Necībü'd-dīn 334 (bk. Necībü'd-dīn-i Mütevekkil)
Necībü'd-dīn 310, 313, 314 (bk. Necībü'd-dīn ʿAlī b. Burġuş eş-Şīrāzī)
Necībü'd-dīn ʿAlī b. Burġuş eş-Şīrāzī **310**, 365
Necībü'd-dīn ʿAlī-i Burġuş 312, 313, 314, 454
Necībü'd-dīn-i Mütevekkil **334**
Necībü'd-dīn-i Suhreverdī 347, 366
Necmü'd-dīn 372, 373 (bk. Necmü'd-dīn ʿAbdu'llāh b. İṣfehānī)
Necmü'd-dīn 266, 396 (bk. Necmü'd-dīn-i Kübrā)
Necmü'd-dīn ʿAbdu'llāh b. İṣfehānī **372**
Necmü'd-dīn ʿAlī 365
Necmü'd-dīn Ḥasan b. ʿAlāu'd-dīn es-Sicezī 432
Necmü'd-dīn-i Baġdādī 276
Necmü'd-dīn-i Kübrā 262, **263**, 265, 269, 270, 272, 273, 276, 277, 278, 365, 383, 387
Necmü'd-dīn-i Rāzī 268, b276
Necmü'd-dīn-i İṣfehānī 373
Necmü'd-dīn Maḥmūd-i İṣfehānī 373
Necmü'd-dīn Muḥammed el-Edkānī **284**
Nessāc 228 (bk. Ebū Bekr b. ʿAbdi'llāh eṭ-Ṭūsī-i Nessāc)
Nevāvī 370
Nihāvendī 90, 144, 177
Nīm-gūr 336 (bk. Kerīmü'd-dīn-i Nīmgūr)
Niẓāmī **430**
Niẓāmu'd-dīn 433 (bk. Niẓāmu'd-dīn-i Evliyā)
Niẓāmu'd-dīn 254 (bk. Niẓāmu'd-dīn-i Ḫāmūş)
Niẓāmu'd-dīn 325, 337 (bk. Niẓāmu'd-dīn-i Dīhlevī el-Ḫālidī)
Niẓāmu'd-dīn Aḥmed **392**
Niẓāmu'd-dīn-i Evliyā **325**, 432
Niẓāmu'd-dīn-i Dīhlevī el-Ḫālidī **325**
Niẓāmu'd-dīn-i Ḫāmūş **252**, 257
Niẓāmu'd-dīn-i Herevī 320, 321
Niẓāmu'd-dīn-i Kelāmī **339**
Niẓāmü'l-mülk 228
Nūḥ (Hz.) 308
Nūrī 44, 48, 56, 58, 61, 82, 83, 93, 94, 108, 109, 117, 118, 122, 127, 141, 212, 446
Nūru'd-dīn ʿAbdu'r-raḥmān 280, 290, 317, 352
Nūru'd-dīn ʿAbdu'r-raḥmān-i Cāmī **43**
Nūru'd-dīn ʿAbdu'r-raḥmān-i İsferāyinī el-Kesraḳī **280**
Nūru'd-dīn ʿAbdu'r-raḥmān-i Kesraḳī 281
Nūru'd-dīn ʿAbdu'r-raḥmān-i Mıṣrī **316**, 317
Nūru'd-dīn ʿAbdu'ṣ-ṣamed-i Naṭanzī **314**, 315, 317
Nūru'd-dīn-i Şehīd 346
Nūru'd-dīn Muḥammed **404**

O

ᶜOsmān 348
ᶜOsmān 208
ᶜOsmān b. Saᶜīd-i Dārimī 41
ᶜOsmān-i Hārūnī 325, 326

Ö

ᶜÖmer (Hz.) 223, 293
ᶜÖmer 358, 359, 360 (İbnü'l-Fāriż el-Ḥamevī el-Mıṣrī)
ᶜÖmer 349
ᶜÖmer 178 (bk. Bāb-i Fergānī)
ᶜÖmer 63 (bk. ᶜÖmer b. ᶜOsmān-i Mekkī)
ᶜÖmer Ata **389**
ᶜÖmer b. ᶜOsmān-i Mekkī 63, 365

P

Pakka- Yār 275 (bk. Maḥmūd-i Pakka- Yār)
Penbeçe-i Müneᶜime **455**
Pīr Aḥmed-i Naḳḳāş **408**
Pīr-i Fārisī 94, 175
Pūryār 275 (bk. Maḥmūd-i Pakka - Yār)

R

Rābiᶜa 441, 442 (bk. Rābiᶜa-i ᶜAdeviyye)
Rābiᶜa 445 (bk. Rābiᶜa-i Şāmiyye)
Rābiᶜa-i ᶜAdeviyye **441**, 442
Rābiᶜa-i Şāmiyye **444**, 445
Rāfiᶜī-i Ġaznevī 400
Rāḥat **332**
Rażiyyü'd-dīn 331 (bk. Rażiyyü'd-dīn-i Nebī)
Rażiyyü'd-dīn Alī 291
Rażiyyü'd-dīn ᶜAlī-i Māyānī 290
Rażiyyü'd-dīn ᶜAlā Lālā 268, 279, 383, 419
Rażiyyü'd-dīn ᶜAlī Lālā el-Ġaznevī **277**
Rażiyyü'd-dīn-i Nebī **331**
Reᵓis **331**
Reşīd 394 (bk. Reşīd-i Bīdvāzī)
Reşīd-i Bīdvāzī **394**
Reşīdü'd-dīn-i Naᶜzī **332**
Reşn Evliyā **338**
Reyḥān 377, **380**
Reyḥāne-i Vālihe **442**
Reyḥānetü'ş-Şām 25 (bk. Ebū Süleymān-i Dārānī)
Rūdbārī 129
Ruveym 48, 56, **57**, 58, 60, 66, 71, 88, 104, 140, 141, 143, 149, 152, 168
Ruveym-i Baġdādī 87
Rūzbihān 266 (bk. Rūzbihān-i Kebīr-i Mıṣrī)
Rūzbihān 162, 163
Rūzbihān-i Baḳlī 37, **161**, 163
Rūzbihān-i Kebīr 263
Rūzbihān-i Kebīr-i Mıṣrī **263**
Rüknü'd-dīn 426, 427, (bk. Rüknü'd-dīn Ebu'l-Fetḥ)
Rüknü'd-dīn ᶜAlāu'd-devle 259, 268, 278, 279, 280, 284, 287, 288, 294, 299, 309, 316, 351, 374, 416
Rüknü'd-dīn Ebu'l-Fetḥ 426
Rüknü'd-dīn-i Mehine **406**
Rüknü'd-dīn-i Secāsī 302, 416
Rüknü'd-dīn Mesᶜūd 206

S

S̱ābit el-Ḫabbāz **60**
Saᶜd 339
Ṣadaḳa 346 (bk. Ṣadaḳa-i Baġdādī)
Ṣadaḳa-i Baġdādī **346**
Saᶜd b. İsmāᶜīl el-Ḥīrī en-Nīşābūrī 52
Saᶜd b. Yezīd 55
Saᶜdī 432 (bk. Saᶜdī-i Şīrāzī)
Saᶜdī 163
Saᶜd-i Ḥaddād **371**
Saᶜdī-i Şīrāzī 424
Saᶜdlu Ḥüseyn 410
Ṣadr Ata **386**, 390
Ṣadru'd-dīn 324
Ṣadru'd-dīn 325
Ṣadru'd-dīn 270, 277, 300, 363, 366, 426 (bk. Ṣadru'd-dīn Muḥammed b. İsḥāḳ el-Ḳonyevī)
Ṣadru''d-dīn ᶜAlī-i Yemenī 418
Ṣadru'd-dīn-i Erdebīlī 374, 418
Ṣadru'd-dīn-i Ḳonyevī 270, 276, 300, 364, 425
Ṣadru'd-dīn-i Revvāsī **405**

Ṣadru'd-dīn Muḥammed b. İsḥāḳ el-Ḳonyevī **362**
Saᶜdu'd-dīn 398 (bk. Saᶜdu'd-dīn-i Kāşġarī)
Saᶜdu'd-dīn 268, 270 (bk. Saᶜdu'd-dīn-i Ḥamevī)
Saᶜdu'd-dīn-i Cācermī 440
Saᶜdu'd-dīn-i Ḥamevī 264, 267, 268, **259**, 279, 309, 399
Saᶜdu'd-dīn-i Ḥammūyī 363
Saᶜdu'd-dīn-i Kāşġarī 252, **254**, 257, 295, 296, 319, 393, 400, 407
Saᶜdu'llāh-i Zengūle **405**
Saᶜdūn-i Mecnūn **62**
Ṣafiyyü'd-dīn 331 (bk. Ṣafiyyü'd-dīn-i Büḥeyrā)
Ṣafiyyü'd-dīn-i Büḥeyrā **330**
Saḥerī 173
Saᶜīd 364 (bk. Saᶜīdü'd-dīn el-Ferġānī)
Saᶜīd 277
Saᶜīd **371**, 372
Saᶜīd b. Selām-i Maġribī 53
Saᶜīd-i Ferġānī 301
Saᶜīdü'd-dīn el Ferġānī **364**
Ṣaᶜīdü'd-dīn-i Ferġānī 363, 366
Ṣalāḥu'd-dīn 298, 304, 305, 307 (bk. Ṣalāḥu'd-dīn b. Ferīdūn el-Ḳonyevī)
Ṣalāḥu'd-dīn b. Ferīdūn el-Ḳonyevī el-maᶜrūf bi-Zerkūb **304**
Ṣāliḥ 46 (bk. Ebū Şuᶜayb el-Muḳannāᵓ)
Ṣāliḥ b. Mektūm **76**
Ṣāliḥ-i Mutī 442
Sālimī 111
Ṣanᶜān **395**
Sarrāc Ḥāfız 335
Ṣāyinü'd-dīn-i Türk 415
Sebük-tegin 335
Sehl 86 (bk. Sehl b. ᶜAbdi'llāh-i Tusterī)
Sehl 152, 153, 156
Sehl b. ᶜAbdi'llāh-i Tusterī 9, **43**, 65, 73, 74, 81, 84, 86, 143
Sehl b. ᶜAlī el-Mervezī 65
Sehl-i ᶜAbdu'llāh 65, 88, 99, 101, 153
Sehl-i ᶜAbdu'llāh-i Tusterī 40, 156
Sehl-i Sipāhānī 153
Sehl-i Ṣuᶜlūkī 123, 197
Sehl-i Ṣuᶜlūkī-i Nīşābūrī 197
Sehl-i Tusterī 178
Selm-i Ḥavvhas 27
Semīᶜī 118
Semnūn 61, 71, 141, 143
Semnūn b. el-Ḥamza el-Muḥib el-Keẕẕāb **60**
Semnūn-i Muḥib 448
S̱enāyī 419, 420, 428, 429 (bk. Ḥakīm S̱enāyī-i Ġaznevī)
Serī 82
Serī 30, 34, 35, 49, 160 (bk. Serī b. Muġallis es-Saḳaṭī)
Serī b. Muġallis es-Saḳaṭī **34**
Serī-i Saḳaṭī 21, 25, 30, 35, 41, -44, 45, 48, 54, 56, 57, 60, 78, 82, 141, 160, 178, 277, 327, 448
Serkeb 178
Serkī 212
S̱evrī 40
S̱evbān b. İbrāhīm 17
Seyfü'd-dīn 323 (bk. Seyfü'd-dīn-i Ḥalvetī)
Seyfü'd-dīn 271 (bk. Seyfü'd-dīn-i Bāḫerzī)
Seyfü'd-dīn ᶜAbdu'l-vahhāb **347**
Seyfü'd-dīn-i Bāḫerzī 268, **270**, 327
Seyfü'd-dīn-i Ḥalvetī 323
Seyyid Ata **389**
Seyyid Burhān 237
Seyyid Burhānu'd-dīn-i Muḥaḳḳiḳ **297**, 307
Seyyid Burhānu'd-dīn-i Muḥaḳḳiḳ-i Tirmidī 304
Seyyid Ecel 198
Seyyid Emīr Külāl 235, **236**
Seyyid Faḫru'd-dīn 293
Seyyid Ḥasan **403**
Seyyid Nesīmī **437**
Seyyid Niᶜmetü'llāh **393**
Ṣıddīḳ-i Ekber 418
Sirācu'd-dīn-i ᶜĀlim 401
Sirācu'd-dīn-i Ḳonyevī 299
Sirācu'd-dīn Maḥmūd b. Ḫalīfe b. ᶜAbdi's-selām b. Aḥmed b. Sālbe 162
Sīrevānī 83, 89, 90, 116, 120, 125, 144, 170, 171, 172, 212, 216
Sīrevānī-i Ṣaġīr 143

Suḫte 213 (bk. Ebū Manṣūr-i Suḫte)
Sulṭān-i Ṣūfī **388**
Sulṭān Veled 297, 301, 303, **307**, 308
Sūsī 130 (bk. Ebū Yaᶜḳūb-i Sūsī)
Süfyān 16, 441, 445 (bk. Süfyān-i Sevrī)
Süfyān-i Sevrī 16, 26, 42, 48, 441, 445
Sülemī 102, 112, 145, 146, 169, 170, 196
Süleymān 384 (bk. Ḥakīm Ata)
Süleymān 377 (bk. Süleymān Türkmen-i Müvelleh)
Süleymān Türkmen-i Müvelleh **376**

Ş

Şādī **342**
Şāfiᶜī 17, 19, 21, 92, 130, 149 (bk. İmām Şāfiᶜī)
Şāh 51 (bk. Şāh Şucāᶜ-i Kirmānī)
Şāh ᶜAlī 293 (bk. Şāh ᶜAlī-i Ferāhī)
Şāh ᶜAlī-i Ferāhī **293**, 294
Şāh-i Bīdvāzī **394**
Şāh Şucāᶜ 52
Şāh Şucāᶜ-i Kirmānī 37, **51**
Şāh-i Ziyāretgāhī **395**, 401, 404
Şāhruḫ Mīrzā 413
Şaḳīḳ b. İbrāhīm-i Belḫī **32**
Şaḳīḳ-i Belḫī 37, 41, 81
Şebbūyī 185
Şehriyār 160 (bk. Ebū İsḥāḳ İbrāhīm-i Şehriyār-i Gāzīrūnī)
Şems 382 (bk. Şemsü'd-dīn Muḥammed b. ᶜAlī b. Melik-dād-i Tebrīzī)
Şemsü'd-dīn 327, 332, 337 (bk. Şemsü'd-dīn İltutmış)
Şemsü'd-dīn 301, 302, 304, 307, 308 (bk. Şemsü'd-dīn Muḥammed b. ᶜAlī b. Melīk-dād-i Tebrīzī)
Şemsü'd-dīn 314 (bk. Şemsü'd-dīn-i Ṣāfī)
Şemsü'd-dīn-i Īgī 301, 363
Şemsü'd-dīn İltutmış 327, 328
Şemsü'dīn-i Maᶜdābādī **408**
Şemsü'd-dīn-i Müftī 273
Şemsü'd-dīn-i Ṣāfī **314**
Şemsü'd-dīn-i Tebrīzī 300, 305, 307, 382, 417
Şemsü'd-dīn Muḥammed 397
Şemsü'd-dīn Muḥammed el- Ḥāfıẓ eş-Şīrāzī **438**
Şemsü'd-dīn Muḥammed b. ᶜAbdi'l-melīk-i Deylemī 221
Şemsü'd-dīn Muḥammed b. ᶜAlī b. Melik-dād-i Tebrīzī **302**
Şemsü'd-dīn Muḥammed el-Kūsevī el-Cāmī **319**
Şemsü'd-dīn Muḥammed-i Esed **295**
Şerefü'd-dīn 330 (bk. Şerefü'd-dīn-i Büḥeyrā)
Şerefü'd-dīn-i Büḥeyrā **330**
Şerefü'd-dīn-i Eşref **331**
Şerefü'd-dīn-i Der-güzīnī 374
Şerefü'd-dīn-i Ḳonyevī 363
Şerefü'd-dīn-i Mavṣılī 301
Şerefü'd-dīn-i Yezdī **415**
Şerefü'd-dīn Maḥmūd 287
Şerefü'd-dīn Maḥmūd b. ᶜAbdi'llāh el-Mezdeḳānī 287
Şerīf 94, 208 (bk. Şerīf Ḥamza-i ᶜUḳaylī)
Şerīf Ḥamza-i ᶜUḳaylī 94, **175**, 208, 212, 213
Şerīf-i ᶜUḳaylī 176
Şeybān b. ᶜAlī **99**
Şeybe 218
Şeyḫī-i Ḳuhistānī 319
Şeyḫ Yaḥyā **408**
Şeyḫ-zāde Ebu'l-Ḥasan **388**
Şiblī 18, 39, 48, 73, 78, 81, 82, 88, 9, 112, 113, 114, 115, 118, 122, 131, 141, 142, 145, 146, 147, 167, 170, 177, 182, 184, 190. 195, 196, 200, 201, 215, 217, 279, 356.
Şihābu'd-dīn 362, 416 (bk. Şihābu'd-dīn-i Suhreverdī)
Şihābu'd-dīn 382 (bk. Şihābu'd-dīn-i Suhreverdī-i Maḳtūl)
Şihābu'd-dīn-i Ḫıyābānī 436
Şihābu'd-dīn-i Maḳtūl 382
Şihābu'd-dīn-i Ṣayrāfī 251
Şihābu'd-dīn-i Suhreverdī 207, 296, **309**, 310, 311, 312, 313, 314, 04, 327, 361, 365, 366, 416
Şihābu'd-dīn-i Suhreverdī-i Maḳtūl **382**
Şuᶜayb b. el-Ḥasan 352
Şuᶜayb b. el-Ḥüseyn 352
Şüreyk 17

T

Tācu'd-dīn Aḥmed-i Şīcenī **407**
Ṭāhir-i Maḳdīsī **78**, 142, 149
Ṭāḳī 144, 212
Taḳiyyü'd-dīn ᶜAlī-i Dōstī 287
Ṭalḥa b. Muḥammed eṣ-Ṣabbāh en-Nīlī **54**
Ṭarzī 172
Ṭāvusu'l-Ḥaremeyn 135 (bk. Ebu'l-Ḫayr-i Ḥabeşī)
Ṭayfūr b. ᶜĪsā 36
Timür Big 385, 392, 409
Timürçi Ata **386**

U

ᶜUbeydu'llāh 250, 251, 252 (bk. ᶜUbeydu'llāh el-İmāmī el-İṣfehānī)
ᶜUbeydu'llāh 258
ᶜUbeydu'llāh **256**, 418 (bk. Nāṣirü'd-dīn ᶜUbeydu'llāh)
ᶜUbeydu'llāh el-İmāmī el-İṣfehānī **253**
ᶜUḳayl-i Menbicī 355, 356

Ü

Üstād-i Merdān **205**
Üveys 12, 13 (bk. Üveys-i Ḳarenī)
Üveys-i Ḳarenī **12**

V

Vaḥīdü'd-dīn 328
Vāᶜiẓ 36 (bk. Yaḥyā b. Muᶜāẕ-i Rāzī)
Vāsıṭī 109, 145
Vecīhü'd-dīn 365
Veled 308 (bk. Sulṭān Veled)
Velīd b. ᶜAbdi'llāh es-Saḳḳā **23**
Velīd-i Saḳḳā 24
Velī-tırāş 264

Y

Yāfiᶜī 171, 196, 262, 309, 352, 361, 367, 370, 371, 372, 377, 380
Yaḥyā 211 (bk. Yaḥyā b. ᶜAmmār eş-Şeybānī)
Yaḥyā b. ᶜAmmār eş-Şeybānī **210**
Yaḥyā b. Ḥabeş 382
Yaḥyā b. Muᶜāẕ-i Rāzī 36
Yaḥyā Ḫālid 17
Yaḥyā-i ᶜAmmār 209, 210, 211
Yaḥyā-i Cellā 56, 78
Yaḥyā-i Muᶜāẕ 36, 37, 51, 52
Yaḥyā-i Muᶜāẕ-i Rāzī 20, 22, 51, 58, 109
Yaḥyā-i Sebīk 402
Yaᶜḳūb 370, 371
Yaᶜḳūb-i Çerḫī **250**, 257
Yaᶜḳūb-i Meydānī 81
Yāḳūt 78
Yāsīn el-Maġribī el-Ḥaccāmu'l-esved **370**
Yigit Aḥmed 386
Yūsuf 231, 232 (bk. Yūsuf-i Hemedānī)
Yūsuf 206 (bk. Yūsuf b. Muḥammed-i Semᶜān)
Yūsuf Ata 90
Yūsuf b. el-Bennā 63
Yūsuf b. el-Ḥüseyn 59, 60, 71, 83, 87, 115, 124, 168
Yūsuf b. el-Ḥüseyn er-Rāzī 59, 149
Yūsuf b. el-Ḥüseyn-i Rāzī 36, **58**, 97, 108
Yūsuf b. Hemedān 78
Yūsuf b. Muḥammed-i Semᶜān **205**
Yūsuf-i Ḫayyāṭ 76
Yūsuf-i Ḫayyāṭ-i Tirmiẕī 76
Yūsuf-i Hemedānī **230**, 259, 277, 383
Yūsuf Şeyḫ **390**

Z

Ẓahīdü'd-dīn 323, 324 (bk. Ẓahīrü'd-dīn-i Ḫalvetī)
Ẓahīrü'd-dīn ᶜAbdu'r-raḥmān b. ᶜAlī b. Burġuş **311**
Ẓahīrü'd-dīn-i Ḫalvetī **323**
Ẓahīrü'd-dīn ᶜĪsā 223
Zaḳḳāḳ-i Kebīr 110, 117, 118
Zaḳḳāḳ-i Mıṣrī 10
Ẓālim 38 (bk. Ẓālim b. Muḥammed)
Ẓālim b. Muḥammed **38**
Zeccāc 48 (bk. Cüneyd-i Baġdādī)
Zehhād Ḫan **387**

Zehrūn 61
Zehrūn el-Maġribī **61**
Zekeriyyā 52 (bk. Zekeriyyā b. Yaḥyā-i Herevī)
Zekeriyyā b. Rāveyh 52
Zekeriyyā b. Yaḥyā-i Herevī **52**
Zekeriyyā-i Mūltānī 302
Zengī Ata **389**
Zeynü'd-dīn 228 (bk. Muḥammed b. Muḥammed el-Ġazzālī eṭ-Ṭūsī)
Zeynü'd-dīn 251, 254, 295, 317, 319 (bk. Zeynü'd-dīn Ebū Bekr el Ḫavāfī)
Zeynü'd-dīn ᶜAlī-i Külāl 243
Zeynü'd-dīn Ebū Bekr el-Ḫavāfī **317**
Zeynü'd-dīn Ebū Bekr-i Tāyibādī **320**, 321, 323
Zeynü'd-dīn el-Ḫavāfī 254
Zeynü'd-dīn-i Ḫavāfī 247, 251, 257, 318, 396, 399, 401, 405, 407, 408
Ziyād b. el-Kebīr el-Hemedānī **52**
Żiyāu'd-dīn Ebu'n-Necīb ᶜAbdu'l-ḳāhir-i Suhreverdī 262
Żiyāu'd-dīn-i Rūmī **333**
Żiyāu'd-dīn Mesᶜūd 163, 165
Ẓuhūr 256
Ẕu'n-nūn 17, 18, 19, 22, 23, 24, 28, 4, 43, 60, 76, 78, 96, 102, 137, 161 (bk. Ẕu'n-nūn-i Mıṣrī)
Ẕu'nūn-i Mıṣrī **17**, 21, 45, 48, 55, 58, 66, 68, 69, 76, 78, 122, 152
Zureyḳ 121
Zürāre b. Ebī Evfā 122

ESER ADLARI

A

Ādābu'l-mürīdīn 262
Aᶜlāmu't-taḳiyy 309
ᶜArāyis 162
Arbaᶜīn 101
ᶜAvārıf 309, 311, 315
ᶜAyniyye 260
ᶜAynü'l-cemᶜ 116

B

Baḥru'l-ḥaḳāyıḳ 276
Behcetü'l-esrār 171
Būstān 424

C

Cām-i Cem 428
Cāmiᶜü'l-uṣūl 363
Cevāhirü'l-Ḳurʾān 228
Cunūnu'l-mecānīn 318

D

Dürrü'n-naẓīm fi feżāʾili'l-Ḳurʾān'l-ᶜaẓīm 381

E

Esmāu'llāh şerḥi 287, 397, 415
Esrār-nāme 298, 421
Esrāru'n-noḳṭa 287
Eşiᶜᶜa 425
Eşiᶜᶜau'l-Lumaᶜāt 440

F

Faṣlu'l-ḫiṭāb 362
Fātiḥatu'ş-şebāb 440
Fevātiḥü'l-cemāl 262
Fükūk 363
Füṣūṣ 248, 318, 351, 362, 363, 425
Füṣūṣu'l-ḥikem 270, 287, 315, 318, 362
Fütūḥāt 58, 248, 351, 353, 358, 362, 416

Fütūḥāt-i Mekkī 162, 354, 398, 441
Fütūḥāt-i Mekkiyye 351

G

Gāyetü'l-imkān ve maʿrifetü'z-zamān 221
Gülistān 424
Gülşen-i rāz 427

H

Ḥadīḳa 307, 421, 428
Ḥadīḳatü'l-ḥaḳīḳa 419
Ḥaḳāyıḳ 195
Ḥaḳḳu'l-yaḳīn 427
Ḫamsetü'l-müteḥayyirīn 439
Ḫātimetü'l-ḥayāt 440
Ḫatmu'l-velāyet 72
Heft-reng 440
Ḫıred-nāme-i İskenderī 440
Ḥulel 415

İ

İḥyāu'l-ʿulūm 228
İḳbāliyye 309, 416
İlāhī-nāme 305
İncīl 75
İskender-nāme 431

K

Ḳaṣīde-i bürde 397, 415
Ḳasīde-i Ḥamziyye-i Fāriżiyye 287
Ḳaṣīde-i Tāʾiyye 366
Kenzü'r-rumūz 324, 426
Keşfü'l-maḥcūb 72, 93, 123, 178, 179, 193, 197, 198, 199, 200
Kīmiyā-yi saʿādet 407
Kitābu'l-envār fhi keşfi'l-esrār 162
Ḳurʾān 13, 21, 77, 86, 89, 101, 121, 121, 122, 138, 148, 151, 153, 160, 167, 168, 178, 186, 190, 197, 206, 229, 248, 249, 261, 290, 304, 314, 319, 320, 344, 397, 399, 424, 445, 446
Ḳūtu'l-ḳulūb 74, 244

L

Lemeʿāt 230, 364, 424, 425
Leṭā'ifü'l-işārāt 197
Levāmiʿ 440
Levāyiḥ 440
Leylī vü Mecnūn 440
Lumaʿ 178

M

Maḥbūb 269
Manṭıḳu'ṭ-ṭayr 305, 395
Menāhicü'l-ʿibād ile'l-miʿād 365
Menāẓır 415
Menāzilü's-sāʾirīn 315, 397
Meṣnevī 05, 306
Meşārıḳ 337
Meşkūtu'l-envār 229
Miftāḥu'l-ġayb 36
Mirʾātü'l-cinān ve ʿibretü'l-yaḳẓān fī maʿrifeti ḥavādiṣi'z-zamān 381
Mirṣādu'l-ʿibād 276
Mişbāḥu'l-ervāḥ 417
Muvaṭṭaʾ 17, 112

N

Naḳş-i Füṣūṣ 440
Nefeḥāt 12, 259, 270, 318, 346, 448
Nefeḥāt-i İlāhiyye 36
Nefeḥatü'l-üns 2, 27, 51, 60, 65, 134, 155, 193, 203, 206, 214, 217, 234, 244, 252, 256, 277, 291, 293, 296, 302, 313, 316, 318, 319, 323, 349, 350, 351, 356, 360, 362, 367, 382, 418, 440, 448
Nefeḥatü'l-üns min ḥażarāti'l-ḳuds 1
Nesāyimü'l-maḥabbe min şemāyimi'l-fütüvve 2
Nevādirü'l-uṣūl 72
Nüzhetü'l-ervāḥ 426

R

Rāʾiyye 428, 429
Ravżu'r-reyāḥīn 452
Ravżu'r-reyāḥīn fī ḥikāyāti'ṣ-ṣāliḥīn
Reşfü'n-neṣāyiḥ 309

Rūşenāyī- nāme 435
Rūḥu'l-ervāḥ 426
Rumūzu'l-ḥaḳā'iḳ 223

S

Ṣaḥīḥ-i Buḫārī 161, 185
Salāmān u Absāl 440
Secencilü'l-ervāḥ 269
Selvetü'ṭ-ṭālibīn 260
Sevāniḥ 230
Ṣırātu'l-müstaḳīm 426
Sī-nāme 426
Silsiletü'l-meẕheb 440
Sirācu's-sā'irīn 223
Subḥatu'l-aḥrār 440

Ş

Şāhid 427
Şaṭḥiyyāt 37, 162
Şerḥ-i rubā'iyyāt 440
Şerḥü's-sünne 264, 265
Şevāhidü'n-nübüvve 440

T

Ta'arruf 178
Tā'iyye 360, 364
Tā'iyye-i Fāri"iyye 315
Tetsīr-i Fātiḥa 363
Te'vīlāt 314, 315
Tevrīt 74
Teẕkiretü'l-evliyā 2, 13, 16, 421
Teẕkiretü'l-ḥabīb 397
Tuḥfetü'l-aḥrār 440
Tuḥfetü'l-berere 365

V

Vasaṭu'l-'iḳd 440
Veṣāyā 397

Y

Yāḳūtu't-te'vīl 228
Yūsuf u Zelīḥā 440

Z

Zādu'l-müsāfirīn 426
Zebūr 75
Zübdetü'l-ḥaḳāyıḳ 260

YER ADLARI

A

'Abādān 153, 309
'Acem 247, 342, 346, 373, 443, 453
'Aden 371, 380
'Akke 203
Āmul 83, 181, 182, 192
'Arafāt 156, 343, 378
Āzādān 207, 208
Āẕerbeycān 123, 257, 297

B

Bābu'ṭ-ṭāḳ 94
Bād-ġīs 375
Baġdād 21, 25, 27, 31, 2, 33, 34, 35, 38, 41, 43, 47, 48, 49, 50, 54, 57, 58, 66, 68, 71, 76, 79, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 92, 94, 99, 102, 104, 108, 110, 112, 116, 126, 127, 131, 135, 141, 146, 147, 169, 178, 182, 183, 200, 207, 228, 230, 231, 262, 268, 277, 280, 281, 283, 290, 297, 309, 314, 317, 343, 344, 345, 346, 347, 349, 351, 352, 353, 361, 391, 394, 453
Baġdādek 268
Bāḫerz 407
Baḥrābād 270, 399

Başra 33, 36, 62, 65, 70, 78, 79, 86, 101, 120, 122, 130, 140, 146, 441, 442, 443
Bāverd 24, 39, 40
Bedeḫşān 250, 435
Belḫ 8, 32, 41, 71, 74, 76, 94, 175, 176, 206, 208, 213, 245, 249, 296, 298, 419, 431, 434, 447
Bernişābād 394
Beytü'l-Cen 198
Beytü'l-ḥarām 245
Beytü'l-muḳaddes 6, 134, 182, 220, 228, 346, 423, 442, 446
Beyżā 92
Bīdvāz 394
Bīhre 401
Bi'r-i Meymūn 100
Bisçaḳiyye 438
Bisṭām 36, 388
Buḫārā 146, 206, 216, 232, 237, 238, 239, 245, 252, 271, 272, 321, 387
Bulūc 414
Būzcān 222

C

Cām 245, 293, 320, 398
Cebel 135, 138
Cemre 125
Cennet 348
Cercerābād 124
Ceyḥūn 269, 272
Cibāl 58
Cidde 50
Cihān-ārāy 323
Cīreft 165
Cūrfān 279
Cūzcānān 71

Ç

Çāker-dīze 75, 393
Çāvpāre 74
Çebüşter 427
Çeġāniyān 244, 245, 250
Çerḫ 250
Çerkes 412
Çişt 203, 204, 205, 206, 213

D

Dāmeġān 137, 188
Dārān 25
Dehkenār 436
Demenhūr 379
Dere-i zengī 29
Dervāze-i Ḫoş 405
Dervīşābād 318
Dest-cerd-i ḫoş-engūr 394
Deyrān 289
Dicle 84, 351
Dihlī 325, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 334, 335, 337, 339, 340, 341, 342
Dımışḳ 25, 42, 122, 144, 198, 307, 308, 346, 376, 377, 382, 426
Dimyāṭ 143
Dīnever 77, 83, 100, 127
Dizbād 210
Dizfūl 265

E

Eberdih 290
Eber-kūh 135
Ebher 115
Ebīverd 418
Endḫōd 392, 400
Enṭākiyye 31, 42, 99
Ercān 142
Erdebīl 446
Erġān 167, 215
Esterābād 200, 402, 410, 411
Evlās 28

F

Faḫrbāyī 405
Fāris 39, 92, 114, 118, 119, 138, 160, 167, 172, 215
Fāryāb 409
Ferāh 293, 395
Ferġāne 173, 178, 179
Fersnāfe 204

Fīrūzābād 221, 374, 397
Fūşenc 217
Fürket 258

G

Gāzergāh 147, 148, 218, 296, 323, 324, 403
Gāzirūn 160
Ġaznī 250
Gīlān 342, 343, 449
Gītū 409
Gulbār 454
Ġūr 426
Ġurcistān 288
Gūristān 62
Gürmeken 292

H

Ḥabeş 453
Ḫᵛāce-Ṭāḳ 402, 408
Ḥaleb 382
Ḫᵛānçebād 220, 222
Ḫānḳāh-i cedīdī 418
Ḫarcerd 293, 419
Ḥarem 53, 86, 105, 110, 140, 162, 183, 170, 171, 172, 173, 212, 216, 219, 361, 362, 373
Ḥaremeyn-i şerīfeyn 207, 293, 398, 403, 425
Ḫᵛārezm 234, 267, 268, 269, 272, 276, 277, 323, 386, 387, 400, 413, 453
Ḥarrān 357
Ḫavāf 205, 318
Ḥavż-i Şemsī 334
Ḫayber 176
Ḫayūḳ 275, 276
Hekkāriyye 355
Hemedān 46, 50, 52, 260, 265, 277, 343, 424
Herāt 29, 52, 92, 146, 168, 206, 207, 208, 211, 217, 219, 220, 221, 223, 245, 250, 295, 18, 320, 321, 322, 342, 375, 396, 397, 399, 401, 404, 410, 414, 418, 419, 427, 440
Herī 28, 83, 122, 147, 175, 176, 208, 209, 211, 217, 221, 231, 249, 254, 321, 374, 375, 388, 398, 400, 405, 408, 410, 413, 427, 437
Ḥīre 40, 66, 11
Ḫıṭā 257
Ḫıṭāy 271, 387
Ḥicāz 160, 161, 201, 249, 255, 281, 359, 381
Ḥille 87
Hind 2, 257, 275, 325, 327, 329, 335, 336, 338, 339, 340, 342, 356, 432, 433, 435
Hindistān 278, 26, 327, 431
Hindūstān 275, 373, 393, 424
Ḫorāsān 4, 22, 31, 32, 34, 35, 41, 76, 77, 92, 95, 96, 97, 109, 112, 116, 119, 141, 145, 169, 183, 201, 208, 216, 217, 218, 226, 249, 254, 256, 257, 258, 277, 284, 293, 296, 317, 327, 342, 373, 384, 387, 392, 403, 407, 411, 419, 427, 436, 445
Ḫuld 141
Ḫuşk 221
Ḫuttelān 32, 288
Ḫūzistān 265
Hübeyre 124
Hürmüz 294

İ

İḫmīm 17
İhvāz 443
ᶜIrāḳ 26, 44, 56, 66, 77, 78, 85, 93, 109, 116, 131, 141, 142, 146, 160, 161, 228, 257, 327, 357, 373, 375, 427, 437
Īrec 342
İṣfehān 63, 65, 84, 178, 231, 375, 454
İsferāyin 269, 284, 435
İskenderiyye 161, 228, 265, 369
İṣṭaḫr 155, 159

K

Kaᶜbe 102, 135, 232, 350, 359, 366, 451
Kābil 410
Ḳādisiyye 105

Ḳāf 761
Ḳandehār 410
Ḳaren 13
Ḳaṣr-i ʿĀrifān 235
Ḳaṣr-i Hinduvān 235
Kavāşān 172
Ḳayrevān 53, 121
Ḳayṣeriyye 298
Ḳazvīn 28, 120, 230, 272
Keber ü Sevād 288
Kefşīr 126
Kelebād 416
Keşmīr 385
Kezyū 426
Ḳırāfe 143, 293, 359
Kirmān 28, 165, 219, 393, 455
Kirmānşāh 136
Kiş 389
Ḳonye 231, 297, 303, 305, 308, 363
Kūfe 12, 24, 32, 85, 120, 445
Ḳuhendez 208, 210, 213, 216
Kūh-i ṣāf 390
Ḳūhistān 115, 398, 435
Ḳum 388
Kūyān 260
Kümüş 385

L

Lārende 297
Lehāverd 332, 7
Lugām 28, 98, 152, 158, 198
Lūr 313
Lübnān 104

M

Maʿdābād 408, 409
Maġrib 17, 18, 22, 53, 143, 144, 170, 373
Māhān 393
Mālīn 219, 318
Māverāu'n-nehr 238, 249, 257, 258, 389, 415, 418
Mavṣıl 31, 350, 355
Māyān 290
Mażrah 427
Medīne 16, 107, 135, 182, 207, 208, 220, 246, 247, 282, 283, 286, 290, 341, 411
Medrese-i sebz 397
Mehine 186, 192, 194, 226, 227
Mekke 16, 26, 28, 32, 41, 45, 46, 47, 50, 53, 57, 61, 62, 63, 64, 79, 80, 83, 89, 91, 97, 98, 99, 100, 103, 105, 106, 107, 110, 119, 120, 124, 134, 135, 140, 145, 147, 154, 161, 162, 170, 172, 173, 182, 216, 218, 219, 220, 246, 254, 255, 283, 286, 290, 295, 297, 298, 309, 321, 341, 359; 69, 72, 373, 374, 376, 388, 394, 399, 401, 403, 414, 421, 435, 438, 446, 453
Menūcān 294
Merāġa 428
Merv 24, 32, 40, 66, 89, 109, 178, 183, 184, 185, 231, 21, 406, 412, 449
Mescid-i Ḥarām 25, 40
Mescid-i Ḥarem 101, 135
Meşhed 292, 320, 321, 375, 394, 395, 400, 401, 409
Meştūl 129
Meymene 409
Mıṣr 17, 22, 28, 45, 71, 81, 91, 92, 97, 99, 100, 101, 103, 104, 105, 110, 112, 115, 116, 125, 128, 129, 133, 143, 167, 170, 176, 177, 228, 247, 257, 263, 266, 292, 293, 316, 317, 359, 373, 379, 426, 452
Minā 89, 357, 380, 416
Mülṭān 325, 424, 426
Murġāb 322
Mustanṣıriyye 296

N

Nāgūr 341
Naḫşeb 237
Nesā 91, 123, 139, 152, 158, 166, 411
Nesāy 411
Nesef 240, 245
Nihāvend 48
Nīl 138
Niʿmetābād 276
Nīşābūr 22, 36, 37, 40, 44, 52, 53

59, 60, 66, 70, 71, 75, 82, 87, 88, 103, 104, 107, 114, 119, 120, 123, 128, 131, 132, 137, 140, 142, 143, 145, 149, 169, 176, 184, 194, 198, 202, 210, 211, 216, 226, 228, 229, 245, 246, 269, 289, 298, 321, 322, 375, 421, 423
Niẓāmiyye 228, 345
Nūḳān 194, 394
Nūr 415
Nuṣaybīn 81, 118

Ö

ʿÖmre 446

P

Pāy-i ḥiṣār 412
Pūrān 323
Pūşeng 142, 209

R

Raḳḳa 131, 136
Remle 16, 17, 116, 121
Revnīz 399
Rey 44, 52, 58, 59, 71, 75, 97, 143
Rīvertūn 239
Rūdbār 321
Rūm 33, 74, 183, 257, 276, 307, 342, 345, 346, 363, 380, 409, 414, 418, 425, 426, 437

S

Ṣafā 110
Sāġarç 393
Ṣāliḥiyye 307, 363, 426
Sāmerre 82
Ṣarīfīn 348
Sebzvār 404
Sekkākiyye 259, 281
Semerḳand 71, 75, 76, 88, 95, 231, 252, 342, 343, 388, 389, 393, 400, 404, 406, 415, 418, 419
Seraḫs 96, 181, 188, 191, 199
Simnān 259, 280, 288, 293
Sincān 205, 206, 207, 318
Sipāhān 158
Sīrevān 143, 170
Sīstān 214
Ṣūfīābād 281
Soġd 75, 76
Sulṭāniyye 316
Sūmenāt 423
Ṣūr 166
Sūs 101
S̱ülüs̱ 176, 177

Ş

Şaġān 406
Şāh Ebu'l-Ġays̱ 399
Şām 16, 25, 26, 27, 28, 44, 62, 71, 78, 96, 102, 121, 126, 127, 142, 161, 166, 169, 203, 228, 232, 283, 310, 345, 373, 381, 409, 423, 426, 438, 445
Şāş 433
Şeyḫ-i Kebīr 310
Şīcen 407
Şīrāz 67, 92, 124, 142, 149, 150, 152, 153, 154, 156, 157, 158, 159, 160, 162, 163, 165, 176, 177, 202, 203, 210, 249, 250, 272, 310, 313, 314, 409, 416, 438
Şūnīziyye 69, 79, 11, 141, 178, 277

T

Tebādeġān 396
Ṭaberek 83
Ṭaberistān 33, 181
Ṭaberiyye 33
Tafsunc 347
Ṭarāblīs 61
Ṭarsūs 45, 67, 108, 110, 134, 183
Ṭarz 172
Taşkend 256,
Tāyibād 320, 321
Tebrīz 264, 418, 427, 428, 433, 434
Tebük 46
Teft 415
Tīh 138
Tīnāt 133
Tirmiẕ 74, 87, 245, 297

Tūnus 376
Ṭūr-i Sīnā 55
Ṭūs 54, 166, 180, 193, 194, 195, 227, 228, 288, 289, 321, 375
Türbet 384
Türkistān 232, 273, 278, 373, 38, 386, 389

U

Ubulle 120, 443
Uḥud 13
Urmī 148
Urūn 215

V

Vādīü'l-Ḳurā 170
Vāsıṭ 93, 97

Y

Yemen 12, 50, 110, 124, 175, 352, 356, 371, 372
Yezd 415

Z

Zāve 384
Zemzem 25
Zencān 91
Ziyāretgāh 391, 392, 395, 396, 401
Ẕü'l-Ḫuleyfe 107

Alī-şīr Nevāyī

NESĀYİMÜ'L-MAḤABBE MİN ŞEMĀYİMİ'L-FÜTÜVVE

HAZIRLAYAN

Prof.Dr. Kemal ERASLAN